

Bundel van de Gemeenteraad van 6 november 2018

Agenda bijlagen

Agenda Raad (Begroting) 06-11-18 (G18-002648)

Opening

1 Opening en mededelingen

2 Vaststelling van de agenda

Nota bene: u bent hierbij uitgenodigd tot het bijwonen van een besloten vergadering na afloop i.v.m. het vaststellen van het woordelijk verslag van de besloten raadsvergadering van 30 oktober 2018

3 Spreekrecht voor burgers

4 Vaststelling tot vaststelling van de woordelijke verslagen van de openbare raadsvergaderingen van 16 en 30 oktober 2018

101618 Getekende Notulen RAAD 16 OKTOBER 2018 (G18-002880)

103018 Getekende Notulen RAAD 30 OKTOBER 2018 (G18-002903)

5.a Vaststelling van de afhandeling van de Lijst met Ingekomen Stukken (LIS)

1.2) Schrijven college d.d. 05-10-18 inzake thematafels (18-0249864)

1.4) Schrijven VZHG d.d. 04-10-18 inzake journaal september (G18-002727)

1.7) Schrijven college d.d. 11-10-18 inzake beantwoording motie onderzoek naar app gemeentelijke informatie (18-0225317)

1.7a) Bijlage 1 Verkenning ingebruikname gemeenteapp (18-0244255)

1.7b) Bijlage 2 Verkenning I (18-0246034)

1.7c) Bijlage 3 Verkenning II (18-0246032)

1.7d) Bijlage 4 motie (G17-002548)

1.9) Schrijven Ministerie d.d. 09-10-18 inzake voortgangsbericht beroepschrift Yunes Emre (G18-002764)

1.10) Schrijven Leven met de Aarde d.d. 11-10-18 inzake Waterdag (G18-002766)

1.12) Schrijven Defence for Children d.d. 12-10-18 inzake follow-up taartenactie (G18-002771)

1.12a) Bijlage Defence for Children d.d. 12-10-18 inzake follow-up taartenactie (G18-002773)

1.13) Schrijven PZH d.d. 12-10-18 inzake rapportage interbestuurlijk toezicht over 2017 (G18-002774)

1.14) Schrijven gemeente Enschede d.d. 12-10-18 inzake aangenomen motie Kinderpardongemeente (G18-002783)

1.16) Schrijven Nationale Ombudsman d.d. 15-10-18 inzake rapport Een valse start (G18-002792)

1.20) Schrijven college d.d. 18-10-18 inzake septembercirculaire 2018 (18-0246559)

1.21) Schrijven college d.d. 18-10-18 inzake stand van zaken moties 2014-2018 (18-0254697)

1.21a) Bijlage 1 overzicht (18-0051167)

1.22) Schrijven VNG d.d. 18-10-18 inzake ledenbrief verlengen overgangsrecht beschermd wonen (G18-002841)

1.23) Schrijven Staatbosbeheer d.d. 19-10-18 inzake najaarsrap. 2018 en 2e begrotingswijz. Recreatieschap M-Delfland

1.24) Memo college d.d. 20-10-18 inzake tijdelijk stilleggen werkzaamheden NAM (G18-002853)

1.25) Schrijven VNG d.d. 22-10-18 inzake ledenbrief pinbeleid bij gemeenten (G18-002859)

1.26) Schrijven CvdM d.d. 18-10-18 inzake besluit aanwijzing Stichting WOS voor gem. Maassluis, Midden-Delfland en Westland (G18-002842)

1.27) Schrijven college d.d. 24-10-18 inzake NAM Molenslag locatie (18-0268700)

1.28) Schrijven college d.d. 24-10-18 inzake terugkoppeling moties raad 16 oktober 2018 (18-0263564)

1.31) Schrijven VNG d.d. 26-10-18 inzake ledenbrief bekendmaking kandidaten en opening mogelijkheid tegenkandidaatstelling (G18-002878)

1.31a) Bijlage 1 Bekendmaking kandidaten en opening mogelijkheid tegenkandidaatstelling (G18-002879)

2.1) Memo burgemeester d.d. 05-10-18 inzake VOF De Tuinderij (18-0252308)

2.2) Schrijven St HinT d.d. 04-10-18 inzake Dorpsinfo (G18-002726)

2.3) Schrijven college d.d. 11-10-18 inzake PGB Portaal ervaringen (18-0244419)

2.3a) Bijlage 1 brief aan de Tweede Kamer 1 oktober 2018 (18-0248036)

2.3b) Bijlage 2 flyer PGB Portaal (18-0249217)

2.4) Schrijven college d.d. 11-10-18 inzake Wmo toezicht jaaroverzicht 2017 (18-0244392)

2.4a) Bijlage 1 Jaaroverzicht Toezicht Wmo 2017 GGD Haaglanden (18-0244389)

2.5) Schrijven college d.d. 18-10-18 inzake heroverweging strategie De Driesprong (18-0243632)

2.6) Schrijven Dorpshuis de Noviteit d.d. 23-10-18 inzake brandbrief voortgang ontwikkeling nieuwe Noviteit (G18-002872)

2.11) Schrijven St. petities.nl d.d. 13-10-18 inzake Hondendijk Monster mag niet sluiten (G18-002810)

2.12) Schrijven St. Agrologistieke Bedrijventerreinen Westland d.d. 23-10-18 inzake visie (G18-002865)

Lijst Ingekomen Stukken 06-11-18 (G18-002839)

5.b Kennisneming van de Lijst met Uitgaande Stukken (LUS)

Lijst Uitgaande Stukken 06-11-18 (G18-002881)

5.c Kennisneming van de Lijst met Vertrouwelijke Stukken

5.d Kennisneming van de Lijst met Artikel 42-vragen en antwoorden

Lijst Ingekomen Artikel 42-vragen 06-11-18 (G18- 002898)

5.e Kennisneming van de Lijst met Artikel 43-vragen en antwoorden

Lijst Ingekomen Artikel 43-vragen 06-11-18 (G18-002904)

Voorstellen waarover geen beraadslaging plaatsvindt (hamerstukken)

6 Voorstel tot bekrachtiging van de geheimhouding op het risicoregister

Voorstel: Voorstel_39713.docx

Beraadslagingen over (besprekstukken)

7 Voorstel tot vaststelling ProRap 2018

Voorstel: Voorstel_39005.docx

ProRap 2018 (18-0235789)

Informatie: 18-0268352 Beantwoording art. 43-verzoek WV inzake de ProRap 2018

8.a Voorstel tot kennisneming van de voortgang van de Werkagenda 2018 en het WestlandProgramma 2018-2022 en de vaststelling van de jaarschijf 2019 van de programmabegroting 2019-2022 en het uitvoeringsprogramma 2019 met de daarbij behorende 1e begrotingswijziging 2019-2022

Voorstel: Voorstel_38683.docx

Brief inzake behandel-schema WestlandProgramma 2018-2022 en Meerjarenbegroting 2019-2022 (G18-002551)

getekende aanbiedingsbrief (18-0233120)

WestlandProgramma 2018-2022 (18-0206957)

uitvoeringsprogramma 2019 (18-0228512)

tussenrapportage Werkagenda (18-0234373)

begroting in 1 oogopslag (18-0234605)

Beantwoording schriftelijke vragen raad inzake begroting 2019-2022 (18-0270651)

Informatie: persbericht (18-0229938)

Informatie: Presentatie wethouder Van der Stee d.d. 24 september 2018 Financiën WestlandProgramma 2018-2022 (G18-002577)

Informatie: G18-002700 CDA vragen begroting 2019-2022

Informatie: G18-002719 CDA Westland aanv. vragen begroting 2019-2022

Informatie: G18-002703 WV vragen begroting 2019-2022

Informatie: G18-002705 LPF vragen begroting 2019-2022

Informatie: G18-002706 GBW vragen begroting 2019-2022

Informatie: G18-002704 D66 vragen begroting 2019-2022

Informatie: G18-002885 GBW Aanvullende vragen inzake begroting 2019-2022

Informatie: Memo wethouders Gardien en Van der Stee d.d. 1-11-2018 n.a.v. toezeggingen in de verzamelcommissie EFO inzake aanvullende vragen GBW (18-0275109)

Bijlage: Investeringskosten sociale huurwoningen (18-0273355)

Bijlage: Casestudie sociale huurwoningen (18-0274409)

Bijlage: Onderzoek woningbehoefte in Heenweg (18-0274377)

Schrijven college d.d. 18-10-18 inzake stand van zaken moties 2014-2018 (18-0254697)

Bijlage 1 overzicht (18-0051167)

Informatie: Schrijven college d.d. 01-11-18 inzake risicoregister (18-0256040)

Informatie: Memo wethouders Varekamp en Vreugdenhil d.d. 1-11-18 inzake een tweetal toezeggingen in de verzamelcommissie EFO (18-0275267)

Bijlage: Schrijven college d.d. 14-06-18 inzake aanbieden verslag Archief en Informatiebeheer (18-0146846)

Bijlage: KPI Verslag (18-0117193)

Informatie: Memo wethouder Snijders en Vreugdenhil d.d. 5-11-18 inzake een tweetal toezeggingen verzamelcommissie EFO (18-0277227)

DEFINITIEF Programmabegroting 2019-2022 (18-0234427)

8.b Amendementen en moties Begrotingsraad 06-11-2018

A_ Amendement WV inzake op het te nemen besluit VERWORPEN (G18-002931)

B_ Amendement VVD-LPF-WV-CUSGP-GBW inzake inhuur externen AANGENOMEN (G18-002967)

01_Motie CDA-D66-GBW-WV-PvdA-GL-LPF inzake definieren groen in bestemmingsplannen AANGENOMEN (G18-002948)

02_Motie CDA-D66-LPF-GBW inzake hellingbaan Molenslag AANGENOMEN (G18-002949)

03_Motie CDA-LPF-D66-GBW-WV-PvdA-GL inzake buitensportfaciliteit jongeren AANGENOMEN (G18-002939)

04_Motie CDA inzake verblijfsrecreatie Monster AANGEHOUDEN(G18-002940).pdf

05_Motie CDA-D66-PvdA-GBW-GL inzake loket burgerinitiatieven AANGENOMEN (G18-002941)

06_Motie CDA-LPF-PvdA-GL-D66 inzake boerderij De Vlietwoning AANGENOMEN (G18-002972)

07_Motie VVD-CDA inzake netwerk kwetsbare jeugdzorg AANGEHOUDEN (G18-002982)

08_Motie WV-GL inzake verdeelsystemen sociale huurwoningen VERWORPEN (G18-002907)

09_Motie WV-GBW-GL-CDA-LPF-PvdA inzake aansluiting glasvezel Heenweg en buitengebied AANGENOMEN (G18-002908)

10_Motie WV inzake grafrechten VERWORPEN (G18-002910)

11_Motie WV-GBW-GL-PvdA inzake verklaring toestemming vijf wietplanten medicaal gebruik AANGENOMEN (G18-002911)

12_Motie WV inzake terugdraaien overheveling reserves sociaal domein AANGENOMEN (G18-002912)

13_Motie WV inzake uitstel nieuwbouw gemeentewerf VERWORPEN(G18-002913)

14_Motie WV-GBW-PvdA inzake flappentap en leefbaarheid dorpskernen VERWORPEN (G18-002914)

15_Motie WV inzake stop handhaving VERWORPEN (G18-002915)

16_Motie WV-D66-GBW-GL-PvdA inzake vlotte ontwikkeling Driesprong VERWORPEN (G18-002916)

17_Motie WV-GL-PvdA inzake Prinsenbos AANGEHOUDEN (G18-002917)

18_Motie WV-GL inzake opknappen delen Westland VERWORPEN (G18-002918)

19_Motie WV-GL inzake bijzonder vervoer VERWORPEN (G18-002919)

20_Motie WV-GBW-PvdA inzake oplossen verkeersknelpunten in Westland VERWORPEN (G18-002920)

21_Motie WV-PvdA inzake vast bedrag WMO AANGENOMEN (G18-002921)

22_Motie WV inzake inperken kosten College VERWORPEN (G18-002922)

23_Motie WV-CU-SGP-LPF-CDA-PvdA inzake maaibeleid buitengebied AANGENOMEN(G18-002923)

25_Motie WV-PvdA-D66-GL inzake verborgen armoede in Westland VERWORPEN (G18-002925)

26_Motie WV-D66-GBW-GL-PvdA inzake prikkelarme kermissen AANGENOMEN (G18-002926)

27_Motie WV inzake bouwhoogte VERWORPEN (G18-002927)

28_Motie WV-GBW inzake niet in beton gegoten VERWORPEN (G18-002928)

- 29_Motie WV-GBW-PvdA inzake seniorenvriendelijke gemeente VERWORPEN (G18-002929)
- 30_Motie WV-GBW-LPF-PvdA inzake oproep medegebruikers Hofboerderij betrekken in plannen AANGENOMEN (G18-002930)
- 31_Motie WV-GBW-PvdA inzake afkeuring dekkingsvoorstel VERWORPEN (G18-002962)
- 32_Motie LPF-GBW-WV-CDA inzake uitwerking motie beter groen AANGENOMEN (G18-002951)
- 33_Motie LPF-CDA inzake inzet particuliere beveiligingsbedrijven AANGENOMEN (G18-002950)
- 34_Motie LPF-CDA-WV inzake aanpak woningnood AANGENOMEN(G18-002952)
- 35_Motie GBW-PvdA-WV-GL inzake bijdragen grondkosten sociale huurwoningen VERWORPEN (G18-002942)
- 36_Motie GBW-D66-PvdA-WV-GL-VVD inzake projecten verzorgd wonen-groepswonen ouderen AANGENOMEN (G18-002943)
- 37_Motie GBW-PvdA-WV-CDA-GL-D66 inzake voorkomen en tegengaan eenzaamheid AANGENOMEN (G18-002944)
- 38_Motie GBW-D66-PvdA-CDA-WV-GL-VVD inzake inspraak- en participatieverordening AANGENOMEN (G18-002945)
- 39_Motie GBW-WV-LPF inzake staken voorrangsbepaling statushouders AANGENOMEN (G18-002946)
- 40_Motie GBW-PvdA-WV-GL inzake opheffen van bestemmingsreserves VERWORPEN (G18-002947)
- 41_Motie VVD-LPF-CDA-CU-SGP inzake verlaging OZB AANGENOMEN (G18-002963)
- 42_Motie VVD-WV-PvdA-D66-GBW-CDA-CU-SGP-GL inzake bereikbaar ondernemer 15 nov-2 jan AANGENOMEN (G18-002964)
- 43_Motie VVD-CDA-PvdA-GBW-GL inzake Meer ruimte voor ondernemers AANGENOMEN(G18-002965)
- 44_Motie VVD inzake voortvarende aanpak vernieuwing Noviteit AANGEHOUDEN (G18-002966)
- 45_Motie VVD-GL-D66-PvdA inzake meer bewegingsonderwijs in Westland AANGEHOUDEN (G18-002986)
- 46_Motie GL-D66-PvdA-CDA-WV-VVD-GBW inzake actieplan klimaatdoelstellingen INGETROKKEN (G18-002938)
- 47_Motie D66-GL-PvdA inzake pilot naleving verkoop alcohol AANGEHOUDEN(G18-002958)
- 48_Motie D66-GL-PvdA-WV-CDA inzake Central Park Naaldwijk AANGENOMEN (G18-002959)
- 49_Motie D66-GL-PvdA-WV-CDA inzake revolverend duurzaamheidsfonds AANGENOMEN (G18-002956)
- 50_Motie D66-GL-PvdA-WV-CDA inzake toegankelijkheid gemeentelijke website AANGENOMEN (G18-002961)
- 51_Motie D66-GBW-GL-PvdA inzake wereldvoedseldag AANGENOMEN (G18-002957)
- 52_Motie D66-GL-PvdA inzake meerwaarde divers Westland VERWORPEN (G18-002960)
- 53_Motie PvdA-WV-GL inzake langdurig werklozen VERWORPEN (G18-002953)
- 54_Motie PvdA-GBW-WV-GL inzake subsidie WW-café VERWORPEN (G18-002954)
- 55_Motie PvdA-GL inzake preventie en SKT AANGEHOUDEN (G18-002969)
- 56_Motie PvdA-GL inzake versnelling uitvoering woonvisie VERWORPEN (G18-002970)
- 57_Motie WV inzake alternatief plan begroting VERWORPEN (G18-002973)
- 58_Motie CDA-WV-GBW inzake groen parkeren Verdilaan AANGENOMEN (G18-002978)
- Overzicht voor het mee indienen van de moties-amendementen 06-11-18 (G18-002988)

9

Voorstel tot het gaan starten met de Jongerenraad gemeente Westland

Voorstel: Voorstel_39915.docx

Reglement jongerenraad gemeente Westland (18-0203143)

Sluiting

10

Sluiting

VOORLOPIGE AGENDA

voor een vergadering van de Raad van de gemeente Westland
te houden op dinsdag 6 november 2018 vanaf **14.00 uur**
in de raadzaal aan de Verdilaan 7 te Naaldwijk

Hierbij bent u uitgenodigd tot het bijwonen van een vergadering van de gemeenteraad, die zal worden gehouden op dinsdag 6 november 2018 vanaf **14.00 uur** in raadzaal aan de Verdilaan nummer 7 te Naaldwijk. De hierbij aan u voorgelegde concept-agenda luidt als volgt:

1. Opening en mededelingen
2. Vaststelling van de agenda
Nota bene: u bent hierbij uitgenodigd tot het bijwonen van een besloten vergadering na afloop i.v.m. het vaststellen van het woordelijk verslag van de besloten raadsvergadering van 30 oktober 2018
3. Spreekrecht voor burgers
4. Voorstel tot vaststelling van de woordelijke verslagen van:
 - a. de openbare raadsvergadering van 16 oktober 2018
 - b. de openbare raadsvergadering van 30 oktober 2018
5.
 - a. Vaststelling van de afhandeling van de Lijst met Ingekomen Stukken (LIS)
 - b. Kennisneming van de Lijst met Uitgaande Stukken (LUS)
 - c. Kennisneming van de Lijst met Vertrouwelijke Stukken
 - d. Kennisneming van de Lijst met Artikel 42-vragen en antwoorden
 - e. Kennisneming van de Lijst met Artikel 43-vragen en antwoorden

Hamerstukken ter vaststelling:

6. Voorstel tot bekrachtiging van de geheimhouding op het risicoregister

Beraadslaging en vaststelling:

Gecombineerd debat over de Programmabegroting 2019-2022 en de ProRap 2018:

7. Voorstel tot vaststelling van de ProgrammaRapportage (ProRap) 2018
8. Voorstel tot kennisneming van de voortgang van de Werkagenda 2018 en het WestlandProgramma 2018-2022 en de vaststelling van de jaarschijf 2019 van de programmabegroting 2019-2022 en het uitvoeringsprogramma 2019 met de daarbij behorende 1^e begrotingswijziging 2019-2022
 - a) Eerste termijn raad: Algemene Beschouwingen van de raadsfracties
 - b) Eerste termijn college: beantwoording college in eerste termijn
 - c) Tweede termijn raad en college
 - d) Besluitvorming

9. Voorstel tot het gaan starten met de Jongerenraad gemeente Westland (*stemming zonder beraadslaging*)

10. Sluiting

De voorzitter van de raad van de gemeente Westland,

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

RAAD

06 NOV. 2018

GEMEENTE WESTLAND

WOORDELIJK VERSLAG

van de vergadering van de raad
van de gemeente Westland,
gehouden op 16 oktober 2018

WOORDELIJK VERSLAG

van de openbare vergadering van de gemeenteraad, gehouden op 16 oktober 2018, 's avonds om 19.00 uur, in de raadzaal van de gemeente Westland, locatie Verdilaan 7 te Naaldwijk.

Aanwezig

Voorzitter : A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven
Raadsgriffier : A.P.M.A.F. Bergmans.
Leden : A.J. van den Berg, A. de Bloeme, L.G. Boekestijn, J. Bogaard, A. Bongaards, P.D. van den Doorn, P.J.L.J. Duijsens, J.J. Eeltink, A.N. van der Eijk-Groeneveld, N.J.M. de Gier, C.D.M. Heijl, B.M. Hofland, P.N. Hoogerbrugge, C. Huisman, P.D. Immerzeel, J. de Jong, R.K. Keizer, G.W.C. van der Knaap, D. van Koppen, M.A.J. Leerdam, C. van der Mark, A.P. van der Meer, D. van der Meer, J.J. van Rossum, P. Scheffers-van der Lelij, U.M. Spaans, C.Y. van Staalduinen, M.D. van der Stelt, M.W.M. Stokkers, K.M. van Tol, R.H.C. Valstar, J. van Veen, J. Vermeer-de Smit, P. Voskamp, J.G.M. Witkamp, W.H. de Zoete-van der Hout, M.H.P.M. Zuidgeest en S.J.N. Zuyderwijk.

Wethouders : J.A. Gardien-Reinders, L.K. Snijders, B.P.M. van der Stee, P. Varekamp, P.A. Vreugdenhil, C.M. Zwinkels-de Jong.

Afwezig : R. van der Giessen.

1. OPENING EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Leden van de raad. Goedenavond. Het is dinsdag 16 oktober en het is 19.00 uur geweest. Ik stel voor met de vergadering te beginnen. Er staat nogal wat op de agenda.

Ik heet eenieder welkom, natuurlijk ook de belangstellenden op de publieke tribune, de pers en anderen. Er heeft zich één spreker gemeld, die straks het woord krijgt.

Er is één afwezige vanavond en dat is mevrouw Van der Giessen.

2. VASTSTELLING VAN DE AGENDA

De voorzitter: De heer Duijsens heeft het woord gevraagd.

De heer Duijsens: Voorzitter. Ik heb een opmerking over agendapunt 7, een besprekingsstuk inzake het beschikbaar stellen van een aanvullend krediet voor de uitbreidingen van onderwijshuisvesting van scholen. Voor zover mij bijstaat heeft onze fractie dit als enige laten agenderen. Wij kunnen daarbij volstaan met een stemverklaring.

Mevrouw Van der Knaap: Voorzitter. Ook wij hebben dit stuk laten agenderen en willen er heel graag wel een besprekingsstuk van maken. En dat blijft wat ons betreft zo.

De heer Duijsens: Dan sluit ik mij daarbij aan.

De voorzitter: Het wordt wel een besprekingsstuk en als u dat wenst mag u sowieso een stemverklaring afleggen.

Mevrouw Vermeer-de Smit: Voorzitter. Wij hebben begrepen dat er wat commotie was rondom onze rondvraag, rondvraag 3 inzake de bouw van appartementen te Maasdijk. De zaak heeft niet direct spoed, maar wij denken dat de rondvragen onder 1 en 5 zich in hetzelfde segment bevinden en willen de rondvraag toch graag behandeld zien.

De voorzitter: Hier wil ik graag iets over zeggen. Vanavond hebben we vijf rondvragen en dat blijft niet beperkt tot vijf vragen, maar vijfmaal vier minimaal. Twintig vragen in totaal dus en dat is een avondvullend programma. Ik hoop dat u begrijpt dat hiervoor een rondvraag niet echt is bedoeld. Ik zou dan ook nog eens willen wijzen op uw reglement van orde. Als iets urgent en actueel is, waarvoor geen uitstel mogelijk is, dan moet u zeker in de rondvraag één vraag stellen, maar geen vier vragen. U hebt er dan een soort van schriftelijke ronde van gemaakt. Ik zou u willen vragen uw vragen zoveel mogelijk te comprimeren tot één vraag. De wethouders hebben zich geprepareerd op alle antwoorden, dus daar ligt het niet aan.

De heer Keizer: Nou, dat is mooi dan. Dan kunnen we de vragen die we hebben gewoon stellen. We hebben een reglement van orde en er wordt een oproep gedaan minder artikel 42-vragen te stellen. In commissievergaderingen red je het vaak niet, want die gaan over 23.00 uur heen en nu hebben we alles netjes van tevoren ingestuurd en wilt u dat ook nog eens inperken. Wij zijn dat in ieder geval niet van plan.

De voorzitter: Ik wijs erop dat een rondvraag niet de hele avond in beslag moet nemen. Ik zou u willen vragen daar rekening mee te houden en uw rondvragen aan het einde van de avond te stellen. U weet allemaal dat een rondvraag voor urgente, actuele kwesties is bedoeld. Ik wil het hierbij laten.

3. SPREEKRECHT VOOR BURGERS

De voorzitter: De heer Bakker heeft zich gemeld om gebruik te maken van het spreekrecht. Hartelijk welkom. U krijgt vier minuten voor uw interventie.

De heer Bakker: Dank u. Ik maak gebruik van het spreekrecht om te spreken over de motie 'Maatschappelijk georiënteerde coffeeshop'. Zoals ik vijf jaar geleden al zei, legale cannabisteelt gaat gebeuren. Het aankomende experiment biedt voor onze gemeente vele kansen. Wij kunnen een grote rol spelen bij de overgang naar gereguleerde cannabisteelt door verkooppunten in Nederland te voorzien van een veilig en gecontroleerd product. Ook kunnen wij met de vestiging van een maatschappelijk georiënteerd verkooppunt van cannabis bijdragen aan het aanbrengen van een scheiding tussen het aanbod van cannabis en harddrugs en het aanbod voor minderjarigen en meerderjarigen. 2 dingen die de straathandel niet doet. Waar andere grote gemeenten per gemiddeld 20.000 inwoners 1 coffeeshop hebben, heeft Westland er niet 1. Westland is de grootste gemeente zonder verkooppunt, waardoor de straathandel vrij spel heeft. Een maatschappelijk georiënteerd verkooppunt van legaal geteelde cannabis is geen coffeeshop zoals men die kent. Deze begint met een schone lei, strookt volledig met de wensen van CDA-minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid, is niet gelinkt aan het criminele circuit en zal het ook nooit zijn. Hij zal in het ergste geval een conflict met de producent via de rechtbank uitvechten in plaats van met schietpartijen zoals in Delft. Deze biedt een legaal, veilig en gecontroleerd product aan en besteedt de winsten aan de maatschappij. Zo kan bijvoorbeeld worden bijgedragen aan de problematische alcohol- en harddrugsconsumptie binnen onze gemeente. Bovendien zullen de Westlandse burgers de vruchten plukken van de maatschappelijke donaties.

Grote gemeenten willen niet meedoen aan het experiment, zij vrezen dat de straathandel zal toenemen. In het Westland geldt echter het tegenovergestelde. Iedere euro die hier via het verkooppunt zal worden verdiend, is een euro minder voor de criminaliteit. Morgen legaliseert Canada cannabis om diezelfde reden, namelijk het tegengaan van straathandel en minderjarig cannabisgebruik. Verkoop via internet is tegenstrijdig met de wensen van de rijksoverheid en de VNG.

Zij spreken hun zorgen uit over commercialisering van de huidige verkooppunten. De van oorsprong ideële oriëntatie is veranderd naar winstoogmerk. Zij zijn meer een afhaaloket geworden en besteden minder aandacht aan voorlichting.

Regeren is vooruitzien. Wereldwijd is de kanalisering van cannabis in volle gang en als we niet opschieten missen we de boot. De illegale productie van cannabis was vijf jaar geleden voor u de belangrijkste reden om tegen te stemmen, maar hieraan komt nu een einde. De kansen liggen voor het oprapen. Wij kunnen de eerste stap zetten en over een paar jaar een grote rol spelen als de teelt wordt opgeschaald. Beter een goede wietproef in het Westland dan een slechte in Den Haag.

Dus, in het kort: met een maatschappelijk georiënteerd verkooppunt van in het Westland legaal geteelde cannabis wordt bijgedragen aan deskundige preventie, voorlichting en aandacht voor problematisch middelengebruik, het verminderen van de criminaliteit, het verbeteren van de volksgezondheid, het verbeteren van de leefbaarheid door het verminderen van de overlast en het verbeteren van de Westlandse economie.

Ik dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bakker. Hiermee hebben we het agendapunt spreekrecht voor burgers afgehandeld. Dit onderwerp zal zeker worden betrokken bij de discussie over de motie die later op de avond aan de orde zal komen.

De heer Hofland: Voorzitter. We hebben de agenda inmiddels vastgesteld, maar over dit onderwerp is een inspreker aan het woord geweest en ik hoorde achter mij ook mensen die voor deze motie aan het klappen waren. Misschien is het mogelijk deze motie naar voren te halen en eerder in behandeling te nemen. Ik denk dat we deze mensen hiermee een plezier zouden doen.

De voorzitter: Ik zie dat hiertegen geen bezwaar is en dat gaan we dus doen. Het gaat over motie onder agendapunt 13.13, ingediend door de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en GBW inzake maatschappelijk georiënteerde coffeeshop.

13.13. MOTIE D66-GL-PVDA-GBW INZAKE MAATSCHAPPELIJK GEÖRIENTEERDE COFFEESHOP

De voorzitter: Ik denk dat de heer Hofland een en ander wil toelichten. Hij heeft het woord.

De heer Hofland: Voorzitter. Op 20 oktober 2017 werd er in de media enthousiast geschreven over de aanmelding van het cannabisteelt-experiment dat de nieuwe burgemeester had gedaan. Een buitengewone kans voor Westland, waar de juiste kennis voor een dergelijk experiment aanwezig is. Nu wel, voorzitter. Wie a zegt moet dan ook b zeggen.

Inmiddels heeft de commissie-Knottnerus onderzoek gedaan naar het experiment en schrijft zij er overwegend positief over. De commissie maakt diverse op- en aanmerkingen over de kleinschaligheid van het experiment, ook dat de duur van het experiment niet te kort moet zijn. Allemaal opmerkingen die pleiten voor het experiment.

Westland zou een ideale gemeente kunnen zijn voor het experiment. Er zijn ondernemers met kennis, voldoende kansen om aan het experiment mee te doen, maar alleen ontbreekt nog een coffeeshop. In de motie wordt daarom gepleit voor een coffeeshop met een maatschappelijke oriëntatie, die investeert in voorlichting en preventie, voldoet aan de eisen van het experiment met gecontroleerde THC-waarden en die dus ook wegblijft van criminaliteit.

Voorzitter. Laat duidelijk zijn dat wij onze ogen niet sluiten voor wat er de laatste weken in Delft gebeurt, waar rond de coffeeshops dagelijks geweld wordt gepleegd. Dit omdat coffeeshops vaak een sterke band hebben met de onderwereld vanwege het huidige gedoogbeleid. Het is tijd om hieraan een einde te maken en dat kan alleen door dit experiment te laten slagen. Laten we ons daarom daarbij aansluiten en ervoor zorgen dat het een succes wordt. De motie luidt als volgt.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 16 oktober 2018; constaterende dat:

1. het kabinet 6 tot 10 (middel)grote gemeenten zal aanwijzen voor deelname aan het experiment gesloten coffeeshopketen, met als doel te onderzoeken of en hoe op kwaliteit gecontroleerde cannabis aan de coffeeshops geleverd kan worden, zonder dat dit verboden is, en wat hiervan de effecten zijn;
2. de burgemeester de gemeente 20 oktober 2017 per brief heeft aangemeld om deel te nemen aan het experiment;
3. een vereiste om deel te nemen aan het cannabisteeltextperiment is dat de cannabis die geteeld wordt voor het experiment alleen verkocht mag worden in gemeenten die deelnemen aan het experiment;
4. in het najaar van 2018 naar verwachting de nadere regels voor het experiment zijn uitgewerkt en gemeenten dan officieel hun interesse kunnen laten blijken om deelnemer te worden aan experiment;
5. er nu geen coffeeshop binnen de gemeente is om deel te nemen aan dit experiment;
6. het experiment voor het einde van de experimenteerfase wordt geëvalueerd en het kabinet een besluit zal nemen;

overwegende dat:

1. Westland bij uitstek een gemeente is die, gezien de kennis op het gebied van gewasteelt, deel zou moeten nemen aan dit experiment;
2. het experiment veel economische kansen biedt voor de gemeente Westland;
3. een coffeeshop op directe wijze preventief aandacht kan besteden aan gezondheidsschade die zowel cannabisgebruik als het roken van tabak kan veroorzaken;
4. de vestiging van een maatschappelijk georiënteerde coffeeshop voordelen zal meebrengen voor de lokale volksgezondheid, veiligheid en leefbaarheid;
5. een pilot met een coffeeshop in het Westland bijdraagt aan het onderzoeken van de effecten van het experiment op de criminaliteit, veiligheid, overlast en volksgezondheid voor de gemeente en de rijksoverheid;
6. het vestigen van een coffeeshop binnen de gemeentegrenzen een vereiste is om deel te nemen aan het experiment;
7. de onderzoekscommissie zich zeer positief heeft uitgelaten over het experiment en heeft aangeraden om het experiment zelfs uit te breiden;

verzoekt het college:

om in navolging van de brief van de burgemeester van 20 oktober 2017 de juiste kaders te stellen voor de vestiging van een maatschappelijk georiënteerde coffeeshop binnen de gemeente Westland, wanneer de gemeente deelneemt aan het landelijk cannabisexperiment, waaronder begrepen:

- a. investeringen in preventie;
- b. het gelijklopen van de vestigingsduur met de duur van het experiment met de legale aanvoer van cannabis;

en gaat over tot de orde van de dag."

(Motie van de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en GemeenteBelang Westland)

De heer D. van der Meer: Voorzitter. Een interessante motie. Ik hoor de heer Hofland zeggen dat we ons moeten aansluiten bij het initiatief, maar volgens mij gaat het er juist om dat de overheid een aantal gemeenten gaat aanwijzen die dan hieraan mogen deelnemen. Op het moment dat die dan zijn aangewezen, moet er vanzelf een coffeeshop bijkomen. Wat de heer Hofland doet is voor de muziek uitlopen. Eigenlijk is het een motie voor de Bühne en die zit goed vol, dus de aandacht hiervoor is er.

Volgens mij valt hierover een besluit binnen enkele weken en als het zover is kun je in één keer doorpakken. Ik vind het van belang even te wachten totdat we aan de beurt zijn. Mogen we meedoen, dan is dat gewoon een automatisme dat het er komt en mogen we niet meedoen, dan wil ik het absoluut niet hebben, omdat de achterkant in Nederland nog steeds niet is geregeld. Dat is ons punt. Zolang de achterkant niet is geregeld, moet je blijven handelen met de criminele kant en dat moet je niet willen.

Wij zullen daarom hierin niet meegaan. Als het experiment er komt, dan is het voor ons geen probleem. Zo staan wij hierin.

De heer De Bloeme: Voorzitter. De fractie van de ChristenUnie/SGP zal tegen de motie stemmen. Zoals wij ook in het voorjaar 2015 hebben aangegeven, is onze fractie uit het oogpunt van veiligheid tegen de komst van een coffeeshop in de gemeente Westland. Wij geloven niet dat wij geen toestanden met schietpartijen en het aantrekken van criminaliteit in onze gemeente krijgen.

Punt 2, de lokale volksgezondheid. Een coffeeshop die voorlichting geeft over gezondheidsschade van cannabisgebruik is als een tabakswinkel die voorlichting geeft over het drogen van tabak. Dit is een contradictio in terminis, oftewel onzinnig.

Punt 3, leefbaarheid. Zoals uit ervaringen in het land blijkt lijkt er een aanzuigende werking van coffeeshops uit te gaan voor klanten die we liever niet in het Westland zien. Dit geeft veel overlast voor omwonenden en is ook in het kader van handhaving een extra last en kostenpost die nu al moeilijk is op te brengen.

Punt 4. Een belangrijk argument is dat we onze kinderen en jongeren willen beschermen tegen directe gelegenheid om aan softdrugs te komen en daarmee het middelengebruik door jongeren te verminderen en te ontmoedigen. Het vestigen van een coffeeshop in de gemeente Westland is hiermee in tegenspraak.

Voorzitter. De fractie van de ChristenUnie/SGP wenst geen coffeeshop in de gemeente Westland en stemt daarom tegen deze motie.

De heer Duijsens: Voorzitter. Ik zou bijna willen zeggen dat het een sympathieke motie is, alleen is die te vroeg. De afgelopen dagen ben ik hier vaak over benaderd, maar medicinale wiet en recreatieve wiet worden door elkaar gehutseld. Het is uiteraard uitstekend dat medicinale wiet op korte termijn een feit wordt, maar wat is hier eigenlijk aan de hand?

Ik denk dat degenen die de motie hebben ingediend niet echt goed begrijpen wat er landelijk aan de hand is. We wachten momenteel op een algemene maatregel van bestuur, maar die is er nog niet. Over de inhoud van deze algemene maatregel van bestuur is nog helemaal niets bekend. Nadat deze algemene maatregel er zal zijn, kunnen gemeenten zich voor het experiment aanmelden, zoals door het ministerie is aangegeven, en kunnen we als gemeente Westland alsnog aangeven mee te willen doen aan het experiment. De coffeeshop kan dan altijd nog komen. Door het nu al te willen wordt volgens mij de zaak niet gediend.

Vervolgens wordt het zelfs een beetje ergerlijk, want uit de overwegingen van de motie wordt de indruk gewekt alsof het experiment de Westlandse economie in heel hoge sferen zal brengen met het bevoorraden van één coffeeshop. Ik denk dat je met 300 m² al een heel eind bent, dat je dan nog overhoudt en een stuk moet weggooien. Dat zal het niet worden en zie je niet in wat het experiment bij het ministerie voorzichtig inhoudt met vijf tot tien gemeenten. Ik heb begrepen dat, als je alle coffeeshops in Nederland bevoorraadt, dan ben je met 5000 m² spekkoper. Je kunt dan misschien niet alle soorten leveren, maar als je zo'n motie hier nu aan de haak brengt, dan is dat niet goed. Ik zou de indieners dan ook willen vragen deze motie alstublieft aan te houden. Als de AMvB er is weten we ook de landelijke criteria die erin zijn opgenomen, welke eisen eraan worden gesteld, zoals het geen reclame mogen maken, geen overlast en harddrugs. We weten dan ook precies waar we ons op moeten richten. Nu kaders formuleren als de AMvB waarin de spelregels bepaald worden er nog niet is, vind ik niet goed en dat moeten we als gemeente ook niet willen.

Wij willen wachten totdat de AMvB een feit is en we de kansen van Westland kunnen inschatten. Is het wel of niet zinvol en wel of niet goed? De motie nu al aannemen is niet verstandig en moeten we dan ook niet doen. Te vroeg. Dit zijn serieuze zaken. Nu zomaar een schot in de ruimte lossen om een beetje populistisch over te komen brengt zelfs de vurige voorstanders van een coffeeshop in Westland niet dichterbij.

De voorzitter: Ik wil hierop graag als volgt reageren. Natuurlijk zou het idee van een coffeeshop onderdeel van het eventuele experiment kunnen zijn en daar is van meet af aan door de landelijke overheid ook aandacht aan besteed. Een gesloten keten.

Als één van gemeenten die zich hebben gemeld voor dit experiment, een pilot van vier jaar, hebben wij gezegd dat het eigenlijk een beetje uit de tijd is om voor te schrijven hoe een afzetpunt georganiseerd moet worden. Hier gaat het natuurlijk naar nieuwe modellen en in Westland zijn wij gewend om zelfstandig een afzetmogelijkheid te creëren. Geef nou ook die ruimte, want dat kan zo'n proef weer bevorderen dat je niet vastzit aan welke methode van verkoop dan ook. Dat heeft best wel wat teweeggebracht in de discussies en binnenkort is er in het ministerie hierover weer een discussie waarvoor wij via de VNG ook zijn uitgenodigd om onze zienswijzen kenbaar te maken. Ik sluit niet uit dat de regering toch met het idee komt zoals men vorig jaar rond deze tijd is begonnen. Men moet ook coffeeshops hebben en een productielijn in de gemeenten. Er zijn maar weinig gemeenten die de pilot uiteindelijk toebedeeld krijgen, want volgens mij zit dat tussen de acht of tien gemeenten. En dat is niet veel voor een land als Nederland dat best wel dichtbevolkt is en ook qua productie wat kan. Het kan best zo zijn dat om allerlei redenen die combinatie niet overal gemaakt kan worden, dat er wat vrijheid in komt en je ook qua inrichting nog eens zou kunnen kijken wat je daarmee moet als het gaat om de afzet. Wat dat betreft ben ik het eens met de opmerkingen van de heer Van der Meer en anderen die zojuist zijn gemaakt niet vooruit te lopen op de AMvB en de criteria. Op dat moment hebben we namelijk nog best een vinger in de pap, want de AMvB gaat naar alle waarschijnlijkheid ook nog via de Tweede Kamer. Er zit dus nog wel een factor tijd tussen.

Is deze motie dan niet nodig? Op zich is het goed dat men weet dat de raad betrokken is bij het cannabisexperiment en dat is ook positief. Ik heb al eerder in een vergadering van de commissie Bestuur opgemerkt dat we misschien ook eens een soort lobbycircuit zouden moeten opzetten om te kunnen meedoen met dit te organiseren, te laten zien dat Westland daar best toe in staat is en dat hiervoor ook draagvlak is in de raad. Dat kan misschien de komende weken nog wel eens worden besproken.

Ik zou de indieners willen vragen de motie aan te houden. De motie is dan niet afgestemd en bestaat nog. Dat is winst, want dan kunnen we altijd zeggen in de raad een motie te hebben liggen waarin tot uitdrukking komt dat wij oog hebben voor deze proef en belangstelling om daaraan mee te doen, maar dat we nog niet zeker weten hoe die afhechting via de verkooppunten moet worden ingericht. Wij willen daarvoor wat vrijheid hebben en dan kunnen we deze motie te gelegener tijd altijd nog een keer in stemming laten brengen. De gevoelens van de raad kunnen daarbij nog worden gepeild en dat blijkt natuurlijk toch de bedoeling van het college. Ik wil het hierbij laten. De waarnemend voorzitter zal nu moeten zeggen of de motie in stemming moet worden gebracht of dat had ik misschien zelf moeten doen.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan de heer Van der Mark.)

De voorzitter: Mijn voorstel zou zijn eerst een reactie van de indieners af te wachten op uw voorstel. Ik kijk naar de heer Hofland.

De heer Hofland: Voorzitter. Ik wil graag hierop reageren. Tegelijkertijd kan ik misschien ook ingaan op de reacties vanuit de raad. Allereerst de opmerkingen van de heer De Bloeme over het gedeelte voorlichting en dat dit misschien gek zou zijn. In de adviezen van de commissie-Knottnerus en een heleboel andere rapporten staat duidelijk dat hennep of cannabis niet zo schadelijk zijn als wat wordt gezegd. Het kan een verrijking zijn, zeker in de medicinale sfeer zoals de heer Duijsens aangaf. We hebben het vanavond alleen niet over het medicinale gedeelte, maar het recreatieve gedeelte. Ik zou aanraden dat rapport nog eens te lezen.

Het klopt dat we voor de muziek uitlopen, maar we zijn ook een vooruitstrevende partij. In de rapporten wordt geschetst dat als het kabinet hiertoe wil overgaan het hiermee ook aan de slag moet. Daarom hebben wij in het dictum ook expliciet toegevoegd, tussen komma's: 'wanneer de gemeente deelneemt aan het landelijk cannabisexperiment'. Wij stellen dan ook expliciet dat wij dit willen op het moment om deel te kunnen nemen aan het experiment. Dat biedt dan kansen voor Westland.

Overal ter wereld zien we welke gigantische kansen de teelt van cannabis biedt. Het is een gekte van jewelste, waar we in de jaren zeventig nog enorm vernieuwend waren lopen we inmiddels achteraan. Canada is ons voorbijgestreefd en daar gaan enorme bedragen bij om. Als gemeente moeten wij daarbij aansluiten. Daarom willen wij vooruitstrevend, voor de muziek uitlopend, graag het signaal afgeven dat wij als gemeente Westland bereid zijn een coffeeshop te willen.

Voorzitter. Ik wil de motie graag nog een keer bij u onder de aandacht brengen. Aanhouden is een signaal, maar dit is ook een signaal. Als we vanavond zeggen dit te gaan doen, dan kunnen wij die lobby ook starten en zeggen dat wij als gemeente Westland serieus zijn, dit kunnen en dit willen. We hebben hier immers ook partijen die lijntjes hebben met landelijke partijen. Dus wil ik het graag nog een keer onder de aandacht brengen.

De voorzitter: Mij is het nog niet helemaal duidelijk. U zegt dit onder de aandacht te willen brengen. Bedoelt u daarmee de motie in stemming brengen of ...?

De heer Hofland: Ik wil graag nog een reactie van de portefeuillehouder op mijn verzoek aan u.

Burgemeester Van Ardenne-van der Hoeven: Ik heb gezegd wat ik heb gezegd. Deze motie is belangrijk, maar wat vroeg en een motie die te vroeg wordt ingediend, bewaar je nog even totdat het moment daar is. En als het meezit is dat misschien maximaal twee maanden. Je hebt het dan tenminste in de pocket. En als de motie niet is aangenomen, heb je niets meer. Ik heb dan ook de suggestie gedaan de motie aan te houden, wat helemaal niet verkeerd is in het politieke verkeer. De motie zweeft dan als het ware boven deze ruimte en wij weten wat wij moeten doen om in Den Haag te bepleiten wat we willen bepleiten. Maar dan wel met een steun in de rug van de motie die nog in de lucht hangt en niet met een afgewezen motie. Ik geef u nogmaals in overweging de motie niet in stemming te laten brengen, maar die te bewaren tot het moment dat we er nog eens met elkaar over gesproken hebben, zelfs met partijen die in de Tweede Kamer zitten, want die hebben we ook nodig voor de lobby. We kunnen dan fris terugkomen en weten we wat we precies willen. Het college opzadelen met een vraag die nog niet goed kan worden ingevuld, lijkt mij nu niet juist. We moeten echt wat ruimte houden.

De heer Hofland: Voorzitter. Ik verzoek u de vergadering enkele minuten te schorsen voor overleg met de indieners.

De voorzitter: De vergadering is geschorst.

Schorsing.

De voorzitter: Ik heropen de beraadslaging. De heer Hofland heeft het woord.

De heer Hofland: Dank u, voorzitter. We hebben even overleg gehad met de indieners van de motie over de vraag hoe we hierin staan en wat we uiteindelijk willen bereiken. Ik vind het jammer dat er hiervoor bij de andere fracties geen opening is. We hadden graag een signaal afgegeven, maar zijn helaas toch genoodzaakt te verzoeken de motie aan te houden en die alsnog na de AMvB in te dienen en te behandelen.

De voorzitter: Bij dezen. Motie 13.13 wordt aangehouden. Dank u wel.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan burgemeester Van Ardenne-van der Hoeven.)

De voorzitter: Dat was motie 13.13 die we naar voren hebben gehaald en die straks geen deel meer zal uitmaken van de beraadslagingen.

**1. PROCEDURELE BESPREKING VAN DE BEHANDELING VAN HET
INITIATIEFVOORSTEL VAN DE FRACTIES VAN WESTLAND VERSTANDIG EN
GEMEENTEBELANG WESTLAND INZAKE HET INTREKKEN VAN HET
VOORBEREIDINGSBESLUIT VAN DE EILANDEN 2 EN 3 VAN HONDERDLAND FASE
2**

De voorzitter: Ik neem aan dat de heer Duijsens een toelichting wil, dan de heer Keizer en dan een debat over hoe we dit gaan aanpakken.

De heer Duijsens: Voorzitter. Ik moet constateren dat de klimaatverandering buiten sneller zal gaan dan het bestuurlijk klimaat in dit huis. We nemen een motie aan, niemand van het college zegt er nog iets over in een raadsvergadering en vervolgens krijgen we na een aantal weken te horen dat de motie niet wordt uitgevoerd. Zo ga je niet met elkaar om.

De voorzitter: Ik dacht dat u het over de planning zou hebben.

De heer Duijsens: Over de planning kan ik heel kort zijn. Wij handhaven het initiatiefvoorstel. Volgens het reglement van orde en de Gemeentewet moet dit zijn gang gaan. Wij willen hier graag in een vergadering van de commissie Ruimte over spreken om dan in de raadsvergadering van 11 december het over de inhoud te kunnen hebben. Wij hebben uiteraard kennisgenomen van de memo van de wethouder en als de wethouder inmiddels zo hard heeft gewerkt dat er in die raadsvergadering een bestemmingsplan ter vaststelling ligt, dan moet dit uiteraard wijken, want dan wordt het op een andere manier opgelost. Wij willen het echter wel in procedure brengen, zoals voorgeschreven.

De voorzitter: Dank u wel voor deze beknopte toelichting. Het voorstel is om dit punt in de eerstvolgende vergadering van de commissie Ruimte inhoudelijk te bespreken als voorbereiding op de discussie in de raadsvergadering van 11 december a.s. Dit is helemaal conform artikel 39 van het reglement van orde.

**2. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN HET WOORDELIJK VERSLAG VAN DE
OPENBARE RAADSVERGADERING VAN 18 SEPTEMBER 2018**

De voorzitter: Er zijn geen opmerkingen, zodat het verslag hiermee is vastgesteld.

**6A. VASTSTELLING VAN DE AFHANDELING VAN DE LIJST MET INGEKOMEN STUKKEN
VAN 16 OKTOBER 2018 (LIS)**

De voorzitter: Niemand wenst hierover vragen te stellen. Door uw raad vastgesteld.

**6B. KENNISNEMING VAN DE LIJST MET UITGAANDE STUKKEN VAN 16 OKTOBER 2018
(LUS)**

De voorzitter: Niemand wenst hierover vragen te stellen. Door uw raad vastgesteld.

**6C. KENNISNEMING VAN DE LIJST MET VERTROUWELIJKE STUKKEN VAN 16
OKTOBER 2018**

De voorzitter: Niemand wenst hierover vragen te stellen. Door uw raad vastgesteld.

**6D. KENNISNEMING VAN DE LIJST MET ARTIKEL 42-VRAGEN EN ANTWOORDEN VAN
16 OKTOBER 2018**

De heer Duijsens: Voorzitter. Ik heb hierover een opmerking. We hebben ooit afgesproken na de datum dat het presidium vergadert geen stukken aan de agenda meer toe te voegen. De raadsinformatiebrief over Machteld bijvoorbeeld is van vorige week vrijdag. Het is nu wel

handig omdat we vanavond een motie hebben over hetzelfde onderwerp, maar ook bij de lijst ingekomen stukken zie ik steeds weer brieven staan die nadat de presidiumvergadering heeft plaatsgevonden, gedateerd zijn.

Deze kunnen dus ook niet worden geagendeerd, want dat doen we allemaal schriftelijk en dan vallen die brieven tussen wal en schip. Ik verzoek u om daar alstublieft op te letten.

De voorzitter: U zegt dat dit door het presidium is vastgesteld. Als alle fractievoorzitters dit kunnen herkennen, dan houden we die datum natuurlijk strikt in de gaten. Ik zie dat er geknikt wordt. Akkoord. Excuses dat we zo enthousiast waren met onze antwoorden dat we die niet voor ons wilden houden, maar dat zal dan uiteindelijk wat later aan u kenbaar worden gemaakt. U kent overigens de antwoorden al, maar het gaat om de toevoeging aan de lijst. Voor zover mogelijk houden wij er rekening mee en dat geldt ook ter kennisneming voor artikel 43-vragen.

Door uw raad vastgesteld.

6E. KENNISNEMING VAN DE LIJST MET ARTIKEL 43-VRAGEN EN ANTWOORDEN VAN 16 OKTOBER 2018

De voorzitter: Door uw raad vastgesteld.

BERAADSLAGINGEN OVER BESPREEKPUNTEN

7. VOORSTEL TOT BESCHIKBAARSTELLING VAN AANVULLENDE KREDIETEN VOOR DE UITBREIDINGEN VAN ONDERWIJSHUISVESTING VAN DE JOANNESCHOOL, DE KIJCKERT EN DE DIAMANT, ALSMEDE TOT HET FUNCTIONEEL GESCHIKT MAKEN VAN DE ICHTUSSCHOOL VOOR GEBRUIK DOOR DE STRANDWACHT

De voorzitter: Mevrouw Van der Knaap heeft het woord.

Mevrouw Van der Knaap: Voorzitter. Dit voorstel is natuurlijk ook door de commissie behandeld, maar vlak daarna kwam mij informatie ter ore die enigszins haaks staat op hetgeen aan de commissie was aangegeven. Voor mij was dat aanleiding de volgende aanvullende vragen te stellen.

Ten aanzien van de uitbreiding van de Diamant voor een bedrag € 150.700,00. In de overweging staat dat uitbreiding met twee leslokalen noodzakelijk is om voldoende ruimte te kunnen realiseren voor de extra groepen van de Diamant als om de drie groepen leerlingen schakelklas te huisvesten. Ten aanzien van de schakelklas is er in het verleden door het schoolbestuur echter afgesproken dat de schakelklas ten eerste door de gemeente niet voortdurend naar een andere locatie wordt verschoven, omdat deze kinderen en ouders al genoeg onrust met zich mee dragen. Ten tweede zal de schakelklas niet in het gebouw van de SBO gehuisvest moeten worden, wat uitgangspunt was en is bij de start van de schakelklas, omdat dit een verkeerd beeld zal geven aan de bedoeling van de schakelklas en het beeld dat deze kinderen eigenlijk SBO of SO-kinderen zijn. Met andere woorden: de kinderen die het al lastig hebben krijgen nog een extra stempeltje opgeplakt, te weten dat van SBO, terwijl het misschien helemaal geen SBO-kinderen zijn. Kan de wethouder aangeven waarom nu in afwijking hiervan wordt geopereerd en zo ja, waarom deze doelstelling van de schakelklas is losgelaten?

Voorts komen er drie of vier lokalen vrij voor de extra leerlingen van de Diamant, doordat de Strandwacht er bij de Diamant uitgaat. Waarom moest er dan toch extra verbouwd worden?

De voorzitter: Dank u voor deze beknopte vragen. De heer Duijsens heeft het woord.

De heer Duijsens: Voorzitter. Even heel kort. Goede onderwijshuisvesting is natuurlijk belangrijk, maar goede planning ook. Als ik zie dat ik door een aantal schoolhoofden word benaderd met de mededeling dat ieder jaar op 1 oktober vaststaat hoeveel leerlingen er in het nieuwe schooljaar gaan komen, waarom moet dit dan altijd op het laatste moment haastje-repje geregeld worden? Dat is natuurlijk merkbaar in de kosten.

De wethouder zegt dat dit komt omdat het bouwniveau verhoogd is, maar dat komt omdat waarschijnlijk de bouwkosten ook wel een beetje verhoogd zijn, maar ook omdat alles op heel korte termijn gebouwd moet worden. Meestal is het niet kostprijsdempend, maar -bevorderend als je een aannemer dwingt om snel te bouwen.

Waarvan ik zelf onrustig word is dat die uitbreidingen op eigen risico plaatsvinden, staan wij als gemeente en als raad met de rug tegen de muur en kunnen we vervolgens alleen nog maar 'ja' zeggen. Misschien kan de wethouder het in de toekomst zo doen dat de plannen bijtijds bekend zijn, direct na 1 oktober, bijtijds een omgevingsvergunning wordt aangevraagd en het liefst meteen een offerte wordt aangevraagd om daarop het krediet voor de raad te geven. Dat moet volgens mij door een beetje handige wethouder te organiseren zijn en dat is deze wethouder natuurlijk.

De voorzitter: Dat was de eerste termijn van de raad. Wethouder Van der Stee heeft het woord.

Wethouder Van der Stee: Voorzitter. Om met het laatste te beginnen: dank u wel voor het vertrouwen. Zoals aan de commissie en in de vorige raadsvergadering al is uitgelegd, maken we deze maand oktober een inhaalslag en hebben we om de week uitgebreid overleg met de schoolbesturen om te komen tot een nieuw IHP. De presentatie daarvan staat gepland op 4 december en ook de raad is hiervoor uitgenodigd. We hopen daarmee zowel het proces als de vraagstukken voor de toekomst beter in beeld te kunnen hebben en ik zal zeker een stuk in het IHP wijden aan de processen. U noemt bijvoorbeeld de omgevingsvergunning, maar die zal door de schoolbesturen zelf geregeld moeten worden. Daar ga ik niet over, dus kan ik die vertraging niet altijd aan de gemeentekant neerleggen. We gaan bij het IHP de raad wel een procesvoorstel doen wanneer u wat besluit en wanneer de schoolbesturen hun budgetten krijgen, zodat ze in januari gelijk aan de slag kunnen zodra het vrijgegeven is in het betreffende jaar.

De tellingen van 1 oktober zijn geweest en morgen zitten wij weer met de schoolbesturen om deze verder te vergelijken en per kern en per wijk te bekijken, waarbij wederom alle vraagstukken besproken worden. Over twee weken doen we dat dan nog een keer en wij hopen 4 december met een goed plan bij u te kunnen komen voor de toekomst van het onderwijs. Anders moet er misschien nog een extra overleg in november komen.

Mevrouw Van der Knaap van de VVD maakte enkele opmerkingen die mij toch wel enigszins verbaasden. Wij zitten de laatste tijd heel veel keren met de schoolbesturen om de tafel om het IHP in orde te maken. Dit voorstel is ook de conclusie van een aantal projecten en trajecten die er in juni zijn gelopen, toen we de raad een aantal kredietvoorstellen hebben voorgelegd en daarbij heb ik in de commissievergadering van juni aangegeven dat er enkele overschrijdingen zijn. In de laatste twee weken voor de vakantie hebben we het probleem voor de Strandwacht en de Diamant opgelost. Er is toen ook overleg geweest met de drie grote schoolbesturen van het primair onderwijs en dan praat ik over het WSKO, PCPOW en DSKO. Daarbij is onder andere gesproken over het expertisecentrum en de zorgen die men in mei en juni had over het eventueel verplaatsen van de Strandwacht naar Naaldwijk en het expertisecentrum daarmee onder druk zou komen te staan in welke vorm die dan ook zou worden uitgewerkt. Uiteindelijk heeft men in juni besloten dat met het ingezette proces kan worden doorgegaan en verplaatsing van de Strandwacht van Monster naar Naaldwijk ook verder geen probleem hoeft te zijn. Toen is ook ter sprake gekomen dat de vrijkomende ruimte in de Diamant gebruikt zou kunnen worden voor huisvesting van de leerlingen van de internationale schakelklas. Deze leerlingen zijn nu gevestigd in de voormalige Aloysiusschool in Monster en omdat in deze locatie herontwikkeling plaatsvindt moeten zij daar weg. Het is beter deze leerlingen bij de SBO te zetten dan bij de categorie 4-leerlingen, de ZMOK, waarbij zij eerder een stempel krijgen.

Daarnaast is het echter ook zo dat voor de schakelklasleerlingen bij de Diamant de expertise aanwezig is om ze eerder en beter te kunnen helpen, zodat zij zo snel mogelijk kunnen deelnemen aan het reguliere onderwijs.

Dit is allemaal vóór de zomervakantie besproken met PCPOW, die eigenaar en gebruiker is van de Diamantlocatie, maar ook penvoerder van de schoolbesturen voor de schakelklassen. Ik ben dus enigszins verbaasd over de opmerking van mevrouw Van der Knaap.

Ik kan het morgen bij het overleg met het schoolbestuur terugnemen dat deze opmerking door u is gemaakt, maar het past niet binnen ons verhaal over de besluitvorming die vóór de zomervakantie met het schoolbestuur heeft plaatsgevonden waarmee zij hebben ingestemd. Vandaar dat we in de zomervakantie al zijn begonnen met de verbouwing van de Diamant. Nogmaals, ik kan het met hen overleggen waar deze signalen vandaan komen, maar mij zijn deze onbekend.

Mevrouw Van der Knaap: Voorzitter. Het is prima het te kunnen terugkoppelen. Misschien in een vergadering van de commissie MO.

Wethouder Van der Stee: Dat is prima.

De voorzitter: Dat is dan hiermee afgedaan. Ik breng het voorstel in stemming. Het voorstel is unaniem aanvaard. Gefeliciteerd wethouder.

8. VOORSTEL TOT INSTEMMING MET DE UITWERKING VAN DE MOTIE ALTERNATIEVEN INKOOP JEUGDHULP EN VERLENING GEMEENSCHAPPELIJKE REGLING INKOOPBUREAU H10

Mevrouw Van Rijn-van Tol: Voorzitter. De kunst van politiek is om complexe zaken eenvoudiger te maken, ingewikkelde onderwerpen toch begrijpelijk voor iedereen. Sinds taken rondom jeugdzorg naar de gemeente zijn gegaan, hebben wij in commissie- en raadsvergaderingen heel vaak met elkaar gediscussieerd over de koers die er moet worden gevaren. GemeenteBelang Westland heeft hierbij constant de graadmeters gebruikt om complexe voorstellen aan onze idealen te toetsen in het belang van het kind. Wij staan voor kleinschalige zorg dichtbij boven grootschalige zorg op afstand; de menselijke maat boven cijfermatige stuurmodellen. Wij staan voor zorg aan het bed boven tijdverspilling aan de papierwinkel.

Vanuit onze idealen hebben we continu vraagtekens geplaatst bij de samenwerking binnen de H10 op het gebied van jeugdzorg. Wij vragen ons af of deze samenwerking niet leidt tot zorg op grote afstand en of deze samenwerking niet tot minder maatwerk leidt. Wij vragen ons af of er hier niet te veel geld onnodig wordt gespendeerd aan overhead. Zo werd ons afgelopen juni een aangepaste begroting voorgeschoteld voor 2018. Het Inkoopbureau kostte tien gemeenten over 2018 geen grofweg € 2.200.000,00, maar grofweg € 2.800.000,00, een stijging van € 600.000,00 en dat is het resultaat van onder andere het vervangen van de directeur door een interim-directeur en financiële gevolgen van de in 2017 ingezette ontwikkeling in de ketenrapportage en processen. Aldus het voorstel.

Mooie woorden, maar het betekent wel dat de meerkosten niet zijn gericht op meer zorg aan het bed, maar op een grote papierwinkel en een implementatie van deskundige modellen. Wij vragen ons af of dit de beste samenwerking is voor het kind.

Voorzitter. Vanuit die gedachte hebben wij in het voorjaar samen met Westland Verstandig, de LPF en GroenLinks een motie ingediend waarin gevraagd werd naar alternatieven te kijken. Kunnen we het op een andere manier inkopen? Kunnen we kleinschaliger inkopen? Is er bijvoorbeeld draagvlak binnen de H4-gemeenten of kunnen wij het een stapje verder als Westland helemaal zelf gaan inkopen? Zo kunnen we wellicht kortere lijntjes creëren en beter aan de zorg van ieder kind tegemoetkomen.

Voorzitter. Met open vizier hebben wij de uitkomst van het onderzoek afgewacht en vandaag ligt het hier op tafel. Toen het onderzoek nog in volle gang was, lazen we in de besluitenlijst van burgemeester en wethouders van 18 september jl. dat wethouder Vreugdenhil benoemd is tot voorzitter van het bestuur van het Inkoopbureau van H10.

Ik heb de wethouder tijdens de vergadering van de commissie hierover bevestigd, waarop hij letterlijk antwoordde: "De wethouder van de gemeente Den Haag mag het niet zijn vanuit zijn positie in andere overleggen, toen zei een deelnemer uit de H5: 'mag ik het alsjeblieft niet doen?' en toen bleef ik over."

Wij worden dagelijks geconfronteerd met de nieuwe bestuurscultuur en als dit de nieuwe bestuurscultuur is, dan zou ik die willen omschrijven als geen ruggengraat.

De rapportage laat voor- en nadelen van de verschillende varianten zien en concludeert dat voortzetting van de huidige samenwerking de meest voordelige is.

Het rapport geeft ook enkele tips mee. Zo wordt gesuggereerd dat wij als gemeenteraad meer invloed kunnen uitoefenen door vroegtijdig kaders mee te geven en meer invloed door te synchroniseren met andere gemeenten. We zijn het er allemaal over eens dat de huidige sturingsmethoden in ieder geval veel te wensen overlaten. En vanuit die gedachte steunen wij vanavond beide voorliggende moties, de motie van D66 over het vergroten van de invloed van de raad binnen de H10 en de motie van Westland Verstandig om ook in dit huis af te dwingen dat er met grotere regelmaat terugkoppeling zal plaatsvinden en de mogelijkheid er is tot bijsturen. Niet langer tekenen bij het kruisje.

Het raadsvoorstel zullen wij steunen, omdat we de uitkomsten van het rapport respecteren. Dat neemt niet weg dat wij het voorzitterschap van de wethouder, toen het onderzoek nog in volle gang was, respectloos vinden.

Als laatste spreken wij de wens uit dat ook bij de voortzetting van de inkoop via de H10 de vrije ruimte steeds opnieuw zal worden opgezocht om zo goed mogelijk te kunnen blijven inspelen op de behoeften van het Westland, de behoeften van het Westlandse kind. Ik dank u voor uw aandacht.

De heer Duijsens: Voorzitter. Het rapport was voor onze fractie een voorspelbare uitkomst en dus ook weer een bevestiging dat het makkelijker is om in een gemeenschappelijke regeling te treden dan eruit te komen, want dat is niet of nauwelijks mogelijk. En toch ligt hier weer een voorstel om de regeling twee jaar, tot 31 december 2020, te verlengen. Op zich ontkomen we daar niet aan, als we het anders doen dan geeft dat grote organisatorische en kostenproblemen. Dat zouden we dan maar niet moeten doen.

De motie die voorligt hebben wij niet mede ingediend. Wij zullen echter wel voorstemmen, maar in feite gaan we iets op gang brengen wat er al is. Binnen de H10 waren wij als raad ieder kwartaal al bij elkaar. Het enige wat mij daar nog van bijstaat – ik geloof dat ik er enkele keren bij aanwezig ben geweest – is het lekkere eten, maar niet de gesprekken die daar werden gevoerd. Het waren allemaal open deuren waar je niets aan had en zelfs de manager werd vervangen door een interim-manager, die ook weer werd vervangen door een interim-interim-manager zonder dat dit werd verteld. En dat zijn nu net zaken die je graag zou hebben willen weten.

Wat wij als fractie graag zouden willen, vandaar dat we ook een eigen motie hebben ingediend, is dat we met de wethouder serieus overleg willen voeren hoe de H10 staat met de inkoop, hoe werkt het en met name wat kopen wij als gemeente in. Wat hebben we daarvoor nodig en hoe werkt het resultaat gestuurde? We gaan immers op een andere manier werken, meer resultaatgericht, althans de H10, die ook gaat inkopen. In de motie worden enkele tijdstippen vermeld waarop dat zou moeten plaatsvinden. Op 1 maart 2020 wordt het mogelijkerwijs verlengd en moeten we ver vóór die tijd met de wethouder praten over wat we gaan doen. De motie van de partijen waarvan we zelf ook deel uitmaakten was in feite te laat, we konden geen kant meer op. Dan kunnen we nog wel een kant op en kunnen we waarschijnlijk ook beter beoordelen, beter de vinger aan de pols houden van hoe naar wat. Heeft dat iets met kaderstelling te maken? Misschien niet, maar wel in het kader van het werk als raadslid serieus nemen, serieus de vinger aan de pols houden en kijken hoe het gaat. Dat is het enige wat we kunnen doen, zeker in het licht van het uit de hand lopen van de jeugdhulpkosten op dit moment. We kunnen dan ook daadwerkelijk begrijpen waarom dat zo is, of H10 daar iets mee te maken heeft, of het toch de ingewikkeldheid van de wereld om ons heen is, of dat het wellicht vanuit de gemeente niet handig wordt aangepakt. Hier willen wij meer grip op krijgen. Vandaar onze motie.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 16 oktober 2018; overwegende:

dat ingevolge het conceptcollegebesluit zoals gevoegd bij het agendapunt 8 het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland vóór 1 maart 2020 op basis van de evaluatie kan bepalen of de samenwerking H10 wordt voortgezet dan wel wordt opgeheven; dat de raad van de gemeente Westland daarin gekend wil worden en de wethouder verzocht wordt uiterlijk in de decembervergadering van 2019 te komen met een concreet voorstel inzake de H10;

dat de wethouder het college ook vóór 1 juli 2019 een tussenstand zal geven met betrekking tot de H10, de gang van zaken, de ervaringen tot dan toe en de verwachting inzake opheffing dan wel verlenging van de regeling per 31 december 2020;

verzoekt het college:

de commissie MO direct op de hoogte te stellen zodra er ontwikkelingen in de H10 zijn die relevant zijn voor de verdere beoordeling van de H10 en de raad in ieder geval een tussenstand te geven vóór 1 juli 2019 en in de decembervergadering 2019 te komen met een concreet voorstel inzake het al of niet voortgaan van de H10; en gaat over tot de orde van de dag."

(Motie van de fracties van Westland Verstandig en GemeenteBelang Westland)

De heer Spaans: Voorzitter. Ik voel de behoefte om even terug te kijken en de andere kant op naar voren te kijken als een soort januskop. Het valt mij op dat op het moment dat wij de motie mede indienden ons al meteen werd verweten dat wij marchandeerden met de meest kwetsbare kinderen die er op dit moment in het Westland zijn. Dat is natuurlijk niet de bedoeling; ik heb dat ook direct geroepen. Het is absoluut niet de bedoeling om daarmee te marchanderen, om de huidige manier van werken op te zeggen. Wat wij wilden was de menselijke maat terugbrengen, kleinschaligheid en nabijheid realiseren. Dus de kwaliteit verhogen. Dat hadden wij voor ogen.

Wij hebben toen een motie ingediend en daar is het onderzoek uit voortgekomen. Inderdaad, mij verrast dat ook niet. Zelfs in de aanloop naar dit debat heb ik al aangegeven dat het wat de fractie van GroenLinks betreft absoluut niet de bedoeling was de kinderen in een risicovolle positie te brengen. Dat was even terugkijkend.

Als we dan een pas op de plaats maken, dan zien we dat we de afgelopen jaren continu zijn geconfronteerd met tekenen bij het kruisje, met de rug tegen de muur en onder tijdsdruk allerlei zaken moeten regelen. Met een aantal partijen in deze raad wilden wij een duidelijk signaal afgeven dat dat maar eens afgelopen moest zijn en we op een ordentelijke manier over deze kwetsbare groep willen praten, niet met een moment van tijdsdruk op ons voorhoofd gericht. Vandaar dat de motie die Westland Verstandig nu indient een motie is die daarvoor in ieder geval enige garanties afdwingt. Ik heb de wethouder goed gehoord, maar wil hem vragen deze motie, die door ons mede wordt ingediend, te beschouwen als een aanmoediging om de komende periode nadrukkelijk rekening te houden met het feit dat een heel groot deel van deze gemeenteraad niets heeft met stroperigheid of outcomecriteria, maar gewoon kwaliteit voor onze meest kwetsbare jongeren wil. En die kwaliteit willen we graag tijdig met elkaar bespreken, maar niet onder tijdsdruk en zeker niet tekenend bij het kruisje.

Mevrouw Van der Eijk-Groeneveld: Voorzitter. In beginsel stonden wij niet achter de motie, maar wij willen er wel iets over zeggen. De CDA-fractie gaat zeker mee met het voorstel. Ook wij denken dat we door het onderzoek op de goede weg zijn en willen continuïteit, rust en stabiliteit en kwaliteit, zoals de heer Spaans zojuist ook aangaf. Wij sluiten ons hier volledig bij aan.

Ik wil nog eens benadrukken dat we met de wethouder bij de thematafels hebben afgesproken elkaar in klein verband op de hoogte te blijven houden van wat er precies op H10-verband speelt, zodat we tijdig worden bijgepraat en het paard niet achter de wagen hoeven te spannen. Daar maken wij graag gebruik van.

De heer Duijsens: Voorzitter. Begrijp ik hieruit dat het CDA met onze motie en inmiddels die van GBW en GroenLinks wel meegaat?

Mevrouw Van der Eijk-Groeneveld: Ik ben hier duidelijk over. Nee, dank u wel.

De heer Duijsens: Waarom niet? Wat u zegt is precies datgene wat in die motie staat, namelijk dat de wethouder ons erg goed op de hoogte houdt van de gang van zaken bij de H10 en de inkoop bij de gemeente en dat met elkaar matchen. Daar gaat het om. Er zijn twee moties, een lange en een korte. Wij houden van kort, dus de korte motie is van ons.

Mevrouw Van der Eijk-Groeneveld: Laat de wethouder dit dan toezeggen.

De heer Spaans: Voorzitter. Begrijp ik het goed dat de inbreng van het CDA bij de thematafels, een bevragend gremium, hier nu in de raad als argument wordt gebruikt?

Mevrouw Van der Eijk-Groeneveld: Nee, zeker niet. Wij hebben dit bij de thematafels met elkaar besproken en ook in de commissievergadering. De wethouder heeft toen aangegeven met de benen op tafel nog eens even over dit soort kleine onderwerpen door te praten en dat is door de wethouder bij de thematafels nogmaals benoemd. Dat is iets waarin wij ons kunnen vinden, namelijk in klein verband hierover doorpraten.

De heer Spaans: Ik hoor dit voor het eerst, althans in een officieel gremium. Wat u bij de thematafels bespreekt is hartstikke leuk, maar daarbij was niet iedereen aanwezig. Ik begrijp nu dat deze wethouder 'en petit comité' met de benen op tafel een nieuw overleg wil introduceren en dat dit blijkbaar bekostwoord is bij de thematafels.

Mevrouw Van der Eijk-Groeneveld: Dat is ook in de vergadering van de commissie MO op deze manier benoemd.

De heer A. van der Meer: Voorzitter: Het mag duidelijk zijn dat wij het eens zijn met datgene wat GBW en GroenLinks naar voren hebben gebracht over samenwerking met H10. Met name collega Van Koppen heeft dit namens LPF Westland voor het voetlicht gebracht. Niettemin vinden we dat er de laatste tijd inmiddels al heel veel gezegd is over dit stuk en daar zullen we het inhoudelijk dan ook niet over hebben. Wij gaan akkoord met het raadsvoorstel zoals het nu voorligt.

Over de twee moties die voorliggen het volgende.

De voorzitter: Excuus. De andere motie is een losstaande motie en heeft geen betrekking op dit voorstel. De enige motie die hier aan de orde is, is de motie van Westland Verstandig, die inmiddels mede ingediend is door GBW en GroenLinks. Over deze motie wordt nu gesproken.

De heer A. van der Meer: Dan hebben we het over de motie van Westland Verstandig en niet over de motie onder agendapunt 13.03. Oké, dan komen we daar later op terug. Wij zijn het eens met de motie van Westland Verstandig om meer houvast te kunnen bieden op de uitvoering van de controle.

De heer Duijsens: Voorzitter. Zou het in het kader van efficiënt vergaderen niet handig zijn om de motie onder agendapunt 13.03 hier ook bij te betrekken? Anders krijgen we straks hetzelfde riedeltje nog een keer.

De voorzitter: Je kunt toch over een andere motie een ander verhaal houden.

De heer Duijsens: Behalve als het over hetzelfde onderwerp gaat. Alles kan, maar mij lijkt het efficiënter vergaderen door die motie er nu bij te betrekken.

De voorzitter: Van mij mag het als de raad dat ook vindt.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 16 oktober 2018; overwegende dat:
de gemeenteraden die samenwerken in de gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H10 de afgelopen jaren bij inkoop kaders en inkoopstrategieën jeugd H10 laat in het traject werden geïnformeerd, waardoor aanpassing nauwelijks mogelijk was;
er bij de regionale jeugdzorg H10 op dit moment vele ingrijpende ontwikkelingen plaatsvinden (transformatie, prestatiegericht werken en financieren, uitwerking inkoopvisie) en de kosten verder oplopen;
er zowel overleg tussen ambtenaren, directeuren Sociaal Domein en wethouders Jeugd op H10-niveau is ter voorbereiding van raadsbesluiten, maar er nog geen gemeenteradenoverleg H10 bestaat, dat voorafgaande aan besluitvorming in de raden input geeft;
de ontwikkelingen bij het Inkoopbureau financiële risico's voor de gemeente met zich meebrengen'
van mening dat:
de gemeenteraad binnen de H10 meer grip op de regionale inkoop en de bijbehorende regionale samenwerking wil krijgen;
de gemeenteraad binnen de H10 een regionale overlegpositie nodig heeft om effectiever invloed op besluitvorming te krijgen;
de gemeenteraad eerder geïnformeerd en betrokken wil worden;
verzoekt het college om:
- in het bestuurlijk overleg jeugd H10 te pleiten voor het instellen van een gemeenteradenoverleg H10, bestaande uit een lid (en een plaatsvervangend lid) van iedere deelnemende gemeente die gevraagd en ongevraagd advies kan geven over de ontwikkelingen van de regionale jeugdzorg H10 aan het bestuurlijk overleg en aan de gemeenteraden H10;
- de instelling van deze gemeenteraden overleg H10 uit te werken in de governancestructuur voor regionale samenwerking H10, die wordt verwacht in het vierde kwartaal 2018;
- schriftelijke terugkoppeling te geven van het gesprek over het instellen van het gemeenteradenoverleg H10 in het bestuurlijk overleg jeugd H10;
en gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van de fracties van D66, de PvdA, de VVD, GemeenteBelang Westland en GroenLinks)

De heer A. van der Meer: Het gaat dus over de motie inzake het bestuurlijk overleg en het pleiten voor het instellen van een gemeenteradenoverleg. Een goede motie, in zoverre dat wij ons afvragen of die motie wel uitvoerbaar is. De wethouder gaat pleiten voor het samenwerken en de vraag is of dat ook gaat gebeuren. Straks is de motie aangenomen en is het resultaat er niet, omdat H10 dat niet wil. Dat risico gaan we lopen. Wij zijn natuurlijk wel blij met de twee jaar die we nu krijgen. Het wordt allemaal een beetje voor ons uitgeschoven, want in die twee jaar kunnen we natuurlijk dan wel een betere oplossing zoeken om grip te krijgen op hetgeen in H10 gebeurt. We hebben dat nu niet, maar misschien over twee jaar wel. Daarom is de motie van Westland Verstandig zo mooi, omdat we u dan eigenlijk min of meer verplichten om ons op de hoogte te houden, zodat we daar tijdig maatregelen voor kunnen gaan nemen. Wij vinden het heel belangrijk er meer grip op te krijgen en niet alleen met de geldbuidel moeten rammelen op het moment dat erom wordt gevraagd. Ik weet het, het zijn gemeenschappelijke regelingen en de raad neemt daardoor wat afstand van zijn bevoegdheid, behalve dan als de geldbuidel er moet komen. Daar willen wij vanaf. Wij zullen beide moties ondersteunen.

De heer Hofland: Voorzitter. Ik heb zojuist vernomen dat mijn motie ook behandeld zal worden. Dus wil ik daar graag ook nog iets over zeggen.
Het blijkt wel dat de inkoop jeugd H10 een heikel onderwerp blijft. In de afgelopen commissievergaderingen kwam de wethouder onder andere terug met het understatement toen hij meldde dat jeugdhulp nog negatieve gevolgen zou krijgen voor de gemeente.

De fractie van D66 wil dat de gemeenteraad beter in charge komt en hierbij directer wordt betrokken dan op dit moment.

De gemeenteraden worden vaak pas geïnformeerd als er een stuk ligt dat is goedgekeurd door de individuele colleges van burgemeester en wethouders, terwijl dat binnen de andere lagen al vaak is afgestemd. Er is dan vaak niets meer te veranderen.

Overleg van de gemeenteraden op H10-niveau is betrokken in het voortraject om bijvoorbeeld input te geven op stukken die in het bestuurlijk overleg wethouders Jeugd worden voorbereid voor de gemeenteraden in plaats van nadat ze door de colleges van burgemeester en wethouders worden goedgekeurd. Dit kan helpen om meer grip en invloed op de kaderstelling te krijgen. Vertegenwoordigers in de gemeenteraden Overleg H10 kunnen niet vaststellen, maar wel adviezen richting eigen gemeenteraden en richting bestuurlijk overleg geven, die in de definitieve stukken zijn meegenomen. Hierdoor gaat de besluitvorming in de raad uiteindelijk ook soepeler; het mes snijdt uiteindelijk dan aan twee kanten.

De wethouder schetste niet onwelwillend tegen het initiatief te staan, maar dit overleg moet geen belemmering worden. Het moet geen rompslomp worden, geen bureaucratie gaan vormen, het moet er juist voor zorgen dat de gemeenteraad op de plek komt te zitten waar het hoort, namelijk aan het stuur. Dat is wat wij willen en waar de wethouder voor zou moeten pleiten. In meerdere gemeenteraden wordt hieraan gewerkt, dus als de wethouder hiervoor gaat pleiten, zou hij niet de enige zijn en zouden er meer mogelijkheden zijn.

De voorzitter: Het woord is aan de wethouder, die zal ingaan op beide moties die onderdeel zijn van de beraadslagingen en op de vragen die over het voorstel zijn gesteld.

Wethouder Vreugdenhil: Voorzitter. Ik beluister dat dit raadsvoorstel op een meerderheid kan rekenen, maar ik wil toch nog op enkele punten ingaan.

Ik zou mevrouw Van Rijn willen zeggen dat haar overwegingen uit het hart zijn gegrepen: kleinschalig, menselijke maat, maatwerk, meer handen aan het bed. Als ik zeg dat de inkoop op die manier georganiseerd is, dan gaat u dat van mij niet overnemen, want kennelijk is er in het verleden onvoldoende duidelijk gemaakt dat er inderdaad zo wordt gewerkt. Een kind houdt eigen regie en wordt daarbij gesteund door een zorgregisseur van bijvoorbeeld het SKT. Samen met het kind en het gezin wordt een aanbieder gezocht. Dus die grootschaligheid is alles bij elkaar heel complex, maar ik wil nog eens onderstrepen dat de werkelijkheid rondom het kind heel nabij is. Voor iedereen is dat ook het maatgevende criterium.

Ik zal niet ontkennen dat het Inkoopbureau duurder is geworden. Verschillende keren was er sprake van bijramingen, € 600.000,00 voor tien gemeenten, en wij dragen daar 10% aan bij. En inderdaad was er meer geld nodig om alles beter op orde te krijgen. Het was heel vervelend dat er steeds bijgeraamd moest worden. Wij hebben sterk het idee dat het Inkoopbureau nu op orde is met een krachtige interim-directeur en dat we ervan mogen uitgaan dat de kosten voor het Inkoopbureau niet al te veel zullen stijgen, tenzij we nieuwe opdrachten gaan geven. Dan gaat het automatisch meer kosten.

Ik wil nog iets opmerken over het voorzitterschap. Misschien heb ik mij de vorige keer niet goed uitgedrukt. Er is toen gezegd dat er namens H10 drie leden van het Inkoopbureau in het bestuur zitting hebben. H1, Den Haag, mag dat niet, omdat die H10 al vertegenwoordigt in allerlei andere gremia, wat ook erkend wordt. Dat betekent dat H4, waarin wij zitten, aan zet is om er een te leveren en een van H5. Binnen de H4 werd door één wethouder heel simpel gezegd: wij hebben niet de menskracht, laat het aan mij voorbijgaan. Een andere wethouder had een soortgelijke reactie en, omdat de gemeente Delft al als bestuurslid in een ander orgaan zat, kwam men terecht bij mij. Anders is het niet gegaan. Er moest een bestuur worden gevormd en dat is er nu. Ik hoop dan ook niet dat u het met mijn uitleg nog steeds respectloos vindt.

De heer Duijsens heeft het over een voorspelbare uitkomst van het onderzoek en dat kan ik delen. Waarvan akte. De heer Duijsens refereert aan de bijeenkomsten over inkoop, dat er diverse bijeenkomsten voor raadsleden zijn geweest en dat het eten wel lekker was, maar de gesprekken niet liepen. Het waren moeizame, ingewikkelde vraagstukken, omdat er heel veel werd gepresenteerd.

Ik heb er een meegemaakt waarvan ik ook niet erg vrolijk werd, vandaar dat ik bij de motie van D66 een bepaalde inkleuring kreeg die misschien wel lijkt op die van de heer Duijsens. De heer Spaans heeft teruggekeken, even pas op de plaats gemaakt en vooruitgekeken. Inderdaad niet te snel draaien, want je valt zomaar om. Wij herkennen elkaar in onze zorgen over het kwetsbare kind, daarover is geen enkel misverstand. Ik hoop dat ik dat zojuist in reactie op mevrouw Van Rijn al heb aangegeven. De aanmoediging om de kwaliteit te verbeteren moet de doelstelling zijn van het Inkoopbureau, want alles wat te maken heeft met de zorg voor kwetsbare kinderen, onderschrijf ik van harte.

Mevrouw Van Eijk noemde een suggestie die bij een thematafelbijeenkomst heeft geklonken. Het is natuurlijk juist wat de heer Spaans zei dat dit niet een orgaan is waar besluiten worden genomen, maar ik heb daar vrijelijk mijn suggestie herhaald die ik ook in de commissievergadering heb geuit. Ik leefde toen nog in de veronderstelling dat we in de commissievergadering ruimer zouden kunnen praten over de manieren om de raad meer onder controle te kunnen krijgen, want dat element begrijp ik heel erg goed en sta daar ook zeker achter. De vraag was of een nieuwe laag creëren, waarbij een lid of een plaatsvervangend lid naar een centrale plek moet afreizen die dan namens de raad iets moet gaan zeggen, ophalen of terugkoppelen, de bureaucratie zal bevorderen. Ik verwacht van wel. In die zin sluit ik mij aan bij de heer Van der Meer die zich afvraagt of de motie wel uitvoerbaar is. Er zit een risico aan en wij willen er juist meer grip krijgen.

De heer Hofland: Voorzitter. Op de vraag van de heer Van der Meer antwoordt de wethouder eigenlijk dat de motie uitvoerbaar is. Hij werpt hier eigenlijk alleen maar een aantal hobbels op de weg die een belemmering zouden moeten zijn voor het raadslid dat naar dat overleg zou moeten gaan. Dat hij een halfuurtje in de auto moet zitten, bij dat overleg moet zitten en in gesprek moet gaan. Ik begrijp echter dat de wethouder vindt dat de motie wel uitvoerbaar is.

Wethouder Vreugdenhil: Ik ga nu wat meer in op beide moties en in de chronologie van indiening als eerste de motie van D66, aangevuld met de fracties van de PvdA, de VVD, GBW en GroenLinks. Als ik het zo waarneem denk ik dat de bestuurlijke drukte binnen H10 erg groot is. Dat heeft hier geklonken, maar het is ook mijn waarneming. Het is niet de meest soepele bestuurlijke organisatie. Door een nieuw gremium, het gemeenteradenoverleg, ertussen te schuiven, vrees ik dat de bestuurlijke drukte alleen maar groter zal worden, terwijl de governance discussie juist gericht zou moeten zijn op het eleganter maken van die opgetuigde kerstboom. Mijn vraag is of het bedoelde effect ook op een andere manier kan worden bereikt. Deze raad wil namelijk op de juiste momenten worden geïnformeerd, niet tekenen bij kruisjes, maar op het moment dat het ertoe doet meedenken. In de wandelgangen, maar ook bij een thematafel, heb ik aangegeven dat het mij goed zou lijken gewoon te gaan oefenen door de raad door mij uit te nodigen en ambtelijk informatie wordt verschaft wat er op dat moment toe doet. Zo'n overleg kennen we nog niet, we zouden er wellicht een vorm voor moeten bedenken, maar het zou mij erg welkom zijn. Ook wat mij betreft, want dan kan het allemaal goed worden uitgelegd.

Ik heb al opgemerkt dat het organiseren van zo'n gemeenteradenoverleg ook een kostenverhogend effect zal hebben, want dat moet ergens vandaan komen. De heer Duijsens heb ik nadrukkelijk horen zeggen dat de voorgangers van zo'n overleg niet erg lovend waren. Dus ik ben daar enigszins sceptisch over. Met andere woorden: als ik namens het college op deze motie moet reageren, zou ik de motie op dit moment willen ontraden. Ik weet namelijk dat er in het BOJ, het Bestuurlijk Overleg Jeugd, al andere wethouders hebben gezegd dat de motie bij hen al is aangenomen of behandeld met als commentaar dat het aan de raden zelf is om dat te bepalen. Namens het college heb ik daarover wel een opvatting en die geef ik u hier.

Dan de motie van Westland Verstandig inzake tijdig adequaat informeren. Wie kan hier, zeker nu, tegen zijn? Het gaat nogal ergens om. Het gaat ook straks over heel veel geld waarop we proberen grip te krijgen, want het kan zo niet verder. Met andere woorden: geen enkel bezwaar tegen deze motie en ik wil die dan ook van harte bij u aanbevelen.

De voorzitter: Mevrouw Van Rijn heeft het woord in tweede termijn.

Mevrouw Van Rijn-van Tol: Voorzitter. Ik dank de wethouder voor zijn uitgebreide beantwoording. Ik zou graag op enkele van zijn opmerkingen willen reageren. De wethouder zei dat de werkelijkheid is dat het altijd dichtbij is, maar ik krijg ook wel eens signalen dat de voorzieningen wat verder weg zijn doordat we die in H10 inkopen. De drempel zou dan groter kunnen zijn doordat je toch al met zijn tienden inkoop op het moment dat iets in Delft zit om te zeggen in Delft te blijven zitten, dan wanneer je dat wellicht meer naar je toe haalt. Daarom heb ik mijn uiteindelijk wens kenbaar gemaakt, namelijk dat zaken die wij lokaal kunnen aansturen en waar we de ruimte hebben die ook bij deelname aan H10 zullen blijven opzoeken om het zo dichtbij mogelijk te maken. Eén gezin, één plan onderstrepen wij. Daarom gaan we ook mee met het voorstel en accepteren wij dat dit uit een onderzoek is gekomen.

De wethouder zei dat de kosten nu stabiel zijn, maar ik ben met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen altijd een beetje huiverig dit ieder jaar te moeten horen en die dan toch elke keer weer worden verhoogd. Het is koffiedikkijken, maar vergeef mij als ik hier niet naïef zit en denk dat ze nu stabiel zijn. Ik denk dat die verder zullen oplopen. Het citaat over uw voorzitterschap heb ik letterlijk teruggeluisterd en mij afgevraagd of ik dat wel goed had begrepen. De wethouder geeft inderdaad aan dat een aantal anderen het liever niet wilden en dat hij toen naar voren is getreden. Gezien het feit hoe gevoelig dat in onze raad ligt, heb ik dat respectloos genoemd en ik blijf zeggen dat als anderen het niet willen doen, u niet verplicht bent om te zeggen dat u het dan maar zult doen. De wethouder had ook kunnen denken: de raad van de gemeente Westland vindt dit iets heel lastigs en laat ik zeggen met deze achterban het niet passend te vinden.

De heer Duijsens: Voorzitter. Aansluitend op de woorden van mevrouw Van Rijn zeg ik: maar we hebben wel de grote man van H10 in huis. En dat geeft perspectief voor het overleg dat zal worden gevoerd, want die heeft alle informatie op maat.

Ik ben blij met zijn reactie op onze motie. We zullen daar echt uitvoering aan moeten geven en dan gaat het zowel over H10 als datgene wat we hier binnen de gemeente doen. Het is waarschijnlijk in dit huis inmiddels een vloek om te roepen: misschien een werkgroep. Voor dit doel moet dat misschien toch maar weer van stal worden gehaald. Wij van Westland Verstandig zouden het dan als volgt willen doen: laat de wethouder ons een jaar goed voorlichten en kijken of we dan grip op het geheel kunnen krijgen. En als dat niet zou werken of niet zou lukken, of dat we niet tevreden zouden zijn, dan over een jaar nog een keer kijken of er meer nodig is dan dat. Op dit moment even niet, zoals we dat ook in de motie hebben aangegeven.

De heer Hofland: Voorzitter. Ik heb goed naar de wethouder geluisterd en begrijp heel goed wat hij zegt. In de motie wordt specifiek gevraagd om het gemeenteradenoverleg in de governancestructuur uit te werken. Het moet natuurlijk niet te bureaucratisch worden, maar volgens mij hebben wij als gemeenteraad enkele keren heel duidelijk aangegeven in charge te willen zijn als het om dit onderwerp gaat. Daarom zou ik de motie onder 13.03 in stemming willen laten brengen en de wethouder vragen of hij wellicht in die governancestructuur zou willen kijken op welke soepele manier dit uitgewerkt zou kunnen worden.

Mevrouw Van der Eijk-Groeneveld: Voorzitter. Ook ik heb goed geluisterd naar de wethouder. Begrijp ik het goed dat hij de motie van Westland Verstandig wil overnemen?

Wethouder Vreugdenhil: Voorzitter. Om met mevrouw Van der Eijk te beginnen; overnemen van moties is nu niet aan de orde, maar ik heb er geen bezwaar tegen en ik heb ook instemmend geknikt. Eigenlijk heb ik de motie aanbevolen, maar de term 'overnemen' gebruiken we niet meer. Dat is een beetje ouderwets denken. Voorzieningen verder weg. Inderdaad, mevrouw Van Rijn, kinderen moeten voor een voorziening soms verder weg, omdat die niet heel nabij is. Specialistische hulp zit soms in Noordwijk, ik kan dat niet voorkomen. Maar het is altijd een keuze van het kind c.q. de ouders.

Mevrouw Van Rijn-van Tol: Het was een reactie op een opmerking van u in eerste termijn dat de voorzieningen heel dichtbij zijn. Ik heb toen geantwoord dat, omdat wij met tien gemeenten inkopen, er minder belang is om voorzieningen dichterbij te realiseren.

Wethouder Vreugdenhil: In antwoord op de heer Duijsens: ik zie uit naar die prettige bijeenkomsten.

De heer Duijsens: Wederzijds.

De voorzitter: Ik wil tot stemming overgaan, te beginnen met de motie op stuk nummer 13.03, ingediend door de fracties van D66, de PvdA, de VVD en GBW. De wethouder heeft daarover zijn oordeel uitgesproken.

De heer A. van der Meer: Voorzitter. Ik wil graag een stemverklaring afleggen over deze motie. Wij willen de motie graag een kans geven, daarom zullen we ook voor de motie stemmen, maar wij twijfelen wel enigszins aan de uitvoerbaarheid ervan.

De voorzitter: Ik stel aan de orde motie op stuk nummer 13.03, aanvankelijk afzonderlijk als motie en nu weer toegevoegd aan dit agendapunt, ingediend door de fracties van D66, de PvdA, de VVD en GBW. Voor de motie stemmen de fracties van de LPF, de VVD, D66, GroenLinks, de PvdA en GBW, 19 stemmen voor en 19 stemmen tegen. We zitten in een deadlock. We houden de motie nog even in de pocket.

De volgende motie is de motie onder agendapunt 8, ingediend door Westland Verstandig en mede ondertekend door de fracties GBW en GroenLinks. De motie wordt unaniem aangenomen.

Dan gaan we naar het voorstel onder agendapunt 8. Het voorstel wordt unaniem vastgesteld en is hiermee aanvaard.

9. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN HET BEHEERKADER AFVALSTOFFEN 2018-2022; WIJZIGEN INZAMELMETHODE HUISHOUELIJK AFVAL

De voorzitter: Hoe belangrijk kan het zijn. De heer Keizer heeft het woord gevraagd.

De heer Keizer: Voorzitter. Begin oktober hebben we dit voorstel uitgebreid in de commissievergadering besproken en heeft in ieder geval mijn fractie geconcludeerd dat er nog heel veel vragen waren en ook onduidelijkheden over het voorstel. De wethouder werd zelfs verrast over onderdelen in het voorstel die hij zelf niet kende en plotsklaps kregen wij vandaag om 11.44 uur nog een memo van 5 kantjes ter aanvulling op de stukken van vanavond. Op een raadsvoorstel van 9 pagina's werden nog 5 kantjes vol met opmerkingen en 31 vragen beantwoord, maar over die vragen hebben wij ook weer heel veel vragen. Ik vind dit niet gepast, zeker niet als de memo gedateerd is op 9 oktober en die pas zes uur voor het begin van de raadsvergadering aan de raad toe te zenden. Ik vind eigenlijk dat het college dit raadsvoorstel terug zou moeten nemen en op een ordentelijke manier de procedure zou moeten doorlopen. Dit is niet transparant, althans niet op de wijze zoals wij dat zien.

Inhoudelijk zal ik niet ingaan op het stuk, want het rammelt aan alle kanten. Er zijn twee zaken die wij absoluut geregeld willen hebben en dat is ten eerste het beter scheiden voor het milieu, op een andere manier en efficiënter. Ten tweede willen wij absoluut niet dat er een inperking komt van het inzamelen in de frequentie van met name het restafval. Onze fractie heeft daarvoor van de zomer een aantal keren aandacht gevraagd, met name heeft ons fractielid de heer Lelieveld zich daarover vooral druk gemaakt. Wij hebben honderden reacties gekregen op die vragen en mensen zien het werkelijk niet zitten dat het restafval straks nog maar één keer in de vier weken wordt opgehaald.

Er is niet eens een evaluatie geweest met de bewoners die een pilot hebben gehad. Het was veel ordentelijker geweest als dat eerst was gedaan. Daarom hebben wij samen met de fractie van Westland Verstandig een motie opgesteld, die het college oproept te stoppen met het voorstel zoals het voorligt, de tijd te nemen om te komen met een gedragen voorstel dat recht doet aan het hele proces en waarbij alle opmerkingen van de diverse raadsfracties kunnen worden meegenomen. Dit voorstel is te kort door de bocht. De motie luidt als volgt.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 16 oktober 2018;
overwegende dat:

- in het beleid voor afvalinzameling in Westland principes van 'duurzaamheid', 'kostenefficiëntie' en 'dienstverlening op niveau' leidend moeten zijn;
- op dit moment een voorstel voorligt tot besluitvorming over onder meer het wijzigen van de inzamelmethode huishoudelijk afval;
- het voorstel behelst het gescheiden gaan inzamelen van plastic verpakkingsmateriaal, blik en drinkpakken (bronscheiding) bij de huishoudens met een laagbouwwooning en in het buitengebied, waarbij tegelijkertijd de frequentie van het inzamelen van het restafval wordt verlaagd;
- van iedere vier woningen in Westland er één 'n woning in gestapelde bouw is. Het belangrijk is dat ook de bewoners van deze ruim 10.000 woningen tot het scheiden van hun afval aangezet worden en de voorzieningen daartoe worden aangeboden;
- het machinaal scheiden van kunststofverpakkingen en drankpakken uit het restafval en deze vervolgens sorteren effectiever is dan het bij de huishoudens gescheiden inzamelen van dit afval (bron: CPB-rapport 'De circulaire economie van kunststof; van grondstoffen tot afval');
- ervaringen bij gemeenten die bronscheiding toepassen leert dat afvalscheiding aan de bron niet leidt tot significante afname van de hoeveelheid restafval;
- het belangrijk is dat in Westland concrete maatregelen worden genomen die de komende jaren zullen leiden tot meer afvalscheiding, het gebruik en recycling tegen zo laag mogelijke kosten, met als belangrijk gevolg een substantiële afname van de hoeveelheid restafval;
- het belangrijk is dat in Westland gestuurd wordt op een zo duurzaam mogelijke verwerkingwijze per afvalfractie, efficiënte inzamelingsmethode en verhoging van het 'schoonniveau' in de wijken en dorpen;
- de gemeente zorg moet dragen voor een optimaal voorzieningenniveau voor afvalinzameling. Dat wil zeggen dat er voldoende containers moeten zijn – die op tijd geleegd worden – en in de wijken voldoende milieueilanden met ondergrondse containers waar bewoners hun afval gescheiden kunnen inleveren;
- ook de inwoners van Westland de verantwoordelijkheid hebben voor het gescheiden en op een goede manier inleveren van hun afval;
- toepassing van gedifferentieerde tarieven ('difftar') een betere scheiding van huishoudelijk afval en het beperken van restafval stimuleert. Dit ook past binnen de 'de vervuiler betaalt'-gedachte;

constaterende dat:

- het voorstel tot het wijzigen van de wijze van afvalinzameling in Westland bij de bespreking in de commissie Ruimte van 2 oktober 2018 tot veel opmerkingen en veel vragen van de diverse fracties heeft geleid;

- tal van opmerkingen en vragen (zoals volume in plaats van kilo's, frequentie van het ophalen van restafval, belasting gemeentewerf, toename van zwerfafval) tijdens de bespreking in de commissie Ruimte niet of slechts ten dele zijn beantwoord;
- in het voorstel tot het wijzigen van de wijze van afvalinzameling, zoals nu aan de raad van de gemeente Westland voor besluitvorming is voorgelegd, evenmin is ingegaan op de opmerkingen, vragen en suggesties zoals in de commissie Ruimte zijn geplaatst;
- dit voorstel derhalve als onvoldragen moet worden beoordeeld;

nodigt het college van B en W uit:

het voorstel voor het wijzigen van de manier waarop huishoudelijk afval in Westland wordt ingezameld, terug te nemen;

een nieuw voorstel uit te werken voor een eigentijdse manier van afvalinzameling waarbij op een praktische en haalbare wijze wordt ingezet;

- op een toename van het gescheiden afval én daarmee een forse afname van het restafval;
- op kostenefficiëntie, en
- op een blijvende dienstverlening-op-niveau aan de inwoners van Westland;

en tevens wordt ingespeeld op opmerkingen en suggesties die bij de bespreking van het voorstel in de commissie Ruimte (2 oktober 2018) door de diverse fracties zijn gedaan;

een nieuw voorstel voor een eigentijdse manier van afvalinzameling in Westland vóór het zomerreces 2019 aan de gemeenteraad voor besluitvorming voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

(Motie van de fracties van GemeenteBelang Westland en Westland Verstandig).

De voorzitter: De motie maakt hiermee deel uit van de beraadslagingen.

De heer Hofland: Voorzitter. Sinds een aantal jaren werken wij binnen deze gemeente met beheerkaders om het onderhoud van de openbare ruimte en andere openbare taken uit te voeren. Deze kaders zijn om de paar jaar aan revisie toe en daarom bespreken we vanavond het beheerkader afvalstoffen.

Voor de meeste mensen kwam dit beheerkader en daarmee de gewijzigde manier van inzamelen van huisvuil volkomen onverwacht uit de lucht vallen. Toch werd er door de raads werkgroep beheerkader met het college en de ambtenaren al twee jaar over gesproken. Verschillende opties van afval ophalen zijn door de werkgroep besproken en uiteindelijk bleek het voorstel zoals het nu op papier staat voor deze gemeente de voorkeur te hebben. Het gescheiden inzamelen van plastic, blikjes en drankverpakkingen en het weggooien van etensresten bij het gft zorgen ervoor dat Westland veel minder restafval hoeft af te voeren, wat beter is voor het milieu en onze portemonnee. Er zijn natuurlijk allerlei bezwaren te bedenken om nu vooral even niets te doen en het hele plan nog eens minutieus door te akkeren en dat ziet D66 Westland niet zitten. We hebben nu twee jaar nagedacht en als het beheerkader door de raad wordt vastgesteld, dan heeft het college nog minstens een half jaar nodig om de details uit te werken. Wij gaan ervan uit dat deze nadere uitwerking, hoewel het een bevoegdheid is van het college, met de raads werkgroep zal worden gedeeld, die voor het college daarmee een klankbordfunctie kan hebben. Maak hier dan ook vooral gebruik van, college.

Voorzitter. Dit is ook een mooi moment om even een D66-motie in herinnering te roepen, motie 46 van 8 november 2016 over het tegengaan van zwerfafval, met name peuken, door het plaatsen van speciale tegelasbakken bij busstation en winkelcentra. In dit beheerkader wordt een eerste aanzet gegeven tot uitvoering van deze motie. Vanmiddag kwam ons ter ore dat de eerste tegelasbakken in de eerste helft van 2019 daadwerkelijk geplaatst zullen worden. Dus twee jaar en acht maanden na het indienen van de motie. Veel langer moet het draaien van de ambtelijke molens echt niet duren. Dus wij houden het college, met name de wethouder Openbare Ruimte, aan deze termijn en zien de uitnodiging voor de eerste feestelijke ingebruikname van de eerste asbak vol vertrouwen tegemoet.

De heer Spaans: Voorzitter. Het is door mijn collega van D66 al gememoreerd dat we al twee jaar achter de rug hebben met meepraten, meediscussiëren en meedenken over dit onderwerp. En dan ligt er een collegevoorstel voor. Ik heb in de commissievergadering aangegeven dat het een collegebevoegdheid is en het dus handig is als we daarover geïnformeerd worden. Ik heb daarbij ook aangegeven dat wij dit een goed voorstel als eerste opstap vinden, maar dat het wel verdere uitwerking behoeft. Wij zullen dit voorstel steunen, omdat het een uitkomst is van een twee jaar durend proces waarbij we zelf aan tafel hebben gezeten en langer wachten is wat ons betreft geen optie, zoals ook mijn voorganger heeft aangegeven.

Mevrouw Heijl: Voorzitter. Ik kan mij daar goed in vinden en bij aansluiten. De VVD-fractie kan het kader zoals het nu voorligt volledig onderschrijven. Het is een goed begin van een nieuwe toekomst daarin. Wij vinden de richting waarin het gaat gewenst en we met veel minder restafval kunnen doorgaan. Ik ben het ermee eens dat scenario 2, zoals het hier nu voorligt, nadere uitwerking vergt en daarvan willen wij graag op de hoogte gesteld blijven, bijvoorbeeld nascheiding als mogelijkheid blijven bezien en beoordelen. Wij geloven echt dat nascheiding de toekomst heeft en die zien wij graag terug in de uitwerking. Als toevoeging zouden we graag in het najaar van 2020 een goede evaluatie zien, onder andere met het effect op de sorteeraanlyse, en maak die nog een keer in 2020, dan kijken we ook naar de effecten.

De heer Van Rossum: Voorzitter. In de vergadering van de commissie Ruimte hebben wij begrepen dat dit een kader is waarbij het principebesluit wordt genomen over het wijzigen van de inzamelmethode van het huiselijk afval. Vandaag werd dit nog eens via een memo bevestigd, waarin alle gestelde vragen in ruimte ook nog een keer extra beantwoord werden. Voor het CDA-Westland is het nu belangrijk dat er een principekeuze gemaakt kan worden waardoor weer een stap gezet wordt in de circulaire economie. Er is hierover al lang in werkgroepverband gesproken, vooral in de vorige collegeperiode. Het wordt dan ook een keer tijd om de methode nader te gaan uitwerken om voortgang te bereiken. Ook wij hadden vele vragen in de vergadering van de commissie Ruimte, maar teruglezende in de memo zijn dat ook punten die uitgewerkt kunnen en moeten worden in het uitwerkingsprogramma. De werkgroep dat zal weer volop in mee kunnen denken. Er valt namelijk best wel wat naders in de uitvoering te bepalen. Om mee te kunnen gaan met de keuze van dit voorstel is het verder belangrijk dat deze keuze het makkelijkst en het meest kostenneutraal teruggedraaid kan worden bij te weinig gebleken resultaat of als er bij nascheidingontwikkelingen uiteindelijk toch betere methodes gevonden worden, waardoor het milieudoel toch even goed of beter bereikt kan worden. Voorzitter. Het CDA Westland gaat akkoord met het principebesluit uit het beheerkader en ziet graag de uitwerkingsresultaten in de werkgroep tegemoet.

De heer Voskamp: Voorzitter. In tegenstelling tot een aantal vorige sprekers zien wij dit beheerkader nog niet als de juiste oplossing. Het is nog onduidelijk en onvolledig. Dit bleek ook uit alle vragen en opmerkingen in de vergadering van de commissie Ruimte. Het lukt momenteel niet om het scheidingspercentage te vergroten. Hoe denkt men dit nu te realiseren? Wij denken niet dat het huidige voorstel momenteel voldoende draagkracht heeft om afvalscheiding mogelijk te maken. Het leveren van een plastic zak voor plastic, blik en de drankenkartons zal bij de burger niet meteen een andere levenswijze opleveren. Er zijn nog vele onduidelijkheden. Hoe gaat er straks worden gecommuniceerd? Hoeveel coaches worden er ingezet? Zijn er straks strafmaatregelen of is alles vrijwillig? Hoe groot worden deze pilots? Waarom wordt er niets met hoogbouw gedaan? Ook daar valt een slag te slaan. Een ander belangrijk punt op kostengebied betreft de hele inzamelstructuur. Als je ziet hoe de aanbestedingsrichtlijnen momenteel in elkaar zitten en wat daarvoor moet worden gedaan om een goed aanbestedingsbeleid op tafel te krijgen, dan zijn er nog heel veel open vragen die kunnen leiden tot hoogoplopende kosten die nu niet te overzien zijn.

Onlangs heb ik een aanbesteding meegemaakt en daarbij werden honderden vragen over ditzelfde onderwerp gesteld. Hoe moet het per deelgemeente geregeld worden? Het ging daarbij over 23 percelen met honderden vragen vanuit het bedrijfsleven. De aanbesteding is ook een aantal weken uitgesteld om daar een antwoord op te krijgen. Zo ingewikkeld is dit. Als je dan kijkt naar het plan dat voorligt, dan vraagt dat om moeilijkheden. Dan nog even iets over het inzamelen van het plastic, het blik en drankenkartons. Het is de bedoeling dat er straks zakken aan palen worden gehangen. Het lijkt hartstikke leuk, maar als ik naar mijn eigen woonwijk kijk, dan zijn dat 24 huizen in een blok met een inzamelgebied waar 24 bakken kunnen staan, maar er staat niet één paal. Waaraan gaan wij straks 24 zakken ophangen? Dat wordt straks echt een rommeltje en dat is ook al jaren gebleken in diverse andere gemeenten. Wij moeten dit gewoon niet willen en het zal op een andere manier moeten worden ingevuld.

Ook de toelichting van vijf kantjes die we vanmiddag van de wethouder ontvingen geeft ons nog geen duidelijk beeld om met dit beheerkader te kunnen instemmen. Wat ons betreft neemt de wethouder dit stuk terug om er de komende maanden nog eens goed over na te denken in de commissie Ruimte of in de werkgroep om duidelijke standpunten te kunnen innemen en een duidelijk kostenplaatje te krijgen over wat hier nu voorligt.

De heer De Gier: Voorzitter. In de commissievergadering hebben wij onze waardering over dit voorstel uitgesproken. Er is lang aan gewerkt en het is goed dat het nu eindelijk voorligt, ook al is er nog wel veel niet duidelijk. Ik ben het met de heer Keizer eens dat er in de commissievergadering nog vele vragen leefden en het eigenlijk onbehoorlijk is om die vragen pas zo kort voor deze vergadering te beantwoorden. Dat zou er bijna voor pleiten om het voorstel terug te sturen naar de commissie. Wij zien echter het belang van het voorstel in. Eén van de antwoorden betrof een vraag die ik zelf heb gesteld, namelijk of mensen in de kernen die een plastic bak willen hebben die ook kunnen krijgen. Het antwoord was dat dit waarschijnlijk niet mogelijk is en afhankelijk is van de aanbesteding. Met zo'n antwoord kan ik niets. Zeg dan gewoon: dat zal worden meegenomen in de aanbesteding en dan hoort men het wel of dat kan.

Maar goed, ik ben niet zo negatief als de heer Voskamp van LPF, die zegt dat de Westlander hier nog niet aan toe is en dat het niet bekend is hoe dit moet worden aanbesteed. Ik denk dat er in het buitengebied ervaring is opgedaan. Helaas hebben we daarvan geen evaluatie, maar de mensen die ik spreek en die daarmee hebben kunnen werken, zijn allemaal positief. Ik zou dan ook graag willen dat er ook in de dorpen met plastic bakken gewerkt gaat worden, waarbij wat mij betreft de grijze bak wel een grijs bakje mag worden, want zoveel restafval heb ik in ieder geval niet.

Ik zal dan ook niet meegaan met alle tegenvoorstellen, maar wel met het voorstel van de wethouder. Ik hoop echter wel op een duidelijke uitwerking.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Voorzitter. In Westland zijn vele zaken beter dan in onze buurgemeenten. Er is hier een fijn verenigingsleven, er zijn geen coffeeshops en ga zo maar door. Een lange lijst, maar daarbij hoort helaas niet de afvalverwerking. Die is duurder en slechter geregeld dan bij de buren. Met name het ophalen gebeurt minder frequent en in deze warme zomer hebben we daar vervelende gevolgen van ondervonden, zoals stank en rottend afval. Met dit voorstel leek het erop dat het nog slechter zou worden; het afval zou nog maar in één keer in de vier weken worden opgehaald. Bij mij thuis brak er enigszins paniek uit, maar uit de memo van vanmiddag blijkt dat het gelukkig allemaal niet zo'n vaart zal lopen. Hier mogen in tegenstelling tot andere gemeenten de etensresten bij het gft-afval en die worden wel iedere twee weken opgehaald. Het wordt dus in ieder geval niet slechter. Laten we het dan ook maar proberen. We moeten voor het milieu een inspanning leveren en ongetwijfeld zal al doende blijken dat het systeem hier en daar verbeterd kan worden. De plaatsing van orac's zou daar misschien al een grote bijdrage aan kunnen leveren.

De heer Duijsens: Voorzitter. Wij willen als gemeente overal het beste in zijn. Ik zal niet zo'n draai maken als mevrouw De Zoete zojuist, die positief begon en vervolgens toch met het voorstel meegaat. Dit is een slecht voorstel en onze fractie heeft zich in het weekend verdiept in hetgeen er allemaal al is. Ik word bijna emotioneel als er naar de werkgroep wordt verwezen. Potverdorie, zou ik bijna willen zeggen. Op 29 juni 2017 hebben we daar even over gesproken en voor de rest hebben we een keurige werkgroep beheer gehad, over water gesproken en hebben we het hele spectrum gehad. We hebben één keer hierover in de werkgroep gesproken en kregen we een aantal sheets van omgekeerd inzamelen, optimalisatie plus et cetera en deels wat er nu op tafel ligt. Je kunt dan wel roepen dat er een uitvoerige werkgroep is, maar dit is elkaar foppen. Dat waren nu eenmaal de bezwaren van een aantal fracties tegen werkgroepen en we er langzaam maar zeker ingetuind worden. Waarom is dit een slecht voorstel? Je kunt de burgers dit niet aandoen. Sinds dit in de publiciteit is verschenen, heb ik tal van mails ontvangen. Mensen zien het niet zitten dat ze om de veertien dagen dat zakje aan een lantaarnpaal moeten hangen, stinkend in de zomer als je dat veertien dagen moet bewaren.

Als ook niet de twee naar vier weken voor het restafval. Het omgekeerd inzamelen vind ik volstrekt onderbelicht en nog erger, we moeten een bepaald doel bereiken, 100 kg per inwoner in 2020, maar dat zullen we met dit systeem niet bereiken. Wat ik verder nog ernstig vind is dat een aantal zaken wel wordt benoemd, maar niet wordt opgelost. Wat zijn dat voor zaken? Er schijnen 1000 grijze bakken in omloop te zijn waarvoor niemand hoeft te betalen, maar volgens ingewijden zijn er dat geen 1000, maar 2500. Besteed daar aandacht aan. Een vierde van de woningen in Westland zal niet op het systeem zijn aangesloten. Van de 43.000 woningen zijn er 10.000 appartementen of woningen die op een andere manier hun afval inleveren. Dat zie je niet of nauwelijks. Met andere woorden: het effect dat wordt gesorteerd, is heel gedeeltelijk. Ook grote gemeenten kennen dit probleem, maar die doen het dan ook op een andere, slimmere, manier.

Dit plan, dat inderdaad heel onverwacht kwam, is een van de weinige daadkrachtige zaken die dit college tot nog toe heeft bewerkstelligd. Van dit kader deugt heel weinig en er moet een andere oplossing voor onze inwoners worden gezocht, want dit kunnen we hen gewoon niet aandoen.

Kortom, wij verzoeken de wethouder het voorstel terug te nemen en met iets beters te komen.

De voorzitter: Dit was de eerste termijn van de zijde van de raad. Ik geef het woord aan de wethouder.

Wethouder Snijders: Voorzitter. Ik kijk even rond. Afgelopen jaren is door de raads werkgroep hieraan gewerkt. De heer Duijsens zegt minimaal, maar anderen hebben gezegd dat het een aantal keren door de raads werkgroep is besproken. Vervolgens is het dan aan mij om daar een laatste klap op te geven om het daadwerkelijk te implementeren.

In de vergadering van de commissie van twee weken geleden zijn heel veel vragen gesteld, waarop ook vele antwoorden zijn gegeven. Verder heb ik met de ambtenaren afgesproken alle vragen die nog niet 100% waren beantwoord alsnog van een antwoord te voorzien.

De heer Keizer zegt dat de brief is gedateerd op 9 oktober en vraagt waarom die nu pas is gekregen. Ik weet dat niet. Ik heb die brief op een gegeven moment goedgekeurd, maar ik zal intern nog even nagaan waarom pas op de laatste dag voor de vergadering.

We hebben het vandaag over een beheerkader, dat richting aangeeft en waarbij een inzamelwijze wordt aangegeven. Vervolgens wordt er heel duidelijk aangegeven dat een aantal zaken nog nader zal worden uitgewerkt. De vragen die in de vergadering van de commissie zijn gesteld, waren goede vragen, maar zijn ook vragen die worden meegenomen in de nadere uitwerking van het voorstel en om het daarna te kunnen implementeren.

De heer Keizer: Voorzitter. Mag ik bij interruptie een vraag aan de wethouder stellen? U zegt dat een aantal zaken nader moet worden uitgewerkt in wat er in het beheerkader staat. In het voorstel staat dat u het ledigen gaat terugbrengen van één keer per twee weken naar één keer per vier weken. Is dat iets wat u ook opnieuw gaat bezien of staat dat wel vast?

Wethouder Snijders: In het voorstel zijn twee gezichtspunten verwerkt. Ten eerste de raad een voorkeur te laten uitspreken voor de inzamelmethode laagfrequent inzamelen restafval, scenario 2. Dat is een beslispunt. En ten tweede het beheerkader vast te stellen. Als u dan zegt te gaan kijken om op een andere manier te gaan inzamelen en het restafval niet één keer in de vier weken, maar één keer in de twee weken op te halen, dan moet ik u teleurstellen, want dan wordt onze doelstelling zeker niet gehaald. De bedoeling is zo gauw dit wordt ingevoerd onze doelstelling te halen. We zitten nu op 200 kg restafval en we willen zoveel mogelijk aan bronscheiding doen. We hebben erop ingezet de komende jaren naar 150 kg te kunnen gaan en mijn wens is de komende jaren naar 100 kg restafval te gaan. Dat is dan mede door meer voorlichting en meer coaching. De heer Duijsens zegt dat er nog steeds woningen zijn met dubbele bakken of bakken zonder sticker en daartegen hard op te treden en meer te controleren om zodoende onze doelstelling, die landelijk is gesteld op 100 kg per inwoner per jaar, ook te halen. Nu zitten we nog op 200 kg. Vandaar dit voorstel.

De heer Duijsens: Daar wil ik toch even op inhaken. U komt met een voorstel met twee heel concrete beslispunten, maar daar gaat het vandaag ook om. De franje eromheen zal worden uitgewerkt. Het voorstel is zo dat we in ieder geval in 2020 nooit de 100 kg restafval per inwoner zullen halen. U komt met een plan, een kader, en bij omgekeerd inzamelen werkt het bij andere gemeenten wel. Die zeggen dat omgekeerd inzamelen in 2020 leidt tot 100 kg en dan moet je in de jaren daarna nog eens 35% daarvan afhalen. U komt met een plan waar veel geld in wordt gestopt en aandacht aan wordt gegeven en vervolgens geeft u zelf toe dat het nooit tot meer dan 150 kg zal leiden. Met een beetje reclame misschien 140 kg, maar het kan ook zomaar 170 kg zijn, want u kunt dat ook niet garanderen. Ik vind dat u in ons aller belang moet inzetten op een plan waarbij 100 kg ook daadwerkelijk wordt gehaald.

Wethouder Snijders: Het is ook in mijn belang dat we dat gaan halen, mijnheer Duijsens. Ik heb alleen aangegeven dat we nu op 200 kg zitten, erg hoog dus, maar dat we door het toepassen van deze inzamelmethode, door er meer pmd uit te halen, mensen als het ware verleiden meer aan bronscheiding te doen en het hen de komende periode moeilijker maken hun grijs afval kwijt te kunnen raken, we 150 kg kunnen halen als we dit gaan invoeren. Vervolgens willen we de komende jaren door meer voorlichting en het inzetten van meer coaches stappen zetten om ook 100 kg restafval te halen. Als u zegt dat ook direct omgekeerd inzamelen is in te voeren, dan is dat mogelijk, maar vraagt een veel grotere investering. Er zouden dan de komende periode behoorlijk veel ondergrondse containers moeten worden geplaatst op een loopafstand van 300 m tot 400 m van een aantal woningen en zo zou je op die manier de mensen moeten verleiden meer te gaan scheiden en minder weg te brengen.

De heer Keizer zegt dat er veel vragen zijn. Ik heb gezegd dat de uitwerking nog moet komen en dat in de beantwoording van de vragen die vandaag zijn ontvangen zoveel mogelijk van die zaken zijn opgenomen. Dat betekent ook dat ik als wethouder de komende periode mijn nek behoorlijk zal uitsteken en er volop achteraan zal gaan om alle zaken die keurig op papier zijn beantwoord ook in uitvoering te nemen.

Ik ben blij dat GBW ook vindt dat het in ons aller belang is dat de burgers beter gaan scheiden. Heel veel grondstoffen worden nu weggegooid en als we dat kunnen voorkomen, kunnen deze grondstoffen netjes worden gebruikt.

De heer Hofland geeft aan achter het plan te staan en zegt een aantal keren ook te hebben gesproken over het kader en gevraagd hem het komend halfjaar of jaar mee te nemen in een klankbordgroep of anderszins om dit uit te rollen. Ik kom nog met een memo, maar ik neem zijn opmerking heel serieus om gebruik te maken van de kennis in de raad om dit proces zo goed mogelijk te laten plaatsvinden.

De heer Spaans vindt het een goed voorstel, een eerste opstap, en daar ben ik het mee eens.

De heer Hofland: Waarom is hier een memo nodig? Het is toch een simpele vraag, omdat ik heel goed begrijp, wat de overige fracties ook laten horen, dat in heel erg algemene termen wordt gesteld wat dit allemaal gaat betekenen.

Wethouder Snijders: Prima, mijnheer Hofland. Ik heb u gezegd u een memo te doen toekomen, omdat dan de zaak op papier staat en we later niet hoeven te zeggen niet te weten wat er is afgesproken. Ik neem uw voorstel serieus, ik zal het uitwerken en ik zal kijken op welke manier de raad hierbij kan worden betrokken. Ik wil dat even op papier zetten, zodat er geen misverstand over is wat we wel of niet van elkaar kunnen verwachten. De heer Spaans: Een eerste opstap en daar ben ik het mee eens. We willen die opstap naar 100 kg of in de toekomst misschien wel 20 kg.

Mevrouw Heijl van de VVD-fractie vindt het een goed begin, minder restafval. De hoogbouw is natuurlijk wel een zorg, betreft niet de bronscheiding, maar de nascheiding en wordt op een andere manier behandeld. We zullen er dan ook voor moeten zorgdragen het scheidingspercentage ook daar naar beneden te krijgen. Alleen is het wat moeilijker om dat goed voor elkaar te krijgen of je moet daar in de buurt heel veel ondergrondse containers plaatsen en deze kosten een x-bedrag. Dat zullen we nog nader moeten bekijken.

De heer Van Rossum vindt dat er principiële keuzes zijn gemaakt en wil een keuze maken om dit kader en deze methode verder uit te werken.

De heer Voskamp heeft een aantal bijzonder kritische vragen gesteld. Ik waardeer zijn opmerkingen. Hij is zelf werkzaam in deze branche en weet dus heel goed waar hij het over heeft. Ik heb op internet naar allerlei verschillende methodes gekeken, zoals omgekeerd inzamelen en diftar en ik heb de laatste dagen nog een aantal wethouders uit de regio gesproken die ook volop bezig zijn geweest met het inzamelen van afval en veranderingen van de methode. Ik heb vanavond nog op internet gekeken en gezien dat van diftar wordt gezegd dat het een heel goede methode is en je gewoon moet betalen wat je wegbrengt. Als je heel weinig wegbrengt, hoef je weinig te betalen en anders heb je een hoge rekening. Enkele gemeenten in Nederland, Enschede bijvoorbeeld, hebben de laatste weken de stekker er weer uit getrokken vanwege erg veel weerstand bij de bevolking. De verrommeling sloeg toe, mensen vonden het zonde om te betalen om een zak te kunnen inleveren en probeerden op een andere manier die zak kwijt te raken. De methode hier in het Westland houdt in dat we nog behoorlijk wat service bieden om al het afval nog op te halen.

De heer Voskamp heeft aangegeven het niet de juiste oplossing te vinden en het nog graag zou willen uitstellen. Voor ons is dat heel lastig, want uitstellen betekent de komende drie à vier maanden weer opnieuw discussie voeren en voordat er dan wat uitgerold kan worden, is het eind 2019. Ik zou echter zelf graag een start willen maken in 2019 en daadwerkelijk een eerste stap te zetten. Vandaar dat ik nogmaals bepleit mee te gaan met het voorstel en het college achter de broek te zitten om te kijken of het goed wordt uitgerold. Heb er echter vertrouwen in dat wij er heel veel energie in stoppen om hiervan een succes te maken.

De heer Keizer: Voorzitter. De wethouder heeft het over de uitvoering waarmee hij bezig is. Is hij al bezig met een nieuwe aanbesteding op basis van dit beheerkader om de inzameling straks mogelijk te maken?

Wethouder Snijders: Heel concreet. Drie maanden geleden is er een nieuwe aanbesteding gehouden voor het inzamelen van afval met daarin zowel het oude als het nieuwe systeem. De uitslag van deze aanbesteding is nog niet bekend, want alle contracten moeten nog worden vergeleken evenals het prijsniveau. Ik weet wel dat in deze aanbesteding zowel de oude als de nieuwe methode is benaderd. Als we met de oude methode verder gaan, dan past dat er ook in, maar dan zullen we de komende jaren nog heel veel grijs afval moeten ophalen. Zoals u weet gaat het belastingtarief per 1 januari omhoog en dat betekent dat het behoorlijk duur is om op de huidige manier verder te gaan.

De heer Duijsens: Het verzoek, althans van onze fractie, is toch niet om niets te doen. Ons verzoek is onze inwoners die zak één keer in de veertien dagen te besparen en het restafval vaker op te halen. Probeer een methode te bedenken dat die problemen opgelost worden.

De voorzitter: Dat is duidelijk. De wethouder vervolgt zijn betoog.

Wethouder Snijders: De heer De Gier vindt het een goed voorstel, maar er moeten nog vragen beantwoord worden. Vervolgens geeft hij duidelijk aan: geef mij een pmd-bak. Dat zal nog nader moeten worden bekeken, want het is altijd lastig twee verschillende systemen met een zak en een container te hanteren. Ik neem deze vraag mee om te bezien of het wel of niet kan worden ingevoerd. Ik weet het antwoord nu niet, maar dit zal nader worden uitgewerkt.

De opmerking van ChristenUnie/SGP dat de etensresten bij het gft worden gegooid, betekent dat gft straks één keer in de twee weken wordt opgehaald. Vandaar dat de resten makkelijk kunnen worden opgehaald en echt afval één keer in de vier weken.

Als laatste de heer Duijsens. Om deze methode succesvol te maken heb ik een raad nodig die daarachter gaat staan en als ambassadeur gaat optreden richting bewoners. Hoe minder ambassadeurs ik heb, hoe moeilijker het wordt deze methode in te voeren. Ik vind het heel jammer dat zijn fractie zich hier niet in kan vinden.

In werkgroepverband is er de afgelopen jaren diverse keren over gesproken en in het overdrachtdossier heb ik kunnen zien dat de uitwerking en datgene wat ik aan het uitwerken ben volgens afspraak de bestending is van de afspraken die de afgelopen jaren zijn gemaakt. Ik hoop u toch te kunnen overtuigen om mee te gaan en als ambassadeur op te treden om deze methode te kunnen invoeren. U heeft wel vele opmerkingen gemaakt over die duizend bakken zonder sticker of dat men te veel bakken in bezit heeft. Dat telt allemaal mee. De komende periode zullen we ook daar nader op ingaan. Misschien weer opnieuw alle bakken stickeren of goed kijken of men recht heeft op één of twee bakken en op die manier ervoor te zorgen dat het restafval minder gaat worden.

De heer Keizer wijst erop dat ik in de commissievergadering een vraag over het pasjessysteem op de gemeentewerf verkeerd heb beantwoord. Ik zou niet hebben geweten dat er een pasjessysteem zou worden ingevoerd. Ik kan wel verklaren hoe dat zo is gekomen. Ik heb in mijn hoofd dat een pasjessysteem wordt ingevoerd bij een nieuwe gemeentewerf en dan mag je bijvoorbeeld op jaarbasis vijf keer met grof huishoudelijk afval naar de gemeentewerf en kom je meer, dan moet je betalen. Dat pasje wordt nog niet ingevoerd, want we hebben nog geen nieuwe gemeentewerf. In het eerste of tweede kwartaal van volgend jaar wordt er wel een systeem ingevoerd en krijgt iedere bewoner een pasje, zodat hij op de gemeentewerf kan aantonen een inwoner van de gemeente te zijn en op een legale manier zijn afval kan brengen. Ik neem aan dat het bekend is dat aannemers die kleine klusjes doen dankbaar gebruikmaken van onze gemeentewerf. We zullen ervoor moeten zorgen dat een aannemer die werk aanneemt het puin en het afval ook netjes afvoert en daarvoor het tarief betaalt dat anderen ook moeten betalen. Hij moet de burger daarmee niet belasten, die dan weer met een hogere afvalstoffenheffing wordt opgezaald.

De voorzitter: Is er behoefte aan een tweede termijn?

De heer Keizer: Voorzitter. De wethouder zei dat onze fractie ook voor het beter scheiden van afval is en dat is juist. Ik heb niet gezegd dat niet te zijn. Wij zijn echter geen voorstanders van het verlagen van de frequentie. Dat wil helemaal niet zeggen dat als de frequentie gelijk blijft mensen niet bereid zouden zijn beter te gaan scheiden. Dat wil ik nog gezegd hebben.

De wethouder geeft aan dat er keurig antwoorden zijn gegeven, maar het blijft toch vreemd dat wij zo kort voor de vergadering alle antwoorden via een mail hebben mogen ontvangen. Als ik even snel kijk naar de aanbesteding bij TenderNed, dan staat alleen als beschrijvend document de nieuwe wijze van inzamelen van huishoudelijk afval erbij. Dat doet niets af aan het voorliggende voorstel, maar het is niet conform datgene wat de wethouder zojuist heeft gezegd.

Wij blijven erbij dat beter scheiden moet kunnen, maar op een andere manier ophalen. Wij willen de frequentie handhaven en daarom zullen wij ook de motie handhaven.

De heer Voskamp: Voorzitter. Ik wil nog even terugkomen op datgene wat de wethouder zei over diftar. Hij zei dat het geen oplossing is en alleen maar afvaltoerisme oplevert. Het is ook geen oplossing je bak netjes met 5 kg buiten te zetten en je buurman zet er 15 kg bij, zodat jij mag betalen.

Verder had de wethouder het over de afvalbakken. De heer Duijsens merkte op dat het er misschien wel 2500 zijn die onbekend zijn. Naar mijn weten wordt iedere bak voorzien van een barcode met een naam en een adres erop. Waarom wordt dat dan niet gewoon uitgelezen? Simpelere kun je het niet doen, we hebben dat volgens mij al wel 10 jaar op die manier zo gedaan. Ik heb thuis net een nieuwe bak gehad en daar zit weer keurig een nieuw stickertje op. Dus dat moet uit te lezen zijn.

Voor ons blijft het voorstel onvoldoende, met name het op dit moment vasthouden aan de vier weken restafval. Wij zien met betrekking tot dit alleen maar problemen komende zomer en kunnen daar absoluut niet in meegaan.

De heer De Gier: Voorzitter. Het lijkt alsof sommige fracties het voorstel niet goed hebben gelezen.

Het probleem met het restafval deze zomer was dat het begon te stinken omdat er etenswaren in zaten en dat gaat straks in de gft-bak die wel een keer in de twee weken wordt opgehaald. Ik zou niet weten waarom de grijze bak zo gigantisch zou moeten stinken als die een keer in de vier weken wordt opgehaald. In de beantwoording van de wethouder is ook een uitzondering gemaakt voor de luiersproblematiek, waar nog een keer goed naar gekeken moet worden. Maar gezinnen zonder kleine kinderen zullen daarvan geen last hebben.

De heer Duijsens: Voorzitter. Heel kort. De wethouder heeft het over ambassadeurs, maar je moet wel ambassadeur zijn van iets waarin je gelooft. Dit is niet goed.

Met betrekking tot de werkgroep trekt de wethouder nog een keer de wond open. Het is net alsof wij een stelletje sufferds zijn. Er is één keer in de werkgroep over gesproken en ik heb niemand binnen deze cirkel horen zeggen dat het niet goed is. Op 29 juni zijn slechts één keer drie sheets getoond en dan moet de wethouder ophouden met steeds te verwijzen naar een werkgroep. Dit voorstel kwam uit de lucht vallen. De wethouder heeft achter zijn bureau zelf deze keuze gemaakt en wij zouden dat maar blindelings moeten volgen. Wij doen dat niet.

De voorzitter: De wethouder heeft het woord in tweede termijn. Misschien kan hij ook ingaan op de motie.

Wethouder Snijders: Voorzitter. Ik wil beginnen bij de heer Duijsens. Ik heb in het overdrachtdossier gezien dat hierover een aantal keren in werkgroepverband is gesproken. Zelf was ik geen lid van die werkgroep, maar de heer De Heer. Dit voorstel heb ik niet achter mijn bureau verder uitgewerkt. Toen ik wethouder werd stonden de contouren van dit voorstel al op papier en ik heb het voorstel alleen mogen afmaken. Ik heb altijd gedacht, ook in commissieverband, dat dit gewoon de meest haalbare oplossing is. 100% halen we niet, maar in mijn ogen is dit financieel de beste oplossing. Het vraagt niet te veel investeringen en door bronscheiding toe te passen kunnen we onze milieudoelen bereiken en ervoor zorgen dat de afvalstoffenbelasting in onze gemeente niet te snel oploopt, maar kan temperen. De heer De Gier heeft er nog een keer op gewezen dat het stinken in de zomer niet in het restafval zit, maar dat mag men momenteel in het nieuwe systeem kwijt bij het gft. Dus etensresten enzovoort kan men kwijt in de gft-bak die om de twee weken wordt opgehaald. Dat stankprobleem kan dus al een stuk worden verminderd.

De heer Voskamp geeft aan pas een nieuwe container te hebben ontvangen die keurig is voorzien van een barcode, maar een aantal containers zijn daarvan niet voorzien en de service geeft aan dat die nog steeds bij de mensen wordt opgehaald. Vandaar dat er wat harder op gehandhaafd moet worden. Geen barcode op de container, dan wordt die niet meer opgehaald of weggehaald, zodat die niet meer in het circuit terechtkomt. De komende maanden zal het verder uitwerken zijn beslag krijgen.

De heer Keizer geeft aan achter beter scheiden te staan, maar wil restafval niet één keer in de vier weken, maar één keer in de twee weken ophalen. Als dat de oplossing zou zijn, moet daar uiteraard toe worden overgegaan, maar we weten ook dat men hier in het Westland heel makkelijk alles in de grijze container deponeert. Het is gewoon een stok achter de deur, dat als men meer wil scheiden het niet te gemakkelijk gemaakt moet worden alles in de grijze bak te deponeren. Mocht de komende jaren blijken dat dit niet goed gaat, dan kunnen altijd nog reparatiemaatregelen worden getroffen. Maar nu zeggen de grijze bak niet één keer in de vier weken, maar één in de twee weken op te halen, dan is gewoon becijferd dat we dan met belasting en ophalen € 1.000.000,00 extra kwijt zijn. En dat is in dit kader een behoorlijk bedrag.

Ten slotte wil ik nog ingaan op de motie van GBW en Westland Verstandig. Nogmaals, het voorliggende beheerkader is opgesteld in samenwerking met de raad en de raadswerkgroep en een nieuw voorstel – wat het ook mag wezen – leidt niet in één keer tot een heel ander systeem. In het overdrachtdossier is heel duidelijk gemaakt dat de gemeenteraad van Westland niet zit te wachten op diftar. Je kan diftar keihard invoeren en er heel goede resultaten mee bereiken, alleen krijg je dan weer neveneffecten: duur en heel ingewikkeld. Vandaar dat wij bij ons voorstel blijven en ontraden de motie.

Wij hebben aangegeven een aantal zaken nader uit te werken. Er zijn in de commissievergadering heel veel vragen gesteld en beantwoord, ook vanavond weer. Wij hebben aangegeven met een klankbordgroep verder te gaan om dit tot een succes te maken. Dus nogmaals, de motie ontraden wij.

De heer Voskamp: Voorzitter. Ik verzoek u de vergadering enkele minuten te schorsen voor overleg over de motie.

De heer Van Rossum: Voorzitter. Ik wil nog graag een korte opmerking maken in de richting van de heer Duijsens. Ik zie dat we vorig jaar vier vergaderingen van de werkgroep beheerkader hebben gehad en dit voorstel volgens de agenda daar twee keer is langsgekomen.

De heer Duijsens: Op 4 april hebben we het hierover nauwelijks gehad en op 29 juni is erover gesproken.

De heer Van Rossum: Ook op 11 oktober.

De heer Voskamp: Ik kan mij aansluiten bij datgene wat de heer Duijsens zegt. Het was zeer summier.

De voorzitter: De heer Voskamp heeft om een schorsing gevraagd. Ik schors de vergadering voor enige minuten.

Schorsing.

De voorzitter: Akkoord. Ik stel voor om onze beraadslagingen te hervatten. Zijn we allemaal zover? Dat is het geval. Zouden de wethouders ook kunnen gaan zitten, want dan kunnen we door met de vergadering? En hoe sneller we door kunnen, hoe sneller we naar huis kunnen. Ja. Maar het hoeft niet, het is geen must.

Ik geef het woord aan de heer Voskamp, die om de schorsing heeft gevraagd.

De heer Voskamp: Voorzitter. Dank u wel. Ik heb overleg over de motie gehad, waarin wat gewijzigd is. Maar in de tussentijd hebben we ook met de wethouder gesproken en een aantal vragen gesteld. Ik wil graag van de wethouder horen wat zijn antwoord daarop is.

De heer Spaans: Voorzitter. Voor de orde. Ik zou als raad wel graag willen weten wat die vragen dan zijn.

De voorzitter: Ik denk dat de wethouder die vragen ook nog wel in herinnering brengt. Dat zullen geen heel nieuwe dingen zijn.

De heer Spaans: Fijn. Dank u wel.

De voorzitter: Graag gedaan. De wethouder.

Wethouder Snijders: Dank u wel, voorzitter. De kernvraag is dat wordt voorgesteld restafval één keer in de vier weken op te halen. Een aantal partijen heeft aangegeven dat dat toch voor de bewoners een heel grote stap is en heel veel onrust veroorzaakt. Zij hebben aangegeven om te starten met niet één keer in de vier weken, maar één keer in de twee weken op te halen, daarna goed te kijken hoe we dan omgaan met de bronscheiding en nog een keer een analyse te doen. Als de tijd rijp is en de mensen zijn er wat meer aan gewend en hebben er meer vertrouwen in, dat we dan eventueel overgaan naar inzameling van het restafval van één keer in de vier weken. De andere zaken blijven wel gewoon, de frequentie in de notitie aangegeven.

De heer Duijsens: Mevrouw de voorzitter. Daarop even reagerend begrijp ik er helemaal niks meer van. In het beginkader is uitvoerig uiteengezet waarom dat niet kan, omdat dan toch iedereen weer zaken bij het restafval zou gaan doen. De wethouder stapt daar nu zonder emoties overheen. In de tweede plaats heeft hij in de commissievergadering gezegd dat het minstens € 1.000.000,00 extra zal kosten. Dus dat is toch geen oplossing? Dat is ook in strijd met zijn eigen verhaal, in eerste instantie.

De voorzitter: Heeft de wethouder hierop nog een toelichting? En dan ronden we deze discussie af en stel ik voor om tot stemming over te gaan. De wethouder.

Wethouder Snijders: De heer Duijsens geeft aan dat ik mijn eigen beleidsdoelstellingen onderuithaal. Nou, absoluut niet. Mijn voorstel is ook altijd één keer in de vier weken geweest. Alleen merk ik nu dat er in een aantal fracties onvoldoende vertrouwen is om nu met het voorstel akkoord te gaan. Vandaar dat ik dan zeg verder te gaan met het next voorstel: starten met het ophalen van het grijze afval één keer in de twee weken in plaats van één keer in de vier weken. Dan goed alles monitoren en als de tijd rijp is zo snel mogelijk overgaan naar één keer in de vier weken, omdat dat gewoon goedkoper is. U heeft aangegeven dat de andere methode, ophalen één keer in de twee weken, gewoon € 1.000.000,00 extra kost. Ja, dat klopt, maar ik moet hier in de raad wel draagvlak hebben. En ik hoop ook dat jullie als ambassadeur willen optreden om het nu voorliggende plan verder uit te dragen, zodat we in de toekomst wel naar één keer in de vier weken ophalen van restafval kunnen overgaan. Dank u.

De heer Voskamp: Voorzitter. Mag ik een opmerking maken over die € 1.000.000,00? De wethouder praat erover dat het dan € 1.000.000,00 extra gaat kosten. Maar wij gaan ook op meer afvalscheiding inzetten. Dat betekent dat we die bak wel moeten ophalen, maar ook minder kilo's hebben om af te voeren. En dat is dan wel degelijk een stuk goedkoper.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is een aanvulling op wat de wethouder heeft gezegd. Ik meen dat de motie, die we nu in stemming gaan brengen, enigszins is gewijzigd. Misschien wil de heer Keizer die wijziging aangeven?

De heer Keizer: Ja, bij de overwegingen hebben we de laatste bullet er van afgehaald. En de motie wordt mede ingediend door de fractie van de LPF, naast Westland Verstandig en GemeenteBelang Westland. Het gaat over diftar.

Motie 'Duurzaam en kostenefficiënt afval inzamelen'

"De raad van gemeente Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 16 oktober 2018; overwegende dat:

- in het beleid voor afvalinzameling in Westland principes van 'duurzaamheid', 'kostenefficiëntie' en 'dienstverlening op niveau' leidend moeten zijn;
 - op dit moment een voorstel voorligt tot besluitvorming over onder meer het wijzigen van de inzamelmethode huishoudelijk afval;
 - het voorstel behelst het gescheiden gaan inzamelen van plastic verpakkingsmateriaal, blik en drinkpakken (bronscheiding) bij de huishoudens met een laagbouwwooning en in het buitengebied, waarbij tegelijkertijd de frequentie van het inzamelen van het restafval wordt verlaagd;
 - van iedere vier woningen in Westland er één 'n woning in gestapelde bouw is. Het belangrijk is dat ook de bewoners van deze ruim 10.000 woningen tot het scheiden van hun afval aangezet worden en de voorzieningen daartoe worden aangeboden;
 - het machinaal scheiden van kunststofverpakkingen en drankpakken uit het restafval en deze vervolgens sorteren effectiever is dan het bij de huishoudens gescheiden inzamelen van dit afval (bron: CPB-rapport 'De circulaire economie van kunststof; van grondstoffen tot afval');
 - ervaringen bij gemeenten die bronscheiding toepassen leert dat afvalscheiding aan de bron niet leidt tot significante afname van de hoeveelheid restafval;
 - het belangrijk is dat in Westland concrete maatregelen worden genomen die de komende jaren zullen leiden tot meer afvalscheiding, hergebruik en recycling tegen zo laag mogelijke kosten, met als belangrijk gevolg een substantiële afname van de hoeveelheid restafval;
 - het belangrijk is dat in Westland gestuurd wordt op een zo duurzaam mogelijke verwerkingswijze per afvalfractie, efficiënte inzamelingsmethode en verhoging van het 'schoonniveau' in de wijken en dorpen;
 - de gemeente zorg moet dragen voor een optimaal voorzieningenniveau voor afvalinzameling. Dat wil zeggen dat er voldoende containers moeten zijn – die op tijd geleegd worden – en in de wijken voldoende milieueilanden met ondergrondse containers waar bewoners hun afval gescheiden kunnen inleveren;
 - ook de inwoners van Westland de verantwoordelijkheid hebben voor het gescheiden en op een goede manier inleveren van hun afval;
 - het voorstel tot het wijzigen van de wijze van afvalinzameling in Westland bij de bespreking in de commissie Ruimte van 2 oktober 2018 tot veel opmerkingen en veel vragen van de diverse fracties heeft geleid;
 - tal van opmerkingen en vragen (zoals volume in plaats van kilo's, frequentie van het ophalen van restafval, belasting gemeentewerf, toename van zwerfafval) tijdens de bespreking in de commissie Ruimte niet of slechts ten dele zijn beantwoord;
 - in het voorstel tot het wijzigen van de wijze van afvalinzameling, zoals nu aan de raad van gemeente Westland voor besluitvorming is voorgelegd evenmin is ingegaan op de opmerkingen, vragen en suggesties zoals in de commissie Ruimte zijn geplaatst;
 - dit voorstel derhalve als onvoldragen moet worden beoordeeld;
- nodigt het college van burgemeester en wethouders uit:
- het voorstel voor het wijzigen van de manier waarop huishoudelijk afval in Westland wordt ingezameld, terug te nemen;
 - een nieuw voorstel uit te werken voor een eigentijdse manier van afvalinzameling waarbij op een praktische en haalbare wijze wordt ingezet;
 - op een toename van het gescheiden afval én daarmee een forse afname van het restafval;
 - op kostenefficiëntie, en;
 - op een blijvende dienstverlening-op-niveau aan de inwoners van Westland en tevens wordt ingespeeld op opmerkingen en suggesties die bij de bespreking van het voorstel in de commissie Ruimte (2.10.2018) door de diverse fracties zijn gedaan;

- een nieuw voorstel voor een eigentijdse manier van afvalinzameling in Westland vóór het zomerreces 2019 aan de gemeenteraad voor besluitvorming voor te leggen; en gaat over tot de orde van de dag.
(Gewijzigde motie 9.2 van de fracties van GemeenteBelang Westland, Westland Verstandig en de LPF)

De voorzitter: Het is de motie, ingediend op dit onderwerp 9, 9.2, ingediend door GBW, Westland Verstandig en de LPF. Gedifferentieerde tarieven, oké. Maar het heeft geen invloed op het dictum, mijnheer Keizer? Het dictum is hetzelfde gebleven.
Akkoord. Dan gaan wij over tot de stemming. We brengen de motie eerst in stemming. Voor deze motie zijn de fracties van de LPF, GemeenteBelang Westland en Westland Verstandig. Dan komen wij op 20 stemmen. Daartegen zijn 18 stemmen, zodat de motie is aangenomen. Dit heeft consequenties voor het overige, want volgens mij staat in het dictum dat het voorstel voor het wijzigen van de manier et cetera terug te nemen. En dat is het voorliggende voorstel. Dat is niet het beheerkader, maar een apart voorstel in het beheerkader. Klopt dat? Ja. Oké. Dan kunnen we het beheerkader in stemming brengen. Ik breng agendapunt 9 in stemming.

De heer Duijsens: Sorry hoor, we stemmen niet over het beheerkader. We stemmen over die twee zinnen die de wethouder daarstraks aangaf.

De voorzitter: Ja, dat was mijn check en dat heb ik zo begrepen. We gaan nu naar de stemming over het beheerkader. Voor het beheerkader zijn de fracties van het CDA, de VVD, D66, de PvdA, GroenLinks en de ChristenUnie. Dat is dezelfde verhouding, 18 stemmen voor en 20 stemmen tegen. Het voorstel onder punt 9, het beheerkader, is afgewezen. Niet aanvaard.

De heer Van Rossum: Voorzitter. Waarom is het voorstel van de heer Snijders niet in voorstel genomen, waarbij hij een aanvang maakt met een ander startpunt van restafval eens in de twee weken? Dat voorstel is nu niet in stemming gebracht.

De voorzitter: Dat ligt ook niet voor. Het beheerkader ligt voor.

De heer Van Rossum: Het zou een aanpassing op het beheerkader zijn, heb ik begrepen. Zo had de wethouder het tenminste voorgesteld.

De voorzitter: De wethouder wenst een herziene stemming, begrijp ik.

Wethouder Snijders: Ik heb net overleg met de LPF gehad. Ik heb voorgesteld om het grijze afval één keer in de twee weken op te halen in plaats van één keer in de vier weken. Ik zou dan graag een amendement van jullie willen hebben om te kijken hoe we daarmee kunnen omgaan.

De heer Keizer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Hofland.

De heer Keizer: Voorzitter. Waarom geeft u nu het woord aan de heer Hofland? Ik vraag net het woord aan u, u wijst naar mij en dan gaat u weer naar de heer Hofland.

De voorzitter: Ja, dat is niet handig. De heer Keizer.

De heer Keizer: Dat gebeurt wel vaker. Ik heb bezwaar tegen deze gang van zaken. U heeft iets afgetikt, we hebben een besluit genomen, en nu gaan we weer terugkomen op een genomen besluit. Ik vind dat niet gepast. Dan moet het presidium eerst maar eens bij elkaar komen of we het opnieuw op de agenda gaan zetten of hoe we daarmee omgaan. U heeft het

voorstel met de hamer afgetikt. We kunnen het toch niet opnieuw hier nu weer in bespreking brengen, met alle respect?

Dan moet het college vragen om een schorsing en met een nieuw voorstel komen. Dan moet er snel maar wat in elkaar gezet worden. Maar we gaan nu niet eventjes zomaar met een opmerking ... Maar zo, deze werkwijze kan niet. Ik maak daar bezwaar tegen.

De voorzitter: Ik stel een schorsing voor. Die zou een minuut of tien kunnen duren. Hiermee onderbreken we de vergadering.

Schorsing.

De voorzitter: Leden van de raad. Mag ik u vragen om de plaatsen weer in te nemen? Dan kunnen wij onze beraadslagingen hervatten. De wethouder zal een toelichting geven op de schorsing, die is geweest, en hoe verder te gaan met het voorliggende voorstel, het Beheerkader afvalstoffen. Wethouder Snijders.

Wethouder Snijders: Dank u, voorzitter. Het college heeft opnieuw naar dit voorstel gekeken. We hebben uw opmerkingen heel duidelijk gehoord. We nemen dit voorstel nu terug en komen in de maand december met een gewijzigd voorstel in de lijn die ik heb net aangegeven aangaande het inzamelen van de grijze containers. Vervolgens zullen we het ook in de commissievergadering nog nader toelichten. Dus we nemen het nu terug. In december komt er een gewijzigd voorstel in de vorm zoals ik het heb toegelicht aangaande het ophalen van het grijze afval. Dank u.

De voorzitter: Akkoord. Dan stel ik voor om het hierbij te laten en om door te gaan met onze agenda.

HAMERSTUKKEN TER VASTSTELLING

10. **VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN DE VERORDENING
BEDRIJVENINVESTERINGSZONE WINKELGEBIED DE LIER**
11. **VOORSTEL TOT HET OVERNEMEN VAN DE AANBEVELINGEN UIT HET RECENTE
ONDERZOEK VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE NAAR HET ECONOMISCH BELEID
IN DE GEMEENTE WESTLAND**
12. **VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN DE ZIENSWIJZE OP HET BELEIDSPLAN
RAMPENBESTRIJDING EN CRISISBEHEERSING 2019-2022 EN HET REGIONAAL
RISICOPROFIEL VAN DE VEILIGHEIDSREGIO HAAGLANDEN**

De voorzitter: We hebben op uw verzoek nog een tweetal zinnen toegevoegd aan de zienswijze. Dat is akkoord.

De voorstellen onder de agendapunten 10 tot en met 12 worden vastgesteld.

13. **BEHANDELING VAN OP ZICHZELF STAANDE MOTIES OP GROND VAN ARTIKEL
38, LID 3 VAN HET REGLEMENT VAN ORDE VAN DE RAAD**

De voorzitter: Ik wijs erop dat het college zich niet meer kan roeren in deze onderwerpen, want we hebben ook de vragenronde nog. We zitten er wel bij, maar we hebben slechts een enkele minuut tot onze beschikking. Ik meen dat we nog zes minuten hebben. Misschien mogen we hier en daar wat lenen. Een extra uitruil. Daar komen we wel doorheen met elkaar.

**13. A MOTIE WESTLAND VERSTANDIG INZAKE VERKEERSHANDHAVING
B MOTIE WESTLAND VERSTANDIG INZAKE OPSTELLEN VAN EEN ANALYSE
WENSELIJKHEID ELEKTRONISCHE HULPMIDDELEN BIJ VERKEERSHANDHAVING**

De voorzitter: Ik denk dat Westland Verstandig, die deze motie heeft ingediend, een toelichting wil geven, hoewel de spreektijd ook beperkt is.

De heer Duijsens: Over dat lenen wil ik graag u volgen. Het zijn twee moties, de een wat ingewikkelder. We klagen allemaal steen en been over verkeersveiligheid en te snel rijden. Dat het allemaal toch niet goed verloopt. Dat de handhaving niet goed is. De politie heeft geen mankracht, boa's kunnen niks op dat punt. We hebben de officier van justitie in huis gehad. Die zegt: "Jullie hebben ook geen uitvoeringsprogramma veiligheid, waarin dat goed is geregeld; als je dat hebt kunnen we daar eens naar kijken om meer camera's te plaatsen." De eerste motie is gericht om een nieuw Westlands verkeer- en vervoersplan te krijgen, althans een concept daarvan. We hebben net van de wethouder gehoord dat hij nu weer het mobiliteitsplan gaat maken. Dat duurt weer veel langer. Het is allemaal kommer en kwel in onze ogen.

En de tweede motie is om voor 31 december te komen met een plan, waarover de officier van justitie sprak, om te bezien of en zo ja op welke plekken elektronische handhaving gewenst of noodzakelijk is.

Wij kunnen ons als fractie niet voorstellen dat andere fracties hiertegen zullen stemmen, want volgens mij gaat ongeveer 40% van alle artikel 42-vragen die worden gesteld over verkeersveiligheid en de problematiek die we hier proberen mee op te lossen. Dus ik ben benieuwd wat de wethouder hiervan vindt. Bedankt.

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 18 september 2018; overwegende:

dat de verkeershandhaving op wegen in en rond onze dorpskernen een probleem is wat veel van onze burgers irriteert en ook onveiligheid meebrengt;

dat het Openbaar Ministerie in 2016 de landelijke prioriteiten voor verkeershandhaving heeft vastgesteld en daarin snelheid als nummer 1 heeft opgenomen en daarna alcohol, roodlichtnegatie, afleiding en verkeersveelplegers;

dat snelheid als nummer 1 wordt vermeld omdat de meeste ongelukken te maken hebben met het overschrijden van de maximumsnelheid;

dat verkeersdrempels/verkeerssluizen bijkomende bezwaren opleveren, zodat handhaving meer gezocht moet worden in handhaving door politie of camera's;

dat de politie te weinig mankracht heeft in Westland, zodat camera's een overige oplossing zijn;

dat tijdens de commissievergadering van 28 juni 2018 de officier van justitie heeft aangegeven dat willen meer camera's geplaatst kunnen worden, de gemeente in beginsel een uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid moet vaststellen waarin als leidraad geldt de landelijke prioriteiten voor verkeershandhaving;

dat ook in Westland verkeershandhaving een onderdeel is van de lokale plannen integrale veiligheid;

dat het programma dient tot stand te komen ook in overleg met de Stuurgroep Verkeer in de regio waarvan het OM de voorzitter is;

dat in het programma de inzet van flitspalen zou moeten worden opgenomen als onderdeel van de totaalaanpak van verkeershandhaving door het Team Verkeer 2018;

dat in het programma de handhavingslocaties vastgesteld dienen te worden;

dat de flitspaallocaties periodiek geëvalueerd dienen te worden;

dat het Westlands verkeer- en vervoersplan dateert uit 2004 en betrekking had op de jaren 2005-2015;

dat ook op korte termijn een nieuw Westlands verkeer- en vervoersplan opgemaakt dient te worden naast het uitvoeringsplan verkeersveiligheid;

verzoekt het college:

om binnen zes maanden te komen met een nieuw Westlands verkeers- en vervoersplan, althans het eerste concept daarvan, en voorts op te maken een uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid waarin als uitgangspunt genomen worden de landelijke prioriteiten voor verkeershandhaving van het OM;
gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van Westland Verstandig)

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 18 september 2018;
overwegende:

dat veel Westlandse inwoners zich beklagen over het verkeer en het zich niet houden aan de verkeerssnelheid;

dat de politie aangeeft niet in staat te zijn om zorg te dragen voor een adequate handhaving;

dat elektronische hulpmiddelen dan ook meer ingezet zouden moeten worden;

dat de officier van justitie bij de commissie Bestuur van 28 juni 2018 heeft aangegeven dat het de gemeente zelf is die met een plan moet komen;

dat gewenst is dat dat plan ook daadwerkelijk wordt opgemaakt;

verzoekt het college:

vóór 31 december 2018 te komen met een plan waarover de officier van justitie sprak, om te bezien of en zo ja op welke plekken elektronische handhaving gewenst of noodzakelijk is;
gaat over tot de orde van de dag."

(Motie van Westland Verstandig)

De voorzitter: Dan kijk ik naar de leden van de raad. Wenst iemand hieraan bijval te geven of juist niet? Dat merken we dan straks wel bij de stemming.

Wethouder Varekamp: Voorzitter. Ik kan gezien de tijd kort zijn. Beide verzoeken van Westland Verstandig zitten in de mobiliteitsvisie die we gaan opstellen. En dat 'kommer en kwel' valt wel mee, want medio volgend jaar zullen we met die visie naar uw raad komen. Het advies ten aanzien van de moties is voor de eerste motie geen bezwaar en voor de tweede motie ontraden, wat mij betreft.

De voorzitter: Ik breng eerst de motie onder 13.1A in stemming, die gaat over de verkeershandhaving. Voor deze motie is iedereen, zodat die unaniem is aangenomen. Dan gaan we naar de andere motie, waar de wethouder een iets andere mening over had. Voor deze motie zijn 7 stemmen, dan is die verworpen.

13.2 MOTIE GBW, CDA, WV, VVD, CHRISTENUNIE/SGP, GROENLINKS, PVDA, LPF EN D66 OVER VEILIGE OVERSTEEK KONINGIN JULIANAWEG VOOR BEWONERS WIJK TUINVELD

De voorzitter: Eén indiener voert het woord, de heer Keizer.

De heer Keizer: Dank u wel, voorzitter. Dit is een oproep om een veilige oversteek te maken bij de wijk Tuinveld in 's-Gravenzande, over de Julianaweg heen. Die is raadsbreed ondersteund. Het had wat ons betreft ook een hamerstuk mogen zijn.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 18 september 2018;
neemt in overweging dat:

- de provincie Zuid-Holland en/of de gemeente Westland de Koning Julianaweg in 's-Gravenzande 'op de schop gaat nemen';
- gelijktijdig met de uitvoering van deze werkzaamheden aan de Koningin Julianaweg mogelijk een ontsluiting van een tuinbouwbedrijf op deze weg wordt gerealiseerd;
- het college van burgmeester en wethouders een bijdrage levert van € 150.000,00 aan de realisatie van deze nieuwe ontsluiting;

- met de signalering in voorgaande bullet géén politieke uitspraak wordt gedaan over de wenselijkheid van de bedoelde ontsluiting, maar uitsluitend het bestaan van (financiële) mogelijkheden wordt genoemd;
 - bij de eerste ontwerpschetsen van de plannen voor de wijk Tuinveld een andere ontsluiting voor de wijk in beeld was dan welke later is gerealiseerd;
 - de huidige ontsluiting van de wijk Tuinveld, en de 'oversteek' naar o.a. de PWA-school onduidelijk en niet-overzichtelijk is;
 - dagelijks rond de schooltijden bij deze 'oversteek' zich met regelmaat gevaarlijke situatie met ouders en met (jonge) kinderen voordoen;
 - niet alleen bewoners van de wijk de oversteek moeten maken, maar veel leerlingen van ISW uit Monster en Poeldijk dagelijks de oversteek maken;
- verzoekt het college:
- indien de provincie hierbij betrokken is, met de provincie Zuid-Holland in overleg te gaan over (het 'meeliften' van) de realisatie van een veilige 'oversteek' van de Koningin Julianaweg (ter hoogte van de Albert Schweitzerlaan) voor de bewoners van de wijk Tuinveld;
 - indien nodig de start van de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden Koningin Julianaweg uit te stellen totdat overeenstemming bestaat over het ('meeliften') realiseren van zo'n veilige 'oversteek' nabij de Albert Schweitzerlaan;
 - bij de aanstaande begroting de gemeenteraad voorstellen (in ruimtelijke en financiële zin) voor te leggen voor het realiseren van zo'n veilige 'oversteek';
- en gaat over tot de orde van de dag."
- (Motie van GBW, CDA, WV, VVD, ChristenUnie/SGP, GroenLinks, de PvdA en D66)

Wethouder Varekamp: Aan de Julianaweg vindt groot onderhoud plaats en daarin worden de verzoeken in deze motie meegenomen. En overigens aanvullend, het is een puur gemeentelijke weg, geen provinciale aangelegenheid.

De voorzitter: Ik breng de motie in stemming. Die is, voor zover ik kan zien, unaniem. U bent allemaal voor deze motie. U heeft hem allemaal mede ingediend zelfs. Vastgesteld.

13.3 MOTIE D66, PVDA, VVD, GBW EN GROENLIKS INZAKE INSTELLEN OVERLEG GEMEENTERADEN H10

13.4 MOTIE LPF, CDA, VVD, CHRISTENUNIE/SGP, GBW, GROENLINKS, D66 EN WV INZAKE DIGITALE PUBLICATIE RAADSBSLUITEN

De voorzitter: Een keur aan fracties heeft zich beziggehouden met het opstellen van de motie. Mag ik iemand van de LPF-fractie het woord geven? De heer Witkamp.

De heer Witkamp: Voorzitter. Dank u wel. Bij het rondsturen van deze motie kwam een reactie van de heer Hofland die zei: "Dit is de motie, waarvan we wisten dat die komen zou." Dat klopt. Na alle consternatie in augustus hebben wij gemeend na de oproep van de wethouder om te versnellen waar het gaat om het in werking laten treden van voorstellen hier gedaan in de raad. Vandaar deze motie.

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 18 september 2018; constaterende dat:

- er recent na de raadsvergadering van 14 augustus jl. veel commotie is geweest over het genomen raadsbesluit op herstel BP Honderdland fase 2 en dan met name de wijze van publicatie en tijd tussen besluit en daadwerkelijk publiceren;
 - de gemeente Westland geen verordening elektronische bekendmaking kent;
- in overweging nemende dat:
- de artikelen 139 en 149 Gemeentewet en artikel 2:14 Awb de wettelijke grondslag biedt voor een verordening elektronische bekendmaking;

- het college en burgemeester besluiten kunnen aanwijzen waarvoor de kennisgeving uitsluitend elektronisch geschiedt door plaatsing op de gemeentelijke website www.gemeentewestland.nl;

verzoekt de griffie en het college :

- een verordening elektronische bekendmaking voor te bereiden en deze voor besluitvorming aan te bieden aan de raad in de raadsvergadering van december 2018;
- in voornoemde verordening op te nemen dat college en burgemeester besluiten kan aanwijzen waarvan bekendmaking uitsluitend geschiedt via de gemeentelijke website www.gemeentewestland.nl;
- een aanwijzingsbesluit zoals hiervoor bedoeld bij te voegen bij de in december 2018 vast te stellen verordening elektronisch bekendmaken;

en gaat over tot de orde van de dag."

(Motie van de LPF, het CDA, GBW, de VVD, de ChristenUnie/SGP, GroenLinks, D66 en Westland Verstandig)

De fractie van de PvdA heeft de vorige raadsvergadering ook al aangegeven mee te tekenen, waardoor de motie nu raadsbreed wordt ingediend. Tot zover.

Wethouder Van der Stee: Voorzitter. Het college herkent de intenties van de motie. We hebben inderdaad gemerkt dat we zeker een aantal dingen moeten veranderen en daarmee zijn we ook al begonnen. Op dit moment wordt ambtelijk een integraal advies voor het college voorbereid voor bekendmaking van alle gemeentelijke besluiten. En dat zou dan ook het vaststellen van een verordening elektronisch bekendmaking mogelijk moeten maken. U vraagt dat in eerste instantie voor oktober, maar dat is dus nu veranderd in december. En u maakte daarbij ook de opmerking over dat bekendmaking uitsluitend geschiedt via de gemeentelijke website. En daar zit nog even een probleempje. Ik zou u willen verzoeken om toch even het integrale advies af te wachten. Want daarin zal ook aandacht besteed worden aan besluiten in de brede zin. In elk geval geldt dat de algemeen verbindende voorschriften voor de gemeentelijke verordening nu al bekendgemaakt worden via de GVOP, de Gemeenschappelijke Voorziening Officiële Publicaties, want dat is ook wettelijk voorgeschreven. En daarnaast worden verordening geconsolideerd weergegeven in de CVDR, de Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving. Ook dat is wettelijk bepaald. Het heeft er namelijk mee te maken dat er op dit moment een aantal wettelijk voorgeschreven bekendmakingen zijn, zoals verkeersbesluiten en voorkeursrecht van de gemeente, die in de Staatscourant moeten. Dus met het woordje 'uitsluitend' zit ik even klem. Als u mij de tijd wilt gunnen om in ieder geval dit jaar nog het advies klaar te maken, dan kan er in het eerste kwartaal van 2019 besluitvorming plaatsvinden, waarbij we gelijk alles gaan regelen op basis van het totaaladvies. En ik wil u ook alvast meegeven dat op dit moment overwogen wordt ingevolge de Wet elektronische publicatie algemene bekendmaking mededeling, om alle besluiten van decentrale overheden bekend te maken in onlinepublicatiebladen op Overheid.nl. Dus ik wil al een heleboel via de website doen, maar ik heb ook nog een aantal wettelijke verplichtingen. Dus met dat 'uitsluitend' en de processen zou ik ietwat meer tijd willen om alle adviezen met u te kunnen delen en dan uiteindelijk te komen tot een juiste verordening.

De heer Witkamp: Voorzitter. Ik denk dat die matrix niet zo'n probleem gaat geven. Er zijn een heleboel uitzonderingsmogelijkheden in de wet opgenomen, ook in de wijzigingen met betrekking tot die publicaties. Ik ga ervan uit dat u die ook gaat lezen, net zoals ik die heb gelezen. Waar het met name met deze motie om te doen geweest is, is het terstond in werking laten treden van besluiten waar dat ook echt noodzakelijk is. Dus ik wacht graag uw voorstel tot januari af. Als de rest van de raad er ook mee kan leven, kunnen we het daarbij laten.

De voorzitter: Ik kijk rond. Er is nog steeds unanimiteit over dit voorstel. Hiermee is deze motie aanvaard.

13.5 MOTIE CDA, CHRISTENUNIE/SGP, LPF, D66, PVDA, GROENLINKS EN VVD INZAKE GROOTTE VAN DE SPEELVOORZIENING AAN DE VAN NASSAUSTRAT TE WATERINGEN ('GEEF ZE DAN OOK DE RUIMTE')

De voorzitter: De grootte van de speelvoorziening aan de Van Nassaustraart houdt menigeen al jaren bezig. De heer Van Rossum zit te popelen.

De heer Van Rossum: Ja, dat wilde ik ook zeggen. Daarom wil ik toch wel een toelichting geven. Voor de indienende partijen is het een gegeven dat iedereen een plek verdient in de openbare ruimte. Voor de ouderen zijn dat bijvoorbeeld de bankjes in een winkelcentrum en voor de jeugd zijn dat meestal de speelplekken. Voor de jeugd worden locaties met doelgroepaanduiding zelfs vastgelegd in bestemmingsplannen. Dat zal niet voor niets zijn, want als je projectontwikkelaars hun gang laat gaan, dan zullen ze zoveel mogelijk huizen neerzetten, wat dan vaak weer ten koste zal gaan van openbare speelvoorzieningen. Daarnaast weten al dan niet toekomstige bewoners dan ook waar ze rekening mee moeten houden als ze een nieuwbouwwoning willen gaan kopen. Althans, tot zover de theorie. Om de een of andere reden gaat het in Wateringen de laatste jaren met betrekking tot nieuwbouw toch niet altijd goed. Was er al commotie in Waterpark, waar uiteindelijk een kleine speeltuin gerealiseerd is rechtstreeks onder de ramen van een 50+-appartement, terwijl er juist een heel ruime speelplek met voetbalvoorziening vooraf was vastgelegd om ook het tekort aan speelplek in de naastgelegen wijk Essellanden te compenseren en is er ook niets terechtgekomen van een annexatieafpraak voor een groene en ruime speelplek met een groenstrook met speelgelegenheid langs de Kwaklaan als scheiding met Den Haag. In Juliahof ten slotte zijn uiteindelijk op één grote, maar ook mooie speelgelegenheid na alleen maar heel kleine locaties voor de jongste jeugd onmiddellijk naast woningen aangelegd. Dat is dan eigenlijk vooraf al vragen om latere moeilijkheden – lees: overlast. Hadden we dat als raad bij het aannemen van het bestemmingsplan allemaal kunnen weten? Als ik voor mezelf praat, dan dacht ik dat het op papier goed geregeld was en ook voldoet aan de 3%-norm aan speelvoorzieningen in de wijk. Maar als dan in de realisatie de huizen zo dicht mogelijk tegen de speellocaties aan gelegd worden om maar maximaal te kunnen bouwen, ook bij een genoemde mooie speeltuin, dan is mij toch iets ontgaan. Iets waar wij als raad na vaststelling van een bestemmingsplan in de realisatiefase eigenlijk ook geen zeggenschap meer over hebben. Daarom willen de indieners nu dan ook vasthouden aan alle gemaakte afspraken en vastgestelde visies opgesomd in de overwegingen, de ruime overwegingen, en eerder al in de artikel 42-vragen om in ieder geval één echte voetbalvoorziening voor alle jeugdgroepen in de wijk Vliettuinen zelf aan te leggen. Er is uiteindelijk een afspraak gemaakt om in plaats van een Cruyff-court-achtige voetbaloplossing in de nieuwbouwwijk van Vliettuinen, in Juliahof zelf, het al meer dan 25 jaar bestaande basketbalveld tevens al bestemd voor de oudere jeugdgroepen te gaan gebruiken om daar ook via een kunstgras ondergrond en plaatsing van doeltjes een volwaardige voetbalbestemming van te kunnen maken. Dat er bij de Juliahof te dicht op deze locatie huizen gebouwd zijn, is nu helaas ook weer een gegeven, maar daar hoeft de jeugd, zelfs van de al lang bestaande oude wijk in Vliettuinen, niet de klos van te worden. Deze stelling was eerder bevestigd in de vergadering van de commissie Ruimte naar aanleiding van een verzoek van een nieuwe bewoner in Juliahof om deze speellocatie op te heffen. Voorzitter. Deze motie heeft als doelstelling dat die belofte en afgesproken volwaardige voetbalvoorziening er gaat komen in de grote wijk Vliettuinen zelf. En liefst vanwege precedentschepping en kostenoverweging door aanpassing van bestaande voetbalkooien, maar waarbij toch ook overlastbeperkende maatregelen worden genomen. En dat wij leren van deze case voor toekomstige bouwprojecten. Want wil je een mooie leefomgeving aanleggen of behouden, dan moet je iedere leeftijdsgroep ook een plek geven in de openbare ruimte. Dus ook voetballende en/of oudere jeugd in Vliettuinen.

"De raad, in vergadering bijeen op 16 oktober 2018;
constaterende dat:

1. op 29 september 2009 de gemeenteraad een motie aangenomen heeft om voorafgaand aan de realisatie van woningen te gaan voorzien in een ruime Cruijffcourtachtige voetbaloplossing/speelvoorziening binnen Juliahof voor alle jeugdgroepen om daarmee mede het ontbreken aan voetbalmogelijkheden in de grote wijk Vliettuinen in het centrum van Wateringen, waartoe ook Juliahof zou gaan behoren, op te lossen;
2. het om diverse redenen niet gelukt is om die voorziening voorafgaand aan de realisatie van woningen aan te leggen;
3. diverse bewoners in Juliahof en bijvoorbeeld ook Wonen Wateringen in 2015 aan de bel trokken vanwege het nog steeds niet aanwezig zijn van bedoelde speel- en voetbalruimte in Juliahof en het (mede) daardoor overlast geven van jeugd op locaties elders in de wijk;
4. nieuwe omwoners in Juliahof, veelal niet op de hoogte van de gemaakte plannen, bij de participatie over de indeling van de aan te leggen speelvoorziening in 2016 bezwaar maakten tegen een echte voetbalvoorziening welke ook geschikt zou zijn voor partijvoetbal en doeltje schieten;
5. als compromis met de afdeling Planontwikkeling uiteindelijk de deal gemaakt is om toch te kunnen voorzien in de opdracht van de motie, dat in de nieuwe speelvoorziening een klein zeskantig pannaveld met kleine lage doeltjes van 11 m in doorsnee aangelegd zal worden en dat de bestaande basketbalkooi aan de Van Nassastraat binnen Vliettuinen en tegen Juliahof aangelegd getransformeerd zal worden in (ook) een volwaardige voetbalvoorziening met een kunstgrasondergrond, geschikt voor een partijtje voetbal en doeltje schieten voor alle jeugdgroepen;
6. de openingshandeling van de speelvoorziening in Juliahof volgens de aankondiging in de bewonersbrief in augustus 2016 conform 'eerste deel van de deal' door wethouders Duijvestijn (planontwikkeling) en Meijer (openbare ruimte) heeft plaatsgevonden met dus het vooral voor de jongste jeugd geschikte kleine pannaveld;
7. de gemeenteraad in 2009 het speelruimtebeleidsplan 'Geef ze de ruimte!!' heeft aangenomen met belangrijke beleidsuitspraken zoals dat er meer ruimte voor de jeugd in de openbare ruimte vrijgemaakt moet worden en waarin alle, op dat moment bekende, speelvoorzieningen gedefinieerd zijn, inclusief de voor die voorziening bedoelde leeftijdsklasse;
8. de al meer dan 25 jaar aanwezige speelvoorziening aan de Van Nassastraat in het beleids- en bestemmingsplan bestemd is voor de leeftijdsklasse 13-18 jaar, wat dan ook betekent dat deze bedoeld is voor de jeugd in de straal van 1 km in omtrek (en daarmee ook bestemd voor geheel Vliettuinen) en de bijbehorende netto speelplek minimaal 500 m² zou moeten zijn;
9. de oppervlakte van de speelplek inderdaad ruim 500 m² bedraagt, maar de netto speelplek (basketbalkooi) volgens de definitie nu al met een oppervlakte van ongeveer 350 m² te weinig zou zijn;
10. de commissie Ruimte in de vergadering van 29 november 2016 naar aanleiding van een schriftelijk verzoek van een omwoner voor verplaatsing van de basketbalkooi heeft aangegeven dat de gehele voorziening op de huidige locatie gehandhaafd moet blijven en dat daar ook 'de deal' is uitgelegd van de omzetting naar (ook) een voetbalkooi met een minder overlast gevende kunstgrasondergrond;
11. deze uitspraak en andere genoemde afspraken zoals het benodigde (€ 109.000,00) en beschikbaar gestelde budget om aanvullende speelwaarde te kunnen verwezenlijken, daarna bevestigd werd in een memo van wethouder Meijer aan de leden van de commissie Ruimte op 22 december 2016;
12. als beleidsuitgangspunt voor participatieprocessen binnen het Leefomgevingsfonds gedefinieerd is dat er ingezet moet worden op het vergroten van bestaande speelruimtes (bijlage collegebesluit van 20-9-2016);

13. de renovatie van de basketbalkooi ook gedefinieerd is als project binnen het Leefomgevingsfonds en daarmee ook de uitgangspunten van het participatietraject bekend hadden moeten zijn;
14. het resultaat uiteindelijk als vaststaand gepresenteerd werd in de werkgroep beheerplannen waarbij de speelplek verkleind zou gaan worden tot een pannaveldje van 7 m bij 11 m, zijnde 77 m² als resultaat met een participatietraject met vooral omwoners en niet ook met de jeugd in een straal van 1 km rond de locatie waarvoor de voorziening bestemd is;
15. over dit resultaat volgens de antwoorden op artikel 42 vragen met betrekking tot deze materie niet meer teruggekomen kan worden, er geen alternatief meer binnen Vliettuinen aanwezig is, en dat ouders van jonge kinderen ook al geprotesteerd hebben op het ook nog kleiner worden van andere voetbalmogelijkheden binnen de wijk (Roelsplantsoen) na ook een participatieproces met omwoners;
16. vastgesteld kan worden dat de doelstelling voor meer voetbalvoorzieningen voor alle jeugdgroepen in Vliettuinen niet gehaald zal worden als de plannen doorgaan, en dat de enige plek in de openbare ruimte van Vliettuinen voor de oudere jeugd dan zelfs ontmanteld zal worden daar een speeloppervlakte van 77 m² niet geldt als speellocatie in de vastgestelde definities van de gemeente Westland voor die groep;

overwegende dat:

1. participatieprocessen, zoals nu gevoerd is met betrekking tot de basketbalkooi, blijkbaar achteraf en via een achterdeur zonder tussenkomst van de raad de vastgelegde bestemmingen in bestemmingsplannen kunnen overrulen, een precedent dat heel veel consequenties in alle vastgestelde bestemmingen zou kunnen krijgen;
 2. in de beantwoording van de eerste schriftelijke vragen over deze materie is aangegeven dat er geen participatietraject gestart had moeten worden als bij betrokkenen van het Leefomgevingsfonds bekend zou zijn wat de opgesomde randvoorwaarden en afspraken waren;
 3. de basketkooi, zijnde een mooie afgescheiden grote openbare locatie binnen de wijk, ook gebruikt wordt voor sporten in een groep door alle leeftijdsgroepen overdag onder begeleiding;
 4. het probleem van zowel oudere als voetballende jeugd in de wijk Vliettuinen alleen maar groter zal worden vanwege het ontbreken van een eigen plek in de openbare ruimte;
 5. nu nog voor een deel voorkomen kan worden dat anders voetballende en oudere jeugd gaan zwerven door de wijk vanwege het ontbreken van een eigen plek in de openbare ruimte, en dat dan tot in lengte van jaren de zogenaamde jeugdoverlast aanwezig zal blijven;
 6. de vastgestelde norm voor speelplek in de openbare ruimte minimaal 3% is van het areaal, en geen 3% van de hoeveelheid groen in het areaal zoals, naar wij aannemen, abusievelijk geantwoord is op de gestelde artikel 42-vragen over deze materie, en dat dit mogelijk tot het misverstand geleid heeft waardoor men binnen de normen van de groendefinitie een speelveld zou kunnen inkrimpen;
 7. het terugdraaien van de uitkomst van een onjuist uitgevoerd participatietraject onlangs ook gebeurd is in Woerdblok met betrekking tot hondenuitlaatplaats;
 8. op gezette tijden best overlast aanwezig zal zijn en dat dit ook vervelend voor omwoners kan zijn, maar dat er ook maatregelen te nemen zijn tegen zowel geluidoverlast (zoals plaatsing van kokosschermen als afscherming) als dat er afspraken te maken zijn over het gebruik van de speellocatie;
 9. wij allemaal jong geweest zijn of nog jong zijn en allemaal het proces meegemaakt hebben om in de openbare ruimte te willen zijn om een balletje te trappen of te chillen met leeftijdsgenoten;
 10. wij hen dan ook die afgesproken ruimte moeten geven;
- spreekt uit:

dat de uitkomst van het gehele traject om meer voetbalgelegenheid voor alle jeugdgroepen in de wijk Vliettuinen te scheppen op het laatst toch nog spaak lijkt te lopen en dat dit ongewenst is, ondanks de aanleg van de mooie, vooral op de jongste jeugd gerichte, speeltuin binnen Juliahof zelf;

verzoekt het college:

1. alsnog te zorgen dat er binnen de wijk Vliettuinen voor alle leeftijdsgroepen een echte voetbalvoorziening komt, en dat bij meest logische en goedkoopste voorkeur, conform conclusie in de commissie Ruimte, met het reeds beschikbaar gestelde budget, te doen door de huidige basketbalkooi aan de Van Nassaustraart om te zetten naar een volwaardige voetbalvoorziening met behoud en/of uitbreiding van mogelijkheden voor andere sporten;
2. wat de oplossing tot dit doel ook is, te zorgen dat er genoeg maatregelen genomen worden om overlast voor omwoners zo veel als mogelijk vooraf te voorkomen;
3. bij nieuwe bouwplannen gelijk te zorgen dat er genoeg afstand is vanaf de woningen tot de speelvoorzieningen en die dan ook daadwerkelijk zo snel mogelijk aanleggen of communiceren met de omgeving wat de invulling ervan gaat worden;
4. participatietrajecten te blijven uitvoeren voor de invulling van speelgelegenheden, maar dan wel met inachtneming van deelneming aan de participatie door zowel omwoners als jeugd waarvoor de speelvoorziening gedefinieerd is, en dat de uitkomst ervan dan niet meer automatisch kan leiden tot een herdefinitie van de leeftijdsklasse naar een jongere leeftijdsklasse en tot proportionele verkleining van het te bespelen oppervlak, anders dan via de normale ruimtelijkeorderingsprocedures;

en gaat over tot de orde van de dag."

(Motie van het CDA, de ChristenUnie/SGP, de LPF, D66, de PvdA, GroenLinks en de VVD)

De voorzitter: Dank u wel. De motie is ook ondertekend. Dan kijk ik of anderen nog iets willen toevoegen. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank u wel, voorzitter. Bij de opsomming die de heer Van Rossum net deed miste u de naam van GemeenteBelang Westland. Wij steunen de motie niet. Er is een tweetal jaar geleden met bewoners van de Nassaustraart gesproken over een herinrichting van het basketbalveld. Er is een oplossing voor gevonden samen met die bewoners. De aanvraag om het aan te leggen is inmiddels al drie weken geleden gepubliceerd, heb ik gezien. Dus het zou een zeer onbetrouwbare overheid zijn als we nu besluiten om op die plek een groot voetbalveld te doen. Daarbij, nabij de wijk Vliettuinen is een schitterende voetbalvoorziening Velo.

De heer Duijsens: Een sympathieke motie, maar als je te ver in het traject heen bent moet je in ieder geval weer terugkoppelen naar de mensen waarmee je een keer gesproken hebt. En dan is zo'n motie van de raad natuurlijk wel heel goedkoop en heel kort door de bocht. Dat kun je niet maken. Mijn advies zou dus zijn: trek die motie in, laat het college teruggaan naar de buurt en ermee praten en kom weer terug met een goed voorstel.

De heer Van Rossum: Voorzitter. Volgens mij kunnen we ook van een onbetrouwbare overheid spreken als alle afspraken die in het verleden gemaakt zijn ook zomaar ter zijde schoven worden. Nog niet eens twee jaar terug heeft de commissie Ruimte dit ook besproken en toen is er heel duidelijk naar de bewoners daar afgesproken dat de speelvoorziening intact mag blijven en dat de basketbalkooi inderdaad omgezet wordt naar een voetbalkooi. Dat zijn ook afspraken. Op de eerste artikel 42-vragen die we erover gesteld hebben, is ook bevestigd dat als de uitvoerders van het participatieproject geweten hadden dat die afspraken er allemaal lagen dit participatieproject nooit plaats had mogen vinden. Ten tweede heb ik het met de heer Van den Berg eerder erover gehad dat je wel kunt zeggen dat buiten de wijk Vliettuinen Velo aanwezig is, maar dan moet je dus lid van Velo zijn. De VVD Westland heeft vorig jaar al een vraag gesteld of het mogelijk is om bij Velo permanent zonder toezicht te kunnen spelen, waarop negatief is geantwoord. En ons gaat het er vooral om dat je niet lid van een sportclub hoeft te zijn om naar een voetbalvoorziening te gaan, maar dat je er vrij kunt spelen, ook na schooltijd op welk moment van de dag je wilt. Dus dat als antwoord.

Wethouder Snijders: Voorzitter. De heer Van den Berg van GemeenteBelang heeft het gewoon heel duidelijk verwoord: er is de afgelopen jaren een participatieproces gevoerd. Dat participatieproces heeft een nieuw plan opgeleverd, dat is uitgewerkt, aan de bewoners is gepresenteerd, in vergunning is genomen en het komende halfjaar uitgevoerd zal worden. De heer Van Rossum vraagt het participatieproces terug te nemen en weer een nieuw participatieproces te gaan voeren. Ik denk dat we dat niet kunnen maken richting bewoners die inspraak hebben gehad en hebben aangegeven dat ze heel veel overlast van dit veld hebben. Zij zijn content met groen en een wat kleiner voetbalveld. Ik denk dat we dat moeten respecteren.

U heeft ook aangegeven in de wijk Vliettuinen te kijken als er nog andere locaties zijn. Dat hebben we gedaan, maar die zijn er niet of liggen heel dicht bij woningen of er moeten woningen weggehaald worden om een voetbalvoorziening te creëren.

Uw voorstellen 3 en 4 kunnen we wel beamen en overnemen, we zullen gewoon met nieuwbouwwijken heel zorgvuldig erin moeten gaan om voor alle jeugdklassen wat te gaan realiseren, in goede samenspraak met de omgeving en de buurt in een goed participatieproces. Dank u.

De heer Van Rossum: Voorzitter. Gaan wij dan nu alle beleidsafspraken aanpassen? We hadden tevoren een bespreking over waarom ik zo uitgebreid al die argumenten heb neergelegd. Daarin staan alle afspraken die we als raad hebben gemaakt. Ik denk dat daar ook afspraken naar ons toe zijn gemaakt. Nogmaals, ik heb gesproken met de wijkagent en Vitis. Zij hebben geen toestemming voor deze aanpassing gegeven en vonden die zelfs onverstandig. Als er een uitnodiging wordt gedaan voor een participatietraject en je alleen de omwoners uitnodigt, dan krijg je automatisch de overlastgegevens. Dit is een speelplek voor achttienjarigen. Dan moet je in een participatietraject ook jeugd van 1 km rondom uitnodigen. Dit zijn de definities voor een speelplek voor oudere jeugd. Ik denk inderdaad dat ik de motie ter stemming breng en draai ik dit maar terug. We hebben laatst ook de hondenuitaatplaats teruggedraaid en dat was ook een participatietraject. Dus het is zeker mogelijk. Nogmaals, het is niet alleen vertrouwen naar de politiek, maar ook vertrouwen naar de raad toe met alle beleidsplannen en alle gemaakte afspraken.

De heer De Gier: Ik wil dat enigszins ondersteunen en reageren op de wethouder. Het is natuurlijk een verkeerd participatietraject geweest, dat daar is gevoerd, aangezien er al toezeggingen lagen, die gewoon hadden moeten worden uitgevoerd. Nu zegt de wethouder – wederom zou ik bijna zeggen –: goh, we hebben nu een foutje gemaakt, maar we gaan het bij het volgende traject beter doen. Maar ja, dat soort geklets hoor ik al twintig jaar. En bij elk nieuwbouwproject gaat het weer fout, want in de verkoopbrochure staat het niet, dus nieuwe bewoners weten niet dat daar een speelplek wordt aangelegd. Zodra ze erachter komen dat ze naast een komend speelterrein zitten maken ze allemaal bezwaar en gaan we alsnog de speelplek niet aanleggen. Ik denk nu daar niet in te stinken en mee te gaan met de motie.

De voorzitter: Ik zou uw woordgebruik naluisteren. Ik denk dat de wethouder voldoende heeft gewisseld. Gaan we over tot stemming of wilt u toch nog iets vertellen?

Wethouder Snijders: Heel kort een reactie op de heer De Gier. Ik zeg niet dat er fouten zijn gemaakt. Er is een participatieproces doorlopen. De heer Van Rossum heeft heel duidelijk aangegeven dat een aantal zaken in zijn ogen niet zorgvuldig is gegaan. De afgelopen twee jaar heeft wel een duidelijk participatieproces gelopen. Er zijn heel duidelijke afspraken gemaakt en er wordt nu ook heel duidelijk invulling aan gegeven. Dat probeer ik over te brengen. Vandaar dat ik uw motie niet kan overnemen, vooral punt 1 niet, omdat die eigenlijk voor ons onuitvoerbaar is. Of ik moet alles weer openbreken, maar dan zijn we ook geen betrouwbare overheid. Dank u.

De voorzitter: Voldoende gewisseld. Ik stel voor om deze motie in stemming te brengen. Ik dacht niet dat de heer Van Rossum hem wilde intrekken. U heeft het wel zelf genoemd, viel mij op. Oké, we gaan over tot stemming. Voor deze motie zijn de fracties van het CDA, de VVD, D66, GroenLinks, de PvdA en de ChristenUnie/SGP. Dat zijn 25 stemmen voor en 13 stemmen daartegen. De motie is aangenomen.

13.6 MOTIE WV, GROENLINKS, PVDA, D66 EN GBW INZAKE VASTSTELLING VAN DE KUSTVISIE

De voorzitter: Westland Verstandig is de eerste indiener van de drie. Het is overigens een herziene motie. Wilt u hem toelichten, mijnheer Duijsens?

De heer Duijsens: Jawel, heel kort. Ik zal u de inleiding besparen over wat er allemaal is gezegd door het vorige college en ook door de wethouders, toen nog met een andere pet op.

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 oktober 2018;
overwegende:

dat de meerderheid van de raad in de vorige bestuursperiode het college opdracht gegeven heeft te komen tot een integrale Kustvisie en over de inhoud van de op te maken Kustvisie overleg te voeren met alle stakeholders, inclusief onze burgers;

dat een groot aantal bijeenkomsten hebben plaatsgevonden met de stakeholders waarbij ook een aantal van onze burgers welkom waren en uiteindelijk de definitieve Kustvisie tot stand is gekomen;

dat een extern bureau het college en de raad begeleid heeft bij het tot stand komen en het redigeren van de definitieve tekst;

dat het college vervolgens aan de raad het voorstel gedaan heeft tot vaststelling van 'De Kustvisie' in de vergadering van de raad van 20 februari 2018;

dat bij stemming bleek dat de Kustvisie niet de meerderheid kreeg omdat in het bijzonder de CDA-fractie het voorstel tot vaststelling van de Kustvisie niet wenste te ondersteunen omdat, zoals de toenmalige fractievoorzitter en nu wethouder Vreugdenhil aangaf tijdens de vergadering: 'In het voorliggende concept ziet mijn fractie onderdelen waarmee we het eens zijn, maar ook waar we aarzelingen over hebben of zelfs tegen zijn. Dit betekent dat we deze visie nu niet willen vaststellen. Wel willen wij graag dat het document nu niet geheel van tafel raakt. Wij vinden het een prima weergave van alle besprekpunten die er te bedenken zijn bij het onderwerp kust';

dat een amendement werd ingediend: 'Het nieuwe college te verzoeken in zijn collegewerkprogramma concrete ambities en doelstellingen te benoemen rond het thema kustrecreatie en deze in goed overleg met de raad nader uit te werken in vast te stellen beleid en daarbij de Kustvisie als onderlegger te gebruiken';

dat de heer Vreugdenhil namens de CDA-fractie voorts opmerkt: 'Ons punt is voldoende duidelijk. Geen strandhuisjes, gratis parkeren. We gaan dat behandelen na de nieuwe coalitievorming. Dat is duidelijk.' Vandaar dat in het amendement werd aangegeven: 'Het nieuwe college te verzoeken in zijn collegewerkprogramma concrete ambities en doelstellingen te benoemen rond het thema kustrecreatie en deze in goed overleg met de raad nader uit te werken in vast te stellen beleid en daarbij de gepresenteerde Kustvisie te gebruiken';

dat dat amendement onder meer gesteund door CDA en LPF nu niet in het Westlandprogramma terug te vinden is;

dat daarin het navolgende is terug te vinden: pagina 13: 'Vraagstukken die voortvloeien uit de Kustvisie zoals parkeren, bebouwing en strandopgangen worden in afzonderlijke voorstellen voorgelegd aan de gemeenteraad.' In het Uitvoeringsprogramma staat onder maatregel 42: 'In 2019 gaat in ieder geval gewerkt worden aan het aanpassen van de parkeerterreinen aan de kust en het verbeteren van de inrichting van de strandlagen. Aanpassingen aan de parkeerterreinen vinden plaats aan de hand van besluitvorming in 2018 over de toekomst van het betaald parkeren aan de Westlandse kust.' De rol van de gemeente is regisseren en de kosten zijn € 1.400.000,00;

dat – kort en goed – het amendement niet wordt uitgevoerd en in feite de Kustvisie ook niet meer als 'onderlegger' (woorden van de heer Vreugdenhil) tijdens de raadsvergadering van februari 2018) gebruikt wordt;

dat het dan ook de hoogste tijd wordt mede gezien de geluiden vanuit de burgerij en vanuit de stakeholders, om de Kustvisie nu maar eens vast te stellen zodat voor eenieder duidelijk is hoe de vlag er bij hangt;

dat ontwikkelingen – zo bleek ook inmiddels – alleen maar op die wijze kunnen worden tegengehouden;

dat de woorden 'bebouwing' en 'strandopgangen' de burgers niet geruststellen en dat er nu definitief geen strandhuisjes gaan komen in het Westlandprogramma;

dat duidelijkheid en beëindiging van een langlopende discussie nodig is, onrust voorkomt en wellicht bij initiatiefnemers kosten bespaart;

dat dus het college niet doet wat volgens het amendement in februari 2018 is uitgesproken en nu een meerderheid in het college gevormd wordt door de partijen LPF en CDA die wel het amendement steunden;

verzoekt en spreekt uit dat het gewenst en noodzakelijk is:

dat het college de in februari 2018 door het toenmalige college en de raad voorgelegde integrale Kustvisie wederom oppakt en aan de raad een naar het oordeel van het college wel acceptabele integrale Kustvisie voorlegt en tot die tijd evenals vóór februari 2018 alle mogelijke ontwikkelingen rondom kust en duinen zal bevriezen totdat de integrale Kustvisie er is;

gaat over tot de orde van de dag.”

(Motie van Westland Verstandig, GroenLinks, de PvdA, D66 en GemeenteBelang Westland)

De heer Keizer: Voorzitter. Wij dienen deze motie mede in, omdat we vinden dat we als raad in zijn totaliteit nog een keer met elkaar aan tafel moeten om te kijken waar we elkaar kunnen vinden. Ik denk dat dat best goed mogelijk is. Als deze motie wordt aangenomen, vraag ik de indieners van de motie die hierna komt om die motie dan even aan te houden. Want die maakt al deel uit van de kustvisie. En dan vind ik dat we de hele kustvisie in zijn totale breedte kunnen bespreken zonder dat we daar één ding uithalen. Want anders kunnen andere partijen ook weer wensen neerleggen. En ik snap heel goed dat die andere motie wel wordt ingediend als deze motie niet wordt aangenomen. Maar wij zouden het netjes vinden als je het over de Kustvisie hebt, waar ook strandhuisjes dan geen onderdeel van zijn, om dat eerst met elkaar te bespreken. Dank u wel.

De voorzitter: Ik geef het woord aan de wethouder.

Wethouder mevrouw Zwinkels-de Jong: Als ik nog tijd heb en die heb ik niet meer. Dus ik weet niet hoe we dit op gaan oplossen.

De heer De Gier: U mag wel een paar minuten van mij lenen. Ik heb er volgens mij nog genoeg.

Wethouder mevrouw Zwinkels-de Jong: Mijn dank, mijnheer De Gier. De motie Kustvisie ontraadt het college ten stelligste. Die gaat enorm veel vertraging opleveren, terwijl we juist hebben gezien dat er enorme behoefte is aan actie. In november komt deze wethouder met een aantal voorstellen die nu opgewerkt zijn in de commissievergadering. En ik zou het zeer betreuren als deze motie aangenomen wordt, want dat betekent dat we opnieuw helemaal vooraan gaan beginnen. En daar kiest het college in ieder geval niet voor. We werken gewoon de Kustvisie, zoals die voor kennisgeving is aangenomen, uit. Dat is wat we heel graag willen doen en ik kom in november met u in gesprek over de eerste punten die we daarin gaan behandelen. Dus ik raad hem ten zeerste af omdat het de boel alleen maar vertraagt.

De heer Duijsens: Mevrouw de voorzitter, als reactie daarop. De wethouder speelt een beetje vals spel. Want we hebben ooit een keer een integrale aanpak voorgestaan. Daar is toen een kustvisie in gekomen. Toen maakte zij ook deel uit van de raad, toen we de afspraak maakten over het integraal bezien van zaken. Dan geven we nu al de ruimte om niet de oude vast te stellen. Nee, laten we integraal verder gaan. Maar de wethouder blijft erbij dat ze de krenten uit de pap wil pakken. En dat is niet goed. Dat is niet goed voor de kust, de duinen en het strand. En misschien ook wel niet goed voor deze wethouder, want daarmee krijg je gedoe, dat we willen voorkomen met deze motie om integraal over die kustvisie door te gaan. Klaar.

De voorzitter: Er zijn geen andere inzichten. Dan stel ik voor om de motie ter stemming te brengen. Voor de motie zijn de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA, GemeenteBelang Westland en Westland Verstandig. Dat zijn 16 stemmen voor en 22 stemmen tegen. De motie is niet aangenomen.

13.7 MOTIE WV, GROENLINKS, PVD A, CDA EN D66 INZAKE NIET TOESTAAN VAN STRANDHUIZEN LANGS DE WESTLANDSE KUST

De voorzitter: We gaan door met een aan de vorige motie gerelateerde motie. Die kan wel in bespreking komen?

De heer Duijsens: Jawel. Wellicht wordt de pijn wat minder groot.

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 oktober 2018;
overwegende:

dat voorafgaande de verkiezingen de meerderheid van de raad zich erover uitgelaten heeft om geen strandhuizen langs de Westlandse kust in welke vorm, in welke aantallen en op welke plaats dan ook, toe te staan;

dat doordat de integrale Kustvisie niet is vastgesteld, nog steeds geen absolute duidelijkheid is, te meer nu in het Westlandprogramma weer gesproken wordt over bebouwing op de kust waarbij niet duidelijk is wat nu precies de bedoeling is;

dat de raad dan ook nogmaals uitsprekt dat geen strandhuizen in welke vorm, in welke aantallen en op welke plek dan ook, worden toegestaan langs de Westlandse kust, dat wil zeggen niet op het strand en niet in de duinen;

sprekt uit:

dat de raad tegen de bouw van strandhuizen is in welke vorm, in welke aantallen en op welke plaats op het strand en in de duinen dan ook;

gaat over tot de orde van de dag.

(Motie van Westland Verstandig, GroenLinks, de PvdA, het CDA en D66)

De voorzitter: Het is ook een herziene motie. Wat is de reactie van de wethouder hierop?

Wethouder mevrouw Zwinkels-de Jong: Als ik het goed begrepen heb, staat er 'dat de raad tegen de bouw van strandhuizen is in welke vorm, in welke aantallen en op welke plaats op het strand en in de duinen dan ook'. Dus het gaat over de raad. Vanuit het college kan ik zeggen dat wij dit een breed dictum vinden. Ik weet niet waar 'waar dan ook' verder toe leidt. Alleen is het een motie naar de raad, dus het college wacht de stemming af. Dank u wel.

De heer Duijsens: Toch even een reactie. Strandhuizen ga je niet in het Staelduinse Bos zetten hoor.

Wethouder mevrouw Zwinkels-de Jong: Dat zeg ik ook niet, maar ik heb hem wat breder.

De voorzitter: De motie is ondertekend, dus die kunnen we ook in stemming brengen. Voor deze motie zijn de fracties van het CDA, GroenLinks, D66, de PvdA, de ChristenUnie/SGP en Westland Verstandig. Dat zijn 22 stemmen voor en 16 stemmen tegen. De motie is aangenomen.

13.8 MOTIE GBW, CDA EN WV INZAKE LINTJESREGEN

De voorzitter: De volgende motie heeft betrekking op iets waar ik over ga. Althans, ik dacht dat ik erover ging.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan de heer Van der Mark.)

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op dinsdag 16 oktober 2018; constaterende dat:
de afgelopen lintjesregen in onze gemeente ter ere van de verjaardag van Zijne Majesteit de Koning werd georganiseerd in de raadzaal van het gemeentehuis, voorgaande jaren gebeurde de uitreiking van de Koninklijke onderscheidingen in een zaal waar alle gedecoreerden inclusief familie en of vrienden en aanvragers bij konden zijn; de raadzaal inclusief tribune te klein is om alle gedecoreerden met hun gasten te ontvangen; een feestelijke gebeurtenis als de uitreiking van een Koninklijke onderscheiding met alle egards dient te gebeuren, meerdere raadsleden beklag hebben gedaan over de afgelopen uitreiking (ook voor de uitreiking al waarschuwden dat de gekozen locatie een verkeerde zou zijn); ondanks de duidelijke wens van de raad, de burgemeester lijkt vast te houden aan het uitreiken op het gemeentehuis, verzoekt de burgemeester:
voor de komende uitreiking van de Koninklijke onderscheidingen tijdens de lintjesregen uit te wijken naar een ruimte waar gedecoreerden en hun gasten allemaal in dezelfde ruimte getuige kunnen zijn van dat bijzondere en eervolle moment;
de uitreiking jaarlijks in een andere kern te organiseren, mits er een ruimte voorhanden is waar de uitreiking op een waardige manier plaats kan vinden;
van de uitreiking een Westland Report te laten maken binnen het huidige budget en uitzendruimte, om zo nog meer aandacht te genereren voor diegene die door de Majesteit zijn gedecoreerd met een Koninklijke onderscheiding;
en gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van GBW, het CDA en Westland Verstandig)

De voorzitter: De eerste ondertekenaar is de heer Keizer.

De heer Keizer: Dank u wel. Wij hebben daar een discussie over gehad in de vergadering van de commissie Bestuur. Wij delen niet de mening van de burgemeester en zouden graag zien dat we teruggaan naar de oorspronkelijke manier waarop we de lintjes uitreiken. En het zou mooi zijn als dat in een carroussel zou kunnen gebeuren, elke keer ergens anders. Als dat maar waardig en netjes gebeurt en wellicht gelijk een uitzending via de WOS. Tot zover. Dank u wel.

Burgemeester mevrouw Van Ardenne-van der Hoeven: Het is in elk geval een goed idee om de uitzendingen wat breder op te pakken dan we tot nu toe deden. De lintjesregen zelf is altijd rechtstreeks door de WOS uitgezonden. Die kun je altijd terugzien, maar het idee om dat ook via het Westland Report te doen en daar wat specifieke aandacht aan gedecoreerden te besteden is natuurlijk een toevoeging die wij ook wel prima vinden.
En als het gaat om de plek van de lintjesregen, weet ik niet of de raad daarover gaat. Ik weet eigenlijk wel dat de raad daar niet over gaat. En het is eigenlijk de volgende burgemeester die daar een mening over zou moeten hebben. Ik ga hem niet voor de voeten lopen en zou het ook verstandig vinden als u dat ook niet doet. Dus ik zou u willen vragen om de motie aan te houden.

De heer Keizer: Dan is het dringend verzoek aan de nieuwe burgemeester, maar dan kan hij gewoon in stemming komen.

De voorzitter: Dus deze blijft even boven de tafel hangen?

De heer Keizer: Hij kan wat mij betreft gewoon in stemming komen.

De voorzitter: Dan gaan we stemmen, prima. Voor deze motie zijn de fracties van het CDA, de LPF, de VVD, D66, GroenLinks, de ChristenUnie/SGP, GemeenteBelang Westland en Westland Verstandig. Dat is een ruime meerderheid, zodat de motie is aangenomen.

13.9 MOTIE WESTLAND VERSTANDIG INZAKE OPHEFFING GEHEIMHOUDING ASBESTDOSSIER

De heer Duijsens: Even heel kort toelichten. Het kwam natuurlijk weer ter sprake vanwege de andere moties. Het is natuurlijk te gek voor woorden dat die dossiers nog steeds niet actief openbaar zijn. Dat hebben we een keer besloten als raad. Dat is gewoon of niet uitgevoerd ... Als je op iBabs kijkt is ongeveer 40% van het dossier niet actief openbaar. Nou, daar is die motie op gericht om dat te veranderen.

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 oktober 2018;
overwegende:

dat destijds in 2015 tot en met eind 2016 steeds geheimhouding is bekrachtigd van door het volledig geheim verklaarde documenten met betrekking tot het asbestdossier Wateringen;
Dat de raad bij raadsbesluit van 26 januari 2016 de opgelegde geheimhouding op een deel van het asbestdossier heeft opgeheven van een aantal in dat besluit genoemde documenten;
dat geheimhouding op 13 december 2016 andermaal in de raad verder opgeheven is, met uitzondering van de documenten die betrekking hebben op de zekerheidstellingen en de correspondentie met de advocaten en de wederpartij, en besloten werd de stukken waarvan de geheimhouding is opgeheven passief te openbaren. Actief openbaar maken van alle documenten vergde een screening van het totale dossier en die screening was nog niet voltooid. Overwogen wordt in het raadsbesluit dat er op dat moment extra capaciteit werd ingehuurd voor screeningswerkzaamheden, maar na 13 december 2016 werd niets meer vernomen en heeft in ieder geval geen actieve openbaarmaking plaatsgevonden;
dat echter na die tijd niets meer vernomen werd en van screening nog niets blijkt en nog steeds op iBabs een openbaar asbestdossier staat dat nog lang niet compleet is;
dat in het kader van het Rekenkamercommissie-onderzoek naar de aanpak en nasleep van de asbestcalamiteit het COT (blijkens het overzicht type bronnen) niet de beschikking had over het gehele dossier;

spreekt uit:

dat iedere vorm – actief/passief – van geheimhouding wordt opgeheven over alle stukken deel uitmakende van het asbestdossier Wateringen, behalve die stukken die direct betrekking hebben op de thans nog lopende – naar het schijnt – thans nog lopende civiele kostenverhaalsprocedure en voorts het college te verzoeken:

aan de raad te verstrekken de processtukken van de thans lopende procedure tussen de gemeente en derden terzake het verhaal van de schade inclusief eventuele documenten waaruit kan worden afgeleid of de schade nog wel geheel of gedeeltelijk verhaalbaar is; gaat over tot de orde van de dag.

(Motie van Westland Verstandig)

Burgemeester mevrouw Van Ardenne-van der Hoeven: Voorzitter. We kunnen kort zijn. Hier is geen bezwaar tegen.

De voorzitter: Dank u wel. Deze motie hoeven we dus ook niet in stemming te brengen. Deze gaat mee.

De heer Duijsens: Overnemen deden we niet meer, werd daarstraks geroepen.

De voorzitter: Wat gaan we dan doen?

Burgemeester mevrouw Van Ardenne-van der Hoeven: Ik kan een toezegging doen dat de stukken openbaar zijn. Ik weet niet of u daar een stemming voor nodig heeft, maar die kunnen we openbaar stemmen.

De voorzitter: Omwille van de tijd zeg ik dat die aangenomen is.

De heer De Gier: Voorzitter. Kunnen we dat zomaar op deze manier doen? Volgens mij is daar toch een besluit voor nodig.

De voorzitter: Nou, dan stemmen we nu, omwille van de tijd. Voor deze motie zijn Westland Verstandig, GemeenteBelang Westland, de ChristenUnie/SGP, GroenLinks, unaniem. Dank u wel. Aangenomen.

13.10AMOTIE LPF EN WESTLAND VERSTANDIG INZAKE HET INSTELLEN VAN EEN RAADSONDERZOEK NAAR DE ASBESTBRAND IN WATERINGEN

De heer Witkamp: Voorzitter. Ik heb namens de fractie op 21 september bekendgemaakt dat wij graag de raad zouden willen verzoeken tot een raadsenquête aangaande de brand van 15 januari 2015 aan de Poeldijkseweg in Wateringen, de welbekende asbestbrand en alle zaken die zich daarna hebben voltrokken. Niet alleen dat de brand op zich al een vrij pittige gebeurtenis is, maar ook in de nasleep daarna, omdat wij nog steeds merken dat er nieuwe gegevens boven water komen. Zoals wij dat nu hebben gezien, is gebleken dat een aantal rapporten is gemaakt op basis van uitgangsvoorwaarden. En rapporten die tussen 15 januari en april 2015 zijn afgeleverd die niet voldoen of belangrijke basale informatie ontberen. Dat is jammer, want het blijkt namelijk dat alles dat daarna is gekomen, is gebaseerd op onvolledige zaken. Dat is één constatering.

Het tweede is dat we hebben gemerkt dat dit maar voort blijft sudderen. En dat is eigenlijk heel jammer, want juist zo'n brand met zo'n behoorlijke impact zou juist niet tot voortsudderen moeten leiden. Ik herinner even aan de Koningsweg in 2006. Toen al moesten raadsleden van vakantie terugkomen, omdat er plotseling asbest gevonden was en er behoorlijk wat commotie was hoe dat toch allemaal heeft kunnen plaatsvinden. En we zouden het in het vervolg nooit meer laten gebeuren. Vervolgens kwam de asbestbrand in Wateringen en eigenlijk constateren we zowat drieënhalf jaar later dat er nog steeds veel open eindjes zijn, zaken niet goed gegaan zijn, we eigenlijk nog steeds niet basaal weten hoe dat aangepakt had moeten worden en wat de consequenties zijn. Ook toen zeiden we in 2015: dit gaat nooit meer gebeuren, dit gaan we goed oppakken. Vervolgens kwam De Leuningjes en daar gingen we weer. Een heel interpellatiedebat vorig jaar over gehouden, omdat er weer aan alle kanten fouten gemaakt zijn. Het is natuurlijk heel bijzonder dat we als raad voor twee mindere onderwerpen in het verleden al eens een raadsenquête hebben gehouden. Dat was naar het zwemonderwijs en de bouw van de school in Naaldwijk, die destijds stilgelegd werd. Voor een zwaarder onderwerp heeft de raad nog niet de gelegenheid gehad om nu eens een heel gericht onderzoek te doen naar wat hier precies is misgegaan en hoe wij in de toekomst hiermee moeten omgaan.

Het is ook van belang dat er een keer een streep onder gezet wordt, want het blijft inderdaad voortmodderen. Er komt iedere keer weer informatie boven tafel waarvan je zegt: dit is niet op een correcte manier uitgevoerd, dit gaat consequenties hebben voor de gemeente in de toekomst. En ook dat willen we niet. En dat is de reden waarom ik een zwaarwegend beroep op de raad doe om toch vooral in te stemmen met het instellen van een raadsenquêtecommissie om zelf in ieder geval voldoende goed onderzoek te kunnen doen en daar een heel duidelijk rapport van bevindingen en aanbevelingen op te kunnen maken waar we echt mee doorgaan.

Waarom is dat belangrijk? Nou, ik schets u maar even dat ook de regering vandaag een besluit heeft genomen dat na 2024 alle asbestdaken in Nederland verwijderd moeten zijn. Dat is geen klein bericht. Het suddert al heel lang, maar het is wel iets waar we mee te maken hebben. Ik geef u nog maar aan dat een van de gebouwen naast de Poeldijkseweg in Wateringen nog steeds met eenzelfde asbestdak ligt. En morgen kan het gewoon weer gebeuren. Nogmaals, ik doe een beroep op de raad om daar in ieder geval zijn eigen mogelijkheden in te benutten middels een raadsenquête.

"De raad van de gemeente Westland bijeen in vergadering op 16 oktober 2018. constaterende dat:

- er op 15 januari 2015 een brand heeft plaatsgevonden aan de Poeldijkseweg te Wateringen met verstrekende gevolgen voor omwonenden en de gemeente in zowel materiële als financiële aard door de aanwezigheid van asbestresten;
- er zowel intern als extern verschillende opvattingen leven over de aanpak van de noodzakelijk asbestsanering alsmede de afwikkeling van deze gebeurtenis;
- grove fouten zijn gemaakt in de wijze waarop de vigerende wet- en regelgeving op het gebied van asbestsanering had moeten worden uitgevoerd, dit heeft geleid tot een groot aantal nieuwe saneringen;
- de toetsing door diverse gremia zoals COT en RKC op basis zijn gedaan van onvolledige gegevens of al dan niet meegenomen onderzoeks- en inventarisatierapporten;
- er nog steeds onduidelijkheid is over de totale schadeomvang en gevolgen als gevolg van deze brand;
- er dit jaar nog asbest werd aangetroffen in het gebied welke als 'niet inspecteerbaar' uitgesloten was van saneren en controle en deze situaties nog steeds voortbestaan;

overwegende dat:

- de gemeenteraad middels diepgaand onderzoek door eigen waarneming te laten bepalen waar de fouten in het totale proces van aanpak en sanering zijn gemaakt en waar middels waarheidsbevinding kan worden aangetoond op welke wijze dit heeft kunnen plaatsvinden;
- het college de raad op diverse momenten heeft geïnformeerd over de voortgang van de sanering van deze asbestramp, maar op basis van onvolledige gegevens en niet correct uitgevoerde asbestinventarisaties in de eerste periode na de brand en juist die leidend en allesbepalend zijn;
- de diverse gremia (COT, RKC) tot onvolledige conclusies zijn gekomen als gevolg van ontbrekende en initieel benodigde asbestinventarisaties;
- er na ruim drie jaar niet alleen een einde dient te komen aan slepende onduidelijkheid omtrent de afwikkeling van deze asbestbrand, maar ook een duidelijke behoefte is aan richting voor de toekomst ter voorkoming van dit soort asbestgerelateerde rampen;

besluit dat:

- er een raadsonderzoek conform artikel 29 artikel 1 en 2 van het reglement van orde, met inachtneming van de in lid 2 genoemde Verordening op de raadsonderzoeken en de relevante bepalingen uit de Gemeentewet artikel 155a, 155b, 155c, 155d, 155e en 155f, wordt uitgevoerd naar de gang van zaken en de gelopen processen rondom de sanering en afwikkeling van de brand met asbestbesmetting Ambachtsweg Wateringen van 15 januari 2015;
- conform eerdere raadsonderzoeken, de fractievoorzitters en/of leden van de raad fungeren als de voorbereidingscommissie die de onderzoeksvragen opstelt, waarbij met het college actief wordt samengewerkt;
- conform eerdere raadsonderzoeken, de fractievoorzitters en/of raadsleden fungeren als de voorbereidingscommissie die beslist over de samenstelling van de onderzoekscommissie;
- de uitvoering van de motie wordt geagendeerd in de eerstvolgende presidiumvergadering waarbij een planning voor de agendering wordt gemaakt,

en gaat over tot de orde van de dag."

(Motie van de LPF en Westland Verstandig)

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Witkamp. De heer Duijsens heeft geen toevoeging. Ik kijk verder even rond. Dan is het woord aan de burgemeester.

Burgemeester mevrouw Van Ardenne-van der Hoeven: Dank u wel, voorzitter. Ik vind het jammer dat de indruk wordt gewekt alsof er helemaal geen onderzoeken zijn gedaan. Niet dat ik er zelf bij was, maar ik heb in de geschiedenis gezocht en eigenlijk heel veel teruggevonden wat verschenen is aan rapporten. Dan gaat het eerst om de door externen verrichte inspecties en adviezen die daarbij waren door certificeringsinstellingen, na de brand uiteraard. Onder meer door de Arbeidsinspectie, de Raad van Accreditatie, de Omgevingsdienst Haaglanden, de DCMR, de Milieudienst Rijnmond, de provincie Zuid-Holland en de GGD. En hieruit is gebleken dat de werkzaamheden die zijn verricht na de brand conform de vigerende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd. Dat is één aspect. Een tweede is dat na de sanering – dan hebben we het over 2016 – de gemeentelijke Rekenkamercommissie, het gerenommeerde COT-instituut voor veiligheids- en crisismanagement in opdracht van de raad uitgebreid onderzoek hebben uitgevoerd naar de gang van zaken rond de sanering en de afwikkeling van de asbestbrand. De conclusie van dit onderzoek is dat gemeente conform wet- en regelgeving heeft gehandeld, hoewel sommige dingen in de uitvoering beter hadden gekund. Maar dat kan natuurlijk altijd, bijvoorbeeld qua communicatie. Ook is door het COT geconcludeerd dat de gezondheid van de bewoners nooit in gevaar is geweest. De aanbevelingen die het COT heeft gedaan, heeft het college ter harte genomen. Er is wat het college betreft geen aanleiding om opnieuw onderzoek te laten uitvoeren.

En een derde punt is dat ook in een uitspraak van de Raad van State in 2017, een jaar daarna, over het kostenverhaal op de eigenaren van de afgebrande loods de gemeente volledig in het gelijk is gesteld. En daar komt nog bij, raadsleden, dat veel bewoners bij de afronding van de hele kwestie en ook van het COT-onderzoek aan het COT hebben laten weten deze vervelende periode achter zich te willen laten. En opnieuw een onderzoek doen zou alles weer oprakelen en onrust veroorzaken bij diegenen die helemaal niet komen klagen. En er zijn er natuurlijk wel, maar het gaat niet om een heel grote groep. Een raadsonderzoek legt bovendien naar verwachting een zwaar beslag op het ambtelijk apparaat, op raadsleden en bestuurders, maar ook op de geconsulteerde adviseurs en aannemers. We gaan het hele circus weer opnieuw in beweging brengen. En dat is afgesloten. Dat is naar tevredenheid afgesloten. Niet dat het geen vervelende gebeurtenis is geweest. Het is heel complex geweest, maar we zijn er goed uitgekomen. Dus dit college ontraadt deze motie.

De heer Witkamp: Ik begrijp uw worsteling, burgemeester. Maar ik heb niet de indruk gewekt dat er geen onderzoek gedaan is. Er is genoeg onderzoek gedaan. Ik heb heel duidelijk aangegeven dat nou juist de gedane onderzoeken op basis zijn gedaan van onvolledige rapporten of door het niet meenemen van toen wel voorhanden zijnde feiten. En dan krijg je namelijk heel rare uitkomsten als je niet de juiste ingrediënten voor die rapporten meeneemt. Dat staat ook duidelijk in de motie verwoord, in zowel de constatering als de overwegingen. Dus dat is niks nieuws.

Het feit dat het kennelijk wat ambtelijk beslag legt, kan natuurlijk geen reden zijn om als raad te zeggen: 'Nou, dan gaan we maar geen raadsenquêtes doen.' Als wij constateren dat hier voldoende fout gegaan is en zaken niet meegenomen zijn die wel meegenomen hadden moeten worden, en waarbij er wel degelijk nog steeds bewoners zijn die niet tevreden zijn over hoe de afhandeling heeft plaatsgevonden en nog steeds geconfronteerd worden met asbest onder daken in hun tuinen, dan kunnen wij daar als raad niet voor weglopen. Let op, in de eerdere beraadslaging hier is al eens geroepen dat als het in de tuintjes van de mensen zelf ligt het een private taak is. Dat is natuurlijk niet zo, de gemeente heeft een zorgplicht als het gaat om veiligheid in zijn algemeenheid en als het gaat over gezondheidsveiligheid in het bijzonder. Dus vandaar dat ik persisteer in wat ik heb opgeschreven, want we doen dat natuurlijk niet voor de lol. Want let op, een raadsenquête gaat natuurlijk ook tijd kosten voor de raadsleden die zich daarmee bezig willen houden.

Maar het zou natuurlijk raar zijn als wij nu zouden besluiten: nou, weet je wat, zand erover; we hebben nog geen zekerheid over het verhalen van de schade van € 3.500.000,00 of meer verhaald kan worden; maar soit, dat doet er verder ook niet meer toe, we laten het achter ons. Zo zit ik er in ieder geval niet in. Dus ik pleit nogmaals om als raad de verantwoordelijkheid te nemen voor het middel wat aan ons gegeven is middels de Gemeentewet, artikel 155 en het instellen van een raadsenquête. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Witkamp. Ik kijk nog even rond of er aanvullingen zijn. De burgemeester heeft die ook niet. Dan stel ik voor om de motie in stemming te brengen. Voor deze motie zijn de fracties van Westland Verstandig en de LPF. Dat zijn 14 stemmen voor en 23 stemmen tegen, want mevrouw De Zoete is er niet. Deze motie is verworpen.

13.B MOTIE WESTLAND VERSTANDIG INZAKE ASBESTINVENTARISATIERAPPORTEN

De heer Duijsens: Dat is dan de wat meer simpele opzet. Zoals de burgemeester ook aangeeft heeft het COT een onderzoek gedaan. Nu komt er een andere deskundige die zegt dat duidelijk een element over het hoofd is gezien. Die licht dat ook goed toe en zegt ook wat daarvan de gevolgen zouden kunnen zijn op het geheel, dat we dat in ieder geval nader zouden moeten onderzoeken. Vandaar dat wij graag een aanvullend onderzoek zouden willen doen, in ieder geval via de RKC, het COT die het eerder onderzoek heeft gedaan, dan wel een ander bureau hoe dat precies zit. Het rapport is toen naar het AD gestuurd en heeft bijna integraal in de krant gestaan. Dat wat vreemde geheimhoudingsbesluit kan in onze ogen in ieder geval van tafel worden gehaald.

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 oktober 2018;
overwegende:

dat het rapport van RIR inmiddels openbaar gemaakt is door RIR zelf, dan wel derden;
dat de raad de geheimhouding van dat rapport op 18 september 2018 bekrachtigd heeft;
dat aanvullend onderzoek nodig is naar de juistheid van de opmerkingen en constatering
van RIR in de brief van 28 augustus 2018 alsmede de daarbij gevoegde vragen, antwoorden
en documenten;

spreekt uit:

1. dat de raad aanvullend onderzoek wenst en de griffier verzocht wordt de RKC, alleen bestaande uit de externe leden, de vraag voor te leggen of zij een klein onderzoek wil laten doen door het COT, dan wel een ander bureau, naar de juistheid van de opmerkingen zoals deze door RIR gemaakt zijn en te rapporteren uiterlijk op 31 december 2018.

te bepalen:

2. dat de geheimhouding op de brief van 28 augustus 2018 van de RIR en de daarbij behorende bijlagen wordt opgeheven omdat de stukken al openbaar gemaakt zijn door derden en deze alleen gebruikt kunnen worden als ze – blijkbaar – openbaar zijn;

gaat over tot de orde van de dag."

(Motie van Westland Verstandig)

Burgemeester mevrouw Van Ardenne-van der Hoeven: Voorzitter. De genoemde brief is onderdeel van het procesdossier van de voormalige griffier, waarop de gemeenteraad volgens ons geheimhouding heeft gelegd. En daarom kan deze niet zomaar openbaar gemaakt worden. Dat kan de raad natuurlijk zelf wel besluiten. Je kunt ook aan de juridisch adviseur van de Werkgeverscommissie vragen of openbaarmaking schadelijk zou kunnen zijn voor het proces. Dat is een mogelijkheid, maar daarin kan het college niet treden. Het is meer een kwestie voor de raad, voor zover wij hebben kunnen zien.

De inhoud van deze brief is ook niet bij ons bekend. De raad heeft dit rapport zelf aan dit dossier toegevoegd. Nu vraagt de raad hier kennis van te kunnen nemen, maar wij herkennen deze vraag niet als zijnde dat het bij het college zou moeten thuishoren.

De heer Duijsens: Ik moet even bijkomen van wat de burgemeester zegt. Dat is toch niet zo? Dat rapport is separaat aan zowel het college als de raad toegestuurd, los van de brief die in de procedure is ingebracht. Ik kan u een datum noemen. En er was in ieder geval een bijlage bij die brief, die ook apart is toegestuurd. En het eerste verzoek is te onderzoeken wat deze deskundige te melden heeft.

Burgemeester mevrouw Van Ardenne-van der Hoeven: Voorzitter. Nogmaals, bijlagen bij een brief horen bij de brief. En de brief zit in het dossier waar de Werkgeverscommissie van de raad over gaat. En ik weet niet of wij daarin moeten treden. Ik weet eigenlijk wel zeker dat we dat als college niet moeten doen. Dus u kunt zelf stappen ondernemen om aan deze documenten te komen en niet via het college.

De voorzitter: Dank u wel. Voor deze motie zijn de fracties van de LPF en Westland Verstandig. Dat zijn 14 stemmen voor en 24 stemmen tegen, zodat de motie is verworpen.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan burgemeester Van Ardenne-van der Hoeven.)

De voorzitter: Maken we de agenda af? De stemming is positief, zodat we doorgaan met agendapunt 13.11.

13.11 MOTIE WESTLAND VERSTANDIG INZAKE KOSTEN TERUGPLAATSING VAN HET GRAVIN MACHTELDBEELD

De heer Duijsens: Toen ik het voorstel zag over de € 120.000,00 was ik daar best wel een beetje not amused over. En ik word helemaal not amused als ik dan zie wat het daadwerkelijk gaat kosten. U kunt zeggen 'dat is geen serieuze opgave'. Ik heb de kunstenares gevraagd, die het beeld in 1996 heeft geplaatst. Die plaatst ieder jaar ongeveer een stuk of acht, negen van die beelden met diezelfde aannemer. Dus die zal er wel verstand van hebben. Die zegt: "Als u morgen de opdracht geeft, mijnheer – althans, de gemeente -, dan gaan we het voor dat bedrag plaatsen, € 17.120,00." Zevenhonderd keer zo weinig als de wethouder aangeeft en dat verschil is wel heel groot. En als ik zelf wethouder zou zijn geweest – God verhoede ons –, dan zou ik nu diep onder die tafel kruipen uit schaamte dat ik ooit een keer de raad heb willen wijs maken dat het € 120.000,00 of € 80.000,00 gaat kosten. Ik vraag me af of de wethouder bereid is om deze motie in zoverre uit te voeren dat hij zegt: 'Ik zal wel met die kunstenares contact opnemen of dat voor dat bedrag kan.' En het tweede punt is natuurlijk het ergerlijke verhaal over de BIZ. € 25.000,00 moest in 2017 betaald worden. Dat is niet betaald. Die motie is van na de verkiezingen, dus van na april. Toen had al lang dat bedrag betaald moeten zijn. En dan vind ik het erg flauw, dun en niet acceptabel om dan nu te zeggen dat de BIZ het bedrag niet betaalt. Als u zit te slapen en de BIZ het bedrag niet laat betalen, dan is het logisch dat het op die wijze loopt. Bovendien komen de BIZ-gelden via de gemeente binnen. Te allen tijde had u begin dit jaar, toen de aanslagen opgelegd en betaald zijn, het bedrag kunnen verrekenen. Dat doet u dan niet en nu komt u met een zielig verhaal omdat het allemaal niet kan omdat de BIZ een bedrag inhoudt. Zo mag het toch niet werken?

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 oktober 2018; overwegende:

dat gebleken is – middels een enquête – dat heel veel betrokken inwoners van 's-Gravenzande het beeld – geschonken ter gelegenheid van 750 jaar stadsrechten 's-Gravenzande – weer uit de opslag en op het Marktplaats wenselijk vinden te zien;
dat de raad op 12 juni 2018 een motie heeft aangenomen dat het Gravin Machtelbeeld zo snel als mogelijk dient terug te komen op het Marktplaats te 's-Gravenzande;
dat het college inmiddels bevestigd heeft dat uitvoering van de motie (minstens) € 120.000,00 zou gaan kosten;

dat de kunstenaress Ingrid Rollema, die in 1996 het beeld ontworpen en geplaatst heeft, inmiddels een offerte heeft doen opmaken voor de terugplaatsing;
dat de daadwerkelijke kosten een fractie zijn van het door het college opgegeven bedrag;
dat de offerte uitgaat van een oppervlakte van circa 4 m², welke oppervlakte op het Marktpllein beschikbaar is c.q. moet zijn en sluit op € 17.120,00 exclusief vergunningskosten, rijplaten en inclusief bestraten, dus een fractie van het door het college begrote bedrag;
verzoekt het college:

- ter uitvoering van de door de raad aangenomen motie op de kortst mogelijke termijn overleg te voeren met kunstenaress Ingrid Rollema over de offerte terugplaatsing Gravin Machteldbeeld en haar zo nodig opdracht te geven en conform de offerte het beeld terug te plaatsen op het Marktpllein;
- het bedrag te dekken uit de reserve centrumplannen die ultimo 2017 € 2.395.000,00 bevatte;

gaat over tot de orde van de dag.

(Motie van Westland Verstandig)

De heer D. van der Meer: Voorzitter. Ik vind dat we onszelf als raad flink devalueren door voor de vierde keer over een beeld te praten. Dat vind ik echt te ver gaan. Dat heb ik ook tegen de heer Duijsens gezegd. Marktpllein, marktplaats, omsmelten. Ik weet het niet, maar ik wil van dat ding af. Ik hoop dat de wethouder nu eindelijk gewoon een keer een goede toezegging doet, dat dat ding geplaatst wordt. Wij hebben die motie de eerste en tweede keer ondersteund, omdat wij vonden dat die uit de opslag moest komen. En daar zijn we het nog steeds mee eens. € 120.000,00 om te plaatsen vind ik veel te veel. Ik ben heel benieuwd waar u mee komt, maar hier moeten we een keer klaar mee zijn, want hiervoor zitten we niet in de raad.

Mevrouw Vermeer-de Smit: Voorzitter. Vanaf het begin hebben wij gezegd dat dat beeld niet en nooit meer terug moet op het Marktpllein. Dus ik wil dat nog een keer herhalen. Ik snap het probleem niet. De ontwikkelaar van de appartementen bij het gemeentehuis zegt het beeld prominent zichtbaar voor elke 's-Gravenzander, voor elke Westlander, te willen plaatsen. Dat kost de gemeente geen euro. En ik vind het jammer dat de heer Duijsens kiest voor het belang van de kunstenaress in plaats van het belang van de 's-Gravenzanders. Dank u wel.

De heer Zuijderwijk: Ik zal het even heel kort houden, ook omwille van de tijd. Wat ik op zich wel heel mooi vind is dat de heer Duijsens aangaf na het punt van de heer Van Rossum dat het participatieproces erg belangrijk was voor de voetbalkooi. Maar blijkbaar is het participatieproces, zoals dat op het Marktpllein heeft gelopen, niet belangrijk. Wij van de VVD zijn voor dat participatieproces, dat ook daar heeft plaatsgevonden. En dan komt het beeld gewoon niet terug op het Marktpllein. Klaar.

Mevrouw Vermeer-de Smit: De heer Duijsens mag van mij tijd lenen.

De voorzitter: Dat is heel fijn, maar dat gaat via de voorzitter. We zijn nog een tijdje bezig met van alles en nog wat.

De heer Hofland: Voorzitter. Ik wil eigenlijk nog een keer terugkomen op de laatste keer dat dit beeld in deze raad was. Niet fysiek, maar als onderwerp. Toen werd volgens mij door de LPF-fractie de vraag gesteld of de wethouder de toezegging had dat het beeld inderdaad een mooie plaats krijgt als dat niet op het plein komt. Ik zou die vraag nog een keer hier willen neerleggen. En ik denk dat de wethouder daarover inmiddels vast meer informatie heeft, waarop hij kan terugkomen. Dus dan kunnen we die ook weer meenemen, want ik ben het ook helemaal eens met de heer Van der Meer, dat het niet mijn overweging was toen ik de gemeenteraad in wilde om hierover een vierde keer te spreken.

De voorzitter: Oké. Dan houden we het gewoon hierbij. We geven de wethouder nog één keer het woord over het beeld.

Wethouder Vreugdenhil: Dat klinkt hoopvol, nog één keer. Ik heb u een raadsinformatiebrief gestuurd. Weliswaar wat laat. Die is in een vergadering van de commissie MO aan de orde geweest. Het voorstel van het college is om die door de commissie MO te bespreken. Dat heeft de fractie van Westland Verstandig er niet van weerhouden om nu een motie in te dienen, dus het onderwerp komt nu toch in bespreking. Dat had niet nodig geweest, want we hadden in de commissievergadering heel rustig al die cijfers van de ambtelijke berekening en eventueel die van de kunstenares kunnen bespreken. Ik bespeur nu dat er niet zoveel behoefte meer is. Ik moet erkennen dat het ook nog mogelijk is om het beeld te herplaatsen in het plantsoen aan de Van Geeststraat. De ontwikkelaar heeft schriftelijk bevestigd – de vorige keer niet, vandaar dat ik toen terughoudend moest zijn – dat die alle medewerking geeft aan inpassing en plaatsing van het beeld op de plek, zoals mevrouw Vermeer aangaf. Er zijn wel wat kosten aan verbonden, want het moet natuurlijk geplaatst worden. Dus het is niet helemaal voor niets, er zijn kosten aan verbonden. Maar er is een plek.

De heer Duijsens: Iedere dag praten we over de verbeterde bestuurscultuur in dit gebouw. Openheid, transparantie, allemaal kreten waar je helemaal idolaat van wordt als je erin gelooft. Nu hebben we als raad in meerderheid een motie aangenomen en de wethouder heeft nog niet gezegd die niet uit te voeren. Vanavond hebben we ook een wethouder gehoord die zegt: ik voer hem niet uit, mijnheer Snijders. Dat heeft de wethouder nog niet gezegd. Vervolgens moet die uitgevoerd worden. Vervolgens gaan we vragen stellen, want het blijft uit. We zien niks op het Marktplaatsplein verschijnen. Er gebeurt helemaal niks, geen enkele beweging. We hebben een keer met de markmeester over dat plein gelopen. En wat zoeken we? We zoeken 4 m² om dat beeld daar neer te zetten. Natuurlijk, iedereen heeft gelijk, want waar hebben we het over? Ja, we hebben het over een beeld, voor sommige 's-Gravenzanders van belang. Vervolgens komt de wethouder na maanden talmen met een verhaal dat het € 120.000,00 gaat kosten, beste mensen. In feite komt het erop neer dat hij die niet wil uitvoeren. Vervolgens kun je dan zeggen: dat zij dan zo. Maar als je dan een beetje actief bent ga je de boer op. Dan zeg je dat dat heel veel is, € 25.000,00 VAT-kosten, een ambtenaar € 100,00 per uur. 250 uren ambtenaren om een beeldje uit de opslag daar neer te zetten. Kom nou toch!

En vervolgens nog even over het participatietraject. We hebben meer dan 1300 handtekeningen van burgers opgehaald. Het participatietraject bestond uit 2 delen. Het eerste was stickertjes plakken bij de Spaansche Vloot. Daar waren we allemaal zelf bij, toen is het beeld niet aan de orde geweest. En vervolgens een klankbordgroep.

De heer Zuijderwijk: Mevrouw de voorzitter. Mijnheer Duijsens. U heeft een prachtig verhaal. Dat was een zeer goed participatieproces. Daar was een duidelijk antwoord. U bent daar ook voorstander van. Laten we dat vasthouden. Ik zou toch willen verzoeken, omwille van welke tijd dan ook, ik heb nog heel veel met mijn fractie. Hartstikke goed. We gaan hem in stemming brengen als het aan mij ligt en door naar de volgende.

De voorzitter: Ik kijk naar de andere fracties. Brengen we de motie in stemming? Dat is het geval.

De heer Duijsens: Ja, maar mevrouw de burgemeester, ik ben aan het woord. En meneer begint gewoon tussendoor te praten. Ik vind dat u dan de leiding moet pakken en moet zeggen: 'Mijnheer Zuijderwijk, dat moet u effe niet doen.'

De voorzitter: Ja, maar de raad wil deze motie in stemming brengen. En ik moet dan toch wel luisteren, zo werkt het een beetje hier, naar de meerderheid van de raad. En ik denk dat u dat ook wilt, maar niet nu. Dus de vraag is of u misschien ook nu al ...

De heer Duijsens: Ik kan u helemaal niet meer volgen.

De voorzitter: U kunt niet meedoen?

De heer Duijsens: Nee, nee. Ik ben aan het woord. Ik ben iets aan het toelichten. De VVD meent een grote broek te mogen aantrekken met drie raadsleden en roept 'begin maar wat te gillen'.

De voorzitter: Nee, nee, nee, nee, nee, nee. De fracties hier zeggen: wij willen dit in stemming brengen en mijn voorstel is om deze motie in stemming te brengen. Ja? Dan kijk ik wie voor de motie is.

De heer Duijsens: Ik heb de wethouder gevraagd: hoe verklaart u dat grote verschil? En de wethouder zegt: "Ik had er wel eens een keer over willen praten." Maar de wethouder geeft helemaal niets. De wethouder zit hier € 120.000,00 op te voeren voor iets dat daadwerkelijk € 17.000,00 kost om iets niet te hoeven doen. Dat is toch flauw?

De voorzitter: Helder. De raad vraagt om deze motie in stemming te brengen en ik stel voor om dat nu te doen. Wie is voor deze motie?

De heer Bogaard: Dan wil ik wel graag een stemverklaring afleggen. Ik vind het werkelijk schandalig wat hier plaatsvindt. We worden niet serieus genomen.

De voorzitter: Ja, natuurlijk.

De heer Bogaard: Juist willen we proberen om op een fatsoenlijke manier deze discussie te voeren. En dan gaan we naar tijd zitten kijken, over participatieprojecten. Hoe gaat het dan met uw kustvisie? Was dat geen participatieproject? Daarnet stak u uw vinger niet op om het opnieuw vast te kunnen stellen. Ik ben er echt een beetje emotioneel onder. Ik vind dat het niet kan. Het gaat hier om geld, over de wijze waarop we dat ding neer gaan zetten. En die discussie over waar die komt hebben we al lang gehad. Dus ik vind dit werkelijk ernstig. Ik schaam me ervoor.

De heer D. van der Meer: Voorzitter. Nog een stemverklaring, iets minder emotioneel. Wij zullen tegen de motie stemmen, omdat uiteindelijk het doel bereikt is dat het beeld terugkomt. Als het € 120.000,00 is gaan we overdwars. Heel lage kosten en anders mag die van ons niet op het Marktpllein, maar op Marktplaats.

De voorzitter: Geen andere woordmeldingen. Dat is niet het geval. Kunnen wij de motie in stemming brengen.

De heer Duijsens: Dan wil ik ook nog wel een stemverklaring afleggen. De wethouder zit er nu zeer bedachtzaam bij. Als de wethouder blijft bij zijn € 120.000,00, dan zullen wij bij de volgende raadsvergadering een motie van wantrouwen tegen deze wethouder indienen, want ik ga die € 120.000,00 nog verder uitzoeken. Bij de commissievergadering heb ik hem dat al aangekondigd. Als blijkt dat die € 120.000,00 volstrekt fictie is – en dat is het in alle opzichten, zowel wat BIZ betreft als betreft BING – dan hebt u in de volgende raadsvergadering een motie van wantrouwen aan uw broek. Want wij pikken het niet dat een wethouder ons moedwillig om de tuin zit te leiden.

De voorzitter: De wethouder reageert hierop kort.

Wethouder Vreugdenhil: Dat doe ik heel graag. In het kader van het beantwoorden van de artikel 43-vraag is contact met u gezocht en gevraagd of u zelf kon langsgaan bij de ambtenaar. Dat is ook gebeurd en dat is uitgelegd. U bent het waarschijnlijk niet eens met de opstelling van die cijfers. Ik heb die cijfers niet nagerekend. U weet ook heel goed dat het zo niet werkt.

Ambtelijk is het voorbereid en dat komt dan op € 120.000,00, inclusief de € 40.000,00 die niet door de BIZ is toegekend. U zegt daar iets over van mijn voorgangers. Ik moet dat helaas constateren, dat is niet gebeurd. Dus we kunnen het daarover hebben. Ons voorstel van het college was: bespreek het keurig in een vergadering van de commissie MO. Daar heb je alle tijd, daar heb ik ambtelijke ondersteuning. Dat heeft u afgewezen. U heeft nu de motie ingediend. Ja, ik sta dan voor het blok. Ik moet hem ontraden.

De voorzitter: Ik breng de motie nu in stemming. Wie is voor de motie?

De heer Duijsens: Willen we allemaal naar huis, of hoe zit het? De wethouder doet nu zelf de suggestie: breng hem in MO. Als wij nu als fractie zeggen 'prima, dan zullen we dat doen'. Klaar, dan trekken we bij dezen de motie in en brengen we het in de commissie MO.

De voorzitter: Zullen we het zo doen?

De heer Duijsens: Dan praten we daar verder.

De voorzitter: Dan zijn we eruit. Dan breng ik de motie niet in stemming. Dan komt het nog wel een keer in MO. Maar er komt wel een keer een afronding van de discussie.

13.12 MOTIE LPF, GBW, WV INZAKE VOORTZETTEN TAKEN 'TEAM VOOR WESTLAND'

De heer Van Koppen: Voorzitter. In februari en maart van dit jaar hoorde onze fractie de plannen van het vorige college om te stoppen met het zelfsturende team 'Team voor Westland'. Sindsdien hebben we aangegeven dat het stoppen met deze professionals of dit werk absoluut niet wenselijk zou zijn. Ik heb dit regelmatig ook genoemd bij de wethouder. Uiteindelijk zijn in mei dit jaar artikel 42-vragen gesteld. Hierop kreeg ik in juli een verlengingsbrief. Uiteindelijk zijn de vragen eind september beantwoord. Helaas gaven de vragen niet voldoende helderheid of tevredenheid en wilden we dit voor de commissievergadering van oktober laten agenderen. We zijn blij dat toen dit verzoek werd gehonoreerd, want de beantwoording was weer na de deadline. Dan zou het pas na november kunnen. En dan komt de commissievergadering in oktober. En dan willen we de vragen stellen, in discussie gaan met de wethouder over dit belangrijke onderwerp. En dan komt de wethouder met 'ik kan jullie hierover niets vertellen'. Voorzitter. U begrijpt dat we hiermee geen genoeg kunnen nemen. Vandaar deze motie. We praten hier namelijk over onze waakvlam, die we als gemeenteraad o zo belangrijk vinden. We praten hier over kwetsbare doelgroepen. We praten hier over trainingen voor kinderen, gescheiden ouders, weerbaarheidstrainingen enzovoort. En het kan niet zo zijn dat de wethouder in oktober nog niet weet hoe die deze belangrijke taak over acht weken gaat invullen. Of de gemeenteraad achterlaat met 'hier kan ik niks over vertellen; dit is uitvoering; laat maar gewoon aan ons over enzovoort'.

Kijk je naar de constructie, dan snappen wij ook wel dat die niet klopte. Team voor Westland, met daarin JGZ, Kwadraad en MEE viel in de uitvoering onder Vitis. Dus MEE, Kwadraad of JGZ kon in principe niet persoonlijk de PR bijvoorbeeld voeren. Nee, dat moet via Vitis. Had men bijvoorbeeld een klacht over Vitis, dan moest die via Vitis naar de gemeente. Dat is een onhandige constructie, daar is ooit voor gekozen. En dat werd ook in de argumenten om te stoppen genoemd. De onderlinge samenwerking was niet goed. Dat begrijpen wij. Ik snap dat dat geen handige constructie was. Maar als dat geen handige constructie is, dan ga je werken aan die constructie. Nu gooi je oude schoenen weg voordat je nieuwe hebt. Dat lijkt ons echt niet verstandig. Wij snappen ook echt niet waarom je dat zou willen en daar zoveel reuring gaat inbrengen, terwijl je eigenlijk zegt dat alleen de onderlinge samenwerking niet deugt. Vandaar onze motie.

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 oktober 2018; constaterende dat :

- het college heeft besloten de subsidie en (werk)taken die zijn ondergebracht bij Team Voor Westland' (MEE, JGZ, Kwadraad) per 1 januari 2019 te laten vervallen;
- de gemeente Westland, c.q. het college, nog géén alternatief heeft voor deze (specifieke/specialistische) werkzaamheden;
- de werkzaamheden van Team voor Westland wél door iedereen als belangrijk/noodzakelijk worden gezien (scholen, huisartsen, gemeente);

in overweging nemende dat:

- het de afgelopen periode niet wenselijk is gebleken dat Vitis als hoofdaannemer tussen deze partijen zat/zit;
- het nu een korte tijd betreft om in de uitvoerende taak wijzigingen aan te brengen;

verzoekt het college:

- de taken van Team Voor Westland een periode van minimaal één jaar te laten bij de huidige uitvoerende partijen (MEE, JGZ, Kwadraad) en het penvoerderschap voor de uitvoering te laten vallen bij een van deze partijen en niet meer bij Vitis;
- deze periode te gebruiken om te komen tot een structurele vorm waarbij de kennis en knowhow niet verloren gaat;

En gaat over tot de orde van de dag."

(Motie van de LPF, GBW en Westland Verstandig)

Het lijkt ons niet handig om het penvoerderschap bij JGZ te doen, omdat die al onderdeel is van een gemeenschappelijke regeling en een andere financiering kent, maar dat zal de wethouder ongetwijfeld zelf ook weten.

Mevrouw Van Rijn-van Tol: Voorzitter. De door de heer Van Koppen uitgesproken woorden onderstrepen wij volledig. In de commissievergadering hebben we er best wel lang over gesproken, het is eigenlijk jammer dat we hier moeten zitten. In de commissievergadering hebben we de wethouder bevraagd te hebben gelezen in het verslag van de vergadering van burgemeester en wethouders dat de huidige vorm per 1 januari wordt opgezegd, maar nog niet te weten waar het naartoe moet. Hoe kunnen we nou mensen met kinderen die via Team voor Westland worden ondersteund, geruststellen dat zij ook na 1 januari continuering van hun zorg hebben? Op die vragen zei de wethouder 'ik stel jullie gerust', maar hij gaf niet aan hoe het dan per 1 januari geregeld zou worden. Daarmee blijft het voor ons in de lucht hangen. 'Gooi je oude schoenen niet weg' is ook in de commissievergadering voorgevallen. Het is jammer dat we dat hier moeten herhalen, maar wij zijn nog steeds niet gerustgesteld, vandaar dienen wij de motie mede in.

De voorzitter: Oké, dank. De derde indiener wil het woord niet voeren. Dan de andere leden van de raad. De heer De Gier.

De heer De Gier: Ik heb hem niet mede ingediend, maar onderschrijf de strekking van de motie wel. Daarbij wil ik nog wel de suggestie geven dat als het niet bij een van de drie kan het penvoerderschap misschien wel bij het SKT onder te brengen is. Ik snap sowieso niet waarom dit niet bij het SKT is ondergebracht.

De heer Spaans: Voorzitter. Ook wij gaan deze motie steunen. Voornamelijk omdat wij dit gewoon slecht personeelsbeleid vinden, zoals het door het college wordt voorgesteld.

Wethouder Vreugdenhil: Voorzitter. Het is waar dat ik begin oktober nog niet alles kon vertellen en dat zou nu wel het geval zijn. Dus dat ga ik ook met alle plezier doen. Ik heb toch wel behoefte om een aantal constateringën wat te nuanceren, want daaruit spreekt iets wat wij niet delen.

Even heel sec. Het college heeft niet besloten taken te laten vervallen. De subsidie aan Vitis als hoofdaannemer is beëindigd, waarmee de onderaannemers op dat moment het werk niet kunnen doen. Taken vastgesteld in het sociaal beleidskader blijven we uitvoeren.

Ik deel het gezegde door de heer Van Koppen dat het een onhandige constructie is. Al voor mijn periode is al geconstateerd dat die samenwerkingsconstructie niet werkt. En ik heb in de commissievergadering gezegd: "Als u mij alles wilt vragen, ga ik daar geen antwoord op geven, want dan ga ik zitten zwartepieten." Dat ga ik vanavond weer niet doen, dat is te ingewikkeld. Maar hij werkte niet. Bepaalde taken zijn niet uitgevoerd ten koste van andere taken. Dat bleef dan liggen. Met andere woorden: er was amper een waakvlamfunctie, de digitale ondersteuning is niet geworden wat we beoogden. Slechts per Whatsapp werd gecommuniceerd. Met andere woorden: hij werkte niet. En dat is toen al geconstateerd. Geen alternatief. Nee, op het moment dat ik in de commissievergadering zat had ik dat alternatief niet. Maar we waren natuurlijk druk in gesprek. Maar je hebt wat nodig en dat moest afgestemd worden. En dat zou ik nu wel kunnen vertellen. Er komt een effectievere oplossing, want de constructie was onhandig. En een onhandige constructie moet je niet voortzetten. Er komt een constructie waarbij er geen cliënten tussen wal en schip zullen vallen en de continuïteit vrijwel is gewaarborgd. Logisch dat we daaraan werken.

De suggestie van de PvdA over SKT is een heel logische. Dat is nu ook de lijn die het college volgt. Wat is er dan nodig? Het SKT krijgt er een opdracht bij. Dat moet je netjes met het SKT afstemmen. Het is een bv van ons, dus daar moet je de goede gesprekken over voeren en dat is intussen gebeurd. Let op, dat is de denkrichting, het college moet hierop finaal een klap geven en dat wordt op 13 november verwacht. Maar het is een gedragen oplossing, ook vanuit het SKT. Dus ik heb er alle vertrouwen in.

Het is in de constatering niet helemaal duidelijk op basis waarvan wordt gezegd dat het niet wenselijk was dat Vitis als hoofdaannemer tussen de partijen zat. Het is in onze optiek niet zo dat Vitis gefaald heeft. De constructie in zijn totaliteit werkte niet. Ik hoorde zeggen 'een zelfsturend team'. Het zou het onderzoeken waard zijn of dat daar debet aan geweest is. We constateren dat het niet heeft gewerkt. Aan wie dat heeft gelegen, laat ik even in het midden.

Wij zien er geen oplossing is om nu een van de vier partijen de penvoerdersrol te geven, want dat was juist onderdeel van het onhandig zijn van de constructie. Dat gaan we op dit moment dus niet doen.

Dus kort en goed, de motie moeten wij ontraden. We hebben een duidelijke oplossingsrichting. Die ziet er als volgt uit: de verschillende preventieve taken, die we gewoon blijven uitvoeren, worden bij het SKT gelegd; de waakvlamfunctie, de cursussen, trainingen en de digitale ondersteuning. En een enkel keertje wordt ook met Vitis gewerkt, omdat die al bepaalde werkzaamheden heden uitvoert en dat blijft. En JGZ blijft ook gewoon in beeld.

Als het nodig is om onafhankelijke cliëntondersteuning ook te beleggen via het loket van Vitis dat er nu al is – dat moet ik benadrukken, dat is er al – bijvoorbeeld bij MEE, dan is dat helemaal geen gekke gedachte. De inzet is dat er geen cliënten tussen wal en schip vallen. JGZ blijft gewoon doen wat ze deed. Cursussen worden misschien iets later gestart dan begin januari, maar dat is niet onoverkomelijk. En de digitale ondersteuning kan door het SKT ook heel goed worden uitgevoerd. Dus ik heb zojuist herhaald dat het heel goed mogelijk is dat MEE gewoon partner blijft vanwege de specifieke expertise die zij heeft. Er is een vraag gesteld over slecht personeelsbeleid. Dat is ook wat ingewikkelder dan het zo klinkt. Ik denk niet dat de gemeente slecht personeelsbeleid voert. Wij zijn daar op dit moment niet van. Het is via de subsidie geregeld, dus wil ik die woorden toch wat nuanceren. De motie wordt ontraden.

De heer Duijsens: Voorzitter. Ik heb een heel kort vraagje aan de wethouder. Wat gebeurt er nu feitelijk als de motie wel wordt aangenomen? Dan kunt u zeggen hem te weigeren of hem te weigeren uit te voeren. Stel dat u in dit geval heel goeiig bent en hem uitvoert, wat gebeurt er dan?

Wethouder Vreugdenhil: Dat is een lastige. Het college heeft de subsidie ingetrokken. Dat is een collegebesluit. Dat betekent dat we onmiddellijk aan het werk gegaan zijn om te voorzien in het uitvoeren van de taken. Ik heb u geduid dat we daar echt zo goed als klaar mee zijn.

Dat moet formeel op 13 november door het college afgetikt worden. Zo werken de dingen. Op de vraag 'als wat' ga ik niet in. Ik hoop u te kunnen hebben overtuigen dat het goed komt en dat kon ik twee weken geleden niet.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Daar gaan we naar kijken. De heer De Gier.

De heer De Gier: Ik snap het niet helemaal. De wethouder zegt 'een goede suggestie van de heer De Gier, daar zijn we mee bezig, we zijn aan het kijken om het bij het SKT onder te brengen'. Dat betekent in feite toch dat u met de uitvoering van de motie bezig bent? Dus waarom ontraadt u hem nou?

Wethouder Vreugdenhil: De motie zegt het penvoerderschap bij de vier genoemde organisaties te laten, niet zijnde het SKT dus. Dat is echt heel anders.

De voorzitter: Oké. De heer Van Koppen nog als indiener.

De heer Van Koppen: Dank u wel, voorzitter. Ik heb goed naar de wethouder geluisterd, maar er moeten mij wel een paar dingen van het hart. De wethouder gaf in de commissievergadering wel aan 'dit was een van de dossiers die van begin af aan bovenaan de stapel lag'. Dat was ergens in mei. Sinds mei tot en met de vergadering van vanavond heeft hij geen een keer gezegd aan die richting te denken of die kant op te willen. We hebben artikel 42-vragen gesteld, dus hij weet hoe we erin zitten. Dan stel je vragen waarop geen duidelijk antwoord komt. Dan komt er een commissievergadering waarin hij op zijn minst had kunnen zeggen eraan te denken om het bij het SKT te beleggen. Nee, hij kon nog niet zeggen hoe het moet. Wat verwacht u dan van een partij? Hij weet nog niet hoe het te gaan uitvoeren. Dat het een goed verhaal is? Dan komt er een motie. Wij hebben alleen maar gehoord dat de subsidie wordt stopgezet omdat de samenwerking, de constructie niet werkt. Ik heb ook toegegeven het daarmee eens te zijn. En omdat de constructie niet werkt gaan we nu de uitvoerende taken helemaal over de schop doen en ergens anders onderbrengen. Want we gaan ze nu ineens bij het SKT onderbrengen. Een nieuw iets, dus nieuw personeel. En u moet nu dus binnen een aantal weken nieuw personeel aannemen, dat 1 januari gesteld staat. De oude subsidie is gestopt. Als dit zo'n belangrijk dossier is, het lag van begin af aan bovenop uw stapel, snap ik niet dat u nu zegt twee weken geleden nog niet te weten welke kant we zouden opgaan, nu het SKT het gaat uitvoeren. Dat deed het nog niet, dus dat wordt een nieuwe taak met nieuwe mensen. Ik snap werkelijk waar niet waar dat ineens vandaan komt. Dan denk ik: had ons eerder meegenomen. Nu zeg ik dat we met deze motie in ieder geval hebben wat we hebben, die continuïteit. De wethouder zou het ook kunnen zien als gelukkig nog wat tijd te hebben om het helemaal goed in te kleden, want nu is het misschien een beetje laat om alles nog voor 1 januari te regelen.

De voorzitter: De wethouder een korte repliek.

Wethouder Vreugdenhil: Ik denk dat iedereen wil dat de wethouder zorgvuldig handelt. Als ik in oktober bij de MO-commissie eerder iets had losgelaten, was ik onzorgvuldig geweest. We hebben met heel veel energie gesprekken gevoerd en ik kan nu twee weken later meedelen wat ik heb meegedeeld. Een heel dik dossier was het toen ik aantrad, zeker. Daar zijn allerlei gesprekken over geweest. We hebben echt niet zitten slapen. Het was een ingewikkelde kwestie. We moesten het zorgvuldig doen met nieuwe inzichten enzovoort. En dat heeft geleid tot dit standpunt. Ja, ik kan er niet meer van maken.

De voorzitter: Mijnheer Van Koppen. Wat gaan we doen?

De heer Van Koppen: Ik wil graag even een of twee minuutjes schorsen om even te overleggen.

De voorzitter: Ja, dat gaan we doen. We schorsen de vergadering even.

Schorsing.

De voorzitter: Ik zie dat de heer Van Koppen weer terug in ons midden is. Ik neem aan dat we daarmee de schorsing kunnen opheffen. Wilt u alstublieft uw plaatsen innemen, de rust bewaren, dan kunnen we luisteren naar wat de heer Van Koppen te vertellen heeft? Ik geef het woord aan de heer Van Koppen.

De heer Van Koppen: Dank u wel, voorzitter. Ja, we hebben even met de drie indieners overlegd. We begrijpen dat de voorzitter zegt met SKT het ook heel goed te kunnen regelen. Dat zal misschien wel, maar dat weten we nu nog niet. Dat wordt dan misschien in de commissievergadering van november of december aan ons meegedeeld. Wij vinden dat te kort dag. Wij zeggen misschien, we sluiten niet uit dat het SKT of een andere vorm de juiste is. We hebben gezegd dat de huidige vorm niet wenselijk is. Wat er juist is weten we niet. Vandaar ook dat er in de motie staat om het voor minimaal een periode van een jaar te verlengen. In dat jaar kunnen we misschien best met elkaar erachter komen dat een andere vorm bij het SKT of een andere vorm de juiste is. Maar nu weten we dat nog niet. Dus voor nu zeggen we die tijd te hebben om te komen tot misschien een andere oplossing. Voor nu hebben we niks in handen, dus nu willen we deze motie graag in stemming brengen.

De voorzitter: Oké. Ik kijk rond. U mag wel wat zeggen, maar we hebben al heel veel tijd hieraan besteed. Of wilt u iets heel nieuws inbrengen? Want dat zou natuurlijk wel wat verhelderen. Iets nieuws?

Wethouder Vreugdenhil: Ik denk dat het nieuw klinkt. Een belangrijke doelstelling hierbij was dat we integraler en innovatiever zouden gaan werken. Als we gaan handhaven wat we nu doen komt daar de eerste tijd niets van terecht. Dus dat nieuwe element, maar misschien had ik dat eerder moeten noemen, maar ik moest heel snel praten. Als we het nu onderbrengen bij SKT, waar integraler en innovatiever gewerkt wordt, want dat is de belangrijke doelstelling op dit moment binnen het sociaal domein, dan denk ik dat het daar makkelijker en beter gaat dan dat we nog even handhaven bij de partijen die tot nu toe niet integraler en innovatiever gewerkt hebben. Geef ik in overweging, had ik zojuist moeten doen. Maar ik doe toch een dringend appel op u om mee te gaan met dat verhaal van dit college.

De voorzitter: Niettemin zijn we toe aan stemming. Voor deze motie van de LPF, GBW en Westland Verstandig zijn de fracties van de LPF, GBW en Westland Verstandig. Dat zijn 20 stemmen voor en 18 stemmen tegen, zodat de motie is aangenomen.

14. VRAGENRONDE

De heer Keizer: Mevrouw de voorzitter. Ik vind het een beetje een dilemma. Wij hechten veel waarde aan het reglement van orde dat we met elkaar hebben afgesproken, zeker waar het gaat over spreektijd. Ik heb zelf nog genoeg, het college is er dik overheen. Wij gaan zelf over de vragen die we willen stellen. U heeft net aangegeven dat er al antwoorden zijn. Als u op onze vragen in ieder geval kunt toezeggen dat we daarop morgen voor 12.00 uur een antwoord krijgen, dan kan het wat mij betreft op die manier. Maar ik vind wel dat we met elkaar in het presidium moeten gaan afspreken hoe we met het college omgaan als het om de spreektijd gaat. Want we merken dat door de nieuwe werkwijze het college steeds sneller door zijn spreektijd heen is. En daar waar u partijen aan de spreektijd houdt, vind ik dat we het college ook daaraan moeten houden.

Mevrouw Vermeer-de Smit: Onze rondvraag mag ook schriftelijk beantwoord worden.

Mevrouw Van der Knaap: Voorzitter. Dat geldt voor ons ook. Morgen voor 12.00 uur een memo is prima.

De heer Hofland: Voorzitter. Bij mij is het: mits die bevestigend beantwoord wordt, mag het schriftelijk. Ja, zo simpel is het wel.

De voorzitter: Een dubbele vraag. Ik denk dat we ons houden aan de tekst die we al hebben opgesteld als u het goed vindt. Want dat gaat dan sneller, want u wilt het snel in huis. Dan is er nog een vijfde vragensteller, of is er iemand die dubbel heeft ingediend? Dat kan ook.

De heer Hofland: Voorzitter. Dan ga ik er nu van uit dat die bevestigend wordt beantwoord. De vraag was ook waarom het urgent was. Dat had er mee te maken omdat in november die bestrating gaan beginnen. De hoogtijdagen voor de detailhandel zitten eraan te komen. Dus we moeten er echt voor zorgen dat bij het Emmaplein geen parkeergelegenheden of wat dan ook ...

De voorzitter: Dat zit in de antwoorden, het positieve.

De heer Hofland: Oké.

De voorzitter: Ja, niet in de vraag. Ik stel vast dat we hiermee dit agendapunt ook besproken hebben. En wij zullen, zoals de raad heeft gevraagd ... En voor de volgende keer roep ik op alleen die vragen alleen in te dienen als ze urgent zijn. En ook te kijken of het misschien met één vraag ineens veel duidelijker wordt wat u als antwoord zou willen hebben.

15. SLUITING

De voorzitter: Dan zijn we toe aan de sluiting. Allemaal hartelijk dank. Ik sluit hiermee de vergadering. Wel thuis en tot de volgende vergadering (23.18 uur).

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 6 november 2018,

de griffier,

A.P.M.A.F. Bergmans

de voorzitter,

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

RAAD

06 NOV. 2018

GEMEENTE WESTLAND

WOORDELIJK VERSLAG

van de openbare vergadering van de raad
van de gemeente Westland,
gehouden op 30 oktober 2018

WOORDELIJK VERSLAG

van de openbare vergadering van de gemeenteraad, gehouden op 30 oktober 2018, 's avonds om 20.30 uur, in de raadzaal van de gemeente Westland, locatie Verdilaan 7 te Naaldwijk.

Aanwezig

Voorzitter : A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven
Raadsgriffier : A.P.M.A.F. Bergmans
Leden : A. de Bloeme, L.G. Bokestijn, J. Bogaard, A. Bongaards, P.D. van den Doorn, P.J.L.J. Duijsens, J.J. Eeltink, A.N. van der Eijk-Groeneveld, N.J.M. de Gier, B.M. Hofland, P.N. Hoogerbrugge, C. Huisman, P.D. Immerzeel, R.K. Keizer, G.W.C. van der Knaap, D. van Koppen, M.A.J. Leerdam, C. van der Mark, A.P. van der Meer, D. van der Meer, J.J. van Rossum, P. Scheffers-van der Lelij, U.M. Spaans, C.Y. van Staalduinen, M.D. van der Stelt, M.W.M. Stokkers, K.M. van Tol, R.H.C. Valstar, J. van Veen, J. Vermeer-de Smit, P. Voskamp, J.G.M. Witkamp, W.H. de Zoete-van der Hout, M.H.P.M. Zuidgeest en S.J.N. Zuyderwijk.

Wethouders : J.A. Gardien-Reinders, L.K. Snijders, B.P.M. van der Stee, P. Varekamp, P.A. Vreugdenhil, C.C.M. Zwinkels-de Jong.

Afwezig : A.J. van den Berg, R. van der Giessen, C.D.M. Heijl en J. de Jong.

1. OPENING

De voorzitter: Geweldig dat er weer zoveel belangstelling is. U hebt even moeten wachten, maar het is nu zover. Wij zullen de naam vernemen van de nieuwe burgemeester van deze mooie gemeente Westland.

Ik open hierbij deze vergadering en ik kijk even rond of wij nog punten hebben voor mededelingen of ingekomen stukken. De agenda moet vastgesteld worden waarschijnlijk. We hebben een paar veranderingen.

2. VASTSTELLEN VAN DE AGENDA

De voorzitter: Kunnen wij de agenda voor deze bijeenkomst vaststellen? Dat is het geval.

3. MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN

De voorzitter: We hebben vier berichten van verhindering ontvangen. En dat zijn de leden de heer Van den Berg, mevrouw Heijl, mevrouw Van der Giessen en mevrouw De Jong. Verder zijn er geen andere mededelingen te doen. Er zijn geen ingekomen stukken.

4. VOORSTEL TOT OPENBAARMAKING VAN DE NAAM VAN DE ALS EERSTE AANBEVOLEN PERSOON INZAKE DE BENOEMING VAN EEN NIEUWE BURGEMEESTER VOOR DE GEMEENTE WESTLAND

De voorzitter: En ik zou daarvoor graag het woord willen geven aan de voorzitter van de Vertrouwenscommissie, mevrouw Vermeer, om de naam te noemen van de persoon die de raad gaat aanbevelen aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, om deze voor te dragen als nieuwe Kroonbenoemde burgemeester van de gemeente Westland. Mevrouw Vermeer, het woord is aan u om deze belangrijke kennisgeving hier te doen in deze raadzaal.

Mevrouw Vermeer-de Smit: Dank u wel, voorzitter. Hierbij meld ik dat de raad van de gemeente Westland de minister van Binnenlandse Zaken zal verzoeken om de heer Bouke Arends voor te dragen als de nieuwe Kroonbenoemde burgemeester van onze gemeente Westland. De heer Arends is op dit moment wethouder in de gemeente Emmen en is 52 jaar oud. De keuze voor de heer Bouke Arends werd ingegeven door het goede gevoel dat de Vertrouwenscommissie overhield aan de prettige en de inhoudelijk positieve gesprekken met de heer Arends. De Vertrouwenscommissie ziet in Bouke Arends een persoon en bestuurder die bij de inwoners van het Westland past. Nuchter, zonder de gevoelens van anderen uit het oog te verliezen en bereid om de handen uit de mouwen te steken en voortvarend aan de slag te gaan in ons Westland. Een kandidaat ook, die volgens onze commissie weet waarom het gaat, die bestuurlijke ervaring heeft, die relativiseringsvermogen heeft en een duidelijk besef aan de dag legt over zijn eigen rol en positie als burgemeester. Kortom, we hebben alle vertrouwen in de heer Bouke Arends als onze nieuwe burgemeester en zien uit naar een bijzonder prettige samenwerking. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Vermeer. Ik concludeer met deze kennisgeving dat de raad van de gemeente Westland hierbij heeft uitgesproken, met instemming en waardering voor al het werk dat door de Vertrouwenscommissie is voorbereid en verricht, om de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te verzoeken om de heer Bouke Arends, aanbevolen door de raad, voor te dragen als nieuwe Kroonbenoemde burgemeester van de gemeente Westland per 18 december 2018. En ik zie dat u daarmee kunt instemmen. Dames en heren, dan rest mij thans om u er nog op te wijzen dat u met deze openbare vergadering van vanavond alleen de geheimhouding heeft opgeheven waar het gaat om het noemen van de naam van de eerst aanbevolen kandidaat/persoon. En dat voor het overige de geheimhouding in stand blijft op alles wat in verband met de onderhavige procedure is opgeschreven en gezegd.

5. SLUITING

De voorzitter: Leden van de raad, we zijn toe aan de sluiting. En de aanbevolen persoon heeft zich inmiddels hier ergens al gemeld, is in of rond het gemeentehuis. Fantastisch. Die zullen we straks dan ook kunnen zien, de hand schudden. Ik stel voor dat de voorzitter van de Vertrouwenscommissie en ik de aanbevolen persoon zullen ophalen en dan hoop ik dat de raad ons zal volgen naar de benedenruimte vooraan bij het glas, ik noem het maar bij de bar, om daar ook de hand te schudden met de nieuwe burgemeester, Bouke Arends, die wordt voorgedragen als burgemeester. De vergadering is hiermee gesloten.

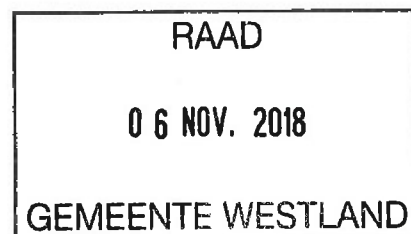
Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 6 november 2018,

de griffier,

A.P.M.A.F. Bergmans

de voorzitter,

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0249864	1
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
P.A. van Tilburg		Directie	(0174) 672090	

ONDERWERP
Thematafels WestlandProgramma 2018-2022

05 OKT. 2018

Geachte raad,

Op dinsdagavond 9 oktober a.s. bent u als raadslid en als steunraadslid van harte uitgenodigd om in gesprek te gaan over het WestlandProgramma 2018-2022 en het door u vast te stellen Uitvoeringsprogramma 2019. Het is onze wens het programma de komende jaren samen met u en met de samenleving uit te voeren. Wij zoeken naar een nieuwe balans, waarbij ieder in zijn eigen rol en binnen de eigen verantwoordelijkheden de Westlandse belangen dienen kan. Dat vraagt om afstemming en heldere communicatie. Met de thematafels op 9 oktober maken we daar werk van.

Samenwerken

De samenwerking tussen college en raad is essentieel voor de bestuurbaarheid van onze gemeente. Het is van belang dat er duidelijkheid is over processen, over hoe ieder zijn rol invult en welke verwachtingen bestaan. Bij welke onderwerpen is het bijvoorbeeld gewenst om een opiniërend vergadermoment in te passen? Op welke thema's is informatie op hoofdlijnen voldoende – en bij welke onderdelen willen raadsleden juist meer specifieke gegevens ontvangen? Welke prioriteiten leven bij u? Over dergelijke vragen gaan we graag met u in gesprek.

Participatie

Het betrekken van inwoners, ondernemers en andere maatschappelijke partners bij de bestuurlijke besluitvormingsprocessen hebben wij uitdrukkelijk opgenomen in het WestlandProgramma. De wijze waarop dat vorm krijgt is afhankelijk van het betreffende thema en daarover willen wij het graag met u hebben. Er is geen blauwdruk voor het samenspel tussen inwonersparticipatie en de rollen van de gemeente. Het is een leerproces aan beide kanten. Daarbij is ruimte nodig om te ontdekken welke vormen van co-creatie en participatie passen. Daarbij spelen vragen als: Waarover hebben we als gemeente inbreng nodig? Wie komt waar aan tafel en hoe wordt de inbreng vertaald? We zoeken graag met u samen naar de juiste invulling.

Ook spelen diverse dilemma's. Zo moet gewaakt worden voor het overvragen van mensen en moet er oog zijn voor de spanning tussen participatie en representatie en de spanning tussen de tijd nemen voor het betrekken van inwoners ten opzichte van de snelheid van besluitvormingsprocessen. Verder de vraag die we per opgave moeten stellen of we bereid zijn om 'controle' over te dragen en ruimte te bieden aan initiatieven van inwoners.

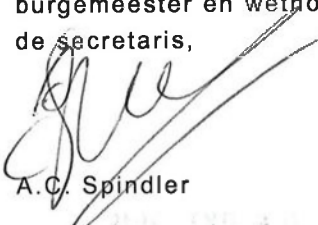
Tijdens de avond zijn er negen thematafels over Bestuursstijl, Zorg en welzijn, Energie en klimaat, Veiligheid, Ruimte, Bereikbaarheid, Economie, Voorzieningen en Organisatie. In de bijlage vindt u het programma van de avond. Bij elk van deze tafels richten we ons op een aantal belangrijke opgaven, waarbij we met u in gesprek willen over hoe we het proces kunnen vormgeven.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris,

de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Bijlage: programma thematafels 9 oktober 2018

Tijdstip		Onderwerp	Bestuurders	Ruimte
19:00		Plenaire opening in raadzaal		Raadzaal
19:15	Ronde 1	Bestuursstijl o.a. 'Westland daagt uit', besluitvormingsprocessen raad en college	Wethouder Van der Stee Burgemeester	B&W-kamer
		Zorg en welzijn o.a. Herijking uitvoeringsprogramma 'Kernachtig Sociaal'	Wethouder Vreugdenhil	Roos
		Energie en klimaat o.a. Westland Energieakkoord	Wethouder Varekamp Wethouder Snijders	Anjer
Pauze				
20:15	Ronde 2	Veiligheid o.a. Uitvoering Westlands Veiligheidsbeleid	Burgemeester	B&W
		Ruimte o.a. Omgevingsvisie, -programma en – participatie en Deelvisies wonen en groen/blauw	Wethouder Gardien Wethouder van der Stee Wethouder Zwinkels Wethouder Snijders	Roos
		Bereikbaarheid o.a. Mobiliteitsvisie Westland 2030, met doorkijk naar 2040	Wethouder Varekamp	Anjer
Pauze				
21:15	Ronde 3	Economie o.a. Greenport West-Holland en Aantrekkelijke dorpscentra	Burgemeester Wethouder Zwinkels	B&W-Kamer
		Voorzieningen o.a. Sportfaciliteiten en Nota Cultuur Westland	Wethouder Varekamp Wethouder Vreugdenhil	Roos
		Organisatie o.a. Versterken organisatie en Sturen op verandering	Wethouder van der Stee	Anjer
22:00		Plenaire afsluiting in raadzaal		Raadzaal

From: Griffie
Sent: 4 Oct 2018 15:27:53
To: Info
Cc:
Subject: willen jullie dit inboeken
Attachments: VZHG JOURNAAL VOOR DE GEMEENTEN 2018.09.pdf

Van: Riet Vrolijk [mailto:R.Vrolijk@capelleaandenijssel.nl]
Verzonden: donderdag 4 oktober 2018 14:55
Onderwerp: VZHG Journaal voor de gemeenten 2018 nummer 09 (september 2018)

Bericht bestemd voor de griffier (met verzoek door te sturen naar de raadsleden)

Geachte griffier,

Bijgaand ontvangt u het VZHG Journaal voor de gemeenten van de maand september 2018.
Ik verzoek u dit Journaal door te sturen naar de raadsleden. Bij voorbaat dank.

In dit Journaal o.a. aandacht voor een aantal wijzigingen in het VZHG bestuur.

Onder "save the date" staan een aantal bijeenkomsten genoemd waarbij de VZHG is betrokken.

In het Journaal ook weer een overzicht van de VNG commissies, die op 6 september voor het eerst in de nieuwe samenstelling bijeen waren.

Met vriendelijke groet,

Riet Vrolijk, ambtelijk secretaris

Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten

Postbus 70

2900 AB Capelle aan den IJssel

010-2848038

r.vrolijk@capelleaandenijssel.nl

www.vzhg.nl

Het VZHG Journaal is een uitgave van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten.

Secretariaat: Rivierweg 111, Postbus 70, 2900 AB Capelle aan den IJssel

Contactpersoon: Riet Vrolijk r.vrolijk@capelleaandenijssel.nl Website: www.vzhg.nl Twitter: [@VZHG](https://twitter.com/VZHG)

NIEUWS VZHG

VZHG BESTUURSVERGADERING OP 6 SEPTEMBER

Op 6 september vergaderde het VZHG bestuur in het VNG gebouw, waar op die dag naast de reguliere vergaderingen van het VNG bestuur en de commissies, een introductiebijeenkomst plaatsvond. De VZHG bestuursvergadering werd voor het eerst voorgezeten door Klaas Tigelaar, die per 1 september voorzitter van de VZHG is, als opvolger van Mirjam Salet. Voor het eerst was ook Saskia Bruines aanwezig als bestuurslid namens de gemeente Den Haag. Als gast was aanwezig Robert van Dijk, griffier van Teylingen en tevens lid van de VNG commissie Informatiesamenleving. Hij verzorgde een terugkoppeling van hetgeen die ochtend in deze commissie was besproken (zie ook verder in dit Journaal). Overige agendapunten waren: vacatures voor een griffier en raadslid, overige vacatures in het VZHG bestuur, taken en aandachtsgebieden, terugblik op Zuid-Hollandse Bestuurdersdag op 25 mei jl. in Ouddorp en voorbereidingen voor de Zuid-Hollandse Bestuurdersdag 2019 in Rotterdam, rol VZHG t.a.v. vacatures in VNG bestuur en commissies, en rol VZHG in kader VNG Meerjarenvisie 2020-2024. De eerstvolgende bestuursvergadering vindt plaats op donderdag 1 november a.s.

WIJZIGINGEN IN VZHG BESTUUR

In het VZHG bestuur was een vacature ontstaan voor een griffier. Het bestuur heeft besloten in deze vacature te benoemen de heer Gert Logt, griffier van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht (*foto links*). Gert Logt is sinds september 2014 griffier van deze gemeente en is daarvoor o.a. werkzaam geweest in diverse functies bij de gemeente Ouderkerk, de gemeente

Rozenburg en diverse gemeenten in andere provincies. Hij vervult tevens een rol in de regiogriffie Drechtsteden en Zuid-Holland-Zuid. In het VZHG bestuur was eveneens een vacature ontstaan voor een raadslid. Het bestuur heeft besloten te benoemen de heer Jan van Dijk, raadslid (lokale partij) (*foto rechts*) van de gemeente Nissewaard. Jan van Dijk is sinds 2006 gemeenteraadslid namens de fractie ONS (Onafhankelijk Nieuw Spijkenisse), waarvan hij t/m april van dit jaar fractievoorzitter was. Daarnaast is hij directeur bedrijfsvoering bij Accent Scholengroep in Rotterdam.

In de vacature voor een gemeente met meer dan 40.000 inwoners is voorzien door de benoeming van Jolanda de Witte, wethouder van Zijndrecht (*foto links*). Zij heeft in Zijndrecht de volgende portefeuille: Transformatie 3D's, jeugd, Wmo, gezondheid, onderwijs, sport en cultuur. Zij is sinds 2014 wethouder van Zijndrecht en werkte daarvoor als directeur en bestuurder van en in zorgorganisaties. Zij is tevens coördinerend portefeuillehouder jeugd regio Zuid-Holland-Zuid. Het bestuur heet de nieuwe bestuursleden van harte welkom en wenst hun veel succes! Tot aan de officiële benoeming op de ALV op 12 april 2019 treden deze bestuurders op als waarnemend bestuurslid.

VZHG VERTEGENWOORDIGING IN PLATFORM RELIGIEUS ERFGOED ZUID-HOLLAND

Het Platform Religieus Erfgoed Zuid-Holland, opgericht in 2008, zet zich in voor het behoud van religieus erfgoed in de provincie Zuid-Holland. De VZHG wordt in dit platform vertegenwoordigd door Frans Buijsend, burgemeester van Nieuwkoop. In dit platform is ook de provincie vertegenwoordigd, evenals diverse kerkelijke organisaties en erfgoedverenigingen. Er is sinds kort ook een speciaal Twitter-account: https://twitter.com/Relig_erfgoedZH/followers.

SAVE THE DATE:

Vrijdag 7 december 2018

Vrijdag 12 april 2019

Donderdag 21 februari 2019

Noteert u deze data s.v.p alvast in uw agenda.

Jaarlijks congres VZHG en Provincie Zuid-Holland.

Zuid-Hollandse Bestuurdersdag 2019, inclusief ALV VZHG in Rotterdam.

Bijeenkomst Zuid-Holland in kader VNG Meerjarenvisie 2020-2024.

NIEUWS VNG

VNG EN NL SMART CITY

De VNG ondersteunt de G5 (Den Haag, Amsterdam, Eindhoven, Utrecht en Rotterdam) bij het uitvoeren van de NL Smart City Strategie en het opstellen van de daarbij behorende actie-agenda. Doel is om daarbij de samenwerking van de Smart City beweging te verbreden naar andere gemeenten die hierop actief (willen) zijn. Deze samenwerking werd op 6 september bekrachtigd door Saskia Bruines namens de G5 en Franc Weerwind namens de VNG, tijdens de vergadering van de Commissie Informatiesamenleving. De NL Smart City Strategie richt zich op de aanpak voor het verbeteren van de leefbaarheid voor bewoners in de stad en het benutten van economische kansen. Over de G5 zijn thema's verdeeld: Den Haag heeft als thema Safety & Security, Rotterdam heeft als thema sustainability (resilience & energy transition). Met de ondersteuning vanuit de VNG zou dit initiatief zich kunnen verbreden naar de 40 (middel)grote steden en de overige gemeenten. Klik [hier](#) voor meer informatie. Van 11 tot 15 november a.s. vindt in Barcelona het jaarlijkse Smart City Expo World Congres plaats, waar zich meerdere Nederlandse gemeenten en bedrijven zullen presenteren. Klik [hier](#) voor meer informatie.

VNG REACTIE OP RIJKSBEGROTING

In de Troonrede werd aangegeven dat de rol van medeoverheden steeds groter en belangrijker wordt. Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen kunnen veel doelen alleen samen bereiken. De energietransitie, zorg, veiligheid op straat, een vitaal en leefbaar platteland; het vraagt allemaal om bestuurlijke samenwerking. In een reactie ging voorzitter Jan van Zanen o.a. in op de betaalbaarheid van de energietransitie: "In het belang van onze inwoners willen we hier graag mee verder, maar de tekorten in het sociaal domein, bijstand en (jeugd)zorg, hebben een behoorlijke wissel getrokken op onze gemeenten. We zien dat we meer tijd nodig hebben om de beoogde verandering van werken te realiseren. We verwachten van het kabinet dat het gemeenten hierin tegemoet komt". De VNG was blij dat het kabinet het voorstel om loondispensatie door te voeren van tafel heeft gehaald. Wat betreft een passende vergoeding voor raadsleden wil de VNG dat de eenmalige bijdrage wordt omgezet in een structurele bijdrage om raadsleden uit kleine gemeenten meer tegemoet te komen. Lees meer: [Persbericht VNG In het belang van onze inwoners](#). Klik [hier](#) voor meer informatie.

NIEUWS VNG COMMISSIES

VNG COMMISSIE BESTUUR EN VEILIGHEID

Deze commissie vergaderde voor het eerst in de nieuwe samenstelling op 6 september, met op de agenda naast kennismaking en verkenning van de portefeuilles en ambities, de voordrachten Landelijk Overleg Veiligheid en Politie, Kamerbrief Plan van Aanpak Versterking Lokale Democratie, preventieakkoord gezondheid, deelakkoord alcohol en stand van zaken boa's.

VNG COMMISSIE INFORMATIESAMENLEVING

Deze commissie vergaderde voor het eerst in de nieuwe samenstelling op 6 september, met op de agenda o.a. de volgende bespreekpunten: rol commissie, werkwijze, woordvoering, en portefeuilleverdeling, programma startdag, diverse inhoudelijke introducties, Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) en Interbestuurlijk Programma (IBP). Klik [hier](#) voor meer informatie.

VNG COMMISSIE ZORG, JEUGD EN ONDERWIJS (ZJO)

Deze commissie vergaderde voor het eerst in de nieuwe samenstelling op 6 september, met op de agenda o.a. de volgende bespreekpunten: portefeuilleverdeling/bestuurlijke functies, preventie akkoord, IBP/moties ALV, geschillencommissie Jeugd, Inkoop en aanbesteden in het sociaal domein, zorgakkoorden /verbinding zorg-sociaal domein, PGB, Zorg en Veiligheid, maatschappelijke diensttijd, meerjarenagenda gemeenten 2020-2024. Klik [hier](#) voor meer informatie.

VNG COMMISSIE PARTICIPATIE, SCHULDHULPVERLENING EN INTEGRATIE (PSI)

Deze commissie vergaderde voor het eerst in de nieuwe samenstelling op 6 september, met op de agenda o.a. de volgende bespreekpunten: provinciale bijeenkomsten Meerjarenvisie, Vierde VNG Denktank (onderzoek naar regionale samenwerking toegespitst op arbeidsmarktvraagstukken), ALV/VNG bestuurdersdag 30 november, Inventarisatie portefeuilleverdeling en verdeling bestuurlijke functies, Tweedaagse, stand van zaken moties ALV en Interbestuurlijk Programma, terugkoppeling gesprek werkkamer, perspectief op Werk, wetsvoorstel adviesrecht beschermingsbewind. Klik [hier](#) voor meer informatie.

VNG COMMISSIE ECONOMIE, KLIMAAT, ENERGIE EN MILIEU (EKEM)

Deze commissie vergaderde voor het eerst in de nieuwe samenstelling op 6 september, met op de agenda o.a. de volgende bespreekpunten: rol commissie en portefeuilleverdeling, stand van zaken IBP, plan van aanpak 'Advies structurele financiering omgevingsveiligheid', raamovereenkomst verpakkingen en zwerfaval en de voortgang klimaatakkoord. Klik [hier](#) voor meer informatie.

VNG COMMISSIE RUIMTE, WONEN EN MOBILITEIT (RWM)

Deze commissie vergaderde voor het eerst in de nieuwe samenstelling op 6 september, met op de agenda o.a. de volgende bespreekpunten: taakverdeling binnen de commissie, stand van zaken interbestuurlijk programma en Wet kwaliteitsborging bouw. De commissie kreeg een introductie over de Omgevingswet, in het bijzonder het beheer van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Begin 2019 komt een basisversie beschikbaar, zodat gemeenten hiermee kunnen oefenen. Klik [hier](#) voor meer informatie.

VNG COMMISSIE FINANCIEN

Deze commissie vergaderde voor het eerst in de nieuwe samenstelling op 6 september, met op de agenda o.a. de volgende bespreekpunten: korte reflectie IBP en uitkomsten ALV, nadere opzet commissie, commissie tweedaagse 2018, Invulling BALV/Bestuurdersdag 30 november, korte vooruitblik 2e helft 2018 inclusief BOFv op 8 oktober (bekostiging raadsledenvergoeding) en programma herziening financiële verhouding, extra bijdrage kosten 2018 voor beheer en exploitatie Basis Registratie Personen (BRP) en consultatie lokale rekenkamers. Klik [hier](#) voor meer informatie.

VNG COMMISSIE RAADSLEDEN EN GRIFFIERS (R&G)

In een interview met voorzitter Robbert Lieveense van de commissie Raadsleden en Griffiers ging hij o.a. in op de positie van deze commissie: klik [hier](#) voor het interview. Deze commissie vergaderde voor het eerst in de nieuwe samenstelling op 6 september met op de agenda o.a. de volgende bespreekpunten: Meerjarenvisie gemeenten 2020-2024, onderzoek informatiebehoefte van raadsleden, lokale rekenkamers, Democratie in Actie, IBP en invulling BALV d.d. 30 november 2018. Gesproken werd ook over de structurele financiering van de vergoeding voor raadsleden in gemeenten van minder dan 24.000 inwoners. De minister van BZK en VNG delen de mening dat de vergoeding voor raadsleden in gemeenten met minder dan 24.000 inwoners gelijk gesteld zou moeten worden met die van raadsleden in gemeenten van 24.000-40.000 inwoners. Over de wijze van financiering is nog geen overeenstemming bereikt. Klik [hier](#) voor meer informatie.

VNG COMMISSIE EUROPA EN INTERNATIONAAL

Deze commissie vergaderde voor het eerst in de nieuwe samenstelling op 6 september, met op de agenda o.a. de volgende bespreekpunten: Introductie VNG International, Meerjarenvisie VNG, Voortgang Global Goals campagne, introductie IDEAL (Inclusive Decisions at Local level), Introductie DEALS ((Governance of Inclusive Green Growth in Cities).

INFORMATIE VOOR RAADSLEDEN

CONCEPT WETSVORSTEL 'WET VERSTERKING DECENTRALE REKENKAMERS'

Het concept wetsvoorstel '*Wet versterking decentrale rekenkamers*' is besproken in de VNG commissie Raadsleden en Griffiers en de VNG commissie Financiën. Naar aanleiding hiervan heeft de VNG een reactie verzonden naar de minister van BZK. Met dit wetsvoorstel wil de minister het o.a. mogelijk maken dat raadsleden als adviserend lid van de rekenkamer kunnen worden benoemd. Ook wil de minister de bevoegdheden van de rekenkamer uitbreiden. De VNG is het eens met de minister dat een slapende en sluimerende rekenkamer(functie) onwenselijk is maar nodigt de minister nogmaals uit om samen met de VNG te bezien op welke wijze de bijdrage van lokale rekenkamer(functie)s zou kunnen worden vergroot. Lees meer: [VNG-reactie op concept wetsvoorstel aangaande versterking decentrale rekenkamers](#).

PROVINCIAAL BESTUUR

SUBSIDIE VOOR ENERGIEZUINIGE BEDRIJVENTERREINEN

De provincie Zuid-Holland stelt een miljoen euro subsidie beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie en energiebesparing op bedrijventerreinen. Met deze subsidie kunnen ondernemers, in een samenwerkingsverband van minimaal 5 bedrijven, aan de slag met bijvoorbeeld de installatie van zonnepanelen, isolatie van gebouwen of gebruik van restwarmte. Met deze investering wil de provincie een bijdrage leveren aan de toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen en bijdragen aan de energie- en klimaatdoelstellingen (het provinciale doel voor het energiebeleid: een CO2-neutrale omgeving in 2035). Klik [hier](#) voor meer informatie.

STAAT VAN DE JOURNALISTIEK IN ZUID-HOLLAND

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland laten de Universiteit Leiden onderzoek doen naar de staat van de journalistiek in Zuid-Holland. De universiteit is tevens gevraagd om scenario's te schetsen voor een eventuele stimuleringsregeling vanuit de provincie. Het onderzoek zal naar verwachting medio februari 2019 gereed zijn. Het onderzoek bestaat uit bronnenonderzoek, een reeks interviews met Zuid-Hollandse media- en communicatieprofessionals en een brede enquête onder gemeenten in Zuid-Holland. Klik [hier](#) voor meer informatie.

SELECTIE NIEUWS UIT DE REGIO'S

HOEKSCHESCH WAARD – NIEUWE GEMEENTE PER 1 JANUARI 2019

Commissaris van de Koning Jaap Smit en gedeputeerde Jeannette Baljeu hebben onlangs met de Stuurgroep Hoeksche Waard (burgemeesters en wethouders van de vijf gemeenten: Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen) gesproken over de voortgang van de voorbereidingen voor de nieuw te vormen gemeente Hoeksche Waard. De provincie heeft de gemeentebestuurders gecompimenteerd met het vele werk dat in korte tijd is verricht om de nieuwe gemeente (per 1 januari 2019) voor te bereiden. De provincie en gemeenten werken samen in het gebiedsprogramma Hoeksche Waard om de economische vitaliteit van het gebied te versterken en de kwaliteit van de leefomgeving op niveau te houden. Inmiddels is ook een logo bekend van de nieuwe gemeente (de letters HW zijn gepositioneerd in de vorm van het eiland). Klik [hier](#) voor meer informatie.

ALBLASSERWAARD-VIJFHEERENLANDEN - REGIONALE SAMENWERKING

De gemeenten in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (inclusief Vianen) hebben onlangs de nieuwe regionale samenwerkingsagenda vastgesteld en besloten per 1 januari 2019 de daaraan gekoppelde nieuwe wijze van samenwerken te implementeren. In de afgelopen periode heeft de Regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, samen met haar strategische partners (de provincies Zuid-Holland en Utrecht en het Waterschap Rivierenland) en met input van maatschappelijke partners en ondernemers, een nieuwe regionale samenwerkingsagenda ontwikkeld. De toekomstige gemeenten in deze regio zijn Gorinchem, de nieuwe gemeente Molenlanden (Giessenlanden en Molenwaard) en de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden (Leerdam, Zederik en Vianen, behorend tot de provincie Utrecht). Klik [hier](#) voor meer informatie.

HOLLAND RIJNLAND –SAMENSTELLING DAGELIJKS BESTUUR

De nieuwe samenstelling van het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland is bekend. Daarin komen enkele bekende namen terug maar zijn er ook nieuwe leden toegetreden: Emile Jaensch (burgemeester Oegstgeest), Nanning Mol (wethouder Voorschoten), Fred van Trigt (wethouder Hillegom) en Bernadette Wolters (wethouder Nieuwkoop). Gezien de opgaven binnen het sociaal-maatschappelijk domein zijn hierop twee portefeuillehouders actief. Voor de volledige samenstelling klik [hier](#).

HOLLAND RIJNLAND - GAAT VOOR AARDGASVRIJ

Begin september zetten een aantal partijen binnen de regio Holland Rijnland hun handtekening onder het Convenant Aardgasvrij. De ondertekenaars van het convenant zijn de provincie Zuid Holland, de Omgevingsdienst West-Holland, Holland Rijnland, alle gemeenten in de regio en netbeheerder Liander. Volgens de gewijzigde Gaswet mag sinds 1 juli jl. bij nieuwbouw plannen niet meer worden uitgegaan van een aardgas aansluiting. Een belangrijk uitgangspunt bij de overgang naar aardgasvrij is de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk te houden. Klik [hier](#) voor meer informatie.

DRECHTSTEDEN – SAMENSTELLING BESTUUR

Het Drechtstedenbestuur is als volgt samengesteld: de heer P.J. Verheij, namens de gemeente Alblasserdam, de heren P.J. Heijkoop en M.D. Burggraaf namens de gemeente Dordrecht (de taken in de portefeuilles Sociaal en Economie worden in onderling overleg tussen deze twee portefeuillehouders verdeeld), mevrouw G.K.C. Baggerman namens de gemeente Hardinxveld-Giessendam, de heer A.J. Flach namens de gemeente Hendrik Ido Ambacht, de heer P.L. Paans namens de

gemeente Papendrecht, de heer J.P. Tanis namens de gemeente Sliedrecht en mevrouw J.E.T.M. van Dongen namens de gemeente Zwijndrecht. Klik [hier](#) voor meer informatie.

MRDH - INTERIM-DIRECTEUR

Arjan van Gils is voor maximaal één jaar aangesteld als waarnemend secretaris-algemeen directeur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). Van Gils zal ook fungeren als waarnemend directeur Economisch Vestigingsklimaat. Hij volgt Lucas Vokurka op die in september aan de slag is gegaan als gemeentesecretaris-algemeen directeur van de gemeente Lansingerland. Van Gils is als voormalig gemeentesecretaris van Rotterdam nauw betrokken geweest bij de oprichting van de MRDH en bij de opgaven in de regio. Klik [hier](#) voor meer informatie.

GEMEENTEFINANCIËN

HERZIENING FINANCIËLE VERHOUDINGEN

Het Rijk en gemeenten werken toe naar een herziening van de financiële verhoudingen. Deze wordt verwacht in 2021. Door het Rijk en gemeenten worden plannen gemaakt om de ambtelijke advisering en de besluitvorming hierover de komende jaren goed te laten verlopen. Het Rijk laat het traject "Heroverweging financiële verhoudingen" parallel lopen aan de "Evaluatie Verdeelmodellen Sociaal Domein (EVSD)". De VNG streeft naar de vorming van één bestuurlijke expertisegroep, die hierover advies gaat geven aan het VNG-bestuur en de betrokken VNG-commissies. Daarnaast worden twee klankbordgroepen gevormd: één voor de herziening sociaal domein en één voor de heroverweging financiële verhoudingen. Lees meer: [Organisatieschema 'Herziening Financiële Verhouding'](#). Klik [hier](#) voor meer informatie.

FONDS TEKORTGEMEENTEN

Het Fonds tekortgemeenten is afgesproken tussen medeoverheden voor het Inter Bestuurlijk Programma (IBP) n.a.v. de tekorten jeugd en Wmo. Het fonds bedraagt voor 2018 € 200 miljoen. Een onafhankelijke commissie stelt op basis van de aanvragen vast met welk bedrag de gemeenten worden gecompenseerd. Gemeenten konden tot en met 15 september jl. een aanvraag indienen; 88 gemeenten hebben hierop een beroep gedaan. Alle aanvragen worden gecontroleerd door de onafhankelijke commissie, die de uitkomsten op 1 november a.s. zal presenteren aan het VNG-bestuur. Het VNG-bestuur stelt vervolgens de uitkomsten vast en communiceert hierover naar de betreffende gemeenten. Klik [hier](#) voor meer informatie.

GEZONDHEID EN WELZIJN

INVOERING WET VERPLICHTE GGZ (WVGZ)

Op 1 januari 2020 wordt de Wet verplichte ggz (Wvggz) ingevoerd, die de Wet BOPZ vervangt. In de nieuwe wet staat niet meer de gedwongen opname, maar de zorg centraal. In grote lijnen veranderen er drie dingen: 1. De positie van de burgemeester. De IBS wordt straks een 'crisismaatregel', waar andere regels aan verbonden zijn. Ook komt er een regionaal overleg over de uitvoering van de Wvggz tussen de burgemeester, het OM en GGZ. 2. Gemeenten moeten verkennend onderzoek gaan doen n.a.v. meldingen van familie of betrokkenen over een personen. Heeft deze man of vrouw (verplichte) ggz nodig? En 3. Gemeenten en ketenpartners (OM, de rechtsspraak en GGZ) moeten veilig informatie uitwisselen. Het landelijk ketenbureau ontwikkelt een systeem waarop gemeenten moeten aansluiten. Klik [hier](#) voor meer informatie.

EINDRAPPORTAGE SCHAKELTEAM PERSONEN MET VERWARD GEDRAG

Het Schakelteam Personen met Verward Gedrag heeft haar opdracht afgesloten met een eindrapportage. In deze eindrapportage worden aanbevelingen gedaan om een persoonsgerichte aanpak verder uit te bouwen en te borgen. De belangrijkste zijn: behoud de opgebouwde samenwerkingsstructuur en zet die breder in, maak de regio-indeling congruenter: hanteer hiervoor de veiligheidsregio, maak een persoonsvolgend budget mogelijk en een Advies- en meldpunt 24/7 voor niet acute meldingen met landelijk nummer. Lees meer: [Op weg naar een persoonsgerichte aanpak](#).

JEUGD

TOEZICHT EN HANDHAVING KINDEROPVANG

Onlangs werd bekend dat vanaf 2019 € 10 miljoen extra beschikbaar komt voor toezicht en handhaving op de kinderopvang. Het tekort voor gemeenten was door de VNG geraamd op € 11,6 miljoen. De VNG berekeningen, en daarmee ook de claim, zijn opgesteld op macroniveau, lokaal kunnen de uitgangspunten anders liggen en daarmee tot meer of minder extra gelden leiden. Klik [hier](#) voor meer informatie.

AARDGASVRIJE NIEUWBOUW

Onlangs publiceerde de VNG een handreiking voor gemeenten met 10 tips voor aardgasvrije nieuwbouw. Door de Lente-Akkoord-partijen is nu ook een handreiking opgesteld met inhoudelijke informatie over aardgasvrije nieuwbouw. Lees meer: [Handreiking: Switch naar aardgasvrij. Wat doen we met woningen in de pijplijn?](#) Klik [hier](#) voor meer informatie.

DELTAPROGRAMMA 2019

Het Deltaprogramma 2019 is op Prinsjesdag door de minister van Infrastructuur en Waterstaat aan de Tweede Kamer aangeboden. Uit het Deltaprogramma blijkt dat het overgrote deel van de gemeenten al bezig is met het in beeld brengen van de kwetsbaarheden en dus met klimaatadaptatie aan de slag is. Daarnaast is er aandacht voor bodemdaling. Het Rijk reserveert 20 miljoen euro aan extra middelen voor pilots en de ondersteuning van waterschappen en gemeenten bij de uitvoering van stresstesten en risicodialogen in 2019 en 2020. Het Rijk bereidt ook een wijziging van de Waterwet voor, om subsidies uit het Deltafonds voor regionale maatregelen tegen wateroverlast mogelijk te kunnen maken. Het Deltaprogramma bevat dit jaar een bijlage over het signaal van een mogelijke versnelde zeespiegelstijging en de gevolgen daarvan. Lees meer: [Deltaprogramma 2019](#).

RUIMTE EN WONEN

KWALITEIT BODEM EN ONDERGROND

Met de Omgevingswet worden alle gemeenten bevoegd gezag voor de (chemische) kwaliteit van bodem en ondergrond. Bij de invoering van de Omgevingswet dragen provincies de taken en bevoegdheden over aan gemeenten. Om gemeenten goed voor te bereiden op de nieuwe taken werkt de VNG o.a. samen met de provincies en worden gemeenten benaderd om na te gaan hoe het staat met de voorbereidingen op deze nieuwe situatie. Via de Aanvullingswet bodem Omgevingswet en Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet zijn de regels voor bodem onderdeel gemaakt van de Omgevingswet. Het is de bedoeling dat de aanvullingswet en -besluit gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treden. Klik [hier](#) voor meer informatie.

VEILIGHEID

WETSVOORSTEL EXPERIMENT GESLOTEN COFFEESHOPKETEN

In een speciale VNG Ledenbrief wordt ingegaan op de ontwikkelingen van het afgelopen half jaar rondom het wetsvoorstel "experiment gesloten coffeeshopketen". Het wetsvoorstel is in maart van dit jaar als concept voorgelegd aan o.a. de VNG voor consultatie. Tevens heeft een adviescommissie o.l.v. de heer Knottnerus in juni een aanvullend advies gegeven over de invulling van het wetsvoorstel. Lees meer: [Tussenstand van het wetsvoorstel uniform experiment gesloten coffeeshopketen](#).

WERK EN INKOMEN

RAPPORT SCP VAN SOCIALE WERKVOORZIENING NAAR PARTICIPATIEWET

Begin september heeft het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) een rapport uitgebracht onder de titel "Van sociale werkvoorziening naar participatiewet". Het SCP voert een langlopende evaluatie uit naar de werking van de Participatiewet. Daarin staat de vraag centraal hoe het de verschillende doelgroepen vergaat sinds de invoering van de Participatiewet. Wat betekent de wet voor de baankansen en de uitkeringsafhankelijkheid van de verschillende doelgroepen? Als mensen aan het werk komen: waar komen ze aan het werk? En hoe duurzaam is dat werk dan? Deze rapportage concentreert zich op de doelgroep Wsw (Wet sociale werkvoorziening). Klik [hier](#) voor meer informatie.

U ontvangt het VZHG Journaal voor de gemeenten als lid van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten, als netwerkpartner of omdat u zich hiervoor heeft aangemeld. Uw gegevens worden uitsluitend gebruikt voor het verzenden van deze Journaals en zullen niet aan derden worden verstrekt. Aanmelden of afmelden voor de Journaals, of het wijzigen van gegevens, graag doorgeven via: r.vrolijk@capelleaandenijssel.nl.

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			10-0225317	4
CONTACTPERSOON		AFDELING/TEAM	DOORKIESNUMMER	DATUM VERZONDEN
A.P. Flier		BV	(0174) 67 2283	11 OKT 2018
ONDERWERP				
Beantwoording motie app gemeentelijke informatie				

Geachte raad,

Naar aanleiding van de motie 'Ontwikkelen van een app voor gemeentelijke informatie' van 7 november 2017 zijn de mogelijkheden voor een mobiele app voor gemeentelijke informatievoorziening bekeken.

De conclusie is dat we momenteel geen mobiele applicatie zullen ontwikkelen. We constateren dat het op dit moment geen relevante aanvulling is op de middelen die reeds worden ingezet voor de gemeentelijke informatievoorziening. Voor een uitgebreide toelichting zie bijgevoegd de 'Verkenning naar ingebruikname gemeenteapp' met twee bijlagen.

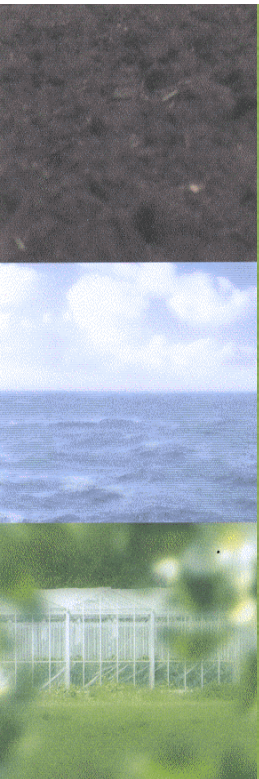
Er is onder andere contact geweest met een aantal andere gemeenten, waarvan sommige een app aanbieden of dit hebben overwogen. Gebleken is dat het van groot belang is om informatie aan te bieden in een vorm die onafhankelijk is van het apparaat waarmee de informatie benaderd wordt. Er blijkt behoefte aan informatievoorziening via een website die zich aanpast aan het scherm waar deze op bekeken wordt en aan goed functionerende taakgerichte mobiele apps, zoals de Buiten Beter app.

We continueren daarom onze inzet op een adequate informatievoorziening via een actuele en vindbare website met daarnaast goed werkende taakgerichte mobiele apps. We zullen steeds de ontwikkelingen blijven volgen, zodat we op de behoefte van inwoners en ondernemers in Westland kunnen blijven aansluiten.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

VERKENNING NAAR INGEBRUIKNAME GEMEENTEAPP

Auteur(s) C.M. Tjhie
Datum 26 september 2018
Versie Versie BO
Status

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Omgevingsbewust communiceren	3
3.	Benchmark	4
	3.1. Gebruik	4
	3.2. Aandachtspunten	4
	3.3. Bestaande overheidsapps in gebruik door gemeenten	5
	3.4. Samengevat	5
4.	Appgebruik in het algemeen	6
	4.1. Samengevat	9
5.	Conclusie	10

1. Inleiding

Naar aanleiding van een motie uit de gemeenteraad is het in gebruik nemen van een gemeente app verkend. Daarbij is nagedacht over de wenselijkheid van een mobiele applicatie voor de gemeentelijke informatievoorziening.

Er is gekeken naar de toepassing van de app in combinatie met de voor ogen zijnde interactie met inwoners en ondernemers van gemeente Westland. De insteek is hierbij om omgevingsbewust te communiceren, aansluitend op de behoefte van de doelgroep. Door middel van een benchmark bij andere gemeenten die al apps gebruiken, wordt vervolgens een beeld geschetst van de bruikbaarheid en relevantie van een gemeenteapp. Hierin worden de apps die gemeente Westland zelf (heeft) gebruikt meegenomen.

De brede context rondom appgebruik, wereldwijd en in Nederland wordt onderzocht om behoefte bij gebruikers in kaart te brengen.

Dit leidt tot de uiteindelijke conclusie dat de wenselijkheid om een app te ontwikkelen voor gemeentelijke informatievoorziening momenteel niet voldoende is om een vervolgstap te nemen.

2. Omgevingsbewust communiceren

De gemeente Westland gaat uit van omgevingsbewust communiceren. Degene voor wie de gemeente werkt, staat centraal in de communicatie. Dit betekent, daar aansluiten waar de ander dat verwacht en waardeert. Efficiënte communicatie en dienstverlening staan hierbij centraal, de betrokkene op het juiste moment en via het juiste kanaal bereiken. Dit doen we op basis van cijfers en ervaringen. Om echt omgevingsbewust te zijn, worden keuzes onderbouwd met gebruikersonderzoek en statistieken.

“De belangrijkste mobiele trend is dat we ‘mobiel’ los gaan laten. We moeten stoppen met het apparaat-denken en vooral de gedachte loslaten dat we kunnen bepalen welk apparaat leidend is voor de consument. Mobiel is een verzameling van kanalen en gebruiksgemakken die weer onderdeel is van het geheel van kanalen in de communicatiemix.”.

(bron: Bijlage I – het Nationale Social Media Onderzoek 2018)

Belangrijkste uitgangspunt bij digitale dienstverlening is de gebruiker op alle voorkeursapparaten te kunnen bedienen. Om deze reden is een website ontwikkeld die taakgericht is en meeschaalt met alle schermgroottes. Daarnaast biedt de gemeente verschillende dienstverleningskanalen aan om te ondersteunen, op de manier die de voorkeur van de gebruiker heeft. De gevestigde kanalen worden aangeboden: telefoon, post, balie en e-mail. Daarnaast is de gemeente aan te spreken op Twitter, Facebook en WhatsApp en kunnen bewoners en ondernemers via de website kiezen om een afspraak te maken of online zaken te regelen.

Sinds de invoering van deze aanpak ('omnichannel'-aanpak) is het contact via de digitale kanalen enorm toegenomen. We concluderen hieruit dat deze voor een groot deel van onze doelgroep de voorkeur hebben en blijven deze aanbieden.

Hiernaast is de gemeente verbonden aan de Buiten Beter app, voor het doen van digitale meldingen over de leefomgeving. Voor omgevingsmeldingen is de gemeente aangesloten bij de Over uw buurt app, deze wordt aangeboden door de Rijksoverheid. Als gekeken wordt naar de voorkeur bij melding maken (leefomgeving), zien we dat over 2017 via de Buiten Beter app 3.668 meldingen gedaan zijn en via het formulier op de website dat we voor alle schermen toegankelijk hebben gemaakt 11.956. Deze cijfers blijven in 2018 zo doorzetten. Beide worden dus aangeboden, maar er blijkt een sterke voorkeur voor de website. Aansluitend op onze communicatievisie, wordt daarom meer tijd en moeite gestoken in het optimaliseren van dit kanaal.

3. Benchmark

Om de huidige ervaringen bij andere gemeenten in kaart te brengen, heeft een aantal gemeenten vragen beantwoord. Voor de uitvraag hebben we circa 35 gemeenten aangeschreven, 9 hiervan hebben daadwerkelijk input gegeven.

Van de ondervraagden geeft circa 60% aan een app te hebben met het doel om het maken van meldingen te versimpelen.

Alle ondervraagden geven aan dat het beheer buiten de deur staat, 1 ondervraagde vult de inhoud van de app zelf aan.

3.1. Gebruik

Over het gebruik kunnen de ondervraagden weinig zeggen, maar er worden wel enkele zaken meegegeven:

- Het bezoek van de app is onvoldoende.
- De leverancier kan geen exacte statistieken leveren.
- Na onderzoek blijkt het gebruik van de app enorm tegen te vallen (niet meer dan 100 actieve gebruikers, zelfs na extensieve communicatie).
- Aantal gebruikers is niet bekend bij de gemeente.

We kunnen daarnaast een vergelijking maken met de begrotingsapp die gemeente Westland voor het vorige Collegeprogramma heeft laten vervaardigen, deze werd in de 2 jaar dat hij in gebruik was in totaal 1.100 keer geraadpleegd.

3.2. Aandachtspunten

De respondenten hebben ook een aantal aandachtspunten meegegeven:

- Weeg zorgvuldig af of een app de juiste oplossing is: downloaden geeft een hoge drempel, opslagruimte op de telefoon is een randvoorwaarde.
- Is de dienstverlening op een andere manier te realiseren (webbased, responsive), die aansluit bij de behoefte en de kanalen die al bezocht worden?
- Frequent gebruik maakt een app relevant, wanneer de app hier niet aan kan voldoen, is deze overbodig.
- Een app dient een goede integratie met de backoffice te hebben.
- De responsieve website biedt voldoende mogelijkheden om een app te vervangen. Statistieken laten zien dat bezoekers steeds meer via hun mobiele telefoon de website bezoeken. En ook via de website kunnen meldingen doorgegeven worden of nieuwsberichten gelezen worden.
- Alleen een taakgerichte app zoals een afvalapp, een evenementenkalender of een meldingenapp zou meerwaarde bieden.
- Bij de keuze voor een meldingenapp is het van groot belang om de gebruiksvriendelijkheid te verhogen. Dit kan door het toevoegen van een locatie makkelijker te maken en om minder gegevens te vragen.
- Sluit aan bij landelijke initiatieven, zodat onderhoud en ontwikkeling groter draagvlak hebben.
- Overweeg een webapplicatie in plaats van een app.
- Denk goed na over de meerwaarde van een app naast een website.

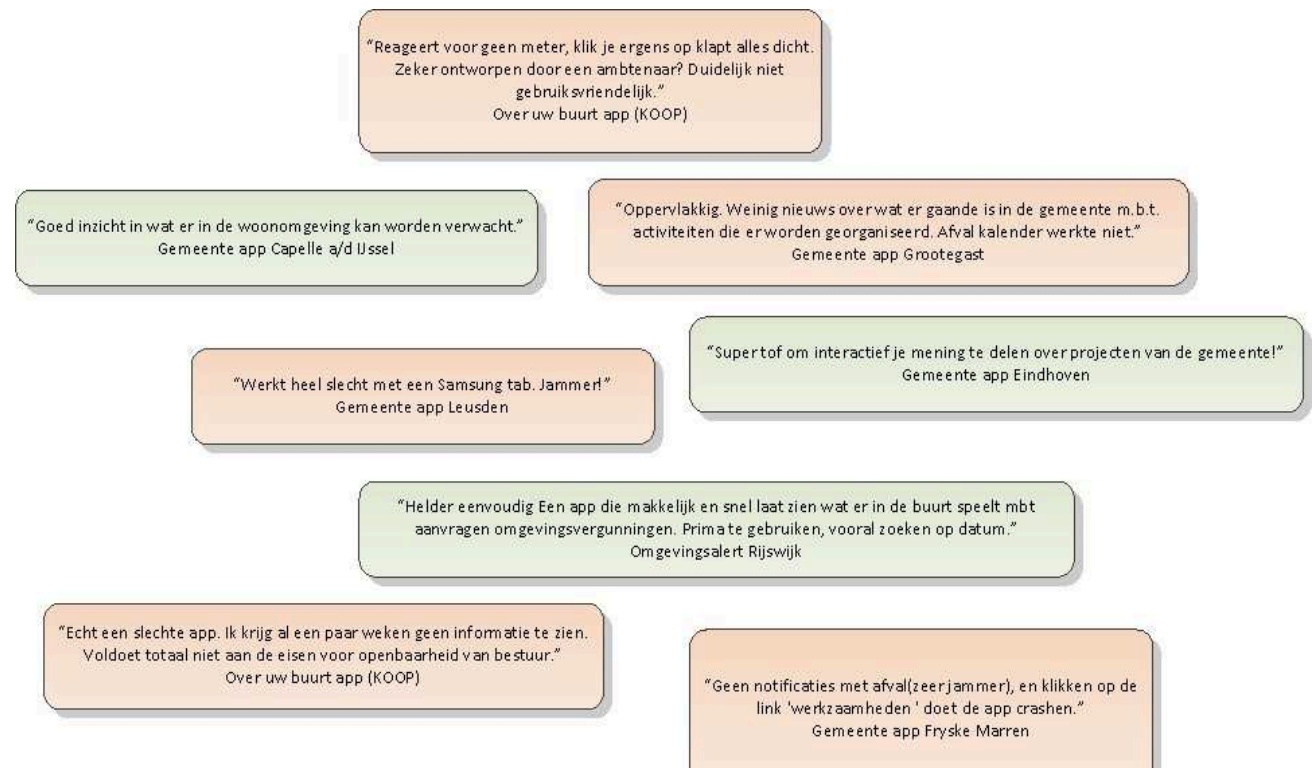
- Laat niet zelf iets ontwikkelen.
- Niet een app om een app en goed kijken naar wat wordt aangeboden.
- Wij adviseren om geen app te ontwikkelen.
- Stuur de gebruiker niet naar verwijzingen buiten de app.
- Houd het doel voor ogen.

3.3. Bestaande overheidsapps in gebruik door gemeenten

Overheidsapps in de Google Play store krijgen over het algemeen lage cijfers. Een enkeling springt er uit met goede reviews, zoals de gemeente Veere en de gemeente Capelle a/d IJssel. Apps die goed beoordeeld worden, zijn relatief weinig gedownload (beide gemeente apps van Capelle a/d IJssel en Veere zijn circa 500 keer gedownload, die van Eindhoven meer dan 100 keer.). Gemeente Fryske Marren heeft meer dan 1000 downloads, echter daar is de beoordeling negatief (gemiddeld een 2,9 uit 5).

3.4. Samengevat

In het algemeen was de tendens van de respondenten wisselend. Met name was men twijfelend over de meerwaarde van een algemene gemeente app. De meerwaarde van een app voor meldingen of een andere gerichte taak werd breed erkend. Er wordt op meerdere factoren gewezen die meegenomen dienen te worden in de overweging. Uit de beoordelingen van gebruikers blijkt een zelfde tendens: concentreer bij het maken van een app op één taak en zorg dat deze uitvoerbaar is.

I Citaten uit beoordelingen in de Google Play store

4. Appgebruik in het algemeen

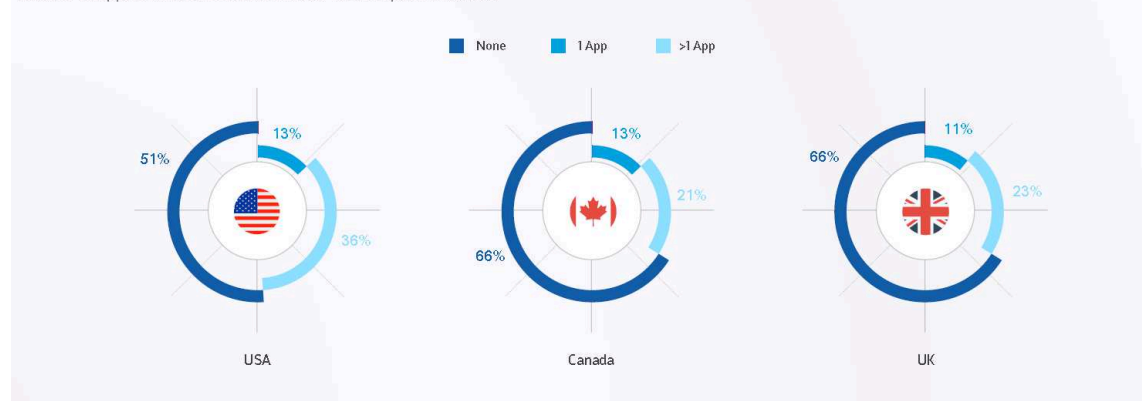
% gebruik	15-19 jaar	20-39 jaar	40-64 jaar	65 - 79 jaar	80+
	97%	93%	86%	67%	38%
	72%	89%	77%	69%	58%
	86%	74%	54%	38%	21%
	12%	45%	36%	14%	7%
	73%	46%	22%	9%	6%
	23%	26%	21%	9%	9%
	19%	30%	21%	12%	8%
	72%	32%	7%	1%	1%

Uit wereldwijd onderzoek blijkt dat met name social media een groot aandeel van de app-markt in handen hebben. In Nederland wordt vooral gebruik gemaakt van WhatsApp, Facebook en Youtube. Onder jongeren is daar een iets breder spectrum in, waarbij Snapchat en Instagram een grote rol spelen.

II Bron: Bijlage I – het Nationale Social Media Onderzoek 2018

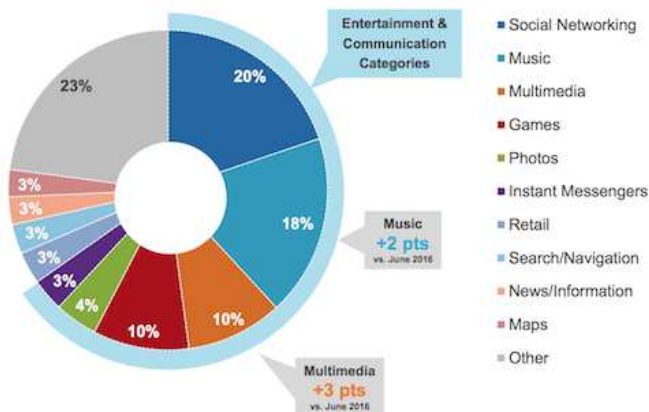
Als gekeken wordt naar onderzoek onder mobiele gebruikers, valt op dat meer dan de helft van smartphone eigenaren aangeeft dat zij per maand gemiddeld 0 nieuwe apps downloaden.

Number of Apps Downloaded in a Month (% of Smartphone Owners)

III Bron: Bijlage II - onderzoek comScore

De verdeling van tijd over verschillende apps laat zien dat het grootste blok tijd (65%) wordt besteed aan de verzamelcategorieën 'sociaal' en 'vermaak'. Overheidsapplicaties komen niet terug in deze lijst.

IV Percentage tijd besteed aan apps in verschillende categoriën.

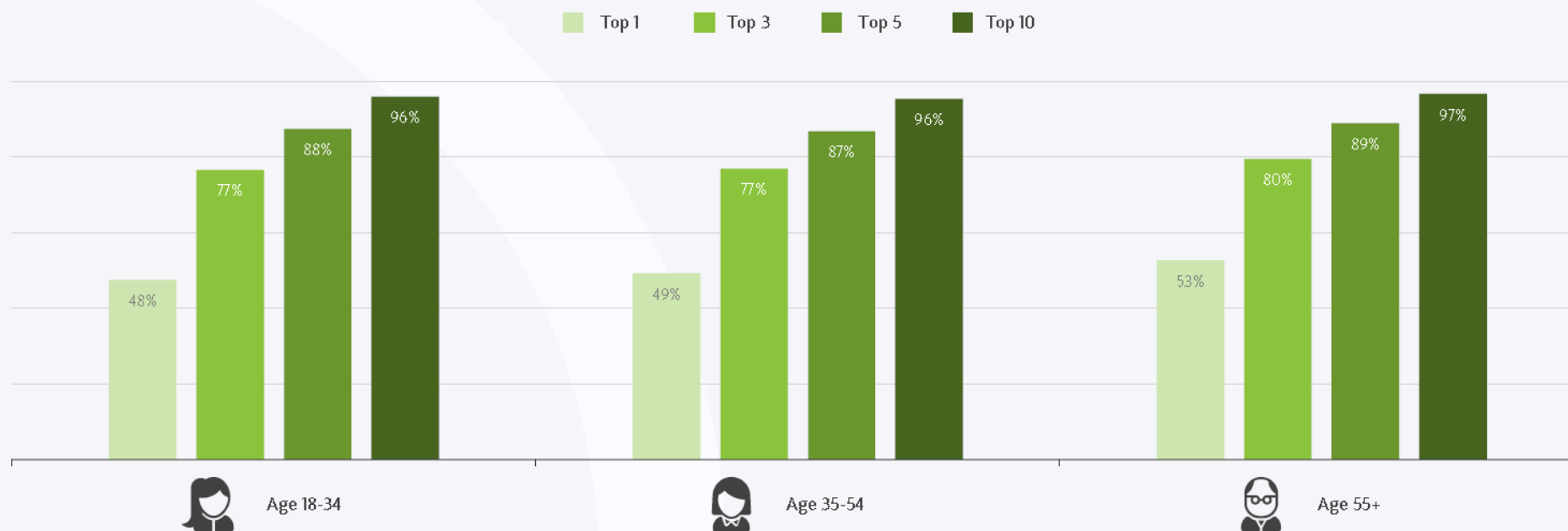
V Bron: Bijlage II - comScore onderzoek

Individual users spend over 95% of time in their top 10 apps

Almost half of all mobile time is spent inside users' most used app, and nearly all of it within their top 10

Concentration of Time Spent by Individual Users for App Rank

Waar besteden deze smartphone gebruikers dan zoveel tijd aan? Simpel gezegd, aan de 10 favoriete apps op hun telefoon.

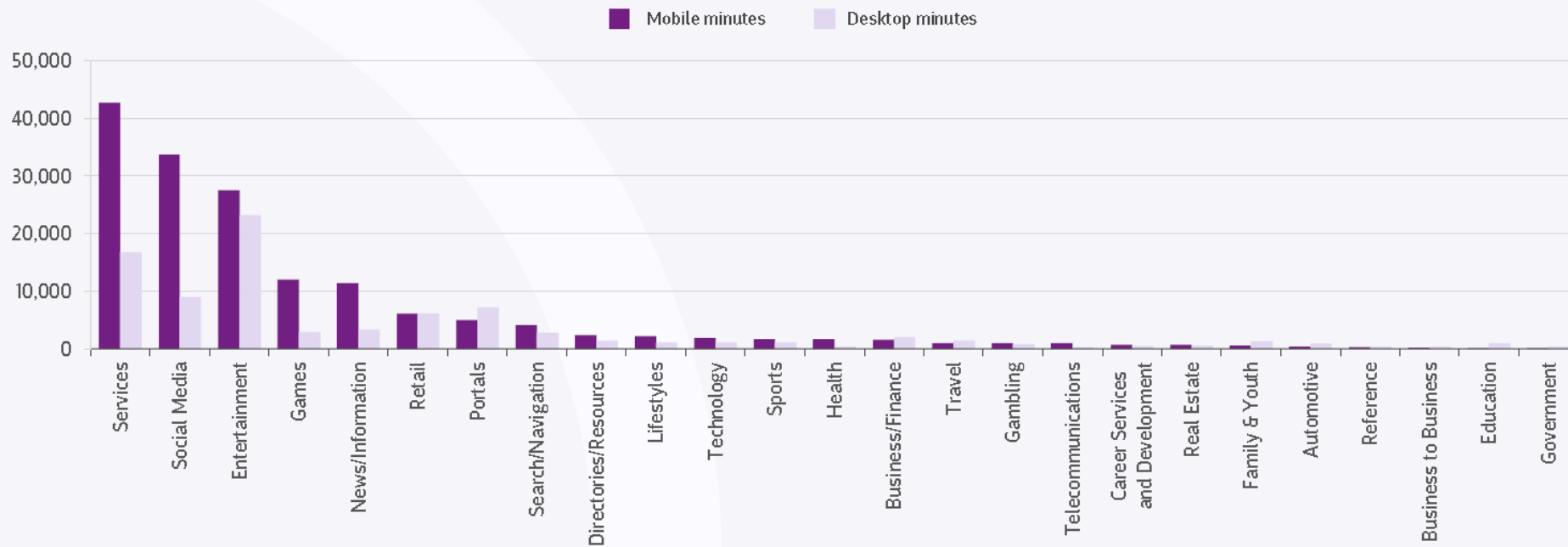

Overall mobile share is driven by highly mobile categories

Services (including instant messaging), entertainment and social drive up overall share of mobile minutes

VI

UK Total Minutes (MM) by Category / Platform

Bron: Bijlage II - comScore onderzoek

Waarbij overheid onderaan de lijst eindigt.

4.1. **Samengevat**

Het gebruik van mobiele apps ligt erg hoog, maar geconcentreerd rondom de top 10 apps van de smartphonegebruiker. Meer dan 95% van de tijd wordt doorgebracht in de top 10 apps. Deze top 10 concentreert zich in de categorieën vermaak en sociaal.

5. Conclusie

Uit de geraadpleegde onderzoeken blijkt dat het merendeel van de tijd die aan apps besteed wordt, verloren gaat aan de top 10 favoriete apps van de gebruiker. Een gemeenteapplicatie behoort niet tot deze lijst. Ook blijkt uit de uitvraag bij andere gemeenten dat een applicatie positief wordt gewaardeerd wanneer deze voor een specifieke taak is. Dit geldt voor de taakgerichte applicaties die de gemeente aanbiedt zoals de BuitenBeter app. Bredere/algemenere overheidsapps krijgen vaak negatieve beoordelingen. Een negatieve ervaring kan leiden tot reputatieschade.

Uit de uitvraag komt verder duidelijk naar voren dat het van groot belang is om informatie aan te bieden in een vorm die onafhankelijk is van het apparaat, dat betekent dat de informatie zich aan moet kunnen passen aan elk scherm en elke browser of applicatie waarmee er benaderd wordt. Doordat schermresoluties van mobiele apparaten continu veranderen, zou een app steeds aangepast moeten worden. Onze *responsieve* website (automatisch aanpassend aan het formaat van het scherm waar deze op wordt bekeken) voldoet wel aan die vraag.

Voordelen van een app zijn dat de informatie direct vanaf een apparaat beschikbaar is, deze offline gebruikt kan worden en een extra kanaal vormt. Er blijkt echter geen aanvullende behoefte te zijn naast de bestaande apps die Westland biedt. Een applicatie neemt bovendien ruimte in op de telefoon en gebruikers downloaden vrijwel geen nieuwe apps. Daarbij komen de kosten om de applicatie te onderhouden.

Bovenstaande leidt de conclusie dat een mobiele applicatie voor gemeente Westland momenteel geen relevante aanvulling blijkt te zijn op de informatievoorziening. De ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening worden continu in de gaten gehouden, om op de behoefte van inwoners en ondernemers in Westland aan te kunnen sluiten.

Nationale Social Media Onderzoek 2018

Het grootste trendonderzoek van Nederland naar het gebruik en verwachtingen van social media #NSMO

Uitgevoerd door: Newcom Research & Consultancy B.V.

Auteurs: drs. Neil van der Veer, drs. Steven Boekee, drs. Hans Hoekstra, dr. Oscar Peters

Publicatiedatum: 29 januari 2018

Woord vooraf: een korte inleiding

Social Media zijn niet meer weg te denken uit het media landschap en staan volop in de belangstelling. Maar welke platformen worden op dit moment gebruikt? En met welke frequentie? Wat zijn de stijgers en dalers?

Newcom voert al sinds 2010 het grootste onderzoek van Nederland uit naar het gebruik van Social Media. Dit grootschalige landelijk onderzoek is in 2018 voor het **achtste jaar op rij** gehouden, met opnieuw een indrukwekkende respons ($n=6.783$).

Copyright 2018 Newcom Research & Consultancy B.V.

Alle rechten voorbehouden. U mag publiceren. Maar niets uit dit document mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevens bestand of openbaar gemaakt worden zonder bronvermelding.

De bron die u dient te vermelden is [Newcom.nl](https://www.newcom.nl), inclusief (indien online) een werkende hyperlink en logo vermelding.

Het grootste trendonderzoek in Nederland

In januari 2018 heeft Newcom Nederlanders van 15 jaar en ouder uitgenodigd om deel te nemen aan het Nationale Social Media Onderzoek. Via een online vragenlijst kon men deelnemen aan het onderzoek.

De steekproef van 6.783 respondenten vormt een representatieve afspiegeling van de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder.

Mocht u vragen hebben, dan staan de uitvoerende onderzoekers u graag te woord op 088 – 7704 600 of op service@newcom.nl

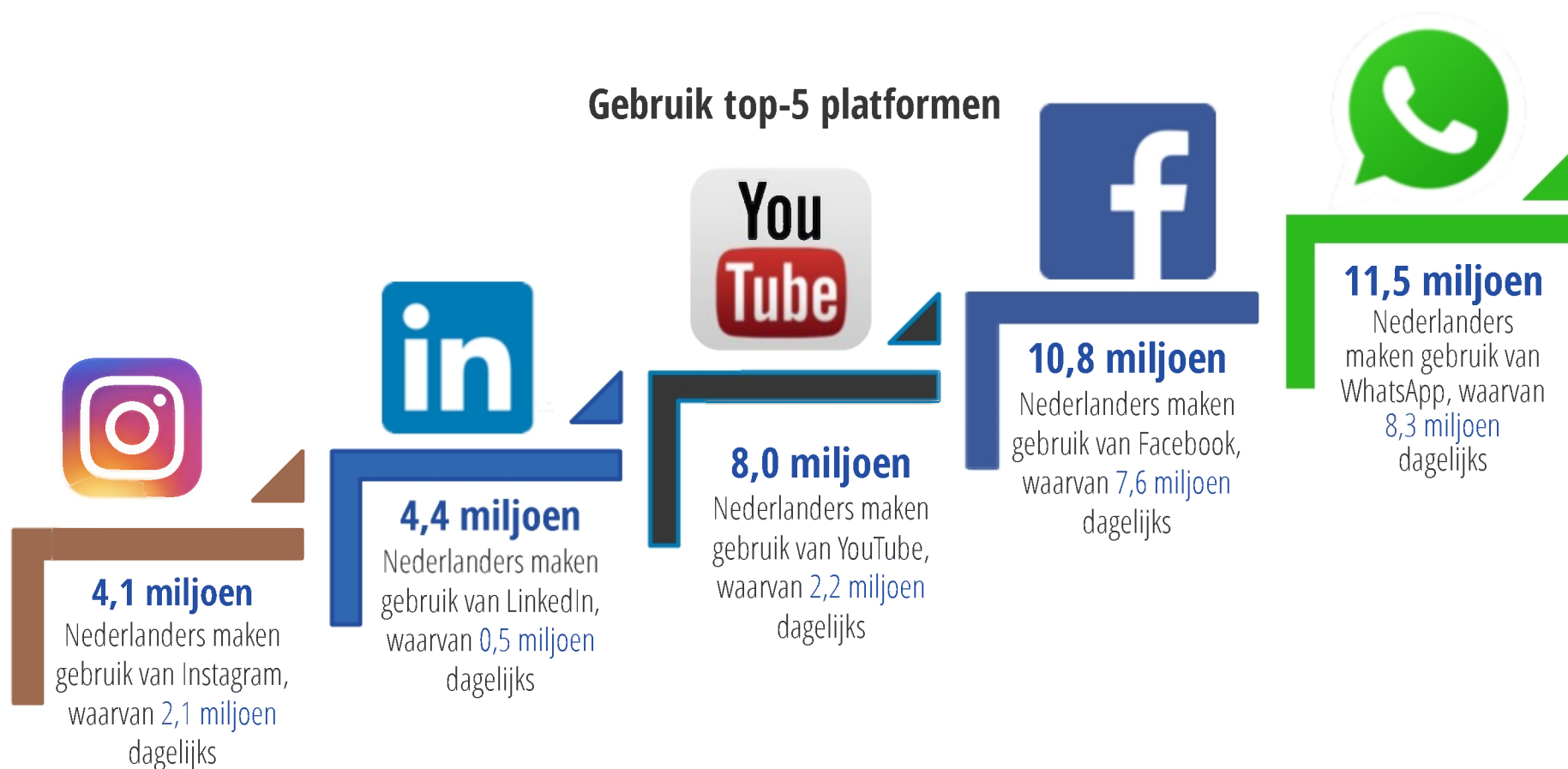
Social media

Welke social media platformen worden gebruikt?

- Hoeveel maken er in totaal gebruik van per platform?
- Hoeveel dagelijkse gebruikers zijn er?
- Wat zijn de trends?

Conclusie 1: WhatsApp is het grootste platform in 2018, gevolgd door Facebook en YouTube.

WhatsApp is ook in 2018 het grootste social media platform.

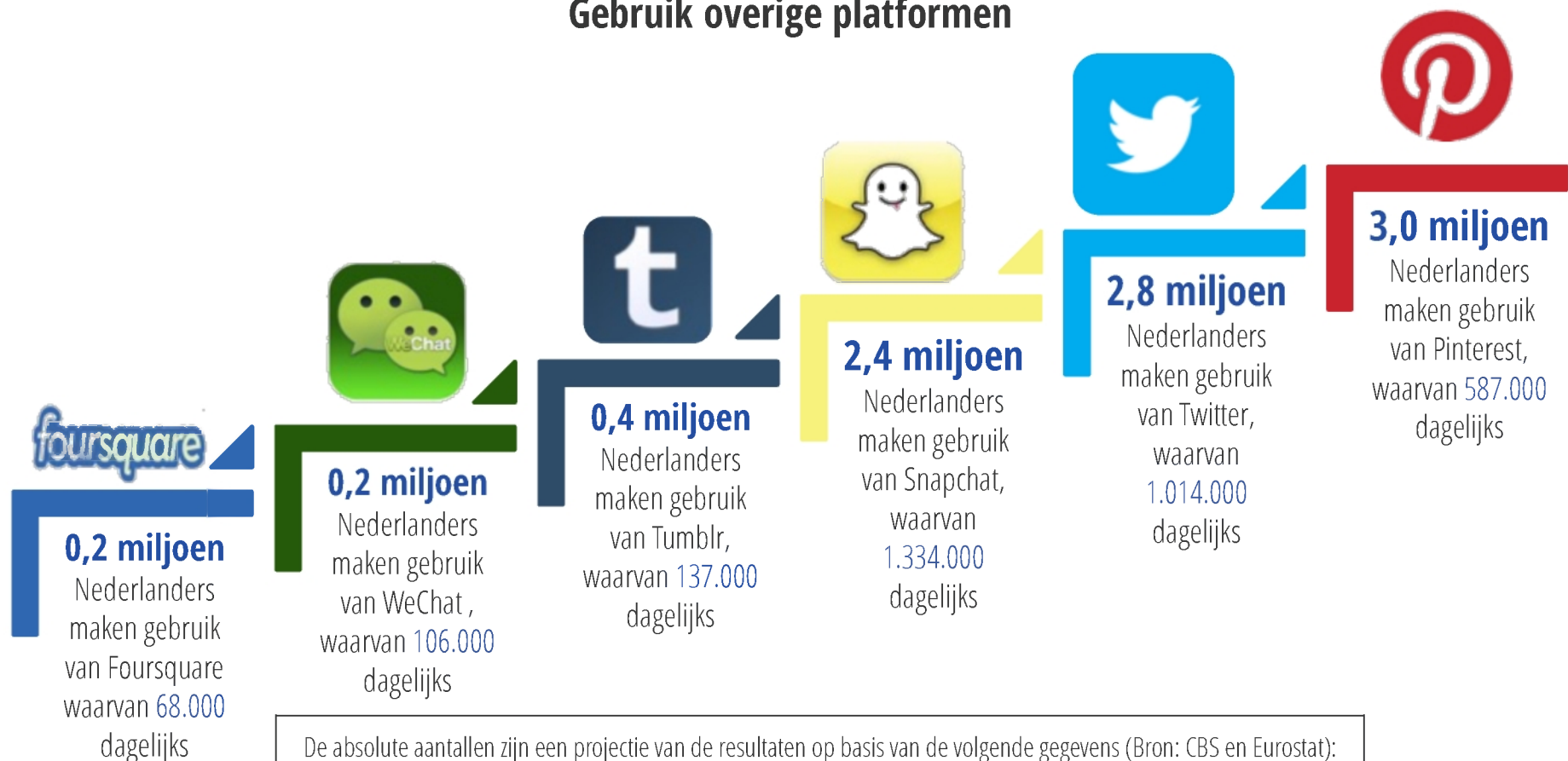

De absolute aantallen zijn een projectie van de resultaten op basis van de volgende gegevens (Bron: CBS en Eurostat):

Aantal Nederlanders	Doelgroep Nederlanders 15+	Internetpenetratie	Populatie
17.081.507	14.299.739	0,97	13.870.408

Pinterest passeert Twitter in gebruik. Snapchat zit daar vlak achter.

Gebruik overige platformen

Aantal Nederlanders
17.081.507

Doelgroep Nederlanders 15+
14.299.739

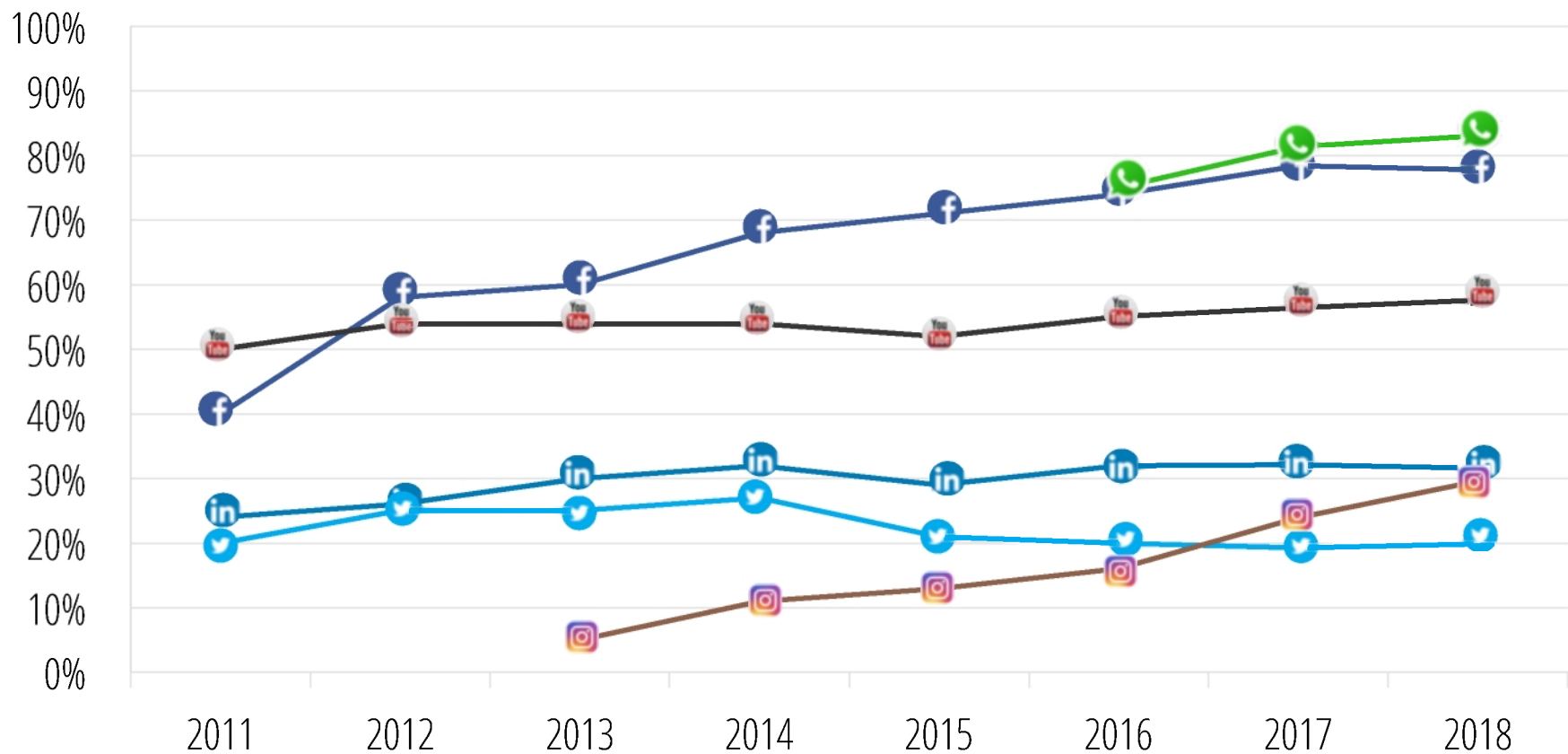
Internetpenetratie
0,97

Populatie
13.870.408

Conclusie 2: Instagram groeit het sterkst en heeft nu 4,1 miljoen gebruikers, waarvan 2.1 miljoen dagelijks op het platform te vinden zijn.

Het gebruik van Instagram groeit door onder Nederlanders, terwijl het percentage Facebook-gebruikers stagneert.

Gebruik totaal van social media

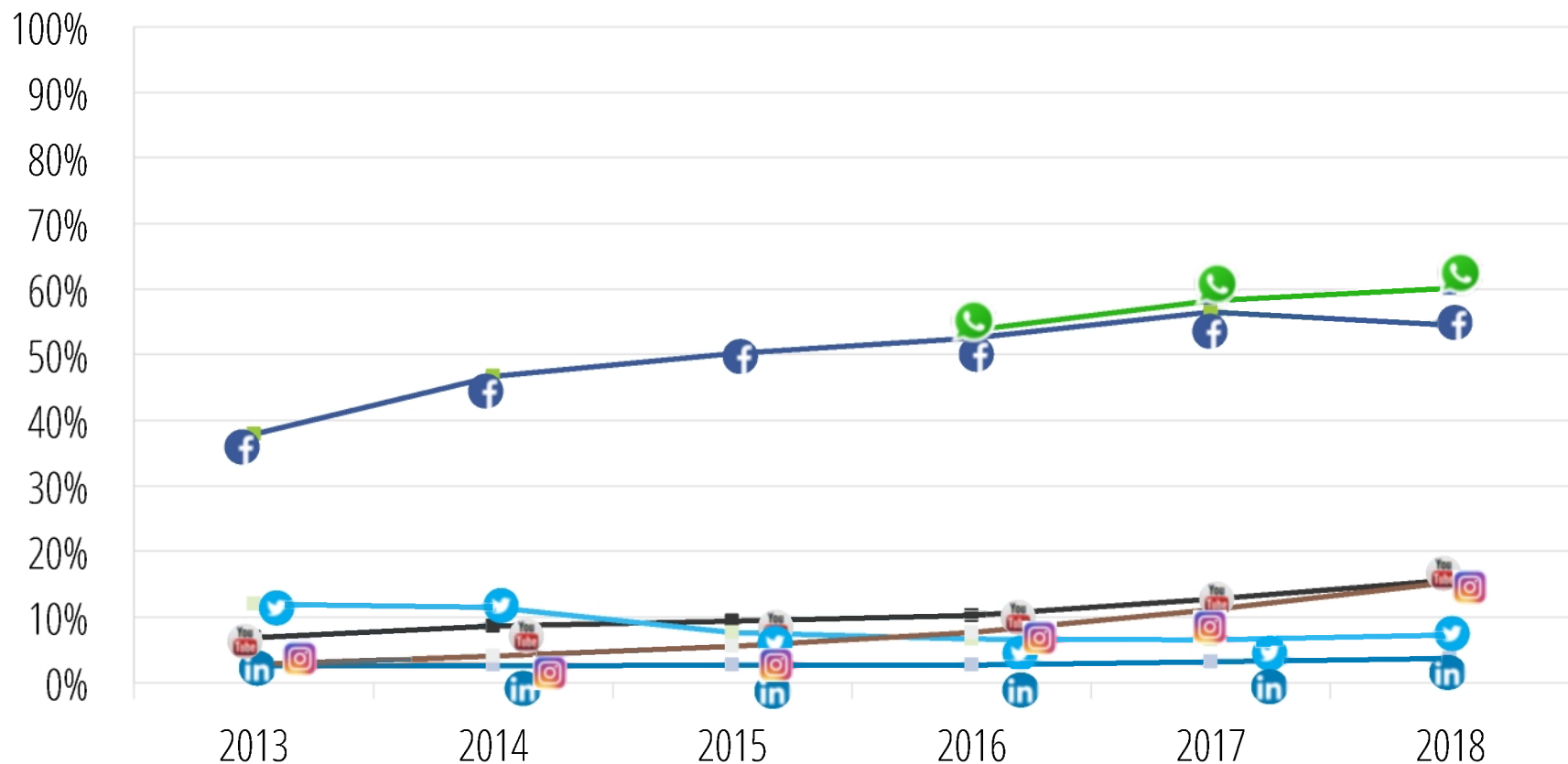

N.b. Gebruik WhatsApp is in 2016 voor het eerst gemeten.

N.b. De getoonde percentages hebben betrekking op de totale steekproef.

Het dagelijks gebruik van Instagram is sterk gestegen onder Nederlanders. Het dagelijks gebruik van Facebook daalt.

Dagelijks gebruik van social media

N.b. Gebruik WhatsApp is in 2016 voor het eerst gemeten.
N.b. De getoonde percentages hebben betrekking op de totale steekproef.

Het dagelijks gebruik in 2018 in aantallen.

	2018
	Dagelijks gebruik 8,3 miljoen
	Dagelijks gebruik 7, 6 miljoen
	Dagelijks gebruik 2,2 miljoen
	Dagelijks gebruik 2.1 miljoen
	Dagelijks gebruik 1.3 miljoen

	2018
	Dagelijks gebruik Twitter 1.014.000
	Dagelijks gebruik Pinterest 587.000
	Dagelijks gebruik LinkedIn 500.000
	Dagelijks gebruik Tumblr 137.000
	Dagelijks gebruik WeChat 106.000
	Dagelijks gebruik Foutsquare 68.000

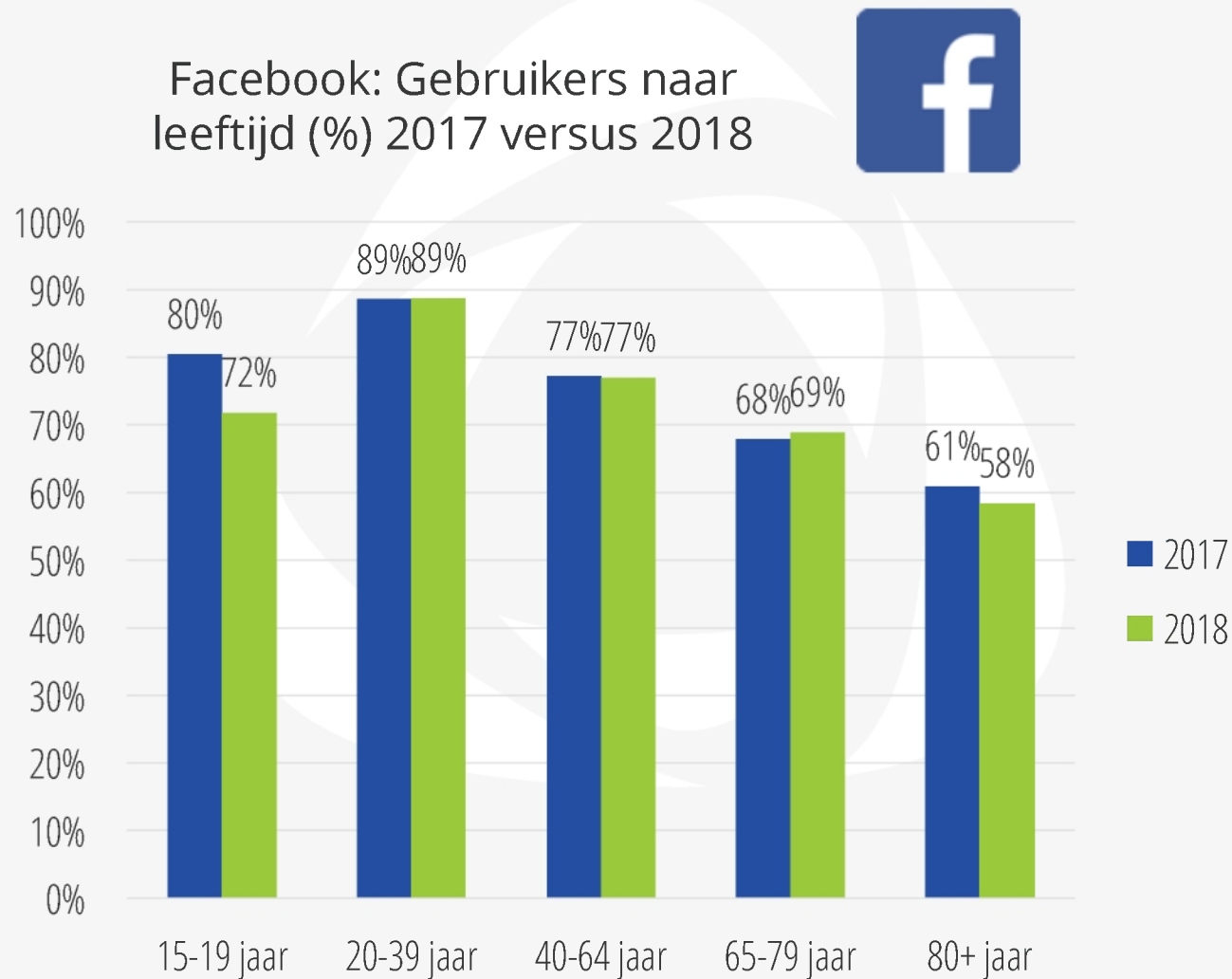
A photograph of two young women with long hair, one with curly brown hair and the other with straight dark hair, looking over a large green rectangular box that contains white text. The background is blurred, showing what appears to be a crowded outdoor event.

Hoe is het gesteld met het gebruik van social media platformen als we inzoomen op leeftijdscategorieën?

Conclusie 3: Facebook verliest terrein onder jongeren tot 20 jaar, ook in het dagelijks gebruik.
We verwachten dat deze trend doorzet.

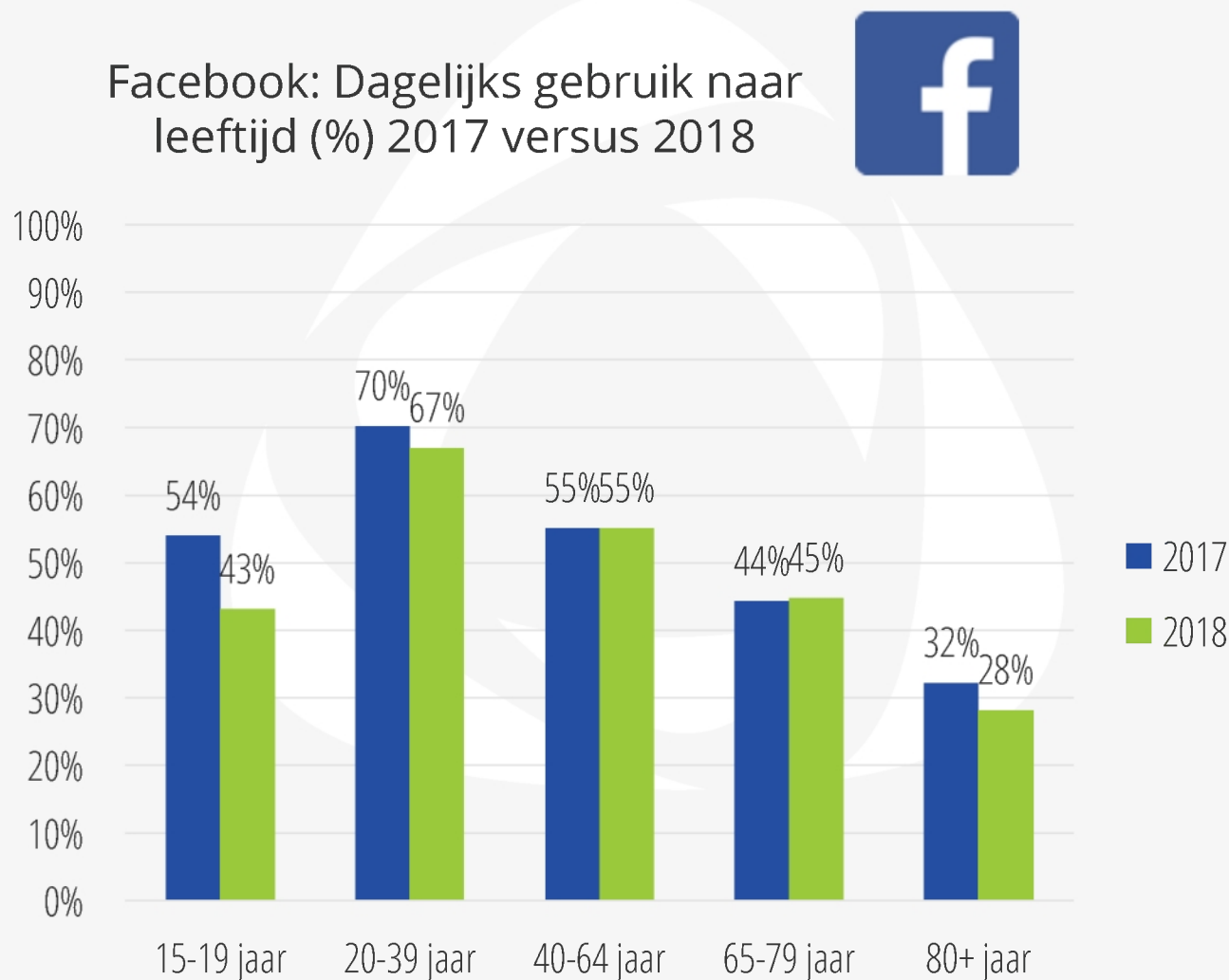
.

Het totale gebruik van Facebook neemt af onder jongeren van 15 t/m 19 jaar, terwijl het in de andere groepen niet stijgt.

De getoonde percentages hebben betrekking op de totale steekproef.

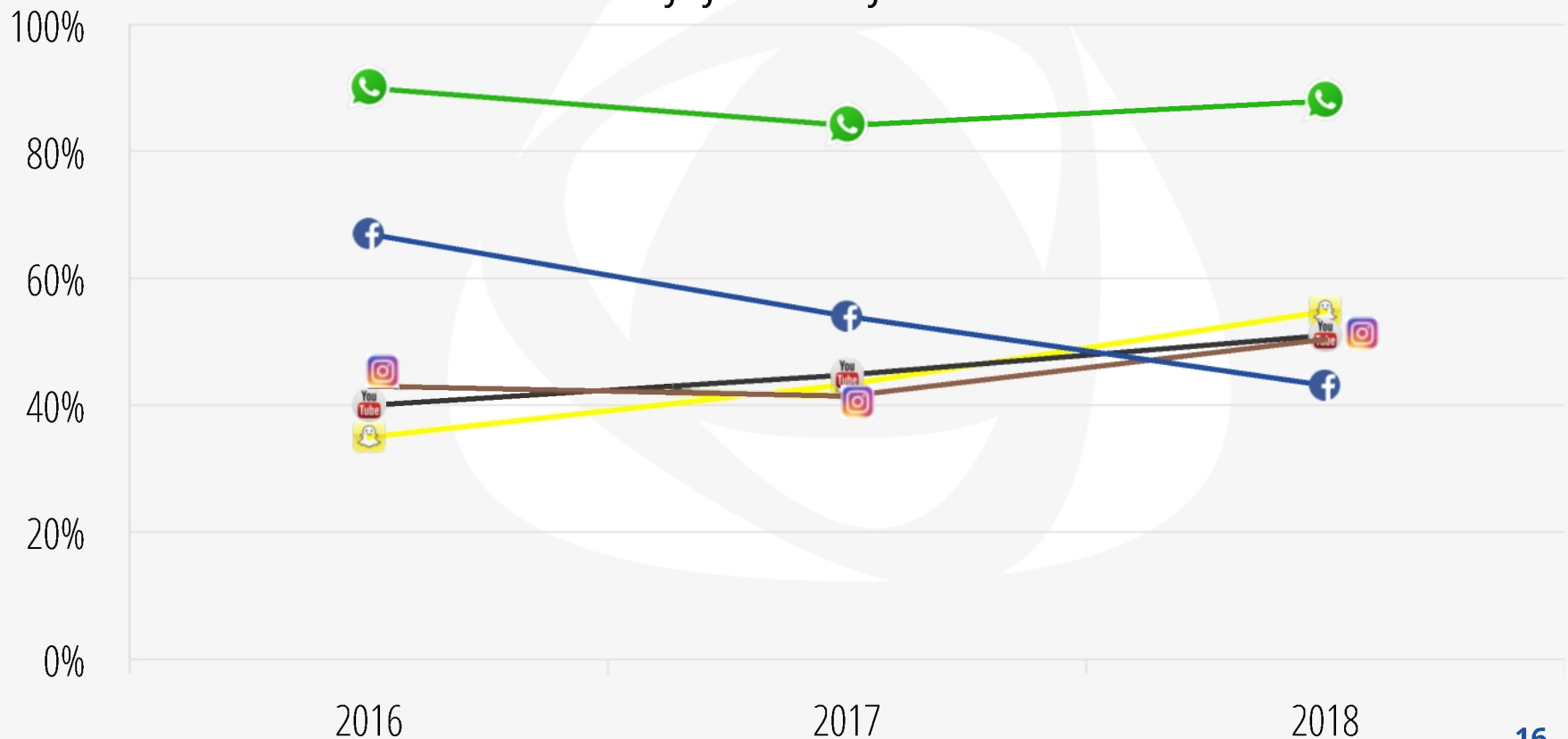
Met name in de jongste leeftijdsgroep neemt het dagelijks gebruik van Facebook behoorlijk af.

De getoonde percentages hebben betrekking op de totale steekproef.

Facebook zakt terug van plek 2 naar plek 5 qua dagelijks gebruik onder jongeren tussen 15 en 19 jaar.

Dagelijks gebruik social media (%) 2016-2018
- Leeftijd 15-19 jaar

Waarom jongeren afhaken van Facebook? Jongeren voelen zich minder thuis tussen de (oudere) mensen die op Facebook zitten.

Waarom geen gebruik meer van Facebook? - Leeftijd 15 t/m 19 jaar

Naast het 'niet meer thuis voelen', vinden de jongeren andere social media (Instagram en Snapchat) nu gewoon leuker.

"Geen zin meer in... heb nu instagram."

"Het is voor mijn ouders en hun vrienden."

"Ik gebruik andere social media die beter zijn."

Het (dagelijks) gebruik van Facebook daalt onder jongeren (15 t/m 19 jaar)

"Is nu iets voor oude mensen."

"Mijn vrienden zitten daar ook niet op."

"Snap en Insta leuker."

"Vond het niet meer leuk."

Conclusie 4: Instagram, Snapchat & YouTube zijn relatief sterk onder jongeren van 15 tot en met 19 jaar. Facebook nog altijd sterke positie in leeftijdscategorieën 20 jaar en ouder.

Totaal gebruik: Instagram en Snapchat zijn relatief sterk onder jongeren van 15 tot en met 19 jaar.

% gebruik	15-19 jaar	20-39 jaar	40-64 jaar	65 - 79 jaar	80+
	97%	93%	86%	67%	38%
	72%	89%	77%	69%	58%
	86%	74%	54%	38%	21%
	12%	45%	36%	14%	7%
	73%	46%	22%	9%	6%
	23%	26%	21%	9%	9%
	19%	30%	21%	12%	8%
	72%	32%	7%	1%	1%

Dagelijks gebruik: Facebook nog altijd sterke positie in leeftijdscategorieën 20 jaar en ouder.

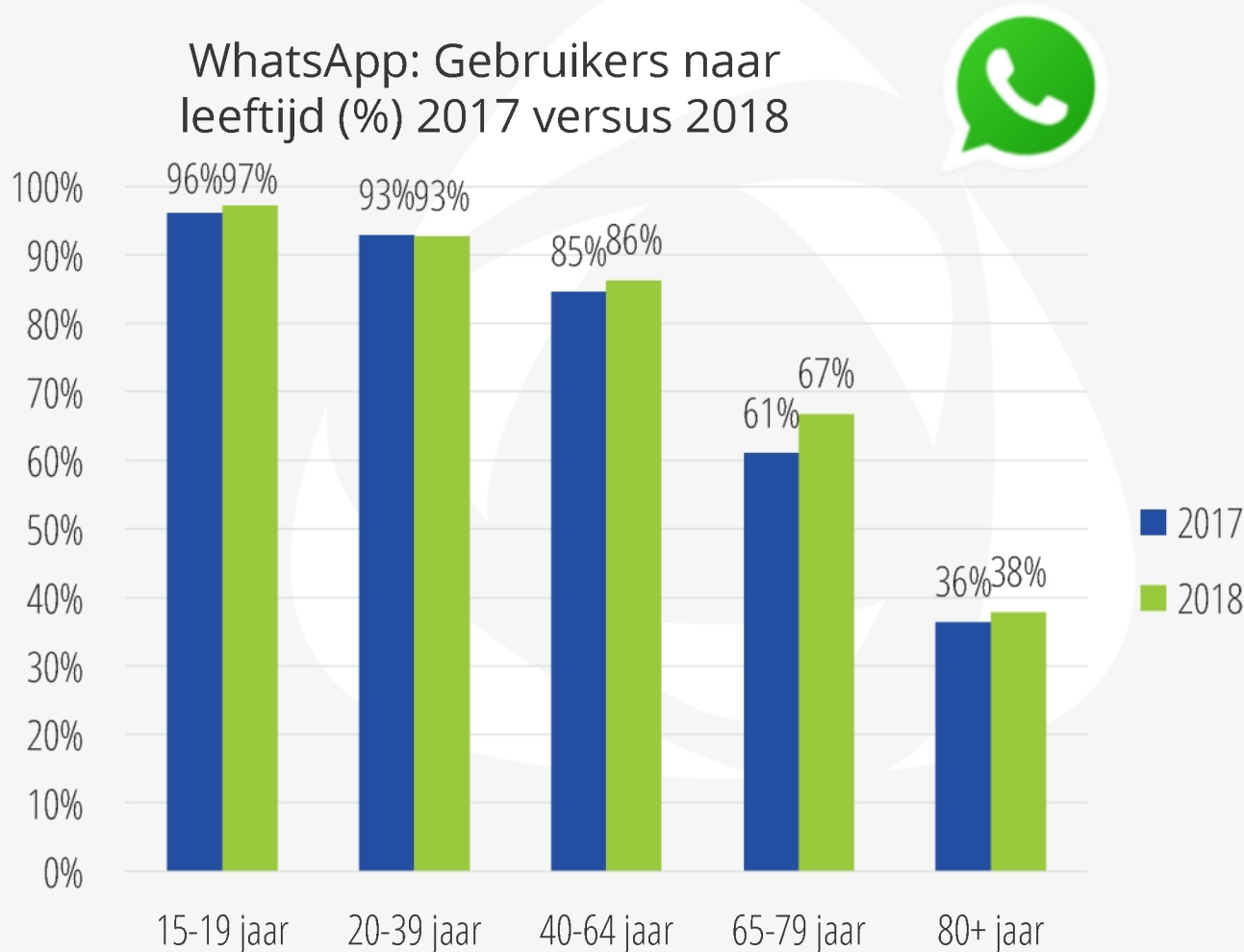
Plaats platform	15-19 jaar	20-39 jaar	40-64 jaar	65 - 79 jaar	80+
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.				 	
7.				 	
8.					

Dagelijks gebruik: Facebook nog altijd sterke positie in leeftijdscategorieën 20 jaar en ouder

% dagelijks gebruik	15-19 jaar	20-39 jaar	40-64 jaar	65 - 79 jaar	80+
	88%	78%	59%	34%	13%
	43%	67%	55%	45%	28%
	51%	24%	10%	5%	2%
	1%	5%	5%	1%	2%
	50%	27%	8%	1%	2%
	9%	10%	8%	3%	5%
	4%	6%	4%	3%	2%
	55%	16%	2%	0%	1%

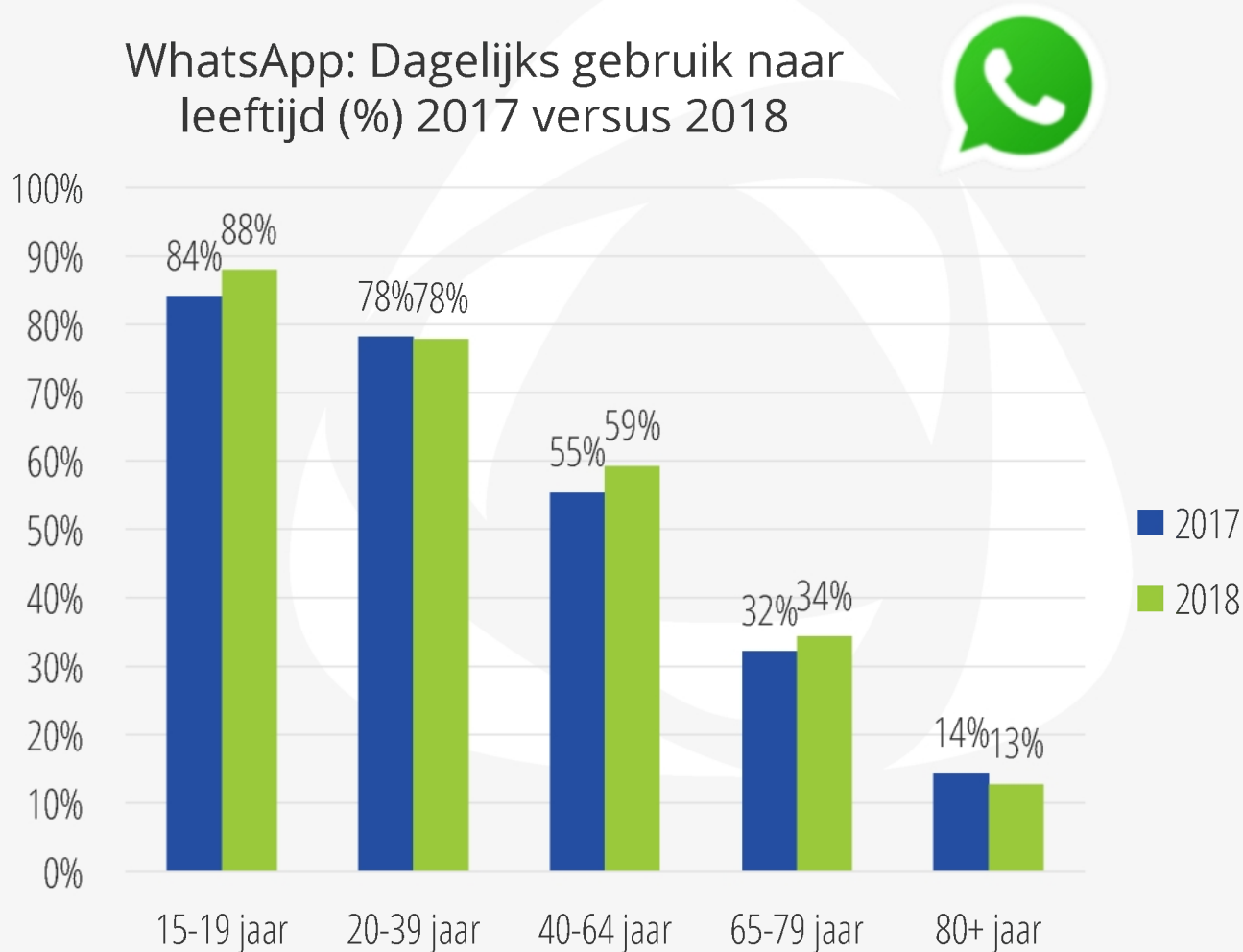
Conclusie 5: Het gebruik van WhatsApp & Instagram groeit in bijna alle leeftijdscategorieën.

Het totale gebruik van WhatsApp groeit licht in de leeftijdsgroep 65+ en is stabiel in de overige leeftijdsgroepen.

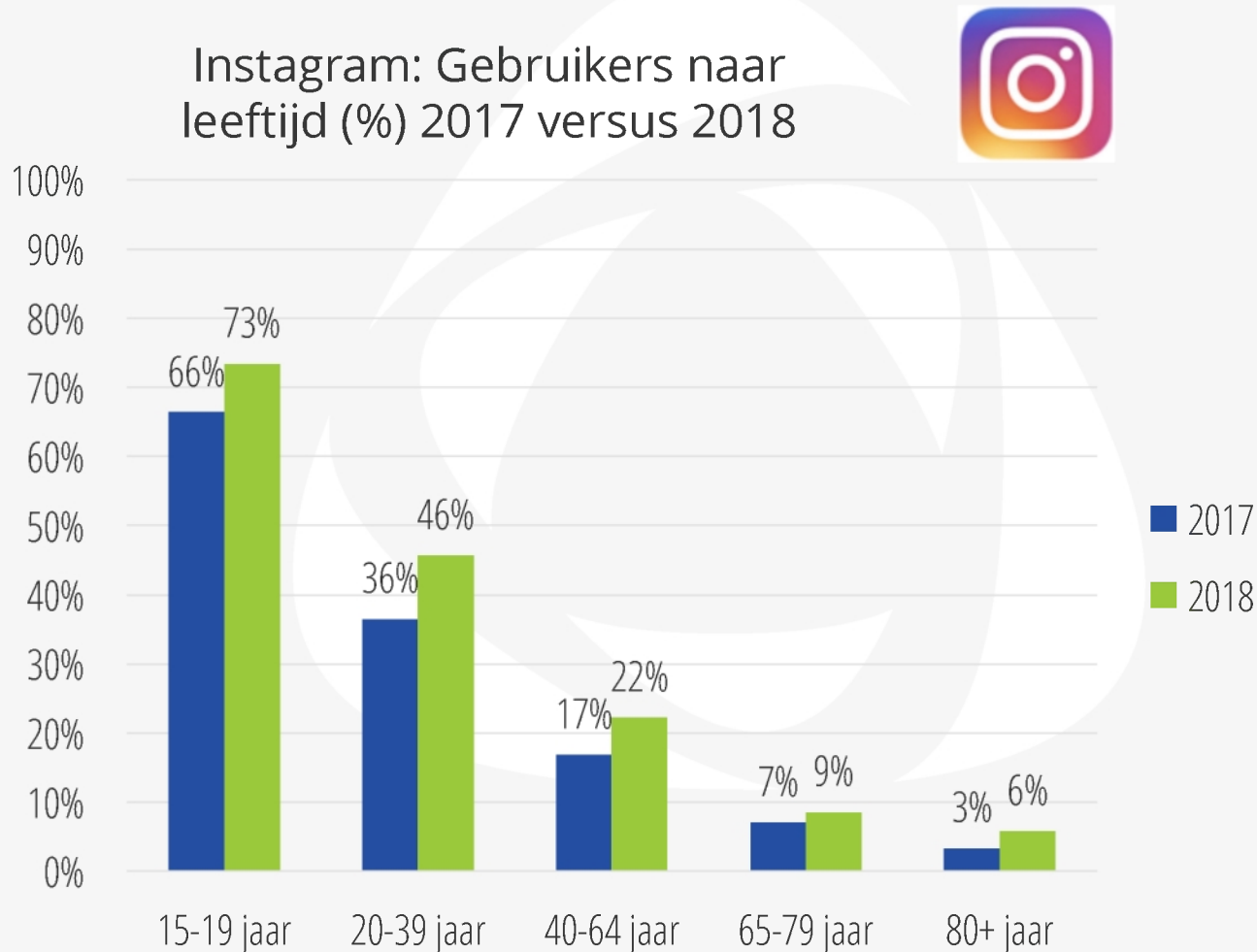
De getoonde percentages hebben betrekking op de totale steekproef.

Het dagelijks gebruik van WhatsApp groeit in een aantal leeftijdscategorieën.

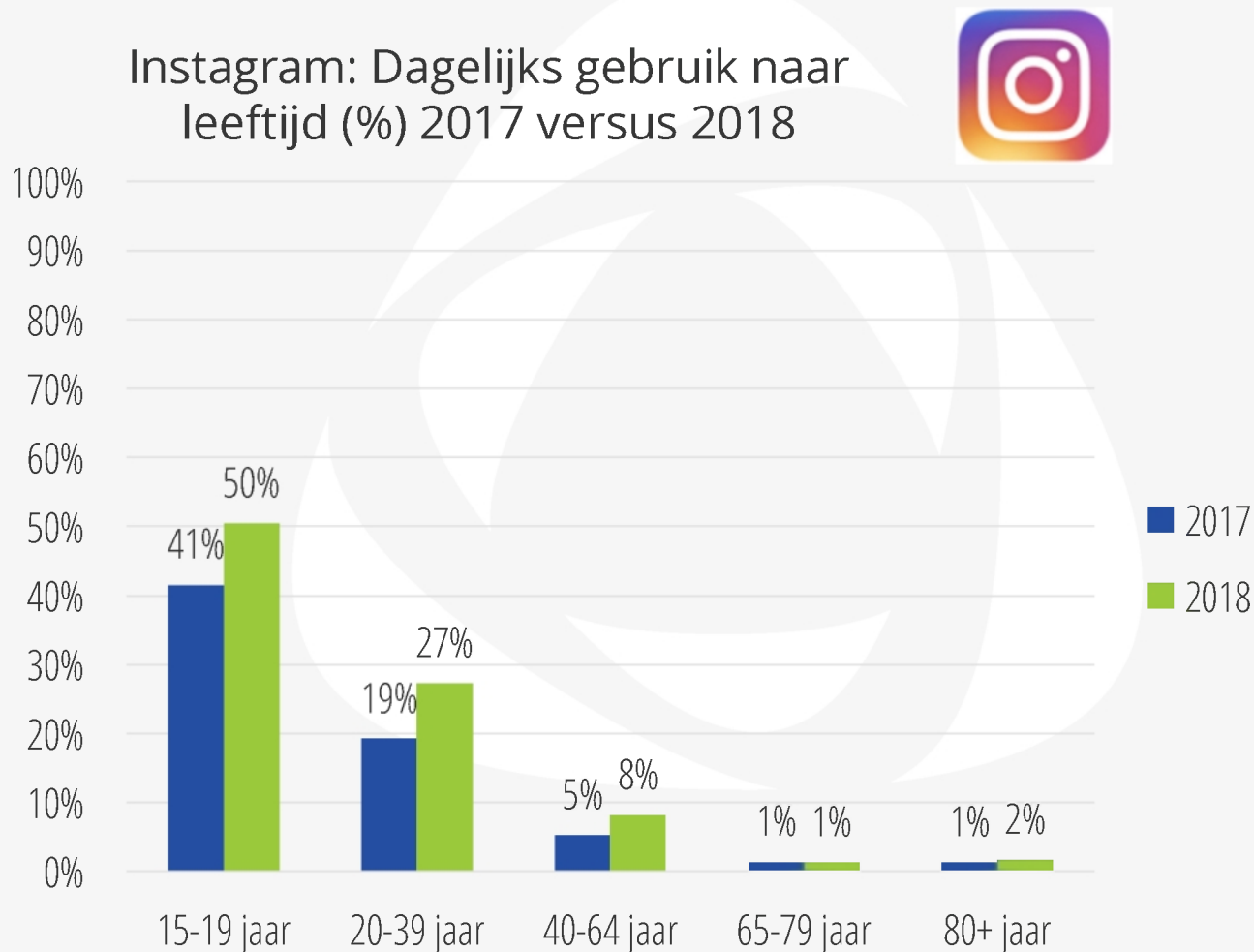
De getoonde percentages hebben betrekking op de totale steekproef.

Het totale gebruik van Instagram groeit in alle leeftijdsgroepen.

De getoonde percentages hebben betrekking op de totale steekproef.

Het dagelijks gebruik van Instagram is behoorlijk gegroeid in de leeftijdscategorie 15 t/m 39 jaar.

Hoe is het gesteld met
de mate van vertrouwen
in social media als
medium?

Conclusie 6: Het vertrouwen in social media is nog altijd beperkt, de zorgen om privacy blijven hoog.

Het vertrouwen in social media is net als in 2017 laag

Vertrouwen in social media

66% maakt zich zorgen over de doorverkoop van gegevens

66% in 2017

56% maakt zich zorgen over hun gegevens

54% in 2017

57% weet niet of social media te vertrouwen zijn

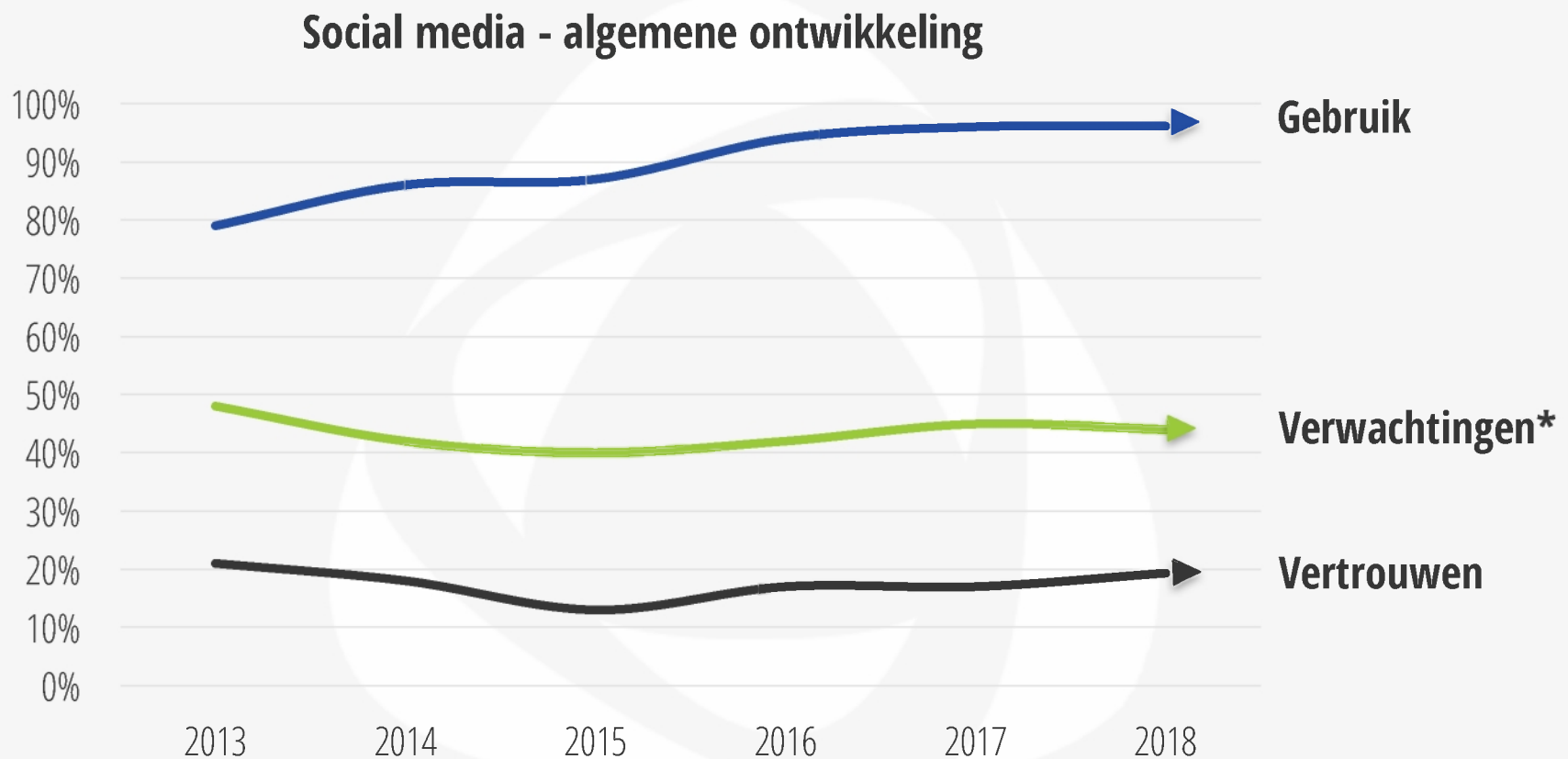
57% in 2017

19% heeft (zeer) veel vertrouwen in social media

17% in 2017

Het gebruik van en vertrouwen in social media lijkt zich te hebben gestabiliseerd.

***Verwachtingen:** gemiddelde score van onderstaande twee stellingen

"Ik verwacht dat social media een steeds belangrijkere bijdrage gaan vormen in de manier waarop ik informatie verzamel"

"Ik verwacht dat social media een steeds grotere rol gaan spelen in mijn leven de komende jaren"

Conclusies Nationale Social Media Onderzoek 2018

De conclusies van het Nationale Social Media Onderzoek 2018

1. [WhatsApp](#) is het grootste platform in 2018 onder Nederlanders, gevolgd door [Facebook](#) en [YouTube](#).
2. [Instagram](#) groeit het sterkst en heeft nu 4,1 miljoen gebruikers, waarvan 2.1 miljoen dagelijks op het platform te vinden zijn.
3. [Facebook](#) verliest terrein onder jongeren tot 20 jaar, ook in het dagelijks gebruik. We verwachten dat deze trend doorzet.
4. [Instagram](#), [Snapchat](#) & [YouTube](#) zijn relatief sterk onder jongeren van 15 tot en met 19 jaar. Facebook nog altijd sterke positie in leeftijdscategorieën 20 jaar en ouder.
5. Het gebruik van [WhatsApp](#) & [Instagram](#) groeit in bijna alle leeftijdscategorieën
6. Het [vertrouwen](#) in social media is nog altijd beperkt, de zorgen om privacy blijven hoog.

Bijlagen

- Wij geloven dat succesvolle organisaties in nauw contact staan met hun doelgroep. Dit betekent dat succesvolle organisaties de doelgroep écht kennen en begrijpen. Alleen dan zijn organisaties in staat de beste klantervaring te geven.
- www.onderzoekstool.nl is een label van Newcom.

- Newcom Research & Consultancy is een onafhankelijk bureau dat organisaties met full-service marktonderzoek inzicht geeft in hoe zij optimaal kunnen aansluiten bij de wensen van de doelgroep. Denk aan het testen van concepten, onderzoek naar de behoeften en tevredenheid van klanten en imago onderzoek.
- Newcom is aangesloten bij de MarktOnderzoekAssociatie (MOA) en is NEN-ISO 9001 gecertificeerd. Newcom werkt vanuit kantoren in Enschede en Amsterdam.

Het veldwerk voor dit onderzoek vond plaats in samenwerking met Panel Inzicht

Panel Inzicht is gespecialiseerd in het uitvoeren van online kwantitatief onderzoek. Panel Inzicht beschikt over één van de grootste ISO gecertificeerde onderzoekspanels van Nederland. Wij helpen u graag bij het uitvoeren van uw online onderzoek.

Mogen wij u ook in contact brengen met uw doelgroep?

Neem dan contact op met ons:

Panel Inzicht

0341-760055

INFO@PANELINZICHT.NL

WWW.PANELINZICHT.NL

Meer informatie? Neem contact met ons op!

Newcom Research & Consultancy B.V.

drs. Neil van der Veer | drs. Steven Boekke | drs. Hans Hoekstra |
dr. Oscar Peters

www.newcom.nl | service@newcom.nl

Vestiging Amsterdam

Herengracht 564
1017 CH Amsterdam

Vestiging Enschede

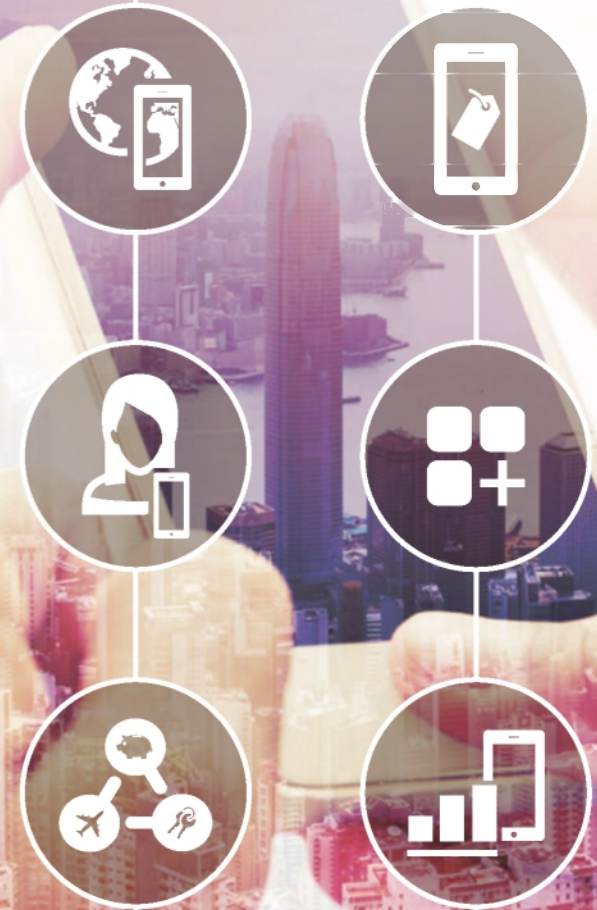
Hengelosestraat 221
7521 AC Enschede

T: 088 – 7704 600

The Global Mobile Report

comScore's cross-market comparison of
mobile trends and behaviours

Earlier in 2017, our Mobile's Hierarchy of Needs report highlighted some key consumer behaviours on mobile devices that align with the human needs established in Maslow's famous paper.

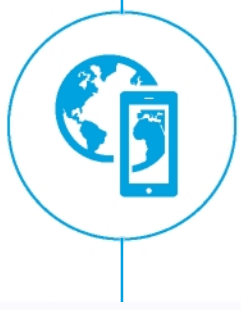
With the addition of new markets, this report expands on those findings to provide a global snapshot of the mobile ecosystem. In The Global Mobile Report, comScore mobile and multi-platform data to highlight demographics, content categories and brands that are shaping the digital landscape.

We examine audiences that are driving 'mobile only' digital consumption, which categories are more 'mobile first', and the state of global app consumption, identifying actionable sweetspots for publishers, advertisers and digital businesses.

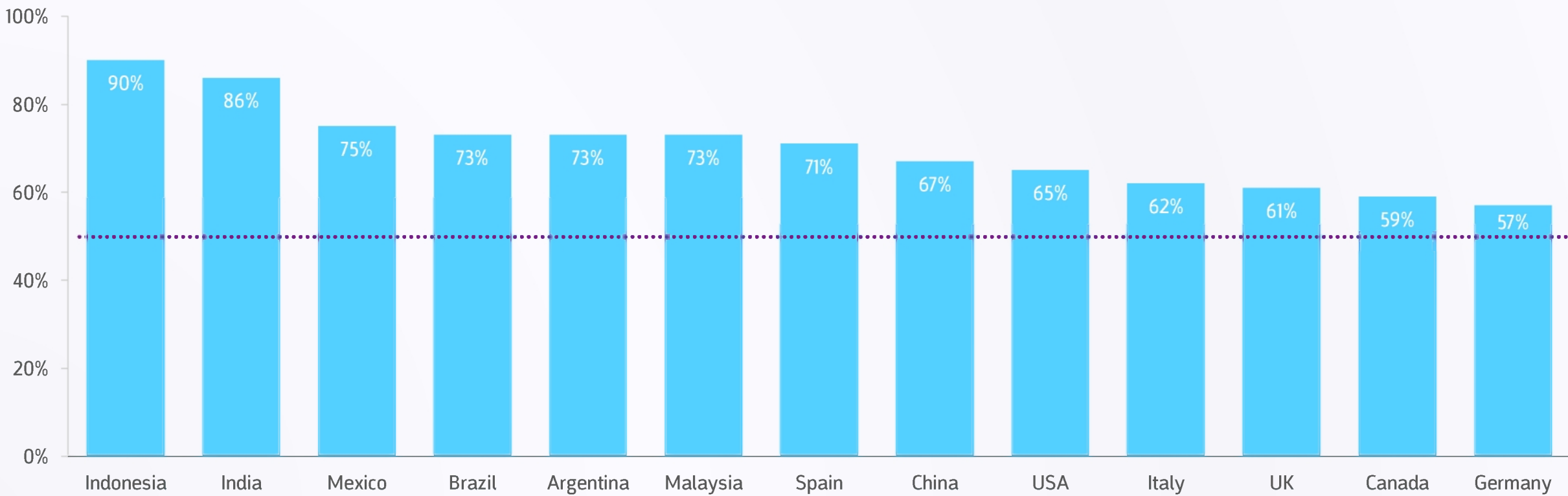
Global Mobile Overview

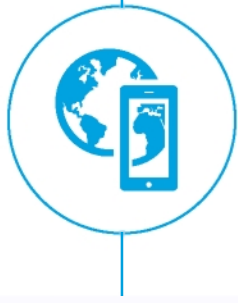

Mobile has established primary position around the globe

Mobile accounts for over half of all digital minutes in 13 markets, and over 75% in Mexico, India and Indonesia

Mobile Percentage of Total Digital Minutes

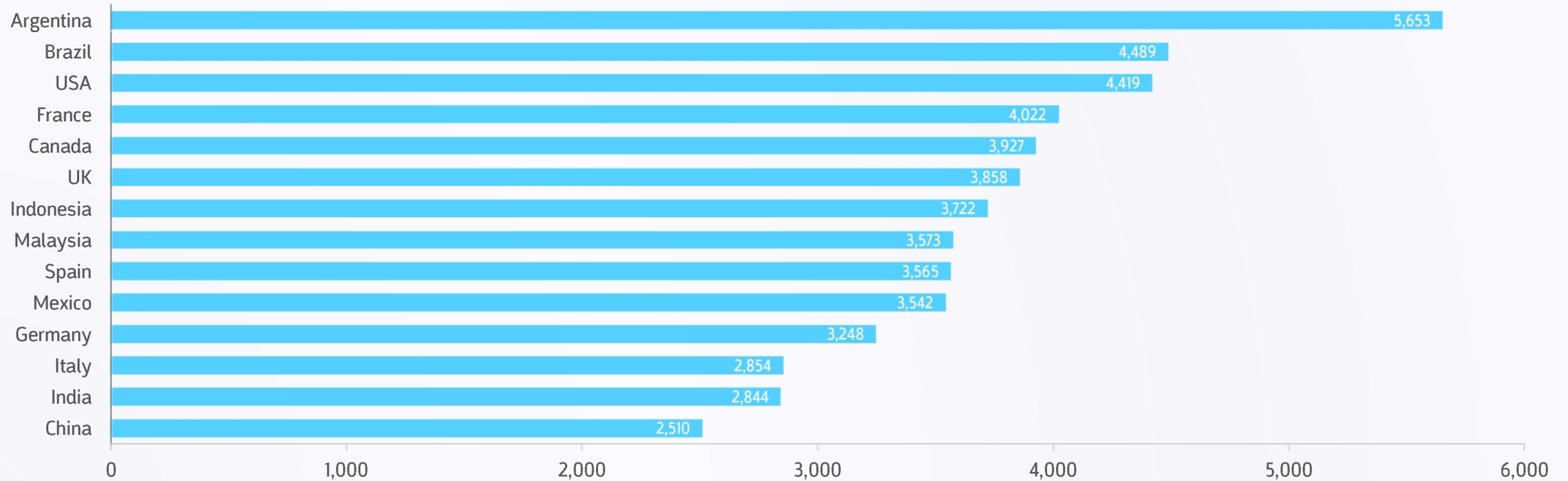

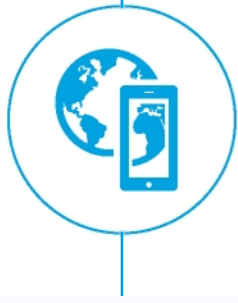

Argentina leads the world in per-person mobile minutes

Latin American markets top the world in terms of average mobile minutes per visitor

Mobile Average Minutes per Visitor

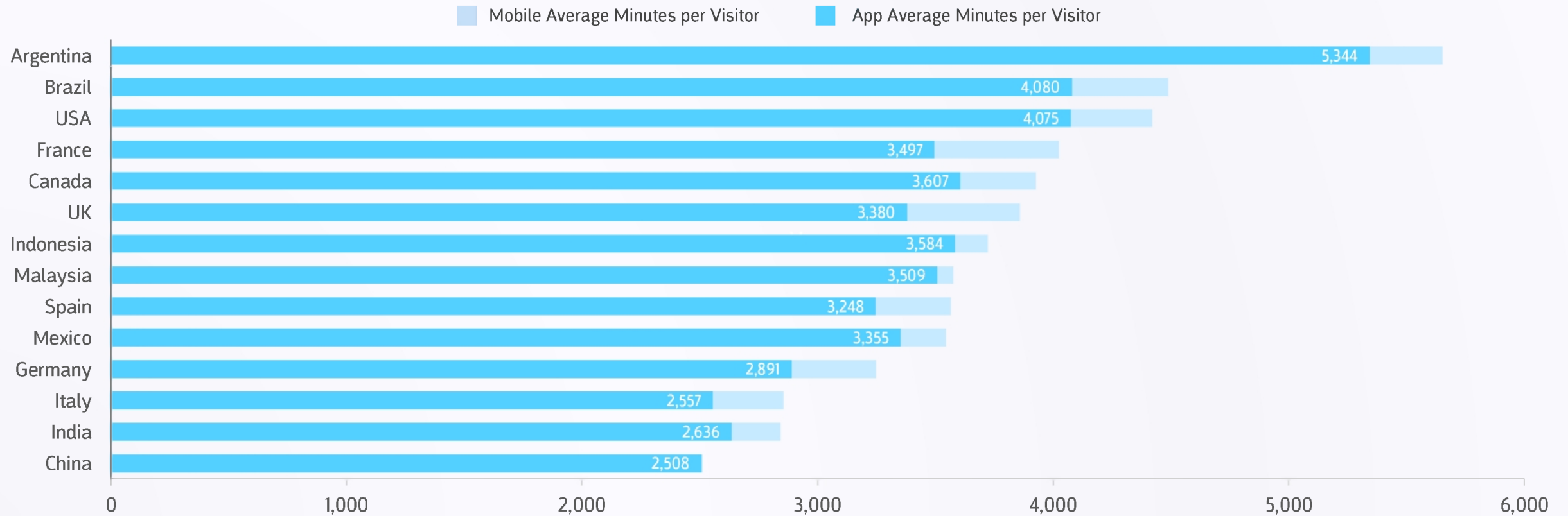

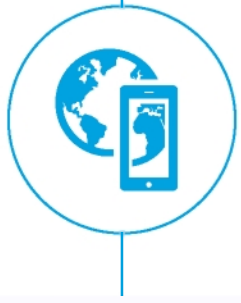

App time is universally a larger contributor than mobile web

The refined user experience and functionality of apps has led to their dominance of mobile time

App Average Minutes per Visitor

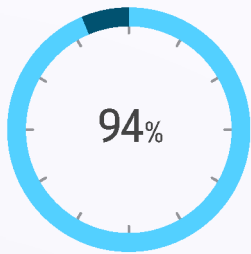

Apps drive dominant share of mobile time in all markets

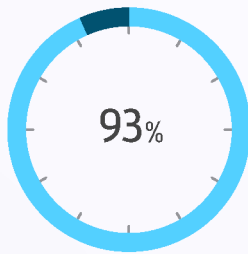
More than 80% of mobile minutes in all markets are spent on apps

Share of Mobile Minutes for Apps / Mobile Web

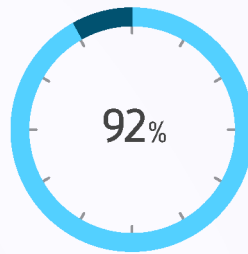
■ App Minutes ■ Mobile Web Minutes

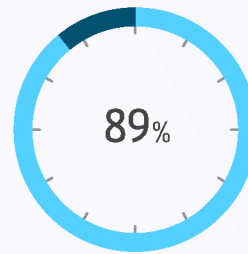
Argentina

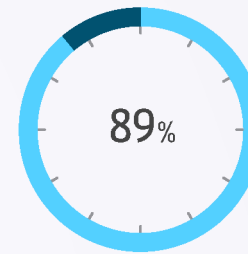
Malaysia

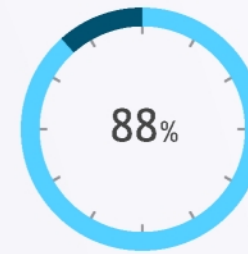
Mexico

Brazil

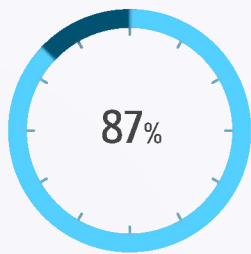
Germany

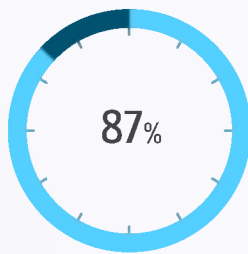
Spain

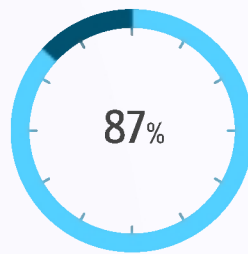
India

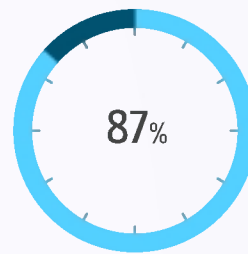
Indonesia

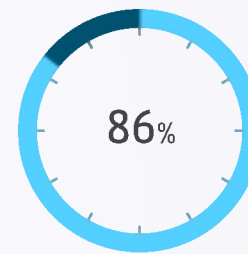
USA

Italy

France

Canada

UK

Mobile Only Audiences

More than ¼ of global users measured are now mobile only

In all but 3 markets, 70%+ of users are active on mobile during the month. In India 70% use **ONLY** mobile

% of Total Digital Population

Mobile Only Multi-Platform Desktop Only

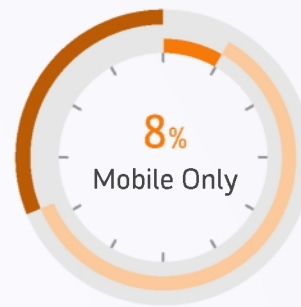
Germany

France

UK

Canada

USA

Argentina

China

Malaysia

Italy

Brazil

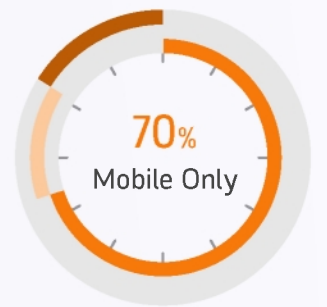
Spain

Mexico

Indonesia

India

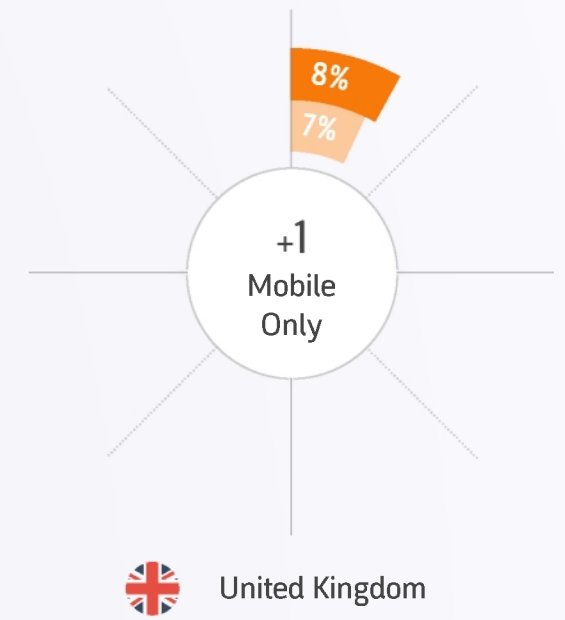
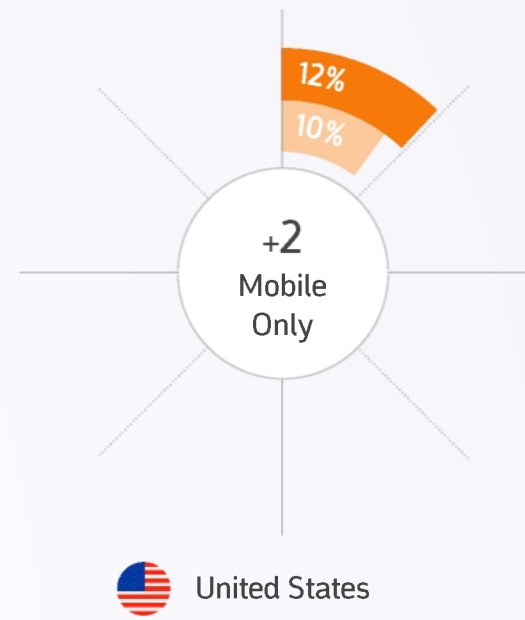
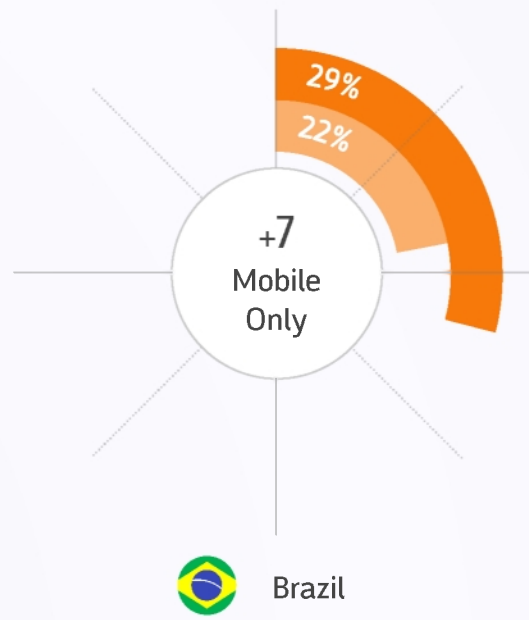
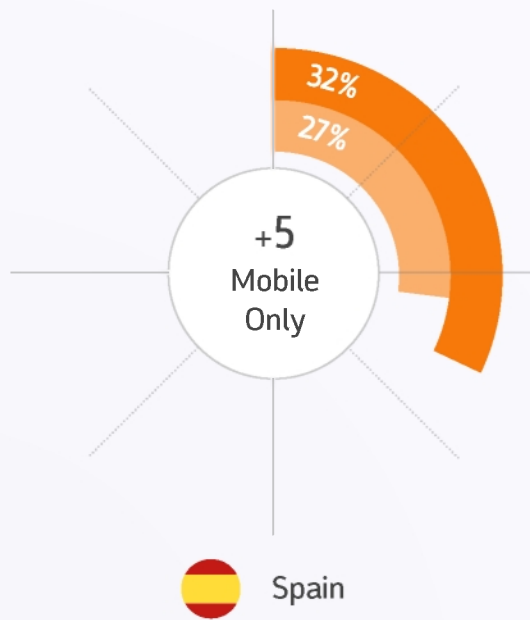
'Mobile only' share of total digital audience is growing

Brazil and Spain increased an already high share of mobile only users, but all markets saw this segment grow

Mobile Only % of Total Digital Audience (May 2016 to May 2017)

May 2016

May 2017

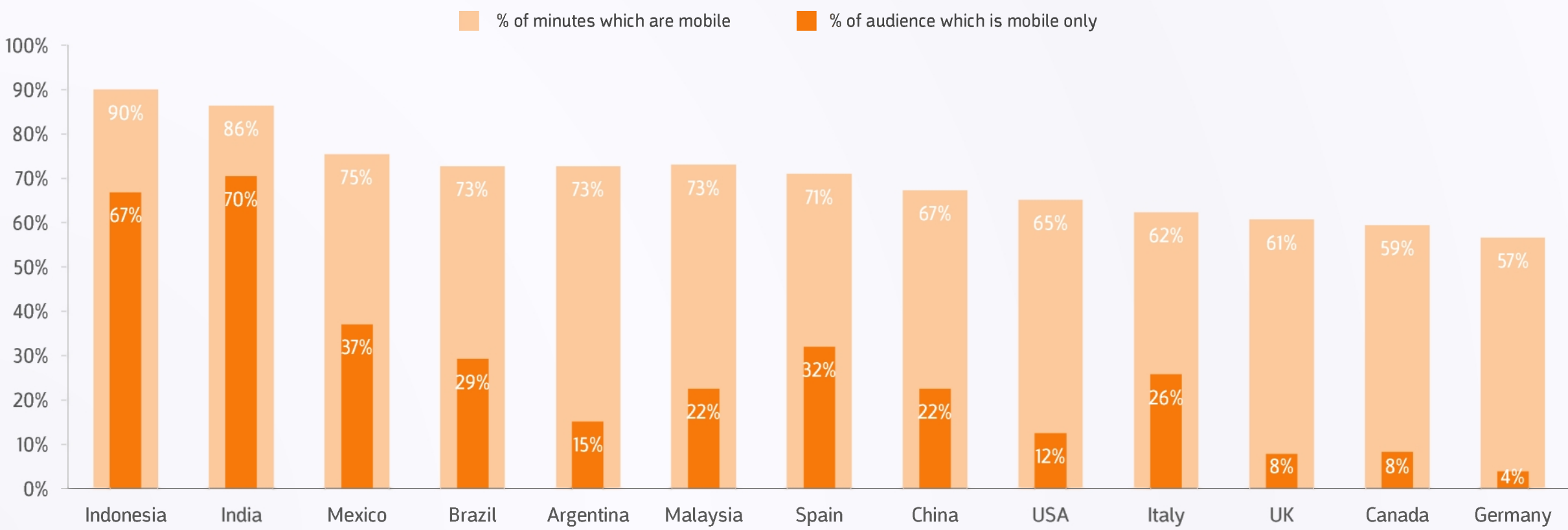

Mobile only usage correlates strongly with mobile time

Even as a minority, larger mobile only audiences intensify the overall share of the platform in their market

Mobile Only Audiences vs. Mobile's Percentage of Total Digital Minutes

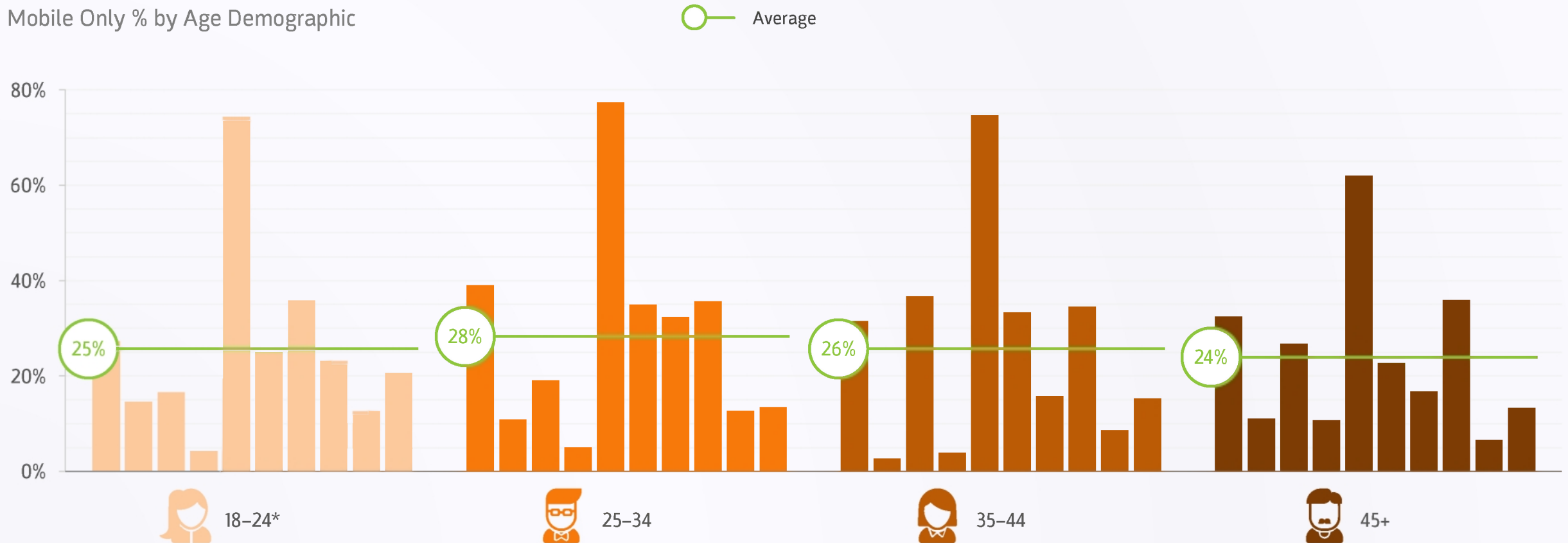

Mobile only usage not restricted to demographic extremes

Despite high mobile minutes, younger and older demographics are less likely to abandon desktop altogether

Mobile Only % by Age Demographic

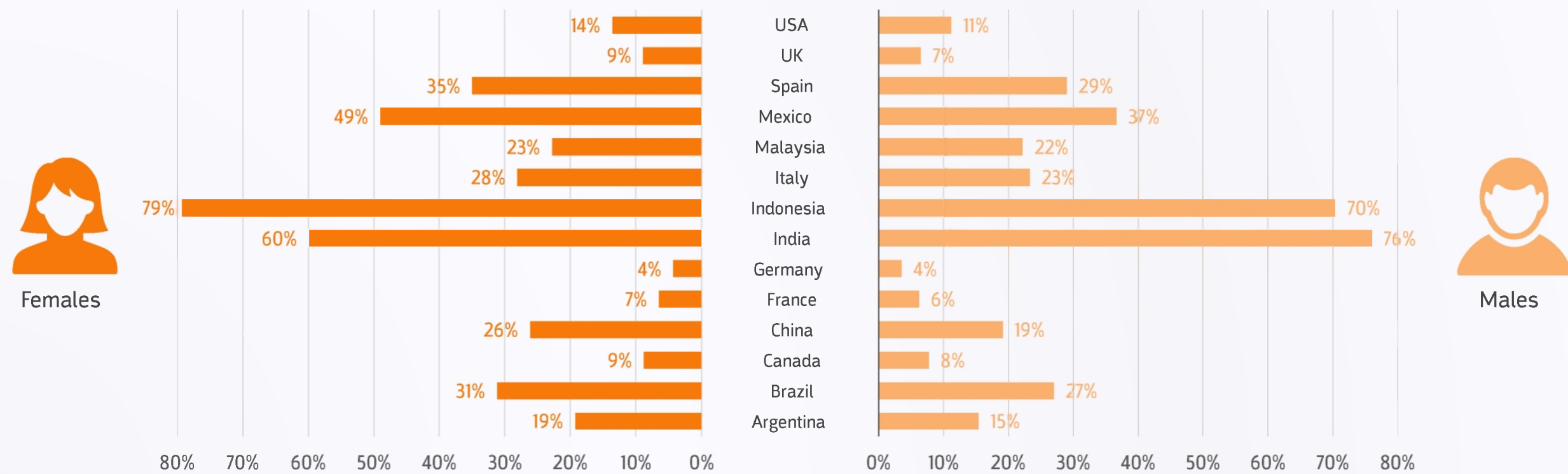
Bars shown in order: Brazil, Canada, China, France, India, Italy, Malaysia, Spain, UK, USA

Females are more likely to be mobile only internet users

India was the only market where male users were more likely to be mobile only

Mobile Only % by Gender

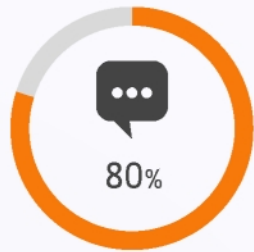

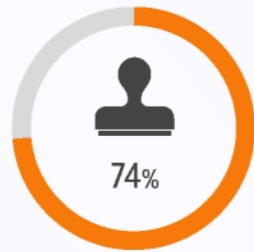
Certain content categories are driven by mobile only usage

On-the-go categories like communications and weather most likely to skew toward mobile only

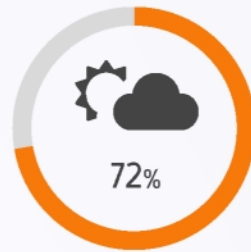
Average Mobile Only % of Total Digital Audience Across 14 Markets

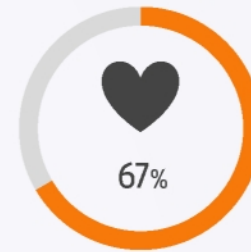
Instant Messenger

Incentives

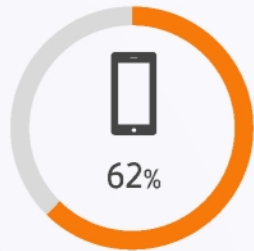
Weather

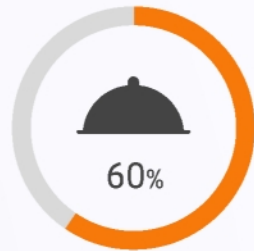
Personals

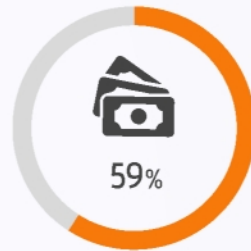
Job Search

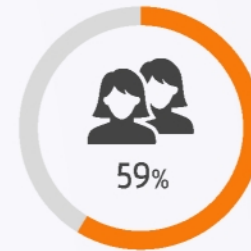
Telecommunications

Lifestyles – Food

Coupons

Gay/Lesbian

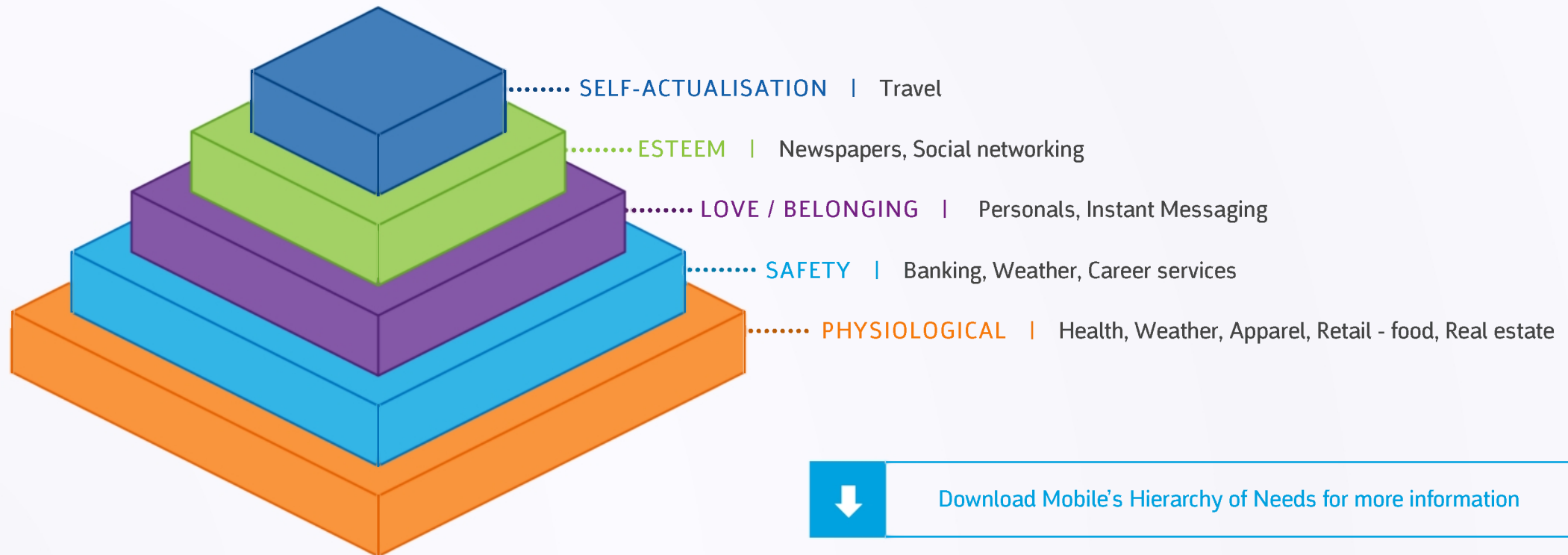

Beauty/Fashion/Style

'Mobile first' categories and human need states

Highlighted in a 2017 comScore study, mobile first behaviours can be aligned with human needs

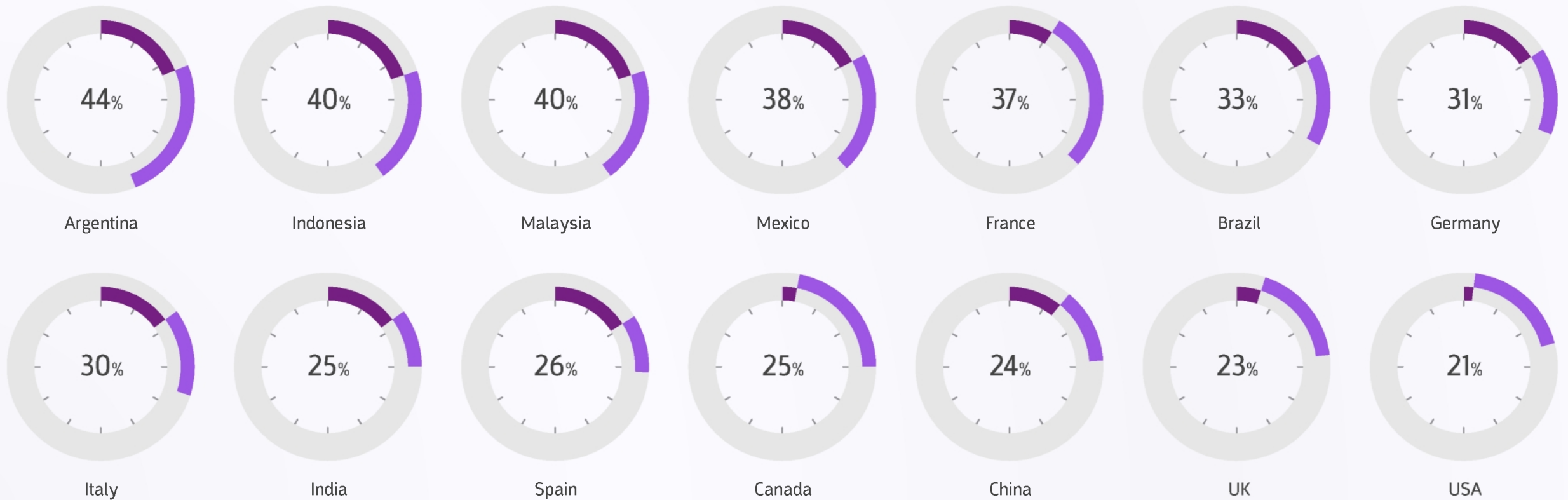
Mobile Category Dynamics

More than ¼ of mobile minutes on socially-driven functions

Social networking and instant messengers are consistently among the most popular mobile behaviours

Other Instant Messaging Social Networking

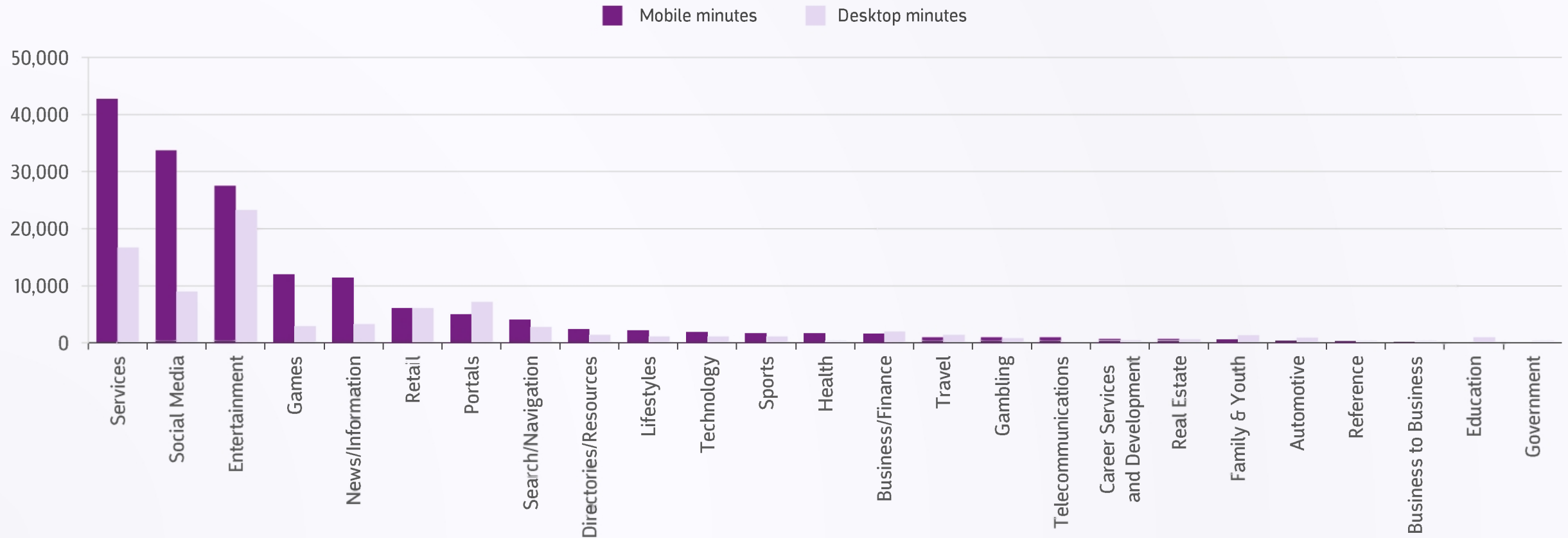

Overall mobile share is driven by highly mobile categories

Services (including instant messaging), entertainment and social drive up overall share of mobile minutes

UK Total Minutes (MM) by Category / Platform

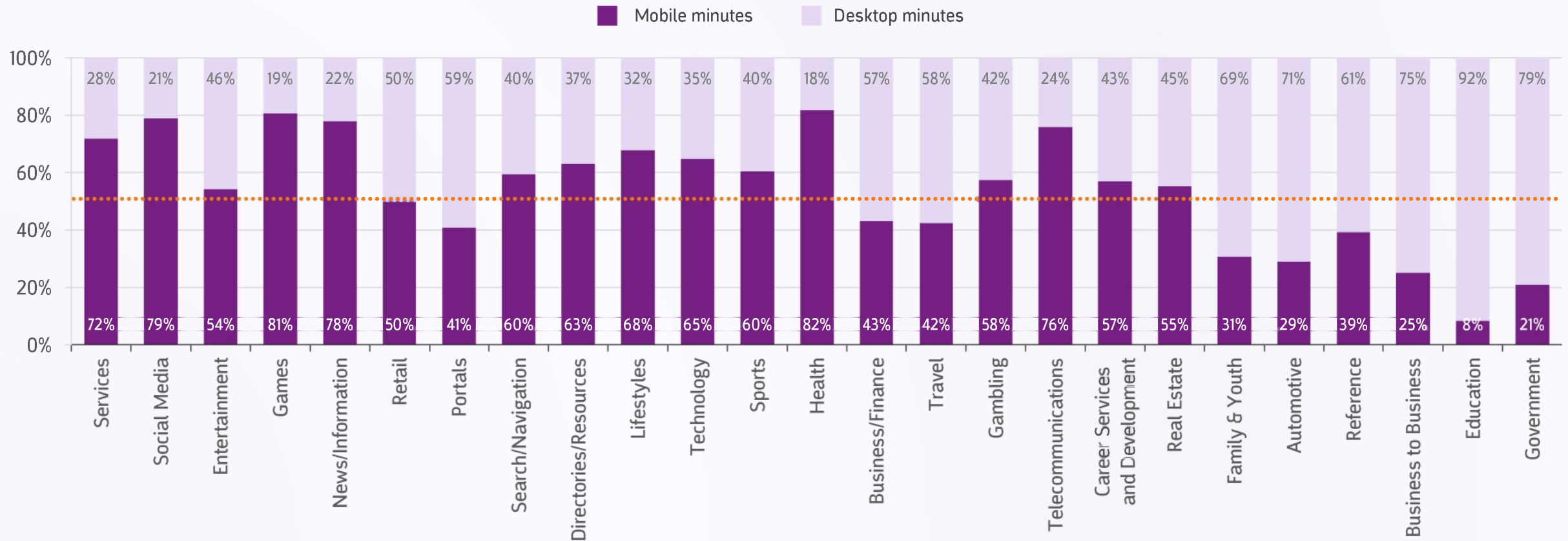

The longer tail of categories still relies heavily on desktop

Beyond categories delivering large absolute volumes of mobile minutes, desktop share is often over 50%

Share of UK Total Minutes (MM) by Category / Platform

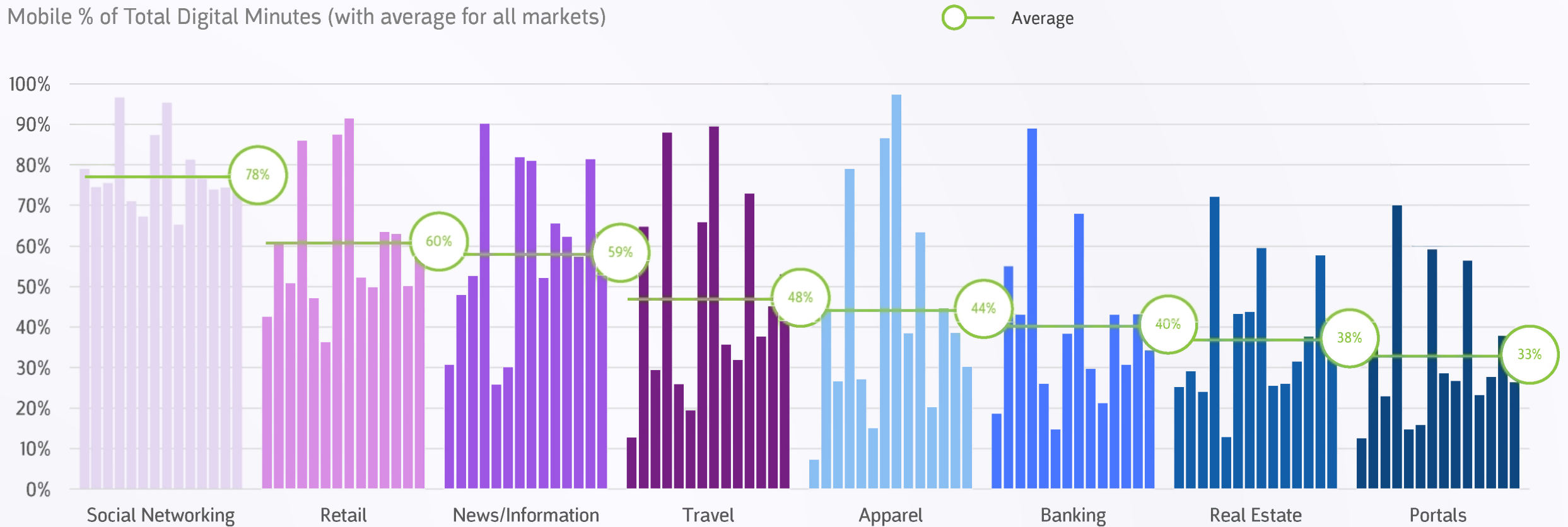

Cross-market averages identify 'mobile first' categories

Mobile takes a large share of overall digital minutes, but category nuances are important to understand

Mobile % of Total Digital Minutes (with average for all markets)

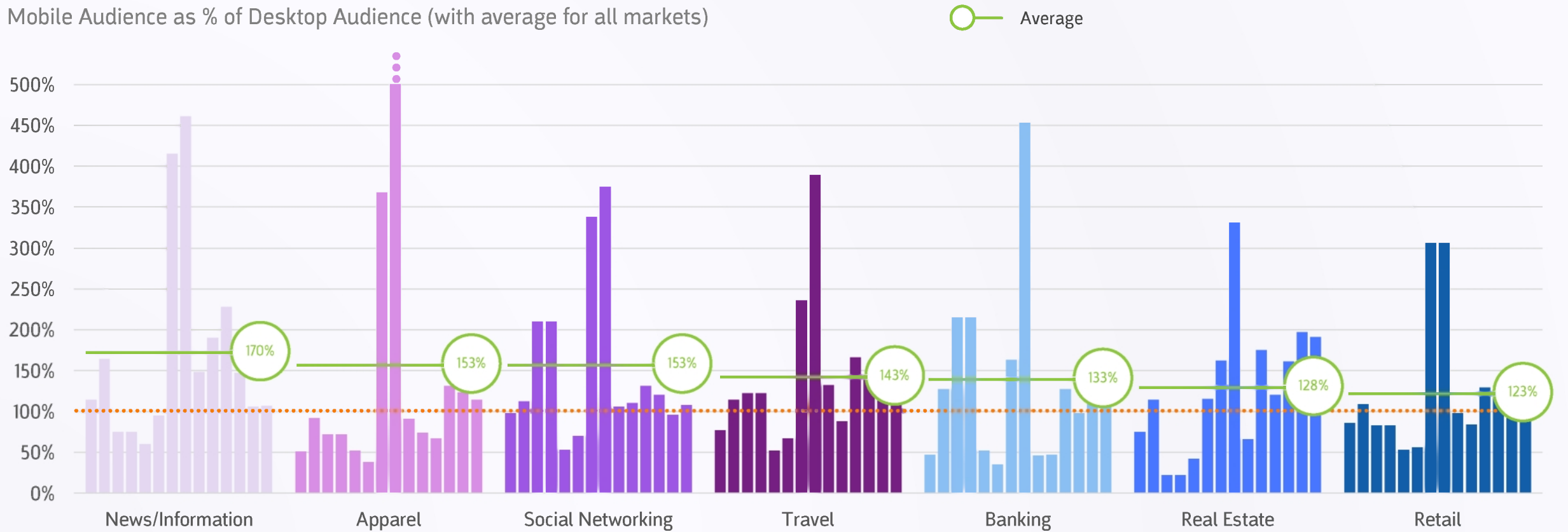
Bars shown in alphabetical order: Argentina, Brazil, Canada, China, France, Germany, India, Indonesia, Italy, Malaysia, Mexico, Spain, UK, USA

Some category audiences are also surpassing desktop

In a number of major categories, mobile audiences are now larger on average than their desktop counterparts

Mobile Audience as % of Desktop Audience (with average for all markets)

Bars shown in alphabetical order: Argentina, Brazil, Canada, China, France, Germany, India, Indonesia, Italy, Malaysia, Mexico, Spain, UK, USA

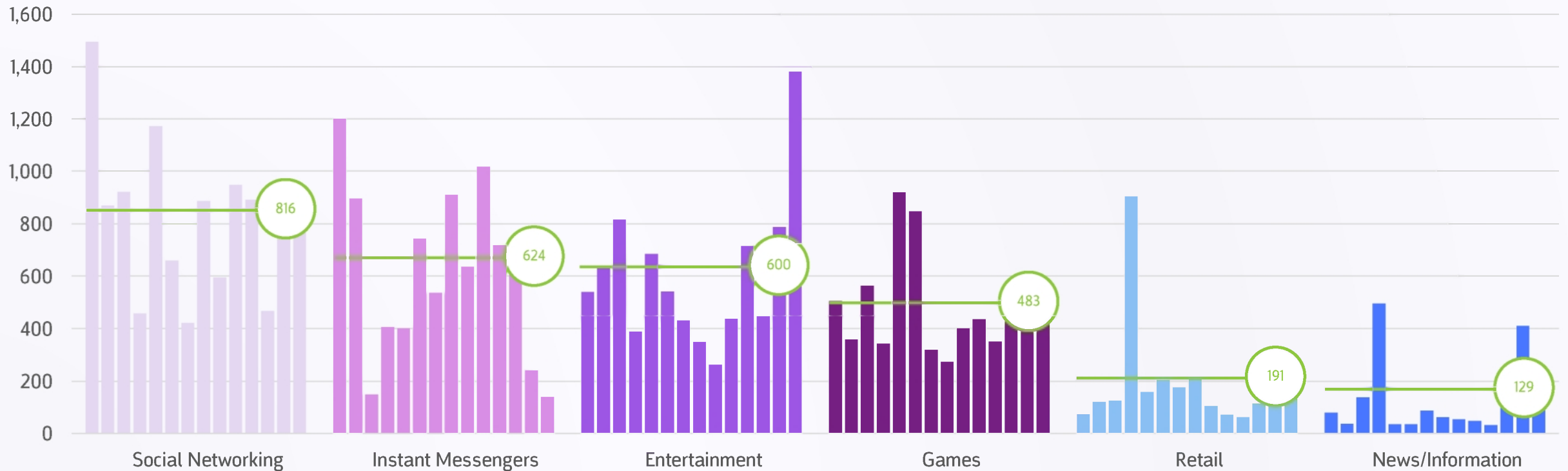

Social / leisure categories draw most mobile time per user

On a per-user basis, users spend more time on communication and entertainment than practical uses

Average Mobile Minutes Per User (with average for all markets)

○ Average

Bars shown in alphabetical order: Argentina, Brazil, Canada, China, France, Germany, India, Indonesia, Italy, Malaysia, Mexico, Spain, UK, USA

Games flourish in North America and Western Europe

In several markets, gaming accounts for more minutes per user than even the instant messaging category

Average Minutes Per User

M-commerce and mobile transactions

Mobile banking / retail reach achieves relative parity with desktop

Mobile adoption for the banking and retail categories now almost mirrors desktop equivalents

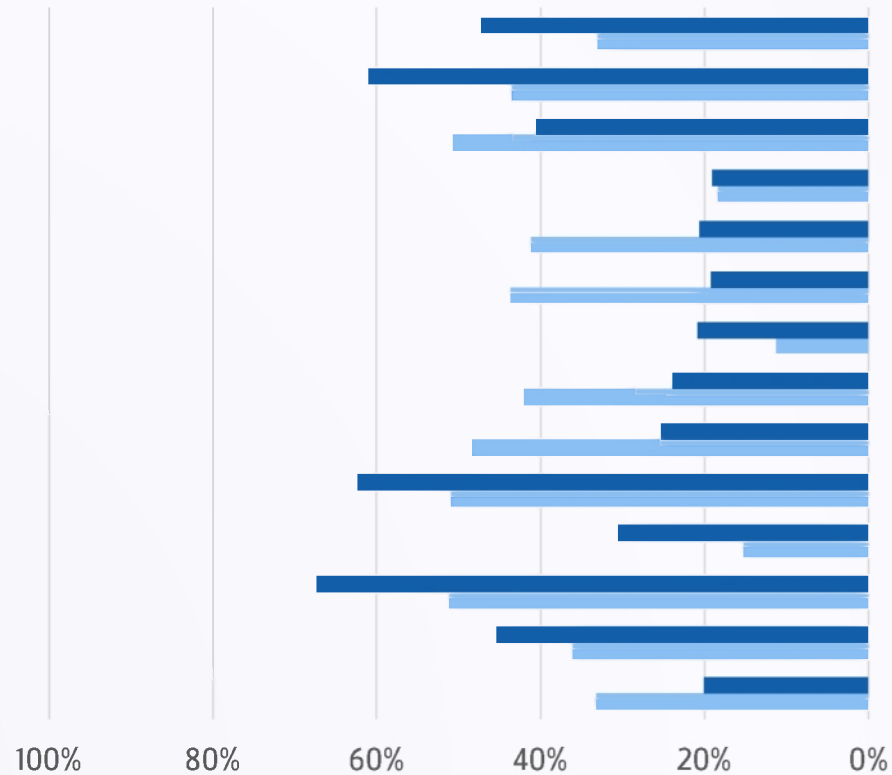
Category Reach by Platform

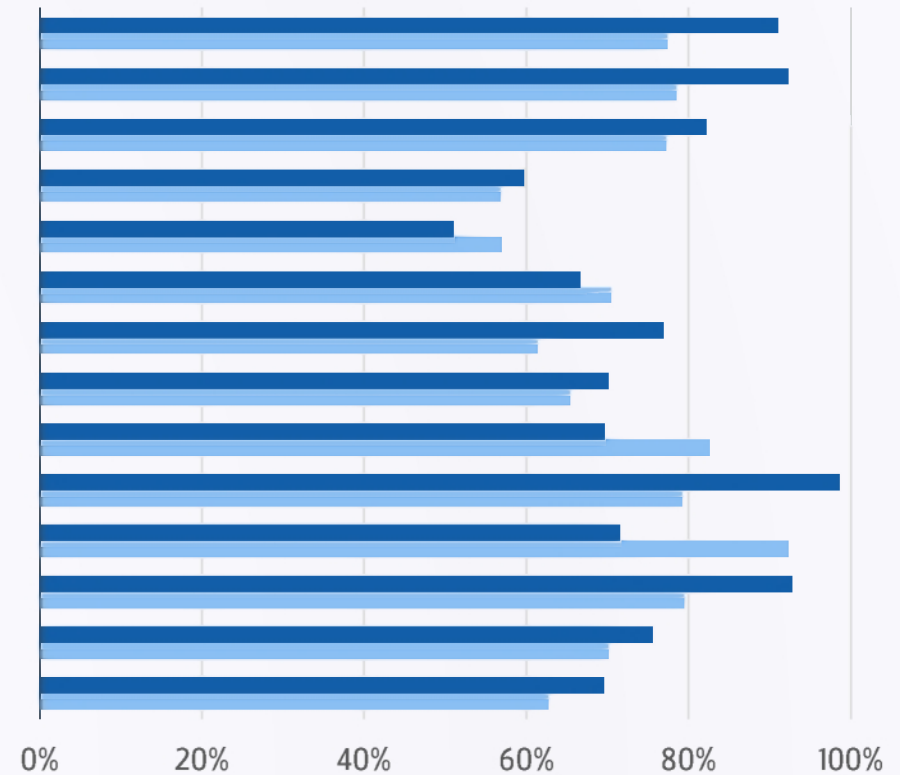
Banking

Mobile

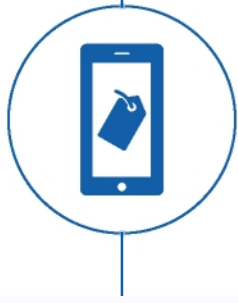
Desktop

USA
UK
Spain
Malaysia
Mexico
Indonesia
Italy
India
Germany
France
China
Canada
Brazil
Argentina

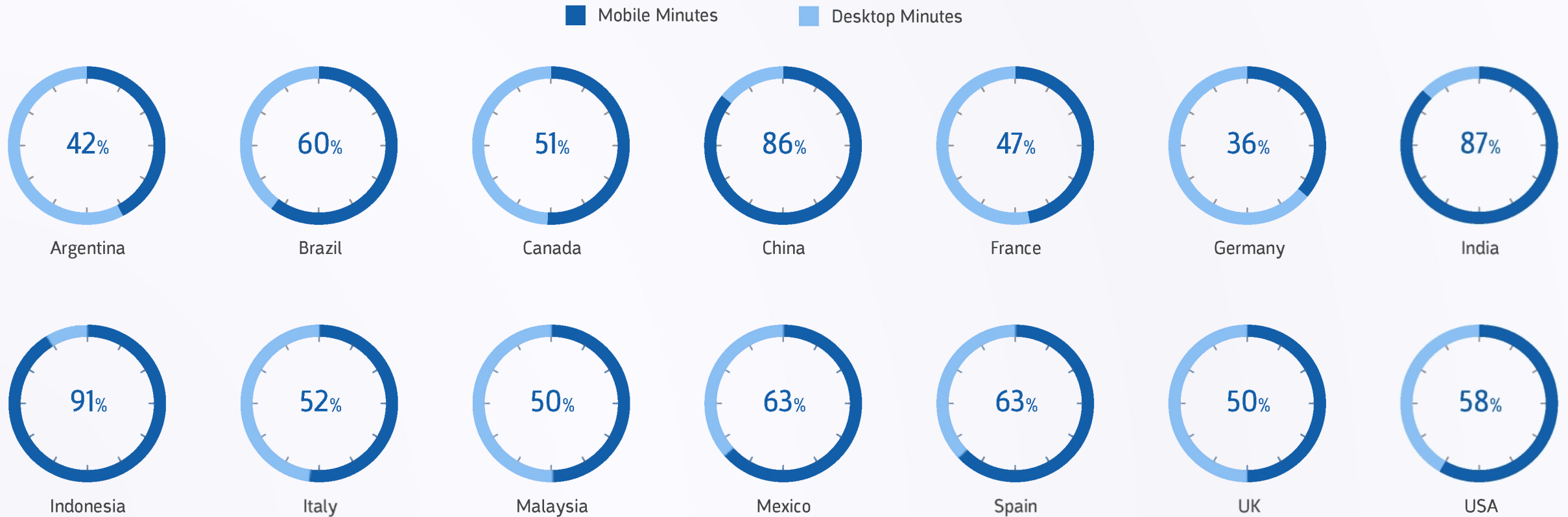
Retail

Global retail time has generally shifted to mobile devices

More than half of time in the retail category has shifted to mobile in most markets, but are they converting?

Share of Retail Minutes by Platform

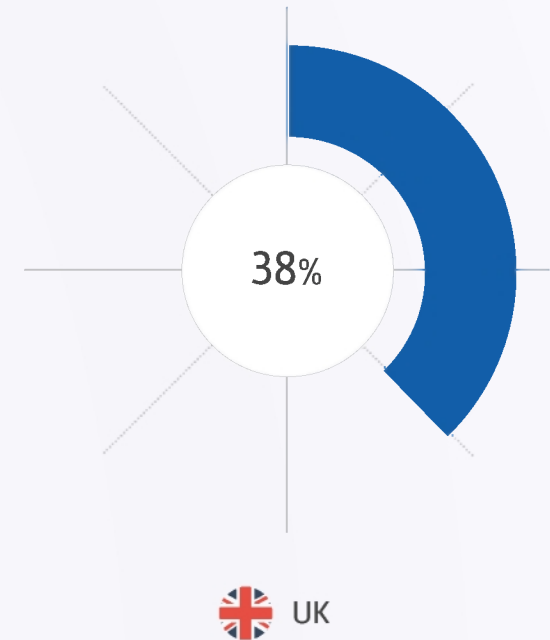
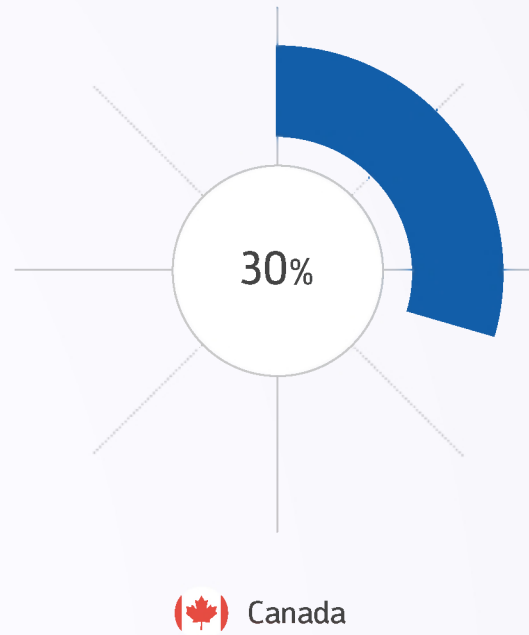
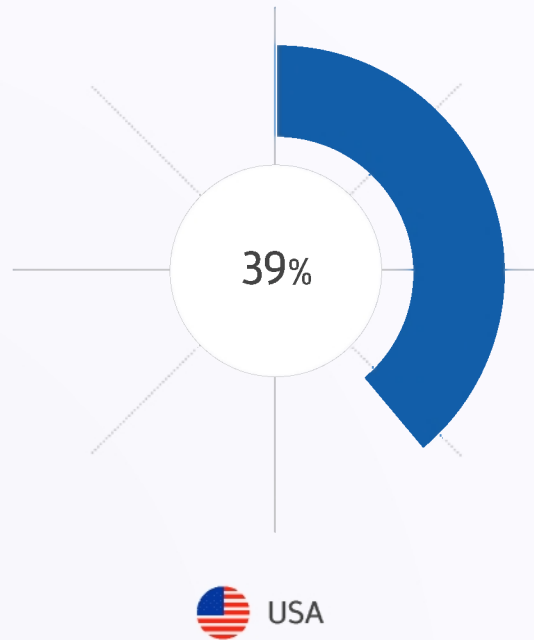

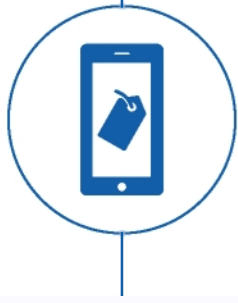

Fewer than 4 out of 10 mobile users purchase in a month

Under half of all mobile users in three major markets are making all mobile retail transactions

% Making a Retail Purchase on Mobile in a Month

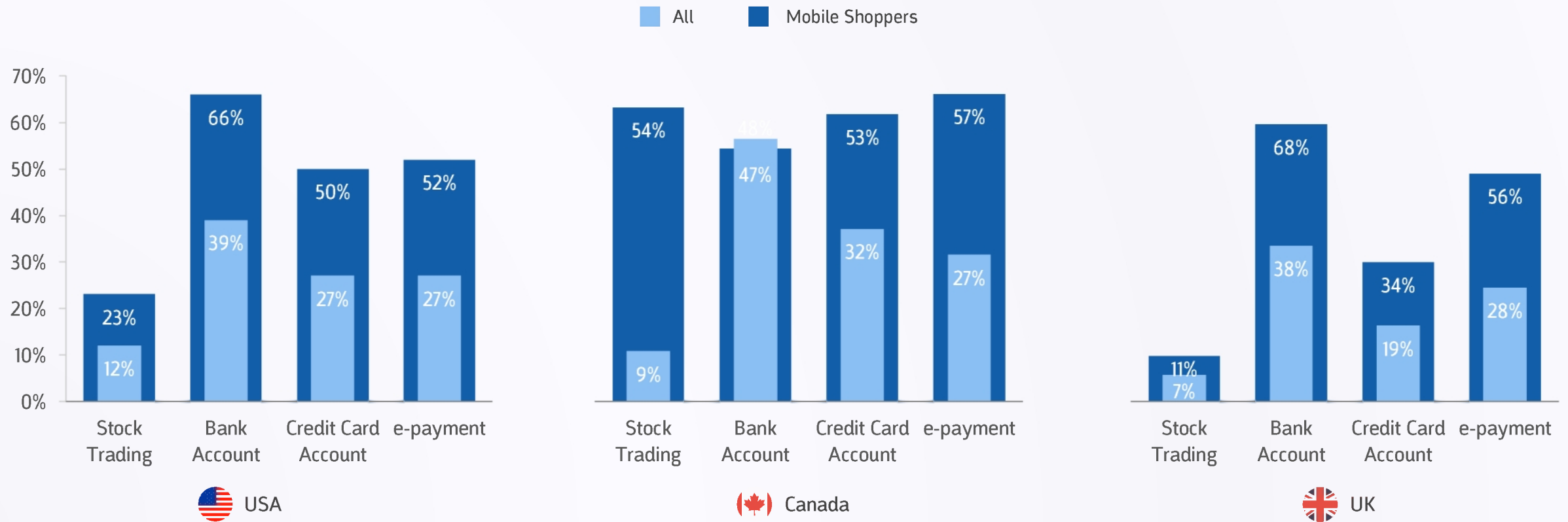

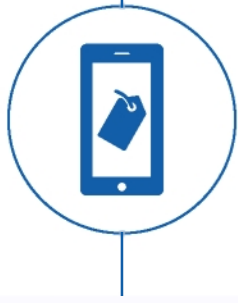

Mobile shoppers show greater comfort with mobile finance

Retail purchasing is indicative of comfort, with mobile shoppers often 2x more likely to perform finance activities

% Performing Mobile Financial Actions in a Month

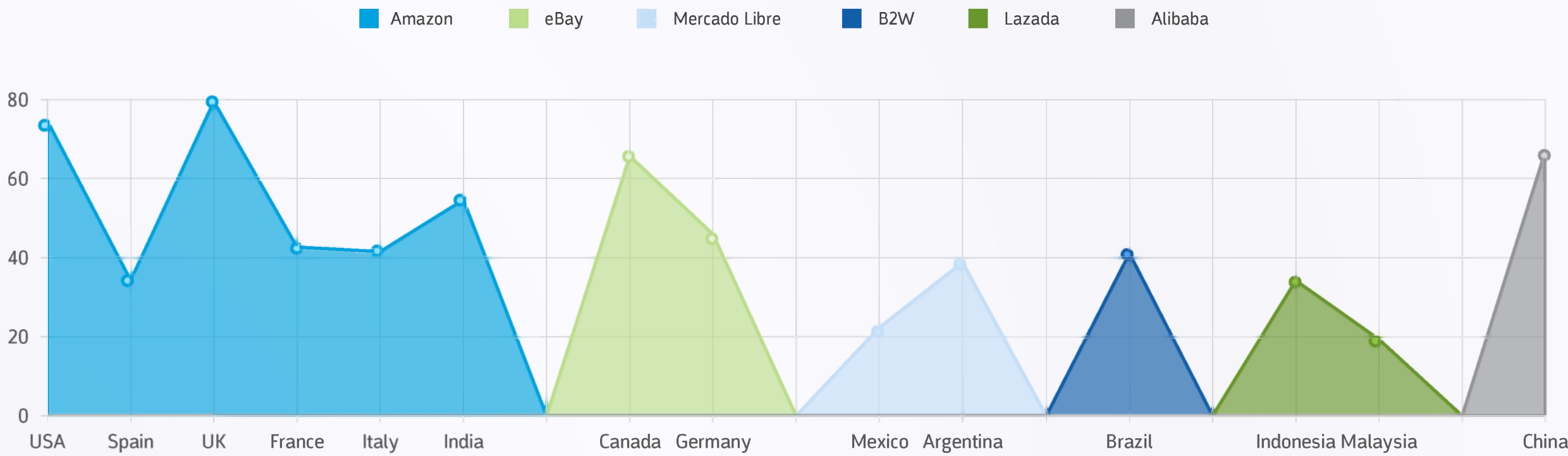

Large international retailers share market leadership

These 6 retailers dominate the #1 spot in the Retail category across all 14 markets studied

% Mobile Reach for largest Retail entity by country

Footnote

Mobile App Usage

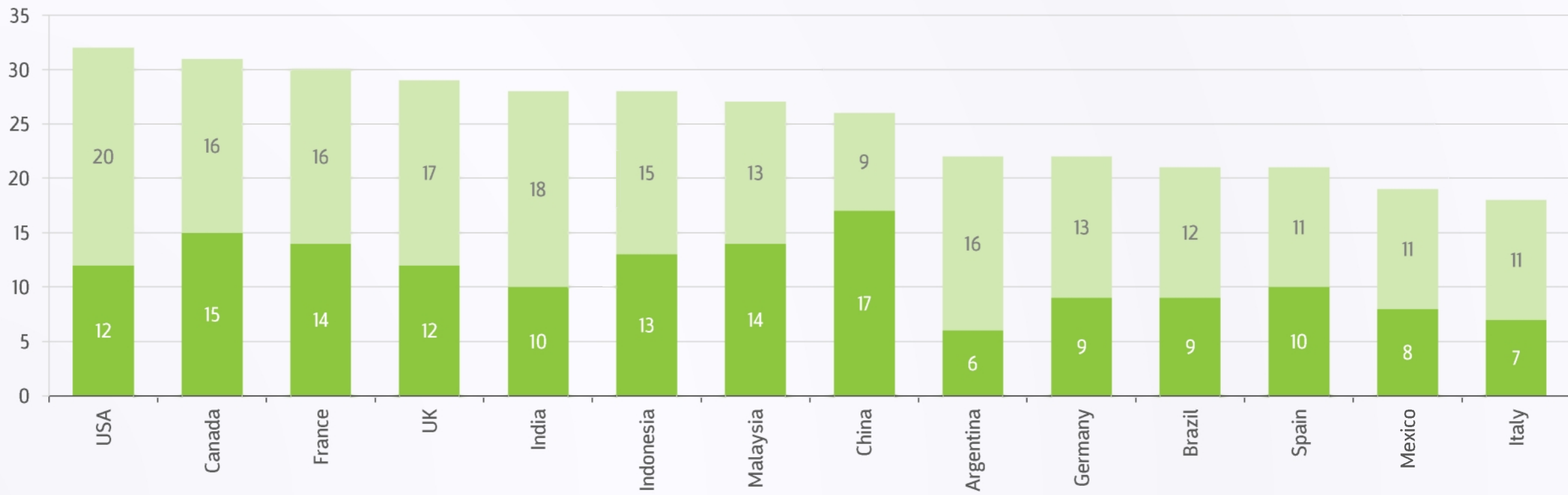

App reach still dominated by a small number of apps

Only US / Canada have over 30 apps reaching more than 10%, and none have more than 20 with 20%+ reach

Number of Apps Within Reach Brackets

10-20% reach >20% reach

Reliance on top 30 for mobile minutes is consistent globally

The top 30 apps in all markets generate over 40% of all mobile minutes, and around 60% in Indonesia and Mexico

Top 30 Apps' Share of Total Mobile Minutes

USA

Canada

France

UK

India

Indonesia

Malaysia

China

Argentina

Germany

Brazil

Spain

Mexico

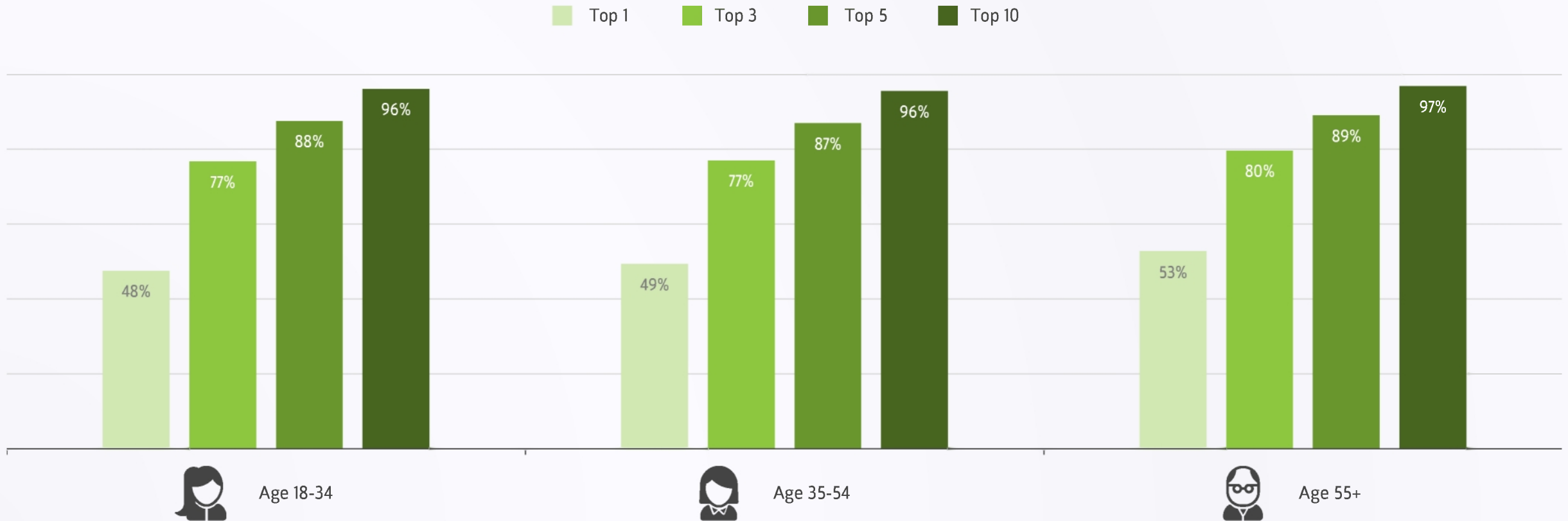
Italy

Individual users spend over 95% of time in their top 10 apps

Almost half of all mobile time is spent inside users' most used app, and nearly all of it within their top 10

Concentration of Time Spent by Individual Users for App Rank

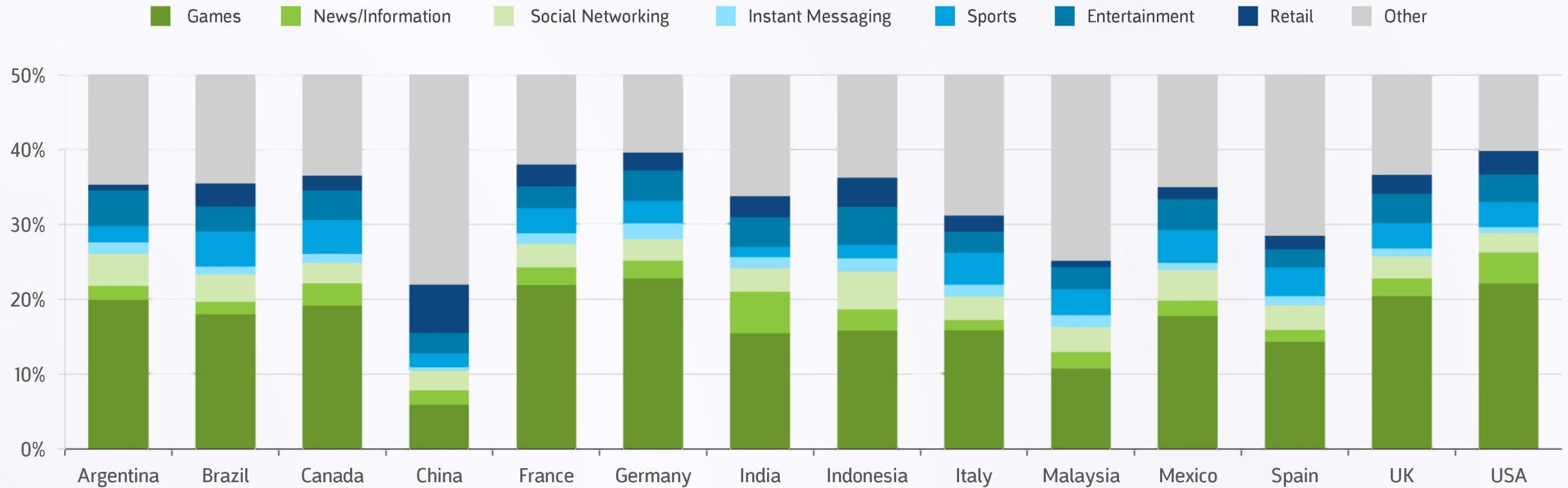

The most significant number of apps are games...

In almost every market, the category with the largest number of apps is gaming

% of Total Apps

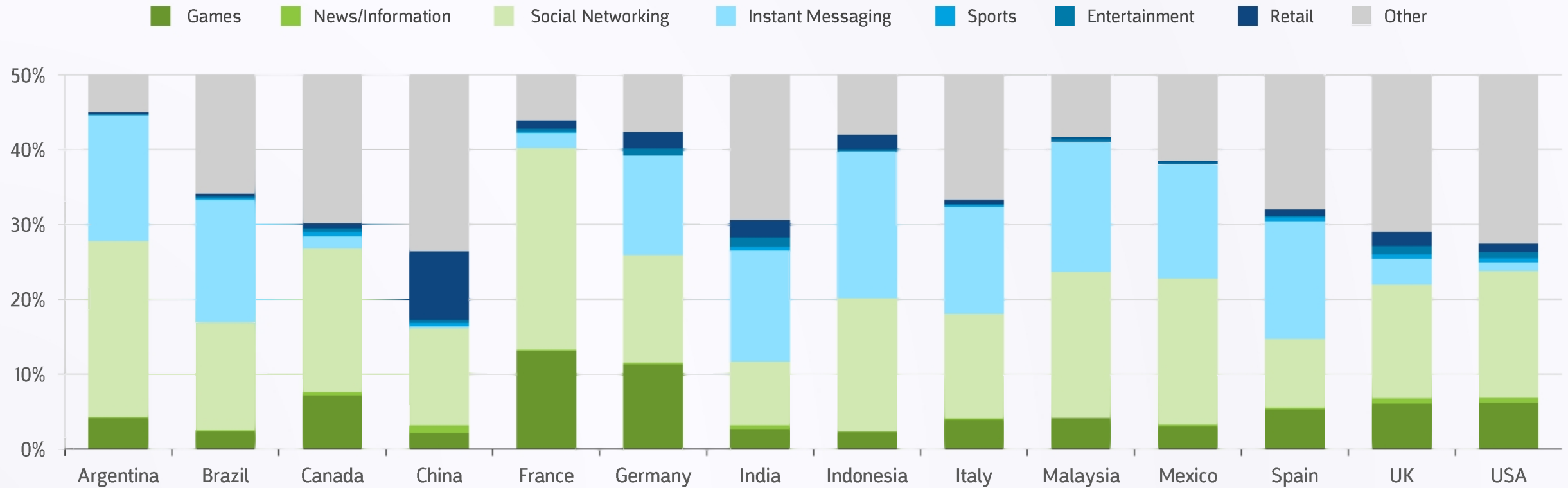

...but app minutes are dominated by social and IM

Despite a smaller number of apps, these two categories share a disproportionately large number of minutes

% of Total App Minutes

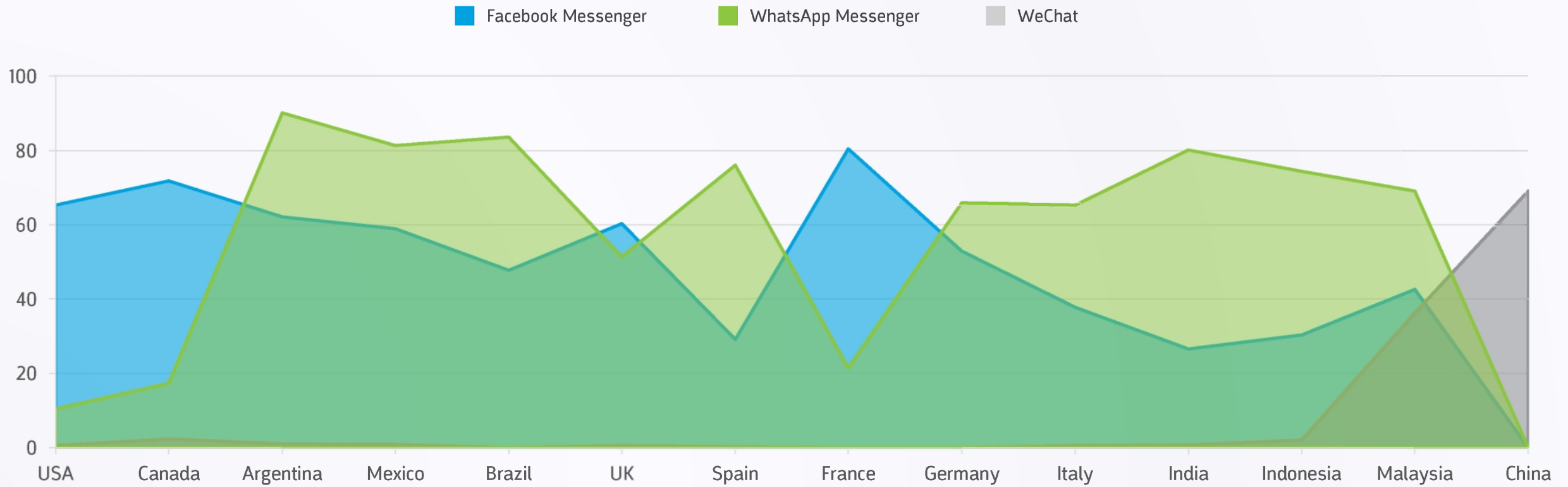

Adoption almost binary for Instant Messaging Apps

Despite a relatively small number of apps, markets generally have one established category leader

% Reach of 3 Major Instant Messaging Apps

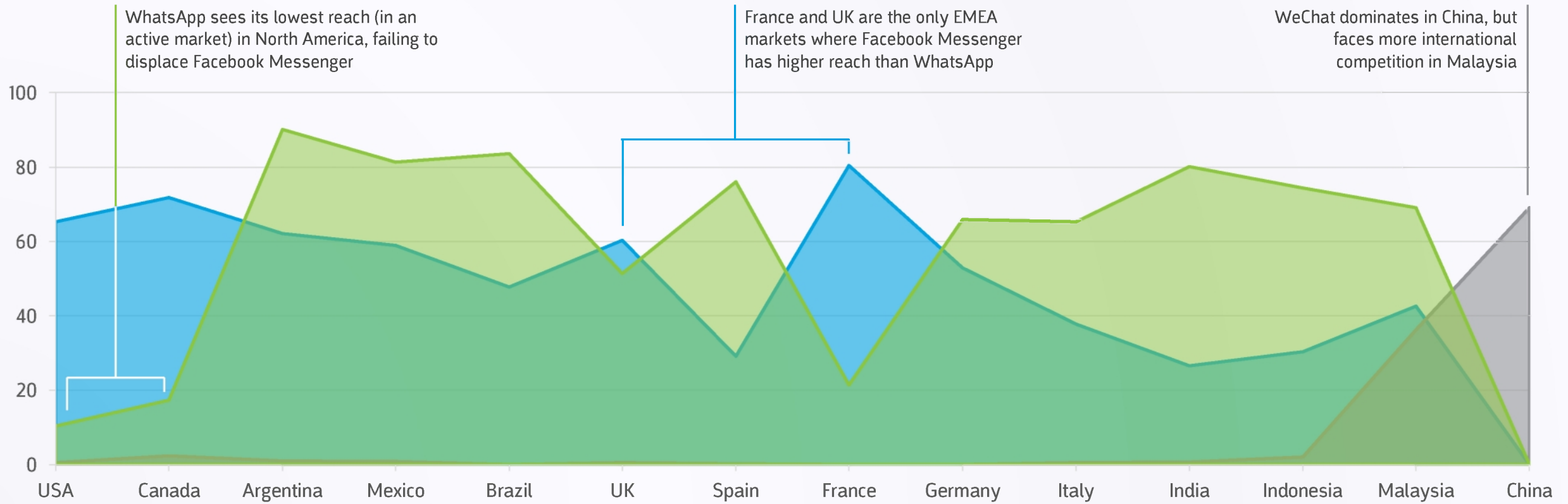

Adoption almost binary for Instant Messaging Apps

Despite a relatively small number of apps, markets generally have one established category leader

% Reach of 3 Major Instant Messaging Apps

Winners Take All: Top News Apps Dominate Category Minutes

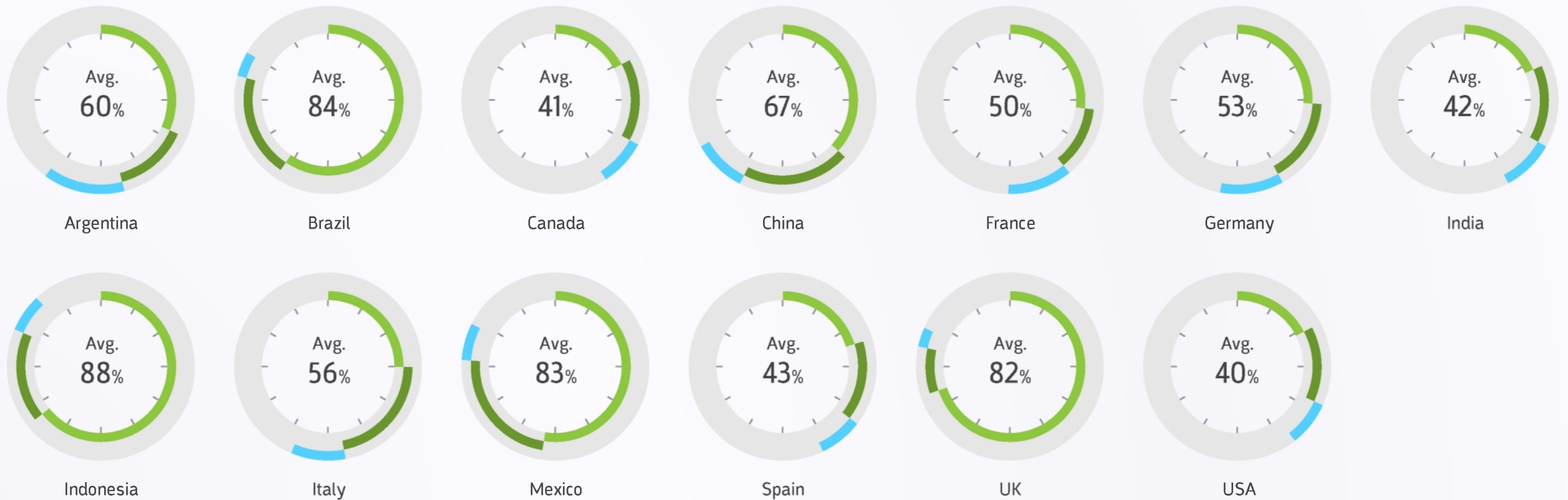
The dominance of top apps is especially noteworthy in Brazil, Indonesia, Mexico and the UK

Share of Total News App Minutes for Top 3 Apps

■ Number 1

■ Number 2

■ Number 3

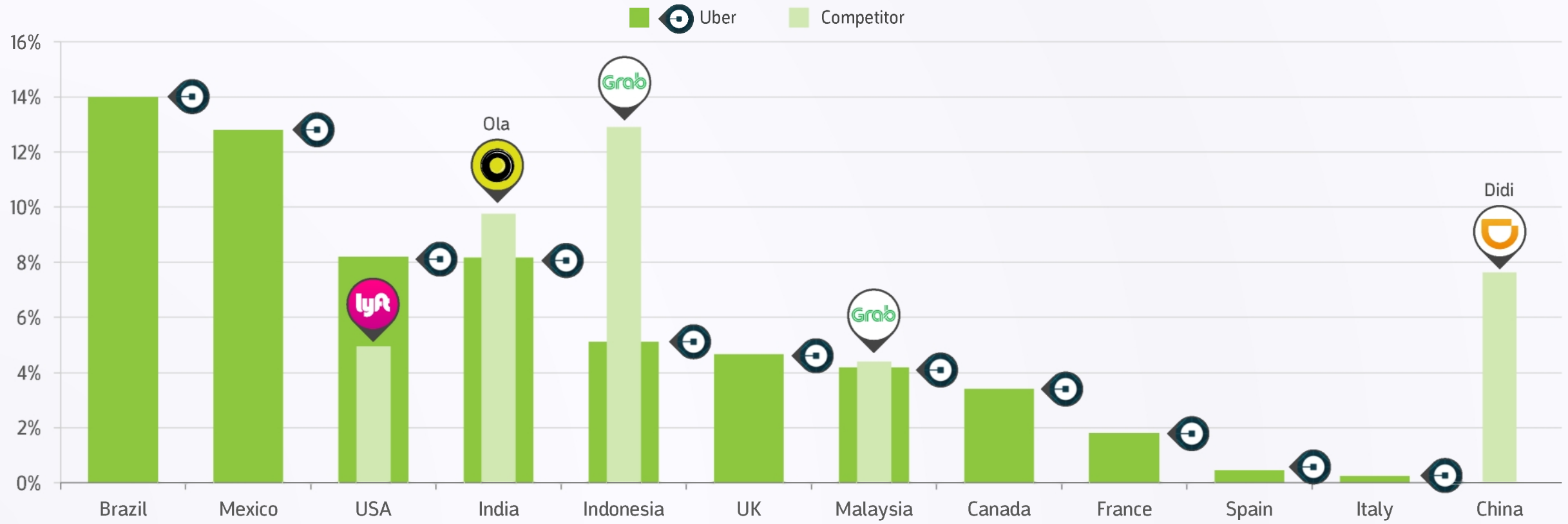

Is LATAM leading the Way for the Ride Sharing Economy?

Uber enjoys its highest reach in Brazil and Mexico, although APAC regions appear to support 2 large players

Reach of Uber vs. Selected Ride Sharing Services (% of Mobile Users)

Facebook leads adoption of global social apps

Other apps are more subject to regional variation, notably in Indonesia where Instagram eclipses even Facebook

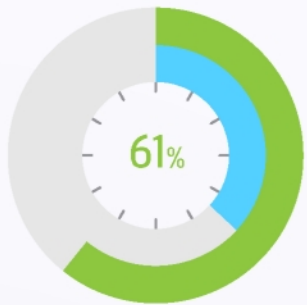
% Reach for Top 2 Major Social Networking Apps*

Facebook

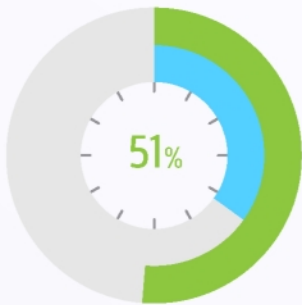
Instagram

Snapchat

WeChat

Argentina

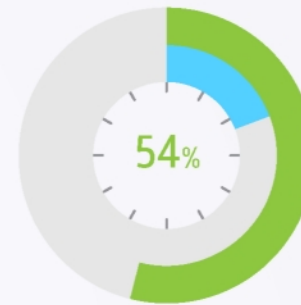
Brazil

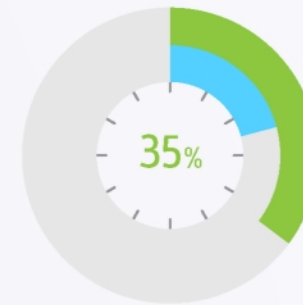
Canada

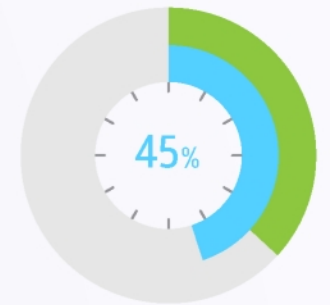
France

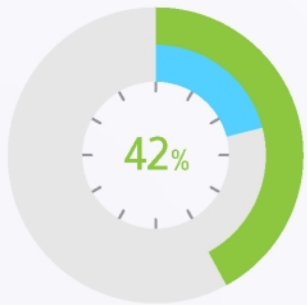
Germany

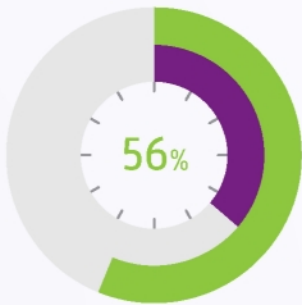
India

Indonesia

Italy

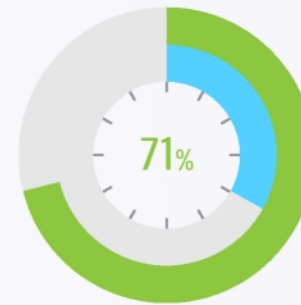
Malaysia

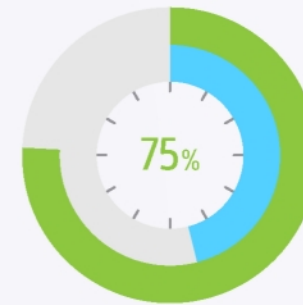
Mexico

Spain

UK

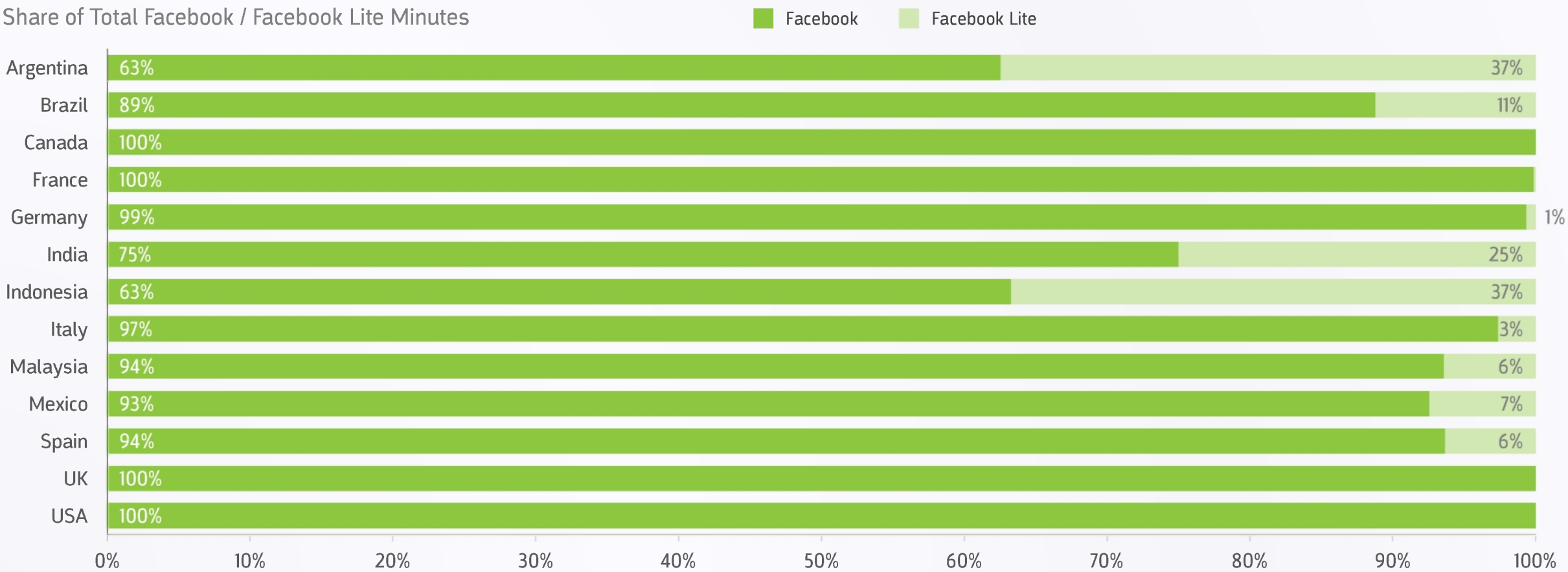
USA

Facebook Lite boosts minutes in heavily-mobile markets

Argentina, India and Indonesia are within the top 5 markets for share of mobile minutes

Share of Total Facebook / Facebook Lite Minutes

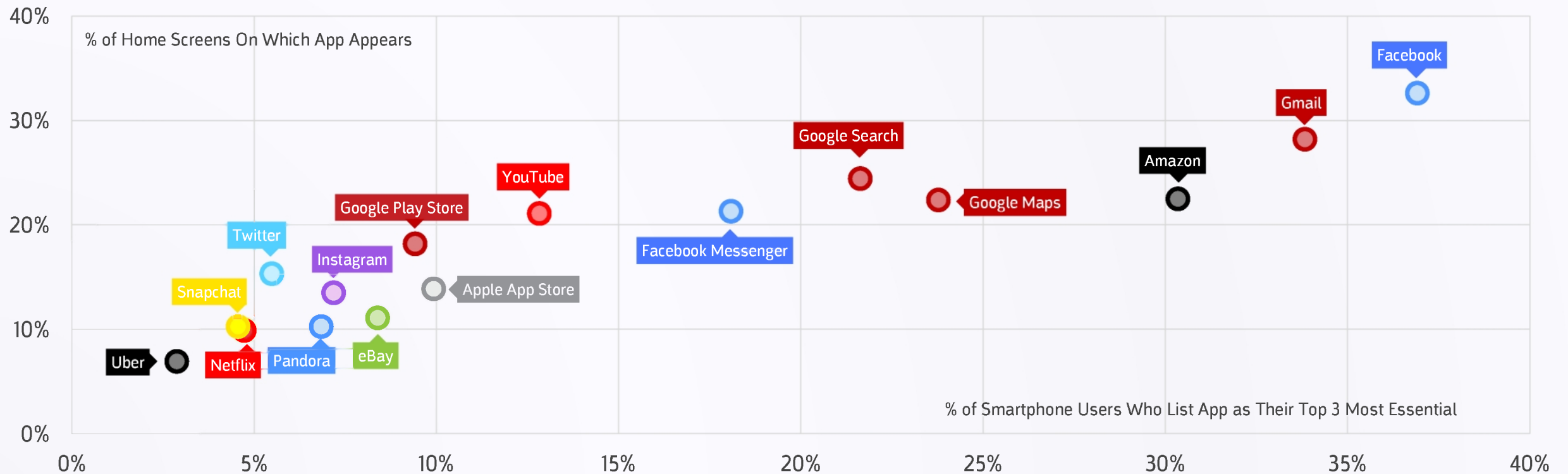

Homescreens are the domain of 'essential' apps

There is a strong correlation between apps which make it onto users' homescreen and those considered essential

Selected Smartphone Apps: 'Most Essential' vs. Home Screen Incidence

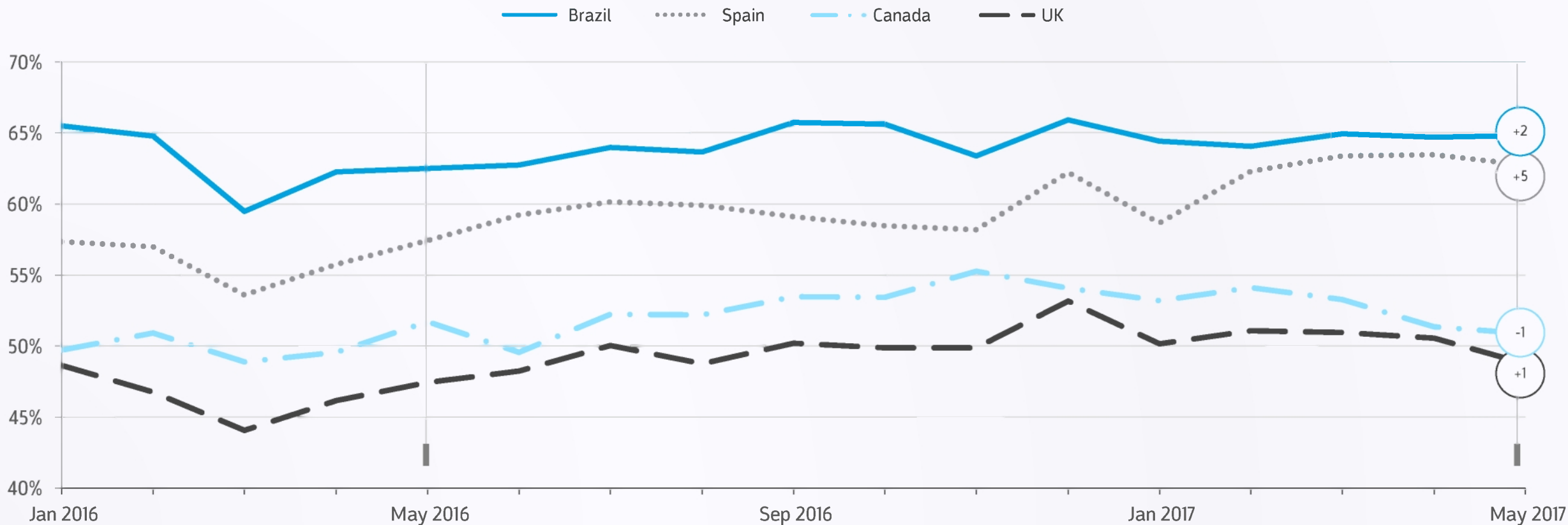
A Maturing Mobile Marketplace

Apps' share of time appears to have reached a plateau

Most markets saw almost flat or declining change in apps' share of minutes. Only Spain saw noteworthy growth

Mobile app % of total digital minutes

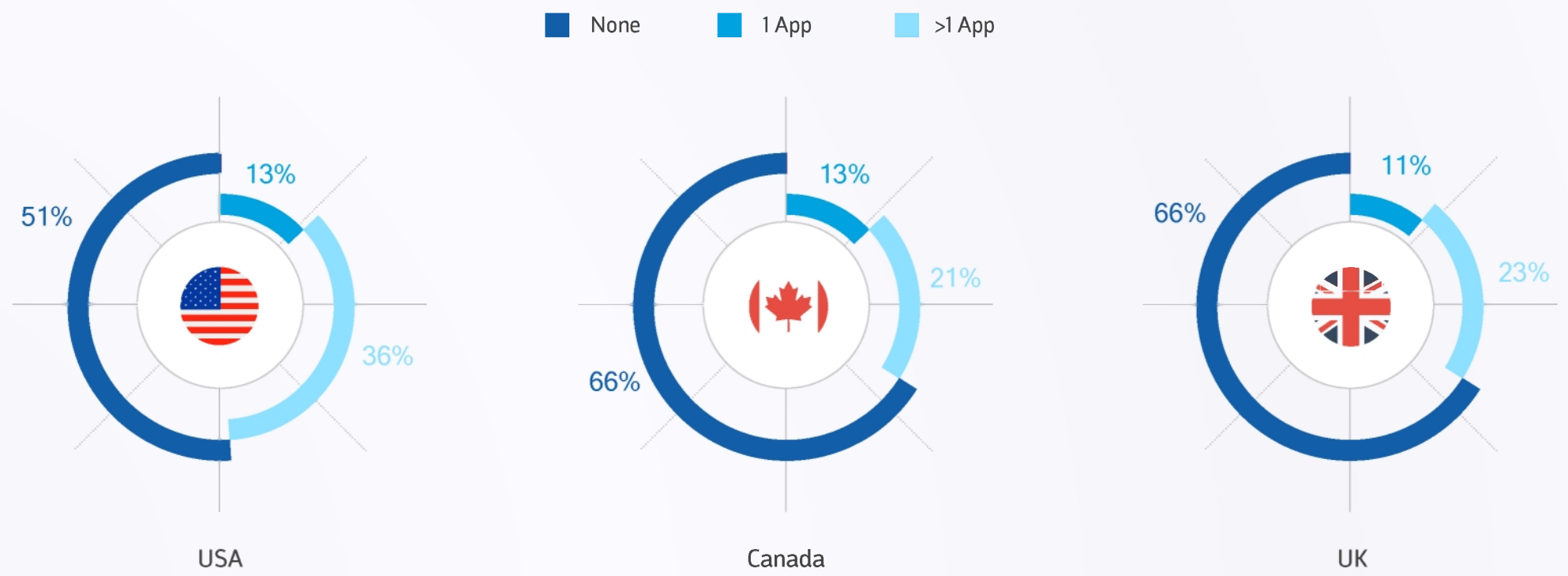

More than half of users don't download new apps

Only a minority of smartphone owners download more than one, creating hurdles for new apps to be adopted

Number of Apps Downloaded in a Month (% of Smartphone Owners)

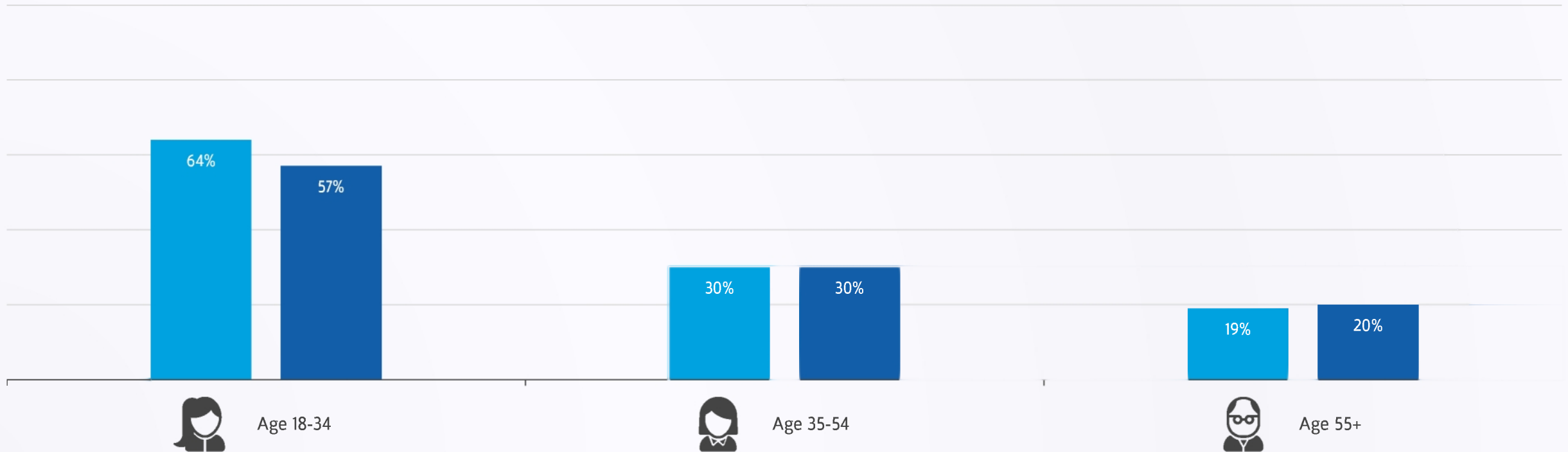
Only younger users are 'net positive' for app downloads

Over 35s are more likely to download fewer apps than a year ago, and more likely to delete at a faster rate

% of US Smartphone Users by Age Segment

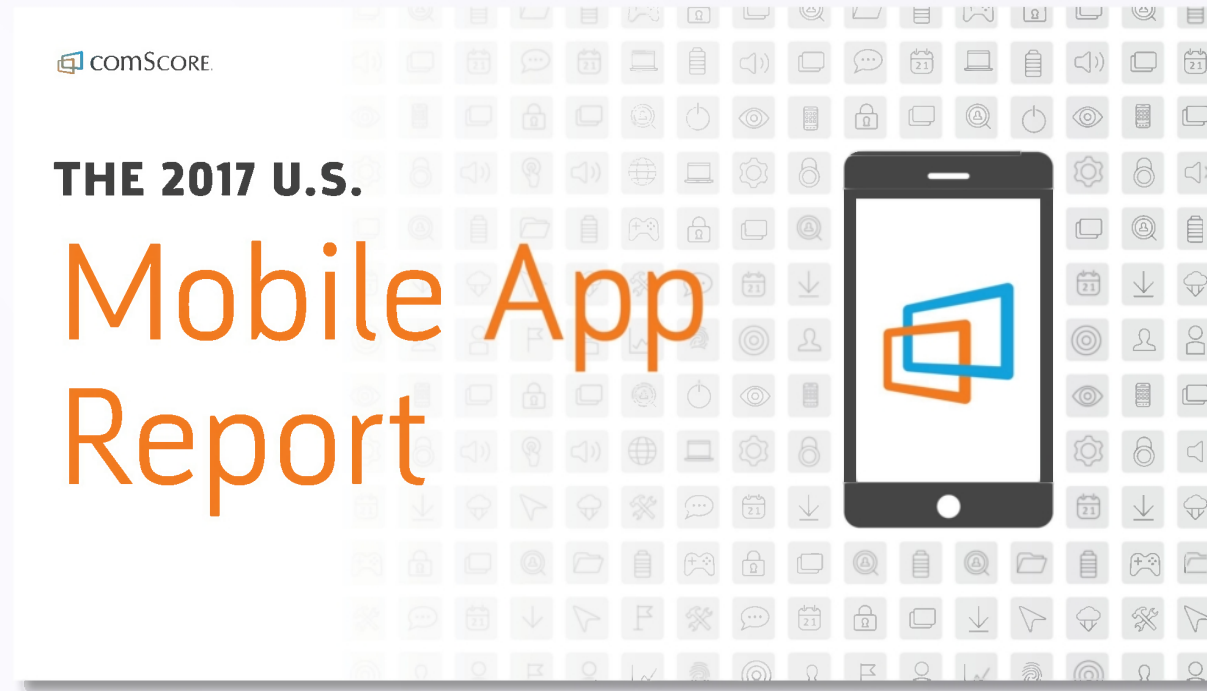
■ I download new apps more often now than I did a year ago

■ I download new apps more often than I delete/uninstall old ones

The 2017 U.S. Mobile App Report

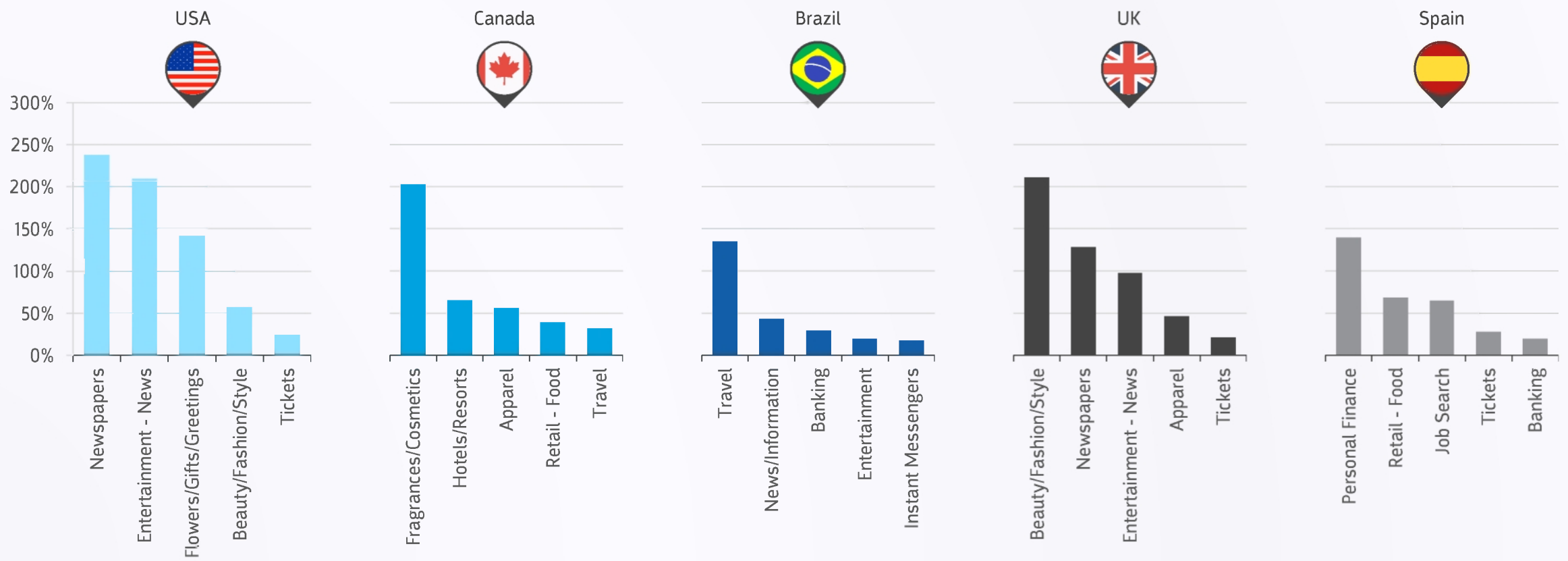
Download **The 2017 U.S. Mobile App Report** for more information

App categories experiencing growth

Flattening overall app time has not stopped some categories tripling audiences in the last year

% Change in Unique Users (May 2016 – May 2017) for Selected Categories

Key takeaways

Key Takeaways

Mobile Audience Dynamics Vary from Market to Market

While mobile now accounts for the majority of time spent across nearly every market, the extent to which different countries rely on mobile vs. desktop varies considerably. Some markets are dominated heavily by mobile-only internet users, while multi-platform internet usage is the norm in others.

Mobile Usage Time Dominated by a Few Content Categories

Social networking, entertainment and gaming are universally the biggest drivers of overall mobile time, but there is still value across many other categories that are important functions, offer marketing touchpoints or drive transactions.

Comfort with Mobile Transactions Can Unlock Growth for Multiple Categories

Trust and user experience are traditional barriers to m-commerce, and it there is a natural link between users who make retail purchases on mobile devices, and other transactions. Improving confidence and usability can allow transactional categories to truly benefit from an already-enlarged mobile share of time.

Mobile App Usage is Highly Concentrated Within the Leading Apps

Consumers spend more than 95% of their app time on their 10 most regularly used apps, often drawn from a relatively short list of top overall apps that contribute the majority of app time spent and are most likely to be found on users' home screens.

The Mobile Marketplace is Showing Signs of Maturity

Apps' share of overall digital time has plateaued in many markets over the last year. As downloading of new apps begins to stall while usage concentrates among the leaders, the opportunity to disrupt the local or global market is a growing challenge.

Where the data comes from

MMX® MULTI-PLATFORM

Get a complete, unduplicated view of how digital audiences consume content across devices

MOBILE METRIX®

Understand total mobile audience behaviour across browsers and apps

MOBILENS

Gain a deeper understanding of your mobile audiences' behaviours and device preferences

CUSTOM SOLUTIONS

Gain tailored mobile and desktop insights to address unique business needs

Why comScore

MASSIVE SCALE

Our scale of digital census network, mobile and desktop panels enables measurement of real consumer behaviour.

MULTI-PLATFORM AUDIENCES

First to measure unduplicated audience across desktop, smartphones and tablets.

TRUSTED EXPERIENCE

Over 17 years measuring audiences around the world.

About This Report

The Global Mobile Report leverages several data sources unique to comScore:

- The report is based primarily on behavioral measurement from [comScore MMX Multi-Platform](#), which provides deduplicated reporting of digital audiences across desktop computers, smartphones and tablets, and [comScore Mobile Metrix®](#), which provides deduplicated reporting of mobile web and app audiences across both smartphones and tablets. The report also includes survey-based data from [comScore MobiLens®](#).
- Custom analytics data derived from the aforementioned products' data streams is also included.
- The report also incorporates results from a survey of 1,033 smartphone users in July 2017 to understand their habits. In some charts we compare these results to our August 2016 and August 2015 surveys.

Important Definitions:

- Any reference to “mobile” means the combination of smartphone and tablet. When data is referring specifically to smartphones or tablets, it will be labeled accordingly.
- All mobile data is based on Age 18+ population except where labelled otherwise. Mobile reporting in Spain, Brazil, Argentina, Mexico, Italy, France, Germany, India, Indonesia, Malaysia is conducted via an Android smartphone panel and census-based measurement for tagged entities. In USA, UK and Canada, this is supplemented by iOS panels.
- A “unique visitor” is a person who visits an app or digital media property at least once over the course of a month. This metric, in app parlance, is equivalent to a “monthly active user/MAU”.

For more information about subscribing to comScore services, please contact us at www.comscore.com/learnmore.

comscore.com/mobile

To learn more, contact us at learnmore@comscore.com

-7-

motie 22

PvdA WESTLAND

Westland

Christen
Unie
SGP

Keurvaard: 29 stemmen
van en 12 tegen.
A. Begmaus
griffier.

MOTIE

Ontwikkelen van een app voor gemeentelijke informatie

De Raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 7 november 2017,

Concluderende dat

1. de inrichting en inhoud van de gemeentelijke website terugkerende discussiepunten zijn binnen de gemeenteraad
2. de gemeente Westland verschillende communicatiekanalen gebruikt, zoals de website, de informatiepagina's en het klantcontactcentrum
3. inwoners van de gemeente Westland niet altijd meer op de hoogte zijn van de gemeentelijke informatie door het verspreide en vaak slecht toegankelijke aanbod
4. verschillende Nederlandse gemeenten, zoals Maassluis, een eigen applicatie (app) hebben met het complete informatieaanbod
5. het overgrote deel van de Westlanders in het bezit is van een smartphone of tablet

Overwegende dat

1. alle informatie en diensten die de gemeente leveren zo veel mogelijk gebundeld toegankelijk dienen te worden gemaakt
2. een applicatie de gemeente Westland in staat stelt om inwoners middels pushnotificaties gericht op de hoogte te kunnen brengen van belangrijke en specifieke informatie, zoals wegafsluitingen, vergunningen, regelingen voor minima, ophalen (grof) huisvuil en raads- en commissievergaderingen
3. de gemeenteraad zich al eerder heeft uitgesproken over het inrichten van een applicatie om de gemeentelijke begroting toegankelijk te maken

Verzoekt het college

1. een onderzoek te doen naar de mogelijkheid van het ontwikkelen van een eigen applicatie voor informatie van de gemeente Westland en de daaraan verbonden kosten
2. de uitkomsten hiervan te delen met de raad voordat de gemeentelijke begroting 2019 wordt samengesteld

-7-

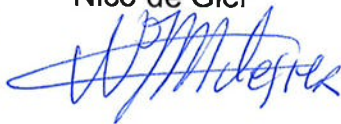
en gaat over tot de orde van de dag.

Tamara van Riet

D66 Westland

Nico de Gier

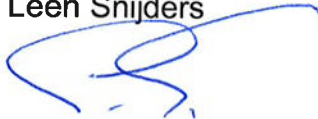
PvdA Westland

Piet Vreugdenhil

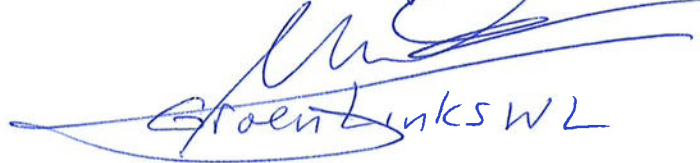
CDA Westland

Leen Snijders

ChristenUnie-SGP

Liibe SPAANS

GroenLinks WL

v	t
overige practica	WV (6)
	LPF (6)

Gemeente Westland
Ingekomen - Team Registratie
11 OKT. 2018

> Retouradres Postbus 30205 2500 GE Den Haag

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Gemeente Westland
De gemeenteraad
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

www.duo.nl/zakelijk/oneens-met-duo

Contactpersoon
mevr. B.Z. Rakim

T 06-25769501

E biebie.rakim@duo.nl

Onze referentie
DUO/BNB-2018/10159 M

Uw referentie
Documentnummer 18-
0185888

Zaaknummer
BC180331

Datum 09 OKT. 2018
Betreft Voortgangsbericht

Gelieve bij correspondentie zaaknummer: BC180331 te vermelden.

Geachte heer, mevrouw,

Bij brief van 10 september 2018 heb ik u op de hoogte gebracht van het pro forma beroepsschrift dat door de Islamitische Stichting voor Onderwijs en Opvoeding Yunus Emre te Den Haag is ingediend.

De stichting is een termijn van vier weken verleend om het beroep nader te motiveren.

Graag informeer ik u dat de stichting – op verzoek – nader uitstel is verleend voor het indienen van de gronden wegens een door de stichting aanhangig gemaakte beroepsprocedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake het plan van scholen, zaaknummer 201805329/1/A2, tot en met vier weken nadat uitspraak is gedaan in de genoemde beroepsprocedure.

Na ontvangst van de nadere gronden, zal ik bij u een verzoek om verweerschrift indienen.

Erop vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
namens deze,
juridisch medewerker,

b.a.
Me. Goede
Stam

mevr. B.Z. Rakim

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

R0300 #8131XDX#00#0000#

Dienst Uitvoering Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Postbus 30205 | 2500 GE Den Haag

From: Leven met de Aarde <levenmetdearde@live.nl>
Sent: 11 Oct 2018 06:45:36
To: duurzamegemeente@outlook.com
Cc: levenmetdearde@live.nl; levenmetwater@outlook.com; inatijdelijk@gmail.com; Visscher, K.S.J.; Bart Visscher
Subject: Brief 12 Tafel van 12 en Buen vivir. Filosofie in de gemeente
Attachments: BV Waterdag agenda 24 oktober 2018.doc; BV uitnodiging waterdag en aanmeldingsformulier 24 -10 -2018.doc

Etten 11-10 2018

Betreft het toepassen van een andere orde,

Aan de gemeenteraad en andere geïnteresseerden in de gemeente,

College van B&W,

Geachte bestuurders en inwoners, geachte ondersteunende en uitvoerende ambtenaren,

Hierbij ontvangt u de laatste brief in een rij van 12.

Het werken aan een houdbare rechtvaardige toekomst, daar zijn we allemaal mee bezig.

Toch wil het nog niet echt vlotten om ieder met minder stress en meer vreugde te kunnen benaderen.

Wij scheiden ons leven in de drukte van ons werk en voor zover mogelijk het ontspannen thuis. Die balans is vaak zoek en we vervreemden ons soms. Het werk kan een soort slavenbestaan zijn geworden, omdat we onszelf er niet zo meer in vinden. We doen het vaak omdat we geld nodig hebben en daardoor onder druk staan. Gelukkig zijn er velen die met plezier volledig achter hun werk staan, maar altijd is meer samenhang is geboden, op grond van echte waarden.

St Leven met de aarde wil u blijvend stimuleren om alle (vrij) verkregen kennis en ervaring toe te kunnen passen.

Die vrije kennis moet dan wel vrij beschikbaar zijn. Ook u mag de wijze waarop u die toepast geheel zelf in vrijheid toepassen in dienstbaarheid.

Gisteren, 10-10- 2018 was het "de Dag van de Duurzaamheid" . Bij de rechter heeft de Staat ongelijk gekregen in het proces met Urgenda. De verandering, niet alleen wat betreft het onnavolgbaar klimaat, maar op alle aspecten van ons Leven met de Aarde, gaat te traag. Culturele veranderingen gaan altijd traag... daarom is extra aandacht nodig: hoe willen wij leven en welke stappen zetten wij?

Leven met de Aarde nodigt u uit om in de gemeente een leerproces te starten rond de filosofie van Buen vivir. Een boek van Alberto Acosta, de bekende politicus uit Ecuador. Het boek is in het Nederlands vertaald.

Tijdens de waterdag op 24 oktober wordt aandacht besteed aan de principes die worden beschreven in dat boek, waarin een Latijns-Amerikaanse visie wordt gepresenteerd over goed leven.

Het idee is een beweging te versterken waarin de diversiteit aan samenlevingsvormen en de diversiteit aan mensen en natuur gelijkwaardig een plek krijgen. Er wordt nagedacht over "ontwikkelen". Dit past bij het werk van Wackernagel over redefining progress, en het werk van Jan Juffermans over de ecologische voetafdruk.

U ontvangt hierbij nogmaals een programma en uitnodiging voor 24 oktober 2018, de waterdag Weten van Water, Leven met Water. Iedere gemeente heeft ermee te maken. Dijkveiligheid is meer dan belangrijk voor meer dan de helft van ons land. Waterkwaliteit is voor ons hele land belangrijk. De zoektocht naar de circulaire economie, en het waarmaken van de SDG's, de duurzame ontwikkelingsdoelen, we zijn er - als het goed is - allemaal mee bezig, op eigen wijze in vrijheid. Scholing daarover op een goede manier ... het kan veel natuurlijker en daardoor intenser en met meer betrokkenheid. Dat leidt tot meer bewustzijn.

Willen we blijven leven in het antropocentrische, of gaan we elkaar helpen op weg naar biocentrisme?

Wie van u heeft gehoor gegeven aan de oproep van Kate Raworth om de methoden voor economie onderwijs te vervangen door anderen? Dat zou toch speerpunt moeten zijn?

Laat u mij weten wie uit uw gemeente contactpersoon kan zijn over Buen vivir? Uiteraard zijn andere filosofieën aanvullend belangrijk, alles is mogelijk, mits het is gebaseerd op de grondwet, en gericht op het bewaren van de hele Schepping.

Ambtenaren reageren veelal heel samenwerkend op de brieven in het kader van de tafel van 12. De tijd is ook hier vaak een beperkende factor. Het zou fijn zijn als ook vanuit de politiek, die richting geeft, een inhoudelijke reactie kan komen. Bespreekt u bovengenoemde onderwerpen in uw partijen?

Aanmelden voor de waterdag liefst voor 17 oktober.

Met hartelijke groet,

Lies Visscher-Endeveld

St Leven met de Aarde

Verbond voor Duurzame Ontwikkeling

Warmseweg 22

7075 L Etten

tel 0315-341052

065464642

levenmetdearde@live.nl

UITNODIGING

Aan alle mensen die werken aan verandering voor een houdbare toekomst met water!

24 OKTOBER 2018: **Weten van Water, Leven met Water.**

Als elke druppel telt, dan telt die overal op aarde, onbegrensd.

Graag nodig ik u mede namens het "Verbond voor Duurzame Ontwikkeling" uit voor een bijzondere Waterdag op woensdag 24 oktober 2018 in het provinciehuis te Arnhem.

Markt 11, 6811 CG Arnhem

Inloop vanaf 9.00 u, aanvang 9.30 u, einde 17.00 u

We werken aan een toekomst waarin wij circulair gaan denken en handelen.

Communicatie over het toepassen van kennis is daarbij belangrijk.

Duurzaamheidsdoelen vastgesteld door de Verenigde Naties, de SDG's, staan centraal.

Hoe kan elk mens in de eigen buurtgemeenschap hier zelf aan werken in samenspel met de overheid?

Wat is nodig om blijvend over genoeg schoon water te beschikken?

Wat is dijkveiligheid en onderspoeling en hoe voorkomen we nog meer verzilting?

Deskundigen vertellen over het werk bij hun Waterschap en bij Rijkswaterstaat.

Deze dag houden wij elkaar ook een spiegel voor. Wat kunnen we zelf doen?

Welk waterbeleid wordt bepaald door onze vertegenwoordigers?

Op woensdag 20 maart 2019 zijn er verkiezingen voor Provinciale Staten en Waterschappen.

We formuleren aanbevelingen, voor en liefst met alle Waterschappen en Politieke Partijen.

Met medewerking van:

Rob Immink (Waterschap Rijn en IJssel) Alfons Uijtewaai (Projectontwikkelaar voor duurzame ontwikkeling bij Stichting Huize Aarde), Joke Kersten (Waterschap Limburg) Marc Balemans, (Tij-Advies), Hendrik Havinga, (oud medewerker Rijkswaterstaat), Gepco de Kruijff, (Econoom initiatiefnemer Unesco Geopark Rijn Maas), Carola Hein (Professor TU Delft History Architecture and Urban Planning), Conny Bergé , Pepinternational en vele anderen in de middag.

Het is mogelijk tijdens de waterdag informatie over uw werk te delen via een infotafel.

U kunt ook boeken ter inzage leggen. Denken, praten, doen....

We willen graag iedereen betrekken, jong oud, en liefst allerlei medelanders.

Nodig hen gerust uit mee te komen.

Namens alle deelnemers: Wij hopen u te ontmoeten!

Met hartelijke groeten,

Lies Visscher Endevelt

Verbond voor Duurzame Ontwikkeling

Warmseweg 22

7075 EL Etten

T 0315-341052

M 0653464642

Inschrijving:

Ik kom 24 oktober 2018 naar Arnhem

Vul onderstaande in en stuur naar: levenmetwater@outlook.com

Naam:

Adres:

Telefoon:

e-mail:

website:

Ik kom:

☐ Op persoonlijke titel

☐ Namens een organisatie, nl:

Ik kom:

☐ Alleen

☐ Met meerderen, nl:

Er worden foto's gemaakt en er wordt gefilmd:

Ik heb geen bezwaar als mijn beeld zichtbaar is op foto's
of in het (film)verslag van deze dag:

☐ ja

☐ nee

Mijn NAW gegevens mogen worden gedeeld met de deelnemers
i.v.m. samenwerken:

☐ ja

☐ nee

U kunt 's middags deelnemen aan werksessies, zie onderstaande thema's. Geef a.u.b. naar welke
thema's uw belangstelling uit gaat, door onderstrepen voor terugzenden.

Indeling vindt plaats op volgorde van aanmelding.

☐ Een rondleiding door het provinciehuis

☐ Dijkveiligheid en het voorkomen van watersnood

☐ Niet de dijken omhoog maar het water omlaag

☐ De tritsen vasthouden bergen afvoeren en voorkomen scheiden zuiveren

☐ Het waterbewustzijn bij kinderen stimuleren

☐ Hoe verdroging ontstaat en hoe die te voorkomen

- 0 Aandacht voor de sponswerking van de bodem en een levende bodem
- 0 Film Running Dry, o.a. over rechtvaardige waterverdeling
- 0 Aandacht voor de Duurzaamheids doelen en burgerparticipatie in de eigen omgeving
- 0 Waterrechten voor mens en/of natuur
- 0 Klimaatharmonisatie met stroomgebiedbenadering
- 0 Aandacht voor klimaat, het “Jan Terlouw Manifest” met jonge politici
- 0 Onafhankelijke politiek voor zuiver water?
- 0 Is waterbeleid onafhankelijk te financieren? Welk plan haalt het bij besluitvorming?
- 0 De rol van de voedselproductie en voedselsoevereiniteit
- 0 De effecten van manieren van voedselproductie op ons grondwatersysteem?
- 0 De vitaliteit van water, het karakter van water
- 0 Is Kenia de ver van mijn bedshow? Hoe kinderen helpen met vergroenen
- 0 “Kraantje aan t 'stroomt wel” Hoe zit het met gedrag?
- 0 Van ontwikkelen naar onderhouden “Het goede leven” geïnspireerd door de filosofie van Alfonso Acosta: Buen Vivir
- 0 Het realiseren van de SDG”in lokale gemeenschappen.
- 0 Anders namelijk....

Agenda 24-10-2018 Provinciehuis te Arnhem, Weten van Water, Leven met Water

9.00 Inloop met koffie/thee

9.30 Lies Visscher, voorzitter: Welkom en introductie.

9.40 Rob Immink, Waterschap Rijn en IJssel: "In ons element met schoon water".

10.00 Marc Balemans, Tij-advies: "De boer ploegde voort". Hoe zij werken aan voldoende schoon water.

10.15 Alfons Uijtewaai, Projectontwikkelaar voor duurzame ontwikkeling bij Stichting Huize Aarde: "De milieukringloop van medicijnen en multiresistente bacteriën – beter voorkomen dan genezen -- met als voorbeeld het EU INTERREG-VA MEDUWA-project"

10.35 Joke Kersten, Dagelijks Bestuur Waterschap Limburg: De praktijk van de waterwereld. Hoe mensen invloed te geven op hun waterwereld? Drie praktijkvoorbeelden.

10.45 Carola Hein, Professor RU Delft: Water als Kostbaar erfgoed. Hoe gaan we ermee om? Van Antropocentrisch naar Biocentrisch.

11.00 Pauze koffie/thee

11.20 Hendrik Havinga, oud medewerker Rijkswaterstaat:
"Behe(e)r(s)en wij de rivier ?" *Ruimte voor de rivier, bodemdaling*).

11.45 Gepco de Kruijff, initiatiefnemer "Rijn Maas Delta Foundation":
Water bindende factor in Geopark Rijn/Maas. "Geologie een uitnodiging om te leren van elkaar? Waterbewustzijn & Identiteit".

12.10 Conny Bergé, PEP International: "Duurzaamheidsdoelen, een opdracht voor iedereen".
De Sustainable Development Goals

12.20 Dorine van Norren, Worldconnector, o.a. auteur van "Development as Service":
"Ontwikkeling in dienstbaarheid".

12.30 13.15 Lunch & muziek van Frederike Berentsen.

13.30 Start programma werksessies: kennis delen en het maken van aanbevelingen voor de politieke praktijk.

16.00 Rapportages uit de acht werksessies.

16.24 Lies Visscher: "en nu verder".

16.30 17.00 In gesprek met een drankje.

From: Griffie
Sent: 12 Oct 2018 10:48:31
To: Info
Cc:
Subject: Willen jullie dit inboeken
Attachments: 10-10-2018 Brief follow-up taartenactie inclusief invulformulier.docx; 181010 Overzicht opname actiepunten in coalitieakkoorden.xlsx

Van: Info Defence for Children [mailto:info@defenceforchildren.nl]
Verzonden: donderdag 11 oktober 2018 15:54
Aan: Info Defence for Children
Onderwerp: Follow-up taartenactie Defence for Children en Save the Children

Geachte griffier,

Op 29 maart jl. is de gemeenteraad in uw gemeente geïnstalleerd. Als felicitatie met deze installatie heeft uw gemeente destijds een (digitale of echte) taart ontvangen van kinderrechtenorganisaties Defence for Children en Save the Children. Op de taart stonden 5 actiepunten om armoede onder kinderen in de gemeente tegen te gaan. De bijbehorende oproep aan de gemeenteraad was om deze 5 actiepunten op te nemen in het coalitieakkoord. Wij hebben de coalitieakkoorden van alle gemeenten doorgenomen om te zien in hoeverre onze actiepunten om armoede onder kinderen in gemeenten tegen te gaan, zijn opgenomen. Helaas zien wij dat niet alle actiepunten zijn overgenomen in de coalitieakkoorden en we zijn voornemens dit onderzoek te publiceren.

Wij willen de gemeenteraadsleden en beleidsmedewerkers echter in de gelegenheid stellen de resultaten in te zien en daarop te reageren. Bijgevoegd treft u de resultaten van ons onderzoek alsmede de brief en het invulformulier gericht aan de gemeenteraadsleden en de beleidsmedewerkers die zich bezighouden met het armoede- en schuldenbeleid.

Wij willen u dan ook vragen deze brief en bijbehorende onderzoeksresultaten te verspreiden onder de gemeenteraadsleden en de beleidsmedewerkers die zich bezighouden met het armoede- en schuldenbeleid.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Defence for Children en Save the Children

Leiden, 10 oktober 2018

Geachte gemeenteraadsleden en beleidsmedewerkers die zich bezighouden met het armoede- en schuldenbeleid,

Op 29 maart jl. is de gemeenteraad in uw gemeente geïnstalleerd. Als felicitatie met deze installatie heeft uw gemeente een (digitale of echte) taart ontvangen van kinderrechtenorganisaties Defence for Children en Save the Children. Op de taart stonden 5 actiepunten om armoede onder kinderen in uw gemeente tegen te gaan. De bijbehorende oproep aan uw gemeenteraad was om deze 5 actiepunten op te nemen in het coalitieakkoord.

Actiepunten

Op de taart stonden de volgende 5 actiepunten om armoede onder kinderen in uw gemeente tegen te gaan:

1. Zet de Klijnsmagelden daadwerkelijk in voor de bestrijding van armoede onder kinderen
2. Bied een Kindpakket aan, zodat kinderen bijvoorbeeld kunnen sporten en meedoen met culturele activiteiten.
3. Maak het beleid beschikbaar in – voor kinderen en jongeren – begrijpelijke taal.
4. Betrek kinderen en jongeren bij vraagstukken rondom armoede en sociale uitsluiting.
5. Doorbreek het taboe, maak armoede bespreekbaar.

Resultaten analyse coalitieakkoorden

Nu, 6 maanden later, zijn de gemeenteraden geïnstalleerd en de meeste coalitieakkoorden afgerond. Wij hebben de coalitieakkoorden van alle gemeenten doorgenomen om te zien in hoeverre onze actiepunten om armoede onder kinderen in gemeenten tegen te gaan, zijn opgenomen in het coalitieakkoord.

In de bijlage treft u de resultaten van dit onderzoek voor alle gemeenten. Helaas zien wij dat niet alle actiepunten zijn overgenomen in de coalitieakkoorden. Wij maken ons hier zorgen om en zijn voornemens dit onderzoek te publiceren.

Verzoek tot reactie

Voordat wij dit doen, **willen wij u de gelegenheid geven om de resultaten in te zien en te reageren op de resultaten voor uw gemeente.** Mocht het bijvoorbeeld zo zijn dat uw gemeente één of meerdere actiepunten niet heeft opgenomen in het coalitieakkoord, maar wel op een andere manier heeft geregeld, **dan horen wij dit graag van u.** U heeft twee weken de tijd om te reageren. Indien wij geen reactie ontvangen, gaan we uit van de gedeelde resultaten van ons onderzoek.

Wij vragen u daarom om:

1. Het bijgevoegde formulier in te vullen.
2. Dit formulier **uiterlijk 25 oktober 2018** retour te sturen aan info@defenceforchildren.nl

Wij zullen de onderzoeksresultaten op basis hiervan aanpassen voordat wij overgaan tot eventuele publicatie van het onderzoek en aanbieding aan de Tweede Kamer.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Met vriendelijke groet,
Defence for Children en Save the Children

Gemeente:

Contactpersoon:

E-mail:

Aanbevelingen	Looptijd beleid	Samenvatting van beleid in de gemeente	Bewijsstuk
1. Zet de Klijnsmagelden daadwerkelijk in voor de bestrijding van armoede onder kinderen		<i>Geef hier een korte samenvatting van het beleid op dit terrein in uw gemeente</i>	<i>Vermeld hier de link naar het online document waarin het beleid is geregeld + vermelden op welk paginanummer het staat opgenomen</i>
2. Bied een Kindpakket aan, zodat kinderen bijvoorbeeld kunnen sporten en meedoen met culturele activiteiten			
3. Maak het beleid beschikbaar in – voor kinderen en jongeren – begrijpelijke taal			
4. Betrek kinderen en jongeren bij vraagstukken rondom armoede en sociale uitsluiting			
5. Doorbreek het taboe, maak armoede bespreekbaar			

Rotterdam	15,3	SPM
Groningen	14,7	
Amsterdam	14,6	
's-Gravenhage	14,1	
Arnhem	13,6	SPM Lingewaard
Heerlen	12,7	SPM
Leeuwarden	12,6	
Enschede	12,5	
Nijmegen	12,4	
Kerkrade	11,4	SPM
Vaals	11,4	
Maastricht	11,2	SPM
Almelo	10,8	SPM
Schiedam	10,4	
Harlingen	10,3	
Delft	10,3	
Appingedam	10,2	
Hoogezand-Sappemeer	10,2	
Utrecht	10,2	SPM
Tilburg	10,1	
Roermond	10,0	SPM
Vlissingen	9,9	
Eindhoven	9,9	SPM De Kempen
Zutphen	9,8	
Oldambt	9,8	
Helmond	9,7	
Lelystad	9,7	
Vlaardingen	9,6	
Dordrecht	9,5	
Leiden	9,5	DCI
Venlo	9,3	SPM
Sittard-Geleen	9,3	
Delfzijl	9,2	
Capelle aan den IJssel	9,2	
Pekela	9,2	
Smallingerland	9,1	
Deventer	9,1	
Doesburg	9,1	
Zandvoort	9,1	
Eemsmond	9,1	
Assen	9,0	
Emmen	8,9	SPM start
Hengelo (O.)	8,9	
Zwolle	8,9	
Almere	8,7	
Tiel	8,7	
Den Helder	8,7	

Stadskanaal	8,6
Brunssum	8,6
Zeist	8,5
Veendam	8,4
's-Hertogenbosch	8,4
Wageningen	8,3
Middelburg (Z.)	8,3
Breda	8,3
Heerenveen	8,2
Alkmaar	8,2
Beverwijk	8,2
Haarlem	8,2
Hilversum	8,2
Zaanstad	8,2
Rijswijk (ZH.)	8,2
Landgraaf	8,2
Bergen op Zoom	8,1
Dongeradeel	8,0
Rheden	8,0
Gouda	8,0
Roosendaal	8,0
Súdwest-Fryslân	8,0
Achtkarspelen	7,9
Doetinchem	7,9
Diemen	7,9
Hoorn	7,9
De Marne	7,9
het Bildt	7,8
Franekeadeel	7,8
Coevorden	7,8
Gorinchem	7,7
Menterwolde	7,6
Loppersum	7,5
Ooststellingwerf	7,5
Amersfoort	7,5
Maassluis	7,5
Zoetermeer	7,5
Onderbanken	7,5
Ferwerderadiel	7,5
Dantumadiel	7,5
Nissewaard	7,4
Kollumerland en Nieuwkruisland	7,3
Hoogeveen	7,3
Westervoort	7,3
Bellingwedde	7,2
Apeldoorn	7,2
Weesp	7,2

Valkenburg aan de Geul	7,2
Leidschendam-Voorburg	7,2
Opsterland	7,1
Weststellingwerf	7,1
Winterswijk	7,1
Veenendaal	7,1
Harderwijk	7,0
Meppel	6,9
Noordoostpolder	6,9
Enkhuizen	6,9
Laren (NH.)	6,9
Zwijndrecht	6,9
Berg en Dal	6,9
Purmerend	6,8
Velsen	6,8
Terneuzen	6,8
Venray	6,8
Culemborg	6,7
Zevenaar	6,7
Leerdam	6,7
Steenwijkerland	6,7
Huizen	6,6
Wassenaar	6,6
Goes	6,6
Oss	6,6
Weert	6,6
Borger-Odoorn	6,6
Rijnwaarden	6,5
Renkum	6,5
Soest	6,5
Nieuwegein	6,5
De Fryske Marren	6,5
Marum	6,4
Vlagtwedde	6,4
Winsum	6,4
Kampen	6,4
Dronten	6,4
Oosterhout	6,4
Geldrop-Mierlo	6,4
Gooise Meren	6,4
Zeewolde	6,3
Schiermonnikoog	6,3
Oldenzaal	6,3
Sliedrecht	6,3
Slochteren	6,2
Baarn	6,2
Heemskerk	6,2

Heerhugowaard	6,2
Hellevoetsluis	6,2
Uden	6,2
Oude IJsselstreek	6,2
Noord-Beveland	6,2
De Bilt	6,1
Sluis	6,1
Grootegast	6,0
Losser	6,0
Druten	6,0
Ede	6,0
Ermelo	6,0
Amstelveen	6,0
Boxtel	6,0
Waalwijk	6,0
Utrechtse Heuvelrug	6,0
Cuijk	6,0
Midden-Drenthe	6,0
Leek	5,9
Epe	5,9
Tytsjerksteradiel	5,9
Valkenswaard	5,9
Montferland	5,9
Haren	5,8
Vlieland	5,8
Wijchen	5,8
Texel	5,8
Tholen	5,8
Noordenveld	5,8
Echt-Susteren	5,8
Ommen	5,7
Beuningen	5,7
Deurne	5,7
Etten-Leur	5,7
Zundert	5,7
Bergen (L.)	5,7
Gemert-Bakel	5,7
Schouwen-Duiveland	5,7
Terschelling	5,6
Littenseradiel	5,6
Ouder-Amstel	5,6
Noordwijk	5,6
Ridderkerk	5,6
Gilze en Rijen	5,6
Twenterand	5,6
Westerveld	5,6
Hardenberg	5,5

Bergen (NH.)	5,5
Alblasserdam	5,5
Noordwijkerhout	5,5
Baarle-Nassau	5,5
Rucphen	5,5
Vught	5,5
Gennep	5,5
Olst-Wijhe	5,5
Duiven	5,4
Lochem	5,4
Rhenen	5,4
Uithoorn	5,4
Alphen aan den Rijn	5,4
Woensdrecht	5,4
Neder-Betuwe	5,4
Brummen	5,3
Asten	5,3
Boxmeer	5,3
Heusden	5,3
Loon op Zand	5,3
Someren	5,3
Steenbergen	5,3
Hollands Kroon	5,3
Haaksbergen	5,2
Zaltbommel	5,2
IJsselstein	5,2
Beemster	5,2
Blaricum	5,2
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	5,2
Krimpen aan den IJssel	5,2
Papendrecht	5,2
Vianen	5,2
Oisterwijk	5,2
Hof van Twente	5,2
Menameradiel	5,2
Leeuwarderadeel	5,1
Voorschoten	5,1
Hulst	5,1
Reimerswaal	5,1
Beek (L.)	5,1
Simpelveld	5,1
Aa en Hunze	5,1
Wijdmeren	5,1
Overbetuwe	5,1
Westland	5,1
Berkelland	5,1
Ten Boer	5,0

Ameland	5,0
Barneveld	5,0
Heumen	5,0
Putten	5,0
Bloemendaal	5,0
Stede Broec	5,0
Geertruidenberg	5,0
Grave	5,0
Landerd	5,0
Cranendonck	5,0
Gulpen-Wittem	5,0
Stichtse Vecht	5,0
Krimpenerwaard	5,0
Bedum	4,9
Borne	4,9
Maasdriel	4,9
Nijkerk	4,9
Haarlemmermeer	4,9
Medemblik	4,9
Katwijk	4,9
West Maas en Waal	4,9
Goirle	4,9
Wormerland	4,9
Roerdalen	4,9
De Wolden	4,9
Zuidhorn	4,8
Voorst	4,8
Nunspeet	4,8
Heiloo	4,8
Langedijk	4,8
Schagen	4,8
Westvoorne	4,8
Nuth	4,8
Schinnen	4,8
Tynaarlo	4,8
Zuidplas	4,8
Raalte	4,7
Aalten	4,7
Buren	4,7
Oldebroek	4,7
Wijk bij Duurstede	4,7
Hillegom	4,7
Leiderdorp	4,7
Waddinxveen	4,7
Woerden	4,7
De Ronde Venen	4,7
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	4,7

Leudal	4,7
Maasgouw	4,7
Moerdijk	4,7
Bronckhorst	4,7
Meierijstad	4,7
Hellendoorn	4,6
Elburg	4,6
Geldermalsen	4,6
Lopik	4,6
Heemstede	4,6
Aalburg	4,6
Dongen	4,6
Veldhoven	4,6
Meerssen	4,6
Lingewaard	4,6
Zwartewaterland	4,6
Staphorst	4,5
Renswoude	4,5
Brielle	4,5
Lisse	4,5
Oegstgeest	4,5
Borsele	4,5
Veere	4,5
Lingewaal	4,5
Beesel	4,5
Halderberge	4,5
Neerijnen	4,4
Landsmeer	4,4
Oud-Beijerland	4,4
Best	4,4
Waalre	4,4
Mook en Middelaar	4,4
Stein (L.)	4,4
Oost Gelre	4,4
Dalfsen	4,3
Eemnes	4,3
Aalsmeer	4,3
Oudewater	4,3
Son en Breugel	4,3
Werkendam	4,3
Teylingen	4,3
Koggenland	4,3
Laarbeek	4,3
Bladel	4,3
Rijssen-Holten	4,3
Goeree-Overflakkee	4,3
Pijnacker-Nootdorp	4,3

Hattem	4,2
Oostzaan	4,2
Albrandswaard	4,2
Eersel	4,2
Hilvarenbeek	4,2
Sint-Michielsgestel	4,2
Woudrichem	4,2
Nederweert	4,2
Sint Anthonis	4,2
Bernheze	4,2
Bergeijk	4,2
Peel en Maas	4,2
Houten	4,1
Opmeer	4,1
Barendrecht	4,1
Drechterland	4,1
Haaren	4,1
Mill en Sint Hubert	4,1
Bodegraven-Reeuwijk	4,1
Eijsden-Margraten	4,1
Urk	4,0
Leusden	4,0
Hendrik-Ido-Ambacht	4,0
Voerendaal	4,0
Horst aan de Maas	4,0
Lansingerland	4,0
Kaag en Braassem	4,0
Tubbergen	3,9
Wierden	3,9
Heerde	3,9
Castricum	3,9
Kapelle	3,9
Zederik	3,9
Oirschot	3,9
Reusel-De Mierden	3,9
Dinkelland	3,9
Molenwaard	3,9
Bunnik	3,8
Hardinxveld-Giessendam	3,8
Nieuwkoop	3,8
Bunschoten	3,7
Woudenberg	3,7
Giessenlanden	3,7
Boekel	3,7
Heeze-Leende	3,7
Drimmelen	3,7
Alphen-Chaam	3,7

Edam-Volendam	3,6
Uitgeest	3,6
Strijen	3,6
Waterland	3,6
Midden-Delfland	3,6
Scherpenzeel	3,5
Binnenmaas	3,5
Cromstrijen	3,5
Korendijk	3,4
Montfoort	3,3
Zoeterwoude	3,2
Rozendaal	2,9

Gemeente		Opmerkingen:	Coalitie (J/N):
Rotterdam	15,3	Fuseert met andere gemeenten, verkiezing pas in november 2018	Nee
Groningen	14,7		Ja
Amsterdam	14,6		Ja
's-Gravenhage	14,1		Ja
Arnhem	13,6		Ja
Heerlen	12,7		Ja
Leeuwarden	12,6	Verkiezing geweest op 22 november 2017, gefuseerd op 1 januari 2018	Ja
Enschede	12,5		Nee
Nijmegen	12,4		Ja
Kerkrade	11,4		Ja
Vaals	11,4		Ja
Maastricht	11,2		Ja
Almelo	10,8		Ja
Schiedam	10,4		Ja
Harlingen	10,3		Ja
Delft	10,3		Ja
Appingedam	10,2		Ja
Hoogezand- Sappemeer	10,2	Sinds 1 januari 2018 opgegaan in gemeente Midden-Groningen, verkiezingen gehouden in november 2017	Ja
Utrecht	10,2		Ja
Tilburg	10,1		Nee
Roermond	10,0		Ja
Vlissingen	9,9		Bijna
Eindhoven	9,9		Ja

Zutphen	9,8		Ja
Oldambt	9,8		Ja
Helmond	9,7		Ja
Lelystad	9,7		Ja
Vlaardingen	9,6		Ja
Dordrecht	9,5		Ja
Leiden	9,5		Ja
Venlo	9,3	Conceptcoalitievoorstel is verstuurd	Ja
Sittard-Geleen	9,3		Ja
Delfzijl	9,2		Ja
Capelle aan den IJssel	9,2		Ja
Pekela	9,2		Ja
Smallingerland	9,1		Ja
Deventer	9,1		Nee
Doesburg	9,1		Ja
Zandvoort	9,1		Ja
Eemsmond	9,1	Fuseert begin 2019 tot gemeente Het Hogeland, verkiezing pas in november 2018	Tot november 2018:
Assen	9,0		Ja
Emmen	8,9		Ja
Hengelo (O.)	8,9		Ja
Zwolle	8,9		Ja
Almere	8,7		Ja
Tiel	8,7		Ja
Den Helder	8,7		Nee
Stadskanaal	8,6		Ja
Brunssum	8,6		Ja
Zeist	8,5		Ja
Veendam	8,4		Nee
's-Hertogenbosch	8,4		Nee
Wageningen	8,3		Ja
Middelburg (Z.)	8,3		Nee
Breda	8,3		Nee
Heerenveen	8,2		Ja
Alkmaar	8,2		Nee
Beverwijk	8,2		Ja
Haarlem	8,2		Nee
Hilversum	8,2		Nee

Zaanstad	8,2		Nee
Rijswijk (ZH.)	8,2		Ja
Landgraaf	8,2		Ja
Bergen op Zoom	8,1		Nee
Dongeradeel	8,0	Verkiezing op 21 november 2018 ivm fusie tot Noord-Oost Friesland	Ja
Rheden	8,0		Nee
Gouda	8,0		Nee
Roosendaal	8,0		Ja
Súdwest-Fryslân	8,0	Vervroegde verkiezingen in november 2017 ivm fusie	Ja
Achtkarspelen	7,9		Nee
Doetinchem	7,9		Nee
Diemen	7,9		Nee
Hoorn	7,9		Ja
De Marne	7,9	Fuseert begin 2019 tot gemeente Het Hogeland, verkiezing pas in november 2018	Ja, tot november 2018
het Bildt	7,8	Sinds 1 januari 2018 opgegaan in gemeente Waadhoeke, verkiezingen gehouden in november 2017	Ja
Franekeradeel	7,8	Zie Het Bildt	
Coevorden	7,8		Ja
Gorinchem	7,7		
Menterwolde	7,6	Hoogezand-Sappemeer	
Loppersum	7,5		Ja
Ooststellingwerf	7,5		
Amersfoort	7,5		
Maassluis	7,5		
Zoetermeer	7,5		
Onderbanken	7,5		
Ferwerderadiel	7,5		
Dantumadiel	7,5		
Nissewaard	7,4		Ja
Kollumerland en Nieuwkruisland	7,3	Verkiezing op 21 november 2018 ivm fusie tot Noord-Oost Friesland	Ja
Hoogeveen	7,3		
Westervoort	7,3		
Bellingwedde	7,2	Verkiezingen in november 2017: gemeente gefuseerd met Vlagtwedde tot nieuwe gemeente Westerwolde	Ja
Apeldoorn	7,2		

Weesp	7,2		Ja
Valkenburg aan de Geul	7,2		Ja
Leidschendam-Voorburg	7,2		
Opsterland	7,1		
Weststellingwerf	7,1		
Winterswijk	7,1		
Veenendaal	7,1		Nee
Harderwijk	7,0		
Meppel	6,9		Ja
Noordoostpolder	6,9		
Enkhuizen	6,9		Nee
Laren (NH.)	6,9		
Zwijndrecht	6,9		
Berg en Dal	6,9		Ja
Purmerend	6,8		
Velsen	6,8		
Terneuzen	6,8		
Venray	6,8		
Culemborg	6,7		Nee
Zevenaar	6,7	Verkiezingen november 2017	Ja
Leerdam	6,7	Verkiezingen november 2018 ivm fusie tot gemeente Vijfheerenlanden	Ja
Steenwijkerland	6,7		Ja
Huizen	6,6		
Wassenaar	6,6		
Goes	6,6		
Oss	6,6		
Weert	6,6		
Borger-Odoorn	6,6		
Rijnwaarden	6,5		
Renkum	6,5		
Soest	6,5		
Nieuwegein	6,5		Nee
De Fryske Marren	6,5		
Marum	6,4	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Westerkwartier	Ja
Vlagtwedde	6,4	Zie Bellingwedde	
Winsum	6,4	Fuseert begin 2019 tot gemeente Het Hogeland, verkiezing pas in november 2018	Ja
Kampen	6,4		
Dronten	6,4		
Oosterhout	6,4		
Geldrop-Mierlo	6,4		
Gooise Meren	6,4		

Zeewolde	6,3		
Schiermonnikoog	6,3		Ja
Oldenzaal	6,3		Ja
Sliedrecht	6,3		
Slochteren	6,2	Zie Hoogezand-Sappemeer	
Baarn	6,2		
Heemskerk	6,2		
Heerhugowaard	6,2		
Hellevoetsluis	6,2		Ja
Uden	6,2		Ja
Oude IJsselstreek	6,2		
Noord-Beveland	6,2		Ja
De Bilt	6,1		Nee
Sluis	6,1		
Grootegast	6,0	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Westerkwartier	Ja
Losser	6,0		
Druten	6,0		
Ede	6,0		
Ermelo	6,0		Ja
Amstelveen	6,0		
Boxtel	6,0		
Waalwijk	6,0		
Utrechtse Heuvelrug	6,0		Nee
Cuijk	6,0		Ja
Midden-Drenthe	6,0		
Leek	5,9	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Westerkwartier	Ja
Epe	5,9		
Tytsjerksteradiel	5,9		
Valkenswaard	5,9		
Montferland	5,9		Ja
Haren	5,8	Verkiezingen in november 2018 vanwege fusie tot gemeente Groningen	Ja
Vlieland	5,8		Ja
Wijchen	5,8		Ja
Texel	5,8		Ja
Tholen	5,8		

Noordenveld	5,8		Ja
Echt-Susteren	5,8		Ja
Ommen	5,7		
Beuningen	5,7		
Deurne	5,7		
Etten-Leur	5,7		
Zundert	5,7		
Bergen (L.)	5,7		
Gemert-Bakel	5,7		
Schouwen-Duiveland	5,7		
Terschelling	5,6		
Littenseradiel	5,6	Zie Leeuwarden	
Ouder-Amstel	5,6		
Noordwijk	5,6	Verkiezing november 2018 vanwege fusie met Noordwijkerhout	Ja
Ridderkerk	5,6		
Gilze en Rijen	5,6		
Twenterand	5,6		
Westerveld	5,6		
Hardenberg	5,5		
Bergen (NH.)	5,5		
Alblasserdam	5,5		
Noordwijkerhout	5,5	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Noordwijk	Ja
Baarle-Nassau	5,5		
Rucphen	5,5		
Vught	5,5		
Gennep	5,5		Ja
Olst-Wijhe	5,5		
Duiven	5,4		Ja
Lochem	5,4		
Rhenen	5,4		Nee
Uithoorn	5,4		
Alphen aan den Rijn	5,4		Ja
Woensdrecht	5,4		Ja
Neder-Betuwe	5,4		Ja
Brummen	5,3		
Asten	5,3		Ja
Boxmeer	5,3		
Heusden	5,3		
Loon op Zand	5,3		
Someren	5,3		
Steenbergen	5,3		
Hollands Kroon	5,3		Ja

Haaksbergen	5,2		
Zaltbommel	5,2		
IJsselstein	5,2		Nee
Beemster	5,2		
Blaricum	5,2		
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	5,2	Verkiezingen in november 2018 vanwege fusie tot gemeente Haarlemmermeer	Ja
Krimpen aan den IJssel	5,2		
Papendrecht	5,2		
Vianen	5,2	Verkiezingen november 2018 ivm fusie tot gemeente Vijfheerenlanden	Ja
Oisterwijk	5,2		
Hof van Twente	5,2		
Menameradiel	5,2	Zie Het Bildt	
Leeuwarderadeel	5,1	Zie Leeuwarden	
Voorschoten	5,1		
Hulst	5,1		Ja
Reimerswaal	5,1		
Beek (L.)	5,1		Ja
Simpelveld	5,1		
Aa en Hunze	5,1		Ja
Wijdmeren	5,1		Ja
Overbetuwe	5,1		Ja
Westland	5,1		Ja
Berkelland	5,1		
Ten Boer	5,0	Verkiezingen pas in november 2018 vanwege fusie tot gemeente Groningen	Ja
Ameland	5,0		
Barneveld	5,0		Ja
Heumen	5,0		Ja
Putten	5,0		
Bloemendaal	5,0		
Stede Broec	5,0		Ja
Geertruidenberg	5,0		
Grave	5,0		
Landerd	5,0		Ja
Cranendonck	5,0		
Gulpen-Wittem	5,0		
Stichtse Vecht	5,0		Ja
Krimpenerwaard	5,0		

Bedum	4,9	Fuseert begin 2019 tot gemeente Het Hogeland, verkiezing pas in november 2018	Ja
Borne	4,9		
Maasdriel	4,9		
Nijkerk	4,9		
Haarlemmermeer	4,9	Verkiezingen in november 2018 vanwege fusie met Haarlemmerliede	Ja
Medemblik	4,9		
Katwijk	4,9		
West Maas en Waal	4,9		
Goirle	4,9		
Wormerland	4,9		
Roerdalen	4,9		Ja
De Wolden	4,9		Ja
Zuidhorn	4,8	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Westerkwartier	Ja
Voorst	4,8		
Nunspeet	4,8		
Heiloo	4,8		
Langedijk	4,8		Ja
Schagen	4,8		
Westvoorne	4,8		
Nuth	4,8	Vanaf januari nieuwe gemeente Beekdaelen	
Schinnen	4,8	Zie Nuth	
Tynaarlo	4,8		Ja
Zuidplas	4,8		Ja
Raalte	4,7		
Aalten	4,7		
Buren	4,7		
Oldebroek	4,7		
Wijk bij Duurstede	4,7		
Hillegom	4,7		Ja
Leiderdorp	4,7		Ja
Waddinxveen	4,7		
Woerden	4,7		
De Ronde Venen	4,7		Ja
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	4,7		

Leudal	4,7		
Maasgouw	4,7		Ja
Moerdijk	4,7		
Bronckhorst	4,7		
Meierijstad	4,7	Verkiezingen november 2016	Ja
Hellendoorn	4,6		
Elburg	4,6		Ja
Geldermalsen	4,6	Verkiezing in november 2018 vanwege fusie tot gemeente West Betuwe	Ja
Lopik	4,6		Ja
Heemstede	4,6		
Aalburg	4,6	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Altena	Ja
Dongen	4,6		
Veldhoven	4,6		
Meerssen	4,6		
Lingewaard	4,6		
Zwartewaterland	4,6		
Staphorst	4,5		
Renswoude	4,5		Ja
Brielle	4,5		Ja
Lisse	4,5		Ja
Oegstgeest	4,5		
Borsele	4,5		Ja
Veere	4,5		
Lingewaal	4,5	Verkiezing in november 2018 vanwege fusie tot gemeente West Betuwe	Ja
Beesel	4,5		
Halderberge	4,5		Ja
Neerijnen	4,4	Verkiezing in november 2018 vanwege fusie tot gemeente West Betuwe	Ja
Landsmeer	4,4		
Oud-Beijerland	4,4	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Hoeksche Waard	Ja
Best	4,4		
Waalre	4,4		
Mook en Middelaar	4,4		Ja
Stein (L.)	4,4		
Oost Gelre	4,4		
Dalfsen	4,3		

Eemnes	4,3		
Aalsmeer	4,3		
Oudewater	4,3		
Son en Breugel	4,3		
Werkendam	4,3	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Altena	Ja
Teylingen	4,3		
Koggenland	4,3		Ja
Laarbeek	4,3		Ja
Bladel	4,3		Ja
Rijssen-Holten	4,3		
Goeree-Overflakkee	4,3		
Pijnacker-Nootdorp	4,3		Ja
Hattem	4,2		
Oostzaan	4,2		
Albrandswaard	4,2		
Eersel	4,2		
Hilvarenbeek	4,2		
Sint-Michielsgestel	4,2		
Woudrichem	4,2	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Altena	Ja
Nederweert	4,2		
Sint Anthonis	4,2		
Bernheze	4,2		
Bergeijk	4,2		
Peel en Maas	4,2		
Houten	4,1		Bijna
Opmeer	4,1		Ja
Barendrecht	4,1		
Drechterland	4,1		
Haaren	4,1		
Mill en Sint Hubert	4,1		
Bodegraven-Reeuwijk	4,1		
Eijsden-Margraten	4,1		
Urk	4,0		
Leusden	4,0		
Hendrik-Ido-Ambacht	4,0		
Voerendaal	4,0		
Horst aan de Maas	4,0		
Lansingerland	4,0		
Kaag en Braassem	4,0		

Tubbergen	3,9		
Wierden	3,9		
Heerde	3,9		
Castricum	3,9		
Kapelle	3,9		
Zederik	3,9	Verkiezingen november 2018 ivm fusie tot gemeente Vijfheerenlanden	Ja
Oirschot	3,9		
Reusel-De Mierden	3,9		Ja
Dinkelland	3,9		
Molenwaard	3,9	Verkiezing november 2018 vanwege fusie tot gemeente Molenlanden	Ja
Bunnik	3,8		Nee
Hardinxveld-Giessendam	3,8		
Nieuwkoop	3,8		Ja
Bunschoten	3,7		
Woudenberg	3,7		
Giessenlanden	3,7	Verkiezing november 2018 vanwege fusie tot gemeente Molenlanden	Ja
Boekel	3,7		
Heeze-Leende	3,7		Ja
Drimmelen	3,7		
Alphen-Chaam	3,7		Ja
Edam-Volendam	3,6	Verkiezingen geweest in 2015 ivm fusie. Volgende verkiezing in 2022	Ja
Uitgeest	3,6		
Strijen	3,6	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Hoeksche Waard	Ja
Waterland	3,6		
Midden-Delfland	3,6		
Scherpenzeel	3,5		Nee
Binnenmaas	3,5	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Hoeksche Waard	Ja
Cromstrijen	3,5	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Hoeksche Waard	Ja
Korendijk	3,4	Verkiezingen november 2018 vanwege fusie tot gemeente Hoeksche Waard	Ja
Montfoort	3,3		

Zoeterwoude	3,2	Ja
Rozendaal	2,9	

Coalitie- /bestuursakkoord (J/N):	Partijen + zetels:	Wethouders die over armoede gaan:
Nee		
Ja (2014-2018)	D66(9), PVDA(6), GroenLinks(4), VVD(3)	Mattias Gijsbertsen (GroenLinks)
Ja	PvdA(5), D66(8), GL(10), SP(3)	Marjolein Moorman (PvdA)
Ja	HvdH/GdM(8), VVD(7), D66(6), GL(5)	Bert van Alphen (GL)
Ja	GL(7), D66(6), VVD(5), PvdA(4)	Ronald Paping (GL)
Ja	SP(10), OHP(7), CDA(4), VVD(2), D66(2), GL(1)	Peter van Zutphen (SP)
Ja	PVDA(11), CDA(5), PAL/Groenlinks(5), D66(4)	Sjoerd Feitsma (PVDA)
Nee		
Ja	D66(5), Groenlinks(4), SP(3)	Renske Helmer (SP)
Ja	BB(10), PvdA(4), VVD(2), CDA(2)	Leo Jongen (PvdA)
Ja	CDA(3), Lokaal!(3), V&O(2)	Paul de Graauw (V&O)
Ja	CDA(5), GroenLinks(5), Seniorenpa	Jim Janssen (Seniorenpartij)
Nee	VVD(6), CDA(6), LAS(5), CU	Nog onbekend
Ja	VVD(6), AOV(4), D66(4), GL(3), PS(2), CDA(2)	Marcel Bregman(D66)
Ja	PvdA(5), CDA(3), VVD(2)	Paul Schoute (VVD)
Ja	PvdA(3), VVD(3), D66(5), GL(7), STI	Stephan Brandligt (GL)
Ja	Gemeentebelangen(6), CDA(2)	Annalies Usmany (Gemeentebelangen)
Ja	PvdA(5), SP(5), CU(4), CDA(4), VVD(4)	Peter Verschuren (SP)
Ja	GL(12), D66(10), CU(2)	Linda Voortman (GL)
Nee, wel contourenschets	Verwacht: D66(9), GL(6), VVD(6), CDA(4)	Nog onbekend
Ja	GL(7), CDA(5), DS(3), D66(2)	M.A.J. Smitsmans-Burhenne (GL)
Definitief concept	PSR(5), LPV(5), GL(2), SP(2), 50Plus(2)	Nog onbekend
Ja	VVD(7), GL(7), PvdA(6), CDA(5)	Renate Richters (GL)

Ja	GL(5), SP(3), PvdA(3), VVD(3)	Laura Werger (VVD)
Ja	PvdA(4), SP(4), VVD(3), PVHN(3)	Laura Broekhuizen-Smit(PvdA)
Ja	GL(6), SP(5), VVD(5), LS(3), D66(3)	Erik de Vries (SP)
Principeakkoord	VVD(6), IPL(3), PvdA(3), CU(3), D66(2), SP(2)	John van den Heuvel (SP)
Ja	ONS(6), SP(4), VVD(3), GL(3), CDA(3)	Bart de Leede (GL)
Ja	BVD(8), CDA(4), VVD(5), CU/SGP(4)	Peter Heijkoop (CDA)
Ja	PvdA(4), D66(9), GL(8)	Marleen Damen (PvdA)
Ja	EENlokaal(7), PvdA(4), SP(4), GL(3), 50Plus(3)	Alexander Vervoort(SP)
Ja	GOB(9), GL(4), VVD(1), SP(2), DNA(1)	Kim Schmitz(GL)
Ja	Fractie2014(4), CU(3), VVD(3), CDA(1)	Hans Ronde (VVD)
Ja	LC(13), VVD(4)	Harriët Westerdijk (VVD)
Ja	SP(4), SvP(3), PvdA(2)	Hennie Hemmes (SP)
Nee	PvdA(4), VVD(2), ELP(7), GL/FNP(2)	Nog onbekend
Nee		
Ja	Stadspartij(4), PvdA/GL(3), VVD(2)	Ellen Mulder-Metselaar (VVD)
Ja	OPZ(4), VVD(3), D66(2), CDA(2), GBE(5), SP(3), CDA(2), CU(2)	Gert-Jan Bluijs (CDA) Sandra Herkstroter (SP)
Ja	CU, GL, PLOP, VVD	Harmke Vlieg (CU)
Ja	WE(11), PVDA(7), CDA(5)	Raymond Wanders (PvdA)
Ja	PH(6), VVD(6), SP(5), D66(3)	Mariska ten Heuw (SP)
Ja	CU(7), GL(7), SW(6), VVD(5)	Klaas Sloots (GL)
Ja	VVD(8), PvdA(7), D66(5), GL(4), CU	J.A. Soetekouw (PvdA)
Ja	PvdB(8), VVD(5), PvdA(3), GL(2)	C. (Carla) Kreuk-Wildeman (PvdB)
Nee		
Ja	CU(5), CDA(5), SP(4), VVD(2)	Lian Veenstra (SP)
Nee	BBB(5), PAK(4), Lijst Borger(2), BCI S.J.H. (Servie) L'Espoir (PAK)	
	VVD(8), GL(7), CDA(3), CU/SGP(2)	Laura Hoogstraten (GroenLinks)
	GL(6), D66(5), PvdA(2), CU(1)	Nog onbekend
	PvdA(6), CDA(5), VVD(5)	Nog onbekend
	VVD(5), GL(5), D66(4), CDA(3)	Nog onbekend

GL(5), VVD(4), D66(4), WIJ(3) GBBL(13), CDA(3), LWH(1)	Jorke van der Pol (VVD) Nog onbekend
---	---

CDA(6), FNP(5), ABD(2)	Pieter Braaksma (ABD)
------------------------	-----------------------

RL(8), VVD(5), CDA(4), GL(3) CDA(11), PVDA(6), VVD(4), GL(3)	R van Ginderen (CDA) Stella van Gent (PvdA)
---	--

VVD(5), GL(4), Fractie Tonnaer(4), D66(3), Sociaal Hoorn(2)	5-6-2018 wordt coalitieakkoord bekendgemaakt
--	---

CDA(4), GL(3), PvdA(3)	M. de Visser(PvdA)
------------------------	--------------------

CDA(8), FNP(5), SAM(6)	Boukje Tol (CDA)
------------------------	------------------

BBC2014(9), PvdA(4), CDA(4)	Jan Zwiers (BBC2014)
-----------------------------	----------------------

PvdA(3)/GL(2), CDA(2), CU(2)	B. Schollema (PvdA/GL)
------------------------------	------------------------

ONS(14), VVD(3), PvdA(6) FNP(4), VVD(3), PvdA(2)	Wouter Struijk (PvdA) Paul Maasbommel (PvdA)
---	---

GB (6), PvdA(5)	Giny Luth (GB)
-----------------	----------------

WSP(5), GL(3), D66(2)
AB(5), CDA(4), PGP(3)

Maarten Miner(GL)
Remy Meijers (PGP)

SM(6), VVD(5), CDA(4)

Henk ten Hulscher (CDA)

CDA(4), GL(3), GVP(2), Pb(3)

Irma van de Scheur (GVP)

LB(10), CDA(7)
Leerdam (6), PvdA(3), CDA(3),
SGP(3)

Belinda Elfrink (CDA)
Bart Bruggeman (CDA)

BGL(6), PvdA(5), VVD(4), CU(2)

Trijn Jongman(PvdA)

VVD(3), PvdA(4), CU(2)

Jan Vos (PvdA)

CDA(3), CU(2), GL(2)

Marc Verschuren (GL)

SvS(4), SB(2) WG(7), CDA(5), VVD(5)	E.E. Gerbrands (SB) Rob Christenhusz (WG)
IBH(12), VVD(6), CDA(3)	Hans van der Velde (CDA)
JU(5), CDA(4), GU(4), VVD-LU(4)	Maarten Prinssen (VVD-LU)
NBB(4), SGP(2), CDA(2)	A.P.L.M. Slenter-Jamar (CDA)
PvdA(1), CDA(4), CU(3)	E. Pastoor (PvdA)
PE(4), BBE(3), SGP(3), VVD(2)	Hans de Haan (VVD)
Liberaal(5), ABC(4), CDA(3)	Nog onbekend
CDA(3), PvdA(3), GL(3)	H.J. Morssink(CDA)
CDA(8), LBM(6), VVD(3), D66(2)	Nog onbekend
CDA(2), D66(5)	Michiel Verbeek (D66)
NLV(4), Groenwit(3) KW(12), VVD(3), PvdA(3) TB(4), VVD(3), GL(2)	Nog onbekend N.G. Derks (VVD) Sander van Knippenberg (GL)

GB(9), PvdA(3)/GL(2), CDA(2)/CU(1) CDA(6), PNES(5), DEZ(3)	Alex Wekema (PvdA/Groen Links) A.M.C. Bruijsten (DEZ)
--	---

PUUR(8), LSNZ(3), PvdA/GL(2), D66(1)	Dennis Salman (LSNZ)
---	----------------------

VVD(4), D66(2), CDA(4)	B. Gotink (D66)
------------------------	-----------------

CDA(5), SP(4), VVD(3)	Nog onbekend
-----------------------	--------------

LA(7), VVD(3), CDA(3)	Nog onbekend
-----------------------	--------------

NE(10), CDA(6), GL(5)	J.A. de Jager (CDA)
-----------------------	---------------------

ABZ(7), CDA(4), VVD(2) SGP(8), CDA(2), VVD(2)	Nog onbekend Onbekend
--	--------------------------

CDA(5), AB(4), LA(3)	J.P. Spoor (LA)
----------------------	-----------------

SHK(7), VVD(5), CDA(5)	Mary van Gent (SHK)
------------------------	---------------------

VVD(2), D66(3), GL(1) Raymond van Haefen (D66)

VVD(2), PvdA(2), CDA(3), SGP(2) Marcel Verweij (CDA)

ABGH(7), CDA(4), PvdA(2), VVD(2) Adri Totte (CDA)

BBB-NDB(5), CDA(5) Thijs van Es (BBB-NDB)

CGB(10), VVD(4), GL(2) Geen specifieke
verantwoordelijke
CDA(7), DB(4), VVD(3), D66(2) Rosalie van Rijn (CDA)

CDA(9), GBO(4), VVD(3) Rob Engels (VVD)
CDA(10), LPF(7), VVD(3), CU- Piet Vreugdenhil (CDA)
SGP(2)

CDA(3), PvdA(2), GL(2) P. Heidema (CDA)

CDA(5), SGP(8), CU(5), Pro'98(5) A.H. van de Burgwal (Pro'98)

VVD(3), CDA(3), GL(3), D66(2) Leo Bosland (GL)

ODS(7), CDA(6), PVDA/GL(2) Lydia Groot (ODS)

MV(4), PL(3), RPP(3) Moritz Böhmer (Progressief
Landerd)

VVD, Lokaal Liberaal, GL, CDA

PvdA(3), CDA(4), CU(3)

Menne van Dijk (CU)

VVD(7), PvdA(4), D66(6), HAP(6) Ap Reinders (HAP)

RL(6), CDA(5), DR(3)

Nog onbekend, geen
coalitieakkoord
bekendgemaakt

GB(8), VVD(4)

Jan van 't Zand (GB)

CDA(4), CU(4), GL(3)

Bert Nederveen (CU)

DL(4), VVD(4), HvL-D66(2), CU(1), Nog onbekend
PvdA(1)

Leefbaar(4), GL(4), D66(3), CU(1) Nog onbekend

VVD(7), CU/SGP(6), CDA(5)

Jan-Willem Schuurman
(ChristenUnie/SGP)

BBH(8), CDA(4)

Jan van Rijn (BBH)

LPL(4), VVD(4), CDA(3)

Angelique Beekhuizen (LPL)

CDA(6), VVD(5), D66(4), SDRV(3) Alberta Schuurs-Jensema (VVD)

LB(7), CDA(5), VVD(2)	Nog onbekend, coalitieakkoord moet nog worden gemaakt
-----------------------	---

TM(11), CDA(9), PvdA(2), VVD(3)	E.M.J.M. (Eus) Witlox (Team Meierijstad)
---------------------------------	--

CU(5), AB(4), SGP(3), CDA(2)	Willem Krooneman(CU)
------------------------------	----------------------

CDA(2), SGP(4), Dorpsbelangen (6)	Ton van Maanen (SGP)
-----------------------------------	----------------------

VVD(5), CDA(4)	2 mei bekend
----------------	--------------

CDA(3), CU(2), SGP(4), BAB(1)	Cees Schreuders (CDA)
-------------------------------	-----------------------

CU(4), VVD(2), DBR(2)	Nog onbekend
IBGB(6), VVD(4), PvdA(2)	Nog onbekend
CDA(5), D66(4), NL(4)	Jolanda Langeveld (NL)

SGP/CU(5), CDA(5), PvdA(2)	Marga van de Plasse (CDA)
----------------------------	---------------------------

PvdA, CDA, CU	Griedo Bel (PvdA)
---------------	-------------------

VVD(6), LH(5), WOS(3)	Nog onbekend
VVD(2), CDA(2), SGP(3), PvdA (2)	Koos Krook (CDA)

CDA(2), BINT(5)	Harry van Waveren (BINT)
-----------------	--------------------------

DP(4), PvdA(3), GL(2)	Susan Doorenbos (GroenLinks)
-----------------------	------------------------------

LB(7), CDA(5), SGP(3)

Matthijs van Oosten (CDA)

VVD(6), CDA(5)
PNL(9), Wg(4), CDA(2), ABL(3),
PvdA(1)
CDA(5), BT(5), VHP(4)

Win Bijman (CDA)
Greet Buter (PvdA)
Nog onbekend

VVD(6), EA(5), CDA(5), D66(4)

J.C.O. van de Gevel (EA)

CDA(5), CU(3), PA(3)

P. Jorritsma (PA)

CDA, GL, VVD, CU
CDA(5), DSV(3), VVD (2)

Robert Tesselaar (CDA)

VVD(2), CDA(4), SGP(3)	Arie Donker (SGP)
Samenwerking (8)	Nog onbekend
CDA(5), CU(4), SGP(5)	Piet Vat (SGP)
SBN(6), CDA(5), NN(4)	Bernadette Wolters (NN)
VVD(4), CDA(5), SGP(1)	Elisabeth van Leeuwen (CDA)
LHL(4), CDA(4), D66(1), PvdA(1)	Nog onbekend, coalitieakkoord moet nog bekend gemaakt worden
CDA(4), GBA(4), GBSV(4) LK(6), ZB(4), CDA(4), VVD(3)	Frank van Raak (GBSV) Vincent Tuijp (CDA)
VVD(3), PvdA(1), CDA(3)	Geraldo Janssen (CDA)
GBBM(6), CDA(4), VVD(3)	Arie Mol (GBBM)
C'98(4), VVD(3), CDA(3)	P. Paans (CDA)
SGP(4), CDA(3), PvdA(1)	Paul Boogaard (CDA)

PZ(6), CDA(4)

Nog onbekend

Contactgegevens telefoon:

050 367 77 98

14020(algemeen) 020 252 6000
(telefoonnummer werk en inkomen)
14070(algemeen)

0900 - 1809 (algemeen)

14045 (algemeen)

14058 (algemeen)

024 - 329 25 24

14 045(algemeen)

043-3068568
(secretariaat) (043) 350 40 20 / (043) 350 40 1!
jim.janssen@maastricht.nl

14 010 (algemeen)

14 0517 (algemeen)
015-2602912 (secretariaat)

0598 - 37 36 66

14030 (algemeen)

0475 359500

14040(algemeen)

Contactgegevens e-mail:

mattias.gijsbertsen@ groningen.nl

m.moorman@amsterdam.nl

bert.vanalphen@denhaag.nl

ronald.paping@arnhem.nl

gemeente@heerlen.nl (algemeen)

sjoerd.feitsma@leeuwarden.nl

r.helmer@nijmegen.nl

l.jongen@kerkrade.nl; bestuurssecretariaat@kerkrade.nl

p.degrauw@vaals.nl
jim.janssen@maastricht.nl

college@schiedam.nl

info@harlingen.nl (algemeen)
sbrandligt@delft.nl
a.usmany@appingedam.nl

peter.verschuren@midden-groningen.nl

l.voortman@utrecht.nl ; BCDMBBCDSecret@utrecht.nl

mail@roermond.nl (algemeen)

Contactformulier website gemeente

140575(algemeen) (0597) 48 23 07	l.werger@zutphen.nl l.broekhuizen@gemeente-oldambt.nl
0492-587151 (contact)	J.benders@helmond.nl (secretaresse)
140320 (algemeen)	http://formulieren.lelystad.nl/contactformulier
(010) 248 4000	Bart.deLeede@vlaardingen.nl
Yvonne Erlings (078) 770 4118 ; Eva Groenendi 071-5165037 (secretariaat) 14 077 (algemeen)	pj.heijkoop@dordrecht.nl. m.damen@leiden.nl a.vervoort@venlo.nl
14046 (algemeen) 14 0596 (algemeen)	raadslid.schmitz@sittard-geleen.nl (als raadslid); kimsch gemeente@delfzijl.nl (algemeen)
14010	h.d.westerdijk@capelleaandenijssel.nl
0597 617555 (algemeen)	h.hemmes@pekela.nl
(0313) 48 13 13 (algemeen)	info@doesburg.nl (algemeen)
023-5740415 (0595) 43 75 55 (algemeen), 14 0595 (algemeen)	g.bluijs@zandvoort.nl algemeen@eemsmond.nl (algemeen)
0592 366 515 0591-685504 074 2459953 (038) 498 2223 06-49007783 (0344) 63 71 21	h.vlieg@assen.nl r.wanders@emmen.nl m.tenheuw@hengelo.nl k.sloots@zwolle.nl jasoetekouw@almere.nl bestuur@tiel.nl
(0599) 631 631 Secretaresse: (045) 527 84 56	gemeente@stadskanaal.nl servie.lespoir@brunssum.nl
14 030 (algemeen)	laura.hoogstraten@planet.nl

14 070 (algemeen)

stadhuis@rijswijk.nl (algemeen)

(0519) 298 707 (algemeen)

bestuurssecretariaat@dongeradeel.nl (algemeen)

r.van.ginderen@roosendaal.nl
secr.vangent@sudwestfryslan.nl

(0595) 497094

m.devisser@demarne.nl

(0517) 380 380

bestuur@waadhoeke.nl (algemeen)

14 0524 (algemeen)

j.zwiers@coevorden.nl

0596 - 54 82 00 (algemeen)

b.schollemma@loppersum.nl (zakelijk) /
bestuurssecretariaat@loppersum.nl (algemeen)

06-30409567

0511-45 88 17 (secretariaat)

wouterstruijk@msn.com
p.maasbommel@kollumerland.nl

0599 32 02 20 (algemeen)

gemeente@westerwolde.nl (algemeen)

0294-491391

mminer.gemeenteraad@Weesp.nl
r.meijers@valkenburg.nl

14 0522 (algemeen)

h.tenhulscher@meppel.nl

024 7516506 (algemeen)

i.v.d.s.@bergendal.nl

(0316) 595 611

088-5997365 (algemeen) / 0345 - 636 363

b.elfrink@zevenaar.nl

b.bruggeman@leerdam.nl

0527-241238 (privé)

trijn.jongman@steenwijkerland.nl (zakelijk) /
trijnjongman@hetnet.nl (privé)

0594 64 27 75

j.vos@marum.nl

(0595) 447777 (algemeen)

m.verschuren@winsum.nl

(0519) 53 50 50 (algemeen)

r.christenhusz@oldenzaal.nl

Telefoon

0181-313983

Mobiel

06-28970621

14 0413 (algemeen)

h.velde@hellevoetsluis.nl

Maarten.Prinssen@uden.nl

06 - 10 75 79 75

a.slenter@noord-beveland.nl

14 0594 (algemeen)

e.pastoor@grootegast.nl

h.dehaan@ermelo.nl

14 0594 (algemeen)

info@leek.nl (algemeen)

(0316) 291 391 (algemeen)

m.verbeek@haren.nl

14 024 (algemeen)

14 0222 (algemeen)

n.derks@wijchen.nl

gemeente@texel.nl (algemeen)

06-47804660

a.wekema@gemeentenoordenveld.nl

0475 478 478 (algemeen)

marianvandeberg@gmail.com / info@echt-susteren.nl
(algemeen)

T: (071) 36 60 264 / M: (06) 83 21 80 21

d.salman@noordwijk.nl

0252 343 706

bgotink@noordwijkerhout.nl

gemeente@duiven.nl

(0172) 465 051 (secretaresse)

hdejager@alphenaandenrijn.nl

14 0488 (algemeen)

info@nederbetuwe.nl

(0493) 671 212 (algemeen)

j.spoor@asten.nl

088 - 321 5000 (algemeen)

maryvangent@hollandskroon.nl

020 407 9000

haefte@haarlemmerliede.nl

088-5997371 (algemeen)

bestuurssecretariaat-vianen@vijfheerenlanden.nl
(algemeen)

0114-389127

A.Totte@GemeenteHulst.nl

046 - 43 89 222 (algemeen)

info@gemeentebEEK.nl (algemeen)

14 0592

gemeente@aaenhunze.nl

14 035

info@wijdmeren.nl / vanrijn@wijdmeren.cda.nl

14 0481 (algemeen)

r.engels@overbetuwe.nl

0174-620122

pavreugdenhil@gmail.com

p.heidema@tenboer.nl

14 0342

info@barneveld.nl (algemeen)

14 024

heumen@heumen.nl (algemeen)

lgroot@stedeBroec.nl

(0486) 458 230 (secretariaat)

secretarissebw@landerd.nl

(050) - 301 89 11(algemeen) / 0595-40 21 62 gemeente@bedum.nl (algemeen)
(privé)

secretariaat.apreinders@haarlemmermeer.nl

14 0528 (algemeen)
(0594) 50 88 00 (kantoor)

j.vantzand@dewolden.nl
wethoudernederveen@zuidhorn.nl

06 42 10 18 28

j.schuurman@zuidplas.nl

14 0252 (algemeen)
071 54 58 500 (algemeen)

info@hillegom.nl
info@leiderdorp.nl (algemeen)

0297 55 15 46

secretariaatwethouders@derondevenen.nl

14 0413 (algemeen)

X

T. 0525 - 661461

willem.krooneman@elburg.nl

M. 06 - 81 21 15 65

(0345) 58 66 76 (bestuurssecretariaat)

t.v.maanen@geldermalsen.nl

0416-698763

c.schreuders@aalburg.nl

14 0252 (algemeen)

gemeente@lisse.nl (algemeen)

0113-238383 (algemeen)

info@borsele.nl (algemeen)

0345 - 63 40 50 (algemeen)

bestuur@lingewaal.nl (algemeen)

14 0418 (algemeen)

gemeente@neerijnen.nl (algemeen)

14 0186 (algemeen)

bs@oud-beijerland.nl (algemeen)

(024) 696 91 11 (algemeen)

gemeente@mookmiddelhaar.nl (algemeen)

0183 507 212 (secretariaat)

jm.van.oosten@werkendam.nl

(0229) 54 84 00 (algemeen)

(0492) 469 700 (algemeen)

W.Bijman@koggenland.nl

greetbuter@gmail.com (privé) /

gemeente@laarbeek.nl (algemeen)

015-3626915

bestuurssecretariaat@pijnacker-nootdorp.nl

(0183) 30 81 06

pjorritsma@woudrichem.nl

0226-363333 (algemeen)

gemeente@opmeer.nl (algemeen)

(088) 599 7370

bestuurssecretariaat-zederik@vijfheerenlanden.nl
(algemeen)

14 0184 (algemeen)

piet.vat@gemeentemolenwaard.nl

14 0172 (algemeen)

b.wolters@nieuwkoop.nl

0183 58 38 21

e.van.leeuwen@giessenlanden.nl

088 3821 006 (secretariaat)

f.vanRaak@alphen-chaam.nl
bestuurssecretariaat@edam-volendam.nl (algemeen)

088 - 647 1200

geraldo.janssen@strijen.nl

wethouder.mol@binnenmaas.nl

088 647 1006

p.paans@cromstrijen.nl

14 0186 / 088 647 1700 (algemeen)

gemeente@korendijk.nl (algemeen)

1 (algemeen)

(gemeentesecretaris)

ımitz76@gmail.com (persoonlijk)

Gemeente	Zet de Klijnsmagelden daadwerkelijk in voor de bestrijding van armoede onder kinderen	Bied een Kindpakket aan, zodat kinderen bijvoorbeeld kunnen sporten en meedoen met culturele activiteiten
Aa en Hunze		1
Aalsmeer		
Aalten		
Achtkarspelen		1
Alblasserdam		
Albrandswaard		1
Alkmaar		
Almelo	1	
Almere		1
Alphen aan den Rijn		1
Alphen-Chaam		
Ameland		
Amersfoort		1
Amstelveen		1
Amsterdam		
Apeldoorn		
Appingedam		
Arnhem	1	1
Assen		1
Asten		
Baarle-Nassau		
Baarn		1
Barendrecht	1	
Barneveld		
Beek (L.)		
Beemster (2018-2020)		
Beesel		1
Berg en Dal		
Bergeijk		
Bergen (L.)		
Bergen (NH.)		
Bergen op Zoom		
Berkelland		
Bernheze		
Best		
Beuningen		
Beverwijk		1
Bladel		
Blaricum		
Bloemendaal		
Bodegraven-Reeuwijk		
Boekel		
Borger-Odoorn		
Borne		1

Borsele		
Boxmeer		
Boxtel		
Breda		
Brielle		
Bronckhorst		
Brummen		
Brunssum		
Bunnik		
Bunschoten		
Buren		
Capelle aan den IJssel		
Castricum		
Coevorden		
Cranendonck		
Cuijk		
Culemborg (concept)		
Dalfsen		1
Dantumadiel		
De Bilt		
De Fryske Marren		
De Ronde Venen		1
De Wolden		1
Delft		
Delfzijl		1
Den Helder		1
Deurne (concept raadsprogramma)		
Deventer	1	1
Diemen (concept)		
Dinkelland		
Doesburg		
Doetinchem		
Dongen		
Dordrecht		1
Drechterland		
Drimmelen		1
Dronten		1
Druten		
Duiven		
Echt-Susteren		
Ede		1
Eemnes		1
Eersel		
Eijsden-Margraten		
Eindhoven		1
Elburg		1
Emmen		1
Enkhuizen		
Enschede		
Epe		

Ermelo		1
Etten-Leur		
Franekeradeel (zie 'het Bildt')		1
Geertruidenberg	1	
Geldrop-Mierlo		
Gemert-Bakel	1	
Gennep		1
Gilze en Rijen		
Goeree-Overflakkee		
Goes		
Goirle		
Gooise Meren		
Gorinchem		
Gouda		1
Grave		
Gulpen-Wittem		
Haaksbergen	1	1
Haaren		
Haarlem		1
Halderberge		
Hardenberg		1
Harderwijk		
Hardinxveld-Giessendam		
Harlingen		1
Hattem		1
Heemskerk		
Heemstede		
Heerde		1
Heerenveen		
Heerhugowaard		
Heerlen		
Heeze-Leende		
Heiloo		1
Hellendoorn		
Hellevoetsluis		1
Helmond	1	1
Hendrik-Ido-Ambacht		1
Hengelo (O.)		1
het Bildt (tegenwoordig Waadhoeke)		1
Heumen		
Heusden		1
Hillegom		1
Hilvarenbeek		
Hilversum		1
Hof van Twente		1
Hollands Kroon		
Hoogeveen		
Hoogezand-Sappemeer (tegenwoordig		
Midden-Groningen)		
Hoorn		

Horst aan de Maas		1
Houten		
Huizen	1	1
Hulst		1
IJsselstein		
Kaag en Braassem		
Kampen		1
Kapelle		
Katwijk		
Kerkrade		
Koggenland		1
Krimpen aan den IJssel		
Krimpenerwaard		
Laarbeek		
Landerd		
Landgraaf		
Landsmeer		
Langedijk	1	1
Lansingerland		
Laren (NH.)		
Leiden		1
Leiderdorp		
Leidschendam-Voorburg		1
Lelystad		1
Leudal		1
Leusden		
Lingewaard		
Lisse		
Lochem		
Loon op Zand		
Lopik		
Loppersum		
Losser		1
Maasdriel		1
Maasgouw		
Maassluis		
Maastricht		
Medemblik		1
Meerssen		
Meppel	1	1
Middelburg (Z.)		
Midden-Delfland		
Midden-Drenthe		
Mill en Sint Hubert		
Moerdijk		
Montferland		1
Montfoort		1
Mook en Middelaar		
Neder-Betuwe		1
Nederweert		

Nieuwegein		
Nieuwkoop		1
Nijkerk		
Nijmegen		1
Nissewaard		1
Noord-Beveland		
Noordenveld		
Noordoostpolder	1	1
Nuenen, Gerwen en Nederwetten		
Nunspeet		1
Oegstgeest		
Oirschot		
Oisterwijk		
Oldambt		1
Oldebroek		
Oldenzaal		
Olst-Wijhe		
Ommen		
Oost Gelre		
Oosterhout		1
Ooststellingwerf		
Oostzaan		
Opmeer		
Opsterland		1
Oss		
Oude IJsselstreek		1
Ouder-Amstel		1
Oudewater	1	
Overbetuwe		1
Papendrecht		
Peel en Maas		
Pekela	1	1
Pijnacker-Nootdorp		
Purmerend		1
Putten		
Raalte		
Reimerswaal	1	
Renkum		1
Renswoude		
Reusel-De Mierden		
Rheden	1	1
Rhenen		1
Ridderkerk		1
Rijssen-Holten		
Rijswijk (ZH.)		
Roerdalen		
Roermond		1
Roosendaal		
Rotterdam		1
Rozendaal		

Rucphen		
Schagen		1
Scherpenzeel		1
Schiedam		1
Schiermonnikoog		
Schouwen-Duiveland		
's-Gravenhage		
's-Hertogenbosch		1
Simpelveld		
Sint Anthonis		
Sint-Michielsgestel	1	
Sittard-Geleen		
Sliedrecht		
Sluis		
Smallingerland		
Soest		
Someren		
Son en Breugel	1	
Stadskanaal		
Staphorst		1
Stede Broec	1	
Steenbergen		
Steenwijkerland		
Stein (L.)		
Stichtse Vecht		1
Terneuzen		1
Terschelling		
Texel		
Teylingen		1
Tholen		
Tiel		
Tilburg		
Tubbergen		
Twenterand		
Tynaarlo		
Tytsjerksteradiel		
Uden		1
Uitgeest		
Uithoorn		
Urk		
Utrecht		1
Utrechtse Heuvelrug		1
Vaals		
Valkenburg aan de Geul		
Valkenswaard		1
Veendam		1
Veenendaal		
Veere		
Veldhoven		

Velsen		
Venlo		1
Venray		1
Vlaardingen		
Vlieland		
Vlissingen		1
Voerendaal		
Voorschoten		
Voorst		1
Vught		1
Waalre	1	
Waalwijk	1	1
Waddinxveen		
Wageningen		
Wassenaar		1
Waterland		
Weert		
Weesp		1
West Maas en Waal		
Westerveld		
Westervoort		1
Westland		1
Weststellingwerf		
Westvoorne		1
Wierden		
Wijchen		1
Wijdmeren		
Wijk bij Duurstede		1
Winterswijk		
Woensdrecht		
Woerden		
Wormerland		
Woudenberg		
Zaanstad		
Zaltbommel		
Zandvoort		
Zeewolde		
Zeist		1
Zoetermeer		
Zoeterwoude		
Zuidplas		
Zundert		
Zutphen		1
Zwartewaterland		1
Zwijndrecht		
Zwolle		
Totaal per aanbeveling	19	91

**Maak het beleid beschikbaar in – Betrek kinderen en jongeren bij Doorbreek het taboe,
voor kinderen en jongeren – vraagstukken rondom armoede maak armoede
begrijpelijke taal en sociale uitsluiting bespreekbaar**

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

4

52

10

From: Griffie
Sent: 12 Oct 2018 11:06:18
To: Info
Cc:
Subject: Willen jullie dit inboeken
Attachments: Brief GS aan Colleges BenW gemeenten Zuid-Holland Rapportage Interbestuurlijk Toezicht over 2017.docx.pdf;
Rapportage_IBT_over_2017_voor_GS_definitieve versie 1 oktober 2018.docx.pdf

Van: Brinke, M, ten [mailto:m.ten.brinke@pzh.nl]
Verzonden: donderdag 11 oktober 2018 18:17
Onderwerp: Rapportage Interbestuurlijk Toezicht over 2017
Urgentie: Hoog

Aan de raden van de gemeenten in Zuid-Holland

Geachte heer/mevrouw,

Op 9 oktober 2018 hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de Rapportage Interbestuurlijk Toezicht over 2017 vastgesteld. Deze rapportage bevat de resultaten van het interbestuurlijk toezicht door de provincie Zuid-Holland op 60 Zuid-Hollandse gemeenten.

Bijgaand treft u de begeleidende brief aan van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders, inclusief de Rapportage Interbestuurlijk Toezicht over 2017.

Een afschrift van deze stukken wordt verzonden aan de raden van de Zuid-Hollandse gemeenten en de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten. Mijn verzoek aan u is om deze stukken voor te leggen aan uw raad.

Alvast dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Marijn ten Brinke

Senior beleidsadviseur bestuurlijke zaken

Afdeling Bestuur, bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht

T 070 441 8133

M 06 11907670

m.ten.brinke@pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1

Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag

www.zuid-holland.nl

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Contact

M. ten Brinke
T 070 - 441 81 33
m.ten.brinke@pzh.nl

Postadres Provinciehuis

Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk

PZH-2018-665080107

DOS-2018-0000483

Uw kenmerk

Bijlagen

1

Aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders
van alle Zuid-Hollandse gemeenten

Onderwerp

Rapportage Interbestuurlijk Toezicht over 2017.

Geacht college,

In deze brief informeren wij u over de resultaten van het door de provincie uitgevoerde interbestuurlijk toezicht (IBT) op de Zuid-Hollandse gemeenten over 2017. Tevens vragen wij uw aandacht voor de door uw gemeente te ondernemen vervolgacties.

Gespreksronde IBT

Naar aanleiding van de door ons vastgestelde Rapportage IBT over 2016 sprak de provincie begin 2017 op hoog ambtelijk niveau met 7 gemeenten. Het betrof gemeenten die voor meer dan de helft van de zes IBT-domeinen 'oranje' of 'rood' scoorden. In deze gesprekken kwam het functioneren van de horizontale verantwoording en controle (relatie college – raad) en het verticale toezicht (relatie gemeente – provincie) aan de orde.

Tijdens de gesprekken zijn de IBT-scores over 2016 aan de orde geweest en is een vergelijking gemaakt met het actuele totaalbeeld. Over het algemeen waren de gemeenten positief over het initiatief van de provincie om het gesprek aan te gaan over de wijze waarop het IBT in de praktijk functioneert. Er is waardering voor het feit dat de provincie deze gespreksronde organiseert, gemeenten opzoekt en betrokkenheid toont. Hierdoor gaat het IBT ook meer leven en blijft het niet beperkt tot een papieren exercitie.

Rapportage IBT over 2017

In lijn met de bestuurlijke afspraken stelden de raden hun gemeentelijke Rapportage IBT vast en verzonden deze aan de provincie, als onderdeel van de jaarrekening 2017. De gemeenten gaven hierin hun oordeel over de staat van de domeinen financiën, ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, monumentenzorg, informatie- en archiefbeheer en huisvesting vergunninghouders. De provincie beoordeelde de informatie en verwerkte deze in de bijgevoegde provinciale Rapportage Interbestuurlijk Toezicht over 2017 met een totaalbeeld van de prestaties van alle 60 Zuid-Hollandse gemeenten (zie bijlage 1).

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het

provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Totaalbeeld gemeenten

De bijgevoegde rapportage bevat een totaalbeeld van de prestaties van alle 60 gemeenten (zie blz. 16 in bijlage 1). In totaal zijn er 5 gemeenten die voor meer dan de helft van de zes domeinen oranje of rood scoren. Vorig jaar (totaalbeeld over 2016) waren dat er nog 7 en twee jaar geleden (totaalbeeld over 2015) 13. Er is dus sprake van een positieve trend. Die positieve trend wordt onderstreept als bedacht wordt dat het overwegend 'oranje/rode' beeld over 2017 voor het domein omgevingsrecht sterk samenhangt met de toepassing van een nieuwe indicator. Voor omgevingsrecht geldt immers dat gemeenten enige (aanloop)tijd nodig hebben om 'groen' te scoren. Voor dat domein zien we ook de meeste afwijkende beoordelingen tussen provincie en gemeenten. Verwachting is dat er volgend jaar (totaalbeeld over 2018) een meer 'groen' beeld volgt met minder afwijkende beoordelingen. Een vergelijking met voorgaande jaren voor het domein informatie- en archiefbeheer onderstreept dat er een groep 'oranje' gemeenten is die onvoldoende voortgang boekt. Dat vraagt op ambtelijk en bestuurlijk niveau om actie (zie paragraaf 2.6 in bijlage 1). De betere overall score over 2017 hangt sterk samen met de aanzienlijk betere score voor financieel toezicht en huisvesting vergunninghouders.

Vervolgacties

Wij vragen uw aandacht voor die domeinen waarbij uw gemeente 'oranje' of 'rood' scoort (zie de toelichting voor uw gemeente vanaf blz. 17) en verzoeken u om de bestaande knelpunten of achterstanden op te lossen. De provincie zal op hoog ambtelijk niveau overleg plegen met gemeenten die overall slecht scoren (meer dan drie domeinen 'oranje' of 'rood') om meer inzicht te krijgen in de problematiek en afspraken te maken over vervolgacties. Onze inzet is om samen met u te werken aan een zo 'groen' mogelijk totaalbeeld.

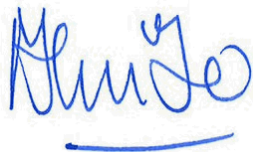
Evaluatie en doorontwikkeling IBT

In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een landelijke eindevaluatie van het IBT uitgevoerd. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen zijn bezig met het opstellen van een strategische agenda voor de toekomst van het toezicht.

Op basis van het resultaat zullen wij ons beraden op de toekomstige opzet en invulling van het IBT in Zuid-Holland en u daarover nader informeren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. H.M.M. Koek

plv. voorzitter,

F. Vermeulen

Bijlagen:

- Rapportage Interbestuurlijk Toezicht over 2017

Afschrift aan:

- Raden van de Zuid-Hollandse gemeenten
- Vereniging van Zuid-Hollandse gemeenten

provincie **HOLLAND**
ZUID

Rapportage Interbestuurlijk Toezicht

Resultaten van het interbestuurlijk toezicht
door de provincie op 60 Zuid-Hollandse gemeenten
over het jaar 2017

9 oktober 2018

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Inhoud

Samenvatting en conclusie	3
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Landelijke evaluatie en doorontwikkeling IBT	5
1.3 Rapportage IBT over 2017	5
2. Totaalbeeld per toezichtsdomein	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Financieel toezicht	6
2.3 Ruimtelijke ordening	8
2.4 Omgevingsrecht	9
2.5 Monumentenzorg	11
2.6 Informatie- en archiefbeheer	12
2.7 Huisvesting vergunninghouders	13
3. Totaalbeeld gemeenten	15
Bijlage 1. Totaalbeeld gemeenten over 2017, inclusief toelichting per gemeente	16

Samenvatting en conclusie

Opgave

Opgave voor de provincie is om als interbestuurlijk toezichthouder op gemeenten na te gaan of gemeenten hun taken op het ruimtelijk-fysieke domein goed op orde hebben. Van belang daarbij is dat de horizontale verantwoording van het college van burgemeester en wethouders aan de raad en de controle van de raad op het college goed functioneren. Opgave voor 2018 voor gemeenten en provincie was de implementatie van de Bestuursovereenkomst IBT.

Proces

In de periode februari - mei 2018 ontving de provincie de door gemeenten opgestelde conceptrapportages IBT over 2017 met hun oordeel voor financieel toezicht, ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, monumentenzorg, informatie- en archiefbeheer en huisvesting vergunninghouders. De provincie reageerde daarop met een ambtelijk oordeel. Deze afstemming droeg bij aan een gedeeld beeld van de staat waarin de domeinen zich bevinden. Van mei tot en met juli 2018 zonden de gemeenten hun IBT-rapportage, als onderdeel van de jaarstukken 2017 aan de raad. De meeste raden namen de rapportage voor kennisgeving aan en zonden deze na vaststelling aan de provincie. De provincie stelde op basis van toezichtinformatie deze Rapportage Interbestuurlijk Toezicht op met het totaalbeeld van de resultaten van het IBT over 2017.

Resultaten over 2017

De rapportage biedt een totaalbeeld van de prestaties van alle 60 Zuid-Hollandse gemeenten op de indicatoren van de zes toezichtsdomeinen. Voor financieel toezicht is het beeld van de begroting 2018 beter dan dat van 2017: het aantal gemeenten waarvan het begrotingsjaar sluitend is, is met 3 toegenomen. In totaal scoren 50 gemeenten 'groen'. Voor ruimtelijke ordening is een nieuwe indicator gehanteerd, waardoor het niet zinvol is om een vergelijking met vorig jaar te maken (zie toelichting in paragraaf 2.3). In totaal scoren 40 gemeenten groen en 20 gemeenten 'oranje'.

Ook voor omgevingsrecht is een nieuwe indicator van toepassing waardoor een vergelijking met vorig jaar evenmin goed mogelijk is (zie toelichting in paragraaf 2.4). Alle gemeenten geven invulling aan het gewijzigde beleid, maar er zijn grote verschillen in de mate van voltooiing van dat proces. Een aantal gemeenten is ver gevorderd, terwijl anderen nog aan het begin staan. Dat resulteert in een sterk uiteenlopend totaalbeeld waarbij ongeveer de helft van de gemeenten over 2017 'rood' scoort. Een belangrijke kanttekening daarbij is dat deze gemeenten inmiddels beter scoren.

Voor monumentenzorg geldt een onveranderd beeld: alle gemeenten scoren 'groen' omdat zij beschikken over een deskundige monumentencommissie. In lijn met vorig jaar scoren de meeste gemeenten 'oranje' voor informatie- en archiefbeheer. Hoewel veel gemeentebesturen zich bewust zijn van het grote belang van goed toegankelijke, betrouwbare en veilige, digitale informatie, vertaalt zich dit niet in een verbetering van het beheer van digitale archieven en informatie in gemeentelijke systemen. Een belangrijke aandachtspunt is dat de verantwoording over het informatie- en archiefbeheer door het college van B&W in de vorm van een verslag of rapportage geschiedt en bestuurlijk worden behandeld in de raad en aan de provincie gestuurd. Op dat punt moet een groep 'oranje' gemeenten nog een verbeterslag maken.

Voor huisvesting vergunninghouders eind 2017 is het aantal 'groene' gemeenten fors gestegen ten opzichte van 2016.

Conclusie over 2017

In totaal zijn er 5 gemeenten die in 2017 voor meer dan de helft van de zes domeinen 'oranje' of 'rood' scoren. Vorig jaar (totaalbeeld over 2016) waren dat er nog 7 en twee jaar geleden (totaalbeeld over 2015) zelfs 13. Er is dus sprake van een positieve trend. Die positieve trend wordt onderstreept als bedacht wordt dat het overwegend 'oranje/rode' beeld voor het domein omgevingsrecht sterk samenhangt met de toepassing van een nieuwe indicator in 2017. Voor omgevingsrecht geldt immers dat gemeenten enige (aanloop)tijd nodig hebben om 'groen' te scoren. Voor dat domein zien we ook de meeste afwijkingen in de beoordelingen van provincie en gemeenten. Verwachting is dat er volgend jaar (totaalbeeld over 2018) een meer 'groen' beeld zal volgen met minder afwijkende beoordelingen. Een vergelijking met voorgaande jaren voor het domein informatie- en archiefbeheer wijst uit dat er een groep 'oranje' gemeenten is die onvoldoende voortgang boekt. Dat vraagt zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau om actie (zie paragraaf 2.6).

De betere overall score over 2017 is vooral te danken aan de aanzienlijk betere score voor financieel toezicht en huisvesting vergunninghouders. Daarbij past wel de kanttekening dat de actuele situatie (najaar 2018) voor huisvesting vergunninghouders minder positief is.

De provincie zal in lijn met voorgaande jaren - op basis van het totaalbeeld over 2017 en het actuele beeld - op hoog ambtelijk niveau in overleg treden met de secretarissen van de gemeenten die voor meer dan drie domeinen 'oranje' en/of 'rood' scoren. Doel van de gesprekken is om meer inzicht te krijgen in de problematiek en afspraken te maken over noodzakelijke vervolgacties. Zo nodig volgt bestuurlijk overleg.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De inwerkingtreding van de Wet Revitalisering generiek toezicht (Wet Rgt) op 1 oktober 2012 vernieuwde het interbestuurlijk toezicht (IBT) van provincies op de wettelijke taakbehartiging van gemeenten. Op 20 november 2012 stelden GS van Zuid-Holland de notitie "Het interbestuurlijk toezicht van de provincie Zuid-Holland" vast en maakten afspraken over de implementatie van het vernieuwde IBT. De provincie heeft de afspraken over uitgangspunten, informatievoorziening en toezichtregime vastgelegd in een Bestuursovereenkomst IBT, die door alle 60 gemeenten in Zuid-Holland is getekend. De kern van de Zuid-Hollandse aanpak is 'vertrouwen op en ruimte geven aan zelfsturing van gemeenten'. Van belang is dat gemeenten voldoen aan de volgende randvoorwaarden:

- Een professionele horizontale verantwoording van het college van B&W aan de raad;
- De informatie over de gemeentelijke taakbehartiging is op orde;
- De raad vervult een controlerende rol richting het college.

De provincie vindt het van belang een beeld te hebben van de gemeentelijke taakbehartiging voor die domeinen waarvoor zij interbestuurlijk toezichthouder is. Gemeenten die hun taken goed uitvoeren, krijgen weinig te maken met de provincie als toezichthouder. Omgekeerd geldt dat de provincie extra aandacht geeft aan die gemeenten die hun taakbehartiging niet op orde hebben, om daarmee te zorgen dat de situatie verbetert. Naar aanleiding van het totaalbeeld dat volgde uit de Rapportage IBT over 2016 en op basis van het actuele beeld, voerde de provincie in april 2018 met 7 gemeenten gesprekken op het niveau van gemeentesecretarissen en concerncontrollers. Het betrof gemeenten die voor meer dan drie van de zes domeinen 'oranje' of 'rood' scoorden. De gesprekken verliepen constructief en leidden tot concrete werkafspraken gericht op verbetering van de bestaande situatie.

1.2 Landelijke evaluatie en doorontwikkeling IBT

Met de inwerkingtreding van de Wet Rgt is afgesproken om na een periode van vier jaar een eindexamen van de wet uit te voeren. In 2015 vond al een tussentijdse evaluatie plaats en in 2017 voerde Pro Facto in opdracht van het ministerie van BZK de landelijke evaluatie van de Wet Rgt uit. Op 20 juni 2018 zond de minister van BZK twee rapporten aan de Tweede Kamer: de evaluatie van de Wet Rgt (het interbestuurlijk toezicht) en een evaluatie naar het financieel toezicht. In de begeleidende aanbestedingsbrief schrijft de minister aan de voorzitter van de Tweede Kamer: *"In het Interbestuurlijk programma is met IPO en VNG afgesproken dat 'We gaan werken aan vernieuwing van het interbestuurlijk en financieel toezicht, zodat het toezicht zo effectief mogelijk is en passend is bij een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven'. De afgelopen maanden is gestart met de uitwerking van deze afspraak. In goede samenspraak willen Rijk, provincies en gemeenten komen tot een strategische agenda voor de toekomst van het toezicht. Een gezamenlijke strategische agenda vraagt een zorgvuldig proces. Dit overleg heeft tijd nodig. Zorgvuldigheid en draagvlak gaan voor snelheid. Ik verwacht u deze agenda in het najaar te kunnen sturen."*

De provincie Zuid-Holland is zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau (gedeputeerde Baljeu als voorzitter van het overleg van de gedeputeerden toezicht) nauw betrokken bij de doorontwikkeling van het financieel en interbestuurlijk toezicht.

1.3 Rapportage IBT over 2017

Deze rapportage geeft een totaalbeeld van de beoordeling van de taakuitoefening door alle 60 Zuid-Hollandse gemeenten voor zes toezichtsdomeinen over het jaar 2017. Het betreft een oordeel voor de domeinen financiën, ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, monumentenzorg, informatie- en archiefbeheer en huisvesting vergunninghouders. Op basis van het totaalbeeld volgt een voorstel voor vervolgacties.

2. Totaalbeeld per toezichtsdomein

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft per domein inzicht in de naleving door de gemeenten van het door GS vastgestelde toezichtkader. Daarna volgt per domein een toelichting op het totaalbeeld over 2017 en de ontwikkeling ten opzichte van 2016. Ten slotte volgen bestuurlijke aandachtspunten en de per domein te ondernemen acties.

2.2 Financieel toezicht

Kader

De IBT-rapportage voor het onderdeel Financieel toezicht spitst zich toe op twee criteria:

1. Het structurele en reële evenwicht in de jaarbegroting (2018)
2. Het structurele en reële evenwicht in het laatste jaar van de meerjarenbegroting (2019-2021)

Deze twee criteria worden met één indicator gemeten en er worden drie kleuren gebruikt om hierover te rapporteren:

- Groen: het begrotingsjaar én het laatste jaar in de meerjarenraming zijn in evenwicht;
- Oranje: óf het begrotingsjaar óf het laatste jaar in de meerjarenraming is niet in evenwicht;
- Rood: het begrotingsjaar én het laatste jaar in de meerjarenraming zijn niet in evenwicht.

Beeld over 2017

Het aantal gemeenten met een sluitende begroting is enigszins toegenomen evenals het aantal gemeenten met zowel een sluitende begroting als een sluitende meerjarenraming. Het aantal gemeenten dat een tekort heeft op de begroting maar een sluitende meerjarenraming is daarmee afgenomen van 13 naar 9 gemeenten. Er zijn geen gemeenten die een niet-sluitende jaarbegroting hebben en waarbij het herstel in het meerjarenperspectief uitblijft. De gemeente Voorschoten, die in 2017 onder preventief toezicht viel, valt in 2018 weer onder het repressieve (reguliere) toezichtsregime.

Er is momenteel duidelijk sprake van een aantrekkende economie. Dit uit zich in een herstel van grondverkoop door gemeenten en hogere te verwachten inkomsten uit het gemeentefonds vanwege hogere rijksuitgaven op macroniveau. Er ligt op het gebied van grondexploitaties, vooral van bedrijventerreinen nog een grote opgave, waarbij het de vraag is of het aanbod de vraag niet overstijgt.

Veel gemeenten ervaren en/of voorspellen nog steeds grote nadelen op de uitvoering van de drie decentralisaties in het sociaal domein. Daarnaast laat de ontwikkeling rondom het nieuwe verdeelmodel voor de BUIG-gelden (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) een negatief beeld zien voor in het bijzonder de Zuid-Hollandse gemeenten.

Samenvattend beeld

Situatie	Aantal gemeenten	
	2017	2018
Aantal gemeenten waarvan zowel de begroting als de meerjarenbegroting geen tekorten vertoont	44	46
Aantal gemeenten waarvan de begroting sluitend is maar de meerjarenraming in 1 of 2 jaar tekorten vertoont	3	4
Aantal gemeenten waarvan de begroting sluitend is maar alle jaren uit de meerjarenraming tekorten vertonen	1	1
Aantal gemeenten waarvan de begroting niet sluitend is maar de	8	6

meerjarenbegroting geen tekorten vertoont		
Aantal gemeenten waarvan de begroting niet sluitend is maar de meerjarenraming in 1 of 2 jaar tekorten vertoont	3	3
Aantal gemeenten waar zowel de begroting als alle jaren van de meerjarenraming tekorten vertonen	1	0
Aantal gemeenten waarvan het onderzoek van de begroting 2018 ten tijde van deze rapportage nog niet was afgerond (vanwege herindelingen)	0	0
	60	60

Trends en ontwikkelingen

Het beeld van de begrotingen 2018 is beter dan dat van de begrotingen 2017. Gemeenten zijn gedurende het begrotingsproces 2017 (dus bij opstellen begroting 2018) in staat om tekorten in de begroting verder te reduceren. Het aantal gemeenten waarvan het begrotingsjaar sluitend is, is met 3 toegenomen. De overige gemeenten, die geen sluitende begroting hebben, maken dit goed in het meerjarenperspectief.

Bestuurlijke aandachtspunten

De komende jaren moet blijken in hoeverre gemeenten in staat zijn de kosten van de decentralisaties in het sociaal domein binnen hun begroting te dekken. Mogelijk leidt de uitvoering van deze taken tot niet gedekte lastenstijgingen. Veel gemeenten hebben maatregelen genomen om de kosten in het sociaal domein binnen de perken te houden. Deze maatregelen moeten nog worden gerealiseerd en het gewenste effect tonen. Komende jaren zal hierover meer duidelijk worden.

De wet- en regelgeving rondom de precarioheffing op ondergrondse kabels en leidingen is aangepast. Gemeenten krijgen tot en met 2021 de tijd om dit af te bouwen, waarna vanaf 2022 deze heffing niet meer mogelijk is. Voor veel gemeenten heeft dit aanzienlijke consequenties. Het jaar 2022 valt nog niet binnen de meerjarenraming bij de begroting 2018. Toch adviseren wij gemeenten om - in navolging van ons eerdere advies om de afhankelijkheid van precario af te bouwen - nu al maatregelen te nemen door bijvoorbeeld een jaarlijks stijgende reservedotatie te doen. De begroting 2019 van de gemeenten zal deze tekorten moeten verwerken.

Op 1 juli 2015 is de Omgevingswet door de Tweede Kamer vastgesteld, maar deze zal naar verwachting pas op 1 januari 2021 in werking treden. Volgens het ministerie is het uitstellen van de inwerkingtreding noodzakelijk vanwege 'de complexiteit van de ministeriële regelingen en de vier Aanvullingswetten', maar heeft het vooralsnog geen gevolgen voor de uiteindelijke datum van de transitie in 2029. De Omgevingswet leidt tot een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht, waarbij tientallen wetten en AMvB's in één wet en vier AMvB's worden ondergebracht. Gemeenten schatten de impact van de Omgevingswet als groot in. Het vraagt meer aandacht voor de ontwikkeling van bestuurlijke visies en plannen, de verandering van werkprocessen en een aanpassing van de organisatie. Van medewerkers worden andere kwaliteiten gevraagd en er zijn aanpassingen nodig in de informatievoorziening. De invoering heeft zodoende belangrijke financiële consequenties voor gemeenten.

Te ondernemen acties

Vanuit de procesvoering rondom financieel toezicht wordt, waar nodig, overleg gevoerd met gemeenten. Afhankelijk van het onderwerp en de zwaarte wordt daarbij gekozen voor ambtelijk dan wel bestuurlijk overleg. Toekomstige ontwikkelingen worden goed in de gaten gehouden om zodoende tijdig met gemeenten te overleggen hoe ze hiermee moeten omgaan.

2.3 Ruimtelijke ordening

Kader

In 2017 zijn nieuwe criteria voor het domein 'ruimtelijke ordening' vastgesteld. Daarbij is gekozen voor de uit de Wet ruimtelijke ordening voor gemeenten voortvloeiende verplichting om bestemmingsplannen binnen een door de provincie te bepalen termijn aan te passen aan de provinciale ruimtelijke verordening. In de Zuid-Hollandse praktijk betekent dat dat de geldende gemeentelijke bestemmingsplannen op 1 augustus 2017 dienden te zijn aangepast aan de op 9 juli 2014 vastgestelde Verordening Ruimte 2014. Aan de gemeenten is gevraagd of dat het geval is en zo niet op welke onderdelen plannen nog niet zijn aangepast. Een score 'groen' houdt in dat alle bestemmingsplannen aan de verordening zijn aangepast, 'oranje' indien slechts een deel is aangepast en 'rood' indien geen enkel bestemmingsplan voldoet aan de verordening.

Aangezien sprake is van een nieuwe indicator is het minder zinvol om een vergelijking te maken met het beeld dat uit voorgaande rapportages naar voren kwam. Wel zijn er raakvlakken tussen de huidige nieuwe indicator en één van de vorige indicatoren, te weten het actueel zijn van een bestemmingsplan. Indien gemeenten beschikken over actuele bestemmingsplannen zullen die plannen in beginsel ook in overeenstemming zijn met de verordening, omdat eventuele strijdigheden bij de provinciale beoordeling van de geactualiseerde bestemmingsplannen al zullen zijn geconstateerd en gerepareerd.

Beeld over 2017

Uit de rapportages blijkt dat een aantal gemeenten de vraag naar eventuele strijdigheid met de verordening niet expliciet beantwoordt maar (slechts) aangeeft welke plannen nog niet actueel zijn. Op zich hoeft een niet actueel plan echter nog niet te betekenen dat sprake is van strijd met de verordening. In de beoordeling is dat aspect waar mogelijk meegenomen, hetgeen onder andere tot gevolg heeft dat sommige gemeenten die zichzelf een oranje score gaven alsnog een groene score hebben gekregen. Voor enkele gemeenten is op dat punt echter nog nader onderzoek nodig, zodat vooralsnog van de door de gemeente gegeven score is uitgegaan. Eén en ander leidt ertoe dat in 2017 40 gemeenten groen scoren en 20 oranje.

Bestuurlijke aandachtspunten

De informatie uit de rapportages vormt vooralsnog geen aanleiding om bestuurlijke actie te ondernemen. De geconstateerde strijdigheden met de verordening betreffen voor zover nu kan worden overzien in hoofdzaak geen aspecten die bestuurlijke prioriteit hebben. In een enkel geval – kantoren, detailhandel, natuur – gaat het wel om dergelijke aspecten maar is de strijdigheid al bij de provincie bekend en wordt in overleg tussen gemeente en provincie actie ondernomen. Verder is het van belang dat de gestelde vraag – 'is een plan in overeenstemming met de Verordening Ruimte' – toeziet op reeds vigerende plannen. Voor nieuwere plannen die nog in procedure zijn geldt dat de provincie via de beoordeling zelf inzicht in dat aspect heeft of kan hebben. Het in die procedure gehanteerde e-formulier, op basis waarvan bepaald wordt of een gemeente een plan al dan niet moet inzenden, is daarbij een hulpmiddel omdat gemeenten daarin eveneens de vraag moeten beantwoorden of in het plan strijd met provinciale belangen (neergelegd in de verordening) aanwezig is. Het feit dat de vraag (alleen) ziet op reeds geldende plannen leidt er overigens toe dat een gemeente op dit moment een groene score kan hebben, terwijl in het kader van een lopende procedure voor een nieuw plan wel strijdigheid met de verordening aan de orde kan zijn. Om die strijdigheid weg te nemen beschikt de provincie over voldoende andere instrumenten (zienswijze, reactieve aanwijzing, beroep).

Te ondernemen acties

Voor zover uit de gemeentelijke rapportages blijkt dat (veelal oude)plannen nog niet in overeenstemming met de verordening zijn of nog nader onderzoek daarnaar nodig is wordt een en ander in het reguliere periodiek ambtelijk overleg met de gemeente aan de orde gesteld.

Aparte acties zijn op dat punt dan ook niet nodig. Overigens blijkt uit de rapportages dat het merendeel van de gemeenten op die punten reeds bezig is met aanpassing van het betreffende bestemmingsplan. De reguliere beoordeling door de provincie van die plannen biedt dan voldoende waarborg voor het repareren van die plannen op strijdigheden met de verordening.

2.4 Omgevingsrecht

Kader

In 2017 is de indicator voor het interbestuurlijk toezicht op het omgevingsrecht in verband met een aantal hieronder genoemde ontwikkelingen gewijzigd. Voorheen was een indicator van toepassing die aansloot op de op 14 april 2016 in werking getreden Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze Wet VTH is de verankering van de afspraken tussen Rijk, provincies en gemeenten om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van het omgevingsrecht beter te organiseren. Gemeenteraden en Provinciale Staten leggen daarbij in een eigen verordening hun kwaliteitsdoelen vast. In dat kader werd als indicator voor de jaarrapportage IBT aan gemeenten gevraagd of zij een verordening VTH hadden vastgesteld. Het beeld tot 1 juli 2017 liet zien dat 46 van de 60 gemeenten in Zuid-Holland beschikten over een vastgestelde verordening en de overige 14 gemeenten in een afrondende fase van vaststelling zaten. Daardoor was de indicator niet meer onderscheidend genoeg om deze voor de IBT-rapportage over 2017 te gebruiken.

Bovendien is op 21 april 2017 het Besluit Omgevingsrecht (Bor) gewijzigd en op 1 juli 2017 in werking getreden. Met de wijziging van het Bor wordt een verbetering van de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving beoogd. Zo worden gemeenten verplicht hun uitvoerings- en handhavingsbeleid vast te leggen. Dat beleid moet zijn gebaseerd op een probleemanalyse en concrete doelstellingen bevatten. Ook moeten de prioriteiten duidelijk zijn en inzicht gegeven worden in de financiële en personele capaciteit die nodig is om de gestelde doelen te bereiken. Dit moet uiteindelijk resulteren in een uitvoeringsprogramma.

Ook stelt het Bor dat het college van B&W jaarlijks, op basis van rapportages over de uitvoering en de daarmee bereikte resultaten, moet evalueren of de voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en de beoogde doelen zijn bereikt. Die evaluatie kan aanleiding zijn om het gemeentelijk beleid aan te passen. Het Bor eist bovendien dat op verschillende momenten tijdens deze beleidscyclus de gemeenteraad wordt geïnformeerd over de (tussen)resultaten van het uitvoerings- en handhavingsbeleid, het uitvoeringsprogramma, de rapportage over de uitvoering en de evaluatie. Dat stelt de raad in staat toezicht op het college van B&W uit te oefenen.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hanteren daarom een nieuwe indicator voor omgevingsrecht die aansluit op die eisen uit het gewijzigde Bor. De indicator luidt nu: *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en samen met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.*

De indicator beoogt de betrokkenheid van de gemeenteraad en haar mogelijkheden tot horizontaal toezicht op het proces van vergunningverlening en handhaving te verbeteren.

Een gemeente scoort groen als alle genoemde documenten binnen de gestelde termijn zijn vastgesteld en voorgelegd aan de gemeenteraad. De score is oranje als er maximaal één maand vertraging is en rood als er documenten ontbreken of de raad niet of te laat wordt geïnformeerd.

Beeld over 2017

Het Bor is op 21 april 2017 gewijzigd en op 1 juli 2017 in werking getreden. Dat is tijdens de looptijd van deze jaarrapportage. Door eerdere concepten van het Bor was wel vanaf het begin van het jaar al duidelijk wat de wijzigingen in zouden houden. Alle 60 gemeenten geven invulling aan het gewijzigde beleid, maar tussen gemeenten onderling bestaan grote verschillen in de mate van voltooiing van dat proces. Een aantal gemeenten heeft het proces vrijwel afgerond, terwijl andere nog aan het begin staan.

Inmiddels (juli 2018) is dit proces van implementatie bij gemeenten in de meeste gevallen aanmerkelijk verder gevorderd dan tijdens de periode waarover gerapporteerd moest worden (het jaar 2017). Een 'rode' score in deze rapportage kan daardoor inmiddels aanmerkelijk verbeterd zijn.

De definitie van de indicator voor omgevingsrecht bevat ook termijnen waarbinnen diverse documenten moeten zijn vastgesteld en waarbinnen de gemeenteraad (en de provincie) moeten zijn geïnformeerd. De nieuwe indicator is echter pas op 31 oktober 2017 aan de gemeenten bekend gemaakt en de termijnen worden niet in het Bor genoemd. Gemeenten konden bij de vaststelling van de documenten voor 2017 dus geen rekening houden met deze termijnen. Daarom is bij de beoordeling van de gemeenten in deze rapportage nog geen rekening gehouden met de overschrijding van de gestelde termijn, tenzij de gemeenteraad zodanig laat werd geïnformeerd dat zij haar rol als toezichthouder voor de VTH-beleidscyclus daardoor niet uit kon oefenen.

Resultaten IBT omgevingsrecht 2017

Jaar	Aantal gemeenten 'groen'	Aantal gemeenten 'oranje'	Aantal gemeenten 'rood'
2017	12	24	24

Bestuurlijke aandachtspunten

Dit is het eerste jaar dat de nieuwe indicator voor omgevingsrecht gebruikt is, waardoor geen vergelijking mogelijk is met voorgaande jaren. Op 31 oktober 2017 zijn de gemeenten op de hoogte gesteld van de nieuwe indicator. De gemeenten zijn beoordeeld op de aanwezigheid van documenten die zij in het eerste halfjaar van 2017 vastgesteld moesten hebben. Uit de gemeentelijke rapportages blijkt dat in de huidige situatie (juli 2018) de meeste gemeenten al veel verder gevorderd zijn met de implementatie van het Bor.

Te ondernemen acties

De rapportage over 2017 kan voor omgevingsrecht opgevat worden als een overgangsjaar. In de Handreiking IBT voor gemeenten zal duidelijker worden aangegeven welke (verwijzingen naar) documenten voor de jaarrapportage moeten worden aangeleverd aan de provincie en op welk jaar die documenten betrekking moeten hebben. Gemeenten leverden namelijk voor de jaarrapportage 2017 vaak al de informatie voor de jaarrapportage 2018 aan. Ook zal duidelijker aangegeven worden dat de gemeenteraadsleden de betreffende documenten moeten kunnen inzien.

2.5 Monumentenzorg

Kader

In 2015 is de indicator voor Monumentenzorg als nieuwe betekenisvolle indicator toegevoegd aan de IBT-indicatoren. Centrale vraag daarbij is of gemeenten beschikken over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten. Dit is een verplichting die volgt uit de Monumentenwet en die ook gehandhaafd blijft in de nieuwe Omgevingswet. Als de gemeente over een commissie beschikt en deze is deskundig, dan is de score groen. Heeft de gemeente een commissie, maar is de samenstelling niet deskundig, dan is de score oranje. Als de gemeente geen adviescommissie heeft, is de score rood. Deskundig is gedefinieerd als deskundig op het gebied van de monumentenzorg betreffende bouwhistorische en bouwkundige opleiding en kennis, tenminste op het gebied van cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratie en landschap/stedenbouw.

Beeld over 2017

Alle 60 gemeenten in Zuid-Holland oordeelden dat zij een adviescommissie hebben die adviseert over uit te voeren werken aan rijksmonumenten op grond van de Monumentenwet en waarvan de samenstelling deskundig is. Zij gaven zich daarmee de score groen. Net als in 2016 is de provincie in 2017 intern nagegaan in hoeverre dit oordeel juist is in relatie tot signalen rond de gang van zaken bij restauraties van specifieke monumenten en bij de provincie binnengekomen signalen van burgers uit de betreffende gemeente. Op grond van dergelijke signalen kan er namelijk twijfel zijn over het oordeel groen dat de betrokken gemeente geeft. Heeft deze gemeente wel een Monumentencommissie en is deze om advies gevraagd en bij de melding betrokken? De provincie heeft de gemeenten, waar sprake was van signalen, hierover nader bevraagd. De uitkomst hiervan was dat er bij al deze gemeenten een Monumentencommissie was, deze bij de gemelde zaken betrokken was, deskundig was en het gemeentebestuur had geadviseerd. Het provinciale oordeel over deze gemeenten is daarmee ook groen.

Daarnaast zijn gegevens over de deskundigheid van de Monumentencommissies en de taakbehartiging van de Monumentenzorg door gemeenten verkregen uit informatie van het Erfgoedhuis (te weten het Provinciaal Steunpunt Monumentenzorg en Archeologie = PSMA), Dorp Stad en Land (DSL), de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en de Erfgoedinspectie. De door de gemeenten in hun IBT-rapportage opgenomen toelichting is bestudeerd en akkoord bevonden.

Bestuurlijke aandachtspunten

Het inwerkingtreden van de Omgevingswet in de periode tot 1 januari 2021 vraagt van gemeenten dat zij hun monumenten- en erfgoedbeleid actualiseren en zo nodig hun monumentencommissie aanpassen aan de terminologie van de Omgevingswet. Dit betekent dat er na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een gemeentelijke adviescommissie moet worden ingesteld op grond van artikel 17, lid 9 van de Omgevingswet.

Te ondernemen acties

Naast de hiervoor genoemde bestuurlijke aandachtspunten over het actualiseren van het gemeentelijk monumenten- en erfgoedbeleid – inclusief een mogelijke aanpassing van de monumentencommissie - aan de terminologie van de Omgevingswet zijn er geen aanvullende acties noodzakelijk.

2.6 Informatie- en archiefbeheer

Kader

Het kader bestaat naast het van de bestuursovereenkomst deel uitmakende toezichtkader uit het op 14 mei 2013 door Gedeputeerde Staten vastgestelde 'Aanvullend beleidskader Archieftoezicht'. In het aanvullend beleidskader staan de criteria beschreven waaraan gemeenten op grond van de Archiefwet 1995 moeten voldoen. Op grond van beide kaders stellen de colleges van B&W een 'Verslag Informatie- en archiefbeheer vast, dat zij als verantwoording voorleggen aan de gemeenteraad en vervolgens de provincie. In bijlage A van de bestuursovereenkomst is beschreven hoe de provincie het handelen van gemeenten op het domein van informatie- en archiefbeheer waardeert: is het op orde dan volgt de score 'groen'; is het op enkele aspecten niet op orde dan volgt 'oranje' en is het op meerdere aspecten niet op orde dan volgt 'rood'.

Beeld over 2017

Uit de IBT-rapportages en de daarbij behorende archiefverslagen over 2017 komt naar voren dat gemeenten zich steeds meer richten op de inrichting en verbetering van hun digitale informatiebeheer en de bewaking van de inhoudelijke kwaliteit en duurzaamheid van informatie, maar hierin nog veel stappen te zetten hebben. Bestuurlijk is er steeds meer bewustwording van het belang van digitale informatie. Zo zijn onderwerpen als informatiebeveiliging (datalekken), openbaarheid, Open Overheid, transparantie en gegevensbescherming trending, maar in de praktijk vertaalt zich dit nog onvoldoende in extra aandacht voor informatie- en archiefbeheer. De provincie constateert weliswaar een lichte verbetering in het digitale informatie- en archiefbeheer, maar ziet dat gemeenten nog te weinig doen aan bijvoorbeeld het beheer van informatie binnen de belangrijkste bedrijfsapplicaties en het toezicht op het informatiebeheer bij de verbonden partijen waaraan zij deelnemen. In 2017 voldoen 8 gemeenten aan de gestelde wettelijke eisen, is er één niet in control ('rood') en scoren de overige 51 (ruim 85 %) oranje, omdat zij hun informatie- en archiefbeheer op bepaalde aspecten niet op orde hebben. Ten opzichte van het oordeel over 2016 zijn er weinig veranderingen te constateren. Eén gemeente verbeterde zich van rood naar oranje en één van oranje naar groen, maar er viel er ook één terug van groen naar oranje. Ook in 2018 behandelen de meeste gemeenten het archiefverslag over 2017 in het college van B&W, maar wordt er te weinig op toegezien of de in eerdere jaren aangekondigde verbeteringen en vastgestelde verbeterplannen ook daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Aangezien de archiefverslagen en door B&W aangekondigde verbetermaatregelen niet aan de orde komen in de gemeenteraad, ziet deze er niet actief op toe of het college van B&W haar zorgplicht voor het gemeentelijke archief- en informatiebeheer in voldoende mate uitvoert. De provincie signaleert te weinig bestuurlijke aandacht voor de behandeling van de toezichts- en verantwoordingsrapportages van de gemeentearchivaris en de betrokken vakafdelingen I&A/Informatiebeheer.

Bestuurlijke aandachtspunten

Veel gemeenten schrijven in hun rapportages over 2017 – net als in de daaraan voorafgaande jaren - verbeterplannen voor te bereiden of uit te voeren om het (digitale) informatiebeheer op orde te brengen. Ze verwijzen hierbij naar de inhoud van het archiefverslag of verslag kritische prestatie-indicatoren archief- en informatiebeheer, maar gaan in hun IBT-rapportages nauwelijks in op de in deze verslagen gedane aanbevelingen. Ook leggen de colleges als zorgdragers inhoudelijk geen rekenschap af aan de raad door de archiefverslagen niet aan de raad toe te sturen. Als gemeenten nalaten hun archiefverslag (tijdig) in te sturen, geen actie ondernemen of niet aangeven welke maatregelen zijn uitgevoerd, treedt de provinciaal toezichthouder met de gemeente en haar archiefinspecteur in contact om na te vragen waarom deze verantwoording niet wordt afgelegd. In vrijwel alle gevallen leidt dat tot een betere naleving van het verantwoordingsproces en inhoudelijke actie bij de gemeente.

Te ondernemen acties

De provincie gaat er extra op toezien dat alle colleges van B&W niet alleen de voor dit domein opgestelde verslagen of rapportages behandelen en aan de raad en de provincie sturen, maar ook ingaan op de hierin opgenomen aanbevelingen. Indien verbeterplannen zijn aangekondigd verwacht de provincie dat gemeenten de raad en de provincie informeren over de resultaten en/of de voortgang, opdat de raad kan beoordelen of er sprake is van verbetering. Op het moment dat de eerstelijns toezichthouder (de gemeentearchivaris) het signaal afgeeft dat er geen of te weinig actie wordt ondernomen of de provinciaal toezichthouder dit zelf constateert, treedt de provincie in contact met de gemeente. Dat kan in de vorm van een verificatiegesprek, waarin gemeente, gemeentearchivaris en provincie op ambtelijk niveau, de IBT-rapportage en het archiefverslag bespreken, zaken verduidelijken en tot een gezamenlijk gedragen beeld komen.

2.7 Huisvesting vergunninghouders

Kader

Alle Zuid-Hollandse gemeenten krijgen halfjaarlijks van het rijk een wettelijke taakstelling over het aantal in het komende half jaar te huisvesten vergunninghouders. Het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) zorgt ervoor dat de gemeenten voldoende vergunninghouders toebedeeld krijgen om in hun taakstelling te voorzien. Dit gebeurt door de regievoerder van het COA die vergunninghouders aan een gemeente koppelt. De gemeente moet de aan de gemeente gekoppelde vergunninghouder vervolgens binnen 12 weken huisvesten. Het kader voor het toezicht op de wettelijke taak van gemeenten om vergunninghouders te huisvesten is vastgelegd in het op 25 september 2012 door GS vastgestelde 'aanvullend beleidskader voor de huisvesting van vergunninghouders'. Dit kader beschrijft de wijze waarop de provincie zijn toezichthoudende taak met behulp van de interventieladder uitoefent. In het kader van het interbestuurlijk toezicht wordt hierbij gewerkt met de volgende kleurendefinitie: *Als uw gemeente in een halfjaar uw taakstelling heeft gerealiseerd, is de kleur 'groen'. Als uw gemeente in de fase "signaleren" of "informatie opvragen en valideren" van de interventieladder zit, is de kleur 'oranje'. Als uw gemeente in een hogere fase van de bestuurlijke interventieladder is geplaatst ("afspraken maken over acties en termijnen", "vooraankondiging juridische interventie, waarschuwing, besluit tot indeplaatsstelling" of "sanctie"), is de kleur 'rood'.*

Beeld over 2017

De omvang van de taakstelling varieert per provincie en per jaar. De Zuid-Hollandse gemeenten nemen ruim 21 procent van de landelijke taakstelling voor hun rekening. In 2017 is de landelijke taakstelling flink lager dan in 2016: 23.000 versus 43.000. Dit als gevolg van de verminderde instroom van asielzoekers. De lagere taakstelling en de inzet van de gemeenten heeft ervoor gezorgd dat 2017 afgesloten is met een voorsprong. Met andere woorden: er zijn meer vergunninghouders gehuisvest dan de opgave (zie onderstaande tabel). De laatste keer dat dit voorkwam was op 1 juli 2013.

	2015-I	2015-II	2016-I	2016-II	2017-I	2017-II	2018-I	2018-II
Taakstelling Nederland	14.000	14.900	20.000	23.000	13.000	10.000	13.000	11.000
Taakstelling Zuid-Holland	2.973	3.161	4.258	4.900	2.768	2.121	2.768	2.339
Achterstand/Voorsprong	523	1.028	344	838	1.360	53	509	106
Totale opgave Zuid-Holland	3.496	4.189	4.602	5.738	4.128	2.174	2.291 ¹	2.445

Als we kijken naar de ontwikkeling van het aantal gemeenten op de bestuurlijke interventieladder dan blijkt ook dat veel gemeenten het in 2017 goed hebben gedaan: Het aantal gemeenten in de categorie

¹ In dit aantal zijn de door het COA doorgevoerde correcties verwerkt. Daardoor is dit aantal hoger dan 2.259; het verschil tussen de taakstelling en de voorsprong.

“taakstelling gerealiseerd” is gegroeid van 20 naar 49. Het aantal gemeenten op de interventieladder is dus fiks teruggelopen. Niettemin zijn er twee gemeenten op de interventieladder in de fase “afspraken maken” geplaatst.

Interventieladder	01-01-2016	01-07-2016	01-01-2017	01-07-2017	01-01-2018
<i>Aantal gemeenten</i>	60	60	60	60	60
Taakstelling gerealiseerd	32	26	20	31	49
Signaleren	18	24	25	16	4
Informatie opvragen en valideren	10	10	15	13	5
Afspraken maken	0	0	0	0	2

Trends en ontwikkelingen ten opzichte van 2017: het huidige beeld

Op het niveau van de provincie gaat het huisvesten van vergunninghouders in 2018 minder goed. Op 1 juli 2018 zijn er 2.186 vergunninghouders gehuisvest van de 2.291 vergunninghouders, die in het eerste half jaar van 2018 gehuisvest moeten worden. Dit betekent dat de opgave niet geheel is gerealiseerd en dat er per 1 juli 2018 weer een achterstand van 105 bestaat. Ook het aantal gemeenten op de interventieladder neemt weer toe.

Interventieladder	01-01-2018	01-07-2018
<i>Aantal gemeenten</i>	60	60
Taakstelling gerealiseerd	49	32
Signaleren	4	14
Informatie opvragen en valideren	5	12
Afspraken maken	2	2

Bestuurlijke aandachtspunten

Het huidige beeld laat zien dat minder vergunninghouders worden gehuisvest dan gewenst en de provincie per 1 juli 2018 weer een achterstand heeft. Een aantal gemeenten heeft moeite om voldoende vergunninghouders te huisvesten. Mogelijk omdat de druk op de sociale woningvoorraad langdurig groot is en de prioriteit die het huisvesten van vergunninghouders in de afgelopen tijd heeft gehad is verminderd ten gunste van het huisvesten van andere doelgroepen. De provincie zal de gemeenten, zeker die gemeenten die al langere tijd op de interventieladder staan of een grote achterstand hebben, op hun verantwoordelijkheden aanspreken.

Te ondernemen acties

In de ambtelijke en bestuurlijke contacten met de gemeenten vraagt de provincie voortdurend aandacht voor voldoende inzet om de taakstelling te realiseren. De provincie en het COA blijven monitoren of het COA voldoende vergunninghouders koppelt.

3. Totaalbeeld gemeenten

In bijlage 1 is het totaalbeeld voor alle 60 gemeenten opgenomen, waarbij voor elke gemeente met een kleur is aangegeven welke beoordeling de provincie toekent aan het betreffende domein. Wanneer gemeenten oranje of rood scoren volgt per gemeente een toelichting.

Een vergelijking van het totaalbeeld over 2017 met dat over 2016 maakt duidelijk dat er voor financieel toezicht en huisvesting vergunninghouders sprake is van een positieve trend. Voor monumentenzorg en informatie- en archiefbeheer geldt dat het beeld ongewijzigd is. Voor ruimtelijke ordening en omgevingsrecht is geen goede vergelijking met 2016 mogelijk omdat er sprake is van nieuwe indicatoren.

In totaal zijn er 5 gemeenten die bij meer dan de helft van de zes domeinen oranje of rood scoren. Vorig jaar (totaalbeeld over 2016) waren dat er nog 7 en twee jaar geleden (totaalbeeld over 2015) zelfs 13. Er is dus sprake van een positieve trend. Die positieve trend wordt onderstreept als bedacht wordt dat het overwegend 'oranje/rode' beeld over 2017 voor het domein omgevingsrecht sterk samenhangt met de toepassing van een nieuwe indicator. Voor omgevingsrecht geldt immers dat gemeenten enige (aanloop)tijd nodig hebben om 'groen' te scoren. Voor dat domein zien we ook de meeste afwijkende beoordelingen tussen provincie en gemeenten. De verwachting is dat er volgend jaar (totaalbeeld over 2018) een meer 'groen' beeld volgt met minder afwijkende beoordelingen.

Een vergelijking met voorgaande jaren voor het domein informatie- en archiefbeheer onderstreept dat er een groep 'oranje' gemeenten is die onvoldoende voortgang boekt. Dat vraagt zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau om actie.

De betere overall score over 2017 hangt sterk samen met de aanzienlijk betere score voor financieel toezicht en huisvesting vergunninghouders. Daarbij past de kanttekening dat de actuele situatie voor huisvesting vergunninghouders minder positief is.

Overall is sprake van een positieve trend. De provincie zal – in lijn met voorgaande jaren - op basis van dit totaalbeeld op hoog ambtelijk niveau in overleg treden met de secretarissen van die gemeenten die voor meer dan drie domeinen 'oranje' en/of 'rood' scoren. Doel daarvan is meer inzicht te krijgen in de problematiek en afspraken te maken over noodzakelijke vervolgacties. Zo nodig volgt bestuurlijk overleg.

Bijlage 1. Totaalbeeld gemeenten over 2017, inclusief toelichting per gemeente

Toezichtsdomein:	Financiën	Ruimtelijke Ordening	Omgevingsrecht	Monumentenzorg	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting vergunninghouders
	Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht	De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Verordening Ruimte 2014 (artikel 3.4 Verordening Ruimte)	Voor VTH is tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie.	De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten	Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde	Er is volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand
Gemeente:						
Alblasserdam					Oordeel gemeente is groen	
Albrandswaard			Oordeel gemeente is oranje			
Alphen aan den Rijn			Oordeel gemeente is rood			
Barendrecht						
Binnenmaas		Oordeel gemeente is groen	Oordeel gemeente is groen			
Bodegraven-Reeuwijk			Oordeel gemeente is oranje			
Brielle						
Capelle aan den IJssel			Oordeel gemeente is groen			
Cromstrijen						
Delft			Oordeel gemeente is oranje			
Den Haag						
Dordrecht						
Giessenlanden						
Goeree-Overflakkee			Oordeel gemeente is groen			
Gorinchem						
Gouda						
Hardinxveld-Giessendam						
Hellevoetsluis						
Hendrik-Ido-Ambacht						
Hillegom	Oordeel gemeente is oranje					
Kaag en Braassem						
Katwijk		Oordeel gemeente is groen	Oordeel gemeente is groen			
Korendijk						
Krimpen aan den IJssel			Oordeel gemeente is oranje			
Krimpenwaard		Oordeel gemeente is groen				
Lansingerland		Oordeel gemeente is groen	Oordeel gemeente is oranje			Oordeel gemeente is groen
Leerdam			Oordeel gemeente is oranje			
Leiden						
Leiderdorp						
Leidschendam-Voorburg		Oordeel gemeente is rood				
Lisse						
Maassluis			Oordeel gemeente is oranje		Oordeel gemeente is groen	
Midden-Delfland			Oordeel gemeente is groen			
Molenwaard						
Nieuwkoop		Oordeel gemeente is groen	Oordeel gemeente is oranje			
Nissewaard			Oordeel gemeente is groen			
Noordwijk	Oordeel gemeente is oranje				Oordeel gemeente is oranje	
Noordwijkerhout						
Oegstgeest						
Oud-Beijerland			Oordeel gemeente is groen			
Papendrecht			Oordeel gemeente is oranje			
Pijnacker-Nootdorp						
Ridderkerk						
Rijswijk			Oordeel gemeente is oranje			
Rotterdam			Oordeel gemeente is groen			
Schiedam			Oordeel gemeente is groen			
Sliedrecht						
Strijen						
Teylingen						
Vlaardingen			Oordeel gemeente is oranje		Oordeel gemeente is rood	
Voorschoten		Oordeel gemeente is oranje				
Waddinxveen						
Wassenaar		Oordeel gemeente is oranje				
Westland						
Westvoorne						
Zederik						
Zoetermeer						
Zoeterwoude						
Zuidplas			Oordeel gemeente is rood			
Zwijndrecht						

NB 1. Het 'oranje/rode' beeld voor het domein omgevingsrecht en de afwijkende beoordeling van provincie en gemeenten volgt uit het feit dat dit jaar een nieuwe indicator voor dit domein is gehanteerd. Het actuele beeld is dat gemeenten aanmerkelijk beter scoren (zie voor een toelichting paragraaf 2.4).

Toelichting per gemeente

Per gemeente is een toelichting gegeven op bovenstaande tabel, waar het de 'oranje' of 'rood' gekleurde domeinen betreft. De toezichtinformatie heeft betrekking op het jaar 2017.

Alblasserdam

Informatie- en archiefbeheer is 'oranje' omdat de provincie de onderbouwing van de 'groene' kleur die de gemeente zelf geeft onvoldoende vindt en er over 2017 geen archiefverslag is ontvangen op grond waarvan het oordeel getoetst kan worden.

Albrandswaard

Omgevingsrecht: is 'rood', omdat er in 2017 nog gewerkt werd aan de beleidsplannen en de uitrol van de beleidscyclus. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'oranje';
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat uit het inspectierapport blijkt dat het informatiebeheer niet optimaal en onvoldoende toekomstbestendig is ingericht en dit heeft geleid tot achterstanden in vernietiging, onvolledige digitale dossiers en digitale documenten met een onduidelijke status. De BAR-organisatie onderkent de noodzaak tot verbetering en heeft maatregelen aangekondigd. De provincie verzoekt de betrokken gemeenten een tussenrapportage op te stellen over de voortgang van de verbeteringen zodat voorafgaand aan de archiefinspectie van 2019 duidelijk of er binnen dit domein verbeteringen zijn gerealiseerd.

Alphen aan den Rijn

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat nog niet alle plannen volledig in overeenstemming met de verordening zijn. Op basis van het meerjarenprogramma herziening bestemmingsplannen zal dat in 2022 wel het geval zijn;
Omgevingsrecht: is 'oranje', er een uitvoeringsprogramma Integrale veiligheid en handhaving 2017 is waarin ook een rapportage en evaluatie over 2016 is opgenomen; Het vergunningverleningsdeel ontbreekt hier echter nog in. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'rood';
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de gemeente diverse verbeteracties in gang heeft gezet en op basis van de in 2018 gehouden archiefinspectie verdere maatregelen gaat nemen.

Barendrecht

Financiën: is 'oranje' omdat de gemeente een begroting heeft die niet structureel en reëel in evenwicht is. Het evenwicht ontstaat in de meerjarenraming;
Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat een uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving Wabo nog ontbreekt;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat uit het inspectierapport blijkt dat het informatiebeheer niet optimaal en onvoldoende toekomstbestendig is ingericht en dit heeft geleid tot achterstanden in vernietiging, onvolledige digitale dossiers en digitale documenten met een onduidelijke status. De BAR-organisatie onderkent de noodzaak tot verbetering en heeft maatregelen aangekondigd. De provincie verzoekt de betrokken gemeenten een tussenrapportage op te stellen over de voortgang van de verbeteringen zodat voorafgaand aan de archiefinspectie van 2019 duidelijk of er binnen dit domein verbeteringen zijn gerealiseerd;
Huisvesting vergunninghouders: is 'oranje'. De gemeente loopt sinds 1 juli 2015 achter. De achterstand per 31 december 2017 is 18 vergunninghouders en is kleiner dan een jaar geleden toen de achterstand 35 vergunninghouders was. Op 31 december 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventiëladder in de fase "informatie opvragen en valideren" (geen verandering ten opzichte van de vorige IBT rapportage).

Binnenmaas

Financiën: is 'oranje' omdat de gemeente een begroting heeft die niet structureel en reëel in evenwicht is. Het evenwicht ontstaat in de meerjarenraming;

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat 2 plannen (nog) niet in overeenstemming met de verordening zijn. Omdat beide plannen al in procedure zijn en in overleg met provincie worden aangepast heeft de gemeente zichzelf (reeds) 'groen' gegeven;

Omgevingsrecht: is 'oranje', omdat een uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving nog ontbreekt. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'groen'.

Bodegraven-Reeuwijk

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat 1 plan nog niet aan de verordening is aangepast;

Omgevingsrecht: de gemeente geeft een afwijkend oordeel 'oranje';

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de gemeente nog niet voldoet. Wel is men redelijk voortvarend te werk gegaan met digitaal werken en archiveren en gestart met de schoning van analoge en digitale bestanden, digitalisering van bedrijfsprocessen, reductie van zaaktypen en invoering van een metadatamodel, digitale handtekening en een kwaliteitssysteem informatiebeheer.

Brielle

Financiën: is 'oranje' omdat het de gemeente niet gelukt is een structureel sluitende begroting te presenteren. Volgens de meerjarenraming is de begroting in 2019 weer structureel in evenwicht;

Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat een uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving nog ontbreekt;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat het deels nog niet voldoet. De gemeente schrijft dat de noodzakelijke verbeteringen worden gerealiseerd in voorbereiding op de per 1 januari 2019 van start gaande werkorganisatie 'Voorne', waarin de gemeenten Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne samen gaan werken.

Capelle aan den IJssel

Omgevingsrecht: is 'oranje', omdat de documenten voor milieutaken tijdig zijn vastgesteld maar informatie over de overige Wabotaken ontbreekt. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'groen';

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' zoals blijkt uit het verslag van de archiefinspectie uit 2017 en op basis waarvan maatregelen zijn genomen, die in projecten binnen de gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten samen met de gemeente Krimpen aan den IJssel worden uitgevoerd.

Cromstrijen

Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat een uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving nog ontbreekt.

Delft

Omgevingsrecht: de gemeente geeft een afwijkend oordeel 'oranje' omdat een aantal termijnen niet precies was gehaald; De termijnen zijn echter pas eind 2017 t.b.v. de indicator omgevingsrecht vastgesteld;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat er weliswaar vooruitgang is geboekt in het op orde brengen van de informatiehuishouding door de ontwikkeling van het kwaliteitssysteem, e-depot en het DMS Verseon en de bewerking en overbrenging van steeds meer analoge archieven, maar de archivaris er tegelijkertijd op wijst dat er nog veel verbeterpunten zijn. De provincie wenst te vernemen welke concrete acties het college gaat ondernemen om deze verbeteringen te realiseren.

Den Haag

Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat de documenten wel aanwezig zijn maar het jaarplan pas bijna halverwege het jaar is vastgesteld. De gemeente heeft de beleidscyclus verder goed op orde;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de tekortkomingen zoals beschreven in de archiefverslagen over 2016 en 2017 nog onvoldoende zijn opgepakt. Weliswaar meldt het college dat de organisatie van het informatiebeheer is veranderd, maar verzuimt het aan te geven welke maatregelen het gaat nemen om de situatie daadwerkelijk te verbeteren. De provincie verneemt deze graag.

Dordrecht

Financiën: is 'oranje' omdat de begroting 2018 (na correctie door provincie) structureel niet sluitend is;

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat de gemeenteraad veel te laat - in december 2017 - is geïnformeerd over de evaluatie 2016 en het programma 2017. Documenten zijn wel aanwezig en de beleidscyclus is verder goed op orde;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de gemeente de vertraging in de uitrol van het Klant-Zaak-Archief-systeem als enige oorzaak voor het niet voldoen vermeldt en niet ingaat op de tekortkomingen die uit het (concept van het) verslag van de archivaris over 2017 blijken en ook vorig jaar al waren benoemd. De provincie wenst van de gemeente te vernemen wat zij concreet gaat ondernemen.

Giessenlanden

Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat de documenten voor 2017 wat betreft de VTH-taken wel tijdig door het college zijn vastgesteld maar hierover niet volledig is gecommuniceerd aan de gemeenteraad;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat het analoge/ papieren archief een positief beeld geeft maar er zorgen zijn over het digitale informatiebeheer en de inrichting van een kwaliteitszorgsysteem.

Goeree-Overflakkee

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat 1 plan (dat al in procedure is) nog moet worden aangepast;

Omgevingsrecht: is 'oranje', omdat de documenten wel aanwezig zijn maar pas laat in het voorjaar zijn vastgesteld. Verder moet de communicatie met de gemeenteraad over deze documenten verbeteren. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'groen';

Informatie- en archiefbeheer: is 'rood'. Nadat dit domein over 2016 voor het eerst rood kleurde hebben bestuur en management de ernst van de situatie ingezien en in 2018 het plan van aanpak 'Van Rood naar Groen' vastgesteld en middelen beschikbaar gesteld om de problematiek op te lossen.. De gemeente houdt de provincie direct op de hoogte van de uitvoering;

Huisvesting vergunninghouders: is 'oranje'. De gemeente loopt sinds 1 januari 2014 achter.

De achterstand per 31 december 2017 is 21 vergunninghouders en is kleiner dan een jaar geleden toen de achterstand 71 vergunninghouders was. Op 31 december 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventieladder in de fase "informatie opvragen en valideren" (geen verandering ten opzichte van de vorige IBT rapportage).

Gorinchem

Omgevingsrecht: is 'rood', omdat de documenten voor 2017 ontbreken. Begin 2018 is het college een onderzoek Toezicht en Handhaving gestart;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de provincie sinds 2015 geen archiefverslag van de gemeente heeft ontvangen en geen oordeel kan vellen over het informatiebeheer over de jaren 2014 – 2017. Wel is in 2017 een archiefverslag over 2016-2017 opgesteld, gevolgd door een verbeterplan, maar beide stukken worden pas in september 2018 behandeld in het college, waarna de raad en vervolgens de provincie worden geïnformeerd.

Gouda

Informatie- en archiefbeheer: de 'oranje' score volgt uit het verslag 'archief kpi's Gouda 2017'. De belangrijkste aandachtspunten zijn de digitale informatiehuishouding en met name de ordening, toegankelijkheid en duurzaamheid en het proces van selectie en vernietiging. Resultaten zijn geboekt in de overbrenging van archieven naar het GouweDepot en het beheersen van risico's ten aanzien van de archiefruimten en calamiteiten. Het programma Geheugen van Gouda heeft na een aanvankelijke vertraging een doorstart gemaakt.

Hardinxveld-Giessendam

Omgevingsrecht: is 'rood', omdat de gemeente nog bezig is (met Sliedrecht en Hendrik-Ido-Ambacht) een VTH-beleid te ontwikkelen;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje'. Het archief- en informatiebeheer is overgedragen aan de afdeling DIV van het Service Center Drechtsteden. Op basis van de inspectierapporten van de archivaris over 2016 en 2017 is een plan van aanpak opgesteld en zijn maatregelen genomen. In oktober 2017 is er een follow-up inspectie door de archivaris geweest. De provincie wenst de beide archiefverslagen uit 2017 te ontvangen alsmede de reactie van het college hierop.

Hellevoetsluis

Omgevingsrecht: is 'oranje', omdat de documenten voor 2017 wel tijdig door het college zijn vastgesteld maar het niet duidelijk is of en wanneer de gemeenteraad hiervan op de hoogte is gesteld;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje', omdat de archivaris in het Verslag archief- en informatiebeheer 2017 zijn zorg uitspreekt over diverse aspecten van het informatiebeheer, zeker in het licht van de op handen zijnde ambtelijke fusie en de vereiste overbrenging van de te bewaren archieven. Het college heeft in reactie hierop aangegeven dat een verbeterplan wordt opgesteld;

Huisvesting vergunninghouders: is 'oranje'. De gemeente loopt sinds 1 januari 2010 achter.

De achterstand per 31 december 2017 is 16 vergunninghouders en is kleiner dan een jaar geleden toen de achterstand 32 vergunninghouders was. Op 31 december 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventielladder in de fase "signaleren" (geen verandering ten opzichte van de vorige IBT rapportage).

Hendrik-Ido-Ambacht

Omgevingsrecht: is 'rood', omdat de gemeente nog bezig is (met Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam gezamenlijk) een VTH-beleid te ontwikkelen;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat men nog niet voldoet, maar er wel diverse projecten op het gebied van archief- en informatiebeheer zijn geïnitieerd en regionaal een nieuw zaakstelsel en DMS worden geïmplementeerd. De provincie wil graag weten wat de gemeente heeft gedaan met de aanbevelingen van de archiefinspecteur uit het archiefverslag over 2017.

Hillegom

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat enkele plannen nog niet geactualiseerd zijn en dus nog onduidelijk is of die plannen in overeenstemming zijn met de verordening;

Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat het uitvoeringsprogramma 2016 wel is gemonitord maar niet geëvalueerd;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de gemeente op basis van het archiefverslag over 2016 binnen de werkorganisatie HLTSamen wel verbeteringen heeft opgepakt en doorgevoerd, maar het verslag over 2017 nog duidelijk moet maken wat daarvan de resultaten waren en het oordeel 'oranje' gehandhaafd moet worden.

Kaag en Braassem

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat een drietal plannen nog niet aan de verordening voldoet. De plannen zijn bij provincie bekend en hierover vindt reeds overleg plaats;

Omgevingsrecht: is 'rood', omdat de gemeente nog bezig is een VTH-beleid te ontwikkelen;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat in 2017 weliswaar verbeteringen zijn gerealiseerd maar uit het archiefverslag blijkt dat een aantal zaken nog niet zijn opgepakt. De provincie is benieuwd of het college van B&W heeft ingestemd met het verslag en de daarin gedane verbetervoorstellen voor 2018 en volgende jaren.

Katwijk

Financiën: is 'oranje' omdat de gemeente een begroting heeft die niet structureel en reëel in evenwicht is. Het evenwicht ontstaat in de meerjarenraming in 2020;

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat 1 plan nog niet aan de verordening is aangepast. Overigens heeft gemeente zichzelf (reeds) groen gegeven omdat dat plan inmiddels al in procedure wordt gebracht;

Omgevingsrecht: is 'oranje', omdat er wel een beleidsplan en uitvoeringsprogramma is en het uitvoeringsprogramma wordt geëvalueerd. In 2017 had de gemeente echter nog geen vastgestelde verordening VTH. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'groen';

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje'. Er is gewerkt aan het verbeteren van de digitale informatiehuishouding en de aansluiting bij onder andere het e-depot van Erfgoed Leiden en Omstreken (ELO). Provincie is verheugd te lezen dat de gemeente heeft besloten aan te sluiten bij ELO, waardoor de nog te benoemen archivaris de overgebrachte, openbare archieven gaat beheren en toezicht uitoefenen op het beheer van nog niet overgebrachte archiefbescheiden en informatie. Verder wil de provincie weten of het college heeft ingestemd met de in het archiefverslag genoemde verbeterplannen;

Huisvesting vergunninghouders: is 'rood'. De gemeente loopt sinds 31 december 2016 achter. De achterstand per 31 december 2017 is 20 vergunninghouders en is kleiner dan een jaar geleden toen de achterstand 68 vergunninghouders was. Sinds 1 juli 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventieladder in de fase "afspraken maken" (in de vorige IBT rapportage in de fase "signaleren").

Korendijk

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat diverse aanbevelingen van de archivaris nog wachten op uitvoering, maar grotendeels zijn doorgeschoven en in de voorbereiding van de vorming van de nieuwe gemeente Hoeksche Waard worden uitgevoerd of voorbereid. De provincie onderschrijft het advies van de gemeentearchivaris om in voorbereiding op de herindeling samen met de andere gemeenten in de Hoeksche Waard goede afspraken te maken over de inrichting van het archief- en informatiebeheer en te zorgen voor een goede afsluiting van de archieven en systemen.

Krimpen aan den IJssel

Financiën: is 'oranje' omdat de gemeente een begroting heeft die niet structureel en reëel in evenwicht is. In het laatste jaar van de meerjarenraming wordt dit evenwicht echter weer hersteld;

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat de gemeente nog niet beschikt een rapportage over alle Wabotaken. Ook is niet duidelijk of het college de rapportages van DCMR en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond heeft geëvalueerd en vastgesteld en de gemeenteraad hierover is geïnformeerd. De gemeente beschikte in 2017 bovendien nog niet over een door de raad vastgestelde verordening VTH; De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'oranje';

Informatie- en archiefbeheer: is oranje omdat in nauwe samenwerking met Capelle aan den IJssel wordt gewerkt aan de uitvoering van onder meer een plan van aanpak met betrekking tot Duurzaam Digitaal omgaan met informatie, dat concrete projecten bevat, waarvan er een aantal in 2017 zijn gestart. De provincie heeft de gemeente verzocht het Archiefverslag over 2017 toe te sturen opdat het oordeel 'oranje' getoetst kan worden.

Krimpenerwaard

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat nog niet alle bestemmingsplannen geactualiseerd zijn;
Omgevingsrecht: is 'rood' omdat 'vergunningverlening' nog in de beleidscyclus moet worden opgenomen. Het jaarverslag 2016 en het uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving 2017 zijn pas na de zomer door B&W vastgesteld. De gemeente heeft de beleidscyclus verder goed op orde;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de IBT-verantwoording over 2017 vermeldt dat het rapport van het streekarchief negen aandachtspunten benoemt, die de gemeente dient op te lossen en worden meegenomen in een verbeterplan. De provincie heeft de gemeente verzocht het Archiefverslag over 2017 en het verbeterplan toe te sturen opdat het oordeel 'oranje' getoetst kan worden.

Lansingerland

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat één plan dat in procedure is nog niet in overeenstemming met de verordening is. De provincie heeft hier een zienswijze tegen ingediend;
Omgevingsrecht: is 'groen'. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'oranje'; Dit was echter op basis van een lichte termijnoverschrijding van 14 dagen voor het uitvoeringsprogramma;
Huisvesting vergunninghouders: is 'oranje'. De gemeente loopt sinds 1 januari 2015 achter. De achterstand per 31 december 2017 is 21 vergunninghouders en is kleiner dan een jaar geleden toen de achterstand 44 vergunninghouders was. Als rekening wordt gehouden met de huurcontracten dan is de achterstand per 31 december slechts 1. Op 31 december 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventiëladder in de fase "informatie opvragen en valideren" (geen verandering ten opzichte van de vorige IBT rapportage).

Leerdam

Financiën: is 'groen' omdat de gemeente een begroting heeft gepresenteerd met een structureel sluitend begrotingsjaar en meerjarenraming. Bij haar eigen beoordeling heeft de gemeente gekeken naar het (negatieve) bedrijfseconomische saldo in plaats van het (positieve) structurele en reële evenwicht. In haar eigen IBT rapportage scoort de gemeente daarom een afwijkend oordeel 'oranje';
Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat nog niet alle plannen geactualiseerd zijn en daarmee in overeenstemming met de verordening zijn gebracht;
Omgevingsrecht: is 'rood' omdat de gemeente nog niet beschikt over benodigde documenten. Samen met de gemeenten Zederik en Vianen wordt gewerkt aan een verbeterplan. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'oranje';
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje'. De noodzakelijk verbeterpunten hebben een relatie met de vorming van de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Veel werkzaamheden worden in aanloop hiernaartoe uitgevoerd. In de jaarstukken 2017 is de gemeenteraad voorgesteld geld te reserveren om de werkzaamheden samenhangend met de herindeling uit te laten voeren in het najaar van 2018.
Huisvesting vergunninghouders: is 'oranje'. De gemeente loopt sinds 1 januari 2018 achter. De achterstand per 31 december 2017 is 2 vergunninghouders. Een jaar eerder had Leerdam een voorsprong van 6 vergunninghouders. Op 31 december 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventiëladder in de fase "signaleren" (in de vorige IBT rapportage stond de gemeente niet op de interventieladder).

Leiden

Omgevingsrecht: is 'oranje', omdat enkele documenten te laat waren vastgesteld en het niet duidelijk is of en hoe de gemeenteraad wordt geïnformeerd; Verder is de VTH-beleidscyclus op orde;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de afgelopen jaren de nodige verbeteringen zijn doorgevoerd en het daartoe opgestelde actieplan wordt gecontinueerd met als doel om op ook op andere punten te gaan voldoen aan de eisen van de Archiefwet. Er zijn middelen beschikbaar gesteld om de achterstanden in vernietiging en opschoning van papieren archieven aan te pakken.

Leiderdorp

Omgevingsrecht: is 'rood', omdat er wel een beleidsplan is, maar er vanwege personele redenen in 2017 geen uitvoeringsprogramma is gemaakt en geen evaluatie heeft plaatsgevonden. Het werken conform het beleidsplan wordt in 2018 weer opgepakt;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje'. Een verbeterplan, opgesteld naar aanleiding van de vorige rapportage, is in uitvoering en eindigt in de loop van 2018. Vanaf januari 2017 werkt de gemeente met vervanging van fysieke documenten.

Leidschendam-Voorburg

Financiën: is 'oranje' omdat de gemeente een begroting heeft die niet structureel en reëel in evenwicht is. In het jaar 2019 van de meerjarenraming wordt dit evenwicht echter weer hersteld;
Omgevingsrecht: is 'rood', omdat de gemeente in 2017 de vergunningverlening nog in de beleidscyclus moest opnemen. De gemeente is voornemens in 2018 een integraal VTH-beleid op te stellen;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de gemeente nog bezig is met de implementatie van het zaakstelsel, de actualisatie van het metagegevensschema en het opstellen en invoeren van een kwaliteitssysteem en beheerregeling informatiebeheer. In de IBT-rapportage reept de gemeente over de toe te sturen rapportage KPI over 2017. Graag ontvangt de provincie deze rapportage;
Ruimtelijke ordening: is oranje omdat een aantal plannen nog niet aangepast is aan de verordening. Overigens gaf de gemeente zichzelf 'rood' maar een aantal plannen voldoet wel aan de verordening.

Lisse

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat enkele plannen nog niet geactualiseerd zijn waarmee nog onduidelijk of die plannen in overeenstemming zijn met de verordening;
Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat de evaluatie 2016 ontbreekt. Per 1-1-2017 wordt gewerkt volgens de VTH-beleidscyclus;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje'. Op basis van het archiefverslag over 2016 heeft de gemeente binnen de werkorganisatie HLTSamen gesignaleerde verbeterpunten opgepakt en doorgevoerd. Het archiefverslag over 2017 zal duidelijk moeten maken waarin de aangekondigde verbeteringen hebben geresulteerd en het oordeel 'oranje' gehandhaafd moet worden. De provincie verwacht dit archiefverslag in het najaar van 2018 te ontvangen en te beoordelen.

Maassluis

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat vergunningverlening in 2017 nog in de VTH-beleidscyclus moest worden opgenomen. Informatie over hoe de raad op de hoogte wordt gehouden ontbreekt. Bovendien beschikt de gemeente nog niet over een door de raad vastgestelde verordening VTH;
Informatie- en archiefbeheer: Is 'oranje' omdat de gemeente schrijft dat dit domein 'groen' kleurt, terwijl het in december 2016 oordeelde dat dit domein nog niet voldeed en in 2017 een deel van de geconstateerde knelpunten zou oplossen. De provincie verzoekt het college de onderbouwing en het

'Verslag over het archief- en informatiebeheer over 2016-2017' toe te sturen, opdat het het positieve oordeel van de gemeente kan staven.

Midden-Delfland

Financiën: is 'oranje' omdat de gemeente een begroting heeft die niet structureel en reëel in evenwicht is. In het laatste jaar van de meerjarenraming wordt dit evenwicht echter weer hersteld;

Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat o.a. het uitvoeringsprogramma 2017 pas kort voor de zomer is vastgesteld. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'groen';

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat in 2017 voor dit domein vooruitgang is geboekt. Zo is de archiefbewaarplaats in Den Hoorn gereed gekomen, ligt er een concept metadataschema, zijn vorderingen gemaakt met de verdere digitalisering van de informatiehuishouding en is een handboek vervanging in concept gereed. In de bij het archiefverslag 2017 gevoegde actiestaat staat hoe gesignaleerde aandachtspunten worden opgepakt en welke verbeteringen worden doorgevoerd.

Molenwaard

Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat informatie over 2017 ontbreekt, maar de beleidscyclus op orde lijkt;

Informatie- en archiefbeheer: is oranje omdat in de aanloop naar de herindeling met Giessenlanden een aantal van de in het inspectierapport over 2017 opgenomen aanbevelingen wordt uitgevoerd, dan wel uitgesteld tot de komst van de nieuwe gemeente.

Nieuwkoop

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat één plan op een onderdeel in strijd met de verordening is;

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat een uitvoeringsplan en jaarrapportage ontbreken. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'oranje';

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat ten opzichte van 2016 verbetering is geboekt, maar er in 2018 verdere stappen gezet moeten worden. Het Verslag Kritische Prestatie Indicatoren Archief over 2017 zal hier nader op ingaan en de provincie verzoekt om toezending hiervan zodra de bestuurlijke behandeling heeft plaatsgevonden.

Nissewaard

Omgevingsrecht: is oranje omdat vergunningverlening nog niet in de VTH-beleidscyclus lijkt te zijn opgenomen. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'groen';

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat het Verslag over het archief en informatiebeheer over 2017 concludeert dat er ten opzichte van de situatie eind 2016 op maar weinig punten verbetering of voortgang is te constateren en de invoering van een zaakstelsel zoveel tijd zal vergen dat ook 2018 geen verbetering te zien zal geven. De provincie vraagt het college van B&W aan te geven op welke wijze zij ervoor gaat zorgen dat de gemeente voldoet aan de archiefwettelijke eisen;

Huisvesting vergunninghouders: is 'oranje'. De gemeente loopt sinds 1 juli 2016 achter.

De achterstand per 31 december 2017 is 27 vergunninghouders en is kleiner dan een jaar geleden toen de achterstand 100 vergunninghouders was. Op 31 december 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventiëladder in de fase "informatie opvragen en valideren" (in de vorige IBT rapportage in de fase "signaleren").

Noordwijk

Ruimtelijke ordening: is 'groen'. Gemeente geeft zelf oordeel 'oranje';

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat de gemeente nog niet beschikt over een verordening kwaliteit VTH. Besluitvorming zal na de herindeling van de gemeente plaatsvinden. Het hele VTH-takenpakket is uitbesteed aan de omgevingsdienst West Holland;

Informatie- en archiefbeheer: is 'groen'. Gemeente geeft zelf oordeel 'oranje'. Uit het verslag van de gemeentearchivaris over de periode 2017- maart 2018 blijkt dat de diverse verbeterpunten zijn gerealiseerd of samen met de gemeente Noordwijkerhout zijn opgepakt in voorbereiding op de herindeling. Op basis van de inhoud van dit verslag oordeelt de provincie dat de gemeente voldoet.

Noordwijkerhout

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat de VTH-beleidscyclus in 2017 niet op orde was. Per 1-2-2018 is het volledige VTH-pakket overgedragen aan de ODWH. Onduidelijk is of de gemeente beschikt over een door de raad vastgestelde verordening;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat in 2017 verbeteringen zijn gerealiseerd en wordt gewerkt aan de punten die uit het Archiefverslag over 2016 kwamen. Deels worden zaken al samen met de gemeente Noordwijk opgepakt in voorbereiding op de herindeling per 1 januari 2019. Het verslag over 2017 is nog niet vastgesteld en wil de provincie ontvangen om het gemeentelijke oordeel te toetsen.

Oegstgeest

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat 1 plan op één punt nog niet aan de verordening is aangepast;

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat de gemeente nog bezig is met het opstellen van een gemeentelijk VTH-beleidsplan;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje'. Uit de archiefverslagen komt een positief beeld over de ontwikkeling en inrichting van het informatie- en archiefbeheer naar voren. Enkele aanbevelingen zijn opgepakt, maar hierin is vertraging opgelopen. Ook wijst het verslag erop dat de gemeentelijke organisatie voor het volledig digitaal werken nog diverse stappen moet zetten, die veel tijd en inspanning van het cluster DIV & Archief en de rest van de organisatie vragen. De provincie gaat ervan uit dat het college hier voldoende aandacht en dito middelen voor beschikbaar stelt.

Oud-Beijerland

Omgevingsrecht: is oranje omdat in 2017 nog geen beleidsplan VTH was vastgesteld. De gemeenten in de Hoeksche Waard worden samengevoegd en hebben voor 2018 een gemeenschappelijk beleidsplan. De gemeente beschikt inmiddels over de benodigde documenten. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'groen';

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de gemeente een aantal aanbevelingen niet meer zal realiseren maar in voorbereiding op de herindeling met de andere gemeenten in de Hoeksche Waard oppakt. De provincie onderschrijft het advies van de archivaris om goede afspraken te maken over de toekomstige inrichting van het archief- en informatiebeheer en te zorgen voor een goede afsluiting van de archieven en systemen.

Papendrecht

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat er in 2017 nog geen uitvoeringsprogramma en jaarverslag VTH was. De gemeente heeft in 2017 onderzoek uitgevoerd naar haar VTH-beleid. De aanbevelingen over het sluiten van de beleidscyclus worden opgevolgd. In februari 2018 is nieuw beleid vastgesteld. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'groen';

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje'. Het archiefbeheer is in 2017, mede op basis van adviezen van de archiefinspecteur in 2016, verder op orde gebracht. De implementatie van het Klant-, Zaak- en

Archiefsysteem van Green Valley in Drechtstedenverband en de daarmee samenhangende uitfasering van het huidige zaakstelsel heeft vertraging opgelopen, maar maakt in 2018 een nieuwe start.

Pijnacker-Nootdorp

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat in 2017 de documenten nog in ontwikkeling waren. In december 2017 zijn een beleidsplan Toezicht en Handhaving en een handhavingsuitvoeringsplan vastgesteld. Onduidelijk is of vergunningverlening al in dat plan is opgenomen, hoe de gemeenteraad wordt geïnformeerd en of de gemeente inmiddels beschikt over een door de raad vastgestelde verordening kwaliteit VTH.

Ridderkerk

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat een aantal bestemmingsplannen nog niet geactualiseerd is;
Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat in 2017 de implementatie van de VTH-beleidscyclus nog niet volledig afgerond was. De gemeenteraad wordt goed op de hoogte gehouden van dat proces. In 2018 moet de VTH beleidscyclus volledig zijn geïmplementeerd;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat uit het inspectierapport blijkt dat het informatiebeheer niet optimaal en onvoldoende toekomstbestendig is ingericht en dit heeft geleid tot achterstanden in vernietiging, onvolledige digitale dossiers en digitale documenten met een onduidelijke status. De BAR-organisatie onderkent de noodzaak tot verbetering en heeft maatregelen aangekondigd. De provincie verzoekt de betrokken gemeenten een tussenrapportage op te stellen over de voortgang van de verbeteringen zodat voorafgaand aan de archiefinspectie van 2019 duidelijk is of er binnen dit domein verbeteringen zijn gerealiseerd.

Rijswijk

Omgevingsrecht: is 'rood', omdat de gemeente in 2017 nog niet beschikte over een door de raad vastgestelde verordening VTH. Ook het VTH-beleid was in 2017 nog in ontwikkeling. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'oranje'.

Rotterdam

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat een aantal plannen nog niet geactualiseerd is en wellicht daarom op onderdelen nog niet zijn aangepast aan de verordening;
Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat informatie ontbreekt over of en hoe de gemeenteraad over de documenten uit de VTH-beleidscyclus wordt geïnformeerd. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'groen';
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat het in grote lijnen voldoet aan de wettelijke eisen. De naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archieven worden goed beheerd en alle vereiste taken worden naar behoren uitgevoerd. Een punt van zorg blijft de hybride informatiehuishouding en de verwachting dat dit nog ten minste 5 jaar duurt. De provincie ontvangt graag het verslag van de gemeentearchivaris over 2017 zodra dit is behandeld in het college van B&W en besproken in de gemeenteraad, opdat het oordeel van het college kan worden gestaafd.

Schiedam

Financiën: is 'oranje' omdat de gemeente een begroting heeft die niet structureel en reëel in evenwicht is. Het evenwicht ontstaat in de meerjarenraming;
Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat 1 plan volgens de provincie niet in overeenstemming is met de verordening. Daarover loopt nog een gerechtelijke procedure;
Omgevingsrecht: is 'oranje', omdat informatie over 2017 ontbreekt. Ook is niet duidelijk of de gemeente inmiddels beschikt over een door de raad vastgestelde verordening kwaliteit VTH.

De beleidscyclus voor 2018 lijkt op orde te zijn. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'groen'; Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de scores op de toezichtcriteria voor archief ongewijzigd zijn gebleven. Het proces van vervanging van archiefbescheiden verloopt nog niet naar wat wettelijk vereist is, waardoor besloten is meer te werken aan de volledige digitalisering van de gemeentelijke werkprocessen. De provincie verzoekt de gemeente om aan te geven welke aanbevelingen uit het verslag over het archief- en informatiebeheer over 2017 in 2018 zijn uitgevoerd; Huisvesting vergunninghouders: is 'rood'. De gemeente loopt sinds 1 juli 2013 achter. De achterstand per 31 december 2017 is 34 vergunninghouders en is kleiner dan een jaar geleden toen de achterstand 102 vergunninghouders was. Op 31 december 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventieladder in de fase "afspraken maken" (ten opzichte van de fase "informatie opvragen en valideren" in de vorige IBT rapportage).

Sliedrecht

Omgevingsrecht: is 'rood', omdat de gemeente nog bezig is (gezamenlijk met Hardinxveld-Giessendam en Hendrik-Ido-Ambacht) een VTH-beleid te ontwikkelen;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat het archief op orde is, de archiefruimte goedgekeurd en de archiefwettelijke regelgeving aangepast, maar een aantal aanbevelingen nog open staan en niet alle plannen zijn gerealiseerd, waaronder de regionale uitrol van het Klant-, Zaak- en Archiefsysteem en de gefaseerde vervanging van de voorganger hiervan. Het in Drechtstedenverband inrichten van digitaal en zaakgericht werken vergt de nodige inspanningen. De provincie wenst het archiefverslag over 2017 te ontvangen en te vernemen welke verbetermaatregelen de gemeente concreet heeft genomen.

Strijen

Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat in 2017 nog geen beleidsplan VTH was vastgesteld. De gemeenten in de Hoeksche Waard worden samengevoegd en hebben voor 2018 een gemeenschappelijk beleidsplan. Er ontbreekt nog informatie over wanneer en hoe de raad wordt geïnformeerd;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat in samenwerking met de andere gemeenten in de Hoeksche Waard stappen zijn gezet voor de inrichting van dit domein binnen de nieuwe gemeente per 1 januari 2019 en daarbij wordt gezorgd voor een goede afsluiting c.q. overdracht van gemeentelijke archief- en informatiebestanden.

Teylingen

Ruimtelijke ordening: is 'oranje', omdat drie locaties nog niet in een actueel plan zijn opgenomen;
Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat het uitvoeringsprogramma 2017 pas laat is vastgesteld en de gemeenteraad daarover pas in september 2017 is geïnformeerd. De gemeente lijkt de beleidscyclus verder goed op orde te hebben;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de gemeente grotendeels voldoet aan de eisen van de Archiefwet en in HLTSamen-verband werkt aan onder andere de invoering van een intern kwaliteitssysteem voor het beheer van te bewaren archiefbescheiden, het regelen van de vervanging van analoge bescheiden en invoering van een calamiteitenplan en informatiebeveiligingsplan.

Vlaardingen

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat de gemeente nog niet beschikt over een door de raad vastgestelde verordening kwaliteit VTH; Informatie over de VTH-cyclus in 2017 ontbreekt;
Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje'. De gemeente geeft zelf het oordeel 'rood' omdat dit domein op cruciale punten tekort schiet door het ontbreken van een kwaliteitssysteem en een overzicht van alle digitale bestanden. Ook vertoont de digitale archivering een onrustbarende achterstand. De

provincie is benieuwd naar de onderbouwing van het oordeel 'rood' en ontvangt daartoe graag het Archiefverslag over 2016-2017, zodra dat door het college is vastgesteld en aan de raad gestuurd, om een definitief oordeel te kunnen geven.

Voorschoten

Ruimtelijke ordening: is 'groen'. De gemeente heeft zichzelf het oordeel oranje gegeven omdat nog niet alle plannen actueel zijn. Omdat echter ook de niet actuele plannen geen strijd met de verordening opleveren is 'groen' de juiste score;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat uit het jaarverslag en inspectieverslag van de archivaris een redelijk positief beeld over de ontwikkeling en inrichting van het informatie- en archiefbeheer naar voren komt. Alvorens volledig digitaal te kunnen werken moeten echter de aanbevelingen van de archivaris worden opgevolgd en de provincie is benieuwd welke maatregelen de gemeente hiertoe gaat nemen;

Huisvesting vergunninghouders: is 'oranje'. De gemeente loopt sinds 1 januari 2018 achter. De achterstand per 31 december 2017 is 1 vergunninghouders. Een jaar eerder had Voorschoten een voorsprong van 3 vergunninghouders. Op 31 december 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventieladder in de fase "signaleren" (in de vorige IBT rapportage stond de gemeente niet op de interventieladder).

Waddinxveen

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat de gemeenteraad niet voldoende geïnformeerd is over de VTH-beleidscyclus;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat het Verslag Kritische Prestatie Indicatoren Informatie- en archiefbeheer 2017 dit uitwijst. Het college heeft het Verbeterplan Informatiebeheer 2018 vastgesteld en tot uitvoering ervan besloten. In 2018 zal een onderzoek starten naar de te treffen maatregelen rond het beheer van digitale archiefbescheiden;

Huisvesting vergunninghouders: is 'oranje'. De gemeente loopt sinds 1 januari 2018 achter. De achterstand per 31 december 2017 is 4 vergunninghouders. Een jaar eerder had Waddinxveen precies genoeg vergunninghouder en dus geen achterstand maar ook geen voorsprong. Op 31 december 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventieladder in de fase "signaleren" (in de vorige IBT rapportage stond de gemeente niet op de interventieladder).

Wassenaar

Ruimtelijke ordening: is 'groen'. De gemeente beoordeelt zichzelf 'oranje', maar er blijkt geen strijd met de verordening;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat uit het jaarverslag en inspectieverslag van de archivaris een redelijk positief beeld over de ontwikkeling en inrichting van het informatie- en archiefbeheer naar voren komt. Alvorens volledig digitaal te kunnen werken moeten echter de aanbevelingen van de archivaris worden opgevolgd en de provincie is benieuwd welke maatregelen de gemeente hiertoe gaat nemen.

Westland

Informatie- en archiefbeheer is 'oranje', omdat het in 2017 ingevoerde papierarm en geheel digitaal werken grote inspanningen van de ambtelijke organisatie en de systemen vergt. Zo worden werkprocessen digitaal ingericht met behulp van onder andere de Zaaktypecatalogus, de kwaliteit van de digitale dossiers getoetst en werkarchieven geschoond. Ook is er een achterstand in het inventariseren van de archieven van de voormalige gemeenten. Het archiefverslag over 2017 en daaraan gekoppelde verbeterplan worden in september in de raadscommissie besproken, waarna ze aan de provincie worden toegestuurd en een definitief oordeel volgt;

Huisvesting vergunninghouders: is 'oranje'. De gemeente loopt sinds 1 januari 2014 achter. De achterstand per 31 december 2017 is 58 vergunninghouders en is kleiner dan een jaar geleden toen de achterstand 82 vergunninghouders was. Op 31 december 2017 bevindt de gemeente zich op de bestuurlijke inventielladder in de fase "informatie opvragen en valideren" (ten opzichte van de fase "signaleren" in de vorige IBT rapportage).

Westvoorne

Financiën: is 'oranje' omdat de gemeente wel een structureel en reëel sluitende begroting heeft, maar waarbij de meerjarenraming niet structureel en reëel in evenwicht is;

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat er in 2017 nog geen beleidsplan VTH, uitvoeringsprogramma en jaarrapportage waren. De gemeente is bezig met de implementatie van de VTH-beleidscyclus;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de provincie op basis van de IBT-rapportage concludeert dat een aantal van de in het Verslag over het archief- en informatiebeheer over 2016 opgesomde verbeterpunten zijn gerealiseerd, maar er ook nog acties open staan. De provincie verzoekt de gemeente aan te geven of er al een Verslag over 2017 is opgesteld en dit toe te zenden.

Zederik

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat nog 1 plan moet worden herzien;

Omgevingsrecht: is 'rood' omdat vergunningverlening nog niet in de VTH-beleidscyclus is opgenomen. De gemeenteraad is zeer laat geïnformeerd over het jaarverslag 2016 en het uitvoeringsprogramma 2017-2018. Er wordt gewerkt aan een verbeterplan om in 2019 te voldoen;

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat de situatie over 2017 onveranderd is gebleven. De verbeterpunten worden in aanloop naar de herindeling tot de gemeente Vijfheerenlanden opgepakt. In dit kader zijn op grond van Archiefwet en de wet Arhi al veel werkzaamheden voorbereid en deels uitgevoerd. In het archiefverslag over 2017 is dit duidelijk beschreven.

Zoetermeer

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje'. Het KPI-verslag archief- en informatiebeheer over 2017 beschrijft hoe de informatiehuishouding er voor staat, welke verbeteringen zijn gerealiseerd en welke nog noodzakelijk zijn om de stap naar vervanging van papieren archiefbescheiden en volledig digitaal werken te zetten. Een plan van aanpak voor de invoering van een kwaliteitszorgsysteem gaat onder andere de basis vormen voor de implementatie van de hiervoor benodigde maatregelen.

Zuidplas

Ruimtelijke ordening: is 'oranje' omdat een aantal bestemmingsplannen nog niet geactualiseerd is;

Omgevingsrecht: is 'oranje' omdat de gemeente beschikt over de documenten uit de VTH-beleidscyclus en de gemeenteraad daarover informeert. De jaarrapportage is echter niet aan de raad voorgelegd omdat die privacygevoelige informatie bevat. De gemeente geeft een afwijkend oordeel 'rood'.

Zwijndrecht

Informatie- en archiefbeheer: is 'oranje' omdat uit het jaarverslag 2017 van de gemeentearchivaris blijkt dat de gemeente op het gebied van de informatiehuishouding nog niet op orde is. Veel aanbevelingen uit 2016 zijn afgerond of bevinden zich in een afrondende fase. Een aantal aanbevelingen gelden voor meerdere gemeenten, die dit in Drechtstedenverband samen met het Servicecentrum Drechtsteden oppakken.

From: Raadsgriffie Gemeente Enschede <Raadsgriffie@enschede.nl>
Sent: 12 Oct 2018 13:50:57
To: Undisclosed recipients.;
Cc:
Subject: aangenomen motie Kinderpardongemeente
Attachments: Motie 7 PvdA ea Kinderpardongemeente_aangenomen.pdf

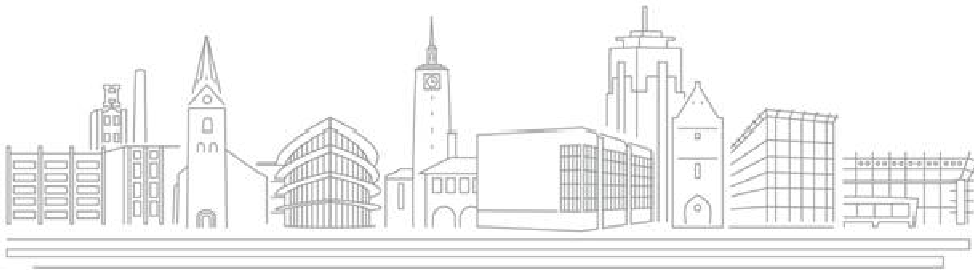
Goedendag,

Bijgaand ontvangt u de motie "Kinderpardongemeente", aangenomen tijdens de raadsvergadering van 8 oktober 2018. Waarbij is verzocht deze te versturen naar alle gemeenten.

Met vriendelijke groet,

Fatima El Hafi-Aoulad Ben Arroun
Raadsgriffie gemeente Enschede

053-4818922 | 06-10969034 | f.elhafi@enschede.nl
woensdag niet aanwezig

Gemeenteraad Enschede

in te vullen door raadsgriffier	
motie nummer:	7
datum indiening raad:	8 OCT 2018
indiener:	M.H. Lippels
agendapunt:	6 lang.
datum beraadslaging:	8 OCT 2018
uitslag stemming:	29 voor & tegen (Aanhangen)
dagtekening:	8 OCT 2018

stemverdeling: nu koos (voor)

Motie: Kinderpardongemeente

De raad van de gemeente Enschede, bijeen op 8 oktober 2018:

Constateernde dat:

- Kinderen zijn geworteld als ze minstens vijf jaar als minderjarige in Nederland zijn nadat zij een verblijfsvergunning hebben aangevraagd;
- Er kinderen meerderjarig worden tijdens het wachten op een verblijfsvergunning en hierdoor niet meer in aanmerking komen voor het huidige kinderpardon en daardoor ineens wel uitgezet kunnen worden, wat net zo onwenselijk is als minderjarigen uitzetten;
- De meeste van deze kinderen wordt tegengeworpen dat zij en/of hun ouders te weinig hebben meegewerkt aan vertrek, het 'meewerkcriterium';
- Het meewerkcriterium van het Kinderpardon zo strikt wordt toegepast dat bijna geen enkel geworteld kind nog een Kinderpardon kan krijgen; inmiddels wordt 98% van de aanvragen afgewezen;
- Door de strikte toepassing van het meewerkcriterium momenteel voor ongeveer vierhonderd in Nederland gewortelde kinderen uitzetting dreigt naar een land waarvan ze vaak de taal niet eens spreken;

Overwegende dat:

- Het Kinderpardon breed wordt gedragen in de samenleving;
- Het uitzetten van gewortelde kinderen naar landen die voor hen vreemd zijn de lokale gemeenschap in Nederland kan ontwrichten en de ontwikkeling van deze kinderen geweld aandoet;
- De noodzaak is om indringend te pleiten bij het kabinet om de procedure van het Kinderpardon te versoepelen. Het voor in de gemeenschap gewortelde kinderen die langer dan vijf jaar in Nederland verblijven van groot belang is dat zij hier mogen blijven, omdat het thuis van deze kinderen in Nederland ligt.

Draagt het college op:

- Bij de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid te pleiten voor een oplossing voor deze groep kinderen, bijvoorbeeld door versoepeling van het meewerkcriterium van het Kinderpardon;
- Bij de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid te pleiten voor een versnelde, doch zorgvuldige, procedure;
- Deze motie te versturen naar alle gemeenten en leden van de Tweede Kamer.

En gaat over tot de orde van de dag.

Naam & handtekening indiener:

Jara Himmels

Aldus vastgesteld in de vergadering van:

De griffier,

ALDUS VASTGESTELD DOOR
DE GEMEENTERAAD VAN ENSCHEDE
IN ZIJN VERGADERING VAN 8 OCT 2018
DE GRIFFIER.

From: Griffie
Sent: 15 Oct 2018 11:53:05
To: Info
Cc:
Subject: Graag inboeken griffie FW: Aanbieding rapport 'Een valse start'
Attachments: brief college B en W.PDF; brief griffier gemeenteraad.pdf

Van: Thedinga, BHJ (Berend)
Verzonden: maandag 15 oktober 2018 10:39
Aan: Griffie
Onderwerp: FW: Aanbieding rapport 'Een valse start'

Dag collegae,

Op verzoek van de Nationale ombudsman zend ik deze mail tevens door aan de griffie, zodat ook de rad kennis kan nemen van het rapport. Tevens is dit stuk doorgezonden naar het cluster dat verantwoordelijk is voor dit onderwerp.

Groet,

Berend

Van: Projecten Nationale ombudsman [<mailto:projecten@nationaleombudsman.nl>]
Verzonden: woensdag 10 oktober 2018 15:32
Onderwerp: Aanbieding rapport 'Een valse start'

Geachte Contactpersonen,

Hierbij informeren wij u over het uitkomen van het rapport *'Een valse start'* naar aanleiding van het onderzoek van de Nationale ombudsman naar behoorlijke inburgering. Het rapport wordt op 10 oktober 2018 door de Nationale ombudsman aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangeboden. Via deze link vindt u het rapport: <https://www.nationaleombudsman.nl/onderzoeken/2018065-onderzoek-naar-behoorlijke-inburgering>

In de bijlage treft u aanbiedingsbrieven aan. Wij verzoeken u ervoor te zorgen dat de brieven bij de juiste persoon terecht komen. Wij stellen het daarnaast op prijs als u het rapport verspreid binnen in uw organisatie aan degenen die bij de inburgering van nieuwkomers betrokken zijn.

Voor al diegenen die een bijdrage hebben geleverd aan het onderzoek, wij willen u hiervoor hartelijk bedanken.

Mocht u nog vragen hebben neemt u dan gerust contact op met één van de betrokken onderzoekers, Ailie Tio (a.tio@nationaleombudsman.nl; 070 356 3604) of Petra van Dorst (p.vandorst@nationaleombudsman.nl; 070 356 3647).

Met vriendelijke groet,
Namens de Nationale ombudsman,

Christianne Karreman
Management ondersteuner

Bureau Nationale ombudsman
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Telefoon +31 70 356 36 94 (dinsdag tot en met vrijdag)
Fax +31 70 360 75 72
C.Karreman@nationaleombudsman.nl

Aan het college van burgemeester en wethouders

Geacht college,

Hierbij ontvangt u het rapport '*Een valse start*' naar aanleiding van het onderzoek van de Nationale ombudsman naar behoorlijke inburgering.

Aanleiding

Meedoen aan de samenleving is voor iedereen belangrijk, ook voor nieuwkomers. Nieuw in Nederland moet je in staat zijn om je weg te kunnen vinden, om de taal te spreken, om een opleiding te volgen en om werk te vinden. Het inburgeringstraject is voor nieuwkomers een sleutel tot volwaardig burgerschap.

De Nationale ombudsman ontvangt regelmatig klachten en signalen van inburgeraars die problemen ervaren bij hun inburgering. Eerdere onderzoeken van andere instanties wijzen uit dat het huidige inburgeringsstelsel niet goed functioneert. De evaluatie van de Wet Inburgering 2013 bevestigt dit. Het slagingspercentage is laag en het onderwijsaanbod sluit lang niet altijd aan bij de behoefte van de inburgeraar. Een deel van de inburgeraars is niet in staat zelfstandig invulling te geven aan hun inburgeringstraject.

In de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 'Hoofdlijnen veranderopgave inburgering' van 2 juli 2018 presenteert de minister zijn denkrichting voor verbeteringen van het inburgeringsbeleid.

Deze ontwikkelingen zijn aanleiding geweest om dit onderzoek uit eigen beweging uit te voeren. De ombudsman richtte zich in het onderzoek tot de minister van SZW. Gezien de belangrijke positie van gemeenten nu en in de toekomst vraagt de ombudsman gemeenten om ook kennis te nemen van zijn visie zoals weergegeven in dit rapport en waar mogelijk die al in praktijk te brengen.

Onderzoek

In het werk van de Nationale ombudsman staat het burgerperspectief centraal en in dit onderzoek het perspectief van de inburgeraar.

Postadres

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Tel: (070) 356 35 63

Fax: (070) 360 75 72

bureau@nationaleombudsman.nl

www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

(070) 356 36 04 TIO/gn

Datum

16 OKT 2018

Ons nummer

201803088

Uw bericht

Uw kenmerk

Bijlagen

1

Behandelend medewerker

mw. mr. A. Tio

Onderwerp

aanbieding rapport

Ons nummer
201803088

2

Voor een beeld van de praktijk heeft het onderzoeksteam verschillende gesprekken gevoerd met inburgeraars, hulpverleners en belangenbehartigers over hun ervaringen met het inburgeringstraject. De ombudsman wil laten zien wat het handelen van de overheid voor individuele inburgeraars betekent. Ook sprak het onderzoeksteam met ambtenaren van overheidsinstanties die betrokken zijn bij de dagelijkse praktijk van inburgering, zoals het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Justitie en Veiligheid, de Dienst Uitvoering Onderwijs, de Immigratie- en Naturalisatiedienst en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. Daarnaast zijn vier gemeenten bevestigd over hun ervaringen en werkwijze bij het begeleiden van inburgeraars.

De onderzoeksresultaten zijn vervolgens tijdens een bijeenkomst door de ombudsman besproken met een inburgeraar, belangenbehartigers van inburgeraars en een beleidsmedewerker inburgering van een gemeente. Naast dit rapport worden de onderzoeksresultaten gepresenteerd in een aantal op film vastgelegde opnamen van gesprekken met de deelnemers van deze bijeenkomst.

Conclusies

In mijn rapport spreek ik uit dat het goed is dat de minister zich inzet voor een nieuw stelsel met meer aandacht voor maatwerk en hulp voor de inburgeraar, maar dat een stelselherziening niet zaligmakend is. Inburgeraars hebben problemen die niet anders zijn dan die van andere burgers, maar het gaat om een kwetsbare groep die op meerdere fronten een achterstand heeft en dus sneller in problematische situaties kan geraken. Ik zie dat inburgeraars in de dienstverlening van de overheid een persoonlijk aanspreekpunt en cultuursensitiviteit missen en dat in die dienstverlening wetten en regels centraal staan, in plaats van oplossingsgerichtheid. Ik zie ook dat er een grote groep inburgeraars nu aan het inburgeren is, die nog niet kan profiteren van de beoogde verbeteringen van het nieuwe stelsel. Ook voor de huidige inburgeraars moet nu al worden ingezet op verbeteringen.

Aanbevelingen

De Nationale ombudsman geeft in dit rapport zijn visie op wat inburgeraars vanuit de behoorlijkheid van de overheid mogen verwachten. Daarbij gaat het niet om hoe het nieuwe inburgeringsstelsel eruit zou moeten zien. Het gaat erom dat inburgeraars mogen rekenen op een betrokken overheid, die zorgt voor een behoorlijk inburgeringstraject en dienstverlening op maat.

Ons nummer
201803088

3

Ik vind het noodzakelijk dat de overheid de volgende uitgangspunten centraal stelt in haar handelen:

- Zie inburgering niet als gunst, maar als duurzame investering
- Geef inhoud aan maatwerk
- Breng met de inburgeraar eerst de basis op orde
- Wees ambitieus in de informatievoorziening
- Benut de kracht van een klacht

Hoe verder

Het onderwerp inburgering zal de komende jaren door de ombudsman gevolgd worden. Over een jaar zal opnieuw aandacht worden besteed aan de situatie van de huidige inburgeraar.

In het rapport doe ik ten slotte een oproep aan alle betrokken overheidsinstanties om nu al werk te maken van de uitgangspunten zodat de huidige en toekomstige inburgeraars een goede start kunnen maken.

Hoewel de rol van gemeenten vooralsnog beperkt is, is het voor inburgeraars belangrijk dat ook het college van burgemeester en wethouders nu al aan de slag gaat met de visie van de ombudsman. Kent u de inburgeraars in uw gemeente? Of is een inventarisatie noodzakelijk? Ga in gesprek met uw inburgeraars en vraag wat zij nodig hebben. Ga met de partners binnen uw gemeente in gesprek om te bezien wat er nu al gedaan kan worden om inburgeraars een goede start te geven. Moedig uw medewerkers aan om oplossingsgericht te zijn bij problemen die inburgeraars ervaren en geef hen de noodzakelijke ruimte. Werk proactief samen met anderen, zoals DUO, als de situatie daar om vraagt.

Wij zijn graag bereid om mee te denken over de wijze waarop de gemeente nu al gevolg kan geven aan de oproep van de ombudsman.

Publicatie

Op 10 oktober 2018 om 11.00 uur wordt het rapport gepubliceerd op onze website. Het rapport is dan openbaar.

Ook de gemeenteraad zend ik een exemplaar van dit rapport.

Ons nummer
201803088

4

Contact

Voor vragen en opmerkingen kunt u contact opnemen met een van mijn medewerkers.

- Petra van Dorst
p.vandorst@nationaleombudsman.nl, 070 356 3647
- Ailie Tio
a.tio@nationaleombudsman.nl, 070 356 3604

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Aan de griffier van de gemeenteraad

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u het rapport '*Een valse start*' naar aanleiding van het onderzoek van de Nationale ombudsman naar behoorlijke inburgering.

Aanleiding

Meedoen aan de samenleving is voor iedereen belangrijk, ook voor nieuwkomers. Nieuw in Nederland moet je in staat zijn om je weg te kunnen vinden, om de taal te spreken, om een opleiding te volgen en om werk te vinden. Het inburgeringstraject is voor nieuwkomers een sleutel tot volwaardig burgerschap.

De Nationale ombudsman ontvangt regelmatig klachten en signalen van inburgeraars die problemen ervaren bij hun inburgering. Eerdere onderzoeken van andere instanties wijzen uit dat het huidige inburgeringsstelsel niet goed functioneert. De evaluatie van de Wet Inburgering 2013 bevestigt dit. Het slagingspercentage is laag en het onderwijsaanbod sluit lang niet altijd aan bij de behoefte van de inburgeraar. Een deel van de inburgeraars is niet in staat zelfstandig invulling te geven aan hun inburgeringstraject.

In de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 'Hoofdlijnen veranderopgave inburgering' van 2 juli 2018 presenteert de minister zijn denkrichting voor verbeteringen van het inburgeringsbeleid.

Deze ontwikkelingen zijn aanleiding geweest om dit onderzoek uit eigen beweging uit te voeren. De ombudsman richtte zich in het onderzoek tot de minister van SZW. Gezien de belangrijke positie van gemeenten nu en in de toekomst vraagt de ombudsman gemeenten om ook kennis te nemen van zijn visie zoals weergegeven in dit rapport en waar mogelijk die al in praktijk te brengen.

Onderzoek

In het werk van de Nationale ombudsman staat het burgerperspectief centraal en in dit onderzoek het perspectief van de inburgeraar.

Voor een beeld van de praktijk heeft het onderzoeksteam verschillende

Postadres

Postbus 93122

2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151

2594 AG Den Haag

Tel: (070) 356 35 63

Fax: (070) 360 75 72

bureau@nationaleombudsman.nl

www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

(070) 356 36 04 T/O/gn

Datum

16 OKT 2018

Ons nummer

201803088

Uw bericht

Uw kenmerk

Bijlagen

1

Behandelend medewerker

mw. mr. A. Tio

Onderaan

Ons nummer
201803088

2

gesprekken gevoerd met inburgeraars, hulpverleners en belangenbehartigers over hun ervaringen met het inburgeringstraject. De ombudsman wil laten zien wat het handelen van de overheid voor individuele inburgeraars betekent. Ook sprak het onderzoeksteam met ambtenaren van overheidsinstanties die betrokken zijn bij de dagelijkse praktijk van inburgering, zoals het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Justitie en Veiligheid, de Dienst Uitvoering Onderwijs, de Immigratie- en Naturalisatiedienst en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. Daarnaast zijn vier gemeenten bevraagd over hun ervaringen en werkwijze bij het begeleiden van inburgeraars.

De onderzoeksresultaten zijn vervolgens tijdens een bijeenkomst door de ombudsman besproken met een inburgeraar, belangenbehartigers van inburgeraars en een beleidsmedewerker inburgering van een gemeente. Naast dit rapport worden de onderzoeksresultaten gepresenteerd in een aantal op film vastgelegde opnamen van gesprekken met de deelnemers van deze bijeenkomst.

Conclusies

In mijn rapport spreek ik uit dat het goed is dat de minister zich inzet voor een nieuw stelsel met meer aandacht voor maatwerk en hulp voor de inburgeraar, maar dat een stelselherziening niet zaligmakend is. Inburgeraars hebben problemen die niet anders zijn dan die van andere burgers, maar het gaat om een kwetsbare groep die op meerdere fronten een achterstand heeft en dus sneller in problematische situaties kan geraken. Ik zie dat inburgeraars in de dienstverlening van de overheid een persoonlijk aanspreekpunt en cultuursensitiviteit missen en dat in die dienstverlening wetten en regels centraal staan, in plaats van oplossingsgerichtheid. Ik zie ook dat er een grote groep inburgeraars nu aan het inburgeren is, die nog niet kan profiteren van de beoogde verbeteringen van het nieuwe stelsel. Ook voor de huidige inburgeraars moet nu al worden ingezet op verbeteringen.

Aanbevelingen

De Nationale ombudsman geeft in dit rapport zijn visie op wat inburgeraars vanuit de behoorlijkheid van de overheid mogen verwachten. Daarbij gaat het niet om hoe het nieuwe inburgeringsstelsel eruit zou moeten zien. Het gaat erom dat inburgeraars mogen rekenen op een betrokken overheid, die zorgt voor een behoorlijk inburgeringstraject en dienstverlening op maat.

Ons nummer

201803088

3

Ik vind het noodzakelijk dat de overheid de volgende uitgangspunten centraal stelt in haar handelen:

- Zie inburgering niet als gunst, maar als duurzame investering
- Geef inhoud aan maatwerk
- Breng met de inburgeraar eerst de basis op orde
- Wees ambitieus in de informatievoorziening
- Benut de kracht van een klacht

Hoe verder

Het onderwerp inburgering zal de komende jaren door de ombudsman gevolgd worden. Over een jaar zal opnieuw aandacht worden besteed aan de situatie van de huidige inburgeraar.

In het rapport doe ik ten slotte een oproep aan alle betrokken overheidsinstanties om nu al werk te maken van de uitgangspunten zodat de huidige en toekomstige inburgeraars een goede start kunnen maken.

Hoewel de rol van gemeenten vooralsnog beperkt is, is het voor inburgeraars belangrijk dat gemeenten nu al aan de slag gaan met de visie van de ombudsman. Ik roep de gemeenteraad op om het gemeentebestuur te bevragen over hoe het er met de inburgeraars in uw gemeente voor staat en welke maatregelen het bestuur van plan is te nemen om nu al in te zetten op een goede begeleiding van inburgeraars.

Publicatie

Op 10 oktober 2018 om 11.00 uur wordt het rapport gepubliceerd op onze website. Het rapport is dan openbaar.

Ook het college van Burgemeester en Wethouders zend ik een exemplaar van dit rapport.

Ons nummer
201803088

4

Contact

Voor vragen en opmerkingen kunt u contact opnemen met een van mijn medewerkers.

- Petra van Dorst
p.vandorst@nationaleombudsman.nl, 070 356 3647
- Ailie Tio
a.tio@nationaleombudsman.nl, 070 356 3604

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0246559	
CONTACTPERSOON		AFDELING/TEAM	DOORKIESNUMMER	DATUM VERZONDEN
A. Van Os		3 ^e lijn/FC	(0174) 67 2614	

18 OKT. 2018

ONDERWERP
Septembercirculaire 2018

Geachte raad,

Op Prinsjesdag heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de septembercirculaire gepubliceerd. De circulaire bevat een bijstelling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de komende jaren. Via deze brief informeren wij u daarover nader.

Effect op begrotingssaldo 2019-2022

De septembercirculaire heeft het volgende effect op het saldo van de begroting 2019-2022:

(bedragen in mln.)	2019	2020	2021	2022
A. Saldi begroting 2019-2022 incl. WP	V 0,24	V 1,00	V 0,28	V 0,41
B. Mutatie door septembercirculaire	N 0,06	N 0,06	N 0,06	N 0,06
C. Storting algemene reserve incl. septembercirculaire	V 0,18	V 0,94	V 0,22	V 0,35

Plafond BTW-compensatie

In de raadsinformatiebrief over de meicirculaire hebben wij u bericht dat wij vanaf 2019 een stelpost opnemen als voorschot op de afrekening van de ruimte onder het plafonds van het Btw-compensatiefonds. Dit in verband met de gewijzigde verwerkingswijze van het Rijk in de circulaire met betrekking tot dit onderwerp.

Daarbij hebben wij de stelpost gebaseerd op 80% van de afrekening over 2017.

In de septembercirculaire wordt nu uitgegaan van een verwachte ruimte onder het plafonds van het Btw-compensatiefonds die nog iets lager uitvalt dan de berekende stelpost in de begroting 2019-2022. Het nadeel bedraagt jaarlijks € 60.000.

In het voorjaar van 2019 zullen wij - evenals voorgaande jaren - het Financieel Meerjaren Perspectief 2019-2023 doorrekenen. Daarin verwerken wij op basis van de dan voorliggende

gegevens de effecten binnen het gemeentefonds, waarmee die onderdeel vormen van het begrotingsproces 2020-2023.

Accres

Het accres, de groei van het gemeentefonds die mee "ademt" met de netto (gecorrigeerde) uitgaven van het rijk, valt op basis van de huidige inzichten lager uit dan in de meicirculaire werd voorzien.

De accresraming in de Miljoenennota resulteert in een lagere uitkering als gevolg van de structurele doorwerking van het lagere accres in 2018 (dat is verwerkt in de ProRap 2018). Het lagere accres resulteert in een verlaging van de algemene uitkering in 2019 van afgerond € 0,4 mln., oplopend tot € 0,6 mln. in 2022.

In de begroting 2019-2022 is - inclusief de maatregelen uit het Uitvoeringsprogramma 2019 van het Westlandprogramma - een deel van het accres uit de algemene uitkering als stelpost opgenomen voor de opgave uit het zogenoemde Interbestuurlijk programma (IBP).

Op basis van de huidige inzichten zou dan het verloop deze stelpost als volgt worden:

	2019	2020	2021	2022
Opgenomen stelpost	1.330.000	2.260.000	3.015.000	3.175.000
Accresontwikkeling	-430.000	-345.000	-605.000	-605.000
Bijgestelde stelpost	900.000	1.915.000	2.410.000	2.570.000

Zoals gebruikelijk verwerken wij deze uitkomsten in de Voorjaarsnota van volgend jaar.

Taakmutaties

Voorts zijn er nog enkele taakmutaties in de septembercirculaire verwerkt. Het gaat om bijstellingen in de algemene uitkering die gekoppeld zijn aan specifieke activiteiten.

Dit betreft:

	2019	2020	2021	2022
Sociaal Domein: PGB trekkingsrechten	-183.000	0	0	0
Sociaal Domein: overig	-36.789	-36.996	-37.405	-37.620
Rijksvaccinatieprogramma	204.000	204.000	204.000	204.000
Toezicht en handhaving kinder- en gast-ouderopvang / kwaliteit peuterspeelzaal	53.000	53.000	53.000	53.000
Voorschoolse voorziening peuters	-49.363	-98.726	-148.090	-148.090
Totaal taakmutaties	-12.152	121.278	71.505	71.290

Toelichting op taakmutaties:

Sociaal Domein

Ten aanzien van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de persoonsgebonden budgetten (PGB) trekkingsrechten is voor 2019 een landelijk bedrag van € 35,65 mln. uit de algemene uitkering uitgenomen.

Daarnaast is binnen het Sociaal Domein de directe bekostiging van de academische centra voor kinder- en jeugdpsychiatrie overgegaan naar vier accounthoudende gemeenten en wordt voor de financiering van jeugdhulp aan kinderen in een AZC een aparte decentralisatie-uitkering ingesteld vanaf mei 2019.

Rijksvaccinatieprogramma

In de Wet publieke gezondheid (Wpg) wordt vanaf 2019 een deel van de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma onder bestuurlijke verantwoording gebracht van de gemeenten.

Toezicht en handhaving kinder- en gastouderopvang / kwaliteit peuterspeelzaal

Het Rijk en de VNG hebben afgesproken dat vanaf 2019 vanuit de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters landelijk € 10 mln. beschikbaar wordt gesteld voor toezicht en handhaving op kinderopvang en gastouderopvang.

Vanwege de extra kosten die samenhangen met de uitbreiding van de taak van de GGD door de aanpassing van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie worden extra middelen aan het gemeentefonds toegevoegd met betrekking tot extra toezicht en handhaving.

Voorschoolse voorziening peuters

Het Rijk heeft met de VNG afspraken gemaakt om alle peuters de mogelijkheid te geven om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Om gemeenten hiertoe in staat te stellen, is via een decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters een oplopend bedrag beschikbaar gesteld. De oploop was gebaseerd op de aanname dat er ongeveer 40.000 peuters zijn die niet bereikt worden. Dit blijkt uit monitoring veel lager te zijn, namelijk 11.400 peuters.

Overeengekomen is de middelen in de decentralisatie-uitkering niet verder te laten oplopen dan landelijk € 30 mln. (niveau 2018).

Conform de vastgestelde uitgangspunten worden taakmutaties budgettair neutraal verwerkt in de begroting door verhoging respectievelijk verlaging van de bijbehorende budgetten c.q. met de reserve Sociaal Domein. Per saldo hebben de taakmutaties hierdoor geen financiële consequenties voor het begrotingssaldo.

Conclusie

De septembercirculaire geeft geen substantiële wijziging in de financiële positie van de gemeente Westland ten opzichte van de meicirculaire. Echter, de ruimte binnen de in de begroting opgenomen stelpost voor het uitvoeren van het IBP wordt wel op grond van deze septembercirculaire beperkt.

De ramingen in de begroting 2019-2022 blijven gebaseerd op de meicirculaire, passend bij de gangbare systematiek en aansluitend bij de informatie die de provincie gebruikt in het kader van het financiële toezicht op de begroting.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris,

de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0254697	
CONTACTPERSOON		AFDELING/TEAM	DOORKIESNUMMER	DATUM VERZONDEN
P.J. Joling-Wiegersma		DT/BGS	(0174) 673362	
ONDERWERP				18 OKT. 2018
Overzicht moties				

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u het overzicht met de huidige stand van zaken van de moties van de jaren 2014-2018.

De onderstaande moties zijn sinds februari 2018 afgehandeld en de wijze van afhandeling is opgenomen aan het eind in het bijgaande overzicht en groen gearceerd.

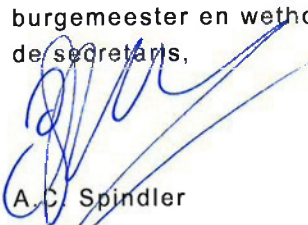
- Motie PW/GBW d.d. 10 november 2015: Budget woonstrategie.
- Motie GBW/CDA/GL/VVD/PvdA d.d. 8 november 2016: Innovatieve huisvesting.
- Motie LPF d.d. 7 november 2017: Bevordering goed functioneren bestuur.
- Motie D66/CDA/GL/PvdA d.d. 7 november 2017: Aanbrengen regenboogpad in de openbare ruimte.
- Motie D66/PvdA/CDA/CU-SGP/GL d.d. 7 november 2018: Onderzoek naar de mogelijkheden ontwikkelen app voor gemeentelijke informatie.
- Motie D66/CDA/GL/PvdA/CU-SGP/VVD/LPF d.d. 12 december 2017: Verkeerstelling De Rentmeester.
- Motie WV d.d. 24 januari 2017: Bij uitvoering plannen Wilhelminaplein en Marktplaats rekening houden met wensen van het Platform Gehandicapten.
- Motie D66/CU-SGP/GL/PvdA/WV/CDA/VVD d.d. 23 januari 2018: Aansluiten bij statiegeldalliantie.
- Motie LPF/CDA/CU-SGP/GL/PvdA/WV d.d. 23 januari 2018: Vrijstelling toeristenbelasting goede doelen.

- Motie GBW/CDA/GL/WV/VVD/PvdA d.d. 23 januari 2018: Fitpark Heenweg.
- Motie CDA/WV/GL/LPF/VVD/GBW/D66/PvdA d.d. 23 januari 2018: Medewerking teelt medicinale cannabis.
- Motie LPF/WV/VVD d.d. 23 januari 2018: Onderzoeken locaties mogelijke evenemententerreinen.
- Motie WV/LPF d.d. 20 februari 2018: Bestemmingsplan Rijnvaart.
- Motie D66/GL/PvdA/WV/LPF d.d. 20 februari 2018: Handhaving medicinale cannabis.
- Motie GBW/WV/VVD/CDA d.d. 20 februari 2018: Beschikbaar stellen gronden Leeuwenhorstlaan Poeldijk.
- Motie WV/GBW/D66 d.d. 24 april 2018: Onderzoeksbureaus 9 observaties.
- Motie GBW/WV/LPF/GL d.d. 12 juni 2018: Alternatieven inkoop jeugdhulpverlening.
- Motie WV/D66?PvdA d.d. 12 juni 2018: Invoering prikkel gereduceerde kermis.
- Motie GBW d.d. 18 september 2018: Intrekken voorbereidingsbesluit Honderdland fase 2.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

OVERZICHT NOG OPENSTAANDE MOTIES

De groen gearceerde moties op de laatste pagina worden als afgehandeld beschouwd.

Raad d.d.	Indiener(s)	Omschrijving (beknopt)	Bestuurder	Afdeling	Status
28-01-14	CDA	SOK WZ: Alternatieve locatie ontwikkelen ipv 'Hak' in de Gouw	Gardien	Ruimte	De gemeente is in gesprek met BPD, OBWZ en de provincie omtrent de compensatie van het wegvallen van De Hak. Streven is om in het 3e kwartaal 2018 tot besluitvorming te komen.
10-11-15	GBW/CU-SGP	Vestia	Van der Stee	Beleid	Tegen het scheidingsvoorstel is beroep bij de rechtbank aangetekend. Datum behandeling is nog niet bekend. De gemeente oefent verder politieke druk uit bij o.a. BZK en Provincie om Vestia te bewegen in gesprek te gaan met onze lokale woningcorporaties betreffende overname van het bezit. De verwachting is dat dit proces niet voor het einde van 2018 zal kunnen worden afgerond.
26-01-16	GBW/CDA/PW	Stimuleringsmaatregel doorstroming; rapporteren aan raad wat de uitkomst van gesprek met corporaties is	Van der Stee	Beleid	De seniorenmakelaar is ingezet en het effect is gemonitord. Resultaten seniorenmakelaar vanuit Sociale Verhuurders Haaglanden is tot dusver beperkt. Sinds dit jaar ook inzet op doorstroming middels inzet wooncoach van Vitis. Met corporaties worden dit najaar ambtelijk verdere mogelijkheden voor doorstroming verkend.
08-11-16	CDA/GBW/GL/VVD	Stimuleringsfonds bouwbesluit +	Van der Stee	Beleid	Op dit moment wordt Bouwbesluit + verder uitgewerkt. De inzet is om hierbij het landelijke Woonkeur-label te hanteren. Hierop wordt al ingezet bij nieuwe woningbouwprojecten. Planning is verder om voorjaar 2019 de raad te informeren over de uitwerking (o.a. met aanpak bepaalde complexen van corporaties om deze bij renovatie levensloop-geschikt(er) te maken). Het

					onderwerp “levensloopgeschied bouwen en renoveren” is ook onderdeel van het bij het Westlandprogramma behorende uitvoeringsprogramma (maatregel 17).
08-11-16	CDA/GBW/GL/VVD/ PvdA	De toekomst van De Naald	Vreugdenhil	Ruimte	Op korte termijn zal de staat waarin de ‘De Naald’ verkeert in kaart worden gebracht. De uitkomsten worden vastgelegd in een overdrachtdossier voor het nieuwe gemeentebestuur.
08-11-16	GBW/CDA/GL/VVD/ PvdA	Innovatieve huisvesting	Van der Stee	Beleid	Uitvoeringsprogramma 2019 van het Westlandprogramma 2018-2022 is in maatregel 16 extra budget opgenomen voor het nemen van concrete creatieve maatregelen op het vlak van “innovatieve woonvormen”. Hierbij wordt feitelijk aangegeven hoe de motie wordt uitgevoerd en deze kan daardoor als afgedaan worden beschouwd.
08-11-16	GBW/CDA/VVD	Aula De Lier	Snijders	Ruimte	Onderzoek heeft plaatsgevonden en de raad zal hierover middels een raadsinformatiebrief nog nader worden geïnformeerd.
21-03-17	PvdA/GL	Aanmelden bij een website, bereken uw recht	Vreugdenhil	Beleid	Er dient nader onderzoek te worden gedaan of deze website past binnen het masterplan van ICT. Uitkomsten hiervan worden meegenomen in de verbetering van de dienstverlening o.a. in de Brede Toegang. Over de haalbaarheid zal de raad t.z.t. geïnformeerd worden.
12-09-17	GBW/WV/VVD/D66/ GL/LPF/CDA/CU- SGP	Toneelverenigingen Naaldwijk; per 1 januari 2018 de verenigingen een passend alternatief geven	Vreugdenhil	Beleid	Inmiddels hebben de toneelverenigingen de omgevingsvergunning en zijn de werkzaamheden voor de realisatie van het nieuwe onderkomen zo goed als afgerond. Binnenkort ontvangt u een brief van afdoening.
07-11-17	GBW/VVD/CDA	Sport Monster	Varekamp	Beleid	De werkzaamheden zijn vertraagd, waardoor er sinds kort een rapport van de verenigingen ligt over de mogelijkheden voor samengaan van

					de tennis en de voetbalvereniging op sportpark Polanen. Dit rapport wordt binnenkort besproken met de verenigingen en de gemeente. Daarna kan bestuurlijke besluitvorming worden geïnitieerd. Vervolgens dient een opdracht voor de 2e fase van het onderzoek uit te gaan, waarmee in kaart wordt gebracht welke (sport)voorzieningen nog meer op het sportpark kunnen worden geïntegreerd.
07-11-17	LPF/WV/CU-GP/VVD	Beter Groen	Snijders	Ruimte	Dit wordt meegenomen in de nieuw op te stellen beheerplannen in de nieuwe bestuursperiode.
07-11-17	LPF/WV/D66	Valairbag senioren	Vreugdenhil	Beleid	Op dit moment bevindt de valairbag zich nog in de testfase, dit wordt afgewacht. Bij een positieve uitkomst zal de valairbag worden opgenomen in de lijst hulpmiddelen.
07-11-17	CDA/D66/GBW/GL/ PvdA/LPF/VVD/ CU-SGP	Jongerenraad	Griffier/ Burgemeester	Beleid	Het voornemen is een pilot op te zetten in relatie tot de gemeente-raadsverkiezingen in maart 2018 in samenwerking met de griffie.
07-11-17	CDA/GBW/GL	Sportcomplex De Lier	Varekamp	Ruimte	Met enkele verenigingen is oriënterend gesproken over de opzet van het onderzoek en welke onderwerpen aan de orde moeten komen. Er zijn ondertussen offertes ontvangen. Deze maand zal de opdracht voor het onderzoek worden verstrekt. Wij verwachten dan uiterlijk november de uitkomsten.
07-11-17	CU-SGP/CDA/GBW/ GL/D66/PvdA	Betaalbare koopwoningen in Westland	Gardien	Beleid	Inzet op "betaalbare woningen" (en op hoofdlijnen mogelijkheden om hierop te sturen) is onderdeel van het bij het Westlandprogramma behorende uitvoeringsprogramma (maatregel 15).
07-11-17	CDA/WV/LPF/GBW/ VVD/CU-GP/D66/GL	Kwekers in de Kunst	Vreugdenhil	Beleid	Rechtszaak Kwekers in de Kunst heeft op 4 juli 2018 plaatsgevonden in Den Haag. Uitkomst zaak: verwezen naar Bezwaarschriften-commissie gemeente. Hoorzitting commissie heeft plaatsgevonden op

					24 september 2018. Het wachten is op de uitspraak van de commissie.
12-12-17	GBW/LPF/WV/VVD	WOS toevoegen aan De Leuningjes	Vreugdenhil	Ruimte	In onderzoek.
20-02-18	CDA/D66/CU-SGP/GL/PvdA/WV/VVD	Pausewoningen voor urgente woningzoekenden	Van der Stee	Beleid	Een inventarisatie van beschikbaar gemeentelijk vastgoed is uitgevoerd. In derde kwartaal 2018 zal de Raad worden geïnformeerd over de realisatie. Een structurele oplossing zal meegenomen in ons Uitvoeringsprogramma: maatregel 14 deelvisie wonen.
20-02-18	GBW/LPF/PvdA/WV/GL/D66	Dagopvang mensen met Parkinson	Vreugdenhil	Beleid	
20-02-18	LPF/GBW/CDA/VVD/WV/D66/CU-SGP/GL/PvdA	Opvolgen aanbevelingen en follow up uit de rapportage van bevindingen	Burgemeester	Directie	
24-04-18	GBW/GL/D66/PvdA/WV/VVD/CDA/LPF/CU-SGP	Basisschool in Hoogeland	Van der Stee	Beleid	Op dit moment worden de financiële en ruimtelijke mogelijkheden voor het realiseren van een school in Hoogeland onderzocht. De verwachting is om in december 2018 uitkomsten daarvan te kunnen presenteren.
12-06-18	WV	Motie terugkeer Gravin Machteldbeeld op Marktplaats te 's-Gravenzande	Vreugdenhil	Ruimte	De raad is op 2 oktober jl. aan de hand van een raadsinformatiebrief (18-0230684) op de hoogte gesteld van de voortgang. T.a.v. de motie is aan de raad verzocht deze te heroverwegen.
16-10-18	WV	Samenwerking H10	Vreugdenhil	Beleid	
16-10-18	GBW/WV/LPF	Duurzaam en kosten efficiënt afvalinzamelen	Snijders	Ruimte	
16-10-18	WV	Verkeershandhaving	Varekamp	Beleid	
16-10-18	GBW/CDA/WV/VVD/CU-SGP/GL/PvdA/LPF/D66	Veilige overstek Koningin Julinaweg voor bewoners wijk Tuinveld	Varekamp	Ruimte	
16-10-18	LPF-CDA-VVD-CU/SGP-GBW-GL-D66-WV/ PvdA	Digitale publicatie raadsbesluiten	Van der Stee	Bedrijfsvoering	
16-10-18	CDA-CU/SGP-LPF-D66-PvdA-GL-VVD	Groote speelvoorziening Van Nassaustraat Wateringen	Snijders	Ruimte	

16-10-18	WV-GL-PvdA-CDA-D66	Niet toestaan strandhuizen Westlandse kust	Zwinkels	Beleid	
16-10-18	GBW-CDA-WV	Lintjesregen	Van Ardenne	Bedrijfsvoering	
16-10-18	WV	Opheffing geheimhouding asbestdossier	Van Ardenne	Bedrijfsvoering	
16-10-18	LPF-GBW- WV	Voortzetten taken Team voor Westland	Vreugdenhil	Beleid	

Afgehandelde moties sinds februari 2018

10-11-15	PW/GBW	Budget woonstrategie	Van der Stee	Beleid	In het bij het Westlandprogramma behorende uitvoeringsprogramma is, naast (het huidige) budget uit de bestemmingsreserve Volkshuisvesting (maatregel 15), 1 mln aanvullend budget opgenomen (in maatregel 16) om de opgaven uit de Woonvisie en het Westlandprogramma adequaat (verder) op te pakken. De motie (verzoek om "budget Woonstrategie") is hiermee feitelijk afgehandeld.
08-11-16	GBW/CDA/GL/VVD/PvdA	Innovatieve huisvesting	Van der Stee	Beleid	Uitvoeringsprogramma 2019 van het Westlandprogramma 2018-2022 is in maatregel 16 extra budget opgenomen voor het nemen van concrete creatieve maatregelen op het vlak van "innovatieve woonvormen". Hierbij wordt feitelijk aangegeven hoe de motie wordt uitgevoerd en deze kan daardoor als afgedaan worden beschouwd.
07-11-17	LPF	Bevordering goed functioneren bestuur	Burgemeester	BGS	Afgedaan middels schrijven college (18-0028411) en het rapport als bijlage d.d. 07-02-2018.
07-11-17	D66/CDA/GL/PvdA	Aanbrengen regenboogpad in de openbare ruimte	De Goeij	Ruimte	Motie is uitgevoerd, pad is aangebracht door oud-wethouder De Goeij en raadslid van Ooijen.
07-11-17	D66/PvdA/CDA/ CU-SGP/GL	Onderzoek naar de mogelijkheden ontwikkelen app voor gemeentelijke informatie	Van der Stee	Bedrijfsvoering	Brief ter afdoening verzonden 10-10-2018 (18-0225317).
12-12-17	D66/CDA/GL/PvdA/ CU-SGP/VVD/LPF	Verkeerstelling De Rentmeester	Duijvestijn	Ruimte	Brief ter afdoening verzonden 24-04-2018 nr. 18-0084915.
24-01-17	WV	Bij uitvoering plannen Wilhelminaplein en Marktplaats rekening houden met wensen van het Platform Gehandicapten	Duijvestijn	Ruimte	Afgedaan middels schrijven college d.d. 08-02-2018 (18-0024913)
23-01-18	D66/CU-SGP/GL/ PvdA/WV/CDA/ VVD	Aansluiten bij statiegeldalliantie	Meijer	Ruimte	Afgedaan middels schrijven college d.d. 06-03-2018 (18-0026285)..

23-01-18	LPF/CDA/CU-SGP/GL/PvdA/WV	Vrijstelling toeristenbelasting goede doelen	Ouwendijk	BV	Raadsvoorstel ter afdoening behandeld in cyclus commissie/raad mei/juni 2018.
23-01-18	GBW/CDA/GL WV/VVD/PvdA	Fitpark Heenweg	Ouwendijk	Beleid	Brief ter afdoening verzonden 19-09-2018 nr. 18-0223536.
23-01-18	CDA/WV/GL/LPF VVD/GBW/D66/PvdA	Medewerking teelt medicinale cannabis	Burgemeester	Beleid	Brief ter afdoening verzonden 30-05-2018 nr. 18-0104485.
23-01-18	LPF/WV/VVD	Onderzoeken locaties mogelijke evenemententerreinen	Burgemeester	Beleid	Het onderzoek is uitgevoerd. De uitkomst is besproken in het college en een brief ter afdoening is verstuurd op 26-09-2018 (18-0238815).
20-02-18	WV/LPF	Bestemmingsplan Rijnvaart	Rijneveen	Beleid	Motie is afgedaan middels het opnieuw aanbieden van een gewijzigd bestemmingsplan in de raads cyclus van september 2018.
20-02-18	D66/GL/PvdA/WV/LPF	Handhaving medicinale cannabis	Burgemeester	Beleid	Motie is niet uitvoerbaar, zie schrijven college 13 maart 2018 nr. 18-0052370
20-02-18	GBW/WV/VVD/CDA	Beschikbaar stellen gronden Leeuwenhorstlaan Poeldijk	Duijvestijn	Ruimte	Er wordt uitvoering gegeven aan de motie, zie schrijven college 13 maart 2018 (18-0052370).
24-04-18	WV/GBW/D66	Onderzoeksbureaus 9 observaties	Griffier	Presidium	In handen griffier.
12-06-18	GBW/WV/LPF/GL	Alternatieven inkoop jeugdhulpverlening	Vreugdenhil	Beleid	Raadsvoorstel geagendeerd voor de raad oktober 2018.
12-06-18	WV/D66/PvdA	Invoering prikkel gereduceerde kermis	Burgemeester	Beleid	Brief ter afhandeling verzonden 22 juni 2018 nr. 18-0159418.
18-09-18	GBW	Intrekken voorbereidingsbesluit Honderdland fase 2	Gardien	Beleid	Brief ter afhandeling verzonden 3 oktober 2018 (18-0243705).

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
18 oktober 2018
Ons kenmerk
TGW/U201800790
Lbr. 18/057
Telefoon
070 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Verlengen overgangsrecht beschermd wonen

Samenvatting

In het bestuurlijk overleg beschermd wonen en maatschappelijke opvang van 24 mei jl. hebben de VNG en het Rijk afgesproken dat het overgangsrecht beschermd wonen met een jaar wordt verlengd tot 1-1-2021. Doel hiervan is dat inwoners, gemeenten en zorgaanbieders niet onnodig met meerdere volgtijdelijke herindicaties te maken krijgen vanwege het openstellen van de Wet langdurige zorg voor mensen met psychische stoornissen per 1-1-2021.

Via deze ledenbrief informeren we u over het verlengen van het overgangsrecht en de acties die dit van u vraagt als gemeente.

Aan de leden**Datum**

18 oktober 2018

Ons kenmerk

TGW/U201800790

Lbr. 18/057

Telefoon

070 373 8393

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Verlengen overgangsrecht beschermd wonen

Geacht college en gemeenteraad,

Het kabinet wil per 1-1-2021 de Wet langdurige zorg (hierna: Wlz) openstellen voor mensen met psychische stoornissen. In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo) is vastgelegd dat het overgangsrecht voor mensen met een AWBZ-indicatie voor een ZZP GGZ-C minimaal vijf jaar geldt, tenzij de indicatie eerder afloopt (zie artikel 8.3 lid 1). De verwachting is dat een derde van de cliënten met een nog geldige ZZP GGZ-C indicatie in aanmerking komt voor een indicatie voor de Wlz.

Aanleiding en achtergronden

In het bestuurlijk overleg van 24 mei jl. is afgesproken om het overgangsrecht voor alle inwoners met een nog geldige ZZP GGZ-C indicatie met nog geldige indicatie op 31-12-2019 een jaar te verlengen tot 1-1-2021, wanneer ook openstelling van de Wlz voor deze doelgroep wordt verwacht. Door verlenging van het overgangsrecht ZZP GGZ-C met een jaar, vindt de herindicatie van alle inwoners met een nog geldige GGZ-C indicatie voor de Wmo in 2020 plaats. Het streven is bij dit (her-) indicatietraject voor de Wmo en de Wlz optimaal met het ClZ samen te werken. Hiermee vermindert de last van de herindicaties voor gemeenten, inwoners en zorgaanbieders.

Consequenties voor gemeenten

De verlenging van het overgangsrecht betekent voor gemeenten:

- dat alle inwoners met een ZZP-GGZ-C indicatie die geldig is tot 1-1-2020 een verlenging van deze indicatie krijgen tot 1-1-2021; het is afhankelijk van de oorspronkelijke Wmo beschikking, of deze inwoners hierover een brief ter informatie dienen te krijgen of een nieuwe beschikking ter verlenging van de indicatietermijn.
 - Als in de Wmo-beschikking een indicatietermijn tot 1-1-2020 stond, is een nieuwe beschikking nodig.
 - Stond in de Wmo-beschikking een indicatietermijn tot *minimaal* 1-1-2020, dan volstaat een brief ter informatie.
- dat in de inkoop voor 2020 rekening gehouden moet worden met de continuïteit van ondersteuning van de inwoners met een extra jaar overgangsrecht. Dit impliceert dat gemeenten ook de aanbieders informeren over de verlenging van het overgangsrecht.

Implementatieplan

Op dit moment werkt het ministerie van VWS met betrokken partijen waaronder de VNG aan een implementatieplan voor de openstelling van de Wlz voor mensen met psychische stoornissen. De gegevensoverdracht, het (her-)indicatieproces 2020 en het inkoopproces 2021 maken hier onderdeel van uit. De samenwerking met het CIZ wordt uitgewerkt in nauwe afstemming met gemeenten. Ook wordt onderzocht hoe gemeenten en verzekeraars kunnen worden geïnformeerd over de toekenning van een Wlz-indicatie. Het implementatieplan is eind 2018 gereed. Dan wordt hierover gecommuniceerd naar gemeenten.

Inwoners met een indicatie beschermd wonen zonder overgangsrecht

Veel inwoners met een indicatie beschermd wonen zonder overgangsrecht hebben ook een indicatietermijn tot 1-1-2020, vanwege de al jaren geleden verwachte instroom in de Wlz op die datum. Voor deze groep zijn geen afspraken gemaakt in het bestuurlijk overleg, maar feitelijk geldt hier hetzelfde als bij de groep met overgangsrecht: het is wenselijk dat deze inwoners (en gemeenten en zorgaanbieders) niet onnodig met meerdere volgtijdelijke herindicaties te maken krijgen vanwege het openstellen van de Wlz voor mensen met psychische stoornissen per 1-1-2021. Dit is een aandachtspunt in het implementatieplan voor de samenwerking met het CIZ.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur

From: Griffie
Sent: 19 Oct 2018 12:49:09
To: Info
Cc:
Subject: Willen jullie dit inboeken
Attachments: 1. begeleidend schrijven aan de deelnemers.pdf; 2. 2de begrotingswijziging 2018.pdf; 3. NJN MD 2018.pdf

Van: Guneyli, Miriam [mailto:M.Guneyli@staatsbosbeheer.nl]
Verzonden: vrijdag 19 oktober 2018 12:21
Aan: 'griffie@vlaardingen.nl'; 'griffie@delft.nl'; 'griffie@middendelfland.nl'; 'griffie@schiedam.nl'; 'griffier@maassluis.nl'; Griffie; 'info@griffie.rotterdam.nl'
CC: Pair, Hans le; Sluijs, Hans van der; Scheerman, Hans; Bouwman, Richard
Onderwerp: Najaarsrapportage 2018 en 2de begrotingswijziging Recreatieschap Midden-Delfland

Beste deelnemer aan de Gemeenschappelijke Regeling Midden-Delfland,

Bijgaand, stuur ik u conform het gestelde in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Midden-Delfland, de 2de begrotingswijziging 2018 en de najaarsrapportage 2018. Deze zijn vastgesteld door het Dagelijks Bestuur op 19 oktober 2018.

Ik verwijs u naar het begeleidend schrijven.

Met vriendelijke groet,

Miriam Guneyli
Ambtelijk secretaris

Staatsbosbeheer

Afdeling Juridische Zaken, team Bestuursondersteuning
Overschiebeweg 204
Postbus 341, 3112 NB Schiedam
M 06-512 07 144
E m.guneyli@staatsbosbeheer.nl
Aanwezig: ma t/m do

Magische momenten: **Het zit in onze natuur.**
Kijk op <http://bit.ly/VjXti3>

Disclaimer [Nederlands](#) [English](#)

Disclaimer [Nederlands](#) [English](#)

Aan de gemeenteraden van:
Delft, Midden-Delfland, Maassluis, Schiedam, Rotterdam,
Vlaardingen en Westland

Bezoekadres	Overschiebeweg 204 3112 NB Schiedam
Postadres	Postbus 341 3100 AH Schiedam
Telefoon	(010) 298 10 10
Fax	(010) 298 10 20
E-mail	recreatieschap@staatsbosbeheer.nl
KvK	53214447
Bank BNG	NL47 BNGH 028.50. 20.234

Contactpersoon : Mevr. M. Guneyli
Doorkiesnummer : 06-51207144
Betreft : Najaarsrapportage 2018 en de 2de begrotingswijziging 2018

Ons kenmerk : D18-30168
Uw kenmerk : N.v.t.
Bijlage : -2-

Schiedam, 19 oktober 2018

Geachte heer/mevrouw,

Uw gemeente is deelnemer aan de Gemeenschappelijke Regeling Midden-Delfland. In de vergadering van 19 oktober 2018, heeft het Dagelijks Bestuur ingestemd met de Najaarsrapportage 2018 en de 2de begrotingswijziging 2018.

Conform artikel 33 van de Gemeenschappelijke Regeling, heeft u de mogelijkheid om uw zienswijze ten aanzien van de begrotingswijziging kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur. Daarom, doe ik u hierbij de Najaarsrapportage 2018 en de 2de Begrotingswijziging toekomen. Graag ontvang ik uw eventuele zienswijze voor 1 december 2018.

De Najaarsrapportage 2018 en de 2de Begrotingswijziging 2018 worden op 7 december 2018 aan de Midden-Delflandraad aangeboden.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van het Recreatieschap Midden-Delfland i.l.,

Dhr. J. le Pair
Accountmanager

Bijlage: 2^e begrotingswijziging 2018

2E BEGROTINGSWIJZIGING 2018 RECREATIESCHAP MIDDEN-DELFLAND IN LIQUIDATIE

	Geactualiseerde begroting 2018	2e begrotings- wijziging 2018	Begroting 2018 na wijziging
--	-----------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Gewone bedrijfsvoering

Lasten

P1 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	2.084.473	143.241	2.227.714
P2 Ontwikkeling	166.500	-	166.500
Algemene dekkingsmiddelen	8.000	-	8.000
Overhead	282.400	3.200	285.600
Totaal lasten	2.541.373	146.441	2.687.814

Baten

P1 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	362.200	188.941	551.141
P2 Ontwikkeling	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	137.240	11.460	148.700
Overhead	-	-	-
Bijdrage deelnemers	1.765.659	-	1.765.659
Totaal baten	2.265.099	200.401	2.465.500

Saldo gewone bedrijfsvoering	(276.274)	53.960	(222.314)
------------------------------	-----------	--------	-----------

Diverse lasten en baten

Diverse lasten	-	-	-
Diverse baten	-	-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-

Kredieten

Kredieten lasten	3.278.162	(399.966)	2.878.196
Dekking kredieten (bijdrage derden)	2.421.289	(545.703)	1.875.587
Saldo kredieten	(856.873)	(145.737)	(1.002.610)

Totaal saldo van baten en lasten	(1.133.147)	(91.777)	(1.224.924)
----------------------------------	-------------	----------	-------------

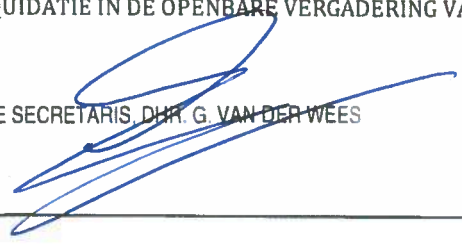
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoeging reserves	72.400	53.960	126.360
Onttrekking reserves	1.205.547	145.737	1.351.284
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.133.147	91.777	1.224.924

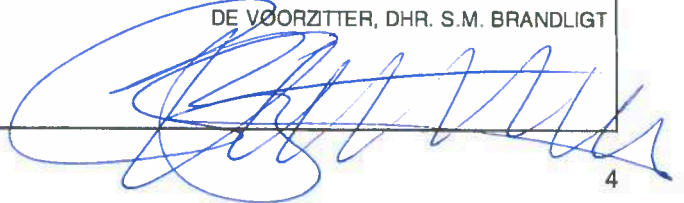
Resultaat	-	-	-
-----------	---	---	---

ALDUS VASTGESTELD DOOR HET DAGELIJKS BESTUUR VAN RECREATIESCHAP MIDDEN-DELFLAND IN LIQUIDATIE IN DE OPENBARE VERGADERING VAN 19 OKTOBER 2018

DE SECRETARIS, DHR. G. VAN DER WEES

DE VOORZITTER, DHR. S.M. BRANDLIGT

. éùééHÉēēđHéóö ☐.☐.☐.☐

2 ðì HÉīðhì ÷ éē - ø í ðā ſ ðüüéāí ðā üē ø éīð

\$ éī p ⇨* dúíðēðH.☐.☐.☐

6ddHōōā | ōōōēFōō ōōīdōō ÷ tōō de f ō Ijōōñ ÷ āūā ij dñ ī Ijōñj ōl āā aéeñí ō Fheōī TōIjōōmō
ēñōōēp p éñē ē ēñfī īītōā ↓

0ndā i i i		7 ē kī ṭ ṛēṭi lēkēṭṭh ṭ ēṭṭhāṭṭh	7 ē kī ṭ ṛēṭi lēkēṭṭh ṭ ēṭṭhāṭṭh	7 ē kī ṭ ṛēṭi lēkēṭṭh ṭ ēṭṭhāṭṭh	7 ē kī ṭ ṛēṭi lēkēṭṭh ṭ ēṭṭhāṭṭh
0ṛēṭi lēkēṭṭh ṭ ṛēṭi lēkēṭṭh ṭ	ēṭṭhā "ēṭṭhā"				
3ēṭ ṭ					

[illegible]

OḤáí ííT		7 éí káí ð óóéíTí éúúóóH ð éóóóHíííóó	7 éí káí H óóóóéúúóóH éóH 	7 éí káí ð éHíóáóóHííJddH ÷óóúóóóóó	7 éí káí ð JddHóóHóóú ð éóóóHíííóóHíí ij
! úóóó ááó úóóH áá	, éH áá " éí áá	× ↑	 ↑	× ↑	↑ ↑
3éú ð		×		×	↑

[illegible]

0.0.0.0

7.0.0.0

აი იმ დროს იმ დროს იმ დროს იმ დროს იმ დროს იმ დროს იმ დროს

6.0.0.0

6.0.0.0	! 0.0.0.0	8.0.0.0	+ 0.0.0.0	) 0.0.0.0
0.0.0.0	0.0.0.0	0.0.0.0	0.0.0.0	0.0.0.0
0.0.0.0	0.0.0.0	0.0.0.0	0.0.0.0	0.0.0.0

2.0.0.0

#đāIjǒHhǒhīééī " ǒóHđīǒó

[illegible]

From: Info
Sent: 22 Oct 2018 09:41:17
To: Info
Cc:
Subject: FW: Graag inboeken W: NAM tijdelijk stilleggen werkzaamheden
Attachments: 18-0264744 NAM tijdelijk stilleggen werkzaamheden.docx

Van: Bergmans, APMAF (Funs)

Verzonden: zaterdag 20 oktober 2018 15:20

Aan: Arij de Bloeme (CU-SGP); Benjamin Hofland; Berg, van den A.J. (Andre); Bergmans, APMAF (Funs); Bokestijn, L.G. (Leo); Bogaard, J. (Jan); Bongaards, A. (Arie); Conny Huisman; Doorn, van der P.D. (Patricia); Duijsens, P.J.L.J. (Peter); Eeltink, J.J. (Jaco); Eijk-Groeneveld, van der A.N. (Anja); Geraldine vander Knaap; Giessens, van der R. (Renate); Griffie; Heijl, C.D.M. (Lianda); Hofland, B.M. (Benjamin); Hoogerbrugge, P.N. (Pieter); IJzeren, IJ van(Inger); Immerzeel, P.D. (Pieter); Janice de Jong; Keizer, R.J. (Remmert); Knaap, van der G. (Geraldine); Koppen, van D (Dave); Kouwenhoven, R (Romy); Leerdam, M.A.J. (Max); Mark C. van der ; Meer, van der A.P. (André); Meer, van der D. (Dave); Nico de Gier; Oosten, P van (Pamela); Roel Valstar (LPF); Rossum, J.J. van (Jan); Schaap, M(Mandy); Scheffers-van der Lelij, P. (Petra); Staalduinen, van C.Y. (Carlieke); Stelt, van der M.D. (Mireille); Stokkers, M.W.M. (Melanie); Tol, van K.M. (Kelly); Ulbe Spaans; Veen, van J. (Joep); Vermeer, J. (Jenny); Vliet, D van (Dick); Voskamp, P. (Peet); Witkamp, J.G.M.; Wortelboer, C (Carin); Zoete-van der Hout, de W.H. (Willy); Zuidgeest M.H.P.M.; Zuyderwijk, S.J.N. (Sander); Ad van Harmelen (CU-SGP); Anja Muilwijk (CU-SGP); Braihim Mohcin (PvdA); Bryan Verkade (D66); Daniëlle Looije (PvdA); Edwin Zaagman (GL) ; Gerben Voois (GBW); Guus Bakker (VVD); Hafida Belhaddad (PvdA); Herman Dekkers (LPF); Hugo van Velden (LPF); Ilse Daalhof (D66); J.G.M. Suijker (LPF Westland); Janet van der Wel (CDA); Marcel Kortekaas (GL); Mauro Steentjes (WV); Maxim van Ooijen (D66); Olga Strik-van der Ende (CDA); Peter Hartman (VVD); René Lelieveld (GBW); Richard van Holstein (GBW); Ton Tabben (WV); Ton van Spronsen (CU-SGP)

CC: Brabander, JCM den (Jacqueline); Vollebregt, M (Marya); Ardenne, AMA van (Agnes); Bestuursadviseur; Born, B (Benno); Gardien, JA (Cobie); Griffie; Joling, PJ (Piety); Raaijmakers, MAC (Marian); Secretariaatsburgemeester; Secretariaatdirectie; secretariaatgardien; secretariaatsnijders; secretariaatvarekamp; secretariaatvdstee; secretariaatvreugdenhil; secretariaatzinkels; Snijders, LK (leen); Spindler, AC (Lidia); Stee, BPM van der (Ben); Varekamp, P (Pieter); Vreugdenhil, PA (Piet); Zinkels, CCM (Karin); Kouwenhoven, R (Romy); Oosten, P van (Pamela); Vliet, D van (Dick)

Onderwerp: NAM tijdelijk stilleggen werkzaamheden

Urgentie: Hoog

Geachte heer, mevrouw:

Gelieve hierbij het aangehechte memo aan te treffen naar de inhoud waarvan hier korthedshalve wordt verwezen.

Met vriendelijke groet,

Mr. A.P.M.A.F. (Funs) Bergmans
Raadsgriffier

Bezoekadres: Laan van de Glazen Stad 1, 2672 TA Naaldwijk
Postadres: Postbus 150, 2670 AD te Naaldwijk
Telefoonnr: 0174 - 673 089 (doorkiesnummer)
Mobiel: 06 30315946
Emailadres: apmafbergmans@gemeentewestland.nl
Website: <http://www.gemeentewestland.nl>

Memo

Corsa 18-0264744

AAN : Leden van de commissie Ruimte en EFO

VAN : Wethouder Gardien

C.C. :

DATUM : 20 oktober 2018

BETREFT : NAM locatie

Gisteren bereikte ons via de WOS het bericht dat de NAM de werkzaamheden op de Molenslag locatie heeft stilgelegd. Dit was ons niet bekend. Nadat de vraag bij de NAM neergelegd is ontvangen wij onderstaand bericht.

Hierbij stel ik u hiervan in kennis.

'Vrijdag 19-10-2018 20:51 uur: Het nieuws gaat helaas sneller dan dat we kunnen werken. Excuus dat jezelf aan de bel moest trekken. Hierbij even een korte update:

Luchtkwaliteit

Sinds we zijn opgestart met de boortoren zijn er verscheidene burens die last hebben van onze rookgassen van de 4 generatoren. De geur was ook in de omgeving goed waar te nemen. Hierom hebben we allereerst de dieselbrandstof vervangen door GTL. Zie links ter info:

- <https://www.shell.nl/klanten/commercialfuels/gtl.html>

- https://www.cobouw.nl/infra/nieuws/2018/09/bam-stoot-op-project-rotterdamsebaan-46-procent-minder-fijnstof-uit-101264574?utm_source=Vakmedianet&utm_medium=email&utm_campaign=20180913-cobouw&tid=TIDP509104X77F54C5FCD834399842A6FCAA804D303YI4

GTL is een veel schonere brandstof en onze hoop was dat hiermee de overlast konden verminderen of zelfs voorkomen.

De generatoren zijn in goede staat en naar aanleiding van de klachten nogmaals gecontroleerd op de afstelling.

Helaas hebben onze burens, vooral van de aalscholver, in het laatste overleg ons aangegeven dat de klachten niet zijn weggenomen. Mensen zijn bang voor hun gezondheid en hebben serieuze klachten als hoofdpijn, misselijkheid en last van luchtwegen.

We hebben overleg gehad met onze burens, de GGD, DCMR en SodM om te kijken wat we hier verder aan kunnen doen. We hebben woensdag en gisteren emissiemetingen aan onze schoorstenen uitgevoerd en verder hebben we technisch beoordeeld wat we kunnen doen aan het wegnemen of in ieder geval reduceren van de hinder.

Vanochtend en vanmiddag hebben we wederom overleg gehad met een vertegenwoordiging van de

buren waarbij duidelijk naar voren is gekomen dat ze erg verontrust zijn voor hun gezondheid.

NAM wil uiteraard graag door met haar project maar niet tegen elke prijs. We hebben vanmiddag, om ca. 17:00, besloten tijdelijk onze werkzaamheden stil te leggen totdat we de resultaten van het emissieonderzoek hebben. Op dat moment weten we precies wat er uit de schoorsteen komt en kan beoordeeld worden of het dusdanig schadelijk is voor de gezondheid.

We verwachten de resultaten medio volgende week. We verwachten dat we overigens aan gestelde normen kunnen voldoen.

Ongeacht of de resultaten van het emissieonderzoek binnen wettelijke normen vallen nemen we de hinder uiteraard serieus en zijn we voornemens het onderstaande doen.

We zullen de generators verplaatsen naar de noord hoek van het terrein (Molenslag/Laan van Delfland) om de afstand tot woningen zo groot mogelijk te maken om zodoende de hinder te verminderen. Hiervoor hebben we wel eerst een langere kabel nodig.

Zelfs als de generatoren verplaatst zijn, hebben we een onderzoek opgestart om te beoordelen of we eventueel schoorstenen kunnen verlengen of een extra zuivering toevoegen aan de uitlaat (bv filters, naverbrander). Het onderzoek en fabriceren zal enkele weken duren.

Het bovenstaande, de luchtkwaliteit hebben ons, op verzoek van en in overleg met onze burens doen besluiten tijdelijk het werk neer te leggen.

Trillingen

Tenslotte hebben we gisteren verscheidene meldingen van trillingen en zelfs van schade binnengekregen. Onze werkzaamheden gisteren hebben geleid tot veel meer overlast van trillingen dan dat we vooraf verwacht hadden.

De heftige trillingen rond de middag werden veroorzaakt door het lostrekken van de binnenbuis. Trillingen monitoren we continu, net als geluid. We zijn niet boven de SBR norm voor trillingen uitgekomen maar er is wel schade ontstaan. Zie ook onderstaande grafiekje.

Er is per direct besloten om deze werkwijze niet meer toe te passen op de overige buizen die nog in de grond zitten.

We stoppen met het “trekken” aan buizen, wat trillingen veroorzaakte. We gaan nu een “agitator” gebruiken, waarbij de trekkracht gehalveerd is vergeleken met de eerdere techniek en de effecten dus ook aanzienlijk zullen verminderen.

Eventuele schade die ontstaan zal NAM uiteraard vergoeden. We hebben voor het project een 0-meting uitgevoerd, nieuwe schade kan eenvoudig met deze gegevens vergeleken worden en worden ruimhartig vergoed.’

Wij houden nauw contact met de NAM over het vervolg van dit traject. Op het moment dat er nadere informatie is zullen wij u hiervan op de hoogte stellen.

**Brief aan de leden
T.a.v. het college**

Datum
22 oktober 2018

Ons kenmerk
TRE/U201800940
Lbr. 18/058
Telefoon
070 - 3738393

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Pinbeleid bij gemeenten

Samenvatting

Er is sprake van een brede maatschappelijke ontwikkeling waarin steeds meer diensten slechts per PIN of giraal kunnen worden betaald. In een beperkt aantal gemeenten is het voor het aanvragen van documenten zoals een paspoort of rijbewijs niet meer mogelijk om aan de balie met contant geld te betalen. Dit is voor bepaalde groepen inwoners een probleem, omdat zij niet met een pinpas kunnen of willen betalen. Het is belangrijk dat niemand wordt uitgesloten van dienstverlening.

Recent heeft zich een aantal ontwikkelingen omtrent het pin only-beleid voorgedaan. Daarbij is onder meer het Europeesrechtelijke aspect van het pin only-beleid onderstreept. De Europese Centrale Bank (ECB) heeft de VNG, via De Nederlandsche Bank (DNB), een brief gestuurd. Daarin is aangegeven dat een pin only-beleid, waarbij burgers aan de gemeentelijke balie niet contant kunnen betalen of dit alleen kunnen als zij daarvoor bijzondere redenen aanvoeren, volgens Europees recht niet geoorloofd is.

Gemeenten die momenteel een pin only-beleid hanteren, bieden een breed spectrum aan oplossingen voor inwoners die niet kunnen of willen pinnen. Indien u een pin only-beleid hanteert of overweegt, dan vraagt de VNG uw aandacht voor het Europeesrechtelijke aspect en de invulling hiervan. Inwoners kunnen worden gestimuleerd om per pin te betalen, maar voor hen die dat niet kunnen of willen, moet er maatwerk worden geleverd en zal moeten worden voorzien in de

mogelijkheid om contant te betalen. Het is belangrijk dat niemand wordt uitgesloten van het doen van betalingen voor essentiële diensten. Het is daarbij aan gemeenten zelf om een afweging te maken over hoe ze het beleid rond betalingen aan de balie verder vormgeven.

Daarnaast is het wenselijk duidelijk te communiceren over het gekozen beleid, zodat voor inwoners transparant is welk beleid de gemeente hanteert en hoe zij kunnen betalen als ze niet kunnen of willen pinnen.

Aan de leden

Datum

22 oktober 2018

Ons kenmerk

TRE/U201800940

Lbr. 18/058

Telefoon

070 - 3738393

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Pinbeleid bij gemeenten

Geacht college,

Graag informeren de VNG en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) u over de recente ontwikkelingen omtrent het pin only-beleid. Dit betreft pinbeleid bij gemeenten waarbij het niet mogelijk is om aan de balie met contant geld te betalen. Indien u een dergelijk pinbeleid hanteert of overweegt, vragen wij uw aandacht voor het Europeesrechtelijke aspect hiervan.

Aanleiding

Er is sprake van een brede maatschappelijke ontwikkeling waarin steeds meer diensten slechts per PIN of giraal kunnen worden betaald. Dergelijke digitalisering van betalen biedt gemeenten de mogelijkheid om hun dienstverlening veiliger en kosten effectiever in te richten. In een beperkt aantal gemeenten is het voor het aanvragen van documenten zoals een paspoort of rijbewijs niet meer mogelijk om aan de balie met contant geld te betalen. Dit is voor bepaalde groepen inwoners een probleem, omdat zij niet met een pinpas kunnen of willen betalen. Het is belangrijk dat niemand wordt uitgesloten als het gaat om het doen van betalingen. Daarom bieden gemeenten die momenteel een pinbeleid voeren diverse maatwerkoplossingen aan.

De afgelopen periode hebben diverse partijen zich uitgesproken over het pinbeleid bij gemeenten. Wij gaan hieronder op deze visies in en komen mede op basis daarvan tot een overweging.

Visies

Eind 2017 heeft het Maatschappelijk Overleg Betaalverkeer (MOB) een brief gestuurd naar de VNG met de oproep om gemeenten te bewegen af te zien van pin only-beleid. Daarnaast heeft het MOB aanbevolen om inwoners duidelijk te informeren hoe ze moeten handelen als zij contant willen betalen.

De VNG heeft samen met de Vereniging Directeuren Publieksdiensten (VDP) en NVVB hierover overleg gevoerd met het MOB en De Nederlandsche Bank (DNB). In dit overleg zijn de standpunten gewisseld en is een gemeenschappelijke belang erkend: niemand mag worden uitgesloten van dienstverlening.

In het voorjaar heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in beantwoording van Kamervragen aangegeven dat uitzonderingen op het pin only-beleid voor inwoners mogelijk moeten blijven¹. De Minister heeft verder beschreven dat nog niet door een (Europese of nationale) rechter is bepaald welke ruimte gemeenten concreet hebben om de acceptatie van contant geld in de hier bedoelde gevallen aan banden te leggen.

Recent heeft de Europese Centrale Bank (ECB) via de DNB aan de VNG een brief gestuurd waarin het Europeesrechtelijke aspect van het pin only-beleid wordt onderstreept. De ECB heeft een verdragsrechtelijke taak om gevraagd en ongevraagd te adviseren over de Europeesrechtelijke aspecten van onderwerpen van wettelijke regelingen die het beleidsterrein van de ECB raken.

Europese bankbiljetten en -munten hebben krachtens Europees recht de status van een wettig betaalmiddel. In preambule 19 van Verordening (EG) 974/98 wordt aangegeven dat er mogelijkheden zijn om contant geld niet te accepteren, bijvoorbeeld vanwege het risico van geweld, vandalisme of witwassen. Er is in dat geval sprake van 'beperkingen inzake betalingen in bankbiljetten en munten, die de lidstaten om openbare redenen hebben getroffen'. Dergelijke beperkingen zijn toegestaan, als er andere rechtsgeldige middelen beschikbaar zijn voor het verevenen van financiële schulden en wanneer zij in redelijke verhouding staan tot het te bereiken doel en niet verder gaan dan voor dat doel noodzakelijk is.

Volgens de ECB is een zogenoemd pin only-beleid, waarbij burgers aan de gemeentelijke balie niet contant kunnen betalen of dit alleen kunnen als zij daarvoor bijzondere redenen aanvoeren, niet geoorloofd. De ECB stelt dat de mogelijkheid van contante betaling belangrijk blijft voor bepaalde groepen in de samenleving. Door contante betalingen kan iemand bijvoorbeeld beter zicht houden op zijn uitgaven. Het mogelijk maken van dergelijke betalingen zorgt er voor dat niemand wordt

¹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2018D31067&did=2018D31067>,
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2018D31063&did=2018D31063>,
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2018D31064&did=2018D31064>,
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2018D31065&did=2018D31065>.

uitgesloten. Het verstrekken van documenten als paspoorten en rijbewijzen is voor burgers bovendien essentiële dienstverlening van de gemeente die alleen daar wordt verstrekt. Volgens de ECB leidt een pin only-beleid tot de uitsluiting van burgers. Burgers zouden de keuze voor contant betalen niet hoeven te rechtvaardigen, aldus de ECB. De ECB specificeert niet welke voorzieningen gemeenten moeten treffen om contant betalen mogelijk te maken.

Gemeentelijk beleid

Wij zijn er ons ervan bewust dat gemeenten die momenteel een pin only-beleid hanteren, inclusie serieus nemen en een breed spectrum aan oplossingen bieden voor inwoners die niet kunnen of willen pinnen. Mocht uw gemeente een pin only-beleid hanteren of dit overwegen, dan vragen wij, gelet op het voorgaande, uw aandacht voor de invulling ervan. Inwoners kunnen worden gestimuleerd om per pin te betalen, maar voor hen die dat niet kunnen of willen, moet er maatwerk worden geleverd en moet worden voorzien in de mogelijkheid om contant te betalen. Het is belangrijk dat niemand wordt uitgesloten van het doen van betalingen voor essentiële diensten. Het is daarbij aan gemeenten zelf om een afweging te maken over hoe ze het beleid rond betalingen aan de balie verder vormgeven.

Daarnaast is het wenselijk duidelijk te communiceren over het gekozen beleid, zodat voor inwoners transparant is welk beleid de gemeente hanteert en hoe zij kunnen betalen als ze niet kunnen of willen pinnen.

Vragen

Heeft u naar aanleiding van deze ledenbrief vragen? Dan kunt u contact opnemen met het Informatiecentrum van de VNG (070-373 8393 of e-mail: info@vng.nl).

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

Hoge Naarderweg 78 1217 AH Hilversum

Postbus 1426 1200 BK Hilversum cvdm@cvdm.nl www.cvdm.nl

T 035 773 77 00 F 035 773 77 99

Gemeente Westland
T.a.v. mevrouw P. van Oosten
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK

Datum
18 oktober 2018

Onderwerp
Kopie brief en besluit

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Contactpersoon

Doorkiesnummer
035 773 77 700

Geachte mevrouw Van Oosten,

Bijgaand ontvangt u ter informatie een kopie van de brief met kenmerk 713250 en het besluit met kenmerk 713256.

Met vriendelijke groet,
COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA,

Anita ten Berge
management ondersteuner

Hoge Naarderweg 78 1217 AH Hilversum
Postbus 1426 1200 BK Hilversum cvdm@cvdm.nl www.cvdm.nl
T 035 773 77 00 F 035 773 77 99

AANTEKENEN

Stichting WOS
T.a.v. het bestuur
Van der Kest Wittensstraat 7
2691 XD 'S-GRAVENZANDE

Datum	Onderwerp		
18 oktober 2018	Besluit aanwijzing gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland		
Uw kenmerk	Ons kenmerk	Contactpersoon	Doorkiesnummer
	695410/713250	Zeljka de Oude	+31 (0)35 773 77 00

Geacht bestuur,

Bij besluit van 15 oktober 2013 heeft het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat) Stichting WOS aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland. Deze aanwijzing was geldig van 16 september 2013 tot 16 september 2018. Stichting WOS heeft een aanwijzingsaanvraag ingediend voor de aansluitende periode.

Besluit

Na toetsing van uw aanvraag hebben wij besloten Stichting WOS aan te wijzen van 16 september 2018 tot 16 september 2023 als lokale publieke media-instelling voor de verzorging van de publieke mediadiensten in de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland. Het besluit treft u bijgaand aan.

Bezwaar

Belanghebbenden die zich met dit besluit niet kunnen verenigen, kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt bezwaar maken bij het Commissariaat voor de Media, postbus 1426, 1200 BK te Hilversum.

Openbaarmaking

Het Commissariaat maakt alle besluiten openbaar door publicatie op zijn website. Het Commissariaat zal bijgaand besluit, met uitzondering van de daarin vermelde persoonsgegevens en vertrouwelijke bedrijfsgegevens, over 14 dagen op zijn website publiceren.

Mocht u van mening zijn dat in het besluit persoonsgegevens of vertrouwelijke bedrijfsgegevens staan of dat openbaarmaking tot onevenredige benadeling leidt, dan verzoek ik u dit binnen 10 dagen schriftelijk en gemotiveerd kenbaar te maken.

Overige informatie

Het is van belang dat uw instelling ook na het aanwijzingsbesluit blijft voldoen aan de eisen die de Mediawet 2008 stelt. Gedurende de aanwijzingsperiode van 5 jaar kan uw instelling door het Commissariaat op drie onderdelen worden beoordeeld: het programma-aanbod (de naleving van het programmavoorschrift), het functioneren van het programmabeleidbepalend orgaan (hierna: pbo) en de financiële stand van zaken. In het kader van dit toezicht is uw instelling op grond van artikel 5:20 van de Awb verplicht de door ons gevraagde informatie te verstrekken. Met betrekking tot de informatieverstrekking over de financiële stand van zaken dient u op grond van artikel 11, eerste lid, van de Mediaregeling 2008 jaarlijks voor 1 juni de financiële verantwoording over afgelopen boekjaar van uw instelling aan ons toe te zenden. Hiervoor verwijzen wij naar het *Handboek Financiële Verantwoording Publieke Lokale Media-Instellingen* van februari 2009¹.

Ten behoeve van de hierboven bedoelde informatieverstrekking is het van belang dat u ons op de hoogte stelt van wijzigingen van het correspondentie- en/of studio-adres, statutenwijzigingen of wijzigingen van de samenstelling van het pbo en/of het bestuur. Ook deze informatieverstrekking valt onder de in artikel 5:20 Awb opgenomen verplichting.

Ten slotte stellen wij u ervan op de hoogte dat niet naleving van bovengenoemde verplichtingen, op grond van artikel 7.12, eerste lid, van de Mediawet 2008, kan worden bestraft met een boete, volgens de Beleidslijn Sanctiemaatregelen 2011, van maximaal € 11.250,-.

De Mediawet 2008 en nadere regelgeving van het Commissariaat kunt u vinden op onze website (www.cvdm.nl). Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact met ons opnemen via bovenstaand telefoonnummer.

Wij wensen u succes bij het aanbieden van media-aanbod voor uw gemeenten.

Hoogachtend,
COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA,

mr. Margreet Verhoef
afdelingsmanager Onderzoek & Toegang

Een afschrift van deze brief gaat naar de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland. Afschriften van dit besluit gaan naar het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland, Agentschap Telecom en de OLON.

Bijlagen: - Besluit Commissariaat voor de Media

¹ www.cvdm.nl -> Praktisch -> Lokale Omroep

Besluit

Kenmerk: 695410/713256

Betreft: Aanwijzing van Stichting WOS als lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland.

Het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat),

gezien de aanvraag tot aanwijzing van Stichting WOS als lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland;

gelet op de artikelen 2.61 tot en met 2.69 van de Mediawet 2008;

gelet op het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb);

gezien de adviezen van de raden van de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland;

overweegt als volgt:

A. Gevolgde procedure

1. Bij e-mail van 22 januari 2018 heeft Stichting WOS een aanvraag ingediend tot aanwijzing als lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland.
2. Op grond van het bepaalde in artikel 2.61, derde lid, van de Mediawet 2008 heeft het Commissariaat de aanwijzingsaanvraag van Stichting WOS met brieven van 2 februari 2018 toegezonden aan de raadsgriffiers van Maassluis, Midden-Delfland en Westland met het verzoek de gemeenteraden een advies uit te doen brengen over de vraag of Stichting WOS voldoet aan de eisen die de Mediawet 2008 stelt.
3. Burgemeester en wethouders van Maassluis hebben het Commissariaat bij e-mail van 8 juni 2018 het advies van de gemeenteraad van 6 juni 2018 doen toekomen.
4. Burgemeester en wethouders van Westland hebben het Commissariaat bij e-mail van 1 oktober 2018 het advies van de gemeenteraad van 10 juli 2018 doen toekomen.
5. Burgemeester en wethouders van Midden-Delfland hebben het Commissariaat bij e-mail van 2 oktober 2018 het advies van de gemeenteraad van 22 mei 2018 doen toekomen.

B. Adviezen gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland

6. Met betrekking tot de aanvraag van Stichting WOS hebben de gemeenteraden van Maassluis, Midden-Delfland en Westland in hun vergaderingen van respectievelijk 6 juni 2018, 22 mei 2018 en 10 juli 2018 besloten het Commissariaat, op voorstel van burgemeester en wethouders, te adviseren dat Stichting WOS voldoet aan de criteria van artikel 2.61, tweede lid, sub a, b en c, van de Mediawet 2008.

C. Overwegingen Commissariaat

7. Alvorens het Commissariaat een besluit neemt op een aanwijzingsaanvraag voor de verzorging van een publieke mediadienst op lokaal niveau is hij verplicht de gemeenteraad om advies te vragen over de vraag of de aanvrager voldoet aan de eisen bedoeld in artikel 2.61, tweede lid, van de Mediawet 2008. De advisering door de gemeenteraad is in de Mediawet 2008 verplicht gesteld, omdat de gemeenteraad het beste kan beoordelen of het programmabeleidsbepalend orgaan (hierna: pbo) van een lokale publieke media-instelling representatief is voor de belangrijkste maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen in die gemeente. Op grond van artikel 3:50 van de Awb kan aan een dergelijk advies niet lichtvaardig worden voorbij gegaan. Indien het gemeenteraadsadvies zorgvuldig tot stand is gekomen, en het Commissariaat geen zwaarwichtige redenen ziet om daarvan af te wijken, is het bestendig beleid om dit advies te volgen.
8. De gemeenteraden waarop de aanwijzingsaanvraag ten behoeve van lokaal media-aanbod dat bestemd is voor twee of meer gemeenten betrekking heeft, brengen gezamenlijk een advies uit als bedoeld in artikel 2.64, eerste lid, van de Mediawet 2008. Het Commissariaat stelt vast dat aan het vereiste van het uitbrengen van een gezamenlijk advies is voldaan nu:
 - de gemeenteraden van Maassluis, Midden-Delfland en Westland, gezien de inhoud van de raadsvoorstellen, hun advisering met elkaar hebben afgestemd in die zin dat de betrokken gemeenteraad in zijn advies heeft opgenomen er kennis van te hebben en er rekening mee te houden dat het een aanwijzingsaanvraag betreft voor het verzorgen van lokaal media-aanbod dat bestemd is voor Maassluis, Midden-Delfland en Westland;
 - de adviezen betrekking hebben op een identiek samengesteld pbo; en
 - de adviezen van de gemeenteraden van Maassluis, Midden-Delfland en Westland eensluidend zijn.
9. Het Commissariaat volgt in het onderhavige geval de adviezen van de gemeenteraden. Het Commissariaat stelt vast dat de adviezen deugdelijk en gemotiveerd zijn onderbouwd. Het acht geen zwaarwichtige redenen aanwezig om ervan af te wijken.
10. Het Commissariaat stelt vast dat Stichting WOS, mede blijkens vorenbedoelde adviezen van de gemeenteraden, voldoet aan de vereisten van artikel 2.61, tweede lid, van de Mediawet 2008.
11. Het Commissariaat wijst erop dat het media-aanbod van Stichting WOS in het bijzonder betrekking dient te hebben op en bestemd dient te zijn voor (de inwoners van) de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland.

D. Openbaarmaking

12. Het Commissariaat zal de volledige tekst van het besluit, met uitzondering van de daarin vermelde persoonsgegevens en vertrouwelijke bedrijfsgegevens, openbaar maken door publicatie op zijn website. De publicatie vindt plaats veertien dagen nadat het besluit op de in artikel 3:41 van de Awb voorgeschreven wijze is bekendgemaakt¹. Het Commissariaat ziet daartoe geen belemmering op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

¹ dat wil zeggen door toezending aan de belanghebbende.

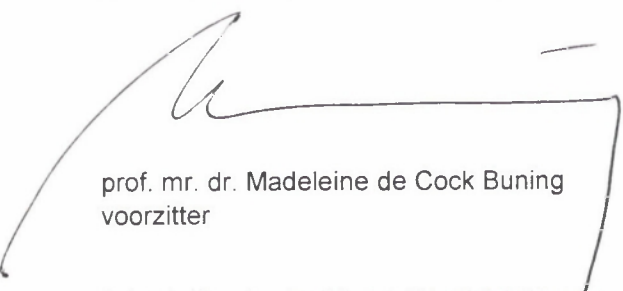
E. Besluit

13. Op grond van het voorgaande besluit het Commissariaat als volgt:

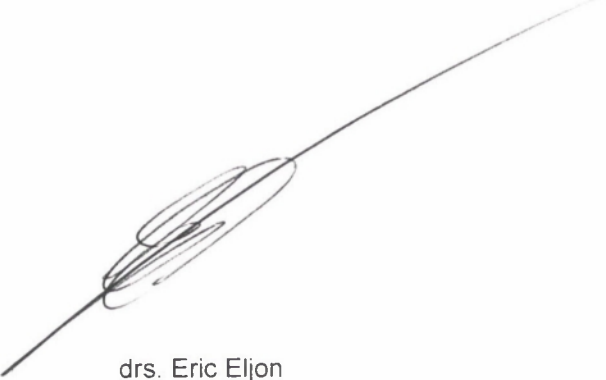
- I. het Commissariaat besluit Stichting WOS aan te wijzen als lokale publieke media-instelling voor de verzorging van de publieke mediadiensten in de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Westland;
- II. het Commissariaat bepaalt dat dit besluit geldig is van 16 september 2018 tot 16 september 2023;
- III. het Commissariaat maakt de volledige tekst van dit besluit, veertien dagen na de voorgeschreven bekendmaking daarvan, met uitzondering van de daarin vermelde persoonsgegevens en vertrouwelijke bedrijfsgegevens, openbaar door publicatie op zijn website.

Hilversum, 16 oktober 2018

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA,

prof. mr. dr. Madeleine de Cock Buning
voorzitter

drs. Eric Eljon
commissaris

Belanghebbenden die zich met dit besluit niet kunnen verenigen, kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt bezwaar maken bij het Commissariaat voor de Media, postbus 1426, 1200 BK te Hilversum.

Postbus 1426 IIIII 1200 BK Hilversum IIIII

PostNL

€1,54

Afz. 1217 AH 78

NEDERLAND

18.10.2018

NetSet MS 120292

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

A12CC #8131XDX#DD#0000#

Memo

Corsa 18-0268700

AAN : Aan de leden van de commissie Ruimte en EFO

VAN : Wethouder Gardien

C.C. :

DATUM : 24 oktober 2018

BETREFT : NAM locatie

In aansluiting op mijn memo van 20 oktober jl. stuur ik u hierbij de informatie die de NAM ons vanmorgen heeft gestuurd inzake de werkzaamheden op de Molenslag locatie te Monster.

Hierbij stel ik u hiervan in kennis.

‘Het is een ietwat eigenaardige samenloop van omstandigheden maar de Mijnbouwregeling verplicht ons iedere 3 weken een zogenoemde BOP test uit te voeren. Middels deze verplichte test wordt de conditie van onze veiligheidsvoorzieningen on site vastgesteld. Om de verschillende stadia van deze test te kunnen doorlopen zullen 2 van de aanwezige generatoren 12 uur lang moeten draaien (op lage intensiteit). We moeten deze test vandaag uitvoeren, uitstel is niet toegestaan. Het inschakelen van de twee generatoren heeft voor alle duidelijkheid dus niet te maken met het hervatten van welke werkzaamheden dan ook, maar zijn nodig voor het uitvoeren van deze verplichte veiligheidstest. Deze test zal juist nu de werkzaamheden stilliggen extra opvallen, vandaar dus dit bericht.

De test is vandaag rond 07:30 uur en gedurende de dag zullen er diverse druktesten worden uitgevoerd. In de installatie zijn allerlei veiligheidssystemen ingebouwd die ingrijpen zodra er iets onverwachts gebeurt. Om er zeker van te zijn dat die systemen goed werken moeten ze iedere drie weken getest worden. Normaal gesproken merkt de omgeving niets van deze verplichte periodieke tests en om die reden communiceren we er ook doorgaans niet expliciet over. Echter, omdat de werkzaamheden nu stilliggen zal het niet onopgemerkt aan de omgeving voorbij gaan en zijn ze vanochtend ingelicht’.

Zodra er informatie is over het onderzoek naar de luchtkwaliteit, zullen wij u daarvan op de hoogte stellen.

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0263564	
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
C.G.M. van Zeijl			(0174) 672 565	24 OKT. 2018
ONDERWERP				
Terugkoppeling moties raad 16 oktober 2018				

Geachte raad,

Met deze brief informeren wij u over de voorbereidingen voor afdoening van de moties die zijn aanvaard in de raadsvergadering van 16 oktober jl. Indien mogelijk vermelden wij daarbij ook het tijdspad.

8.1 Samenwerking H 10

Ingediend door WV/GBW en unaniem aanvaard. De wens van de raad om in een vroegtijdig stadium betrokken te worden, onderschrijven wij en is in lijn met de aanbevelingen in het rapport m.b.t. alternatieven voor de inkoop samenwerking H10. Wij zullen dan ook tijdig voor de besluitvorming over de GR de raad betrekken en regelmatig updates over de inkoop samenwerking en de implementatie van de inkoopstrategie 2020 te geven.

9.2 Duurzaam en kosten efficiënt afval inzamelen

Ingediend door GBW/WV/LPF en in meerderheid aanvaard. De gemaakte opmerkingen en de strekking van de motie worden geanalyseerd en uitgewerkt. Hierna wordt nader bekeken wat de gevolgen en risico's zijn, de financiële doorvertaling wordt hierin meegenomen.

13.1a Verkeershandhaving

Ingediend door WV en unaniem aanvaard. In 2019 wordt een Mobiliteitsvisie Westland opgesteld en deze gaat het Westlandse Verkeers- en Vervoerplan 2005-2015 vervangen. Prioriteit één hierin is het verbeteren van de verkeersveiligheid. De verwachting is dat deze Mobiliteitsvisie medio 2019 aan uw raad zal worden voorgelegd.

13.2 Veilige overstek Koningin Julianaweg voor bewoners wijk Tuinveld

Ingediend door GBW/CDA/WV/VVD/CU-SGP/GL/PvdA/LPF/D66 en unaniem aanvaard. De eerste fase van de Koningin Julianaweg wordt in november uitgevoerd. In deze fase (tussen de Monsterseweg en de Hoflaan), wordt meteen de veilige overstek gerealiseerd op het kruispunt ter hoogte van de Albert Schweitzerlaan (Tuinveld). Hiermee beschouwen wij de motie dan ook als afgedaan.

13.4 Digitale publicatie raadsbesluiten

Ingediend door LPF-CDA-VVD-CU/SGP-GBW-GL-D66-WV/PvdA en unaniem aanvaard. Het streven is om nog dit jaar te komen tot een integraal advies over bekendmaking van alle gemeentelijke besluiten, waarna een verordening zal worden opgesteld.

13.5 Grootte speelvoorziening Van Nassaustraats Wateringen: ingediend door CDA-CU/SGP-LPF-D66-PvdA-GL-VVD en in meerderheid aanvaard. Er zal onderzoek gedaan worden naar het omzetten van basketbalveld naar een voetbalveld, wat mogelijk betekent dat het participatieproces herzien zou moeten worden. Voorts kan met dit onderzoek bekeken worden of er flankerende maatregelen zijn om overlast te beperken. Dit wordt in de voorbereiding van de verdere uitvoering meegenomen. De uitkomsten van dit onderzoek worden teruggekoppeld naar de raad.

13.7 Niet toestaan strandhuizen Westlandse kust

Ingediend door WV-GL-PvdA-DA-D66 en in meerderheid aanvaard. De consequenties hiervan worden in kaart gebracht en uw raad zal hierover geïnformeerd worden.

13.8 Lintjesregen

Ingediend door GBW-CDA-WV en in meerderheid aanvaard. De uitvoering van de motie zal overgedragen worden aan de nieuw te benoemen burgemeester.

13.9 Opheffing geheimhouding asbestdossier

Ingediend door WV en unaniem aanvaard. Het geheime asbestdossier is in 2017 reeds openbaar gemaakt. Er zal een check gedaan worden of er nog stukken ontbreken. De stukken met betrekking tot het kostenverhaal kunnen ter inzage worden gelegd voor de raad. De voorbereidingen hiervoor worden gestart.

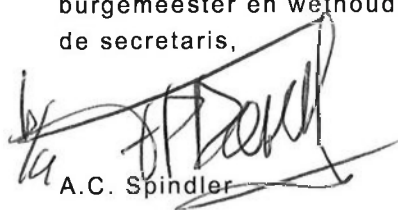
13.12 Voortzetten taken Team voor Westland

Ingediend door LPF-GBW-WV en in meerderheid aanvaard. Momenteel wordt gewerkt aan een oplossing, waarin efficiency, innovatie en kwaliteit worden meegenomen, waarbij de continuïteit in de geboden preventieve taken voor de Westlanders wordt gegarandeerd en de benodigde kennis van huidige aanbieders beschikbaar blijft. Mocht deze oplossing deels niet haalbaar blijken per 1 januari 2019, dan laten wij de taakuitvoering zo goed als en zo lang als nodig ongewijzigd en nemen die periode als overgangstermijn. Over de oplossing zal de raad nader worden geïnformeerd.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris,

de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
26 oktober 2018
Ons kenmerk
COS/U201800962
Lbr. 18/059
Telefoon
06 57593279
Bijlage(n)
1

Onderwerp
Bekendmaking kandidaten en opening mogelijkheid
tegenkandidaatstelling

Samenvatting

Sinds de raadsverkiezingen van 21 maart 2018 zijn in drie vacatureronden in totaal 216 kandidaten door de adviescommissie voorgedragen. In de derde vacatureronde heeft de adviescommissie de huidige vicevoorzitter Hubert Bruls voorgedragen voor een tweede benoemingstermijn. De 15 voorgedragen kandidaten voor vacatures in de commissie Europa & Internationaal (E&I) zijn inmiddels door het VNG-bestuur benoemd. De andere voorgedragen kandidaten zijn door het bestuur tot waarnemer benoemd, uitgezonderd vicevoorzitter Hubert Bruls wiens huidige benoemingstermijn eindigt in de Buitengewone ALV van 30 november a.s. Daarnaast hebben de VNG-voorzitter en 11 leden van de commissie E&I een doorlopende benoemingstermijn.

De volledige voordracht van de adviescommissie treft u aan als bijlage bij deze ledenbrief. De voordracht is op twee punten aangepast. Een kandidaat heeft zich om gezondheidsredenen teruggetrokken en een kandidaat bleek achteraf niet tot raadslid te zijn benoemd en kan daarom op basis van de VNG-statuten geen commissielid zijn. Deze twee vacatures worden opengesteld in de vacatureronde na de raadsverkiezingen van 21 november 2018. De Buitengewone ALV kiest op 30 november a.s. uit de door de adviescommissie voorgedragen kandidaten en eventuele tegenkandidaten de nieuwe leden van bestuur en commissies.

U heeft de mogelijkheid tot het stellen van tegenkandidaten. Aanmelding van tegenkandidaten is mogelijk tot **uiterlijk vrijdag 9 november a.s., 12.00 uur**, bij het bureau van de VNG via kandidaatstelling@vng.nl.

Aan de leden**Datum**

26 oktober 2018

Ons kenmerk

COS/U201800962

Lbr. 18/059

Telefoon

06 57593279

Bijlage(n)

1

Onderwerp

Bekendmaking kandidaten en opening mogelijkheid
tegenkandidaatstelling

Geacht college en gemeenteraad,

Sinds de raadsverkiezingen van 21 maart 2018 zijn in drie vacatureronden in totaal 216 kandidaten door de adviescommissie voorgedragen. In de derde vacatureronde heeft de adviescommissie de huidige vicevoorzitter Hubert Bruls voorgedragen voor een tweede benoemingstermijn. De volledige voordracht van de adviescommissie treft u aan als bijlage bij deze ledenbrief. De Buitengewone ALV kiest op 30 november a.s. de door de adviescommissie voorgedragen kandidaten en eventuele tegenkandidaten de nieuwe leden van bestuur en commissies.

In deze ledenbrief gaan wij in op:

- de achtergrond van vacatures in de bestuurlijke organisatie van de VNG
- de voordracht van de adviescommissie
- de verdere procedure richting de Buitengewone ALV van 30 november 2018

Achtergrond vacatures in de bestuurlijke organisatie van de VNGAanbevelingen Wim Deetman

Mede op basis van de aanbevelingen van Wim Deetman in zijn rapport "De Vierde Dimensie" is in de Buitengewone ALV van 1 december 2017 een aantal wijzigingen in de commissie-indeling doorgevoerd:

- Commissie Raadsleden & Griffiers (R&G): gelet op de positieve ervaringen in de pilot is een vaste beleidscommissie R&G ingesteld met een helder profiel
- Twee nieuwe commissies sociaal domein: de drie huidige vaste beleidscommissies in het sociaal domein (Werk & Inkomen, Gezondheid & Welzijn en Onderwijs, Cultuur & Sport), de subcommissie jeugd en de adviescommissie Asiel & Integratie worden vervangen door

twee nieuwe commissies. Na een consultatie van de vijf commissies in het sociaal domein heeft het VNG-bestuur gekozen voor de volgende themaverdeling: een commissie Zorg, Jeugd & Onderwijs (ZJO) en een commissie Participatie, Schuldhulpverlening & Integratie (PSI)

- College van Dienstverleningszaken (CvD): in het kader van het traject Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) is het CvD ingesteld.

Op basis van de aanbevelingen van Wim Deetman wordt de bestuurlijke belangenbehartiging van de VNG belegd bij het bestuur, de vaste beleidscommissies en de colleges. Er wordt niet langer gewerkt met subcommissies. De thema's die worden behartigd door de subcommissie Jeugd, subcommissie Water en de adviescommissie Asiel & Integratie worden in de nieuwe bestuursperiode belegd bij de vaste beleidscommissies.

Hieronder de link naar het integrale rapport van Wim Deetman "De Vierde Dimensie":

https://vng.nl/files/vng/04-de_vierde_dimensie_eindrapport_evaluatie_vng_governance_def.pdf

Uitgangspunten voor de kandidaatstellingsprocedure

Algemene uitgangspunten

Er vloeien uit de voorstellen van Wim Deetman geen wijzigingen voort in de kandidaatstellingsprocedure voor bestuur, commissies en colleges. Dat betekent dat de uitgangspunten van vier jaar geleden op basis van het advies van de commissie Governance (voorzitter Arno Brok) zijn gehandhaafd.

De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Alleen de voorzitter en vicevoorzitter van de VNG en een beperkt aantal leden van de commissie Europa & Internationaal hebben een doorlopende termijn. Alle overige vacatures worden opengesteld (inclusief het commissie/collegevoorzitterschap).
- Bij de selectie van kandidaten staat kwaliteit nadrukkelijk voorop.
- De bestuurlijke organisatie is herkenbaar voor de achterban, maar hoeft niet per se exact representatief te zijn op criteria als gemeentegrootte en partijpolitieke kleur.
- Profielschetsen voor het bestuur, de commissies en colleges bevatten de belangrijkste thema's voor de komende vier jaar.
- Op basis van de thema's in de profielschetsen worden de leden voor bestuur, commissies en colleges geworven.
- Naast de provinciale afdelingen worden ook andere gremia gevraagd om aanbevelingen te doen voor kandidaten uit hun specifieke achterban, waaronder zowel de netwerken G4, G40, Platform Middelgrote Gemeenten (PMG) en P10, als de verenigingen van doelgroepen: de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, het Nederlands Genootschap van Burgemeesters, de Wethoudersvereniging, de Vereniging van Gemeentesecretarissen en de Vereniging van Griffiers.

De voordracht van de adviescommissie

Samenstelling adviescommissie

Op basis van het huishoudelijk reglement van de VNG is een adviescommissie belast met het doen van voordrachten aan de algemene vergadering voor de samenstelling van het bestuur en de vaste beleidscommissies.

De huidige adviescommissie bestaat uit:

- Paul Depla, voorzitter (burgemeester Breda)
- René Verhulst, vicevoorzitter (burgemeester Ede)
- Simon Fortuyn (wethouder Lansingerland)
- Ida Oostmeijer-Oosting (secretaris Emmen)
- Menno Huisman (griffier Den Helder)
- Falco Hoekstra (raadslid Heerhugowaard)
- Jantine Kriens (Algemeen directeur VNG).

Ruim 650 kandidaten voor 218 vacatures

Bij de vaststelling van haar enkelvoudige voordracht zag de adviescommissie zich geplaagd voor de opdracht om uit ruim 650 aanmeldingen de opengestelde 218 vacatures in bestuur en commissies in te vullen. Dat betekende dat de adviescommissie een keuze moest maken uit een ruim aanbod van kwalitatief goede kandidaten. De adviescommissie heeft in haar voordracht naast de persoonlijke kwaliteiten van de kandidaten rekening gehouden met onder meer de voordrachten van de provinciale afdelingen, verenigingen van doelgroepen (NGB, VGS, VvG, WV, en VvR), netwerken van gemeenten (G4, G40, PMG, en P10) en de scoutingscommissie Lokale Partijen. Andere aspecten waar de commissie rekening mee heeft gehouden zijn de representativiteit van bestuur en commissies op criteria als politieke partij, gemeentegrootte en geslacht. De adviescommissie meent met haar uiteindelijke voordracht recht te hebben gedaan aan de verschillende wensen en verwachtingen.

Werkwijze adviescommissie

De adviescommissie selecteert per vacature één kandidaat. In de drie vacaturerondes heeft de adviescommissie in totaal 216 kandidaten voorgedragen. De 15 voorgedragen kandidaten voor vacatures in de commissie Europa & Internationaal (E&I) zijn inmiddels door het VNG-bestuur benoemd. De andere voorgedragen kandidaten zijn door het VNG-bestuur tot waarnemer benoemd, uitgezonderd vicevoorzitter Hubert Bruls wiens huidige benoemingstermijn eindigt in de Buitengewone ALV van 30 november a.s. Daarnaast hebben de VNG-voorzitter en 11 leden van de commissie E&I een doorlopende benoemingstermijn.

In aanvulling op de hiervoor genoemde uitgangspunten heeft de adviescommissie er nadrukkelijk naar gestreefd om:

- het aandeel van vertegenwoordigers van lokale partijen en partijlozen in bestuur en commissies te vergroten, waarbij dankbaar gebruik is gemaakt van het werk van de scoutingscommissie lokale partijen (commissie Pastors)
- de diversiteit in de samenstelling van bestuur en commissies te vergroten door waar mogelijk de voorkeur te geven aan vrouwelijke kandidaten. Voor de goede orde, daarbij blijven het persoonlijke netwerk, ervaring en expertise van kandidaten een belangrijke factor in de afwegingen van de adviescommissie
- substantiële vernieuwing in de samenstelling van bestuur en commissies tot stand te brengen, rekening houdend met het belang van voldoende continuïteit in de bezetting van bestuur en commissies.

Aandeel lokale partijen verder vergroot

Het vergroten van het aandeel van vertegenwoordigers van lokale partijen is aantoonbaar gelukt. Dit aandeel was bij de vorige verkiezingen verdubbeld van 10% in 2010 naar 20% in 2014. Dit jaar is dat verder doorgestegen naar 25%, dat nadert de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen waar zij 28,7% van de stemmen behaalden¹. Zij zijn daarmee veruit de grootste groepering in de bestuurlijke organisatie van de VNG. In de vorige periode was Mariëtte van Leeuwen, wethouder Zoetermeer, de eerste commissievoorzitter van een lokale partij. In deze ronde zijn er twee commissievoorzitters die niet een landelijke partij vertegenwoordigen: Annemarie Penn-te Strake en Robbert Lievense.

Aandeel vrouwen en raadsleden vergroot

De diversiteit in de bestuurlijke organisatie van raadsleden en vrouwen is vergroot. Mede door een voorkeursbeleid van de adviescommissie om meer vrouwen te selecteren is het percentage vrouwen in deze periode vergroot van 20% tot 30%. Dit terwijl het aantal vrouwelijke kandidaten circa 25% bedroeg. Het aantal raadsleden is mede door de commissie Raadsleden en Griffiers gestegen ten opzichte van 2014 van 4% naar 12%.

Nog niet ingevulde vacatures CvA en herindelende gemeenten

Twee vacatures in het CvA kon nog niet worden ingevuld omdat er onvoldoende kandidaten waren voor het cohort 100.000+ gemeenten. Deze vacatures worden opnieuw opengesteld in de vacatureronde na de raadsverkiezingen van 21 november a.s. In deze vacatureronde worden ook circa 20 vacatures opengesteld die nu zijn aangehouden in verband met de herindelingen in Groningen en een aantal andere gemeenten.

Verdere procedure richting de Buitengewone ALV van 30 november

Bekendmaking kandidaten en de mogelijkheid tot het stellen van tegenkandidaten

Met deze ledenbrief worden alle kandidaten bekend gemaakt die in de drie vacaturerondes door de adviescommissie zijn voordragen. Hiermee wordt ook de mogelijkheid geopend tot het stellen van tegenkandidaten.

De procedure daarvoor luidt als volgt:

- Tot uiterlijk drie weken voor de Buitengewone ALV, **vrijdag 9 november 2018**, kunnen per vacature andere kandidaten worden gesteld. Deze kandidaatstelling kan slechts geschieden door het lid van de Vereniging waarvan de kandidaat lid is van een bestuursorgaan, de secretaris of de griffier is en dient mede ondersteund te worden door tien andere leden van de Vereniging (**NB**: onder leden van de Vereniging wordt conform de statuten verstaan: de gemeenten en de gewesten).
- Het bestuur brengt uiterlijk twee weken voorafgaand aan de Buitengewone ALV, **15 november 2018**, de namen van de gestelde tegenkandidaten ter kennis van de leden. In de Buitengewone ALV op 30 november 2018 worden alle voorgedragen kandidaten en eventuele tegenkandidaten aan de leden voorgelegd.

¹ Bron: Kiesraad uitslag gemeenteraadsverkiezingen maart 2018

U heeft de mogelijkheid tot het stellen van tegenkandidaten. Aanmelding van tegenkandidaten is mogelijk tot **uiterlijk vrijdag 9 november a.s., 12.00 uur**, bij het bureau van de VNG via *kandidaatstelling@vng.nl*.

Hierbij wil ik nogmaals benadrukken dat wij alle ruim 650 kandidaten voor bestuur en commissies zeer erkentelijk zijn voor hun bereidheid om een bijdrage te leveren aan het werk van onze vereniging. Gelet op het beperkte aantal plaatsen heeft de adviescommissie tweederde van alle kandidaten niet kunnen voordragen voor een plaats in het bestuur of een commissie. Wij hopen dat ook zij in de toekomst bereid zijn een bijdrage te leveren, bijvoorbeeld door deelname in expertiseteams of andere manieren om mee te denken en doen in de vereniging.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. J.H.C. van Zanen
voorzitter

Overzicht voorgedragen kandidaten VNG bestuur en commissies

(bijlage bij ledenbrief 26 oktober 2018)

Toelichting:

- De voorzitter van de VNG en een aantal leden van de commissie Europa & Internationaal hebben een doorlopende benoemingstermijn. De betreffende namen zijn geel gearceerd
- Een aantal vacatures wordt in verband met de gemeentelijke herindelingen pas na de raadsverkiezingen van 21 november 2018 opengesteld. Ook worden dan drie vacatures in het College voor Arbeidszaken opengesteld.

VNG Bestuur

	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	VZ	Zanen, van (Jan)	mr J.H.C.	M	Burgemeester	Utrecht	VVD	Utrecht	G4
2	VVZ	Bruls (Hubert)	Drs HMF	M	Burgemeester	Nijmegen	CDA	Gelderland	100.000+
3	CVZ	Weterings (Theo)	drs Th. L.N.	M	Burgemeester	Tilburg	VVD	Noord- Brabant	100.000+
4	CVZ	Kock (Udo)	Dr. U.	M	Wethouder	Amsterdam	D66	Noord- Holland	G4
5	CVZ	Langen, de	S.	M	Wethouder	Rotterdam	CDA	Zuid-Holland	G4
6	CVZ	Heijkoop (Peter)	drs P.J.	M	Wethouder	Dordrecht	CDA	Zuid-Holland	100.000+
7	CVZ	Revis (Boudewijn)	B	M	Wethouder	Den Haag	VVD	Zuid-Holland	G4
8	CVZ	Hooijdonk, van (Lot)	drs. L.H.L.	V	Wethouder	Utrecht	GL	Utrecht	G4
9	CVZ	Weerwind (Franc)	F.M.	M	Burgemeester	Almere	D66	Flevoland	100.000+

10	CVZ	Lenferink (Henri)	Drs HJJ	M	Burgemeester	Leiden	PvdA	Zuid-Holland	100.000+
11	CVZ	Penn-te Strake (Annemarie)	Mr. J.M.	V	Burgemeester	Maastricht	Partijloos	Limburg	100.000+
12	CVZ	Cazemier (Roel)	mr RS	M	Burgemeester	Krimpenerwaard	VVD	Zuid-Holland	50-100.000
13	CVZ	Lievense (Robbert)	R	M	Raadslid	Schouwen-Duiveland	Lokale partij	Zeeland	25-50.000
14	Lid	Crone (Ferd)	drs. F.J.M.	M	Burgemeester	Leeuwarden	PvdA	Friesland	100.000+
15	Lid	Selm, Van (Ellen)	Ir E	V	Burgemeester	Opsterland	D66	Friesland	25-50.000
16	Lid	Oosterhout, van (Eric)	Drs. H.F.	M	Burgemeester	Emmen	PvdA	Drenthe	100.000+
17	Lid	Ram (Gerard)	GJ	M	Wethouder	Zaanstad	VVD	Noord-Holland	100.000+
18	Lid	Kompier (Jean-Paul)	mr. J.p.m.h.	M	Wethouder	Vaals	Lokale partij	Limburg	0-25.000
19	Lid	Hofland (Arco)	A.C.	M	Burgemeester	Rijssen-Holten	CDA	Overijssel	25-50.000
20	Lid	Baat, de (Anne)	drs A	M	Secretaris	Capelle aan den IJssel	Niet van toepassing	Zuid-Holland	50-100.000
21	Lid	Soest, van (Geert)	drs. G.J.P.	M	Griffier	Venlo	Niet van toepassing	Limburg	100.000+
22	Lid	Rutten (Caspar)	mr. C.A.I.J.	M	Raadslid	Breda	CDA	Noord-Brabant	100.000+
23	Vacature								
24	Vacature								

Commissie Bestuur en Veiligheid

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	CVZ	Weterings (Theo)	drs Th. L.N.	M	Burgemeester	Tilburg	VVD	Noord- Brabant	100.000+
2	Lid	Spies (liesbeth)	mr drs j.w.e.	V	Burgemeester	Alphen aan den Rijn	CDA	Zuid-Holland	100.000+
3	Lid	Potters (Sjoerd)	Mr. SCCM	M	Burgemeester	De Bilt	VVD	Utrecht	25-50.000
4	Lid	Hamming (Jan)	Drs. J.	M	Burgemeester	Zaanstad	PvdA	Noord- Holland	100.000+
5	Lid	Ederveen	Drs A.B.A.M.	M	Burgemeester	Valkenswaard	CDA	Noord- Brabant	25-50.000
6	Lid	Tillaar, van den (Bas)	Drs. A.R.B.	M	Burgemeester	Vlissingen	CDA	Zeeland	25-50.000
7	Lid	Out (Marco)	MLJ	M	Burgemeester	Assen	VVD	Drenthe	50- 100.000
8	Lid	Schoenmaker (Milo)	Dr. M.	M	Burgemeester	Gouda	VVD	Zuid-Holland	50- 100.000
9	Lid	Verhoeve (Pieter)	mr.drs. P.	M	Burgemeester	Oudewater	SGP	Utrecht	0-25.000
10	Lid	Robben (Henk)	ing J.H.M.	M	Burgemeester	Wierden	CDA	Overijssel	0-25.000
11	Lid	Kompier (Leontien)	LAM	V	Burgemeester	Langedijk	PvdA	Noord- Holland	25-50.000
12	Lid	Donders - de Leest (Rianne)	MJD	V	Burgemeester	Roermond	CDA	Limburg	50- 100.000

13	Lid	Brugman (Carel)	Drs C.H.J.	M	Secretaris	Haarlemmermeer	Niet van toepassing	Noord- Holland	100.000+
14	Lid	Veenstra (fred)	mr f	M	Burgemeester	Fryske Marren	CDA	Friesland	50- 100.000
15	Lid	Meijs, van der (Loes)	Drs L.W.C.M.	V	Burgemeester	Doesburg	VVD	Gelderland	0-25.000
16	Lid	Sleeking (Pieter)	P.H.	M	Wethouder	Dordrecht	Lokale partij	Zuid-Holland	100.000+
17	Lid	Prins (Winnie)	W	V	Wethouder	Zeewolde	Lokale partij	Flevoland	0-25.000
18	Lid	Hoogwerf (Tanya)	T.C.	V	Raadslid	Rotterdam	Lokale partij	Zuid-Holland	G4
19	Vacature								
20	Vacature								

Commissie Informatiesamenleving

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	CVZ	Weerwind (Franc)	F.M.	M	Burgemeester	Almere	D66	Flevoland	100.000+
2	Lid	Snijders (Peter)	P.H.	M	Burgemeester	Hardenberg	VVD	Overijssel	50-100.000
3	Lid	Dijk, van (Robert)	R	M	Griffier	Teylingen	Niet van toepassing	Zuid-Holland	25-50.000
4	Lid	Atsma (Wilma)	Drs W.a	V	Secretaris	Bloemendaal	Niet van toepassing	Noord-Holland	0-25.000
5	Lid	Brujniks (Gerard)	G	M	Wethouder	Loon op Zand	Lokale partij	Noord-Brabant	0-25.000
6	Lid	Hilferink (Stefani)	S	V	Raadslid	Apeldoorn	VVD	Gelderland	100.000+
7	Lid	Debie (Erwin)	ESHJ	M	Secretaris	Landgraaf	Niet van toepassing	Limburg	25-50.000
8	Lid	Domburg, van (Patrick)	mr P.J.M.	M	Burgemeester	IJsselstein	VVD	Utrecht	25-50.000
9	Lid	Wind (Niek)	H.G.	M	Wethouder	Borger-Odoorn	Lokale partij	Drenthe	0-25.000
10	Lid	Diepstraten (Bram)	Ing BW	M	Raadslid	Velsen	Lokale partij	Noord-Holland	50-100.000
11	Lid	Janssen (Jim)	MMO BSc JM	M	Wethouder	Maastricht	Lokale partij	Limburg	100.000+
12	Lid	Winters (Hans)	J.W.H.	M	Wethouder	Zevenaar	Lokale partij	Gelderland	25-50.000
13	Lid	Vries, de (Beatrijs)	drs B.M.	V	Secretaris	Coevorden	Niet van toepassing	Drenthe	25-50.000

14	Lid	Tjeerdema (Hilde)	dr. H	V	Wethouder	Leeuwarden	D66	Friesland	100.000+
15	Lid	Baat, de (Peter)	mr MPM P	M	Burgemeester	Montferland	VVD	Gelderland	25-50.000
16	Lid	Groep, van de (Melis)	M	M	Burgemeester	Bunschoten	CU	Utrecht	0-25.000
17	Lid	Hoek (Peter)	drs. P.W.J.	M	Wethouder	Tholen	SGP	Zeeland	25-50.000
18	Lid	Heijkoop (Dirk)	D.A.	M	Burgemeester	Hardinxveld- Giessendam	CDA	Zuid-Holland	0-25.000
19	Lid	Bruines	S	V	Wethouder	Den Haag	D66	Zuid-Holland	G4
20	Vacature								

College van Dienstverleningszaken

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	CVZ	Lenferink (Henri)	Drs HJJ	M	Burgemeester	Leiden	PvdA	Zuid-Holland	100.000+
2	Lid	Backhuijs (Frans)	FTJM	M	Burgemeester	Nieuwegein	VVD	Utrecht	50-100.000
3	Lid	Boumans (Mark)	mr MBA MPM M	M	Burgemeester	Doetinchem	VVD	Gelderland	50-100.000
4	Lid	Willems (Wim)	W	M	Wethouder	Apeldoorn	Lokale partij	Gelderland	100.000+
5	Lid	Teesink (Peter)	drs P.J.L.M.	M	Secretaris	Groningen	Niet van toepassing	Groningen	100.000+

Commissie Financiën

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	CVZ	Kock (Udo)	Dr. U.	M	Wethouder	Amsterdam	D66	Noord-Holland	G4
2	Lid	Verheij (Peter)	Drs. en RA, P.J.	M	Wethouder	Alblasserdam	SGP	Zuid-Holland	0-25.000
3	Lid	Esselbrugge (Monique)	Dr M.	V	Wethouder	Nijmegen	D66	Gelderland	100.000+
4	Lid	Huijstee, van (Harry)	Ir H.L.M.	M	Raadslid	Ede	PvdA	Gelderland	100.000+
5	Lid	oosterveer (marcel)	m.f.	M	Wethouder	Eindhoven	VVD	Noord-Brabant	100.000+
6	Lid	Maaren, van (Pieter)	P.C.	M	Burgemeester	Urk	CDA	Flevoland	0-25.000
7	Lid	Cziesso (Detlev)	D.H.	M	Wethouder	Apeldoorn	GL	Gelderland	100.000+
8	Lid	Nieuwenhuizen (Jasper)	J	M	Wethouder	Langedijk	VVD	Noord-Holland	25-50.000
9	Lid	Smits (Jan)	A.C.A.G.	M	Wethouder	Roerdalen	Lokale partij	Limburg	0-25.000
10	Lid	Stegeman (Willem-Jan)	drs. W.J.	M	Wethouder	Amersfoort	D66	Utrecht	100.000+
11	Lid	Visser (Adriaan)	A.	M	Wethouder	Rotterdam	D66	Zuid-Holland	G4
12	Lid	Vlam (Anita)	Dr AJ	V	Wethouder	Woudenberg	VVD	Utrecht	0-25.000
13	Lid	Rotgans (Harry)	MBA H.M.M.	M	Wethouder	Purmerend	Lokale partij	Noord-Holland	50-100.000
14	Lid	Goijaarts (Jan)	J.H.M.	M	Wethouder	Meijerijstad	CDA	Noord-Brabant	50-100.000

15	Lid	Zwiers (Jan)	Dhr J.	M	Wethouder	Coevorden	Lokale partij	Drenthe	25-50.000
16	Lid	Offinga (Maarten)	drs ing MBM M.W.	M	Wethouder	Súdwest Fryslân	CDA	Friesland	50- 100.000
17	Lid	Scholten (Harry)	H.J.	M	Wethouder	Hof van Twente	CDA	Overijssel	25-50.000
18	Lid	Wal, ter (Sylvester)	MCM S.	M	Secretaris	Hulst	Niet van toepassing	Zeeland	25-50.000
19	Lid	Laat, de (Jan)	dr.ir.drs. -MBA J.M.	M	Raadslid	Gouda	Lokale partij	Zuid-Holland	50- 100.000
20	Vacature								

Commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	CVZ	Heijkoop (Peter)	drs P.J.	M	Wethouder	Dordrecht	CDA	Zuid-Holland	100.000+
2	Lid	Van Alphen (Bert)	HPG	M	Wethouder	Den Haag	GL	Zuid-Holland	G4
3	Lid	Groot Wassink	R	M	Wethouder	Amsterdam	GL	Zuid-Holland	G4
4	Lid	Heuvel, van den (John)	J.M.	M	Wethouder	Lelystad	SP	Flevoland	50-100.000
5	Lid	Eijk, van (Cees)	drs. C.J.M.	M	Wethouder	Amersfoort	GL	Utrecht	100.000+
6	Lid	Douwstra (Friso)	R.F.	M	Wethouder	Leeuwarden	CDA	Friesland	100.000+
7	Lid	Sandmann (Mark)	M.J.P.	M	Wethouder	Apeldoorn	D66	Gelderland	100.000+
8	Lid	Kolkman (Jan Jaap)	drs J.W.J.	M	Wethouder	Deventer	PvdA	Overijssel	50-100.000
9	Lid	Simons (Chris)	Dhr Chr	M	Wethouder	Middelburg	VVD	Zeeland	25-50.000
10	Lid	Struijvenberg (Maarten)	Dhr. M.J.W.	M	Raadslid	Rotterdam	Lokale partij	Zuid-Holland	G4
11	Lid	Hout, van (Arne)	mr. drs. A.H.	M	Secretaris	Nijmegen	Niet van toepassing	Gelderland	100.000+
12	Lid	Beek, van der (Lars)	L.G.M.	M	Wethouder	Woensdrecht	Lokale partij	Noord-Brabant	0-25.000
13	Lid	Driel, van (Margreet)	M.J.M.	V	Wethouder	Zoetermeer	Lokale partij	Zuid-Holland	100.000+
14	Lid	Roland (John)	dhr J	M	Raadslid	Kerkrade	Lokale partij	Limburg	25-50.000
15	Lid	Stam (Gert)	G	M	Raadslid	Meppel	CU	Drenthe	25-50.000
16	Lid	Gent, van (Stella)	Drs. S.C.	V	Wethouder	Súdwest Fryslân	PvdA	Friesland	50-100.000
17	Lid	Braamhaar (Eric)	E	M	Wethouder	Wierden	Lokale partij	Overijssel	0-25.000
18	Lid	Schuurs (Alberta)	drs A.G.	V	Wethouder	De Ronde Venen	VVD	Utrecht	25-50.000
19	Vacature								
20	Vacature								

Commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	CVZ	Langen, de	S.	M	Wethouder	Rotterdam	CDA	Zuid-Holland	G4
2	Lid	Everhardt (Victor)	V	M	Wethouder	Utrecht	D66	Utrecht	G4
3	Lid	Eerenberg (Eelco)	E.	M	Wethouder	Enschede	D66	Overijssel	100.000+
4	Lid	Richters (Renate)	drs R.J.A.	V	Wethouder	Eindhoven	GL	Noord-Brabant	100.000+
5	Lid	Haagh-Reijne (Miriam)	Drs M	V	Wethouder	Breda	PvdA	Noord-Brabant	100.000+
6	Lid	Man, de (Mark)	mr. M.W.J.M.	M	Wethouder	Súdwest Fryslân	VVD	Friesland	50-100.000
7	Lid	Meijer (Leon)	Dr. Ir. L.E.	M	Wethouder	Ede	CU	Gelderland	100.000+
8	Lid	Ridder, de (Erik)	drs. E.	M	Wethouder	Tilburg	CDA	Noord-Brabant	100.000+
9	Lid	Noort, Van (Gert Jan)	G.J.	M	Wethouder	Harderwijk	Lokale partij	Gelderland	25-50.000
10	Lid	Groothuismink (Natasja)	N.J.	V	Wethouder	Zaanstad	Lokale partij	Noord-Holland	100.000+
11	Lid	Paters (Mark)	MH	M	Wethouder	Twenterand	Lokale partij	Overijssel	25-50.000
12	Lid	Gent, van (Mary)	MMJ	V	Wethouder	Hollands Kroon	Lokale partij	Noord-Holland	25-50.000
13	Lid	Middendorp (Mariel)	Drs. MPC M	V	Secretaris	Rijswijk	Niet van toepassing	Zuid-Holland	50-100.000

14	Lid	Wienen (Bert)	Drs A.W.	M	Raadslid	Assen	CU	Drenthe	50- 100.000
15	Lid	Bos, van den (Cees)	Ing. C.H.	M	Wethouder	Schouwen- Duiveland	SGP/CU	Zeeland	25-50.000
16	Lid	Smitsmans-Burhenne (Marianne)	M.A.J.	V	Wethouder	Roermond	GL	Limburg	50- 100.000
17	Lid	Bergen, van (Peter)	P.	M	Wethouder	Dronten	Lokale Partij	Flevoland	25-50.000
18	Vacature								
19	Vacature								
20	Vacature								

Commissie Economie, Klimaat, Energie en Milieu

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	CVZ	Hooijdonk, van (Lot)	drs. L.H.L.	V	Wethouder	Utrecht	GL	Utrecht	G4
2	Lid	Kathmann (Barbara)	B.	V	Wethouder	Rotterdam	PvdA	Zuid-Holland	G4
3	Lid	Vries, de (Berend)	mr. B.R.	M	Wethouder	Tilburg	D66	Noord-Brabant	100.000+
4	Lid	Vreugdenhil (Willemien)	Drs. D.W.	V	Wethouder	Ede	CDA	Gelderland	100.000+
5	Lid	Meekels (Pieter)	PM	M	Wethouder	Sittard-Geleen	Lokale partij	Limburg	50-100.000
6	Lid	Stam-de Nijs (Monique)	V.C.M.	V	Wethouder	Heerhugowaard	VVD	Noord-Holland	50-100.000
7	Lid	Munnikendam (Sanna)	Mr. S.M.	V	Wethouder	Zaanstad	D66	Noord-Holland	100.000+
8	Lid	Hofman (Paul)	P.L.P.S.	M	Wethouder	Bronckhorst	GL	Gelderland	25-50.000
9	Lid	Post (Gerrit)	RT/RM G	M	Wethouder	Urk	Lokale partij	Flevoland	0-25.000
10	Lid	Wekx (Peter Derk)	PD	M	Secretaris	Alphen aan den Rijn	Niet van toepassing	Zuid-Holland	100.000+
11	Lid	Adank (Boaz)	BA BEA	M	Wethouder	Breda	VVD	Noord-Brabant	100.000+
12	Lid	punt (cors)	- c	M	Raadslid	Moerdijk	Lokale partij	Noord-Brabant	25-50.000

13	Lid	Zwan, van der (Tjeerd)	T.J.	M	Burgemeester	Heerenveen	PvdA	Friesland	50- 100.000
14	Lid	Vos (Gert)	G	M	Wethouder	Hoogeveen	CU	Drenthe	50- 100.000
15	Lid	Bruggink (Claudio)	Drs. C.F.M.	M	Wethouder	Hengelo Ov.	D66	Overijssel	50- 100.000
16	Lid	Weststrate (Kees)	C	M	Wethouder	Borsele	SGP/CU	Zeeland	0-25.000
17	Lid	Veltman (Frans)	F	M	Wethouder	Fryske Marren	CDA	Friesland	50- 100.000
18	Lid	Zwarts (Ariane)	A.	V	Wethouder	Gilze en Rijen	Lokale partij	Noord- Brabant	25-50.000
19	Vacature								
20	Vacature								

Commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	CVZ	Langen, de	S.	M	Wethouder	Rotterdam	CDA	Zuid-Holland	G4
2	Lid	Everhardt (Victor)	V	M	Wethouder	Utrecht	D66	Utrecht	G4
3	Lid	Eerenberg (Eelco)	E.	M	Wethouder	Enschede	D66	Overijssel	100.000+
4	Lid	Richters (Renate)	drs R.J.A.	V	Wethouder	Eindhoven	GL	Noord-Brabant	100.000+
5	Lid	Haagh-Reijne (Miriam)	Drs M	V	Wethouder	Breda	PvdA	Noord-Brabant	100.000+
6	Lid	Man, de (Mark)	mr. M.W.J.M.	M	Wethouder	Súdwest Fryslân	VVD	Friesland	50-100.000
7	Lid	Meijer (Leon)	Dr. Ir. L.E.	M	Wethouder	Ede	CU	Gelderland	100.000+
8	Lid	Ridder, de (Erik)	drs. E.	M	Wethouder	Tilburg	CDA	Noord-Brabant	100.000+
9	Lid	Noort, Van (Gert Jan)	G.J.	M	Wethouder	Harderwijk	Lokale partij	Gelderland	25-50.000
10	Lid	Groothuismink (Natasja)	N.J.	V	Wethouder	Zaanstad	Lokale partij	Noord-Holland	100.000+
11	Lid	Paters (Mark)	MH	M	Wethouder	Twenterand	Lokale partij	Overijssel	25-50.000
12	Lid	Gent, van (Mary)	MMJ	V	Wethouder	Hollands Kroon	Lokale partij	Noord-Holland	25-50.000
13	Lid	Middendorp (Mariel)	Drs. MPC M	V	Secretaris	Rijswijk	Niet van toepassing	Zuid-Holland	50-100.000

14	Lid	Wienen (Bert)	Drs A.W.	M	Raadslid	Assen	CU	Drenthe	50- 100.000
15	Lid	Bos, van den (Cees)	Ing. C.H.	M	Wethouder	Schouwen- Duiveland	SGP/CU	Zeeland	25-50.000
16	Lid	Smitsmans-Burhenne (Marianne)	M.A.J.	V	Wethouder	Roermond	GL	Limburg	50- 100.000
17	Lid	Bergen, van (Peter)	P.	M	Wethouder	Dronten	Lokale Partij	Flevoland	25-50.000
18	Vacature								
19	Vacature								
20	Vacature								

Commissie Raadsleden en Griffiers

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	CVZ	Lievense (Robbert)	R	M	Raadslid	Schouwen-Duiveland	Lokale partij	Zeeland	25-50.000
2	Lid	Dijk-Beekman, van (Heleen)	H.A.	V	Griffier	Fryske Marren	Niet van toepassing	Friesland	50-100.000
3	Lid	Oudbier (Arjan)	drs A	M	Griffier	Apeldoorn	Niet van toepassing	Gelderland	100.000+
4	Lid	Reedijk (Teunis)	T.	M	Raadslid	Utrechtse Heuvelrug	CDA	Utrecht	25-50.000
5	Lid	Speet (Ellen)	EJGA	V	Griffier	Wageningen	Niet van toepassing	Gelderland	25-50.000
6	Lid	Palstra (Ruurd)	Drs R.B.	M	Griffier	Velsen	Niet van toepassing	Noord-Holland	50-100.000
7	Lid	Piket (Paul)	drs P	M	Griffier	Breda	Niet van toepassing	Noord-Brabant	100.000+
8	Lid	Verhoev	mr M.	V	Griffier	Krimpen aan den IJssel	Niet van toepassing	Zuid-Holland	25-50.000
9	Lid	Fokke (Manon)	Mr H	V	Raadslid	Maastricht	PvdA	Limburg	100.000+
10	Lid	Vermorken (David)	D	M	Raadslid	Gilze en Rijen	VVD	Noord-Brabant	25-50.000
11	Lid	Elken (Cindy)	C	V	Griffier	Hoogeveen	Niet van toepassing	Drenthe	50-100.000
12	Lid	Akker, van den (Roger)	drs. P.H.A.	M	Griffier	Oss	Niet van toepassing	Noord-Brabant	50-100.000

13	Lid	Doom, Van (Marike)	MJC	V	Raadslid	Almelo	Lokale partij	Overijssel	50-100.000
14	Lid	Janssen (Lonneke)	L.M.J.	V	Raadslid	Venlo	Lokale partij	Limburg	100.000+
15	Lid	Assem, van (Hendrie)	H.A.	M	Raadslid	Woerden	Lokale partij	Utrecht	50-100.000
16	Lid	Mosterman	MSc MMC NA	V	Griffier	Lelystad	Niet van toepassing	Flevoland	50-100.000
17	Lid	Ruitenbeek, van (Paul)	mr PMH	M	Griffier	Hilversum	Niet van toepassing	Noord- Holland	50-100.000
18	Lid	Corler, van (Peter)	PH	M	Raadslid	Utrecht	GL	Utrecht	G4
19	Lid	Zijl Hoek, van (Alda)	Mevr. A	V	Raadslid	Buren	D66	Gelderland	25-50.000
20	Vacature								

Commissie Europa en Internationaal

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	VZ	Zanen, van (Jan)	drs. J.H.C.	M	Burgemeester	Utrecht	VVD	Utrecht	G4
2	VVZ	Penn-te Strake (Annemarie)	Mr. J.M.	V	Burgemeester	Maastricht	Partijloos	Limburg	100.000+
3	Lid	Wienen (Jos)	drs. J.	M	Burgemeester	Haarlem	CDA	Noord-Holland	100.000+
4	Lid	Kroon (Luzette)	LMBC	V	Burgemeester	Waterland	Geen	Noord-Holland	0-25.000
5	Lid	Bergmann (Harald)	Mr HM	M	Burgemeester	Middelburg	VVD	Zeeland	25-50.000
6	Lid	Delissen-van Tongerlo (Wilma)	W.J.G.	V	Burgemeester	Peel en Maas	VVD	Limburg	25-50.000
7	Lid	Bengevoord (Joris)	BJJ	M	Burgemeester	Winterswijk	GL	Gelderland	25-50.000
8	Lid	Berg, Van den (Brigitte)	B.G.P	V	Wethouder	Beverwijk	D66	Noord-Holland	25-50.000
9	Lid	Gabriëls (Geert)	Drs. G.J.W.	M	Wethouder	Weert	Lokale partij	Limburg	25-50.000
10	Lid	Metz (Rob)	R.T.	M	Burgemeester	Soest	VVD	Utrecht	25-50.000
11	Lid	Buijs- Glaudemans (Wobine)	Drs W.J.L.	V	Burgemeester	Oss	VVD	Noord-Brabant	50-100.000
12	Lid	Berends (John)	drs J.C.G.M.	M	Burgemeester	Apeldoorn	CDA	Gelderland	100.000+
13	Lid	Borsboom-Turabaz (Marloes)	Drs M.	V	Wethouder	Rijswijk	GL	Zuid-Holland	50-100.000

14	Lid	Mencke	Frans	M	Secretaris	Hoor	Niet van toepassing	Noord- Holland	50- 100.000
15	Lid	Eert, van (Carol)	drs C.F.	M	Burgemeester	Rheden	PvdA	Gelderland	25-50.000
16	Lid	Dort, Van (Linda)	L.J.	V	Wethouder	Stichtse Vecht	GL	Utrecht	50- 100.000
17	Lid	Heer, de (René)	Drs R.E	M	Wethouder	Zwolle	VVD	Overijssel	100.000+
18	Lid	Janssen (Hans)	Drs. J.F.M.	M	Burgemeester	Oisterwijk	CDA	Noord- Brabant	25-50.000
19	Lid	Jetten (Annemiek)	Mr. AMM	V	Burgemeester	Vlaardingen	PvdA	Zuid-Holland	50- 100.000
20	Lid	Jonkman (Rob)	R	M	Wethouder	Opsterland	CU	Friesland	25-50.000
21	Lid	Lamers (Cor)	C.H.J.	M	Burgemeester	Schiedam	CDA	Zuid-Holland	50- 100.000
22	Lid	Nadort, van de (André)	ing N.A.	M	Burgemeester	Weststellingwerf	PvdA	Friesland	25-50.000
23	Lid	Aboutaleb (Ahmed)	Ing. A.	M	Burgemeester	Rotterdam	PvdA	Zuid-Holland	G4
24	Lid	Arends (Bouke)	MPM B.R.	M	Wethouder	Emmen	PvdA	Drenthe	100.000+
25	Lid	Hendrickx (Marcelle)	M.Th.M.	V	Wethouder	Tilburg	D66	Noord- Brabant	100.000+
26	Lid	Nauta-van Moorsel (Ellen)	Drs H.A.M.	V	Burgemeester	Hof van Twente	CDA	Overijssel	25-50.000

College voor Arbeidszaken

#	Comm. Functie	Naam	Vrl. + titel	M/V	Functie	Gemeente	Partij	Provincie	Inwoners
1	CVZ	Cazemier (Roel)	mr RS	M	Burgemeester	Krimpenerwaard	VVD	Zuid-Holland	50-100.000
2	Lid	Guernaoui	R	M	Wethouder	Den Haag	Lokale partij	Zuid-Holland	G4
3	Lid	Visser (Adriaan)	A.	M	Wethouder	Rotterdam	D66	Zuid-Holland	G4
4	Lid	Voortman (Linda)	L	V	Wethouder	Utrecht	GL	Utrecht	G4
5	Lid	Meliani	T	V	Wethouder	Amsterdam	GL	Zuid-Holland	G4
6	Lid	Olden, van (Huib)	Mr. H.C.	M	Wethouder	's-Hertogenbosch	CDA	Noord-Brabant	100.000+
7	Lid	Kraanen (Kees)	C.W.	M	Wethouder	Amersfoort	VVD	Utrecht	100.000+
8	Lid	Roest (Ad)	A.	M	Wethouder	Venlo	Lokale partij	Limburg	100.000+
9	Lid	Veltman-Kamp (Hester)	H	V	Wethouder	Ede	VVD	Gelderland	100.000+
10	Vacature								
11	Vacature								
12	Lid	Fluitman (Marcel)	M.C.M.	M	Wethouder	Zeist	CDA	Utrecht	50-100.000
13	Lid	Koelewijn (Bort)	Drs Mr B	M	Burgemeester	Kampen	CU	Overijssel	50-100.000
14	Lid	Schreurs (Frans)	F.C.M.	M	Wethouder	Roermond	Lokale partij	Limburg	50-100.000
15	Lid	Berkhout	FP	M	Wethouder	Amstelveen	D66	Noord-Holland	50-100.000
16	Vacature								
17	Lid	Verloop (Marco)	dr.ir. C.M.	M	Wethouder	Veenendaal	SGP	Utrecht	50-100.000
18	Lid	Boelhouwer (Jan)	Dr. A.J.W.	M	Burgemeester	Gilze en Rijen	PvdA	Noord-Brabant	25-50.000
19	Lid	Frische (Geert)	drs GHC	M	Wethouder	Echt-Susteren	CDA	Limburg	25-50.000

20	Lid	Boer, de (Jan)	MSc J.A.	M	Burgemeester	Buren	D66	Gelderland	25-50.000
21	Lid	Hofstede (Gea)	G.	V	Wethouder	Rheden	PvdA	Gelderland	25-50.000
22	Lid	Schneider (Dion)	DWJ	M	Wethouder	Kerkrade	VVD	Limburg	25-50.000
23	Lid	Seton (Jan)	mr. J.	M	Burgemeester	Borger-Odoorn	CDA	Drenthe	25-50.000
24	Lid	Verhoeven (Arno)	MPM AHM	M	Burgemeester	Leudal	PvdA	Limburg	25-50.000
25	Lid	Vlecken (Raymond)	Mr. R.J.H.	M	Burgemeester	Landgraaf	CDA	Limburg	25-50.000
26	Lid	Aart, van (Hanne)	J	V	Burgemeester	Loon op Zand	VVD	Noord-Brabant	0-25.000
27	Lid	Gorter (Gerrit Jan)	G.J.	M	Burgemeester	Zeewolde	Lokale partij	Flevoland	0-25.000
28	Lid	Kloosterman (Judie)	J.M.	V	Wethouder	Uitgeest	Lokale partij	Noord-Holland	0-25.000
29	Lid	Roolvink (Lex)	MSc AMH	M	Burgemeester	Grave	VVD	Noord-Brabant	0-25.000
30	Lid	Zoete, de (Willy)	drs W.H.	V	Raadslid	Westland	SGP/CU	Zuid-Holland	100.000+

Memo

AAN : De leden van de gemeenteraad

VAN : Burgemeester A.M.A. van Ardenne- van der Hoeven namens het College van burgemeester en wethouders

DATUM : 5 oktober 2018

BETREFT : V.O.F. De Tuinderij

Vandaag is na een aantal controles door de gemeente Westland en de Veiligheidsregio Haaglanden aan de Tuinderij V.O.F. een last onder dwangsom opgelegd voor alle recreatieve activiteiten, waarbij meer dan 50 personen tegelijk aanwezig zullen zijn.

(Commerciële) Feesten en Horeca zijn conform de bepalingen van het bestemmingsplan niet toegestaan.

Een aantal strijdigheden is geconstateerd, variërend van een afwijking van het gebruik van percelen volgens de verleende omgevingsvergunning tot aan het niet voldoen aan de eisen van brandveiligheid voor het gebruik van het perceel voor meer dan 50 personen en het ontbreken van een vergunning op grond van de Drank- en Horecawet.

Het College stelt de Tuinderij V.O.F. in de gelegenheid een aanvraag omgevingsvergunning ex artikel 2.1, lid 1, onder c, d en e van de Wabo of een aanvraag wijziging van het bestemmingsplan aan te vragen, waarbij de feitelijke situatie mogelijk kan worden gelegaliseerd.

DORPS-INFO

Uitgave van HinT Ter Heijde aan Zee

Oktober 2018

Voorwoord

Oktober staat voor de deur. Nachten worden al kouder. Nog even en dan loeit de wind weer door de schoorsteen en worden we getrakteerd op herfstachtige buien en gaan we van lieverlee bij de kachel zitten. Als ik zo zit te mijmeren moet ik altijd weer denken aan een plaatje van Anton Pieck van een ploffer in het vooronder van een Vlaardingse logger in het verre verleden. Het vooronder ook wel het Vrontel genoemd, was het enige warme en gezellige plekje in het zware bestaan van een visserman. Het Dorpshuis draagt deze bijzondere naam. Gekozen uit een serie namen, die in 1984 werden ingezonden toen het Vrontel gebouwd werd. De naam werd ingezonden door wijlen Wim van Zanten, ere voorzitter van de Dorpsvereniging. Mooi is het, dat in de rubriek in 't Zonnetje geschreven wordt over een oud visserman, die in ons Dorp woont en die dat nog meegemaakt heeft.

In dit nummer weer allerlei berichten en foto's van uw dorp.

Het Vrontel, vooronder van een logger anno 1946

Bij deze veel leesplezier, Groetjes Aart Maat

Het novembernummer komt uit in week 45 en wordt bezorgd op woensdag 7 november en digitaal wordt hij een dag later gestuurd. Op dit moment hebben we een kleine 150 digitale abonnees. Deze mensen van over de dijk zijn zeer verguld dat ze de Dorpsinfo op deze manier kunnen lezen.

Kopij en nieuws kunnen ingeleverd worden t/m 26 oktober via maat@kabelfoon.nl of via de brievenbus aan de van Speijkstraat 6.

Welke onderwerpen komen er aan de orde in deze kersverse Dorpsinfo?

- Wel en wee van Ter Heijde.
- 'In het Zonnetje';
- Officiële afronding "Dijkzicht"
- Lichtjesfeest Ter Heijde aan Zee
- Vervoersproject
- Officiële start bouw Admiraal
- Tal van andere wetenswaardigheden

Agenda Oktober

9 oktober	: Inloop uur bewoners van 10-11 uur Hinthuis Pieterstraat
16 oktober	: Vergadering bestuur HinT. Aanvang: 13.45 uur
24 oktober	: Lichtjesfeest Ter Heijde aan Zee
31 oktober	: Vergadering Werkgroep HinT. Aanvang: 15.30 uur

Wilt u als vereniging uw activiteiten kenbaar maken via deze agenda.

Mail dan naar maat@kabelfoon.nl

Wel en wee Ter Heijde

Graag uw medewerking om zoveel mogelijk namen van uw burens of personen in het dorp, waar we een kaart heen kunnen sturen, door te geven. Aanleiding kan zijn: ziekenhuisopname, geboorte van een dochter of zoon, trouwerij, huwelijksjubileum en overlijden. Onze blik van medeleven kan een steuntje in de rug en een opkikkertje zijn. Alvast bedankt voor uw **“reactie naar de redactie”**.

Meldingen graag sturen naar maat@kabelfoon.nl, of via de brievenbus v. Speijkstraat 6

De volgende serie kaarten is de deur uit en is gepost bij;

- * Garrit en Linda Hendriks, M. de Ruijterstraat 34, zijn op 30 augustus getrouwd. Veel geluk toegewenst.
- * Jan en Corrie Zeeman, Evertsenstraat 29, 8 september 40 jaar getrouwd. Van harte gefeliciteerd.
- * Arjan Brederoo, De Kreek, p/a Parallelweg 24 (ouders) opkikkertje voor hem, sterkte beste man.
- * Marga en Antoon van Bommel, M. de Ruijterstraat, 45 jaar getrouwd. Van harte proficiat.
- * Fletcher Hotel, Strandweg 18, Proficiat met de titel van Hotel van het Jaar.
- * Corrie Zeeman, De Kreek, p/a Arie Tukstraat 10, kan wel een opkikkertje gebruiken
- * Gerda Pronk, Arie Tukstraat 5, Ziekenhuisopname hartproblemen. Nu Weer thuis. Beterschap
- * Talitha Hoogenraad, Kortenaerstraat 16, Ziekenhuisopname. Sterkte meid.

In het zonnetje (door Aart Maat)

Eigenlijk spreekt het kopje al voor zich. Wij willen bewoners van Ter Heijde, die iets betekenen voor het dorp Ter Heijde of iets bijzonders doen, in het zonnetje zetten, of te wel in de schijnwerpers en daar d.m.v. een stukje in Dorpsinfo u van op de hoogte brengen. Kan heel divers zijn. Als u zegt, nou die man of vrouw mag wel eens in het zonnetje gezet worden, u weet de weg. Even een melding door de bus aan de van Speijkstraat 6 of maat@kabelfoon.nl.

Even vooraf

In Ter Heijde zijn heel veel bekende achternamen, zoals Zeeman, Storm en vooral Voois. In één straat, dan trek ik de Arie Tukstraat door naar het fietspad, wonen zomaar 3 broers Voois. Zeg maar om de 8 huizen. In het verleden waren dat er 5 rekende ik het hoekhuis in de van Luikstraat ook mee. Twee broers zijn er inmiddels overleden. In dat hoekhuis op nummer 12 zijn ze allemaal opgegroeid, uitgevlogen en toch weer teruggekomen naar ons dorp. Er zijn diverse families Voois. Als je de stamboom er bij haalt zullen ze best wel verwanten van elkaar zijn. Om ze uit elkaar te houden, zeker als ze dezelfde voornaam hadden, kregen ze een bijnaam. Bijv. Rien Hoed, Rien Tuut, Zwarte Rien en Rien de Kater. In Katwijk wonen ook veel mensen met deze achternaam, alleen wordt dat geschreven met een lange ij, dus Vooijs. Zal best wel allemaal familie van elkaar zijn. Voois is een echte kustnaam om het zo maar eens te zeggen.

De persoon die we in het zonnetje gaan zetten is Rien Voois uit de Piersonstraat in het gedeelte waar deze brave man woont, wonen ook zomaar 4 families Voois. Voor de duidelijkheid hebben we hierover Rien de Kater een verbastering naar moeder van Kate. Op nr. 30, het 1^e huis recht tegenover het fietspad. Hij woont daar al jaren samen met zijn zoon Patrick, helaas is zijn vrouw enkele jaren geleden overleden. Rien heeft ook nog 3 zoons wonen verspreid over ons dorp, moet ik er wel bijzeggen, dat zijn oudste zoon Rien (Zwarte) vorig jaar is overleden op 61 jarige leeftijd. Zijn vrouw Anneke woont nu nog in het ouderlijke huis aan de Heemskerkstraat.

Onze hoofdpersoon is een echte Heijer. Geboren in 1936 op de Heijdsse weg, wat voor de oorlog nog bij Ter Heijde hoorde. In 1944 werd ons dorp door de Duitsers gesloopt vanwege de Atlantikwall Kustverdediging. Rien kwam toen als klein ventje terecht op de Haagweg. Eindelijk weer terug aan de kust in 1951 na de herbouw van ons dorp, zoals zovele Heijers die heg en steg moesten verlaten voor de 2e Wereldoorlog. Later heeft hij nog ingewoond bij zijn ouders, maar toen het gezin te groot was verhuisd naar één van de flats bij de Molen. Hij heeft daar 20 jaar gewoond. Het kustdorpje bleef trekken en het gezin kon het geluk niet op toen ze in 1987 een huis kregen op Piersonstraat 40. Zo was de kring rond.

Op 12 jarige leeftijd ging Rien al naar zee. Op de Willemschool o.l.v. meester van der Broek was hij geen lieverdje, was 4 x blijven zitten in de 1^e klas en later werd het er niet beter op en Rien was ook nog eens een vechtersbaas en had het vaak aan de stok met klasgenoten. Wat graag gaf de bovenmeester toestemming dat hij mee mocht met zijn vader op een van de Vlaardingse loggers. Waar toentertijd de meeste Heijers in loondienst waren. Een mooie maar zware tijd van totaal 20 jaar. Hierna is hij de tuin ingedoken om zijn geld te verdienen in de tomaten en sla. Was hard werken maar leverde toch aardig wat centjes op om zijn gezin te onderhouden. Hij heeft na zijn pensioen nog jaren tomaten geplukt. Een sterke man, die van wanten wist. Altijd in voor een geintje. Is toch een beetje Heijds om mensen in de maling te nemen. Zo op de koffie, kwam de ene na de andere anekdote boven tafel. Soms met een traan, maar vaak ook met een grote lach.

Mooi verhaal is dat hij verkering kreeg met de dochter van een reder in Scheveningen. Zij vroeg hem dat zelf en ook of hij na een visreisje een keer langs wilde komen. Op de fiets als 16 jarige over strand naar haar toe. Vervolgens gingen ze de duinen in *(Hier stop ik maar met het verhaal. Het wordt, zeg maar, te spannend, te privacy gevoelig en levert alleen maar rode oortjes op)*

Zijn grootste hobby is overigens zijn voortuin, is er elke dag in bezig. Op de foto staat hij dan ook trots Tussen zijn begonia's en goudsbloemen. Sterke en aardige man. Veel tegenslagen de laatste jaren, maar altijd goed gemutst. Bedankt dat ik bij je langs mocht komen voor je verhaal.

Inloop uur bewoners

Inloop uur is elke 2^e **dinsdagmorgen van de maand van 10 tot 11 uur** in het Hinthuis, Duinhof 8. Zonder afspraak, dus vrijblijvend kunt u langskomen. De eerst volgende keer is op dinsdag 9 oktober.

Voor de wat meer vertrouwelijke zaken kunt u desgewenst een afspraak maken met Helen Korteland, 0614257950. Een afvaardiging van de werkgroep komt dan, indien u dat wenst, bij u langs.

Fletcher Hotel-Restaurant Elzenduin (door Aart Maat)

Het personeel van het hotel heeft dermate goed werk verzet dat zij is uitgeroepen tot “Fletcher Hotel” van het jaar. In totaal zijn er 87 hotels in beheer. Dan is het toch wel uniek dat het hotel bij ons in het dorp deze prijs heeft gewonnen. Bij deze van harte proficiat met deze mooie prijs. Als beloning heeft het personeel van het management een dagje samen op pad gekregen om dit met z’n allen te vieren. Het dagje uit was op een zondag 2 september en directie en management hebben deze dag de honneurs n het hotel over genomen en moesten toen danig de handen uit de mouwen steken.

Als inwoners komen we niet zo druk in het hotel, hooguit om een keer een hapje te eten. Op de werkgroep vergadering werd er dan ook niet lang stil gestaan bij deze mijlpaal. Wel werd er direct gevraagd, hoe het nu precies zit met het parkeerbeleid. Waar mogen gasten van het hotel hun auto parkeren. Daar wordt in de Heij toch wel over gediscussieerd en komen er vragen binnen bij de werkgroep. Oplossing is makkelijk en dat is gewoon om de koe bij de horens pakken en om nader uitleg te vragen. Een mail doet wonderen. Ongelofelijk de andere dag al een uitgebreid antwoord. Bij deze.

Het antwoord luidt:

Wat wij de gasten vertellen bij het inchecken (mei-sept) is dat wat er op de borden in het dorp aangegeven staat, nl als volgt:

U kunt gratis/vrij parkeren aan de zijkant van het hotel (aan onze kant van de straat tot het einde van het hotel), of op de grote parkeerplaats als u voor de slagboom rechtsaf rijdt naar het einde toe. Indien er op 1 van de 12 hotelparkeerplaatsen een plek vrij is (rechts van slagboom) kunt u daar parkeren en krijgt u een vergunning van ons om onder de ruit te leggen.

- Het kan zijn dat gasten die een week lang bij ons verblijven, op de eerste dag een vergunning neerleggen omdat ze op onze plek kunnen staan en vervolgens op pad gaan met de auto, dan terug komen en niet meer op de vergunning plek terecht kunnen omdat het vol is. Dan parkeren ze ergens anders, maar laten waarschijnlijk de vergunning gewoon in de auto laten liggen uit gemak.
- Ook kan het zijn dat gasten moeite hebben met het verstaan van de taal (wij spreken Engels, Duits en Nederlands bij de receptie) waardoor ze niet goed begrijpen waar ze mogen parkeren. We kunnen het nog zo goed uitleggen wat het parkeerbeleid binnen dit dorp is, maar dit blijft te allen tijde de verantwoording van de gast zelf,
- De bewegwijzering in het dorp is, zoals u waarschijnlijk zelf ook beaamd, niet duidelijk aangegeven. Dit is mijn inziens de belangrijkste factor dat gasten (zeker uit het buitenland) niet weten waar ze precies mogen parkeren. Wij doen er alles aan om dit uit te leggen, maar gasten gaan ook gewoon hun eigen weg, waar ze uiteraard ook zelf verantwoordelijk voor zijn.
- Ook wij als hotel + onze gasten ervaren veel hinder van het parkeerbeleid. Er staan vaak strandgasten op de 12 plaatsen van het hotel, en soms helaas ook dorpsgenoten. De hotelgasten moeten dan ook regelmatig ver weg parkeren wat veel frustratie oplevert bij inchecken.

Als hotel zouden we geholpen zijn met nog 15 extra parkeerplekken, naast de 12 stuks die er nu zijn, zodat wij iedere gast die incheckt een eigen plekje kunnen geven. Daarbij zou het fijn zijn als de gemeente een duidelijker bewegwijzering plaatst. Fijn dat u contact met ons zoekt hierover en ik wens u veel succes toe, hopelijk is het zo helder voor een ieder. Mocht u nog vragen hebben horen wij graag van u!

Bedankje

Ons werkgroep lid Linda heeft te kennen gegeven wegens privéredenen om te stoppen met haar lidmaatschap. Wij vinden het heel jammer dat zij deze beslissing heeft moeten nemen, maar hebben daar begrip voor. Zij bracht ook elke maand de Dorpsinfo rond met haar kinderen. Dat zal nu ook niet meer gedaan worden. Linda en kids bedankt voor jullie grote inzet en je betrokkenheid.

Vlaggenmast en logo

Bij de entree van het appartementencomplex Dijkzicht. Wappert fier de HinT vlag bij bijzondere dagen. Op de mast prijkt een bijzondere spreuk, die verzonnen is door Remmert Keizer. Zijn bedrijf heeft de mast, de vlag en het logo gesponsord. We zijn G. J. Personeelsdiensten zeer erkentelijk voor deze mooie geste.

Toeslagen, mis ze niet (door Eem van Bodegom)

Enkele weken geleden was het in het nieuws:

“Kwetsbare ouderen lopen vaak duizenden euro’s aan toeslagen mis”.

Maar liefst 1 op de 6 huishoudens met 55 plussers, die op grond van hun inkomen daar voor in aanmerking komen, maken geen gebruik van de huurtoeslag. 1 op de 10 vraagt geen zorgtoeslag aan. Ook Zelfstandigen zonder personeel of in de volksmond *Zakken Zwarte Poen* missen deze toeslagen regelmatig. Hopelijk geldt het landelijk beeld niet voor Ter Heijde gezien de grote sociale betrokkenheid. Maar aangezien senioren en ZZP-ers op de Heij flink vertegenwoordigd zijn, toch maar de globale spelregels op een rij.

HUURTOESLAG

De sociale huurgrens voor 2018 bedraagt voor bewoners van 23 jaar of ouder € 710,68 per maand. Voor jongeren, gehandicapten en hele grote gezinnen gelden lagere grenzen.

Voor éénpersoonshuishoudens geldt een maximuminkomen van € 22.400 voor niet AOW-ers en € 22.375 voor AOW-ers. Voor een meerpersoonshuishouden is er geen onderscheid en geldt een grens van euro 30.400 aan gezamenlijk inkomen. Ook wordt rekening gehouden met de spaarcentjes.

Voor éénpersoonshuishoudens geldt maximaal € 30.000 en voor twee personen € 60.000. Voor elke verdere medebewoner wordt daar nog eens € 30.000 bij opgeteld.

ZORGTOESLAG

Voor 18 plussers geldt een maximaal jaarinkomen van € 28.720 voor een éénpersoonshuishouden en € 35.996 gezamenlijk bij een partnerschap. Het maximaal toegestane vermogen bedraagt € 113.415 voor alleenstaanden en € 143.415 gezamenlijk bij partners.

MIDDELING

Bij sterk variërende inkomens wordt ook nog wel eens vergeten om middeling bij de belastingdienst aan te vragen. Als men in drie aangesloten kalenderjaren sterk wisselende inkomsten heeft kan men de fiscus

vragen om het gemiddelde inkomen van die drie jaar jaarlijks te belasten. Dat kan een behoorlijke slok op een borrel schelen. Hier kan sprake zijn van:

- ZZZ-ers met sterk wisselende inkomsten
- Een ontslagvergoeding bijvoorbeeld een gouden handdruk of transitievergoeding.
- Starten of gedeeltelijk of geheel stoppen met werken.
- Opnemen van onbetaald verlof

Deze middeling van inkomen kan nog tot 3 jaar na de definitieve aanslag met terugwerkende kracht worden aangevraagd.

“Dus hou de centen op de Heij en maak Rutte en kornuiten een beetje minder blij”.

Feestelijke afronding renovatie Appartementencomplex Ter Heijde aan Zee

Eindelijk was het zover en was de afronding van de het appartementencomplex gelegen aan de Pieterstraat te Ter Heijde aan Zee een feit.

Op vrijdag 14 september waren vertegenwoordigers van, Pieter Foreest, Gemeente Westland, diverse Fondsen, de bank, leden van commissies, sponsors en bewoners van de appartementen present in de gemeenschapsruimte van “Duinhof”. Hier werden ze welkom geheten door Leo Jagtenberg secretaris van HinT. Daarna hielden burgemeester van Ardenne, de voorzitter van de Raad van Bestuur van Pieter Foreest Diny de Bresser, Hans Mast als over buurman en Rina Braber als afvaardiging van de bewoners een toespraak.

Vervolgens gingen alle genodigden naar de hoofdingang van het appartementencomplex om de onthulling van de naam van het gebouw bij te wonen. Een prijsvraag was speciaal uitgeschreven om te komen tot een nieuwe naam. Uit een 30 tal ingezonden namen

koos een deskundige jury de naam van **“Dijkzicht”** uit. Bijzonder was dat er 3 mensen waren die deze naam ingeleverd hadden. Samen met de burgemeester onthulden mevrouw Hoogenraad, mevrouw vd Berg en de kleindochter van de heer Korteland, die helaas niet aanwezig kon zijn, de nieuwe naam **“Dijkzicht”**. Daarna werd het sponsorbord in de entreehal onthuld door de burgemeester.

Vervolgens kon een ieder een kijkje nemen in een van de gerenoveerde appartementen en de nieuwe fietsenshuur. Ook was er muziek van 65 & More en konden de aanwezigen onder het genot van een drankje en een hapje de fraaie tuin bezichtigen en kennis maken met bewoners.

Een mooi initiatief vanuit de Heijde Gemeenschap om dit flatgebouw te behouden en te verduurzamen is gelukt en mede mogelijk gemaakt door diverse sponsors. Zij staan afgebeeld op een prachtig bord dat u kunt bewonderen in de entreehal van Dijkzicht.

Wij danken onderstaande instanties, fondsen en bedrijven hartelijk voor hun steun!!

Gemeente Westland	Fonds Westland	Stichting Arie Kuiperfonds	Pieter Foreest
Certhon Greenhouse Solutions	Loswal De Bonnen	Hortiglass International	T & K Timmerwerk
Plaatzter Verbouwingen & Timmerwerken	Bruinink Betonboringen	Valstar	Loodgietersbedrijf
Gevelrenovatie C. Voois	W & S Natuursteenbedrijf	Green Care Tuinaanleg	Baatje Grondverzet

Lichtjesfeest Ter Heijde aan Zee

Woensdag 24 oktober, midden in de Herfstvakantie, wordt de 20^e editie van het Lichtjesfeest van Ter Heijde aan Zee gehouden. Het is het 4^e lustrum. De start is vanaf het kerkplein om 20.00 uur. Jong en oud verzamelen zich hier rond de klok van 19.45 uur, natuurlijk met een lampion, lantarentje of andere verlichting. Als het er maar gezellig uitziet en niet brandgevaarlijk is. Advies is dan ook om lampionnen met lampjes te gebruiken die op een batterijtje werken. Fakkels en ander brandende attributen, dus open vuur is verboden.

Welkom zijn ook verlichte vervoermiddelen, zoals fietsen, steppen, kinderwagens, rollators, scootmobielen, bolderkarren, noem maar op, niets is te gek. Voor de origineelste uitvoeringen is er een prijs weggelegd.

Om klokslag 20.00 uur gaat de straatverlichting uit, zoals afgesproken met de Gemeente Monster.

Vriendelijk verzoek aan de gehele bevolking van Ter Heijde om bij u thuis van 20.00- 21.00 uur de verlichting uit te doen en van te voren uw vensterbank te versieren met brandende kaarsjes, waxinelichtjes, kerstverlichting etc. Als het maar sfeervol is. Het mooist versierde raam of vensterbank krijgt een prachtige mand met levensmiddelen als prijs. Na afloop van de tocht, om ongeveer 21.15 uur volgen de diverse prijsuitreikingen in het Vrondel.

Vervoersproject wil nog niet lukken of..., is drie keer toch scheepsrecht??

Regelmatig worden we door heel wat mensen, vaak ouderen en senioren, gevraagd hoe het staat met het vervoersproject. “Komt er nou zo’n bussie of niet. Het zou een uitkomst weze”, krijgen we regelmatig te horen. Daarom hieronder een verslag over de huidige stand van zaken.

Door HinT is een vervoersplan opgesteld voor het milieuvriendelijk oplossen van de vervoersproblematiek voor met name de ouderen in Ter Heijde. Doel is het realiseren van een combinatie van openbaarvervoer en doelgroepen vervoer d.m.v. een milieuvriendelijke elektrisch aangedreven shuttletrein die op meerdere dagen in de week een lijnverbinding naar en van Monster onderhoud. Daarnaast wordt ingezet op het doelgroepen vervoer naar en van de (sport) activiteiten in de Wielepet in het kader van ontmoeten en bewegen voor ouderen.

Het plan is ingediend bij de gemeente en een innovatie subsidie is aangevraagd. Met de gemeente is er regelmatig contact geweest. Dat leverde een aantal goede adviezen op. Deze moesten worden verwerkt in het projectplan. Afgesproken werd om het projectplan aan te passen en samen met de subsidieaanvraag opnieuw in te dienen. Een **tweede** plan dus. Na een prettig en positief gesprek hierover met de huidige verantwoordelijk wethouder, groeide de hoop en verwachting dat het nu toch echt goed zou komen. Helaas..., te vroeg gejuicht, zo blijkt!

Tijdens een overleg met verantwoordelijk ambtenaren was er tussen de regels door al te beluisteren dat de subsidie voor de aanschaf van het voertuig er niet zou komen. En dat was goed aanvoeld want kort daarna werd ons gemeld dat de subsidieaanvraag is afgewezen. De reden van afwijzing luidt samengevat: Het plan is onvoldoende vernieuwend, heeft onvoldoende toegevoegde waarde en kan concurrentie vervalsend werken voor de professionele vervoersbedrijven. Deze redenen hebben ons overigens verbaasd. Het lijkt er erg op dat er naarstig is gezocht naar de onmogelijkheden. De context, zijnde het ruime geheel waarbinnen dit plan past, waar het voor dient en moet worden beoordeeld, barst juist van de legitieme mogelijkheden. Maar je moet ze natuurlijk wel **willen** zien!

Omdat deze afwijzing werd verwacht hebben we op voorhand het plan voor de **derde** keer herzien en het vervoersproject nu veel breder getrokken. Het wordt nu, onder enig voorbehoud, een project van HinT, De Wielepet en Brede school De Blinkerd. Het plan is klaar en zal binnenkort door de drie organisaties worden ingediend met natuurlijk een hernieuwde aanvraag voor een innovatie subsidie.

Het nieuwe plan gaat opnieuw uit van een zgn. lijndienst tussen Ter Heijde en Monster t.b.v. ouderen, senioren en mensen met mobiliteitsproblemen. Het vervoer van ouderen, senioren en mensen met mobiliteitsproblemen van en naar activiteiten in sporthal De Wielepet. Er aan toegevoegd is het vervoer van de leerlingen van basisschool De Blinkerd van en naar sporthal De Wielepet t.b.v. de sportlessen.

Een nieuw (**innovatief**) geluid. Dus nieuwe kansen! Zeker als we het nieuwe 'Westlands akkoord' lezen. Daarin zegt het college van B&W zwaar in te willen zetten op het vinden van innovatieve oplossingen van bereikbaarheidsproblemen. Ze wil daarbij ook ruimte geven aan participatie en initiatieven van inwoners. Als onderdeel van de op te stellen mobiliteitsvisie wordt genoemd: beter Openbaar Vervoer, doelgroepenvervoer en maatwerkvervoer. 't Ja....., dat beloofd wat!!

Je zou dus zeggen dat kan deze keer niet meer mis gaan en....., drie keer is dan toch scheepsrecht!!

Bouw van 'De Admiraal' officieel van start

Op donderdag 20 september jl. is door wethouder Coby Gardien het officiële startsein gegeven voor de bouw van het appartementencomplex 'De Admiraal'. Ze gaf in haar toespraak aan het gebouw een verrijking te vinden voor Ter Heijde en hoopt dat de toekomstige bewoners er met veel plezier zullen wonen zo dicht bij de duinen het strand en de zee.

Dat zal nog even duren want de oplevering wordt in het voorjaar van 2020 verwacht. We hopen en wensen dat de bouw voorspoedig mag verlopen!

COLOFON

Dorpsinfo is een uitgave van de stichting HINT.

Frequentie

huis aan huis in Ter Heijde aan Zee en

digitale verspreiding maximaal 10 keer per jaar.

Oplage 330, verspreiding aan diverse organisaties

Eindredactie: A. Maat, van Speykstraat 6

Kopij en reacties: maat@kabelfoon.nl tel: 06-51098805

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0244419	2
CONTACTPERSOON		AFDELING/TEAM	DOORKIESNUMMER	DATUM VERZONDEN
M.C. Verheul		Sociale Kracht	(0174) 67 2056	11 OKT. 2018
ONDERWERP				
PGB Portaal				

Geachte raad,

Westland neemt als koploper deel aan PGB portaal om te komen tot verbeteringen voor houders van een persoonsgebonden budget (PGB). In het PGB Portaal kunnen zij digitaal hun administratie voeren. Gemeente Westland verstrekt circa 330 PGB's in het kader van Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning.

Wij informeren u graag over het PGB Portaal dat vanaf 18 juni live is gegaan, en de ervaringen ermee.

Het systeem PGB Portaal is ontwikkeld naar de wensen van Per Saldo, de vereniging van de budgethouders. Het is veel gebruiksvriendelijker dan het huidige MijnPGB van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en kent ingebouwde controles waardoor de budgethouder direct op eventuele fouten wordt geattendeerd. Ook biedt het systeem meer inzicht in de processtroom, geeft ons, als verstrekker van PGB, waarborgen en zal op termijn voorzien in een structurele reductie van de totale uitvoeringskosten.

Westland is in 2017 benaderd door zorgkantoor DSW om aan deze eerste versie deel te nemen. DSW bouwt het systeem in opdracht van ZN (zorgverzekeraars nederland). Na een lange voorbereiding, tests, schaduwdraaien en (proef)conversies hebben de partijen besloten dat de Live-gang van het PGB Portaal (versie 0) per 18 juni 2018 verantwoord is.

De budgethouders van Westland profiteren samen met de budgethouders van DSW Zorgkantoor als eerste in Nederland van de faciliteiten die geboden worden. Vanuit andere gemeenten is er ook veel belangstelling voor PGB Portaal en de ervaringen. Ook de nationale ombudsman heeft zich op 27 september tijdens een informeel werkbezoek in Naaldwijk laten informeren over PGB Portaal. Op maandag 29 oktober zal de minister VWS zich door ons laten informeren over PGB Portaal en de ervaringen tijdens zijn werkbezoek aan gemeente Westland.

De minister van VWS heeft op 1 oktober 2018 de Tweede Kamer geïnformeerd over PGB evaluaties en het PGB Portaal in het bijzonder (zie bijlage bij deze brief pagina 3 en verder). De minister meldt de Tweede Kamer het volgende:

"Op 18 juni jl. is de pilot met het PGB2.0-systeem van start gegaan. Vooraf zijn de budgethouders geïnformeerd door zorgkantoor DSW en de gemeente Westland in nauwe samenwerking met

Per Saldo en BVKZ over de veranderingen. De pilot draait met een eerste versie van het systeem. Deze bevat de minimale noodzakelijke ondersteuning voor budgethouders. Deze minimale ondersteuning is vastgesteld door de partijen waaronder Per Saldo. Dit betekent ook dat nog niet alle eisen van partijen gerealiseerd zijn in deze versie. De pilot is bedoeld om ervaring op te doen met het gebruik van het systeem en de ervaringen van budgethouders, zorgverleners, verstrekkers en SVB te gebruiken voor de verdere ontwikkeling van het systeem.

Onder de deelnemende budgethouders en zorgverleners van de pilot die met het nieuwe PGB2.0-systeem werken is een peiling gehouden ten aanzien van het gebruik. Het algemene beeld is positief te noemen, gemiddeld geven de respondenten het nieuwe systeem een 7.3 voor gebruiksgemak. Tweederde geeft aan dat het invoeren, wijzigen en verwerken van de administratie makkelijk dan wel zeer makkelijk is. 40% van de respondenten heeft aangegeven dat het systeem hen attent maakte op de invoer van foutieve informatie. Tot slot noemt een grote meerderheid (ruim 80%) de juistheid en snelheid van uitbetalen goed tot zeer goed. Het belangrijkste verbeterpunt dat door budgethouders en zorgverleners aangehaald wordt, betreft de verwerking van de declaraties met specificatie per dag. Een deel van de budgethouders heeft aangegeven dit als meer werk te ervaren. In de verdere ontwikkeling van het PGB2.0-systeem wordt voorzien in nieuwe functionaliteiten welke de budgethouder gaan ondersteunen bij de invoer hiervan zonder dat de rechtmatigheid hierbij uit het oog verloren wordt.

Ook zorgkantoor DSW, gemeente Westland, de SVB en Per Saldo hebben een eerste evaluatie naar de pilot uitgevoerd. Daarin worden een aantal positieve punten maar ook verbeterpunten benoemd. De betalingen zijn stabiel, er wordt op tijd betaald en het systeem wordt door budgethouders veelvuldig gebruikt. Ongeveer tweederde van de declaraties en facturen worden digitaal door de budgethouders ingediend. De verbeterpunten hebben met name te maken met het feit dat de pilot draait met een eerste versie van het PGB2.0-systeem. Zoals eerder aangegeven zijn nog niet alle functionaliteiten in het systeem aanwezig zijn en zijn er door de SVB verschillende 'work arounds' ingericht. Dit betekent dat de SVB op dit moment nog veel handmatig werk moet uitvoeren, met een grotere kans op fouten en hogere kosten tot gevolg. Het toevoegen van de afgesproken functionaliteiten van zowel verstrekkers als SVB in de verdere ontwikkeling moet uiteindelijk leiden tot het verminderen van deze 'work arounds' en daarmee onder andere tot kostenreductie bij de SVB. Gedurende de doorontwikkeling van het PGB2.0 systeem zullen zowel de verstrekkers en SVB als de budgethouders en zorgverleners de nodige testen uitvoeren om te bepalen of het systeem genoeg ontwikkeld is voor verdere stapsgewijze invoering en gebruik. Op basis van deze eerste uitkomsten van zowel de peiling als de evaluatie, is de pilot succesvol te noemen. De ervaringen van budgethouders zijn positief en daarnaast is duidelijk geworden welke functionaliteiten toegevoegd c.q. bijgesteld moeten worden om de processen bij verstrekkers en SVB te verbeteren en verdere invoering mogelijk te maken. "

Onze ervaringen zijn dusdanig bemoedigend dat we PGB Portaal blijvend inzetten. Wel zijn aanvullende functionaliteiten noodzakelijk en zijn er aan onze kant verbeteringen nodig om tot een integraal werkproces te komen. Daar zijn verbetertrajecten voor gestart. Wij houden als koploper zicht op de ontwikkelingen en de landelijke uitrol.

Voor budgethouders blijft het overigens mogelijk om bij de SVB op papier en via post verwerkingen aan te bieden. Uiteraard heeft dat, met de mogelijkheden die PGB Portaal biedt, niet de voorkeur.

Voor meer informatie over PGB Portaal verwijzen wij u naar de bijgevoegde folder. Daarin is ook aangegeven dat voor meer informatie over hoe het PGB Portaal werkt, u de website www.entreepgb.nl kunt raadplegen.

Onder 'Aan de slag' krijgt u stap voor stap uitleg over hoe een budgethouder de administratie in het PGB Portaal kan voeren. Ook vindt u op deze website filmpjes die u een snelle introductie van het PGB portaal geven.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Bijlagen:

- Flyer over PGB Portaal voor PGB houders (18-0249217)
- brief aan de Tweede Kamer 1422914-181146-PPGB 1 oktober 2018 (18-0248036)

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

1422914-181146-PPGB

Bijlage(n)

2

Uw brief

-

Datum 1 oktober 2018
Betreft Kamerbrief pgb september 2018

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte voorzitter,

Door middel van deze brief informeer ik uw Kamer over een aantal onderwerpen met betrekking tot pgb. Ten eerste bied ik u het rapport huisbezoeken PGB Wlz 2017 van Zorgverzekeraars Nederland aan. Tevens ontvangt u hierbij de evaluatie van het Zvw-rgb 2017. Daarnaast zal ik u door middel van deze brief informeren over de resultaten van de pilot met het PGB2.0-systeem. Ten slotte ga ik in deze brief in op de invoering van het PGB2.0-systeem en het tijdelijk beheer van het zorgdomein van het PGB2.0-systeem.

Rapport huisbezoeken PGB Wlz 2017

Hierbij stuur ik u het rapport Huisbezoeken PGB Wlz 2017 dat ik op 7 augustus van Zorgverzekeraars Nederland ontving. Dit rapport bevat cijfers en analyses over de huisbezoeken aan budgethouders, die zorgkantoren in 2017 hebben afgelegd.

In de afgelopen jaren hebben zorgkantoren een balans gevonden tussen een service- en controlegericht huisbezoek. Budgethouders worden ter plekke geadviseerd of verzocht verbeteringen aan te brengen in de administratie. Zorgkantoren betrekken de informatie uit de huisbezoeken bij hun zorginkoop Wlz.

Huisbezoeken en risicoselectie

Onder de Wlz-budgethouders zijn in 2017 ruim 13.000 huisbezoeken afgelegd. Van de bezochte budgethouders is 41% aselekt gekozen. De overige 59% werd voornamelijk bezocht op basis van risicoselectie. Zorgkantoren optimaliseren en actualiseren hun regionale risicoanalyse jaarlijks, zodat budgethouders waarbij daar aanleiding toe is, tijdig worden bezocht.

Aandachtspunten

Maatwerk in vervolgacties

Van het totaal aantal huisbezoeken heeft 76% geleid tot een vervolgactie. Bij 9% hiervan was de vervolgactie niet in een voor-gedefinieerde actie (bijv. cliëntondersteuning) te vangen. Het gaat hierbij om individueel maatwerk waarin samen met de budgethouder en zijn sociale omgeving verbeteringen werden aangebracht in de zorg, administratie of financiële afhandeling. In sommige gevallen hebben de zorgkantoren de budgethouders, indien gewenst, bemiddeld naar een natura-aanbieder.

Vaste maandlonen en onrechtmatigheid

Ik ken de rechtmatigheidsproblemen bij het gebruik van vaste maandlonen. Dit probleem is eerder door de NZa bij mij onder de aandacht gebracht. De onrechtmatigheid is tweeledig. Ten eerste is er geen grondslag voor het gebruik van vaste maandbetalingen onder de Regeling Langdurige Zorg, Wmo 2015 en Jeugdwet. Daartoe wordt momenteel een wijzigingsregeling – in afstemming met onder andere ZN – opgesteld. De inwerkingtreding van de regeling is met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2018. Daarnaast is er een probleem met het vaststellen van feitelijk geleverde zorg bij vaste maandlonen. Dit komt omdat budgethouders bij een vast maandloon geen declaratie hoeven in te dienen. Voor verstrekkers is het daarom moeilijk te controleren of de afgesproken zorg daadwerkelijk is geleverd. Ik ben samen met ZN, VNG, de NZa, accountants en de SVB in gesprek over hoe we de feitelijke levering bij vaste maandbetalingen inzichtelijk kunnen maken. Daarbij bekijken we ook of het PGB2.0-systeem een oplossing kan bieden.

Kenmerk

1422914-181146-PPGB

Onverantwoorde situaties en verwaarlozing

In 2017 vermoeden huisbezoekers bij 1,1% van de budgethouders (146 personen) een onverantwoorde situatie en bij 0,4% van de budgethouders (53 personen) is er een mogelijke sprake van verwaarlozing. Bij 79% van deze budgethouders werd direct een vervolgactie ondernomen door het zorgkantoor. Dit leidt in de meeste gevallen tot een oplossing. In de overige gevallen is een vervolgactie niet direct mogelijk, bijv. wanneer de budgethouder expliciet aangeeft niet weg te willen bij de huidige zorgverlener. Ook dan gaat het zorgkantoor het gesprek aan met de betrokkenen en past het zorgkantoor maatwerk toe zoals beschreven in het rapport.

Vertegenwoordiging/gewaarborgde hulp

De administratie wordt in 96% van de gevallen bijgehouden door iemand anders dan de budgethouder zelf. Bij 53% van de bezochte budgethouders houdt een gewaarborgde hulp of een wettelijke vertegenwoordiger de administratie bij. Het percentage budgethouders dat zelf primair beheerder is van het budget is 4%. Omdat het overgrote deel van de bezochte budgethouders voor de uitvoering van het pgb afhankelijk is van een derde, hebben zorgkantoren tijdens de huisbezoeken in 2017 de geschiktheid van de vertegenwoordiger/gewaarborgde hulp geëvalueerd. In gevallen waar een vertegenwoordiger/gewaarborgde hulp niet voldeed, hebben zorgkantoren actie ondernomen en aanpassingen laten doorvoeren.

ZN geeft aan dat in sommige gevallen de gewenste aanpassingen moeizaam verliepen en konden zorgkantoren onvoldoende terugvallen op wet- en regelgeving, omdat er weinig expliciet over de eisen, taken en verantwoordelijkheden van vertegenwoordigers/gewaarborgde hulp wettelijk is vastgelegd. Zoals ZN (en zorgkantoren) ook aangeeft ben ik hierover al in gesprek met ze, maar ook met Per Saldo. Samen willen we komen tot een uniforme handreiking voor de gewaarborgde hulp. We verkennen nu of en hoe verankering mogelijk is.

Fraude

In het rapport geeft ZN aan dat bij 1,7% van de cliënten (ruim 220 personen) de huisbezoekers een vermoeden van fraude hebben. Ook hier gaat de aandacht uit naar de zorgverlener. In deze situaties wordt het fraudeteam van het zorgkantoor ingeschakeld.

Evaluatie Zvw-pgb

Hierbij stuur ik Uw Kamer de "Evaluatie Zvw-pgb 2017, doeltreffendheid en effecten van de wet in de praktijk".

Kenmerk

1422914-181146-PPGB

Zowel de wettelijke verankering van het Zvw-pgb als de bestuurlijke afspraken 2016-2017 voorzien in een evaluatie. Bij de wettelijke verankering is bepaald dat de minister van VWS vóór 1 januari 2019 aan de Tweede Kamer een verslag zendt over de doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk. In de bestuurlijke afspraken is overeengekomen dat wordt gezien of deze in de praktijk werken zoals beoogd. Vanwege de sterke onderlinge samenhang zijn beide evaluaties gecombineerd tot één evaluatie.

Deze evaluatie is een van de evaluaties die deel uitmaken van de pilot beleidsevaluaties VWS/Lerend evalueren. Deze pilot heeft als doel om door middel van onafhankelijk onderzoek het inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid en het effect van beleid op de samenleving te verbeteren.

De evaluatie is uitgevoerd door het onafhankelijke onderzoeksbureau Significant. Ik streef er naar een inhoudelijke kabinetsreactie nog dit najaar aan uw Kamer te zenden.

PGB2.0-systeem

Pilot PGB2.0-systeem

Op 18 juni jl. is de pilot met het PGB2.0-systeem van start gegaan. De budgethouders en hun zorgverleners van zorgkantoor DSW en de gemeente Westland maken vanaf die datum gebruik van een eerste versie van het PGB2.0-systeem. In het totaal betreft dit ongeveer 1.200 budgethouders (ongeveer 1% van alle budgethouders) en hun 3.000 zorgverleners. Vooraf zijn de budgethouders geïnformeerd door zorgkantoor DSW en de gemeente Westland in nauwe samenwerking met Per Saldo en BVKZ over de veranderingen. De pilot draait met een eerste versie van het systeem wat de minimale noodzakelijke ondersteuning bevat voor budgethouders zoals vastgesteld door de partijen waaronder Per Saldo. Dit betekent ook dat nog niet alle eisen van partijen gerealiseerd zijn in deze versie. De pilot is bedoeld om ervaring op te doen met het gebruik van het systeem en de ervaringen van budgethouders, zorgverleners, verstrekkers en SVB te gebruiken voor de verdere ontwikkeling van het systeem. Onder de deelnemende budgethouders en zorgverleners van de pilot die met het nieuwe PGB2.0-systeem werken is een peiling gehouden ten aanzien van het gebruik. Het algemene beeld is positief te noemen, gemiddeld geven de respondenten het nieuwe systeem een 7.3 voor gebruiksgemak. Tweederde geeft aan dat het invoeren, wijzigen en verwerken van de administratie makkelijk dan wel zeer makkelijk is. 40% Van de respondenten heeft aangegeven dat het systeem hen attent maakte op de invoer van foutieve informatie. Tot slot noemt een grote meerderheid (ruim 80%) de juistheid en snelheid van uitbetalen goed tot zeer goed. Het belangrijkste verbeterpunt dat door budgethouders en zorgverleners aangehaald wordt, betreft de verwerking van de declaraties met specificatie per dag. Een deel van de budgethouders heeft aangegeven dit als meer werk te ervaren. In de verdere ontwikkeling van het PGB2.0-systeem wordt voorzien in nieuwe functionaliteiten welke de budgethouder gaan ondersteunen bij de invoer hiervan zonder dat de rechtmatigheid hierbij uit het oog verloren wordt.

Ook zorgkantoor DSW, gemeente Westland, de SVB en Per Saldo hebben een eerste evaluatie naar de pilot uitgevoerd. Daarin worden een aantal positieve punten maar ook verbeterpunten benoemd. De betalingen zijn stabiel, er wordt op tijd betaald en het systeem wordt door budgethouders veelvuldig gebruikt. Ongeveer tweederde van de declaraties en facturen worden digitaal door de budgethouders ingediend. De verbeterpunten hebben met name te maken met het feit dat de pilot draait met een eerste versie van het PGB2.0-systeem. Zoals eerder aangegeven zijn nog niet alle functionaliteiten in het systeem aanwezig zijn en zijn er door de SVB verschillende 'work arounds' ingericht. Dit betekent dat de SVB op dit moment nog veel handmatig werk moet uitvoeren, met een grotere kans op fouten en hogere kosten tot gevolg. Het toevoegen van de afgesproken functionaliteiten van zowel verstrekkers als SVB in de verdere ontwikkeling moet uiteindelijk leiden tot het verminderen van deze 'work arounds' en daarmee onder andere tot kostenreductie bij de SVB. Gedurende de doorontwikkeling van het PGB2.0 systeem zullen zowel de verstrekkers en SVB als de budgethouders en zorgverleners de nodige testen uitvoeren om te bepalen of het systeem genoeg ontwikkeld is voor verdere stapsgewijze invoering en gebruik. Op basis van deze eerste uitkomsten van zowel de peiling als de evaluatie, is de pilot succesvol te noemen. De ervaringen van budgethouders zijn positief en daarnaast is duidelijk geworden welke functionaliteiten toegevoegd cq. bijgesteld moeten worden om de processen bij verstrekkers en SVB te verbeteren en verdere invoering mogelijk te maken.

Kenmerk
1422914-181146-PPGB

Invoering PGB2.0-systeem

We hebben geleerd van de invoering van het trekkingsrecht in 2015. De landelijke invoering van het PGB2.0-systeem moet zorgvuldig en beheerst verlopen. Met alle partijen wordt een landelijk draaiboek ontwikkeld waarin alle stappen worden beschreven die gepaard gaan met de invoering. Het draaiboek richt zich zowel op de budgethouder, zorgverlener als de verstrekkers en SVB. Daarnaast zullen ter ondersteuning van de implementatie bij gemeenten en zorgkantoren landelijke projectorganisaties opgezet worden door de SVB, ZN en VNG.

De komende periode wordt het PGB2.0-systeem doorontwikkeld en op basis van de resultaten van diverse testen door partijen, zal de pilot gevolgd worden door invoering van het PGB2.0-systeem bij een aantal nieuwe gemeenten en/of zorgkantoren en hun budgethouders. Deze volgende betekenisvolle stap in de invoering zorgt er dan ook voor dat meer gebruikers het nieuwe systeem kunnen gaan gebruiken. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om de ontwikkelde invoeringsaanpak te testen met de landelijke partijen (ZN, VNG en beheerpartijen) ter voorbereiding op een verdere brede landelijke invoering. Met de leerervaringen uit deze eerste uitbreiding zal het draaiboek voor de invoering verbeterd worden. Ik streef ernaar deze volgende stap aan het eind van het eerste kwartaal 2019 te laten plaats vinden onder de randvoorwaarde dat zorgvuldigheid geborgd is. Daarna zal per kwartaal een groep verstrekkers (gemeenten/zorgkantoren) gebruik gaan maken van het PGB2.0-systeem. De verwachting is dat ongeveer vijf tot zes kwartalen nodig zijn om alle verstrekkers en daarmee alle budgethouders en zorgverleners gebruik te laten maken van het systeem. Gedurende de invoering zal het PGB2.0-systeem continu in ontwikkeling zijn en de verstrekkers en gebruikers steeds beter gaan ondersteunen.

Kosten invoering

In het AO van 28 maart jl. heb ik toegezegd een overzicht van de invoeringskosten van het PGB 2.0-systeem te geven.

Kenmerk

1422914-181146-PPGB

De SVB, zorgkantoren en gemeenten is gevraagd om de totale kosten voor de invoering in kaart te brengen. De verwachting is dat de totale landelijke projectkosten rond de 5,5 miljoen zijn. Dit bevat de landelijke projectkosten en invoeringskosten bij SVB en individuele zorgkantoren. De gemeentelijke invoeringskosten zijn divers door verschillende lokale omstandigheden en daarmee zeer moeilijk te ramen. Deze kosten zullen door de lokale overheden gedragen worden en zijn onderwerp van gesprek tussen VNG en de gemeenten.

Beheer

Eerder heb ik u geïnformeerd over het tijdelijk beheer van het zorgdomein als onderdeel van het PGB2.0-systeem. Zodra het PGB2.0-systeem in voldoende mate is ontwikkeld, draagt ZN (als opdrachtgever van DSW) de verantwoordelijkheid voor de doorontwikkeling en het beheer van het zorgdomein over aan mijn ministerie. Vanaf het moment dat het zorgdomein door mijn ministerie in ontvangst is genomen, dient er een organisatie klaar te staan die dat zorgdomein, in samenhang met het zogenoemde financiële domein van de SVB, beheert en doorontwikkelt. Het zorg- en het financiële domein vormen samen het PGB2.0-systeem. De werkzaamheden voor de voorbereiding van de inrichting van de tijdelijke beheerorganisatie voor het PGB2.0-systeem worden in oktober afgerond. Zo zijn samen met alle partijen de acceptatiecriteria voor beheer opgesteld (en door een onafhankelijke partij getoetst en goed bevonden), is de wijze waarop de tijdelijke beheerorganisatie zal functioneren uitgewerkt en vindt (warmer) kennisoverdracht tussen de latende en ontvangende partijen plaats. Binnen de overheid zijn beheerpartijen aangetrokken die – zodra aan de eisen en randvoorwaarden is voldaan – onder verantwoordelijkheid van VWS de opdracht-nemersrol vervullen en uitvoering geven aan de overdracht van de pilot-omgeving, het tijdelijk beheer en de doorontwikkeling van die pilot-omgeving. Meerdere partijen zijn betrokken bij de uitvoering van het beheer van het zorgdomein. ICTU zal daarom naast de uitvoering van het applicatiebeheer en de doorontwikkeling, namens VWS, de operationele sturing op de uitvoering van het beheer en de beheerpartijen van het zorgdomein verzorgen. Bij de doorontwikkeling van het systeem blijft Per Saldo een belangrijke rol in spelen.

Na de ontvangst van het zorgdomein van ZN, zal mijn ministerie –naast de rol van opdrachtgever voor het financiële domein dat door de SVB wordt beheerd en ontwikkeld– ook de rol van opdrachtgever voor het zorgdomein vervullen. Om te zorgen dat de belangen van de budgethouders, zorgverleners, verstrekkers en de SVB in de tijdelijke beheerfase zijn geborgd, zal het tijdelijk beheer programmatisch worden georganiseerd, met een governance die onder andere voorziet in een stuurgroep onder voorzitterschap van VWS waarin partijen zitting hebben. De komende periode wordt met alle betrokken partijen gewerkt aan de verdere inrichting van het tijdelijk beheer van het PGB2.0-systeem en (kennis)overdracht zodat zo snel als mogelijk de invoering op een beheerste wijze vorm kan krijgen. Uiteindelijk wordt het beheer van het PGB2.0-systeem overgedragen aan de definitieve beheerorganisatie welke samen met de ketenpartijen ingericht wordt. De tijdelijke beheerorganisatie wordt zo ingericht dat de overgang naar de definitieve beheerorganisatie zo soepel mogelijk kan plaatsvinden.

Op het gehele PGB2.0-systeem heeft mijn ambtsvoorganger toegezegd een BIT-advies aan te vragen. De resultaten hiervan zal ik u in november toesturen.

Tot slot

Kenmerk
1422914-181146-PPGB

Naast de focus op de bouw en invoering van het PGB2.0-systeem, werk ik aan het toekomstbestendig maken van het pgb. Om de kracht van het pgb-instrument te behouden, nu en in de toekomst, is het nodig verbeteringen aan te brengen. De beleidsverkenning, die vanuit het departement samen met partijen in het veld is opgepakt, mondt uit in een agenda pgb. Hiermee beoog ik ambities waar te maken en op korte termijn een aantal concrete acties in te zetten rond verschillende thema's. Nog dit najaar ontvangt uw Kamer een brief hierover.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge

PGB Portaal

Regie in eigen hand

In het PGB Portaal regelt u alles rondom het pgb zelf. Van het opstellen van een zorgovereenkomst samen met uw zorgverlener tot het declareren van de zorg. Tijdens het invullen van uw gegevens wordt al gecontroleerd of alle gegevens juist zijn. En met één druk op de knop stuurt u de overeenkomst naar uw zorgverlener en uw verstrekker. Via het portaal gaat dit eenvoudiger, sneller en zo worden fouten voorkomen.

Wat betekent de overgang naar het PGB Portaal voor u?

Uw toekenningsbeschikking en alle geldige zorgovereenkomsten worden overgezet van MijnPGB naar het PGB Portaal. Daardoor kunt u direct aan de slag in het nieuwe portaal. Inloggen in het PGB Portaal doet u met uw DigiD, dit is veilig en betrouwbaar.

De voordelen van het PGB Portaal

- **Alle partijen in hetzelfde portaal**

Budgethouders, zorgverleners, zorgkantoren en gemeenten werken allemaal in hetzelfde portaal. Alle partijen kunnen alleen die gegevens bekijken die zij zelf nodig hebben.

- **Fouten worden voorkomen**

De zorgovereenkomsten en declaraties die u invoert worden voor een groot deel automatisch gecontroleerd door het portaal, dit voorkomt fouten en de verwerking gaat sneller.

- **Zorgovereenkomst digitaal opstellen**

In het PGB Portaal kunt u samen met uw zorgverlener een zorgovereenkomst digitaal opstellen en ondertekenen. U krijgt alleen de vragen te zien die op uw situatie van toepassing zijn. Dit maakt het opstellen overzichtelijk.

- **Declaraties meteen goedgekeurd voor uitbetaling**

Het PGB Portaal controleert meteen of uw declaratie klopt met de afspraken in de zorgovereenkomst. Als u de declaratie indient, weet u zeker dat de declaratie uitbetaald mag gaan worden.

- **Minder gegevens invullen**

U hoeft niet elke keer opnieuw uw eigen gegevens en die van uw zorgverlener in te vullen. Deze gegevens worden opgeslagen in het profiel. Dat scheelt tijd.

Contactgegevens helpdesk

Wmo en Jeugdwet

Gemeente Westland

Ma t/m vr 08.30-17.00

tel. 14 0174

info@gemeentewestland.nl

Wlz

Zorgkantoor DSW

Ma t/m vr 08.30-17.00

tel. (010) 2 422 626

pgb@dsw.nl

Meer informatie vindt u
op www.entreepgb.nl

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0244392	1
CONTACTPERSOON		AFDELING/TEAM	DOORKIESNUMMER	DATUM VERZONDEN
M.C. Verheul		Sociale Kracht	(0174) 67 2056	11 OKT. 2018
ONDERWERP				
Jaarrapportage 2017 Toezicht Wmo door GGD Haaglanden				

Geachte raad,

Toezicht op de kwaliteit van de zorg en ondersteuning is in het kader van de Wmo een taak van gemeenten. In de Haaglanden regio, H10 aangevuld met de gemeente Lansingerland, hebben gemeenten deze taak vanaf 2015 belegd bij GGD Haaglanden.

Het toezicht op kwaliteit is vanaf 2015 fasegewijs opgebouwd. In 2015 heeft het toezicht zich beperkt tot onderzoek bij calamiteiten. In 2016 is ook gestart met het uitvoeren van preventief toezicht en is de GGD ook in staat gesteld om onderzoek te doen naar persoonsgebonden budgetten.

Een belangrijk principe van toezicht is de transparante uitvoering ervan. Daarom informeren wij u actief over het jaaroverzicht dat de toezichthouder recent over het jaar 2017 heeft uitgebracht. In het jaaroverzicht rapporteert de GGD een overzicht van haar activiteiten en bevindingen. Ook zijn hierin adviezen aan de gemeenten opgenomen.

Om deze taak uit te voeren heeft de toezichthouder verschillende vormen van onderzoek tot haar beschikking, zoals calamiteitenonderzoek, signaalonderzoek, preventief onderzoek en sinds 2017 ook de zelfscan.

Een onderdeel van het toezicht is een regeling voor het melden van een calamiteit bij de verstrekking van een voorziening. Zorgaanbieders moeten bij de toezichthouder meteen melding doen van iedere calamiteit die bij verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden. Een calamiteit is bijvoorbeeld geweld bij de verstrekking van een voorziening of het overlijden van een cliënt.

De GGD heeft in 2017 in de regio 33 meldingen in het kader van calamiteitenonderzoek ontvangen. De onderzochte calamiteiten zijn door betreffende aanbieders adequaat afgehandeld.

Naast het uitvoeren van calamiteitentoezicht heeft de GGD in 2017 ook preventief onderzoek uitgevoerd. Dit omvatte in 2017 voor de regio:

- 6 preventieve bezoeken;
- 7 meldingen voor signaalonderzoeken, deze hebben geleid tot 1 volledig signaalonderzoek met bezoek, 2 (voor)onderzoeken, 2 met andere oplossing en 2 hygiëne inspecties (betaald door de aanvragende gemeente);

- 4 opvolgonderzoeken;
- zelfscan.

Bij de preventieve onderzoeken wordt informatie door de toezichthouder getoetst aan de zeven kwaliteitsrubrieken van de kwaliteitsstandaard. Deze kwaliteitsstandaard is in 2015 door de gemeenten in de regio vastgesteld en zal naar verwachting in 2018 worden aangevuld met normen gericht op afstemming in de professionele keten.

Aandachtspunten uit het preventieve toezicht zijn:

- Positie en functioneren van cliëntenraden dient door zorgaanbieders verbeterd te worden
- De ketensamenwerking door zorgaanbieders moet beter vormgegeven worden.

Deze aandachtspunten zullen door gemeenten worden opgepakt door het contractmanagement, die ze zullen bespreken in de contractgesprekken met aanbieders.

Door de toezichthouder is een zelfscan ontwikkeld en toegepast. Deze zelfscan is een meetinstrument waarmee aanbieders zelf de kwaliteit kunnen toetsen aan de eisen van de Wmo. Het resultaat van de zelfscan geeft de toezichthouder (en daarmee ook gemeenten) inzicht in de kwaliteit. De rapportage over de zelfscan is beschikbaar en kan op verzoek aan u worden toegezonden.

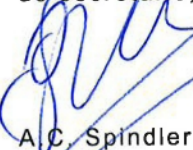
De bevindingen van de GGD geven inzicht in de verbeteringen die nodig zijn en maken het mogelijk om de zorg en ondersteuning voor onze inwoners nog beter te maken. Daarbij zal het toezicht op de kwaliteit de komende jaren verder worden ontwikkeld en worden de verbindingen met toezicht op rechtmatigheid en met handhaving verbeterd.

Want: Kwaliteit is nooit af en kan altijd worden verbeterd (VNG)

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris,

de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Jaaroverzicht Toezicht Wmo 2017

Regio Haaglandenplus (H11)

Toezichthouder Wmo, 21 september 2018

definitieve versie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Samenvatting in cijfers	3
3. Calamiteitenonderzoek en andersoortige meldingen.....	4
4. Preventieve bezoeken	8
5. Signaalonderzoeken	9
6. Opvolgonderzoek	10
7. Zelfscans	10
8. Nieuw in 2017.....	11
9. Overige inzet.....	12
10. Bevindingen van toezicht	13
11. Landelijk overleg.....	14
12. Realisatie toezicht en financiële positie	15
Bijlage 1: Overzicht van calamiteiten en andersoortige signalen	16

1. Inleiding

GGD Haaglanden voert sinds 2015 toezicht uit in opdracht van 11 gemeenten¹ (H11) in de regio Haaglandenplus. Bij het uitvoeren van toezicht is het volgende onderzoeksinstrumentarium gebruikt: calamiteitenonderzoek, signaalonderzoek, preventief bezoek en de zelfscan. Het Programma van Toezicht 2017 is in grote lijnen gerealiseerd.

Dit verslag overziet het jaar 2017. U treft een beschrijving aan van de bevindingen en resultaten en ontwikkelingen, voorzien van analyses en maatregelen, actiepunten, dan wel een advies (cursief weergegeven in de tekst). De rapportage sluit af met een financieel overzicht. De rapportage wordt aangeboden aan de colleges van de H11.

De rapportage is opgesteld door de - door de afzonderlijke colleges van B&W aangewezen - toezichthouder DPG Haaglanden, maar bevat in de registratie tevens de meldingen die zijn behandeld door de Inspecteur Subsidies/toezichthouder Wmo van gemeente Den Haag. Het tekstuele gedeelte en de adviezen zijn voor de verantwoordelijkheid van de GGD.

2. Samenvatting in cijfers

Calamiteiten en andersoortige meldingen

Er waren 43 calamiteiten en andersoortige meldingen in 2017, waarvan 29 afgerond en 14 half januari 2018 in behandeling. Het betrof lichte aanbevelingen, er was geen aanleiding voor verscherpt toezicht of handhaving. In twee gevallen was sprake van aanbevelingen die betrekking hebben op het actualiseren van protocollen en werkprocessen in de ketensamenwerking.

Verder zijn alle calamiteiten en andersoortige meldingen 2016 afgerond, eindrapportages zijn verzonden aan aanbieders en gemeenten.

Preventieve bezoeken

Zes preventieve bezoeken zijn uitgevoerd. De aanbevelingen waren van lichte aard, er was geen aanleiding voor verscherpt toezicht of handhaving.

Preventieve bezoeken van 2016 zijn met rapportages afgerond en verzonden aan aanbieders en gemeenten.

Signaalonderzoeken

Er zijn zeven signaalonderzoeken aangemeld. Vijf aangemeldingen vielen onder het reguliere Programma van Toezicht 2017. De onderzoeken zijn aangemeld door zowel gemeenten als de rijksinspecties. Qua behandeling heeft dit geresulteerd in een bezoek ter plekke en twee (voor)onderzoeken. In twee situaties bleek een onderzoek op dat moment niet van belang. Er was bijvoorbeeld sprake van slechts één cliënt, voor wie een andere oplossing is gezocht.

¹ Den Haag, Delft, Zoetermeer, Pijnacker-Nootdorp, Leidschendam-Voorburg, Wassenaar, Westland, Midden-Delfland, Rijswijk, Lansingerland en Voorschoten.

Buiten het Programma van Toezicht 2017 zijn twee lokale verzoeken tot signaalonderzoek gedaan. Gezien de aard van de signalen zijn op locatie twee hygiëne inspecties uitgevoerd.

Opvolgonderzoeken

In 2017 zijn voor het eerst opvolgonderzoeken uitgevoerd ter toetsing van de uitvoering van afgegeven aanbevelingen.

Zelfscans Toezicht Wmo

Zelfscan algemeen en individuele begeleiding (uitgezet eind 2016- begin 2017): de analyse is afgerond. De zelfscan voor dagbesteding is uitgezet bij aanbieders in juni 2017. Deze is eveneens afgerond.

3. Calamiteitenonderzoek en andersoortige meldingen

In 2017 zijn door de toezichthouder 43 calamiteiten en andersoortige meldingen² in behandeling genomen. Bijlage 1 geeft de afzonderlijke cases geanonimiseerd weer.

Behandeling	Calamiteit	Andersoortige melding	Totaal
Aantal	33	10	43

3.1 Overzicht van calamiteiten

Aanbieders zijn verplicht melding te doen bij de toezichthouder in het geval zich een calamiteit voordoet. Op een melding na, is dit gebeurd via het meldingsformulier op de website. Om een beeld te krijgen zijn ook in 2017 alle soorten meldingen geregistreerd.

Onderstaande tabellen geven een beeld van de cases op de criteria werksoort, onderwerp, primair verantwoordelijke gemeente, scope, behandeling en status.

Werksoort	Besch. wonen	Individ. begeleiding	Hulp huish.	Overig Wmo	Niet Wmo/ niet geregist.	Totaal
Aantal	12	22	3	4	2	43

Ond.	Overlijden/ suïcide (poging)	Gedrag/ geweld/ zeden/ dreiging	Klacht dienst-verl.	Verzoek info	Onrecht-matigheid/ fraude	Overig	Onbekend/ onduidelijk	Tot.
Aantal	28	11	0	0	0	4	0	43

Het aantal meldingen voor de **werksoort** beschermd wonen is ten opzichte van 2016 afgenomen. 28 Cases betreffen qua **onderwerp** overlijden dan wel suïcide(poging) ten opzichte van 11 in 2016.

² In eerdere rapportages benoemd als 'onterechte meldingen'.

Dit jaar waren er minder meldingen op het gebied van gedrag, geweld, zeden en dreiging, namelijk 11 ten opzichte van 19 in 2016. De complexiteit van deze meldingen nam toe (onder andere misdrijf, vergiftiging, zeden en wapenbezit). Meldingen over onrechtmatigheid en fraude kwamen in 2017 niet voor.

Gemeente	Den Haag	Zoetermeer	Delft	West-land	Lansingerland	Buiten regio HI+	Totaal
Aantal	19	10	8	3	2	1	43

Bijna de helft van de 43 cases betrof de primaire verantwoordelijkheid van de gemeente Den Haag. Voor de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Wassenaar, Pijnacker-Nootdorp, Midden Delfland en Rijswijk zijn geen calamiteiten gemeld.

Status	Afgehandeld	In behandeling	Totaal
Aantal	29	14	43

De **status** en het tijdsbeslag van cases hangen nauw samen met de complexiteit. Klachten kosten bijvoorbeeld enkele uren. Met name wanneer er meer partijen (aanbieders, IGZ, andere toezichthouders, specifieke materiedeskundigheid, meer gemeenten) in het spel zijn en wanneer een casus geheel nieuw is, neemt de urenbelasting toe. De afhandelsnelheid is in 2017 op peil gehouden doordat de werkprocessen op orde zijn, passend aangepast en zijn ingesleten. Er is een handboek voor de processen, vastgelegde afspraken over contactpersonen en registreren, en de dossiers kennen een constante indeling met gestandaardiseerde correspondentie. Daarnaast is voldoende materiedeskundigheid op het gebied van beschermd wonen en individuele begeleiding beschikbaar gemaakt.

De cases die begin 2018 in behandeling zijn, werden in het derde kwartaal 2017 aangemeld. Ook was er sprake van opvolgonderzoek (dat 3-6 maanden na de eindrapportage plaatsvindt) en een grotere complexiteit, met een langere doorlooptijd als gevolg.

3.2 Overzicht van bevindingen

In 2017 is het merendeel van de meldingen gedaan vanuit de werksoorten Individuele Begeleiding (22) en Beschermd Wonen (12). Hierbij valt op dat een beperkt deel van de aanbieders een groot deel van de meldingen indient.

Uit het gegeven dat meer wordt gemeld, leiden we af dat de meldingsplicht iets beter bekend is, dan wel dat de toezichthouder beter wordt bereikt. Niettemin komen we situaties tegen waarin aanbieders nagelaten hebben contact op te nemen, terwijl dit wel van belang of verplicht was. Het onder de aandacht brengen van toezicht en de meldingsplicht bij calamiteiten blijft van belang, opdat aanbieders bewust worden of blijven van hun meldingsplicht en de weg weten te vinden in het geval van een calamiteit.

Bij de opvraag van protocollen van aanbieders bleek dat het melden van calamiteiten bij de toezichthouder Wmo niet altijd is opgenomen.

- *De toezichthouder adviseert aanbieders om in hun interne protocollen het melden van calamiteiten aan de toezichthouder Wmo op te nemen.*

De meldingen door aanbieders bleken over het algemeen adequaat en zorgvuldig gedocumenteerd, zo nodig na een oproep daartoe. Omwille van privacy worden persoonsgegevens geanonimiseerd. Het zelfonderzoek door de aanbieder vormt in veel gevallen de kern van het calamiteitenonderzoek. Dit heeft ook de voorkeur van de toezichthouder, gelet op het belang van het nemen van eigen verantwoordelijkheid van de aanbieder voor de kwaliteit van zijn instelling.

De toezichthouder beoordeelt de kwaliteit van het zelfonderzoek van de aanbieder. Hierbij wordt er niet alleen op gelet of de aanbieder heeft gewerkt volgens de door hemzelf vastgestelde werkwijze, maar ook of die werkwijze redelijkerwijs afdoende mag worden verondersteld. In veel gevallen zien we dat aanbieders gedurende het behandelproces van melden en naar aanleiding van contact met de toezichthouder al diverse verbeteringen initiëren voordat de eindrapportage van de toezichthouder wordt opgeleverd.

De toezichthouder heeft in 2017 geen situaties aangetroffen waar handhaving noodzakelijk werd geacht. In veel gevallen resteren geen aanbevelingen, omdat de verbetermaatregelen tijdens het behandelproces al zijn getroffen door de aanbieder (wordt vermeld in de rapportage van de toezichthouder), of omdat de calamiteit redelijkerwijs niet te voorkomen was.

Een aanbeveling die herhaaldelijk gegeven is, betrof het aanbrengen van een functiescheiding tussen de dossiereigenaar en de opsteller van het zelfonderzoek/rapportage. Dit komt de objectiviteit van het onderzoek ten goede. Aanbieders zijn verzocht dit op te nemen in protocollen en afspraken met ketenpartners.

- *De toezichthouder neemt gegevens over beheers/verbetermaatregelen op in toekomstige managementrapportages.*

Bij opvraag van protocollen van de aanbieders constateert de toezichthouder met regelmaat dat protocollen gedateerd zijn en pas naar aanleiding van de betreffende of een andere calamiteit worden bijgesteld.

- *De toezichthouder adviseert aanbieders om in het kader van het bewaken van de kwaliteitsstandaard bestaande protocollen periodiek (1x per 1 of 2 jaren) te evalueren en aan te passen en bij hiaten aanvullende protocollen te ontwikkelen.*
- *De toezichthouder adviseert contractmanagement om bovenstaande punten met aanbieders in gesprekken of afspraken met aanbieders te borgen.*

Dit jaar is slechts één melding ontvangen op het gebied van PGB; dit onderzoek viel tot december 2017 buiten de opdracht van de toezichthouder. Onrechtmatigheid valt buiten het toezicht van de GGD.

In de afhandeling van calamiteiten komen we op het gebied van beschermd wonen tegen dat aanbieders aanzienlijk meer calamiteiten hebben dan dat er aan de toezichthouder worden gemeld.

De definitie van een calamiteit is hier bepalend: in beschermd wonen instellingen ligt de norm anders dan bijvoorbeeld bij huishoudelijk hulp. Het gaat om aantallen die de toezichthouder niet zou kunnen verwerken. De aard van de problematiek van de cliënten brengt deze situaties frequent met zich mee. Het beeld is dat de werksoort deze calamiteiten in veel gevallen goed kan opvangen en ook heeft geborgd, waardoor melden niet altijd een meerwaarde heeft.

- *De toezichthouder overlegt met de aanbieders beschermd wonen:*
 - *met de bedoeling om de meldingscriteria voor beschermd wonen in het calamiteitenprotocol van de toezichthouder te herzien;*
 - *om afspraken te maken over afhandeling van kleinere calamiteiten door de aanbieder zelf;*
 - *en inzicht daarin aan de toezichthouder te verstrekken, teneinde de toezichthoudende taak te kunnen uitoefenen.*

Een herziening van de meldingscriteria voor melden is tevens aan de orde voor natuurlijk overlijden bij de werksoort hulp in de huishouding. Volgens de huidige criteria van het calamiteitenprotocol zou dit moeten worden gemeld aan de toezichthouder, terwijl er hier gewoonlijk geen relatie is met de kwaliteit van dienstverlening. De aanpassingen wordt door de toezichthouder meegenomen in een revisieronde.

De toezichthouder brengt verantwoordelijke gemeenten op de hoogte van de afwikkeling van calamiteitenmeldingen via de rapportage die ook naar de aanbieder wordt gestuurd. Hierin was nog niet voorzien bij de afronding van andersoortige meldingen. Gemeenten gaven onder andere in het Leerlab Calamiteiten aan behoefte te hebben om de inhoud en afwikkeling van de onterechte melding te kennen.

- *Vanaf 2017 verzendt de toezichthouder bij onterechte meldingen een kort inhoudelijk afmeldingsbericht naar de ambtelijke contactpersoon van de gemeente.*

3.3 Suïcide(pogingen)

Naar aanleiding van de toename van het aantal meldingen in het onderwerp 'overlijden/suïcide(poging) zijn de cijfers uitgesplitst. Er waren 12 suïcide(pogingen) tegen 7 in 2016. Bij toezichthouders in drie andere regio's is geïnformeerd naar hun cijfers ten aanzien van suïcide(pogingen), ingegeven door vraag of hier een effect als gevolg van de ontwikkelingen in de GGZ zichtbaar zou kunnen zijn. Door het hanteren van andere criteria en door de beperkte aantallen blijkt hier geen helder beeld over te geven. Eén van de bevraagde toezichthouders kent een met Haaglanden vergelijkbare stijging in zijn cijfers. De toezichthouder heeft hier geen duiding aan gegeven.

Vooralsnog is niet te zeggen hoe de cijfers te interpreteren. De oorzaak van de stijging kan liggen in toegenomen meldingsbereidheid of gegroeide bekendheid van de website. Aanbieders beschermd wonen signaleren niettemin een toename van complexiteit van problematiek van cliënten in het domein van de Wmo.

In de uitvraag bij meldingen van suïcide wordt in 2019 aandacht besteed aan de achtergrond van de cliënt. Dit vergt een aanpassing van het proces als gevolg van de AVG. In de rapportages van 2018 zal de ontwikkeling in meldingen over suïcide(pogingen) gevolgd worden.

3.4 Uitkomsten van acties uit jaaroverzicht 2016

Nr	Actiepunt	Uitkomsten
1	De toezichthouder neemt gegevens over beheers/verbetermaatregelen op in toekomstige managementrapportages.	Gerealiseerd in de rapportages vanaf jaaroverzicht 2016
2a	- De toezichthouder overlegt met de aanbieders beschermd wonen: - met de bedoeling om de meldingscriteria voor beschermd wonen in het calamiteitenprotocol van de toezichthouder te herzien; - afspraken te maken over afhandeling van kleinere calamiteiten door de aanbieder zelf; - en inzicht daarin voor de toezichthouder teneinde de toezichthoudende taak te kunnen uitoefenen.	Protocolen van aanbieders zijn opgevraagd en ontvangen voor een analyse van de criteria. In 2018 volgt een interview met de aanbieders.
2b	- Idem voor de meldingscriteria bij natuurlijk overlijden - welke informatie kan worden gebruikt uit welke bron om dit af te doen?	Juridisch advies is opgevraagd. In 2018 volgt een interview met de aanbieders.
3	Vanaf 2017 verzendt de toezichthouder bij andersoortige meldingen een kort inhoudelijk afmeldingsbericht naar de ambtelijke contactpersoon van de gemeente.	Gerealiseerd

4. Preventieve bezoeken

Periode 2017	Werksoort	Locatie van onderzoek	Bij aanbieder betrokken inkoopverband
maart	Dagbesteding	Den Haag	H1
maart	Begeleiding individueel	Delft	H4/H1
april	Dagbesteding	Monster/ Wateringen	H4/H1
april	Huishoudelijke hulp	Den Haag	H1/H4
mei	Begeleiding individueel	Hoofdkantoor en bij cliënt thuis	H6/H1
augustus	Dagbesteding	Leidschendam-Voorburg	H6

4.1 Bevindingen uit preventief bezoek

Eindrapportages 2016 zijn afgerond en verzonden aan aanbieders en gemeenten. In 2016 liepen de doorlooptijden uit de pas. De doorlooptijden zijn in 2017 teruggebracht en verliepen grotendeels conform de bepaalde termijnen.

De selectie van te bezoeken aanbieders is gemaakt uit de risicovolle werksoorten begeleiding individueel en dagbesteding, bij gecertificeerde aanbieders en met een zo mogelijk evenredige verdeling over de regio.

In de voorbereiding van toezichtsbezoeken bleek herhaaldelijk dat de uit de gemeentelijke gegevens geselecteerde aanbieders geen of nauwelijks cliënten hadden, wat een onderzoek minder zinvol maakte. In dat geval is een nieuwe aanbieder geselecteerd.

Er zijn enkele (lichte) aanbevelingen afgegeven door de toezichthouder, die worden getoetst in een opvolgonderzoek. Een aanbieder bleek te voldoen aan alle kwaliteitsrubrieken. Een andere aanbieder is naar aanleiding van het preventief bezoek onder verscherpt toezicht geplaatst. Er was geen aanleiding voor handhaving.

Overige bevindingen:

- Het thema Cliënt Centraal wordt door aanbieders het meest optimaal geborgd.
- Afstemming met externe ketenpartners is veelal niet gecoördineerd. Ketens zijn vaak wel in beeld en kunnen benoemd worden door de aanbieders, maar de regie van de afstemming is niet altijd afgesproken of vastgesteld. Hierop zijn aanbevelingen gegeven aan de aanbieders.
- Niet bij alle aanbieders blijkt de cliëntenraad een effectieve wijze van inspraak door cliënten te zijn. Er is of geen vertegenwoordiging vanuit de bezochte locaties, of de cliënten zijn niet in staat om een actieve bijdrage te leveren. Hierop zijn aanbevelingen gegeven aan de aanbieders.
- Grotere aanbieders en aanbieders die al langer ondersteuning bieden, blijken meer ervaring te hebben met kwaliteitssystemen en passen de verbetercyclus beter toe.
- Eén aanbieder voldeed aan alle kwaliteitsrubrieken. De kwetsbaarheden die naar voren kwamen, waren door de aanbieder reeds opgepakt. De aanbieder stuurt proactief op verbeteringen.

4.2 Stand op acties uit jaaroverzicht 2016

Nr	Actiepunt	Uitkomst
1	• De toezichthouder zal in bezoeken 2017 de professionele ketens en de risico's die hiermee samenhangen nadrukkelijker onderzoeken.	Vormde onderdeel van de preventieve bezoeken. Toezicht heeft een minimale norm bepaald voor ketens.

5. Signaalonderzoeken

Aanleiding voor dit type onderzoek vormen zorgelijke signalen uit meerdere bronnen. In het vooronderzoek wordt informatie verzameld om de richting van het onderzoek te kunnen bepalen.

In het onderzoek diept de toezichthouder het signaal uit en neemt hij (relevante delen van) de brede kwaliteit van dienstverlening mee.

Er zijn zeven signaalonderzoeken aangemeld. Vijf aanmeldingen regulier door gemeenten en het rijk (1 bezoek, 2 (voor)onderzoeken en 2 vervallen) en twee lokale verzoeken tot onderzoek (hygiëne inspecties/bezoek).

De rijksinspecties blijken een nieuwe en significante bron van signalen. Een toelichting treft u aan onder paragraaf 7.1 Regionale samenwerking met rijksinspecties.

6. Opvolgonderzoek

In 2017 hebben er voor het eerst opvolgonderzoeken plaatsgevonden. Het betrof hier zowel documentenonderzoek als bezoek ter plekke. De opvolgtermijn van deze onderzoeken was drie of zes maanden, afhankelijk van de complexiteit en omvang van de aanbevelingen. Er zijn in totaal vier opvolgonderzoeken gehouden; twee als gevolg van eerder preventief bezoek, een als gevolg van verscherpt toezicht en een op aangeven van de rijksinspectie.

7. Zelfscans

De toezichthouder ziet de zelfscan als een zinvol instrument dat het toezicht van een basis en ijkpunten voorziet.

Eind 2016/begin 2017 is de eerste zelfscan uitgezet onder alle bij de gemeenten bekende aanbieders. De scan bevatte algemene vragen (voor alle aanbieders) en specifieke vragen voor die aanbieders die de werksoort individuele begeleiding aanboden. De tweede zelfscan, die plaatsvond in juni en juli 2017, was specifiek gericht op de werksoort dagbesteding.

De uitvoering van de zelfscan is complexer gebleken dan was ingeschat. Het bewerken van de door gemeenten verstrekte informatie, het stroomlijnen van de wijze waarop aanbieders de enquête gebruiken, het bereiken van een significante respons en het maken van een kwalitatief goede analyse blijken boven het hoofd te gaan van budget en bezetting. Om die reden heeft de toezichthouder in overleg met het Regionale Programmateam van de gemeenten besloten om na uitvoering van de tweede zelfscan een pas op de plaats te maken en met de gemeenten hierin een heroverweging te maken.

7.1 Resultaten zelfscans

De initiële respons van de eerste zelfscan was 72% en is na een nabelronde opgehoogd tot 87%. De tweede zelfscan kende een respons van 90%, doordat de aanbieders zich in de eerste zelfscan al kenbaar hadden gemaakt. Dit is een bemoedigend hoge respons. Uit de antwoorden op de algemene vragen bleek dat 2/3 van de respondenten werkt voor meer gemeenten. Er bleek verbeterpotentieel, met name op de ketens en cliëntvertegenwoordiging.

Dit komt overeen met de bevindingen van preventieve toezichtsbezoeken. Verder was geen relatie zichtbaar tussen het verbeterpotentieel en de omvang van de aanbieder. De toezichthouder schat het verbeterpotentieel op het gebied van de ketens in dagbesteding hoger in dan de aanbieders zelf, die volgens de bevindingen van preventief toezicht vooral ad hoc lijken te acteren. Daarnaast zien we dat aanbieders zichzelf vrij hoog scoren, maar dat ze ook zelfkritisch zijn. Bijvoorbeeld doordat ze verbetermaatregelen noemen, terwijl ze zichzelf al positief gescoord hebben.

De toezichthouder meent dat de non-respons het hoogste risico inhoudt. Dit zijn aanbieders die zich niet kenbaar hebben gemaakt via de (verplichte) zelfscan en waar we geen nadere informatie over hebben.

Verbetermaatregelen

- In 2018 preventief bezoeken van aanbieders die niet hebben deelgenomen aan de zelfscan (non-respondenten);
- We verzoeken contractmanagement de cliëntvertegenwoordiging aan de orde te stellen in hun besprekingen met de aanbieders.

8. Nieuw in 2017

8.1 Regionale samenwerking met rijksinspecties

In 2017 hebben de Rijksinspecties met de VNG en regionale toezichthouders Wmo een kader opgesteld met afspraken over samenwerking tussen de rijksinspecties, gemeenten en regionale toezichthouders Wmo. Het kader is per 1 juni in werking getreden. De rijksinspectie en lokaal toezichthouder informeren elkaar over en weer over (publicatie van) relevante casuïstiek en werken waar relevant en mogelijk samen. De rijksinspecties blijken een bron van signalen ten aanzien van regionale en lokale ongewenste afwijkingen in de dienstverlening van aanbieders. Bestuurlijke risico's kunnen hierdoor vroegtijdig ondervangen worden.

In mei-juni 2017 zijn nieuwe cases gemeld aan de toezichthouder Wmo Haaglanden door de rijksinspecties (zie paragraaf over signaalonderzoek). Deze cases zijn in vooronderzoek genomen, om te bepalen of er een risico bestaat voor cliënten Wmo in deze regio. Waar dit het geval is, startte de toezichthouder in overleg met de betreffende gemeente(n) een signaalonderzoek. Het gemeentebestuur wordt hierover geïnformeerd door de toezichthouder.

Tijdens dit vooronderzoek is gebleken dat gemeentelijke afdelingen niet altijd (in staat zijn om) de benodigde informatie aan (te) leveren. Dit hindert de uitvoering van het onderzoek, maakt de tijdsinvestering onnodig groot en beperkt de slagkracht van het toezicht. In een geval is het vooronderzoek door de toezichthouder om die reden na herhaaldelijke pogingen gestaakt (dit is ambtelijk meegedeeld aan de gemeente), hetgeen ook een risico vormt voor de bestuurlijke verantwoordelijkheid. De toezichthouder wijt dit (mede) aan de lage bekendheidsgraad van toezicht binnen gemeentelijke afdelingen.

Het lopende onderzoek naar handhaving (de toezichthouder participeert hierin als adviseur) bevestigt dat de kennis over toezicht en corrigerende maatregelen van toezicht niet (breed) bekend is binnen gemeenten. De toezichthouder organiseerde naar aanleiding hiervan najaar 2017 een bijeenkomst voor elk inkoopverband afzonderlijk.

In de tweede helft van 2017, bij nieuwe verzoeken voor signaalonderzoek (door gemeenten zelf) zijn de contacten met betreffende gemeentelijke onderdelen geïntensiveerd. De reactiesnelheid op informatieverzoeken is verhoogd.

8.2 *Verscherpt toezicht*

Preventieve bezoeken leiden tot aanbevelingen, die in 2017 voor het eerst door de toezichthouder zijn getoetst. Waar een aangetroffen situatie zorgelijk was, heeft de toezichthouder een aanbieder onder verscherpt toezicht geplaatst. De aanbieder werd via de definitieve rapportage binnen een concrete termijn in de gelegenheid gesteld om zaken te verbeteren, die werden getoetst in een opvolgbezoek. De betreffende primaire gemeente werd telefonisch/per mail en via de eindrapportage geïnformeerd door de toezichthouder. Het oordeel in het rapport geldt voor de specifieke tijd en locatie en geldt niet per definitie voor andere locaties van de aanbieder.

De hoofdlijn van de handelwijze is geformaliseerd in een procesbeschrijving die aan het Regionale Programma Team (RPT) is voorgelegd en in het halfjaarlijkse overleg met contractmanagement aan de orde is gekomen.

9. Overige inzet

In 2017 heeft Wmo Toezicht zich – naast de uitvoering – ook gericht op andere onderwerpen. Zo namen toezichthouders deel aan de Werkgroep Handhaving en de daaruit voortvloeiende workshops. De toezichthouders nodigden elk inkoopverband (contractmanagement) twee keer uit voor overleg. Toezicht GGD Haaglanden nam deel aan vooronderzoeken en besprekingen met het oog op het ontwikkelen van sluitend toezicht in de gemeente Den Haag. In landelijk verband namen toezichthouders deel aan de kwartaalbijeenkomsten van de Vakgroep Toezicht Wmo van GGDGHOR Nederland. Daarnaast had Toezicht Wmo een afvaardiging in de Werkgroep Processen en droeg bij aan de ontwikkeling van een landelijke visie op toezicht. De rijksinspecties zochten afstemming met Toezicht Wmo Haaglanden naar aanleiding van rapportages op het gebied van Jeugd en de Wet Langdurige Zorg (WLZ). Alle toezichthouders van GGD Haaglanden hebben deelgenomen aan het door de VNG ontwikkelde trainingsprogramma. Daarnaast leverden toezichthouders op verzoek van individuele gemeenten specifieke informatie over uiteenlopende onderwerpen. In 2017 zijn speciale procesbeschrijvingen opgesteld ter voorbereiding op een offerte-traject voor een workflow-systeem.

10. Bevindingen van toezicht

Een van de bevindingen uit Toezicht Wmo in 2017 is, dat de professionele ketens minder goed te duiden zijn door aanbieders. De toezichthouder heeft een basale norm opgesteld (in 2018 op te nemen in de kwaliteitstandaard), waaraan aanbieders geacht worden te voldoen.

De ontwikkeling van de professionele ketens is naar verwachting een onderwerp dat de komende jaren aandacht nodig heeft.

Uit de zelfscans en preventieve bezoeken blijkt dat cliëntenraden in instellingen niet altijd een onafhankelijke rol kunnen vervullen namens cliënten. Toezicht verzoekt contractmanagement dit onderwerp aan de orde te stellen tijdens besprekingen met aanbieders.

Acute aanvragen voor signaalonderzoeken van individuele gemeenten lopen naast de geplande uitvoering van het reguliere Programma van Toezicht. Om de aanvragen te kunnen honoreren, was incidentele extra inzet, herprioritering van het reguliere onderzoeksprogramma en aanpassing van doorlooptijden noodzakelijk. Naar een meer structurele oplossing wordt gezocht.

De diversiteit van problematiek is met name in calamiteiten- en signaaltoezicht groot. Om effectief te zijn, is maatwerk noodzakelijk. Deze onderzoeken variëren in omvang en inhoud.

Naast het niet melden van calamiteiten kwam het een enkele keer voor dat aanbieders zich niet-toetsbaar opstelden, bijvoorbeeld door gevraagde informatie niet te willen aanleveren. Dit belemmert het afgesproken toezichtsmodel ernstig. De toezichthouder zal in die situaties een beroep doen op contractmanagement.

De afstemming met contractmanagement is verbeterd ten opzichte van 2016 en kan nog steeds doorontwikkeld worden. Standaard vinden elk halfjaar besprekingen plaats tussen toezicht en contractmanagement. Voor een enkel inkoopverband is deze frequentie op verzoek verhoogd.

De gemeentelijke verantwoordelijkheden ten aanzien van beschermd wonen zijn complex georganiseerd volgens de constructie van centrumgemeenten. Toezicht adviseert om afstemming te zoeken met de verschillende gemeentelijke onderdelen of de verschillende gemeenten die hier gezamenlijk een rol in hebben.

Handhaven door gemeenten blijkt niet eenvoudig. Toezicht adviseert gemeenten om lokale casuïstiek binnen de regio met elkaar te delen. Vooruitlopend hierop is toezicht in 2017 gestart met het breder verspreiden van eindrapportages binnen inkoopverbanden.

De toezichthouder is door gemeenten adequaat van informatie voorzien bij signaalonderzoeken die op verzoek van gemeenten werden uitgevoerd. Op het moment dat de toezichthouder eindrapportages oplevert, is er echter nog nauwelijks sprake van terugkoppeling door gemeenten. Dit onderwerp wordt geagendeerd in de besprekingen met contractmanagement.

Het is van belang dat de verantwoording van de Toezichthouder Wmo wordt opgenomen in de Planning & Control-cyclus van de GGD en de gemeenten.

11. Landelijk overleg

11.1 VNG en landelijke inspecties

In de eerste helft van 2017 werkte de toezichthouder mee aan twee rapportages die door de VNG werden geïnitieerd voor hun achterban: de Handreiking voor gemeenten (een basisdocument voor startende gemeenten op het gebied van toezicht Wmo) en het Afsprakenkader en Draaiboeken, dat de samenwerking in het sociale domein stroomlijnt tussen de rijksinspecties, gemeenten en de regionale toezichthouders Wmo. De rijksinspecties betreffen de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), de Inspectie Veiligheid en Justitie, het Toezicht Sociaal Domein/Samenwerkend Toezicht Jeugd (naast de genoemde rijksinspecties bestaat dit uit de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid). De toezichthouder leverde in diverse revisierondes een bijdrage aan beide documenten.

De VNG verkoos de bijdrage van enkele toezichthouders (grotendeels verbonden aan de G4) niet over te nemen en beperkte het perspectief van de Handreiking tot het domein van kleinere individuele gemeenten. De visie op toezicht en de wijze van inrichting die in Haaglanden en enkele ander regio's gebruikelijk is, komt daarmee niet voor in de Handreiking.

Ten aanzien van het afsprakenkader over de samenwerking met de rijksinspecties zijn alle commentaren verwerkt. Dit kader legt een basis onder de samenwerking zoals die op dit moment kon worden geformuleerd en zal zich in de praktijk bewijzen en ontwikkelen. Het kader wordt voorjaar 2019 geëvalueerd.

11.2 GGDGHOR Nederland

De toezichthouder sloot in 2017 aan bij de bijeenkomsten van de vakgroep Toezicht Wmo van GGDGHOR Nederland. GGD Haaglanden maakte deel uit van een groep van voortrekkers van GGD-directeuren, die het gezamenlijk optrekken van GGD-en in toezicht stimuleerde en landelijke professionalisering van toezicht als opdracht zagen.

De werkgroep die een basis legde voor een gemeenschappelijk instrumentarium, legde ook de focus op een significant onderdeel van toezicht: het vermijden van hiaten en het voorkomen van overlap in het veld van toezien.

De vragenlijst van de Haaglandse Zelfscan is volgens afspraken in de DVO landelijk beschikbaar gesteld. Een GGD heeft hier dankbaar gebruik van gemaakt en gaf aan de scan integraal over te nemen.

12. Realisatie toezicht en financiële positie

12.1 Exploitatieresultaat 2017

Het Programma van toezicht is gerealiseerd in 2017. Het aantal calamiteiten lag hoger dan verwacht. Preventieve en signaalbezoeken werden conform het Programma van Toezicht gerealiseerd, evenals de meeste afstemming en kennisdeling. Een tweede zelfscan is in overleg met gemeenten niet uitgevoerd. Gereserveerde uren ten behoeve van signaalonderzoek bleken eind 2017 niet te hoeven worden ingezet. Per saldo resteert op de totale begroting Programma van Toezicht 2017 (inclusief uitbreiding toezicht meldingen) een voordelig resultaat van € 24.792,00.

In 2016 is een balanspost ad € 50.000,00 opgevoerd om te besteden aan de ontwikkeling van het ICT systeem. In 2017 hebben hier echter geen werkzaamheden voor plaatsgevonden. Daarmee is de balanspost eind 2017 onveranderd.

Exploitatieresultaat Toezicht Wmo 2017	Begroting	Realisatie	Resultaat
<i>DVO Regulier Programma van Toezicht 2017</i>	238.722	213.930	24.792
<i>Uitbreiding Toezicht meldingen</i>	56.958	56.958	-
Totaal Begroting Programma van Toezicht 2017	295.680	270.888	24.792

Saldo balanspost 2017	
<i>Balanspost ICT stand 01-01-2017</i>	50.000
<i>Dotaties aan reserve</i>	-
<i>Ontrekkingen aan reserve</i>	-
Balanspost ICT stand 31-12-2017	50.000

Bijlage 1: Overzicht van calamiteiten en andersoortige signalen

Calamiteitenoverzicht toezicht Wmo 2017, tbv managementrapportage 2017												
Stand 17 jan 2018 Versie 20-7-2018 RPT												
Kenmerk	Situatie	Onderwerp	Datum	Binnen scope	Waarom niet	Melding/signaal	Melding via	Werksoort	Gemeente primair	Acties	Status	Aanbevelingen
Andersoortige meldingen												
2017-01	Uiting suicide gedachte	Overig	25-jan	nee	Niet binnen definitie	Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Zoetermeer	Telefonisch contact	Afgehandeld	
2017-09	Fysiek geweld tussen cliënten	Dreiging & fysiek geweld	19-apr	nee	Nachtopvang valt niet binnen scope	Melding	Webformulier	Nachtopvang	Den Haag	Melding doorgezet naar SI	Afgehandeld	
2017-13	Overlijden	Overlijden/suicide(poging)	15-jun	nee	Nachtopvang valt niet binnen scope	Melding via CCP	Per mail	Nachtopvang	Den Haag		Afgehandeld	
2017-20	Suicide	Overlijden/suicide(poging)	4-sep	nee	Wijkteam valt niet binnen scope	Melding via gemeente	Per telefoon	?	Westland		Afgehandeld	
2017-23	Medewerker overschrijd grens tussen werk en prive	Gedrag+Fraude	16-okt	nee	Gedrag dateert van 3 a 5 jr geleden	Melding via CCP	Per mail	Hulp in de huishouding	Zoetermeer	Sociaal rechercheur doet onderzoek ivm mogelijke fraude en client is overgedragen naar andere zorgaanbieder	Afgehandeld	
2017-26	Uibreiding indicatie vervoer	Overig	29-okt	nee		Melding	Webformulier	Vervoer	Zoetermeer	Telefonisch contact	Afgehandeld	
2017-29	Overig	Overig	sept	nee	Valt buiten de opdracht		Per telefoon	PGB	Westland	Telefonisch contact	Afgehandeld	
2017-32	Client volgt adviezen van arts niet op	Overig	21-nov	nee	Niet meldingsplichtig	Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Zoetermeer	Telefonisch contact	Afgehandeld	
2017-34	Overlijden	Overlijden/suicide(poging)	21-nov	nee	Forensiche indicatie	Andersoortig	Per mail	Individuele begeleiding	Delft	Telefonisch contact	Afgehandeld	
2017-35	Overlijden (natuurlijk)	Overlijden/suicide(poging)	21-nov	nee	Forensiche indicatie	Andersoortig	Per mail	Beschermd wonen	Delft	Telefonisch contact	Afgehandeld	
Calamiteitenmeldingen												
2017-02	Seksueel misbruik door medewerker	Zeden	28-feb	ja		Melding	Per post	Beschermd wonen	Den Haag	Eindrapportage	Afgehandeld	
2017-03	Overlijden	Overlijden/suicide(poging)	3-mrt	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Zoetermeer	Eindrapportage	Afgehandeld	protocolen reviseren
2017-04	Overlijden tgv suicide	Overlijden/suicide(poging)	8-mrt	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Den Haag	Eindrapportage	Afgehandeld	
2017-05	Overlijden tgv suicide	Overlijden/suicide(poging)	21-mrt	ja		Melding	Webformulier	Beschermd wonen	Delft	Eindrapportage	Afgehandeld	
2017-06	Poging tot suicide	Overlijden/suicide(poging)	23-mrt	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Den Haag	Eindrapportage	Afgehandeld	
2017-07	Fysiek en verbaal geweld client richting medewerkers	Dreiging & fysiek geweld	6-apr	ja		Melding	Webformulier	Beschermd wonen	Den Haag	Melding doorgezet naar SI	Afgehandeld	
2017-08	Overlijden (natuurlijk)	Overlijden/suicide(poging)	6-apr	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Zoetermeer	Telefonisch contact, afgedaan zonder zelfonderzoek	Afgehandeld	
2017-10	Overlijden tgv suicide	Overlijden/suicide(poging)	21-apr	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Delft	Eindrapportage	Afgehandeld	
2017-11	Overlijden (natuurlijk)	Overlijden/suicide(poging)	1-mei	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Den Haag	Eindrapportage	Afgehandeld	
2017-12	Wapenbezit client	Gedrag	11-mei	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Den Haag	Eindrapportage	Afgehandeld	
2017-14	Overlijden tgv suicide	Overlijden/suicide(poging)	26-jun	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Zoetermeer	Eindrapportage	Afgehandeld	Beperking wachtlijsten
2017-15	Overlijden (natuurlijk)	Overlijden/suicide(poging)	27-jun	ja		Melding	Webformulier	Beschermd wonen	Den Haag	Melding doorgezet naar SI	Afgehandeld	
2017-16	Overlijden (natuurlijk)	Overlijden/suicide(poging)	27-jun	ja		Melding	Webformulier	Beschermd wonen	Den Haag	Melding doorgezet naar SI	Afgehandeld	
2017-17	Overlijden tgv suicide	Overlijden/suicide(poging)	4-jul	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Den Haag	Afmelding	Afgehandeld	
2017-18	Fysiek geweld client richting medewerkers	Dreiging & fysiek geweld	17-jul	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Den Haag	Eindrapportage	Afgehandeld	
2017-19	Suicide poging	Overlijden/suicide(poging)	4-sep	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Zoetermeer		In behandeling	
2017-21	Overlijden (natuurlijk)	Overlijden/suicide(poging)	26-sep	ja		Melding	Webformulier	Beschermd wonen	Den Haag	Melding doorgezet naar SI	Afgehandeld	
2017-22	Overlijden	Overlijden/suicide(poging)	11-okt	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Delft	Zelfonderzoek + nader onderzoek Tzh	In behandeling	
2017-24	Fysiek en verbaal geweld client richting medewerker en moeder	Dreiging & fysiek geweld	24-okt	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Den Haag	Zelfonderzoek + nader onderzoek Tzh	In behandeling	
2017-25	Drogeren van medewerker door client	Gedrag	27-okt	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Westland	Zelfonderzoek	In behandeling	
2017-27	Overlijden (natuurlijk)	Overlijden/suicide(poging)	14-nov	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Delft	Afmelding	Afgehandeld	
2017-28	Overlijden (natuurlijk)	Overlijden/suicide(poging)	14-nov	ja		Melding	Webformulier	Beschermd wonen	Delft	Afmelding	Afgehandeld	
2017-30	Overlijden	Overlijden/suicide(poging)	nov	ja		Signaal?	Preventief bezoek	Hulp in de Huishouding		Overleg met aanbieder	In behandeling	
2017-31	Seksueel misbruik door client	Zeden	16-nov	ja		Melding	Webformulier	Hulp in de Huishouding	Den Haag	Zelfonderzoek	In behandeling	
2017-33	Seksueel misbruik door medewerker	Zeden	29-nov	ja		Melding	Webformulier	Beschermd wonen	Lansingerland	Zelfonderzoek	In behandeling	
2017-36	Overlijden mogelijk misdrijf	Overlijden/suicide(poging)	4-dec	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Den Haag	Zelfonderzoek	In behandeling	
2017-37	Overlijden (natuurlijk)	Overlijden/suicide(poging)	5-dec	ja		Melding	Webformulier	Beschermd wonen	Delft	Afmelding	Afgehandeld	
2017-38	Overlijden tgv suicide	Overlijden/suicide(poging)	5-dec	?		Melding	via Tz Rdam	Individuele begeleiding	Lansingerland	Onderzoek Tzh	In behandeling	
2017-39	Fysiek geweld medewerker richting client	Fysiek geweld	18-dec	ja		Melding	Webformulier	Beschermd wonen PGB	Zoetermeer	Onderzoek Tzh	In behandeling	
2017-40	Poging tot suicide	Overlijden/suicide(poging)	21-dec	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Zoetermeer	Zelfonderzoek	In behandeling	
2017-41	Poging tot suicide	Overlijden/suicide(poging)	20-dec	ja		Melding	Webformulier	Nachtopvang	Den Haag	Onderzoek Tzh	In behandeling	
2017-42	Overlijden (natuurlijk)	Overlijden/suicide(poging)	20-dec	ja		Melding	Webformulier	Individuele begeleiding	Den Haag	Onderzoek Tzh	In behandeling	
2017-43	Overlijden tgv suicide	Overlijden/suicide(poging)	29-dec	ja		Melding	Webformulier	Beschermd wonen	Den Haag	Onderzoek Tzh	In behandeling	

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de Raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR. PRO-0367	DOCUMENTNR. 18-0243632	BIJLAGE(N)
CONTACTPERSOON R.W. de Groot	CLUSTER Ruimte	TELEFOONNUMMER (0174) 672 515	DATUM VERZONDEN 18 OKT. 2018	
ONDERWERP Vervolgproces De Driesprong				

Geachte Raad,

Begin mei 2018 hebben wij u geïnformeerd over de voortgang van het project De Driesprong in Kwintsheul. Daarna hebben wij in de beantwoording van de vragen van de fractie van GBW (op 14 augustus 2018) aangegeven kritisch te kijken naar de gekozen (actieve) strategie. Met deze brief willen wij u informeren over het vervolgproces.

Strategie

Wij hebben onze strategie voor het verwerven en het ontwikkelen van De Driesprong heroverwogen. Voortschrijdend inzicht leidt ertoe dat wij voor het vervolgtraject een faciliterende rol van de gemeente voorstaan. Deze keuze is mede ingegeven door het feit dat marktpartijen afspraken hebben gemaakt met een deel van de huidige grondeigenaren. Met de marktpartijen gaan wij in gesprek over een mogelijke samenwerking. Ook gaan wij in overleg met de grondeigenaren waarop het voorkeursrecht rust. Ondanks de wijziging van onze strategie willen wij, vanuit strategisch belang, voordat het voorkeursrecht verloopt een structuurvisie vaststellen. Financieel betekent deze keuze dat de gemaakte voorbereidingskosten (ter grootte van circa €90.000) ten laste van het resultaat 2018 afgeboekt moeten worden.

Structuurvisie

De structuurvisie heeft als doel om een ruimtelijk kader vast te stellen om de gemeentelijke ambities vast te leggen voor het realiseren van een duurzame, toekomstbestendige woonwijk waar rekening is gehouden met de lokale behoefte van Kwintsheul. Om de lokale behoefte scherp te krijgen, worden bijeenkomsten georganiseerd om de bewoners te betrekken bij het bepalen van de ambities. Hiervoor schakelen wij een stedenbouwkundige bureau in met ruime ervaring in het begeleiden van participatietrajecten. Wij streven ernaar om in het voorjaar van 2019 een concept-structuurvisie aan uw raad voor te leggen. De vaststelling van de structuurvisie is voorzien in december 2019. Mede gezien het participatietraject is dit een ambitieuze planning waar wij voor willen gaan om een breed gedragen visie vast te stellen waarbinnen marktpartijen de daadwerkelijke ontwikkeling ter hand kunnen nemen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

From: ezuijd@kabelfoon.nl <ezuijd@kabelfoon.nl>
Sent: 23 Oct 2018 15:50:54
To: Info
Cc: Vreugdenhil, PA (Piet); 'Renske van Kooij'; 'Sylvia Vollebregt'; 'Yvonne Scholtes'; hjmherpers@kpnmail.nl; maxherpers@zonnet.nl; hansvandenende@hillenraadpartners.nl; j.slotegraaf@outlook.com; 'Barbara Wassenaar'
Subject: Brief Stichting Dorpshuis De Noviteit aan het College van B&W en gemeenteraad
Attachments: Brief Gemeente.pdf

Geacht College van B&W en gemeenteraad van de Gemeente Westland,

Bijgevoegd ontvangt u een brief van het stichtingsbestuur van Stichting Dorpshuis De Noviteit betreffende de samen met Bibliotheek Westland en Vitis Welzijn in gang gezette ontwikkeling om te komen tot De Nieuwe Noviteit te Monster.

Omdat het voortbestaan van De Noviteit in zijn huidige vorm aan een zijden draad hangt, doen wij in deze brief een dringend beroep op u als gemeentebestuur om De Nieuwe Noviteit prominent op de agenda te zetten en voortvarend ter hand te nemen.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van Stichting Dorpshuis De Noviteit,

Henk Herpers (voorzitter)

06-22925090

W.H.M. Zuiderwijk (penningmeester)

06-11883543

Virusvrij. www.avast.com

-

College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad van
Gemeente Westland
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK

Per email: info@gemeentewestland.nl

Monster, 23 oktober 2018

Betreft: **Brandbrief inzake voortgang ontwikkeling De Nieuwe Noviteit te Monster**

Geacht College en Raad,

Het bestuur van Stichting Dorpshuis de Noviteit (verder: het stichtingsbestuur) luidt de noodklok over de exploitatie van de Noviteit. Zonder veranderingen heeft een zelfstandige exploitatie van De Noviteit naar onze overtuiging geen toekomst.

Om voormelde reden heeft het stichtingsbestuur een nieuwe toekomstvisie ontwikkeld en spreekt daarover met zowel Bibliotheek Westland alsook met Vitis Welzijn. Het stichtingsbestuur heeft daarbij voor ogen om samen met Bibliotheek Westland en Vitis Welzijn de ontmoetingsfunctie in de kern Monster een nieuwe impuls te geven, dit tezamen met de huidige en andere toekomstige gebruikers van De Noviteit. Hierbij wil het stichtingsbestuur tevens een bijdrage leveren aan de in het Sociaal beleidskader van de Gemeente Westland geformuleerde doelstellingen. De ambitie is om samen een plek te creëren waar mensen elkaar willen ontmoeten, kunnen ontspannen en zich kunnen ontwikkelen.

Een plek voor de inwoners van Monster.

Met brief van 8 mei 2017 hebben wij B&W al geïnformeerd over het gezamenlijke plan van De Noviteit, Bibliotheek Westland en Vitis Welzijn voor een duurzame toekomstige samenwerking in gebouw de Noviteit. De uitdaging daarbij is om welzijn, horeca en bibliotheek op een nieuwe klantvriendelijke manier te verbinden.

In voormelde brief hebben wij B&W met het oog op de vele belanghebbenden en aanzienlijke investeringen gevraagd om de expertise van de gemeente en haar invloed als college in te zetten om het plan gerealiseerd te krijgen. Wij menen dat verdere begeleiding en processturing vanuit de gemeente onontbeerlijk is om De Nieuwe Noviteit op de juiste wijze en met voldoende draagvlak tot stand te laten komen.

In de afgelopen periode hebben wij niet stilgezeten en hebben wij met ondersteuning door Barbara Wassenaar in een participatieproces met partijen een gezamenlijk programma van eisen opgezet en een architect geselecteerd voor de bouwkundige uitwerking van de plannen.

De verdere voortgang is echter zowel beleidsmatig als in financieel opzicht afhankelijk van de gemeente. In het recent gepubliceerde Uitvoeringsprogramma 2019 van het Westland Programma 2018-2022 komt de ontwikkeling van De Noviteit echter niet concreet terug. Als lopende ontwikkeling in Monster is slechts vermeld (pagina 15): *'De gebiedsvisie met aandacht voor het gebied rond het voormalige gemeentehuis en het parkeren rond het centrum wordt vastgesteld. Na vaststelling faciliteren we de uitvoering'*. Of en in hoeverre De Noviteit in deze gebiedsvisie wordt meegenomen blijft voor ons onduidelijk.

Wij hebben als stichtingsbestuur de afgelopen 20 jaar naar beste kunnen en tevredenheid van gebruikers De Noviteit in stand gehouden en geëxploiteerd. De Noviteit is echter na 20 jaar wat sleets en gedateerd geworden. Ook wordt niet meer voldaan aan tal van vereisten zoals brandveiligheid, binnenklimaat e.d. en zijn de technische installaties aan vervanging toe. Daarenboven heeft de horecaexploitant te maken met een teruglopende omzet waardoor de huur nauwelijks nog kan worden opgebracht. Dit alles maakt dat de exploitatie onder toenemende druk is komen te staan en er dientengevolge geen ruimte is om te investeren omdat afschrijvingen niet zullen kunnen worden terugverdiend. De horecaexploitant heeft aangegeven - op basis van nader met de stichting te maken afspraken - de exploitatie te willen voortzetten tot het moment van de renovatie/verbouwing om deze daarna te beëindigen. Kortom, de exploitatie in zijn huidige vorm heeft naar de stellige overtuiging van het stichtingsbestuur geen toekomst. Zonder nieuwe impulsen is sluiting van De Noviteit op afzienbare termijn onafwendbaar.

De Nieuwe Noviteit - een plek die De Noviteit, Bibliotheek Westland en Vitis Welzijn samen wensen te creëren voor de Monsterse samenleving - zien wij als een uitgesproken kans om De Noviteit nieuw leven in te blazen en overigens ook een kans voor het gemeentebestuur om haar doelstellingen uit het Westlandprogramma 2018-2022 voor het dorp Monster te realiseren.

Stichting Dorpshuis De Noviteit is ruim 20 jaar geleden ontstaan uit een initiatief van de gemeente. Daarbij is de instandhouding en exploitatie van het gebouw De Noviteit aan de stichting overgedragen en daarmee op afstand van de gemeente gezet. Formeel huurt de stichting het gebouw voor € 1 per jaar van de gemeente. Tot heden heeft de stichting de jaarlijkse exploitatie zonder enige vorm van subsidie of tegemoetkoming kunnen uitvoeren. Dit model heeft echter - om de reden zoals hiervoor al vermeld - zijn langste tijd gehad.

Als beleid en maatregelen vanuit de gemeente om te komen tot De Nieuwe Noviteit (in samenwerking met Bibliotheek Westland en Vitis Welzijn) te lang uitblijft zal dit er onvermijdelijk toe leiden dat naast de horecaexploitant, ook Bibliotheek Westland, Vitis Welzijn en uiteindelijk ook het stichtingsbestuur zullen afhaken.

Wij doen daarom een dringend beroep op u als gemeentebestuur om De Nieuwe Noviteit prominent op de agenda te zetten en voortvarend ter hand te nemen. In dat geval zullen wij ons als stichtingsbestuur graag voor De Nieuwe Noviteit blijven inzetten.

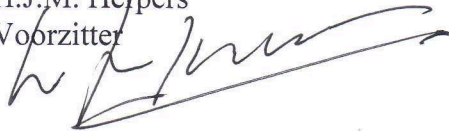
Vanzelfsprekend zijn wij, net als Bibliotheek Westland en Vitis Welzijn, graag bereid om de plannen nader aan het college toe te lichten.

Wij vertrouwen erop u hiermede op toereikende wijze te hebben geïnformeerd en verblijven in afwachting van uw bericht.

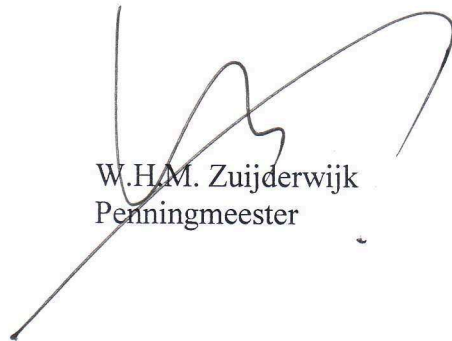
Hoogachtend,

Namens het bestuur van Stichting Dorpshuis De Noviteit,

H.J.M. Herpers
Voorzitter

W.H.M. Zuiderwijk
Penningmeester

Cc:

Renske van Kooij – Bibliotheek Westland
Sylvia Vollebregt – Vitis Welzijn
Barbara Wassenaar

From: Oosten, P van (Pamela)
Sent: 16 Oct 2018 14:17:05
To: Info
Cc:
Subject: Graag inboeken ajb: Nieuwe petitie om door te laten: "Hondendijk Monster mag niet sluiten!" in uw petitieloket

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Stichting petities.nl [mailto:webmaster@petities.nl]
Verzonden: zaterdag 13 oktober 2018 23:38
Aan: Griffie; nederland@petities.nl
Onderwerp: Nieuwe petitie om door te laten: "Hondendijk Monster mag niet sluiten!" in uw petitieloket

Geachte bemensing van petitieloket Westland,

Er is een nieuwe petitie binnengekomen voor u om door te laten. U kunt nu controleren of deze petitie voldoet aan de eisen. Is de petitie aan de juiste ontvanger gericht? Is het misschien een speciale petitie met extra eisen voor ondertekeningen? Dit kunt u eventueel navragen bij de petitionaris. Ook kunt u de petitionaris inhoudelijk advies geven voor u de petitie open zet. De petitionaris is te bereiken op Gebr.troost@gmail.com .

U voorkomt veel onnodige e-mails van lezers als u kleine spelfoutjes in de tekst herstelt. Zolang u de essentie en de stijl van de petitie niet verandert worden verbeteringen door iedereen gewaardeerd. Ook kunt u zinnen of zinsdelen verplaatsen zodat de beschrijving van de afzenders in de eerste, constatering in de tweede en het verzoek in de derde onderdeel staan.

De petitie heeft wel een subdomein nodig. Dat is de kortst mogelijke beschrijving zonder spaties of leestekens. Dit wordt het korte adres voor ondertekenaars om door te vertellen over de telefoon, op radio en tv, in gesprek, via twitter en dergelijke. Formuleer het bij voorkeur positief (veiliger, groener, mooier, beter, ander, etc.) en concreet (behoud, stop, red, verander, pas aan, etc.)

De petitie kunt u vinden in uw overzicht van uw petitieloket of op

<https://petities.nl/petitions/hondendijk-monster-mag-niet-sluiten/edit>

DE PETITIE

Wij

Hondendijkkliefhebbers

constateren

Door alle honden is er wellicht een “honden-poep probleem”.

En vragen de gemeente meer zakjes ophangen, en meer prullenbakken te plaatsen, zodat de mogelijkheid om poep op te ruimen wordt vergroot.

en verzoeken

De gemeente meer poepzakjes en prullenbakken te plaatsen! Waardoor het opruimen van poep wordt vergroot!

EINDE

Dank u wel voor het gebruiken van Petities.nl!

met vriendelijke groet,

de webmaster namens Stichting Petities.nl

Wilt u onze hulp of ons advies? U kunt ons bijvoorbeeld inhuren voor een workshop, een 24/7 hotline, mailings aan de burgers in onze database, analyses en meer. Telefoon 020-7854412 of e-mail webmaster@petities.nl.

From: Griffie
Sent: 23 Oct 2018 10:00:12
To: Info
Cc:
Subject: Willen jullie dit inboeken
Attachments: Visie agrologistiek 2018 versie def.pdf

Van: AGL Westland [mailto:info@aglwestland.nl]
Verzonden: dinsdag 23 oktober 2018 08:19
Aan: Griffie
Onderwerp: Visie St. Agrologistieke Bedrijventerreinen Westland

Aan de griffie van de gemeente Westland.

Mevrouw, Mijnheer,

Hierbij doen wij u t.b.v. de leden van de gemeenteraad de visie van de St. Agrologistieke Bedrijventerreinen Westland toekomen.

Met een vriendelijke groet,

Marianne van der Zijpp

Brederolaan 34
2692 DA 's-GRAVENZANDE
Tel.: 0174 41 53 88
E-mail: info@aglwestland.nl

Doorpakken!

Het agrologistieke cluster als nummer één van Europa
Visie Agrologistieke Bedrijventerreinen Westland

Rapport aan	: Bestuur Stichting Agrologistieke Bedrijventerreinen Westland
Samengesteld door	: Barend Bekamp (Buck Consultants International) Ronald Grootscholten (Florpartners)
Status	: definitief
Versie	: 1.0
Datum	: juli 2018

Het bestuur van de Stichting Agro Logistieke Bedrijventerreinen Westland bestaat uit de volgende personen:

Mw. K.M.H. Peijs	Voorzitter
Dhr. G.S. Hofman	Expl. Ver. Honderdland
Dhr. F.C.A. van Kleef	Expl. Ver. Honderdland
Dhr. H.W. Rijdsijk	ABC Westland
Dhr. A. van Daalen	Expl. Ver. Transportcentrum Westland
Dhr. K-J. van der Hout	VvE Bedrijvencentrum Coldenhove
Dhr. A. van der Hout	VvE Bedrijvencentrum Coldenhove
Dhr. O. Janssen	VvE Handelscentrum Westerlee
Dhr. J.W.M. Vis	Ontwikkeling Organisatie Poortcamp
Dhr. M. de Zeeuw	Ontwikkeling Organisatie Poortcamp

Secretariaat:
Bureau MZ
Brederolaan 34
2692 DA 's-Gravenzande
E.: info@aglwestland.nl
I.: www.aglwestland.nl

Dit rapport is een update van de eerder verschenen visie "Nu kansen benutten!", opgesteld door RBOI – Rotterdam B.V. van december 2011. Deze visie is gebruikt als bronbestand.

Inhoudsopgave

Samenvatting

1. Veel bereikt, ambities onverminderd hoog	7
2. Positionering agrologistieke cluster	9
2.1. Agrologistiek Westland: belangrijke draaischijf in Europa	9
2.2. Het agrologistieke cluster in cijfers	10
2.3. In beleid	14
3. Trends en ontwikkelingen	16
3.1. Groei van de vraag in Europa en daarbuiten	16
3.2. Verandering van de vraag	17
3.3. Verandering in aanbod	17
3.4. Veranderingen in de structuur van ketens	18
3.5. Samenwerking bedrijfsleven-overheden	19
4. Kansen pakken en waarmaken	20
4.1. Bereikbaarheid	20
4.1.1. Hou Mainports dichtbij en voorkom dichtslibben	21
4.1.2. Dichtbij moet snel zijn: goede interne verbindingen	22
4.1.3. Innoveren binnen vervoersmogelijkheden	24
4.2. Ruimte	25
4.2.1. Ruimte voor groei op agrologistieke bedrijventerreinen	26
4.2.2. Passende ruimtelijke voorschriften	27
4.2.3. Voldoende ruimte geven aan glastuinbouw	27
4.3. Duurzaamheid	28
4.4. Innovatie	30
5. Doorpakken	32

Samenvatting

positie &
betekenis

Positie & betekenis van het agrologistieke cluster Westland

De agrologistieke bedrijventerreinen Westland zijn geconcentreerd op 3 locaties: langs de A20 nabij knooppunt Westerlee (Maasdijk en De Lier), ABC Westland in Poeldijk en voor de sierteelt is dat het terrein van Royal FloraHolland Naaldwijk.

Dat het Westland een krachtig en toonaangevend centrum binnen de Europese en mondiale tuinbouwsector is, is genoegzaam bekend. Binnen dat cluster spelen de agrologistieke bedrijventerreinen een sleutelrol. Een sleutelrol in logistics, een sleutelrol in 'value added' activiteiten (zoals rijpen, sorteren en verpakken), een sleutelrol in internationale marketing & sales van bloemen, planten, groenten en fruit en een sleutelrol in de 'besturing' van (mondiale) versstromen. De handelsstromen die grotendeels via de bedrijventerreinen lopen, hebben een waarde van diverse miljarden euro. De werkgelegenheid op de terreinen wordt ingeschat op meer dan 12.500 mensen. Zie daar de belangrijke positie en betekenis van de terreinen. En die betekenis neemt bepaald niet af, sterker nog, de rol en de activiteiten groeien.

ambitie

Gezonde ambitie

Bij deze belangrijke rol hoort ambitie, zo hebben de gezamenlijke agrologistieke bedrijventerreinen enkele jaren geleden afgesproken. De ambitie is:

Het agrologistieke cluster Westland de nummer 1 in Europa

Het waarmaken van die ambitie vraagt veel van de individuele bedrijven maar ook van de samenwerkende agrologistieke bedrijventerreinen. Het is goed te zien dat de bedrijventerreinen niet alleen staan in deze ambitie. Gemeente, provincie en landelijke overheid erkennen het belang en maken werk van diverse acties die bijdragen aan de realisatie van de ambitie.

beweging

Groei verwacht

De verwachte groei komt niet uit de lucht vallen. De groei wordt gedreven door trends en structurele ontwikkelingen:

- Over de gehele breedte wordt lichte groei in consumptie van groente, fruit, bloemen en planten verwacht in Europa. Enkele producten laten spectaculaire groeicijfers zien, zoals zachtfruit, avocado en mango;
- Vlugger, Vaker, Verser heeft grote impact op logistiek. De orderfrequentie stijgt, de ordergrootte daalt en 24/7 leveren is de nieuwe norm. Leveren via e-tail kanalen versterkt dat alleen maar;
- Value added logistics groeit sterk. Dat wil zeggen kleinpak-activiteiten, koelen, rijpen, sorteren, snijden, etc. De toegevoegde waarde neemt toe. Opvallend daarbij is dat de eerder verwachte groei van 'aftuin-verladingen' stagneert. Kleinpak groeit en dat gebeurt vooral op de logistieke hotspots, dus op de bedrijventerreinen;
- In elke schakel van de keten is schaalvergroting zichtbaar. Minder maar grotere bedrijven. Ook in groothandel en logistiek zien we deze ontwikkeling. Minder maar grotere en krachtigere spelers. Dat heeft invloed op de ruimtevrage. Bijvoorbeeld minder maar grotere multifunctionele panden met interne specialisaties op koelen, rijpen, verpakken met steeds meer robotisering en automatisering;
- Door digitalisering worden transacties ontkoppeld van de logistieke stromen. De traditionele 'centrale marktplaatsgedachte' verdwijnt. Echter, omdat bestellingen samengesteld, geconsolideerd en efficiënt naar het achterland gedistribueerd moeten worden, wordt verwacht dat logistieke clusterkracht een belangrijke rol blijft spelen. Dikke stromen met Afrikaanse bloemen en Zuid-Amerikaans fruit blijven via onder meer het Westland lopen. Het belang van de samenwerking met de beide Mainports zal duidelijk zijn.

Genoemde ontwikkelingen hebben grote gevolgen voor de agrologistiek. Een cluster dat excelleert in logistieke capaciteiten, veel VAL activiteiten verricht en direct toegang heeft tot producten om deze snel aan klanten te kunnen leveren, kan snel inspelen op deze ontwikkelingen. Het Westland heeft dit allemaal in huis en daarmee de potentie om haar concurrentiekracht en marktaandeel te vergroten. Dat gaat uiteraard niet vanzelf. Maatregelen zijn nodig. Deze hebben betrekking op 4 thema's: bereikbaarheid, ruimte, duurzaamheid en innovatie.

maatregelen

Maatregelen op 4 thema's

In goede samenwerking met de overheid is de afgelopen jaren veel bereikt maar om in te kunnen spelen op toekomstige groei, verandering in logistieke ketens, digitalisering en ontwikkelingen in consumentenvraag, is meer nodig. Onderstaand per thema de belangrijkste maatregelen.

Box 1 Bereikbaarheid: samenvatting gewenste maatregelen

Voor de korte (2025) en middellange termijn (2030) heeft het agrologistieke cluster behoefte aan excellente bereikbaarheid en snelle verbindingen met de Rotterdamse haven, Schiphol en goed functionerende interne verbindingen. Voor de (middel)lange termijn zijn multimodale oplossingen en inzet van technologische innovaties in beeld om de bereikbaarheid van het cluster op peil te houden.

2025	2030	2040
Verbreding Veilingroute	A4-A20 corridor	
Verbreding N213		
Verbetering doorstroming knooppunt Bruinsma	N213 drie ongelijkvloerse kruisingen (o.a. knooppunt Bruinsma)	
Vlinderstructuur afmaken		
Scheiding verkeersstromen ten behoeve van fietsveiligheid	Verbindingen voor agrologistiek verkeer tussen bedrijventerreinen	Geautomatiseerde verbindingen tussen agrobedrijventerreinen
Oplossen doorstroming op- en afritten A20 (o.a. hondenbot)		
Parkeervoorzieningen en parkeerbeleid op de terreinen en aan de poorten van Westland verbeteren (o.a. zoutloods Maasdijk)		
Coolport Westland	Railterminal	
A16/A13 corridor	A4 verbreding tussen Mainports en aansluiting op de Greenport	Derde westelijke oeververbinding Oranjetunnel

Box 2 Ruimte: samenvatting gewenste maatregelen

Het cluster heeft behoefte aan voldoende uitbreidingsruimte. Op korte termijn (2025) betekent dit tegemoetkomen aan ruimtevraag van 20 hectare en aanvullend 15 hectare voor de periode tot 2030. Daarnaast is het gewenst om het bestaande ruimtegebruik te optimaliseren door passende ruimtelijke voorschriften in te stellen. Sturing vanuit de overheid op vestiging van bedrijven ziet het cluster als ongewenst. Tot slot hecht het agrologistieke cluster waarde aan voldoende (ontwikkel)ruimte voor de glastuinbouw om de sterke positie van de Greenport te behouden.

2025	2030	2040
Uitbreiding agrologistieke terreinen met 20 ha	Uitbreiding agrologistieke terreinen met 15 ha	Uitbreiding agrologistieke terreinen met 15 ha
Intensiever ruimtegebruik: geen hoogtebeperkingen		
Flexibele bestemmingen in bestemmings-/omgevingsplan		

Box 3 Duurzaamheid: samenvatting gewenste maatregelen

In lijn met de ambitie van de glastuinbouw wil het agrologistieke cluster eveneens werk maken van verduurzaming. Hiertoe zijn drie actielijnen qua maatregelen in beeld: gebruik duurzaam opgewekte energie, beperken voertuigkilometers (o.a. door inzet andere modaliteiten) en elektrisch rijden. Daarnaast is inzet op energiebesparing vanzelfsprekend.

2025	2030	2040
30% duurzame energie	50% duurzame energie	100% duurzame energie
40% aanvoer van buiten Nederland (West-Europa?) per schip	60% aanvoer van buiten Nederland per schip	80% aanvoer van buiten Nederland per schip
5% afvoer via trein of binnenvaart	15% afvoer via trein of binnenvaart	25% afvoer via trein of binnenvaart
40% elektrisch rijden	60% elektrisch rijden	80% elektrisch rijden

Box 4 Innovatie: samenvatting gewenste maatregelen

Voor wat betreft innovatie zet het agrologistieke cluster in op het onderhouden van relaties met (inter)nationale kenniscentra, het aantrekken van talent, robotisering, cross sectorale samenwerking en de ontwikkeling van de Greenport Horti Campus als kristallisatiepunt voor innovatie in de Greenport.

2025	2030	2040
Verbeteren OV verbindingen tussen stad en bedrijventerreinen	Verdergaande samenwerking internationale kenniscentra	
Robotiseringspilots afgerond	Vergaande robotisering op bedrijventerreinen	Handelingen op bedrijventerreinen volledig geautomatiseerd
Pilots afwikkeling in Westland van containers uit de haven afgerond	Faciliteiten voor afwikkeling containers full scale in het Westland	

Doorpakken

Samenwerken

Bedrijven investeren fors in hun ontwikkeling. Het gehele tuinbouwcluster in het Westland is niet alleen het trekpaard van de lokale economie, maar ook landelijk is het cluster van grote economische waarde. De agrologistieke bedrijventerreinen zijn ambitieus: de nummer één zijn en blijven. Samenwerking is daarvoor noodzakelijk. Samenwerking met ketenpartners, samenwerking met overheden en goede relaties met omwonenden.

De gemeente Westland, de provincie Zuid-Holland en het Rijk erkennen het belang van het agrologistieke cluster. Het cluster wil de samenwerking aangaan op de vier thema's. Samen met de overheden de vraagstukken rondom bereikbaarheid, ruimte, duurzaamheid en innovatie oppakken. Kansen genoeg maar van groot belang is dat er nu versneld wordt doorgepakt. Het Cluster Agrologistieke Bedrijventerreinen Westland is er klaar voor!

1. Veel bereikt, ambities onverminderd hoog

Dat het Westland een krachtig en toonaangevend centrum binnen de Europese en mondiale tuinbouwsector is, is genoegzaam bekend. Binnen het Westlandse tuinbouwcluster spelen de agrologistieke bedrijventerreinen een sleutelrol. Een sleutelrol in logistics, een sleutelrol in 'value added' activiteiten (zoals rijpen, sorteren en verpakken), een sleutelrol in internationale marketing & sales van bloemen, planten, groenten en fruit en een sleutelrol in de 'besturing' van (mondiale) versstromen. Die rol neemt bepaald niet af, sterker nog de rol en de activiteiten groeien.

Bij deze belangrijke rol hoort ambitie, zo hebben de gezamenlijke agrologistieke bedrijventerreinen¹⁾ enkele jaren geleden afgesproken. De ambitie is:

Het agrologistieke cluster Westland de nummer 1 in Europa

Het waarmaken van die ambitie vraagt veel van de individuele bedrijven maar ook van de samenwerkende agrologistieke bedrijventerreinen. Het is goed te zien dat de bedrijventerreinen niet alleen staan in deze ambitie. Gemeente, provincie en landelijke overheid erkennen het belang. Maatregelen zijn in samenwerking met het bedrijfsleven genomen en is er veel bereikt. Een greep uit de resultaten:

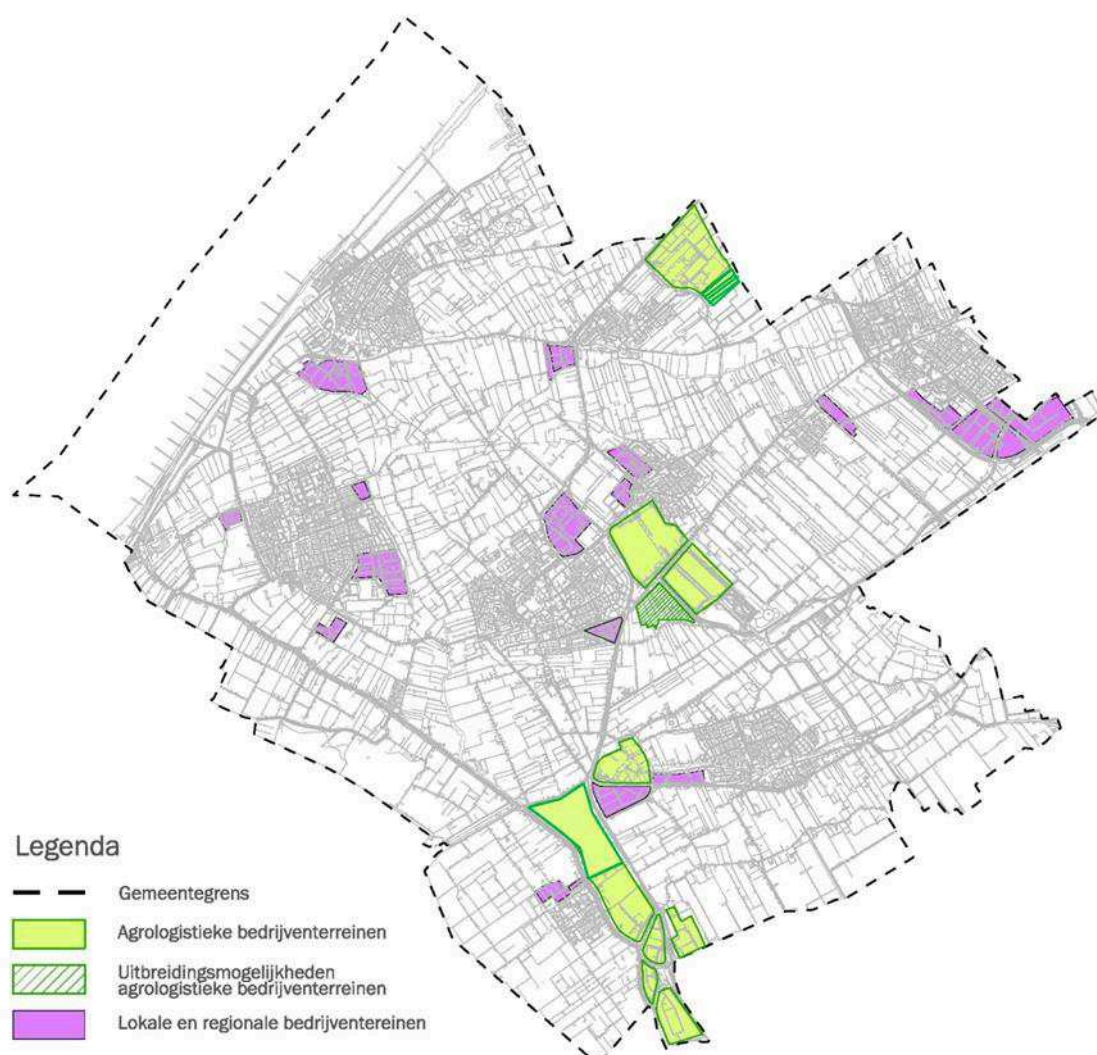
- Westerleeplein en de nieuwe N223 richting Maasdijk;
- Vlietpolderplein;
- De A4 door Midden-Delfland;
- Het World Horti Center.

Daarnaast wordt momenteel nieuwe infrastructuur gerealiseerd. Denk aan de verbreding van de Veilingroute, de aansluiting van de Veilingroute op het Vlietpolderplein, de verbreding van de N213 en de N211 tussen knooppunt 'Bruinsma' en Den Haag en de realisatie van de Blankenburgtunnel.

Veel is bereikt maar om in te kunnen spelen op toekomstige groei, verandering in logistieke ketens, in digitalisering en op ontwikkelingen in consumentenvraag, is meer nodig. Deze visie gaat in op deze trends & ontwikkelingen en geeft aan welke maatregelen noodzakelijk zijn om de ambities waar te maken. De gewenste maatregelen zijn weergegeven in hoofdstuk 4 en hebben betrekking op 4 thema's: bereikbaarheid, ruimte, duurzaamheid en innovatie.

Een belangrijke voorwaarde voor succes is samenwerking tussen bedrijven in het totale tuinbouwcluster en overheden. ***De gedeelde ambitie, het nummer één agrologistieke cluster in Europa, kan hierbij het vertrekpunt zijn.***

¹⁾ Deze visie is opgesteld door de volgende agrologistieke bedrijventerreinen: ABC Westland, Coldenhove, Handelscentrum Westerlee, Honderdland, Poortcamp en Transportcentrum Westland. Samenstelling tekst door Florpartners en BCI.

Figuur 1.1 Kaart met agrologistieke bedrijventerreinen

2. Positionering agrologistieke cluster

Het Westlandse agrologistieke cluster is een belangrijke spil binnen het totale tuinbouwcomplex. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op:

- 2.1: Wijze waarop het agrologistieke cluster functioneert en wat de grondslag is onder het concurrentievermogen van het cluster;
- 2.2: Feiten en cijfers over het economisch belang en het internationale karakter van het agrologistieke cluster;
- 2.3: Beleidscontext waarin het economisch belang van het cluster en de noodzaak om de concurrentiekracht van het cluster op peil te houden, wordt onderschreven.

2.1. Agrologistiek Westland: belangrijke draaischijf in Europa

Het Nederlandse tuinbouwcluster is mondiale top. Zo heeft Nederland een wereldwijd toonaangevende positie in productie, technologie, logistieke performance en kennis. De bedrijven binnen het cluster vormen een krachtig samenhangend en samenwerkend nationaal netwerk met veel internationale vertakkingen. Het Westland neemt in dat netwerk, als grootste tuinbouwgemeente van Nederland, een belangrijke rol in. De agrologistieke bedrijventerreinen in het Westland hebben logistiek gezien een sleutelpositie.

Deze bedrijventerreinen vormen als het ware de draaischijf binnen de gehele keten. Onder het agrologistieke cluster wordt in deze visie verstaan: de activiteiten die nodig zijn om groenten, fruit en sierteeltproducten na de oogst binnen 18 uur na bestelling bij de retail te krijgen. Het gaat daarbij onder andere om inkoop, verkoop, crossdock, verladen, transport maar ook zogenaamde 'value added' activiteiten zoals kleinpakken, sorteren, rijpen, verpakken en koelen van producten. Deze bedrijfsactiviteiten zijn in Westland geconcentreerd op een 7-tal bedrijventerreinen, die in 3 clusters gegroepeerd zijn: het terrein van Royal FloraHolland in Naaldwijk, de bedrijventerreinen nabij de A20 in De Lier en Maasdijk en tot slot ABC Westland in Poeldijk (zie figuur 1.1).

Vestiging binnen het cluster cruciaal

Uit recent onderzoek² is gebleken dat agrologistieke bedrijven in het cluster gevestigd willen zijn. Diverse criteria spelen een rol bij vestigingskeuze. Ligging en bereikbaarheid zijn belangrijk en logischerwijs spelen ook ruimte om te groeien en de kosten een rol. Het belangrijkste criterium is echter de zogenaamde 'clusterkracht' van een locatie.

Wat houdt clusterkracht in? De essentie van clusterkracht is als volgt: het feit dat toeleveranciers, collega's/concurrenten en veel logistieke dienstverleners dichtbij elkaar zijn gevestigd, resulteert in hoge 'logistieke dichtheid'. Hoge logistieke dichtheid betekent grote beschikbaarheid van logistiek en hoge snelheid. En dat is belangrijk om 'Vaker, Vlugger en Verser' waar te maken. Dit alles tegen relatief lage kosten omdat er in totaliteit grote volumes te verladen zijn. Vestiging binnen het cluster is voor de agrologistieke bedrijven derhalve cruciaal.

² BCI, Florpartners en POSAD (2017) Strategie voor de ontwikkeling en profilering van agrologistieke bedrijventerreinen in Greenport Westland-Oostland. In opdracht van Greenport Westland-Oostland.

2.2. Het agrologistieke cluster in cijfers

Bedrijven en werkgelegenheid

Uit tabel 2.1 blijkt het belang van het cluster: meer dan de helft van het oppervlak van alle bedrijventerreinen binnen Westland behoort tot het agrologistieke cluster. Het totaal aantal werkzame personen is 40% van alle bedrijventerreinen in Westland. Dit is circa 12% van de werkgelegenheid in heel Westland. Dit betreft de werkgelegenheid zoals geregistreerd in databases. De schattingen van het agrologistieke cluster op basis van eigen ervaring zijn echter substantieel hoger, te weten 10.000-15.000 werkzame personen. Op de terreinen is namelijk grootschalige inzet van flexibele krachten, die niet altijd correct wordt geregistreerd in databases.

Tabel 2.1 Belang agrologistieke bedrijventerreinen

	Agrologistieke bedrijventerreinen*	Totaal bedrijventerreinen Westland	Aandeel agrologistiek
Netto oppervlakte (ha)	297	523	57
Bedrijfsvestigingen (#)	391	1.676	23
Werkzame personen (#)	7.234 (12.500-15.000)**	17.921	40

* Uitgaande van de volgende terreinen: ABC Westland, Royal FloraHolland, Trade Park Westland, Trade Park Westland Mars, Coldenhove, Coldenhovenlaan (Agrologistiek Centrum), Handelscentrum Westerlee, Honderdland, Honderdland fase 2 en Transportcentrum Westland.

** Inschattingen vanuit het bedrijfsleven.

Bronnen: Infodesk bedrijventerreinen provincie Zuid-Holland (oppervlak, peildatum 01-01-2018) en Eye-locus provincie Zuid-Holland (vestigingen en werkzame personen, peildatum 01-01-2015).

In tabel 2.2 is aangegeven wat de herkomst is van groenten en fruit dat wordt ingevoerd door Nederland. De categorie Overig Midden- en Zuid-Amerika is het grootst met een importwaarde van circa € 1,9 mld. (voornamelijk exoten), gevolgd door Spanje (citrus, groenten), België, Duitsland, Brazilië en Zuid-Afrika. De haven van Rotterdam speelt een belangrijke rol in de invoer van stromen van overzees product.

Tabel 2.2 Top 10 landen invoerwaarde groenten en fruit (€ mln.)

	Invoerwaarde	Aandeel in totaal
Overige Midden- en Zuid Amerika	1.861	17
Spanje	1.287	12
België	1.233	11
Duitsland	1.206	11
Brazilië	677	6
Zuid-Afrika	669	6
Verenigde Staten	472	4
Overig Azië	387	3
Frankrijk	381	3
Overig Noord-Afrika	338	3
Overige landen wereld	2.593	23
Totaal wereld	11.104	100

Bron: CBS (peildatum 2017, voorlopige cijfers).

De Nederlandse uitvoer van groenten en fruit staat weergegeven in tabel 2.3. De totale waarde is circa € 17,3 mld. Duitsland is met een derde van de totale waarde de grootste buitenlandse afzetmarkt voor groenten en fruit dat Nederlandse bedrijven exporteren. Buurlanden, te weten Duitsland, Verenigd Koninkrijk, België en Frankrijk, zijn gezamenlijk goed voor ruim 60 procent van de Nederlandse export. De recente ontwikkelingen ten aanzien van Brexit maken dat de perspectieven voor wat betreft het Verenigd Koninkrijk onduidelijk en daarmee onzeker zijn.

Tabel 2.3 Top 10 landen uitvoerwaarde groenten en fruit (€ mln.)

	Uitvoerwaarde	Aandeel in totaal
Duitsland	5.480	32
Verenigd Koninkrijk	2.004	12
België (vanaf 2000)	1.609	9
Frankrijk	1.359	8
Zweden	596	3
Polen	588	3
Italië	515	3
Spanje	424	2
Denemarken	422	2
Noorwegen	387	2
Overige landen wereld	3.870	22
Totaal wereld	17.254	100

Bron: CBS (peildatum 2017, voorlopige cijfers).

Import en export sierteelt

Tabel 2.4 geeft aan wat de herkomst is van sierteeltproducten die via marktplaats Royal FloraHolland door Nederland worden geïmporteerd. Kenia en Ethiopië zijn hierin dominant met ruim twee derde aandeel in het totaal. Het betreft vooral snijbloemen die uit deze landen worden geïmporteerd (o.a. rozen). Uit buurlanden België en Duitsland worden vooral planten geïmporteerd.

Tabel 2.4 Top 10 landen invoerwaarde sierteelt (€ mln.)

	Invoerwaarde	Aandeel in totaal
Kenia	358	44
Ethiopië	178	22
Israël	65	8
België	42	5
Duitsland	33	4
Spanje	24	3
Italië	21	3
Zimbabwe	19	2
Denemarken	13	2
Ecuador	9	1
Overige landen wereld	44	5
Totaal wereld	805	100

Bron: Royal FloraHolland (peildatum 2017).

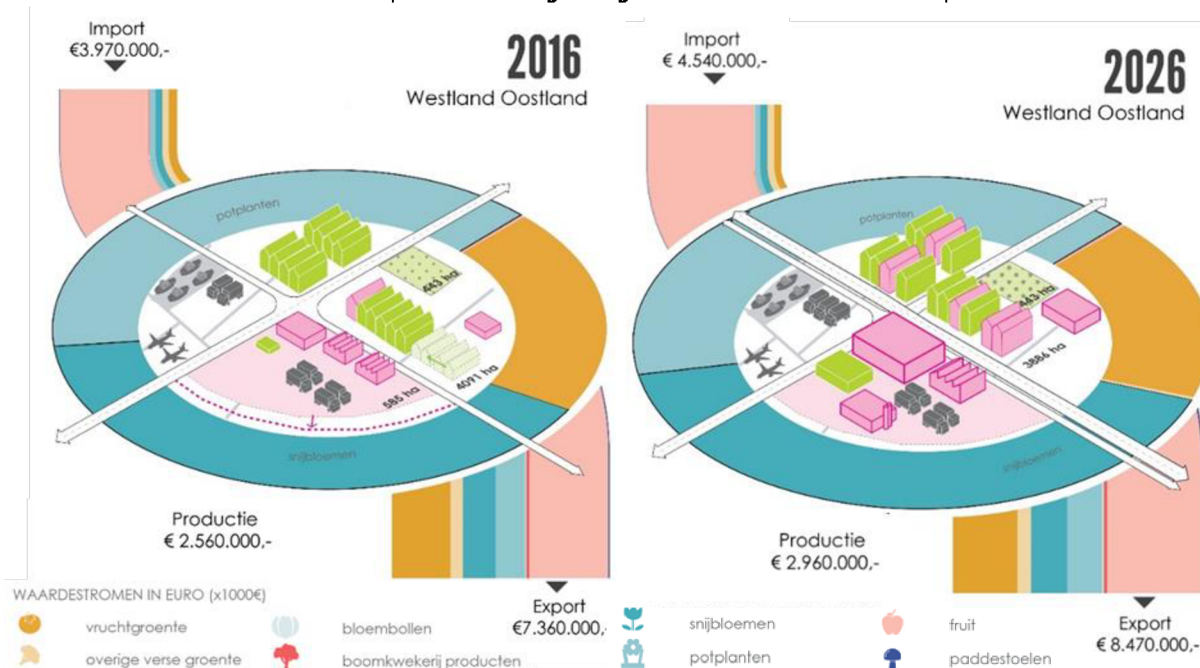
In tabel 2.5 is zichtbaar dat Duitsland circa een derde van het via marktplaats Royal FloraHolland verhandelde exporttotaal vertegenwoordigt, en daarmee verreweg de grootste buitenlandse afzetmarkt is. Buurlanden, te weten Duitsland, Verenigd Koninkrijk, België en Frankrijk, zijn gezamenlijk goed voor 63% van de totale export.

Tabel 2.5 Top 10 landen uitvoerwaarde sierteelt (€ mln.)

	Uitvoerwaarde	Aandeel in totaal
Duitsland	1.727	29
Verenigd Koninkrijk	837	14
Frankrijk	785	13
Italië	320	5
België	263	4
Polen	230	4
Zwitserland	191	3
Zweden	179	3
Rusland	165	3
Oostenrijk	138	2
Overige landen wereld	1.171	19
Totaal wereld	6.006	100

Bron: Royal FloraHolland, op basis van Floridata (peildatum 2017).

Onderstaande figuren geven de economische waarden en diversiteit weer van Greenport Westland/Oostland (nieuwe naam Greenport West-Holland). Greenport West-Holland is binnen het Nederlandse tuinbouwcomplex verreweg het grootste en het meest complete cluster.

Figuur 2.1 Import- productie- en exportstromen 2016 en 2026.

Bron: Florpartners en POSAD (juli 2016) Greenports 3.0 Profielschets en ontwikkeling. I.o.v. het Ministerie I&M en provincie Zuid-Holland.

Bovenstaande figuren laten zien dat de verwachte groei van het cluster fors is. De productiewaarde neemt toe maar vooral de import van exoten en zachtfruit laat hoge groeicijfers zien. Recentere cijfers geven aan dat de groei van zachtfruit en exoten nog hoger is dan in 2016 werd voorspeld. Het Westland maakt ongeveer 60% uit van de economische waarde van Greenport West-Holland.

In 2017 is een studie³ uitgevoerd waarin onder meer is gekeken naar de kwaliteit van individuele agrologistieke terreinen in Westland. Hierbij is gekeken naar de volgende factoren: ligging & bereikbaarheid, ontwikkelingsmogelijkheden, (aantrekkings)kracht (o.a. bezettingsgraad, imago, ondernemerschap eigenaar), clusterkracht, kwaliteit terrein en financiële aantrekkelijkheid. In onderstaande figuur is een overall beeld geschetst van de Westlandse agrologistieke terreinen op basis van de individuele beoordelingen. Over het algemeen kan gesteld worden dat de terreinen 'er goed op staan'. Als gevolg van de sterke concentratie van agrologistieke bedrijvigheid is de clusterkracht op de terreinen fors waardoor het Westland één van de voorkeurslocaties is voor agrologistieke bedrijven. Dit wordt geïllustreerd door het grote aantal topspelers dat is gevestigd op deze terreinen. **Duidelijk is dat de belangrijkste verbeterpunten ligging & bereikbaarheid en de ontwikkelingsmogelijkheden (=ruimte om te groeien) zijn.**

³ BCI, Florpartners en POSAD (2017) Strategie voor de ontwikkeling en profilering van agrologistieke bedrijventerreinen in Greenport Westland-Oostland. In opdracht van Greenport Westland-Oostland.

Figuur 2.2 Kwaliteit Agro bedrijventerreinen Westland. Hoge scores maar ontwikkelingsmogelijkheden (ruimte) en ligging en bereikbaarheid kunnen beter.
 Topspelers op agrobodrijventerreinen: bron Hillenraad 100 en Agrologistieke Top 35.

2.3. In beleid

Het economische belang van het agrologistieke cluster en de noodzaak om de concurrentiekracht van het cluster op peil te houden, worden onderschreven op alle beleidsniveaus: nationaal, regionaal en lokaal. In deze paragraaf is een overzicht gegeven van de belangrijkste beleidsambities.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

Ministerie van Infrastructuur en Ruimte, 2012

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) heeft de rijksoverheid haar visie op Nederland in 2040 omschreven. Deze visie spreekt van een Nederland dat concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig is. Hierbinnen is de Greenport geïdentificeerd als concentratiegebied voor de topsectoren Agrofood en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen. Deze sectoren kennen in deze gebieden een ketenclustering van innovatie, productie, handel en logistiek. Nodig voor het versterken van de Greenport zijn o.a. het optimaal benutten en waar nodig verbeteren van de bereikbaarheid en de realisatie van een multimodaal logistiek netwerk. Daarnaast wordt gewezen op de potenties van het versterken van de koppeling tussen de Greenport en de Mainport Rotterdam. Ook komen de negatieve economische effecten aan de orde als tuinbouw plaats moet maken voor grootschalige woningbouw.

Impulsagenda Greenports 3.0

Greenports, bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen, 2017

In het kader van Greenports 3.0 is het de ambitie van bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen om toe te werken naar een samenhangend netwerk van Greenports dat via de Mainports verbonden is met de wereld. Ten behoeve van deze ambitie wordt ingezet op het realiseren van doorbraken ten aanzien van het slim organiseren van goederenvervoer (digitalisering, data-uitwisseling en synchromodaal transport), verduurzaming (klimaat- en CO₂-neutrale tuinbouw), modernisering van de Greenports, innovatie (opstellen van een Innovatiepact) en internationale positionering van het tuinbouw- en sierteeltproduct.

Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM)

Provincie Zuid-Holland, geconsolideerde versie 2018

De Visie Ruimte en Mobiliteit is de structuurvisie van de provincie Zuid-Holland. De visie biedt een perspectief voor de gewenste ontwikkeling van Zuid-Holland. De Greenports zijn een belangrijk onderdeel van de VRM. De provincie wil de Greenports in Zuid-Holland waar mogelijk versterken. Het proces van verdergaande schaalvergroting, innovatie, verduurzaming en vlechteling van het logistieke netwerk van de Greenports met de Rotterdamse haven is hierbij steeds belangrijker. Er wordt ingezet op het verbeteren van de (logistieke) verbindingen en de infrastructuur tussen Mainport Rotterdam en logistieke gebieden van de Greenports (waaronder Venlo). Daarnaast ziet de provincie een belangrijke opgave in het verbeteren van de interne ontsluiting van het Westland. Het mengen van functies op terreinen zal bij uitzondering worden toegestaan mits goed onderbouwd.

MIRT-onderzoek Bereikbaarheid Rotterdam Den Haag

Gemeente Rotterdam, Gemeente Den Haag, Provincie Zuid-Holland, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2017

Het MIRT staat voor het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. In het MIRT zijn rijksprojecten en -programma's opgenomen aan de hand waarvan gewerkt wordt aan de ruimtelijke inrichting van Nederland. In 2017 is het MIRT-onderzoek Bereikbaarheid Rotterdam Den Haag afgerond met oplossingsrichtingen en uitgangspunten die bijdragen aan verbeteren van de bereikbaarheid op een manier die bijdraagt aan "het vergroten van de me-

tropolitane samenhang en de agglomeratiekracht⁴ van de regio Rotterdam Den Haag." Specifiek voor het Westland en de Greenport wordt gesteld dat het garanderen van een goede bereikbaarheid voor de agrologistiek essentieel is. Hiertoe worden de volgende oplossingsrichtingen geschetst voor de korte termijn: het ontwikkelen van R-netverbindingen met Den Haag, Delft en Rotterdam via de Horticultus, ontwikkeling synchromodale hubs (o.a. Coolport) en gedragsbeïnvloeding om de doorstroming voor het goederenvervoer te verbeteren. Voor de middellange termijn wordt het verbeteren van de doorstroming op de Veilingroute, als onderdeel van het integraal gebiedsontwikkelingsproject Corridor A4-A20, als oplossingsrichting gezien.

Roadmap Next Economy

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), 2016

Geïnspireerd door de Amerikaanse econoom Jeremy Rifkin heeft de MRDH de Roadmap Next Economy (RNE) opgesteld. Vertrekpunt is de gedachte dat een nieuwe economie (next economy) ontstaat waarin de samensmelting van internet- en communicatietechnologie met nieuwe vormen van decentrale energie, vergaande gevolgen zal hebben voor communicatie, mobiliteit, energieopwekking en -verbruik en de manier waarop de economie is georganiseerd. In deze context heeft de MRDH in de RNE haar ambitie vervat in de vijf transitiepaden. Hierbij is een rol weggelegd voor de Greenport in de volgende transitiepaden: Smart Digital Delta (o.a. Smart AgriLogistics en Growing as a Service), Smart Energy Delta (geothermie, restwarmte, CO2 netwerk, smart grids en windmolens), Circular Economy (e.g. ingrediënten uit tuinbouwproducten voor farmaceutische toepassingen) en Entrepreneurial Region (e.g. versterken netwerk op start-ups en scale-ups te stimuleren).

Structuurvisie Westland 2025, perspectief 2040

Gemeente Westland, 2013

De gemeente Westland heeft in de structuurvisie haar visie op de ruimtelijk ontwikkeling van Westland beschreven. De gemeente ambieert versterking van de Greenport - als belangrijke drager onder het economisch functioneren van de gemeente - in een omgeving waarin het voor mensen goed wonen, werken en recreëren is. Gesteld wordt dat de primaire, toeleverende, verwerkende en distribuerende bedrijven in het Greenportcluster complementair zijn aan elkaar. Vanuit economisch perspectief zet de gemeente naar 2025 in op groei en verduurzaming van het cluster, modernisering van het teeltareaal, ruimtelijke kwaliteit/veiligheid als randvoorwaarde, vitale lokale economie en bereikbaarheid.

⁴ "Gekoppeld aan bereikbaarheid betreft agglomeratiekracht het aantal mensen – inwoners, bedrijven, voorzieningen – dat elkaar snel en gemakkelijk kan bereiken in een aantrekkelijke omgeving. Dichtheid, nabijheid en bereikbaarheid zijn cruciale begrippen die hierin een rol spelen."

3. Trends en ontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de toekomstverwachtingen van het agrologistieke cluster aan de hand van de meest invloedrijke trends en ontwikkelingen ten aanzien van:

- 3.1: Groei van de vraag in Europa en daarbuiten;
- 3.2: Verandering van de vraag;
- 3.3: Verandering in aanbod;
- 3.4: Veranderingen in de structuur van ketens;
- 3.5: Samenwerking bedrijfsleven-overheden.

3.1. Groei van de vraag in Europa en daarbuiten

Aangezien consumenten in toenemende mate waarde hechten aan een gezonde levensstijl en kwaliteit van leven (quality of life & living) zijn de overall perspectieven voor groenten, fruit- en sierteeltproducten gunstig.

Groeiverwachtingen voor de belangrijke West- en Noord-Europese markt

- Vruchtgroenten: beperkte groei in volume. Wel groei in waarde;
- Zachtfruit en exoten: deze segmenten hebben de afgelopen jaren spectaculaire groeicijfers laten zien. De verwachting is dat deze groei zich doorzet. Zachtfruit, mango's en avocado's zijn daarbij de opvallendste groeiers;
- Bloemen en planten: lichte jaarlijkse groei;
- Onzeker zijn de gevolgen van de Brexit. De verwachting is dat dit hoogstens tot een tijdelijke dip zal leiden. Het Verenigd Koninkrijk (VK) heeft namelijk een lage zelfvoorzieningsgraad, zowel in groenten (e.g. tomaten 20% en paprika's 11%⁵) als in bloemen en planten. Nederland heeft voor deze producten een sterke exportpositie richting het VK. In tabel 2.3 is bijvoorbeeld zichtbaar dat het VK de tweede buitenlandse afzetmarkt is voor groenten en fruit. De impact van Brexit op handelsrelaties tussen het VK en Nederland is afhankelijk van de uitkomsten van de onderhandelingen tussen de Europese Unie en het VK over de toekomstige handelsrelatie. Hierbij worden afspraken gemaakt over producteisen, tarieven, controles (douane en fytosanitair), administratieve vereisten etc.

De groeiverwachtingen voor Oost-Europese markten zijn gunstig

- Door de economische groei in die landen stijgt de vraag naar bloemen en planten sterk. Illustratief hiervoor is de exportgroei van 22% van bloemen en planten naar Polen in 2017⁶. Ook voor groenten en fruit zijn de groeiverwachtingen gunstig;
- Rusland heeft veel potentie maar blijft een dark horse. Gezien de (politieke) onzekerheid is het lastig bouwen op deze markt.

Sterke groei buiten Europa

- De verwachting is dat Azië, Zuid-Amerika en op termijn Afrika spectaculaire groeicijfers in consumptie laten zien. Tuinbouwtoeleveranciers zoals kassenbouw maar ook de veredelingsbedrijven internationaliseren in rap tempo. In landen met toenemende welvaart en grootstedelijke agglomeraties zal de verslogistiek nog grote stappen kunnen maken. Hier liggen dus (grote) kansen voor de Nederlandse agrologistieke bedrijven. Wellicht door export van producten naar die landen maar vooral door kennistransfer, lokale aanwezigheid en deelname in consortia.

⁵ Bron: Rabobank (2017) De Nederlandse glasgroentesector naar voren. Bouwen aan een robuuste onderneming in 2025.

⁶ Bron: VGB (13-12-2017) Export bloemen en planten richting nieuw record van € 6 miljard.

Concluderend wordt gesteld dat de marktvooruitzichten gunstig zijn en het Westland haar deel in de waarde- en volumestijging zal kunnen en moeten pakken.

3.2. Verandering van de vraag

De vraag van klanten is de afgelopen jaren veranderd. Retailers bouwen voorraden af, willen vaker en 24/7 beleverd worden. Hierdoor is de orderfrequentie sterk gestegen terwijl de ordergrootte juist sterk is gedaald. Dit brengt grote logistieke veranderingen met zich mee waarop de Westlandse bedrijven goed kunnen inspelen. Het Westlandse cluster is immers sterk in logistiek.

De opkomst van digitale B2B platforms en de sterke groei van e-tail zal bovenstaande ontwikkeling van hogere orderfrequenties en kleinere ordergroottes versterken. Daarnaast leidt e-commerce tot steeds fijnmazigere distributie waarbij er een opgave ligt om deze processen zo efficiënt mogelijk in te richten. Snelheid van levering is daarbij steeds minder een concurrentievoordeel. Klanten verwachten niet anders.

Een andere belangrijke ontwikkeling is dat retailers maar ook de out-of home markt hogere en andere eisen stellen aan de productkwaliteit, presentatie en toegevoegde waarde concepten (ready to eat – ready to cook). Hierdoor nemen VAL activiteiten (Value Added Logistics) sterk toe. Denk bijvoorbeeld aan het rijpen van avocado's en mango's zodat deze 'ready-to-eat' zijn. Of denk aan verpakkingen die beter presenteren en betere houdbaarheid geven. Of aan half-fabricaat dat ready-to cook is zoals voorgesneden paprika's. In de sierteelt is een vergelijkbare beweging zichtbaar: kant-en-klaar product (bijvoorbeeld boeketten en bol-op-pot) dat direct het schap in kan.

Genoemde ontwikkelingen hebben grote gevolgen voor de logistiek. Een cluster dat excelleert in logistieke capaciteiten, veel VAL activiteiten verricht en direct toegang heeft tot producten om deze snel aan klanten te kunnen leveren, kan snel en zeer efficiënt inspelen op deze ontwikkelingen. Het Westland heeft dit allemaal in huis en daarmee de potentie om haar concurrentiekracht en marktaandeel te vergroten.

3.3. Verandering in aanbod

De toename en de veranderingen in vraag leiden uiteraard tot veranderingen in aanbod. We zien de volgende veranderingen.

Forse groei in import van zachtfruit en exoten

Deze ontwikkeling betreft de groeiende import van zachtfruit en exoten uit o.a. Zuid-Amerika. Maar ook de invoer van een product zoals de zoete aardappel groeit zeer sterk. De rol van de Rotterdamse haven als first port of call maakt dat de regio Greenport West-Holland een belangrijke positie heeft in de betreffende importketens. Containerisatie is gemeengoed geworden en dankzij nieuwe koeltechnieken kan de houdbaarheid van producten tijdens transport steeds beter worden gegarandeerd. Het Westland heeft hierdoor een belangrijke en groeiende relatie met Mainport Rotterdam. Goede en snelle verbindingen zijn daarbij van belang.

Voor vruchtgroenten is daarentegen een daling van de import zichtbaar, met name bij tomaten. Dit is te verklaren door de toename van jaarrond productie van tomaten in Nederland. Naar verwachting zullen ook andere vruchtgroenten meer jaarrond worden geproduceerd.

Internationale producenten zoeken de (consumenten)markt op

Grote buitenlandse producenten van exoten en zachtfruit kruipen dichterbij de markt en openen verkoopkantoren in Europa en gaan (lange termijn) samenwerkingsverbanden aan met logistieke dienstverleners voor opslag, sorteren en verpakken. Deze bedrijven vestigen zich veelal op de bedrijventerreinen in het Westland. De verwachting is dat deze trend zich voortzet.

Vruchtgroenteproductie waaiert uit, sierteeltproductie blijft nabij marktplaatsen

De schaalgrootte van vruchtgroentebedrijven is zo groot geworden dat geschikte locaties in het Westland niet of nauwelijks voorhanden zijn. Een deel van de vruchtgroentetuinders wijkt uit naar Zuidwest-Nederland en de Wieringermeer. Verwerking en kleinpakactiviteiten blijven echter dichtbij de klant en de logistiek plaatsvinden, dus in het Westland. Wel zijn er zogenaamde 'af-tuin-verladingen' met volle ladingen die direct naar het buitenland gaan. Echter door de kleinere wordende orders, stijgende orderfrequentie en de vraag naar een breed assortiment, is de verwachting dat de toename van af-tuin-verlading afvlakt en het product dus grotendeels eerst naar het Westland komt voor verwerking en kleinpak.

Sierteeltbedrijven hebben kleinere arealen (met hogere omzetten per m²). Het belang van vestiging dichtbij de marktplaats (Royal FloraHolland en de gevestigde groothandelsbedrijven) is voor sierteeltproductiebedrijven van groot belang en lijkt alleen maar belangrijker te worden omdat vaker en vlugger moet worden geleverd. Dat gold al langer voor potplanten en geldt nu ook voor bloemen.

Clusterkracht blijft van belang in de sierteelt, rol Mainport Schiphol belangrijk

De kracht van een goed functionerende marktplaats is onder andere een breed en diep assortiment. Dit aanbod clustert momenteel op een fysieke locatie maar zal in toenemende mate digitaliseren waardoor logistieke stromen ontkoppeld kunnen worden van digitale transacties op een centrale marktplaats. Echter, omdat bestellingen samengesteld, geconsolideerd en efficiënt naar het achterland gedistribueerd moeten worden, wordt verwacht dat logistieke clusterkracht een belangrijke rol blijft spelen en dikke stromen met Afrikaanse bloemen voor een belangrijk deel via Schiphol, Aalsmeer en het Westland blijven lopen.

Concluderend wordt gesteld dat de relatie Westland-Rotterdamse haven aan kracht wint. Daarnaast zorgt de hoge clusterkracht van het Westland ervoor dat de regio goed gepositioneerd is om in te spelen op veranderingen in vraag en aanbod van groenten, fruit en sierteeltproducten.

3.4. Veranderingen in de structuur van ketens

Naast veranderingen qua vraag en aanbod spelen ontwikkelingen met impact op de structuur van ketens. Hieronder worden de twee belangrijkste besproken.

Toename verticale samenwerking

Langzaam maar zeker ontstaan meer en sterkere verticale samenwerkingsverbanden tussen (groepen) producenten-groothandelsbedrijf-retailer. Het werken in relatief vaste constellaties van producenten-groothandelsbedrijf-retailer biedt voordelen qua kwaliteitsbeheersing, logistieke afstemming en geeft bovendien meer stabiliteit en controle voor de deelnemende ondernemingen. Digitalisering geldt als *enabler* voor dit proces waarbij het eenvoudig delen van informatie door de keten kansen biedt voor vraaggestuurde productie en minimalisering van voorraden. Door dit proces is de 'vrije dagmarkt' krimpende.

Consolidatie in elke schakel van de keten

In elke schakel van de keten is schaalvergroting zichtbaar. Het aantal productiebedrijven is in 10 jaar tijd gehalveerd, terwijl het areaal min of meer gelijk is gebleven. De verwachting is dat de komende 10 jaar het aantal bedrijven weer halveert. Ook in groothandel en logistiek zien we deze ontwikkeling. Minder maar grotere en krachtigere spelers. Dat heeft invloed op de ruimtevrage. Bijvoorbeeld minder maar grotere multifunctionele panden met interne specialisaties op koelen, rijpen, verpakken met steeds meer robotisering en automatisering.

3.5. Samenwerking bedrijfsleven-overheden

Aan ondernemerschap geen gebrek in het Westland. Bedrijven investeren fors in hun ontwikkeling. Het tuinbouwcluster in het Westland is niet alleen het trekpaard van de lokale economie, maar ook landelijk is het cluster van grote economische waarde. De gemeente Westland, de provincie Zuid-Holland en het Rijk erkennen het belang. Samen met de overheden willen we vraagstukken rondom bereikbaarheid, ruimte, duurzaamheid en innovatie oppakken. Het agrologistieke cluster is graag bereid op te treden in publiek-private samenwerkingsverbanden om initiatieven van de grond te krijgen.

4. Kansen pakken en waarmaken

Om kansen te kunnen pakken en waarmaken zijn gezamenlijke inspanningen en maatregelen nodig. Deze liggen op vier thema's:

- 4.1: Bereikbaarheid;
- 4.2: Ruimte;
- 4.3: Innovatie;
- 4.4: Duurzaamheid.

Per thema wordt een korte analyse van de kansen en knelpunten gegeven. Vervolgens wordt de visie van het agrologistieke cluster geschetst voor het betreffende thema. Daarna geven we aan welke concrete maatregelen moeten worden getroffen om de visie waar te maken.

4.1. Bereikbaarheid

Bereikbaarheid is een essentieel fundament onder het agrologistieke cluster. De kracht van het Westland is de snelheid waarmee een grote verscheidenheid aan producten kan worden geleverd. Dit stelt eisen aan de bereikbaarheid. Onderstaande box geeft een overzicht van de gewenste maatregelen.

Box: Overzicht gewenste maatregelen

Voor de korte (2025) en middellange termijn (2030) heeft het agrologistieke cluster behoefte aan excellente bereikbaarheid en snelle verbindingen met de Rotterdamse haven, Schiphol en goed functionerende interne verbindingen. Voor de (middel)lange termijn zijn multimodale oplossingen en inzet van technologische innovaties in beeld om de bereikbaarheid van het cluster op peil te houden.

Tabel 4.1 Overzicht gewenste maatregelen

2025	2030	2040
Verbreding Veilingroute	A4-A20 corridor	
Verbreding N213		
Verbetering doorstroming Knoop-punt Bruinsma	N213 drie ongelijkvloerse kruisingen (o.a. Knooppunt Bruinsma)	
Vlinderstructuur afmaken		
Scheiding verkeersstromen ten behoeve van veiligheid	Verbindingen voor agrologistiek verkeer tussen bedrijventerreinen	Geautomatiseerde verbindingen tussen agrobédrijventerreinen
Fly-overs N211		
Oplossen doorstroming op- en afritten A20 (o.a. hondenbot)		
Impuls openbaar vervoer		
Verbeteren fietsinfrastructuur		
Parkeervoorzieningen en parkeerbeleid op de terreinen en aan de poorten van Westland verbeteren (o.a. Zoutloods Maasdijk)		
Coolport Westland	Railterminal	
A16/A13 corridor	A4 verbreding tussen Mainports en aansluiting op de Greenport	
Westelijke Oeververbinding Blankenburgtunnel	A 15 doorstroming	Derde westelijke oeververbinding Oranjetunnel
Europese regelgeving voor LZV's	Truckplatooning	

4.1.1. Hou Mainports dichtbij en voorkom dichtslibben

Analyse

Een belangrijk deel van de versproducten wordt aangevoerd vanuit de haven van Rotterdam. Als gevolg van de verwachte toename van importstromen van exoten en zachtfruit zal deze aanvoer in de toekomst groeien. Daarnaast zijn er twee trends waarneembaar: containerisatie (minder bulk en meer toevoer met containers) en meer shortsea aanvoer. Met name voor bloemen geldt dat de snelle bereikbaarheid met Mainport Schiphol en Greenport Aalsmeer van groot belang is.

Gezien de grote samenhang met de andere Greenports en het grote belang van snelheid in logistiek binnen Nederland en naar omliggende landen, geeft de toename van files op hoofd-autosnelwegen problemen (kwartaalfiledruk 2018 t.o.v. vorig jaar 5,9% gestegen, bron Rijks-waterstaat).

Visie

Goede logistieke verbindingen tussen het agrologistieke cluster in het Westland met de Mainports Rotterdam en Schiphol, met de andere Greenports en met het Europese achterland zijn van levensbelang. De reistijden moeten zo veel mogelijk worden beperkt, op korte en op lange termijn, om bedrijven in staat te stellen snel en flexibel producten te transporteren.

Maatregelen

Het agrologistieke cluster is verheugd met de aanleg van de nieuwe westelijke oeververbinding, de Blankenburgtunnel. Om ervoor te zorgen dat de tunnel op korte termijn niet dichtslibt, is het agrologistieke cluster voorstander van het aanleggen van de derde (extra) westelijke oeververbinding, de Oranjetunnel. De doorgetrokken A4 in Midden-Delfland is eveneens positief voor het agrologistieke cluster, hoewel deze nu al dreigt dicht te slippen. Positief is het nieuwe verkeersplein Westerlee, de aansluiting vanuit het Vlietpolderplein op de Veilingroute en de eerste verbreding van de Veilingroute.

Tegelijkertijd zien we nieuwe knelpunten ontstaan door de toenemende verkeersdruk. Aanvullende maatregelen zijn nodig:

- De verbreding van de Veilingroute en verbeterde aansluiting op de A4 en fly-overs N211 (reeds in planvorming);
- A4/A20 corridor (reeds in planvorming);
- Oplossen doorstroming op- en afritten A20 (hondenbot): grootschalige woningbouw vraagt extra infra-maatregelen!);
- Verbeterde doorstroming van de hoofdautosnelwegen A4 tussen beide Mainports;
- Het realiseren van de A13/A16 corridor (reeds in planvorming);
- 3^e Westelijke oeververbinding, de Oranjetunnel (aansluitingen en op- en afritten, nader te bespreken);
- Verbetering doorstroming A15.

Om de reistijd tussen de Rotterdamse haven en het Westland te verkorten is vervoer over water een goede optie. Hierbij wordt geredeneerd vanuit de mogelijkheid om containers per barge van de Tweede Maasvlakte naar Vlaardingen te transporteren, waarna deze per vrachtwagen naar het Westland worden vervoerd. Een verkenning voor een terminal in Vlaardingen loopt (Coolport Westland). Dit biedt voordelen ten aanzien van de logistieke planning van bedrijven, ontlasting van het wegennet rond Rotterdam, verlaging van het aantal vrachtwagenkilometers en reductie van CO₂-uitstoot.

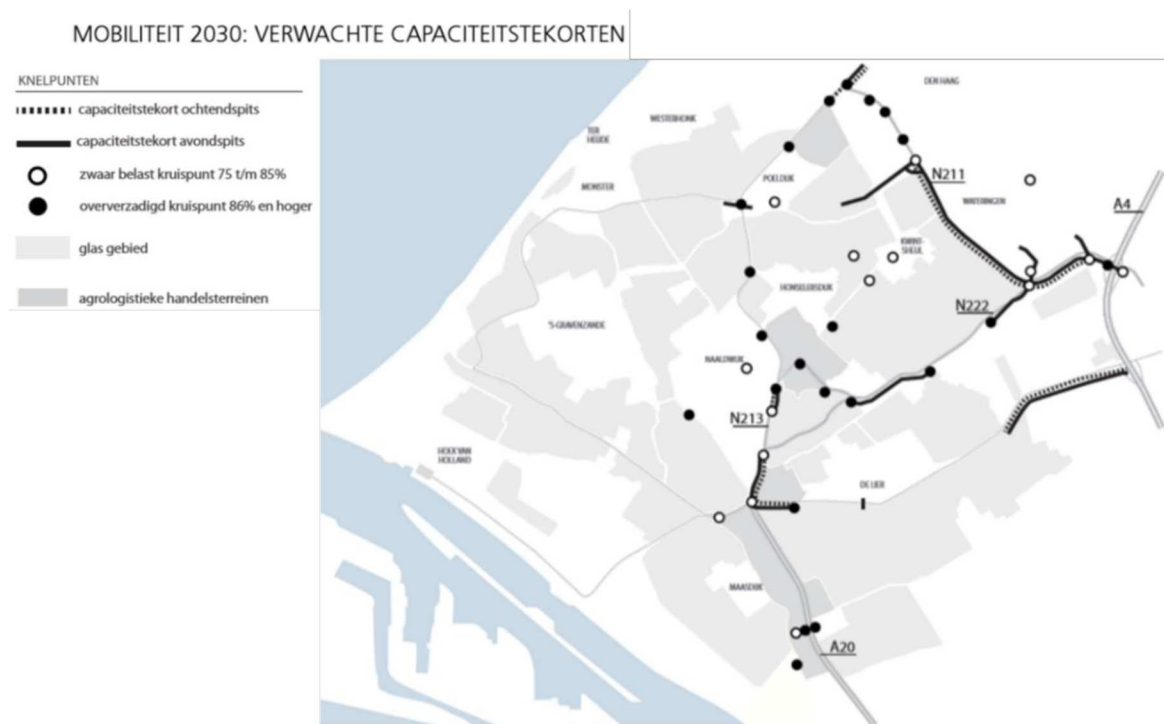
Gezien de ligging van de haven ten opzichte van het Westland in relatie tot de bestaande infrastructuur is vervoer per spoor kansrijk om te verkennen. In de toekomst zouden railverbindingen namelijk een rol kunnen spelen in het vervoer tussen het Westland en Rotterdam (en andere regio's). Het feit dat de Hoekse lijn ook als metrolijn de ruimte blijft bieden voor goederenvervoer (tot Maassluis) is vanuit dit perspectief een goede keuze. Ook vanuit duurzaamheidsoptiek wordt vervoer per spoor beschouwd als een interessante modaliteit, die nader onderzocht moet worden (zie tabel 4.4). Initiatieven ten aanzien van railtransport kunnen gecombineerd worden met de ontwikkeling van een bargeterminal. Op deze wijze kan een multimodaal knooppunt ontstaan. Agrologistieke bedrijven zouden zich graag vestigen op een dergelijke locatie.

4.1.2. Dichtbij moet snel zijn: goede interne verbindingen

Analyse

De grondslag onder de concurrentiepositie van het agrologistieke cluster is de ketenclustering waarbij bedrijven in elkaars directe nabijheid zijn gevestigd, waardoor logistieke bewegingen tot een minimum beperkt zijn. In een scenario waarbij bedrijven meer verspreid gevestigd zijn, zijn bijvoorbeeld de frequentie en lengte van vervoersbewegingen fors hoger waardoor bedrijven een concurrentievoordeel mislopen en het aantal voertuigkilometers fors hoger is. Snelle verbindingen en goede bereikbaarheid tussen productie, verwerking, groothandel en logistiek zijn van vanuit het perspectief van het bedrijfsleven én de maatschappij dus van groot belang. Momenteel is het wegennet van het Westland zwaar belast met verschillende vormen van gemotoriseerd verkeer (75% personenverkeer, 25% vrachtverkeer). Die belasting wordt alleen maar zwaarder, mede door de groei van het personenvervoer als gevolg van grootschalige woningbouw. Er zijn oplossingen nodig om de belasting te verminderen en de onderlinge verbindingen te verbeteren.

Wat betreft bereikbaarheid: in onderstaande figuur zijn de verwachte capaciteitstekorten weergegeven in 2030.

Figuur 4.1 Verwachte capaciteitstekorten op belangrijkste wegen Westland.

Bron: Werkboek Westland, gemeente Westland en provincie Zuid-Holland oktober 2016.

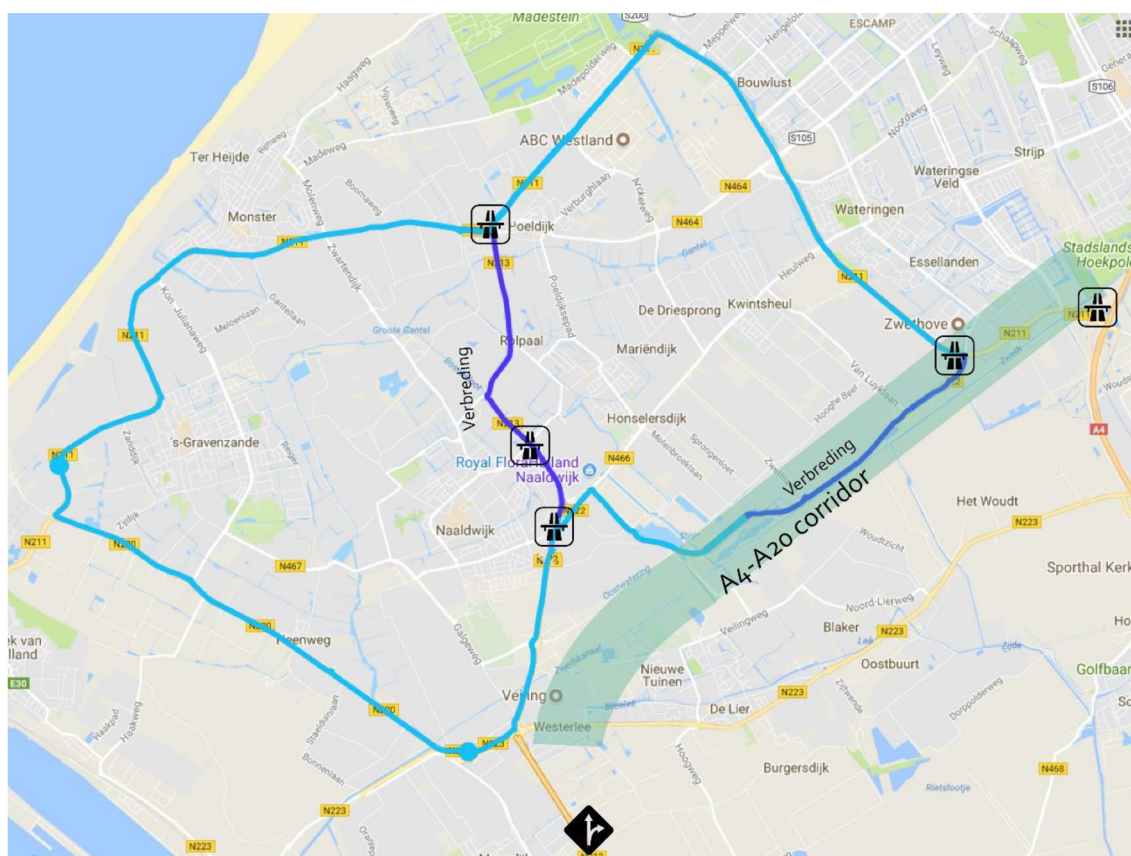
Visie

Op korte termijn wil het agrologistieke cluster de bereikbaarheid en verkeersveiligheid binnen Westland sterk verbeterd zien. Het betreft zowel de interne verbindingen tussen de agrologistieke bedrijventerreinen als verbindingen binnen Westland.

Maatregelen

Om het wegennet niet verder te belasten, wil het cluster de volgende maatregelen:

- Interne verbindingen tussen agrologistieke bedrijventerreinen creëren. In eerste instantie tussen de bedrijventerreinen die dicht bij elkaar gelegen zijn. Zo wordt het wegennet van Westland ontzien en bij groei wordt voorkomen dat het wegennet verder wordt belast;
- Daarnaast is het realiseren van de gehele vlinderstructuur⁷ een goede stap. Ook wordt gedacht aan het beter afstemmen van het vervoerssysteem op de verkeersbewegingen. Verbeter de doorstroming op de gehele N211;
- De verkeersveiligheid kan sterk worden verbeterd door het scheiden van vervoersstromen. Fietsverkeer waar mogelijk dus volledig scheiden van autoverkeer;
- Ongelijkvloerse kruisingen op de N213 bij knooppunt 'Bruinsma', de kruising met de Dijkweg en de kruising in Poeldijk zal de doorstroming én de verkeersveiligheid ten goede komen.

Figuur 4.2

 verbetering op- en afrit ongelijkvloerse kruising

Het gemotoriseerd verkeer in het Westland bestaat voor een belangrijk deel uit autoverkeer. Ter illustratie: ABC Westland heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de verkeerseffecten

⁷ Interne rondweg in Westland waarbij bestaande wegen worden opgewaardeerd om als ringweg te kunnen functioneren. Zie figuur 4.2.

van een eventuele uitbreiding⁸. Hieruit blijkt dat de geprognoseerde etmaalintensiteit (rekening houdend met de uitbreiding van ABC Westland en autonome groei van het verkeer) in 2030 op het wegvak N211 ter hoogte van ABC Westland, op 21.700 motorvoertuigen ligt. Het aandeel vrachtauto's ligt in dit scenario op slechts 10%. Vooral op de piekmomenten van het woon-werk verkeer staat het wegennet in het Westland onder druk.

Om de bereikbaarheid binnen Westland te verbeteren wordt daarom aandacht gevraagd voor het **verbeteren van het regionale openbaar vervoer netwerk (R-net)**. Daarnaast kan een **verbetering van het fietsnetwerk** bijdragen aan reductie van het autoverkeer en daarmee de druk op het wegennet in Westland verlichten. Het streven moet zijn om het pendelverkeer binnen de gemeente zoveel mogelijk te reduceren door mensen te verleiden de fiets te gebruiken.

Tot slot is extra aandacht nodig voor het parkeerruimte en parkeerbeleid. Beter OV en het verbeteren van het fietsnetwerk, zal niet voldoende zijn en dus zijn **betere parkeervoorzieningen en parkeerbeleid** noodzakelijk.

4.1.3. Innoveren binnen vervoersmogelijkheden

Analyse

Het agrologistieke cluster vervoert verse producten naar afnemers verspreid over Europa. Om optimaal tegemoet te komen aan de wensen van klanten zijn snelheid en flexibiliteit hierbij van groot belang. Mede hierdoor is vervoer per as de belangrijkste modaliteit voor transport van versproducten. Alternatieve vervoersmodaliteiten zoals rail en binnenvaart bieden goede kansen voor de toekomst wanneer de propositie van deze modaliteiten is doorontwikkeld (o.a. ten aanzien van beschikbaarheid, betrouwbaarheid, flexibiliteit en kosten).

Visie

Doorontwikkeling van alternatieve modaliteiten zodat dit realistische opties worden voor het agrologistieke cluster en inzet op vernieuwende vormen van wegvervoer zijn gewenst vanuit bereikbaarheids- en duurzaamheidsperspectief.

Maatregelen

Het doorontwikkelen van de **transport per barge of per rail** staat hoog op de agenda van het agrologistieke cluster. De kansen die nieuwe technologie biedt om niet alleen te koelen maar ook te rijpen op schepen zijn daarbij interessant. Langere en zwaardere vrachtautocombinaties (LZV's) zijn ondertussen een bekend verschijnsel. Inmiddels rijden er ruim 1.400 LZV's in Nederland. Ten aanzien van internationaal vervoer met LZV's lopen bedrijven vooralsnog aan tegen, van land tot land, uiteenlopende eisen bijvoorbeeld wat betreft lengte, assen, gewichtsbependingen en draaicirkels, waardoor het niet eenvoudig is om met één combinatie te voldoen aan landspecifieke voorschriften. Overheden en brancheorganisaties werken aan de **harmonisering van voorschriften**. Het agrologistieke cluster ondersteunt de LZV ontwikkeling en stelt voor om bij aanleg van nieuwe wegen en herstructurering van bestaande wegen rekening te houden met LZV's.

Voor de (middel)lange termijn is **truck platooning** een kansrijke ontwikkeling. Platooning heeft betrekking op vrachtauto's die elektronisch aan elkaar gekoppeld zijn, waarbij de voorste truck de snelheid en route bepaalt. De andere trucks volgen automatisch zonder dat daar de hulp van de chauffeur voor nodig is. Resultaat is betere benutting van de weg en daardoor betere doorstroming van het verkeer, brandstof- en CO₂-besparingen, reductie van de uitstoot

⁸ Goudappel Coffeng (2017) Verkeerseffecten uitbreiding ABC Westland. In opdracht van de Gemeente Westland en ABC Westland Beheer.

van CO2 en kostenbesparingen voor het bedrijfsleven. In eerste instantie lijken vooral de rijks-
wegen hiervoor geschikt.

Op termijn wil het cluster inzetten op **onbemande verkeerssystemen tussen de terreinen**. Voorwaarde voor interne verbindingssystemen is dat de toekomstige uitbreiding van de agro-
logistieke terreinen geconcentreerd plaatsvindt. Ook voor de financiering van dergelijke sys-
temen is dat van belang.

Naast maatregelen die de vervoersmodaliteit betreffen, zijn **ruimtelijke voorschriften** rele-
vant voor het beperken van vervoersbewegingen. Vanuit het perspectief van clusterkracht en
uit duurzaamheidsoverwegingen dient aanleg van nieuwe terreinen of uitbreiding van be-
staande terreinen dan ook zoveel mogelijk geconcentreerd te gebeuren. Dus aanpalend aan
bestaande bedrijventerreinen (voorbeelden overkant A20 Honderdland en De Strijp naast ABC
Westland).

4.2. Ruimte

Fysieke ontwikkelruimte is belangrijk voor agrologistieke bedrijven om op groei en verandering
in de vraag in te kunnen spelen. In hoofdstuk 2 is naar voren gekomen dat clusterkracht
essentieel is voor het concurrentievermogen van Westlandse agrologistieke bedrijven. Om in
te kunnen spelen op groeikansen is het voor agrologistieke bedrijven dus van belang om bin-
nen de eigen regio over voldoende ontwikkelruimte te beschikken. Vanuit ruimtelijk perspectief
is het daarnaast essentieel voor het agrologistieke cluster om binnen en buiten de regio te
voorzien in voldoende ruimte voor (moderne) glastuinbouw. Dit gezien de sterke relatie tussen
het agrologistieke cluster en producenten van groenten, fruit en sierteelt. Onderstaande box
laat een overzicht zien van de gewenste maatregelen die hieraan bijdragen.

Box: Overzicht gewenste maatregelen

Het cluster heeft behoefte aan voldoende uitbreidingsruimte. Op korte termijn (2025) betekent dit tegemoetkomen aan ruimtevraag van 20 hectare en aanvullend 15 hectare voor de periode tot 2030. Daarnaast is het gewenst om het bestaande ruimtegebruik te optimaliseren door passende ruimtelijke voorschriften in te stellen. Tot slot hecht het agrologistieke cluster waarde aan voldoende (ontwikkel)ruimte voor de glastuinbouw om de sterke positie van de Greenport te behouden.

Tabel 4.2 Overzicht gewenste maatregelen

2025	2030	2040
Uitbreiding agrologistieke terreinen met 20 ha	Uitbreiding agrologistieke terreinen met 15 ha	Uitbreiding agrologistieke terreinen met 15 ha
Intensiever ruimtegebruik: geen hoogtebeperkingen		
Flexibele bestemmingen in bestemmings-/omgevingsplan		
Herstructurering glastuinbouwgebieden	Nieuwe glastuinbouw naar satellieten	Kustuitbreiding ten behoeve van o.a. glastuinbouw

4.2.1. Ruimte voor groei op agrologistieke bedrijventerreinen

Analyse

Het totale aanbod van agrologistieke bedrijventerreinen in Westland omvat 19,5 hectare. Het terrein van Royal FloraHolland, Trade Parc Westland Mars, beschikt over het grootste beschikbare aanbod, te weten 11 hectare. Dit terrein heeft een sierteeltbestemming en het aanbod is niet direct-uitgeefbaar. Voor agrologistieke bedrijven zonder relatie met sierteelt, is slechts 8,5 hectare beschikbaar. Hiervan is 2 hectare op Poortcamp (ALC) in optie uitgegeven. Op Honderdland 2 en ABC Westland is nog slechts 6,5 hectare beschikbaar. De vraag is momenteel erg groot. Kortom, het aanbod van bedrijventerreinen in het Westland is beperkt.

Tabel 4.3 Aanbod bedrijventerreinen Westland (ha)

Terrein	Netto omvang	Aanbod	- Aanbod waarvan direct uitgeefbaar	- Aanbod waarvan niet-direct uitgeefbaar
ABC Westland*	49	1,5	1,5	0
Coldenhove	14	0	0	0
Poortcamp (ALC)	22	2	2**	0
Royal FloraHolland	53	0	0	0
Handelscentrum Westerlee	30	0	0	0
Honderdland	33	0	0	0
Honderdland fase 2***	40	5	0	5
Trade Park Westland	25	0	0	0
Trade Park Westland Mars	11	11	0	11
Transportcentrum	21	0	0	0
Totaal	297	19,5	3,5	16

Betreft aanbod in ontwerp-vigerende bestemmingsplannen.

* Opgave eigenaar/ontwikkelaar ABC Westland: 01-01-2018 was het aanbod 7 hectare maar deze kavels zijn in de eerste helft van 2018 verkocht.

** Aanbod in optie uitgegeven.

*** Opgave eigenaar/ontwikkelaar Honderdland 2: op het moment van schrijven van deze visie zijn diverse contracten voor koop van bedrijfskavels ondertekend waardoor het aanbod is teruggelopen tot 5 hectare.

Bron: Infodesk Bedrijventerreinen Zuid-Holland, peildatum 01-01-2018.

Visie

Ten aanzien van de verwachte vraag naar bedrijventerreinen voor agrologistieke bedrijven in het Westland zijn er diverse ramingen c.q. inschattingen beschikbaar:

- Ecorys (2018)⁹: 36 hectare voor de periode 2018-2030 en 15 hectare voor de periode 2030-2035 voor de regio Haaglanden. Dit zijn de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Wasse-naar, Leidschendam-Voorburg, Zoetermeer, Pijnacker-Nootdorp, Lansingerland (Noord), Westland, Delft en Midden-Delfland. Dit betekent een verwachte uitgifte van ca 3 ha/jaar;
- BCI, Florpartners en POSAD (2017)¹⁰: 20-30 hectare voor de periode 2016-2030 voor de gemeenten Westland en Midden-Delfland. Dit vertaalt zich naar een geschatte uitgifte van circa 1,5-2 ha/jaar;
- Terugkijkend is in de periode 2006-2015 circa 32 hectare uitgegeven voor agrologistiek geschikte terreinen in Westland¹¹. Dit betekent een uitgifte van ruim 3 ha/jaar. Dit betreft een periode met zowel een economische crisis als een tijd van hoogconjunctuur.

⁹ Ecorys (2018) Analyse Bedrijventerreinen MRDH. Zoals opgenomen in het Actieplan Werklocaties MRDH (2018) Directie Economisch Vestigingsklimaat Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

¹⁰ BCI, Florpartners en POSAD (2017) Strategie voor de ontwikkeling en profilering van agrologistieke bedrijventerreinen in Greenport Westland-Oostland. In opdracht van Greenport Westland-Oostland.

¹¹ Zie voetnoot hierboven.

In hoofdstuk 2 is naar voren gekomen dat vestiging binnen het cluster essentieel is voor bedrijven om te kunnen profiteren van (logistieke) clusterkracht. Groei wordt verwacht. Dat betekent ook groei in ruimte. Redenerend vanuit de trends en ontwikkelingen (hoofdstuk 3), de prognoses en de uitgifte over een recente 10-jaars periode voorziet het agrologistieke cluster een gemiddelde uitgifte van 3 ha/jaar oftewel een ruimtevraag van ca. 20 hectare tot 2025 en 15 hectare voor de periode 2025-2030. Omdat op Honderdland 2 nog 5 hectare beschikbaar is, betekent dat tot 2025 elders 15 hectare agrologistiek terrein beschikbaar dient te komen. Voor de periode 2025-2030 gaat het naar verwachting om 15 hectare.

Het agrologistieke cluster is van mening dat vestigingsbeleid opgelegd door de overheid een onverstandige route is. Het cluster versterken en vitaal houden vereist dat nieuwe, gerelateerde bedrijven zich kunnen vestigen op plekken die voor hen het meest interessant zijn.

Maatregelen

Aanleg 30 ha nieuw agrologistiek bedrijventerrein in Westland tot 2030, geclusterd aan de bestaande agrologistieke terreinen op goed bereikbare locaties tot 2030. Denk daarbij aan het gebied tegenover Honderdland, langs de A20 en naast ABC Westland (De Strijp).

4.2.2. Passende ruimtelijke voorschriften

Analyse

Het is evident dat het ruimtegebruik in het Westland intensief is: nagenoeg elk stukje grond binnen het Westland is in gebruik. Slim en zorgvuldig ruimtegebruik is dus noodzakelijk. Dit vraagt om passende ruimtelijke voorschriften.

Visie

De mogelijkheden voor fysieke uitbreiding binnen bestaande agrologistieke terreinen kunnen beter benut worden door het ruimtegebruik verder te optimaliseren (intensief en meervoudig ruimtegebruik, hoger bouwen, slimme interne vervoerstromen realiseren, etc.). Hiervoor hoeft geen nieuwe ruimte te worden gecreëerd.

Maatregelen

De trend van steeds hoger bouwen is in toenemende mate zichtbaar. Ten aanzien van logistiek vastgoed rapporteert makelaarsorganisatie Dynamis¹² bijvoorbeeld dat nieuwe panden enkele jaren geleden met 10,8 meter vrije hoogte gebouwd werden terwijl tegenwoordig een minimale vrije hoogte van 12,2 meter normaal is. Hoger bouwen maakt het mogelijk om goederen op te slaan op de verdiepingen boven de logistieke ruimten. Dit vraagt om **hogere maximale bouwhoogtes** in ruimtelijke voorschriften.

Stapelen van functies ligt voor de hand. **Meervoudig ruimtegebruik.** Boven op of onder de gebouwen zijn bovendien mogelijkheden voor parkeren, waterberging en zonne-energie maar ook voor vertical farms. Hier wil het cluster zo veel mogelijk op inzetten. Dit vraagt om **bestemmingsplannen/omgevingsplannen met flexibele ruimtelijke voorschriften**. De nieuwe Omgevingswet biedt hiervoor aanknopingspunten.

4.2.3. Voldoende ruimte geven aan glastuinbouw

Analyse

In het Westland moet vernieuwing van het productieareaal plaatsvinden. Als dat niet gebeurt, leidt dit uiteindelijk tot verdere veroudering en verrommeling. Dit tast de positie aan die het

¹² Dynamis (2017) Spreekende Cijfers: Marktscan Logistiek.

Westland nu in de markt inneemt. De Coalitie HOT werkt aan de herstructurering en modernisering van het productieareaal in het Westland.

Visie

Herstructurering van de glastuinbouw is noodzakelijk maar komt onvoldoende van de grond als gevolg van uiteenlopende redenen. Ook komen in het primaire teeltgebied veel functies voor die niets te maken hebben met het tuinbouwcluster of die niet per sé in het gebied gevestigd hoeven te zijn (wonen, opslag, nijverheid, hobbyruimte). Deze functies werken belemmerend voor de herstructurering en dat is slecht voor de glastuinbouw.

Maatregelen

Al eerder is gezegd dat de fysieke ruimte in het Westland schaars is. Om fysieke uitbreiding mogelijk te maken, zal ruimte gecreëerd moeten worden. **Herstructurering van de glastuinbouw** is een mogelijkheid die zowel de glastuinbouw als andere ruimtegebruikers ten goede kan komen; na herstructurering wordt de ruimte immers efficiënter gebruikt en door innovaties en modernisering de productiecapaciteit verhoogd. Binnen dezelfde (bruto)oppervlakte kunnen (netto) meer kassen worden gerealiseerd. Verder is de productie in nieuwe kassen hoger. Het agrologistieke cluster onderschrijft het belang van de glastuinbouw in het Westland. Om die reden ondersteunt het cluster de glastuinbouw en de overheid om de zo noodzakelijke herstructurering een impuls te geven. Met name voor sierteeltbedrijven is en blijft vestiging in het Westland aantrekkelijk. Voor grootschalige groenteteelt zijn de mogelijkheden beperkter en zijn satellietgebieden aantrekkelijk (Burgerveen, Wieringermeer, ZW Nederland). Belangrijk dat er **voldoende fysieke ruimte** beschikbaar blijft.

Het agrologistieke cluster wil verder verkennen wat de mogelijkheden zijn om extra ruimte te creëren. Mogelijkheden liggen er voor de kust van Zuid-Holland; tussen Hoek van Holland en Kijkduin, maar ook in de vorm van een 3e Maasvlakte. Daarmee worden interessante combinaties mogelijk gemaakt. Denk aan woningbouw, recreatie, tuinbouw en kustversterking.

4.3. Duurzaamheid

De Nederlandse productietuinbouw heeft ambitieuze doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. De sector wil namelijk klimaatneutraal zijn in 2040. De agrologistieke bedrijven sluiten zich graag aan bij deze ambitie en willen zich inspannen om deze te verwezenlijken.

Box: Overzicht gewenste maatregelen

In lijn met de ambitie van de glastuinbouw wil het agrologistieke cluster eveneens werk maken van verduurzaming. Hiertoe zijn drie actielijnen qua maatregelen in beeld: gebruik duurzaam opgewekte energie, beperken voertuigkilometers (o.a. door inzet andere modaliteiten) en elektrisch rijden. Daarnaast is inzet op energiebesparing vanzelfsprekend.

Tabel 4.4 Overzicht (actielijnen) gewenste maatregelen

2025	2030	2040
30% duurzame energie	50% duurzame energie	100% duurzame energie
40% aanvoer van buiten Nederland (West-Europa?) per schip	60% aanvoer van buiten Nederland per schip	80% aanvoer van buiten Nederland per schip
5% afvoer via trein of binnenvaart	15% afvoer via trein of binnenvaart	25% afvoer via trein of binnenvaart
40% elektrisch rijden	60% elektrisch rijden	80% elektrisch rijden

Analyse

Duurzaamheid beschouwen we in deze context vanuit het energievraagstuk. Consumenten hechten in toenemende mate waarde aan duurzame productiewijzen en de rijksoverheid wil haar klimaatdoelstellingen halen. Het tuinbouwcluster kan hieraan een belangrijk bijdrage leveren. Geothermie, warmtenetten en goede CO2 voorzieningen zijn van belang voor de productietuinbouw. Diverse projecten zijn gerealiseerd en er staan er nog veel op stapel. Ook de agrologistieke bedrijven hebben initiatief getoond, bijvoorbeeld op het gebied van energiebesparing en zonne-energie.

Visie

Het agrologistieke cluster kan en wil bijdragen aan het energievraagstuk. Verdere verduurzaming is geen vrijblijvende keuze maar een maatschappelijke verplichting en een must om tegemoet te kunnen komen aan vragen en wensen uit de markt.

Maatregelen

Duurzame energie

Het agrologistieke cluster realiseert zich dat een energietransitie urgent is. Op de agrologistieke terreinen moet zo veel mogelijk duurzame energie worden opgewekt. Er liggen veel mogelijkheden: de daken van de bedrijfshallen kunnen worden voorzien van **zonnepanelen en windmolens** kunnen op de bedrijfsterreinen en langs grootschalige infrastructuur worden geplaatst. Daarnaast zijn er kansen voor **Warmte-Koude Opslag (WKO), aardwarmte, biomassa- of vergistingsinstallaties en gebruik van restwarmte vanuit de haven**. Dat alles vraagt om passende ruimtelijke voorschriften in bestemmingsplannen/omgevingsplannen en om duurzame projectontwikkelingen.

De behoefte aan flexibiliteit wordt door de komst van zonne- en windenergie belangrijk. Tekorten en overschotten moeten eenvoudig en tegen acceptabele kosten kunnen worden ingekocht of verkocht. Belangrijk is dat bedrijventerreinen kunnen **'aantakken' op een hoofdinfrastructuur** voor energie. Aansluiting op warmtenetten moet mogelijk worden en belastingen en heffingen op elektra en transport van elektra moeten worden aangepast. Bedrijven willen uiteraard zelf verantwoordelijkheid nemen als het gaat om de installatie van zonnepanelen en windmolens.

Maatregelen op het gebied van **energiebesparing** zullen ook worden genomen door de bedrijven. Het gebruik van LED en energiezuinige koelinstallaties bijvoorbeeld.

Beperken kilometers

De vervoerskilometers kunnen worden beperkt door:

- De vestiging van agrologistieke bedrijven zo dicht mogelijk bij elkaar realiseren;
- Korte verbindingen met de haven (noodzaak extra oeververbindingen);
- De productiegebieden in Nederland moeten zo dicht mogelijk bij het agrologistieke knooppunt gevestigd zijn;
- Aanvoer van goederen en producten van buiten Nederland zo veel mogelijk per schip. Voor grotere afstanden betekent dit dat de aanvoer met short sea shipping een goed alternatief is. Dit is niet altijd mogelijk, aangezien er met verse producten wordt gewerkt. Door de verdere innovatie van koelcontainers ligt hier een goede kans die volop moet worden benut. Met name Zeebrugge en Duinkerken vormen nu een belangrijke toevoer voor onder andere citrusvruchten. Om de vervoersstromen tussen België en het Westland zo veel mogelijk te beperken, moet worden ingezet op barge tussen beide gebieden;
- Afvoer van goederen waar mogelijk per schip en /of trein. Hoewel nog in de kinderschoenen liggen mogelijkheden voor synchromodale oplossingen (zie ook 4.2).

Het agrologistieke cluster werkt graag mee om te innoveren. Naast truck platooning is elektrisch rijden een veelbelovende ontwikkeling die de uitstoot sterk kan verminderen. Diverse truckfabrikanten werken aan elektrische modellen (e.g. MAN, Volvo en Tesla). Vooralsnog zijn accu's nog kostbaar, groot en zwaar, is de oplaadtijd lang, de actieradius beperkt en de op-laadinfrastructuur nog niet aanwezig. Er wordt echter fors geïnvesteerd in de technologische ontwikkeling van elektronische trucks waardoor het op termijn een goed alternatief kan worden.

4.4. Innovatie

Innovatie is een belangrijke aanjager voor de concurrentiekracht van het agrologistieke cluster. Of het nu gaat om nieuwe consumentenconcepten, verpakkingen, logistieke diensten en concepten, automatisering en verduurzaming; het agrologistieke cluster in het Westland loopt voorop en wil dat ook blijven doen. Innovatie is dan ook een belangrijk thema voor het cluster.

Box Overzicht gewenste maatregelen

Voor wat betreft innovatie zet het agrologistieke cluster in op het onderhouden van relaties met (inter)nationale kenniscentra, het aantrekken van talent, robotisering, cross sectorale samenwerking en de ontwikkeling van de Greenport Horti Campus als kristallisatiepunt voor innovatie in de Greenport.

Tabel 4.5 Overzicht (actielijnen) gewenste maatregelen

2025	2030	2040
Aansluiting en samenwerking met kennis- en innovatienetwerken	Verdergaande samenwerking internationale kenniscentra	
Profilering van het tuinbouwcluster op universiteiten en hogescholen om jong talent te werven Organiseren van talenprogramma's		
Robotiseringspilots afgerond	Vergaande robotisering op bedrijventerreinen	Handelingen op bedrijventerreinen volledig geautomatiseerd
Pilots afwikkeling in Westland van containers uit de haven afgerond	Faciliteiten voor afwikkeling containers full scale in Westland	
Eerste grootschalige cross sectorale samenwerking voor productinnovatie	Cross sectorale productinnovatie grootschalig	
Verbeteren OV verbindingen tussen stad en bedrijventerreinen		
Greenport Horti Campus	Greenport Horti Campus	

Analyse

Innovatie is nodig om de ambitie waar te maken om de nummer 1 van Europa te blijven. Voor innovatie is ondernemersgeest nodig. Deze is goed aanwezig in het Westland. Daarnaast is nieuwe kennis nodig om te kunnen vernieuwen en constant te kunnen ontwikkelen.

Het agrologistieke cluster maakt zich zorgen over het aanbod van onderwijs binnen de gemeentegrenzen, vooral ten aanzien van het hoger opgeleid personeel. Doordat er steeds meer eisen aan de logistiek worden gesteld, wordt het steeds meer een kennisintensieve bedrijfstak.

Visie

Het agrologistieke cluster grijpt alle kansen aan om te innoveren om zo voorop te blijven lopen in dit marktsegment. Het agrologistieke cluster realiseert zich dat hiervoor partners moeten worden gevonden op aanpalende vakgebieden en binnen de verschillende kenniscentra.

Maatregelen

Samenwerking is het sleutelbegrip bij innovatieve maatregelen. Dit kan enerzijds plaatsvinden door het bedrijfsleven binnen het tuinbouwcluster en anderzijds **tussen bedrijven en kennisinstituten** (universiteiten van Delft, Rotterdam en Wageningen en de diverse hogescholen in de omgeving). De ontwikkeling van relaties met kennis- en innovatienetwerken is dus van belang. De basis is gelegd door de komst van het **World Horti Center** waar genoemde partijen aanwezig zijn. Ambitie is om deze locatie door te **ontwikkelen tot de Greenport Horti Campus**. De aantrekkelijkheid voor toptalent moet worden verhoogd. Diverse initiatieven worden nu genomen, o.a. door talenprogramma's te organiseren.

Robotisering en automatisering zullen een grote vlucht nemen. Routinematige arbeid, veel aanwezig op de bedrijventerreinen, zal ten dele worden gerobotiseerd. De bedrijven zullen pilots starten in samenwerking met kennisinstellingen.

Versproducten vragen snelheid. Snelle en soepele **afwikkeling van importcontainers** uit de haven kan door faciliteiten te creëren in het Westland. De haven wordt ontlast en in het Westland ontstaat een gespecialiseerd punt voor ontvangst, scancontrole en acceptatie van containers.

Het tuinbouwcluster levert een belangrijke bijdrage aan 'greening & feeding the world'. Gezonde producten. Producten die bijdragen aan een gezonde werk- en leefomgeving. De tuinbouw biedt ze. Ook op het gebied van productinnovatie zullen de bedrijven in toenemende mate de samenwerking zoeken met andere sectoren. **Cross sectoraal** liggen er vele mogelijkheden vanuit pharma, de verpakkingsindustrie, life sciences en ICT. De bedrijven op de bedrijventerreinen zullen daarin hun rol pakken. Op korte termijn is **betere aansluiting op de kennis en de innovatieagenda** van de topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen van belang. Zeker als het gaat om **het thema Slimme Ketens**.

5. Doorpakken

Bedrijven investeren fors in hun ontwikkeling. Het gehele tuinbouwcluster in het Westland is niet alleen het trekpaard van de lokale economie, maar ook landelijk is het cluster van grote economische waarde. Bovendien levert het totale cluster een belangrijke bijdrage aan 'greening & feeding the world'.

De agrologistieke bedrijventerreinen Westland spelen een belangrijke rol in het totale cluster en zijn ambitieus: de nummer één zijn en blijven. Samenwerking is daarvoor noodzakelijk. Samenwerking met ketenpartners, samenwerking met overheden en goede relaties met omwonenden.

De gemeente Westland, de provincie Zuid-Holland en het Rijk erkennen het belang van het agrologistieke cluster. Het cluster wil de samenwerking aangaan op de vier thema's. Samen met de overheden de vraagstukken rondom bereikbaarheid, ruimte, duurzaamheid en innovatie oppakken. Kansen genoeg maar van groot belang is dat er nu versneld wordt doorgepakt. Het Cluster Agrologistieke Bedrijventerreinen Westland is er klaar voor!

Behandeladvies 1 – Voor kennisgeving aannemen (V.k.a.)		
1.1		Op verzoek van de fracties CDA en WV geagendeerd (zie 2.1)
1.2	(18-0249864)	Schrijven college d.d. 05-10-18 inzake thematafels
1.3		Op verzoek van de fractie CDA geagendeerd (zie 2.2)
1.4	(G18-002727)	Schrijven VZHG d.d. 04-10-18 inzake journaal september
1.5		Op verzoek van de fractie CDA geagendeerd (zie 2.3)
1.6		Op verzoek van de fracties CDA en WV geagendeerd (zie 2.4)
1.7	(18-0225317) (18-0244255) (18-0246034) (18-0246032) (G17-002548)	Schrijven college d.d. 11-10-18 inzake beantwoording motie onderzoek naar app gemeentelijke informatie
1.8		Op verzoek van de fractie WV geagendeerd (zie 2.7)
1.9	(G18-002764)	Schrijven Ministerie d.d. 09-10-18 inzake voortgangsbericht beroepschrift Yunes Emre
1.10	(G18-002766)	Schrijven Leven met de Aarde d.d. 11-10-18 inzake Waterdag
1.11		Op verzoek van de fractie WV geagendeerd (zie 2.8)
1.12	(G18-002771) (G18-002773)	Schrijven Defence for Children d.d. 12-10-18 inzake follow-up taartenactie
1.13	(G18-002774)	Schrijven PZH d.d. 12-10-18 inzake rapportage interbestuurlijk toezicht over 2017
1.14	(G18-002783)	Schrijven gemeente Enschede d.d. 12-10-18 inzake aangenomen motie Kinderpardongemeente
1.15		Op verzoek van de fractie WV geagendeerd (zie 2.9)
1.16	(G18-002792)	Schrijven Nationale Ombudsman d.d. 15-10-18 inzake rapport Een valse start
1.17		Op verzoek van de fractie WV geagendeerd (zie 2.10)
1.18		Op verzoek van de fractie WV geagendeerd (zie 2.11)
1.19		Op verzoek van de fracties CDA en WV geagendeerd (zie 2.5)
1.20	(18-0246559)	Schrijven college d.d. 18-10-18 inzake septembercirculaire 2018
1.21	(18-0254697) (18-0051167)	Schrijven college d.d. 18-10-18 inzake stand van zaken moties 2014-2018
1.22	(G18-002841)	Schrijven VNG d.d. 18-10-18 inzake ledenbrief verlengen overgangsrecht beschermd wonen
1.23	(G18-002847)	Schrijven Staatsbosbeheer d.d. 19-10-18 inzake najaarsrap. 2018 en 2e begrotingswijz. Recreatieschap M-Delfland
1.24	(G18-002853)	Memo college d.d. 20-10-18 inzake tijdelijk stilleggen werkzaamheden NAM
1.25	G18-002859	Schrijven VNG d.d. 22-10-18 inzake ledenbrief pinbeleid bij gemeenten
1.26	(G18-002842)	Schrijven CvdM d.d. 18-10-18 inzake besluit aanwijzing Stichting WOS voor gem. Maassluis, Midden-Delfland en Westland

1.27	(18-0268700)	Schrijven college d.d. 24-10-18 inzake NAM Molenslag locatie
1.28	(18-0263564)	Schrijven college d.d. 24-10-18 inzake terugkoppeling moties raad 16 oktober 2018
1.29		Op verzoek van de fracties CDA en WV geagendeerd (zie 2.6)
1.30		Op verzoek van de fractie WV geagendeerd (zie 2.12)
1.31	(G18-002878)	Schrijven VNG d.d. 26-10-18 inzake ledenbrief bekendmaking kandidaten en opening mogelijkheid tegenkandidaatstelling
1.32	(G18-002979)	Schrijven St. Boerderij de Vlietwoning d.d. 31-10-18 inzake financiële ondersteuning

Behandeladvies 2 – Agenderen in de raadscommissie onder verzamelagendapunt “Bespreken Ingekomen Stukken”

2.1	(18-0252308)	Memo burgemeester d.d. 05-10-18 inzake VOF De Tuinderij	RC Bestuur
2.2	(G18-002726)	Schrijven St HinT d.d. 04-10-18 inzake Dorpsinfo	RC MO
2.3	(18-0244419) (18-0248036) (18-0249217)	Schrijven college d.d. 11-10-18 inzake PGB Portaal ervaringen	RC MO
2.4	(18-0244392) (18-0244389)	Schrijven college d.d. 11-10-18 inzake Wmo toezicht jaaroverzicht 2017	RC MO
2.5	(18-0239717)	Schrijven college d.d. 18-10-18 inzake heroverweging strategie De Driesprong	RC Ruimte
2.6	(G18-002872)	Schrijven Dorpshuis de Noviteit d.d. 23-10-18 inzake brandbrief voortgang ontwikkeling nieuwe Noviteit	RC MO
2.7	(G18-002749)	Schrijven inwoner d.d. 05-10-18 inzake Geluidsscherm Westerlee te De Lier	RC Ruimte
2.8	(G18-002770)	Schrijven inwoner d.d. 12-10-18 inzake meldingen Leefomgeving Westland	RC Ruimte
2.9	(G18-002784)	Schrijven inwoner d.d. 13-10-18 inzake actieplan geluid 2018-2023	RC Ruimte
2.10	(G18-002806)	Schrijven inwoner d.d. 11-10-18 inzake ophalen restafval	RC Ruimte
2.11	(G18-002810)	Schrijven St. petitie.nl d.d. 13-10-18 inzake Hondendijk Monster mag niet sluiten	RC Bestuur
2.12	(G18-002865)	Schrijven St. Agrologistieke Bedrijventerreinen Westland d.d. 23-10-18 inzake visie	RC EFO

Behandeladvies 3 – Ter afdoening in handen stellen van het college met plaatsing reactie op Lijst Uitgaande Stukken (LUS)

3.1		
-----	--	--

Behandeladvies 4 – Ter afdoening in handen stellen van het college ter voorbereiding van een raadsvoorstel

4.1	(G18-002674)	Schrijven Arag d.d. 27-09-18 inzake zienswijze Waelplas
4.2	(G18-002768)	Schrijven Holla Advocaten d.d. 11-10-18 inzake zienswijze Waelplas
4.3	(G18-002843)	Schrijven DAS d.d. 19-10-18 inzake aanvullende zienswijze bp Westmade Noord
4.4	(G18-002852)	Schrijven Linssen d.d. 19-10-18 inzake aanvullende zienswijze bp Westmade-Noord
4.5	(G18-002529)	Schrijven inwoner d.d. 19-09-18 inzake aanvullende zienswijze bp Westmade-Noord

Behandeladvies 5 – Reeds in handen van het college met eventueel plaatsing reactie op Lijst Uitgaande Stukken (LUS)

5.1		
-----	--	--

WESTLAND,

6 NOVEMBER 2018

Beantwoordingen

1.1	(18-0265363)	Schrijven burgemeester d.d. 22-10-18 inzake werkbezoek Havenbedrijf Rotterdam
-----	--------------	---

WESTLAND,
6 NOVEMBER 2018

AGENDAPUNT 5D

Ingekomen artikel 42-vragen		afhandeling
1.	G18-002743 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie CDA d.d. 09-10-18 inzake toeslagen senioren	
2.	G18-002777 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie GBW d.d. 12-10-18 inzake realiseren basisschool in Hoogeland Naaldwijk	
3.	G18-002781 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 12-10-18 inzake onderhoud stoepen dorpskernen Westland	
4.	G18-002808 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 16-10-18 inzake actieplan geluid 2018-2023	
5.	G18-002809 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie GBW d.d. 16-10-18 inzake anticiperen op de wijziging in het btw-sportbesluit	
6.	G18-002836 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie GL d.d. 18-10-18 inzake Blauwe vlag	
7.	G18-002844 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie LPF d.d. 19-10-18 inzake oversteek Haagweg bij Schelpenpad	
8.	G18-002846 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie LPF d.d. 19-10-18 inzake Hellingbaan bij Molenslag te Monster	
9.	G18-002855 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 22-10-18 inzake Actieplan Geluid 2018-2023	
10.	G18-002862 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 22-10-18 inzake Watersportvereniging 's-Gravenzande	
11.	G18-002866 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie LPF d.d. 23-10-18 inzake vermeende uitkeringsfraude door arbeidsmigranten	
12.	G18-002868 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 23-10-18 inzake glasvezelaansluitingen	
13.	G18-002869 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 23-10-18 inzake Bizetflat Naaldwijk	
14.	G18-002871 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 23-10-18 inzake overlast arbeidsmigranten	
15.	G18-002874 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 24-10-18 inzake grafrechten	
16.	G18-002876 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie GBW d.d. 25-10-18 inzake hondenuitlaatplaats Staatsliedenbuurt Naaldwijk	

WESTLAND,
6 NOVEMBER 2018

AGENDAPUNT 5D

Ingekomen artikel 42-vragen		afhandeling
a.	18-0251215 Beantw. college art 42-vraag d.d. 09-10-18, gesteld door de fractie WV inzake Tiny-small houses	
b.	18-0163811 Beantw. college art 42-vraag d.d. 09-10-18, gesteld door de fractie GBW inzake centrum Naaldwijk	
c.	18-0199164 Beantw. college art 42-vraag d.d. 09-10-18, gesteld door de fractie WV inzake ontwikkeling Respijthuis Maasdijk	
d.	18-0238622 Beantw. college art 42-vraag d.d. 09-10-18, gesteld door de fractie WV inzake bijdrage chronische ziekte	
e.	18-0249387 Beantw. college art 42-vraag d.d. 09-10-18, gesteld door de fractie CDA-GL inzake onderwijsachterstandenbeleid	
f.	18-0251609 Beantw. college art 42-vraag d.d. 11-10-18, gesteld door de fractie WV inzake benadering woningmarkt op maat gewenst	
g.	18-0251547 Beantw. college art 42-vraag d.d. 11-10-18, gesteld door de fractie WV inzake financiële compensatie doorstromers	
h.	18-0248073 Beantw. college art 42-vraag d.d. 11-10-18, gesteld door de fractie GBW inzake verloedering omgeving Aloysiusschool Monster	
i.	18-0247000 Beantw. college art 42-vraag d.d. 11-10-18, gesteld door de fractie CDA inzake babyboom Westland	
j.	18-0244778 Beantw. college art 42-vraag d.d. 11-10-18, gesteld door de fractie GBW inzake openstelling avondapotheek Naaldwijk	
k.	18-0107836 Beantw. college art 42-vraag d.d. 11-10-18, gesteld door de fractie WV inzake nieuwe bestemming Aloysiusschool Monster	
l.	18-0243207 Beantw. college art 42-vraag d.d. 11-10-18, gesteld door de fractie WV inzake campus Oost-Europeanen Waalwijk	
m.	18-0235384 Beantw. college art 42-vraag d.d. 11-10-18, gesteld door de fractie WV inzake verkeerscijfers in Westland	
n.	18-0236704 Beantw. college art 42-vraag d.d. 11-10-18, gesteld door de fractie CUSGP inzake uitkeringsfraude arbeidsmigranten	
o.	18-0242761 Beantw. college art 42-vraag d.d. 11-10-18, gesteld door de fractie CDA inzake participatiewet	
p.	18-0243310 Beantw. college art 42-vraag d.d. 12-10-18, gesteld door de fractie WV inzake 2018-2022 arbeidsmigrantenhotel	

WESTLAND,
6 NOVEMBER 2018

AGENDAPUNT 5D

q.	18-0250686 Beantw. college art 42-vraag d.d. 18-10-18, gesteld door de fractie WV inzake afmetingen gehandicaptenparkeerplaatsen	
r.	18-0248662 Beantw. college art 42-vraag d.d. 18-10-18, gesteld door de fractie WV oplaadpunt elektrische auto-s Hoofdstraat De Lier	
s.	18-0185128 Beantw. college art 42-vraag d.d. 18-10-18, gesteld door de fractie WV inzake nieuwbouwplan Heenweg	
t.	18-0179055 Beantw. college art 42-vraag d.d. 18-10-18, gesteld door de fractie GBW inzake voortgang planvorming Heenweg	
u.	18-0242310 Beantw. college art 42-vraag d.d. 18-10-18, gesteld door de fractie CDA inzake specifieke uitkering en subsidie(s) voor sportinvesteringen	
v.	18-0259581 Beantw. college art.42-vraag d.d. 19-10-18, gesteld door de fractie VVD inzake GFT Solutions	
w.	18-0236165 Beantw. college art.42-vraag d.d. 10-09-18, gesteld door de fractie WV inzake parkeerverbod Duindistel te Naaldwijk	
x.	18-0259945 Beantw. college art. 42-vraag d.d. 08-10-18, gesteld door de fractie CDA, inzake toeslagen senioren	

WESTLAND,
6 NOVEMBER 2018

AGENDAPUNT 5E

Ingekomen artikel 43-vragen		afhandeling
119.	G17-001451 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 06-06-17, betreffende openbaar vervoer.	
124.	G17-001614 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 23-06-17, betreffende handhavend optreden Rembrandtstraat De Lier.	
126.	G17-001781 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 11-07-17, betreffende handhaving Agaat te 's-Gravenzande.	
130.	G17-001916 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 15-08-17, betreffende jeugdvoetbalveldje FC 's-Gravenzande.	
132.	G17-002136 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 14-09-17, betreffende route buslijn 35.	
142.	G17-002661 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 15-11-17, betreffende vergunning verbouwing.	Beantwoord op 26-10-18
156.	G18-000479 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 27-02-18, betreffende Monsterseweg 69 te 's-Gravenzande.	
160.	G18-001100 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 07-05-18, betreffende Regenboogschool te Naaldwijk.	
167.	G18-001384 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie GBW d.d. 06-06-18 inzake van rechtswege verstrekte omgevingsvergunning.	
168.	G18-001399 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 07-06-18 inzake de besluitenlijst d.d. 29-05-18 inzake besluit van de Autoriteit Wooncorporaties.	
172.	(G18-001569) Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 26-06-18 inzake besluitenlijst college 12 juni 2018.	
175.	G18-002036 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 20-07-18 inzake hekwerken en onkruid bij Villa Hoogenburgh te 's-Gravenzande.	
181.	G18-002247 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 16-08-18 inzake besluitenlijst college 17 en 24 juli 2018	
182.	G18-002277 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 21-08-18, inzake arbeidsmigranten in burgerwoning	
186.	G18-002364 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 03-09-18, inzake Dingemans van de Kasteleplein te 's-Gravenzande	

De dikgedrukte vragen zijn door het college beantwoord en zullen op de volgende lijst niet meer worden weergegeven.

187.	G18-002373 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 04-09-18, inzake Regiotaxi	
188.	G18-002425 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 11-09-18, inzake Indische Oceaan	
190.	G18-002663 Artikel 43-vraag gesteld door fractie WV d.d. 28-09-2018 inzake besluitenlijst College d.d. 18 september 2018	
192.	G18-002767 Artikel 43-vraag gesteld door fractie WV d.d. 11-10-18 inzake Wippoldervariant	
193.	G18-002782 Artikel 43-vraag gesteld door fractie WV d.d. 12-10-18 inzake laadpaal Hoofdstraat te De Lier	
194.	G18-002837 Artikel 43-vraag gesteld door fractie WV d.d. 18-10-18 inzake Prorap 2018	Beantwoord op 30-10-18
195.	G18-002891 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 30-10-18 inzake besluitenlijst 16-10-18	
196.	G18-002934 Artikel 43-vraag gesteld door fractie WV d.d. 02-11-18 inzake BIZ 's-Gravenzande	

BEHANDELD DOOR	
afdeling/team	BV/FC
documentnr	18-0256424

VOORBLAD RAAD

ONDERWERP EN BEHANDELING		
onderwerp	Voorstel tot bekrachtiging van de geheimhouding op het risicoregister	
vertrouwelijk	Nee	
portefeuillehouder	Wethouder Van der Stee, B.P.M.	
bijlage(n)	Voorstel: Voorstel_39713.docx Risicoregistrer tbv begr 2019 versie 080818 (18-0212515)	
agendapunt	6.	
publiceren	Nee	

BESLISPUNTEN (RAAD)
1. De geheimhouding op het risicoregister te bekrachtigen totdat de projecten, investeringen en garantstellingen in het register volledig zijn afgewikkeld.

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)
1. <i>Openbaar worden van de informatie uit het risicoregister kan de belangen van de gemeente schaden</i>

RAAD

06 NOV. 2018

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVORSTEL

ONDERWERP

Geheimhouding risicoregister

AANLEIDING

Met een raadsbrief is op de inmiddels gebruikelijke wijze onder geheimhouding het risicoregister, zoals dit is geactualiseerd ten behoeve van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting 2019-2022, aan uw raad voorgelegd.

DOELSTELLING

De onderhandelingspositie van de gemeente kan geschaad worden door een openbare bespreking van de risico's. Daarom worden de belangen van de gemeente veiliggesteld door geheimhouding op het risicoregister te leggen.

ARGUMENTATIE

1. *Openbaar worden van de informatie uit het risicoregister kan de belangen van de gemeente schaden*

Het register bevat informatie over risico's die de gemeente loopt bij een aantal projecten, investeringen en garantstellingen. De openbare beschikbaarheid daarvan kan schadelijke gevolgen hebben voor de gemeente, financieel en procedureel. In het kader van de onderhandelingspositie van de gemeente is geheimhouding noodzakelijk.

Het betreft geheimhouding op grond van artikel 10, lid 2, b en g Wet openbaarheid van bestuur. *Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:*

- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of*
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.*

Het betreft in onderhavige situatie de zogenaamde economische of financiële belangen van de gemeente. Deze uitzonderingsgrond is aan de orde als de gemeente door het verstrekken van informatie financieel nadeel kan oplopen. Daarvan is sprake als openbaarmaking de onderhandelingspositie van de gemeente tegenover wederpartijen aantast dan wel wordt verzwakt. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de gemeente dan zozeer schaden dat de economische of financiële belangen van de gemeente geacht moeten worden zwaarder te wegen dan het algemeen belang van openbaarmaking.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Niet van toepassing.

FINANCIËN

Niet van toepassing.

RAADSVOORSTEL

COMMUNICATIEPARAGRAAF

Niet van toepassing.

EXTERN OVERLEG

Niet van toepassing.

VERVOLGTRAJECT

Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris,

A.G. Spindler

de burgemeester,

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

RAAD

06 NOV. 2018

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 23 oktober 2018, met de volgende bijlage(n):

- Risicoregister (*corsanummer 18-0212515*)

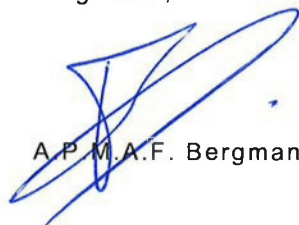
gelet op het bepaalde in artikel 10, lid 2, b en g van de Wet openbaarheid van bestuur en op artikel 25 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De geheimhouding van het risicoregister (18-0212515) te bekrachtigen totdat de projecten, investeringen en garantstellingen in het register volledig zijn afgewikkeld.

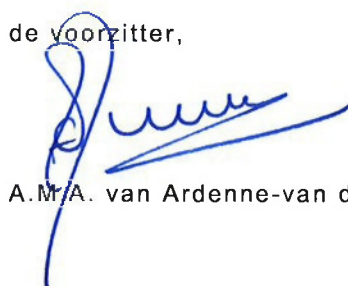
Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 6 november 2018,

de griffier,

A.P.M.A.F. Bergmans

de voorzitter,

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

RAAD
06 NOV. 2018
GEMEENTE WESTLAND

BEHANDELD DOOR	
afdeling/team	BV/FC
documentnr	18-0235606

VOORBLAD RAAD

ONDERWERP EN BEHANDELING		
onderwerp	Voorstel tot vaststelling ProRap 2018	
vertrouwelijk	Nee	
portefeuillehouder	Wethouder Van der Stee, B.P.M.	
bijlage(n)	Voorstel: Voorstel_39005.docx ProRap 2018 (18-0235789) Informatie: 18-0268352 Beantwoording art. 43-verzoek WV inzake de ProRap 2018	
agendapunt	7.	
publiceren	Nee	

BESLISPUNTEN (RAAD)
1. De ProgrammaRapportage 2018, inclusief de mutaties van het Uitvoeringsprogramma 2019, jaarschijf 2018, vast te stellen 2. Het nadelig resultaat van deze ProRap van € 0,865 mln. samen te voegen met het resultaat na de 1e actualisatie 2018 ad € 0,453 mln. (voordelig) en als zodanig onder te brengen in het voorlopig rekeningresultaat 2018 3. De programma's, algemene dekkingsmiddelen incl. bedrijfsvoering en de reservemutaties budgettair bij te stellen, conform het gepresenteerde totaaloverzicht en begrotingswijziging 18037 4. Diverse investeringen bij te stellen met een verhoging van de uitgaven ad € 1.598.150 en een verhoging van de inkomsten ad € 15.000.

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)
1. <i>Door tussentijdse informatievoorziening over de inhoudelijke en financiële voortgang van de begroting 2018 wordt de gemeenteraad in staat gesteld om bij te sturen.</i> 2. <i>Hiermee wordt de gemeenteraad tussentijds geïnformeerd over de voortgang van het Interbestuurlijk Toezicht.</i>

RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

ProRap 2018

AANLEIDING

Na de eerste actualisatie van het lopende jaar wordt in het najaar een programmarapportage opgesteld. Het karakter van de ProRap is een afwijkingenrapportage waarbij per programma zowel op inhoudelijke als financiële afwijkingen wordt ingegaan.

In de ProRap wordt daarbij ook aandacht besteed aan bijstellingen van afwijkingen op de totaal-kredieten van investeringen, voor zover die tenminste al plaatsvinden in het dienstjaar 2018. Deze bijstelling van afwijkingen op de totaalkredieten vindt plaats conform de gangbare systematiek en is erop gericht om begrotingsonrechtmatigheid bij de jaarrekening voor dit onderdeel te voorkomen.

Bijzonder voor de ProRap 2018 is dat naast de hiervoor genoemde bijstellingen van afwijkingen op het "bestaande beleid" ook een onderdeel "Uitvoeringsprogramma 2019, jaarschijf 2018" is opgenomen. Om het uitvoeringsprogramma in 2019 vorm te kunnen geven, zijn in 2018 al diverse activiteiten gewenst/noodzakelijk. Deze zijn in het betreffende onderdeel weergegeven.

DOELSTELLING

De gemeenteraad tussentijds te informeren over afwijkingen per programma op basis van een actuele stand van zaken.

ARGUMENTATIE

1. Door tussentijdse informatievoorziening over de inhoudelijke en financiële voortgang van de begroting 2018 wordt de gemeenteraad in staat gesteld om bij te sturen.

Via de ProRap 2018 informeren wij uw raad over inhoudelijke en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2018. In hoofdlijn bevat de ProRap daarvoor de volgende informatie:

Inhoudelijke afwijkingen

De per programma opgenomen inhoudelijke afwijkingen zijn beperkt in omvang. Dit betekent dat de voortgang van de in de begroting 2018 opgenomen activiteiten grotendeels op koers ligt.

In de ProRap 2018 is aangegeven dat door diverse – voornamelijk externe – factoren een aantal werkzaamheden in 2018 niet kan worden uitgevoerd of afgerond. Dit betekent dat ook de bijbehorende budgetten niet in 2018 worden besteed. Zoals gebruikelijk ontvangt de raad via de besluitvorming bij de jaarrekening daarvoor een verzoek tot overheveling van budgetten. De posten zijn in het kader van de actieve informatievoorziening in deze ProRap opgenomen.

In de jaarrekening 2018 zullen deze posten in eerste instantie het resultaat in positieve zin beïnvloeden. Het gaat hier bij benadering om een bedrag van € 3,1 miljoen.

RAADSVOORSTEL

Financieel: nadelig saldo ProRap 2018 van € 0,865 miljoen, verwacht resultaat 2018 daarmee € 0,7 miljoen voordelig

De primaire begroting 2018 kent een batig saldo van € 1,0 miljoen (amendement sturen op overschot). De 1e actualisatie 2018 sloot met een voordeel van € 0,6 mln. Deze ProRap sluit nu met een nadelig saldo van afgerond € 0,9 mln. Per saldo leiden deze tussentijdse rapportages tot een bijstelling van het verwachte batige saldo 2018 met € 0,3 miljoen tot € 0,7 miljoen (€ 1,0 mln. - € 0,3 mln.)

Belangrijk onderdeel van het saldo op de ProRap 2018 is het nadeel van afgerond € 1,0 mln. dat is ontstaan door de recent ontvangen septembercircularre over het gemeentefonds. Hieruit blijkt dat de algemene uitkering in 2018 aanzienlijk lager uitvalt dan hetgeen halverwege dit jaar op grond van de meicircularre nog van uit was gegaan.

Dit saldo komt verder tot stand door de voor- en nadelen zoals genoemd bij de programma's. Om u daarbij meer inzicht te geven in welke post nu daadwerkelijk onderdeel uitmaakt van het saldo, zijn de mutaties ingedeeld in:

- Mutaties die leiden tot een bijstelling van het begrotingssaldo
- Mutaties die neutraal verlopen binnen de begroting door verschuiving tussen programma's
- Mutaties die verrekend worden met een reserve zodat voor het begrotingssaldo geen financieel effect ontstaat

De onderstaande tabel geeft een verklaring van het saldo op hoofdlijnen:

Algemene uitkering	€ 1,0 mln. nadelig
Wabo leges	€ 0,6 mln. voordelig
Afstoten vastgoed	€ 0,3 mln. voordelig
Ruimte voor de glastuinbouw	€ 0,2 mln. nadelig
Aflossing SV Honselersdijk	€ 0,1 mln. voordelig
Veilig Thuis	€ 0,1 mln. nadelig
Belastingen	€ 0,4 mln. voordelig
Verkiezingen	€ 0,1 mln. nadelig
Btw	€ 0,3 mln. nadelig
Rente	€ 0,1 mln. voordelig
Dividend	€ 0,1 mln. voordelig
Uitvoeringsagenda 2019, jaarschijf 2018	€ 0,8 mln. nadelig
Totaal	€ 0,9 mln. nadelig

Uitvoeringsprogramma 2019

Met het aanbieden van het Westlandsprogramma en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma 2019 hebben wij u aangegeven welke ambities wij in de komende jaren willen realiseren. De belangrijke keuzes die daarvoor nodig zijn, willen wij samen met u volgend jaar maken op basis van een aantal onderliggende visies die in een participatief proces worden opgewerkt. Een deel van dit uitvoeringsprogramma 2019 vergt een start / voorbereiding in 2018. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het opstarten van verkenningen, uitvoeren van onderzoeken en het aantrekken van benodigde ambtelijke capaciteit. Door dit in een apart onderdeel te presenteren, is helder welke mutaties in deze ProRap zijn opgenomen die niet strikt voldoen aan het uitgangspunt "afwijking".

Na deze ProRap ontstaat het volgend verwachte rekeningresultaat 2018:

Saldo begroting (pag. 12 begroting 2018)	€ 1,000 mln. (voordelig)
Amendement opening en positionering WHC	€ 0,100 mln. (voordelig)

RAADSVORSTEL

1e Actualisatie 2018	€ 0,453 mln. (voordelig)
Saldo na 1 ^e actualisatie	€ 1,553 mln. (voordelig)
ProRap 2018	€ 0,865 mln. (nadelig)
Verwacht resultaat 2018	€ 0,688 mln. (voordelig)

Financieel: bijstelling van mutaties in reserves

Diverse mutaties zoals genoemd in de ProRap leiden ook tot een mutatie in de reserves.

In totaal wordt in deze ProRap per saldo € 2,998 mln. aan de reserves toegevoegd. Deze toevoeging wordt in hoofdlijnen verklaard door:

- Uitgaven Sociaal Beleidskader naar 2019	€ 2,4 mln.
- Organisatiekosten t.l.v. Sociaal Domein	€ -0,3 mln.
- Uitgaven invoering omgevingswet naar 2019	€ 0,5 mln.
- Inrichting voormalige gemeentelocatie Naaldwijk	€ 0,4 mln.
- Optimaliseren werken wegen	€ 0,3 mln.
- Subsidie aardwarmteproject	€ -0,3 mln.
- Huurgarantie Lentiz gebouw	€ -0,5 mln.
- Bouwgrondexploitatie	€ 0,3 mln.
- Overheveling bestedingsplan volkshuisvesting	€ -0,3 mln.
- Subsidie verplaatsen woningen	€ 0,5 mln.
Totaal	€ 3,0 mln.

Financieel: Bijstelling van investeringskredieten

In deze ProRap zijn zoals hiervoor vermeld ook bijstellingen verwerkt als gevolg van afwijkingen op beschikbaar gestelde totaalkredieten. Deze bijstellingen worden thans verwerkt om aan de eis van begrotingsrechtmatigheid te kunnen voldoen. De budgettaire consequenties (de bijstelling van de kapitaallasten) vinden vanaf 2019 plaats.

De bijstellingen van de investeringsbedragen betreffen in totaal een verhoging van de uitgaven van € 1.598.150 en een verhoging van inkomsten ad € 15.000. De mutaties zijn per programma weergegeven. Onderstaand is e.e.a. kort samengevat:

- Verwerken compensabele Btw ad € 117.000 voordelig
- Bijstelling investeringen TMPG ad € 865.450 voordelig
- Meer voorbereidingskosten van € 42.600 voor het transformatiegebied Wateringen
- Voor tijdelijke aanpassingen en kosten brandveiligheid van de Leuningjes is een extra krediet nodig van € 211.000
- De kosten en opbrengsten voor gebiedsontwikkeling Boomawatering worden verhoogd met € 150.000
- Voor de herinrichting van de gemeentehuislocatie Naaldwijk wordt een budget van € 400.000 omgezet naar een investering
- De gemeentelijke bijdrage aan de provincie met betrekking tot de rotonde N223 / Noord Lierweg wordt verhoogd met € 315.000. De inkomsten worden eveneens verhoogd met € 315.000 vanwege de verkregen subsidie van de metropoolregio.
- Op basis van een verkeerskundige heroverweging wordt voorgesteld om een verkeersregel installatie (VRI) toe te passen in plaats van de eerder voorgenomen rotonde bij de kruising Haagweg – Molenweg (verlaging investering € 207.000).
- Investeringskredieten in het kader van het Uitvoeringsprogramma 2019, jaarschijf 2018:
 - o Reconstructie begraafplaatsen 2018 (€ 600.000)
 - o Voorbereidingskredieten uitvoeringsmaatregelen kustvisie (€ 100.000)
 - o (voorbereidings)kredieten zettingsproblematiek De Lier (€ 1.419.000)

RAADSVOORSTEL

Deze kredietbijstellingen zijn terug te vinden in programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling en programma Fysieke Leefomgeving. Ook in het onderdeel Uitvoeringsprogramma 2019, jaarschijf 2018 zijn kredietvoorstellen opgenomen.

2. Hiermee wordt de gemeenteraad tussentijds geïnformeerd over de voortgang van het Interbestuurlijk Toezicht.

In de ProRap is een sheet opgenomen over het zogenoemde Interbestuurlijk toezicht. Aan de hand van de in de jaarrekening 2017 opgenomen Rapportage Interbestuurlijk Toezicht wordt aandacht besteed aan de actiepunten per toezichtsdomein, voor zover er sprake is van te melden afwijkingen daarin. Hiermee wordt invulling gegeven aan de versterking van het horizontale toezicht op grond van de Wet revitalisering generiek toezicht.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

N.v.t.

FINANCIËN

N.v.t.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

N.v.t.

EXTERN OVERLEG

N.v.t.

VERVOLGTRAJECT

Evenals voorgaande jaren wordt de ProgrammaRapportage inclusief de toelichtende teksten bij de presentatie-dia's aan de raad verstuurd zodat de uitkomsten van de ProRap 2018 betrokken kunnen worden bij de behandeling van de begroting 2019. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan een verzoek van de raad. Op woensdag 31 oktober vindt de behandeling plaats in de verzamelcommissie.

Op 6 november is tenslotte de besluitvorming in de raad voorzien (in de begrotingsraad).

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris,

de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

RAAD

06 NOV. 2018

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 oktober 2018, met de volgende bijlage(n):

- ♦ ProRap 2018 (18-0235789)

gelet op het bepaalde in artikel 192 van Gemeentewet;

gehoord het advies van de verzamelcommissie van 31 oktober 2018 en gehoord de beraadslagingen van onderhavige vergadering;

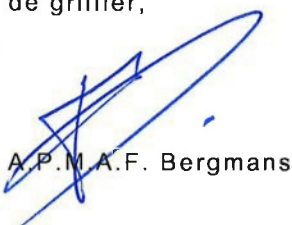
besluit:

1. De ProgrammaRapportage 2018, inclusief de mutaties van het Uitvoeringsprogramma 2019, jaarschijf 2018, vast te stellen
2. Het nadelig resultaat van deze ProRap van € 0,865 miljoen samen te voegen met het resultaat na de Kadernota 2019 ad € 0,453 miljoen (voordelig) en als zodanig onder te brengen in het voorlopig rekeningresultaat 2018
3. De programma's, algemene dekkingsmiddelen incl. bedrijfsvoering en de reservemutaties budgettair bij te stellen, conform het gepresenteerde totaaloverzicht en begrotingswijziging 18037
4. Diverse lopende investeringen bij te stellen met een verhoging van de uitgaven van € 1.598.150 en een verhoging van de inkomsten van € 15.000

Begrotingswijziging		nr. 18037	
Mutatie programma's:	dienstjaar 2018		
	Lasten	Baten	
Econ.& Ruimt.Ontw.	7.217.432	7.837.606	
Sterke Samenleving	-1.496.731	626.400	
Onderst., Zorg & Part.	2.537.024	458.830	
D Nvt			
Fys. Leefomgeving	-291.181	876.966	
Dienstverl. & Belasting	1.982.520	1.021.153	
Bestuur & Veiligheid	271.932	210.250	
Alg. dekkingsmidd.	-115.126	1.207.795	
- Saldo baten en lasten	-865.023		
Totaal programma's	9.240.847	12.239.000	
Mutaties reserves:			
Reserves	695.362	-2.302.791	
Totaal	9.936.209	9.936.209	

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 6 november 2018,

de griffier,

A.P.M.A.F. Bergmans

de voorzitter,

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

ProRap 2018

Raad 6 november 2018

9 oktober 2018

Doelstelling ProRap

- Doelstelling ProRap: rapporteren van afwijkingen
- (Vervolg)traject:
 - Behandeling in verzamelcommissie op 31 oktober 2018
 - Formele besluitvorming door gemeenteraad op 6 november 2018

Inleiding

In dit document vindt een actualisatie van het lopende jaar plaats. De ProgrammaRapportage (ProRap) is zoals gebruikelijk in presentatievorm opgesteld. Het document is een rapportage op afwijkingen.

Doelstelling/opzet ProRap

De ProRap is een afwijkingenrapportage, waarbij per programma inhoudelijke afwijkingen/wijzigingen zijn benoemd. De afwijkingen in de budgettaire positie (lasten en baten) staan in een afzonderlijke sheet vermeld. Hierbij wordt per programma het saldo van de wijzigingen toegelicht.

In deze ProRap hebben wij de budgettaire sheet gewijzigd ten opzichte van vorige jaren.

De financiële verordening Gemeente Westland 2017 (art. 7 lid 2) schrijft voor dat per programma een saldo van baten en lasten wordt opgenomen, met inbegrip van de mutaties uit de tussentijdse rapportage.

Hierdoor start elke budgettaire sheet met het saldo van het desbetreffende programma inclusief de hierop door de raad reeds vastgestelde begrotingswijzigingen.

Vervolgens worden de mutaties uit deze ProRap opgesomd, onderverdeeld in:

- a. som van mutaties waarbij er sprake is van een neutraal verloop binnen de totale begroting en er derhalve geen mutatie in het begrotingssaldo plaatsvindt
- b. som van mutaties waarbij er sprake is van een evenredige (en derhalve neutrale) mutatie in de reserves, die een nadeel of voordeel compenseert door respectievelijk een onttrekking of toevoeging aan de reservepositie
- c. som van mutaties waarbij er een voordeel of nadeel ontstaat, hetgeen leidt tot bijstelling van het begrotingssaldo

Het bovenstaande resulteert in een nieuw geraamd saldo per programma.

De ProRap is verder in de “oude” vorm opgesteld en per programma zijn de thema’s en accenten uit de begroting 2018 gevolgd. Dit in verband met de verplichte vergelijkbaarheid aan de begroting 2018-2021. Met de raad zal een traject worden gestart om een eventuele nieuwe opzet/vormgeving van de P&C-cyclus en daarin opgenomen instrumenten te bezien.

Voorts is er ten opzichte van voorgaande jaren nog een incidentele wijziging in de ProRap. Het college is na de coalitievorming gestart met het opstellen van het WestlandsProgramma dat inmiddels ook aan u aangeboden is. Dit WestlandsProgramma gaat vergezeld van een uitvoeringsprogramma 2019 dat via een 1e begrotingswijziging in de begroting (bestaand beleid) 2019-2022 wordt verwerkt. Een aantal onderwerpen zoals genoemd in het Uitvoeringsprogramma 2019 vergt in 2018 al actie. In een apart onderdeel worden die onderwerpen en het budget dat dat vergt, genoemd.

Door diverse factoren kan een aantal werkzaamheden in 2018 niet worden uitgevoerd. Dit betekent dat ook het bijbehorende budget niet in 2018 zal worden besteed. Zoals gebruikelijk, ontvangt u daarvoor een verzoek tot overheveling van budgetten. In het kader van de actieve informatie-voorziening doen wij hiervan in deze ProRap bij de verschillende programma’s een vooraankondiging.

Aangezien de ProRap uitsluitend melding maakt van afwijkingen ten opzichte van de begroting 2018, mag worden aangenomen dat alle overige (niet in de ProRap vermelde) activiteiten en daaraan verbonden budgetten conform de begroting 2018 worden uitgevoerd.

Resultaat ProRap 2018

Het saldo van deze ProRap bedraagt afgerond € 0,865 mln. nadelig.

Hierdoor ontstaat het volgende verwacht rekeningresultaat 2018:

Saldo begroting (pag. 12 begroting 2018)	€ 1,000 mln. (voordelig)
Amendement opening en positionering WHC	€ 0,100 mln. (voordelig)
1e Actualisatie 2018	€ 0,453 mln. (voordelig)
Saldo na 1 ^e actualisatie	€ 1,553 mln. (voordelig)
ProRap 2018	€ 0,865 mln. (nadelig)
Verwacht resultaat 2018	€ 0,688 mln. (voordelig)

Vervolgtraject ProRap

De presentatie inclusief de toelichtende teksten bij de sheets wordt aan de raad verstuurd. Aangezien daarmee de volledige teksten direct beschikbaar zijn voor de raad, wordt er geen afzonderlijke presentatie aan de raad gegeven. De ProRap wordt, tegelijk met de Begroting 2019-2022, ter besluitvorming aangeboden aan de raad in de vergadering op 6 november 2018.

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Thema Aantrekkelijk Westland

Accent: Levendige dorpscentra

- Grondexploitatie centrum Monster; vaststelling verwacht in 2019 in plaats van 2018
- Centrumplan Honselersdijk, verdere uitwerking in 2019
- Bodemsanering terrein Zuidgeestlaan; uitvoering in 2019

Continuïteit van de bedrijfsvoering

- Incentives Bedrijven; doorlopende uitgaven in 2019
- Investeringsfonds MKB; doorlopende uitgaven in 2019
- Inrichting voormalige gemeentehuislocatie Naaldwijk; omzetten budget naar investering
- Groot onderhoud gebouwen; minder onderhoud uitgevoerd

Afwijkingen / wijzigingen in beleid en uitvoering

Vooraankondiging vaststellen grondexploitatie centrum Monster

In de begroting van 2018 is in de grondexploitatie voor de uitwerking van de gebiedsvisie voor de gemeentehuislocatie te Monster een budget van circa € 1,7 mln. opgenomen. Momenteel worden de mogelijkheden voor hergebruik en sloop nader onderzocht, waardoor de verwachting is dat de grondexploitatie in 2019 aan de raad zal worden voorgelegd. Om deze reden zullen wij uw raad een voorstel doen tot overheveling van de resterende gelden naar 2019.

Vooraankondiging centrumplan Honselersdijk

Ten behoeve van de aankoop van een woning binnen het centrumplan Honselersdijk is € 0,5 mln. opgenomen. De verwachting is dat nadere besluitvorming over dit centrumplan in 2019 zal plaatsvinden. Om deze reden zullen wij uw raad een voorstel doen tot overheveling van de resterende gelden naar 2019.

Vooraankondiging bodemsanering terrein Zuidgeestlaan

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 is een budget van € 0,4 mln. naar 2018 overgeheveld voor de bodemsanering terrein Zuidgeestlaan in afwachting van de mogelijke exploitatie van moestuinen. Er heeft zich echter geen initiatiefnemer gemeld. Het College wil de bestemming van het terrein heroverwegen. De sanering van de grond is in verband daarmee opgeschort. Om deze reden zullen wij uw raad een voorstel doen tot overheveling van de gelden naar 2019.

Vooraankondiging overheveling Incentives bedrijven

In 2018 is een aantal projecten opgestart ten behoeve van nieuwe bedrijvigheid, kennis en innovatie, dat pas deels in 2019 financiering nodig heeft. Dit betekent dat ook het bijbehorende budget niet in 2018 zal worden besteed. Om deze reden zullen wij uw raad een voorstel doen tot overheveling van de gelden naar 2019 (€ 150.000).

Vooraankondiging overheveling MKB Investeringsfonds

Het MKB Investeringsfonds is bedoeld voor nieuwe concepten, die onder andere horen bij de visie op winkelgebieden 2025. Bijdragen worden op aanvraag toegekend, waarbij cofinanciering is vereist. Door deze

opzet zijn de aanvragen van derden bepalend voor de tijdsduur die nodig is om het budget te benutten. Wij zullen uw raad een voorstel doen tot overheveling van de gelden uit het MKB Investeringsfonds naar 2019 (circa € 230.000).

Omzetten budget inrichting voormalige gemeentehuislocatie Naaldwijk naar investering

Bij de 1e actualisatie 2017 is voor 2018 een budget van € 400.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de voormalige gemeentehuislocatie te Naaldwijk. Ingevolge de BBV-voorschriften dient deze herinrichting als een investering te worden verantwoord en dient hierop jaarlijks te worden afgeschreven. Wij stellen voor het budget in de reserve Maatschappelijk Nut te storten ter dekking van de kapitaallasten.

In het dekkingsvoorstel behorende bij het Uitvoeringsprogramma 2019 is onder ad. 4 rekening gehouden met een verlaging van de investering naar € 150.000 in verband met een sobere uitvoering rekening gehouden.

Voorziening groot onderhoud gebouwen, minder onderhoud uitgevoerd

Voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen wordt jaarlijks een onderhoudsplan opgesteld. Doordat besluitvorming over het plan Hofboerderij niet dit jaar plaatsvindt en ook een aantal onderhoudsmaatregelen dit jaar niet worden uitgevoerd, komen de uitgaven ten laste van de voorziening naar verwachting € 426.000 lager uit dan het geraamde bedrag (€ 1,6 mln.). Dit bedrag blijft beschikbaar binnen de voorziening.

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Investerings

Bijstellingen (per saldo € 328.850 voordelig):

- BTW compensatie investeringen (voordeel € 117.000);
verwerken compensabele btw
- Bijstelling investeringen TMPG (voordeel € 865.450);
lagere kosten grondaankopen - verkoopkosten
- Bijstelling voorbereidingskrediet transformatiegebied
Wateringen (nadeel € 42.600); meer kosten aan voorbereiding
- Verbouwing Leuningjes (nadeel € 211.000); tijdelijke
aanpassingen - brandveiligheid
- Gebiedsontwikkeling Boomawatering (neutraal € 150.000)
- Herinrichting gemeentelocatie Naaldwijk (nadeel € 400.000)

Afwijkingen / wijzigingen in beleid en uitvoering

Btw compensatie investeringen (voordeel € 117.000)

Op een tweetal uitgevoerde investeringen is alsnog compensabele Btw ontvangen. Het betreft de btw op aanleg van speelplaatsen (€ 10.000) en de restauratie van de kerktoren in Naaldwijk (€ 107.000).

Bijstelling investeringen TMPG (voordeel € 865.450);

In het TMPG is melding gemaakt van de bijstelling van het voorbereidingskrediet voormalige gemeentehuislocatie 's Gravenzande met € 134.550 (als onderdeel van de totale kosten ad € 400.000) en de verlaging van het investeringskrediet Ontsluiting Teylingen met € 1 mln. o.a. doordat een geplande grondvererving niet nodig was. In het dekkingsvoorstel behorende bij het Uitvoeringsprogramma 2019 is onder ad. 4 met deze verlaging rekening gehouden.

Bijstelling voorbereidingskrediet transformatiegebied Wateringen (nadeel € 42.600)

In aanloop naar de ontwikkeling van het transformatiegebied in Wateringen is het noodzakelijk dat het voorbereidingskrediet wordt verhoogd met € 42.600 naar € 92.000. De dekking van deze kosten wordt betrokken bij de verdere ontwikkeling van het gebied.

Verbouwing Leuningjes (nadeel € 211.000)

Voor het uitvoeren van aanvullende brandwerende voorzieningen van het kinderdagverblijf en de bibliotheek in de Leuningjes is een bedrag nodig van € 40.000. Daarnaast zijn er meerkosten voor tijdelijke aanpassingen in de hal (€ 73.000) en aanschaf van stoelen (€ 18.000).

In het raadsvoorstel voor de kredietaanvraag voor tijdelijke ingebruikname De Leuningjes is voorts een afgerond bedrag verwerkt van € 1,8 mln. Het daadwerkelijk benodigd krediet bedraagt € 1,88 mln., zodat nog een aanvulling wordt geraamd van € 80.000.

Gebiedsontwikkeling Boomawatering (neutraal € 150.000)

De werkelijke kosten van de Middenweg-Casembrootlaan zijn hoger uitgevallen dan geraamd. Deze hogere kosten worden veroorzaakt door de vondst van diverse verontreinigingen zoals asbest en oliën. In totaal is een bijraming van € 150.000 noodzakelijk. De huidige opbrengstenraming in deze gebiedsontwikkeling is op basis

van inzichten uit 2015. Actualisering van de opbrengstenraming naar de huidige markt zal naar verwachting leiden tot een hogere opbrengstenraming, waardoor e.e.a. budgettair neutraal kan worden verantwoord.

Inrichting voormalige gemeentehuislocatie Naaldwijk (nadeel € 400.000)

Zoals op de vorige sheet is aangegeven wordt een budget van € 400.000 omgezet naar een investering.

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Saldo begroting incl. wijzigingen - € 19.069.247

Mutaties ProRap:

- **Neutraal binnen begroting** - € 179.720

- **Neutraal via reserves** + € 762.602

- **Saldomutaties** + € 142.292

Saldo gewijzigde begroting - € 18.344.073

Verklaring saldomutaties:

- Afstoten vastgoed + € 161.750

- Mutaties < € 50.000 - € 19.458

Totaal + € 142.292

Financiële afwijkingen

Toelichting op saldomutaties (> € 50.000), voor zover niet eerder bij dit programma toegelicht:

Afstoten vastgoed

Voor het verkleinen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille wordt ingezet op het afstoten van overtollig vastgoed. In de 1e actualisatie 2018 is aangegeven dat het uiteindelijk resultaat in de(ze) ProRap zal worden meegenomen. De totale netto-verkoopopbrengst komt in 2018 uit op circa € 337.000 (inclusief de verkoop vastgoed ad € 175.250 via het programma Bestuur en Veiligheid, zie daar voor meer toelichting).

Programma Sterke Samenleving

Thema Sociale Kracht

Accent: Sociale Westland agenda

- Subsidieregeling Innovatiefonds; doorlopende uitgaven in 2019

Accent: Goed onderwijs en adequate onderwijsvoorzieningen

- Brede scholen; vastleggen afspraken brede scholen in gebruikersovereenkomsten 1^e helft 2019
- Onderwijskundige vernieuwing; doorlopende uitgaven in 2019

Continuïteit van de bedrijfsvoering

- Sociaal beleidskader; doorschuiven project gewoon thuis

Afwijkingen / wijzigingen in beleid en uitvoering

Vooraankondiging overheveling Subsidieregeling innovatiefonds:

Het innovatiefonds heeft een looptijd tot en met 2020. In 2017 is er een budget van € 329.607 overgeheveld naar 2018. Het doel van het innovatiefonds is over een periode van 2016-2020 tot nieuwe oplossingen te komen binnen het Sociaal domein. Dit wordt niet afgebakend binnen een kalenderjaar.

Aanvragen kunnen het gehele jaar door ingediend worden waardoor er nog geen indicatie gegeven kan worden van de totale besteding in 2018. Wij zullen uw raad een voorstel doen tot overheveling van de resterende gelden naar 2019.

Vastleggen afspraken brede scholen 1^e helft 2019:

Het vastleggen van de afspraken met de brede scholen in gebruikersovereenkomsten is dit jaar niet afgerond. Naar verwachting zal dit de 1^e helft van 2019 zijn.

Vooraankondiging overheveling Onderwijskundige Vernieuwing:

De gelden voor onderwijskundige vernieuwing, die eerder door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld ad. € 600.000 zullen naar verwachting dit jaar niet geheel worden benut. Dit heeft o.a. te maken met voorgenomen uitbreidingsplannen van de Kameleon in 's-Gravenzande, die uit kostentechnische overwegingen niet zijn doorgedaan. Er worden op dit moment nieuwe plannen voorbereid, die naar verwachting volgend jaar aan de orde komen. Wij zullen uw raad een voorstel doen tot overheveling van de resterende gelden naar 2019.

Sociaal beleidskader € 2.421.000 (Budgettaire neutrale mutatie via reserve)

Vanuit het Sociaal Beleidskader (SBK) zetten we in op een aanpak om inwoners anders en dichtbij te ondersteunen. De investeringen uit het SBK dienen op langere termijn de aanspraken op maatwerkvoorzieningen te verlagen. Voor de projecten uit het SBK is in 2018 € 6,5 mln. beschikbaar vanuit de reserve Sociaal domein. De meeste projecten uit het SBK liggen op schema. Echter, voor € 2,4 mln. worden er in 2018 geen uitgaven meer gedaan. Dit betreft vooral uitgaven in het kader van project gewoon thuis. Binnen gewoon thuis zijn middelen beschikbaar voor cofinanciering voor aanpassing van woningen. Door de vele

partijen die hierbij betrokken zijn neemt de uitvoering van dit project meer tijd dan gedacht. Voorgesteld wordt dit overschot op het SBK af te ramen en in 2019 weer toe te voegen aan de reserve Sociaal domein.

Programma Sterke Samenleving

Saldo begroting incl. wijzigingen - € 32.061.978

Mutaties ProRap:

- **Neutraal binnen begroting** - € 286.809

- **Neutraal via reserves** + € 2.421.000

- **Saldomutaties** + € 61.940

Saldo gewijzigde Begroting - € 29.865.847

Verklaring saldomutaties 1^e actualisatie:

- Vervroegd aflossing SV Honselersdijk + € 74.500

- Mutaties < € 50.000 - € 12.560

Totaal + € 61.940

Financiële afwijkingen

Toelichting op saldomutaties (> € 50.000), voor zover niet eerder bij dit programma toegelicht:

Vervroegde aflossing SV Honselersdijk € 74.500 (voordelig)

De gemeente heeft ter financiering van de realisatie van kleedkamers een garantstelling aan SV Honselersdijk verstrekt. Met deze financiering is een in 1999 verstrekte geldlening van de Gemeente aan SV Honselersdijk boetevrij afgelost. Door de wijze van verwerken in het verleden levert de vervroegde aflossing nu een voordeel op.

Programma Ondersteuning, zorg en participatie

Thema Sociale Kracht

Accent: Participatiemaatschappij met goede basisfuncties dichtbij

- Impuls Armoede en Schulden 2018-2020; extra rijksmiddelen naar 2019

Continuïteit van de bedrijfsvoering

- Budgettaire ontwikkelingen wet BUIG
- Budgettaire ontwikkelingen Sociaal Domein
- Invoering resultaatsturing Wmo; doorlopende uitgaven in 2019

Afwijkingen / wijzigingen in beleid en uitvoering

Extra Rijksmiddelen voor impuls Armoede en Schulden 2018-2020

Via de meicirculaire 2018 zijn er voor de periode 2018-2020 middelen beschikbaar gesteld voor een impuls Armoede en Schulden 2018-2020. Voor 2018 is er een bedrag beschikbaar van € 123.871.

In 2018 wordt een plan van aanpak opgesteld om invulling te geven aan de beschikbare middelen. Voor de (resterende) gelden zullen wij uw raad een voorstel doen tot overheveling naar 2019.

BUIG

In de begroting 2018 is de raming van de inkomsten en uitgaven wet BUIG budgettair neutraal opgenomen met een risico-opslag van 3% (conform de sinds 2014 gehanteerde begrotingssystematiek). Gedurende het jaar vinden er geen mutaties in de begroting plaats. Aan het einde van het jaar zal het voordelig of nadelig saldo op de BUIG worden verrekend met de bestemmingsreserve Werk en Inkomen.

Op basis van de doorrekening van de huidige gegevens kan naar verwachting aan het einde van het jaar een bedrag van circa € 158.000 worden gedoteerd aan de bestemmingsreserve Werk en Inkomen.

Sociaal domein

Voor het sociaal domein wordt in 2018 een budgetoverschrijding verwacht van circa € 6,0 mln. op een totaalbudget van ongeveer € 48 mln. Bij de open einde regelingen Wmo en Jeugd tekorten treden overschrijdingen op, anderzijds zit er een onderschrijding op de Wsw. Het per saldo nadeel wordt opgevangen binnen de reserve sociaal domein:

- De tekorten bij de Wmo worden veroorzaakt door een stijging van het aantal cliënten en de zorgzwaarte van deze cliënten (hierdoor nemen de gemiddelde kosten per cliënt toe). Daarnaast stijgen bij hulp bij het huishouden de tarieven door een verhoging van de cao in de thuiszorgbranche. Tot slot is er sprake van lagere eigen bijdragen Wmo dan begroot.
- Bij jeugdzorg is er sprake van een toename van het aantal cliënten en een toename van het aantal uren zorg per cliënt. Daarnaast heeft er een tariefharmonisatie plaatsgevonden. Tot 2017 was het mogelijk dat voor een zelfde product door verschillende aanbieders een ander tarief werd gedeclareerd. Door de tariefharmonisatie is het mogelijk dat de geleverde zorg niet is veranderd maar de vergoeding wel is

gestegen. Tot slot zijn er signalen dat jeugdigen die geen toegang krijgen tot de wet langdurige zorg bij de gemeente in zorg komen.

De stand van de reserve Sociaal Domein zal op basis van het vorenstaande naar verwachting ultimo 2018 circa € 7,0 mln. bedragen. Dit is inclusief de toevoeging aan de reserve van € 2,4 mln. door de verschuiving van de uitgaven in het kader van het Sociaal Beleidskader (zie programma Sterke Samenleving).

Vooraankondiging overheveling budget invoering resultaatsturing Wmo

Bij de 1^e actualisatie 2018 is een budget beschikbaar gesteld van € 350.950 ten behoeve van de invoering resultaatfinanciering Wmo per 1-1-2019. De activiteiten hiervoor lopen door in 2019.

Om deze reden zullen wij uw raad een voorstel doen tot overheveling van de resterende gelden naar 2019 (via de reserve sociaal domein).

Programma Ondersteuning, zorg en participatie

Saldo begroting incl. wijzigingen - € 58.789.778

Mutaties ProRap:

- **Neutraal binnen begroting** - € **1.785.814**

- **Neutraal via reserves** € **0**

- **Saldomutaties** - € **12.150**

Saldo gewijzigde Begroting - € 60.587.742

Verklaring saldomutaties:

- Veilig thuis - € 100.000

- Mutaties < € 50.000 + € 87.850

Totaal - € **12.150**

Financiële afwijkingen

Toelichting op saldomutaties (> € 50.000), voor zover niet eerder bij dit programma toegelicht:

Veilig thuis € 100.000 (nadelig)

Als gevolg van de volumegroei (20% meer meldingen en adviezen t.o.v. 2017) bij de gemeenschappelijke regeling GGD Veilig Thuis wordt de (verplichte) gemeentelijke bijdrage structureel verhoogd met € 100.000. Vanaf 2019 is er nog een extra bedrag nodig van € 67.000 in verband met de kosten voor hogere huurlasten en frictiekosten in verband met verhuizing. Dit is ook vermeld in de begroting van de GGD.

Programma Fysieke Leefomgeving

Continuïteit van de bedrijfsvoering

- Herplanten bomen; gedeeltelijke uitvoering in 2019
- Risico; weersomstandigheden
- Onkruidbestrijding; aangepaste uitvoering

Investerings

Bijstellingen (per saldo € 207.000 voordelig):

- Afhandeling gemeentelijke bijdrage Ronde N223 / Noord Lierweg (neutraal)
- Ombouw Kruising Haagweg–Molenweg (voordeel € 207.000)

Afwijkingen / wijzigingen in beleid en uitvoering

Vooraankondiging herplanten bomen

Bij de aankoop van een perceel aan de Hoefweg te De Lier is een compensatievergoeding ontvangen in het kader van de Boswet van € 214.020 voor het herplanten van het op het betreffende perceel gekapte bosareaal (127 are). De locaties waar dit bosareaal gecompenseerd wordt door middel van het herplanten van bomen zijn Wenzone (circa 55 are) te Poeldijk, Haagweg/Madeweg (circa 39 are) te Monster en Piet Struijkweg (circa 55 are) te Naaldwijk. In 2018 wordt gestart met de locatie Piet Struijkweg. De overige locaties volgen in 2019. Om deze reden zullen wij uw raad een voorstel doen tot overheveling van de resterende gelden naar 2019.

Optreden risico weersomstandigheden

Het weer heeft in 2018 zowel in de winterperiode als in de zomerperiode invloed gehad op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Met name de extreme weersomstandigheden van deze zomer hebben gezorgd voor het optreden van risico's voor zowel het water- en wegenonderhoud als het groenonderhoud. Ook in de resterende periode van 2018 blijft er een kans op extreme weersomstandigheden. Calamiteiten kunnen blijven ontstaan met de daaraan verbonden kosten.

Onkruidbestrijding op verharding zonder chemische middelen (budgettair neutraal)

Om onkruidbestrijding zonder toepassen van chemische bestrijdingsmiddelen te laten voldoen aan de kwaliteitsniveaus zoals vastgelegd in de beheerplannen, is de uitvoeringswijze hierop aangepast. Dit heeft een kostenopdrijvend financieel effect tot gevolg (structureel nadeel € 600.000). Dit financiële nadeel wordt opgelost binnen de exploitatiebegroting.

In de door de raad vast te stellen Gebiedsgerichte Plannen 2019-2022 dienen onder meer de structurele consequenties van deze kostenverhoging in de afwegingen omtrent de kwaliteitsniveaus van onderhoud meegewogen te worden.

Investeringsen

Afhandeling gemeentelijke bijdrage Rotonde N223 / Noord Lierweg (neutraal € 315.000)

De provincie is trekker geweest bij de uitvoering van deze rotonde. De gemeente draagt hierin financieel bij. De rotonde is in 2018 gerealiseerd en de definitieve bijdrage van Westland is vastgesteld op € 1,1 mln. Onderdeel van deze bijdrage is een door de gemeente verkregen subsidie van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) van € 315.000. In het krediet was hiermee geen rekening gehouden. Het krediet “Rotonde N223 Noord-Lierweg / Oostbuurtseweg” kan derhalve neutraal aan uitgaven- en inkomstenzijde met € 315.000 worden bijgesteld.

Ombouw Kruising Haagweg – Molenweg (voordeel € 207.000)

Op basis van een verkeerskundige heroverweging wordt voorgesteld om een verkeersregel installatie (VRI) toe te passen in plaats van de eerder voorgenomen rotonde. De belangrijkste aanleiding voor die heroverweging is een combinatie van gebiedsontwikkelingen (de bouw van ruim 1.200 woningen in Monster-Noord) en de daarvoor benodigde verkeerscapaciteit. Daarbij is de voor de rotonde noodzakelijke grondverwerving problematisch gebleken. Verder was de fietsveiligheid onvoldoende geborgd.

In de voorgenomen VRI-variant zijn die knelpunten opgelost. Omdat de kosten van deze variant lager uitvallen zijn er ook minder inkomsten uit subsidie te verwachten. De planning is dat de aanpassing van kruising in de eerste helft 2019 wordt uitgevoerd.

Het krediet van de ombouw kruising Haagweg – Molenweg wordt omgevormd tot een investering voor zowel de VRI als voor de verharding. Deze omvorming naar de investeringen voor een VRI vindt kapitaallastenneutraal plaats.

Programma Fysieke Leefomgeving

Saldo begroting incl. wijzigingen - € 35.020.244

Mutaties ProRap:

- **Neutraal binnen begroting** - € **41.380**

- **Neutraal via reserves** + € **385.390**

- **Saldomutaties** + € **874.137**

Saldo gewijzigde begroting - € 33.802.097

Verklaring saldomutaties:

- Opbrengst Wabo leges + € 573.637

- Landschapsfonds + € 140.000

- Riolering - € 121.000

- Dekking kosten begraven + € 335.000

- Mutaties < € 50.000 - € 53.500

Totaal + € **874.137**

Financiële afwijkingen

Toelichting op overige mutaties (> € 50.000), voor zover niet eerder bij dit programma toegelicht:

Meeropbrengsten Wabo bouwleges € 573.637 (voordeel)

Er zijn door de sterke groei meer aanvragen dan aanvankelijk begroot. Dit heeft met name te maken met grote projecten. Hierdoor worden er meer legesopbrengsten verwacht dan oorspronkelijk in 2018 begroot.

Landschapsfonds € 65.000 (voordeel)

Er is in 2018 € 100.000 begroot als bijdrage aan het landschapsfonds van de Landschapstafel Midden-Delfland. Het heeft geruime tijd geduurd voordat er duidelijkheid was over de opzet van dit fonds. Onze gemeente heeft nog niet besloten of en hoe zij wil deelnemen aan dit fonds.

Voorgesteld wordt om de helft (€ 50.000) van het begrote budget in te zetten voor als dekking van de hogere kosten voor begraafplaatsen (zie programma Dienstverlening en Belastingen).

Naast de begrote bijdrage van € 100.000 wordt voorgesteld het overgehevelde budget landschapsfonds 2016 (€ 90.857) in dit jaar voor € 75.000 aan te wenden als dekking van de hogere kosten voor begraafplaatsen (zie programma Dienstverlening en Belastingen). Het resterende budget (€ 15.000) valt vrij.

Dekking kosten begraafplaatsen

Zie voor verdere toelichting hierop de toelichting bij de hogere kosten voor begraafplaatsen in het programma Dienstverlening en Belastingen.

Riolering

De opbrengst rioolheffing is in totaal € 121.000 hoger dan begroot. Deze opbrengst wordt in dit programma (Fysieke Leefomgeving) verrekend met de voorziening riolering (gesloten circuit). Bij het programma Dienstverlening en Belastingen is de meeropbrengst nader toegelicht.

Als gevolg van personele onderbezetting (door verloop, capaciteitstekort en vacatures) is vertraging ontstaan in werkzaamheden die zijn gerelateerd aan het (afval-)watersysteem. Deze ondercapaciteit heeft ertoe geleid dat

er niet adequaat kon worden geanticipeerd op ruimtelijke ontwikkelingen en bijbehorende beheermaatregelen. Daarnaast neemt de complexiteit van deze watervraagstukken eveneens toe. Dit als gevolg van bijvoorbeeld meervoudig ruimtegebruik en de weging van meerdere belangen (zoals waterbeschikbaarheid en waterbestendigheid, klimaatbestendigheid, wateroverlast in relatie tot wonen, recreatie, (glas)tuinbouw etc.). Dit betekent dat het definiëren van maatregelen meer tijd en capaciteit vergt waardoor een deel van deze werkzaamheden nog niet is uitgevoerd (€ 100.000). Zodra de capaciteit weer op orde is, verwachten we deze werkzaamheden direct in uitvoering te kunnen nemen. De onderschrijding op de begrote kosten in 2018 wordt ook verrekend met de voorziening riolering.

Programma Dienstverlening en Belastingen

Continuïteit van de bedrijfsvoering

- Afvalinzameling; inzet Patijnenburg t.b.v. milieustraten
Minder opbrengsten deelstromen
Hogere opbrengst afvalstoffen heffing
- Begraafplaatsen; hogere kosten beheer en onderhoud

Afwijkingen / wijzigingen in beleid en uitvoering

Afvalinzameling

Ten aanzien van de afvalinzameling zijn er de volgende ontwikkelingen:

Inzet Patijnenburg t.b.v. milieustraten (nadeel € 328.000)

Op 23 mei 2017 heeft de meerderheid van de raad besloten tot de verkoop van de gemeentewerf in 's Gravenzande. In dit voorstel was opgenomen dat er drie maatregelen worden toegepast:

1. Het verruimen van de openingstijden van de werven in Monster en Naaldwijk;
2. Verbeteren van de ophaalfaciliteit van grof vuil aan huis;
3. Verbeteren van de verkeersafwikkeling/ - veiligheid rondom de werf in Naaldwijk.

Om het verruimen van de openingstijden te kunnen bemensen, worden de milieustraten na een investering door Patijnenburg beheerd. Het contract met Patijnenburg is voor vier jaar afgesloten.

Minder opbrengsten deelstromen (nadeel € 116.000)

Door een verlaging van tarieven en vergoedingen (door o.a. marktwerking en een te groot aanbod van de afvalstroom waardoor het niet meer verwerkt kan worden en er extra kosten voor de opslag gemaakt worden) van enkele afvalstromen zijn de verwachte opbrengsten minder dan begroot. Daarnaast worden de uitgaven voor het ophalen en verwerken van het restafval steeds hoger.

Hogere opbrengst afvalstoffenheffing (voordeel € 78.000)

De opbrengst afvalstoffenheffing is in totaal € 78.000 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de bedragen voor verminderings, bijvoorbeeld naar aanleiding van ontvangen bezwaarschriften, lager zijn dan waar in eerste instantie rekening mee gehouden was. Daarnaast is er sprake van een grotere areaaluitbreiding bij woningen dan geraamd.

Verrekening met egalisatiereserve afvalstoffenheffing

De kosten en baten van de afvalinzameling vormen een gesloten circuit. Afwijkingen op de ramingen worden verrekend met de egalisatiereserve afval.

In de begroting 2019 is op de huidige omvang van de egalisatiereserve geanticipeerd door de raad een voorstel tot tariefverhoging van de afvalstoffenheffing. Ook een andere beheerstrategie moet tot lagere kosten leiden. Hiermee wordt de toekomstige aanspraak op de egalisatiereserve beperkt. Vooralsnog is de aanname dat deze effecten de in deze ProRap opgesomde kostenstijging structureel opheffen.

Beheer en onderhoud begraafplaatsen

De kosten voor het begin 2018 afgesloten beeldbestek voor beheer en onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen worden naar verwachting € 460.000 hoger dan begroot. Op basis van dit beeldbestek verricht één aannemer alle noodzakelijke werkzaamheden op de zes gemeentelijke begraafplaatsen, conform de met de gemeenteraad afgesproken beeldkwaliteit. In overeenstemming met de systematiek van programmeren wordt voorgesteld om de overschrijding enerzijds te dekken door overheveling van budget uit het Landschapsfonds (vanuit 2016: € 75.000 en 2018 € 50.000) en anderzijds zoeken van oplossingen binnen programma Fysieke Leefomgeving. Hiertoe wordt voorgesteld om 335.000 over te hevelen van programma Fysieke Leefomgeving naar programma Dienstverlening.

Programma Dienstverlening en Belastingen

Saldo begroting incl. wijzigingen + € 9.628.262

Mutaties ProRap:

- **Neutraal binnen begroting** - € **119.647**

- **Neutraal via reserves** - € **368.705**

- **Saldomutaties** - € **293.015**

Saldo gewijzigde begroting + € 8.846.895

Verklaring saldomutaties:

- Rioolheffing + € 121.000

- Begraven - € 460.000

- Mutaties < € 50.000 + € 45.985

Totaal - € **293.015**

Financiële afwijkingen

Toelichting op saldomutaties (> € 50.000), voor zover niet eerder bij dit programma toegelicht:

Opbrengst Rioolheffing (€ 121.000 voordelig)

De opbrengst rioolheffing is in totaal € 121.000 hoger dan begroot (woningen: € 76.000 en niet-woningen: € 45.000). Dit wordt met name veroorzaakt doordat de bedragen voor verminderingen, bijvoorbeeld naar aanleiding van ontvangen bezwaarschriften, lager zijn dan waar in eerste instantie rekening mee gehouden was. Daarnaast is er sprake van een grotere areaaluitbreiding bij woningen dan geraamd. De opbrengst wordt – als onderdeel van het gesloten circuit – toegevoegd aan de voorziening riolering (verwerkt via programma Fysieke leefomgeving).

Programma Bestuur en Veiligheid

Continuïteit van de bedrijfsvoering

- Afstoten vastgoed; verkoop voormalige brandweerkazerne

Afwijkingen / wijzigingen in beleid en uitvoering

Afstoten vastgoed

Vastgoed dat zijn functie verliest wordt in principe afgestoten. Het betreft hier de verkoop van de voormalige brandweerlocatie in Honselersdijk.

Programma Bestuur en Veiligheid

Saldo begroting incl. wijzigingen - € 19.132.845

Mutaties ProRap:

- **Neutraal binnen begroting** + € 66.947

- **Neutraal via reserves** € 0

- **Saldomutaties** - € 93.629

Saldo gewijzigde begroting - € 19.159.527

Verklaring saldomutaties:

- Afstoten vastgoed + € 175.250

- Brand Wittebrug + € 66.750

- Verkiezingen - € 100.000

- Ruimte voor de glastuinbouw - € 210.000

- Mutaties < € 50.000 - € 25.629

Totaal - € 93.629

Financiële afwijkingen

Toelichting op saldomutaties (> € 50.000), voor zover niet eerder bij dit programma toegelicht:

Brand Wittebrug € 66.750 (voordelig):

De kosten zijn lager uitgevallen dan geraamd en daarnaast worden de kosten verhaald op de eigenaar.

Extra kosten t.b.v. gehouden verkiezingen

Bij de afgelopen verkiezingen zijn door diverse wetswijzigingen, een strakkere Ministeriële sturing op de verkiezingsorganisatie en het doorvoeren van diverse professionaliseringsslagen extra kosten gemaakt ten opzichte van het huidige budget voor verkiezingen. Meerjarig heroverwegen wij het huidige aantal stembureaus zodat wij op dit moment nog geen structureel extra bedrag ramen.

Ruimte voor de Glastuinbouw/juridische handhaving (Uitvoering project Modernisering teeltareaal in Westland)

In 2015 is voor de intensivering van de handhaving het projectbudget "Ruimte voor de Glastuinbouw" beschikbaar gesteld. Het betreft een project over meerder jaren. Het beschikbare budget voor dit traject is per 1 juli 2018 uitgeput.

Per 1-1-2019 zal op basis van het Berenschotrapport "*Verkenning naar mogelijkheden voor uitvoeren van handhavingsstrategie glastuinbouw*" de handhaving glastuinbouw structureel in de organisatie worden ondergebracht. In de begroting 2019-2022 is de benodigde dekking hiervoor opgenomen. Om het huidige project "Ruimte voor de Glastuinbouw" goed te kunnen afronden en de lopende juridische dossiers in 2018 te kunnen afwikkelen is een extra budget van € 210.000 nodig voor de 2e helft van 2018.

Interbestuurlijk toezicht

Ontwikkelingen *

- Financiën (groen, was groen)
 - Structureel sluitend meerjarenperspectief 2019-2022
- Ruimtelijke ordening (groen, was groen)
 - Geen afwijkingen
- Omgevingsrecht (groen, was groen)
 - Voorbereiding uitvoeringsplan 2019 nog niet gestart.
- Monumentenzorg (groen, was groen)
 - Geen afwijkingen
- Archief- en informatiebeheer (oranje, was oranje)
 - In de nieuwe huisvesting aan de Verdilaan beschikt de gemeente Westland over een archiefbewaarplaats die aan de voorwaarden van de archiefregeling voldoet.
- Huisvesting verblijfsgerechtigden (oranje, was oranje)
 - Taakstelling 1^e helft 2018 niet gehaald.
 - Taakstelling 2^e helft 2018; extra inzet op gezet.

Interbestuurlijk toezicht

* Aan de hand van de in de jaarrekening opgenomen rapportage InterBestuurlijk Toezicht wordt in de ProRap aandacht besteed aan de voortgang van de actiepunten per toezichtsdomein. Er wordt steeds aangegeven wat nu de score is (bijvoorbeeld groen) en wat het bij het vorige P&C-document (in dit geval bij de jaarrekening 2017) was (was bijvoorbeeld oranje) zodat de eventuele wijziging goed zichtbaar is. Dit is al enkele jaren een gebruikelijke werkwijze in de ProRap.

Financiën

In de begroting 2019-2022, zoals die eind september is gepresenteerd, is met inbegrip van de financiële effecten van het Collegeprogramma 2018-2022 sprake van een structureel sluitend meerjarenperspectief.

Ruimtelijke ordening

Er zijn geen afwijkingen te melden ten opzichte van de groene score zoals opgenomen bij de jaarrekening 2017.

Omgevingsrecht

Aan de verplichtingen is voldaan. Het jaarverslag 2017 is gereed, evenals het uitvoeringsplan 2018. Het geldende handhavingsbeleid zal in 2019 worden herijkt. Dan wordt het vergunningsbeleid geïntegreerd. De voorbereiding voor het uitvoeringsplan voor 2019 is nog niet gestart wegens een interne herverdeling van taken. Vooralsnog is de capaciteit hiervoor nog niet beschikbaar.

Monumentenzorg

Er zijn geen bijzondere afwijkingen te melden ten opzichte van de groene score zoals opgenomen bij de jaarrekening 2017. Wel heeft de monumentencommissie eerder gevraagd om een visie voor erfgoed. In het huidige instrumentarium voor de ruimtelijke ordening blijkt erfgoed niet goed te kunnen worden beschermd. In het Uitvoeringsprogramma 2019 wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van de Nota Cultuur, met daarin aandacht voor het cultureel erfgoed in brede zin.

Archief- en informatiebeheer

In 2017 is de gemeente papierarm gaan werken. Doordat we digitaal zijn gaan werken is er extra fysiek archief aangeboden ter archivering. De achterstanden in wel en niet overgedragen archieven zijn groter dan verwacht.

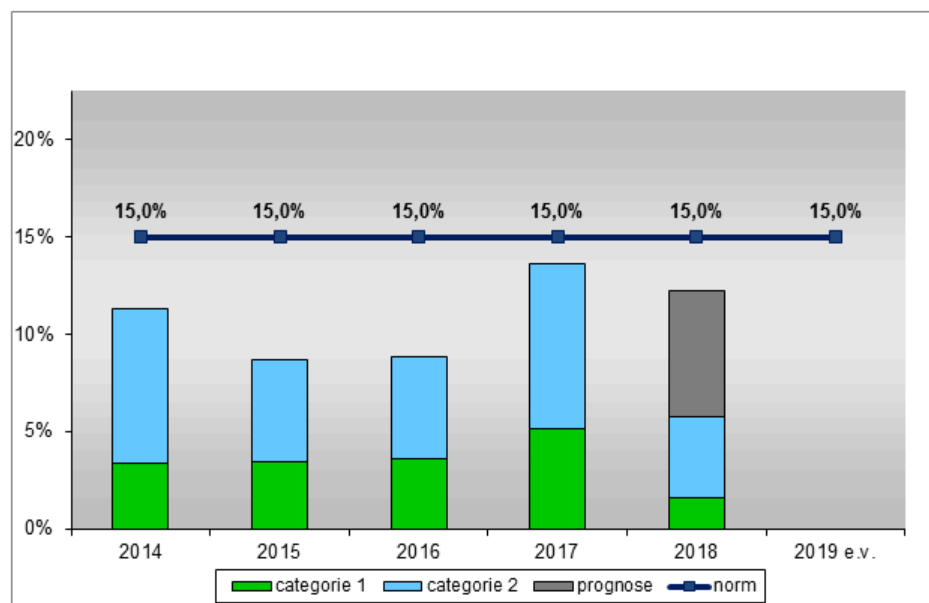
De achterstand in het in goede, geordende en toegankelijke staat brengen van de overgedragen archieven beslaat 1.400 meter. Er wordt in 2018 een archiefbewerkingplan opgesteld waarin per archiefdeel de wettelijk vereiste mate van en de kosten voor bewerking in kaart worden gebracht. Op basis hiervan wordt door het Historisch Archief Westland (HAW) een reële meerjarenplanning gemaakt met daarin aandacht voor de benodigde middelen.

Huisvesting verblijfsgerechtigden

De achterstand van 2017 komt bovenop de taakstelling van 2018. De taakstelling is hierdoor opnieuw fors. De druk op de sociale woningvoorraad is groot. Mede door de Vestia-problematiek is de mutatiegraad laag. Bij beschikbaar stellen van woningruimte wordt nagestreefd om balans te vinden tussen de verschillende urgente doelgroepen. Met de woningcorporaties en de COA zijn we in gesprek. Ten einde de taakstelling uit te voeren wordt extra capaciteit vrijgemaakt.

Externe inhuur

De verwachte uitgave in 2018 is 12,2% van het P-budget. De inhuur blijft daarmee onder de gestelde norm van 15%.

Externen

In de grafiek is af te lezen hoe de uitgaven aan externen zich ontwikkelen van 2014 naar 2018. De jaarlijkse uitgaven worden afgezet tegen het geldende norm-percentages van 15%.

De totale uitgaven worden opgebouwd ("gestapeld") uit de uitgaven voor externen die ten laste van het P-budget komen (categorie 1) en de externen die ten laste van overige budgetten komen (categorie 2).

Voor 2018 zijn de uitgaven vermeld met peildatum 1 juli 2018 en een prognose voor de resterende periode.

Via het Uitvoeringsprogramma 2019 bent u geïnformeerd over de wenselijk om de kaders rond externen aan te passen en heeft u daarvoor ook concrete voorstellen ontvangen.

Externe inhuur

Kaders externen (ingangsdatum 1-1-2014):

Maximumtarief

Door B&W akkoord bevonden verzoeken tot overschrijding van het maximum tarief:

- 4

Maximale periode inhuur 18 maanden

Door B&W akkoord bevonden verzoeken tot overschrijding van maximum inhuurperiode:

- 3

Voorgenomen verlenging van de maximum inhuurperiode

n.v.t.

Inhuur oud ambtelijk medewerkers

n.v.t.

Kaders externen gemeente Westland

Door het college is in 2018 goedkeuring verleend voor de overschrijding van het maximumtarief voor de inhuur op de volgende functies:

- Applicatiebeheerder GWS
- Civieltechnisch projectleider
- Teammanager Bedrijfsvoering/ Financiële Concernzaken
- Senior-beleidsmedewerker wonen t.b.v. actieprogramma huisvesting arbeidsmigranten

Door het college is goedkeuring verleend voor de overschrijding van de maximum inhuurperiode van 18 maanden voor de inhuur op de volgende functies:

- WMO-toetser
- Zorgconsulent
- Projectleider gebiedsontwikkeling

Voorgenomen verlengingen die overschrijding van de maximum inhuurperiode tot gevolg hebben:
n.v.t.

In 2018 zijn geen inhuurcontracten afgesloten met oud-ambtelijk medewerkers.

Algemene Dekkingsmiddelen (incl. overhead)

Saldo begroting incl. wijzigingen + € 137.285.893

Mutaties ProRap:

- **Neutraal binnen begroting** + € **2.346.423**

- **Neutraal via reserves** + € **126.096**

- **Saldomutaties** - € **733.598**

Gewijzigde Begroting + € 139.024.814

Verklaring saldomutaties:

- Belastingopbrengsten + € 368.000

- Btw - € 274.055

- Rente + € 70.275

- Dividend + € 60.000

- Algemene Uitkering - € 993.505

- Mutaties < € 50.000 + € 35.687

Totaal - € **733.598**

Financiële afwijkingen

Toelichting op saldomutaties (> € 50.000), voor zover niet eerder bij dit programma toegelicht:

Afrekening Btw

Van de belastingdienst is vorig jaar een beschikking ontvangen (voordeel € 274.055) over voorgaande dienstjaren met betrekking tot de verrekening van Btw en het Btw-compensatiefonds (Bcf). In de jaarstukken is deze inkomst voorlopig in het voordelig jaarsaldo 2017 (onderdeel Algemene Reserve) gevloeid, aangezien nog onderzocht moest worden op welke investeringen en projecten deze verrekening 2017 betrekking had. In dit jaar is de Btw/Bcf-verrekening verdeeld naar de uiteindelijke projecten en investeringen. Deze toerekening komt nu ten laste van de algemene middelen. Hiermee wordt de eerdere storting in de Algemene reserve in 2017 weer rechtgetrokken.

Renteresultaat (voordeel € 70.275)

Als gevolg van de voortdurende lage rentestanden en de verwachte ontwikkeling van de kasstromen in 2018 komt het renteresultaat € 70.275 hoger uit dan waarmee eerder rekening is gehouden.

Dividend (voordeel € 60.000)

Op basis van de laatste prognoses worden de dividenduitkeringen in de begroting aangepast. Het betreft de dividendraming van JUVA (voorheen Westland infra).

Meeropbrengst Onroerende Zaakbelastingen (voordeel € 368.000)

Op basis van recente jurisprudentie is de verwachte lagere opbrengst als gevolg van de zogenaamde "dijken-vrijstelling" minder dan verwacht. Ook is er nog sprake van een hogere WOZ-waarde hetgeen leidt tot een hogere opbrengst.

Algemene uitkering (nadeel € 993.505)

Op grond van de uitkomsten van de meicirculaire en de recent verschenen septembercirculaire 2018 wordt de algemene uitkering uit het gemeentefonds neerwaarts bijgesteld. De septembercirculaire veroorzaakt een nadelig effect, doordat het accres (=de groei van het gemeentefonds) wordt verlaagd als gevolg van de

verwachting van het Rijk dat de uitgaven in 2018 achterblijven bij de ramingen. Aangezien de omvang van het accres is gekoppeld aan het verloop van de rijksuitgaven, ontstaat nu een negatief effect op het gemeentefonds.

Naast deze reële verlaging van de algemene uitkering wordt in 2018 de uitkering verhoogd voor taken die een navenant effect hebben op diverse budgetten binnen de gemeentelijke begroting. Een en ander verloopt derhalve budgettair neutraal binnen de begroting:

Sociaal domein	€ 1.357.359	(via programma Ondersteuning, Zorg en Participatie)
Voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede	€ 123.871	(via programma Ondersteuning, Zorg en Participatie)
Bonus beschut werken	€ 21.750	(via programma Ondersteuning, Zorg en Participatie)
LBHT-beleid	€ 20.000	(zie programma Sterke Samenleving)
4-jaarlijkse energie-audits	€ 9.000	(via programma Bestuur en Veiligheid)
Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom	€ 124.046	(via programma Sterke Samenleving)
Maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten	€ 7.110	(via programma Sterke Samenleving)
Totaal mutaties naar andere programma's	€ 1.663.136	

Melding in het kader van de Stelpost onvoorziene uitgaven

Op basis van artikel 5, lid 4 van de Financiële verordening gemeente Westland 2017 melden wij in deze ProRap dat wij van de post voor onvoorziene uitgaven een bedrag van € 66.750 hebben onttrokken met betrekking tot het incident De Wittebrug in Poeldijk.

Zie verder ook onder programma Bestuur en Veiligheid.

Reservemutaties

Saldo begroting incl. wijzigingen + € 18.713.186

Mutaties ProRap:

- Economische en Ruimtelijke Ontw.	- €	762.602
- Sterke Samenleving	- €	2.421.000
- Ondersteuning, zorg en participatie	€	0
- Fysieke Leefomgeving	- €	385.390
- Dienstverlening en Belastingen	+ €	368.705
- Bestuur en Veiligheid	€	0
- Algemene Dekkingsmiddelen	- €	126.096
Gewijzigde Begroting	+ €	15.386.803

Financiële afwijkingen

Toelichting op reservemutaties (> € 50.000), voor zover niet eerder bij het desbetreffende programma toegelicht:

Reservemutaties met betrekking tot het programma Economische en Ruimtelijke ontwikkeling

Bouwgrondexploitatie (budgettair neutraal met reservemutatie)

De mutaties in de bouwgrondexploitatie zijn voor de begroting inclusief reservemutaties per saldo budgettair neutraal. De voornaamste bijstellingen in de bouwgrondexploitatie zijn:

De geraamde grondverkoop nemen toe met € 4,6 mln. De in 2019 geraamde grondverkoop in Hoogeland worden nu in 2018 verwacht. De grondverkoop aan OBWZ zijn in 2018 geraamd op € 40 mln., waarvan circa € 20 mln. onzeker is. Verkoop hiervan hangt af van de evaluatie van de convenantsbijdragen en aanvullende garantstelling binnen het verstrekte mandaat.

Enkele aankopen binnen de Westlandse Zoom zullen niet in 2018 plaatsvinden waardoor de raming met € 8,3 mln. kan worden verlaagd. De raming van de kosten van bouw- en woonrijpmaken wordt verlaagd met € 1,9 mln. Verschillende werkzaamheden worden doorgeschoven naar 2019.

De geraamde storting in de reserve bovenwijkse voorzieningen vanuit project Liermolen en Molensloot wordt nu verwacht in 2019 en 2020.

Doordat de kosten en opbrengsten binnen de bouwgrondexploitatie op de balans worden geactiveerd, zijn de mutaties voor de begroting per saldo neutraal.

Subsidie aardwarmteproject

Op 25 augustus 2016 is er vanuit de Westland Agenda aan Geopower Oudcamp een beschikking gestuurd waarin is meegedeeld dat aan Geopower Oudcamp B.V. subsidie is verleend voor een aardwarmteproject tot een maximaal bedrag van € 250.000. In deze beschikking is meegedeeld dat de subsidie is toegekend onder de opschortende betalingsvoorwaarde dat de subsidie zou worden uitbetaald als de verzekeraar Geopower Oudcamp zou aanspreken op het eigen risico voor de CAR (Construction All Risk) verzekering. Inmiddels is gebleken dat de opschortende voorwaarde zich heeft voorgedaan en is de gemeente Westland genooddaakt geworden de subsidie uit te keren ten laste van de reserve garantie aardwarmte.

Duurzaamheidsfonds

Ten behoeve van het verplaatsen van woningen is reeds een subsidie van Provincie Zuid-Holland ontvangen van € 490.000. Hierdoor kan de geraamde onttrekking aan de reserve Duurzaamheidsfonds met eenzelfde bedrag worden verlaagd. Voorts worden de resterende geraamde uitgaven uit het Duurzaamheidsfonds (Energy Challenges op scholen en pilot sociale huurwoningen 2 labelstappen energiezuiniger) afgeraamd en overgeheveld naar 2019.

Lagere besteding in het kader van de invoering omgevingswet

Als gevolg van het aantreden van het nieuwe college zijn werkzaamheden herijkt en vinden werkzaamheden later plaats. Het resterende budget in 2018 (€ 450.000) zal daarom worden doorgeschoven naar het volgende jaar.

Bestemmingsreserve Volkshuisvesting

In aanvulling op de bij de Kadernota 2019 verwerkte actualisatie van de bestedingsplannen wordt het niet bestede deel in 2017 (€ 292.092) van de reeds besloten storting/onttrekkingen aan de reserve volkshuisvesting overgeheveld naar met name het eerstvolgende begrotingsjaar (i.c. 2018).

Huurgarantie voor het Lentiz-gebouw

In de ProRap 2017 is aangegeven dat het resterende bedrag voor de huurgarantie voor het Lentiz-gebouw (€ 500.000) wordt overgeheveld naar 2018. Dit wordt thans in deze ProRap verwerkt.

Reservemutaties met betrekking tot het programma Fysieke leefomgeving

Optimaliseren werken wegen

We hebben werkzaamheden integraal gerealiseerd (zowel investeringen als reguliere budgetten) met beschikbare capaciteit in de organisatie. Hiermee voldoen we aan kwaliteitsniveaus zoals opgenomen in de beheerplannen en is gebleken dat de beschikbare reserve in 2018 niet hoeft te worden aangesproken (€ 285.000).

Bewaking Naaldwijk centrum

De tijdelijke fietsenstalling die wordt geplaatst aan de Stokdijkkade in Naaldwijk, is nog niet gerealiseerd. Aansluitend op de realisatie zal de bewaking nodig zijn. Dit vindt plaats in 2019. Derhalve verschuift het desbetreffende budget (€ 51.500) naar 2019, evenals de dekking hiervan uit de bestemmingsreserve Regionale Verkeersprojecten.

Reservemutaties met betrekking tot het programma Algemene dekkingsmiddelen

Masterplan digitaliseren

Op basis van actuele inzichten kan de verdeling van het budget over de diverse jaren worden bijgesteld. Concreet betekent dit dat het budget in 2018 met € 126.096 kan worden verlaagd. Dit bedrag blijft via de algemene reserve beschikbaar voor volgende jaren. Hierdoor is deze mutatie budgettair neutraal.

Uitvoeringagenda 2019 , jaarschijf 2018

- Schoolmaatschappelijk werk/kleine culturele initiatieven	- €	48.000
- Dekking reserve Sociaal Domein	+ €	48.000
- Maatregelen veiligheid ondermijning	- €	20.000
- Onderwijshuisvesting IHP	- €	25.000
- Klimaatadaptatie	- €	25.000
- Opstellen Mobiliteitsvisie Westland 2030	- €	80.000
- A4 veilingroute A20	- €	50.000
- Versterken organisatie	- €	891.000
- Dekking reserve Sociaal Domein	+ €	280.000
Totaal	€	811.000

- Investerings reconstructie begraafplaatsen 2018
- Voorbereidingskredieten uitvoeringsmaatregelen kustvisie
- Investerings en voorbereidingskredieten zettingsproblematiek De Lier

Uitvoeringsagenda 2019, jaarschijf 2018

Het college is na de coalitievorming gestart met het opstellen van het WestlandsProgramma dat inmiddels ook aan u aangeboden is. Een aantal onderwerpen zoals genoemd in het Uitvoeringsprogramma 2019 (UP 2019) vergt in 2018 al actie. In deze ProRap zijn de budgettaire mutaties voor 2018 opgenomen.

Voorbereiding UP 2019: Schoolmaatschappelijk werk en kleine culturele initiatieven (€ 48.000)

De uitbreiding van het schoolmaatschappelijk werk is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2019 (pagina 40). Gezien looptijd van de schooljaren die hierop van invloed zijn, wordt dit budget in 2018 geraamd voor de uitvoering.

Voorbereiding UP 2019: Maatregelen Veiligheid Ondermijning (€ 20.000)

Het college heeft ondermijning als prioritair thema benoemd in het Uitvoeringsprogramma 2019 (pagina 18, maatregel 26). Om in 2018 deze maatregel voor te bereiden en (deels) uit te voeren wordt dit budget geraamd.

Voorbereiding UP 2019: Onderwijshuisvesting IHP (€ 25.000)

De actualisering van het IHP maakt onderdeel uit van de Werkagenda waar het college mee is gestart (nr. 16). Om in 2018 deze maatregel voor te bereiden en (deels) uit te voeren wordt dit budget geraamd. Voor een verdere uitwerking van het IHP is maatregel 32 in het UP2019 opgenomen.

Voorbereiding UP 2019: Klimaatadaptatie (€ 25.000)

In het UP2019 is klimaatadaptatie opgenomen onder maatregel 46 en 47. Om in 2018 deze maatregel voor te bereiden en (deels) uit te voeren wordt dit budget geraamd.

Voorbereiding UP 2019: Opstellen Mobiliteitsvisie Westland 2030 (€ 80.000)

Het opstellen van een Mobiliteitsvisie is zowel in de Werkagenda (nr. 7) als in het UP2019 opgenomen (maatregel 48). Om in 2018 deze maatregel verder voor te bereiden en (deels) uit te voeren wordt dit budget geraamd.

Voorbereiding UP 2019: A4 veilingroute A20 (€ 50.000)

Om maatregel 49 uit het UP 2019 in 2018 voor te bereiden wordt dit budget geraamd.

Voorbereiding UP 2019: Versterken organisatie

Onder maatregel 5 “Versterken organisatie” valt in het Uitvoeringsprogramma 2019 het volgende te lezen:

“De organisatie is de afgelopen periode onder druk komen staan door opgelegde bezuinigingen, nieuwe ontwikkelingen en een toenemende vraag . Uitbreiding van formatie is noodzakelijk om een basishniveau van dienstverlening te kunnen (blijven) garanderen. Voor een deel kan die uitbreiding worden gedekt uit bestaande budgetten (Sociaal Domein, Ruimtelijk Domein en leges), voor het andere deel is aanvullend budget noodzakelijk (€ 2,6 miljoen).”

Ter voorbereiding op het Uitvoeringsprogramma 2019 is het noodzakelijk om reeds in 2018 een aantal maatregelen te nemen. Deze maatregelen zijn noodzakelijk om een aantal knelpunten in de gemeentelijke dienstverlening op te lossen en daarmee aan de gestelde kaders en servicelevels te voldoen. Dit vergt extra capaciteit in zowel primaire als ondersteunende processen. Ook het tijdig afwikkelen van (vergunning)aanvragen vergt extra inzet en daarnaast zullen werkzaamheden moeten worden uitgevoerd om volgend voorjaar de diverse visies te kunnen opleveren. Dit, samen met voorbereidende werkzaamheden op het gebied van werving en selectie, werkplekinrichting et cetera die nodig zijn om de versterking van de organisatie in 2019 te kunnen invoeren, zorgt ervoor dat voor 2018 een netto budget van € 0,6 mln. gevraagd wordt (waarvan € 0,15 mln. materieel budget). Daarnaast worden hogere (leges)inkomsten (Wabo, RNI-gelden) en budget Sociaal Domein ingezet ter dekking van extra benodigde capaciteit.

Investerings:

Voorbereiding UP 2019: kustvisie (voorbereidingskredieten 2x € 50.000)

De Kustvisie maakt onderdeel uit van de Werkagenda (nr. 2) en het UP2019 (maatregel 42). Om in 2018 deze maatregel verder voor te bereiden en (deels) uit te voeren worden voorbereidingskredieten gevraagd.

Voorbereiding UP 2019: Zettingsproblematiek De Lier – riolering:

a. Fase 1 Meidoornhof e.o.

De investering voor de riolering bedraagt € 1.219.000

b. Fase 2 Esdoornstraat e.o.

Een voorbereidingskrediet wordt gevraagd van € 150.000

c. Fase 3 (Wilgenstraat e.o.)

Een voorbereidingskrediet wordt gevraagd van € 50.000

Wij willen de gevolgen van wateroverlast en droogte in de toekomst beperken en, binnen de mogelijkheden van de gemeente, de oorzaken ervan wegnemen.

De investeringen met betrekking tot de zettingsproblematiek in De Lier betreffen de volledige integrale reconstructie van enkele van de meest verzakte delen van de Bomen- en Druivenbuurt in De Lier. De raad is in november 2017 geïnformeerd over de voorgestelde aanpak.

Voorbereiding UP 2019: Reconstructie begraafplaatsen jaarschijf 2018 (investering € 600.000)

In het Beheerkader begraafplaatsen is vastgesteld dat er op alle 6 gemeentelijke begraafplaatsen investeringen noodzakelijk zijn om de begraafplaatsen ook in de toekomst bruikbaar te houden. Het gaat o.a. om herinrichten o.b.v. moderne eisen na grootschalig ruimen van graven, toevoegen voorzieningen, vervanging bestaande paden en investeringen aan de gemeentelijke aula's.

Totaaloverzicht mutaties 1^e actualisatie 2018

Programma (bedragen x € 1.000)	Saldo incl. wijzigingen	ProRap	Gewijzigd Saldo
Economische en Ruimtelijke Ontw.	€ -19.069	€ 725	€ -18.344
Sterke Samenleving	€ -32.062	€ 2.196	€ -29.866
Ondersteuning, Zorg en Participatie	€ -58.790	€ -1.798	€ -60.588
Fysieke Leefomgeving	€ -35.020	€ 1.218	€ -33.802
Dienstverlening en Belastingen	€ 9.628	€ -781	€ 8.847
Bestuur en Veiligheid	€ -19.133	€ -27	€ -19.160
Algemene Dekkingsmiddelen	€ 137.286	€ 1.739	€ 139.025
Werkagenda 2018 WP 2018-2022	€ 0	€ -1.139	€ -1.139
<i>Saldo voor reservemutaties</i>	€ -17.160	€ 2.133	€ -15.027
Reservemutaties	€ 18.713	€ -2.998	€ 15.715
Totaal	€ 1.553	€ -865	€ 688

Ontwikkeling saldo

De Kadernota 2019 (waarin verwerkt de 1^e actualisatie 2018) sloot met een voordeel van € 453.000.

Dit voordeel wordt nu gecorrigeerd met het saldo van deze ProRap (afgerond € 0,865 mln. nadelig)

Hierdoor ontstaat het volgende verwacht rekeningresultaat 2018:

Saldo begroting (pag. 12 begroting 2018)	€ 1,000 mln. (voordelig)
Amendement opening en positionering WHC	€ 0,100 mln. (voordelig)
1e Actualisatie 2018	€ 0,453 mln. (voordelig)
Saldo na 1 ^e actualisatie	€ 1,553 mln. (voordelig)
ProRap 2018	€ 0,865 mln. (nadelig)
Verwacht resultaat 2018	€ 0,688 mln. (voordelig)

Beslispunten Raad

- De ProRap inclusief bijbehorende begrotingswijziging met een nadelig saldo van € 0,865 mln. vast te stellen
- Het nadelig saldo onder te brengen in het voorlopig rekeningresultaat 2018, dat hierna € 0,688 mln. (voordelig) bedraagt
- Diverse investeringskredieten bij te stellen overeenkomstig de gepresenteerde sheets met betrekking tot de voortgang van het investeringsprogramma en werkprogramma (verhoging uitgaven ad € 1.598.850, verhoging inkomsten ad € 15.000)

Memo

AAN : Gemeenteraad
VAN : Wethouder B.P.M. van der Stee namens college van burgemeester en wethouders
DATUM : 30 oktober 2018
BETREFT : Beantwoording artikel 43 verzoek van de fractie WestlandVerstandig over besluitenlijst College van 9 oktober 2018

Op 18 oktober hebben wij een verzoek om inlichtingen ontvangen van de fractie WestlandVerstandig over de besluitenlijst van het college van 9 oktober. Ingevolge artikel 43 van het Reglement van Orde informeren wij u als volgt.

Verzoek 1

We zien dat de ProRap 2018 is vastgesteld. Kan de Raad deze zo snel mogelijk krijgen zodat we die bij de voorbereiding van de begroting kunnen meenemen?

Antwoord 1

De Prorap is op 12 oktober jl. voor de raadsleden op iBabs geplaatst bij 'nieuwe raadsstukken/schrijven college'.

Verzoek 2

Bij 4.2 Preventie Jeugd: Waarom valt dat niet onder SKT en gaat de gemeente deze bedragen fourneren?

Antwoord 2

Dat valt niet onder het SKT omdat het preventie betreft en geen directe zorgverlening. Het is juist bedoeld ter voorkoming van problemen en zwaardere zorg.

VOORBLAD RAAD

ONDERWERP EN BEHANDELING		
onderwerp	Voorstel tot kennisneming van de voortgang van de Werkagenda 2018 en het WestlandProgramma 2018-2022 en de vaststelling van de jaarschijf 2019 van de programmabegroting 2019-2022 en het uitvoeringsprogramma 2019 met de daarbij behorende 1e begrotingswijziging 2019-2022	
vertrouwelijk	Nee	
portefeuillehouder	Wethouder Van der Stee, B.P.M.	
bijlage(n)	Voorstel: Voorstel_38683.docx Brief inzake behandel-schema WestlandProgramma 2018-2022 en Meerjarenbegroting 2019-2022 (G18-002551) getekende aanbiedingsbrief (18-0233120) WestlandProgramma 2018-2022 (18-0206957) uitvoeringsprogramma 2019 (18-0228512) tussenrapportage Werkagenda (18-0234373) begroting in 1 oogopslag (18-0234605) Beantwoording schriftelijke vragen raad inzake begroting 2019-2022 (18-0270651) Informatie: persbericht (18-0229938) Informatie: Presentatie wethouder Van der Stee d.d. 24 september 2018 Financiën WestlandProgramma 2018-2022 (G18-002577) Informatie: G18-002700 CDA vragen begroting 2019-2022 Informatie: G18-002719 CDA Westland aanv. vragen begroting 2019-2022 Informatie: G18-002703 WV vragen begroting 2019-2022 Informatie: G18-002705 LPF vragen begroting 2019-2022 Informatie: G18-002706 GBW vragen begroting 2019-2022 Informatie: G18-002704 D66 vragen begroting 2019-2022 Informatie: G18-002885 GBW Aanvullende vragen inzake begroting 2019-2022 Informatie: Memo wethouders Gardien en Van der Stee d.d. 1-11-2018 n.a.v. toezeggingen in de verzamelcommissie EFO inzake aanvullende vragen GBW (18-0275109) Bijlage: Investeringskosten sociale huurwoningen (18-0273355) Bijlage: Casestudie sociale huurwoningen (18-0274409) Bijlage: Onderzoek woningbehoefte in Heenweg (18-0274377) Schrijven college d.d. 18-10-18 inzake stand van zaken moties 2014-2018 (18-0254697) Bijlage 1 overzicht (18-0051167) Informatie: Schrijven college d.d. 01-11-18 inzake risicoregister (18-0256040) Bijlage: Risicoregistrer tbv begr 2019 versie 080818 (18-0212515) Informatie: Memo wethouders Varekamp en Vreugdenhil d.d. 1-11-18 inzake een tweetal toezeggingen in de verzamelcommissie EFO (18-0275267) Bijlage: Schrijven college d.d. 14-06-18 inzake aanbieden verslag Archief en Informatiebeheer (18-0146846) Bijlage: KPI Verslag (18-0117193) Informatie: Memo wethouder Snijders en Vreugdenhil d.d. 5-11-18 inzake een tweetal toezeggingen verzamelcommissie EFO (18-0277227) DEFINITIEF Programmabegroting 2019-2022 (18-0234427)	
agendapunt	8.a.	
publiceren	Nee	

BESLISPUNTEN (RAAD)

RAADSVOORSTEL

BESLISPUNTEN (RAAD)

1. Kennis te nemen van de voortgang v/d Werkagenda 2018, de koers en ambitie 2018-2022 van het WestlandProgramma en het heroriëntatietraject.
2. De jaarschijf 2019 van de begroting 2019-2022 vast te stellen.
 - o De meerjarenramingen voor de jaren 2020-2022 te aanvaarden.
 - o De bestedingsplannen reserves die ten grondslag liggen aan de reservemutaties in 2019 vast te stellen.
 - o De reserve nieuwbouw gemeentewerf en de voorziening grafrechten in te stellen.
 - o De regels t.a.v. de bestedingsplannen niet van toepassing te verklaren voor reserves waarvoor een onvoldoende onderbouwd bestedingsplan aanwezig is.
3. Het Uitvoeringsprogramma 2019 en de daarbij behorende 1e begrotingswijziging vast te stellen.
4. De gewijzigde kaders externen als volgt vast te stellen:
 - o Zodra de omvang v/d organisatie op sterkte is, het percentage inhuur externen terugbrengen van max. 15 naar max. 10% v/d loonsom;
 - o De max. inhuurtermijn te verlengen van 18 naar 36 maanden;
 - o De huidige systematiek van max.tarieven buiten toepassing verklaren en vervangen door markconforme tarieven die 2-jaarlijks worden bepaald.
5. Voor het effectief functioneren van de organisatie:
 - o Een systematiek van *trap op, trap af af* te spreken voor activiteiten waartegenover inkomsten / leges staan;
 - o Een nieuwe bekostigingssystematiek op het Sociaal en Ruimtelijke Domein in te stellen;
 - o Een flexibele schil van max. € 1 milj. toe te kennen, met dekking vanuit reserve personele kosten, om bij calamiteiten/ ziektevervanging indien noodzakelijk te kunnen voorzien in benodigde capaciteit.
 - o Voor de onderdelen onder 5. de bijbehorende spelregels nader te laten uitwerken.

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)

Argumenten

- 1.1 De raad dient als hoogste bestuursorgaan geïnformeerd te worden over de wijze waarop het college invulling geeft aan het dagelijks besturen van de gemeente (spoor 1,2,4).*
- 2.1 De begroting moet voor 15 november 2018 bij de Provincie worden aangeboden en daarvoor tijdig door de raad zijn vastgesteld.*
- 2.2 De meerjarenraming wordt niet formeel vastgesteld.*
- 2.3 Bij het inrichten van een meer gestroomlijnde P&C-kalender is bepaald dat de bestedingsplannen niet meer afzonderlijk maar bij de begroting vastgesteld zullen worden.*
- 2.4 De raad is het bevoegde orgaan om nieuwe reserves in te stellen*
- 2.5 Het is niet gewenst dat deze bestemmingsreserves (zonder volledig bestedingsplan) komen te vervallen.*
- 3.1 Via het uitvoeringsprogramma 2019 kunnen wij een aantal gewenste/urgente onderwerpen, vooruitlopend op de vast te stellen visies, alvast in uitvoering nemen.*
- 4.1 Er wordt flexibiliteit gemist in de bedrijfsvoering om via externe inhuur pieken in werkaanbod op te vangen.*
- 5.1 Toenemende vraag (en daarmee inkomsten) leiden ook tot extra activiteiten die binnen de huidige systematiek daarop niet (voldoende snel) kunnen worden aangepast.*
- 5.2 Ook op domeinen waar geen directe inkomsten vanuit leges e.d. aanwezig zijn, is een duidelijke relatie te leggen tussen vraag en daarvoor benodigde inspanningen.*
- 5.3 Voor ziekte en andere onverwachte omstandigheden is een flexibele schil gewenst.*
- 5.4 Via aanvullende spelregels bent u in staat om de kaderstellende en controlerende rol te kunnen vervullen.*

Risico's

1. Doorlooptijd participatietrajecten.
2. Financiële risico's/kanttekeningen.

RAADSVORSTEL

ONDERWERP

WestlandProgramma 2018-2022, het uitvoeringsprogramma 2019, de meerjarenbegroting 2019-2022 en de stand van zaken werkagenda 2018.

AANLEIDING

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart jongstleden hebben CDA Westland, LPF Westland, VVD Westland en ChristenUnie-SGP Westland het Westlands Akkoord 2018 - 2022 aan de Westlandse samenleving gepresenteerd. Direct na het constituerend beraad van het college op 16 mei is gestart met het proces om het Westlands Akkoord uit te werken tot een WestlandProgramma voor deze bestuursperiode.

De komende jaren staan in het teken van majeure ontwikkelingen die ook van grote invloed zijn op Westlanders, Westlandse bedrijven en op de Westlandse samenleving als geheel. De energietransitie, de bereikbaarheid van Westland, het tekort aan betaalbare woningen en de gevolgen van ondermijnende criminaliteit zijn voorbeelden van cruciale vraagstukken. Ze moeten vanuit een integrale benadering worden opgepakt, waarbij het college transparantie en het betrekken van raad en samenleving als leidende besturingsprincipes hanteert en de ambtelijke organisatie in staat wordt gesteld om daar adequaat aan bij te dragen.

De context van majeure ontwikkelingen die om een samenhangende aanpak vragen, heeft het college doen besluiten in de komende bestuursperiode de volgende 5 sporen te volgen:

- o Spoor 1: De Werkagenda 2018
- o Spoor 2: Een WestlandProgramma dat de koers en ambitie voor de lopende bestuursperiode beschrijft
- o Spoor 3: Het uitvoeringsprogramma voor 2019
- o Spoor 4: Heroriëntatie op de taken en rollen van de gemeente, met de koers en ambities als uitgangspunt.
- o Spoor 5: De meerjarenbegroting 2019-2022 die gebaseerd is op bestaand beleid.

DOELSTELLING

1. Het informeren van de raad over de voortgang van de onderwerpen op de werkagenda, de koers en ambities van het college (WestlandProgramma 2018-2022) en het heroriëntatietraject (spoor 1, 2 en 4)
2. Het vaststellen van het uitvoeringsprogramma 2019 (spoor 3)
3. De omvang van de ambtelijke organisatie en de kaders voor inhuur van externen laten aansluiten bij de eisen die aan een moderne overheid worden gesteld.
4. Het vaststellen van de meerjarenbegroting 2019-2022 (spoor 5) en de eerste wijziging van de meerjarenbegroting 2019-2022 die voortvloeit uit de financiële effecten van het uitvoeringsprogramma 2019.

ARGUMENTATIE

1.1 De raad dient als hoogste bestuursorgaan geïnformeerd te worden over de wijze waarop het college invulling geeft aan het dagelijks besturen van de gemeente (spoor 1,2,4).

Drie van de vijf bovengenoemde sporen vergen geen vaststelling door uw raad. Uiteraard is in-

RAADSVOORSTEL

formatie over (de voortgang en inhoud van) deze documenten en processen voor u van belang om uw kaderstellende en controlerende taak goed te kunnen vervullen. Het gaat daarbij om de drie onderstaande onderwerpen:

Spoor 1: de werkagenda 2018:

Het college is na de coalitievorming direct aan de slag gegaan met vraagstukken die in 2018 urgent zijn. Dit heeft vorm gekregen in een werkagenda met 19 actiepunten (zie de brief aan de raad dd. 15 juni 2018). Bijgevoegd treft u een tussenrapportage aan van deze werkagenda.

Spoor 2: het formuleren van een koers en ambitie voor de komende 4 jaar:

Het WestlandProgramma, dat als titel 'Samen werken aan een nieuwe balans' heeft meegekregen, beschrijft de koers voor de komende vier jaar. De ambities van het Westlands Akkoord vormen hiervoor de basis. Deze ambities zijn uitsluitend haalbaar indien op tal van terreinen weer balans wordt gevonden. Balans in de verstandhouding tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie. Balans in het gebruik van de schaarse ruimte in Westland. Maar ook balans tussen generaties en groepen in de samenleving, tussen het takenpakket en de samenstelling van de ambtelijke organisatie. Tot slot zal door middel van een heroriëntatie een andere balans worden gevonden binnen de programmabegroting.

Een koers wordt niet op een achternamiddag bepaald en van een betrouwbaar bestuur mag verwacht worden dat het koersvast is. Tegelijkertijd zal het college de komende vier jaar geconfronteerd worden met nieuwe ontwikkelingen die een ander licht werpen op het perspectief dat ons nu voor ogen staat. Dat vraagt om openheid en wendbaarheid van college en raad om bij te sturen waar en wanneer nodig. Dit betekent dat we verbindend leiderschap tonen en jaarlijks samen met de raad en de Westlanders bezien of er ontwikkelingen zijn die aanpassing van het WestlandProgramma vragen.

Spoor 4: Het heroriëntatieproces

Na jaren van crisis en bezuinigen is de meerjarenbegroting op orde, maar er is weinig ruimte voor nieuwe wensen en ambities. In het beoogde heroriëntatieproces wordt kritisch gekeken naar waar de gemeente Westland haar middelen aan besteedt. Weten we welk effect de uitgaven sorteren? Wat moet de gemeente in elk geval blijven doen en wat kan anders of hoeft niet meer? Het beantwoorden van deze vragen maakt zichtbaar welke keuzeruimte/beslisruimte er is en helpt ons om afwegingen te maken over de besteding van de schaarse publieke middelen. Ook moet dit heroriëntatieproces leiden tot (her)prioritering in het investeringsprogramma van de gemeente. Het investeringsprogramma moet meer dan voorheen afgestemd worden op de huidige en toekomstige opgaves van Westland.

Ook dit traject, dat in het najaar van 2018 wordt opgestart, vraagt om intensieve samenwerking tussen college en raad. Momenteel is een planning in voorbereiding waarin rekening wordt gehouden met het op zorgvuldige wijze betrekken van uw raad.

2.1 De begroting moet voor 15 november 2018 bij de Provincie worden aangeboden en daarvoor tijdig door de raad zijn vastgesteld.

De gemaakte keuze om het structurele, nieuwe beleid volgend jaar op basis van samen met u en de Westlanders op te stellen visies vorm te geven, betekent dat voor het jaar 2019-2022 een begroting bestaand beleid is opgesteld. Deze treft u als bijlage bij dit voorstel aan.

RAADSVOORSTEL

Op grond van artikel 191 van de Gemeentewet dient uw raad de begroting vast te stellen in het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor zij dient. Vervolgens dienen wij de vastgestelde begroting voor 15 november 2018 aan te bieden aan Gedeputeerde Staten.

2.2 De meerjarenraming wordt niet formeel vastgesteld.

Het budgetrecht van de raad krijgt vorm in de jaarlijks vast te stellen begroting. De bijbehorende meerjarenraming kan diensgevolge niet meer zijn dan richtinggevend voor de volgende jaarbegroting. Vanwege het karakter van de thans voorliggende begroting (bestaand beleid) is het richtinggevende kader van deze meerjarenraming beperkter dan in voorgaande jaren.

2.3 Bij het inrichten van een meer gestroomlijnde P&C-kalender is bepaald dat de bestedingsplannen niet meer afzonderlijk maar bij de begroting vastgesteld zullen worden.

Bij de inrichting van de huidige gestroomlijnde P&C-kalender in 2011 is bepaald dat de bestedingsplannen niet meer afzonderlijk, maar bij de begroting vastgesteld zullen worden. Hieraan wordt invulling gegeven door de in de programma's gepresenteerde gespecificeerde mutaties in de reserves en de voorzieningen. Door middel van de vaststelling van de begroting worden tegelijk de reservemutaties in 2019 (en daarmee in feite ook al de daaraan ten grondslag liggende bestedingsplannen) door de raad vastgesteld. Met het oog op transparantie wordt dit besluit ook formeel aan uw raad voorgelegd.

2.4 De raad is het bevoegde orgaan om nieuwe reserves in te stellen.

In de 1^e actualisatie 2018 is voorgesteld om een reserve "nieuwbouw gemeentewerf" te vormen voor een gedeeltelijke dekking van de eventuele bouw van een centrale gemeentewerf inclusief milieustraat. Via de begroting 2019 wordt u gevraagd om deze reserve ook formeel in te stellen.

De voorziening grafrechten is in de Jaarrekening 2017 gevormd op grond van de verplichting die voortvloeit uit de Vraag en Antwoordrubriek van de commissie BBV, waaruit blijkt dat voor de opbrengst van de verkoop van grafrechten een voorziening moet worden ingesteld. Via deze begroting 2019 wordt u gevraagd om deze voorziening ook formeel in te stellen.

2.5 Het is niet gewenst dat deze bestemmingsreserves (zonder volledig bestedingsplan) komen te vervallen.

Op 13 december 2016 heeft uw raad een nieuwe nota Reserves en voorzieningen vastgesteld. Deze nota bevat onder meer de bepaling dat reserves zonder adequaat bestedingsplan worden opgeheven en dat het saldo van deze reserves ten gunste van de algemene reserve dient te worden gebracht. Dit is in een aantal gevallen echter niet gewenst (bv. in verband van open-einde-regelingen, bestuurlijke gevoeligheid). Wij stellen u daarom voor de desbetreffende reserves in afwijking van het bepaalde in de nota Reserves en voorzieningen te handhaven. Het gaat hier bijvoorbeeld om de reserves Sociaal Domein, Werk en Inkomen en egalisatie taakstelling Vastgoed (open einderegelingen) en Bovenwijkse voorzieningen, centrumplannen en waterproblematiek (geen volledig bestedingsplan).

Een verdere toelichting hierbij treft u aan in het hoofdstuk Reserves en Voorzieningen in de begroting.

3.1 Via het uitvoeringsprogramma 2019 kunnen wij een aantal gewenste/urgente onderwerpen, vooruitlopend op de vast te stellen visies, alvast in uitvoering nemen.

RAADSVORSTEL

Spoor 3: Het uitvoeringsprogramma 2019

In het uitvoeringsprogramma staan de maatregelen die het college in 2019 zal treffen. Het gaat hier om 58 maatregelen, activiteiten en de daartoe benodigde financiën. Ze zijn verdeeld over de thema's Bevlogen Besturen, Goed Toeven, Sterke Samenleving en Welvarend Westland. De maatregelen worden in 2019 uitgevoerd naast de wettelijke taken en de lopende projecten waarover al een bestuurlijk besluit is genomen (going concern).

De aanpak van de verschillende majeure ontwikkelingen vraagt om zorgvuldige afwegingen van varianten en een integrale benadering. Een manifest voorbeeld is de beschikbaarheid van ontwikkelbare ruimte. Daarom gaan we de opgaves op het gebied van wonen, voorzieningen en groen/water nader uitwerken in visies op het gebruik van de omgeving.

Wij zien het traject van de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma als vliegwiel om deze (deel)visies, samen met uw raad en de samenleving, in het eerste kwartaal van 2019 uit te werken. Op basis van de deelvisies en met inachtneming van het draagvlak bij onze inwoners moet duidelijk worden welke maatregelen de gemeente gaat nemen en welke ruimtelijke kaders worden gesteld. De ruimtelijke kaders bieden duidelijkheid aan initiatiefnemers die plannen hebben voor het grondgebied van de gemeente Westland.

De financiële consequenties van het uitvoeringsprogramma die aan uw raad worden voorgelegd via de eerste begrotingswijziging die tegelijk met de (meerjaren)begroting 2019 wordt aangeboden, berusten op onder meer de volgende principes:

- structureel geld wordt alleen ingezet voor zaken die voor 2019 en verder onvermijdelijk zijn;
- alle overige benodigde gelden worden incidenteel toegekend aan opgaves die daadwerkelijk incidenteel zijn;
- het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) wordt 'realistischer' gemaakt zodat er middelen vrijkomen ten gunste van de algemene middelen. Met andere woorden, de ruimte voor alle nieuwe en onvermijdelijke investeringen vanaf 2019 moet worden gevonden door het bevriezen van investeringen die nu in het MIP zijn opgenomen. Dit in afwachting van het resultaat van een heroriëntatie op alle taken en ambities van de gemeente en de uitkomst van de integrale deelvisies in het kader van de omgevingsvisie.

4.1 Er wordt flexibiliteit gemist in de bedrijfsvoering om via externe inhuur pieken in werk-aanbod op te vangen.

Met ingang van 2014 geldt een aantal aanvullende kaders met betrekking tot de inhuur van externen. Deze kaders die door de raad zijn vastgesteld, hebben betrekking op:

1. Maximumtarieven (De tarieven worden jaarlijks vastgesteld, 115% van cao-beloning verhoogd met een opslag voor bureaunkosten)
2. Periode van inhuur (Maximaal 18 maanden)
3. Inhuur oud-medewerkers (Beloning begrensd op 100% van het laatst verdiende loon)
4. Maximumbedrag totale inhuur externen (15% van de loonsom)

Bovenstaande kaders hebben in toenemende mate een remmende of zelfs belemmerende werking op de gewenste koers en daarmee de ambities die we als gemeente willen realiseren. Dit omdat de specifieke kennis die nieuwe ontwikkelingen / regelgeving vragen op de markt soms schaars beschikbaar is. Het leidt tot een sterk opwaartse druk op uurtarieven. De tarieven die nu als kader worden gebruikt, zijn hierdoor steeds vaker niet meer passend. Het streven om hieraan zonder een beroep op de afwijkmogelijkheid te voldoen, kan leiden tot een "second best"

RAADSVOORSTEL

keuze die niet het maximale/gewenste rendement oplevert. Ook de strikte periode van 18 maanden leidt in een aantal gevallen tot inefficiëntie doordat bijvoorbeeld een project onder een extern projectleider net de 18-maanden termijn overschrijdt. Juist nu kennis en capaciteit op de markt schaarser worden, kan de behoefte ontstaan om deze langer vast te leggen.

Het voorstel is dan ook om het kader inhuur externen op deze twee punten aan te passen. Een verruiming van de maximale inhuurtermijn naar 36 maanden wordt meer passend geacht. In plaats daarvan gaat het maximum van "marktconforme" tarieven gelden. Hiervoor wordt periodiek (2 keer per jaar) een overzicht van de gemiddelde tarieven in de markt opgesteld en als maximumtarieven door het college vastgesteld. Daarbij geldt uiteraard dat het huidige marktplaatssysteem (Flex-tender) borgt dat de beste kwaliteit/prijsverhouding uit de markt gehaald wordt.

Zodra de basisformatie van de organisatie op sterkte is, spant de organisatie zich vervolgens binnen deze kaders in om het aantal externen verder te verlagen. Jaarlijks wordt bij de begroting in beeld gebracht wat de benodigde basisformatie is. De norm voor inhuur externen wordt bij de vaststelling van die basisformatie gekoppeld aan de begrotingsbehandeling dan verlaagd van 15 naar 10% van de loonsom. Doordat de basisformatie op sterkte is kan de inhuur van externen zich vervolgens beperken tot de inhuur van bijvoorbeeld specifieke kennis, opvang van piekbelasting en vervanging voor ziekte.

5.1 Toenemende vraag (en daarmee inkomsten) leiden ook tot extra activiteiten die binnen de huidige systematiek daarop niet (voldoende snel) kunnen worden aangepast.

Met het Uitvoeringsprogramma 2019 geven wij invulling aan de ambities uit het WestlandProgramma 2018-2022. Een uitdaging die wij graag samen met de gemeenteraad, de gemeentelijke organisatie en de samenleving aangaan. De afgelopen jaren is er stevig bezuinigd op de gemeentelijke organisatie. De daardoor afgenomen formatie staat op gespannen voet met de gewenste kwaliteit van de dienstverlening, de nieuwe ontwikkelingen die zich in rap tempo opvolgen en de toenemende vraag op diverse beleidsterreinen door onder andere de verder aantrekkende economie. In het voorliggende uitvoeringsprogramma is een aantal maatregelen beschreven om weer balans aan te brengen tussen de opgaven en de benodigde ambtelijke capaciteit.

Naast de opgenomen uitbreiding van de formatie is het van belang om sneller te kunnen inspelen op toenemende vraag. Daar waar het gaat om de leges geldt dat er een duidelijke relatie is tussen de vraag, de daaraan gekoppelde legesopbrengst en de daarvoor noodzakelijke personele inzet. Op diverse onderdelen is sprake van toegenomen vraag en daardoor hogere legesinkomsten. In het uitvoeringsprogramma is het voorstel om een deel van die legesinkomsten in te zetten om de daarvoor benodigde hogere personele inzet te bekostigen. Naast deze incidentele aanpassing is er behoefte om de afspraak te maken dat voor dit onderdeel een "trap op, trap af" systematiek wordt afgesproken.

5.2 Ook op domeinen waar geen directe inkomsten vanuit leges e.d. aanwezig zijn, is een duidelijke relatie te leggen tussen vraag en daarvoor benodigde inspanningen.

Binnen de begroting van de gemeente Westland zijn twee belangrijke domeinen aanwezig: (1) het sociaal domein en (2) het ruimtelijke domein (beheerplannen e.d.). Voor de genoemde domeinen geldt momenteel de afspraak van "gesloten circuit". Dit betekent dat tot op heden de systematiek is gehanteerd dat mutaties in het sociaal en ruimtelijke domein binnen het budgettaire kader opgevangen worden. Voor het sociaal domein is bepaald dat de huidige budgetten, inclusief de beschikbare reserve, taakstellend zijn. Hogere en/of lagere inkomsten/uitgaven worden met de re-

RAADSVOORSTEL

serve sociaal domein verrekend.

Voor het ruimtelijke domein is bepaald dat het huidige budget vanuit de beheerplannen taakstellend is. Afwijkend ten opzichte van het sociaal domein is dat er geen sprake is van een 'egalisereserve'. Het vaststellen van de nieuwe beheerplannen (gebiedsgerichte plannen) is het moment waarop de kwaliteitskeuzes en bijbehorende budgetten herijkt worden.

In de afgelopen jaren richtte deze systematiek zich primair op de materiële kosten. De materiële en personele kosten zijn echter onlosmakelijk met elkaar verbonden en dienen ook in samenhang te worden gezien: materieel budget vergt personele inzet om uit te kunnen voeren, personeel zonder materieel budget kan geen activiteiten verrichten.

Vanuit dat uitgangspunt is het voorstel om de noodzakelijke personele uitbreiding in de twee genoemde domeinen binnen de voor die domeinen beschikbare middelen op te vangen en die systematiek ook structureel van toepassing te verklaren. Dit betekent dat een verschuiving tussen materieel en personeel budget zal plaatsvinden en daarin een nieuwe balans zal komen.

5.3 Voor ziekte en andere onverwachte omstandigheden is een flexibele schil gewenst

Bij ziekte en andere onverwachte omstandigheden ontstaat soms de urgentie om snel over extra personeel te kunnen beschikken. Het huidige P-budget biedt daarvoor geen ruimte. Het verzoek is om daarvoor, tot een maximumbedrag van € 1 miljoen, aanspraak te mogen maken op de middelen in de reserve personele kosten als de continuïteit van de organisatie dat noodzakelijk maakt.

5.4 Via aanvullende spelregels bent u in staat om de kaderstellende en controlerende rol te kunnen vervullen.

Uiteraard is het belangrijk dat u bij de drie bovengenoemde onderwerpen in staat blijft uw kaderstellende en controlerende rol adequaat te kunnen uitvoeren. Dat maakt dat een aantal aanvullende richtlijnen/afspraken gewenst is waarbinnen deze nieuwe systematiek kan worden uitgevoerd. Na uw besluitvorming zullen wij deze nader uitwerken en uiterlijk 1 januari 2019 aan u voorleggen.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

1. Doorlooptijd participatietrajecten

Het betrekken van inwoners, bedrijven en instellingen kan leiden tot langere doorlooptijden en daarmee vertraging in de besluitvorming.

2. Financiële risico's/kanttekeningen

Het vorige college gaf bij het aanbieden van de begroting 2018-2021 aan dat de positieve saldi van die begroting mede waren ontstaan door het hanteren van het uitgangspunt van een begroting bestaand beleid. Daarbij werd aangegeven dat dit de nieuwe raad in staat stelde om over een aantal onderwerpen de keuzes te maken. Hierbij werden genoemd het Masterplan onderwijshuisvesting, nieuwe beheerplannen openbare ruimte (gebiedsgerichte plannen), bodemverzakking De Lier, modernisering zwembad De Hoge Bomen, et cetera met daaraan gekoppeld een indicatief investeringsbedrag van € 60 miljoen.

Wij zien voor de komende jaren aanvullende onderwerpen die maken dat er een keuze voorligt die het eerder genoemde bedrag fors overschrijdt (totaalbedrag indicatief € 100 - € 150 miljoen). Die

RAADSVORSTEL

onderwerpen spelen op diverse beleidsvelden zoals op het gebied van: bereikbaarheid (o.a. centrale as, A4), ruimtelijke ontwikkeling (o.a. gebiedsontwikkeling WHC, Driesprong Kwintshoel, centrumplannen) en voorzieningen (o.a. De Naald, Noviteit, Leuningjes, Heenweg, begraafplaatsen). Duidelijk is dat (financieel) niet alles kan en er keuzes moeten worden gemaakt. Deze keuzes kunnen we alleen in samenhang en op basis van een duidelijke visie maken. Vandaar dat deze onderwerpen nog geen plaats hebben gekregen in de voorliggende documenten.

FINANCIËN

Begroting bestaand beleid

De Kadernota 2019 zoals door de raad op 10 juli 2018 behandeld bevat voor de jaren 2019-2022 het onderstaande financiële samenvattende overzicht. Deze mutaties zijn in de voorliggende begroting 2019 – 2022 verwerkt. Dit levert het volgende actuele financiële beeld op:

Tabel 1: financieel beeld begroting bestaand beleid

	2019	2020	2021	2022
Startsaldo meerjarenbegroting 2018-2021	2.480	2.560	1.090	1.090
Financieel Meerjarenperspectief (FMP)	1.048	1.356	1.694	2.143
Subtotaal	3.528	3.916	2.784	3.233
Structurele effecten 1e Actualisatie				
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	-121	-85	-80	-80
Sterke Samenleving	-179	-165	-165	-165
Ondersteuning, Zorgen Participatie	-102	-93	-95	-95
Fysieke Leefomgeving	-186	-86	-86	-86
Dienstverlening en blastingen	-286	-286	-286	-286
Bestuur en Veiligheid	2	2	2	2
Algemene dekkingsmiddelen	-25	-25	-25	-25
Investerings	-127	-126	-124	-122
Subtotaal	2.504	3.052	1.925	2.376
Sturen op overschot € 1 miljoen (amendement)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Saldo begroting 2019-2022 na wijzigingen	1.504	2.052	925	1.376

Ten opzichte van de meerjarenbegroting 2018-2021 is de grootste mutatie de positieve ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De uitkering is in de voorliggende begroting gebaseerd op de meicirculaire 2018. Voor de periode 2019 tot 2022 wordt de accresontwikkeling ten opzichte van de Kadernota 2019 neerwaarts bijgesteld. De belangrijkste verklaring daarvoor ligt in de lagere ontwikkeling van de lonen en prijzen bij de ministeries dan eerder verwacht en een beperkte aanpassing van de accresrelevante uitgavenontwikkeling door de totale besluitvorming over de voorjaarsnota van het rijk. In het Financieel Meerjarenperspectief 2018-2022 (onderdeel Kadernota 2019) is naar aanleiding van de uitkomsten van de maartcirculaire een deel van het accres algemene uitkering "gereserveerd" voor o.a. de opgave uit het Interbestuurlijk programma (IBP), ontwikkelingen sociaal domein en de toen nog onbekende uitkomsten van de mei-

RAADSVORSTEL

circulaire. Op basis van de uitkomsten van de meicirculaire is deze reservering bijgesteld. Deze bijstelling heeft daarom geen effect op het begrotingssaldo (c.q. saldo van de Kadernota 2019).

Financieel beeld na Uitvoeringsprogramma 2019 (1^e begrotingswijziging 2019)

Zoals in dit raadsvoorstel aangegeven, leiden onze ambities zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2019 tot extra benodigde financiële middelen t.o.v. de begroting bestaand beleid.

De specificatie daarvan is te vinden in het hoofdstuk financiën (hoofdstuk 5) in het Uitvoeringsprogramma. Na dit nieuw beleid wijzigt het hierboven gepresenteerde saldo als volgt:

Tabel 2: financieel beeld na Uitvoeringsprogramma 2019 (nieuw beleid)

	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting bestaand beleid 2019-2022	1.504	2.052	925	1.376
Bevlogen besturen	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Goed toeven	-2.017	-389	-158	-190
Sterke Samenleving	-441	-146	-251	-462
Welvarend Westland	-4.808	-1.087	-3.112	-1.336
Totaal uitvoeringsprogramma 2019	-10.066	-4.422	-6.321	-4.788
Overige mutaties	527	-45	280	270
Totaal overige mutaties	527	-45	280	270
Saldo begroting 2019-2022 na wijzigingen	-8.035	-2.415	-5.116	-3.142

Dekkingsplan

Wij hechten waarde aan een financieel perspectief op maat: er is sprake van een evenwichtige financiële positie waarmee de gewenste ambities uitgevoerd kunnen worden. Een financieel sluitende meerjarenraming vormt daarvoor een belangrijk uitgangspunt. Om een sluitende meerjarenraming te kunnen bereiken bieden wij het volgende dekkingsvoorstel aan:

Tabel 3: dekkingsvoorstel

	2019	2020	2021	2022
1. Vervallen amendement sturen op een overschot	1.000	1.000	1.000	1.000
2. Inzet deel gereserveerd accres IBP - gemeentefonds	1.000	1.000	1.000	1.000
3. Meeropbrengst leges Wabo	1.000	1.000	1.000	1.000
4. Investerings (oud voor nieuw)	225	415	495	555
5. Aanvulling fonds Bereikbaarheid vanuit incidentele middelen	1.900		1.900	
6. Dekking incidentele uitgaven 2019 uit Algemene Reserve	3.150			
Totaal	8.275	3.415	5.395	3.555

De kern van dit dekkingsplan is als volgt:

- Wij dekken incidentele uitgaven met incidentele middelen. Daardoor leggen wij nog geen "structurele" claim op de toekomst en kunnen we keuzes, op basis van uitgewerkte visies, volgend jaar samen met u maken;

RAADSVOORSTEL

- Voor investeringen hanteren wij voor een belangrijk deel "oud voor nieuw". Dit betekent dat we een aantal reeds in het meerjarenprogramma opgenomen investeringen uit- of afstellen en betrekken bij het integrale afwegingsmoment volgend jaar;
- IBP-gerelateerde uitgaven, bijvoorbeeld op het gebied van de energietransitie, dekken wij door 25% van het gereserveerde accres te laten vrijvallen;
- Vanwege de stevige vermogenspositie van de gemeente achten wij het niet langer noodzakelijk om te sturen op een overschot van € 1 miljoen. Wij zetten deze middelen de komende jaren liever in ten gunste van ontwikkelingen in de Westlandse samenleving.

Indien dit dekkingsplan wordt overgenomen, ontstaat het volgende financiële beeld:

Tabel 4: financieel beeld na wijzigingen

	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2019-2022 na wijzigingen	-8.035	-2.415	-5.116	-3.142
Dekkingsvoorstel	8.275	3.415	5.395	3.555
Saldo begroting na dekkingsplan	240	1.000	279	413

Aandachtspunten

Bij het bovenvermelde financiële beeld geldt een aantal aandachtspunten:

1. Taakstellingen

In de onderstaande tabel zijn de bezuinigingen opgenomen die nog niet volledig structureel zijn ingevuld. Het gaat hierbij om de nog resterende taakstellingen.

Tabel 5: bezuiniging meerjarenbegroting

Bezuiniging meerjarenbegroting	2019	2020	2021	2022
1. Taakstelling organisatie	600	1.350	1.350	1.350
2. Sturen op kapitaallasten	568	1.050	124	358

Toelichting organisatie

In het dekkingsplan voor de begroting 2015-2018 is de taakstelling op de organisatie verhoogd met € 2,5 miljoen. Bij de behandeling van de begroting 2018-2021 is door de raad geconstateerd dat er spanning ontstond tussen de beschikbare formatie en de voorgenomen werkzaamheden. Om de organisatie de tijd te geven de organisatieontwikkeling zoals per 1 januari 2017 ingevoerd zorgvuldig te implementeren, is daarom voor de jaren 2018 en 2019 een fasering op de taakstelling doorgevoerd voor een bedrag van € 750.000. Inmiddels blijkt de destijds geconstateerde spanning door nieuwe ontwikkelingen en toenemende vraag op diverse (beleids)terreinen nog groter dan voorzien.

Toelichting sturen op kapitaallasten

Achtergrond bij het sturen op kapitaallasten is dat sommige investeringen vanwege externe factoren uitlopen of achterblijven in de planning. In alle voorgaande jaren blijkt de post volledig gerealiseerd. Deze post is aangemerkt als incidenteel dekkingsmiddel. Dit betekent dat tegenover deze dekking ook alleen incidentele uitgaven kunnen staan.

In de voorliggende begroting is er, met enige uitzondering voor 2019 waar nog een taakstelling

RAADSVORSTEL

van € 1,1 miljoen staat, sprake van nog beperkt in te vullen bedragen (€ 0,4 miljoen). Wij verwachten dat wij in de volgende meerjarenbegroting kunnen melden dat deze stelpost in meerjarig perspectief volledig is ingevuld.

Voor de 1^e wijziging op de begroting 2019-2022 hanteerden wij de aanpak dat wij kapitaallasten van nieuwe investeringen zoveel als mogelijk dekken door reeds in de begroting bestaand beleid opgenomen investeringen uit- of af te stellen. Dit tot op het moment dat integrale afweging over een aantal ontwikkelingen gebaseerd op een visie kan plaatsvinden. In de onderstaande tabel zijn deze wijzigingen opgenomen:

Tabel 5: wijziging investeringen begroting bestaand beleid (vervallen/uitgesteld)

	2019	2020	2021	2022
Heroverweging ondergrond parkeren Monster: aframen naar € 0,7 mln.		158	120	119
Tijdelijke inrichting vml. Locatie gemeentehuis Naaldwijk: aframen naar € 0,15 mln	15	15	15	15
Meervoudig gebruik accommodaties: aframen naar 0	120	123	121	119
Rotonde Zijtwende / Zwethlaan: effectieve fasering bijdrage Provincie	5	26	126	180
Bruggen en kunstwerken 2018: optimalisatie	2	9	10	10
Vervanging damwanden 2018: optimalisatie				12
Ontsluiting Teylingen: investering valt € 1 mln. lager uit	61	60	59	59
N213 geluidsproblematiek: dekking uit ISV-gelden	21	21	21	21
Duurzaam meerjaren onderhoudsprogramma: aanpassen fasering		4	24	21
Totaal	224	415	496	556

2. Reserveringen

Met het oog op toekomstige financiële onzekerheden is in de begroting 2019-2022 een aantal reserveringen opgenomen. Er is jaarlijks een bedrag van ca. € 5,3 mln. aan stelposten opgenomen voor onder andere het opvangen van prijs- en salarisstijgingen, voor het realiseren van garantiebannen en voor de uitvoering van het interbestuurlijke programma. De overige financiële risico's maken onderdeel uit van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In het dekkingsplan stellen wij voor een bedrag ad € 1 miljoen vanuit deze reserveringen (specifiek voor het interbestuurlijk programma) in te zetten als dekking voor IBP-gerelateerde uitgaven. Dit maakt het jaarlijkse bedrag na wijziging ca. € 4,3 mln.

3. Schuldpositie

De financiële positie van de gemeente is in 2017 iets verbeterd. De schuldpositie is in 2017 nagenoeg gelijk gebleven. Op basis van deze begroting bestaand beleid neemt de schuldpositie de komende jaren naar verwachting verder af van € 336 mln. per 1 januari 2018 tot € 311 mln. ultimo 2022.

In het Uitvoeringsprogramma 2019 spannen wij ons in om dit beeld van de schuldpositie niet veel te wijzigen. Daarvoor hanteren wij voor de investeringen bijvoorbeeld het uitgangspunt "oud voor nieuw". Afhankelijk van de werkelijke inzet van reserves (bijvoorbeeld om tekorten in het Sociaal Domein op te vangen) is door het Uitvoeringsprogramma 2019 echter wel sprake van effect op de gepresenteerde schuldpositie die de verwachte afname van € 25 miljoen bijstelt tot een afname van naar verwachting € 10 miljoen tot € 15 miljoen in de komende jaren. Daarmee is de verwachte schuldpositie in 2022, rekening houdend met het Uitvoeringsprogramma 2019, zo'n € 325 miljoen.

RAADSVOORSTEL

4. Reservepositie

De reservepositie (inclusief voorzieningen) van de gemeente is krachtig te noemen: € 243 miljoen. In vergelijking met de begroting 2018-2021 is de reservepositie gemiddeld ca. € 14 mln. hoger. Deze toename laat zich voornamelijk verklaren door het (gedeeltelijke) batig saldo uit de jaarrekening 2017, de vorming van een voorziening grafrechten en de provisie garantstellingen ONW en OBWZ. Voor een verdere toelichting wordt korthedshalve verwezen naar het hoofdstuk Reserves en voorzieningen elders in deze begroting.

Uitvoeringsprogramma 2019: effect op de algemene reserve

De stand van de algemene reserve bedraagt in de begroting bestaand beleid € 35 miljoen ultimo 2019. Met het voorliggende voorstel onttrekken wij hieruit in 2019 € 6,2 miljoen (ongedaan maken toevoeging overschot € 1,0 miljoen, dekking incidenteel € 3,3 miljoen en storting in fonds verkeer € 1,9 miljoen). Daarmee bedraagt de algemene reserve na wijziging afgerond € 29 miljoen. Met dit bedrag blijft er in 2019 sprake van een toegenomen eigen vermogen.

De in de begroting bestaand Beleid geraamde groei van de algemene reserve in 2022 t.o.v. 2019 ad € 7 miljoen doet zich na deze wijziging niet meer voor: er wordt geen jaarlijks overschot in de reserve gestort en ook in de jaren 2020-2022 zetten wij zo'n € 2 miljoen in ter voeding van het bereikbaarheidsfonds. Zoals wij aangeven in het WestlandProgramma willen wij ook niet "sparen voor het sparen" maar, binnen het kader van een voldoende weerstandsvermogen, ook incidentele middelen benutten om gewenste ontwikkelingen in de maatschappij mogelijk te maken. Aan dit uitgangspunt wordt ook na deze wijziging voldaan.

Effect op de bestemmingsreserves

In 2019 vindt een extra onttrekking aan de reserve Volkshuisvesting plaats (€ 1 miljoen). Daarnaast is aangegeven dat de extra uitgaven binnen het sociaal domein gedekt worden binnen bestaande budgetten waarbij mogelijk een aanvullend beroep moet worden gedaan op de beschikbare reserve sociaal domein. Bij de voorjaarsnota 2019 maken wij inzichtelijk of daarvan sprake is en leggen wij de raad, indien noodzakelijk, aanvullende besluitvorming voor.

5. Kostendekkendheid

In de paragraaf lokale heffingen in de begroting bestaand beleid is uitgegaan van een tariefstijging van 0%. Binnen het uitgangspunt van 100% kostendekking blijkt voor een tweetal heffingen echter dat een verhoging van de tarieven noodzakelijk is. Wij stellen dan ook een tariefsverhoging voor van 5,75% voor de afvalstoffenheffing en 2,4% voor de riolering. Wij kiezen hiermee voor een structurele oplossing om een negatieve stand van beschikbare egalisereserves te voorkomen. Doordat wij de tarieven voor de onroerendzaakbelasting ongewijzigd laten, blijft de stijging van de gemiddelde woonlasten beperkt tot de inflatie van 2,4%. In onderstaande tabel is een weergave van de woonlasten na deze tariefsverhoging opgenomen:

Woning* € 251.000	2018	2019	
	huidige situatie	voorstel	%
<i>eigenaar en gebruiker</i>			
ozb eigendom	€ 304,00	€ 304,00	
afvalstoffenheffing	€ 213,84	€ 226,08	
rioolheffing eigendom	€ 56,73	€ 58,09	
rioolheffing gebruik	€ 172,32	€ 176,40	
TOTAAL	€ 746,89	€ 764,57	2,37%

RAADSVOORSTEL

6. Weerstandsvermogen

Het benodigde weerstandsvermogen wordt berekend op basis van de stand van de algemene reserve per 1 januari 2019. Deze stand is niet gewijzigd door het Uitvoeringsprogramma 2019 waardoor ook de weerstandsratio ongewijzigd is.

7. EMU-saldo

Het berekende EMU-overschot van de gemeente Westland bedraagt voor 2019 (de begroting bestaand beleid) € 23,4 miljoen, voornamelijk als gevolg van de verwachte opbrengst van grondverkoop. Na het Uitvoeringsprogramma bedraagt het EMU-saldo € 13,0 mln. positief

COMMUNICATIEPARAGRAAF

De detailplanning met betrekking tot WP en UP ziet er als volgt uit:

Datum	Activiteit
24 sept	Presentatie WP/UP aan raad en pers
24 sept	Livestream van presentatie via Facebook.
24 sept	WP, UP en begroting op website
24 sept	Nieuwsbericht website, tweet en Facebookbericht. Link naar e-magazine.
24 sept	Gelegenheid voor pers om 1-op-1 interviews af te nemen.
24 sept	Presentatie medewerkers Laan van de Glazen Stad
24 sept	Presentatie medewerkers Verdilaan
24-28 sept	Speciale Westland Report
3 okt	Indienen raadsragen begroting/UP
4 okt	Presentatie over de ambtelijke organisatie (tijdens de commissie bestuur)
9 okt	Thematafels over WP met gemeenteraad
26 okt	Beantwoording raadsragen begroting/UP naar raad
15 okt	Terugkoppeling thema's naar medewerkers tijdens bestuurlijke overleggen
31 okt	Behandeling WP, UP en begroting in verzamelcommissie EFO
1 nov	Indienen moties en amendementen door fracties
6 nov	Raadsvergadering over WP, UP en begroting

RAADSVOORSTEL

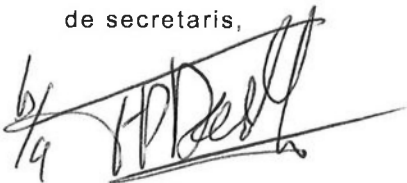
VERVOLGTRAJECT

De ontwerpbegroting wordt op 24 september 2018 gepresenteerd. Dan wordt ook een persbericht verzonden en wordt de begroting op de gemeentelijke website geplaatst.

Na vaststelling van de begroting door uw raad zal conform de wet een exemplaar naar de provinciale toezichthouder gezonden worden.

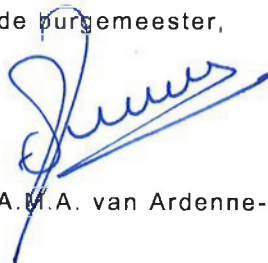
Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris,

A.C. Spindler

de burgemeester,

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

RAAD

06 NOV. 2018

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders met nummer 18-0220955 van 18 september 2018,

bijbehorende bijlagen:

- Aanbiedingsbrief (18-0233120)
- WestlandProgramma 2018-2022 (18-0206957)
- Uitvoeringsprogramma 2019 (18-0228512)
- tussenrapportage Werkagenda (18-0234373)
- Programmabegroting 2019-2022 (18-0234427)

gelet op het bepaalde in artikel 191 van de Gemeentewet, artikel 6 lid 1 van de Financiële verordening gemeente Westland 2017 en paragraaf 3 van de Nota Reserves en voorzieningen (2016);

gehoord de beraadslagingen in de vergadering van de verzamelcommissie Economie Financieel beleid en Organisatie van 31 oktober 2018;

besluit:

1. Kennis te nemen van de voortgang van de Werkagenda 2019, de koers en ambitie 2018-2022 van het WestlandProgramma en het heroriëntatietraject (sporen 1, 2 en 4).
2. De jaarschijf 2019 van de programmabegroting 2019-2022, vast te stellen;
 - 2.1. De meerjarenramingen voor de jaren 2020-2022 te aanvaarden;
 - 2.2. De bestedingsplannen reserves zoals die ten grondslag liggen aan de reservemutaties in 2019 vast te stellen.
 - 2.3. De reserve nieuwbouw gemeentewerf en de voorziening grafrechten in te stellen.
 - 2.4. De regels ten aanzien van de bestedingsplannen niet van toepassing te verklaren voor reserves waarvan een onvoldoende onderbouwd bestedingsplan aanwezig is.
3. Het Uitvoeringsprogramma 2019 en de daarbij behorende 1^e begrotingswijziging 2019-2022 vast te stellen.
4. De gewijzigde kaders externen als volgt vast te stellen:
 - 4.1. Zodra de omvang van de organisatie op sterkte is (jaarlijks te bepalen bij de begroting), het percentage inhuur externen terugbrengen van maximaal 15 naar maximaal 10% van de loonsom
 - 4.2. De maximale inhuurtermijn te verlengen van 18 in 36 maanden;
 - 4.3. De huidige systematiek van maximumtarieven buiten toepassing verklaren in vervangen door "markconforme" tarieven die 2-jaarlijks worden bepaald op basis van gemiddelde tarieven in de markt.
5. Ten behoeve van het effectief kunnen functioneren van de organisatie:
 - 5.1. Een systematiek van "trap op, trap af" af te spreken voor die activiteiten waartegenover inkomsten / leges staan;
 - 5.2. Een nieuwe bekostigingssystematiek op het Sociaal en Ruimtelijke Domein in te stellen

RAADSBSLUIT

waarbij geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen materiële en personele kosten

5.3. a. Een flexibele schil ten bedrage van maximaal € 1 miljoen toe te kennen, met dekking vanuit de reserve personele kosten, om bij calamiteiten/ziektevervanging indien noodzakelijk te kunnen voorzien in extra benodigde capaciteit

b. het college te mandateren om tot het onder a. vastgestelde maximum uitgaven te doen, waarbij het college achteraf in het eerstvolgende document van de P&C-cyclus verantwoording aflegt over de in dit verband gedane uitgaven. Voor de genoemde onderdelen (zoals vermeld in de besluiten 5.1, 5.2, 5.3) de bijbehorende "spelregels" door het college nader te laten uitwerken

Begrotingswijziging		nr. 19001							
Mutatie programma's:	dienstjaar 2019		dienstjaar 2020		dienstjaar 2021		dienstjaar 2022		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Econ.& Ruimt.Ontw.	5.478.198	19.000	730.329	19.000	482.058	19.000	483.787	19.000	
Sterke Samenleving	888.250		627.700	64.000	640.100	128.000	788.770	128.000	
Onderst., Zorg & Part.	3.801.185		226.185		226.185		226.185		
Fys. Leefomgeving	968.325	2.337.957	1.007.392	2.437.967	1.058.394	2.437.967	1.669.940	2.437.967	
Dienstverl. & Belasting	-760	990.872	32.360	990.872	33.044	990.872	32.588	990.872	
Bestuur & Veiligheid	1.563.169	5.992	883.169	5.992	883.169	5.992	883.169	5.992	
Alg. dekkingsmidd.	2.226.294	970.592	2.362.161	370.592	2.436.064	370.592	2.559.666	370.592	
- Saldo baten en lasten	-1.264.000		-1.052.000		-646.000		-963.000		
Totaal programma's	13.660.661	4.324.413	4.817.296	3.888.423	5.113.014	3.952.423	5.681.105	3.952.423	
Mutaties reserves:									
Reserves	906.000	10.242.248	-1.000.000	-71.127	786.000	1.946.591	-1.120.000	608.682	
Totaal	14.566.661	14.566.661	3.817.296	3.817.296	5.899.014	5.899.014	4.561.105	4.561.105	

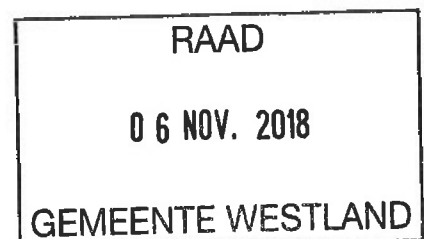
Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 6 november 2018

de griffier,

A.P.M.A.F. Bergmans

de voorzitter,

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de leden van de raad en steunraadsleden van de
gemeente Westland
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			G18-002551	div
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
D. van Vliet		Griffie	(0174) 673 038	21 september 2018

ONDERWERP
WestlandProgramma 2018-2022 en Begroting 2019-2022

Geachte leden van de raad en steunraadsleden,

Hierbij ontvangt u – **onder embargo tot maandag 24 september 2018, 8.00 uur** - het [Westland-Programma 2018-2022 \(WP\)](#), het [Uitvoeringsprogramma 2019 \(UP\)](#) en de [Programmabegroting 2019 – 2022](#) met [raadsvoorstel en -besluit](#). Deze stukken ontvangt u ook digitaal, via de hyperlinks. Daarnaast ontvangt u digitaal voor de tweede maal een [Begroting in één oogopslag](#). Het schema voor de behandeling van genoemde stukken, overeenkomstig hetgeen besproken is in het Presidium van 6 september 2018, ziet er als volgt uit:

- Voor de presentatie van het WP, het UP, alsmede de Programmabegroting worden de (steun)raadsleden uitgenodigd op **maandag 24 september 2018 van 8.00 tot 9.00 uur** in de Raadzaal te Naaldwijk. Voor deze bijeenkomst is ook de pers uitgenodigd.
- Fracties, die daar gebruik van willen maken, kunnen schriftelijk vragen indienen over de begroting. U wordt verzocht de vragen per fractie gecombineerd **uiterlijk woensdag 3 oktober 2018, om 9.00 uur**, te mailen naar de griffie. In het Presidium is de norm bepaald op maximaal 30 schriftelijke vragen (dit is inclusief deelvragen). Politieke vragen horen thuis in de verzamelcommissie op 31 oktober en/of raadsvergadering van 6 november. De griffie zorgt voor doorzending van de schriftelijke vragen naar het college. De beantwoording van deze vragen door het college wordt verwacht **op vrijdag 26 oktober 2018**.
- Op **dinsdag 9 oktober 2018 van 19.00 tot 22.00 uur** worden in de fractiekamers en de B&W-kamer drie keer drie thematafels over het WP gehouden met tussendoor korte pauzes. De thematafels vinden plaats in informele setting en de collegeleden zijn gastheer/-vrouw. De collegeleden geven een nadere toelichting aan de (steun)raadsleden op inhoud en afwegingen ten aanzien van gemaakte keuzes. De (steun)raadsleden worden in de gelegenheid gesteld vragen te stellen en feedback te geven. Zwaartepunt van de gesprekken zal zijn het vervolgproces. Daarbij komt o.a. aan de orde wat de rol van de raad is in de participatietrajecten en welke mensen daarbij dienen te worden betrokken.
- Voor de verzamelcommissie EFO van **woensdag 31 oktober 2018, aanvang 19.00 uur**, worden de (steun)raadsleden en het college uitgenodigd in de Raadzaal te Naaldwijk.

Naast de begroting vindt in deze verzamelcommissie ook de inhoudelijke behandeling van de Prorap plaats. Met betrekking tot de begroting kan het college tijdens deze vergadering mondeling antwoord geven op politieke vragen en kunnen de fracties hierop aanvullende vragen stellen. Ook kunnen de fracties in de vergadering terugkomen op de verstrekte schriftelijke beantwoording.

- Op **dinsdag 6 november 2018, aanvang 14.00 uur**, vindt in de Raadzaal te Naaldwijk de behandeling van de Prorap, het WestlandProgramma, het Uitvoeringsprogramma en de begroting plaats in een aparte raadsvergadering.

Ten behoeve van een goede voorbereiding door college en andere fracties, verdient het de voorkeur om moties en amendementen tijdig beschikbaar te stellen. Dit houdt in dat bij voorkeur op de donderdag voorafgaande aan de begrotingsraad (1 november) de moties en amendementen worden ingediend (**in ieder geval worden aangekondigd**) en uiterlijk op de maandag voorafgaande aan de begrotingsraad (5 november) om 12.00 uur zijn ingediend. Uiteraard hebben de fracties ook nog de mogelijkheid om lopende het begrotingsdebat nieuwe moties en amendementen in te dienen.

Hopende u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

A.P.M.A.F. Bergmans,
griffier gemeente Westland.

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0233120	4
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
M.M. el Boumeshouli		Directie	(0174) 673 065	
ONDERWERP				
Aanbiedingsbrief WP-UP-ontwerpbegroting				

Geachte raad,

Wij hebben het genoegen om u het WestlandProgramma 'Samen werken aan een nieuwe balans' aan te bieden. Hierin beschrijven we de koers voor de komende vier jaar. Een koers van inspraak en samenspraak, want de toekomst van Westland maken we samen. Gekoppeld aan deze brief zijn het voorstel voor de ontwerp-programmabegroting 2019-2022 van het staand beleid, de eerste begrotingswijziging 2019, het uitvoeringsprogramma 2019 en een tussenrapportage van de werk-agenda 2018.

WestlandProgramma 2019 – 2022 ('Samen werken aan een nieuwe balans')

De ambities van het Westlands Akkoord vormen de basis voor het WestlandProgramma. Als we deze ambities willen realiseren, moeten we op tal van terreinen weer goede balans vinden. Bijvoorbeeld een solide balans in de verstandhouding tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie. Een goede balans in het gebruik van de schaarse ruimte in Westland. Maar ook een balans tussen generaties en groepen in de samenleving, tussen het takenpakket en de samenstelling van de ambtelijke organisatie.

De koers is uitgewerkt in de thema's Bevlogen Besturen, Goed Toeven, Sterke Samenleving en Welvarend Westland. Nu deze koers er ligt, mag je van een betrouwbaar bestuur verwachten dat het daaraan vasthoudt. Wanneer er ontwikkelingen op Westland afkomen die een ander licht werpen op het perspectief dat ons nu voor ogen staat, dan vraagt dat openheid en wendbaarheid van college en raad om in samenspraak bij te sturen.

Uitvoeringsprogramma 2019

In het uitvoeringsprogramma staan de maatregelen beschreven voor 2019. Het uitvoeringsprogramma volgt de vier genoemde thema's. Zo gaan we voor Bevlogen Besturen de verbinding zoeken met inwoners. Naast participatie bij de ontwikkeling van visies (bijvoorbeeld bij de omgevingsvisie), beleidstrajecten en projecten, krijgen inwoners onder het motto 'Westland daagt uit' de ruimte om taken van de gemeente over te nemen als zij denken het slimmer, beter of goedkoper te kunnen.

Een belangrijke taak van de gemeente is het bieden van een veilige en fijne leefomgeving: Goed Toeven. Daarom gaan we in 2019 het Prinsenbos uitbreiden, zodat er meer groen ontstaat dat openbaar toegankelijk is. Verder wil het college dat er meer (betaalbare) koopwoningen en sociale woningen worden gebouwd. De vrije ruimte daarvoor is schaars, daarom gaat het college mogelijkheden onderzoeken zoals hoger bouwen dan tot nu toe het geval is geweest, innovatieve en creatieve woonvormen (zoals tiny houses) en dubbel grondgebruik (bijvoorbeeld wonen boven winkels of scholen).

Westlanders zijn altijd bereid zich voor een ander in te zetten. Aan die kracht van de Westlandse samenleving zitten echter grenzen. Voor een Sterke Samenleving moeten mantelzorgers beter ondersteund worden. Daartoe gaan we ervoor zorgen dat de activiteiten van onze partners die ondersteuning bieden, beter op elkaar aansluiten. Ook willen we onderzoeken wat ervoor nodig is om onze sportparken toekomstbestendig maken.

Kennis en innovatie, goede bereikbaarheid en een energievoorziening die onafhankelijk is van fossiele brandstoffen worden gezien als de belangrijkste voorwaarden voor versterking en verbreding van ons Welvarend Westland. Met het nieuwe Fonds Kennis en Innovatie Westland wil het college op kennis- en innovatie gerichte activiteiten financieel stimuleren en faciliteren. Ook voor het MKB wordt een fonds ingesteld.

Programmabegroting staand beleid 2019-2022

In verband met de gemeenteraadsverkiezingen 21 maart 2018 is voor het jaar 2018 geen voorjaarsnota opgesteld. De ontwerp-begroting 2019-2022 bevat daarom een voortzetting van het bestaande beleid uit 2018, aangevuld met de effecten van een aantal ontwikkelingen waar we als gemeente geen invloed op hebben. Voor een juiste beoordeling van de financiële positie en exploitatie 2019-2022 van onze gemeente moet de begroting in nauwe samenhang worden gezien met de eerste begrotingswijziging 2019. Deze eerste wijziging bevat de budgettaire vertaling van het uitvoeringsprogramma 2019.

Tot slot

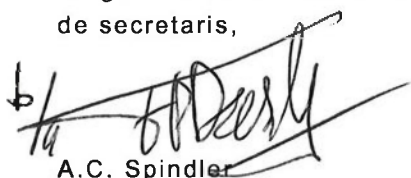
Na jaren van crisis en miljoenen bezuinigen is de meerjarenbegroting op orde. Toch is er weinig ruimte voor nieuwe wensen en ambities. Daarom willen we samen met de raad in een heroriëntatieproces de besteding van middelen herbeoordelen. Weten we welk effect de uitgaven sorteren? Welke rol vervult de gemeente. Is die rol nog passend of zouden anderen die rol over moeten nemen? Wat moet de gemeente in elk geval blijven doen en wat hoeft niet meer? Het beantwoorden van deze vragen maakt zichtbaar welke keuzeruimte/beslisruimte er is en helpt ons om afwegingen te maken over de besteding van de schaarse publieke middelen.

Hoogachtend,

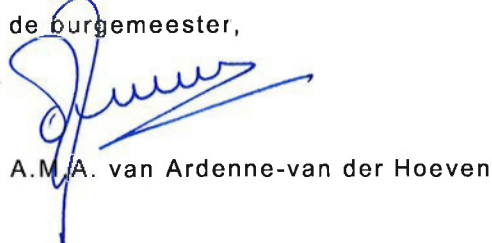
burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris,

de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Samen werken aan een nieuwe balans

WestlandProgramma 2018-2022

Gemeente Westland

Inhoud

Voorwoord 4

Onze koers en ambitie 5

Thema 1 – Bevlogen besturen 9

Thema 2 – Goed toeven..... 11

Thema 3 – Sterke samenleving..... 13

Thema 4 – Welvarend Westland 15

Tot slot 18

Voorwoord

In dit document vindt u onze koers en ambities voor de komende vier jaar. Vanzelfsprekend vormt het Westlands Akkoord, dat is gesloten tussen CDA Westland, LPF Westland, VVD Westland en ChristenUnie-SGP Westland, hiervoor de basis. Na ons aantreden hebben we ons meer uitgebreid verdiept in de voor Westland belangrijke ontwikkelingen waarmee wij als bestuur geconfronteerd worden. We kiezen voor het belang van Westland en de Westlanders. Daarom besturen we niet van bovenaf, maar van onderop. De gemeenteraad en de Westlanders worden nauw betrokken bij het maken van keuzes, want onze overtuiging is dat we de toekomst van Westland samen maken. Het college heeft op basis van alle informatie en ontwikkelingen een koers bepaald, met als perspectief een welvarende gemeente met een sterke samenleving, waar het goed toeven is. Deze koers kenmerkt zich door het vinden van een nieuwe balans in de ambities van Westland. Balans in de verhoudingen tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie, in het gebruik van de ruimte in Westland, in de samenleving, de organisatie en de financiële positie van de gemeente.

4

Een koers bepaal je niet op een achternamiddag en van een betrouwbaar bestuur mag je verwachten dat het koersvast is. Toch realiseren wij ons dat we de komende vier jaar geconfronteerd zullen worden met nieuwe ontwikkelingen die een ander licht werpen op het perspectief dat ons nu voor ogen staat. Dat vraagt om openheid en wendbaarheid van college en raad om bij te sturen waar en wanneer dat nodig is. Het vraagt ook om verbindend leiderschap om jaarlijks samen met de raad en de Westlanders te bezien of er ontwikkelingen zijn die aanpassing van het WestlandProgramma vragen.

Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld met concrete activiteiten die voortkomen uit de ambities van het meerjarige WestlandProgramma. De financiële consequenties van deze jaarlijkse uitvoeringsprogramma's worden het meest concreet opgenomen in het eerste jaar van de meerjarenbegroting. Voor de jaren erna volgt een steeds globalere raming, zodat later ook bijstellingen mogelijk zijn in de jaarlijkse kadernota en de meerjarenbegroting. Zo willen wij de raad en de Westlanders voortdurend kunnen betrekken bij de prioriteiten en mogelijke keuzes.

*Het college van burgemeester en wethouders van Westland
September 2018*

Onze koers en ambitie

Bestuursstijl

Westland is een gemeente met een krachtige economie en een sterke gemeenschapszin. Het is goed toeven aan de kust, op en rond de vele watergangen en in de levendige dorpen. De Westlandse bevolking is ondernemend en altijd op zoek naar mogelijkheden om verder te komen en de vooruitgang daadwerkelijk te verzilveren. Van dat ondernemerschap maken we als gemeente graag gebruik, of het nu gaat om de economie, de samenleving of de leefomgeving. We bieden binnen duidelijke kaders ruimte aan eigen initiatieven, vanuit de overtuiging dat onze inwoners en ondernemers als geen ander weten wat Westland nodig heeft om welvarender, sterker en leefbaarder te worden. ***Wij vinden open, betrouwbaar, geloofwaardig en herkenbaar besturen belangrijk. Daarbij moet er sprake zijn van wederkerigheid en balans tussen het college, de gemeenteraad en ambtelijke organisatie.***

Onze ambitie is het vertrouwen in het gemeentebestuur in de komende periode verder te versterken.

Organisatie

Een wendbare, flexibele, deskundige en betrouwbare ambtelijke organisatie die ons ondersteunt in onze nieuwe manier van werken is een voorwaarde voor alles waar de gemeente Westland voor staat. De werkdruk is in delen van de ambtelijke organisatie (te) hoog. De aantrekkende economie en het toenemende inwoneraantal versterken dit probleem, dat structureel moet worden aangepakt. Investeren in voldoende bekwame medewerkers is een must, net als investeren in adequate technologische ondersteuning. ***Voor de noodzakelijke kwaliteitsimpuls van de organisatie is een integraal organisatie-ontwikkeltraject gestart. Daarnaast zal worden geïnvesteerd in de kwantiteit van het personeelsbestand. Om het nieuwe werken te ondersteunen, starten we met het realiseren van een veranderorganisatie op het terrein van ICT en het ontwikkelen van innovatieve dienstverleningsconcepten.***

Onze ambitie is een lerende organisatie te creëren, waar ieder talent wordt gestimuleerd en gewaardeerd, waar iedereen gezamenlijk bijdraagt aan het oplossen van veelal complexe problemen en daarbij open staat voor vernieuwende ideeën. Een organisatie waar sensitiviteit voor de maatschappelijke veranderingen en de bestuurlijke en politieke werkelijkheid in de genen zit en vooral: een organisatie waar je met plezier werkt.

Financiën

We streven naar een evenwichtige financiële positie die ons in staat stelt om onze ambities te realiseren en slagkracht biedt om met tegenvallers om te gaan, nu en in de komende jaren. We zijn te allen tijde in staat om aan onze betalingsverplichtingen te voldoen, waarbij wij structurele lasten betalen met structurele baten. Wij zorgen voor voldoende weerstandsvermogen: de robuuste reservepositie is beschikbaar om tegenvallers op te vangen. Maar 'we sparen niet voor het sparen'. Geld van de gemeente moet ten gunste komen van de gemeenschap. Daarbij houden we oog voor de schuldpositie. We spannen ons in om die niet verder te laten oplopen. Ook dat staat echter in perspectief van ontwikkelingen die in de maatschappij gewenst en noodzakelijk zijn. Aandachtspunt daarbij is dat na jaren van crisis en bezuinigingen de meerjarenbegroting weliswaar op orde is, maar er weinig ruimte is voor nieuwe wensen en ambities. Dat gegeven vraagt om een heroriëntatie op de financiële middelen.

De komende periode zetten wij ons in om de financiën zo begrijpelijk mogelijk te presenteren, passend bij onze transparante bestuursstijl. Voor de leges/heffingen geldt nog altijd het

uitgangspunt van 100% kostendekking. Daarbij letten we tevens op de maatschappelijke aanvaardbaarheid van tarieven.

Onze ambitie is als gemeente financieel in balans te blijven, ondanks alle claims en vraagstukken die nu op ons afkomen.

Ruimte

De ruimte in Westland is schaars. Gezien het belang van een goed woon- en leefklimaat zijn er grenzen aan de uitbreiding van bedrijventerreinen en infrastructuur. De toenemende noodzaak om te kiezen tussen conflicterende belangen om voldoende ruimte te creëren voor de diverse vormen van wonen, groen, wegen, bedrijven en maatschappelijke voorzieningen vraagt om adequate uitvoering van een belangrijke gemeentelijke kerntaak: het ruimtelijk ordenen en handhaven. Er zal een nieuwe balans gevonden moeten worden. Alleen kiezen voor groen of voor economische groei of voor wonen is in het volle Westland geen optie. Onze uitdaging is het vinden van een goede mix, waarbij (toekomstige) inwoners van Westland zich wel zullen moeten realiseren dat zij in een dynamische omgeving wonen.

De druk op de Westlandse woningmarkt is groot. Er ligt een aanzienlijke huisvestingsopgave voor diverse doelgroepen. Daarnaast spelen er bijzondere vraagstukken, zoals de huisvesting van arbeidsmigranten en statushouders. ***Het vinden van nieuwe woonvormen en oplossingen voor het beter benutten van de steeds schaarser wordende ruimte zijn een blijvende opdracht voor college, raad en de Westlanders. Wij gaan een helder afwegingskader realiseren waaraan alle (bouw)initiatieven en plannen zullen worden getoetst.***

Onze ambitie is in Westland een nieuwe balans te vinden tussen wonen, groen, economie en voorzieningen en te zorgen voor een passend aanbod aan woningen.

Veiligheid

Veiligheid in Westland maken we samen. Van groot belang zijn daarom de buurtpreventieteams, telefooncirkels en leefbaarheidskringsen in alle dorpen en kernen. Maar ook onze vrijwillige brandweer en reddingsbrigades zijn onmisbaar. De dynamiek van Westland vraagt echter meer inzet van Westlanders voor hun eigen veiligheid en die van hun omgeving. Daarbij gaat het vooral om risicogericht denken en handelen.

Zoals in de rest van Nederland hebben we ook in Westland, met zijn breed vertakte internationale handelscontacten, in toenemende mate te maken met vermenging van de onderwereld en bovenwereld (ondermijning). Onderzoek heeft uitgewezen dat er in Westland een riant gelegenheidsstructuur is voor arbeidsuitbuiting, één van de verschijningsvormen van ondermijning. Om ondermijning te kunnen aanpakken zijn bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid, een goede informatiepositie en een gemeentelijke organisatie die hierop kwantitatief en kwalitatief is ingericht essentieel.

Een veilig en leefbaar Westland heeft voor ons hoge prioriteit. De komende vier jaar willen wij de participatie van de Westlanders op het gebied van veiligheid vergroten. Daarnaast zullen we vanuit een actieve coördinerende en regisserende rol onder meer stevig inzetten op de aanpak van arbeidsuitbuiting.

Onze ambitie is om samen met de ketenpartners arbeidsuitbuiting in kaart te brengen en waar nodig aan te pakken, zodat dat het fenomeen in Westland tegen het einde van deze bestuursperiode tot een minimum beperkt is. Daarnaast bevorderen we participatie, zodat het aantal inwoners dat zich actief inzet voor veiligheid over vier jaar sterk is toegenomen.

Zorg en welzijn

De kracht van de Westlandse samenleving is groot. De saamhorigheid, bereidheid om voor elkaar op te komen, voor elkaar in te staan en iets voor een ander te betekenen, maken dat het met de Westlanders over het algemeen goed gaat. Het aantal ouderen dat zorg nodig heeft

neemt sterk toe. Hulp van mantelzorgers, buren en familie is goud waard en dat moeten we koesteren. Tegelijkertijd eisen de steeds grotere vraag naar oplossingen voor steeds complexere zorgvragen van de gemeente en de professionele zorginstellingen dat zij zich permanent inzetten voor de meest efficiënte, effectieve en mensgerichte aanpak. Vooral ook voor de jeugd die zorg nodig heeft, gaan we op zoek naar goede oplossingen. Dat doen we samen met het gezin en indien mogelijk de omgeving. Voor een goede toekomst en ondersteuning van de jeugd willen we de samenwerking met partners zoals het onderwijs, huisartsen en verenigingen blijven versterken. Primair is van belang dat een Westlander die zorg en ondersteuning nodig heeft, die voldoende krijgt. Daarnaast is het belangrijk dat zorgaanbieders meer resultaatgerichtheid en ondernemerschap laten zien.

De afgelopen periode is hard gewerkt om de overdracht van taken van de Rijksoverheid op het gebied van het sociaal domein naar de gemeente goed te laten verlopen en continuïteit van de zorg te bieden. Dat is gelukt. **De komende vier jaar zal het accent in het sociaal domein komen te liggen op de verdere transformatie, innovatie, participatie en kostenbeheersing.**

Onze ambitie is te bevorderen dat aan het einde van onze bestuursperiode nieuwe vormen van zorg en ondernemerschap tot stand zijn gekomen en professionals meer samenwerken met inwoners aan complexe sociale vraagstukken, zoals armoede, sociale verbondenheid, en ruimte voor kinderen en jongeren om zich te ontwikkelen.

Economie

De economie in Westland heeft de afgelopen jaren een flinke klap moeten incasseren als gevolg van de economische crisis. Het bedrijfsleven en gemeentebestuur hebben zich in die periode met veel energie, capaciteit en middelen ingezet om Westland er economisch weer bovenop te krijgen. Dat was niet gemakkelijk, maar gelukkig draait de economie weer op volle toeren. De glastuinbouw met zijn crossovers vormt nog steeds onmiskenbaar de kern hiervan. Wij hebben een krachtig en ondernemend bedrijfsleven dat in staat is initiatieven te nemen en zich verder te ontwikkelen. Als overheid gaan we nu van 'trekker' naar de rol van 'stimulator en facilitator'. Wij zullen ons richten op de samenwerking met alle betrokkenen. De sleutel tot behoud van het succes in de toekomst ligt in kennis en innovatie. De tuinbouw zal de transitie van laagwaardige productie en arbeid versneld moeten omzetten naar hoogwaardige productie en arbeid. De positie van internationaal koploper kan verder versterkt worden door Westland te positioneren als internationaal glastuinbouwgebied dat fors bijdraagt aan het voeden en vergroenen van de wereld. Nationaal en internationaal koploper zijn en anticiperen op en doorzetten van snelle veranderingen en innovaties zijn noodzakelijk om de economie en de leefbaarheid in Westland vitaal te houden. ***Wij gaan uit van de eigen kracht van het bedrijfsleven en zetten in op het verbinden van betrokken partijen en het stimuleren en faciliteren van kennis, innovatie en internationalisering.***

Onze ambitie voor 2022 is een vergaand innovatieve Westlandse economie met een internationale uitstraling, aantrekkelijk voor jongere generaties en nieuwe bedrijven, die bijdraagt aan het oplossen van wereldwijde problemen, zoals voedselzekerheid, verduurzaming en klimaatverandering.

Energie

De komende vier jaar gaan we vol inzetten op de energietransitie. In eerste instantie is dit een opgave voor het bedrijfsleven en de inwoners en organisaties, maar de overheid zal hierin een actieve rol moeten vervullen. Voor Westland is het snel realiseren van alternatieve energiebronnen van levensbelang. Als het bedrijfsleven de omslag niet snel weet te realiseren, dan gaat het in Westland flink mis. En dat zal van invloed zijn op het hele leefklimaat in onze gemeente. Daarnaast is er nog veel te winnen met initiatieven van groepen burgers, scholen, instellingen en vervoerders voor schone energie in de woon- en leefomgeving. Hoe breder de aanpak van deze alomvattende transitie, hoe sterker het resultaat. Alle Westlanders moeten de

slag kunnen maken naar een voor Westland en de wereld van belang zijnde energievoorziening zonder fossiele energiebronnen. ***Wij zullen daarom samen met alle betrokkenen zwaar inzetten op het zo snel als mogelijk tot stand brengen van een energie-infrastructuur zonder fossiele brandstoffen. Daarmee kiezen wij ervoor om op dit terrein te stimuleren dat we in Westland koploper blijven op het gebied van innovaties in de energievoorziening.***

Onze ambitie is in gezamenlijkheid met alle betrokken partijen in de loop van de komende vier jaar een uitvoerbaar perspectief te realiseren dat op termijn uitzicht geeft op het realiseren van een energievoorziening in Westland zonder fossiele brandstoffen en in de komende periode al een start te maken met de uitvoering hiervan.

Bereikbaarheid

Economische groei, welvaart en bevolkingsgroei brengen in Westland grote knelpunten met zich mee op het terrein van de bereikbaarheid van dorpen en bedrijven. Gezien de druk op de ruimte, de hiermee gepaard gaande milieudruk en de druk op de financiën is het ons uitsluitend richten op het aanleggen van nieuwe of bredere wegen geen optie. Voor de aanleg van wegen geldt dat wij tegen de grenzen van de groei aanlopen. Tegelijkertijd komen nieuwe en innovatieve ontwikkelingen op ons af, zoals zelfrijdende auto's, drones en smart mobility.

Op het terrein van mobiliteit (inclusief het openbaar vervoer) is een nieuwe tijd aangebroken. De innovaties gaan snel, dus is het zaak hiermee rekening te houden. ***Innoveren op het terrein van mobiliteit is pure noodzaak, want anders loopt het letterlijk en financieel vast in Westland. Dus zetten wij zwaar in op het vinden van innovatieve oplossingen voor het bereikbaarheidsprobleem.***

Onze ambitie is in de loop van de komende vier jaar met alle betrokken partijen een uitvoerbaar perspectief te realiseren dat een bijdrage levert aan het oplossen van het bereikbaarheidsprobleem in Westland. Zo mogelijk maken we ook al een start met de uitvoering hiervan, waarbij we ons vooral richten op innovatieve oplossingen.

Thema 1 – Bevlogen besturen

Nieuwe bestuursstijl

Dit college heeft de ambitie om Westland te besturen vanuit een overtuigende visie. Wij vinden open, betrouwbaar, geloofwaardig en herkenbaar besturen belangrijk. In het 'Westlands Akkoord' hebben we onze eerste ambities voor open besturen verwoord. We hebben aangegeven dat het niet alleen gaat om de juiste intentie, de mooie woorden en strakke procedures. Het gaat vooral om de juiste houding en gedrag. Daarbij wil het college zich toegankelijk en samenwerkingsgericht opstellen. Er is ons veel aan gelegen om het vertrouwen van inwoners in onze gemeente te versterken. Dat vraagt niet alleen iets van het college, maar ook van de gemeenteraad; er is sprake van wederkerigheid. We streven naar een nieuwe balans in de verhoudingen tussen raad, college en ambtelijke organisatie.

Een overheid moet niet ver van inwoners af staan, maar juist bij hen input voor beleid ophalen. Contacten, netwerken, relaties en wederzijds vertrouwen zijn daarbij belangrijk. Vanuit die nabijheid moet er meer ruimte voor initiatieven van inwoners en 'derden' ontstaan. Onder het motto 'Westland daagt uit'¹ bieden wij inwoners de ruimte om taken van de gemeente over te nemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper of anders te kunnen doen. Daarbij gaat het om zaken in de openbare ruimte, zoals het onderhoud van een park of het beheer van sportvelden, maar ook om initiatieven die de kracht van de Westlandse samenleving vergroten. Als college bezoeken wij periodiek de dorpen en houden wij iedere maand een spreekuur. Op die manier stellen wij inwoners in staat ons op een laagdrempelige manier te bereiken.

De overheid moet consequent zijn en zich aan de regels houden. Eveneens mag de overheid van inwoners verlangen dat zij zich houden aan de regels die door het gemeentebestuur zijn vastgesteld. Een slappe gedoogcultuur komt de geloofwaardigheid van de overheid niet ten goede. Het handelen van het gemeentebestuur dient natuurlijk wel redelijk te zijn en uit te leggen aan de raad en inwoners. Dat laatste punt vinden wij erg belangrijk. Het heeft namelijk alles te maken met de herkenbaarheid van de politiek. De raad en inwoners hebben recht op openheid in de besluitvorming. Het moet duidelijk zijn hoe de lijnen van de besluitvorming lopen. De raad moet in positie worden gebracht om zijn kaderstellende, volksvertegenwoordigende en controlerende rol goed uit te kunnen voeren.

Het is ons uitgangspunt dat de gemeente er voor alle inwoners is om het publieke belang na te jagen. Dat betekent niet dat je alles wat groepen uit de samenleving vinden ook daadwerkelijk verantwoord vindt. Wel zal voorafgaand aan besluitvorming het streven zijn om een brede maatschappelijke en principiële afweging te maken, waarin het algemeen maatschappelijk belang zwaarder weegt dan individuele belangen.

De borging van de publieke waarden vindt in onze ogen plaats door onder andere behoorlijk en goed bestuur, met integriteit als kernkwaliteit. Integriteit is het juiste doen, ook als er niemand kijkt. Het is niet alleen een verantwoordelijkheid van individuele collegeleden, maar een gezamenlijk belang dat de hele organisatie en het hele bestuur in al zijn geledingen aangaat.

Organisatie

De ambtelijke organisatie moet concreet handen en voeten geven aan dit WestlandProgramma en de nieuwe bestuursstijl. Dit brengt een flinke veranderopgave met zich mee. Dit is echter niet de enige ontwikkeling waarmee de organisatie te maken heeft. De gemeente krijgt steeds meer taken en het aantal persoonlijke contacten van de organisatie met inwoners en bedrijven neemt flink toe. Tegelijkertijd nemen de regels geleidelijk af. Dit stelt nieuwe eisen aan medewerkers.

¹ Right to Challenge

Tot voor kort was de individuele dienstverlening van de gemeente productgericht en grotendeels gebaseerd op wetgeving. Deze situatie is de afgelopen tijd snel veranderd. Met name door de impact van de decentralisaties. De gemeente is niet langer alleen maar verstreker van individuele voorzieningen, maar wordt aangesproken op een integrale verantwoordelijkheid om in samenwerking met andere organisaties en inwoners te komen tot werkbare (maatwerk)oplossingen. Inwoners verwachten bovendien snelle en kwalitatief hoogwaardige 24x7-dienstverlening. Voor beleidsambtenaren geldt dat zij steeds meer als een van de belanghebbenden deelnemen in maatschappelijke vraagstukken en in goed overleg met alle partijen moeten zien te komen tot het ontwikkelen van op uitvoering gericht beleid. Minstens zo belangrijk is het dat zij mede-aanjager zijn van de maatschappelijke resultaten die we met elkaar willen bereiken. Scholing en training (on the job) en het realiseren van een lerende organisatie zijn hierdoor onmisbaar geworden. Als gevolg van de dynamiek in de samenleving en de ontwikkeling van technologie wordt er bovendien steeds meer gevraagd van de wendbaarheid en flexibiliteit van de organisatie en de medewerkers. ICT-ontwikkelingen, data gedreven werken, projectmatig en programmatisch werken, de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, goed werkgeverschap en het in kaart brengen en verbeteren van de werkprocessen zijn enkele voorbeelden van de veranderopgave waarvoor de organisatie staat.

Naast de veranderopgave die kwalitatief van aard is, is sprake van een kwantitatieve opgave. Nieuwe taken, nieuwe wetgeving, nieuwe bestuurlijke ambities, bezuinigingen uit het verleden en de aantrekkende economie hebben als gevolg dat de werkdruk in bepaalde onderdelen van de organisatie (te) hoog is geworden. Haast is geboden met het in balans brengen van werkaanbod en beschikbare capaciteit.

Materiële en personele kosten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zullen wij in samenhang bezien. Materieel budget vergt personele inzet om uit te kunnen voeren, terwijl personeel zonder materieel budget geen activiteiten kan verrichten. De noodzakelijke personele uitbreidingen in het sociaal en ruimtelijk domein willen wij voortaan binnen de voor die domeinen beschikbare middelen opvangen. Daar waar legesinkomsten toenemen, zullen we de daarvoor benodigde hogere personele inzet voor een deel uit deze inkomsten bekostigen. Personele uitbreiding voor activiteiten buiten deze domeinen komen ten laste van de algemene middelen.

Naast het in balans brengen van de ambtelijke organisatie zal meer dan voorheen worden ingezet op innovatie: digitalisering, kunstmatige intelligentie² en expertsystemen kunnen wellicht een oplossing bieden. Het realiseren van een veranderorganisatie op het terrein van ICT en het ontwikkelen van innovatieve dienstverleningsconcepten zullen daarom met voorrang worden opgepakt.

Financiële positie

Na jaren van crisis en bezuinigingen is de meerjarenbegroting op orde. Dat vormt een solide vertrekpositie. Er is echter bijzonder weinig ruimte voor nieuwe wensen en ambities. Dit terwijl er een stevig pakket aan keuzes en gewenste/noodzakelijke ontwikkelingen voorligt. De daarmee gepaard gaande kosten zijn aanzienlijk, terwijl de beschikbaarheid van middelen achterblijft. Tegelijkertijd zijn er ook wettelijke verplichtingen die vragen om financiële ruimte. Dit stelt ons niet gerust. Ook de middelen die extra van het Rijk worden gekregen, moeten in de juiste context worden gezien. Hoewel het Interbestuurlijk Programma³ stelt dat er eindelijk weer afspraken zijn gemaakt over de groei van het gemeentefonds gekoppeld aan de netto-rijksuitgaven (de zogenaamde 'trap op en trap af' systematiek), zien wij in praktijk dat er slechts sprake is van

² Intelligentie waarmee machines, software en apparaten zelfstandig problemen oplossen.

³ Gezamenlijk programma van het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen om een aantal grote maatschappelijke opgaven aan te pakken.

een bredere grondslag⁴ dan voorheen. Daarbij zijn de middelen die daardoor extra beschikbaar komen nodig voor alle ambities die er specifiek vanuit het Rijk op ons afkomen (zoals de energietransitie en niet te vergeten de tekorten en accres⁵ voor het sociaal domein). Wij zijn niet de enige gemeente die tegen deze problematiek aanlopen. In het kader van 'samen staan we sterk' zullen we onverminderd druk op het Rijk uitoefenen zodat gemeenten gesteld blijven voor de omvangrijke opdracht die ze hebben. Binnen de geschetste context streven we ernaar onze financiën in balans te houden, waarbij we ons inspannen om onze schulden niet verder te laten oplopen.

Thema 2 – Goed toeven

Leefomgeving

In Westland moet het goed toeven zijn. We zien het als de belangrijkste taak van de gemeente om hier de randvoorwaarden voor te bieden. Het gaat om een veilig en fijn leefklimaat, met aantrekkelijke woonwijken, gezellige feesten, levendige dorpscentra, goede voorzieningen en sportaccommodaties, voldoende werkgelegenheid en ruimte voor rust en ontspanning. Tegelijkertijd is het een gegeven dat er in Westland weinig ongebruikte ruimte is. Dorpen, kassen en bedrijventerreinen wisselen elkaar af en open ruimte en natuurlijke groen zijn schaars. Dat maakt dat er grenzen zijn aan de leefbaarheid.

We zetten in op de kwaliteit van de leefomgeving omdat dat bepaalt hoe onze inwoners oordelen over de leefbaarheid. De in gang gezette en in voorbereiding zijnde centrumplannen behouden hun prioriteit. Om de dorpscentra aantrekkelijk te houden zoeken we naar instrumenten om leegstand te voorkomen, bijvoorbeeld shop & go parkeren en een leegstandsverordening. Verder houden we het onderhoud van de buitenruimte op een adequaat niveau en gaan we de komende jaren zorgen dat er meer kwalitatief goed groen komt. We onderzoeken de mogelijkheden voor de aanleg van tiny forests nabij de dorpen en gaan meewerken aan initiatieven voor tijdelijke moestuinen.

Het unieke gezinskarakter van onze stranden willen we behouden. Op ons 8 kilometer lange kuststrook blijft er balans tussen economie en ecologie. Hoogbouw, zoals in de badplaatsen ten noorden van Westland, komt er niet. Wel zien we achter de duinen mogelijkheden voor kleinschalige verblijfsrecreatie. Wij zullen onderzoeken welk gebied hiervoor het meest geschikt is. Vraagstukken die voortvloeien uit de kustvisie, zoals parkeren, bebouwing en strandopgangen, worden in afzonderlijke voorstellen voorgelegd aan de gemeenteraad.

Wonen

De behoefte aan nieuwe woningen in Westland is groot. Dit geldt voor de (betaalbare) koop en vooral de sociale huurmarkt. Er ligt een aanzienlijke huisvestingsopgave voor bijvoorbeeld starters, senioren, doorstromers en economisch gebonden. Daarnaast spelen er bijzondere vraagstukken, zoals het langer thuis wonen en huisvesting van spoedzoekers, urgenten, arbeidsmigranten en statushouders.

Het hebben van een dak boven je hoofd, een veilige plek, is een basisbehoefte. Wanneer hieraan niet wordt voldaan ontstaat vaak stress, die vervolgens vraagt om zorg en

⁴ De algemene uitkering groeit mee met de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Voorheen werden daarbij bepaalde rijksuitgaven buiten beschouwing gelaten (bijvoorbeeld zorg), nu doen de totale rijksuitgaven mee voor bepaling van de groei (is gunstig voor gemeenten).

⁵ De jaarlijkse groei van het gemeentefonds (gekoppeld aan de ontwikkeling van de Rijksuitgaven).

ondersteuning. Het is duidelijk dat dit zowel voor de kwaliteit van leven als voor de financiële gevolgen een suboptimale oplossing is. Het realiseren van een passend woningaanbod is daarom urgent. Tegelijkertijd constateren we dat het realiseren van dit aanbod een weerbarstig vraagstuk is. De huisvestingsopgave kan niet los worden gezien van andere ruimtevragers, zoals groen, economie en voorzieningen.

We zullen hoger moeten bouwen dan tot nu toe het geval is geweest en nadrukkelijk moeten kijken naar mobiele woonvormen (bijvoorbeeld 'tiny houses') en dubbel grondgebruik (bijvoorbeeld appartementen boven een schoolgebouw). Ook gaan we de particuliere markt verleiden om sociaal betaalbaar te bouwen en zullen de prestatie-afspraken met de woningcorporaties moeten worden herijkt. Om nieuwkomers op de huurmarkt sneller tijdelijk te kunnen huisvesten gaan we samen met onder andere de woningcorporaties op zoek naar mogelijkheden om verschillende doelgroepen gemengd te laten wonen in één woongebouw, de zogenaamde magic mix.

De komende periode willen we ook meer focussen op een voldoende aanbod van geschikte woningen voor mensen met een zorgbehoefte. Denk onder andere aan aangepaste woningen, begeleid wonen en kangoeroewoningen, maar ook aan woningen in combinatie met zorg, verpleging en/of revalidatie. Daarbij kijken we ook naar het voorzieningenaanbod dat nodig is, zodat mensen zoveel mogelijk zelfredzaam kunnen zijn.

Ruimtelijke ontwikkeling

Een van de meest cruciale dilemma's is de beschikbaarheid en het gebruik van de fysieke ruimte in Westland. Veel ambities hebben (fysieke) ruimte nodig, terwijl de beschikbare grond schaars is. Voor het ruimtegebruik bestaat er concurrentie tussen de gestelde doelen op het gebied van woningbouw, huisvesting arbeidsmigranten, bedrijventerreinen, groen, voorzieningen, bereikbaarheid en glastuinbouw. Dit dilemma gaan we in een open participatietraject met alle betrokkenen aanpakken. De ontwikkeling van de Omgevingsvisie, die in voorbereiding is in het kader van de nieuwe Omgevingswet, dient hiervoor als vliegwiel. Binnen het participatietraject zal een brede afweging worden gemaakt over alle gewenste ontwikkelingen en wensen in relatie tot de beperkte fysieke ruimte. Er zullen lastige keuzes moeten worden gemaakt, want nu al is duidelijk dat we niet alles kunnen realiseren. Voor wonen, groen en voorzieningen worden, gebaseerd op een integrale afweging, deelvisies opgesteld.

Wij gaan bij het maken van plannen voor nieuwe wijken en dorpscentra in toenemende mate werken met integrale visies, waarbij een van de uitgangspunten is dat er voldoende ruimte wordt opgenomen voor groen, water en spelen. Ook bij de ontwikkeling van deze plannen bieden we ruimte voor participatie en initiatieven. In het uitvoeringsprogramma, dat voortvloeit uit het WestlandProgramma, nemen we op welke gebiedsgerichte plannen en centrumplannen er in een bepaald jaar zullen worden voorbereid of gerealiseerd.

Veiligheid

Westland is een veilige gemeente. Zeker in vergelijking met de ons omringende grote gemeenten. Desondanks heeft een veilig Westland voor ons hoge prioriteit, want de impact van criminaliteit op het leven en welbevinden van inwoners is enorm groot. Daarom zetten wij alles op alles om Westland nog veiliger te maken. Daar hebben we alle Westlanders voor nodig. Zij kunnen bijdragen aan nog meer veiligheid voor zichzelf en voor de eigen omgeving. In het nieuwe Westlands Veiligheidsbeleid voor de periode 2019-2022 zal het vergroten van burgerparticipatie op het gebied van veiligheid een van de prioriteiten zijn. Verder zullen we de samenwerking bevorderen tussen de geëigende veiligheidsdiensten en bestaande structuren, zoals particuliere beveiligers en cameratoezicht. Daarnaast richten we ons op de aanpak van

ondermijning, en dan vooral arbeidsuitbuiting. We experimenteren daarbij met nieuwe methoden, buiten de gebaande paden van repressie en strafrecht. Dat doen we in nauwe samenwerking met alle ketenpartners, brancheorganisaties, uitzendorganisaties, ondernemers, maar ook de arbeidsmigranten zelf.

Thema 3 – Sterke samenleving

Zorg en welzijn

Westland heeft een krachtige samenleving. De bereidheid om je voor een ander in te zetten is heel groot en dit is na de decentralisaties in het sociaal domein waardevol gebleken. De kracht van de samenleving is echter begrensd en deze grenzen zijn inmiddels in zicht. Voor het organiseren van structurele en professionele hulp moeten kwetsbare inwoners kunnen rekenen op een regierol van de gemeente.

Daar waar we de afgelopen jaren vooral bezig zijn geweest met de taakoverdracht en de continuïteit van zorg, is de uitdaging in de komende periode om goede zorg te realiseren met minder middelen. Onze ketenpartners zullen samen met ons moeten inzetten op innovatie, het vergroten van de effectiviteit en kostenbesparing.

Aanpak

Mensen verschillen van elkaar en gezinnen ook. Bij mensen met ingewikkelde problemen is een standaardaanpak niet effectief. De vraag van de zorgbehoevende moet centraal worden gesteld en niet het aanbod, de organisatie of het eigenbelang. Voor verbetering van zorg-, hulp- en dienstverlening bij complexe vraagstukken werken we vanuit de relaties tussen professionals en bewoners. Het gaat hierbij meer om pluriformiteit en rechtvaardigheid dan om uniformiteit en rechtmatigheid. De Westlander en zijn omgeving centraal en een integrale benadering van de problematiek zijn daarbij het uitgangspunt.

Samenwerking

Er is lef, samenwerking, innovatie en inspiratie nodig om nieuwe wegen te vinden om het juiste te doen met minder en toch effectiever te zijn. Samen met maatschappelijke partners, zoals de zorginstellingen, bepalen we hoe in Westland de zorg voor elkaar wordt vormgegeven. De Adviesraad Sociaal Domein Westland is hierin voor ons een belangrijke adviseur. Partijen zoals het Platform Gehandicapten Westland of het Armoedepplatform kunnen ons helpen bij het vertalen van het beleid naar een praktijk die aansluit bij de behoeften van de mensen waarvoor het bedoeld is.

Toegankelijk zorgaanbod

Om te voorkomen dat kleine problemen groter en ingewikkelder worden is een makkelijk toegankelijk zorgaanbod nodig. Een loket waar je terecht kunt zonder verwijzing of tussenkomst van een zorgprofessional. Onze welzijnsorganisatie Vitis is in dit verband een belangrijke partner. Geworteld in de samenleving is zij de organisatie van en voor Westlanders. Het maatschappelijk rendement van de welzijnsorganisatie is - dankzij de vele vrijwilligers en mantelzorgers - een veelvoud van de subsidie die zij ontvangt. Patijnenburg is onze partner en uitvoerder van de wettelijke taken op het gebied van de sociale werkvoorziening en re-integratie. Daarnaast is het Sociaal Kernteam een belangrijke partner: een algemeen toegankelijke eerstelijnsvoorziening waar mensen terecht kunnen met hun ondersteuningsvraag. Cruciaal is de relatie en samenwerking tussen alle partners die met jeugd te maken hebben, of het nu om het onderwijs, sportverenigingen of jongerenwerkers gaat. De jeugd heeft te veel zorg

nodig. We moeten het met elkaar beter doen, zodat kinderen eerder goede ondersteuning krijgen als het nodig is. In de preventie richten wij ons verder op schuldhulpverlening, zelfredzaamheid, langer thuis wonen en mantelzorg. Ook het bestrijden van eenzaamheid blijft voor ons een belangrijk aandachtspunt.

Financieel perspectief

De omslag in de zorg zorgt niet alleen voor betere dienstverlening, maar ook voor een gezondere financiële balans in het sociaal domein. Vanuit financieel perspectief is innovatie dringend noodzakelijk om de verhouding tussen inkomsten en uitgaven in balans te brengen en de kwaliteit van de zorg voor de komende jaren te kunnen waarborgen.

Bij aanvang van de decentralisaties voorzagen we financiële tekorten. Het Rijk voerde vrijwel onmiddellijk bezuinigingen in, terwijl het effectueren van de transformatie een veel langer durend proces is. Het tekort dat voor de komende jaren in de boeken staat kent echter nog meer oorzaken en is ook groter dan verwacht. Het gaat hierbij onder andere om 'afwenteleffecten' vanuit andere zorgregimes, zoals de Wet landelijke zorg (WLZ), onvolkomenheden van het 'objectieve verdeelmodel' voor jeugd (verdeling gelden tussen gemeenten) en de stijgende vraag naar jeugdzorg. Door dit tekort zal veel sneller dan voorzien de bodem van de gemeentelijke reserve sociaal domein in zicht komen, wat onze financiële ruimte voor de transformatie ernstig beperkt. Dit is zorgelijk, want als we blijven doen wat we deden behouden we overschrijdingen, terwijl we deze al op korte termijn niet meer kunnen dekken vanuit de reserve.

Onderwijs

De (voor)schoolse instellingen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van onderwijs, maar ook de gemeente draagt hieraan bij, onder meer door middel van het onderwijsachterstandenbeleid, de onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer en de inzet van jeugdhulp. Daarnaast is samenwerking met het bedrijfsleven van belang voor de aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en voor de innovatiekracht en concurrentiepositie van het glastuinbouwcluster. De gemeente neemt het voortouw in de samenwerking en faciliteert deze, met als doel dat partijen elkaar door de samenwerking versterken in het bereiken van maatschappelijk effect.

Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting staat de komende vier jaar hoog op onze agenda. De nu geraamde kosten voor onderwijshuisvesting zijn hoog en gaan de draagkracht van onze gemeente bijna te boven. Bovendien is het de vraag of via andere maatregelen, zoals aannamebeleid en het benutten van leegstand, deze kosten niet beter gereguleerd kunnen worden. Het in kaart brengen van alle ontwikkelingen op het gebied van de onderwijshuisvesting, het overleg met alle betrokkenen en het vinden van een financieel en inhoudelijk optimale koers zullen dan ook met energie worden ingezet.

Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs

Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het bieden van passend onderwijs en werken samen in door het Rijk vastgestelde (regionale) samenwerkingsverbanden. De gemeente maakt formeel geen onderdeel uit van de Westlandse samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. Door de verantwoordelijkheid voor onder andere de jeugdzorg is de gemeente wel een belangrijke partner voor de samenwerkingsverbanden. De schoolbesturen hebben een proces in gang gezet om de samenwerking van onderwijs- en zorgprofessionals te verbeteren. Wij vinden dit een positieve ontwikkeling. Wij gaan daarom onderzoeken hoe de samenwerking gefaciliteerd kan worden. In dat kader zullen wij de mogelijkheden onderzoeken om in Westland een expertisecentrum te realiseren, waarin de kennis over en begeleiding van het kwetsbare kind worden samengebracht.

Voorzieningen

Het voorzieningenaanbod in Westland is behoorlijk goed. Bij het opstellen van de deelvisie voorzieningen, begin 2019, zullen we hier nog meer zicht op krijgen. We zetten ons in om het voorzieningenniveau te handhaven en te versterken. Dit betekent overigens niet dat elk dorp moet kunnen beschikken over dezelfde voorzieningen. De Westlandse dorpen hoeven immers niet uniform te zijn om aantrekkelijk te blijven.

Verpleeghuizen

Vooralsnog baart met name de capaciteit van de verpleeghuizen en de doorstroming van ouderen naar passende woonruimte ons zorgen. Ook lopen wij aan tegen soms onvoorziene gevolgen van het langer thuis wonen door ouderen. Zo zagen we bij de rampenbestrijding in Poeldijk dat de zelfredzaamheid in sommige situaties veel kleiner is dan waarmee normaal gesproken rekening wordt gehouden. Wij zullen ons inzetten voor voldoende plekken voor onze ouderen in onder andere verpleeghuizen, zodat wie echt niet meer voldoende zelfredzaam is ook veilig kan wonen.

15

Kunst en cultuur

Het voorzieningenaanbod op het gebied van kunst en cultuur is in onze gemeente beperkt. Westland is geen grote stad, maar een verzameling van dorpen. We zijn er aan gewend geraakt om voor kunst en cultuur naar de ons omringende grote steden te trekken, die een ruim cultureel aanbod hebben. Voor film en theater kunnen Westlanders echter terecht in WestlandTheater De Naald, dat jaarlijks duizenden bezoekers trekt. Als onderdeel van de deelvisie voorzieningen ontwikkelen wij in samenhang met het centrumplan Naaldwijk een visie op de toekomst van dit theater.

Sportparken

Voor de Westlandse sportparken ontwikkelen we een integrale aanpak. Op basis van een inventarisatie van de knelpunten per sportpark en trends ontwikkelen we een visie die onderdeel is van de deelvisie op voorzieningen. Plannen die al in gang zijn gezet voeren we uit.

Cultuur-historisch erfgoed

In 2019 gaan we een erfgoedvisie ontwikkelen met een uitvoeringsprogramma om leegstand en afbraak van cultureel erfgoed te voorkomen. Dit vervangt het huidige, gedateerde beleid uit 2005.

Thema 4 – Welvarend Westland

Economie

Een bloeiende economie is een onmisbare voorwaarde voor een vitaal Westland en de welvaart van onze inwoners. Als we de economische dynamiek zouden verliezen, dan verliezen we ook de aantrekkelijkheid voor ondernemers en inwoners. Onder invloed van verschillende trends en ontwikkelingen ziet de Westlandse economie er in 2022 anders uit dan nu. Om goed te kunnen inspelen op deze ontwikkelingen is het van belang hiervoor als gemeente de juiste randvoorwaarden te bieden. Daarbij is het goed om te beseffen dat trends een lange doorlooptijd hebben. Onze inspanningen in deze bestuursperiode vormen een schakel in een lange keten.

Innovatief Westland

Het college kiest voor een innovatief Westland: de meest innovatieve glastuinbouwgemeente als economische kern met vertakkingen naar crossovers. We maken gebruik van de sterke aspecten

die al in de Westlandse economie aanwezig zijn om deze verder en langdurig duurzaam te versterken en te verbreden. Veel toeleveringsbedrijven uit het Greenportcluster leveren al producten voor andere economische sectoren en werken al breder en toekomstbestendiger. Qua crossovers wordt waar mogelijk een link gelegd tussen bijvoorbeeld het Greenportcluster en toerisme en recreatie, de zorg economie, de bouwsector en de farmaceutische industrie.

Van belang is dat er in Westland zowel kwalitatief als kwantitatief voldoende teeltareaal is om alle activiteiten in het cluster te kunnen uitvoeren. Innovatief gebruik van de ruimte laten wij prevaleren boven verouderde glastuinbouwbedrijven en verouderde vormen van teelt. De huidige omvang van het glastuinbouwareaal is niet in beton gegoten, maar wordt het beschouwd in het licht van de bijdrage die het levert aan de ontwikkeling tot meest innovatieve gemeente. Dit geldt ook voor de verdere ontwikkeling van de agrologistiek. De rol van de overheid is beperkt, maar waar nodig zullen wij de ontwikkeling van een innovatief cluster faciliteren.

Het World Horti Center is hét kennis- en innovatiecentrum van de internationale glastuinbouw. Het is de plek waar onderzoek, onderwijs, ondernemers en internationalisering samenkomen, vooral ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de Westlanders die daarvoor belangstelling hebben. Samen met de betrokken partijen zetten we in op de doorontwikkeling van het World Horti Center, gericht op nieuwe teelten, nieuwe technologieën en biobased economy. De ontwikkeling van de Greenport Horti Campus zullen we ruimtelijk faciliteren.

Als college van een glastuinbouwgemeente met een breed georiënteerd cluster hechten we aan ontwikkelingen die dat profiel verder versterken. We hebben echter ook duidelijk oog voor de ontwikkeling van andere sectoren, zoals het midden- en kleinbedrijf. Ook richten we ons op toerisme en recreatie. Daarbij gaat het vooral om het stimuleren van glastuinbouwgerelateerd toerisme, het verbeteren van de vaarverbindingen en het creëren van mogelijkheden voor meer verblijfsrecreatie. In de regio gaan we samenwerkingen aan om mensen in Westland te laten verblijven en recreëren.

Dienstverlening

In het kader van een goed vestigingsklimaat is ook het versterken van de service en de dienstverlening aan (startende) ondernemers van belang. Dat betekent investeren in integrale dienstverlening aan Westlandse ondernemers, groot en klein. De behoefte aan toenemende flexibiliteit, experimenteerruimte, snelheid en maatwerk vraagt om een klantgerichte benadering waarbij kernwaarden zoals openheid, duidelijkheid en snelheid centraal staan. Bedrijven, (startende) ondernemers en zzp'ers moeten zich vooral bezig kunnen houden met ondernemen. Voor de ondernemers moeten de randvoorwaarden hiervoor helder en makkelijk vindbaar en toepasbaar zijn. Noodzakelijke regelgeving moet dan ook klantvriendelijk worden opgesteld, waarbij de hiermee gepaard gaande administratieve lasten tot een minimum worden beperkt. Westland ambieert een hoge notering op de ranglijst van mkb-vriendelijkste gemeenten.

Economisch programma 2019-2022

Om in te kunnen spelen op de (structurele) ontwikkelingen die we de komende jaren op ons af zien komen, zet het college in op een programmatische aanpak met een aantal hoofdlijnen en randvoorwaarden. In dit Economisch programma 2019-2022, dat we in samenwerking met alle belanghebbenden gaan opstellen, brengen we vraagstukken op het gebied van economie, arbeidsmarkt, dienstverlening, duurzaamheid, bereikbaarheid en kennis en innovatie samen.

De economische programmalijnen voor Westland zijn:

- ☐ Toekomstgericht Greenportcluster
- ☐ Toekomstgerichte werklocaties en dorpscentra
- ☐ Diversificatie van de Westlandse economie (waaronder toerisme en recreatie)

De programmalijnen versterken enerzijds het vestigingsklimaat in de gemeente en anderzijds specifieke gebieden en sectoren waar Westland zich in onderscheidt.

Financiering

Om onze economische ambities te kunnen realiseren stellen wij een Economisch stimuleringsfonds Westland in, gericht op het financieel stimuleren van kennis- en innovatiegerichte activiteiten. Dit fonds komt in de plaats van de Westland Agenda. Daarnaast behouden we het MKB Investeringsfonds. Voorwaarde om van deze fondsen gebruik te kunnen maken is dat belanghebbenden zelf ook investeren.

Verder wil het college structureel werk maken van subsidieverwerving. Er zijn geregeld kansen om als gemeente subsidies te verkrijgen en cofinancieringsconstructies aan te gaan. Deze mogelijkheden worden in beeld gebracht en waar mogelijk benut om met name kennis, innovatie en verduurzaming binnen de gemeente te financieren.

Energie

De noodzaak van energietransitie is urgenter dan ooit. Om de gevolgen van klimaatverandering te beperken of ons op zijn minst te kunnen aanpassen aan deze gevolgen willen wij richting geven aan technologische en maatschappelijke innovatie vanuit een collectieve missie. Daarbij realiseren wij ons dat Westland nog steeds in hoge mate afhankelijk is van gas en dat de energietransitie niet van vandaag op morgen gerealiseerd is.

Samen met de diverse betrokken partijen brengen we het voorlopig perspectief in kaart en geven we aan op welke wijze we in Westland tot een post-fossiele energie-infrastructuur kunnen komen. Dit moet zijn vertaling krijgen in het Westlands Energie Akkoord. Belangrijk onderdeel van het akkoord is een korte termijn actieplan (1-4 jaar), waarin de verschillende activiteiten van externe partners en de gemeente zijn beschreven, inclusief fasering, rollen en een begroting. Jaarlijks wordt de planning geëvalueerd op basis van nieuwe innovaties en ontwikkelingen en lessen uit de opgeleverde projecten.

In de uitvoering van de energietransitie liggen er grote kansen voor de gemeente om initiatieven te koppelen met onder andere onderhouds- en investeringswerkzaamheden in wijken, participatie-pilots en koppelingen op basis van de warmte-infrastructuur. Door deze effectief te verbinden, kunnen maatschappelijke investeringen efficiënter en met hogere impact worden geïmplementeerd. Bovendien kunnen op basis van de input van de betrokken partijen beleidskeuzes worden gemaakt voor bijvoorbeeld de vergunningverlening van warmtenetten.

Bereikbaarheid

Westland vormt het meest complete glastuinbouwgebied van de wereld door de clustering van import, export, handel en logistiek in combinatie met lokale productie (draaischijf). Deze draaischijf zal het fundament blijven en zich verder ontwikkelen. Een goede bereikbaarheid is daarbij essentieel. Voor behoud en verbetering van de agro-logistieke positie is het belangrijk dat de doorstroming van het nog steeds toenemende vrachtverkeer wordt verbeterd.

De bereikbaarheid en de aansluiting op landelijke en internationale netwerken zijn een belangrijke vestigingsfactor voor ondernemers. Als dit niet goed geregeld is, zullen ondernemers besluiten naar een andere locatie te gaan of de investeringen af te bouwen. Hetzelfde geldt voor ondergrondse infrastructuur: een gebied dat goede verbindingen heeft met warmtebronnen uit de omgeving en/of met CO₂-leidingen biedt een groot concurrentievoordeel ten opzichte van gebieden die dat niet hebben.

Met onze partners werken we nauw samen aan het verbeteren van de aansluitingen op het Rijk- en provinciaal wegennet en aansluitende wegen. Ook gaan we de knelpunten in het interne wegennet verbeteren. Het woon-werkverkeer en vrachtverkeer zorgen nu al voor grote drukte tijdens de spitsuren. Met de verwachte toename van de bevolking en de groei van de economie neemt deze verkeersdruk verder toe.

Echter, aan het leggen van nieuw asfalt zitten grenzen. Zowel financieel als qua ruimtegebruik dreigt het vast te lopen. Gelukkig zien we een markt ontstaan met nieuwe en innovatieve oplossingen voor mobiliteit en bereikbaarheid. In een wereld waar asfalt een investering is voor vele tientallen jaren en veel tijd in de voorbereiding vergt, is het van belang om deze nieuwe ontwikkelingen nauw te volgen en erop in te spelen. We zullen de sprong voorwaarts moeten maken door samen met onze partners innovatieve ICT-oplossingen in te zetten om mensen en goederen snel en veilig hun bestemming te laten bereiken. Ontwikkelingen op het terrein van zelfrijdende auto's, drones en smart mobility zijn nu al actueel en vragen van de overheid nieuwsgierigheid en actie om dit te faciliteren, desgewenst te stimuleren en in goede banen te leiden.

Wij willen nadrukkelijk ook een impuls geven aan het gebruik van het openbaar vervoer en fietsen. Door hier meer gebruik van te maken kan de bestaande infrastructuur beter worden benut, de leefbaarheid worden verbeterd en de mobiliteit duurzamer worden.

Mobiliteitsvisie

De mobiliteitsvisie die we gaan opstellen vormt een duidelijke stip op de horizon voor de lange termijn. Het college zet in de vertaling van de visie in op een programmatische en gebiedsgerichte aanpak, het Programma Bereikbaar Westland 2018-2022. Deze wordt de komende jaren langs vijf thematische programmalijnen in concrete doelen en maatregelen uitgewerkt. Deze programmalijnen zijn:

1. Versterken robuuste infrastructuur daar waar deze noodzakelijk is
2. Beter (Hoogwaardig) Openbaar Vervoer, doelgroepenvervoer en maatwerkvervoer
3. Duurzaam versterken van de agrologistieke functie
4. Versterkt inzetten op slimme en duurzame bereikbaarheid, mobiliteits- en verkeersmanagement
5. Verbeteren verkeersveiligheid

Tot slot

De ambities van het college zijn van een grote diversiteit. Meer dan ooit is samenwerking nodig tussen college, raad, inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en mede-overheden om deze waar te kunnen maken. Met name de grote participatietrajecten op het gebied van wonen, groen, voorzieningen, de omgevingsvisie, economie en energie vragen om een constructieve, open houding van alle betrokkenen. Alleen dan is het mogelijk te komen tot een gemeente in balans; een welvarende gemeente met een sterke samenleving, waar iedereen zich thuis voelt.

Uitvoeringsprogramma 2019

WestlandProgramma 2018-2022

‘Samen werken aan een nieuwe balans’

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1. BEVLOGEN BESTUREN	6
<i>Nieuwe bestuursstijl</i>	<i>6</i>
Maatregel 1: Voorkeursvariant en alternatieven	6
Maatregel 2: 'Westland daagt uit'	6
Maatregel 3: Onderzoek verbonden partijen	6
Maatregel 4: Collegesprekkuur en college op pad	7
<i>Moderne overheid</i>	<i>7</i>
Maatregel 5: Versterken organisatie	7
Maatregel 6: Integraal personeelsbeleidsplan	7
Maatregel 7: Heroriëntatie going concern	7
Maatregel 8: Datagedreven werken en monitoring	7
<i>Financieel op maat</i>	<i>8</i>
Maatregel 9: Transparante financiën	8
Maatregel 10: Vermogenspositie	8
Maatregel 11: Kwaliteit voorstellen	8
Maatregel 12: Structurele kostendekking	8
<i>Financieel Overzicht 'Bevlogen Besturen'</i>	<i>9</i>
2. GOED TOEVEN	10
Maatregel 13: Omgevingsvisie, -programma en -participatie	10
Maatregel 14: Deelvisies wonen, voorzieningen en groen/blauw	12
Maatregel 15: Uitvoeringsprogramma Wonen	12
Maatregel 16: Creatieve maatregelen wonen	13
Maatregel 17: Innovatieve woonvormen met voorzieningen dichtbij voor doelgroepen+ burger en particuliere initiatieven	13
Maatregel 18: Huisvesting arbeidsmigranten	13
Maatregel 19: Zoeken naar balans tussen de verplichte taakstelling statushouders en reguliere woningzoekenden	14
Maatregel 20: Deelname aan Woonnet Haaglanden	14
Maatregel 21: Prinsenbos	15
Maatregel 22: Levendige dorpen/centrumontwikkelingen	15
Maatregel 23: Gebiedsontwikkelingen	16
Maatregel 24: Parkeerfonds	17
Maatregel 25: Uitvoering Westlands Veiligheidsbeleid (WVB)	17
Maatregel 26: Maatregelen Veiligheid Ondermijning	18
<i>Financieel Overzicht 'Goed toeven'</i>	<i>19</i>
3. STERKE SAMENLEVING	20
Maatregel 27: Actieprogramma ombuigingen sociaal domein	20
Maatregel 28: Resultaatsturing Wmo en Jeugdhulp	20
Maatregel 29: Herijking uitvoeringsprogramma 'Kernachtig Sociaal'	21
Maatregel 30: Uitvoering 'Kernachtig Sociaal 2016-2020'	21
Maatregel 31: Waardig herdenken 4 mei	23
Maatregel 32: Onderwijshuisvesting (IHP)	23
Maatregel 33: Sportparken	24
Maatregel 34: Nota Cultuur Westland	25
Maatregel 35: Sturen op verandering	25

<i>Financieel overzicht hoofdstuk 3 ‘Sterke samenleving’:</i>	26
4. WELVAREND WESTLAND	27
<i>Economie</i>	27
Maatregel 36: Stimuleren en faciliteren kennis en innovatie brede Greenportcluster	27
Maatregel 37: Greenport West-Holland	28
Maatregel 38: Handhaving thema glastuinbouw	29
Maatregel 39: Agrologistieke bedrijventerreinen	29
Maatregel 40: Aantrekkelijke dorpscentra	30
Maatregel 41: Opstellen vestigingsbeleid	30
Maatregel 42: Uitwerking Kust	31
Maatregel 43: Verblijfs- en vaarrecreatie	31
<i>Energie, klimaat en groen</i>	31
Maatregel 44: Westland Energieakkoord (WEA)	31
Maatregel 45: Geothermie en restwarmte	32
Maatregel 46: Waterberging & klimaatadaptatie - Innovatieve maatregelen nieuwbouw	32
Maatregel 47: Wateroverlast	33
<i>Bereikbaarheid</i>	34
Maatregel 48: Mobiliteitsvisie Westland 2030, met doorkijk naar 2040	34
Maatregel 49: A4 veilingroute A20	34
Maatregel 50: Wippolderlaan Westlandvariant	34
Maatregel 51: Opstellen visie Centrale As	34
Maatregel 52: Opstellen verkenningen twee metropolitane fietspaden	35
Maatregel 53: Verkeersonderzoeken en maatregelenpakketten dynamisch verkeersmodel	35
Maatregel 54: Verlengen bestemmingreserve regionale verkeersprojecten	35
Maatregel 55: Voorzieningen R-net lijn 36	35
Maatregel 56: Aanpassen bushaltes MRDH-bus concessie Haaglanden Streek	36
Maatregel 57: Infrastructurele maatregelen tijdens gebiedsontwikkeling	36
Maatregel 58: Coördinatie weg- en ondergrondse werkzaamheden	36
<i>Financieel overzicht hoofdstuk 4 ‘Welvarend Westland’</i>	37
5. Recapitulatie financiën	38
Startpositie: begroting bestaand beleid	38
Financiële context	38
Nieuwe ambities	38
Overige wijzigingen	39
Financieel totaalbeeld	41
Dekkingsvoorstel	41
Financieel overzicht na dekkingsvoorstel	43
6. Tot slot	44

Inleiding

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma 2019. Het is het eerste uitvoeringsprogramma op basis van het WestlandProgramma 2018-2022 'Samen werken aan een nieuwe balans'. In dit uitvoeringsprogramma staan de maatregelen voor 2019: het tweede jaar in de realisatie van de bestuurlijke ambities in deze bestuursperiode. Ambities langs de thema's Bevlogen Besturen, Goed Toeven, Sterke Samenleving en Welvarend Westland. De maatregelen worden uitgevoerd naast de wettelijke taken en de lopende projecten waarover al een bestuurlijk besluit is genomen (going concern).

In dit uitvoeringsprogramma gaan we in op de verschillende rollen die wij als gemeentelijke overheid in de verschillende onderwerpen kunnen vervullen:

Rol	Beschrijving
Reguleren	Regels stellen en wetten uitvoeren.
Regisseren	De gemeente maakt gerichte keuzes, stelt voorwaarden, zet middelen gericht in, stuurt op resultaten en controleert of doelen bereikt worden. Andere partijen hebben een rol, maar de gemeente hecht er belang aan de regie te hebben.
Faciliteren	De gemeente biedt, waar nodig, ruimte en hulp aan initiatieven die uit zichzelf ontstaan in de samenleving. Hierbij kan het gaan om kennis, praktische hulp, aandacht, subsidie of een combinatie hiervan. Bij faciliteren staan eigen initiatief en zelfredzaamheid van de initiatiefnemers centraal en beperkt de inbreng van professionals zich tot het mogelijk maken van het initiatief en het wegnemen van belemmeringen.
Stimuleren	De gemeente stimuleert initiatieven, maar laat de uitvoering aan de samenleving zelf. De gemeente zoekt naar mogelijkheden om partijen in de samenleving te mobiliseren en in beweging te brengen.
Netwerken	De gemeente zorgt voor verbindingen tussen inwoners, initiatiefnemers, maatschappelijke organisaties etc. De gemeente stelt haar eigen netwerk beschikbaar en maakt zelf ook onderdeel uit van de netwerken. De gemeente zorgt dat partijen elkaar weten te vinden en is een gelijkwaardige partner in de netwerken waar zij deel van uitmaakt.
Loslaten	De gemeente laat ruimte aan de samenleving en bemoeit zich niet met de invulling en uitvoering van de initiatieven. Ook vervult de gemeente geen van de andere rollen.

Voor koers en ambitie verwijzen wij u naar het WestlandProgramma. In dit uitvoeringsprogramma presenteren wij na een korte inleiding direct de maatregelen voor 2019 met een doorkijk naar de periode 2020 en verder.

1. BEVLOGEN BESTUREN

Het college heeft de ambitie om Westland te besturen vanuit een overtuigende visie. Wij vinden open, betrouwbaar, geloofwaardig en herkenbaar besturen belangrijk. Dit geldt zowel voor het College als de Raad in onderlinge wisselwerking. Onze eerste ambities voor open besturen staan verwoord in het Westland Akkoord. Het gaat ons niet alleen om de intentie, de mooie woorden en strakke procedures. Het gaat vooral om de juiste houding en het juiste gedrag. Daarbij willen we ons als college toegankelijk en samenwerkingsgericht opstellen.

Nieuwe bestuursstijl

Bovenstaand werkwijze wil het college dagelijks laten zien. Tegelijkertijd nemen we in 2019 een aantal concrete maatregelen:

Maatregel 1: Voorkeursvariant en alternatieven

Het college informeert de raad, als hoogste orgaan in het publieke bestel, tijdig en volledig. Dit doen we onder andere door de Raad niet alleen de voorkeursvariant voor besluitvorming voor te leggen maar ook expliciet aandacht te geven aan de alternatieven. Hieruit blijkt welke afwegingen het college heeft gemaakt bij de totstandkoming van raadsvoorstellen.

Kosten: *Geen extra budget*

Maatregel 2: 'Westland daagt uit'

Wij willen initiatieven vanuit de samenleving in de publieke ruimte stimuleren met het concept 'Westland daagt uit'/'Right to Challenge'. Binnen deze aanpak dragen we verantwoordelijkheden over aan groepen in de samenleving die denken dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan. Wij faciliteren private initiatieven in de openbare ruimte en binnen het sociaal domein. Waar we zelf projecten initiëren zoeken we actief de bewonersparticipatie. Overdracht van taken betekent ook daadwerkelijk overdracht: er is dan geen vangnet van de gemeente meer in beeld. De jaren 2019/2020/2021 zijn experimenteerjaren waarin we jaarlijks evalueren.

Rol: Stimuleren

Kosten: *Geen extra budget.*

Maatregel 3: Onderzoek verbonden partijen

Als gemeente kiezen we steeds vaker voor de regierol waarbij activiteiten in samenwerking met of door anderen worden opgepakt. Een bijzondere vorm van samenwerking daarbij zijn de zogenaamde 'Verbonden Partijen' waarin wij een financieel en bestuurlijk belang hebben. Die verbonden partijen voeren op diverse beleidsterreinen activiteiten uit en dragen daardoor in belangrijke mate bij aan het realiseren van gemeentelijke ambities. Het aantal verbonden partijen is in de afgelopen jaren toegenomen en daarmee ook het belang om sterker te willen sturen op de (maatschappelijke) belangen van Westland binnen die verbonden partijen. Dit betekent o.a. het scherper inrichten van besluit- en verantwoordingsprocessen rond die Verbonden partijen, meer aandacht voor risico's en daarbij behorend toezicht als ook periodieke evaluaties om nut en noodzaak van deelname in beeld te brengen. De inspanningen die wij daarvoor gaan verrichten, vergen aanvullende inzet en expertise.

Rol: Regisseren

Kosten: € 200.000 extra budget

Maatregel 4: Collegespreekuur en college op pad

In 2018 zijn wij begonnen met het maandelijks bezoeken van de dorpen en het houden van een collegespreekuur. Gezien de goede ervaringen zetten we dit in 2019 voort. Elke maand vindt een korte evaluatie plaats en stellen we zo nodig deze maatregel bij. In het voorjaar van 2019 volgt een uitgebreidere evaluatie. Deze maatregel wordt uitgevoerd binnen bestaande capaciteit en middelen.

Rol: Netwerken

Kosten: Geen extra budget

Moderne overheid

De ambtelijke organisatie moet de ambitie van het college, inclusief de nieuwe bestuursstijl, vertalen. Dat vraagt niet alleen de nodige veranderingen van de ambtelijke organisatie, maar ook van het bestuur (College en Raad). Tegelijkertijd komen er meer veranderingen op de medewerkers van de gemeente af. Zij krijgen nieuwe taken, moeten flexibel zijn in hun rollen en krijgen meer dan nu contacten met inwoners en bedrijven. Naast aandacht voor de mensen in de organisatie is er ook aandacht voor de technologie. We streven naar een organisatie die gebruik maakt van technologische mogelijkheden om zowel de interne als externe dienstverlening verder te optimaliseren.

Maatregel 5: Versterken organisatie

De organisatie is de afgelopen periode onder druk komen staan door opgelegde bezuinigingen, nieuwe ontwikkelingen en een toenemende vraag. Uitbreiding van formatie is noodzakelijk om een basisniveau van dienstverlening te kunnen (blijven) garanderen. Voor een deel kan die uitbreiding worden gedekt uit bestaande budgetten (Sociaal Domein, Ruimtelijk Domein en leges).

Kosten: Het oppakken van nieuwe wettelijke taken, de inrichting van de noodzakelijke change-organisatie ICT en een aantal overige maatregelen om de basis op orde te brengen, vergen een extra personeel budget van in totaal € 2,6 miljoen structureel. Daarnaast is sprake van benodigde extra capaciteit als gevolg van toegenomen vraag waartegenover ook hogere (leges)inkomsten staan. Voor het belangrijkste deel gaat het hierbij om Wabo-activiteiten. Het hiermee gemoeide bedrag beweegt mee met het aantal aanvragen en is € 1,6 miljoen incidenteel en ook budgettair neutraal.

Maatregel 6: Integraal personeelsbeleidsplan

Voor de ambtelijke organisatie wordt een integraal personeelsbeleidsplan opgesteld binnen bestaande capaciteit en middelen. Wij streven naar een stabiele organisatie met steeds meer vast dan tijdelijk personeel. Boeien en binden van professionals is het uitgangspunt.

Kosten: Geen extra budget

Maatregel 7: Heroriëntatie going concern

Om de ambities van dit WestlandProgramma 2018-2022 te kunnen verwezenlijken gaan wij ons begin 2019 heroriënteren op de lopende zaken. Veel van de ambities moeten binnen bestaande middelen worden gerealiseerd, dus geldt 'nieuw voor oud'. Dit betekent dat wij bepaalde activiteiten stoppen of op een andere manier gaan aanpakken.

Kosten: Geen extra budget

Maatregel 8: Datagedreven werken en monitoring

In onze informatiemaatschappij zijn de mogelijkheden om met data de 'staat van onze samenleving' te monitoren enorm toegenomen. Met goede monitoring kunnen wij onze besluitvorming optimaliseren. Als gemeentelijke organisatie moeten wij hierop toegerust zijn. In

2019 komen wij hiervoor met een voorstel waarin we ook de samenwerking met partners meenemen.

Kosten: Geen extra budget

Financieel op maat

Structurele lasten worden betaald met structurele baten. De robuuste reservepositie zetten wij in om tegenvallers te kunnen opvangen. Daarmee zorgen wij voor voldoende weerstandsvermogen. Maar we sparen niet voor het sparen. Geld van de gemeente moet ten goede komen aan de gemeenschap. Daarbij spannen we ons ervoor in dat de schuldpositie niet verder oploopt, echter wel in het perspectief van ontwikkelingen die in de maatschappij gewenst en noodzakelijk zijn. Tegelijkertijd geldt: na jaren van crisis en bezuinigen is de meerjarenbegroting weliswaar op orde, maar is er weinig ruimte voor nieuwe wensen en ambities.

De komende periode zetten wij ons in om de financiën zo begrijpelijk mogelijk te presenteren, passend bij onze transparante bestuursstijl. Voor de leges en heffingen geldt nog altijd het uitgangspunt van 100% kostendekking. Daarbij letten wij ook op de maatschappelijke aanvaardbaarheid van tarieven.

Westland krijgt geregeld kansen om als gemeente subsidies te verkrijgen en cofinancieringsconstructies aan te gaan. Deze mogelijkheden wil het college in beeld brengen en benutten om onder meer kennis en innovatie en verduurzaming binnen de gemeente te financieren.

Maatregel 9: Transparante financiën

Onderzoek naar (digitale) mogelijkheden om de financiële positie voor zowel raad als samenleving nog transparanter te maken.

Kosten: Geen extra budget

Maatregel 10: Vermogenspositie

We zorgen voor een vermogenspositie die voldoende omvang heeft om tegenvallers op te vangen. Aanvullend zetten we een deel van het vermogen (reserves) in om incidentele maatregelen te nemen ten gunste van de Westlandse samenleving.

Kosten: Geen extra budget

Maatregel 11: Kwaliteit voorstellen

We zorgen voor een solide onderbouwing van alle voorstellen die wij aan de gemeenteraad voorleggen. Deze gaan, als er sprake is van verschillende alternatieven, gepaard met een duidelijke financiële context. Eveneens zullen we transparant onderbouwen hoe tarieven tot stand komen.

Kosten: Geen extra budget

Maatregel 12: Structurele kostendekking

Uit de begroting bestaand beleid blijkt dat binnen het uitgangspunt van 100% kostendekking voor een tweetal heffingen een verhoging van de tarieven noodzakelijk is. Wij zullen aan de raad voor 2019 een tariefsverhoging voorstellen van 5,75% voor de afvalstoffenheffing en 2,4% voor de riolering. Wij kiezen hiermee voor een structurele oplossing om een negatieve stand van beschikbare egaliseringsreserves te voorkomen. Doordat wij de tarieven voor de onroerendzaakbelasting ongewijzigd laten, blijft de stijging van de gemiddelde woonlasten beperkt tot de inflatie van 2,4% conform het coalitieakkoord. In onderstaande tabel is een weergave van de woonlasten na deze tariefsverhoging opgenomen:

Woning *	2018	2019	
€ 251.000	Huidige situatie	Voorstel	%
Eigenaar en gebruiker			
OZB eigendom	€ 304,00	€ 304,00	
Afvalstoffenheffing	€ 213,84	€ 226,08	
Rioolheffing eigendom	€ 56,73	€ 58,09	
Rioolheffing gebruik	€ 172,32	€ 176,40	
TOTAAL	€ 746,89	€ 764,57	2,37%

Financieel overzicht hoofdstuk 1 'Bevlogen besturen':

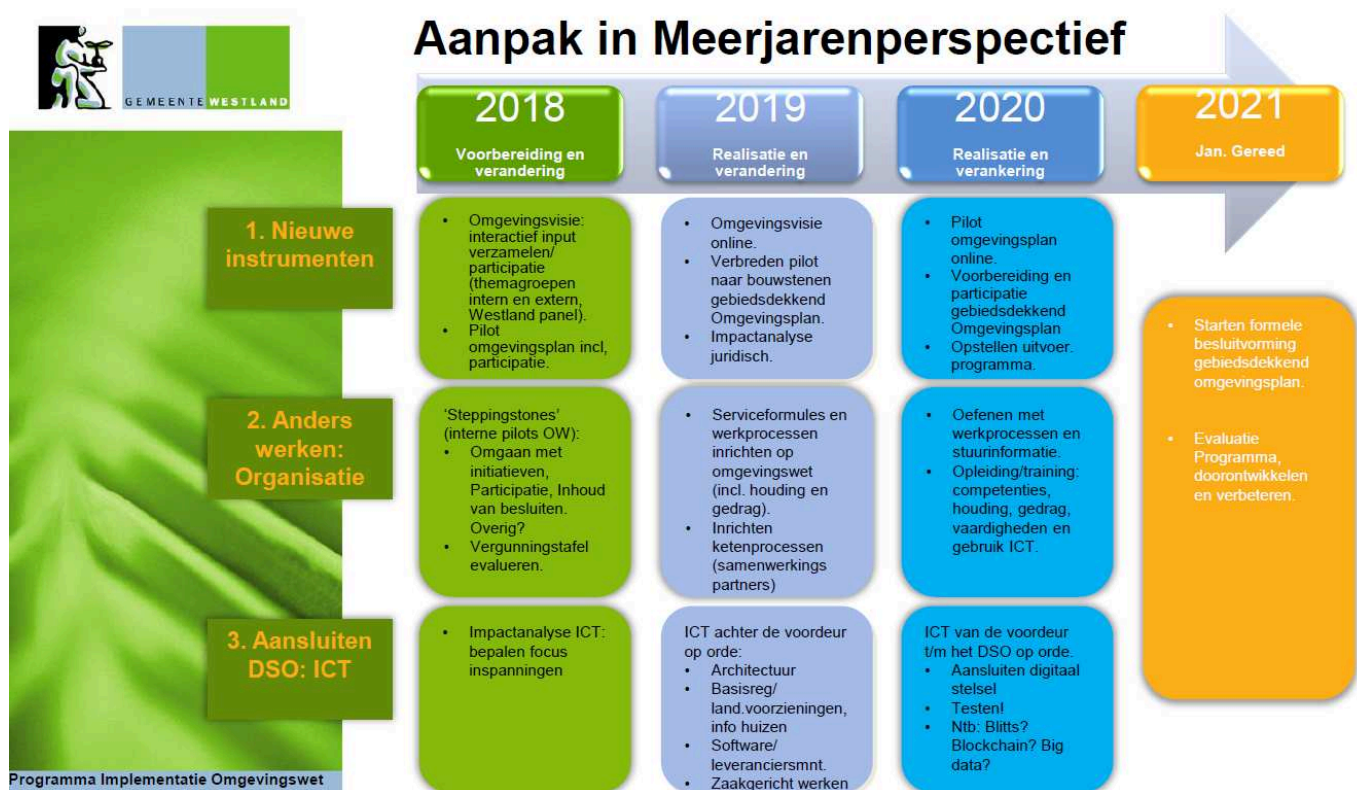
Bevlogen besturen		2019	2020	2021	2022
	Omschrijving	bedragen * € 1.000			
3	Onderzoek verbonden partijen	200	200	200	200
5	Versterken organisatie: ICT, wettelijk en basis op orde	2.600	2.600	2.600	2.600
5	Versterken organisatie: toegenomen vraag	1.650	1.650	1.650	1.650
5	Dekking toegenomen vraag uit hogere (leges)inkomsten	-1.650	-1.650	-1.650	-1.650
	TOTAAL	2.800	2.800	2.800	2.800

2. GOED TOEVEN

In het coalitieakkoord benoemen wij onze ambities om Westland nog mooier te maken. Deze en eerder geformuleerde ambities leggen beslag op de (beperkte) beschikbare ruimte en middelen in Westland. Belangen zullen in samenhang moeten worden afgewogen en het maken van keuzes is onvermijdelijk. We werken de komende tijd aan een betere balans tussen ecologische, economische, veiligheids- en sociale belangen binnen Westland. Deze balans kunnen we aanbrengen met behulp van de nieuwe Omgevingswet. Bij Goed Toeven gaat het om wonen, centrum- en gebiedsontwikkeling, openbare ruimte, groen, water, sportparken, cultuur en veiligheid en de implementatie van de Omgevingswet.

Maatregel 13: Omgevingsvisie, -programma en -participatie

De aanpak in meerjarenperspectief ziet er als volgt uit:

Figuur 1 Meerjarenperspectief traject Omgevingswet

Deze maatregel bestaat voor 2019 uit vijf acties:

13.1 Opstellen Omgevingsvisie

Een van de instrumenten uit de Omgevingswet is de omgevingsvisie. Elke gemeente is verplicht een dergelijke visie op te stellen. De omgevingsvisie geeft een samenhangend strategisch beeld van de fysieke leefomgeving en de ambities in de leefomgeving. De omgevingsvisie vervangt de bestaande visies, zoals de Structuurvisie uit de Wet ruimtelijke ordening, de Duurzaamheidsagenda, het Waterplan en het Verkeer- en Vervoersplan. De winst van deze opzet, die uitgaat van vertrouwen in de samenleving, is gelegen in:

- Minder regeldruk en tegenstrijdige regels
- Meer lokale afwegingsruimte en
- Ruimte en eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

Het integrale karakter van de omgevingsvisie moet leiden tot meer samenhang in beleid. De

omgevingsvisie geeft de mogelijkheid om de verschillende opgaven bij elkaar te brengen. Ingrepen in het beheer van de openbare ruimte, groen en de ontwikkeling van woningbouw worden bijvoorbeeld gekoppeld aan sociale en ruimtelijke onderwerpen als gezondheid, veiligheid, klimaatadaptatie en energietransitie.

13.2 Start ontwikkeling Omgevingsprogramma

In het traject implementatie Omgevingswet maken we een begin met een integraal Omgevingsprogramma, waarin we beginnen met het integraal uitwerken van deelvisies op Wonen, Voorzieningen en Groen/Blauw (zie ook maatregel 14).

13.3 Start ontwikkeling Omgevingsplan

Wij starten met de ontwikkeling van het Omgevingsplan. Hiertoe voeren wij een pilot voor centrum Poeldijk uit. De omgevingsvisie en de pilot omgevingsplan centrum Poeldijk vormen input voor de ontwikkeling van het Westland-dekkend Omgevingsplan in de komende jaren. Hierin worden zowel beleidsnormen als ruimte voor initiatieven geborgd.

13.4 Ontwikkelen & oefenen anders werken

Naast het werken aan beleid en nieuwe beleidsinstrumenten, gaan we aan de slag met het ontwikkelen van en oefenen met anders werken. Dit doen we aan de hand van kleine projecten waarmee we ervaring opdoen met de inhoud, het proces en houding en gedrag. Deze projecten noemen we 'steppingstones'. Denk hierbij aan de volgende onderwerpen: omgaan met initiatieven, participatie, klantcontact, keuzes rond vergunningen en toepasbare regels. Aan de hand van de uitkomsten van een impactanalyse wordt ook de ICT gereed gemaakt voor aansluiting op het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet, voor het versterken van onze werkprocessen en voor betere dienstverlening aan inwoners.

13.5 Participatie Omgevingswet

De ambitie van het college om meer aan te sluiten bij wat Westlanders belangrijk vinden, sluit aan bij een andere belangrijke pijler van de Omgevingswet: participatie. Participatie heeft dan ook een plek in de totstandkoming van de omgevingsvisie, bij de uitwerking van deelonderwerpen tot een integraal omgevingsprogramma en bij de pilot van het omgevingsplan (centrum Poeldijk). Inhoud en proces van de participatie worden op elkaar afgestemd om overbelasting van bewoners (en medewerkers) zoveel mogelijk te voorkomen en verwachtingen van de uitkomsten aan de voorkant te sturen. Voor participatie wordt een apart plan van aanpak opgesteld. Een externe partij begeleidt het participatieproces voor de pilot.

Rol: Regisseren

Kosten: Geen extra budget. De activiteiten verbonden aan 'Omgevingsvisie, -programma en -participatie' zijn opgenomen in het budget van het Programma Implementatie Omgevingswet (Bestemmingsreserve Omgevingswet voor incidentele kosten). Voor 2019 is op basis van een grove raming en grote onzekerheid vooralsnog rekening gehouden met €1 mln incidenteel. Dit betreft grotendeels ambtelijk te dekken uren, (beperkte) inzet van externe ondersteuning (participatie, procesbegeleiding, impactanalyse) en materiaal. Het budget is hiervoor toereikend en voorziet ook in een dergelijk bedrag (€1 mln) voor 2020. Mogelijk moeten we na 2020 ook rekening houden met een claim voor structurele lasten.

Om alle activiteiten in het Ruimtelijk Domein adequaat te kunnen blijven uitvoeren, is een uitbreiding van formatie noodzakelijk. Het gaat hierbij om uitbreiding van capaciteit voor proces- en programmamanagement (3 fte), projectleiding- en ondersteuning (4 fte), beheer (6 fte) en advies en ondersteuning algemeen (6 fte). Het daarvoor benodigde bedrag (€1,6 miljoen) wordt gedekt binnen de budgetten Ruimtelijk Domein.

Maatregel 14: Deelvisies wonen, voorzieningen en groen/blauw

Het college wil meer balans brengen in zijn afwegingen rond de inrichting van de openbare ruimte. Op het gebied van het ruimtelijk beleid worden de onderwerpen wonen, voorzieningen en groen/blauw daarom nader uitgewerkt tot deelvisies (stand van zaken, knelpunten en oplossingsvarianten) als input voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma. Daarbij wordt ook gelet op het draagvlak bij onze inwoners (participatie). Op basis van de deelvisies en het draagvlak moet duidelijk worden welke maatregelen prioriteit krijgen. Dat moet leiden tot duidelijke kaders voor initiatiefnemers of projectontwikkelaars die plannen hebben voor het intensief gebruikte grondgebied van de gemeente Westland.

Om de integraliteit van de deelvisies te waarborgen, worden zij niet separaat uitgewerkt. De onderwerpen concurreren immers met elkaar in ruimtegebruik. Denk bijvoorbeeld aan de concurrentie tussen huisvesting van bijzondere doelgroepen (statushouders, arbeidsmigranten, starters, mensen met zorg, urgenten en spoedzoekers (mensen die acuut tijdelijk huisvesting nodig hebben) met wonen als geheel en de ruimtelijke concurrentie tussen de tuinbouwcluster, de woonbehoefte en de behoefte aan waterberging en groen/ecologie. Aan de andere kant vragen de huidige vraagstukken om snelle actie en resultaten. Dat maakt dat we een vorm zoeken die enerzijds zo integraal mogelijk is en anderzijds snel tot resultaten leidt. Parallel aan en in samenhang met de op te stellen omgevingsvisie worden de onderwerpen wonen, voorzieningen en groen/blauw nader uitgewerkt.

Rol: Regisseren

Kosten: Extra budget van € 100.000 (in 2019 en 2020)

Maatregel 15: Uitvoeringsprogramma Wonen

Op basis van de deelvisie Wonen stellen wij op basis van de Woonvisie en de deelvisie Wonen (zie maatregel 14) het Uitvoeringsprogramma Wonen op. Dit is het tweede uitwerkingsprogramma van de gemeentelijke Woonvisie. Het aanbod van woningen laten we aansluiten op de vraag, waarbij we de realisatie van woningen voor starters, blijvers, ouderen, arbeidsmigranten en statushouders in samenhang oppakken. Wij faciliteren de Westlandse bevolking die is aangewezen op een betaalbare woning: sociale huur, koop tot € 222.000 of huur tot € 850. Bij de vraag of er betaalbare nieuwbouw mogelijk is betrekken we aspecten als economie, groen en voorzieningen. We sturen op de realisatie van voldoende sociale/betaalbare woningbouw, borgen dit in nieuwbouwprojecten en wijzen strategische locaties aan. De woningen moeten beschikbaar komen voor de mensen die in Westland leven en/of werken. Onderdeel van het Masterplan is nadrukkelijk het uitnodigen van marktpartijen om betaalbaar te bouwen en het herijken van de Prestatieafspraken met de woningcorporaties.

Onze publiekrechtelijke mogelijkheden op dit terrein zijn:

Ruimtelijke ordening:

- Vastleggen van 'sociaal'- of 'vrije sector huur'-segment in bestemmingsplannen.
- Aanwijzen van locaties voor sociale/betaalbare woningbouw.
- Sociale woningbouw op gronden in bezit van gemeente.
- Inzet van (herontwikkeling van) gemeentelijk vastgoed.

Financiële bijdrage:

- Bijdrage grondprijzen voor de ontwikkeling van sociale/betaalbare woningbouw
- Gemeentelijke bijdrage aan het 'omvormen' van middelduur segment naar sociaal/betaalbaar segment.

Privaatrechtelijk gemeente:

- (Hernieuwde) afspraken over de woningbouwprogrammering in overeenkomsten met ontwikkelaars.

In 2019 volgt verdere uitwerking van de hierboven in 2018/2019 door college/raad gekozen opties.

Rol: Regisseren

Kosten: Geen extra budget. Uitgaande van de door de raad in 2016 vastgestelde woonvisie tot het bouwen van 100 sociale huurwoningen per jaar is jaarlijks een bedrag nodig van minimaal € 1 mln. Dekking in 2019 vanuit de bestemmingsreserve Volkshuisvesting. Het eventueel structureel inzetten van deze middelen vanaf 2020 vraagt om afweging bij het volgende uitvoeringsprogramma. Het bedrag van € 1 mln heeft de volgende bouwstenen:

- Bijdrage aan sociale grondprijzen: verschil 'oude' en nieuwe (verlaagde) sociale grondprijs; ca. € 6.700 per woning.
- Om van een deel van de woningbouwprogrammering het prijssegment te verlagen (omzetting van bereikbare koop naar sociale huur) is een bedrag nodig van gemiddeld € 12.500 per woning.
- Uitgaande van omzetting van middelduur segment naar sociaal (huur)segment is een bedrag nodig van gemiddeld ca. € 40.000 per woning.

Maatregel 16: Creatieve maatregelen wonen

Wij willen met zo weinig mogelijk middelen meer slaagkansen voor woningzoekenden en kortere wachttijden voor een sociale of betaalbare huurwoning. We onderzoeken onder andere de ontwikkeling van innovatieve woonvormen: klein en tijdelijk met een permanente uitstraling. Zoals *tiny houses* en mobiele woonconcepten op tijdelijke locaties: 'oppakbaar' en weer elders te plaatsen. Eerste stap is een onderzoek naar kansrijke locaties hiervoor. Dit onderwerp leent zich ook voor het eerder genoemde concept 'Westland daagt uit' (maatregel 2).

Een andere optie voor de realisatie van woningen is het inzetten van gemeentelijk vastgoed voor kluswoningen. De kosten om dit te faciliteren en het uiteindelijke aantal kluswoningen moet nog verder worden uitgekristalliseerd. Het betreft hier permanente woningen. Na 2019 gaan wij door met het realiseren van de kleine, betaalbare, flexibele woonvormen op de daarvoor geschikte locaties.

Rol: Faciliteren

Kosten: 1 mln extra budget voor bijdrage¹ aan ontwikkeling en exploitatie. Uit casestudie blijkt dat voor het realiseren van 30 tot 50 woningen ca. € 30.000 per woning (vanwege tijdelijke exploitatie) nodig is.

Maatregel 17: Innovatieve woonvormen met voorzieningen dichtbij voor doelgroepen+ burger en particuliere initiatieven

Wij willen innovatieve woonvormen realiseren met aandacht voor zorg. Hiertoe zoeken wij de samenwerking met corporaties en projectontwikkelaars om te komen tot meer aangepaste en levensloopbestendige woningen. We gaan onderzoeken of het stimuleren en faciliteren van levensloopbestendig bouwen en renoveren voor de gemeente tot kostenbesparingen leidt. Op die manier kan het aantal individuele aanvragen voor gebouw- en woningaanpassingen ten laste van de Wmo afnemen. Tevens faciliteren wij burger- en particuliere initiatieven voor innovatieve woon- en zorgvormen. Dit doen we door daar waar nodig maatwerk te leveren. Resultaat: Lobby en gerealiseerde huizen/complexen.

Rol: Regisseren

Kosten: Geen extra budget. Incidenteel € 460.000. Dekking éénmalig 2019 uit het uitvoeringsprogramma Sociaal Beleidskader. Structurele inzet na 2020 afwegen in volgend uitvoeringsprogramma.

Maatregel 18: Huisvesting arbeidsmigranten

Wij werken aan passende huisvesting voor arbeidsmigranten van 2000 extra bedden in de gemeente Westland. De rol van de gemeente Westland is Westlandse uitzenders en andere initiatiefnemers te faciliteren in het realiseren van deze huisvesting (planologisch mogelijk

¹ Dit is niet hetzelfde bedrag als de 1 mln vermeld bij het 'Uitvoeringsprogramma Wonen' in deze paragraaf.

maken) en het proces van samenwerking te regisseren. De sector realiseert dus de huisvesting. Middels een dialoog met samenwerkingspartners komen wij tot een bestuurlijk gedragen uitvoerbare locatieontwikkelingsstrategie. De gemeente Westland zet onder meer een tender uit die marktpartijen selecteert die bereid zijn om deze ontwikkelstrategie te vertalen in hun realisatieplannen.

Rol: Regisseren en faciliteren

Kosten: €300.000 extra budget (2019 en 2020). In 2019 is € 125.000 beschikbaar uit het Actieprogramma Huisvesting Arbeidsmigranten. Hiermee kan de in gang gezette uitvoering van het actieprogramma deels voortgezet worden. Het te verwachten maatwerk op het gebied van locatieontwikkeling (additionele, specialistische capaciteit) nemen we mee in de grondexploitatie van de voor te dragen ontwikkellocaties. Voor deze locatieontwikkeling en de benodigde inhuur is vanuit het uitvoeringsprogramma incidenteel 2x € 150.000 (2019 en 2020, totaal € 300.000) beschikbaar.

Maatregel 19: Zoeken naar balans tussen de verplichte taakstelling statushouders en reguliere woningzoekenden

De taakstelling voor huisvesting van statushouders is wettelijk vastgelegd in de Huisvestingswet. De verdeling verloopt via een verdeelsleutel. Een andere verdeelsleutel zou tot een betere balans kunnen leiden in de verdeling van de sociale huurwoningen tussen de verschillende groepen woningzoekenden. Om deze betere balans te realiseren stellen wij een goede onderbouwing op (met feiten over onder andere de woningvoorraad, mutatiegraad, wachttijden diverse doelgroepen) die als basis dient voor het toezichthoudergesprek met de provincie Zuid-Holland. Hiermee tonen we cijfermatig aan waarom de opgelegde taakstelling te fors is voor onze gemeente. Dit combineren wij met een intensief lobbytraject (eventueel via de VNG) om de Huisvestingswet te doen wijzigen.

Rol: Regisseren

Kosten: Incidenteel budget voor 2019 van € 40.000.

Maatregel 20: Deelname aan Woonnet Haaglanden

We willen de kansen op een sociale huurwoning in Westland voor Westlanders vergroten. Op dit moment kunnen woningzoekenden gebruik maken van Woonnet Haaglanden voor leeggekomen woningen in de gehele regio. Doel hiervan is een zo groot mogelijke keuzevrijheid voor de woningzoekende. Het systeem van Woonnet moet slechts gezien worden als hulpmiddel bij de woonruimteverdeling. De woningtoewijzing heeft een duidelijke relatie met de Huisvestingsverordening en kan niet los daarvan gezien worden.

In juli 2019 komt de huidige Huisvestingsverordening te vervallen. De gemeente stelt een nieuwe huisvestingsverordening vast, omdat wij wensen te sturen op urgentie en woonruimteverdeling. Deze moet worden afgestemd in de woningmarktregio Haaglanden. We kunnen het vergroten van kansen voor Westlanders op verschillende manieren bereiken:

1. Het wijzigen van de uitgangspunten voor volgordebepaling van woningzoekenden in de verordening.
2. Meer sturen op toepassing van lokaal maatwerk (conform de verordening).
3. Meer maatwerk door handmatig toewijzen bij selectie van kandidaten.
4. Andere wijze van adverteren (bijvoorbeeld alleen de eerste week in een Westlands blad).

De punten 2, 3 en 4 zijn alleen mogelijk als de corporaties hierin meegaan. Punt 2 kunnen wij als gemeente (vanuit verordening) wel 'afdwingen' (de punten 3 en 4 niet). Voor de punten 3 en 4 moeten de corporaties capaciteit vrij maken om dit proces vorm te geven en uit te voeren. Daar hebben de corporaties ook baat bij in het kader van leefbaarheid (toewijzing aan juiste kandidaat), een win-win situatie dus.

De gemeente heeft een bepalende rol bij de opstelling en vaststelling van de Huisvestingverordening. In het proces van afstemming met regiogemeenten moeten de mogelijkheden vanuit de Huisvestingswet optimaal worden benut. De raad dient de nieuwe verordening voor 1 juli 2019 vast te stellen. Het grootste deel van de activiteiten vindt plaats in het laatste kwartaal van 2018 en het eerste van kwartaal 2019. Na 2019 is de ontwikkeling van een goede beleidsmonitor inclusief prestatie-indicatoren nodig.

Rol: Regisseren

Kosten: Geen extra budget

Maatregel 21: Prinsenbos

De ambitie van het college is om het Prinsenbos uit te breiden. Het gaat om de uitbreiding groengebied Prinsenbos aan zuidwestzijde en huisvesting van de scouting Naaldwijk. Het aan te kopen groengebied zuidwestzijde is nu nog in eigendom van NAM. Het groengebied wordt ingericht aan de hand van de uitgangspunten in deelvisie Groen/Blauw. Realisatie van huisvesten scouting Naaldwijk zal deels doorlopen in 2020.

Rol: Regisseren

Kosten: Extra budget van €650.000 incidenteel voor de aanschaf. Voor de inrichting incidenteel € 250.000. Daarna kijken we binnen de visie Groen naar structurele lasten. De kapitaallast van deze investering bedraagt € 29.000.

Maatregel 22: Levendige dorpen/centrumontwikkelingen

We willen in de centra van de Westlandse dorpen het voorzieningenniveau op peil houden. Dat betekent dat we winkelgebieden versterken en de bereikbaarheid, aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de centra vergroten. (Her)ontwikkeling kan het draagvlak voor economische en sociale voorzieningen vergroten. Lopende ontwikkelingen zetten we voort voor zover er onomkeerbare besluiten zijn genomen. Zoals bij de omgevingswet toegelicht, wordt in 2019 de deelvisie Voorzieningen opgesteld. Deze visie dient als input voor de centrumontwikkelingen na 2019 zoals Naaldwijk. Cultuurvoorzieningen (zoals Theater De Naald) als belangrijke voorwaarde voor de levendigheid van het Westland, komen hierbij expliciet aan de orde. Voor de lopende plannen geldt de deelvisie Voorzieningen als input voor de uitvoering van de centrumontwikkelingen.

Lopende ontwikkelingen 2019

Honselersdijk en Kwintsheul

De lopende centrumplannen worden verder uitgevoerd en openbare ruimte daar waar nodig opnieuw ingericht.

Monster

De gebiedsvisie met aandacht voor het gebied rond het voormalige gemeentehuis en het parkeren rond het centrum wordt vastgesteld. Na vaststelling faciliteren we de uitvoering.

Wateringen

Er wordt gestart met een nieuw centrumplan in brede participatie met de samenleving en met oog voor het aanwezige erfgoed. Het kernwinkelgebied met verkeers- en parkeersituatie, de Dorpskade, de Waterman, de gebiedsontwikkeling Wateringen-Noord, en de cultureel en maatschappelijke voorzieningen rond het Hofpark en de relatie tot elkaar zijn hierbij het thema.

Poeldijk

Er wordt gestart met een nieuw centrumplan en een participatietraject in het kader van de pilot Omgevingsplan. De Leuningjes en de uitkomsten van het traject 'Hart van Poeldijk' zijn hierbij het thema. De gebiedsontwikkelingen De Kreken en Poeldijk dorp en de gevolgen ervan zullen betrokken worden in het centrumplan.

Heenweg

Komend jaar gaan we de mogelijkheid van de uitbreiding van Heenweg nader beschouwen. Het woningbouwprogramma moet aansluiten bij de vraag van het dorp, zowel naar woningtypes als toekomstbestendigheid. Na vaststelling van de randvoorwaarden neemt de gemeente een faciliterende rol voor planontwikkeling en uitvoering. Er is ruimte voor circa 50 woningen. In de planvorming nemen we ook de wenselijkheid van het initiatief 'fitpark/beweegbox' mee in samenhang met een nieuwe gymzaal. Voor deze gebiedsontwikkeling moet een nieuw bestemmingsplan in procedure worden gebracht.

Begraafplaatsen

Voor de zes Westlandse begraafplaatsen dient noodzakelijke reconstructie plaats te vinden. Hiervoor wordt in 2018 een beheerkader opgesteld met daarin opgenomen de benodigde budgetten voor de komende jaren. In de 2019 worden de meest urgente zaken opgepakt.

Rol: Regisseren voor het centrumplan en voor de uitvoering van de visie is de rol faciliteren.

Kosten: Voor de uitvoering van het centrumplan Honselersdijk ramen wij aanvullend een investering van € 650.000. De bijbehorende kapitaallast loopt op naar € 40.000 in 2022. Daarnaast gaan wij over tot sloop van de in 2018 strategisch aangekochte woning in Wateringen en richten het terrein voorlopig in als parkeerplaats. Vooruitlopend op de resultaten van de visies ramen wij een bedrag van € 600.000 voor noodzakelijke reconstructie van begraafplaatsen. De bijbehorende kapitaallast loopt op naar € 40.000 in 2022. De investeringen voor Wateringen, Poeldijk en Naaldwijk zijn onder andere afhankelijk van de uitkomsten van de deelvisies (maatregel 14), de plannen, verwervingen en eventuele facilitering van voorzieningen en daadwerkelijke uitvoering. Deze investeringen zijn pas te verwachten vanaf 2021.

Maatregel 23: Gebiedsontwikkelingen

Enkele uitgangspunten bij gebiedsontwikkeling:

- Bij gebiedsontwikkeling zijn (innovatieve) maatregelen vereist voor goede afwatering en waterberging in combinatie met groen.
- De woningbouw moet aansluiten bij de behoefte van inwoners van Westland en moet bijdragen aan de mogelijkheid langer thuis te blijven wonen of resulteren in innovatieve woonvormen.
- De dorpen moeten aantrekkelijk zijn met voldoende groen in de wijken en er moet aandacht zijn voor een adequaat voorzieningenniveau

In 2019 wordt op drie fronten gewerkt aan de realisatie van woningen. In de grote deelnemingen ONW (Ontwikkelingsbedrijf Het Nieuwe Water) en OBWZ (Ontwikkelingsbedrijf Westlandse Zoom), in 30 faciliterende projecten waarin private ontwikkelaars het initiatief hebben en in 14 actieve projecten waarin de gemeente het voortouw heeft. Voor een aantal grote ontwikkelingen zijn al private of publiekrechtelijke afspraken vastgelegd. Indien nodig worden deze afspraken in samenspraak met de ontwikkelende partijen heroverwogen.

De gemeente faciliteert woningbouwontwikkelingen indien mogelijk in combinatie met maatschappelijke functies waaronder onderwijs. In maatregel 20 is stilgestaan bij het integraal huisvestingsplan. In 2018 en 2019 treffen we onder meer voorbereidingen voor het realiseren van nieuwbouwscholen in de gebieden *Waelplas*, *Rijnvaart*, *Waalpolder*, *Dijckerwael*, *De Duinen*, *Gantel De Baak* en *Liermolen*. In maatregel 14 is verwezen naar het belang van de in 2019 op te stellen visie op voorzieningen die mede sturend is voor de inrichting van (nieuwe) gebieden.

In maatregel 22 is ingegaan op de visieontwikkelingen ten behoeve van de centrumplannen. Daarnaast wordt in 2019 voor de *Driesprong* in Kwintsheul een visie opgesteld. Voor de Driesprong moet een structuurvisie worden opgemaakt met het oog op de termijn van de Wet Voorkeursrecht gemeenten (Wvg), waarbij we streven naar circa 230 woningen en bijbehorend water, groen en speelvoorzieningen. De buurt moet aantrekkelijk zijn en passen bij de kern. Voor het gebied Wateringen Noord wordt gewerkt aan een gebiedsvisie en een financiële haalbaarheid voor de ontwikkeling van dit gebied tot circa 450 woningen. De verdeling uit de woonvisie plus een extra sociale opgave op het gedeelte 'Tuin van der Lely' vormen de basis voor het woningbouwprogramma. Onderdeel is ook hier een onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van locatie en omvang van een school. Voor deze gebiedsontwikkeling moet een nieuw bestemmingsplan in procedure worden gebracht.

Doorkijk na 2019

De verschillende gebiedsontwikkelingen lopen door na 2019 in voorbereiding, ruimtelijke procedure en in uitvoering. Voor de klimaatadaptatie binnen woonwijken dient er een actieplan opgesteld te worden met maatregelen.

Rol: Regisserend en regulerend

Kosten: De beperkte ambtelijke capaciteit wordt ingezet volgens de volgende prioritering:

- Bouwaanvragen en aanvragen voor (een afwijking van of een wijziging van) bestemmingsplannen van private initiatiefnemers (in verband met wettelijke termijnen en leges);
- Plannen van de Deelnemingen;
- Plannen van private initiatiefnemers die een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten met de gemeente;
- Overige faciliterende projecten, afhankelijk van capaciteit.

In 2019 en de jaren daarna is voor processturing, het opstellen van een klimaatplan en beleid voor ruimtelijke adaptatie, workshops, risicodialoog, voorlichting en stimulering (jaarlijks) €300.000 nodig. Dit is al meegenomen in de maatregel Waterberging en Klimaatadaptatie. Primaire inzet is bewustwording en visievorming.

Maatregel 24: Parkeerbonds

De gemeente gaat een parkeerbonds instellen waarin initiatiefnemers een bedrag kunnen storten ter dekking van elders in de gemeente te realiseren parkeerplaatsen in het geval er onvoldoende parkeergelegenheid in de voorgestelde plannen kan worden opgenomen.

Rol: Reguleren

Kosten: Geen extra budget

Maatregel 25: Uitvoering Westlands Veiligheidsbeleid (WVB)

Op basis van het Westlands Veiligheidsbeleid 2019-2022, dat in december 2018 ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad, gaan wij werken aan het verder vergroten van de participatie van Westlanders op het gebied van veiligheid. Veiligheidspartners zoals de gemeente, politie, het OM, de gemeentelijke boa's, buurtpreventen en inwoners werken daarbij op een constructieve manier samen. Gezamenlijk streven we naar het op peil houden en zo mogelijk verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheid in Westland.

We stellen ieder jaar een uitvoeringsplan veiligheid op. In dit plan worden de acties en maatregelen benoemd bij de prioriteiten en overige thema's van het WVB.

Rol: Regisseren en netwerken

Kosten: In 2019 is voor het uitvoeren van het Westlands Veiligheidsbeleid incidenteel €100.000 nodig.

Maatregel 26: Maatregelen Veiligheid Ondermijning

Activiteiten informatiepositie

Intern de informatiepositie versterken door het registreren, delen, bundelen en analyseren van de informatie die in de gemeentelijke organisatie aanwezig is. Hiervoor willen we gebruik maken van technologische toepassingen om systematisch data te verzamelen. De volgende activiteiten worden in 2019 verder opgepakt:

- Inventariseren welke bruikbare kennis er aanwezig is, informatie vastleggen en ontsluiten, zorgen voor privacyproof bronnen, het koppelen van informatiebronnen en in kaart brengen wat nodig is om de informatie te beheren en te ontsluiten.
- Het verder vormgeven van STUW (Signaal Team Uitbuiting Werknemers). STUW bestaat uit een kleine interne kopgroep, een intern netwerk en een extern netwerk. Door gebruik te maken van interne en externe expertises willen we meer inzicht krijgen in het fenomeen arbeidsuitbuiting en later ook op andere vormen van ondermijnende criminaliteit.

Bewustwording gericht op arbeidsuitbuiting en drugscriminaliteit

Het bewustwordingsproces sluit aan op de informatiepositie en draagt hieraan bij. Intern en extern ligt er een grote uitdaging om mensen bewust te maken van het fenomeen arbeidsuitbuiting en drugscriminaliteit. Dit doen we door:

- Het (structureel) trainen van de interne organisatie.
- Het opstellen en uitvoeren van een communicatieplan voor in- en externe communicatie en het geven van voorlichting.
- Het weerbaar maken van de gemeentelijke organisatie.
- Bekendheid geven en verder optuigen van het Meldpunt Ondermijning.

Ambtelijke- en bestuurlijke weerbaarheid

Het kan voorkomen dat de gemeentelijke organisatie wordt gebruikt om criminele activiteiten te faciliteren. Burgemeester, wethouders, raadsleden en ambtenaren hebben direct contact met burgers en dat maakt de organisatie kwetsbaar. Uit het oogpunt van ondermijning is het belangrijk om de kwetsbare plekken/posities in de organisatie te kennen. Dit maakt het mogelijk om maatregelen te nemen die voorkomen dat de gemeente (onbewust) ondermijnende activiteiten faciliteert. Dit doen we door het uitvoeren van een QuickScan, die het RIEC Den Haag faciliteert.

Rol: Regisseren

Kosten 2019: Extra budget € 500.000 incidenteel en € 40.000 structureel. De inschatting van het werkelijk benodigde budget is nog niet inzichtelijk. Gaandeweg zal hier meer duidelijkheid in komen. Wel is duidelijk dat er structureel budget nodig is om ondermijnende criminaliteit aan te pakken. Beschreven activiteiten vragen een lange adem, kennis en capaciteit.

Financieel overzicht hoofdstuk 2 'Goed toeven':

	Goed toeven	2019	2020	2021	2022
	Omschrijving	bedragen * € 1.000			
13	Uitbreiding organisatie Ruimtelijk Domein	1.650	1.650	1.650	1.650
13	<i>Dekking binnen budgetten Ruimtelijk Domein</i>	-1.650	-1.650	-1.650	-1.650
14	Deelvisies wonen, voorzieningen en groen/blauw	100	100		
15	Uitvoeringsprogramma wonen	1.000			
14	<i>Dekking uit reserve Volkshuisvesting</i>	-1.000			
16	Creatieve maatregelen wonen	1.000			
16	Innovatieve woonvormen	460			
16	<i>Dekking uit Sociaal Beleidskader</i>	-400			
18	Huisvesting arbeidsmigranten	150	150		
19	Balans tussen de verplichte taakstelling statushouders en reguliere woningzoekenden	40			
21	Prinsenbos: investering € 900.000		14	29	29
22	Levendige kernen: Honselersdijk investering € 650.000		4	8	40
22	Levendige kernen: sloop woning wateringen / parkeren € 760.000	46	46	45	45
22	Levendige kernen: renovatie begraafplaats	1	35	36	36
25	Uitvoering Westlands Veiligheidsbeleid	100			
26	Maatregelen Veiligheid Ondermijning (20K in 2018)	520	40	40	40
	TOTAAL	2.017	389	158	190

3. STERKE SAMENLEVING

Alle inwoners – van jong tot oud – moeten kunnen meedoen in de samenleving. Dat maakt henzelf én de samenleving sterker. De Westlandse samenleving staat er goed voor. De menselijke maat, onderlinge verbondenheid, de vele vrijwilligers en het ondernemerschap in economische en sociale zin, zorgen hiervoor. De afgelopen vier jaar stonden in het teken van het inregelen van de nieuwe taken in het sociaal domein. Met het oog op een zorgvuldige overgang heeft Westland gekozen voor een zachte landing voor onze burgers (zorgcontinuïteit) en een aanpak van lerend ontwikkelen voor de organisatie (geen reorganisaties). De komende jaren verleggen we de aandacht naar transformatie. Door de dingen anders te gaan doen en te innoveren, willen we meer maatwerk bieden en de kwaliteit van de hulp en ondersteuning verbeteren. Dat doen wij als gemeente niet alleen. Samen met maatschappelijke partners, zoals de zorginstellingen, bepalen we hoe in Westland de zorg voor elkaar wordt vormgegeven. Bij Sterke Samenleving gaat het om ombuigingen en resultaatsturing in het sociaal domein, het uitvoeringsprogramma ‘Kernachtig sociaal’, waardig herdenken 4 mei, onderwijshuisvesting, sportparken en cultuur.

Maatregel 27: Actieprogramma ombuigingen sociaal domein

Op korte termijn gaan we aan de slag met een actieprogramma voor financiële ombuigingen in het sociaal domein. Op basis van een analyse van de fikse stijging van de kosten in het jeugddomein gaan we op zoek naar mogelijkheden om bij te sturen. We zoeken eerst naar *quick wins* die we kunnen doorvoeren zonder dat dit veel tijd vraagt en die op redelijk korte termijn tot effect leiden. De analyse en plannen voor deze aanpak zijn in het vierde kwartaal van 2018 gereed en de uitvoering van het actieprogramma start in 2019. Met een aanvullende business case duiden we de te verwachten besparingen. Deze business case vormt input voor de herijking van het uitvoeringsprogramma ‘Kernachtig Sociaal 2020-2024’.

Rol: Regisseren

Kosten: Wordt uitgevoerd binnen middelen maatregel Resultaatsturing Wmo en Jeugdhulp.

Maatregel 28: Resultaatsturing Wmo en Jeugdhulp

Voor jeugd en Wmo implementeren we een nieuwe werkwijze voor de hulp en ondersteuning door zorgaanbieders, waarin de cliënt centraal staat en niet langer het product. We sturen daarbij op kwaliteit van zorg en innovatie. In de nieuwe systematiek bepaalt de cliënt, in samenspraak met een professional van het Sociaal Kern Team (SKT) óf met de gemeente, wat hij inkoopt (welk resultaat bereikt moet worden) en bij wie hij inkoopt (keuzevrijheid). De aanbieder committeert zich aan het te bereiken resultaat. Op deze manier prikkelen we aanbieders zich te richten op het door de cliënt gewenste resultaat en om hierin succesvol te zijn. Bovendien wordt hiermee een halt toegeroepen aan het openeindekarakter van trajecten, door te betalen voor het resultaat in plaats van de inspanning. Deze nieuwe manier van werken is het moment dat we alle cliënten gaan herindiceren. Dit hebben we – volgens afspraak – niet eerder opgepakt om cliënten niet twee keer met een verandering te confronteren.

Voor de nieuwe werkwijze is onder meer nodig:

- Ontwikkeling van nieuwe beleidsinstrumenten;
- Herontwerpen van de organisatie en werkprocessen van de toegangsorganisaties (dienstverlening gemeente en SKT);
- Herontwerp van toewijzingsprotocollen en zorgplannen;
- Betrekken van partners, zoals huisartsen en scholen, bij de implementatie;
- Herontwerp van de administratie en informatievoorziening;
- Opleiding en training van medewerkers.

Planning

De komende jaren staat de implementatie van de resultaatgerichte inkoopstrategie centraal als vliegwieltje voor transformatie en innovatie van de toegang en de zorg. De resultaatsturing Wmo

wordt in 2018 voorbereid en in 2019 geïmplementeerd. De resultaatsturing Jeugd wordt in 2018 en 2019 voorbereid waarbij 2019 ook gedeeltelijk als oefenjaar wordt gebruikt. In 2020 volgt de implementatie. De te verwachten effecten van de resultaatsturing zijn input voor de herijking van het uitvoeringsprogramma 'Kernachtig Sociaal 2020-2024'.

Resultaat:

1. Geïmplementeerde werkwijze resultaatgericht inkopen voor Wmo in 2019.
2. Geïmplementeerde werkwijze resultaatgericht inkopen voor jeugdhulp in 2020.
3. Herindicaties voor de Wmo-cliënten 'zachte landing'.

Rol: Regisseren

Kosten: 3,5 miljoen incidenteel in 2019 gedekt uit bestaande middelen

Maatregel 29: Herijking uitvoeringsprogramma 'Kernachtig Sociaal'

Bij de herijking van het uitvoeringsprogramma staat de vraag centraal welke strategie ons zo spoedig mogelijk bij een getransformeerd sociaal domein brengt. Daarmee moeten we rekening houden met de grenzen van de participatiesamenleving en met de financiële beperkingen. Resultaat is een sociaal domein dat recht doet aan de kwaliteit van leven en dat financieel houdbaar is in heden en toekomst.

Daarbij laten we in beginsel de ambitie en visie van het Sociaal Beleidskader ongemoeid. We richten onze energie dus niet op woorden maar op actie. We onderzoeken in 2019 of we de eerste effecten van de met het uitvoeringsprogramma beoogde transformatie zien en wat de hier van te verwachten financiële effecten zijn op langere termijn. Op basis hiervan herijken we het uitvoeringsprogramma. Dat doen we door te onderzoeken welke acties beëindigd, gecontinueerd of vervangen dienen te worden. Resultaat: uitvoeringsprogramma Sociaal Beleidskader 2020-2024.

Rol: Regisseren

Kosten: €50.000 incidenteel, wordt uitgevoerd binnen middelen Sociaal Beleidskader

Maatregel 30: Uitvoering 'Kernachtig Sociaal 2016-2020'

In 2018 en 2019 werken we verder aan onze reguliere taken volgens het uitvoeringsprogramma 2016-2020. Hierbij leggen we de nadruk op de volgende thema's: vrij toegankelijk preventief aanbod, mantelzorg, passend onderwijs/expertisecentrum, terugdringen eenzaamheid, aanpak personen met verward gedrag, talentontwikkeling, verpleeg- en revalidatieplekken.

Vrij toegankelijk preventief aanbod

In nauwe samenwerking met onze welzijnsorganisatie Vitis, het Sociaal kernteam en de JGZ zal het algemeen toegankelijk aanbod verder worden ontwikkeld en geïnnoveerd. Het gaat daarbij om het aanbod van cursussen, trainingen, informatieavonden, digitale hulp, waakvlamfunctie, cliëntondersteuning, maar ook om maatjesprojecten en het brede scala van welzijnsdiensten. We ontsluiten dit aanbod voor professionals en inwoners met de website Sociaal Plein en zetten vooral in op preventie.

Resultaat:

1. Beheersing en op termijn afvlakking en afname van het stijgende gebruik van maatwerkvoorzieningen en jeugdhulp.
2. Operationeel sociaal plein.

Rol: Regisseren

Kosten: Dekking binnen begroting Sociaal Beleidskader. Risico: middelen voor een deel van de preventieve activiteiten incidenteel beschikbaar.

Mantelzorgers ondersteunen

Eerder hebben wij laten onderzoeken wat de ondersteuningsbehoefte is van werkende mantelzorgers. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek gaan we twee acties ondernemen.

De eerste actie betreft het verbeteren van de ketensamenwerking. Door de veelheid aan organisaties die te maken hebben met mantelzorgers is de huidige samenwerkingsstructuur niet meer toereikend. Te veel overbelaste mantelzorgsituaties blijven onopgemerkt en er is geen duidelijke lijn in signalering en gerichte (keten)doorverwijzing. Dit is nog te veel afhankelijk van individuele medewerkers, wat door de organisaties zelf ook als onwenselijk wordt gezien. We geven Vitis de opdracht een stevige structuur neer te zetten om zodoende de ketensamenwerking toekomstbestendig te maken. Na implementatie neemt Vitis dit op als reguliere taak binnen het pakket van het Steunpunt en Expertisecentrum mantelzorg. Wij laten dit project door een externe partij uitvoeren om de rol van Vitis en van de samenwerkende partijen in dit proces helder te maken.

De tweede actie betreft het onder de aandacht brengen van het thema werk en mantelzorg. Met deze actie willen we het volgende bereiken:

1. Bewustwording bij werkgevers hoe om te gaan met (complexe) mantelzorgsituaties. Bewustwording, signalering en kennis over ondersteuningsaanbod.
2. Werkgevers stimuleren om een mantelzorgvriendelijk klimaat te creëren binnen de eigen organisatie. Hiervoor is een landelijke standaard ontwikkeld. Westland is als werkgever hier nu mee bezig.

Rol: Regisseren

Kosten: € 100.000 incidenteel nodig (€ 50.000 voor bewustwording en € 50.000 voor ketensamenwerking) om deze extra opdracht bij het welzijnswerk te implementeren; dekking uit bestaande middelen de reserve sociaal domein.

Passend Onderwijs/Expertisecentrum

De schoolbesturen hebben een proces in gang gezet om de samenwerking tussen onderwijs- en zorgprofessionals te verbeteren. Wij vinden dit een positieve ontwikkeling en gaan onderzoeken hoe we de samenwerking kunnen faciliteren. Gedacht wordt aan een expertisecentrum waarin de kennis over en begeleiding van het kwetsbare kind worden samengebracht. Dit expertisecentrum heeft een netwerkarakter eventueel later voorzien van een gebouw waarin de partners met elkaar samenwerken. Resultaat: Onderzoek haalbaarheid expertisecentrum gereed.

Rol: Faciliteren

Kosten: € 50.000 incidenteel voor onderzoek, dekking bestaande middelen

Terugdringen eenzaamheid

In de strijd tegen eenzaamheid zien wij meedoen als het sleutelwoord. Om het meedoen te bevorderen willen we kwetsbare groepen die economisch en/of sociaal niet meedoen in beeld krijgen, het aanbod aanpassen aan de behoefte van deze groepen, het aanbod actief aanbieden en op passende locaties beschikbaar hebben. Om dit te bewerkstelligen gaan we aan de slag met het project van het uitvoeringsprogramma Sociaal Beleidskader 'Erbij horen en meedoen'. Wij komen met een concreet plan, dat moet leiden tot meer gebruik van het aanbod en een uitgebreider en diverser aanbod.

Rol: Faciliteren

Kosten: Dekking binnen bestaande middelen

Sluitende aanpak personen met verward gedrag

Nu het Rijk het aanbod van intramurale voorzieningen terugbrengt, wonen steeds meer personen met risico op verward gedrag gewoon in onze dorpen. Wanneer het verwarde gedrag de overhand neemt, heeft dit negatieve gevolgen. Dat geldt zowel voor het welbevinden van de persoon zelf als voor de omgeving in de vorm van overlast. Daarom zetten wij in op sluitende aanpak. Deze is gericht op: het voorkomen van verward gedrag, behandeling door zorgaanbieders en terugkeer in het normale leven met nazorg. Die aanpak ontwikkelen we samen met andere gemeenten in de regio, waaronder centrumgemeente Delft, en met de politie, GGZ en ambulancezorg. Resultaat: een sluitende aanpak.

Rol: Regisseren

Kosten: € 15.000 incidenteel, dekking binnen bestaande middelen.

Talentontwikkeling

Wij vinden het belangrijk een de talentontwikkeling van de Westlandse jeugd optimaal te faciliteren. Daarom openen we in 2019 een tweede tranche impulssubsidies voor cognitieve ontwikkeling. Deze tweede tranche van subsidies koppelen we onder andere aan thema's voor de Lokale Educatieve Agenda. Denk hierbij bijvoorbeeld aan overstapmomenten po-vo-mbo, aanpak verzuim/thuiszitters, verbinding onderwijs/arbeidsmarkt en passend onderwijs. In 2020 evalueren we de effecten van de eerste tranche. Resultaat: tweede tranche subsidies talentontwikkeling.

Rol: Faciliteren

Kosten: € 150.000 structureel, dekking bestaande middelen.

Verpleeg en revalidatieplekken

Er zijn in Westland meer verpleeg- en revalidatieplekken nodig. Als samenwerkingspartner zetten wij in op optimale inzet/benutting voor Westland van de contracteerruimte die het zorgkantoor en de zorgverzekeraar hebben. Daarnaast gaan we sturen op optimale spreiding van deze voorzieningen over Westlands grondgebied en waar mogelijk projecten versnellen zoals 'Droom je thuis' in Naaldwijk. Bij herontwikkeling letten we op samenhang met gerelateerde voorzieningen, zodat Westlanders optimaal gebruik kunnen maken van deze voorzieningen. Het onderwerp 'verpleeg- en revalidatieplekken' is ook onderdeel van de deelvisie Voorzieningen die in het kader van de Omgevingswet wordt opgesteld.

Resultaat: meer zorg- en verpleegplekken en gerealiseerde lobby.

Rol: Faciliteren en regisseren

Kosten; € 30.000 structureel, dekking binnen bestaande middelen

Maatregel 31: Waardig herdenken 4 mei

In 2020 is het 80 jaren geleden dat de oorlog in Nederland uitbrak en 75 jaren na de bevrijding. Om dit waardig te herdenken beschouwen wij in 2019 alle herdenkingsmonumenten (voornamelijk 4 mei) en zorgen ervoor dat deze indien nodig worden opgeknapt. Daarnaast beraden wij ons op 'hoe' wij willen herdenken. Hiertoe wordt begin 2019 een plan opgesteld waarna uitvoering plaatsvindt voor 4 mei 2020.

Rol: Regisseren

Kosten: Extra budget €200.000. Exacte raming in 1^e actualisatie 2019.

Maatregel 32: Onderwijshuisvesting (IHP)

De gemeente neemt het initiatief om te komen tot een passend voorzieningenaanbod in het onderwijs. Hiermee zijn we beter in staat om te anticiperen op de ontwikkeling van de leerlingenaantallen. In 2018/2019 wordt in overleg met onderwijs en kinderopvang een integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) opgesteld. In het IHP worden ook combinaties met andere functies bekeken zoals sociale woningbouw. Ook wordt beschouwd hoe om te gaan met het gegeven dat de Rijksoverheid tot nu toe achter blijft in haar bijdrage aan onderwijshuisvesting. Vaststelling van het IHP vindt plaats in 2019. Resultaat: een 'Integraal Huisvestingsplan

Onderwijs 2019-2028' inclusief uitvoeringsplan. Zie ook maatregel 24 Gebiedsontwikkelingen en maatregel 14 Deelvisies (Voorzieningen).

Naast het IHP worden in 2019 een aantal urgente huisvestingsvraagstukken opgepakt. Het gaat hierbij onder andere om nieuwbouw school Molensloot, uitbreiding Pieter vd Plasschool en tijdelijke huisvesting bij Dijckerwaal.

Rol: Regisseren

Kosten: € 50.000 extra budget incidenteel. Het bedrag voor de genoemde investeringen in 2019 bedraagt € 6 miljoen met een bijbehorende kapitaallast die in 2022 oploopt naar € 280.000.

Maatregel 33: Sportparken

De bevolking neemt toe en daarmee ook de druk op recreatie en sportmogelijkheden. Wij streven naar goed geoutilleerde en toekomstbestendige sportparken. Een inventarisatie onder de sportverenigingen brengt de knelpunten in beeld, waarbij aandacht is voor efficiënter en gespreid (in tijd) gebruik van sportparken. Visieontwikkeling en uitwerking vinden plaats in een Masterplan Sportparken, als onderdeel van de deelvisie Voorzieningen in het kader van de Omgevingswet.

Op sportpark de *Hoge Bomen* in Naaldwijk is een behoefteonderzoek gedaan naar eventuele uitbreiding. De uitkomsten van dit onderzoek zijn bepalend voor eventuele uitbreiding, gespreid gebruik (in tijd) of herverdeling van de gronden. Er wordt ook gekeken naar toekomstige uitbreidingsmogelijkheden in de periferie van het sportpark. Eind 2018 is er meer duidelijkheid over mogelijk ruimtebeslag – in relatie met ontwikkelingen rond de gemeentewerf - en financiële gevolgen. Daarna vindt besluitvorming plaats.

Voor *Sportpark Polanen Monster* wordt een behoefteonderzoek uitgevoerd.

De consequenties van de gebiedsontwikkeling Liermolen worden meegenomen in het behoefteonderzoek voor *Sportpark De Lier*. Ook de ontwikkeling van een school, met breed inzetbare gymzaal, en de parkeerproblematiek worden meegenomen in dit onderzoek. In 2019 ontstaat meer duidelijkheid over de knelpunten en mogelijkheden.

In Wateringen willen we open zwemwater behouden. Er wordt gezocht naar een toekomstgerichte en financieel haalbare oplossing binnen de context van de herstructurering van de Dorpskade, het behoud van groen in de wijk en het creëren van ontmoeting. Uitgangspunt is dat er sprake blijft van een burgerinitiatief. Exploitatie is incidenteel voor 2019 geraamd op € 50.000.

Daarnaast spannen wij ons de komende jaren in om de sportterreinen in het kader van onze duurzaamheidsambities te voorzien van LED-voorlichting. Door beroep te doen op beschikbare subsidies gaan wij er vooralsnog vanuit deze vervanging budgettair neutraal te kunnen realiseren.

Doorkijk

Na 2019 zal uitvoering worden gegeven aan de acties die volgen uit het opgestelde Masterplan (als onderdeel van de deelvisie Voorzieningen Omgevingswet). Te beginnen bij sportpark De Hoge Bomen en sportpark Polanen. Het openhouden en ondersteunen van het burgerinitiatief Waterman na 2019 is onderwerp van nieuwe besluitvorming.

Rol: Regisseren

Kosten: Een extra budget van € 50.000 wordt hiervoor geraamd. Voorlopig wordt alleen interne beleids capaciteit ingezet aangevuld met onderzoek uit bestaande middelen. Voor het alomvattende Masterplan is externe expertise nodig, te dekken uit

bestaande middelen en middelen Omgevingswet. Zwembad de Waterman: € 50.000 incidenteel voor 2019.

Daarnaast is een investering nodig rond de gemeentewerf Naaldwijk. Totale investering bedraagt € 9 miljoen met een kapitaallast die oploopt naar € 0,15 miljoen in 2022.

Maatregel 34: Nota Cultuur Westland

In 2019 ontwikkelen we door intensieve participatie van burgers, bedrijven en maatschappelijke en culturele instellingen de Nota Cultuur Westland; beleid met uitvoeringsprogramma. Het gaat hier om cultuur en cultureel erfgoed in de breedste zin van het woord van religieus erfgoed, monumenten en historische geografie tot een eventueel Westlands Kunstmuseum en podiumkunsten.

Rol: Reguleren

Kosten: € 100.000 incidenteel extra budget

Maatregel 35: Sturen op verandering

In de transitiefase sloten we aan bij de bestaande organisatie en hebben we voor het opvangen van de extra taken veel gebruik gemaakt van tijdelijk extern personeel. Dit was een goede oplossing omdat we in sommige gevallen behoefte hadden aan tijdelijke, specifieke expertise. Maar ook omdat we nog niet precies konden inschatten hoeveel personeel voor de nieuwe taken nodig zouden zijn.

Nu we overschakelen van de transitie- naar de transformatiefase is het noodzakelijk dat de gemeentelijke organisatie op sterkte is met voldoende 'eigen' personeel om kwalitatief uitvoering te kunnen geven aan de gedecentraliseerde taken. Vooral ook vanwege de financiële opgave: we moeten gaan sturen op kwaliteit en geld. Concreet betekent dit de volgende acties.

1. Van tijdelijk naar vast personeel

We gaan het tijdelijke personeel, dat we sinds de decentralisaties feitelijk structureel inzetten ten laste van het Wmo en sociale zakenbudget, omzetten naar vast personeel. Eerder hebben we dit voor de Wmo al aangekondigd naar aanleiding van de evaluatie van het dienstverleningsconcept. Het gaat om 21 fte dienstverlening. Dit zijn de medewerkers die samen met de cliënt de ondersteuningsvraag onderzoeken en er op sturen dat aanbieders effectieve, integrale hulp en ondersteuning op maat gaan leveren die de cliënt nodig heeft.

2. Uitbreiding formatie met 5 fte

Er zijn meer mensen nodig voor de beleids*praktijk*: medewerkers die hun blik richten op de uitvoering van de ambitie en visie en niet op het ontwikkelen van nieuw beleid. Denk daarbij aan het regisseren van de uitvoering van het dienstverleningsconcept door de kernpartners, contract- en accountmanagement van zorgaanbieders van specialistische hulp en ondersteuning, toezicht op de Wmo (nieuwe wettelijke taak die we zelf gaan uitvoeren) en uitvoeringsbeleid (op met name jeugd). Voor al deze werkzaamheden draait het om: sturen op resultaten, maatwerk, samenwerken aan samenhang en de innovatie van hulp en ondersteuning.

3. Uitbreiding van de formatiecapaciteit voor bedrijfsvoering met 5 fte

De nieuwe taken zorgen voor een toename van de vraag naar administratieve ondersteuning, terwijl de transformatie aanpassing van werkprocessen noodzakelijk maakt.

Resultaat: Capaciteit uitvoering, beleid en bedrijfsvoering op orde.

Kosten: € 2,6 miljoen structureel. In het kader van de herijking 'Uitvoeringsprogramma Kernachtig sociaal' wordt van alle kosten op het sociaal domein, ook de personele, bezien in welke mate zij noodzakelijk zijn. In de tussentijd wordt ook een externe validatie uitgevoerd naar de benodigde personele inzet op het sociaal domein.

Financieel overzicht hoofdstuk 3 'Sterke samenleving':

	Sterke samenleving	2019	2020	2021	2022
	Omschrijving	bedragen * € 1.000			
28	Resultaatsturing Wmo en Jeugdhulp	3.500			
29	Herijking uitvoeringsprogramma "Kernachtig Sociaal"	50			
30	Mantelzorgers ondersteunen	100			
30	Aanpak personen met verward gedrag	15			
30	Talentontwikkeling	150	150	150	150
30	Verpleeg- en revalidatieplekken	30	30	30	30
30	<i>Dekking uit bestaand budget / reserve</i>	<i>-3.845</i>	<i>-180</i>	<i>-180</i>	<i>-180</i>
31	Waardig herdenken 4 mei	200			
32	Onderwijshuisvesting: onderzoek (25K in 2018)	25			
32	Onderwijshuisvesting: jaarschijf 2019 investering € 6 mln.	66	140	194	342
33	Sportparken (De Waterman)	50			
33	Sportparken LED-verlichting: jaarlijkse investering maximaal € 350.000, dekking uit subsidieregeling				
33	Nieuwbouw centrale gemeentewerf		6	57	120
34	Cultureel erfgoed	100			
35	Sturen op verandering Sociaal Domein	2.600	2.600	2.600	2.600
35	<i>Dekking uit bestaand budget / reserve</i>	<i>-2.600</i>	<i>-2.600</i>	<i>-2.600</i>	<i>-2.600</i>
	TOTAAL	441	146	251	462

4. WELVAREND WESTLAND

Denkend aan Westland zien we een vitale gemeente in een uitdagende regio. Aan de ene kant waait een sterke ondernemersgeest over het vlakke landschap tussen Rotterdam en Den Haag. Het toonaangevende tuinbouwcluster is van wereldformaat en de gunstige ligging biedt zowel logistiek als qua bereikbaarheid tal van kansen. Aan de andere kant biedt juist de nabijheid van strand, zee en duinen veel mogelijkheden voor vertier in de directe omgeving. Bij Welvaren Westland staat een toekomstgerichte, innovatieve en duurzame economie centraal.

Economie

Om in 2019 een goede start te kunnen maken met het werken aan de economische ambitie en doelstelling richting 2022 stellen we in dit uitvoeringsprogramma een aantal concrete uitvoeringsmaatregelen voor. Deze zijn in deze paragraaf gerubriceerd per thema:

- a) Toekomstgericht Greenportcluster;
- b) Toekomstgerichte werklocaties;
- c) Diversificatie van de Westlandse economie.

a) Toekomstgericht Greenportcluster

Maatregel 36: Stimuleren en faciliteren kennis en innovatie brede Greenportcluster

Het college ziet kennis en innovatie als de belangrijkste pijlers voor de komende jaren. Voor het Greenportcluster zetten we daarbij in op drie sporen:

- Nieuwe teelten;
- Nieuwe (hoogwaardige) technologieën;
- Biobased economy.

Goede aansluiting bij de thema's van de nationale en regionale Greenboards maar ook bij de (wetenschappelijke) agenda van de topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen past bij deze drie sporen. We koppelen daar ook onderzoekslijnen aan waar (clusters van) bedrijven bij kunnen aanhaken. De hightech tuinbouwvraag rondom 'vertical farming', medicinale inhoudsstoffen waaronder cannabisteelt en de digitale Greenport zouden zich hier uitstekend voor lenen. Kassen leveren bijvoorbeeld steeds meer datastromen op. Toeleverende bedrijven willen deze data gebruiken, om naast producten zoals kassen ook digitale diensten te kunnen leveren zoals 'Growing as a service'. TNO helpt bedrijven momenteel al met het verzamelen en verrijken van data. Meer algemeen bevordert de juiste informatie op tijd op de juiste plek en een intelligent gebruik ervan een duurzame teelt, goede productbehandeling, voedselveiligheid en efficiënt vervoer. Daarnaast zorgt digitalisering voor het reduceren van verspilling en het verbeteren van de communicatie met de consument over de gebruikswaarde, kwaliteit, gezondheid en duurzaamheid van een product. De gemeente Westland laat dit graag over aan het bedrijfsleven.

World Horti Center

Het World Horti Center(WHC) is het belangrijkste innovatiecentrum van de internationale glastuinbouwsector. Om dit te blijven moet het WHC zich kunnen doorontwikkelen. Het WHC is een belangrijk vliegwiel om de kennis en innovatie in het Greenportcluster in Westland, in de regio én in Nederland te versnellen. Het WHC is daarmee van (inter)nationaal belang. Dat vraagt om het goed inbedden van het centrum in het brede speelveld van campussen (onder meer Leiden, Delft, Erasmus Universiteit Rotterdam en Wageningen University & Research), evenals het versterken van de relaties met startup-netwerken in onze regio. De gemeente Westland heeft hierin een stimulerende en netwerkende rol.

De gemeente zal samen met de WHC-partners, waaronder ook ondernemers, komen tot een visie, strategie en aanpak voor de doorontwikkeling van het WHC. Daarnaast zullen we samen met deze

partners en de grondeigenaren bekijken welke ruimtelijke kaderstellende maatregelen nodig zijn om de gebiedsontwikkeling rondom het WHC verder in te vullen.

Kennis- en innovatieagenda

Naast invulling van de kennis- en innovatiethema's door de onderwijs-, practoraat- (expertisepplatform met een onderzoekscomponent, georganiseerd als onderdeel van een mbo-instelling) en lectoraatprogramma's (praktijkgericht onderzoek op wetenschappelijke basis ter verbetering van de kwaliteit van het onderwijs) van het mbo en hbo, stimuleert het college het initiatief om de samenwerking tussen deze instellingen en het wetenschappelijk onderwijs te versterken door het inzetten van haar netwerk. Een Leerstoel Internationalisering in Tuinbouw en een Leerstoel Duurzame Tuinbouw passen hier goed bij. Circulaire economie, energietransitie en klimaatadaptatie kunnen ook op de kennis- en innovatieagenda (komen te) staan.

Fonds Kennis en Innovatie Westland

Het college kiest voor een innovatief Westland: de meest innovatieve glastuinbouwgemeente van Nederland met cross-overs naar andere sectoren. Zo kunnen er verbindingen worden gelegd tussen het Greenportcluster en toerisme en recreatie, en tussen het cluster en de zorg economie (in het kader van gezondheid). In het nieuwe economisch programma 2019-2022 zullen we deze lijn nader uitwerken. In 2019 zal het college de beoogde stimulerende en faciliterende rol van de gemeente rond innovatieve cross-overs mede vormgeven door middel van de programmalijs Kennis & Innovatie. Om concreet invulling te kunnen geven aan het nieuwe economisch programma 2019-2022 richt het college het 'Fonds Kennis en Innovatie Westland' in. Het fonds is gericht op het financieel stimuleren en faciliteren van kennis- en innovatiegerichte activiteiten van de glastuinbouwcluster. Het fond komt in de plaats van de Westland Agenda. Het streven is dat begin 2019 de eerste aanvragen kunnen worden ingediend. Daarbij wordt eveneens gekeken naar de mogelijkheden om de regeling revolverend te maken.

Rol: Faciliteren

Kosten: € 650.000 extra budget voor het fonds 'Kennis en Innovatie Westland'.

Maatregel 37: Greenport West-Holland

Het college is van mening dat Westland in vraagstukken rondom onder meer economie en energietransitie niet eigenstandig kan en moet willen opereren. Samenwerking met andere overheden en het bedrijfsleven, bijvoorbeeld binnen Greenport West-Holland, is cruciaal. Greenport West-Holland is hét samenwerkingsverband van ondernemers, overheden, en onderwijs- en kennisinstellingen. Samen werken deze partijen aan een gezonde, vitale en duurzame toekomst voor het regionale tuinbouwcluster. Dit cluster bevat alle bedrijven en organisaties die actief zijn op het gebied van voeding en sierteelt: van handelaren tot productiebedrijven en van veredelaars tot logistieke bedrijven. De greenport onderzoekt welke acties nodig zijn voor die gezonde, vitale en duurzame toekomst. Ondernemers hebben daarbij de regie; overheden en onderwijs- en kennisinstellingen faciliteren.

Greenport West-Holland bestaat in de huidige vorm sinds 2014, en heeft recent een evaluatie gehouden. Mede op basis daarvan wordt een nieuw meerjarenprogramma 2019–2024 opgezet. Voor Westland is het van belang om samen met de andere betrokken partners actief bij te dragen aan de inhoud van dat nieuwe programma en daarmee de doorontwikkeling van Greenport West-Holland.

Rol: Netwerken

Kosten: Geen extra budget (operationele kosten Greenport West-Holland bestaande middelen)

Maatregel 38: Handhaving thema glastuinbouw

De handhaving thema glastuinbouw wordt geïntensiveerd. Van de gemeente wordt een duidelijke, rechtmatige en rechtszekere koers verlangd. Dit kan door bestaand beleid op eenduidige wijze voort te zetten en uit te voeren, nieuw beleid te maken, bestaand beleid anders te accentueren (bijvoorbeeld in prioriteiten of te concretiseren) of ruimtelijke keuzes te maken (bijvoorbeeld herdefiniëring van 'duurzame glastuinbouwgebieden').

Het is de ambitie om herstructurering en modernisering van de glastuinbouw verder aan te sporen. Om strijdig gebruik en speculatie van tuinbouwgrond tegen te gaan (en daarmee onder andere de herstructurering en het optimaal ruimtegebruik te belemmeren), is handhaving op basis van de geldende bestemmingsplannen noodzakelijk. Dit zal consequent worden uitgevoerd.

Wij werken verder vanuit de bestaande lijnen a) sturen via bestemmingsplannen en b) slechten van obstakels. Wij investeren in onderzoek naar concrete gevolgen energietransitie en marktontwikkeling en anticiperen zoveel mogelijk op de consequenties daarvan bij aanleg en vervanging van boven- en ondergrondse infrastructuur. Wij hebben structureel overleg met de marktsector (o.a. LTO-glaskracht) op het terrein van nieuwe ontwikkelingen. Hierbij komt ook eventueel nieuw instrumentarium om deze ontwikkelingen te ondersteunen aan bod. Daarnaast creëert de gemeente een uitwisselingsplatform en -agenda met de marktsectoren en kennisinstituten. Verder zetten we actief in op het overheidsinstrumentarium 'bestemmingsplannen en handhaving'.

Vanaf 2019 werken we structureel aan het minimaliseren van strijdigheden. Dit geldt voor zowel handhaving als legalisatie. We handhaven daarbij ook als er geen directe herstructureringscase is. De gemeente trekt drie collegeperiodes (2018 t/m 2030) uit om zowel bestaande als nieuwe strijdigheden aan te pakken en op te lossen.

Rol: Faciliteren en reguleren

Kosten: € 450.000 extra budget structureel

b) Toekomstgerichte werklocaties

Maatregel 39: Agrologistieke bedrijventerreinen

Na 2020 wordt er een tekort aan bedrijventerreinen voorzien. Om aan de groeiende vraag te voldoen wil het college daarom uitbreiding van agrologistieke bedrijventerreinen zoals ABC Westland faciliteren. Uitbreiding van deze terreinen hangt samen met de grote ruimtedruk in Westland. Er moeten op het vlak van ruimtelijke invulling van het gebied keuzes worden gemaakt. Daarnaast moet er een integrale afweging worden gemaakt in relatie tot de multimodale bereikbaarheid van potentiële locaties en het zo duurzaam mogelijk realiseren daarvan.

Ruimtevrage

Uit een behoefteraming waarin de economische ontwikkelingen en koers wordt meegenomen, moet blijken hoe groot de daadwerkelijke ruimtevrage is. Deze ruimtevrage zal vervolgens worden vertaald naar mogelijke locaties. De behoefteraming zal in het najaar van 2018 worden uitgevoerd door een extern bureau. Ook worden verkeersonderzoeken gedaan om mogelijke locaties te kunnen beoordelen. Voor zowel de raming als de onderzoeken zijn reeds reguliere middelen voorzien. Aanleg van nieuwe terreinen kan dan vanaf 2020 plaatsvinden. De eventuele kosten van aanleg voor de gemeente zijn pas te bepalen naar aanleiding van de behoefteraming en een keuze voor het ontwikkelen van bepaalde locaties.

Rol: Regisseren en reguleren

Kosten: Geen extra budget

Maatregel 40: Aantrekkelijke dorpscentra

Het college wil samen met de winkeliersverenigingen en markt- en horecaondernemers de levendigheid, aantrekkelijkheid en veiligheid in de winkelgebieden verder verbeteren. Met onder andere MKB Westland stellen we daarvoor een investeringsagenda (strategie en uitvoering) op, gebaseerd op een profiel per dorp. Daarbij kunnen bijvoorbeeld bereikbaarheid, parkeren en cameratoezicht aan de orde komen. Het bedrijfsleven is hierbij nadrukkelijk aan zet. Om concreet invulling te kunnen geven aan de ambities levendige dorpen richt het college een Fonds MKB in. Het fonds komt in de plaats van het MKB-investeringsfonds. Het MKB in Westland draagt daarbij zelf actief projecten aan die in aanmerking kunnen komen voor een bijdrage vanuit dit fonds. Cofinanciering door het bedrijfsleven is daarbij een nadrukkelijke voorwaarde. De programmalijs MKB zal voor het fonds inhoudelijk nog specifiek worden beschreven op basis van het nieuwe economisch programma 2019-2022 dat in het najaar 2018 vorm krijgt. Het streven is dat begin 2019 de eerste aanvragen kunnen worden ingediend. Daarbij wordt eveneens gekeken naar de mogelijkheden om de regeling revolverend te maken. Voor 2019 stelt het college € 350.000 beschikbaar voor het Fonds MKB.

Rol: Faciliteren

Kosten: € 350.000 extra budget incidenteel voor het Fonds MKB

Maatregel 41: Opstellen vestigingsbeleid

Voor het aantrekken en behoud van innovatieve bedrijven in Westland zal een nieuw vestigingsbeleid worden ontwikkeld.

Een vooruitstrevend vestigingsbeleid, waarbij de kracht van het greenportcluster en daarmee de gehele economische keten nadrukkelijk wordt benut, plaveit de weg naar een duurzame circulaire economie. In Westland is plek voor een functioneel en gevarieerd cluster van bedrijven die elkaar kunnen gebruiken en versterken. Binnen een circulaire economie hebben zowel ondernemer als omgeving het beste toekomstperspectief. Hiermee wordt een solide basis voor economische en duurzame ontwikkeling gegarandeerd.

In het kader van een goed vestigingsklimaat is ook het versterken van de service en de dienstverlening aan (startende) ondernemers van belang. Dat betekent investeren in integrale dienstverlening vanuit de ambtelijke organisatie voor de Westlandse ondernemers, groot en klein. De behoefte aan toenemende flexibiliteit, experimenteerruimte, snelheid en maatwerk vraagt om een klantgerichte benadering waarbij kernwaarden als openheid, duidelijkheid en snelheid centraal staan vanuit een actieve en verbindende rol. Bedrijven, (startende) ondernemers en ZZP-ers moeten zich vooral bezig kunnen houden met ondernemen. Voor de ondernemers moeten de randvoorwaarden hiervoor helder en makkelijk vindbaar en toepasbaar zijn. Dienstverlening is daarnaast ook weten wat er speelt bij bedrijven en organisaties en dit meenemen in de besluitvorming en het oplossen van problemen. Strategisch accountmanagement speelt daarbij een belangrijke rol

Het nieuwe vestigingsbeleid zal worden opgenomen in de nieuwe economische agenda voor Westland voor de periode 2019-2022.

Rol: Regisseren en netwerken

Kosten: Geen extra budget

c) Diversificatie van de Westlandse economie

Maatregel 42: Uitwerking Kust

In 2019 gaat in ieder geval gewerkt worden aan het aanpassen van de parkeerterreinen aan de kust en het verbeteren van de inrichting van de strandslagen. De aanpassingen aan de parkeerterreinen vinden plaats aan de hand van besluitvorming in 2018 over de toekomst van het betaald parkeren aan de Westlandse Kust.

Rol: Regisseren

Kosten: De investering die hiermee gemoeid is bedraagt € 1,4 miljoen met een bijbehorende kapitaallast die oploopt naar € 112.000 in 2022.

Maatregel 43: Verblijfs- en vaarrecreatie

Om meer mensen te laten kennismaken met Westland onderzoeken wij de mogelijkheden om verblijfsrecreatie een impuls te geven. Het onderzoek leidt tot een Plan van Aanpak Verblijfsrecreatie. Daarnaast blijven wij inzetten op het toegankelijk maken van de gemeente voor de vaarrecreatie. Ook blijven wij betrokken bij het platform recreatie en toerisme 'Bezoek Westland'. De 'Bloemenlijn' van NBTC Holland Marketing wordt met het platform besproken.

Rol: Faciliteren

Kosten: Dekking uit bestaande middelen

Energie, klimaat en groen

Westland op een verantwoorde manier doorgeven aan volgende generaties. Dat is wat dit college voor ogen heeft. De klimaatverandering stelt ons voor een grote opgave. Wij bevinden ons derhalve midden in een grootschalige transitie van fossiele naar hernieuwbare energiebronnen. Als de uitstoot van broeikasgasen niet snel wordt teruggedrongen komt de leefbaarheid van onze aarde onder druk te staan. Willen wij in Westland prettig blijven leven en wonen dan moet er de komende jaren veel gebeuren. Het college neemt in het verduurzamen van onze samenleving nadrukkelijk zijn verantwoordelijkheid. De voornaamste doelstellingen zijn opgenomen in het Klimaatakkoord van Parijs, namelijk dat de aarde maximaal 1,5 °C mag opwarmen. Voor Nederland betekent dit dat er in 2030 49% minder CO₂ moet worden uitgestoten dan in 1990. De brede opgave uit het Klimaatakkoord raakt de komende jaren in ieder geval wonen, bereikbaarheid, leefomgeving en de energietransitie.

a) Energietransitie

Maatregel 44: Westland Energieakkoord (WEA)

In het tweede kwartaal van 2019 levert de gemeente haar Westland Energieakkoord op: een realistisch en ambitieus strategisch plan hoe Westland en haar lokale stakeholders de koers en prioriteiten bepalen in de energietransitie. Inclusief welke rol de partijen hebben, wat de kosten zijn en wat de impact is op de doelstelling. Op basis van dit akkoord stelt de gemeente in 2019 haar werkprogramma op voor de komende jaren. Het is ons uitgangspunt dat stakeholders dienen te weten waar ze aan toe zijn en in de gelegenheid moeten worden gesteld kansen te pakken als die zich voordoen. De gemeente informeert, biedt koppelkansen, verwijst naar experts en wijst stakeholders op eventuele subsidiemogelijkheden. Voor 2019 is het streven om vijf tot tien pilots te faciliteren onder bewonersgroepen, utiliteitsbouw, VvE's en wooncorporaties. We pakken dit thema energietransitie niet alleen lokaal, maar ook regionaal op.

Wij gaan voor de gemeentelijke gebouwen de komende jaren gefaseerd een energiescan uitvoeren en op basis daarvan maatregelen treffen.

Rol: Regisseren
Kosten: € 650.000 extra budget incidenteel + voor de energiescan gemeentelijke gebouwen
vooralsnog een bedrag van € 0,5 miljoen met en bijbehorende kapitaallast die
oploopt naar € 27.000 in 2022.

Maatregel 45: Geothermie en restwarmte

Voor de gemeente Westland hebben restwarmte en warmtewinning door middel van geothermie prioriteit. De gemeentelijke rol in Geothermie is hierin eventueel garant staan. Per businesscase maakt het college daarin een afweging. Daarnaast werken we het koppelen van warmtenetten verder uit in samenwerking met de betrokken warmteleveranciers en netbeheerders. We streven naar het realiseren van vier extra geothermieboringen in Westland in 2020.

Rol: Faciliteren
Kosten: Geen extra budget, te dekken uit gereserveerde middelen Westland Agenda

b) Klimaat

De klimaatverandering leidt, ook in Westland, tot toenemende wateroverlast, meer hitte en droogte. De biodiversiteit neemt af en verschillende soorten planten en dieren verdwijnen. De bodemdaling in grote delen van Westland versterkt de effecten van wateroverlast. Dit vraagt om maatregelen zoals extra waterberging, terugdringen van de versterking (verhard oppervlak) en meer kwalitatief groen in de bebouwde omgeving.

**Maatregel 46: Waterberging & klimaatadaptatie - Innovatieve maatregelen
nieuwbouw**

Ontwikkelaars van nieuwbouwwijken worden verplicht gesteld innovatieve maatregelen te nemen voor hitte, droogte en goede afwatering en waterberging op locatie. De gemeente is hierin regulerend. Enerzijds door het stellen van kaders en beleid, anderzijds als verbinder, stimulator en facilitator. In het nieuwe gemeentelijk beheerkader afvalwater (besluitvorming 2018) worden voor zowel de bestaande als de nieuwe situatie richtlijnen gegeven voor water. Om de innovaties te realiseren worden ook de mogelijkheden binnen lopende projecten beschouwd.

Conform overheidsregelgeving voert de gemeente in 2018 stresstesten uit rond de thema's wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. Op basis daarvan stellen we in 2020 een maatregelenpakket voor waarin expliciet gekeken wordt naar de rol van groen in relatie tot klimaatadaptatie. Met dit klimaatadaptatieplan en het bijbehorende uitvoeringsprogramma wil het college klimaatadaptatie breed verankeren in ruimtelijk en beheerbeleid.

In het verleden hebben Hoogheemraadschap Delfland en de gemeente Westland veel geïnvesteerd in maatregelen om wateroverlast te voorkomen. In toenemende mate wordt duidelijk dat de overheden het niet alleen kunnen. De grenzen van onze mogelijkheden en van het (water)systeem in de openbare ruimte zijn nagenoeg bereikt. Ook de inwoners en perceeleigenaren hebben een eigen verantwoordelijkheid in het anticiperen op klimaatverandering. Investerings door de overheden zullen in de toekomst daarom samen moeten vallen met investeringen en maatregelen door eigenaren in, aan en rond hun panden. Dit vraagt om een gedegen communicatiestrategie en inzet op bewustwording.

Rol: Reguleren, stimuleren, faciliteren
Kosten: € 300.000 extra budget structureel en voor de aanleg van calamiteitenbergingen
ramen wij een investering van € 7,2 miljoen waarbij de kapitaallast oploopt naar
€98.000 in 2022.

Maatregel 47: Wateroverlast

Wij willen de gevolgen van wateroverlast en droogte in de toekomst beperken en, binnen de mogelijkheden van de gemeente, de oorzaken ervan wegnemen. De gemeente is samen met Hoogheemraadschap Delfland verantwoordelijk voor het aanpakken van de waterproblemen met het glastuinbouwbedrijfsleven als de derde procespartner. De gemeente kiest hier voor een regulerende rol. Daarvoor hebben we de volgende instrumenten voor handen: het Waterplan, de watersysteemanalyses, de Watertoets en een visie op de ondergrond. In de praktijk worden al projecten uitgevoerd, zoals het aanbrengen van calamiteiten-bergingen, het gebiedsproces Kralingerpolder en COASTAR.

Verder zorgt de gemeente als regisseur voor goede waterafvoer en waterberging bij ieder nieuwbouw(wijk)project. Wij zetten ons netwerk in om partijen zoals LTO en HDD bij de oplossingen te betrekken. Ook richten we het beheerinstrumentarium in - zoals de beheerkaders, het klimaatplan en het programma van standaarden (voor gebiedsontwikkeling) - en brengen we met de stresstest en de risicodialoog de problemen in beeld.

Op de bestaande knelpunten zetten we structureel in voor 2019 en de navolgende jaren. Ook maatregelen uit het klimaatplan, het waterplan en de risicoanalyse zullen na 2019 uitgevoerd dienen te worden. Om problemen in bestaande wijken aan te pakken zullen we naar verwachting op basis van verkregen inzichten ook na 2019 additioneel budget en mankracht beschikbaar moeten stellen.

Rol: Reguleren

Kosten: € 50.000 extra budget structureel

c) Groen

Groen heeft veel belangrijke functies. Het heeft een bufferend vermogen voor geluid, water en hitte in de zomer en isoleert in de winter. Daarnaast versterkt groen de biodiversiteit en natuurwaarden, verhoogt de vastgoedwaarde in de woonomgeving en bevordert de gezondheid. Binnengroen vermindert stress en bevordert de concentratie. In een groene omgeving is men ook meer buiten en actiever. En het sociale klimaat wordt weer bevorderd door ontmoetingen buiten.

Deelvisie Groen/Blauw

Vergroening is de laatste jaren veelal aan de markt overgelaten. Op basis van losse projecten zijn geen harde richtlijnen neergezet. Daardoor is het groen veelal ondergeschikt geweest aan andere meer winstgevendende ruimte-invulling. Het college wil de komende periode daarom echt op vergroening als thema inzetten. Daarmee zorgen we niet alleen voor een betere klimaatadaptatie (door onder meer het ontharden van de grond en het tegengaan van hittestress), maar ook voor een betere luchtkwaliteit en meer biodiversiteit. Hiertoe stellen we de deelvisie Groen/Blauw op als input voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma (zie Goed toeven). Ook zorgen we voor uitbreiding van het Prinsenbos. Maar let wel: vergroening van de leefomgeving moet wél een gezamenlijke opgave zijn voor gemeente, bewoners en bedrijven.

Betere balans

We streven naar een betere balans tussen beschikbare middelen en de maatschappelijke en economische opbrengst van groen in de leefomgeving. Door een betere balans borgen we de kwaliteit van de leefomgeving in Westland. Er zijn in dit kader een veertigtal projecten geselecteerd op het gebied van groen, spelen, recreëren, ontmoeten en sporten. Het overgrote deel van deze projecten worden in 2018 en 2019 afgerond.

Rol: Faciliteren en regisseren

Kosten: Geen extra budget

Bereikbaarheid

De bereikbaarheid van Westland staat onder grote druk. Daardoor is de doorstroming van het verkeer een voortdurend punt van aandacht. Nu en in de toekomst. De huidige verkeersintensiteiten zorgen voor een hoge belasting van de wegen. Deze neemt door de groei van het aantal inwoners, de economie en de toenemende productie in de glastuinbouw verder toe. Om de capaciteit van de aansluitingen op de rijks-, provinciale en gemeentelijke wegen te vergroten werken wij nauw samen met de ketenpartners.

Maatregel 48: Mobiliteitsvisie Westland 2030, met doorkijk naar 2040

Bereikbaarheid vraagt om een andere 'mindset': we moeten anders gaan kijken naar de benutting van infrastructuur en op zoek naar innovatieve oplossingen. Dit moet tot uiting komen in de Mobiliteitsvisie Westland 2030. Deze visie vormt de basis voor het door de gemeente op te stellen Programma Bereikbaar Westland 2019-2022, de omgevingsvisie en omgevingsplannen. Deze bieden de mobiliteitskaders voor de beleidsplannen, integrale gebiedsuitwerkingen en plannen voor gebiedsontwikkeling. De gemeente stelt de mobiliteitsvisie in samenwerking met de ketenpartners en de stakeholders op. Gezien het belang starten we in de tweede helft van 2018 zodat de visie in de eerste helft van 2019 kan worden vastgesteld.

Om invulling aan de bereikbaarheidsopgaven te kunnen geven, is ook opwaardering van de huidige beleidsfunctie en extra capaciteit nodig. Zo is er op basis van de werkvoorraad voor 2019 en de programmatische aanpak op korte termijn behoefte aan tijdelijke programmamedewerkers.

Rol: Regisseren

Kosten: € 240.000 extra budget, incidenteel

Maatregel 49: A4 veilingroute A20

Het snel verbeteren van de doorstroming op de veilingroute is essentieel voor de bereikbaarheid van Westland. Samen met het Rijk en de regio werken wij aan de uitwerking van de integrale gebiedsuitwerking Greenport 3.0. Daarin brengen we de benodigde korte- en (middel)langetermijnmaatregelen in beeld. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2019 € 200.000. Hierin zijn ook de kosten voor de in 2019 te houden pilots met kortetermijnmaatregelen opgenomen. Na akkoord van het Rijk en de regio eind 2019, kunnen we met de verdere uitwerking en realisatie van deze maatregelen beginnen.

Rol: Regisseren

Kosten: € 200.000 extra incidenteel

Maatregel 50: Wippolderlaan Westlandvariant

Een snelle verbetering van de doorstroming op de Wippolderlaan is noodzakelijk voor de bereikbaarheid van Westland. Op grond van het recent doorlopen burgerparticipatietraject is naast de Bestemmingsplanvariant ook de Westlandvariant uitgewerkt. Einde 2018 vindt hierover de bestuurlijke besluitvorming plaats. Aansluitend kunnen we met de verdere uitwerking en realisatie starten.

Rol: Regisseren

Kosten: Ter dekking van een deel van de meerkosten van de Westlandvariant bedraagt de eenmalige bijdrage van de gemeente Westland 7,6 miljoen.

Maatregel 51: Opstellen visie Centrale As

Een derde onmisbare route is de Centrale As (Poeldijk, Naaldwijk, Westerlee A20). Door de nabijgelegen gebiedsontwikkelingen, bedrijventerreinen en de komst van R-net lijn 36 neemt de verkeersdruk hier verder toe en zijn verkeersmaatregelen noodzakelijk. Om deze voor zowel de korte- als de (middel)langetermijn te kunnen realiseren is een integrale visie van gemeente en ketenpartners nodig.

Rol: Regisseren
Kosten: Geen extra budget

Maatregel 52: Opstellen verkenningen twee metropolitane fietspaden

We willen op korte termijn de woon- en werkgebieden in het Westland en de regio korter, sneller, veiliger en comfortabeler met elkaar verbinden. Daarom starten de gemeenten en de MRDH in de tweede helft van 2018 met het verkennen van twee deels in het Westland liggende regionale metropolitane fietsroutes. Het gaat om de routes Naaldwijk/Maassluis/Rotterdam CS en Naaldwijk/Den Haag CS. Op grond van de resultaten worden de tracés met de benodigde maatregelen einde 2019 bepaald. We gaan ze in de jaren daarna gezamenlijk uitwerken en realiseren.

Rol: Regisseren
Kosten: € 100.000 extra budget incidenteel (dekking uit reserve verkeersgelden)

Maatregel 53: Verkeersonderzoeken en maatregelenpakketten dynamisch verkeersmodel

Voor het slim, efficiënt en in samenhang bepalen van de op korte- en (middel)langetermijn benodigde bereikbaarheidsmaatregelen voor het gehele Westland stelt de gemeente samen met Rijk en regio het dynamisch verkeersmodel Westland op. Hiermee kunnen we in combinatie met te houden verkeersonderzoeken in 2019 samenhangende maatregelenpakketten opstellen en jaarlijks actualiseren.

Rol: Regisseren
Kosten: € 150.000 extra budget, incidenteel (dekking uit reserve verkeersgelden)

Maatregel 54: Verlengen bestemmingreserve regionale verkeersprojecten

Per 1 januari 2018 is de gemeentelijke inwonersbijdrage voor regionale verkeersdoeleinden aan de MRDH voor alle MRDH-gemeenten vervallen. Om toch gemeentelijke projecten te kunnen blijven financieren heeft de gemeenteraad van Westland besloten de jaarlijkse bijdrage aan de MRDH van € 953.000,- voor 2018 als Reserve/Voorziening Regionale verkeersdoeleinden te bestemmen. Omdat de kortetermijnaanpak zeker tot 2022 doorloopt is het ter dekking van de kosten van de bijbehorende maatregelen essentieel om dat bedrag voor 2019 en de jaren erna te blijven doteren in deze reserve. Dit biedt niet alleen dekking voor gemeentelijke projecten maar ook voor (co)financiering van (toekomstige) Westlandse projecten met andere partners, zoals het Rijk, de MRDH en de provincie Zuid-Holland. Op grond van het Programma Bereikbaar Westland 2018-2022 stellen we jaarlijks een bestedingsplan op. Voor de huidige bestuursperiode geven wij hieraan invulling door zowel in 2019 als in 2021 een bedrag van € 1,9 miljoen in de reserve verkeer te storten

Rol: Regisseren
Kosten: € 953.000 extra budget, structureel.

Maatregel 55: Voorzieningen R-net lijn 36

Zomer 2019 start R-net lijn 36. Om deze buslijn sneller en vaker te kunnen laten rijden zijn aanpassingen aan de verkeerslichteninstallaties, infrastructuur en smart mobility maatregelen nodig. Ook moeten de halteplaatsen aangepast, stallingsvoorzieningen voor fietsen vergroot en verbeterd, en de bereikbaarheid verbeterd worden. Westland realiseert deze voorzieningen samen met de provincie Zuid-Holland en de MRDH.

Rol: Regisseren
Kosten: € 500.000 extra budget investering.

Maatregel 56: *Aanpassen bushaltes MRDH-bus concessie Haaglanden Streek*

Zomer 2019 start de nieuwe MRDH-bus concessie Haaglanden Streek. Op grond hiervan gaat het naar verwachting in eerste instantie om beperkte aanpassingen van de halteplaatsen en bijbehorende voorzieningen.

Rol: Regisseren

Kosten: Het extra investeringsbedrag wordt geschat op € 400.000.

Maatregel 57: *Infrastructurele maatregelen tijdens gebiedsontwikkeling*

Om de bereikbaarheid tijdens de realisatie van de gebiedsontwikkelingen te garanderen, zijn in de periferie van gebiedsontwikkelingen extra maatregelen nodig.

Rol: Regisseren

Kosten: Hiervoor is naar verwachting structureel € 80.000 extra budget nodig.

Maatregel 58: *Coördinatie weg- en ondergrondse werkzaamheden*

De komende jaren voeren zowel de gemeente als de provincie meerdere infrastructuurle en ondergrondse (kabels en leidingen) werken uit. Wij coördineren de planning van projecten en voeren regie op maatregelen die veilig weggebruik bij het uitvoeren van boven- en ondergrondse werkzaamheden garanderen. Alles in goed overleg met uitvoeringspartijen als de provincie, het hoogheemraadschap, aannemers en kabel- en leidingbedrijven. Ook na 2019 zetten we deze koers voort. Gezien de opgave die voorligt is vanuit de gemeente extra capaciteit nodig.

Rol: Regisseren

Kosten: € 50.000 extra budget structureel

Financieel overzicht hoofdstuk 4 'Welvarend Westland'

	Welvarend Westland	2019	2020	2021	2022
	Omschrijving	bedragen * € 1.000			
36	Fonds kennis en innovatie Westland	650			
38	Handhaving thema glastuinbouw	450	450	450	450
40	MKB - fonds	350			
42	Kustvisie: parkeerterrein / strandslagen € 1,4 miljoen	2	86	114	112
44	Westland Energieakkoord	650			
46	Energiescan / Duurzaam Meerjarenonderhoudsprogramma		4	24	27
46	Klimaatadaptatie	300	300	300	300
46	Wateroverlast calamiteitenberging € 7,2 miljoen			42	98
47	Wateroverlast	50	50	50	50
54	Zettingsproblematiek De Lier: riolering en wegen € 7,0 mln.	0	57	85	129
48	Opstellen Mobiliteitsvisie Westland 2030 (120K in 2018)	120			
49	A4 veilingroute A20	200			
50	Wippolderlaan Westlandvariant			1	2
52	Opstellen verkenningen 2 metropolitane fietspaden	100			
52	Dekking uit reserve verkeersprojecten	-100			
53	Verkeersonderzoeken en maatregelenpakketten dynamisch verkeersmodel	150			
53	Dekking uit reserve verkeersprojecten	-150			
54	Verlengen bestemmingreserve regionale verkeersprojecten	1.906	0	1.906	0
55	Voorzieningen R-net lijn 36	0	10	10	31
56	Aanpassen bushaltes MRDH-bus concessie Haaglanden Streek	0	0	0	7
57	Integrale infra buiten grenzen bestemmingsplannen	80	80	80	80
58	Coördinatie weg- en ondergrondse werkzaamheden	50	50	50	50
	TOTAAL	4.808	1.087	3.112	1.336

5. Recapitulatie financiën

Dit uitvoeringsprogramma 2019 vormt een belangrijke aanvulling (en daarmee wijziging) op de aangeboden begroting 2019-2022 “bestaand beleid”. Deze documenten dienen dan ook in nauwe samenhang te worden gezien. De financiële consequenties van dit uitvoeringsprogramma zijn verwerkt in de 1^e begrotingswijziging 2019. Dit onderdeel schetst het overkoepelende, financiële beeld. Tevens bieden wij een dekkingsplan aan waarmee er, ook na de nieuwe ambities, sprake blijft van een sluitende meerjarenraming.

Startpositie: begroting bestaand beleid

De begroting 2019-2022 is opgesteld als “begroting bestaand beleid”. Via de Kadernota 2019 is de raad op 10 juli 2018 reeds geïnformeerd over de verwachte saldi in de diverse jaarschijven. Rekening houdend met het amendement om te sturen op een overschot van € 1,0 miljoen, is er sprake van de onderstaande, batige “besteedbare” saldi in alle jaarschijven.

Bedragen * € 1.000,--

	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting bestaand beleid 2019-2022	1.504	2.052	925	1.376

Financiële context

Door jaren van economische recessie en daarmee gepaard gaande bezuinigingen zijn (belangrijke) keuzes in het verleden uitgesteld. Daar waar urgentie om maatregelen vroeg, is soms noodgedwongen gekozen voor tijdelijke/incidentele dekking. Het vorige college wees in de begroting 2018-2021 op de belangrijke opgaven die zij voor de komende jaren zagen. Het werd passend gevonden om de (ingrijpende) keuzes die daarvoor nodig zijn, aan een nieuw bestuur over te laten. Samen met een aantal nieuwe ontwikkelingen ligt er nu de uitdaging om de onderwerpen waaraan die keuzes verbonden zijn in de huidige bestuursperiode te maken. Keuzes die stevige financiële consequenties hebben en waarbij één ding zeker is: de middelen ontbreken om al die onderwerpen op te pakken. Een eerste inventarisatie leverde alleen aan investeringsambities al een bedrag van ruim € 100 miljoen op! Dit vergt een zorgvuldige afweging die wij in een aantal participatieve processen willen maken. Dit uitgangspunt vormt een belangrijke leidraad voor de ambities zoals wij die in dit uitvoeringsprogramma opnemen.

Nieuwe ambities

Het voorliggende uitvoeringsprogramma schetst de ambities die wij in 2019 willen realiseren. Aan deze ambities is ook inzet van financiële middelen verbonden. Deze zijn in dit document per maatregel opgenomen en aan het eind van ieder hoofdstuk in een tabel gepresenteerd. Dit leidt tot het totaalbeeld zoals in onderstaande tabel opgenomen:

Bedragen * € 1.000,--

	2019	2020	2021	2022
Bevlogen besturen	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Goed toeven	-2.017	-389	-158	-190
Sterke Samenleving	-441	-146	-251	-462
Welvarend Westland	-4.808	-1.087	-3.112	-1.336
Totaal uitvoeringsprogramma 2019	-10.066	-4.422	-6.321	-4788

Overige wijzigingen

Naast de ambities zoals opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2019 is er sprake van een aantal overige ontwikkelingen met een effect op de financiële positie. Deze zijn eveneens in de 1^e begrotingswijziging verwerkt. Onderstaande tabel geeft het saldo van de mutaties weer.

Bedragen * € 1.000,--

	2019	2020	2021	2022
Overige mutaties	527	-45	280	270
Totaal overige mutaties	527	-45	280	270

Voor een gedetailleerde weergave verwijzen wij naar de begrotingswijziging. Onderstaand worden de financieel omvangrijkste mutaties in beeld gebracht (> € 50.000).

Bedragen * € 1.000,--

	2019	2020	2021	2022
1. Lagere energiekosten	75	75	75	75
2. Onderzoek bodemverzakking De Lier		-150		
3. Verkiezingen	-100			
4. Veilig thuis	-126	-126	-126	-126
5. ISK onderwijs	-128	-65		
6. Bijdrage stafbureau Arbeidsmarkt	-57	-57	-57	-57
7. Hogere bijdrage Veiligheidsregio	-54	-54	-54	-54
8. Vervanging middelen gladheidsbestrijding		-10	-20	-30
9. Verkoop gemeentekantoor 's-Gravenzande	600			
10. Meeropbrengst ozb	350	350	350	350
11. Vervallen storting reserve afval	0	0	120	120
12. Diverse kleine mutaties	-33	-8	-8	-8
Totaal	527	-45	280	270

Ad 1. Lagere energiekosten

Door een meer duurzaam gebruik vallen de energiekosten lager uit.

Ad.2 Onderzoek bodemverzakking De Lier

Eerder zijn middelen toegekend om verzakkingen in De Lier in kaart te brengen. Deze aanpak is volgens een twee punten systematiek opgepakt; wegnemen van hinder en overlast én oorzaak en monitoring van locaties. Voor volledige implementatie van het monitorsysteem zijn additionele middelen nodig.

Ad 3. Verkiezingen

Diverse wetswijzigingen, een strakkere Ministeriele sturing op de verkiezingsorganisatie en het doorvoeren van diverse professionaliseringsslagen leiden tot een hoger benodigd budget voor verkiezingen. Meerjarig heroverwegen wij het huidige aantal stembureaus zodat wij op dit moment nog geen structureel extra bedrag ramen.

Ad 4. Veilig thuis

Dit betreft een verhoging van de gemeentelijke bijdrage vanwege gewijzigde systematiek van berekenen deelnemersbijdrage en extra activiteiten in het kader van Veilig Thuis.

Ad 5 ISK onderwijs (internationale schakelklas)

Het betreft hier een schakelklas voor leerlingen die onvoldoende Nederlands spreken. De ISK is gestart in zomer 2016 en er zijn 3 volle groepen. Gezien de verwachting dat er de komende periode met name gezinsherenigingen plaatsvinden binnen de taakstelling statushouders, dient de ISK te worden voortgezet.

Ad 6. Bijdrage stafbureau Arbeidsmarkt

Dit jaar (2018) is er door de gemeententen vanuit ZHC besloten om de ondersteuning vanuit het stafbureau te beëindigen. De kosten van het stafbureau moeten nu door een beperkter aantal gemeenten opgebracht worden wat leidt tot het gevraagde extra bedrag.

Ad 7. Hogere bijdrage Veiligheidsregio

Betreft een hogere bijdrage als gevolg van een hoger aantal inwoners

Ad 8. Vervanging middelen gladheidsbestrijding

Betreft additioneel benodigd bedrag om middelen gladheidsbestrijding te vervangen.

Ad 9. Verkoop gemeentekantoor 's-Gravenzande

Verwachte verkoopopbrengst 's-Gravenzande waarbij rekening is gehouden met verrekening van kosten.

Ad. 10 meeropbrengst ozb

Op basis van recente jurisprudentie is de verwachte lagere opbrengst als gevolg van de zogenaamde "dijken-vrijstelling" minder dan verwacht. Meerjarig is er ook sprake van een hogere WOZ-waarde wat leidt tot een hogere opbrengst.

Ad 11. Vervallen storting reserve afval

Met de tariefsverhoging voor afval zoals in dit uitvoeringsprogramma vastgesteld, is de in de begroting bestaand beleid opgenomen storting in de reserve vanuit de algemene middelen niet langer noodzakelijk.

Naast de bovengenoemde mutaties bestaat dit onderdeel van de wijziging uit een aantal budgettaire neutrale wijzigingen waarvan de belangrijkste zijn:

- Aanpassing lasten en baten binnen de gesloten circuits (afval- en riool);
- Aanpassing/verschuiving van een aantal budgetten beheer openbare ruimte binnen het totale onderhoudsbudget;
- Uitbreiding schoolmaatschappelijk werk/bevorderen kunst- en cultuurdeelname voor diverse doelgroepen binnen bestaande budgetten Sociaal Domein.

Financieel totaalbeeld

De bovenstaande ontwikkelingen leiden samenvattend tot het onderstaande financiële totaalbeeld.

Bedragen * € 1.000,--

	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting bestaand beleid 2019-2022	1.504	2.052	925	1.376
Bevlogen besturen	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Goed toeven	-2017	-389	-158	-190
Sterke Samenleving	-441	-146	-251	-462
Welvarend Westland	-4.808	-1.087	-3.112	-1.336
Totaal uitvoeringsprogramma 2019	-10.066	-4.422	-6.321	-4.788
Overige mutaties	527	-45	280	270
Totaal overige mutaties	527	-45	280	270
Saldo begroting 2019-2022 na wijzigingen	-8.035	-2.415	-5.116	-3.142

De uitvoering van de nieuwe ambities en aantal overige ontwikkelingen leiden tot negatieve begrotingssaldi die variëren van een tekort van € 8 miljoen in 2019, € 2,4 miljoen in 2020, € 5,1 miljoen in 2021 en € 3,1 miljoen in 2022.

Dekkingsvoorstel

Wij hechten waarde aan een financieel perspectief op maat: er is sprake van een evenwichtige financiële positie waarmee de gewenste ambities uitgevoerd kunnen worden. Een financieel sluitende meerjarenraming vormt daarvoor een belangrijk uitgangspunt. Om een sluitende meerjarenraming te bereiken, is het volgende dekkingvoorstel opgesteld:

Bedragen * € 1.000,--

	2019	2020	2021	2022
1. Vervallen amendement sturen op een overschot	1.000	1.000	1.000	1.000
2. Inzet deel gereserveerd accres IBP - gemeentefonds	1.000	1.000	1.000	1.000
3. Meeropbrengst leges Wabo	1.000	1.000	1.000	1.000
4. Investerings (oud voor nieuw)	225	415	495	555
5. Aanvulling fonds Bereikbaarheid vanuit incidentele middelen	1.900		1.900	
6. Dekking incidentele uitgaven 2019 uit Algemene Reserve	3.150			
Totaal	8.275	3.415	5.395	3.555

Ad 1: sturen op een overschot van € 1 miljoen

De financiële positie van de gemeente is in de afgelopen jaren verbeterd. Het eigen vermogen is toegenomen en de schuldpositie gedaald. Ook is sinds lange tijd de weerstandratio 1,0 zonder dat een deel van de Reserve Financiële Soliditeit daarvoor geoormerkt hoeft te worden. Deze ontwikkelingen maken het naar onze mening niet langer noodzakelijk om via het sturen op een overschot Eigen Vermogen verder te versterken. Jaarlijks zullen wij bij een eventueel batig saldo van de jaarrekening het verder versterken van het Eigen Vermogen bezien. Dit bedrag kan ten gunste komen aan ontwikkelingen in de Westlandse samenleving.

Ad 2: inzet deel gereserveerd accres IBP-gemeentefonds

Zoals aangegeven in de Kadernota 2019 hebben wij het extra accres gemeentefonds dat ontvangen wordt als gevolg van het nieuwe regeerakkoord (vertaald in het Interbestuurlijke Programma, IBP) gereserveerd voor uitgaven IBP/risico's in het Sociale Domein.

Het gaat hier om in totaal € 4 miljoen. Gelet op de maatregelen die wij in het Uitvoeringsprogramma 2019 voorstellen, kan ter dekking vanuit dat bedrag € 1 miljoen vrijvallen.

Ad 3. Meeropbrengst leges Wabo

Door de aantrekkende economie neemt ook het aantal vergunningaanvragen voor de Wabo fors toe. Hierdoor wordt ook een hogere legesopbrengst gerealiseerd. Hoewel op langere termijn moeilijk te voorspellen is hoe die ontwikkeling zich voortzet, achten wij het mogelijk om een meeropbrengst van € 1,0 miljoen op te nemen.

Ad 4. Investeringsen

Ons uitgangspunt is dat we alleen nieuwe investeringen opvoeren als deze dekking hebben vanuit vrijvallende kapitaallasten van reeds in de begroting opgenomen investeringen. Oud voor nieuw dus. Ter dekking van de nieuwe investeringen adviseren wij de uitvoering van de volgende investeringen voorlopig uit te stellen en te betrekken bij de heroverweging op het moment dat de diverse visies gereed zijn.

Bedragen * € 1.000,--

	2019	2020	2021	2022
Heroverweging ondergrond parkeren Monster: aframen naar € 0,7 mln.		158	120	119
Tijdelijke inrichting vml. Locatie gemeentehuis Naaldwijk: aframen naar € 0,15 mln	15	15	15	15
Meervoudig gebruik accommodaties: aframen naar 0	120	123	121	119
Rotonde Zijtwende / Zwethlaan: effectieve fasering bijdrage Provincie	5	26	126	180
Bruggen en kunstwerken 2018: optimalisatie	2	9	10	10
Vervanging damwanden 2018: optimalisatie				12
Ontsluiting Teylingen: investering valt € 1 mln. lager uit	61	60	59	59
N213 geluidsproblematiek: dekking uit ISV-gelden	21	21	21	21
Duurzaam meerjaren onderhoudsprogramma: aanpassen fasering		3	23	20
Totaal	224	415	495	555

Ad 5. Aanvulling fonds Bereikbaarheid

Tot het moment van opheffen van het Stadsgewest was een jaarlijkse deelnemersvergoeding verschuldigd voor het regionale Mobiliteitsfonds. Gemeenten konden vervolgens vanuit dat fonds een subsidie voor infrastructurele projecten ontvangen. Wij hebben besloten om het vervallen bedrag van deze deelnemersbijdrage, € 0,95 miljoen jaarlijks, te compenseren door twee keer een storting van € 1,9 miljoen in het gemeentelijke bereikbaarheidsfonds te doen. Dekking van dat bedrag kan uit de Algemene Reserve plaatsvinden.

Ad 6. Dekking incidentele uitgaven

Zoals eerder aangegeven is onze aanpak in het WestlandProgramma dat wij een aantal belangrijke onderwerpen in een participatief proces samen met de raad en maatschappij verder vorm geven. Hiervoor starten wij in het najaar een aantal visietrajecten op (o.a. op gebied van wonen, voorzieningen, groen/water). De resultaten daarvan worden in het voorjaar 2019 vervolgens betrokken bij de Voorjaarsnota 2019.

Vooruitlopend op deze keuze nemen wij alvast een aantal ontwikkelingen ter hand, voeren onderzoeken/verkenningen uit en of bieden ruimte aan pilots. Hiervoor stellen we in 2019 incidenteel middelen beschikbaar die incidenteel gedekt kunnen worden uit de Algemene reserve. In totaal gaat het om een bedrag van € 3,1 miljoen volgens onderstaande specificatie:

Bedragen * € 1.000,--

Omschrijving	Bedrag
Fonds kennis en innovatie / MKB-fonds	1.000
Westlands energieakkoord	650
Creatieve maatregelen wonen	1.000
Aanpak ondermijning	500
Totaal	3.150

Effect op de Algemene reserve

In de begroting bestaand Beleid is het eigen vermogen in 2019 t.o.v. de begroting 2018-2021 toegenomen met € 14 miljoen. De stand van de algemene reserve bedraagt daarbij € 35 miljoen (verwachte stand ultimo 2019). Met het voorliggende voorstel onttrekken wij hieruit in 2019 € 6,0 miljoen (ongedaan maken toevoeging overschot € 1,0 miljoen, dekking incidenteel € 3,1 miljoen en storting in fonds verkeer € 1,9 miljoen). Daarmee bedraagt de algemene reserve na wijziging afgerond € 29 miljoen en blijft er in totaal in 2019 sprake van een toegenomen eigen vermogen.

De in de begroting bestaand Beleid geraamde groei van de algemene reserve met € 7 miljoen in 2022 t.o.v. 2019, doet zich na deze wijziging niet meer voor. Er wordt geen jaarlijks overschot in de reserve gestort en eveneens wordt € 1,9 miljoen (2021) ingezet ter voeding van het bereikbaarheidsfonds. In het WestlandProgramma is genoemd dat wij niet "sparen voor het sparen". Wel willen wij binnen het kader van een voldoende weerstandsvermogen, ook incidentele middelen benutten om gewenste ontwikkelingen in de maatschappij mogelijk te maken. Aan dit uitgangspunt wordt ook na deze wijziging voldaan.

Effect op de bestemmingsreserves

In 2019 vindt een extra onttrekking aan de reserve Volkshuisvesting plaats (€ 1,0 miljoen). Daarnaast is aangegeven dat de extra uitgaven binnen het Sociaal Domein gedekt worden binnen bestaande budgetten waarbij mogelijk een aanvullend beroep moet worden gedaan op de beschikbare reserve Sociaal Domein. Bij de Voorjaarsnota 2019 maken wij inzichtelijk of daarvan sprake is en leggen wij de raad, indien noodzakelijk, aanvullende besluitvorming voor.

Financieel overzicht na dekkingsvoorstel

Indien het aangeboden dekkingsvoorstel wordt overgenomen, ontstaat het volgende financiële beeld:

Bedragen * € 1.000,--

	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2019-2022 na wijzigingen	-8.035	-2.415	-5.116	-3.141
Dekkingsvoorstel	8.275	3.415	5.395	3.555
Saldo begroting na dekkingsplan	240	1.000	279	413

6. Tot slot

Met dit Uitvoeringsprogramma 2019 geven wij invulling aan de ambities uit het WestlandProgramma 2018-2022. Een uitdaging die wij graag aangaan samen met de gemeentelijke organisatie, Raad, burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties, Provincie, Rijk, Hoogheemraadschap, en regionale samenwerkingsverbanden. Eind 2019 voeren wij een eerste tussenevaluatie uit en stellen wij het Uitvoeringsprogramma 2020 op zodat wij met elkaar op koers blijven.

Bijlage: Stand van zaken en nog te ondernemen acties Werkagenda Westland 2018

	Thema's	Toelichting	Ondernomen acties	Nog te ondernemen acties 2018
1	Verplaatsing gemeentewerf	We willen toe naar een nieuwe gemeentewerf voor Westland. Er is voorbereidingskrediet beschikbaar voor verdere uitwerking (schetsontwerp, haalbaarheidsonderzoek) van het scenario van verplaatsing van de gemeentewerf. Er wordt toegewerkt naar een voorstel dat structurele middelen vergt.	In juli 2018 is het verkennend onderzoek naar de centralisatie van de drie gemeentewerven afgerond. In het onderzoek stond de vraag centraal wat de financiële en ruimtelijke mogelijkheden zijn voor het realiseren van een centrale gemeentewerf. Het locatieonderzoek, als onderdeel van dit verkennend onderzoek heeft inzicht gegeven in de meest kansrijke locaties voor een nieuw te bouwen centrale gemeentewerf. In het MIP is een voorbereidingskrediet aangevraagd van € 100.000 om vervolgstappen te zetten.	We stellen een programma van eisen en een variantenstudie op. We treffen voorbereidingen voor de verwerving van de gewenste voorkeurslocatie en het doorlopen van de bestemmingsplanprocedures. De uitvoering van de vervolgstappen hangt af van het beschikbaar stellen van het voorbereidingskrediet.
2	Kustvisie	Een gefaseerde aanpak is nodig om de Kustvisie in de praktijk verder te brengen en uit te werken. Daartoe maken we een analyse en aanpak van de belangrijkste sub-dossiers. Het betreft onder meer parkeren, slagboom, inrichting strandslagen, strandhuisjes en jaarrond strandpaviljoens. Na de zomer volgt een procesvoorstel met tijdspad.	Een voorstel voor parkeren is opgesteld en voor de inrichting van strandslagen (inclusief slagbomen) is een voorstel in de maak. Er heeft overleg met de initiatiefnemer van strandhuisjes plaatsgevonden. De gevolgen van het wel of niet plaatsen van huisjes wordt nu nader uitgezocht. Na een bezwaarprocedure is een tijdelijke vergunning verleend voor een paraplubar in de winterperiode bij slag Beukel.	Er is gestart met het procesvoorstel inclusief tijdspad voor de Kustvisie. Dit voorstel wordt voor het einde van het jaar afgerond. We onderzoeken het gebruik van de slagbomen en de inrichting van de strandslagen. Eveneens wordt besluitvorming over de strandhuisjes voorbereid. Daarnaast wordt gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden voor een jaarrond strandpaviljoens en de zonering van de activiteiten op het strand.
3	Leuningjes	Gesprekken met de Leuningjes en WOS zijn spoorlags opgepakt. Een notitie met verschillende opties is in voorbereiding. De raad wordt meegenomen in de voortgang van het dossier.	We zijn in gesprek met zowel de WOS als stichting de Leuningjes. Deze gesprekken worden in het kader van de aangenomen motie door de raad gevoerd. Ruimtelijke inpassing van de WOS in de Leuningjes is mogelijk, maar vraagt extra investering die nog niet is voorzien in de begroting 2019. Voor het toevoegen van WOS-bestuursleden	In september overleggen we met de WOS om inzicht te krijgen in verhuiskosten en -risico's. Tegen het einde van het jaar informeren wij de raad over de voortgang van de aangenomen motie. Bij het informeren van de raad zullen eveneens alternatieven worden aangereikt, conform de bestuursstijl die wij als college voor ogen hebben.

			aan de stichting is het nodig dat er een gemeenschappelijke visie op de samenwerking en exploitatie komt. De gesprekken hebben nog niet tot een gedragen samenwerkingsvorm geleid.	
4	Rijnvaart	De raad heeft het bestemmingsplan niet vastgesteld en gevraagd om een heroverweging van de infrastructuur. Het bestemmingsplan moet zo spoedig mogelijk worden aangepast. Wij willen samen met de raad op zeer korte termijn stappen zetten in dit dossier.	Na februari 2018 is er onderzoek gedaan naar de infrastructuur in en rond het plangebied. De uitkomst hiervan is vertaald naar drie varianten en gedeeld met de commissie EFO en Ruimte in juni 2018. De variant waar de commissieleden haar voorkeur voor uitgesproken hebben, is uitgewerkt en vertaald naar het bestemmingsplan dat is aangeboden voor vaststelling in de raad van 18 september 2018.	Onder voorbehoud van de raadsbehandeling volgt inwerkingtreding van het bestemmingsplan en wordt het plan uitgevoerd. Vervolgens leidt dat tot aanvragen omgevingsvergunningen, bouwen, inrichting openbare ruimten (o.a. infrastructuur, groen, water en spelen).
5	Verpleegcapaciteit	Aantrekkelijke dorpen en voorzieningen betekent ook voldoende verpleegcapaciteit dichtbij in de eigen sociale omgeving. De gesprekken hierover zijn gestart. Wij intensiveren het lobbywerk.	In samenwerking met Careyn wordt gestuurd op revitalisering van De Ark in Wieringen, optimalisatie van de ontmoetingsfunctie is hierbij een van de aandachtspunten. De zorgpartners bouwen en exploiteren verpleeghuiscapaciteit, de gemeente faciliteert en ondersteunt realisatie van de extra verpleegcapaciteit. De gesprekken zijn gestart over de planontwikkeling voor een nieuw 'Rozenhof' in Naaldwijk. Bij planontwikkeling voor de Naaldhorstlocatie worden samen met zorgpartners de mogelijkheden verkend voor realisatie van (meer) tijdelijke verblijfvoorzieningen voor kwetsbare ouderen in de keten tussen Cure-Care-Thuis. In de planontwikkeling voor vernieuwing/uitbreiding van verpleeghuiscapaciteit in De Lier wordt o.a. ingezet op realisatie van ontbrekende	Naast voortzetting van genoemde activiteiten vinden gesprekken plaats met DSW om de gewenste uitbreiding van verpleeghuiscapaciteit in het Westland te bespreken.

			voorzieningen als dagbesteding/opvangcentrum in dit gedeelte van het Westland.	
6	Huisvesting arbeidsmigranten	Wij gaan aan de gemeenteraad de ontwikkelstrategie voor de huisvesting van arbeidsmigranten presenteren en vanuit die strategie kansrijke locaties voorleggen. Hierbij wordt de verbinding gemaakt met het brede dossier wonen voor verschillende doelgroepen.	Het concept ontwikkelkader is opgesteld en voorgelegd aan commissie en raad. Hierin is een brede afweging voor locaties voor de urgente huisvestingsopgave meegenomen. De dynamische lijst met locaties is gereed en wordt doorlopend afgestemd met de Provincie. De procedure voor het kwaliteitsregister uitzenders is gereed.	Onder voorbehoud van de raadsbehandeling van het concept ontwikkelkader wordt een dynamische lijst opgesteld. Eveneens werken we verder aan de actualisatie van de beleidsdocumenten uit 2012. Er wordt eveneens onder voorbehoud van raadsbehandeling van het concept ontwikkelkader en de dynamische lijst een communicatiecampagne voorbereid. Binnenkomende marktinitiatieven worden beoordeeld.
7	Westlandroute A4/Wippolderlaan	Voor de Westlandse voorkeursvariant is per direct inzet van de provincie noodzakelijk, mede in verband met het verkrijgen van financiële middelen. Een Mobiliteitsvisie Westland 2030 (met doorkijk naar 2040) wordt opgesteld als kader voor gerichte sturing. Daarnaast werken we samen met het Rijk en de regio verder aan de integrale gebiedsuitwerking Greenport 3.0, zodat we tijdens de BO MIRT in het najaar de eerste resultaten hiervan kunnen laten zien.	Begin september is er in het bestuurlijk overleg met de Provincie en gemeente Midden Delfland een voorkeursvariant gekozen. Deze zal aan het college en daarna aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Na de zomer is Rijkswaterstaat gestart met de uitwerking A4 Poorten en Inprikkers (Leiden-Kethelplein). Samen met het Rijk, Provincie, MRDH en gemeente Midden Delfland zijn de eerste producten voor de Greenport 3.0 opgeleverd en is de voortgangsrapportage voor BO-MIRT (Bestuurlijk Overleg-Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) opgesteld.	Na vaststelling wordt in 2019 de variant verder uitgewerkt. De uitvoering wordt verwacht voor 2021-2024. In oktober 2018 worden de gevolgen uit het BO-Mirt inzichtelijk. Vervolgens worden deze maatregelen uitwerkt. In 2019 starten we met pilots voor "korte termijn maatregelen".
8	Energietransitie	De gemeente moet aanhaken bij de snelle slagen die de rijksoverheid maakt op het gebied van de energietransitie. Het gaat om een van de grote maatschappelijke opgaven voor de komende decennia, die ook verschillende Europese en nationale harde	Er is gestart met het opstellen van het Westlands Energie Akkoord (WEA). Er zijn gesprekken met stakeholders gevoerd over het wenselijke transitiepad, kansen en knelpunten en mogelijke koppelkansen. Er is een stuurgroep voor de WEA ingericht en een eerste bijeenkomst staat gepland. Voor het WarmteSysteem Westland is er	In oktober vindt het "bedrijventerrein Event Westland" plaats, met thema duurzame energie op bedrijventerreinen. In november is er een evaluatie op de bewonersaanpak (website, energiescans, energieloket etc.) en wordt er een plan van aanpak voor 2019 gemaakt. Er is aanspraak gemaakt op de envelop "regiodeal" uit het Interbestuurlijk programma (IBP). In oktober vindt

		deadlines kent. Stakeholders buiten de gemeenten zijn al bezig zich te positioneren, de gemeente kan dan niet achterblijven. Vooruitlopend op de noodzakelijke activiteiten als gevolg van nieuwe wetgeving en beleid is inzet in 2018 al noodzakelijk. Wij zijn hier al druk mee bezig.	bijdrage van het rijk gevraagd in samenwerking met private partijen, om het capaciteitsoverschot in de infrastructuur te overbruggen. De evaluatie van het Energieakkoord Greenport Westholland (GPWH) is in juli afgerond. De verbindende en informerende rol van de GPWH van belang is.	het al dan niet toekennen van deze envelop plaats. In oktober is het “geothermie alliantie rapport” gereed dat inzicht geeft in de potenties van het grondgebied. De werkwijze, risicobeheersing en knelpuntanalyse van de rol van de gemeente worden hierin nader verduidelijkt. In oktober komt een voorstel in de stuurgroep Greenport Westholland met betrekking tot het vervolg op het energieakkoord.
9	Vervallen van de buslijn als gevolg van de Hoekslijn	Wij moeten snel een visie indienen, omdat nu de vervoersplannen voor 2021 en verder worden gemaakt. Hiermee wordt per direct gestart.	Samen met de KOM (platform Kernoverleg Maasdijk) zijn mogelijke alternatieven in de avonduren en in het weekend in beeld gebracht.	Inventarisatie is eind 2018 gereed. Dit is gelijktijdig met het door de MRDH en gemeenten ontwikkelde maatwerkbeleidsplan. Uitvoering hiervan gebeurt in 2019
10	Right to Challenge	Right to challenge is een aanpak die zijn waarde heeft bewezen in andere gemeenten. Kern van de aanpak is dat een groep (georganiseerde) bewoners taken van de gemeente kunnen overnemen als zij denken dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan. We dagen Westlanders uit om te komen met voorstellen ter verbetering van hun leefomgeving en starten hiervoor een pilot.	Er is een inventarisatie gestart van de knelpunten in het huidige werkproces (“Ruimte voor initiatieven”) en er wordt onderzocht of er een plek in de organisatie komt voor landing in integrale beoordeling van diverse initiatieven. Er is gestart met het opstellen van een Plan van aanpak voor het implementeren van Right to challenge in de fysieke leefomgeving.	Er wordt in 2019 ambtelijk een contactpersoon belegd waar initiatiefnemers zich met hun initiatief kunnen melden
11	Aanpak Woondossiers	Het college brengt op dit moment de feiten en lopende initiatieven rondom het thema wonen in kaart. Hierbij wordt gekeken naar alle innovatieve en alternatieve woonvormen, zoals kluswoningen, pauzewoningen en tiny houses. We nodigen partijen uit om de	Er is gestart met het proces voor herijking van de prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties. De woonvisie wordt uitgevoerd in de lopende projecten (zoals Wateringen Noord en Waelpark). Er is beleid in voorbereiding voor het “bouwbesluit +”.	We evalueren de blijverslening en starterslening deze evaluatie is in 2019 gereed. Het beleid voor “bouwbesluit +” wordt in het voorjaar 2019 aan de raad aangeboden. Er wordt in overleg getreden met de woningbouwcorporaties om gedeelten van de bestaande woningvoorraad meer levensloopgeschikt te maken. De diverse gesprekken met initiatiefnemers worden

		gemeente met initiatieven te benaderen.	De eerste stappen om te komen tot een nieuwe huisvestingsverordening zijn gezet(1-7-2019 vastgesteld). In overleg met de maatwerkgemeentes worden er gesprekken gevoerd met het ministerie van BZK, Provincie en Vestia om tot een oplossing te komen voor de overname van de sociale woningvoorraad. Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden voor mogelijke woningen die ingezet kunnen worden als pauzewoningen. We zijn in gesprek met de Provincie om een balans te vinden tussen huisvesting van arbeidsmigranten en statushouders. We zijn in gesprek met diverse aanbieders van nieuwe woonvormen. Naar de zoektocht naar huisvesting van arbeidsmigranten zijn drie locaties in beeld gekomen die voor specifieke doelgroepen in beeld zijn, zoals spoedzoekers, pauzewoningen.	voortgezet Het streven is om tegen het einde van het jaar een oplossing voor de woningvoorraad van Vestia te hebben gevonden. De drie locaties worden in de komende periode nader onderzocht op geschiktheid.
12	Resultaatgerichte inkoop zorg	Het college gaat aan de slag met de implementatie van de resultaatgerichte zorg bij de <u>WMO</u> (in H4-verband opgewerkt door middel van de visie op ondersteuning, raad van januari 2018). Uw raad wordt daarbij geïnformeerd over de lopende ontwikkelingen en de impact. Parallel hieraan pakken wij het onderzoek naar de inkoop van <u>jeugdzorg</u> per direct op, naar aanleiding van uw motie van 12 juni jl.	<u>WMO:</u> Aanbesteding is regionaal gedaan. Gunning volgt half september. Regionaal en lokaal zijn plannen van aanpak opgesteld voor implementatie van resultaatgerichte zorg. Verordening en beleidsregels voor de nieuwe inkoop zijn bijna afgerond. Implementatie van resultaatgerichte bekostiging regionaal en lokaal is opgestart <u>Jeugd:</u> Vorbereiding voor aanbesteding is tot stand gekomen en grotendeels gereed. Wethouders en directeuren H10 hebben een	<u>WMO:</u> De resultaatgerichte bekostiging regionaal en binnen Westland wordt geïmplementeerd zodat uitvoering en aanbieders vanaf 1 januari 2019 kunnen werken volgens de nieuwe werkwijze. Contracten met aanbieders die na 2019 geen contract meer hebben worden afgerond en waar nodig zullen cliënten naar nieuwe aanbieders worden overgezet. Er wordt gecommuniceerd richting stakeholders en cliënten over nieuwe werkwijze Er komt besluitvorming in de raad 11 december over de nieuwe verordening. <u>Jeugd:</u> Het totale stelsel jeugdzorg dat nu is opgewerkt wordt

			werkbezoek gebracht aan West Brabant West, waar resultaatsturing al is ingevoerd. Westland heeft een plan van aanpak opgesteld voor lokale implementatie van resultaatgerichte bekostiging.	zorgvuldig en integraal (ambtelijk) doorgelicht voordat er aanbesteed wordt. De specialistische en hoog- specialistische jeugdzorg voor 2019-2022 wordt aanbesteed. De implementatie resultaatgerichte bekostiging voor zowel regionaal en lokale jeugdzorg wordt voorbereid.
13	Vaarrecreatie	Toerisme in Westland staat meer en meer op de kaart, vaarrecreatie is een belangrijk onderdeel daarvan. Het college stelt een overzicht op van de obstakels die vaarrecreatie belemmeren. Nieuwe initiatieven op het gebied van vaarrecreatie worden bevorderd.	Er zijn vijf halteplaatsen voor de rondvaart opgeleverd. Het onderzoek naar de knelpunten voor de de pick-up points is opgeleverd en heeft globale kosten en 40 knelpunten inzichtelijk gemaakt. Controle, beheer en onderhoud van het vaarknooppuntensysteem is geregeld ism. vrijwilligers in het vaargebied. De nieuwsbrief "Voortvarend Westland" is belangrijke informatiebron. Het onderzoek naar juridische borging van het vaarnetwerk in een bestemmingsplan is bijna afgerond.	Er wordt gewerkt aan een vaarroute met afzetplekken bij de stellingen van de Atlantikwall. Knelpunten en kansen voor de Erasmusvaart worden geïnventariseerd. Deze verkenning is eind 2018 gereed en moet ruimtelijk en financieel ondergebracht worden bij gemeente en stakeholders. Mogelijk zal er een gemeentelijke bijdrage geleverd moeten worden, deze is niet voorzien in de begroting 2019. Er wordt gewerkt aan het ontwerp verhogen en verbreden van de Zwaansheulbrug. Uitvoering van deze provinciale brug staat gepland voor 2019-2020. Brug N051 (nabij Plas van Alle Winden) wordt opgehoogd en verbreed. De vergunning is verleend. Via de gemeentelijke website wordt de nieuwsbrief toegankelijk gemaakt.
14	Leegstand	We zijn in overleg met MKB Westland om te bepalen welke maatregelen en initiatieven nodig zijn om leegstand in de winkelgebieden te voorkomen of op te lossen. Daarbij wordt onder andere gekeken naar een leegstandsverordening en bestemmingswijziging.	Er is onderzocht welke aanpak het beste de leegstand kan tegengaan en er wordt momenteel gewerkt aan een plan van aanpak om de leegstand te reduceren. Een van de opties is het aanstellen van een "leegstandsmakelaar". De provincie is bereid om middels cofinanciering de helft van de kosten van een "leegstandsmakelaar" te betalen, maar dan moet gemeente Westland de kernwinkelgebieden (opnieuw) geografisch te bepalen.	Het plan van aanpak "leegstand" met daarin een keuze voor de strategie zal worden vastgesteld door B&W en zal aangeboden worden aan de raad. Uitvoering hiervan zal plaatsvinden vanaf het eerste kwartaal 2019.
15	Omgevingsvisie	We zijn gestart met de voorbereiding op de	Het plan van aanpak Pilot Omgevingsplan Poeldijk en het plan van aanpak	Om de raad goed te betrekken bij dit omvangrijke proces en onze

		omgevingsvisie. In de omgevingsvisie worden thematische deelvisies in samenhang bekeken en onderling afgewogen. Schaarre ruimte is de gemeenschappelijke factor die de thema's verbindt.	Omgevingsvisie zijn in september aan het college ter besluitvorming voorgelegd. In het plan van aanpak Omgevingsvisie wordt ook de opzet van de deelvisies Wonen, Voorzieningen en Groen en Blauw meegenomen. De opgehaalde informatie en overige opbrengsten uit de deelvisies zullen deel uit gaan maken van de Omgevingsvisie.	ambitie om in nauwe verbinding met de raad samen te werken, wordt er een Raadsinformatieavond georganiseerd. Er komen onderwerpen aan de orde zoals de samenhang tussen het Plan van Aanpak Omgevingsvisie, het omgevingsplan en de rol van participatie. Na deze RIA zullen de stukken in de raad worden geagendeerd. Het plan van aanpak Pilot Omgevingsplan Poeldijk inclusief participatieparagraaf wordt eind 2018 aan de raad voorgelegd.
16	Onderwijs	De raad wordt geïnformeerd over en betrokken bij het proces en de aanpak van het actualiseren van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en gevraagd daarin keuzes te maken.	De actualisering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) verkeert in de afrondende fase. Het plan wordt momenteel aangepast aan de laatste prognosecijfers.	Voor het eind van het jaar gaan we met de gemeenteraad in gesprek over de onderwijshuisvestingontwikkelingen en de te volgen koers
17	Ondermijning	Uiterlijk in juli ontvangt de raad nadere informatie over de aanpak uitbuiting arbeidsmigranten.	Er wordt gewerkt aan Westlands Veiligheidsbeleid, ondermijning is een onderdeel hiervan. Uitbuiting van arbeidsmigranten is een thema binnen ondermijning. De voortgangsrapportage ondermijning is in september 2018 in de commissie besproken. We ontwikkelen een programmatische aanpak voor uitbuiting van arbeidsmigranten en zetten in op een effectieve aanpak met de partners.	De programmatische aanpak Ondermijning komt uiterlijk eind 2018 in uitvoering. Er wordt een netwerkoverleg ingesteld, zowel in- als extern', voor de uitwisseling van signalen planontwikkeling en vergroting van de bewustwording. Het meldpunt ondermijning wordt breed onder de aandacht gebracht en benut voor het oppikken van signalen Er is in de begroting 2019 geld opgenomen voor (het uitvoeren van) het WVB.
18	Nieuwe bestuursstijl	Gemene deler in alle acties: een nieuwe bestuursstijl. We werken transparant en toegankelijk. Om met dat laatste te beginnen zullen onze inwoners collegeleden kunnen treffen in een	Er is drie keer een collegesprekuren geweest waarbij inwoners vragen aan het college hebben kunnen stellen. Daar waar nodig worden vervolgacties ingezet. Kernenbezoeken worden uitgevoerd, het college op pad Het college is in 's-	Aan het einde van 2018 zal de nota "besluitvormingsproces Gemeente Westland" aan de raad worden aangeboden.

		wethouderssprekuren in de dorpen. De eerste ontmoeting zal voor de zomervakantie plaatsvinden. Daarnaast krijgt het opnemen van varianten in college- en raadsvoorstellen direct aandacht bij het opstellen van de stukken. Belangrijke notie daarbij is dat niet alle onderwerpen zich lenen voor scenario's en alternatieven. Voorts schakelen we door op het plan van aanpak 'follow-up rapportage van bevindingen bevordering goed functioneren gemeentebestuur'. Dit vraagt om een programmatische aanpak, waarin het thema integriteit (bestuurlijk en ambtelijk) een prominente rol krijgt.	Gravenzande, De Lier en Westerlee, en Ter Heijde geweest. Tijdens de kernen bezoeken krijgen inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen de gelegenheid om met het college van gedachten te wisselen over zaken die hen bezighouden. Steeds vaker worden raad- en collegevoorstellen, voorzien van alternatieven en de overwegingen om een bepaald alternatief te adviseren. Er is sprake van een groeiproces. Voor de commissie Bestuur wordt een discussienota voorbereid over het besluitvormingsproces. Het college heeft dit opgepakt door thematafels te organiseren over hoe we gezamenlijk "open besturen" invulling gaan geven. In samenspraak met de griffie worden sessies over vraagstukken rondom integriteit georganiseerd. De sessies worden begeleid door het bureau Governance and Integrity.	
19	Handhaving	Met het oog op toekomstige handhaving vindt een heroverweging plaats ten aanzien van de prioritering en het beëindigen van het strijdig gebruik.	Er is aandacht besteedt aan het op orde brengen van de capaciteit. In september is de uitvoeringsnotitie in college en commissie besproken, waarin organisatorische gevolgen (uitbreiding van 4fte handhavingsjurist, 0,5fte bestemmingsplanjurist) worden aangekondigd. 31 dossiers zijn in behandeling (invordering, bezwaar, (hoger)beroep etc.) Voor handhaving zijn de (door de raad vastgestelde) bestemmingsplannen inclusief de bijbehorende beleidsregels, de enig mogelijke toetsing op strijdigheden. Handhaving is een beginselplicht van de	Totaal staan er 725 dossiers open (van 1039 uit 2009) hiervan moeten er nog 694 in behandeling worden genomen. Het gaat om 112 dossiers met strijdigheden in prioritaire gebieden, 279 dossiers betreffen strijdig gebruik agrarische bedrijfswoningen (waarschijnlijk zijn hier 116 woningen met woonfunctie te legaliseren) en de rest (334) betreft overige geconstateerde strijdigheden.

			gemeente. Kansen op herstructurering lopen in de tijd niet altijd parallel met de handhaving.	
--	--	--	---	--

DE BEGROTING 2019 IN ÉÉN OOGOPSLAG

DE BEGROTING VAN GEMEENTE WESTLAND IN ÉÉN OOGOPSLAG

Dit is de 'Begroting in één oogopslag', een korte samenvatting van de begroting voor de jaren 2019 t/m 2022, die wij hebben aangeboden aan de gemeenteraad en op 6 november door de raad wordt besproken. In de begroting is aangegeven hoeveel geld de gemeente de komende jaren ontvangt en wat daarmee wordt gedaan. De begroting 2019-2022 is gebaseerd op bestaande plannen en wettelijk verplichte taken. De afgelopen maanden hebben wij hard gewerkt aan het maken van nieuwe plannen voor de bestuursperiode 2018-2022. Die zijn terug te vinden in ons Collegeprogramma 2018-2022 en het bijbehorende

Uitvoeringsprogramma 2019. De financiële gevolgen van deze plannen zijn in een aparte bijlage bij de begroting gevoegd. In deze BIEO vindt u ook deze gegevens.

Een belangrijk uitgangspunt is dat de inkomsten en uitgaven van de gemeente in balans zijn. Dat is het geval, maar we zien wel dat er de komende jaren weinig financiële ruimte is voor nieuwe wensen en ambities. De komende maanden gaan we alle taken en ambities die we hebben tegen het licht houden en samen met de gemeenteraad en de Westlanders bepalen waar we ons geld aan uit gaan geven. Dat kan leiden tot andere keuzes dan u tot nu toe van ons gewend bent. We nodigen iedereen van harte uit om aan deze discussie deel te nemen!

Het college van burgemeester en wethouders

COLLEGEPROGRAMMA EN DE UITVOERING

De cijfers zoals u die hier naast aantreft bevatten de uitgaven en inkomsten van de begroting 'bestaand beleid' aangevuld met de lasten en het bijbehorende dekingsplan zoals dat is terug te vinden in het zogenoemde

uitvoeringsprogramma 2019. Bij dit alles worden vier leidende thema's gehanteerd: Welvarend Westland, Goed toeven, Sterke samenleving en Bevlogen besturen.

WAAR GAAT DE GEMEENTE EXTRA UITGAVEN VOOR DOEN IN 2019? Een greep uit de thema's:

Welvarend Westland

Aanpassen van de parkeerterreinen aan de kust en het verbeteren van de inrichting van de strandlagen € 1,4 mln.

Inrichting nieuw 'Fonds Kennis en Innovatie Westland': gericht op het financieel stimuleren en faciliteren van kennis- en innovatiegerichte activiteiten van de glastuinbouwcluster. Storting in 2019 € 650.000.

Waterberging aan de Galgweg in Naaldwijk € 7,2 mln.

Aanvullende investering voor de uitvoering van het centrumplan Honselersdijk € 650.000.

Goed Toeven

Bijdrage aan de ontwikkeling en exploitatie creatieve woonvormen: onderzoek van onder andere de ontwikkeling van innovatieve woonvormen: klein en tijdelijk met een permanente uitstraling.

Zoals tiny houses en mobiele woonconcepten op tijdelijke locaties.

Raming 2019 €1,0 mln.

Uitbreiding groengebied Prinsenbos aan zuidwestzijde en huisvesting van de scouting Naaldwijk, Investering € 0,9 miljoen.

Sterke Samenleving

Voor jeugd en Wmo implementeren we een nieuwe werkwijze voor de hulp en ondersteuning door zorgaanbieders, waarin de cliënt centraal staat. € 3 miljoen.

LED-verlichting voor de sportterreinen, in het kader van onze duurzaamheidsambities. In 2019 een eerste investering van € 350.000.

In 2019 wordt een aantal urgente huisvestingsvraagstukken opgepakt. Het gaat hierbij onder andere om nieuwbouw school Molensloot, uitbreiding Pieter vd Plasschool en tijdelijk uitbreiding bij Dijkcrwaal. Investering € 6 miljoen.

WOONLASTEN IN 2019

HOEVEEL BETAAL IK IN 2019 AAN?

Onroerende zaakbelasting (OZB)
€ 304,00

Afvalstoffenheffing
€ 226,08

Rioolheffing
€ 234,49

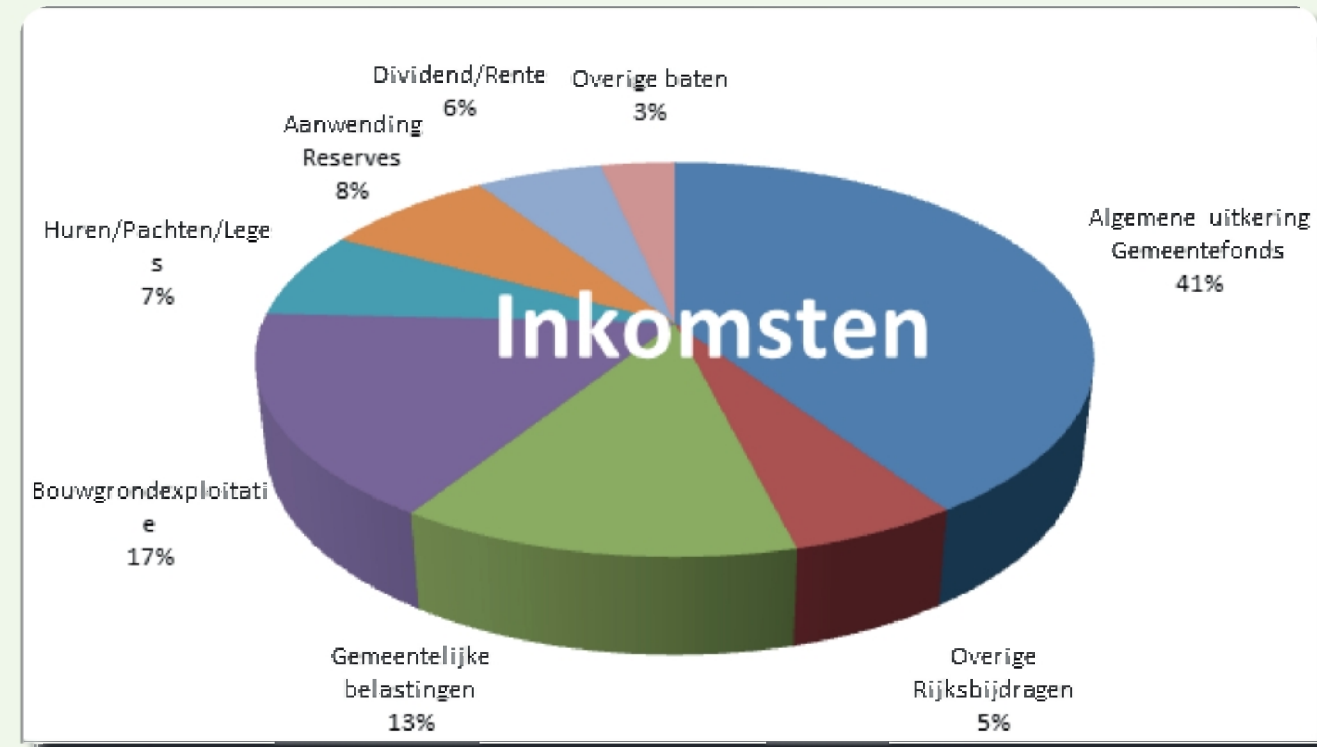
De stijging van de gemiddelde woonlasten ten opzichte van 2018 blijft beperkt tot de inflatie (2,4%).

Bedragen gelden voor een meerpersoonshuishouden in een eigen woning met een gemiddelde WOZ-waarde.

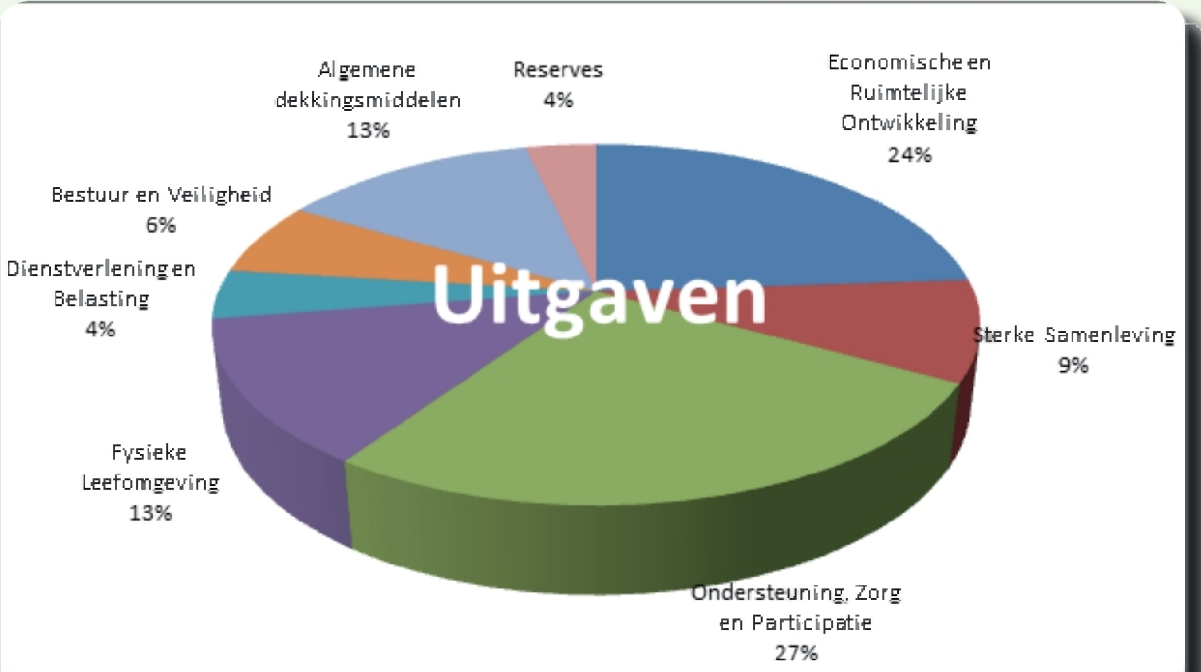
WETENSWAARDIGHEDEN UIT DE BEGROTING 2019

Begroting Stand per 1 januari 2019	Jaarschijf 2019 Begroting 2019 - 2022	Jaarschijf 2019 Begroting 2018 - 2021
Aantal inwoners	108.000	106.600
Aantal woonruimtes	44.438	44.595
Aantal bedrijfsvestigingen	13.511	12.762
Begrotingsomvang (x € 1 mln.)	313	286
Stand reserves op (x € 1 mln.)	243	231
Schuldpositie (x € 1 mln.)	341	387

Inkomsten (x € 1mln.)	
Algemene uitkering Gemeentefonds	127
Overige Rijksbijdragen	17
Gemeentelijke belastingen	41
Bouwgrondexploitatie	52
Huren/Pachten/Leges	22
Aanwending Reserves	25
Dividend/Rente	18
Overige baten	11
Totaal	313

Uitgaven (x € 1 mln.)	
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	75
Sterke Samenleving	28
Ondersteuning, Zorg en Participatie	83
Fysieke Leefomgeving	41
Dienstverlening en Belasting	14
Bestuur en Veiligheid	20
Algemene dekkingsmiddelen	41
Reserves	11
Totaal	313

Op 21 september jl. zijn het WestlandProgramma 2018-2022 (WP), het Uitvoeringsprogramma 2019 (UP) en de Programmabegroting 2019 – 2022 (op basis van bestaand beleid) aan de raad verstrekt. Daarnaast heeft de raad digitaal voor de tweede maal een Begroting in één oogopslag ontvangen.

Onderdeel van de bestuurlijke procedure tot vaststelling van de begroting is dat de raadsfracties in de gelegenheid zijn gesteld om schriftelijke vragen te stellen over de begroting. In het Presidium van 17 maart 2016 is de norm bepaald op maximaal 30 schriftelijke vragen per fractie. Er zijn in dit verband in totaal 125 vragen gesteld door vijf raadsfracties. VVD Westland, Christen-Unie – SGP Westland, GroenLinks Westland en PvdA Westland hebben geen schriftelijke vragen ingediend.

Hieronder treft u de door de raadsfracties gestelde vragen en de antwoorden van ons college aan. De vragen zijn gesorteerd per thema en op fractie (op volgorde van grootte). Bij iedere vraag staat het verantwoordelijke collegelid genoemd. Ook wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om twee kleine rectificaties in het begrotingsboekwerk te vermelden.

Het vervolgtraject ziet er als volgt uit:

- Op 31 oktober is de behandeling in de verzamelcommissie EFO. In deze vergadering is er voor de raadsfracties gelegenheid tot het stellen van aanvullende vragen.
- Op 6 november is de raadsvergadering met als uiteindelijke doelstelling de vaststelling van de begroting 2019 van de gemeente Westland.

Rectificatie boekwerk begroting 2019-2022:

Blz. 41:

De activiteiten, die op blz. 41 onder “Continuering van de bedrijfsuitoefening (going concern) en overige intensiveringen niet toe te delen accenten, doel “het doelmatig en rendabel beheren van het gemeentelijk vastgoed”, onderdeel “Activiteiten” onder 1 en 2 worden genoemd, horen bij de activiteiten op blz. 37 onder 1 en 2.

De tekst op blz. 41 bij de activiteiten onder 1 en 2 als volgt te wijzigen:

1. Efficiënter portefeuillebeheer, maximalisatie van de verkoopopbrengst
2. Verkleinen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille

Blz. 161:

De tekst bij “5.2.7 Externe inhuur” is dubbel opgenomen. De tekst is eenmaal komen te vervallen.

Bevlogen besturen

CDA-W-13 Wethouder J.A. Gardien-Reinders

Vraag: Pag. 224 FES projecten Wat zijn dit.

Antwoord: FES staat voor Fonds Economische Structuurversterking. Het Rijk heeft via het investeringsbudget Landelijk Gebied in 2007 gelden beschikbaar gesteld voor de projecten Waalblok en Boomawatering.

WV-04 Wethouder J.A. Gardien-Reinders

Vraag: Waar wordt het op pagina 227 te onttrekken bedrag voor de Omgevingswet van bijna € 2,5 miljoen aan uitgegeven?

Antwoord: Er staat nu een lumpsum bedrag voor 2019. Dit komt voort uit de oude invoeringsdatum van de Omgevingswet, toen nog 2019. De invoeringsdatum van de wet is verplaatst naar 2021. Ambtelijk is de planning van de werkzaamheden daarop bijgesteld. Dit bedrag van € 2,5 mln. zal over 2019 en 2020 worden aangewend voor incidentele kosten voor de implementatie van de Omgevingswet. Dit betreft werkzaamheden ten behoeve van:

- Nieuwe beleidsinstrumenten, zoals een omgevingsvisie, een integraal omgevingsprogramma en een omgevingsplan;
- Anders werken, zoals integraal werken, participatie, meer ruimte bieden aan initiatieven, werken aan korte behandelprocessen van initiatieven en vergunningen, andere houding en gedrag;
- ICT gereed maken voor het aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

De inhoud van het programma zal nader worden toegelicht tijdens de RIA omgevingswet op 14 november.

WV-23**Wethouder L.K. Snijders**

Vraag:

Op pagina 186 wordt opgemerkt dat door de hoger uitgevallen investeringen de liquiditeitspositie van GHC Onroerend Goed Expo B.V. zich negatiever ontwikkelt dan verwacht. Kunnen hier de exacte cijfers van gegeven worden daar bij geruchte vernomen wordt dat de investeringen aanzienlijk hoger zijn waardoor de gemeente meer geld heeft moeten inbrengen dan voorzien. Wat zijn de gevolgen van de hoger uitgevallen investeringen en hoeveel was dat en is dat met de gemeente vooraf kortgesloten en sinds wanneer weet de gemeente dit?

Antwoord:

De gemeente Westland participeert in GHC OG B.V. als aandeelhouder voor het bedrag van € 2 mln. GHC OG B.V. had een startbegroting van € 5,1 mln., die in 2016 en 2017 stapsgewijs is verhoogd naar € 6,9 mln. tot de uiteindelijk vast te stellen investeringsbegroting van € 8,4 mln. Hieraan levert de gemeente Westland verder geen kapitaalstorting. De aandelen zijn in de vorm van eigen vermogen ter beschikking gesteld voor de periode van 5 jaar, ingaande per de openingsdatum (maart 2018). Na vijf jaar biedt de gemeente Westland haar aandelen tegen de nominale waarde te koop aan. Indien en voor zover de vennootschap de aandelen na vijf jaar niet kan inkopen, wenst de gemeente Westland een nader overeen te komen vergoeding voor de periode ná vijf jaar te ontvangen. De vennootschap is verplicht de aangeboden aandelen af te nemen. Partijen gaan er vooralsnog vanuit dat de aandelen conform afspraak na 5 jaar worden overgekocht door de andere aandeelhouders. Vanaf de oprichting van GHC OG B.V. in 2015 is de gemeente met regelmaat op de hoogte gesteld van de voortgang en de meerkosten. De gemeente is met de partners in overleg of en zo ja, welke (beheers)maatregelen eventueel genomen dienen te worden ten aanzien van de risico's die het gevolg zijn van de toegenomen investeringslasten.

WV-24**Wethouder P. Varekamp**

Vraag:

Op pagina 187 wordt aangegeven dat de gemeente garant staat voor winsten en verliezen van HVC Geothermie. Is dat juist en is daarvoor de garantie wel afgegeven en is de gemeente niet al € 500.000 kwijt van de garantie omdat de Triasboring niet doorging? Waarom wordt dat niet vermeld? Hoe is dat bedrag betaald?

Antwoord:

Dat is juist. HVC Geothermie is de onderneming die de aandelen in Trias Westland BV houdt. De gemeente ontvangt via HVC Geothermie BV, als enig aandeelhouder C in NV HVC, de winsten en verliezen uit hoofde van Trias Westland BV. De verliezen zijn gemaximeerd tot het bedrag van € 6.500.000 waar de gemeente zich garant voor heeft gesteld. De € 500.000 betreft een subsidie (in de vorm van een renteloze lening) vanuit de Westland Agenda. Deze is 20 februari 2015 toegekend en 22 februari 2017 definitief beschikt. Bij het verstrekken van deze lening is afgesproken dat deze alleen dient te worden terugbetaald na een succesvolle boring naar de Triaslaag. Omdat op deze diepte geen warmte kon worden gewonnen is deze lening dus kwijt gescholden. Er is echter wel sprake van een rendabele onderkrijt-warmtebron. De investering in Trias Westland BV leidt dus niet tot verdere verliezen voor de gemeente, middels de garantstelling aan HVC Geothermie BV.

WV-25**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag:

Is het niet zinvol om bij alle verbonden partijen die vermeld worden in de begroting ook een paragraaf op te nemen van hetgeen de verbonden partij voor de gemeente wil bereiken en wat in het te begroten jaar bereikt moet gaan worden? Alleen dan kan beoordeeld worden of de ingezette financiële middelen vanuit de gemeente doelmatig, zinvol en noodzakelijk zijn.

Antwoord:

De paragraaf Verbonden Partijen biedt per verbonden partij informatie over doelstellingen en een overzicht van activiteiten en prestaties. Omdat de begrotingen van verbonden partijen in de meeste gevallen nog niet vastgesteld zijn ten tijde van het opstellen van de programmabegroting, is het slechts beperkt mogelijk om concrete prestaties in het begrotingsjaar te vermelden. De komende maanden wordt gewerkt aan een verbeterslag in de paragraaf Verbonden Partijen, waarbij er ook aandacht zal zijn voor het opnemen van betere indicatoren m.b.t. het begrotingsjaar.

WV-30**Burgemeester A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven**

Vraag:

Kan de post kosten van het College verder worden begroot en ook de specificatie van de wachtgelden 2018 tot en met 2022 zoals die betaald worden?

Antwoord:

In onderstaande tabel staat het saldo van de geraamde lasten en baten voor Burgemeester en wethouders voor 2019 uiteen gezet:

Salarissen	€ 924.759
Opleidingen	€ 25.000
Overige diensten w.o. representatie & vergaderkosten	€ 198.000
Storting voorziening wethouderspensioenen	€ 200.000
Lidmaatschap VNG en bijdrage fonds GGU	€ 401.000
Totaal	€ 1.748.759

In onderstaande tabel staat de gevraagde specificatie van de wachtgelden weergegeven.

	begrote uitkering 2018	begrote uitkering 2019	begrote uitkering 2020	begrote uitkering 2021	begrote uitkering 2022
Totaal	296.937	388.092	281.042	207.662	161.847

LPF-W-16**Wethouder L.K. Snijders**

Vraag:

Blz. 15 : Om tot een expositiecentrum te komen moet de gemeente WL deelnemen in een vennootschap. Na 5 jaar worden de aandelen door één van de andere deelnemende partijen overgenomen. Welke garanties staan daar tegenover?

Antwoord:

Zie de beantwoording van vraag WV-23.

D66-W-11**Wethouder P. Varekamp**

Vraag:

Activiteit 1. Inrichten basisinfrastructuur voor de e-overheid: I-NUP (blz. 86)

In 2019 worden punten uitgevoerd voor(t)komend uit de impactanalyse met betrekking tot de Omgevingswet. Wat behelsde deze impactanalyse voor wat betreft de opzet, uitvoering en eruit voortkomende punten?

Antwoord:

De ICT impact analyse bekijkt de huidige situatie en wat nodig is voor de gewenste situatie en bepaalt aan de hand daarvan de verschillen en de werkzaamheden die nodig zijn om aan te sluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Deze impact analyse is een onderdeel van het totale programma omgevingswet. Het bevat de onderdelen: Omgevingsloket, de aansluiting van lokale systemen op de landelijke voorziening van het digitaal stelsel, de infrastructuur om aan te sluiten op het stelselknooppunt van de landelijke voorziening en de gegevens en documenten waarbij het gaat om basisregistraties en lokale registraties t.a.v. van de fysieke leefomgeving.

D66-W-12**Wethouder P. Varekamp**

Vraag:

Activiteit 2. Digitaliseren van de informatievoorziening (blz. 87)

Activiteit 4. Digitaal zaken doen (pagina 88)

In de afgelopen periode is een stevige impuls gegeven aan het digitaliseren van de informatievoorziening en is het aantal processen waarin inwoners digitaal zaken kunnen doen met de gemeente fors uitgebreid. In 2019 wordt uitvoering gegeven aan de heroriëntatie digitale transformatie en de heroriëntatie digitaal zaken doen. Aangezien in beide gevallen gesproken wordt over een heroriëntatie, lijken deze zaken aan elkaar te zijn gekoppeld. Wat houden deze heroriëntaties in en op welke manier wordt daaraan uitvoering gegeven?

Antwoord:

De heroriëntatie digitale transformatie betreft ook de heroriëntatie digitaal zaken doen. Digitaal zaken doen is een concept van digitaal aanvragen en digitaal geïnformeerd worden over het procesverloop en alle output is digitaal. De heroriëntatie digitale transformatie schetst een nieuwe visie en ambitie voor het digitaliseren van de informatievoorziening. De visie en ambitie is onder de vlag van het Masterplan Digitaliseren i.s.m. met de directie en organisatie door een externe partij opgesteld. Op basis van deze keuzes wordt de nieuwe integrale digita-

lisering roadmap voor 2019 e.v. opgesteld. De heroriëntatie schetst de processen, middelen en architectuur die daarvoor nodig zijn.

D66-W-13

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

Maatregel 2: 'Westland daagt uit' (blz. 6)

Het college faciliteert private initiatieven in de openbare ruimte en binnen het sociaal domein. Waar het college zelf projecten initieert, zoekt het college actief de bewonersparticipatie. Bewonersparticipatie kan uitgevoerd worden in allerlei vormen, zoals buurtbudgetten, consultaties, inspraak en medebeslissing. Hoe krijgt de bewonersparticipatie zoals het college deze graag ziet vorm in de diverse beleidsterreinen?

Antwoord:

Voor bewonersparticipatie hebben we geen vast recept. Als het gaat om het betrekken van inwoners bij overheidsbeleid zal per project/activiteit worden gekeken wat het gewenste participatieniveau is - variërend van meedenken tot meebeslissen – en welke instrumenten kunnen worden ingezet. Los daarvan gaat het bij bewonersparticipatie om het inspelen op ideeën en denkkracht van inwoners door burgerinitiatieven te faciliteren. Daarvoor gaan we onder andere het concept 'Westland daagt uit' (Right to challenge) uitrollen. Over de kaders die we hiervoor hanteren gaan we in 2019 graag met u in gesprek. Er zijn reeds initiatieven aangemeld.

D66-W-14

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

Maatregel 3: Onderzoek verbonden partijen (blz. 6)

Het aantal verbonden partijen, waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft, is in de afgelopen jaren toegenomen. Het college wil periodieke evaluaties gaan houden om nut en noodzaak van deelname in beeld te brengen. Voor welke verbonden partijen gaan deze evaluaties worden gehouden?

Antwoord:

Sinds 2017 zijn er jaarlijks interne screenings per verbonden partij, die zullen worden verwerkt in nieuw op te zetten toezichtsarrangementen. Daarnaast zullen alle verbonden partijen gedurende deze collegeperiode door een onafhankelijke externe partij worden geëvalueerd.

Goed toeven

CDA-W-06

Wethouder L.K. Snijders

Vraag:

Pag. 29 externe ontwikkelingen: extra kosten asbestsanering de Lier, wie, wat, waar?

Antwoord:

Bij de sloop van het voormalige gemeentehuis in De Lier is meer asbest aangetroffen dan in eerste instantie werd verwacht. Met de ontwikkelaar is begin 2018 een regeling getroffen ten aanzien van de verdeling van de extra kosten. Een groot deel van de (op basis van de regeling ten laste van de gemeente komende) extra kosten was al voorzien in de grondexploitatie. Een klein deel wordt alsnog ten laste van de grondexploitatie gebracht. In het MPG 2019 zal hierover worden gerapporteerd. Op basis van de getroffen regeling met de ontwikkelaar is er in feite geen sprake meer van een risico, maar van een vaststaand feit. De tekst in de begroting is daar abusievelijk niet op aangepast.

CDA-W-18

Wethouder L.K. Snijders

Vraag:

Blz. 28/29:

Er wordt hier o.a. aangegeven wat er gedaan is aan het opknappen van pleinen in de dorpen. In de opsomming wordt het Willem III plein in Ter Heijde niet genoemd terwijl daar ook een participatietraject voor herinrichting heeft plaats gevonden, c.q. nog plaats vindt (conform beantwoording schriftelijke vragen van CDA). Wat is uw kijk op de stand van zaken?

Antwoord:

Het participatietraject heeft betrekking gehad op het vergroenen van de gehele kern Ter Heijde en niet specifiek op het Willem III plein.

CDA-W-21

Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong

Vraag:

Blz. 76: uitbreiden mogelijkheden voor verblijfsrecreatie.

Een aantal jaar geleden is een plan gepresenteerd om op gronden langs de Haagweg een recreatiepark neer te zetten. Dat plan gaat niet meer door. Zijn deze gronden nog steeds beschikbaar voor het realiseren van een

camping/recreatiepark? Worden er hoe dan ook gronden in Monster nog steeds vrijgehouden van woningbouw totdat, conform aangehouden motie van CDA-VVD-D66 d.d. 6 november van 2014, een definitief plan komt waar deze verblijfsrecreatie gevestigd kan worden?

Antwoord: De betreffende gronden langs de Haagweg vallen in het ontwikkelingsgebied van de Westlandse Zoom. Ontwikkelingsbedrijf de Westlandse Zoom (OBWZ) had een alternatief plan met recreatiewoningen. Dit plan gaat inderdaad niet meer door. Op dit moment worden door de Westlandse Zoom voor dit gebied andere plannen ontwikkeld. Of en waar en met welke urgentie eventuele verblijfsrecreatie in Westland gevestigd kan worden, al dan niet in de nabijheid van Monster is onderdeel van het aangekondigde onderzoek in 2019.

CDA-W-22 **Wethouder L.K. Snijders**

Vraag: Blz. 78: Leefomgevingsfonds.

Hier wordt gesproken dat in 2018 en 2019 de groenprojecten worden afgemaakt. Maar het betreffen toch niet alleen groenprojecten die afgemaakt moeten worden zoals bijvoorbeeld de (her)aanleg van fitness/bootcamp toestellen, c.q. skatepark in het Hofpark te Wateringen?

Antwoord: Het gaat inderdaad ook om projecten op het gebied van spelen, sporten en recreëren.

CDA-W-23 **Wethouder J.A. Gardien-Reinders**

Vraag: Blz. 79:

De hoofddoelstelling is dat er aansluitende ecologische verbindingen tussen kust en Midden Delfland worden aangelegd. Dat was ook de doelstelling van de Westlandse Zoom. Het valt op dat er in de tekst eigenlijk alleen gesproken wordt over ecologische zones, ofwel dat er in die verbinding steeds zones zijn die aan de verplichting voldoen maar dat het steeds om brokken gaat. Om de doelstelling vast te houden, is het dan niet beter om van ecologische onderdelen in die verbindingen te spreken? Blijft de doelstelling van een lange ecologische verbindingszone wel in tact?

Antwoord: We streven ernaar om de ecologische onderdelen, zoals u die benoemt, op zodanige wijze aan elkaar te verbinden dat er sprake is van een lange ecologische verbindingszone.

WV-06 **Wethouder J.A. Gardien-Reinders**

Vraag: De reserve bovenwijkse voorzieningen zal de komende jaren aanzienlijk groeien. Zie pagina 224. Kan dit onderbouwd worden waarom ten opzichte van 2018 en 2022 deze reserve meer dan verdubbelt? Niet alleen verwijzen naar het MPG graag, maar goed onderbouwd aangeven waar deze voorziene groei vandaan komt.

Antwoord: Over de periode 2019 -2022 wordt een storting in de reserve bovenwijkse voorzieningen geraamd van € 3,8 mln. Deze bijdrage wordt voornamelijk verwacht uit de faciliterende projecten. Als voorbeelden kunnen worden genoemd Molensloot/Liarmolen (€ 1,5 mln.), Honderdland (€ 1,1 mln.) en De Woerd (€ 0,6 mln.). Onttrekkingen vinden plaats op basis van de in de nota kostenverhaal vastgestelde methode. De grootste stortingen vinden plaats in 2018 en 2019. De stortingen worden gedaan o.b.v. afspraken in overeenkomsten.

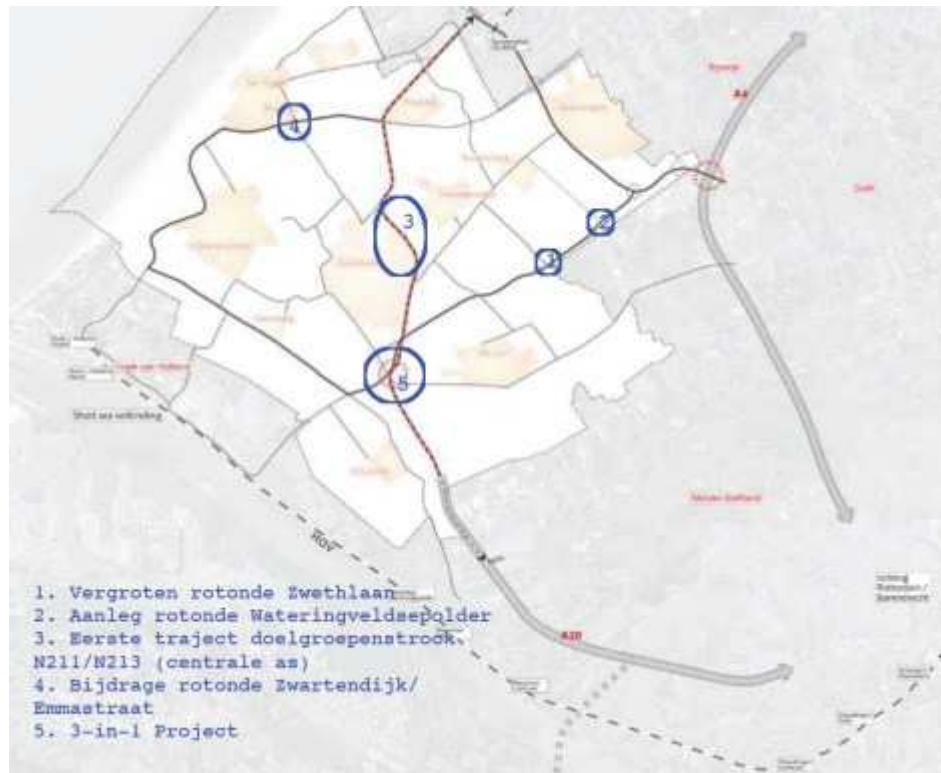
WV-07 **Wethouder J.A. Gardien-Reinders**

Vraag: De gemeente Westland kiest voor flexibele bestemmingsplannen, hetgeen betekent dat de bouw van woningen in kleine clusters wordt uitgegeven (gemeente / ONW / OWBZ). De grief van Westland Verstandig is dat ten onrechte de infrastructuur in brede zin (wegen, water, glasvezel, groen etc.) niet goed wordt meegenomen. Kunnen hier geen extra inkomsten uit verkregen worden door meer bovenwijkse voorzieningen aan de bouwprojecten toe te schrijven waardoor deze doorbelast kunnen worden aan de bouwers? Gedacht wordt nogmaals dan aan wegen, waterbergingen, speelplaatsen, ecologische zones / groen. Allemaal zaken die nodig zijn voor een goede leefomgeving.

Antwoord: Bovenwijkse voorzieningen zijn kosten van werken, maatregelen en voorzieningen die van belang zijn voor meerdere exploitatiegebieden (artikel 6.13.6 Wro). De kosten van deze voorzieningen mogen alleen naar evenredigheid worden verhaald. Er moet voldaan zijn aan de zogeheten PPT-criteria: Profijt, Proportionaliteit en Toerekenbaarheid. In 2015 is de nota kostenverhaal door de gemeenteraad vastgesteld, waarin de methodiek en

het beleid worden beschreven die de gemeente Westland gebruikt bij het verhalen van een deel van deze bovenwijkse kosten op initiatiefnemers van bouwplannen.

Voor het toerekenen van kosten wordt onderscheid gemaakt in bovenwijkse voorzieningen die onderdeel uitmaken van de hoofdinfrastructuur (het kern netwerk), waar heel Westland profijt van heeft, en bovenwijkse voorzieningen die aan enkele direct aangesloten gebieden zijn toe te rekenen. Als hoofdinfrastructuur wordt begrepen de Vlienderstructuur Westland, zoals omschreven in de structuurvisie. Zie onderstaand figuur:

LPF-W-19

Wethouder L.K. Snijders

Vraag:

Blz. 81 : Fysieke leefomgeving. Bij de begrotingsbehandeling in nov 2017 heeft de raad de Motie Beter Groen aangenomen. De inhoud van de motie was vrij expliciet en komt nergens terug in dit stuk. Waarom wordt er geen uitvoering aan de motie gegeven?

Antwoord:

De uitwerking van de motie voor 2019 gebeurt concreet binnen de deelvisie groen/blauw, waarbij eerst samen met de inwoners over vergroening en groen-blauwe kwaliteiten voor heel Westland nagedacht zal worden. De kaders groen/blauw worden uitgewerkt in uitvoeringskaders. Daarin zal de motie Beter Groen zijn plek vinden, maar wordt vooral ook inbreng van de inwoners gevraagd (co-creatie). Een belangrijk aandachtspunt is het bewuster (beter) beheren van het bestaande groen. Hier wordt de laatste jaren al veel aandacht aan besteed. Op dit moment zijn er nog geen uitvoeringsbudgetten gekoppeld aan de uitwerking/uitvoering omdat er eerst kaders moeten worden opgesteld.

LPF-W-20

Burgemeester A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Vraag:

Blz. 101: Bestuur en veiligheid. Bij de start van dit college waren de particuliere beveiligingsbedrijven nog prominent op 'papier' aanwezig als een stuk extra veiligheid zolang de politiecapaciteit ondermaats is. Waarom wordt er geen budget opgenomen om per 1 januari 2019 de samenwerking te starten?

Antwoord:

Het college van B&W zet eerst in op het opstellen van een vernieuwd integraal Westlands veiligheidsbeleid voor de beleidsperiode 2019-2022. In dit beleidsdocument worden de strategische doelen en veiligheidsprioriteiten voor deze periode benoemd. De gemeenteraad zal het nieuwe veiligheidsbeleid in december 2018 ter vaststelling aangereikt krijgen. Om Westland nog veiliger te maken willen we onder andere inzetten op het verder vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid bij de veiligheidszorg. Ook willen we nadrukkelijk kijken naar vormen van verdergaande samenwerking van veiligheidspartners zoals politie, gemeentelijke Boa's en zeker ook

particuliere beveiligingsbedrijven. Vooralsnog denken wij aan publiek-private samenwerking, bijvoorbeeld in de vorm van het Keurmerk Veilig Ondernemen en de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan. Op veel bedrijventerreinen in de gemeente Westland zijn bijvoorbeeld al vormen van (collectieve) beveiliging aanwezig, waarbij wordt samengewerkt met de politie. Overigens kan ook worden gedacht aan de inzet van particuliere beveiligers bij evenementen. Bij deze vormen van publiek-private samenwerking is de gemeente geen opdrachtgever. Het college wil ook kijken of het aantal gemeentelijke Boa's moet worden uitgebreid ten opzichte van de huidige situatie om een bijdrage te leveren aan een verdere verbetering van een veilige én leefbare woon- en werkomgeving. Aan een eventuele uitbreiding zitten financiële consequenties. Als dit het geval is zullen wij tijdig bij de gemeenteraad met een voorstel hiervoor komen.

GBW-02

Wethouder P. Varekamp

Vraag:

Algemeen 2. Wij missen een visie op sportpark Hoge Bomen. Is dat met opzet?

Antwoord:

De visie op sportpark De Hoge Bomen is in voorbereiding. In de maanden oktober/november vinden er bijeenkomsten met de gebruikers van het sportpark plaats, waarin door de gemeente ontwikkelde varianten voor een mogelijk herinrichting van het sportpark worden besproken. De op de uitkomsten van de bijeenkomsten te baseren visie zal naar verwachting in december voor bestuurlijke besluitvorming kunnen worden voorgelegd.

GBW-03

Wethouder L.K. Snijders

Vraag:

Algemeen 3. Daarnaast zien wij in de begroting niets terug over openbare toiletten. De wethouder heeft daar wel een toezegging over gedaan. Maar er is geen specifiek budget voor beschikbaar. Klopt dat?

Antwoord:

Op 20 februari 2018 heeft de gemeenteraad hiervoor budget beschikbaar gesteld. Het budget is beschikbaar gesteld voor het jaar 2018 en verder. Het betreffen meerjarige kosten in verband met de huur van units. De middelen zijn beschikbaar gesteld voor de centra van Naaldwijk en 's-Gravenzande.

- In Naaldwijk wordt de fietsenstalling met de proef op gratis bewaking en toiletten, zomer 2019 geopend. Deze komt ter plaatse van de tijdelijke inrichting van de voormalige gemeentehuislocatie, op de hoek van de Stokdijkkade en de Verdilaan. Ook het zelf reinigende toilet komt ter plaatse van de tijdelijke inrichting van het voormalige gemeentehuis en wordt in overleg met de BIZ en de winkeliersvereniging bepaald. Deze wordt zomer 2019 geplaatst;
- In 's-Gravenzande komt op of in directe nabijheid van het marktplein een toiletvoorziening. Hier wordt op dit moment nog onderzocht of er een apart gebouw met toiletvoorziening komt of een in pandige oplossing gevonden zal worden. Na verwachting wordt de oplossing voor het einde van het jaar gekozen om de realisatie in de zomer van 2019 afgerond te hebben.

LPF-W-15

Wethouder P. Varekamp

Vraag:

Blz. 48 Wij missen hier eventuele kosten voor het behouden open zwemwater wateringen, iets wat wel wordt genoemd in het uitvoeringsprogramma, kan het college hier een uitleg over geven?

Antwoord:

In het Uitvoeringsprogramma 2019 hebben wij aangegeven dat het openhouden en ondersteunen van het burgerinitiatief Waterman na 2019 onderwerp is van nieuwe besluitvorming. Wij zoeken in 2019 naar een toekomstgerichte en financieel haalbare oplossing. In afwachting van de uitkomsten is het thans prematuur om in de begroting reeds middelen te reserveren voor het openhouden van de Waterman na 2019.

LPF-W-04

Wethouder J.A. Gardien-Reinders

Vraag:

blz. 33 OBWZ, Voorziening van 38,9 Miljoen. Betreft dit de totale voorziening op de balans voor OBWZ op dit moment?

Antwoord:

Het totaalbedrag dat als voorziening voor OBWZ is getroffen bedraagt € 38,9 mln. Dit is opgebouwd als een voorziening op de balans van € 27,2 mln. en als afwaardering van het aandelenkapitaal op de balans van € 11,7 mln.

LPF-W-05**Wethouder J.A. Gardien-Reinders**

Vraag: blz. 42, Kan men de grote mate van afnemende posten in de toekomst wat betreft 'Bouwgrondexploitatie' en 'Economische Stimulering' onderbouwen?

Antwoord: 1. Post economische stimulering: in 2019 is een eenmalige post opgenomen van € 2,3 mln. voor de uitvoering van de Omgevingswet. Deze post verklaart de verlaging in 2020.

2. Post bouwgrondexploitatie: deze post heeft betrekking op de geraamde grondverkoop uit de grondbank. In 2019 wordt ten opzichte van 2020 een hogere grondopbrengst geraamd, onder meer door de grondverkoop aan ONW van € 19 mln.

GBW-13**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Maatregel 15. Gaarne opgave van regionale en landelijke benchmarks van grondkosten. Gaarne een nadere onderbouwing van 'het bedrag van € 1 mln. bouwstenen'. Wat krijgen we hiervoor terug van de corporaties?

Antwoord: De benchmark betreft een onderzoek dat de gemeente heeft uit laten voeren naar "Investeringskosten sociale huurwoningen". Hierbij is gekeken welk type woning (eengezinswoning / appartement) voor welke sociale huurprijs gerealiseerd kan worden. Naar aanleiding hiervan zijn in 2017 de gemeentelijke grondprijzen verlaagd (in de "Nota grondprijzen"; voor bijv. een appartement in de sociale huur betreft dit een verlaging van € 22.375 naar € 16.000 per woning; gemiddeld in de regio is deze prijs ca. € 17.000).

De besteding van de € 1 mln. (reeds bestaand budget in de "bestemmingsreserve Volkshuisvesting") betreft een bijdrage om de bij maatregel 15 vermelde prijsverschillen te overbruggen. Dit speelt met name indien er sprake is van het openbreken van contracten waarbij in het verleden afspraken met ontwikkelaars zijn gemaakt (o.a. over de grondprijzen, bijvoorbeeld bij de gemeentelijke deelnemingen ONW / OBWZ). Op deze manier kunnen corporaties / ontwikkelaars voldoen aan de vanuit de gemeente gestelde nieuwbouwpoging sociale huur / betaalbaar segment uit de gemeentelijke Woonvisie (waarbij de Westlandse vraag naar betaalbare woningen centraal staat).

GBW-14**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Maatregel 16. Gaarne inzage in de 'casestudie' en een nadere onderbouwing van de geraamde kosten ad € 1 mln.

Antwoord: U wordt binnenkort betrokken bij de ontwikkeling van kansrijke locaties voor o.a. spoedzoekers. Hierbij zullen wij u inzage geven in de resultaten van de casestudie en de exploitatieberekeningen presenteren. De ervaring leert ons dat de exploitatie voor een periode van tien jaar financieel een zware opgave is. In de presentatie zal het aspect mobiele woonconcepten (oppakbaar en elders weer tijdelijk neer te zetten) en kluswoningen worden meegenomen.

GBW-15**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Maatregel 17. Gaarne een financieel overzicht van de besteding van het budget ad € 460.000.

Antwoord: In samenwerking met corporaties worden (volkshuisvestelijke) wooncomplexen in Westland geanalyseerd die door hun locatie interessant zijn voor ouderen of minder mobiele doelgroepen om 'op te plussen' qua levensloopgeschiktheid. Aan die verkenning wordt op dit moment gewerkt. Na afronding daarvan kunnen een uitvoeringsprogramma en begroting worden opgesteld. Op dit moment is nog geen begroting aanwezig.

GBW-16**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Maatregel 20. Concreet: blijft Westland nu wel of niet deelnemen aan Woonnet-Haaglanden? En op basis waarvan (wetten, regelingen) "(...)móet worden afgestemd in de woningmarktregio Haaglanden"?

Antwoord: Al dan niet deelnemen aan Woonnet Haaglanden is geen doel op zich. Uitgangspunt is de slaagkans voor Westlanders op een sociale huurwoning te vergroten en te verbeteren. Woonnet Haaglanden is het systeem van de woningcorporaties en de gemeente gaat niet over de keuze van een systeem. De gemeente gaat wel

over het beleid, in casu de Huisvestingsverordening. Op 13 november as. bent u (raadswerkgroep Wonen) uitgenodigd voor het geven van input op de inhoud van de nieuw op te stellen Huisvestingsverordening. Het afstemmen staat in de Huisvestingswet 2014. Artikel 6 lid 2 bepaalt : *“Bij de voorbereiding van de vaststelling of wijziging van een huisvestingsverordening stemmen burgemeester en wethouders deze af met burgemeester en wethouders van de overige gemeenten die deel uitmaken van de woningmarkregio waarin de gemeente is gelegen.”*

GBW-17 Wethouder J.A. Gardien-Reinders

Vraag: Maatregel 22. Gaarne onderbouwing van 'Er is ruimte voor 50 woningen'. Waarom geen 100? Of 150?

Antwoord: In december 2017 heeft een extern adviesbureau van de gemeente Westland opdracht gekregen om onderzoek te doen naar de woningbehoefte in Heenweg. Uit dit onderzoek werd geconcludeerd dat de maximale autonome woningbehoefte voor Heenweg 35 woningen is tot 2030 en 55 tot 2040. Qua ruimtegebruik komt dat op basis van een gemiddeld Westlands woonprogramma ongeveer overeen met één tot twee hectare.

GBW-18 Wethouder L.K. Snijders

Vraag: Maatregel 24. Wat gebeurt er met het geld dat in het parkeerfonds gestort dient te worden? Wordt dat geoormerkt aan een dorp?

Antwoord: Deze vraag wordt meegenomen bij de voorbereidingen om te komen tot een parkeerfonds.

GBW-23 Wethouder J.A. Gardien-Reinders

Vraag: Westland programma. Thema Ruimte. Hoe vaak noemt u kinderen en spelen?

Antwoord: Deze woorden worden niet genoemd, omdat dit deel uitmaakt van de ruimtelijke kwaliteit die in de verschillende visies al dan niet wordt geborgd.

D66-W-15 Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag: Maatregel 14: Deelvisies wonen, voorzieningen en groen/blauw (blz.12)

Op het gebied van het ruimtelijk beleid worden de onderwerpen wonen, voorzieningen en groen/blauw nader uitgewerkt tot deelvisies. Deel hiervan is de concurrentie tussen huisvesting van bijzondere doelgroepen (statushouders, arbeidsmigranten, starters, mensen met zorg, urgente en spoedzoekers) met wonen als geheel. Hoeveel mensen uit welke bijzondere doelgroepen (statushouders, arbeidsmigranten, starters, mensen met zorg, urgente en spoedzoekers) zijn er de afgelopen drie jaar daadwerkelijk gehuisvest in de gemeente en voor hoeveel mensen is het niet gelukt huisvesting te vinden? Wanneer zijn de deelvisies gereed?

Antwoord: De afgelopen 3 jaar, sinds 2015, is voor de volgende doelgroepen het volgende aantal mensen gehuisvest:

- **Arbeidsmigranten:** Momenteel (per 1 oktober 2018) staan er 4.139 arbeidsmigranten geregistreerd als ingezetene van gemeente Westland;
- **Statushouders:** In de afgelopen 3 jaar (2015, 2016 en 2017) zijn er in totaal 540 statushouders gehuisvest. In 2018 zijn er tot 1 september 2018 118 statushouders gehuisvest;
- **Urgente woningzoekenden:** In de afgelopen 3 jaar (2015, 2016 en 2017) zijn er in totaal 144 urgentieverklaringen toegewezen (en dus gehuisvest);
- **Spoedzoekers:** Deze categorie wordt niet specifiek bijgehouden en de vraag komt ook niet altijd alleen bij de gemeente binnen. Het aantal bij de gemeente (in combinatie met het SKT) bekende gevallen bedroeg de afgelopen jaren ca. 35 per jaar. **Starters:** De afgelopen jaren zijn gemiddeld 135 starters aan huisvesting geholpen. Het aantal ingeschreven starters schommelt jaarlijks rond de 1.300;
- **Mensen met zorg:** Ook deze categorie wordt niet specifiek bijgehouden en de vraag komt niet alleen bij de gemeente binnen. Hierdoor is van de categorie 'zorg' moeilijk een compleet beeld te verkrijgen.

Opmerking:

In de BRP is geen categorie opgenomen met reden van verblijf, beroep of werk en zorg. Daarom is uit de BRP niet te halen of het gaat om een statushouder, starter, urgente etc.

D66-W-16**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag:

Maatregel 15: Uitvoeringsprogramma Wonen (blz. 13)

In de in 2016 vastgestelde woonvisie is opgenomen dat er 100 sociale huurwoningen per jaar in Westland gebouwd moeten worden. Hoeveel sociale huurwoningen zijn er sinds het ingaan van de woonvisie daadwerkelijk in de diverse dorpen gebouwd en opgeleverd en wat is de prognose voor 2018 en 2019?

Antwoord:

Gerealiseerd sinds vaststelling Woonvisie (januari 2016):

- **2016:** 15 sociale huurwoningen (in Monster en Wateringen);
- **2017:** 34 sociale huurwoningen (in Naaldwijk);

Verwacht:

- **2018:** 104 sociale huurwoningen (in De Lier, Kwintsheul, 's Gravenzande Monster en Naaldwijk);
- **2019:** 94 sociale huurwoningen (in Honselersdijk, Monster, Naaldwijk en 's Gravenzande).

Er wordt voor de komende twee jaar naar verwachting voldaan aan de vanuit de gemeentelijke Woonvisie vermelde sociale huur-opgave. In totaal staat tot 2030 ongeveer de helft van het aantal benodigde sociale huurwoningen opgenomen in onze woningbouwprogrammering. Bij de maatregelen 15 en 16 in het Uitvoeringsprogramma 2019 is budget opgenomen voor "creatieve woonvormen" en een "uitvoeringsprogramma wonen" om de sociale (en betaalbare) woningbouw een impuls te geven, zodat toegewerkt kan worden aan het realiseren van de volledige opgave.

D66-W-17**Wethouder L.K. Snijders**

Vraag:

Maatregel 21: Prinsenbos (blz. 15)

De ambitie is om het Prinsenbos uit te breiden met een groengebied van de NAM. Hiervoor is € 650.000 nodig. Voor de inrichting wordt € 250.000 gevraagd. In de maatregel wordt gesproken over nieuwe huisvesting van Scouting Naaldwijk, maar dat wordt verder niet uitgewerkt met een bedrag. Welke plannen, inhoudelijk en financieel, zijn er voor de nieuwe huisvesting van Scouting Naaldwijk en welk tijdsplan hoort daarbij? Hoe groot is het gebied dat van de NAM gaat worden aangekocht?

Antwoord:

Er zijn nog geen concrete plannen voor de huisvesting van scouting Naaldwijk. Wel vinden er verkennende gesprekken plaats. De gemeente wil 6.800m² aankopen van het Hoogheemraadschap van Delfland, dat de grond momenteel verhuurt aan de NAM. Naast het perceel dat de gemeente wil kopen (6.800m²), blijft de NAM een klein deel gebruiken.

D66-W-18**Wethouder L.K. Snijders**

Vraag:

Maatregel 24: Parkeervonds (blz. 171)

De gemeente gaat een parkeervonds instellen ter realisatie van parkeerplaatsen als er onvoldoende plaatsen in de voorgestelde plannen worden opgenomen. In het verleden zijn er, ook in de voorgaande gemeenten, vergelijkbare voorzieningen getroffen die vrijwel geen succes hebben gehad. Wat is de overweging van het college om een nieuw parkeervonds in te stellen, gelet op de ervaringen uit het verleden?

Antwoord:

Bij kleinschalige ontwikkelingen in de centra is het voorzien in de benodigde parkeerplaatsen vaak de bottleneck. Een parkeervonds kan hier een oplossing voor bieden. Bij de voorbereidingen om te komen tot een parkeervonds, wordt rekening gehouden met de ervaringen die eerder zijn opgedaan.

D66-W-22**Wethouder L.K. Snijders**

Vraag:

Maatregel X: Groen (blz. 33)

Vergroening is de laatste jaren veelal aan de markt overgelaten. Het college wil de komende periode echt op vergroening als thema inzetten. Vergroening van de leefomgeving moet wél een gezamenlijke opgave zijn voor gemeente, bewoners en bedrijven. De gemeente is het college zelf, dus wij hebben er vertrouwen in dat dit gedeelte van de opgave gaat lukken. Hoe denkt het college de inwoners en bedrijven bij het streven naar vergroening van Westland te kunnen betrekken, zodat er succesvolle resultaten worden geboekt?

Antwoord: Bij het opstellen van de deelvisie groen/blauw wordt via een participatietraject input opgehaald bij onze inwoners. De visie moet leiden tot duidelijke kaders voor initiatiefnemers of projectontwikkelaars, zodat de uitvoering van hun plannen ook een bijdrage gaat leveren aan de vergroening van Westland.

Sterke samenleving

CDA-W-07 **Wethouder P.A. Vreugdenhil**

Vraag: Pag. 55 externe ontwikkelingen; hoe gaan we oplossen dat de samenwerking met andere partijen wel gaat lopen dit ivm de privacywetgeving?

Antwoord: De uitvoering van publieke taken geeft een grondslag voor gegevensverwerking. Bij alle wetgevingen is te allen tijde toestemming van de cliënt nodig. Voorwaarde is dat de gegevensuitwisseling alleen mogelijk is als dit bijdraagt aan het doel. Doel is de reden waarom gegevens vastgelegd of gedeeld mogen worden. Het spreekt voor zich dat we bij (de inrichting van) de samenwerking rekening houden met deze feiten.

CDA-W-10 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Pag. 210 6.1 samenkracht. Wat wordt hier mee bedoeld, is dit een project?

Antwoord: Samenkracht burgerparticipatie is een van de verplichte taakvelden vanuit de landelijke voorschriften voor de inrichting van de begroting (lv3). Onder dit taakveld vallen de uitgaven en inkomsten voor de algemene voorzieningen gericht op participatie.

CDA-W-11 **Wethouder P.A. Vreugdenhil**

Vraag: Pag. 210 6.8 geëscaleerde zorg 18+. Hoe loopt deze geldstroom? Vrij te besteden?

Antwoord: Geëscaleerde zorg 18+ is ook één van de verplichte taakvelden vanuit de landelijke voorschriften voor de inrichting van de begroting (lv3). De hier geraamde inkomsten betreffen de verwachte eigen bijdragen en verhaal van de WMO en maken hiermee deel uit van de uitgaven en inkomsten in het sociaal domein.

CDA-W-14 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Wat is de financiële bijdrage aan Stichting Leergeld Westland voor de periode 2019-2022?

Antwoord: Met Stichting Leergeld Westland is een overeenkomst aangegaan voor de periode 2018-2020. Jaarlijks bedraagt de financiële bijdrage € 97.020 exclusief BTW.

WV-09 **Wethouder P.A. Vreugdenhil**

Vraag: Op pagina 224 loopt de reserve sociaal domein vanaf 2017 gestaag terug en zal in 2022 nog ongeveer 1/3e zijn van 2017. Gaarne de ontwikkelingen uiteenzetten en is hier al rekening gehouden met het deficit jeugdhulp 2018 of mogelijk ook al 2017 waarvoor de wethouder een aantal winstwaarschuwingen gegeven heeft de afgelopen periode?

Antwoord: Het tekort van 2017 is wel verwerkt maar het verwachte tekort voor het sociaal domein over 2018 nog niet. De onttrekking uit de reserve in 2018 is grotendeels toe te schrijven aan de kosten van de lopende projecten uit het Uitvoeringsprogramma SBK. De jaarschijven 2019 en 2020 uit het Uitvoeringsprogramma SBK zijn nog niet meegenomen in de prognose van de reserve. De onttrekkingen vanaf 2019 hebben betrekking op uitgaven in verband met intensiveringen preventie in het sociaal domein.

GBW-05 **Wethouder P.A. Vreugdenhil en burgemeester A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven**

Vraag: Sterke samenleving. Waardig herdenken 4 mei. Wilt u hierbij ook de Westlandse Veteranen nog meer betrekken? Of gaat het puur om het opknappen van de locatie(s)?

Antwoord: Ieder jaar worden alle monumenten bekeken voor regulier onderhoud en dat regulier onderhoud wordt ook uitgevoerd. In het kader van maatregel 31 worden de monumenten beschouwd in het kader van het waardig herdenken vooruitlopend op het herdenkingsjaar 2020; 75 jaren bevrijding. Dit kan leiden tot aanpassing van de

huidige monumenten. Ook wordt bijv. gekeken naar mogelijkheden voor plaquettes op plaatsen waar tijdens de bezetting gedenkwaardige gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. Bij de visie op waardig herdenken zullen wij naast de oranjecomités zeker de veteranen betrekken.

GBW-19

Wethouder P.A. Vreugdenhil

Vraag:

Maatregel 30. De inzet op 'terugdringen eenzaamheid' graag kwantificeren. Wat zijn de geraamde kosten en binnen welke posten wordt dekking gevonden?

Gaarne een overzicht van de huidige contracteerruimte en de huidige benutting hiervan.

Antwoord:

Binnen de begroting van het Sociaal Beleidskader zijn zowel structurele als incidentele middelen gereserveerd.

2019 Incidenteel: € 80.000

2020 Incidenteel: € 30.000

Structureel € 370.000

Reeds gecontracteerd:

2019 Incidenteel: Subsidie Amateurkunsten € 30.000

Stimuleringssubsidie verbreden doelgroepen sport en cultuur: € 50.000

Structureel:

De Vereniging Vitis € 210.000

Werkbudget kleinschalige burgerinitiatieven als onderdeel subsidieregeling innovatiefonds: € 40.000

Daarnaast is het een belangrijke taak van Vitis om de eenzaamheid terug te dringen door op een laagdrempelige wijze activiteiten aan te bieden aan mensen die kwetsbaar zijn en daarmee ontmoeting te faciliteren. Het is echter niet te kwantificeren welk deel van het budget van Vitis daarvoor wordt gebruikt.

D66-W-04

Wethouder L.K. Snijders

Vraag:

Activiteit 2. Afronden en uitvoeren accommodatiebeleid (blz. 44)

De brede aanpak van het accommodatiebeleid laat het college los. Het accommodatiebeleid krijgt praktijkgericht vorm. Gekeken wordt naar het feitelijk gebruik van gebouwen, de kosten en de mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik. Praktijkgericht vormgeven lijkt heel erg op ad hoc-maatregelen. Wanneer gekozen wordt voor praktijkgericht vormgeven, dus ad hoc-maatregelen, welke criteria hanteert het college dan bij deze vormgeving en is er dan wel een goede en gedegen financiële planning van de uit te voeren maatregelen te maken?

Antwoord:

Bij het praktijkgericht vormgeven van het accommodatiebeleid worden als uitgangspunten gehanteerd: meer-voudig gebruik van huurruimtes, versteviging van de basis om te komen tot een kostenneutrale vastgoedexploitatie met betere balans tussen kosten en opbrengsten en heldere afspraken over verantwoordelijkheden huurder/verhuurder op het gebied van onderhoud. Dit zijn uitgangspunten die doorgaans gelden bij regulier (vastgoed)portefeuillebeleid. Bij het opstellen van de deelvisie voorzieningen zullen de uitgangspunten voor het verhuren en/of in gebruik geven van onze gemeentelijke accommodaties nadrukkelijk worden beschreven.

D66-W-05

Wethouder P.A. Vreugdenhil

Vraag:

Activiteit 1. Samenhang aanbrengen in basisfuncties (blz. 53)

In 2017 is onder leiding van de gemeente in samenwerking met Vitis Welzijn gestart met kernsessies. Doel hiervan is om proactief in te kunnen spelen op maatschappelijke vraagstukken in elke kern. Door gebrek aan capaciteit zijn de kernsessies helaas gestopt. Op welke manier, nu de kernsessies zijn vervallen, gaat het college ervoor zorgen dat er weer adequaat proactief ingespeeld wordt op maatschappelijke vraagstukken in elk dorp?

Antwoord:

De opbrengsten van de afgeronde kernsessies worden verwerkt in de plannen van aanpak voor de specifieke dorpen zoals benoemd in het Westland Programma. In het Westland Programma is ook opgenomen dat er een deelvisie voorzieningen wordt ontwikkeld.

D66-W-06**Wethouder P.A. Vreugdenhil**

Vraag:

Activiteit 2. Organiseren van zorg dichtbij (blz. 54)

Mensen moeten door verandering in het zorgstelsel steeds langer thuis blijven wonen. Dat kan als het verantwoord is, en daarin hebben we als gemeente een ondersteunende rol. Heeft het college in beeld in hoeveel gevallen het thuis blijven wonen niet meer verantwoord is en er desondanks geen andere woonvoorziening aangeboden kan worden?

Antwoord:

Er is geen objectieve maatstaf aan de hand waarvan bepaald kan worden dat langer thuis wonen niet verantwoord is. Dit betekent dat we niet in beeld hebben in hoeveel gevallen langer thuis wonen niet langer verantwoord is.

D66-W-07**Wethouder P.A. Vreugdenhil**

Vraag:

Activiteit 2. Organiseren van zorg dichtbij (blz. 55)

De privacywetgeving is niet bevorderend voor het integraal werken. Zo komt het voor dat de samenwerking met andere partijen wordt belemmerd omdat informatie-uitwisseling, zelfs met toestemming van de cliënt, wettelijk gezien niet is toegestaan. Welke nieuwe of extra administratieve handelingen en andere belemmeringen heeft de invoering van de AVG voor de gemeente veroorzaakt?

Antwoord:

In principe heeft de AVG geen extra handelingen veroorzaakt. De AVG vervangt de Wbp die ook al aangaf hoe en wanneer je persoonsgegevens mag vastleggen en delen. Er zijn wel enkele technische en organisatorische maatregelen noodzakelijk geworden, zoals de verplichting van een register met verwerkingen.

D66-W-08**Wethouder P.A. Vreugdenhil**

Vraag:

Activiteit 1. Uitvoering Participatiewet (blz. 56)

Voor statushouders die zich in Westland vestigen is de aanpak 'Meetellen en meedoen' ontwikkeld. Naast een traject naar werk is veel aandacht voor het aanleren van de Nederlandse taal. Zijn er al resultaten te melden van het succes van 'Meetellen en meedoen', waarbij inbegrepen de mate van succesvolle integratie in de Westlandse samenleving, vinden en houden van werk, en bereikt taalniveau?

Antwoord:

In de periode 2017 tot het vierde kwartaal 2018 zijn als resultaat van het project Meetellen en meedoen 76 statushouders begeleid naar betaald werk. Daarnaast zijn er 16 personen begeleid naar beroepsgerichte (full time) opleiding. Binnen het project wordt extra taalonderwijs geboden om de kansen op werk te vergroten. Over het bereikte taalniveau van de deelnemers hebben wij geen informatie. De meerderheid van de begeleide statushouders binnen dit project is ook nog bezig met het behalen van het inburgeringsexamen.

D66-W-19**Wethouder P.A. Vreugdenhil**

Vraag:

Maatregel 28: Resultaatsturing Wmo en jeugdhulp (blz. 20)

Voor jeugd en Wmo implementeert het college een nieuwe werkwijze voor de hulp en ondersteuning door zorgaanbieders. De aanbieder committeert zich aan het te bereiken resultaat. Hiermee wordt een halt toegeroepen aan het openeindekarakter van trajecten, door te betalen voor het resultaat in plaats van de inspanning. Hoe gaat het college bij deze nieuwe manier van werken om met het risico van cliëntweigering bij lastige casussen?

Antwoord:

Voor de zorgaanbieders Jeugd en Wmo geldt een acceptatieplicht, zij mogen geen cliënten weigeren. Bij het toewijzen van cliënten aan een zorgaanbieder houdt de toegang daarbij rekening met de expertise van een aanbieder.

D66-W-20**Wethouder P.A. Vreugdenhil**

Vraag:

Maatregel 30 : Uitvoering 'Kernachtig Sociaal 2016-2020' – terugdringen eenzaamheid (blz.22)
Eenzaamheid moet worden bestreden. De doelgroep wordt bepaald op kwetsbare groepen die economisch en/of sociaal niet meedoen. In vrijwel alle onderzoeken en recent nog bij het jongerenpanel van het EenVan-daag Opiniepanel¹ komt naar voren dat vier op de tien jongeren zich een keer per week eenzaam voelen. Bij volwassenen vanaf 55 jaar is dat zestien procent. Ziet het college mogelijkheden om de eenzaamheid bij jongeren ook serieus aan te pakken en hiermee te voorkomen dat er zich op latere leeftijd ernstiger problemen kunnen voordoen?

Antwoord:

Er wordt een plan van aanpak opgesteld voor de uitvoering van het project Erbij Horen en Meedoen. Hierin wordt ook de doelgroep eenzame jongeren opgenomen.

D66-W-21**Wethouder P.A. Vreugdenhil**

Vraag:

Maatregel 31: Waardig herdenken 4 mei (blz. 23)
Ter voorbereiding van oorlog en bevrijding in 2020 worden in 2019 alle herdenkingsmonumenten in de gemeente beschouwd en waar nodig opgeknapt. Hiervoor is een bedrag van € 200.000 beschikbaar. Naar aanleiding van een rondvraag van D66 Westland van mei 2014 worden, als het goed is, elke jaar alle monumenten al bekeken voordat de herdenking op 4 mei plaatsvindt. Eventuele reparatie- en schoonmaakkosten worden betaald uit het reguliere onderhoudsbudget. Waarom is een bedrag van twee ton begroot voor werkzaamheden waarvan het college al in 2014 heeft toegezegd dat deze jaarlijks standaard gebeuren?

Antwoord:

Ieder jaar worden alle monumenten bekeken voor regulier onderhoud en dat regulier onderhoud wordt ook uitgevoerd. In het kader van maatregel 31 worden de monumenten beschouwd in het kader van het waardig herdenken vooruitlopend op het herdenkingsjaar 2020; 75 jaren bevrijding. Dit kan leiden tot aanpassing van de huidige monumenten. Ook wordt bijv. gekeken naar mogelijkheden voor plaquettes op plaatsen waar tijdens de bezetting gedenkwaardige gebeurtenissen hebben plaatsgevonden.

CDA-W-01**Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong**

Vraag:

Pag. 18. Activiteiten 2019: Wat betekent implementatie Wilg?

Antwoord:

Wilg staat voor Wet inrichting landelijk gebied, die de provinciale bevoegdheden beschrijft bij (grootschalige) gebiedsinrichting. Met deze bevoegdheden kan de provincie ondernemers dwingen te verkavelen dan wel te onteigenen onder strikte voorwaarden.
De Wilg wordt in de glastuinbouw nauwelijks toegepast vanwege de hoge kosten door de opstallen. In de praktijk blijkt echter dat grote herinrichtingen met een groot maatschappelijk belang kunnen worden gefrustreerd door eigenaren die om diverse redenen niet willen meewerken.
In de landelijke Greenport-werkgroep zijn er twee cases benoemd, waarbij de Wilg uitkomst zou kunnen bieden. Westland heeft deze cases (vooralsnog) niet. Wel kijken we nadrukkelijk naar de afwegingen in het proces om te oordelen of inzet van de Wilg wenselijk is voor Westland.

Welvarend Westland**CDA-W-02****Wethouder J.A. Gardien-Reinders**

Vraag:

Pag. 18. Wat gaat er gebeuren in de Broekpolder?

Antwoord:

In de Broekpolder staat een aantal grote ontwikkelingen op stapel betreffende de Wippolderlaan, mogelijke aanpassing van de Veilingroute, het inplannen van warmtebronnen en het warmtenet. Daarbij is een aantal ondernemers een (eigen) initiatief gestart om te kijken naar de opgave voor het gebied en hoe deze ingevuld zou moeten worden. Aanleiding is de dynamiek bij de glastuinbouwondernemers die willen uitbreiden of stoppen, het aantal in de weg liggende huizen voor de herstructurering en de ruimte die het warmtenet en de geo-

¹ <https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/iongeren-voelen-zich-vaker-eenzaam-dan-ouderen/>

boringen zullen vragen. De gemeente doet (vooralsnog) als participant, niet als regievoerder, mee in dit proces. Er kunnen verschillende aanvragen uit voortvloeien inzake bestemmingen, maar ook opties voor ontsluiting etc. Dit traject is volgend jaar niet afgerond. Wel verwachten we dat de groep stappen zal gaan zetten in een aantal kleinere aanpassingen / verschuivingen en dat de gemeente met de ondernemers kan bepalen wat de meest wenselijke oplossingen zijn in het kader van ontsluiting.

CDA-W-03

Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong

Vraag:

Pag. 22. Waar staan we nu: Wat betekent een triple helix organisatie. Wat is Bor Mirt. Wat is een marcomplan.

Antwoord:

Een triple helix organisatie bestaat uit overheid, bedrijfsleven en onderwijs/onderzoek. Een BO MIRT is een bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT). Een marcomplan is een marketing- en communicatieplan.

CDA-W-04

Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong

Vraag:

Pag. 24. ERIAFF Wat is de huidige stand van zaken? Deze tekst is min of meer identiek aan vorig jaar. Wat is onze fysieke en financiële bijdrage.

Antwoord:

In 2018 en 2019 wordt er geen financiële bijdrage aan ERIAFF gegeven. Wel verrichten medewerkers soms activiteiten ter versterking van het netwerk, maar dit is altijd ook functioneel voor de versterking van het Westlandse netwerk en het netwerk van de Greenport West-Holland. In 2018 is de conferentie (Seinajoki, Finland) niet bezocht. In 2019 is de conferentie in Florence. Deze valt deze samen met een bijeenkomst van het Nefertiti project, waarin Westland een van de partners is. Deelname zal daarom ten koste gaan van het budget van dit EU project.

CDA-W-05

Wethouder P. Varekamp

Vraag:

Pag. 26. Rode loper team: Wie en wat is dit team.

Antwoord:

In het kader van het vestigingsklimaat en het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid is begin 2017 een publiek-privaat Rode Loper Team ingericht in samenwerking met de bedrijventerreinen ABC Westland, Royal FloraHolland en Honderdland én Westland Marketing.

<http://www.westlandhortibusiness.com/en/setting-up-your-business>

<http://www.westlandhortibusiness.com/en/support-and-advise>

CDA-W-08

Wethouder L.K. Snijders

Vraag:

Pag. 83 specifieke activiteiten: fasegewijze aanpak wijken De Lier, wat is het tijdspad?

Antwoord:

We verwijzen u naar het raadsmemo aan de commissie Ruimte van 9 januari 2018 jl. Dit overzicht is geactualiseerd. De volgorde maakt het mogelijk om de aanpak van één deelgebied per jaar te continueren. Hiermee ontstaat een 'treintje' van deelgebieden die worden aangepakt in bouwteamverband.

Volgorde	Fase
BOMENBUURT	
1. Eikenhof	Technisch afgerond.
2. Meidoornhof	Start week 43 2018.
3. Esdoornstraat/Iepenhof/Lindenhof	Na 2018 en verder
4. Wilgenstraat/Populierenhof/Platanenhof/Essenhof	
DRUIVENBUURT	
5. Frankenthaler/Alicante/Colman	
6. Muskaat/Maroc	

CDA-W-15**Wethouder P. Varekamp**

Vraag:

Blz. 15 World Horti Campus.

Is er nog steeds sprake van dat de demokas geheel wordt overgeplaatst naar WHC? Ondertussen lijkt het er steeds meer op dat ook de oude locatie in tact blijft. Terwijl deze locatie ook deels bedoeld wordt voor vergroting van de rotonde op de Veilingroute, afslag Honselersdijk om de doorstroming aldaar te verbeteren. Wanneer gaat die vergroting plaats vinden en hoe gaat men dan om met de oude demokas locatie?

Antwoord:

De aanleg van de vergroting van de rotonde wordt verwacht in 2020/2021. De toekomst van de kas van de Demokwekerij Westland is afhankelijk van verdere planvorming.

CDA-W-16**Wethouder J.A. Gardien-Reinders**

Vraag:

Blz. 15, WHC:

In het bestemmingsplan is ervoor gekozen om de bouwhoogte "maar" op 15 meter te zetten terwijl er eigenlijk geen belemmeringen waren gelijk hoger te gaan. Is het niet verstandig om gezien de steeds groter wordende ruimte vraag in Westland deze hoogte bij de eerst mogelijke aanpassing van het BP wel automatisch een stuk te verhogen om op de toekomst in te kunnen spelen? Een toekomst met bijvoorbeeld urban farmer faciliteiten of testen voor meerlaags telen.

Antwoord:

Het bestemmingsplan is gemaakt voor deze specifieke ontwikkeling. In zijn algemeenheid wordt er in dat geval voor gekozen om het bestemmingsplan af te stemmen op de voor de ontwikkeling benodigde ruimte. Meer ruimte (hoogte) zou kunnen leiden tot zienswijzen en vertraging. Deze werkwijze is gebruikelijk bij faciliterende plannen.

Indien we een visie maken voor een gebied, en daarna het bijbehorende bestemmingsplan, wordt juist gekeken naar de stedenbouwkundig aanvaardbare ruimte en wordt deze ook opgenomen in het bestemmingsplan.

CDA-W-17**Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong**

Vraag:

Blz. 19:

Wat is de reden dat niet alle partijen de urgentie voelen om een gezamenlijke agenda Mainport-Greenport op te stellen? Zijn wij voor dit doel nu afhankelijk van de MRDH?

Antwoord:

Wij zijn voor dit doel niet afhankelijk van de MRDH. Het Havenbedrijf Rotterdam (HbR) heeft te maken met samenwerkingsactiviteiten met veel gemeenten om zich heen. Overigens is de relatie met het HbR goed en zijn er veel gedeelde uitdagingen. Er zijn regelmatig gesprekken en Westland is actief in het regionale netwerk van het HbR. De bedoeling is dat de gezamenlijk gevoelde uitdagingen leiden tot een agenda, met als resultaat enkele gezamenlijke projecten die op grond van prioriteit en haalbaarheid worden gekozen. Zo is het HbR betrokken bij de integrale gebiedsuitwerking Greenport 3.0, waarbij ook de samenwerking met de haven van Rotterdam en de (toekomstige) bereikbaarheid van Westland via de haven van Rotterdam onderwerp van uitwerking is.

CDA-W-19**Wethouder P. Varekamp**

Vraag:

Blz. 70+ 71:

In de projecten voor verbeteren infrastructuur die door de gemeenteraad zijn gevalideerd ontbreekt de aanleg van de rotonde op de Secretaris Verhoefweg in de kruising het winkelcentrum De Tuinen. Waarom ontbreekt deze?

Antwoord:

Op pagina 70 en 71 staan de speerpuntprojecten benoemd zoals opgenomen in het Collegewerkprogramma van het vorige college. In de begroting worden alle lopende investeringen niet genoemd (deze zijn verrekend in de kapitaallasten en worden in de jaarrekening apart gepresenteerd).

CDA-W-20

Wethouder P. Varekamp

Vraag:

Blz. 71:

Het klopt dat de conclusie van het haalbaarheidsonderzoek luidt dat er nu te weinig reizigers in Westland zouden opstappen voor een lightrail. Er staat echter niet dat Westland wel de visie zal blijven ondersteunen dat een lightrail via de Schiedam – Maassluis – Westland – Den Haag uiteindelijk nodig is en dat er dus nu ook al ruimtelijk rekening gehouden zal moeten worden dat deze rail er uiteindelijk zal komen. Kan deze passage toegevoegd worden?

Antwoord:

Deze wordt meegenomen in de mobiliteitsvisie met doorkijk naar 2040 en bij de uitwerking van de Visie van de Centrale As.

LPF-W-01

Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong

Vraag:

We zien binnen de begroting meerdere posten voor Externe Positionering verdeeld over de begroting, open armen beleid, marketing etc. Kan het college ons een overzichtje geven van alle posten die gebruikt worden voor Marketing, Externe Positionering en andere zaken om gunstiger ondernemersklimaat te creëren voor buiten het Westland?

Antwoord:

De posten die in de begroting zijn opgenomen voor dergelijke zaken zijn nadrukkelijk bedoeld om het ondernemersklimaat in het Westland te versterken. Het gaat daarbij om de volgende posten (op basis van het bestaande beleid 2018):

Ramingen t.b.v. deelname strategische allianties, externe positionering, incentives en representatie voor de begroting 2019	Bedrag	Toelichting
Inwonersbijdrage MRDH	€ 277.319	
Bijdrage InnovationQuarter	€ 100.000	
Deelname Greenport West-Holland	€ 60.000	
Externe positionering	€ 180.000	
Budget gebiedsmarkering	€ 200.000	Betreft de bijdrage die tot en met 2018 aan de Stichting Westland Marketing werd toegekend. Momenteel wordt gezien hoe de gebiedsmarketing in 2019 zal worden vormgegeven.
Incentives bedrijven	€ 500.000	
Representatie inkomende en uitgaande delegaties	€ 70.000	
Totaal	€ 1.387.319	

LPF-W-02

Wethouder P. Varekamp

Vraag:

Wij zien in de begroting geen kosten voor het direct verbeteren van busverbindingen in kleinere kernen, hoe springt het college hiermee om in de toekomst of waar is dit in begroot?

Antwoord:

In MRDH-verband wordt op korte termijn gestart met het opstellen van het maatwerkbeleid. Dit is eind 2018 gereed waarna begin 2019 het bestuurlijk traject doorlopen wordt. De resultaten worden opgenomen in de Uitvoering Agenda Bereikbaarheid (UAB). Deze vormt de basis voor de MRDH-begroting en het Investeringsprogramma waarin de bijdragen aan de gemeentelijke projecten worden opgenomen. Op grond van dit MRDH-maatwerkbeleid worden zomer 2019 de Westlandse projecten voor het direct verbeteren van de busverbindingen in kleinere kernen bij de MRDH ingediend en ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd, gelijktijdig met de begrotingbehandeling 2020.

LPF-W-03**Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong**

Vraag:

In het programma Economische en Ruimtelijke ontwikkeling wordt volop gesproken over kansen voor Westlandse ondernemers in het buitenland en de daar bijbehorende investeringen. Echter, hoe zorgt men ervoor dat dit bekend is en wordt onder de Westlandse ondernemers en dan vooral voor de voor hen belangrijke regio's? Op dit moment worden er bijvoorbeeld handelsmissies georganiseerd waar veel bedrijven geen kennis van hebben ondanks dat zij hier mogelijk wel baat bij zouden hebben.

Antwoord:

Westlandse ondernemers worden via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), de gemeente en de provincie Zuid-Holland vaak uitgenodigd voor handelsmissies naar landen waar specifieke kansen liggen voor de tuinbouw. In het geval van Aziatische landen zoals China en Japan is het van belang dat de overheid meegaat om deuren te openen voor bedrijven en kennisinstellingen. In samenwerking met het World Horti Center wordt aan een overzicht van inkomende en uitgaande missies opgesteld. In het kader van het nog op te stellen nieuwe economisch programma 2019-2022 zal nog eens nader worden gekeken naar de beste manier om dit verder uit te voeren.

LPF-W-06**Wethouder P. Varekamp**

Vraag:

blz. 93. Wij lezen de uitbouw van Account Management en dat er de afgelopen jaren 4 zogenaamde topbedrijven in het Westland zijn gevestigd. Wat moet de uitbouw van Account Management kosten, en wat kost dit naar ratio per binnengehaald bedrijf?

Antwoord:

De tekst op pagina 93 betreft bestaand beleid. De uitbouw van het accountmanagement is de afgelopen jaren al door het vorige college ingezet met focus op het optimaal faciliteren en verbinden van (top)bedrijven die zich in Westland hebben gevestigd. Daarbij is er ook een open armenbeleid naar ondernemingen, die zich in Westland willen vestigen, vormgegeven met een focus op greenportversterkende bedrijven die innovatief zijn op productie, logistiek, big data en handel. Een inspirerend, tuinbouw gerelateerd kennis- en innovatieklimaat en de aanwezigheid van topbedrijven waar innovaties van start ups, (internationale) bedrijven en studenten kunnen worden getest bleken een belangrijke bijdrage te leveren aan het aantrekkelijker maken van het vestigingsklimaat van Westland. De kosten die betrekking hebben op de uitbouw van accountmanagement moeten gezien het bovenstaande niet naar rato van het aantal binnengehaalde bedrijven worden gezien, maar als investering in het aantrekkelijker maken van het vestigingsklimaat van Westland.

De kosten betreffen de personeelskosten van de interne strategisch accountmanager. Daarnaast werd de accountmanager bij de uitbouw ondersteund door een externe projectmanager. De kosten hiervan waren in de afgelopen jaren € 70.000 per jaar. Het contract van de externe projectmanager loopt per 31 december 2018 af en wordt niet verlengd. De accountmanagement activiteiten zijn inmiddels voldoende geborgd binnen de eigen gemeentelijke formatie.

LPF-W-09**Wethouder L.K. Snijders**

Vraag:

Blz. 36. Verbeteren waterkwaliteit: Handhaving op de aansluitverordening riolering', Hiervoor is een aantal jaren gelden al extra budget voor uitgeven en blijkbaar is dit nog niet (geheel) uitgevoerd. Wat is de stand van zaken hierin?

Antwoord:

De (jaarlijkse) werkzaamheden hiervoor worden bekostigd vanuit de reserve. Bij de toewijzing van dit budget is aangegeven dat dit een meerjarig traject is. De verwachting is dat de reserve in 2021 uitgeput is. Daarna dienen de werkzaamheden regulier te zijn ingepast. Geconstateerd wordt dat blijvende inspanningen nodig zijn.

LPF-W-10**Wethouder P. Varekamp**

Vraag:

Blz. 70. Goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Over dit onderwerp wordt weinig tot niets genoemd over de kernen zelf? Hoe gaat dit op, aangepakt worden?

Antwoord:

Dit onderwerp met bijbehorende maatregelen maakt onderdeel uit van de mobiliteitsvisie, de integrale gebieds-uitwerking en de op te stellen gebiedsvisies waaronder Wateringen en wordt in het kader van het programma Bereikbaar Westland voor de zomer van 2019 tot concrete projecten uitgewerkt. Deze worden in het najaar 2019 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd, gelijktijdig met de begrotingbehandeling 2020.

LPF-W-11**Wethouder L.K. Snijders**

Vraag: Blz. 82 Verzakkingen, bodemdaling De Lier. Hier gaat eerst veel geld en tijd in monitoring zitten maar daardoor schuiven de daadwerkelijke oplossingen verder naar achteren. Kan dit sneller uitgevoerd worden en wat wordt er in de tussentijd gedaan met de problemen?

Antwoord: Zie vraag CDA-W-08 voor de planning van de uitvoeringsmaatregelen. Het onderzoekstraject én uitvoeringstraject zijn tegelijkertijd opgestart en worden tegelijkertijd uitgevoerd. De planning van de uitvoeringsmaatregelen hangt samen met het bereikbaar houden van De Lier en in het bijzonder de woonwijken in relatie tot andere uitvoeringsprojecten, goede voorbereiding met omwonenden en de beschikbare capaciteit van aannemers en aansturing. In de tussentijd worden mankementen verholpen.

LPF-W-17**Wethouder P. Varekamp**

Vraag: Blz. 23 : MRDH. Het valt ons op dat naast economie en bereikbaarheid er ook nadrukkelijk de woorden wonen en recreëren naar voren komen.
Is het college het met ons eens dat de deelname van WL in de MRDH zich beperkt tot de 'tafels' economie en bereikbaarheid?

Antwoord: Het college deelt deze mening en vindt het van belang dat de MRDH een duidelijke focus kiest. Wel is het, mede in het kader van het opstellen van de nieuwe strategische agenda van de MRDH voor de komende jaren, van belang om een aantal onderwerpen in samenhang te bekijken. Wonen en recreëren hebben namelijk wel een duidelijk effect op economie en bereikbaarheid.

LPF-W-18**Wethouder P. Varekamp**

Vraag: Blz. 26 : Open armen beleid. Het zogenaamde Rode Loper Team werkte veel samen met Westland Marketing. Die stichting verlaat de rode loper in 2018 en deelt uw college dan ook de conclusie dat strategisch accountmanager en de business development manager per 1 januari 2019 hun taken kunnen beëindigen voor de Gem Westland?

Antwoord: Vanuit het strategisch accountmanagement en business development is naast match-making en acquisitie de afgelopen 2 jaar ook veel aandacht geweest voor het aanjagen van kennisontwikkeling, talentontwikkeling en innovatieprojecten waarin veel bedrijven samenwerken. In het kader van het opstellen van het nieuwe economisch programma 2019-2022 zal dit najaar nader worden gekeken naar het invullen van het vestigingsbeleid in de komende jaren en het al dan niet continueren van bestaande activiteiten in dat kader.

GBW-20**Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong**

Vraag: Maatregel 36 e.v. In de Begroting 2019-2022 wordt aangegeven dat college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma 2019 en het uitvoeringsprogramma wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt door uw college nader worden gezien welke activiteiten in de Begroting 2019-2022 doorlopen in 2019.
Gaarne een overzicht van de activiteiten in de begroting 2019-2022 (Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkelingen) die bij de nieuwe koers van het college in 2019 doorlopen dan wel een overzicht van de activiteiten die geheel of deels komen te vervallen.

Antwoord: De economie is in beweging, en daar willen we als gemeente in de komende periode op inspelen. Aan de manier waarop wordt momenteel gewerkt. Daarom valt nu nog geen overzicht te geven van activiteiten uit het oude collegewerkprogramma 2014-2018 (waar de Programmabegroting 2019-2022 nog betrekking op heeft) die doorlopen of vervallen. Zoals ook in het WestlandProgramma 2018-2022 is opgenomen zullen wij dit najaar in afstemming met de raad een nieuw economisch programma 2019-2022 opstellen. In dat kader zullen wij bezien of en hoe bestaande activiteiten worden gecontinueerd.

GBW-21

Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong

Vraag:

Maatregel 40. U spreekt van een extra budget ad € 350.000 voor een MKB fonds. Extra ten opzichte van wat?

Antwoord:

Extra betekent hier dat er nieuwe middelen voor beschikbaar worden gesteld en dat dit niet uit bestaande middelen komt. In 2019 is er voor het fonds € 350.000 beschikbaar.

D66-W-01

Burgemeester A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Vraag:

Activiteit 3. Internationalisering (blz. 24)

In het kader van internationale positionering is de Engelstalige website www.westlandhortibusiness.com verder doorontwikkeld met onder andere innovatiekaarten, nieuws, infographics en filmpjes.

Deze website lijkt een volledig door de gemeente genomen initiatief in aanvulling op (of naast, of los) het Rode Loper Team en het InnovationQuarter. Wat is de toegevoegde waarde van deze activiteit, bijvoorbeeld heeft deze website al geleid tot aanmeldingen en nieuwe vestigingen van bedrijven?

Antwoord:

Tot begin 2017 bleek er ondanks alle inkomende internationale delegaties en vragen geen enkele informatiepagina in het Engels te bestaan over het Westlandse tuinbouwcluster, haar bedrijvigheid en mogelijkheden tot vestiging. Om die reden is de Engelstalige website www.westlandhortibusiness.com ontwikkeld. De website is ondersteunend aan het Rode Loper Team. Dit team werkt nauw samen met Innovation Quarter, maar houdt zelf de regie over Westland. Innovation Quarter behartigt de belangen van heel Zuid-Holland. De website heeft geleid tot uiteenlopende vragen van buitenlandse partijen, investeerders, kennisinstellingen en bedrijven. Deze vragen zijn opgevolgd door het Rode Loper Team.

D66-W-02

Wethouder P. Varekamp

Vraag:

Activiteit 1. Open armen beleid (blz. 27)

Bij het halen van nieuwe bedrijven naar Westland en het vergroten van de werkgelegenheid is er een risico dat grote, strategische bedrijven uit Westland vertrekken.

Welke maatregelen treft het college om risico op het vertrek van bedrijven, groot of klein, uit Westland te minimaliseren?

Antwoord:

De afgelopen jaren is het accountmanagement uitgebouwd naar strategisch beleid, dat inzet op het optimaal faciliteren en verbinden van topbedrijven die zich in Westland hebben gevestigd. Daarnaast is er ingezet op het aantrekken van nieuwe, innovatieve bedrijvigheid, die echter niet ten koste gaat van de gevestigde, grote bedrijven.

D66-W-03

Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong

Vraag:

Activiteit Duurzame woningbouw (blz. 39)

Het concept "Westland woont duurzaam" is ontwikkeld en in gang gezet. Dit is een pakket van acties gericht op verduurzaming van bestaande woningen en gedragsverandering. De conversie blijft nog achter bij de wens van het college, waardoor de doelstelling van 10/o jaarlijkse verbetering van de woningvoorraad nog niet wordt gehaald. In 2019 staat een verdere uitrol van de bewustwordingscampagne op het programma. Wat gaat het college op korte termijn (in 2019) doen om de verbetering te doen verhogen, aangezien blijkbaar bewustwordingscampagnes en wijkactiviteiten alleen niet lijken te werken?

Antwoord:

Er worden op het ogenblik bewonersavonden georganiseerd om bewoners (woningbezitters, huurders, VVE's etc.) beter te kunnen informeren. Twee van deze bijeenkomsten vallen in 2018, 7 november en 13 december. In 2018 zijn in het kader van de wijkgerichte aanpak energiescans aangeboden. Het aanbod hiervan zal in 2019 worden aangevuld met een extra opvolging van de scans d.m.v. bijeenkomsten voor diegenen die een scan hebben baangevraagd. De investeringen voor duurzame energie verlopen nog moeizaam (ook landelijke trend). Er is op dit moment een (te) lange terugverdientijd, onder andere vanwege de huidige energieprijzen, om snel tot grote investeringen over te gaan. De gemeente heeft (nog) geen financiële middelen om bewoners te faciliteren in de feitelijke investering. In het kader van het op te stellen Westland Energie Akkoord, wordt verder geïnventariseerd wat bewoners nodig hebben om daadwerkelijk tot actie over te gaan.

D66-W-09**Wethouder P. Varekamp**

Vraag:

Activiteit 2. Verbeteren openbaar vervoer (blz. 71)

In 2019 gaat een nieuwe concessie voor het streekvervoer in en een nieuwe dienstregeling. Het college heeft met grote input van de raadswerkgroep een aantal opmerkingen en eisen over de dienstregeling aangeboden aan de MRDH. Wat is de reactie geweest op de brief van Westland en hoe gaat het college te werk om de nog niet gehonoreerde wensen alsnog gerealiseerd te krijgen?

Antwoord:

De reactie op de zienswijzen is verwoord in de van de MRDH ontvangen reactienota bij het vastgestelde Vervoerplan 2019. Op korte termijn vindt overleg met de MRDH plaats inzake deze reacties en de andere uitwerking en invulling.

D66-W-10**Wethouder P. Varekamp**

Vraag:

Activiteit 1. Verduurzamen wagenpark en openbare verlichting (blz. 79)

Het gemeentelijk wagenpark wordt zoveel als mogelijk verduurzaamd. Er loopt nu een inkooptraject. Een aantal wagens kan niet helemaal worden verduurzaamd (zoals strooiwagens) en een aantal wordt omgezet in aardgasvoertuigen. Over elektrische voertuigen wordt in de toelichting niet gesproken. In hoeverre en door aanschaffingen van welke voertuigen heeft het lopende inkooptraject al geleid tot verduurzaming van het wagenpark als geheel?

Antwoord:

Door de ambtelijke organisatie is de inkoopvoorbereiding vervanging tractiemiddelen uitgevoerd, resulterend in een B&W besluit op 20 maart 2018 inclusief ter beschikking stellen van het benodigd krediet in het MIP voor de vervanging. De voorbereiding voor de Europese aanbesteding van het wagenpark is gestart. Gunning dient nog plaats te vinden. Verduurzaming wagenpark vindt plaats na de gunning (in 2019).

D66-W-23**Wethouder P. Varekamp**

Vraag:

Maatregel 48: Mobiliteitsvisie Westland 2030, met doorkijk naar 2040 (blz. 3a)

Bereikbaarheid vraagt om een andere 'mind-set': we moeten anders gaan kijken naar de benutting van infrastructuur en op zoek naar innovatieve oplossingen. Dit moet tot uiting komen in de Mobiliteitsvisie Westland 2030. De gemeente stelt de mobiliteitsvisie in samenwerking met de ketenpartners en de stakeholders op. Welke vormen van mobiliteit worden er in de visie meegenomen en hoe is de inbreng van bewoners en bedrijven geregeld?

Antwoord:

Vormen van mobiliteit die in de visie worden meegenomen zijn vooral het autoverkeer, de logistiek, de fiets, het openbaar vervoer, het maatwerkvervoer en te voet. Hierbij wordt vooral gekeken naar smart maatregelen die de huidige systemen verder optimaliseren en naar nieuwe vervoersystemen die de bereikbaarheid en verkeersveiligheid verder versterken. De inbreng van bewoners en bedrijven wordt met behulp van een participatietraject geregeld. De wijze waarop wordt de komende maanden verder uitgewerkt. Begin 2019 wordt met de mobiliteitsvisie gestart.

D66-W-24**Wethouder L.K. Snijders**

Vraag:

Ad.2 Onderzoek bodemverzakking De Lier (blz. 39)

Eerder zijn middelen toegekend om verzakkingen in De Lier in kaart te brengen. Deze aanpak is volgens een tweepuntensystematiek opgepakt: wegnemen van hinder en overlast én oorzaak en monitoring van locaties. Voor volledige implementatie van het monitorsysteem zijn additionele middelen nodig. Aangezien er additionele middelen voor de monitoring worden gevraagd, kan geconcludeerd worden dat de doelen van het eerste punt zijn behaald met de eerder beschikbaar gestelde middelen. In hoeverre zijn in het kader van de bodemverzakking De Lier door inzet van de eerder toegekende middelen de hinder en overlast én de oorzaak weggenomen?

Antwoord:

In de eerste van 6 fasen (zie ook beantwoording CDA-W-08) zijn de uitvoeringswerkzaamheden in de Eikenhof afgerond. Daar zijn hinder en overlast aangepakt door middel van ophoging, o.a. met lichte ophoogmaterialen. De overige deelgebieden worden fasegewijs - per jaar - aangepakt (zie ook raadsmemo commissie Ruimte d.d. 9 januari 2018). Voor het onderzoek naar de oorzaak en de (blijvende) monitoring van de verzakking is meetapparatuur geplaatst en onderzoek verricht. Daarnaast vindt gezamenlijk onderzoek plaats met externe partijen zoals de provincie, Delfland LTO, etc. De voorlopige waarnemingen zijn met de raad gedeeld. Voor de exacte

oorzaken en toekomstige monitoring zijn aanvullende maatregelen nodig. Zo zal gebruik gemaakt gaan worden van satellietgegevens.

Algemeen financiële vragen

CDA-W-09 **Wethouder P. Varekamp**

Vraag: Pag. 121 bijdrage van derden in facilitaire/ICT kosten, hoe moeten we dat lezen?

Antwoord: Het betreft hier de inkomsten vanuit de ICT-dienstverlening aan de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Midden-Delfland en het SKT.

CDA-W-12 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Pag. 220 vervangingsinvesteringen. Zijn de investeringen bewust uitgesteld naar een volgende periode.

Antwoord: Nee. Het overzicht van bewust uitgestelde investeringen staat in het dekkingsvoorstel zoals opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2019. Op pag. 220 van de begroting treft u alle vervangingsinvesteringen aan. Daarbij is een raming gegeven van de verwachte uitgaven in de desbetreffende jaren. Veel investeringen worden over meerdere jaren uitgevoerd. Het totaal van de investering is vervolgens te vinden in zowel de bruto- als netto-kolom (indien er bijdragen van derden worden verwacht bij de investeringen). Jaarlijks wordt opnieuw een inschatting gemaakt van het verloop van de verwachte uitgaven in de diverse jaren bij het Financieel Meerjaren Perspectief, dit mede op basis van de uitkomsten van de investeringsrapportage (IRAP) in de jaarrekening. Dit geldt overigens eveneens ten aanzien van de nieuwe investeringen. Dit kan een verschuiving t.o.v. het vorige P&C-document betekenen.

WV-01 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Door het vaststellen van de begroting fiatteert de Raad voor 2019 de investeringen opgenomen in de Program-mabegroting, de vervangingsinvesteringen, de investeringen opgenomen in een vastgesteld beheerplan en in-vesteringen die volledig gedekt worden ten laste van de bestemmingsreserves en nieuwe investeringen voorzo-
ver kleiner dan € 250.000 (zie pagina 207) van de begroting.

- a. Op de pagina's 220 tot en met 222 worden de vervangingsinvesteringen en de nieuwe investeringen ver-meld. Voor wat betreft de vervangingsinvesteringen zien we een forse verhoging van de totale vervangings-investeringen in 2019 van € 9.7 miljoen naar bijna € 29 miljoen in 2022.

Kan per vervangingsinvestering worden aangegeven waarop deze gebaseerd is, zijn daar besluiten van de Raad dan wel van het College van en kan per vervangingsinvestering worden aangegeven hoe de opge-voerde bedragen tot stand zijn gekomen en valt op die vervangingsinvesteringen te besparen? Ook gaarne aangeven waarom de bedragen in de betreffende jaren vermeld zijn.

- b. Hetzelfde gaarne voor de nieuwe investeringen op pagina 221 en pagina 222. Ook daar is een aanzienlijke groei te zien ten opzichte van de investeringen in 2018. De geplande investeringen lopen op naar ruim € 30 miljoen. Bekend is dat via de stelpost "sturen op kapitaalslasten" waarvan de achtergrond is "dat sommige investeringen vanwege externe factoren uitlopen of achterblijven in de planning ondanks de sturing op de fi-nanciële planning" (zie pagina 222). Kan niet beter in de begroting worden aangegeven welke investeringen doorschuiven?

Kunnen hier dezelfde vragen beantwoord worden als bij de vervangingsreserves?

Antwoord: De vervangingsinvesteringen worden conform de door de raad vastgestelde artikel 212 Verordening bij het vaststellen van de begroting direct door de raad geautoriseerd. Dit vanuit het uitgangspunt dat de raad in eerde-re instantie besloten heeft tot het doen van deze – indertijd nieuwe - investeringen. Deze investeringen worden nu, na afloop van de levensduur, vervangen, zodat er in feite sprake is van consistent bestaand beleid. Een verdere specificatie van de investeringsbedragen laten wij derhalve achterwege, waarbij wij opmerken dat ten opzichte van de initiële investering de omvang van de investering uiteraard wordt beïnvloed door de inflatie.

Afhankelijk van de "ouderdom" van de primaire investeringen kan het bedrag van de vervangingsinvesteringen van jaar tot jaar wijzigen. Voor de systematiek van het opvoeren van ramingen in de verschillende jaarschijven verwijzen wij naar het antwoord CDA-12.

Eveneens conform de artikel 212 Verordening worden nieuwe investeringen groter dan € 250.000 niet direct bij de begroting geautoriseerd. Daarvoor volgen nog afzonderlijke raadsvoorstellen. Bij deze raadsvoorstellen wordt een nadere toelichting en onderbouwing op de nieuwe investering in het Meerjaren Investerings Programma (MIP) gegeven.

Investerings blijken in de praktijk, veelal door externe omstandigheden, soms later te worden afgerond dan gepland. Oorzaken hiervoor kunnen divers zijn, zoals vertraagde grondverwerving, bezwaarprocedures of weersomstandigheden. Door deze vertraging in tijd ontstaat een voordeel t.o.v. de geraamde kapitaallasten (rente en afschrijving). Omdat vooraf moeilijk is aan te geven bij welke specifieke investering dit zich zal voordoen, hebben wij een stelpost opgenomen.

WV-02

Wethouder L.K. Snijders

Vraag:

Kan op pagina 226 een exact verloop gegeven worden van "het geraamde negatieve verloop van de egaliseringsreserve afval" en waar kunnen we behalve de verhoging van de heffingen, dat terugvinden in het Westland Programma waarnaar verwezen wordt?

Antwoord:

In onderstaande tabel vindt u het verloop van de cijfers 2007-2017 met een doorkijk naar de toekomst 2018-2022. Na verwerken van de cijfers in de Prorap 2018 blijkt dat onder gelijkblijvende omstandigheden de Bestemmingsreserve Afval medio 2020 uitgeput is. Tegenvallers in de eerder genoemde ontwikkelingen kunnen leiden tot extra onttrekkingen in 2019. Op blz. 40 van Uitvoeringsprogramma 2019 wordt ook ingegaan op de reserve Afval. Hier staat 'Met de tariefsverhoging voor afval zoals in dit uitvoeringsprogramma vastgesteld, is de begroting bestaand beleid opgenomen storting in de reserve vanuit de algemene middelen niet langer noodzakelijk'. Dit heeft door de mutaties in de Prorap 2018 tot nieuwe inzichten geleid.

Omdat de bestemmingsreserve Afval niet mag worden aangevuld uit de reguliere opbrengst van de heffingen, is in 2019 bij het opstellen van de begroting 2020-2023 mogelijk aanvullende besluitvorming noodzakelijk. Deze besluitvorming kan bestaan uit een extra verhoging van de tarieven in 2020, een dotatie vanuit de algemene middelen in de reserve of het loslaten van het uitgangspunt van 100% kostendekking. E.e.a. is afhankelijk van de eerder geschetste ontwikkeling op een aantal onderdelen. Bij het uitblijven van onverwachte financiële meevallers behoort een tussentijdse dotatie aan de bestemmingsreserve tot de reële mogelijkheden. Indien noodzakelijk wordt dit bij de eerste actualisatie 2019 geëffectueerd (zie tabel bijlage 1).

WV-03

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

Pagina 226: Leefbaarheidsfonds wordt overgeheveld van de reserve leefomgeving naar de reserve maatschappelijk nut. Waarom gebeurt dat?

Antwoord:

In de raadsvergadering van 21 februari 2017 (nader uitgewerkt in de ProRap 2017) zijn uitgaven vastgesteld met betrekking tot het Leefomgevingsfonds. Deze uitgaven betreffen investeringen met een maatschappelijk nut die ingevolge het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht moeten worden geactiveerd. Indien investeringen met een maatschappelijk nut worden gedekt door een reserve (i.c. het Leefomgevingsfonds), verloopt de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten via de specifiek daarvoor ingestelde bestemmingsreserve Investerings Maatschappelijk Nut. Daarom heeft een feitelijk technische overheveling plaatsgevonden van het Leefomgevingsfonds naar deze reserve.

WV-05

Wethouder P. Varekamp

Vraag:

Bij de nieuwbouw gemeentehuis wordt aan onttrekkingen een bedrag van € 1,61 mln. aangegeven en aan rentebijbeschrijvingen –een theoretische benadering van de reserve waar dan nu als enige wel rente wordt bijgeschreven- van € 400.000. De totale kosten van de twee halve nieuwe gemeentehuizen worden gegeven. Hoe zijn deze in de begroting opgenomen en waar deze zijn terug te vinden, behalve dan op pagina 227?

Antwoord:

De kosten van de nieuwe panden worden (verplicht) verantwoord onder de overhead. In de tabel op blz. 121 zijn deze kosten verantwoord onder het kopje “Huisvesting”. Deze betreffen zowel materiële kosten (beschikbaarheidsvergoeding aan het consortium) als kapitaallasten. In de dekking van de kosten wordt (deels) voorzien door de reserve nieuw gemeentehuis (zie ook op blz. 121 onder “verrekening reserves”). De overhead wordt overigens verantwoord binnen het programma Concernfinanciën en Algemene dekkingsmiddelen, zie hiervoor ook de overeenkomstige ramingen op blz. 123 van de begroting.

WV-08

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

Op pagina 224 neemt de egalisatie rente Grondbanken in de periode 2018 tot en met 2022 aanmerkelijk toe. Op zich is dat vreemd omdat, als alles goed is, de Grondbank, zeker in tijden waarin fors gebouwd wordt, alleen maar gronden zal verkopen aan de deelnemingen / verbonden partijen. Hoe zit dat?

Antwoord:

Dit houdt verband met de renteconversie in 2012. In de raadsvergadering van 31 oktober 2012 is een amendement aangenomen dat voorziet in een bijdrage van de contractpartners van de grondbanken aan de renteconversie van in totaal € 12 mln. (jaarlijks € 500.000 gedurende 24 jaar, zijnde de resterende looptijd van de renteconversie). Dit amendement is bij raadsbesluit op 7 november 2012 nogmaals bekrachtigd. De jaarlijkse bijdrage van de grondbanken wordt verkregen door het doorberekenen van een contractuele rente aan de individuele grondbanken die hoger ligt dan het gemiddelde rentepercentage op langlopende geldleningen (in feite een rente-opslag). Indien door deze opslag meer dan de jaarlijkse € 500.000 wordt verkregen, wordt het meerdere gestort in de egalisatiereserve. Hierdoor kan in de jaren waarin onvoldoende middelen worden gegenereerd deze egalisatiereserve worden aangesproken, zodat aan de uitvoering van het amendement kan worden voldaan.

Bij de jaarlijkse berekening van de rente-opslag spelen twee factoren een rol: (1) de omvang van de grondbank en (2) het gemiddelde rentepercentage op langlopende geldleningen. De omvang van de grondbank daalt inderdaad maar ook het gemiddelde rentepercentage over langlopende geldleningen. Door de laatste component neemt de rente-opslag over de omvang van de grondbanken toe (verschil tussen de contract- en gemiddelde rente wordt groter). Op basis van de verwachte omvang van de grondbanken in 2019 wordt een toevoeging aan de egalisatiereserve geraamd van € 767.000. Aangezien in de begroting meerjarig wordt uitgegaan van een omslagrente van 1,9% is ook meerjarig de toevoeging aan de egalisatiereserve constant. Wel wordt in elke volgende Financieel Meerjaren Perspectief (FMP) de toevoeging aan de egalisatiereserve herberekend op basis van de werkelijke omvang van de grondbanken, voortvloeiend uit de laatst bekende jaarrekening.

WV-10

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

Op pagina 228 worden vermeld de uitgezonderde reserves met onvoldoende onderbouwd bestedingsplan. Volgens het vast beleid van onze gemeente zouden deze reserves opgeheven moeten worden. Waarom gebeurt dat niet en waarom is er geen voldoende onderbouwd bestedingsplan? Van de op pagina 228 genoemde hoofdonderwerpen zou toch een bestedingsplan aanwezig moeten zijn. Waarom zijn die er niet?

Antwoord:

De raad heeft deze reserves op enig moment ingesteld voor een bepaald doel. Er is in deze gevallen wel sprake van een bestedingsdoel maar nog niet van concrete bestedingsplannen (zie ook de toelichting op pagina 229 van de begroting en de vraag GBW - 04).

WV-11**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag:

Door de constatering dat er een onvoldoende onderbouwd bestedingsplan is, betekent dat in feite een vrijbrief voor het College om de reserves te besteden zoals haar wel beliebt? Waarom deze reserves niet laten vrijvallen en voegen bij de algemene reserve en nuttige dingen mee doen?

Antwoord:

Voor iedere reservemutatie geldt dat daaraan een raadsbesluit ten grondslag moet liggen. Als er een bestedingsplan beschikbaar is, worden de desbetreffende ramingen opgenomen in de begroting en op deze wijze door de raad geautoriseerd. Als er geen bestedingsplan is, worden bestedingsvoorstellen door het college afzonderlijk aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. Hierbij geldt overigens een uitzondering voor de reserve Garantieregeling en risico clusterfinanciering aardwarmte, waarbij de raad het college in 2014 gemandateerd heeft om op voorstel van de Stuurgroep van de Westland Agenda uitgaven te doen overeenkomstig het doel van de bestemmingsreserve en het college achteraf verantwoording aflegt aan de gemeenteraad bij het eerstvolgende rapportagemoment.

Voor het tweede deel van de vraag wordt verwezen naar de beantwoording van de vraag GBW -04.

WV-12**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag:

Gaarne aan de hand van de 13 punten op de pagina's 229 en 230 uiteenzetten waarom geen onderbouwing kan worden gegeven en dat per reserve?

Antwoord:

In eerdere antwoorden hebben wij aangegeven dat de desbetreffende reserves eerder door de raad zijn ingesteld met een bepaald bestedingsdoel, maar dat daarvoor nog concrete bestedingsvoorstellen ontbreken (om uiteenlopende redenen). In de toelichting op de genoemde pagina's hebben wij juist per reserve aangegeven wat daarvan de achtergrond is.

WV-13**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag:

Op pagina 219 wordt aangegeven dat er in 2022 een forse stijging gaat plaatsvinden van de tarieven afvalinzameling en riolering. Aangegeven wordt: "de stijging in 2022 wordt veroorzaakt door het volledig opnemen in 2022 van geplande investeringen (vanwege de planningshorizon) waarvan de kosten feitelijk deels in 2023 en later zullen worden gemaakt". Leg dit uit en ook wat dit voor onze burgers zal gaan betekenen in 2022?

Antwoord:

Op pagina 219 ziet u het investeringsvolume dat gerelateerd is aan de tarieven afvalinzameling en riolering stijgen. Dit werkt in de vorm van kapitaallasten (afschrijvingslast + rentelast) door in de kosten die worden gemaakt in het kader van riool en afval. Als gevolg van het storten in de voorziening 'toekomstige vervangingsinvesteringen' voor riolering zal een gedeelte van dit investeringsvolume overigens ten laste van deze voorziening komen. De rest wordt omgezet naar kapitaallasten en verspreid over de jaren in de toekomst (op basis van de afschrijvingstermijn).

Conform de financiële verordening doet het college de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, de rioolheffingen, de afvalstoffenheffing en leges. Dit betekent dat jaarlijks bij de begroting een integrale afweging gemaakt kan worden over de gewenste stijging van het tarief. Voor het jaar 2019 legt het college u die tariefstellingen via het Uitvoeringsprogramma 2019 voor. Het is gelet op diverse ontwikkelingen die nog lopen prematuur om al een uitspraak te kunnen doen over het effect op tarieven voor het jaar 2022.

WV-14**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag:

Hoeveel is de voorziene verhoging van de reinigings- en rioleringsheffing als dit allemaal op deze wijze wordt uitgevoerd?

Antwoord:

In het antwoord op vraag WV-13 is aangegeven dat een berekening daarvan prematuur is. Uitgangspunt blijft dat de woonlasten niet meer stijgen dan met het inflatiepercentage. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat wanneer de tarieven van de rioolheffing meer stijgen dan de inflatie, de andere woonlasten (OZB en afvalstoffenheffing) minder hard stijgen of zelfs dalen.

WV-15

Wethouder L.K. Snijders

Vraag:

Kan het College een overzicht geven van de omvang van de egalisatiesreserves afval en riolering in de afgelopen tien jaren, het verloop daarvan en waar de gelden uit die egalisatiereserve naartoe gegaan zijn.

Antwoord:

Zie tabel bijlage 2.

WV-16

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

Op pagina 215 worden de langlopende leningen over de diverse jaren aangegeven, maar ook de kortlopende leningen / de kasgeldleningen / de schulden en de overlopende passiva. Opvalt dat de kasgeldleningen steeds gelijk blijven in 2018 en de volgende jaren en gesteld worden op 13.1. Welk bedrag was er in 2018 als kasgeldlening en waarom worden die bedragen niet ook begroot? Hetzelfde geldt voor de posten overige schulden en overlopende passiva. Naast de langlopende schuld moeten natuurlijk ook bezien worden de overige schulden, de kasgeldleningen en banksaldi en de overlopende passiva. Waarom wordt niet de som van al die bedragen aangemerkt als de schuldenpositie van de gemeente?

Antwoord:

In de paragraaf financiering hebben wij aangegeven dat de gemeente financiert met zowel kort- als langlopende schuld.

Geldstromen zijn van nature grillig van karakter en dat maakt de omvang van de korte en langlopende schuld een momentopname. Het bedrag van € 13,1 mln. correspondeert met de stand van de korte schuld op 31 december 2017 (zie jaarrekening 2017). De korte en langlopende schuld werken feitelijk als communicerende vaten. Hierbij schrijft de wetgever, middels Wet FIDO, voor dat de omvang van de kortlopende schuld gemaximeerd is op 8,5% van de begrotingsomvang. De gemeente streeft er naar zo veel als mogelijk binnen dit kader kortlopend te financieren (door middel van roodstand op rekening courant en/of kasgeldleningen). Rentelasten/baten voortvloeiend uit zowel de lang- als kortlopende schuld zitten verwerkt in de begroting. Overlopende passiva en overige schulden worden niet meegenomen in de bepaling van de schuldpositie, omdat deze geen rentelasten/baten met zich meebrengen.

WV-17

Wethouder L.K. Snijders

Vraag:

Op dit moment worden de gebiedsgerichte plannen 2019-2021 uitgewerkt en deze moeten nog worden vastgesteld. In de voorliggende begroting wordt uitgegaan van de oude beheerplannen en dat deze worden voortgezet in 2019. Dit is niet correct. Welke financiële ruimte is ingepland voor de gebiedsgerichte plannen waarbij het onderhoud van openbare begraafplaatsen etc. op een hoger niveau gebracht zou moeten worden waardoor de leefbaarheid toeneemt? Als daar meer geld voor nodig is, waar zou dat dan uit de begroting moeten komen?

Antwoord:

De financiële effecten van eventuele keuzes die gemaakt worden in het gebiedsgerichte plan zijn nog niet bekend. Daarom gelden de huidige beheerplannen nog als input voor de begroting 2019-2022. Eventuele financiële effecten kunnen worden meegenomen bij de actualisering van de begroting 2019 dan wel in de begroting 2020.

WV-18

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

Op de pagina's 208 en 211 van de begroting wordt een overzicht van de baten en lasten 2019-2022 aangegeven. Kunnen de daar genoemde posten van de diverse programma's nader onderbouwd en gespecificeerd worden daar de Raad alleen maar dit soort overzichten kan vaststellen en controleren als exact inzicht bestaat over de specificatie van de genoemde bedragen? Ook is de Raad alleen maar in staat om accenten te verschuiven als men inzicht heeft in de specificaties van de bedragen, zowel aan de lasten- als aan de batenkant.

Antwoord:

Het overzicht op blz. 208/209 is een verplichte indeling op grond van artikel 17 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het overzicht op blz. 210/211 is verplicht op grond van artikel 66 BBV. Ingevolge artikel 6 van de Financiële Verordening gemeente Westland 2017 stelt de raad de begroting vast op programmaniveau. Om inzicht te geven hoe de programma's zijn opgebouwd is in het onderdeel Programma-plan van deze begroting per programma een overzicht van baten en lasten van de onderliggende producten opgenomen (onderdeel "wat mag het kosten").

- WV-19** **Wethouder L.K. Snijders en wethouder P.A. Vreugdenhil**
 Vraag: Het College wil een nieuwe centrale gemeentewerf realiseren –na sluiting en het bijna voor niets weggeven van de gemeentewerf 's-Gravenzande- en ook wil het College komen tot een nieuwe Naald. Waar kunnen we de gevolgen van deze in de Werkagenda aangestipte zaken terugvinden in de begroting?
- Antwoord: In maatregel 33 van het Uitvoeringsprogramma 2019 gaan wij in op de investering ten behoeve van de nieuwe gemeentewerf en onder maatregel 22 wordt aangegeven dat De Naald zal worden betrokken bij de deelvisie voorzieningen.
- WV-20** **Wethouder B.P.M. van der Stee**
 Vraag: Op pagina 204 wordt aangegeven dat beleidskeuzes gemaakt bij het WP zullen worden opgenomen in een afzonderlijk hoofdstuk van de Programmabegroting. Waar kunnen we dat terugvinden? Is de begroting gelijk de eerste begrotingswijziging 2019 waar in het begin van de begroting over gesproken wordt? Wanneer komt die?
- Antwoord: De beleidskeuzes in het WestlandProgramma zijn in een afzonderlijk document opgenomen (Uitvoeringsprogramma 2019) dat u tegelijkertijd met de programmabegroting is aangeboden. De eerste begrotingswijziging bevat de budgettaire verwerking van het Uitvoeringsprogramma 2019 en is als kader opgenomen in het raadsvoorstel bij de begroting.
- WV-21** **Wethouder B.P.M. van der Stee**
 Vraag: Op pagina 206 worden de risico's aangestipt en wordt aangegeven dat het weerstandsvermogen afhankelijk is van de uitkomsten van de risico-inventarisatie die uitgevoerd is ten behoeve van het begrotingsjaar 2019. Gaarne het complete risicoregister daar de weerstandscapaciteit de optelsom is van de financiële schade van die restrisico's.
- Antwoord: Het (geheime) risicoregister zullen wij via een separate raadsbrief aan u verstrekken.
- WV-22** **Wethouder P.A. Vreugdenhil**
 Vraag: Op pagina 188 wordt vermeld dat de bijdrage aan het SKT in 2019 ruim € 6 miljoen bedraagt. Dat was in 2018 € 5 miljoen. Is dit met 20% gestegen en wat is de reden daarvan? Gaarne aan de Raad de overeenkomst van opdracht 2017-2020 verstrekken.
- Antwoord: De bijdrage aan het SKT bedraagt in 2017 en 2018 € 5.787.000 en voor 2019 € 6.066.100. De stijging van 4,8% is het gevolg van gestegen lonen en prijzen over de afgelopen twee jaar.
- WV-26** **Wethouder B.P.M. van der Stee**
 Vraag: Op pagina 161 wordt het P-budget van Westland becijferd en dat bedraagt in 2019 bijna –zoals alle jaren voorheen- € 53 miljoen gebaseerd op 750 fte. Op meerdere plekken in het WestlandProgramma worden uitbreidingen van ambtenaren voorzien. Alles bij elkaar opgenomen zou dat circa 10% zijn. Waar worden deze gehuisvest en zijn deze nog niet opgenomen in de totale loonsom vanaf 2019 “omdat de loonbegroting 2019 is gebaseerd op de formatie per 1 april 2018”? Is dit reëel nu een uitbreiding voorzien wordt?
- Antwoord: Het klopt dat dit bedrag, evenals de andere bedragen zoals opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2019, niet in de begroting 2019-2022 is verwerkt omdat in de begroting het uitgangspunt van “bestaand beleid” is gehanteerd. Er wordt een onderzoek gestart om te bezien op welke wijze een eventuele uitbreiding van het aantal werkplekken binnen de bestaande huisvesting kan worden gerealiseerd.

WV-27

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

Op pagina 161 wordt de externe inhuur besproken. Het WestlandProgramma kent toch een ander uitgangspunt, te weten het vervangen van externen door vaste krachten en het College wil de externen drie jaar aannemen en een hoger fee betalen. Dit is niet in de begroting verwerkt. Waarom niet?

Antwoord:

De begroting 2019-2022 is opgesteld op basis van het uitgangspunt 'bestaand beleid'. De voorstellen met betrekking tot de formatie/inhuur externen vloeien voort uit het Uitvoeringsprogramma 2019 dat als een apart document aan u wordt aangeboden. Overigens herkennen wij niet dat het college "een hogere fee" wil betalen. Wij streven naar marktconforme tarieven zoals verder toegelicht in het raadsvoorstel bij de aanbidding van de begroting.'

WV-28

Wethouder P. Varekamp

Vraag:

Heeft het College bekeken welke besparingen op de bedrijfsvoering kunnen worden doorgevoerd? Destijds bij de planning van de twee nieuwe gemeentehuizen werd aangegeven dat op de bedrijfsvoering jaarlijks minimaal € 1.7 miljoen en waarschijnlijk veel meer zou worden bespaard en dat bedrag zou oplopen. In hoeverre heeft die besparing zich voorgedaan uitgaande van de totale loonsom en waar kunnen we die in de begroting 2019 terugvinden?

Antwoord:

Zoals eerder aangegeven in de commissie Bestuur, heeft de tijd ons op dit punt enigszins ingehaald. Er is inmiddels sprake van uitbreiding van taken, wat de destijds voorziene besparingen in andere context plaatst. Bij het opstellen van de begroting 2019-2022 zijn er nog te weinig ervaringscijfers beschikbaar om hieraan ook al concrete bedragen te kunnen koppelen. Derhalve vindt u deze besparing nog terug als onderdeel van de openstaande taakstelling op de organisatie ad € 1,4 mln.

WV-29

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

Leg onze fractie uit de systematiek zoals deze gevolgd is op pagina 5 van de begroting. Blijkbaar is de voorliggende begroting, en dat is ook tekstueel goed te lezen, gewoon de begroting uit 2017 voor 2018. Vervolgens worden het WestlandProgramma en het Uitvoeringsprogramma vermeld, maar niet in de begroting op alle plekken verwerkt. Wat is het nut voor deze begroting nu 2019 deels andere plannen omvat?

Antwoord:

De programmabegroting 2019-2022 is een begroting op basis van bestaand beleid, rekening houdend met nieuwe, exogene en onontkoombare omstandigheden en de Kadernota 2018-2022. Via het WestlandsProgramma en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma 2019 krijgt u daarnaast inzicht in de nieuwe ambities en daarmee samenhangende kosten. Dat maakt transparant wat de nieuwe ontwikkelingen zijn. De genoemde documenten moeten dan ook in samenhang worden gezien.

Tenslotte:

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

De inhoud van de programmabegroting 2019-2022 wijkt voor wat betreft de verstrekking van het cijfermateriaal fors af van de begrotingen zoals we die in voorgaande jaren kregen. Zie de begrotingen 2017-2020 en 2016-2019. Wat is de reden daarvan? Bijvoorbeeld programma sterke samenleving, continuïteit van de bedrijfsuitoefening van de twee begrotingen. Ook storend is het te lezen van zaken die er al lang zijn en dat nu nog gesproken wordt over het invoeren daarvan. Zie bijvoorbeeld de Westlandpas.

Antwoord:

De keuze voor het aanbieden van een begroting "bestaand beleid" betekent dat er deels oude informatie wordt gebruikt. Daarbij hebben wij de begroting zoveel als mogelijk geschoond van informatie die specifiek betrekking had op de vorige bestuursperiode. Dat geldt ook voor de financiële tabellen over beleidsintensiveringen in de jaren 2015-2018. Dat verklaart dat de opbouw van de begroting er iets anders uit ziet dan in de voorgaande jaren.

Het uitgangspunt van een begroting bestaand beleid heeft tot gevolg dat de tekst bij het onderdeel "Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid" ongewijzigd blijft ten opzichte van de begroting 2018-2021. Bij het onderdeel "waar staan wij nu?" wordt aangegeven welke resultaten zijn bereikt in de voorgaande collegeperiode. De keuze voor een begroting bestaand beleid is mede ingegeven door het feit dat wij samen met de raad in een zorgvuldig proces de gewenste opbouw / programma-indeling van de begroting in deze bestuursperiode willen vaststellen. Dat vergt een langere doorlooptijd. Binnenkort ontvangt u hiervoor een procesvoorstel.

LPF-W-07**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag:

blz. 117. Onder concernstelposten verwacht men een relatief hoge stijging van het Renteresultaat onder de algemene dekkingsmiddelen, het is dit onderbouwd en verklaarbaar?

Antwoord:

Het renteresultaat wordt als gevolg van de (nieuwe) begrotingsvoorschriften bepaald door het verschil tussen het berekende (niet afgeronde) omslagpercentage en het daadwerkelijk gehanteerde omslagpercentage. In 2019 zijn deze percentages respectievelijk 1,82% en 1,9% (zie ook paragraaf financiering, blz. 158). Voor de jaren 2020-2022 is uitgegaan van een onveranderd (afgerond) omslagpercentage van 1,9%. Het (niet afgeronde) berekende omslagpercentage in de komende jaren daalt licht. Hierdoor stijgt het jaarlijks renteresultaat.

LPF-W-08**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag:

blz. 121. Bij ondersteunende activiteiten zien we een stijging van rond de 600K op personele lasten, ook zien we dat het college van plan is om meer geld uittrekken in de breedste zin van het woord voor de aanvulling van de ambtelijke organisatie. Echter zien wij niet terug wat de kosten zijn voor het uitvoeren en opstellen van een integraal personeelsbeleid/plan.

Antwoord:

De stijging van circa 600K die genoemd wordt op pagina 121 van de programmabegroting 2019-2022 betreft voornamelijk de CAO-stijging van de personeelslasten waarmee rekening is gehouden. Dit heeft dus geen relatie met de extra middelen voor de aanvulling van de ambtelijke organisatie.

Voor het opstellen van een integraal personeelsbeleidsplan zelf verwachten wij geen aanvullende middelen nodig te hebben in 2019. Of er bij de uiteindelijke uitvoering van zaken die voortkomen uit dit integrale personeels-beleidsplan aanvullende middelen noodzakelijk zijn, kunnen wij op dit moment nog niet inschatten. Indien dit wel het geval is zullen wij dit onderdeel laten uitmaken van het proces naar de opmaak voor de begroting 2020 e.v.

LPF-W-12**Wethouder L.K. Snijders**

Vraag:

Op Ruimte gaat voor 2019 tot 2023 weer een nieuw beheersplan worden vastgesteld dus daar is nu weinig over te vragen of op te merken, kan komt ook de budgetverdeling aan de orde. Wel een algemene vraag over het Ruimtelijk Domein als geheel. Daar wordt met 19 fte's uitgebreid. De vraag is zijn dit nieuwe functies of wordt daar nu vooral voor ingehuurd? 19 fte's is een behoorlijk aantal.

Antwoord:

Het betreft niet zozeer een uitbreiding, maar het weer op orde brengen van de basisformatie met bestaande functies. De basisformatie is als gevolg van bezuinigingsrondes in het verleden drastisch ingekrompen. Hierbij moet de toename van het te beheren en onderhouden areaal en het te borgen kwaliteitsniveau vanuit de wettelijke taken in ogenschouw worden genomen. Daarnaast hebben we te maken met een steeds complexer wordende omgeving. Veelal zijn het sleutelposities die in gemeentelijk beheer moeten blijven.

LPF-W-13**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag:

Algemene vraag over inhuur externe. Periode gaat van 18 maanden naar max. 36 maanden, Er kon nu toch ook al verlengd worden? Gaat alle inhuur dan naar 36 maanden of moet dit vooraf vastgesteld worden per project? In de praktijk wordt inhuur na 18 maanden beëindigd en wordt gewoon een volgende aangesteld. Zeker als de externe kritiek heeft op de organisatie.

Antwoord:

Uitgangspunt blijft dat de duur van de inhuur wordt afgestemd op de periode dat extra capaciteit of specifieke kennis gewenst is. Veelal zal het hierbij om een periode < 1 jaar gaan. In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij langlopende projecten, kan het vanwege continuïteit echter gewenst zijn om inhuur voor een langere periode vast te leggen.

LPF-W-14**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: We zijn een stijging in de inhuur van flex personeel via 'Flextender', deze werken vanuit Zoetermeer. Zitten er voor de Gemeente Westland extra kosten verbonden om dit centraal in eigen beheer te houden, daar er op deze wijze personeel met kennis van het Westland kan worden aangetrokken?

Antwoord: Het werken via Flextender kent diverse voordelen. Het systeem borgt dat er marktconforme tarieven worden verkregen en dat tevens aan de (Europese) inkoopregels wordt voldaan. Doordat de gemeente zelf de gevraagde inhuur nauwkeurig kan omschrijven, kan deze op een juiste manier op de Westlandse situatie worden aangesloten. Prijs is daarbij slechts één van de gunningscriteria. Als deze werkzaamheden binnen de eigen organisatie van de gemeente Westland verricht zouden moeten worden zou hiermee ongeveer 4 fte gemoeid zijn.

LPF-W-21**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Blz. 126 : Toeristenbelasting. Er is een minimumbedrag van 1,25 per overnachting. Arbeidsmigranten die niet ingeschreven zijn bij de gemeente dienen dus toeristenbelasting te betalen. Hoeveel toeristenbelasting is er in 2018 geïnd bij de 2 'polenhotels' en wat dragen de 'echte' toeristen totaal bij? Graag een uitsplitsing!

Antwoord: Een uitsplitsing kan niet worden gegeven, omdat in het algemeen niet wordt geregistreerd of een arbeidsmigrant wel of niet in de heffing van de toeristenbelasting wordt betrokken. Het streven van de gemeente is erop gericht de arbeidsmigranten in te schrijven in de Basisregistratie Personen (BRP). Dat geldt ook voor de twee genoemde hotels. Voor deze hotels wordt in 2018 dan ook geen opbrengst uit toeristenbelasting verwacht.

LPF-W-22**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Blz. 128 Leges. Afgelopen jaar heeft onze fractie vragen gesteld over de hoge leges bij aanvraag van bv een dakkapel waar de leges hoger waren dan de verbouwing. Hoe gaat de gemeente burgers voorlichten indien zoiets zich voordoet? Dit item werd met name genoemd in het coalitieakkoord maar komt nergens terug!

Antwoord: In de ontvangstbevestiging die de gemeente stuurt als de aanvraag om omgevingsvergunning binnenkomt, wordt aangegeven wat de procedurekosten zijn. Overigens zijn de leges alleen relatief hoger als van de bepalingen van het bestemmingsplan afgeweken wordt. Indien inwoners gebruik maken van de mogelijkheid een afspraak te maken voor informeel vooroverleg met de consultants van de gemeente over hun plannen, wordt eveneens aangegeven wat de legeskosten worden. De legeskosten zijn overigens ook terug te vinden op de gemeentelijke website.

LPF-W-23**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Blz. 223 Reserves en Voorzieningen. Wat ziet het college als wenselijke ondergrens van de Algemene Reserve en met welke onderbouwing?

Antwoord: Wij hanteren hiervoor geen specifieke ondergrens. In het algemeen streven wij er naar dat de omvang van de algemene reserve voldoende is om het risicoprofiel af te dekken (weerstandratio groter of gelijk aan 1). Deze situatie is in de jaarrekening van 2017 bereikt.

GBW-01**Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Algemeen. Begrijpen wij goed dat allereerst gesproken wordt over (en goedkeuring zal worden gevraagd voor) Begroting voor 2019-2022 en vervolgens afzonderlijk in tweede instantie over een eerste begrotingswijziging (in casu het Uitvoeringsprogramma 2019)? Er is met andere woorden geen 'package deal'? Is onze aanname dan ook juist dat in het document 'Begroting 2019-2022' ('dit boekwerk') zoals is voorgelegd, de gevolgen en uitwerking van het Uitvoeringsprogramma 2019 in het geheel niet zijn verwerkt.

Antwoord: Uw constatering is juist. De gevolgen en de uitwerking van het Uitvoeringsprogramma zijn verwerkt in de eerste begrotingswijziging. Daarover vindt aparte besluitvorming plaats waarmee u ook separaat iets kunt vinden van het opgevoerde nieuwe beleid.

GBW-04 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Pagina 227. Waarom is het ongewenst reserves zonder (volledig) bestemmingsplan te laten vrijvallen?

Antwoord: De raad heeft deze reserves op enig moment ingesteld voor een bepaald doel. Er is in deze gevallen wel sprake van een bestedingsdoel maar alleen nog niet van concrete bestedingsvoorstellen. (zie ook de toelichting op pagina 229 van de begroting en zie ook de beantwoording van vraag WV-10).

GBW-06 **Wethouder P. Varekamp**

Vraag: Welvarend Westland. Reserve verkeersprojecten wordt een bedrag uitgenomen. Hoe groot is deze reserve na uitname van deze 3,8 mln.? Telt deze reserve mee bij de algemene reserve?

Antwoord: Naast de eerder door de raad besloten storting in 2018 van € 953.000 in de bestemmingsreserve regionale verkeersprojecten, wordt in deze bestuursperiode zowel in 2019 als in 2021 een bedrag van € 1,9 mln. in de bestemmingsreserve regionale verkeersprojecten gestort. In plaats van een uitname van € 3,8 mln. gaat het om een storting.

De stortingen in de bestemmingsreserve regionale verkeersprojecten vervangen de weggevallen jaarlijkse bijdrage aan de MRDH van € 953.000 voor regionale verkeersdoeleinden.

Op grond van het Programma Bereikbaar Westland 2018-2022 zullen we jaarlijks een bestedingsplan opstellen. De bestemmingsreserve regionale verkeersprojecten telt niet mee bij de algemene reserve.

GBW-07 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Dekkingsvoorstel. Denkt uw College dat de provincie goedkeuring zal geven aan structurele uitgaven, die gedekt worden door incidentele inkomsten(lees algemene reserve)?

Antwoord: Het uitgangspunt is, dat structurele uitgaven met structurele inkomsten worden gedekt. In het Uitvoeringsprogramma 2019 wordt voor het jaar 2019 een voorstel gedaan om incidentele uitgaven te dekken door een onttrekking uit de Algemene Reserve. Voor alle jaarschijven daarna gaan wij uit van een structureel en reëel evenwicht. Naar aanleiding van een vooroverleg met de provincie is er vooralsnog geen aanleiding aan te nemen dat de provincie bezwaar heeft tegen het dekkingsplan.

GBW-08 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Maatregel 5. Zijn in het overzicht van extra kosten (€ 2,6 mln. + € 1,65 mln.) en dekking (€ 1,65 mln.) alle financiële gevolgen van een personeelsuitbreiding in beeld gebracht? Zo nee, wilt u een volledig overzicht verstrekken van extra kosten en dekking uit bestaande budgetten?

Antwoord: Op diverse plaatsen in het Uitvoeringsprogramma 2019 zijn hiervoor bedragen vermeld. In totaal gaat het om:

- Aanpassing organisatie in het sociaal domein: € 2,6 mln. (dekking binnen budget);
- Aanpassing organisatie ruimtelijk domein: € 1,6 mln. (dekking binnen budget);
- Aanpassing organisatie aan hogere vraag: € 1,6 mln. (dekking vanuit leges);
- Aanpassing organisatie overige basis op orde, ICT en wettelijke ontwikkelingen: € 2,6 mln. (algemene middelen).

GBW-09 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Maatregel 6. Gaarne een raming van het financiële voordeel van de maatregel steeds meer tijdelijk personeel te vervangen door vast personeel.

Antwoord: Wij sturen op het totaal van het P-budget. Daaruit moeten zowel tijdelijk als vast personeel gedekt worden. Verschuivingen tussen vast en tijdelijk personeel leiden daarom niet tot een budgettair gevolg voor onze gemeente.

GBW-10 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Maatregel 10. U spreekt in de inleiding van deze paragraaf van een 'robuuste vermogenspositie' en 'voldoende weerstandvermogen'. Voor een goed begrip en als handvatten voor onze controle graag opgave van de ken-

getallen en parameters waarbij sprake is van een 'robuuste vermogenspositie' en 'voldoende weerstandsvermogen'. SMART.

Antwoord: Wij hanteren hiervoor geen specifieke parameters. De kengetallen dienen altijd in onderlinge samenhang te worden gezien. Zie hiervoor ook onze toelichting bij de financiële kengetallen in de begroting 2019-2022 op pagina 147.

GBW-11 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Maatregel 12. Gaarne opgave van de bron van het inflatiepercentage.

Antwoord: Zoals jaarlijks bij het onderdeel "Uitgangspunten financieel beleid / begrotingsspelregels" is aangegeven, wordt het inflatiepercentage gebaseerd op de nationale consumentenprijsindex (cpi) voor het begrotingsjaar (i.c. 2019), zoals dit voorjaar afgegeven door het Centraal Planbureau (CPB) bij het Centraal Economisch Plan (CEP).

GBW-12 **Wethouder L.K. Snijders**

Vraag: Maatregel 13. Gaarne inzage in de aanpassingen en mutaties binnen de budgetten 'Ruimtelijk Domein' ten einde € 1,6 mln. vrij te spelen voor dekking uitbreiding formatie.

Antwoord: De uitbreiding wordt incidenteel bekostigd vanuit bestaand P-budget. Structurele dekking (2019 e.v.) vindt plaats door middel van nader aan te geven budgetten (e.e.a. loopt mee in de gebiedsgerichte plannen).

GBW-22 **Wethouder B.P.M. van der Stee**

Vraag: Financiële paragraaf (vanaf pagina 38). Wilt u een samenvattend vergelijkend overzicht maken van de belangrijke financiële kengetallen in de Begroting 2019 (zoals schuldquote, solvabiliteit, weerstandsratio, grondexploitatie, belastingcapaciteit, structurele exploitatieruimte) en de wijzigingen daarin door de eerste begrotingswijziging (in casu het WestlandProgramma)?.

Antwoord:

<u>Oud</u>	Begroet 2019	begroot 2022
Netto-schuldquote	128,0%	134,2%
Uitleenquote	6,7%	6,7%
Netto gecorrigeerde schuldquote	121,3%	127,5%

Nieuw (incl. 1^e wijz.)

Netto-schuldquote	129,7%	138,0%
Uitleenquote	6,6%	6,6%
Netto gecorrigeerde schuldquote	123,1%	131,4%

Oud

Begroet 2019	begroot 2022
34.0%	34.6%

Nieuw (incl. 1^e wijz.)

Solvabiliteit	32,1%	31,5%
---------------	-------	-------

Oud

Begroet 2019	begroot 2022
61,8%	52,8%

Nieuw (incl. 1^e wijz.)

Voorraadquote	60,8%	52,0%
---------------	-------	-------

Oud

Begroet 2019	begroot 2022
1.2%	1.0%

Nieuw (incl. 1^e wijz.)

Structurele exploitatieruimte	1,0%	0,6%
-------------------------------	------	------

De ratio's zoals opgenomen in de begroting 2019-2022 zijn gebaseerd op "bestaand beleid" waarin een aantal noodzakelijke keuzes nog niet is gemaakt, keuzes die voor de Westlandse samenleving van belang zijn. In het Uitvoeringsprogramma 2019 maken wij een aantal van die keuzes. Hieraan zijn ook additionele middelen verbonden. Ten opzichte van de begroting "bestaand beleid" leidt dit tot een lichte stijging van de ratio's. In absolute zin blijft er sprake van een daling van de schuldpositie en van een stevig eigen vermogen.

Belastingcapaciteit 2019:

Oud	102,9%
Nieuw incl. 1 ^e wijz.	105,7%

N.B. de gemeentelijke woonlasten worden afgezet tegen de laatst bekende landelijke gegevens uit 2017. Het landelijk gemiddelde van de woonlasten voor een gezin in 2019 zijn nog niet bekend, maar zullen naar verwachting door inflatiecorrectie wel hoger liggen dan in 2017.

Weerstandratio:

In de weerstandratio treedt nu geen wijziging op. Deze is gebaseerd op de stand van de reserves op 1 januari 2019 (ongewijzigd) en een risico-inventarisatie medio 2018. Deze inventarisatie wordt begin 2019 geactualiseerd ten behoeve van de jaarrekening.

D66-W-11

Wethouder P. Varekamp

Vraag:

Activiteit 1. Inrichten basisinfrastructuur voor de e-overheid: I-NUP (blz. 86)

In 2019 worden punten uitgevoerd voor(t)komend uit de impactanalyse met betrekking tot de Omgevingswet. Wat behelsde deze impactanalyse voor wat betreft de opzet, uitvoering en eruit voortkomende punten?

Antwoord:

De ICT-impactanalyse bekijkt de huidige situatie en wat nodig is voor de gewenste situatie en bepaalt aan de hand daarvan de verschillen en de werkzaamheden die nodig zijn om aan te sluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Deze impact analyse is een onderdeel van het totale programma omgevingswet. Het bevat de onderdelen: Omgevingsloket, de aansluiting van lokale systemen op de landelijke voorziening van het digitaal stelsel, de infrastructuur om aan te sluiten op het stelselknooppunt van de landelijke voorziening en de gegevens en documenten waarbij het gaat om basisregistraties en lokale registraties t.a.v. van de fysieke leefomgeving.

D66-W-12

Wethouder P. Varekamp

Vraag:

Activiteit 2. Digitaliseren van de informatievoorziening (blz. 87)

Activiteit 4. Digitaal zaken doen (pagina 88)

In de afgelopen periode is een stevige impuls gegeven aan het digitaliseren van de informatievoorziening en is het aantal processen waarin inwoners digitaal zaken kunnen doen met de gemeente fors uitgebreid. In 2019 wordt uitvoering gegeven aan de heroriëntatie digitale transformatie en de heroriëntatie digitaal zaken doen. Aangezien in beide gevallen gesproken wordt over een heroriëntatie, lijken deze zaken aan elkaar te zijn gekoppeld. Wat houden deze heroriëntaties in en op welke manier wordt daaraan uitvoering gegeven?

Antwoord:

De heroriëntatie digitale transformatie betreft ook de heroriëntatie digitaal zaken doen. Digitaal zaken doen is een concept van digitaal aanvragen en digitaal geïnformeerd worden over het procesverloop en alle output is digitaal. De heroriëntatie digitale transformatie schetst een nieuwe visie en ambitie voor het digitaliseren van de informatievoorziening. De visie en ambitie is onder de vlag van het Masterplan Digitaliseren i.s.m. met de directie en organisatie door een externe partij opgesteld. Op basis van deze keuzes wordt de nieuwe integrale digitalisering roadmap voor 2019 e.v. opgesteld. De heroriëntatie schetst de processen, middelen en architectuur die daarvoor nodig zijn.

D66-W-25

Wethouder B.P.M. van der Stee

Vraag:

Dekkingsvoorstel

Ad 2: inzet deel gereserveerd accres IBP-gemeentefonds (blz. 42)

Als gevolg van het nieuwe regeerakkoord (vertaald in het Interbestuurlijke Programma, IBP) ontvangt de gemeente 4 miljoen euro extra uit het gemeentefonds voor uitgaven IBP/risico's in het Sociale Domein. Houdt het aannemen van de gelden en inzetten voor maatregelen in dat het college het IBP volledig en van harte onderschrijft?

Antwoord:

Er is geen sprake van het wel of niet aannemen van de gelden voor Westland als individuele gemeente. Het IBP is ondertekend door het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Op het VNG-congres van juni 2018 hebben de leden het IBP bekrachtigd. Ruim driekwart van de leden heeft daarbij aangegeven dat met de zin: 'Met het IBP is de discussie over de door gemeenten ervaren financiële problematiek in het sociaal domein afgerond en is een streep onder het verleden gezet' géén streep is gezet onder de vier door het bestuur geformuleerde knelpunten in het sociaal domein (motie 9). Gemeente Westland heeft voorafgaand aan de stemming een stemverklaring afgegeven en ingestemd met de voorliggende uitgangspunten van het IBP.

Tijdens de ALV hebben leden nadrukkelijk hun zorgen geuit over de tekorten in het sociaal domein en de effecten daarvan op de totale gemeentefinanciën. Ongetwijfeld heeft u hier kennis van genomen, net als van de discussies die nu tussen de koepelorganisaties van gemeenten en het Rijk worden gevoerd over de tekorten in het sociaal domein. De brief aan Minister Ollongren over de bekrachtiging van het IBP en de aangenomen moties kunt u hier raadplegen:

<https://vng.nl/onderwerpenindex/bestuur/brieven/algemene-ledenvergadering-van-de-vng>

Bijlage 1 bij beantwoording vraag WV-02

Verloop voorziening en reserve Afval 2007-2017 met doorkijk 2018-2022

Nr.: 5096	Voorziening egalisatietarief afvalstoffenheffing (opgeheven bij jaarrekening 2008)											2018	2019	2020	2021	2022
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017					
Beginstand	589	1.237	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Storting vanuit gesloten circuit afval	648	1.184														
Onttrekking naar gesloten circuit afval		-528														
Vrijval voorziening nr.: 5096 naar reserve nr.: 2610		-1.893														
Eindstand	1.237	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Nr.: 2610	Best.reserve Tariefseglisatie afvalstoffenheffing											2018 na vaststelling Prorap	2019	2020	2021	2022
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017					
Beginstand	0	0	0	2.005	3.850	4.599	4.960	5.218	5.626	5.281	4.138	2.279	733	33	-69	-302
Vrijval voorziening nr.: 5096 naar reserve nr.: 2610			1.893													
Storting vanuit gesloten circuit afval			113	1.844	749	361	258	408								
Onttrekking naar gesloten circuit afval									-310	-636	-1.051	-906	-41	-103	-232	-287
CWP 2014-2018 Masterplan digitalisering									-35	-507	-697	-534	-659			
Project Contentmanagement											-54					
Implementatie BGT											-57	-107				
Eindstand	0	0	2.005	3.850	4.599	4.960	5.218	5.626	5.281	4.138	2.279	733	33	-69	-302	-589

Verloop voorziening en reserve Riool 2007-2017

Nr.: 5095	Voorziening egalizatietarief rioolrechten (opgeheven bij jaarrekening 2008)										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beginstand	8.322	11.460	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Storting vanuit gesloten circuit riool	3.138	2.842									
Onttrekking naar gesloten circuit riool		-154									
Vrijval voorziening nr.: 5095 naar reserve nr.: 2630		-14.147									
Eindstand	11.460	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Nr.: 5090	Voorziening Gemeentelijk rioleringsplan (opgeheven bij jaarrekening 2008)										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beginstand	882	-691	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Storting vanuit gesloten circuit riool		30									
Onttrekking naar gesloten circuit riool	-190	-460									
Vrijval voorziening nr.: 5090 naar reserve nr.: 2630		-261									
Eindstand	691	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Nr.: 2630	Best.reserve Gemeentelijk Rioleringsplan (opgeheven bij jaarrekening 2013)										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beginstand	0	0	0	74	24	9	9	0	0	0	0
Vrijval voorziening nr.: 5090 naar reserve nr.: 2630			261								
Storting vanuit gesloten circuit riool											
Onttrekking naar gesloten circuit riool			-187	-50	-15	0					
Overheveling reserve nr.: 2630 naar reserve nr.: 2620							-9				
Eindstand	0	0	74	24	9	9	0	0	0	0	0

Vervolg Bijlage 2 behorend bij beantwoording vraag WV-15

Nr.: 2620		Best.reserve Tariefseglasatie rioolheffing (opgeheven bij jaarrekening 2015)									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beginstand	0	0	0	14.929	14.928	14.073	12.370	11.611	1.637	0	0
Vrijval voorziening nr.: 5095 naar reserve nr.: 2620			14.147								
Storting vanuit gesloten circuit riool			781				130	456			
Onttrekking naar gesloten circuit riool				-1	-855	-1.703	-898	-257			
Overheveling reserve nr.: 2630 naar reserve nr.: 2620							9				
Splitting reserve nr.: 2620 naar voorziening nr.: 5410								-10.173			
Splitting reserve nr.: 2620 naar reserve nr.: 2800									-1.637		
Eindstand	0	0	14.929	14.928	14.073	12.370	11.611	1.637	0	0	0

Nr.: 5410		Voorziening egalisatietarief rioolrechten									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beginstand	0	0	0	0	0	0	0	0	10.173	9.974	9.656
Splitting reserve nr.: 2620 naar voorziening nr.: 5410								10.173			
Storting vanuit gesloten circuit riool									108		300
Onttrekking naar gesloten circuit riool									-307	-318	
Eindstand	0	0	0	0	0	0	0	10.173	9.974	9.656	9.956

Nr.: 2800		Best.reserve Tariefseglasatie rioolheffing									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beginstand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.508	1.336
Splitting reserve nr.: 2620 naar reserve nr.: 2800									1.637		
Storting vanuit gesloten circuit riool											
Onttrekking naar gesloten circuit riool									-129	-172	-132
Eindstand	0	0	0	0	0	0	0	0	1.508	1.336	1.204

Nr.: 5420		Voorziening sparen toekomstige vervanging riolering									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beginstand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sparen toekomstige vervanging riolering											450
Eindstand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	450

PERSBERICHT

Aan de redactie

Postadres:
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA NAALDWIJK
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

DATUM
24-09-2018

NUMMER PERSBERICHT
18 078

WestlandProgramma 2018-2022 'Samen werken aan een nieuwe balans'

Balans tussen wonen, groen, economie en voorzieningen. Een passend aanbod aan woningen en arbeidsuitbuiting tot een minimum beperken. In overleg met externe partijen meer verpleeghuisbedden en nieuwe vormen van samenwerking in de zorg. Innovatieve oplossingen voor de bereikbaarheid en het zo snel als mogelijk tot stand brengen van een energie-infrastructuur zonder fossiele brandstoffen. Het is een greep uit de ambities waar het college van burgemeester en wethouders van Westland de komende vier jaar aan gaat werken. Deze zijn vastgelegd in het WestlandProgramma 2018-2022 met de titel 'Samen werken aan een nieuwe balans'. De ambities zijn gekoppeld aan vier grote thema's: Bevlogen besturen, Goed toeven, Sterke samenleving en Welvarend Westland.

De koers van het nieuwe college kenmerkt zich door het vinden van een nieuwe balans in de ambities van de gemeente. Balans in de verhoudingen tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie, in het gebruik van de ruimte in Westland, in de samenleving en de financiële positie van de gemeente. Bij het maken van de hiermee gepaard gaande keuzes wil het college de gemeenteraad en de Westlanders nauw betrekken. Meer dan voorheen wordt de tijd genomen om met de samenleving na te denken over grote ontwikkelingen. Zo wordt met de raad en de samenleving een traject doorlopen om te komen tot de Omgevingsvisie, die in voorbereiding is in het kader van de nieuwe Omgevingswet. Gekoppeld hieraan worden deelvisies opgesteld voor de onderwerpen groen en water, voorzieningen en wonen.

Omdat de wereld om ons heen voortdurend verandert, wordt jaarlijks samen met de raad en de inwoners van Westland bezien of er ontwikkelingen zijn die aanpassing van het WestlandProgramma vragen. In het uitvoeringsprogramma dat jaarlijks wordt opgesteld staan de concrete activiteiten die voortvloeien uit het WestlandProgramma.

Bevlogen besturen

Het college zoekt actief de verbinding, is samenwerkingsgericht en wil benaderbaar zijn voor inwoners. Naast participatie bij de ontwikkeling van visies, beleidstrajecten en projecten, krijgen inwoners onder het motto 'Westland daagt uit' de ruimte om taken van de gemeente over te nemen

als zij denken het slimmer, beter of goedkoper te kunnen doen. Daarbij gaat het om zaken in de openbare ruimte, zoals het onderhoud van een park of het beheer van sportvelden, maar ook om initiatieven in het sociaal domein.

Goed toeven

Een belangrijke taak van de gemeente is het bieden van een veilige en fijne leefomgeving. Daarom moet Westland verder vergroenen. De uitbreiding van het Prinsenbos, gepland voor 2019, is een van de maatregelen die hieraan bijdragen. Verder wil het college dat er meer (betaalbare) koopwoningen en sociale woningen worden gebouwd. Gezien de schaarse vrije ruimte gaat het college de mogelijkheden onderzoeken van hoger bouwen dan tot nu toe het geval is geweest, innovatieve en creatieve woonvormen (zoals tiny houses) en dubbel grondgebruik (bijvoorbeeld wonen boven winkels of scholen).

Er zal in het vervolg anders worden omgegaan met de ruimte in Westland. Voor nieuwbouwwijken en centrumontwikkelingen zullen via participatietrajecten visies worden opgesteld waarin is vastgelegd hoe het gebied er uit moet komen te zien. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om zaken zoals groen, speelruimte, bouwhoogte en bouwstijl. Als een visie klaar is, is het aan private partijen om op basis van de visie een plan in te dienen en uit te voeren. Door vooraf te bepalen aan welke voorwaarden een plan moet voldoen, ontstaan fraaiere wijken en dorpscentra.

Sterke samenleving

Westlanders zijn altijd bereid zich voor een ander in te zetten. Aan die kracht van de Westlandse samenleving zitten echter grenzen. Voor het organiseren van structurele en professionele hulp kunnen kwetsbare inwoners rekenen op de gemeente. Het college is van mening dat zorg dichtbij moet worden aangeboden. Dat geldt onder meer voor verpleeghuizen. Richting de zorgverzekeraar wordt stevig ingezet op uitbreiding van het aantal verpleeghuisbedden in Westland. Daarnaast wordt in 2019 onder andere geïnvesteerd in de ondersteuning van mantelzorgers.

Welvarend Westland

Kennis en innovatie, goede bereikbaarheid en een energievoorziening die onafhankelijk is van fossiele brandstoffen worden gezien als de belangrijkste voorwaarden voor versterking en verbreding van de Westlandse economie. Met het nieuwe Fonds Kennis en Innovatie Westland wil het college op kennis- en innovatiegerichte activiteiten financieel stimuleren en faciliteren. Ook voor het MKB wordt geld beschikbaar gesteld. In totaal gaat het voor beide fondsen om een bedrag van € 1 miljoen in 2019. Met de verwachte toename van de bevolking en de groei van de economie neemt de verkeersdruk in Westland verder toe. Er wordt gezocht naar slimme oplossingen om mensen en goederen snel en veilig hun bestemming te laten bereiken. Deze worden opgenomen in de Mobiliteitsvisie 2030, die het college in 2019 samen met belanghebbenden gaat opstellen.

Om de energietransitie te versnellen gaat het college initiatieven die bijdragen aan een energievoorziening zonder fossiele brandstoffen stimuleren en faciliteren. Zo wordt geld beschikbaar gesteld om op basis van een nog op te stellen Westland Energieakkoord pilots te ondersteunen.

Financiën

Tegelijkertijd met het WestlandProgramma en uitvoeringsprogramma heeft het college de begroting voor de jaren 2019 tot en met 2022 gepresenteerd. De financiële gevolgen van de maatregelen in het uitvoeringsprogramma 2019 zijn in een aparte bijlage bij de begroting gevoegd. In totaal gaat het om een bedrag van € 10 miljoen. Belangrijk uitgangspunt is en blijft dat de inkomsten en uitgaven van de gemeente in balans zijn. Dat is het geval, maar duidelijk is dat er de komende jaren weinig financiële

ruimte is voor nieuwe wensen en ambities. Daarom gaat het college de komende maanden alle taken en ambities tegen het licht houden en samen met de gemeenteraad en de Westlanders bepalen waar het geld de komende jaren aan wordt uitgegeven. De maatregelen in 2019 worden voor een groot deel met incidenteel geld betaald, in afwachting van de uitkomst van dit proces.

Vervolg

Het WestlandProgramma 2018-2022, het Uitvoeringsprogramma 2019 en de Programmabegroting 2019-2022 zijn te vinden op www.gemeentewestland.nl. De behandeling van deze stukken door de gemeenteraad staat gepland voor dinsdag 6 november 2018.

Redactie: voor meer informatie over dit persbericht kunt u terecht bij J.C.M. den Brabander-van Leeuwen, bestuurlijk communicatieadviseur, tel. (0174) 673 307, e-mail:

JCMdBrabander@GemeenteWestland.nl

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen via het piketnummer (0174) 673 302.

WestlandProgramma 2018-2022

Samen werken aan een nieuwe balans

Financiële beeld -startpositie-

bedragen * € 1.000,--	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting bestand beleid 2019-2022	1.504	2.052	925	1.377
Overige mutaties / bijstellingen	527	-45	280	270
Totaal overige mutaties	2.031	2.007	1.205	1.647

- Saldo Kadernota 2019 vrij besteedbaar
 - Reeds rekening gehouden met amendement sturen op overschot € 1 mln.
- Overige mutaties / bijstellingen
 - Voordelen:
 - meeropbrengst onroerendezaak belasting: € 350.000 (S)
 - lagere energiekosten: - 75.000 (S)
 - opbrengst verkoop gemeentewerf: - 600.000 (I)
 - Nadelen:
 - hogere bijdrage Veilig thuis / Veiligheidsregio: € 180.000 (S)
 - hogere bijdrage stafbureau Arbeidsmarkt: - 57.000 (S)

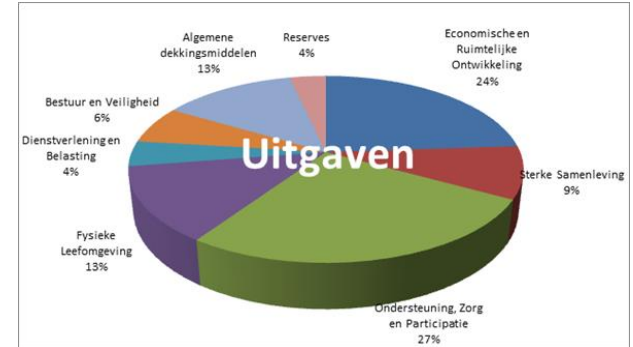
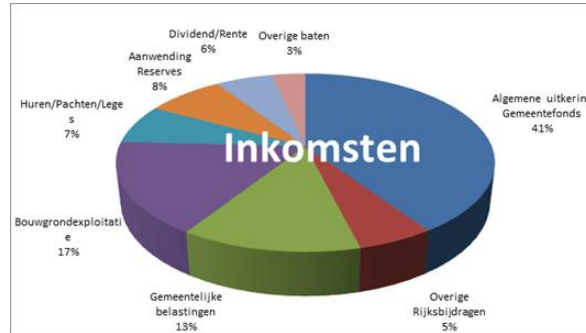
Aandachtspunten startpositie

- Saldo begroting bestaand beleid
- Huidige uitgangspunten, dus leidend
 - sociaal domein budgettair neutraal
 - dividend op basis van huidige afspraken
- Stelpost € 4,0 miljoen gemeentefonds
 - gekoppeld aan Interbestuurlijk Programma

Enkele kerncijfers

- Begroting: totaal € 313 miljoen
- Eigen vermogen: € 243 miljoen

Uitvoeringsprogramma 2019

- Bevlogen Besturen
- Goed Toeven
- Sterke Samenleving
- Welvarend Westland

Bevlogen besturen

Bevlogen besturen (* € 1.000,--)	2019	2020	2021	2022
TOTAAL	2.800	2.800	2.800	2.800

- Investeren in een eigentijdse organisatie
 - herijking kaders externen
 - afspraken systematiek/gesloten circuits:
 - sociaal domein
 - ruimtelijk domein
 - leges
 - financiële middelen t.b.v. formatieve versterking

Woonlasten

Woning *	2018	2019	
€ 251.000	Huidige situatie	Voorstel	%
Eigenaar en gebruiker			
OZB eigendom	€ 304,00	€ 304,00	
Afvalstoffenheffing	€ 213,84	€ 226,08	
Rioolheffing eigendom	€ 56,73	€ 58,09	
Rioolheffing gebruik	€ 172,32	€ 176,40	
TOTAAL	€ 746,89	€ 764,57	2,37%

Goed Toeven

Goed toeven (* € 1.000,--)	2019	2020	2021	2022
TOTAAL	2.017	389	158	190

- Creatieve maatregelen wonen - 1,0 mln. (I)
- Maatregelen ondermijning - 0,5 mln. (I)
- Investerings: kapitaallast 2022 - 0,2 mln. (S)
 - Uitbreiding Prinsenbos € 0,9 mln.
 - Centrumplan Honselersdijk - 0,65 mln.
 - Parkeren Wateringen - 0,76 mln.
 - Renovatie begraafplaatsen - 0,35 mln.

Sterke Samenleving

Sterke samenleving (* € 1.000,--)	2019	2020	2021	2022
TOTAAL	441	146	251	462

- Resultaatsturing WMO/Jeugdhulp € 3,5 mln. (I)
dekking binnen huidig budget
- Waardig herdenken 4 mei: - 0,2 mln. (I)
- Investerings: kapitaallast 2022 - 0,5 mln. (S)
 - Onderwijshuisvesting € 6 mln.
 - Centrale gemeentewerf € 9 mln.

Welvarend Westland

Welvarend Westland (* € 1.000,--)	2019	2020	2021	2022
TOTAAL	4.808	1.087	3.112	1.336

- Fonds Kennis & Innovatie € 0,65 mln. (I)
- Handhaving Glastuinbouw - 0,45 mln. (S)
- Klimaatadaptatie - 0,30 mln. (S)
- MKB – fonds - 0,35 mln. (I)
- Reserve verkeersprojecten - 3,80 mln. (I)
- Investerings: kapitaallast in 2022 - 0,27 mln. (S)
 - calamiteitenberging € 7,2 mln.
 - zettingsproblematiek De Lier - 7,0 mln.
 - Wippolderlaan (Westlandvariant) - 7,6 mln.

Financieel beeld voor dekking

bedragen * € 1.000,--	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting bestaand beleid 2019-2022	1.504	2.052	925	1.377
Overige mutaties	527	-45	280	270
Totaal overige mutaties	527	-45	280	270
Bevlogen besturen	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
Goed toeven	-2.017	-389	-158	-190
Sterke Samenleving	-441	-146	-251	-462
Welvarend Westland	-4.808	-1.087	-3.112	-1.336
Totaal uitvoeringsprogramma 2019	-10.066	-4.422	-6.321	-4.788
Saldo begroting 2019-2022 na wijzigingen	-8.035	-2.415	-5.116	-3.141

Gehanteerde uitgangspunten:

- Keuzes samen maken op basis van op te stellen visies
- Vooruitlopend daarop een aantal, vooral incidentele, uitgaven

Dekkingsvoorstel

Bedragen * € 1.000,--	2019	2020	2021	2022
1. Vervallen amendement sturen op een overschot	1.000	1.000	1.000	1.000
2. Inzet deel gereserveerd accres IBP - gemeentefonds	1.000	1.000	1.000	1.000
3. Meeropbrengst leges Wabo	1.000	1.000	1.000	1.000
4. Investerings (oud voor nieuw)	225	415	495	555
5. Aanvulling fonds Bereikbaarheid vanuit incidentele middelen	1.900		1.900	
6. Dekking incidentele uitgaven 2019 uit Algemene Reserve	3.150			
Totaal	8.275	3.415	5.395	3.555

Uitgangspunten dekkingsplan: Financieel op maat!

- Vermogenspositie: gegroeid/stevig, niet sparen voor het sparen
- Incidentele uitgaven ook incidenteel gedekt
- Gereserveerd accres IBP: voor gerelateerde activiteiten inzetten
- Investerings: oud voor nieuw

Financieel beeld na dekking

bedragen * € 1.000,--	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2019-2022 voor dekking	-8.035	-2.415	-5.116	-3.141
Dekkingsvoorstel	8.275	3.415	5.395	3.555
Saldo begroting 2019-2022 voor dekkings	240	1.000	279	414

WestlandProgramma 2018-2022

Samen werken aan een nieuwe balans

CDA Westland vragen begroting

1. Pag 18. Activiteiten 2019: Wat betekent implementatie Wilg?
2. Pag 18. Wat gaat er gebeuren in de Broekpolder?
3. Pag 22. Waar staan we nu: Wat betekent een triple helix organisatie. Wat is Bor Mirt. Wat is een marcomplan.
4. Pag 24. ERIAFF Wat is de huidige stand van zaken? Deze tekst is min of meer identiek aan vorig jaar. Wat is onze fysieke en financiële bijdrage.
5. Pag 26. Rode loper team: Wie en wat is dit team.
6. Pag 29 externe ontwikkelingen: extra kosten asbestsanering de Lier, wie, wat, waar?
7. Pag 55 externe ontwikkelingen; hoe gaan we oplossen dat de samenwerking met andere partijen wel gaat lopen dit ivm de privacywetgeving?
8. Pag 83 specifieke activiteiten: fasegewijze aanpak wijken De Lier, wat is het tijdpad?
9. Pag 121 bijdrage van derden in facilitaire/ICT kosten, hoe moeten we dat lezen?
10. Pag 210 6.1 samenkracht Wat wordt hier mee bedoeld, is dit een project?
11. Pag 210 6.8 geescaleerde zorg 18+ Hoe loopt deze geldstroom? Vrij te besteden?
12. Pag 220 vervangingsinvesteringen Zijn de investeringen bewust uitgesteld naar een volgende periode.
13. Pag 224 FES projecten Wat zijn dit.
14. Wat is de financiële bijdrage aan Stichting Leergeld Westland voor de periode 2019-2022?

Vliet, D van (Dick)

Van: Griffie
Verzonden: woensdag 3 oktober 2018 16:40
Aan: Vliet, D van (Dick)
Onderwerp: FW: vragen begroting

Van: Jenny Vermeer- de Smit [<mailto:jenny@cdawestland.nl>]
Verzonden: woensdag 3 oktober 2018 16:19
Aan: Griffie
Onderwerp: Fwd: vragen begroting

Beste griffie,

Bijgaand nog vragen van Jan. Met excuses voor de late verzending. Ik dacht dat deze bedoeld waren voor het CP maar ze zijn mbt de begroting. Dus geheel mijn schuld.

Groeten, Jenny

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Subject: Re: College- en Uitvoerings Programma

Jenny,

Mijn vragen over de begroting (maar ben pas op blz 79 met mijn "werkgebieden").

Groet,
Jan

Blz. 15 World Horti Campus. Is er nog steeds sprake van dat de demokas geheel wordt overgeplaatst naar WHC? Ondertussen lijkt het er steeds meer op dat ook de oude locatie in tact blijft. Terwijl deze locatie ook deels bedoeld wordt voor vergroting van de rotonde op de Veilingroute, afslag Honselersdijk om de doorstroming aldaar te verbeteren. Wanneer gaat die vergroting plaats vinden en hoe gaat men dan om met de oude demokas locatie?

Blz. 15, WHC: in het bestemmingsplan is ervoor gekozen om de bouwhoogte "maar" op 15 meter te zetten terwijl er eigenlijk geen belemmeringen waren gelijk hoger te gaan. Is het niet verstandig om gezien de steeds groter wordende ruimtevraag in Westland deze hoogte bij de eerst mogelijke aanpassing van het BP wel automatisch een stuk te verhogen om op de toekomst in te kunnen spelen? Een toekomst met bijvoorbeeld urban farmer faciliteiten of testen voor meerlaags telen.

Blz. 19: Wat is de reden dat niet alle partijen de urgentie voelen om een gezamenlijke agenda Mainport-Greenport op te stellen? Zijn wij voor dit doel nu afhankelijk van de MRDH?

Blz. 28/29: Er wordt hier o.a. aangegeven wat er gedaan is aan het opknappen van pleinen in de dorpen. In de opsomming wordt het Willem III

plein in Ter Heijde niet genoemd terwijl daar ook een participatietraject voor herinrichting heeft plaats gevonden, c.q. nog plaats vindt (conform beantwoording schriftelijke vragen van CDA). Wat is uw kijk op de stand van zaken?

Blz. 70+ 71: in de projecten voor verbeteren infrastructuur die door de gemeenteraad zijn gevalideerd ontbreekt de aanleg van de rotonde op de Secretaris Verhoefweg in de kruising het winkelcentrum De Tuinen. Waarom ontbreekt deze?

Blz. 71: Het klopt dat de conclusie van het haalbaarheidsonderzoek luidt dat er nu te weinig reizigers in Westland zouden opstappen voor een lightrail. Er staat echter niet dat Westland wel de visie zal blijven ondersteunen dat een lightrail via de Schiedam – Maassluis – Westland – Den Haag uiteindelijk nodig is en dat er dus nu ook al ruimtelijk rekening gehouden zal moeten worden dat deze rail er uiteindelijk zal komen. Kan deze passage toegevoegd worden?

Blz . 76: uitbreiden mogelijkheden voor verblijfsrecreatie.
Een aantal jaar geleden is een plan gepresenteerd om op gronden langs de Haagweg een recreatiepark neer te zetten. Dat plan gaat niet meer door. Zijn deze gronden nog steeds beschikbaar voor het realiseren van een camping/recreatiepark? Worden er hoe dan ook gronden in Monster nog steeds vrijgehouden van woningbouw totdat, conform aangehouden motie van CDA-VVD-D66 d.d. 6 november van 2014, een definitief plan komt waar deze verblijfsrecreatie gevestigd kan worden?

Blz 78: Leefomgevingsfonds. Hier wordt gesproken dat in 2018 en 2019 de groenprojecten worden afgemaakt. Maar het betreffen toch niet alleen groenprojecten die afgemaakt moeten worden zoals bijvoorbeeld de (her)aanleg van fitness/bootcamp toestellen, c.q. skatepark in het Hofpark te Wateringen?

Blz. 79: De hoofddoelstelling is dat er aansluitende ecologische verbindingen tussen kust en Midden Delfland worden aangelegd. Dat was ook de doelstelling van de Westlandse Zoom. Het valt op dat er in de tekst eigenlijk alleen gesproken wordt over ecologische zones, ofwel dat er in die verbinding steeds zones zijn die aan de verplichting voldoen maar dat het steeds om brokken gaat. Om de doelstelling vast te houden, is het dan niet beter om van ecologische onderdelen in die verbindingen te spreken? Blijft de doelstelling van een lange ecologische verbindingszone wel in tact?

Technische vragen Programmabegroting 2019-2022 van Westland Verstandig 28-9-2018

1. Door het vaststellen van de begroting fiatteert de Raad voor 2019 de investeringen opgenomen in de Programmabegroting, de vervangingsinvesteringen, de investeringen opgenomen in een vastgesteld beheerplan en investeringen die volledig gedekt worden ten laste van de bestemmingsreserves en nieuwe investeringen voorzover kleiner dan € 250.000,--(zie pagina 207) van de begroting.
 - a. Op de pagina's 220 tot en met 222 worden de vervangingsinvesteringen en de nieuwe investeringen vermeld. Voor wat betreft de vervangingsinvesteringen zien we een forse verhoging van de totale vervangingsinvesteringen in 2019 van € 9.7 miljoen naar bijna € 29 miljoen in 2022.

Kan per vervangingsinvestering worden aangegeven waarop deze gebaseerd is, zijn daar besluiten van de Raad dan wel van het College van en kan per vervangingsinvestering worden aangegeven hoe de opgevoerde bedragen tot stand zijn gekomen en valt op die vervangingsinvesteringen te besparen? Ook gaarne aangeven waarom de bedragen in de betreffende jaren vermeld zijn.
 - b. Hetzelfde gaarne voor de nieuwe investeringen op pagina 221 en pagina 222. Ook daar is een aanzienlijke groei te zien ten opzichte van de investeringen in 2018. De geplande investeringen lopen op naar ruim € 30 miljoen. Bekend is dat via de stelpost "sturen op kapitaalslasten" waarvan de achtergrond is "dat sommige investeringen vanwege externe factoren uitlopen of achterblijven in de planning ondanks de sturing op de financiële planning" (zie pagina 222). Kan niet beter in de begroting worden aangegeven welke investeringen doorschuiven?

Kunnen hier dezelfde vragen beantwoord worden als bij de vervangingsreserves?
2. Kan op pagina 226 een exact verloop gegeven worden van "het geraamde negatieve verloop van de egalisatiereserve afval" en waar kunnen we

behalve de verhoging van de heffingen, dat terugvinden in het WestlandProgramma waarnaar verwezen wordt?

3. Pagina 226:
Leefbaarheidsfonds wordt overgeheveld van de reserve leefomgeving naar de reserve maatschappelijk nut. Waarom gebeurt dat?
4. Waar wordt het op pagina 227 te onttrekken bedrag voor de Omgevingswet van bijna € 2.5 miljoen aan uitgegeven?
5. Bij de nieuwbouw gemeentehuis wordt aan onttrekkingen een bedrag van € 1.61 miljoen aangegeven en aan rentebijdringen –een theoretische benadering van de reserve waar dan nu als enige wel rente wordt bijgeschreven- van € 400.000,--. De totale kosten van de twee halve nieuwe gemeentehuizen worden gegeven. Hoe zijn deze in de begroting opgenomen en waar deze zijn terug te vinden, behalve dan op pagina 227?
6. De reserve bovenwijkse voorzieningen zal de komende jaren aanzienlijk groeien. Zie pagina 224. Kan dit onderbouwd worden waarom ten opzichte van 2018 en 2022 deze reserve meer dan verdubbelt? Niet alleen verwijzen naar het MPG graag, maar goed onderbouwd aangeven waar deze voorziene groei vandaan komt.
7. De gemeente Westland kiest voor flexibele bestemmingsplannen, hetgeen betekent dat de bouw van woningen in kleine clusters wordt uitgegeven (gemeente / ONW / OWBZ). De grief van Westland Verstandig is dat ten onrechte de infrastructuur in brede zin (wegen, water, glasvezel, groen etc.) niet goed wordt meegenomen. Kunnen hier geen extra inkomsten uit verkregen worden door meer bovenwijkse voorzieningen aan de bouwprojecten toe te schrijven waardoor deze doorbelast kunnen worden aan de bouwers? Gedacht wordt nogmaals dan aan wegen, waterbergingen, speelplaatsen, ecologische zones / groen. Allemaal zaken die nodig zijn voor een goede leefomgeving.
8. Op pagina 224 neemt de egalisatie rente Grondbanken in de periode 2018 tot en met 2022 aanmerkelijk toe. Op zich is dat vreemd omdat, als alles goed is, de Grondbank, zeker in tijden waarin fors gebouwd wordt, alleen

maar gronden zal verkopen aan de deelnemingen / verbonden partijen. Hoe zit dat?

9. Op pagina 224 loopt de reserve sociaal domein vanaf 2017 gestaag terug en zal in 2022 nog ongeveer 1/3^e zijn van 2017. Gaarne de ontwikkelingen uiteenzetten en is hier al rekening gehouden met het deficit jeugdhulp 2018 of mogelijk ook al 2017 waarvoor de wethouder een aantal winstwaarschuwingen gegeven heeft de afgelopen periode?
10. Op pagina 228 worden vermeld de uitgezonderde reserves met onvoldoende onderbouwd bestedingsplan. Volgens het vast beleid van onze gemeente zouden deze reserves opgeheven moeten worden. Waarom gebeurt dat niet en waarom is er geen voldoende onderbouwd bestedingsplan? Van de op pagina 228 genoemde hoofdonderwerpen zou toch een bestedingsplan aanwezig moeten zijn. Waarom zijn die er niet?
11. Door de constatering dat er een onvoldoende onderbouwd bestedingsplan is, betekent dat in feite een vrijbrief voor het College betekent om de reserves te besteden zoals haar wel belieft? Waarom deze reserves niet laten vrijvallen en voegen bij de algemene reserve en nuttige dingen mee doen?
12. Gaarne aan de hand van de 13 punten op de pagina's 229 en 230 uiteenzetten waarom geen onderbouwing kan worden gegeven en dat per reserve?
13. Op pagina 219 wordt aangegeven dat er in 2022 een forse stijging gaat plaatsvinden van de tarieven afvalinzameling en riolering. Aangegeven wordt: "de stijging in 2022 wordt veroorzaakt door het volledig opnemen in 2022 van geplande investeringen (vanwege de planningshorizon) waarvan de kosten feitelijk deels in 2023 en later zullen worden gemaakt". Leg dit uit en ook wat dit voor onze burgers zal gaan betekenen in 2022?
14. Hoeveel is de voorziene verhoging van de reinigings- en rioleringsheffing als dit allemaal op deze wijze wordt uitgevoerd?

15. Kan het College een overzicht geven van de omvang van de egalisatiesreserves afval en riolering in de afgelopen tien jaren, het verloop daarvan en waar de gelden uit die egalisatiereserve naartoe gegaan zijn.
16. Op pagina 215 worden de langlopende leningen over de diverse jaren aangegeven, maar ook de kortlopende leningen / de kasgeldleningen / de schulden en de overlopende passiva. Opvalt is dat de kasgeldleningen steeds gelijk blijven in 2018 en de volgende jaren en gesteld worden op 13.1. Welk bedrag was er in 2018 als kasgeldlening en waarom worden die bedragen niet ook begroot?
Hetzelfde geldt voor de posten overige schulden en overlopende passiva. Naast de langlopende schuld moeten natuurlijk ook gezien worden de overige schulden, de kasgeldleningen en banksaldi en de overlopende passiva. Waarom wordt niet de som van al die bedragen aangemerkt als de schuldenpositie van de gemeente?
17. Op dit moment worden de gebiedsgerichte plannen 2019-2021 uitgewerkt en deze moeten nog worden vastgesteld. In de voorliggende begroting wordt uitgegaan van de oude beheerplannen en dat deze worden voortgezet in 2019. Dit is niet correct. Welke financiële ruimte is ingepland voor de gebiedsgerichte plannen waarbij het onderhoud van openbare begraafplaatsen etc. op een hoger niveau gebracht zou moeten worden waardoor de leefbaarheid toeneemt? Als daar meer geld voor nodig is, waar zou dat dan uit de begroting moeten komen?
18. Op de pagina's 208 en 211 van de begroting wordt een overzicht van de baten en lasten 2019-2022 aangegeven. Kunnen de daar genoemde posten van de diverse programma's nader onderbouwd en gespecificeerd worden daar de Raad alleen maar dit soort overzichten kan vaststellen en controleren als exact inzicht bestaat over de specificatie van de genoemde bedragen? Ook is de Raad alleen maar in staat om accenten te verschuiven als men inzicht heeft in de specificaties van de bedragen, zowel aan de lasten- als aan de batenkant.
19. Het College wil een nieuwe centrale gemeentewerf realiseren –na sluiting en het bijna voor niets weggeven van de gemeentewerf 's-Gravenzande- en ook

wil het College komen tot een nieuwe Naald. Waar kunnen we de gevolgen van deze in de Werkagenda aangestipte zaken terugvinden in de begroting?

20. Op pagina 204 wordt aangegeven dat beleidskeuzes gemaakt bij het WP zullen worden opgenomen in een afzonderlijk hoofdstuk van de Programmabegroting. Waar kunnen we dat terugvinden? Is de begroting gelijk de eerste begrotingswijziging 2019 waar in het begin van de begroting over gesproken wordt? Wanneer komt die?
21. Op pagina 206 worden de risico's aangestipt en wordt aangegeven dat het weerstandsvermogen afhankelijk is van de uitkomsten van de risico-inventarisatie die uitgevoerd is ten behoeve van het begrotingsjaar 2019. Gaarne het complete risicoregister daar de weerstandscapaciteit de optelsom is van de financiële schade van die restrisico's.
22. Op pagina 188 wordt vermeld dat de bijdrage aan het SKT in 2019 ruim € 6 miljoen bedraagt. Dat was in 2018 € 5 miljoen. Is dit met 20% gestegen en wat is de reden daarvan? Gaarne aan de Raad de overeenkomst van opdracht 2017-2020 verstrekken.
23. Op pagina 186 wordt opgemerkt dat door de hoger uitgevallen investeringen de liquiditeitspositie van GHC Onroerend Goed Expo B.V. zich negatiever ontwikkelt dan verwacht. Kunnen hier de exacte cijfers van gegeven worden daar bij geruchte vernomen wordt dat de investeringen aanzienlijk hoger zijn waardoor de gemeente meer geld heeft moeten inbrengen dan voorzien. Wat zijn de gevolgen van de hoger uitgevallen investeringen en hoeveel was dat en is dat met de gemeente vooraf kortgesloten en sinds wanneer weet de gemeente dit?
24. Op pagina 187 wordt aangegeven dat de gemeente garant staat voor winsten en verliezen van HVC Geothermie. Is dat juist en is daarvoor de garantie wel afgegeven en is de gemeente niet al € 500.000,-- kwijt van de garantie omdat de Triasboring niet doorging? Waarom wordt dat niet vermeld? Hoe is dat bedrag betaald?
25. Is het niet zinvol om bij alle verbonden partijen die vermeld worden in de begroting ook een paragraaf op te nemen van hetgeen de verbonden partij

voor de gemeente wil bereiken en wat in het te begroten jaar bereikt moet gaan worden? Alleen dan kan beoordeeld worden of de ingezette financiële middelen vanuit de gemeente doelmatig, zinvol en noodzakelijk zijn.

26. Op pagina 161 wordt het P-budget van Westland becijferd en dat bedraagt in 2019 bijna –zoals alle jaren voorheen- € 53 miljoen gebaseerd op 750 fte. Op meerdere plekken in het WestlandProgramma worden uitbreidingen van ambtenaren voorzien. Alles bij elkaar opgenomen zou dat circa 10% zijn. Waar worden deze gehuisvest en zijn deze nog niet opgenomen in de totale loonsom vanaf 2019 “omdat de loonbegroting 2019 is gebaseerd op de formatie per 1 april 2018”? Is dit reëel nu een uitbreiding voorzien wordt?
27. Op pagina 161 wordt de externe inhuur besproken. Het WestlandProgramma kent toch een ander uitgangspunt, te weten het vervangen van externen door vaste krachten en het College wil de externen drie jaar aannemen en een hoger fee betalen. Dit is niet in de begroting verwerkt. Waarom niet?
28. Heeft het College bekeken welke besparingen op de bedrijfsvoering kunnen worden doorgevoerd? Destijds bij de planning van de twee nieuwe gemeentehuizen werd aangegeven dat op de bedrijfsvoering jaarlijks minimaal € 1.7 miljoen en waarschijnlijk veel meer zou worden bespaard en dat bedrag zou oplopen. In hoeverre heeft die besparing zich voorgedaan uitgaande van de totale loonsom en waar kunnen we die in de begroting 2019 terugvinden?
29. Leg onze fractie uit de systematiek zoals deze gevolgd is op pagina 5 van de begroting. Blijkbaar is de voorliggende begroting, en dat is ook tekstueel goed te lezen, gewoon de begroting uit 2017 voor 2018. Vervolgens worden het WestlandProgramma en het Uitvoeringsprogramma vermeld, maar niet in de begroting op alle plekken verwerkt. Wat is het nut voor deze begroting nu 2019 deels andere plannen omvat?
30. Kan de post kosten van het College verder worden begroot en ook de specificatie van de wachtgelden 2018 tot en met 2022 zoals die betaald worden?

Tenslotte:

De inhoud van de programmabegroting 2019-2022 wijkt voor wat betreft de verstrekking van het cijfermateriaal fors af van de begrotingen zoals we die in voorgaande jaren kregen. Zie de begrotingen 2017-2020 en 2016-2019. Wat is de reden daarvan? Bijvoorbeeld programma sterke samenleving, continuïteit van de bedrijfsuitoefening van de twee begrotingen. Ook storend is het te lezen van zaken die er al lang zijn en dat nu nog gesproken wordt over het invoeren daarvan. Zie bijvoorbeeld de Westlandpas.

Vliet, D van (Dick)

Van: Max Leerdam <majleerdam@gmail.com>
Verzonden: woensdag 3 oktober 2018 09:01
Aan: Vliet, D van (Dick)
Onderwerp: Vragen Begroting LPF

Beste Dick,

Hieronder vind je de vragen van de LPF fractie met betrekking tot de begroting 2019-2022.

1. We zien binnen de begroting meerdere posten voor Externe Positionering verdeeld over de begroting, open armen beleid, marketing etc. Kan het college ons een overzichtje geven van alle posten die gebruikt worden voor Marketing, Externe Positionering en andere zaken om gunstiger ondernemersklimaat te creëren voor buiten het Westland?
2. Wij zien in de begroting geen kosten voor het direct verbeteren van busverbindingen in kleinere kernen, hoe springt het college hiermee om in de toekomst of waar is dit in begroot?
3. In het programma Economische en Ruimtelijke ontwikkeling wordt volop gesproken over kansen voor Westlandse ondernemers in het buitenland en de daarbijbehorende investeringen. Echter, hoe zorgt men ervoor dat dit bekend is en wordt onder de Westlandse ondernemers en dan vooral voor de voor hen belangrijke regio's? Op dit moment worden er bijvoorbeeld handelsmissies georganiseerd waar veel bedrijven geen kennis van hebben ondanks dat zij hier mogelijk wel baat bij zouden hebben.
4. blz 33 OBWZ, Voorziening van 38,9 Miljoen. Betreft dit de totale voorziening op de balans voor OBWZ op dit moment?
5. blz 42, Kan men de grote mate van afnemende posten in de toekomst wat betreft 'Bouwgrondexploitatie' en 'Economische Stimulering' onderbouwen?
6. blz 93. Wij lezen de uitbouw van Account Management en dat er de afgelopen jaren 4 zogenaamde topbedrijven in het Westland zijn gevestigd. Wat moet de uitbouw van Account Management kosten, en wat kost dit naar ratio per binnengehaald bedrijf?
7. blz 117. Onder concernstelposten verwacht men een relatief hoge stijging van het Renteresultaat onder de algemene dekkingsmiddelen, het is dit onderbouwd en verklaarbaar?
8. blz 121. Bij ondersteunende activiteiten zien we een stijging van rond de 600K op personele lasten, ook zien we dat het college van plan is om meer geld uittrekken in de breedste zin van het woord voor de aanvulling van de ambtelijke organisatie. Echter zijn wij niet terug wat de kosten zijn voor het uitvoeren en opstellen van een integraal personeelsbeleid/plan.
9. Blz 36. Verbeteren waterkwaliteit: Handhaving op de aansluitverordening riolering', Hiervoor is een aantal jaren gelden al extra budget voor uitgeven en blijktbaar is dit nog niet (geheel) uitgevoerd. Wat is de stand van zaken hierin?
10. Blz 70. Goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Over dit onderwerp wordt weinigtot niets genoemd over de kernen zelf? Hoe gaat dit op, aangepakt worden?
11. Blz 82 Verzakkeningen, bodemdaling De Lier. Hier gaat eerst veel geld en tijd in monitoring zitten maar daardoor schuiven de daadwerkelijke oplossing verder naar achteren. Kan dit sneller uitgevoerd worden en wat wordt er in de tussentijd gedaan met de problemen?
12. Op Ruimte gaat voor 2019 tot 2023 weer een nieuw beheersplan worden vastgesteld dus daar is nu weinig over te vragen of op te merken, kan komt ook de budgetverdeling aan de orde. Wel een algemene vraag over het Ruimtelijk Domein als geheel. Daar wordt met 19 fte's uitgebreid. De vraag is zijn dit nieuwe functies of wordt daar nu vooral voor ingehuurd? 19 fte's is een behoorlijk aantal.
13. Algemene vraag over inhuur externe. Periode gaat van 18 maanden naar max 36 maanden, Er kon nu toch ook al verlengd worden? Gaat alle inhuur dan naar 36 maanden of moet dit vooraf vastgesteld worden per project? In de praktijk wordt inhuur na 18 maanden beëindigd en wordt gewoon een volgende aangesteld. Zeker als de externe kritiek heeft op de organisatie.
14. We zijn een stijging in de inhuur van flex personeel via 'Flextender', deze werken vanuit Zoetermeer. Zitten er voor de Gemeente Westland extra kosten verbonden om dit centraal in eigen beheer te houden, daar er op deze wijze personeel met kennis van het Westland kan worden aangetrokken?
15. Blz 48 Wij missen hier eventuele kosten voor het behouden open zwemwater wateringen, iets wat wel wordt genoemd in het uitvoeringsprogramma, kan het college hier een uitleg over geven?

16. Blz 15 :Om tot een expositiecentrum te komen moet de gemeente WL deelnemen in een vennootschap. Na 5 jaar worden de aandelen door één van de andere deelnemende partijen overgenomen.

Welke garanties staan daar tegenover?

17. Blz 23 : MRDH. Het valt ons op dat naast economie en bereikbaarheid er ook nadrukkelijk de woorden wonen en recreëren naar voren komen.

Is het college het met ons eens dat de deelname van WL in de MRDH zich beperkt tot de 'tafels' economie en bereikbaarheid?

18. Blz 26 : Open armen beleid

Het zogenaamde Rode Loper Team werkte veel samen met Westland Marketing. Die stichting verlaat de rode loper in 2018 en deelt uw college dan ook de conclusie dat strategisch accountmanager en de business development manager per 1 januari 2019 hun taken kunnen beëindigen voor de Gem Westland?

19. Blz 81 : Fysieke leefomgeving

Bij de begrotingsbehandeling in nov 2017 heeft de raad de Motie Beter Groen aangenomen. De inhoud van de motie was vrij expliciet en komt nergens terug in dit stuk. Waarom wordt er geen uitvoering aan de motie gegeven?

20. Blz 101 : Bestuur en veiligheid

Bij de start van dit college waren de particuliere beveiligingsbedrijven nog prominent op 'papier' aanwezig als een stuk extra veiligheid zolang de politiecapaciteit ondermaats is. Waarom wordt er geen budget opgenomen om per 1 januari 2019 de samenwerking te starten?

21. Blz 126 : Toeristenbelasting

Er is een minimumbedrag van 1,25 per overnachting. Arbeidsmigranten die niet ingeschreven zijn bij de gemeente dienen dus toeristenbelasting te betalen. Hoeveel toeristenbelasting is er in 2018 geïnd bij de 2 'polenhotels' en wat dragen de 'echte' toeristen totaal bij? Graag een uitsplitsing!

22. Blz 128 Leges

Afgelopen jaar heeft onze fractie vragen gesteld over de hoge leges bij aanvraag van bv een dakkapel waar de leges hoger waren dan de verbouwing. Hoe gaat de gemeente burgers voorlichten indien zoiets zich voordoet? Dit item werd met name genoemd in het coalitieakkoord maar komt nergens terug!

23. Blz 223 Reserves en Voorzieningen

Wat ziet het college als wenselijke ondergrens van de Algemene Reserve en met welke onderbouwing?

Grt, Max

Fractie LPF Westland

Vliet, D van (Dick)

Van: Joep van Veen <joeppat@caiway.nl>
Verzonden: woensdag 3 oktober 2018 11:25
Aan: Vliet, D van (Dick)
CC: andre@gemeentebelangwestland.nl; remmert@gemeentebelangwestland.nl
Onderwerp: Vragen begroting 2019-2022

Goedemorgen,

Bij deze de vragen van de fractie GBW.
Alvast bedankt voor uw antwoorden.

Begroting 2019-2022

Algemeen

Begrijpen wij goed dat allereerst gesproken wordt over (en goedkeuring zal worden gevraagd voor) Begroting voor 2019-2022 en vervolgens afzonderlijk in tweede instantie over een eerste begrotingswijziging (in casu het Uitvoeringsprogramma 2019)? Er is met andere woorden geen 'package deal'?

Is onze aanname dan ook juist dat in het document 'Begroting 2019-2022' ('dit boekwerk') zoals is voorgelegd, de gevolgen en uitwerking van het Uitvoeringsprogramma 2019 in het geheel niet zijn verwerkt.

Algemeen 2

Wij missen een visie op sportpark Hoge Bomen. Is dat met opzet?

Algemeen 3

Daarnaast zien wij in de begroting niets terug over openbare toiletten. De wethouder heeft daar wel een toezegging over gedaan. Maar er is geen specifiek budget voor beschikbaar. Klopt dat?

Pagina 227

Waarom is het ongewenst reserves zonder (volledig) bestemmingsplan te laten vrijvallen?

Sterke samenleving.

Waardig herdenken 4 mei. Wilt u hierbij ook de Westlandse Veteranen nog meer betrekken? Of gaat het puur om het opknappen van de locatie(s)?

Welvarend Westland

Reserve verkeersprojecten wordt een bedrag uitgenomen. Hoe groot is deze reserve na uitname van deze 3,8 mln? Telt deze reserve mee bij de algemene reserve?

Dekkingsvoorstel

Denk uw College dat de provincie goedkeuring zal geven aan structurele uitgaven, die gedekt worden door incidentele inkomsten (lees algemene reserve)?

Eerste begrotingswijziging 2019 (Uitvoeringsprogramma 2019)

Maatregel 5

Zijn in het overzicht van extra kosten (€ 2,6 mln + € 1,65 mln) en dekking (€ 1,65 mln) alle financiële gevolgen van een personeelsuitbreiding in beeld gebracht?

Zo nee, wilt u een volledig overzicht verstrekken van extra kosten en dekking uit bestaande budgetten?

Maatregel 6

Gaarne een raming van het financiële voordeel van de maatregel steeds meer tijdelijk personeel te vervangen door vast personeel.

Maatregel 10

U spreekt in de inleiding van deze paragraaf van een 'robuuste vermogenspositie' en 'voldoende weerstandsvermogen'. Voor een goed begrip en als handvatten voor onze controle graag opgave van de kengetallen en parameters waarbij sprake is van een 'robuuste vermogenspositie' en 'voldoende weerstandsvermogen'. SMART.

Maatregel 12

Gaarne opgave van de bron van het inflatiepercentage.

Maatregel 13

Gaarne inzage in de aanpassingen en mutaties binnen de budgetten 'Ruimtelijk Domein' ten einde € 1,6 mln vrij te spelen voor dekking uitbreiding formatie.

Maatregel 15

Gaarne opgave van regionale en landelijke benchmarks van grondkosten.

Gaarne een nadere onderbouwing van 'het bedrag van € 1 mln bouwstenen'.

Wat krijgen we hiervoor terug van de corporaties?

Maatregel 16

Gaarne inzage in de 'casestudie' en een nadere onderbouwing van de geraamde kosten ad € 1 mln.

Maatregel 17

Gaarne een financieel overzicht van de besteding van het budget ad € 460.000.

Maatregel 20

Concreet: blijft Westland nu wel of niet deelnemen aan Woonnet-Haaglanden?

En op basis waarvan (wetten, regelingen) "(...)móet worden afgestemd in de woningmarktregio Haaglanden"?

Maatregel 22

Gaarne onderbouwing van 'Er is ruimte voor 50 woningen'. Waarom geen 100? Of 150?

Maatregel 24

Wat gebeurt er met het geld dat in het parkeerfonds gestort dient te worden? Wordt dat geormerkt aan een dorp?

Maatregel 30

De inzet op 'terugdringen eenzaamheid' graag kwantificeren. Wat zijn de geraamde kosten en binnen welke posten wordt dekking gevonden?

Gaarne een overzicht van de huidige contracteerruimte en de huidige benutting hiervan.

Maatregel 36 e.v.

In de Begroting 2019-2022 wordt aangegeven dat college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma 2019 en het uitvoeringsprogramma wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt door uw college nader worden gezien welke activiteiten in de Begroting 2019-2022 doorlopen in 2019.

Gaarne een overzicht van de activiteiten in de begroting 2019-2022 (Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkelingen) die bij de nieuwe koers van het college in 2019 doorlopen dan wel een overzicht van de activiteiten die geheel of deels komen te vervallen.

Maatregel 40

U spreekt van een extra budget ad € 350.000 voor een MKB fonds. Extra ten opzichte van wat?

Financiële paragraaf (vanaf pagina 38)

Wilt u een samenvattend vergelijkend overzicht maken van de belangrijke financiële kengetallen in de Begroting 2019 (zoals schuldquote, solvabiliteit, weerstandratio, grondexploitatie, belastingcapaciteit, structurele exploitatieruimte) en de wijzigingen daarin door de eerste begrotingswijziging (in casu het WestlandProgramma)?

Westland programma

Thema Ruimte

Hoe vaak noemt u kinderen en spelen?

Met vriendelijke groet,

Namens de fractie GBW,

Joep van Veen

**Gemeenteraadsfractie
D66 Westland**

Schriftelijke vragen Programmabegroting 2019-2022 en Uitvoeringsprogramma 2019

Begroting 2019

Hoofdstuk 3 Beleidsbegroting I Programmaplan

Programma Economische en ruimtelijke ontwikkeling
Thema Sterke economie
Accent Externe positionering Greenport
Activiteit 3. Internationalisering (blz. 24)

In het kader van internationale positionering is de Engelstalige website www.westlandhortibusiness.com verder doorontwikkeld met onder andere innovatiekaarten, nieuws, infographics en filmpjes.

Deze website lijkt een volledig door de gemeente genomen initiatief in aanvulling op (of naast, of los) het Rode Loper Team en het InnovationQuarter.

Wat is de toegevoegde waarde van deze activiteit, bijvoorbeeld heeft deze website al geleid tot aanmeldingen en nieuwe vestigingen van bedrijven?

Programma Economische en ruimtelijke ontwikkeling
Thema Sterke economie
Accent Nieuwe bedrijvigheid
Activiteit 1. Open armen beleid (blz. 27)

Bij het halen van nieuwe bedrijven naar Westland en het vergroten van de werkgelegenheid is er een risico dat grote, strategische bedrijven uit Westland vertrekken.

Welke maatregelen treft het college om risico op het vertrek van bedrijven, groot of klein, uit Westland te minimaliseren?

Programma Economische en ruimtelijke ontwikkeling
Thema Aantrekkelijk Westland
Accent Duurzame leefomgeving
Activiteit Duurzame woningbouw (blz. 39)

Het concept "Westland woont duurzaam" is ontwikkeld en in gang gezet. Dit is een pakket van acties gericht op verduurzaming van bestaande woningen en gedragsverandering. De conversie blijft nog achter bij de wens van het college, waardoor de doelstelling van 1% jaarlijkse verbetering van de woningvoorraad nog niet wordt gehaald. In 2019 staat een verdere uitrol van de bewustwordingscampagne op het programma.

Wat gaat het college op korte termijn (in 2019) doen om de verbetering te doen verhogen, aangezien blijkbaar bewustwordingscampagnes en wijkactiviteiten alleen niet lijken te werken?

Programma Sterke samenleving

Thema Sociale kracht

Accent Participatiemaatschappij met goede basisfuncties dichtbij

Activiteit 2. Afronden en uitvoeren accommodatiebeleid (blz. 44)

De brede aanpak van het accommodatiebeleid laat het college los. Het accommodatiebeleid krijgt praktijkgericht vorm. Gekeken wordt naar het feitelijk gebruik van gebouwen, de kosten en de mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik. Praktijkgericht vormgeven lijkt heel erg op ad hoc-maatregelen.

Wanneer gekozen wordt voor praktijkgericht vormgeven, dus ad hoc-maatregelen, welke criteria hanteert het college dan bij deze vormgeving en is er dan wel een goede en gedegen financiële planning van de uit te voeren maatregelen te maken?

Programma Ondersteuning, zorg en participatie

Thema Sociale kracht

Accent Participatiemaatschappij met goede basisfuncties dichtbij

Activiteit 1. Samenhang aanbrengen in basisfuncties (blz. 53)

In 2017 is onder leiding van de gemeente in samenwerking met Vitis Welzijn gestart met kernsessies. Doel hiervan is om proactief in te kunnen spelen op maatschappelijke vraagstukken in elke kern. Door gebrek aan capaciteit zijn de kernsessies helaas gestopt.

Op welke manier, nu de kernsessies zijn vervallen, gaat het college ervoor zorgen dat er weer adequaat proactief ingespeeld wordt op maatschappelijke vraagstukken in elk dorp?

Activiteit 2. Organiseren van zorg dichtbij (blz. 54)

Mensen moeten door verandering in het zorgstelsel steeds langer thuis blijven wonen. Dat kan als het verantwoord is, en daarin hebben we als gemeente een ondersteunende rol.

Heeft het college in beeld in hoeveel gevallen het thuis blijven wonen niet meer verantwoord is en er desondanks geen andere woonvoorziening aangeboden kan worden?

Activiteit 2. Organiseren van zorg dichtbij (blz. 55)

De privacywetgeving is niet bevorderend voor het integraal werken. Zo komt het voor dat de samenwerking met andere partijen wordt belemmerd omdat informatie-uitwisseling, zelfs met toestemming van de cliënt, wettelijk gezien niet is toegestaan.

Welke nieuwe of extra administratieve handelingen en andere belemmeringen heeft de invoering van de AVG voor de gemeente veroorzaakt?

Programma Ondersteuning, zorg en participatie

Thema Sociale kracht

Accent Duurzame arbeidsmarkt

Activiteit 1. Uitvoering Participatiewet (blz. 56)

Voor statushouders die zich in Westland vestigen is de aanpak 'Meetellen en meedoen' ontwikkeld. Naast een traject naar werk is veel aandacht voor het aanleren van de Nederlandse taal.

Zijn er al resultaten te melden van het succes van 'Meetellen en meedoen', waarbij inbegrepen de mate van succesvolle integratie in de Westlandse samenleving, vinden en houden van werk, en bereikt taalniveau?

Programma Fysieke leefomgeving

Thema Sterke economie

Accent Goede bereikbaarheid en veiligheid

Activiteit 2. Verbeteren openbaar vervoer (blz. 71)

In 2019 gaat een nieuwe concessie voor het streekvervoer in en een nieuwe dienstregeling. Het college heeft met grote input van de raadswerkgroep een aantal opmerkingen en eisen over de dienstregeling aangeboden aan de MRDH.

Wat is de reactie geweest op de brief van Westland en hoe gaat het college te werk om de nog niet gehonoreerde wensen alsnog gerealiseerd te krijgen?

Programma Fysieke leefomgeving

Thema Aantrekkelijk Westland

Accent Duurzame leefomgeving

Activiteit 1. Verduurzamen wagenpark en openbare verlichting (blz. 79)

Het gemeentelijk wagenpark wordt zoveel als mogelijk verduurzaamd. Er loopt nu een inkooptraject. Een aantal wagens kan niet helemaal worden verduurzaamd (zoals strooiwagens) en een aantal wordt omgezet in aardgasvoertuigen. Over elektrische voertuigen wordt in de toelichting niet gesproken.

In hoeverre en door aanschaffingen van welke voertuigen heeft het lopende inkooptraject al geleid tot verduurzaming van het wagenpark als geheel?

Programma Dienstverlening en belastingen

Thema Eigentijdse dienstverlening

Accent Digitaal aanbod van producten en diensten

Activiteit 1. Inrichten basisinfrastructuur voor de e-overheid: I-NUP (blz. 86)

In 2019 worden punten uitgevoerd voor(t)komend uit de impactanalyse met betrekking tot de Omgevingswet.

Wat behelsde deze impactanalyse voor wat betreft de opzet, uitvoering en eruit voortkomende punten?

Activiteit 2. Digitaliseren van de informatievoorziening (blz. 87)

Activiteit 4. Digitaal zaken doen (blz. 88)

In de afgelopen periode is een stevige impuls gegeven aan het digitaliseren van de informatievoorziening en is het aantal processen waarin inwoners digitaal zaken kunnen doen met de gemeente fors uitgebreid. In 2019 wordt uitvoering gegeven aan de heroriëntatie digitale transformatie en de heroriëntatie digitaal zaken doen.

Aangezien in beide gevallen gesproken wordt over een heroriëntatie, lijken deze zaken aan elkaar te zijn gekoppeld. Wat houden deze heroriëntaties in en op welke manier wordt daaraan uitvoering gegeven?

Uitvoeringsprogramma 2019

Maatregel 2: 'Westland daagt uit' (blz. 6)

Het college faciliteert private initiatieven in de openbare ruimte en binnen het sociaal domein. Waar het college zelf projecten initieert, zoekt het college actief de bewonersparticipatie.

Bewonersparticipatie kan uitgevoerd worden in allerlei vormen, zoals buurtbudgetten, consultaties, inspraak en medebeslissing.

Hoe krijgt de bewonersparticipatie zoals het college deze graag ziet vorm in de diverse beleidsterreinen?

Maatregel 3: Onderzoek verbonden partijen (blz. 6)

Het aantal verbonden partijen, waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft, is in de afgelopen jaren toegenomen. Het college wil periodieke evaluaties gaan houden om nut en noodzaak van deelname in beeld te brengen.

Voor welke verbonden partijen gaan deze evaluaties worden gehouden?

Maatregel 14: Deelvisies wonen, voorzieningen en groen/blauw (blz. 12)

Op het gebied van het ruimtelijk beleid worden de onderwerpen wonen, voorzieningen en groen/blauw nader uitgewerkt tot deelvisies. Deel hiervan is de concurrentie tussen huisvesting van bijzondere doelgroepen (statushouders, arbeidsmigranten, starters, mensen met zorg, urgenten en spoedzoekers) met wonen als geheel.

Hoeveel mensen uit welke bijzondere doelgroepen (statushouders, arbeidsmigranten, starters, mensen met zorg, urgenten en spoedzoekers) zijn er de

afgelopen drie jaar daadwerkelijk gehuisvest in de gemeente en voor hoeveel mensen is het niet gelukt huisvesting te vinden?
Wanneer zijn de deelvisies gereed?

Maatregel 15: Uitvoeringsprogramma Wonen (blz. 13)

In de in 2016 vastgestelde woonvisie is vastgesteld dat er 100 sociale huurwoningen per jaar in Westland gebouwd moeten worden.

Hoeveel sociale huurwoningen zijn er sinds het ingaan van de woonvisie daadwerkelijk in de diverse dorpen gebouwd en opgeleverd en wat is de prognose voor 2018 en 2019?

Maatregel 21: Prinsenbos (blz. 15)

De ambitie is om het Prinsenbos uit te breiden met een groengebied van de NAM. Hiervoor is € 650.000 nodig. Voor de inrichting wordt € 250.000 gevraagd. In de maatregel wordt gesproken over nieuwe huisvesting van Scouting Naaldwijk, maar dat wordt verder niet uitgewerkt met een bedrag.

Welke plannen, inhoudelijk en financieel, zijn er voor de nieuwe huisvesting van Scouting Naaldwijk en welk tijdspad hoort daarbij?

Hoe groot is het gebied dat van de NAM gaat worden aangekocht?

Maatregel 24: Parkeerbonds (blz. 17)

De gemeente gaat een parkeerbonds instellen ter realisatie van parkeerplaatsen als er onvoldoende plaatsen in de voorgestelde plannen worden opgenomen. In het verleden zijn er, ook in de voorgaande gemeenten, vergelijkbare voorzieningen getroffen die vrijwel geen succes hebben gehad.

Wat is de overweging van het college om een nieuw parkeerbonds in te stellen, gelet op de ervaringen uit het verleden?

Maatregel 28: Resultaatsturing Wmo en jeugdhulp (blz. 20)

Voor jeugd en Wmo implementeert het college een nieuwe werkwijze voor de hulp en ondersteuning door zorgaanbieders. De aanbieder committeert zich aan het te bereiken resultaat. Hiermee wordt een halt toegeroepen aan het openeindekarakter van trajecten, door te betalen voor het resultaat in plaats van de inspanning.

Hoe gaat het college bij deze nieuwe manier van werken om met het risico van cliëntweigering bij lastige casussen?

Maatregel 30: Uitvoering 'Kernachtig Sociaal 2016-2020' - terugdringen eenzaamheid (blz. 22)

Eenzaamheid moet worden bestreden. De doelgroep wordt bepaald op kwetsbare groepen die economisch en/of sociaal niet meedoen. In vrijwel alle onderzoeken en recent nog bij het jongerenpanel van het EenVandaag Opiniepanel¹ komt naar voren

¹ <https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/jongeren-voelen-zich-vaker-eenzaam-dan-ouderen/>

dat vier op de tien jongeren zich een keer per week eenzaam voelen. Bij volwassenen vanaf 55 jaar is dat zestien procent.

Ziet het college mogelijkheden om de eenzaamheid bij jongeren ook serieus aan te pakken en hiermee te voorkomen dat er zich op latere leeftijd ernstiger problemen kunnen voordoen?

Maatregel 31: Waardig herdenken 4 mei (blz. 23)

Ter voorbereiding van oorlog en bevrijding in 2020 worden in 2019 alle herdenkingsmonumenten in de gemeente beschouwd en waar nodig opgeknapt. Hiervoor is een bedrag van € 200.000 beschikbaar. Naar aanleiding van een rondvraag van D66 Westland van mei 2014 worden, als het goed is, elke jaar alle monumenten al bekeken voordat de herdenking op 4 mei plaatsvindt. Eventuele reparatie- en schoonmaakkosten worden betaald uit het reguliere onderhoudsbudget.

Waarom is een bedrag van twee ton begroot voor werkzaamheden waarvan het college al in 2014 heeft toegezegd dat deze jaarlijks standaard gebeuren?

Maatregel X: Groen (blz. 33)

Vergroening is de laatste jaren veelal aan de markt overgelaten. Het college wil de komende periode echt op vergroening als thema inzetten. Vergroening van de leefomgeving moet wél een gezamenlijke opgave zijn voor gemeente, bewoners en bedrijven.

De gemeente is het college zelf, dus wij hebben er vertrouwen in dat dit gedeelte van de opgave gaat lukken.

Hoe denkt het college de inwoners en bedrijven bij het streven naar vergroening van Westland te kunnen betrekken, zodat er succesvolle resultaten worden geboekt?

Maatregel 48: Mobiliteitsvisie Westland 2030, met doorkijk naar 2040 (blz. 34)

Bereikbaarheid vraagt om een andere 'mindset': we moeten anders gaan kijken naar de benutting van infrastructuur en op zoek naar innovatieve oplossingen. Dit moet tot uiting komen in de Mobiliteitsvisie Westland 2030. De gemeente stelt de mobiliteitsvisie in samenwerking met de ketenpartners en de stakeholders op.

Welke vormen van mobiliteit worden er in de visie meegenomen en hoe is de inbreng van bewoners en bedrijven geregeld?

Overige wijzigingen

Ad. 2 Onderzoek bodemverzakking De Lier (blz. 39)

Eerder zijn middelen toegekend om verzakkingen in De Lier in kaart te brengen.

Deze aanpak is volgens een tweepuntensystematiek opgepakt: wegnemen van hinder en overlast én oorzaak en monitoring van locaties. Voor volledige implementatie van het monitorsysteem zijn additionele middelen nodig.

Aangezien er additionele middelen voor de monitoring worden gevraagd, kan geconcludeerd worden dat de doelen van het eerste punt zijn behaald met de eerder beschikbaar gestelde middelen.

In hoeverre zijn in het kader van de bodemverzakking De Lier door inzet van de eerder toegekende middelen de hinder en overlast én de oorzaak weggenomen?

Dekkingsvoorstel

Ad 2: inzet deel gereserveerd accres IBP-gemeentefonds (blz. 42)

Als gevolg van het nieuwe regeerakkoord (vertaald in het Interbestuurlijke Programma, IBP) ontvangt de gemeente 4 miljoen euro extra uit het gemeentefonds voor uitgaven IBP/risico's in het Sociale Domein.

Houdt het aannemen van de gelden en inzetten voor maatregelen in dat het college het IBP volledig en van harte onderschrijft?

Benjamin Hofland

Maxim van Ooijen

Bryan Verkade

Isle Daalhof

Marja Hogervorst

John de Vries

Piet Vroeg

Jos Aameyri

3 oktober 2018

Vliet, D van (Dick)

Van: André van den Berg <ajberg@kabelfoon.nl>
Verzonden: zondag 28 oktober 2018 10:00
Aan: Bergmans, APMAF (Funs); Vliet, D van (Dick)
CC: fractie@gemeentebelangwestland.nl
Onderwerp: beantwoording vragen Programmabegroting 2019-2022

Funs, Dick,

Naar aanleiding van de beantwoording vragen Programmabegroting 2019-2022 (en Uitvoeringsprogramma 2019) en als 'voorschot' op de GBW-bijdrage tijdens de behandeling daarvan in de commissie EFO van 31 oktober a.s. nu een aantal opmerkingen en verzoeken.

GBW-13

Gaarne aanlevering van de uitkomsten/rapportage van het onderzoek 'Investeringskosten sociale huurwoningen' dat de gemeente heeft laten uitvoeren.

GBW-14

College vraagt nú in te stemmen met een budget van € 1 mln. Daarom graag nú inzage in de casestudie op grond waarvan college de omvang van dit budget heeft berekend. Als dat (nog) niet mogelijk is, ligt het dan niet voor de hand dat deze maatregel als een tweede (of volgende) begrotingswijziging aan de raad wordt voorgelegd?

GBW-17

Gaarne aanlevering van het onderzoek naar de woningbehoefte in Heenweg.

GBW-19

Onze vraag mbt 'gaarne een overzicht van de huidige contracteerruimte en de huidige benutting hiervan' betreft het aantal verpleeghuisplaatsen in Westland. Dit overzicht is in de beantwoording (nog) niet gegeven.

GBW-01

In tegenstelling tot de kern van antwoord en vraag wordt aan de gemeenteraad één totaal voorstel voorgelegd. Waarom niet twee afzonderlijke voorstellen, waarbij in ieder geval de eerste begrotingswijziging (punt 3 als een afzonderlijk voorstel wordt voorgelegd)?

Met vriendelijke groet
André van den Berg

Memo

AAN : de leden van de raad

VAN : de wethouders Gardien-Reinders en Van der Stee

C.C. :

DATUM : 1 november 2018

BETREFT : Beantwoording openstaande, aanvullende vragen GBW begroting 2019

Op vrijdag 26 oktober zijn de raadsvragen, die schriftelijk zijn beantwoord, aangevuld met eventuele specificaties via de Griffie verstuurd naar de raadsleden.

Naar aanleiding van de schriftelijke beantwoording heeft de fractie GemeenteBelang Westland een aantal aanvullende vragen gesteld. Twee daarvan zijn reeds in de verzamelcommissie EFO beantwoord. De beantwoording van de overige vragen treft u onderstaand aan.:

GBW-13

Wethouder Van der Stee

Vraag:

Gaarne aanlevering van de uitkomsten/rapportage van het onderzoek 'Investeringskosten sociale huurwoningen' dat de gemeente heeft laten uitvoeren.

Antwoord::

De uitkomsten van het onderzoek "Investeringskosten sociale huurwoningen" zijn bijgevoegd. Dit betreft de hoofdstukken 1 tot en met 6 uit het gelijknamige onderzoek. De bijlage van dit onderzoek is achterwege gelaten. Deze is zeer gedetailleerd en voegt niets toe aan de uitkomsten. Het onderzoek is gebruikt voor het tot stand laten komen van de grondprijzen voor sociale huurwoningen in de Nota Grondprijzen 2017. In deze Nota, op 24 januari 2017 ter informatie aan de raad toegestuurd, is over de prijsvorming voor sociale huurwoningen het volgende opgenomen:

In afwijking tot voorgaande jaren gaan we over op vaste kavelprijzen voor de sociale huurwoningen. Daarmee sluiten we aan op de werkwijze die in veel omliggende gemeenten wordt toegepast. Voorts wordt de grondprijs voor de sociale huurwoningen naar beneden bijgesteld ten opzichte van de berekeningen uit de voorgaande nota's Grondprijzen. Daarmee willen we de ambitie uit de woonvisie faciliteren om meer sociale huurwoningen te bouwen.

Het onderzoek "Investeringskosten sociale huurwoningen" levert informatie over de stichtingskosten van verschillende typen sociale huurwoningen. De (residuele) grondwaarde waarover in de Nota Grondprijzen wordt gesproken is het verschil tussen de marktwaarde van (sociale huur)woningen en de stichtingskosten in het onderzoek.

GBW-14

Wethouder Van der Stee

Vraag:

College vraagt nú in te stemmen met een budget van € 1 mln. Daarom graag nú inzage in de case studie op grond waarvan college de omvang van dit budget heeft berekend. Als dat (nog) niet

mogelijk is, ligt het dan niet voor de hand dat deze maatregel als een tweede (of volgende) begrotingswijziging aan de raad wordt voorgelegd?

Antwoord:

Zoals gisteren in de verzamelcommissie EFO toegezegd, treft u bijgevoegd als bijlage 2 de case-studie aan.

GBW-17

Wethouder Gardien-Reinders

Vraag:

Gaarne aanlevering van het onderzoek naar de woningbehoefte in Heenweg.

Antwoord:

Zoals gisteren in de verzamelcommissie EFO toegezegd, treft u bijgevoegd als bijlage 3 dit onderzoek aan.

BIJLAGEN

1. Uitkomsten van het onderzoek “Investeringskosten sociale huurwoningen” (vraag GBW-13)
2. Casestudie varianten sociale inhuur, los van locatie (vraag GBW-14)
3. Onderzoek naar de woningbehoefte in Heenweg (vraag GBW-17)

Investeringskosten Sociale huurwoningen

Gemeente Westland

Concept

19-02-2016

Project: Investeringskosten Sociale huurwoningen
Opgesteld door: Arno Vonk, IGG Bointon de Groot
Gecontroleerd door: Arno Vonk, IGG Bointon de Groot
bestandsnaam: 16167_Stichtingskosten_Sociale_huurwoning_160611.docx
Opdrachtgever: Gemeente Westland
Contactpersoon: Peter Soerel
Datum en versie: 11 juni 2016, Concept

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	4
1.1. Projectomschrijving	4
1.2. Opdracht	4
1.3. Definities	4
1.4. Gebouwtypen	4
2. Appartementen < € 409,92	6
2.1. Kenmerken	6
2.2. Voorbeeld	6
2.3. Voorbeeldplattegrond	7
2.4. Investeringskosten	7
3. Appartementen € 409,92 <> € 586,68	8
3.1. Kenmerken	8
3.2. Voorbeeld	8
3.3. Voorbeeldplattegrond	9
3.4. Investeringskosten	9
4. Appartementen < € 710,68	10
4.1. Kenmerken	10
4.2. Voorbeeld	10
4.3. Voorbeeldplattegrond	11
4.4. Investeringskosten	11
5. Grondgebonden < € 628,76	12
5.1. Kenmerken	12
5.2. Voorbeeld	12
5.3. Voorbeeldplattegrond	13
5.4. Investeringskosten	13
6. Grondgebonden > € 628,76	14
6.1. Kenmerken	14
6.2. Voorbeeld	14
6.3. Voorbeeldplattegrond	15

6.4.	Investeringskosten	15
Bijlage 1	Begroting stichtingskosten excl. grond	16

1. Inleiding

1.1. Projectomschrijving

De gemeente Westland bepaalt jaarlijks haar grondprijzen. Één van de discussiepunten in de raad en met de corporaties is de grondprijs voor sociale woningen. Voor het bepalen van haar grondprijzen voor sociale huurwoningen wenst de gemeente meer inzicht in de stichtingskosten voor dit type woningen. We hebben de indruk dat soms hogere kwaliteit gebouwd wordt dan strikt genomen noodzakelijk is voor de verhuur in de sociale sector.

1.2. Opdracht

U heeft IGG gevraagd een offerte te maken voor een indicatie van de stichtingskosten (dus exclusief grondkosten) en referentiebeelden (plattegronden, uitvoering) voor 4 typen woningen:

1.3. Definities

1.3.1. BVO

Bruto vloeroppervlakte, oppervlakte van een ruimte of van een groep van ruimten gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingsconstructies. Voor meer details zie NEN 2580.

1.3.2. GO

Het oppervlak gemeten op vloerniveau, tussen de opgaande scheidingswanden die de desbetreffende ruimte of groep van ruimtes omhullen. Een meetresultaat GBO levert een kleiner oppervlak op dan een meetresultaat BVO (bruto vloeroppervlakte) van dezelfde ruimte.

1.3.3. Bouwkosten

Kosten die voortvloeien uit aangegane verplichtingen ten behoeve van de realisering van een (ver)bouwproject tot en met de oplevering van het werk. In de verschillende ontwerpfasen wordt bedoeld: de verwachte kosten.

1.3.4. Investeringskosten

De totale kosten die worden gemaakt om een project van idee tot oplevering te realiseren. Onder investeringskosten worden verstaan: de grondkosten, de bouwkosten, inrichtingskosten, de bijkomende kosten en de omzetbelasting.

1.3.5. Bijkomende kosten

De bijkomende kosten zijn de kosten die naast de grond- en bouwkosten gemaakt worden om een project te realiseren en in gebruik te nemen. Hieronder vallen o.a. de honoraria van de adviseurs, heffingen en aansluitkosten, financieringskosten en algemene kosten en winst voor ontwikkelaar.

1.4. Gebouwtypen

In deze rapportage zijn de volgende gebouwtypen onderzocht:

1. Appartementen met een maximale huurprijs van € 409,92
2. Appartementen met een huurprijs tussen € 409,92 en € 586,68

3. Grondgebonden woningen met een maximale huurprijs van € 628,76
4. A. Grondgebonden woningen met een huurprijs tussen € 628,76 en € 710,68
B. Appartementen met een huurprijs tot € 710,68

In de volgende hoofdstukken wordt per gebouwtype een referentiebeeld gegeven van de plattegronden, het bouwprincipe en het kwaliteitsniveau. Bij de kenmerken zal het totaal aantal GO worden opgesomd, de bouw- en investeringskosten worden per m² BVO berekend.

2. Appartementen < € 409,92

2.1. Kenmerken

Voor de appartementen met een maximale huurprijs van € 409,92 gaan we uit van een kleine 2 slaapkamer woning met de volgende kenmerken:

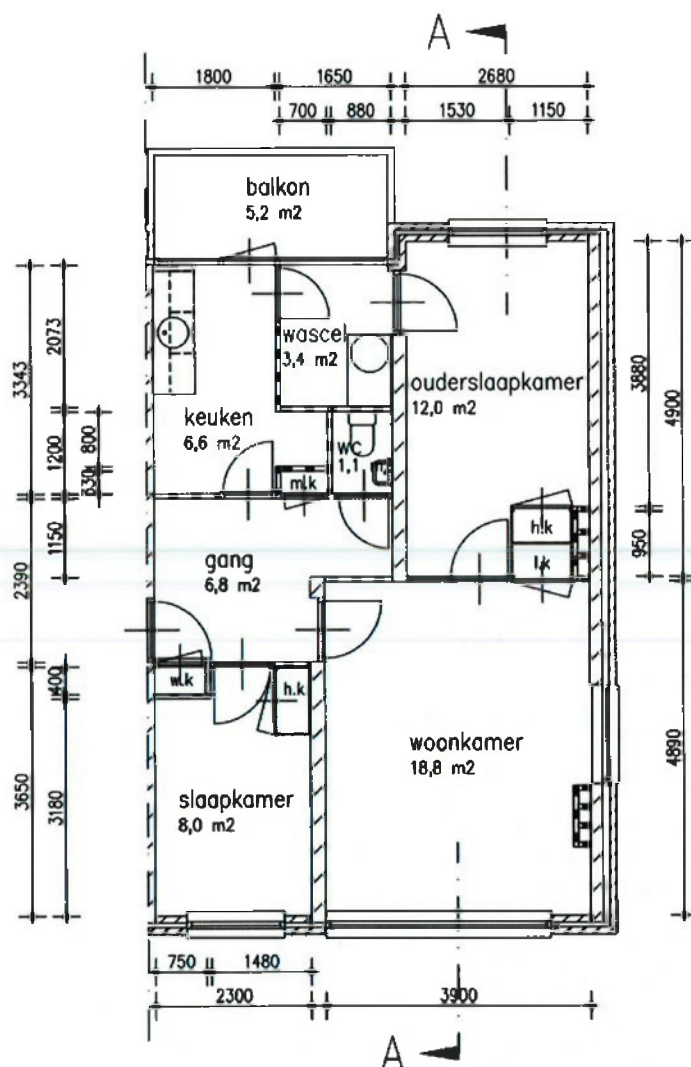
- Woonkamer : 18 m²
- Slaapkamer 1 : 12 m²
- Slaapkamer 2 : 7 m²
- Keuken : 6 m²
- Badkamer : 3 m²
- Totaal : 46 m² (GO)**

Woongebouw kenmerkt zich over het algemeen door een eenvoudige bouwstijl en het appartementengebouw heeft over het algemeen geen lift.

2.2. Voorbeeld

2.3. Voorbeeldplattegrond

2.4. Investeringskosten

Onderdeel	€ / bvo
Grondkosten	Niet meegenomen
Bouwkosten	€ 961,90
Bijkomende kosten	€ 232,61
Onvoorzien	€ 59,73
BTW	€ 298,74
TOTAAL	€ 1.552,98
/ woning	€ 120.356

3. Appartementen € 409,92 <> € 586,68

3.1. Kenmerken

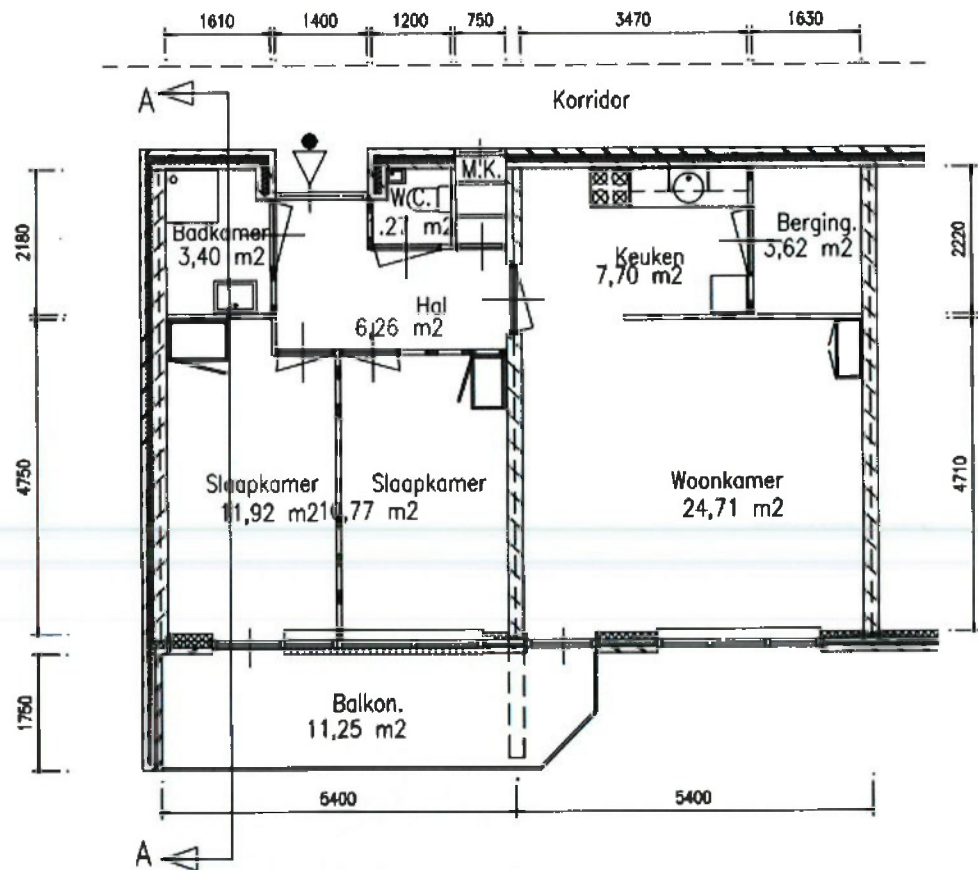
Voor de appartementen met een maximale huurprijs van € 586,68 gaan we uit van een middelgrote 2 slaapkamer woning met de volgende kenmerken:

- Woonkamer : 24 m²
- Slaapkamer 1 : 12 m²
- Slaapkamer 2 : 10 m²
- Keuken : 7 m²
- Badkamer : 3 m²
- Toilet : 1 m²
- Totaal : 57 m² (GO)**

3.2. Voorbeeld

3.3. Voorbeeldplattegrond

3.4. Investeringskosten

Onderdeel	€ / bvo
Grondkosten	Niet meegenomen
Bouwkosten	€ 974,30
Bijkomende kosten	€ 234,54
Onvoorzien	€ 60,44
BTW	€ 302,35
TOTAAL	€ 1.571,63
/ woning	€ 125.416

4. Appartementen < € 710,68

4.1. Kenmerken

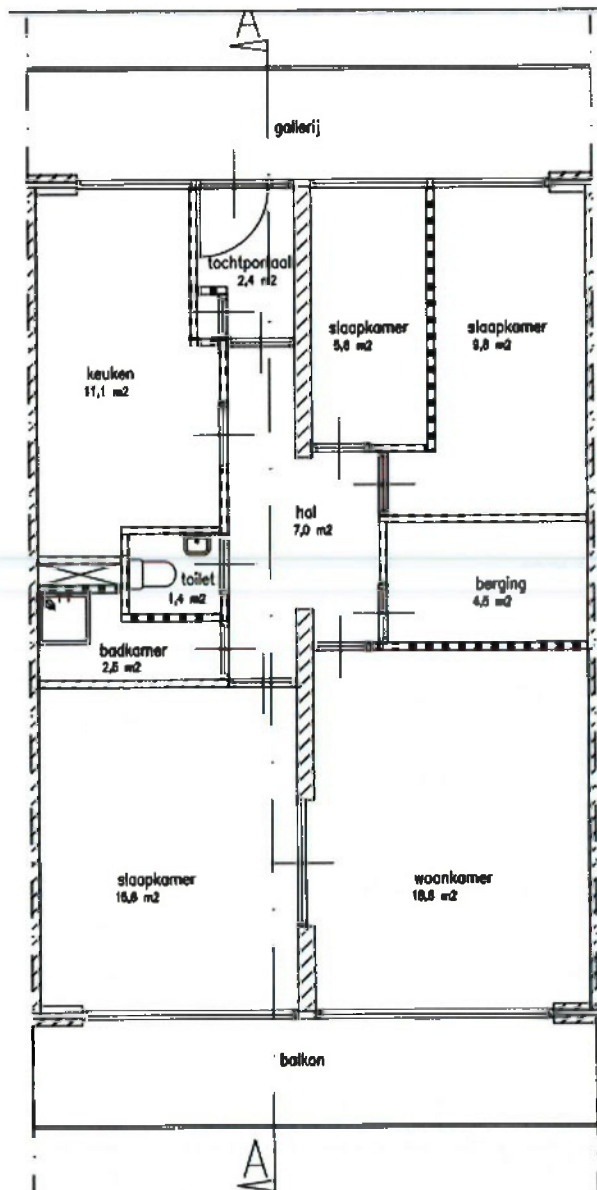
Voor de appartementen met een maximale huurprijs van € 710,68 gaan we uit van een grootte 3 slaapkamer woning met de volgende kenmerken:

- Woonkamer : 19 m2
- Slaapkamer 1 : 16 m2
- Slaapkamer 2 : 11 m2
- Slaapkamer 3 : 10 m2
- Keuken : 11 m2
- Badkamer : 3 m2
- Toilet : 1 m2
- Berging : 5 m2
- **Totaal : 76 m2 (GO)**

4.2. Voorbeeld

4.3. Voorbeeldplattegrond

4.4. Investeringskosten

Onderdeel	€ / bvo
Grondkosten	Niet meegenomen
Bouwkosten	€ 1.009,60
Bijkomende kosten	€ 203,65
Onvoorzien	€ 60,66
BTW	€ 301,97
TOTAAL	€ 1.575,89
/ woning	€ 161.686

5. Grondgebonden < € 628,76

5.1. Kenmerken

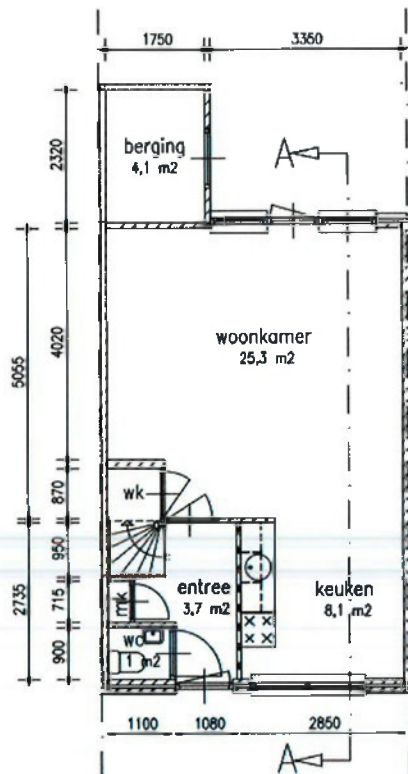
Voor de grondgebonden woningen met een maximale huurprijs van € 628,76 gaan we uit van een middelgrote 2 slaapkamer woning met de volgende kenmerken:

- Woonkamer : 25 m²
- Slaapkamer 1 : 24 m²
- Slaapkamer 2 : 8 m²
- Keuken : 8 m²
- Badkamer : 4 m²
- Toilet : 1 m²
- Totaal : 70 m² (GO)**

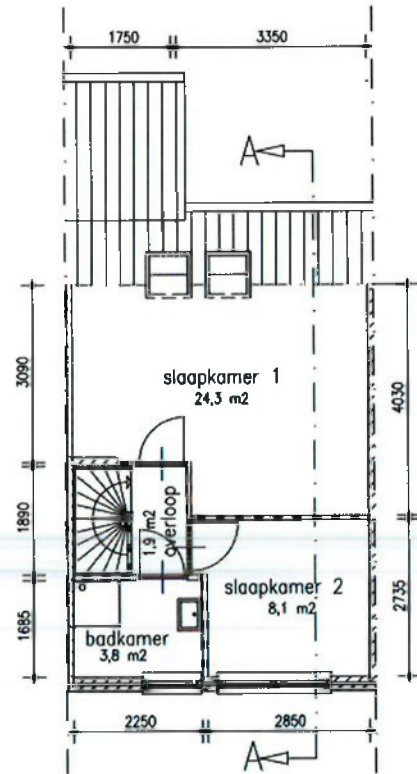
5.2. Voorbeeld

5.3. Voorbeeldplattegrond

Begane grond

1e Verdieping

5.4. Investeringskosten

Onderdeel	€ / bvo
Grondkosten	Niet meegenomen
Bouwkosten	€ 811,00
Bijkomende kosten	€ 202,18
Onvoorzien	€ 50,66
BTW	€ 254,91
TOTAAL	€ 1.318,75
/ woning	€ 133.853

6. Grondgebonden > € 628,76

6.1. Kenmerken

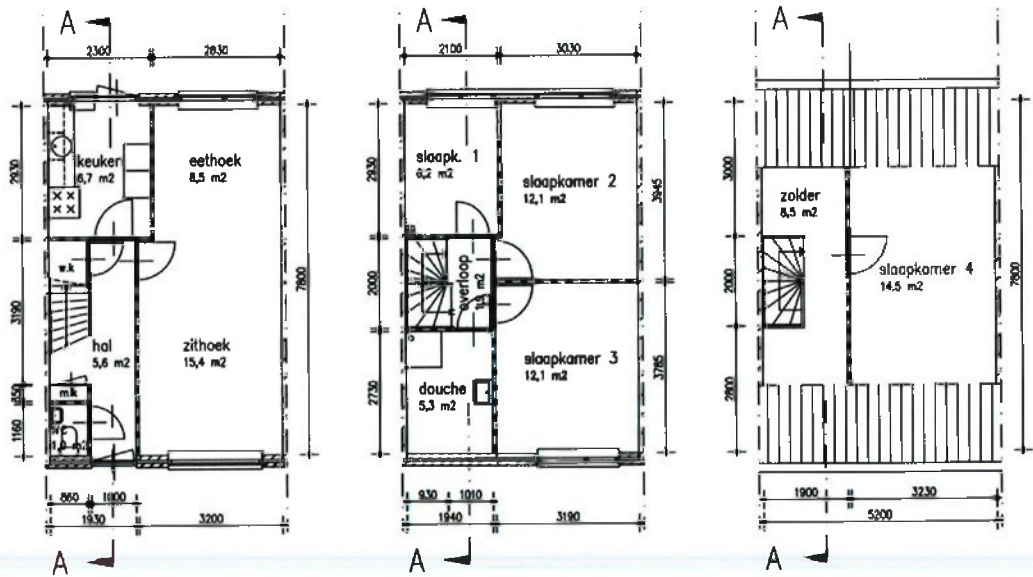
Voor de grondgebonden woningen met een huurprijs groter dan € 628,76 gaan we uit van een middelgrote 2 slaapkamer woning met de volgende kenmerken:

- Woonkamer : 25 m²
- Slaapkamer 1 : 12 m²
- Slaapkamer 2 : 12 m²
- Slaapkamer 3 : 6 m²
- Slaapkamer 4 : 15 m²
- Keuken : 7 m²
- Badkamer : 5 m²
- Toilet : 1 m²
- Totaal : 83 m² (GO)**

6.2. Voorbeeld

6.3. Voorbeeldplattegrond

6.4. Investeringskosten

Onderdeel	€ / bvo
Grondkosten	Niet meegenomen
Bouwkosten	€ 818,60
Bijkomende kosten	€ 200,80
Onvoorzien	€ 50,97
BTW	€ 256,58
TOTAAL	€ 1.326,95
/ woning	€ 159.699

PROEFLOCATIE SOCIALE HUURWONINGEN OP TIJDELIJKE BASIS

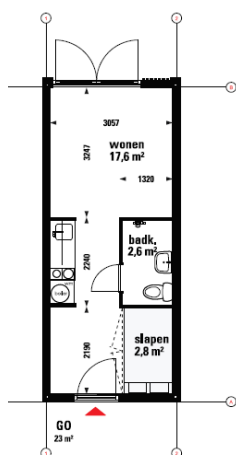
De gemeentelijke stedenbouwkundige uitgangspunten waren als volgt vastgelegd (zie onderstaande tekening). De huurprijzen moesten voldoen aan de huursubsidie categorieën: € 410 - € 630 per maand.

Impressie: Innovatieve Huisvesting

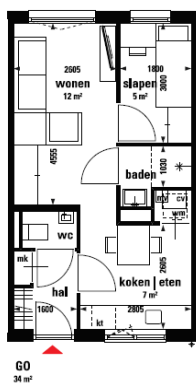

Het woningprogramma bestaat uit:

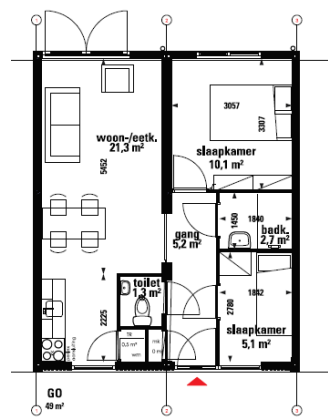
Woningtype	Aantal	Gebruiksoppervlakte
Miniwoning	21	23 m2
Eenlaags appartement	4	34 m2
Compact woning	4	49 m2
TOTAAL	29	

Miniwoning

Eenlaags appartement

Compact woning

Het overige programma bestaat uit:

- Minimaal 29 autoparkeerplaatsen (1 stuks per woning)
- Een gemeenschappelijke berging / fietsen/- bromfietsstallingsruimte
- Een gemeenschappelijke (privé) buitenruimte
- Een huisvuilruimte/ ondergrondse containers voor huisvuil

De woningkwaliteit:

- De woningen zullen gaan voldoen aan beleid en wet en regelgeving - bouwbesluit tijdelijke bouw.
- De gevelkwaliteit zal 'passend' worden gemaakt in de omgeving.
- De woningen zullen gaan voldoen aan Energie Prestatie Index $0,8 < EI \leq 1,2$ / Energielabel A.
- De woningen zullen een degelijke gebruiks- en technische kwaliteit krijgen geschikt voor de beoogde (relatief korte) exploitatieperiode.

Verhuuropbrengsten

Voor de verhuur van woningen wordt uitgegaan van verhuur als een zelfstandige woning (dus geen kamergewijze verhuur). Voor de woningtypes is een huurberekening gemaakt conform het woningwaarderingssysteem voor zelfstandige woonruimte. Daaruit volgen per woningtype de onderstaande maximale vraaghuren, een voorstel de te hanteren vraaghuren en een prognose huuropbrengsten per maand en per jaar.

Woningtype	Aantal	Gebruiks-oppervlakte	Maximale Vraaghuur Per maand Prijspeil 2017	Te hanteren Vraaghuur Per maand Prijspeil 2017	Prognose Huuropbrengsten Prijspeil 2017
Miniwoning	21	23 m2	€476	€414	€ 8.694
Eenlaags appartement	4	34 m2	€539	€539	€ 2.156
Compact woning	4	49 m2	€601	€601	€ 2.404

TOTAAL 29 €457 gemiddeld € 13.254 per maand € 159.048 per jaar

De huurberekeningen en uiteindelijke huurprijzen zijn gebaseerd op de volgende

(belangrijke) uitgangspunten voor de woningwaardering:

- Woningplattegronden van Huisvesting
- Energie Prestatie Index $0,8 < EI \leq 1,2$ / Energielabel A
- Keukenopstelling $> 2 \text{ m}^1$
- WOZ waarde miniwoning €45.000 / eenlaags appartement €66.000 / Compact woning €78.000

Doelgroep en vraaghuur:

Voor de miniwoning is de vraaghuur van €414 gebaseerd op de huurtoeslaggrens voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar. Hiermee zijn deze woningen bereikbaar voor een doelgroep van 1 persoons huishoudens ouder dan 18 jaar en komen zij bij het hanteren van deze huurprijs in aanmerking voor huurtoeslag.

De eenlaagse appartementen en compact woningen zijn bereikbaar voor een doelgroep van 1 tot 3 persoons huishoudens ouder dan 23 jaar. De vraaghuur is gebaseerd op wat maximaal kan worden gevraagd conform het woningwaarderingssysteem. Huurders ouder dan 23 jaar kunnen hierbij in aanmerking komen voor huurtoeslag.

Stichtingskosten

Stichtingskosten

Stichtingskosten	Excl. BTW	Incl. BTW
Grondkosten	€ -	€ -
Bouwkosten	€ 2.072.616	€ 2.507.865
Bijkomende kosten	€ 234.048	€ 273.423
TOTAAL	€ 2.306.663	€ 2.781.288

Zie voor een verdere specificatie de bijlage.

Advies: verplaatsen na 10 jaar is geen reële optie. De verplaatsingskosten liggen met het opnieuw bouwrijp- en woonrijp maken van een nieuwe locatie + verplaatsing woningen en bijkomende kosten naar inschatting $> €600.000$ incl. BTW

Inschatting restwaarde

na 10 jaar: 30% aanneemsom Huisvesting = €563.226 incl. BTW

na 15 jaar: 20% aanneemsom Huisvesting = €375.484 incl. BTW

na 20 jaar: 10% aanneemsom Huisvesting = €187.742 incl. BTW

Prognose Exploitatieresultaat

Variant 10 jaar en 5% rente (woningcorporatie)	-€1.348.959
Variant 10 jaar en 1% rente (eigendom / maatschappelijke financiering)	-€1.148.230
Variant 15 jaar en 5% rente (woningcorporatie)	-€1.209.157
Variant 15 jaar en 1,5% rente (eigendom/ maatschappelijke financiering)	-€ 859.335
Variant 20 jaar en 5% rente (woningcorporatie)	-€1.124.945
Variant 20 jaar en 2% rente (eigendom / maatschappelijke financiering)	-€ 645.373

Voor de ontwikkeling, realisatie en exploitatie heeft in de 1^e helft 2017 een verdere consultatie van woningcorporaties, marktpartijen en andere gemeenten plaatsgevonden. Uit deze consultatie is gebleken dat binnen de gestelde kaders van de gemeente (locatie, programma, tijdelijkheid, stedenbouw, financieel, snelheid, veiligheid, leefbaarheid) het een complexe opgave is, waar keuzes in gemaakt dienen te worden. Deze opgave is uitgewerkt in de diverse scenario's.

Met de geformuleerde uitgangspunten van 14 februari 2017 bleek dat bij de doorrekening vooral het grote financiële deficit een struikelblok was. Met een deficit van 1,83 miljoen voor 29 woningen voor 10 jaar, wordt het project als niet realistisch beschouwd.

Om dit te ondervangen zijn verschillende optimalisatie opties onderzocht, zoals; looptijd, rolverdeling, financieringsconstructies en woningbouwprogramma. Niet getornd is aan kwaliteit, veiligheid, leefbaarheid en stedenbouwkundige uitgangspunten.

Financiële optimalisatie mogelijkheden

1 Restwaarde inrekenen (10-30% nieuwwaarde)

In de oorspronkelijke uitgangspunten is met een restwaarde voor de woningen na 10 jaar gerekend met 0 euro, terwijl deze 30 jaar mee kunnen gaan. Dit is een meer dan voorzichtige benadering. Rekening houden met een restwaarde introduceert wel een risico, maar omdat de eenheden voor 10 jaar staan is dit een verantwoord risico.

Het inrekenen van 30% van de bouwkosten als restwaarde na 10 jaar levert een reductie op het tekort van circa 6 ton.

Het inrekenen van 15% van de bouwkosten als restwaarde na 15 jaar levert een reductie op het tekort van circa 3 ton.

Het inrekenen van 10% van de bouwkosten als restwaarde na 20 jaar levert een reductie op het tekort van circa 2 ton.

2 Programma wijziging

Nu is uitgegaan van 12 woningen van 23m², 8 woningen 34 m² en 9 woningen van 49 m². De kleine woningen van 23m² leveren per m² het meeste huur op, waarmee de investering sneller kan worden terugverdiend dan bij de grotere woningen. Het aanpassen van het programma naar 21 woningen van 23m² en 4 woningen van 34 m² en 4 woningen van 49 m² levert een reductie op het tekort op van circa 1 ton.

3 Looptijd verlengen

Op hoofdlijnen zijn er 3 juridische mogelijkheden om de exploitatieperiode van tien jaar te verlengen :

a-Regulier Bestemmingsplan traject, besluitvorming raad, doorlooptijd min. 10 maanden (=definitieve bestemming)

b-Grote Buitenplanse Afwijking (GBA), college + instemming raad, 6/7 maanden. (=definitieve bestemming)

c-Kruimel, college, 2 maanden. (=tijdelijke bestemming) Dit kan binnen 10 jaar verlengd worden door nieuwe omgevingsvergunning. (lees: via GBA) Dit is echter wel een risico qua omgeving, qua hernieuwde besluitvorming gemeente en qua mogelijke veranderingen in verband met de nieuwe omgevingswet (is ook een kans)

Per 10 jaar verlengen op dezelfde locatie levert per saldo circa 6 ton op aan reductie op het tekort. Indien looptijd verlengen niet mogelijk is op dezelfde locatie dan kan overwogen worden om de woningen te verplaatsen naar een nieuwe locatie. Hierbij dient dan wel rekening te worden gehouden met verplaatsingskosten. Op een andere locatie verlengen levert per saldo circa 3 ton op aan reductie op het tekort.

Deze optimalisatiemogelijkheden kunnen in verschillende combinaties beschouwd worden. In hoofdlijnen zijn zeven scenario's te onderscheiden. De daadwerkelijke cijfers en constructies kunnen, indien wordt gekozen voor verdere uitwerking, dan ook anders uitpakken. Daarnaast heeft het college aangegeven geen eigen woning bedrijf te willen beginnen. Een aantal van de voorgestelde scenario's wijken af op dit punt(zie verder onder het kopje 'kanttekening en risico's').

DOELSTELLING

Het realiseren van innovatieve tijdelijke huisvesting.

ARGUMENTATIE

1. Alle scenario's zijn erop gericht tegemoet te komen aan de grote vraag naar tijdelijke sociale huurwoningen in de gemeente Westland.

Vanuit diverse doelgroepen in de gemeente Westland is er grote vraag naar sociale huurwoningen, al dan niet voor de tijdelijkheid. Het reguliere aanbod blijkt niet te voldoen en er wordt gezocht naar nieuwe mogelijkheden om tegemoet te komen aan de vraag.

2. Scenario's 4 en 5 hebben de meest optimale mix van de gestelde randvoorwaarden over looptijd en rolverdeling.

De scenario's 4 en 5 laten zien dat het financiële tekort beperkt kan worden door te draaien aan de knoppen looptijd en risico. Deze scenario's verdienen het – mede met het oog op de grote vraag naar tijdelijke woningen – uitgewerkt te worden.

In hoofdlijnen zijn zeven scenario's te onderscheiden.

Scenario 1: 10 jaar MARKT

Zit op hoofdlijnen als volgt in elkaar:

- De gemeente geeft opdracht aan de bouwer om de woningen te bouwen.
- Vervolgens huurt de gemeente de woningen van de bouwer voor 10jaar.
- Via een derde marktpartij worden de woningen verhuurd/beheerd.
- Toewijzing huurders vindt door gemeente plaats
- Financieel tekort 1,83 miljoen

Voor dit scenario is het volgende van toepassing:

- Er heeft nog geen risicoanalyse plaatsgevonden naar de bouwer.
- De gemeente runt hierin een vorm van een woningbedrijf (huren en doorverhuren)

Scenario 2: 10 jaar CORPORATIE

Zit op hoofdlijnen als volgt in elkaar:

- De gemeente maakt afspraken met een corporatie
- De corporatie bouwt en exploiteert de woningen
- Toewijzing huurders vindt plaats door de corporatie
- Financieel tekort 1,83 miljoen

Voor dit scenario is het volgende van toepassing:

- Verkennende gesprekken met de corporaties in Westland hebben opgeleverd, dat tijdelijke verhuur voor de corporaties geen optie is, tenzij de gemeente (een groot deel van) het deficit voor haar rekening neemt.

Scenario 3: 10 jaar 'MARKT met GARANTIE'

Zit op hoofdlijnen als volgt in elkaar:

- De gemeente geeft opdracht aan de bouwer om de woningen te bouwen.

- De gemeente staat garant voor lening van de bouwer. (via stichting)
- Vervolgens huurt de gemeente de woningen van de bouwer voor 10jaar.
- Via een derde marktpartij worden de woningen verhuurd/beheerd.
- Toewijzing huurders vindt door gemeente plaats
- Financieel tekort 1,63 miljoen

Voor dit scenario is het volgende van toepassing:

- Op het gebied van governance is dit plan niet conform beleid. De stichting zou ook direct een verbonden partij zijn. Het is een ingewikkeld model, met te weinig voordelen en rendement.
- De gemeente verstrekt geen garanties aan commerciële instellingen.
- Er heeft geen risicoanalyse (financieel/staatssteunrechtelijk) plaatsgevonden naar de bouwer
- Er zijn geen waardevolle zekerheden te verwerven. Het werven van een recht van hypotheek op tijdelijke woningen zou slechts schijnzekerheid bieden.
- De gemeente runt hierin een vorm van een woningbedrijf (huren en doorverhuren).

Scenario 4: 20 jaar MARKT

Zit op hoofdlijnen als volgt in elkaar:

- De gemeente geeft opdracht aan de bouwer om de woningen te bouwen.
- Vervolgens huurt de gemeente de woningen van de bouwer voor 20jaar.
- Gemeente geeft bouwer zekerheid dat voor 2 *10jaar verhuurd kan worden op dezelfde of andere locatie (2^e 10 jaar)
- Via een derde marktpartij worden de woningen verhuurd/beheerd.
- Toewijzing huurders vindt door gemeente plaats
- Het financieel tekort zal bij succesvolle verlenging over de 2^e periode van 10 in totaal uitkomen op € 1,0 miljoen. Begrotingstechnisch is het alleen mogelijk de baten voor de eerste 10 jaar in te calculeren, omdat er risico's zijn dat voortzetting in tweede periode niet mogelijk is. In eerste instantie blijft het tekort dus €1,83 miljoen (zie scenario 1), wat kan worden terugverdiend

Voor dit scenario is het volgende van toepassing:

- Er is een risico dat voor de 2^e periode van 10 jaar een andere locatie gevonden dient te worden, als de huidige locatie niet verlengd gaat worden.
- De gemeente runt hierin een vorm van een woningbedrijf (huren en doorverhuren)
- Er heeft nog geen risicoanalyse plaatsgevonden naar de bouwer.

Scenario 5: 20 jaar CORPORATIE

Zit op hoofdlijnen als volgt in elkaar:

- De gemeente maakt afspraken met een corporatie
- De corporatie bouwt en exploiteert de woningen
- Toewijzing huurders vindt plaats door de corporatie
- Het financieel tekort zal bij succesvolle verlenging over de 2^e periode van 10 in totaal uitkomen op € 1,0 miljoen. Begrotingstechnisch is het alleen mogelijk de baten voor de eerste 10 jaar in te calculeren, omdat er risico's zijn dat voortzetting in tweede periode niet mogelijk is. In eerste instantie blijft het tekort dus €1,83 miljoen (zie scenario 1), wat kan worden terugverdiend

Voor dit scenario is het volgende van toepassing:

- Verkennende gesprekken met de corporaties in Westland hebben opgeleverd, dat tijdelijke verhuur voor de corporaties geen optie is, tenzij de gemeente (een groot deel) van het deficit voor haar rekening neemt.

Scenario 6: 20 jaar GEMEENTE

Zit op hoofdlijnen als volgt in elkaar:

- De gemeente geeft opdracht aan de bouwer om de woningen te bouwen.
- De gemeente investeert zelf in de woningen en wordt eigenaar en gaat de woningen zelf exploiteren (eventueel via een derde partij).
- Via een derde marktpartij worden de woningen verhuurd/beheerd.
- Toewijzing huurders vindt door gemeente plaats
- Indicatie financieel tekort 0,35 miljoen. Ook hier geldt dat het begrotingstechnisch alleen mogelijk is de baten voor de eerste 10 jaar in te calculeren, omdat er risico's zijn dat voortzetting in tweede periode niet mogelijk is.

Voor dit scenario is het volgende van toepassing:

- De gemeente runt hierin een vorm van een woningbedrijf.
- Dit voorstel is verder niet concreet onderzocht.
- De organisatorische impact is niet onderzocht.

Scenario 7: STOPPEN, exit scenario

Gezien de kosten, risico's en tijdswinst wegen de voordelen van tijdelijke innovatieve huisvesting niet op tegen de conventionele wijze van sociale volkshuisvesting via en met de corporaties.

CONCLUSIE

Scenario's 1, 2, 3 en 6 lijken niet haalbaar. Scenario 4 en 5 zijn verdedigbaar, waarbij de gemeente wel extra risico's zal moeten accepteren. Keuze voor scenario 7 is als exit strategie benoemd en daar kan ook in de vervolg besluitvorming nog voor gekozen worden.

Woningbehoefte Heenweg

Kwantitatieve & kwalitatieve behoefte

Stec Groep aan Gemeente Westland

Erik de Leve & Martijn van den Bosch
12 december 2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding en leeswijzer	3
2	Kwantitatieve vraag	4
2.1	Reken bij nieuwbouw in Heenweg op een woningbehoefte van maximaal 40 stuks	4
2.2	Huishoudensontwikkeling volgens Primos2016, WBR en BP 2016	4
2.3	Woningvraag volgens BP2016.....	6
2.4	Woningvraag volgens WBR 2016	6
2.5	Woningvraag volgens Primos2016.....	7
2.6	Woningvraag tot 2030 en 2040	7
3	Kwalitatieve vraag	8
3.1	Richt de nieuwbouw vooral op nultrede of rijwoningen in de koop tot € 300.000 of sociale huur	8
3.2	Ontwikkeling doelgroepen	8
3.3	Woningtypen	9
3.4	Eigendomsvormen.....	9
3.5	Prijsklassen koop.....	10
3.6	Prijsklassen huur	10
3.7	Bestaande woningvoorraad	11

1 Inleiding en leeswijzer

Leeswijzer

Omdat er op korte termijn (wellicht) sprake is van woningbouw in de kern Heenweg in de gemeente Westland, wilt u specifiek weten wat de woningbehoefte in deze kern is. In 2014 hebben wij als Stec een woningmarktonderzoek gedaan, maar daarbij voor de woningbehoefte in Westland geen specifieke uitsplitsing gemaakt naar de kern Heenweg. Deze kern was toen toegerekend aan de wijk waar deze onderdeel van uitmaakt (wijk 's-Gravezande).

U wilt graag inzicht in de woningbehoefte in de kern Heenweg voor de periode 2017 – 2030 en 2017 – 2040, zowel in aantallen als naar kwaliteiten. U wilt dit gebaseerd op enkele specifieke huishoudensprognoses, te weten de provinciale prognoses WBR en BP uit 2016 en de Primosprognose 2016 op het niveau van de gemeente en specifiek voor de kern.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 leest u over de kwantitatieve vraag. In hoofdstuk 3 komt de kwaliteit van de te realiseren nieuwbouw aan de orde.

2 Kwantitatieve vraag

2.1 Reken bij nieuwbouw in Heenweg op een woningbehoefte van maximaal 40 stuks

Op basis van verschillende prognoses, verwachten we in Heenweg bij een aantrekkelijk nieuwbouwprogramma maximaal behoefte aan circa 40 extra woningen tot 2030. Hierbij achten wij de prognose volgens het WBR2016 als het meest realistische uitgangspunt. We benadrukken dat dit een indicatieve benadering is van de woningvraag. De bandbreedte die voor de periode tot 2030 ontstaat tussen de Primos2016, WBR2016 en BP2016 prognoses bedraagt 0 (bij een migratiesaldo-0 scenario) tot 45 woningen. Tot 2040 ontstaat er een bandbreedte van 10 tot 75 woningen.

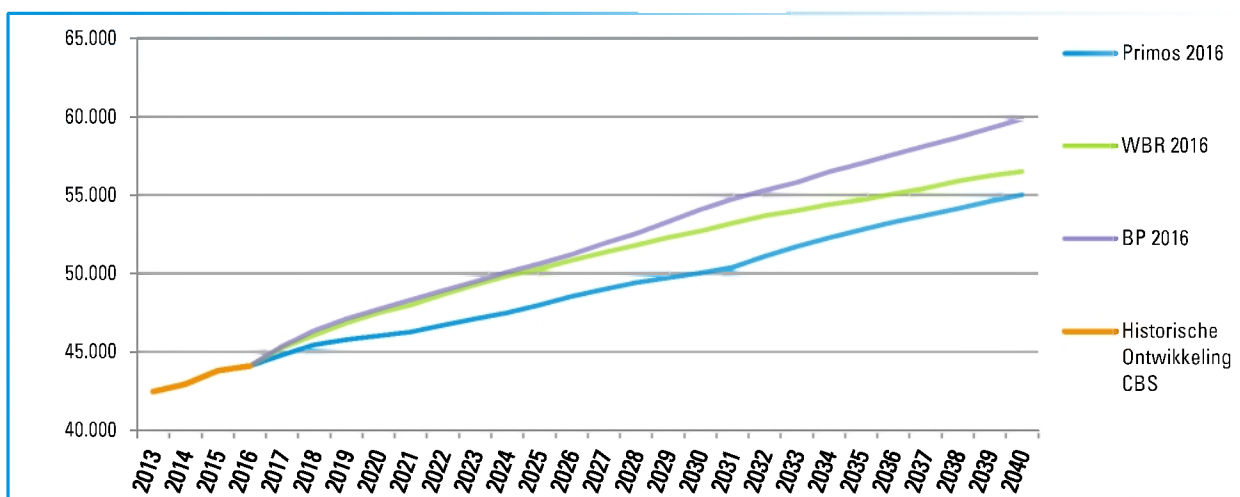
Voorwaarde voor deze 40 extra woningen is wel dat de nieuwbouw in dit project (of projecten) aantrekkelijk is en daardoor zeer goed concurreert met andere projecten in de gemeente. In de volgende paragrafen leest u hiervoor de onderbouwing.

2.2 Huishoudensontwikkeling volgens Primos2016, WBR en BP 2016

Vanuit provincie Zuid-Holland zijn de Bevolkingsprognose (BP) en Woonbehoefteraming (WBR) uit 2016 beschikbaar. Onze ervaring met prognoses is dat deze met onzekerheid gepaard gaan. Daarom zetten we naast de provinciale prognose ook de prognose volgens Primos2016 voor gemeente Westland in perspectief waarbij we, voor Primos 2016, uitgaan van het uitgangspunt één extra huishouden is één extra woning. De WBR en BP gaan immers al uit van de verwachte woningvraag. We kijken ook terug: wat is de daadwerkelijke ontwikkeling geweest sinds 2013 geweest? Zo bepalen we wat reële bandbreedtes zijn voor de kwantitatieve woningvraag op middellange termijn in Westland. In onderstaande figuur zijn de historische huishoudensontwikkeling, de kwantitatieve opgave volgens de provinciale prognoses, en de recente prognose Primos2016 weergegeven.

Te zien is dat van 2013 tot 2017 sprake was van een groeiend aantal huishoudens in de gemeente Westland. Volgens alle drie de prognoses zet deze trend tot zeker 2040 voort, hoewel de verschillen tussen de prognoses groter worden naarmate verder in de tijd wordt gekeken. Primos2016 gaat tot 2030 uit van een woningvraag van ongeveer 5.245 woningen, en circa 10.235 woningen tot 2040. WBR2016 ligt meer in het midden, en gaat tot 2030 uit van ongeveer 7.475 woningen en tot 2040 een vraag van 11.275 woningen. BP2016 gaat tot 2030 uit van een woningvraag van circa 8.730 en circa 14.520 woningen tot 2040.

Figuur 1: Ontwikkeling huishoudens historisch en geprognosticeerd gemeente Westland

Bron: Primos, 2016; Provincie Zuid-Holland, WBR BP, 2016; CBS, 2017; Bewerking Stec Groep (2017).

UITLEG VERSCHILLEN PROGNOSES

Zowel de WBR als de BP zijn prognose zijn gebaseerd op een provinciaal model van Primos van ABF-Research. Primos is op haar beurt weer gebaseerd op de op dat moment meest recente prognose van het CBS (van de landelijke bevolkings- en huishoudensontwikkeling). De prognoses verschillen in de praktijk hoofdzakelijk doordat er verschillende uitgangspunten aan ten grondslag liggen. Zo wordt in Primos rekening gehouden met het effect van woningbouwplannen op de huishoudensgroei. Middels BP voorspelt de provincie een realistische huishoudensontwikkeling, op basis van bouwplannen. De WBR prognose geeft voor elke regio een realistisch inzicht in hoeveel extra woningen er in de gemeenten nodig zijn, voor het huisvesten van nieuwe huishoudens, door uit te gaan van een "binnenlands migratiesaldo nul" en rekening te houden met de stand van de bestaande woningvoorraad.

Heenweg is volgens de CBS indeling een buurt binnen de wijk 's-Gravenzande binnen de gemeente Westland. Op basis van historische CBS gegevens, in de tabel hieronder, is vervolgens vast te stellen dat het aantal huishoudens in Heenweg tussen 2013 en 2017 is toegenomen met 20 huishoudens. Het aantal zelfstandige woningen in Heenweg tussen 2013 en 2017 is toegenomen met 4. Gemiddeld bedroeg het aandeel van het aantal huishoudens en aantal woningen, ten opzichte van de gehele gemeente Westland 0,66%, zo is ook in onderstaande tabel te zien.

Tabel 1: Historische ontwikkeling huishoudens en woningen in Westland en kern Heenweg

	2013	2014	2015	2016	Gemiddeld
Huishoudens					
Westland	42.450	42.920	43.790	44.090	43.315
Heenweg	270	285	290	290	285
Aandeel	0,64%	0,66%	0,66%	0,66%	0,66%
Woningen					
Westland	41.185	41.690	42.340	42.620	41.960
Heenweg	280	280	285	285	280
Aandeel	0,68%	0,67%	0,67%	0,67%	0,67%

Bron: CBS, 2017: Bewerking Stec Groep (2017). Afgerond op vijftallen.

Om op realistische wijze het aandeel van de kern Heenweg in de gemeentelijke toekomstige huishoudensontwikkeling te bepalen, is het belangrijk om naast de voorgaande kwantitatieve benadering, ook te kijken naar de kwalitatieve aspecten van de kern Heenweg. Op basis van verschillende ruimtelijke indicatoren (zie tabel 2), is ons oordeel dat de kern Heenweg minder positief scoort ten opzichte van het gemeentelijke gemiddelde en ten opzichte van andere kernen in de gemeente Westland. Daarom achten wij het dan ook realistisch om het aandeel in de toekomstige gemeentelijke groei voor de kern Heenweg naar beneden bij te stellen naar 0,5%.

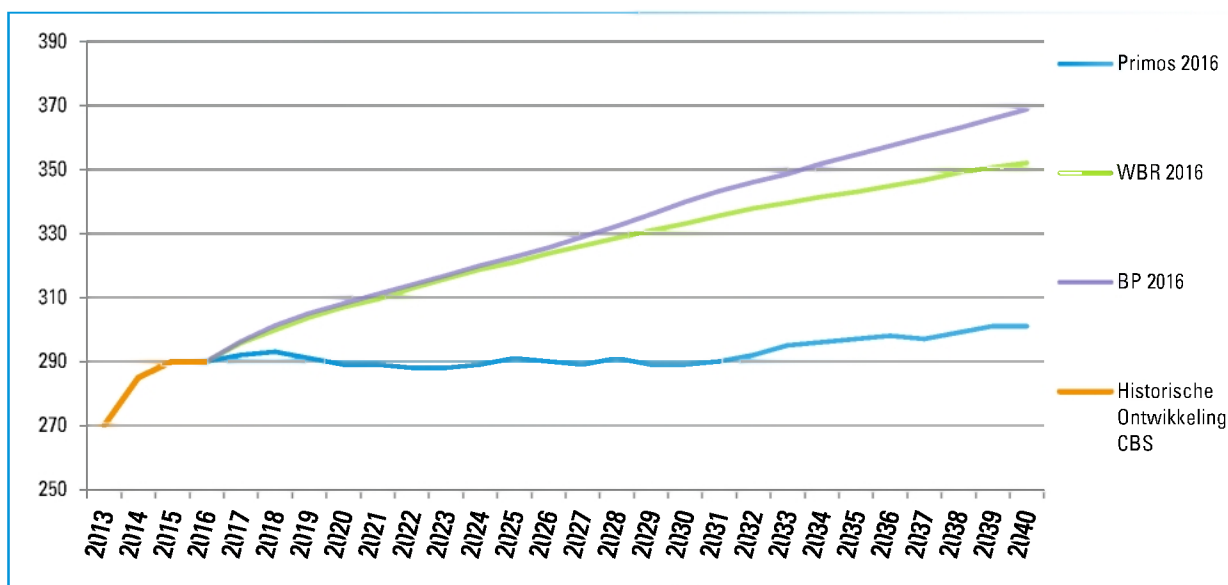
Tabel 2: Indicatoren aantrekkelijkheid Heenweg

Indicatoren
Dagelijkse voorzieningen
Onderwijsvoorzieningen
Zorgvoorzieningen
Niet-dagelijks, horeca en recreatieve voorzieningen
Werkgelegenheid
Aantrekkelijkheid omgeving

Bron: CBS, 2017: Bewerking Stec Groep (2017).

Om een goed beeld te krijgen van de huishoudensontwikkeling in de kern Heenweg, is in de onderstaande figuur, de verhouding van 0,5% in Heenweg, wordt toegepast op de prognoses BP2016 en WBR2016. Daarnaast is de Primos2016 prognose op buurtniveau getoond voor de kern Heenweg.

Figuur 2: Ontwikkeling huishoudens historisch en geprognosticeerd kern Heenweg

Bron: Primos, 2016; Provincie Zuid-Holland, WBR/BP, 2016; CBS, 2017; Bewerking Stec Groep (2017).

2.3 Woningvraag volgens BP2016

De woningvraag volgens de provinciale prognose BP2016 valt het meest positief uit van de drie prognoses. De BP2016 gaat immers uit van zowel de natuurlijke aanwas, als de binnenlandse migratie, onder andere op basis van woningbouwplannen. Voor het bepalen van de verwachte woningvraag voor Heenweg op basis van het BP2016 is gebruik gemaakt van het gemiddelde woning- en huishoudensaandeel van 0,5% binnen de gemeente Westland. Zoals hieronder in de tabel te zien is, wordt op basis van deze gegevens een groeiende woningvraag tot 2040 verwacht. Op basis van BP2016 is voor de periode 2017-2030 een woningvraag van 45 woningen te verwachten, en voor periode 2017-2040 een vraag van 75 woningen.

Tabel 3: Ontwikkeling woningvraag Heenweg 2017-2040 o.b.v. BP2016

	Stand 2017	Stand 2030	Stand 2040	Ontw. 2017-2030	Ontw. 2017-2040
Heenweg	295	340	370	45	75

Bron: Provincie Zuid-Holland, BP2016, 2016; CBS, 2017; Bewerking Stec Groep (2017). Afgerond op vijftallen.

2.4 Woningvraag volgens WBR 2016

De woningvraag volgens de provinciale prognose WBR2016 valt gemiddeld uit ten opzichte van de overige prognoses. De WBR2016 gaat uit van binnenlands migratiesaldo nul per gemeente. Voor het bepalen van de verwachte woningvraag voor Heenweg op basis van het WBR2016 is ook gebruik gemaakt van het gemiddelde woning- en huishoudensaandeel van 0,5% binnen de gemeente Westland. Zoals hieronder in de tabel te zien is, wordt op basis van deze gegevens tevens een groeiende woningvraag tot 2040 verwacht. Op basis van WBR2016 is voor de periode 2017-2030 een woningvraag van 35 woningen te verwachten, en voor periode 2017-2040 een vraag van 55 woningen.

Tabel 4: Ontwikkeling woningvraag Heenweg 2017-2040 o.b.v. WBR2016

	Stand 2017	Stand 2030	Stand 2040	Ontw. 2017-2030	Ontw. 2017-2040
Heenweg	295	335	355	35	55

Bron: Provincie Zuid-Holland, WBR2016, 2016; CBS, 2017; Bewerking Stec Groep (2017). Afgerond op vijftallen.

2.5 Woningvraag volgens Primos2016

De woningvraag volgens de Primos2016 prognose op buurniveau valt het minst positief uit ten opzichte van de overige prognoses. Ook Primos2016 gaat uit van binnenlandse migratie en natuurlijke aanwas en is toegespitst op wijken en buurten. Voor het bepalen van de verwachte woningvraag voor Heenweg op basis van Primos2016 is gebruik gemaakt van de Primos2016 prognose op wijk- en buurniveau. Zoals hieronder in de tabel te zien is, wordt op basis van deze gegevens tot 2030 een licht negatieve woningvraag verwacht, en tot 2040 een licht positieve woningvraag. Op basis van Primos2016 is voor de periode 2017-2030 een woningvraag van 0 woningen te verwachten, en voor periode 2017-2040 een vraag van 10 woningen. De Primos2016 prognose op buurniveau toont dat er wordt uitgaan van 0 nieuwbouwtoevoegingen in Heenweg tot 2040. En op korte termijn, tot en met 2019, wel van een onttrekking van 2 woningen per jaar (totaal 6 woningen tot en met 2019). Primos2016 voorziet daarmee geringe natuurlijke aanwas tot 2040, en gaat daarnaast uit van een nihil migratiesaldo. Dit verklaart het verschil tussen de voorgaande, naar rato verdeelde prognoses (WBR2016 en BP2016) en de Primos2016 prognose op buurniveau.

Tabel 5: Ontwikkeling woningvraag Heenweg 2017-2040 o.b.v. Primos2016 op buurniveau

	Stand 2017	Stand 2030	Stand 2040	Ontw. 2017-2030	Ontw. 2017-2040
Heenweg	290	290	300	0	10

Bron: ABF-Research, Primos, 2016: Bewerking Stec Groep (2017). Afgerond op vijftallen.

2.6 Woningvraag tot 2030 en 2040

Zoals hiervoor werd uitgelegd verschilt de woningvraag volgens de prognoses WBR2016 en BP2016, relatief sterk van de Primos2016 prognose op buurniveau. Dit verschil ontstaat doordat er in de Primos2016 prognose op het niveau van de buurt Heenweg, wordt uitgaan van nihil natuurlijke aanwas en migratie, terwijl de woningvraag voor Heenweg volgens de provinciale prognoses is bepaald aan de hand van de verwachte totale gemeentelijke woningvraag naar rato van het aantal huishoudens en de woningvoorraad.

Primos2016 geeft in onze visie een realistisch beeld van de situatie in Heenweg, wanneer er geen woningen worden toegevoegd in de toekomst (deze prognose gaat voor Heenweg immers uit van de situatie van 0 nieuwbouwtoevoegingen).

Wanneer er in de toekomst wel nieuwbouwwoningen worden toegevoegd aan de woningvoorraad van Heenweg, achten wij het realistisch om uit te gaan van de geschatte woningvraag volgens WBR2016. De woningvraag wordt in dat geval dus voornamelijk bepaald door binnenlandse migratie, ofwel: het aantrekken van huishoudens van buiten Heenweg. De natuurlijke aanwas is immers gering. Daarbij is het belangrijk woningen toe te voegen die de kwalitatieve vraag vanuit de doelgroepen goed bedienen, en daarmee een bovenlokale aantrekkingskracht hebben, waarmee een deel van de verwachte huishoudensgroei binnen gemeente Westland kan landen in de kern Heenweg. Hierbij gaat het dus om binnengemeentelijke migratie.

De BP2016 prognose gaat uit van een hogere toekomstige woningvraag in de gemeente Westland, dan de WBR2016 prognose. Voor de woningvraag in de kern Heenweg achten wij het minder realistisch om uit te gaan van de woningvraag volgens BP2016, voornamelijk gezien de in paragraaf 2.2 benoemde kwalitatieve aspecten en ruimtelijke indicatoren (zie tabel 2) voor Heenweg. Ten opzichte van andere kernen binnen de gemeente, is de kern Heenweg overwegend minder aantrekkelijk, waardoor het minder realistisch is dat deze een relatief groot deel van de gemeentelijke huishoudensgroei zal aantrekken.

3 Kwalitatieve vraag

3.1 Richt de nieuwbouw vooral op nultrede of rijwoningen in de koop tot € 300.000 of sociale huur

In het vorige hoofdstuk is de kwantitatieve woningvraag in Heenweg voor de middellange en lange termijn bepaald. Daarbij zijn op basis van verschillende prognoses bandbreedtes van de kwantitatieve additionele woningvraag bepaald. In dit hoofdstuk zal aan de hand van deze bandbreedtes, inzicht worden gegeven in de verwachte kwalitatieve woningvraag in Heenweg tot 2030 en tot 2040. Daarbij maken we onderscheid naar diverse kwalitatieve aspecten van de woningvraag: woningtype, eigendomsvorm en prijsklassen voor zowel huur als voor koop. De gemeentebrede kwalitatieve woonvoorkeuren bepalen we aan de hand van het landelijke WoON2015 onderzoek, dat middels verschillende representatieve doorsneden is toegespitst op de gemeente Westland. Deze woonvoorkeuren worden vervolgens gekruist met de eerder bepaalde kwantitatieve woningvraag, om te komen tot de indicatieve, kwalitatieve woningvraag voor de kern Heenweg.

3.2 Ontwikkeling doelgroepen

Onderstaande tabel toont de ontwikkeling van de verschillende doelgroepen in de kern Heenweg, gebaseerd op de prognose van Primos2016 op buurtniveau. Gezien Primos uitgaat van een nihil migratiesaldo voor Heenweg, geeft de prognose een nauwkeurig en betrouwbaar beeld van de natuurlijke ontwikkeling van de verschillende doelgroepen. De tabel laat zien dat het aantal jongere huishoudens (zowel alleenstaanden als stellen tot en met 34 jaar) zeer beperkt is in Heenweg. Ook de ontwikkeling van de jongere doelgroepen is gering: het aantal alleenstaanden tot 25 zal naar verwachting toenemen, maar dit wordt overstemd door een negatieve ontwikkeling van het aantal alleenstaanden tussen de 25 en 35 jaar en het aantal stellen tot 35 jaar. Hoewel gezinnen in 2017 nog de grootste doelgroep vormen in Heenweg, zal op termijn de groep alleenstaanden en stellen tussen de 55 en 75 jaar de grootste doelgroep worden. Het aantal 75-plus huishoudens is in 2017 nog relatief gering, maar zal tot 2040 het sterkst groeien van alle doelgroepen. Deze veranderende huishoudenssamenstelling zal in de toekomst ook veranderende woonvoorkeuren en kwalitatieve behoefte met zich meebrengen.

Tabel 6: Ontwikkeling doelgroepen Heenweg 2017-2040 o.b.v. Primos2016 op buurtniveau

Typen Huishoudens	2017	2030	2040	Ontwikkeling (groei/afname) 2017-2030	Ontwikkeling (groei/afname) 2017-2040
Alleenstaande t/m 24 jaar	5	5	10	5	5
Alleenstaanden 25 t/m 34 jaar	20	15	10	-5	-10
Stellen t/m 34 jaar	15	5	0	-10	-10
Gezinnen (en 1-ouderhuishoudens)	110	80	90	-25	-20
Alleenst. en stellen 35 t/m 54 jaar	40	30	25	-15	-15
Alleenst. en stellen 55 t/m 74 jaar	80	100	95	20	15
Alleenst. en stellen 75plus	25	50	65	30	40
Totaal	290	290	300	0	10

Bron: ABF-Research, Primos, 2016; Bewerking Stec Groep (2017). Afgerond op vijftallen.

3.3 Woningtypen

De gemeentebrede kwalitatieve woonvoorkeuren op basis van het WoON2015 onderzoek, zijn gekruist met de eerder bepaalde bandbreedtes van de kwantitatieve woningvraag. In onderstaande tabel zijn de woonvoorkeuren bepaald voor appartementen/nultredewoningen en reguliere grondgebonden woonvormen (welke kan worden uitgesplitst naar rij/hoekwoningen, geschakelde/twee-onder-een kapwoningen en vrijstaande woningen). Te zien is dat de gemeentebrede voorkeur vooral uitgaat naar appartementen/nultredewoningen (50 tot 55%). Voor de periode 2017-2030 is daaruit een gemiddelde (van de drie prognoses) kwalitatieve vraag van 14 tot ongeveer 15 appartementen/nultredewoningen, en ongeveer 12 tot 14 grondgebonden woningen af te leiden. Voor de periode tot 2040 is die kwalitatieve vraag, gemiddeld over de prognoses, ongeveer 23 tot 25 appartementen/nultrede en circa 21 tot 23 grondgebonden woningen. De voorkeur voor rij- of hoekwoningen is het grootst, waaruit een gemiddelde vraag van 10 tot 12 woningen tot 2030 is af te leiden. Tot 2040 is die vraag circa 17 tot 21 rij of hoekwoningen. De vraag naar geschakelde/twee-onder-een kapwoningen en vrijstaande woningen is zeer beperkt. Zie tabel 7 voor de indicatieve aantallen.

Tabel 7: Voorkeuren woningtypen en kwalitatieve woningbehoefte Heenweg

Typen Huishoudens		Voorkeur	Vertaling naar BP2016		Vertaling naar WBR2016		Vertaling naar Primos2016		Gemiddelde	
			2017-2030	2017-2040	2017-2030	2017-2040	2017-2030	2017-2040	2017-2030	2017-2040
Appartementen/nultrede		50% - 55%	22 - 24	37 - 40	19 - 20	28 - 31	0 - 0	4 - 5	14 - 15	23 - 25
Regulier grondgebonden		45% - 50%	20 - 22	33 - 37	17 - 19	25 - 28	0 - 0	4 - 5	12 - 14	21 - 23
Waarvan	Rij-woningen	85% - 90%	17 - 20	28 - 33	14 - 17	21 - 25	0 - 0	3 - 5	10 - 12	17 - 21
	Geschakeld/2 [^] 1-kap	10% - 15%	2 - 3	3 - 6	2 - 3	3 - 4	0 - 0	0 - 1	1 - 2	2 - 4
	Vrijstaand	0% - 5%	0 - 1	0 - 2	0 - 1	0 - 1	0 - 0	0 - 0	0 - 1	0 - 1
Totaal		100%	45	75	35	55	0	10	25	45

Bron: ABF-Research, Primos, 2016; WoON2015, 2015: Bewerking Stec Groep (2017).

3.4 Eigendomsvormen

In tabel 8 worden de woonvoorkeuren en indicatief de additionele vraag naar koop en huurwoningen weergegeven. De voorkeur voor koopwoningen is met 50% tot 55% wat groter dan de voorkeur voor huur met 45% tot 50%. De totale bandbreedte, op basis van de verschillende prognoses, leidt tot een additionele vraag van circa 0 tot 30 koopwoningen tot 2030, en circa 5 tot 40 tot 2040. Voor huur is de additionele vraag circa 0 tot 20 huurwoningen tot 2030, en ongeveer 5 tot 35 huurwoningen tot 2040.

Tabel 8: Voorkeuren eigendomsvormen en kwalitatieve woningbehoefte Heenweg

Typen Huishoudens		Voorkeur	Vertaling naar BP2016		Vertaling naar WBR2016		Vertaling naar Primos2016	
			2017-2030	2017-2040	2017-2030	2017-2040	2017-2030	2017-2040
Koop		50% - 55%	22 - 24	37 - 40	19 - 20	28 - 31	0 - 0	4 - 5
Huur		45% - 50%	20 - 22	33 - 37	17 - 19	25 - 28	0 - 0	4 - 5
Totaal		100%	45	75	35	55	0	10

Bron: ABF-Research, Primos, 2016; WoON2015, 2015: Bewerking Stec Groep (2017).

3.5 Prijsklassen koop

Op basis van de indicatieve additionele behoefte aan koopwoningen is de kwalitatieve vraag naar verschillende koopklassen bepaald. Hieruit blijkt dat de vraag naar woningen van 0 tot € 300.000 het grootst is. Tot 2030 is er een indicatieve, additionele vraag van circa 0 tot 20 woningen naar koopwoningen met een prijs tot € 300.000. Tot 2040 is die bandbreedte circa 0 tot 30 woningen. De vraag naar woningen met een prijs van boven de € 300.000 is relatief beperkt. Voor woningen tussen de € 300.000 tot € 500.000 is tot 2030 een vraag van ongeveer 0 tot 5 woningen en tot 2040 ongeveer 0 tot 10 woningen. Boven de € 500.000 is de kwalitatieve vraag vrijwel nihil, en zal het om enkele woningen gaan.

Tabel 9: Voorkeuren prijsklassen koop en kwalitatieve woningbehoefte Heenweg

Typen Huishoudens	Voorkeur	Vertaling naar BP2016		Vertaling naar WBR2016		Vertaling naar Primos2016	
		2017-2030	2017-2040	2017-2030	2017-2040	2017-2030	2017-2040
Tot € 200.000	35% - 40%	8 - 10	13 - 16	7 - 8	10 - 12	0 - 0	1 - 2
€ 200.000 tot € 300.000	35% - 40%	8 - 10	13 - 16	7 - 8	10 - 12	0 - 0	1 - 2
€ 300.000 tot € 500.000	15% - 20%	3 - 5	6 - 8	3 - 4	4 - 6	0 - 0	1 - 1
Vanaf € 500.000	5% - 10%	1 - 2	2 - 4	1 - 2	1 - 3	0 - 0	0 - 1
Totaal	100%	22 - 24	37 - 40	19 - 20	28 - 31	0 - 0	4 - 5

Bron: ABF-Research, Primos, 2016; WoON2015, 2015: Bewerking Stec Groep (2017).

3.6 Prijsklassen huur

De totale bandbreedte in de additionele vraag naar huurwoningen is gebruikt om de indicatieve kwalitatieve vraag naar verschillende huurklassen te bepalen. De vraag naar sociale huurwoningen tot € 711 per maand is veruit het grootst. Tot 2030 is er, indicatief, een additionele vraag naar sociale huurwoningen (<€ 711 p/m) van circa 0 tot 20 woningen. Tot 2040 is die bandbreedte circa 5 tot 30 woningen. Voor vrijesectorhuurwoningen boven de € 711 per maand is de additionele vraag relatief beperkt. De bandbreedte voor het totaal van alle vrijesectorhuur-klassen bedraagt tot 2030 ongeveer 0 tot 5 woningen en tot 2040 ongeveer 0 tot 15 woningen.

Tabel 10: Voorkeuren prijsklassen huur en kwalitatieve woningbehoefte Heenweg

Typen Huishoudens	Voorkeur (% van huur voorkeur)	Vertaling naar BP2016		Vertaling naar WBR2016		Vertaling naar Primos2016	
		2017-2030	2017-2040	2017-2030	2017-2040	2017-2030	2017-2040
Tot € 711	75% - 80%	15 - 18	25 - 30	13 - 15	25 - 28	0 - 0	3 - 4
€ 711 tot € 800	10% - 15%	2 - 3	3 - 6	2 - 3	3 - 4	0 - 0	0 - 1
€ 800 tot € 900	5% - 10%	1 - 2	2 - 4	1 - 2	1 - 3	0 - 0	0 - 1
Vanaf € 900	5% - 10%	1 - 2	2 - 4	1 - 2	1 - 3	0 - 0	0 - 1
Totaal	100%	20 - 22	33 - 37	17 - 19	25 - 28	0 - 0	4 - 5

Bron: ABF-Research, Primos, 2016; WoON2015, 2015: Bewerking Stec Groep (2017).

De tabel hieronder toont de voorkeuren en kwalitatieve vraag voor sociale huurwoningen, verder onderverdeeld naar de verschillende wettelijke huurgrenzen. Hieruit blijkt dat de grootste kwalitatieve vraag zich in het segment tussen de kwaliteitskortingsgrens (€ 414) en de aftoppingsgrens (€ 592/€ 635) bevindt. Onder de kwaliteitskortingsgrens is de kwalitatieve vraag vrijwel nihil. Van de aftoppingsgrens tot de liberalisatiegrens (€ 711) is ook nog een redelijke kwalitatieve vraag te zien.

Tabel 11: Voorkeuren sociale huurgrenzen en kwalitatieve woningbehoefte Heenweg

Typen Huishoudens	Voorkeur (% van totale voorkeur)	Vertaling naar BP2016		Vertaling naar WBR2016		Vertaling naar Primos2016	
		2017- 2030	2017- 2040	2017- 2030	2017- 2040	2017- 2030	2017- 2040
Tot kwaliteitskortingsgrens	0% - 5%	0 - 2	0 - 4	0 - 2	0 - 3	0 - 0	0 - 1
Tot aftoppingsgrens	15% - 20%	7 - 9	11 - 15	5 - 7	8 - 11	0 - 0	1 - 2
Tot liberalisatiegrens	10% - 15%	5 - 7	8 - 11	4 - 5	6 - 8	0 - 0	0 - 1
Totaal		15 - 18	25 - 30	13 - 15	25 - 28	0 - 0	3 - 4

Bron: ABF-Research, Primos, 2016; WoON2015, 2015: Bewerking Stec Groep (2017).

3.7 Bestaande woningvoorraad

Onderstaande tabellen tonen de kwalitatieve aspecten van de bestaande woningvoorraad in gemeente Westland en Heenweg. Te zien is dat de gemiddelde WOZ-waarde in Heenweg vrij ver onder het gemeentelijke gemiddelde ligt, wat er op kan duiden dat er reeds veel goedkopere (koop) klassen in de voorraad zitten. Het aandeel grondgebonden woningen in Heenweg is met 95% zeer groot, ook ten opzichte van het gemeentelijke gemiddelde. Dit duidt er op dat er, met het oog op de toenemende vergrijzing, betrekkelijk veel ruimte zal bestaan voor toevoeging van appartementen of nultredewoningen in Heenweg. Ook tabel 13 toont dat er het afgelopen jaar geen appartementen in Heenweg zijn verkocht, en er staan op dit moment geen appartementen te koop: er zitten weinig appartementen in de voorraad in Heenweg en er worden dus ook nauwelijks appartementen aangeboden.

Er is over het algemeen weinig dynamiek op de woningmarkt in Heenweg: er zijn het afgelopen jaar nog geen 10 woningen verkocht en er staan er momenteel 2 te koop. Het aandeel huurwoningen is in Heenweg wat groter ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Het aandeel koopwoningen is 55%. Dit duidt er op dat er zowel in de koop als huursector nog ruimte is voor toevoegingen van nieuwe woningen.

Tabel 12: Bestaande woningvoorraad Heenweg 2017

Bestaande voorraad	Aantal woningen	Gemiddelde WOZ	Ggb	App	Koop	Huur	Bouwjaar <2000	Bouwjaar >2000
Gemeente Westland	42.620	€ 235.000	75%	25%	65%	35%	80%	20%
Heenweg	285	€ 195.000	95%	5%	55%	45%	95%	5%

Bron: CBS, 2017: Bewerking Stec Groep (2017). Afgerond op vijftallen.

Tabel 13: Dynamiek koopwoningenvoorraad Heenweg 2017

Bestaande voorraad	Aantal verkochte woningen (1jr.)	Waarvan Ggb (verkocht)	Waarvan App (verkocht)	Aantal te koop (13-11-2017)	Waarvan Ggb (te koop)	Waarvan App (te koop)
Gemeente Westland	1.900	83%	17%	895	90%	10%
Heenweg	8	100%	0%	2	100%	0%

Bron: Funda, 2017: Bewerking Stec Groep (2017).

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0254697	
CONTACTPERSOON		AFDELING/TEAM	DOORKIESNUMMER	DATUM VERZONDEN
P.J. Joling-Wiegersma		DT/BGS	(0174) 673362	
ONDERWERP				18 OKT. 2018
Overzicht moties				

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u het overzicht met de huidige stand van zaken van de moties van de jaren 2014-2018.

De onderstaande moties zijn sinds februari 2018 afgehandeld en de wijze van afhandeling is opgenomen aan het eind in het bijgaande overzicht en groen gearceerd.

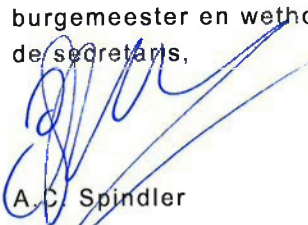
- Motie PW/GBW d.d. 10 november 2015: Budget woonstrategie.
- Motie GBW/CDA/GL/VVD/PvdA d.d. 8 november 2016: Innovatieve huisvesting.
- Motie LPF d.d. 7 november 2017: Bevordering goed functioneren bestuur.
- Motie D66/CDA/GL/PvdA d.d. 7 november 2017: Aanbrengen regenboogpad in de openbare ruimte.
- Motie D66/PvdA/CDA/CU-SGP/GL d.d. 7 november 2018: Onderzoek naar de mogelijkheden ontwikkelen app voor gemeentelijke informatie.
- Motie D66/CDA/GL/PvdA/CU-SGP/VVD/LPF d.d. 12 december 2017: Verkeerstelling De Rentmeester.
- Motie WV d.d. 24 januari 2017: Bij uitvoering plannen Wilhelminaplein en Marktplaats rekening houden met wensen van het Platform Gehandicapten.
- Motie D66/CU-SGP/GL/PvdA/WV/CDA/VVD d.d. 23 januari 2018: Aansluiten bij statiegeldalliantie.
- Motie LPF/CDA/CU-SGP/GL/PvdA/WV d.d. 23 januari 2018: Vrijstelling toeristenbelasting goede doelen.

- Motie GBW/CDA/GL/WV/VVD/PvdA d.d. 23 januari 2018: Fitpark Heenweg.
- Motie CDA/WV/GL/LPF/VVD/GBW/D66/PvdA d.d. 23 januari 2018: Medewerking teelt medicinale cannabis.
- Motie LPF/WV/VVD d.d. 23 januari 2018: Onderzoeken locaties mogelijke evenemententerreinen.
- Motie WV/LPF d.d. 20 februari 2018: Bestemmingsplan Rijnvaart.
- Motie D66/GL/PvdA/WV/LPF d.d. 20 februari 2018: Handhaving medicinale cannabis.
- Motie GBW/WV/VVD/CDA d.d. 20 februari 2018: Beschikbaar stellen gronden Leeuwenhorstlaan Poeldijk.
- Motie WV/GBW/D66 d.d. 24 april 2018: Onderzoeksbureaus 9 observaties.
- Motie GBW/WV/LPF/GL d.d. 12 juni 2018: Alternatieven inkoop jeugdhulpverlening.
- Motie WV/D66?PvdA d.d. 12 juni 2018: Invoering prikkel gereduceerde kermis.
- Motie GBW d.d. 18 september 2018: Intrekken voorbereidingsbesluit Honderdland fase 2.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

OVERZICHT NOG OPENSTAANDE MOTIES

De groen gearceerde moties op de laatste pagina worden als afgehandeld beschouwd.

Raad d.d.	Indiener(s)	Omschrijving (beknopt)	Bestuurder	Afdeling	Status
28-01-14	CDA	SOK WZ: Alternatieve locatie ontwikkelen ipv 'Hak' in de Gouw	Gardien	Ruimte	De gemeente is in gesprek met BPD, OBWZ en de provincie omtrent de compensatie van het wegvallen van De Hak. Streven is om in het 3e kwartaal 2018 tot besluitvorming te komen.
10-11-15	GBW/CU-SGP	Vestia	Van der Stee	Beleid	Tegen het scheidingsvoorstel is beroep bij de rechtbank aangetekend. Datum behandeling is nog niet bekend. De gemeente oefent verder politieke druk uit bij o.a. BZK en Provincie om Vestia te bewegen in gesprek te gaan met onze lokale woningcorporaties betreffende overname van het bezit. De verwachting is dat dit proces niet voor het einde van 2018 zal kunnen worden afgerond.
26-01-16	GBW/CDA/PW	Stimuleringsmaatregel doorstroming; rapporteren aan raad wat de uitkomst van gesprek met corporaties is	Van der Stee	Beleid	De seniorenmakelaar is ingezet en het effect is gemonitord. Resultaten seniorenmakelaar vanuit Sociale Verhuurders Haaglanden is tot dusver beperkt. Sinds dit jaar ook inzet op doorstroming middels inzet wooncoach van Vitis. Met corporaties worden dit najaar ambtelijk verdere mogelijkheden voor doorstroming verkend.
08-11-16	CDA/GBW/GL/VVD	Stimuleringsfonds bouwbesluit +	Van der Stee	Beleid	Op dit moment wordt Bouwbesluit + verder uitgewerkt. De inzet is om hierbij het landelijke Woonkeur-label te hanteren. Hierop wordt al ingezet bij nieuwe woningbouwprojecten. Planning is verder om voorjaar 2019 de raad te informeren over de uitwerking (o.a. met aanpak bepaalde complexen van corporaties om deze bij renovatie levensloop-geschikt(er) te maken). Het

					onderwerp “levensloopgeschied bouwen en renoveren” is ook onderdeel van het bij het Westlandprogramma behorende uitvoeringsprogramma (maatregel 17).
08-11-16	CDA/GBW/GL/VVD/ PvdA	De toekomst van De Naald	Vreugdenhil	Ruimte	Op korte termijn zal de staat waarin de ‘De Naald’ verkeert in kaart worden gebracht. De uitkomsten worden vastgelegd in een overdrachtdossier voor het nieuwe gemeentebestuur.
08-11-16	GBW/CDA/GL/VVD/ PvdA	Innovatieve huisvesting	Van der Stee	Beleid	Uitvoeringsprogramma 2019 van het Westlandprogramma 2018-2022 is in maatregel 16 extra budget opgenomen voor het nemen van concrete creatieve maatregelen op het vlak van “innovatieve woonvormen”. Hierbij wordt feitelijk aangegeven hoe de motie wordt uitgevoerd en deze kan daardoor als afgedaan worden beschouwd.
08-11-16	GBW/CDA/VVD	Aula De Lier	Snijders	Ruimte	Onderzoek heeft plaatsgevonden en de raad zal hierover middels een raadsinformatiebrief nog nader worden geïnformeerd.
21-03-17	PvdA/GL	Aanmelden bij een website, bereken uw recht	Vreugdenhil	Beleid	Er dient nader onderzoek te worden gedaan of deze website past binnen het masterplan van ICT. Uitkomsten hiervan worden meegenomen in de verbetering van de dienstverlening o.a. in de Brede Toegang. Over de haalbaarheid zal de raad t.z.t. geïnformeerd worden.
12-09-17	GBW/WV/VVD/D66/ GL/LPF/CDA/CU- SGP	Toneelverenigingen Naaldwijk; per 1 januari 2018 de verenigingen een passend alternatief geven	Vreugdenhil	Beleid	Inmiddels hebben de toneelverenigingen de omgevingsvergunning en zijn de werkzaamheden voor de realisatie van het nieuwe onderkomen zo goed als afgerond. Binnenkort ontvangt u een brief van afdoening.
07-11-17	GBW/VVD/CDA	Sport Monster	Varekamp	Beleid	De werkzaamheden zijn vertraagd, waardoor er sinds kort een rapport van de verenigingen ligt over de mogelijkheden voor samengaan van

					de tennis en de voetbalvereniging op sportpark Polanen. Dit rapport wordt binnenkort besproken met de verenigingen en de gemeente. Daarna kan bestuurlijke besluitvorming worden geïnitieerd. Vervolgens dient een opdracht voor de 2e fase van het onderzoek uit te gaan, waarmee in kaart wordt gebracht welke (sport)voorzieningen nog meer op het sportpark kunnen worden geïntegreerd.
07-11-17	LPF/WV/CU-GP/VVD	Beter Groen	Snijders	Ruimte	Dit wordt meegenomen in de nieuw op te stellen beheerplannen in de nieuwe bestuursperiode.
07-11-17	LPF/WV/D66	Valairbag senioren	Vreugdenhil	Beleid	Op dit moment bevindt de valairbag zich nog in de testfase, dit wordt afgewacht. Bij een positieve uitkomst zal de valairbag worden opgenomen in de lijst hulpmiddelen.
07-11-17	CDA/D66/GBW/GL/ PvdA/LPF/VVD/ CU-SGP	Jongerenraad	Griffier/ Burgemeester	Beleid	Het voornemen is een pilot op te zetten in relatie tot de gemeente-raadsverkiezingen in maart 2018 in samenwerking met de griffie.
07-11-17	CDA/GBW/GL	Sportcomplex De Lier	Varekamp	Ruimte	Met enkele verenigingen is oriënterend gesproken over de opzet van het onderzoek en welke onderwerpen aan de orde moeten komen. Er zijn ondertussen offertes ontvangen. Deze maand zal de opdracht voor het onderzoek worden verstrekt. Wij verwachten dan uiterlijk november de uitkomsten.
07-11-17	CU-SGP/CDA/GBW/ GL/D66/PvdA	Betaalbare koopwoningen in Westland	Gardien	Beleid	Inzet op "betaalbare woningen" (en op hoofdlijnen mogelijkheden om hierop te sturen) is onderdeel van het bij het Westlandprogramma behorende uitvoeringsprogramma (maatregel 15).
07-11-17	CDA/WV/LPF/GBW/ VVD/CU-GP/D66/GL	Kwekers in de Kunst	Vreugdenhil	Beleid	Rechtszaak Kwekers in de Kunst heeft op 4 juli 2018 plaatsgevonden in Den Haag. Uitkomst zaak: verwezen naar Bezwaarschriften-commissie gemeente. Hoorzitting commissie heeft plaatsgevonden op

					24 september 2018. Het wachten is op de uitspraak van de commissie.
12-12-17	GBW/LPF/WV/VVD	WOS toevoegen aan De Leuningjes	Vreugdenhil	Ruimte	In onderzoek.
20-02-18	CDA/D66/CU-SGP/GL/PvdA/WV/VVD	Pauzewoningen voor urgente woningzoekenden	Van der Stee	Beleid	Een inventarisatie van beschikbaar gemeentelijk vastgoed is uitgevoerd. In derde kwartaal 2018 zal de Raad worden geïnformeerd over de realisatie. Een structurele oplossing zal meegenomen in ons Uitvoeringsprogramma: maatregel 14 deelvisie wonen.
20-02-18	GBW/LPF/PvdA/WV/GL/D66	Dagopvang mensen met Parkinson	Vreugdenhil	Beleid	
20-02-18	LPF/GBW/CDA/VVD/WV/D66/CU-SGP/GL/PvdA	Opvolgen aanbevelingen en follow up uit de rapportage van bevindingen	Burgemeester	Directie	
24-04-18	GBW/GL/D66/PvdA/WV/VVD/CDA/LPF/CU-SGP	Basisschool in Hoogeland	Van der Stee	Beleid	Op dit moment worden de financiële en ruimtelijke mogelijkheden voor het realiseren van een school in Hoogeland onderzocht. De verwachting is om in december 2018 uitkomsten daarvan te kunnen presenteren.
12-06-18	WV	Motie terugkeer Gravin Machteldbeeld op Marktplaats te 's-Gravenzande	Vreugdenhil	Ruimte	De raad is op 2 oktober jl. aan de hand van een raadsinformatiebrief (18-0230684) op de hoogte gesteld van de voortgang. T.a.v. de motie is aan de raad verzocht deze te heroverwegen.
16-10-18	WV	Samenwerking H10	Vreugdenhil	Beleid	
16-10-18	GBW/WV/LPF	Duurzaam en kosten efficiënt afvalinzamelen	Snijders	Ruimte	
16-10-18	WV	Verkeershandhaving	Varekamp	Beleid	
16-10-18	GBW/CDA/WV/VVD/CU-SGP/GL/PvdA/LPF/D66	Veilige overstek Koningin Julinaweg voor bewoners wijk Tuinveld	Varekamp	Ruimte	
16-10-18	LPF-CDA-VVD-CU/SGP-GBW-GL-D66-WV/ PvdA	Digitale publicatie raadsbesluiten	Van der Stee	Bedrijfsvoering	
16-10-18	CDA-CU/SGP-LPF-D66-PvdA-GL-VVD	Groote speelvoorziening Van Nassaustraat Wateringen	Snijders	Ruimte	

16-10-18	WV-GL-PvdA-CDA-D66	Niet toestaan strandhuizen Westlandse kust	Zwinkels	Beleid	
16-10-18	GBW-CDA-WV	Lintjesregen	Van Ardenne	Bedrijfsvoering	
16-10-18	WV	Opheffing geheimhouding asbestdossier	Van Ardenne	Bedrijfsvoering	
16-10-18	LPF-GBW- WV	Voortzetten taken Team voor Westland	Vreugdenhil	Beleid	

Afgehandelde moties sinds februari 2018

10-11-15	PW/GBW	Budget woonstrategie	Van der Stee	Beleid	In het bij het Westlandprogramma behorende uitvoeringsprogramma is, naast (het huidige) budget uit de bestemmingsreserve Volkshuisvesting (maatregel 15), 1 mln aanvullend budget opgenomen (in maatregel 16) om de opgaven uit de Woonvisie en het Westlandprogramma adequaat (verder) op te pakken. De motie (verzoek om "budget Woonstrategie") is hiermee feitelijk afgehandeld.
08-11-16	GBW/CDA/GL/VVD/PvdA	Innovatieve huisvesting	Van der Stee	Beleid	Uitvoeringsprogramma 2019 van het Westlandprogramma 2018-2022 is in maatregel 16 extra budget opgenomen voor het nemen van concrete creatieve maatregelen op het vlak van "innovatieve woonvormen". Hierbij wordt feitelijk aangegeven hoe de motie wordt uitgevoerd en deze kan daardoor als afgedaan worden beschouwd.
07-11-17	LPF	Bevordering goed functioneren bestuur	Burgemeester	BGS	Afgedaan middels schrijven college (18-0028411) en het rapport als bijlage d.d. 07-02-2018.
07-11-17	D66/CDA/GL/PvdA	Aanbrengen regenboogpad in de openbare ruimte	De Goeij	Ruimte	Motie is uitgevoerd, pad is aangebracht door oud-wethouder De Goeij en raadslid van Ooijen.
07-11-17	D66/PvdA/CDA/ CU-SGP/GL	Onderzoek naar de mogelijkheden ontwikkelen app voor gemeentelijke informatie	Van der Stee	Bedrijfsvoering	Brief ter afdoening verzonden 10-10-2018 (18-0225317).
12-12-17	D66/CDA/GL/PvdA/ CU-SGP/VVD/LPF	Verkeerstelling De Rentmeester	Duijvestijn	Ruimte	Brief ter afdoening verzonden 24-04-2018 nr. 18-0084915.
24-01-17	WV	Bij uitvoering plannen Wilhelminaplein en Marktplaats rekening houden met wensen van het Platform Gehandicapten	Duijvestijn	Ruimte	Afgedaan middels schrijven college d.d. 08-02-2018 (18-0024913)
23-01-18	D66/CU-SGP/GL/ PvdA/WV/CDA/ VVD	Aansluiten bij statiegeldalliantie	Meijer	Ruimte	Afgedaan middels schrijven college d.d. 06-03-2018 (18-0026285)..

23-01-18	LPF/CDA/CU-SGP/GL/PvdA/WV	Vrijstelling toeristenbelasting goede doelen	Ouwendijk	BV	Raadsvoorstel ter afdoening behandeld in cyclus commissie/raad mei/juni 2018.
23-01-18	GBW/CDA/GL WV/VVD/PvdA	Fitpark Heenweg	Ouwendijk	Beleid	Brief ter afdoening verzonden 19-09-2018 nr. 18-0223536.
23-01-18	CDA/WV/GL/LPF VVD/GBW/D66/PvdA	Medewerking teelt medicinale cannabis	Burgemeester	Beleid	Brief ter afdoening verzonden 30-05-2018 nr. 18-0104485.
23-01-18	LPF/WV/VVD	Onderzoeken locaties mogelijke evenemententerreinen	Burgemeester	Beleid	Het onderzoek is uitgevoerd. De uitkomst is besproken in het college en een brief ter afdoening is verstuurd op 26-09-2018 (18-0238815).
20-02-18	WV/LPF	Bestemmingsplan Rijnvaart	Rijneveen	Beleid	Motie is afgedaan middels het opnieuw aanbieden van een gewijzigd bestemmingsplan in de raads cyclus van september 2018.
20-02-18	D66/GL/PvdA/WV/LPF	Handhaving medicinale cannabis	Burgemeester	Beleid	Motie is niet uitvoerbaar, zie schrijven college 13 maart 2018 nr. 18-0052370
20-02-18	GBW/WV/VVD/CDA	Beschikbaar stellen gronden Leeuwenhorstlaan Poeldijk	Duijvestijn	Ruimte	Er wordt uitvoering gegeven aan de motie, zie schrijven college 13 maart 2018 (18-0052370).
24-04-18	WV/GBW/D66	Onderzoeksbureaus 9 observaties	Griffier	Presidium	In handen griffier.
12-06-18	GBW/WV/LPF/GL	Alternatieven inkoop jeugdhulpverlening	Vreugdenhil	Beleid	Raadsvoorstel geagendeerd voor de raad oktober 2018.
12-06-18	WV/D66/PvdA	Invoering prikkel gereduceerde kermis	Burgemeester	Beleid	Brief ter afhandeling verzonden 22 juni 2018 nr. 18-0159418.
18-09-18	GBW	Intrekken voorbereidingsbesluit Honderdland fase 2	Gardien	Beleid	Brief ter afhandeling verzonden 3 oktober 2018 (18-0243705).

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0256040	
CONTACTPERSOON		AFDELING/TEAM	DOORKIESNUMMER	DATUM VERZONDEN
P. Moerman		BV.FC	(0174) 67 2631	
ONDERWERP				1 NOV. 2018
risicoregister				

Geachte raad,

Met deze raadsbrief leggen we u het risicoregister voor zoals dit is geactualiseerd ten behoeve van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting 2019-2022.

Het risicoregister speelt een belangrijke rol in de beheersing van onze bedrijfsprocessen. De risico's worden door de clusters geïventariseerd en van beheersmaatregelen voorzien om het risico tot een aanvaardbare omvang terug te brengen.

Vastgesteld beleid

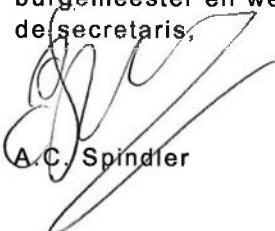
In 2016 is het beleidskader risicomanagement door uw raad vastgesteld. Hierin is afgesproken dat voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit de risico's met een kans van optreden $\geq 50\%$ ("digitaal" = ja of nee) meegenomen zullen worden. Het inventariseren van de zogenoemde strategische risico's voor opname in een centraal risicoregister is nog in ontwikkeling.

Ten behoeve van de berekening van het benodigde weerstandsvermogen in de begroting 2019-2022 hebben wij alle risico's met een financiële component in beeld gebracht. De gehanteerde werkwijze is analoog aan die bij het risicoregister voor de begroting 2018-2021.

In het geactualiseerde risicoregister is te zien dat de totale waarde van de risico's licht is gedaald € 97,9 miljoen ten tijde van de jaarrekening 2017 naar € 97,5 miljoen nu. De benodigde weerstandscapaciteit is wel iets gestegen, te weten van € 26,2 miljoen naar € 28,4 miljoen, dit als gevolg van een nieuw geïdentificeerd risico.

Het risicoregister wordt onder geheimhouding aan uw raad verstrekt. Openbaar worden van de gegevens kan de belangen van de gemeente schaden. Separaat ontvangt u een voorstel ter bekrachtiging van de geheimhouding.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Memo

AAN : de leden van de raad

VAN : de wethouders Varekamp en Vreugdenhil

C.C. :

DATUM : 1 november 2018

BETREFT : Toezeggingen verzamelcommissie EFO 31 oktober

Tijdens de verzamelcommissie EFO van 31 oktober over de ProRap 2018 en de begroting 2019-2022 is voor een viertal vragen toegezegd dat het college daar nog op terugkomt. De beantwoording van twee vragen treft u onderstaand aan.

Vraag (D66)

In de ProRap wordt bij het Interbestuurlijk toezicht het KPI-rapport gemist.

Antwoord (wethouder Varekamp)

Het verslag Archief en Informatiebeheer 2017 heeft op 10 juli jl. op de agenda (lijst van ingekomen stukken) van de gemeenteraadsvergadering gestaan, met het KPI rapport 2017 als bijlage. Het verslag en het rapport treft u bijgevoegd aan.

Vraag (D66)

Wordt het noodzakelijk onderhoud in 2018 nog wel uitgevoerd nu het restant onderhoudsvoorziening wordt overgeheveld naar 2019?

Antwoord (wethouder Vreugdenhil)

De korte termijn klein onderhoudszaken worden uit de exploitatie betaald. Het schilderwerk (is groot onderhoud = voorziening) wordt dit jaar uitgevoerd. De middelen blijven beschikbaar uit de voorziening omdat dit schilderwerk in een meerjarenplan is voorzien, ongeacht wanneer er een beroep op wordt gedaan.

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0146846	18-0117193
CONTACTPERSOON		AFDELING/TEAM	DOORKIESNUMMER	DATUM VERZONDEN
A.G.M. Hanzens		DV/HAW	(0174) 67 3532	14 JUNI 2018
ONDERWERP				
Aanbieden verslag Archief- en Informatiebeheer 2107				

Geachte gemeenteraad,

Wij doen jaarlijks verslag aan uw gemeenteraad omtrent het beheer van de archiefbewaarplaats en het toezicht op de archiefbescheiden die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats. Wij leggen daarbij de verslagen over die hierover door de archivaris aan ons zijn uitgebracht.

Archiefwet

Op basis van artikel 30 van de Archiefwet 1995 is het college van B&W zorgdrager voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen van de gemeente en bestuurlijk verantwoordelijk voor het beheer hiervan. Onder archiefbescheiden verstaan wij alle in onze organisatie vastgelegde (formele en archiefwaardige) informatie, data en documenten, zowel in papieren als in digitale verschijningsvorm. De verantwoordelijkheden voor de diverse beheersmatige aspecten van het archief- en informatiebeheer zijn breed in de organisatie belegd.

De gemeentearchivaris is in dit kader verantwoordelijk voor het beheer van het historisch archief en voor het interne toezicht op het beheer van de archieven in de organisatie. Het kader op het vlak van de Informatiehuishouding wordt onder andere gevormd door de Archiefwet 1995 en is voor de gemeentelijke organisatie uitgewerkt in de Archiefverordening 2015 en het Besluit Informatiebeheer Westland 2017.

Interbestuurlijk toezicht

Ten aanzien van het interbestuurlijk toezicht is de Wet Revitalisering Generiek Toezicht van toepassing. Het jaarlijks afleggen van verantwoording door het college over de informatiehuishouding is essentieel voor het kunnen uitvoeren van de controlerende taak die de gemeenteraad heeft. De verantwoording wordt gegeven in de vorm van een jaarlijks verslag.

Het Verslag Archief- en Informatiebeheer 2017 (KPI-verslag 2017) wordt als uitvloeisel van het in de wet RGT bedoelde 'generieke toezicht' aangeboden aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland via tussenkomst van de provinciaal archivaris om het provinciaal toezichtbeeld en score vast te stellen. Het verslag levert de onderbouwing voor de beoordeling van de indicator Archief en informatiebeheer voor de Rapportage Interbestuurlijk Toezicht 2017 (onderdeel van de

gemeentelijke jaarrekening 2017). Deze beoordeling leidt tot een eindscore, welke op basis van het vorige verslag (over 2015) nog oranje was en ook over 2017 oranje is gebleven.

Verslag Archief- en Informatiebeheer 2017

In 2017 is vooruitgang geboekt en zijn indicatoren die in het vorige verslag nog onvoldoende scoorden op voldoende komen te staan.

In 2017 is ingezet op het opruimen van papieren werkarchieven bij de clusters en het digitaal inrichten van werkprocessen met gebruik van de zaaktypecatalogus. De overgang van fysiek naar digitaal en papierarm werken is een grote verandering geweest voor de organisatie en naast de initiatieven om het digitaal werken te verbeteren zal het archiefbewustzijn van medewerkers organisatie breed moeten optimaliseren. In een ambtelijk opgesteld verbeterplan informatiebeheer zijn voorstellen gedaan om dit te kunnen realiseren. Deze zullen uitgevoerd moeten worden om het risico van informatieverlies op de korte en lange termijn te voorkomen.

Het bijeenbrengen van 3 km papieren archief in de nieuwe archiefbewaarplaats heeft duidelijk gemaakt dat de in het vorige verslag geconstateerde achterstand in het in de wettelijk vereiste staat brengen van de blijvend te bewaren archieven in werkelijkheid twee keer zo groot is. Omdat dit een kerntaak betreft zal er in 2018 een gedetailleerd en realistisch bewerkingsplan worden opgesteld om de achterstanden in te lopen met daarin aandacht voor de benodigde middelen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris,

de burgemeester,

A.C. Spindler

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Verslag Archief- en Informatiebeheer 2017

ten behoeve van horizontale verantwoording

Uitvoering Archiefwet 1995 op grond van de VNG archief KPI's
Gemeente Westland, maart 2018

Aan: college van Burgemeester en Wethouders Westland

Verslag van de gemeentearchivaris Westland, P.A. Smit
Uitgevoerd door de gemeentelijke archiefinspecteur Westland, A.G.M. Hanzens

Inhoudsopgave	pagina
Inleiding	2
Samenvattend	4
KPI verslag over 2017	
1. Lokale regelgeving	8
2. Interne kwaliteitszorg en toezicht	9
3. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden	10
4. Digitale archiefbescheiden	12
5. Vernietiging en vervreemding van archiefbescheiden	14
6. Overbrenging van archiefbescheiden naar de openbare archiefbewaarplaats	14
7. Archiefruimten, archiefbewaarplaatsen en e-Depots	15
8. Ter beschikking stelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden	15
9. Rampen, calamiteiten en veiligheid	16
10. Middelen en mensen	16

Inleiding

Het college van Burgemeester en Wethouders is ingevolge artikel 30 uit de Archiefwet 1995 zorgdrager voor de gemeentelijke archiefbescheiden en dient daar in eerste instantie verantwoording over af te leggen aan de gemeenteraad. Dit gebeurt door middel van een jaarlijks verslag. Het college legt in dat kader het verslag over dat door de gemeentearchivaris aan hen is uitgebracht in verband met het beheer van de archiefbewaarplaats en het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Bijgaand verslag gaat over het jaar 2017 en schetst een beeld van de stand van zaken van het archief- en informatiebeheer in de gemeente Westland en de mate waarin de gemeente voldoet aan de vereisten van de Archiefwet 1995. Daarbij is gebruik gemaakt van het raamwerk van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) archieven dat de VNG heeft ontwikkeld in het kader van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht (RGT). Volgens de wet RGT dient het horizontale toezicht door de gemeenteraad te worden versterkt. De provincie maakt gebruik van dezelfde informatie bij de uitoefening van haar toezichttaak. De provincie dient dan ook het verslag na vaststelling te ontvangen.

Over 2016 is er geen KPI Verslag Archief- en informatiebeheer opgesteld over het gevoerde archief- en informatiebeheer. De reden was de verhuizing naar de nieuwbouw in augustus 2017, waarbij tevens organisatie breed het Nieuwe werken is geïntroduceerd en het papierarm werken. Ook is de jaarlijkse frequentie van het KPI-verslag hoog waardoor een overzicht van de genomen acties en de behaalde resultaten ontbreekt in de jaarlijkse verslaglegging. Wel heeft er begin 2017 toezicht plaatsgevonden op het beheer van zowel de overgedragen als de nog niet overgedragen archieven van de gemeente. Daaruit is gebleken dat er over 2016 nauwelijks wezenlijke veranderingen in de scores waren opgetreden.

Ten aanzien van het archief- en informatiebeheer van de **nog niet overgedragen** archieven is in 2017 hoofdzakelijk ingezet op het digitaliseren en het opruimen van archieven in verband met de verhuizing.

Hierbij is wederom een slag gemaakt in het:

1. digitaal inrichten van werkprocessen;
2. opruimen van de fysieke werkarchieven;
3. controleren van de kwaliteit van de archieven;
4. gebruik van de Zaaktypecatalogus (ZTC) bij de inrichting van digitale processen.

Ten aanzien van het archief- en informatiebeheer van de **overgedragen** archieven is in 2017 vooral aandacht besteed aan de inspecties van de nieuwe archiefbewaarplaats, de verhuizing van 5 km papieren archief en het verhuizen van de kunstcollectie van de voormalige gemeentehuizen naar het Kunstdepot. Daarnaast is aandacht besteed aan het volgende:

1. Achterstand in het in goede, geordende en toegankelijke staat brengen van de archieven van de voormalige gemeenten van Westland; er is een start gemaakt met het opschonen en inventariseren van deelarchieven, echter de inventarissen zijn nog niet afgerond. De achterstand blijkt groter dan in 2016 ingeschat en in 2018 wordt een advies over het HAW afgerond waar het wegwerken van deze achterstand onderdeel van is.

2. Verzoek tot overbrengen van een collectie digitale bouwarchieven 1928 – 2012. Als afstudeeropdracht wordt een advies aan het HAW uitgebracht of de collectie aan de normen en eisen voor opname in een e-depot voldoet.

De overgang van het fysiek naar digitaal en papierarm werken na de verhuizing in 2017 is een grote verandering voor de organisatie geweest en de informatie huishouding van de gemeente wordt steeds complexer. Om te voorkomen dat door het digitaal werken knelpunten gaan ontstaan is door de ambtelijke organisatie vorig jaar het “Verbeterplan informatiebeheer 2018” opgesteld waarin voorstellen worden gedaan om het digitaal werken te verbeteren en het archiefbewustzijn bij de medewerkers te optimaliseren.

Samenvattend

Hoofdstuk 1: Lokale regelgeving

Niet-overgebrachte overheidsarchieven en Historisch Archief Westland:

- Het Besluit informatiebeheer gemeente Westland is in 2017 vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders. Het Besluit informatiebeheer Griffie en raadsorganen gemeente Westland zal in 2018 vastgesteld worden door het college van Burgemeester en Wethouders.
- De verantwoordelijkheden inzake informatiebeheer intern en extern bij samenwerking zijn goed belegd.
- In 2016 is door de archiefinspecteur van de gemeente Den Haag een inspectie van de archieven van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) uitgevoerd. Er is een aantal verbeterpunten geconstateerd waarover hopelijk in de inspectie van 2018 een positieve verandering te melden is.

Hoofdstuk 2: Interne kwaliteitszorg en toezicht

Niet-overgebrachte overheidsarchieven:

- De handreiking Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden (KIDO) is vastgesteld door het VNG en geeft handvatten voor de beleidsontwikkeling, inrichting en uitvoering van informatiebeheer(processen). Deze gaan gebruikt worden om een kwaliteitssysteem te implementeren voor het dynamische informatiebeheer.

Historisch Archief Westland:

- De handreiking KIDO is vastgesteld door het VNG en geeft handvatten voor de beleidsontwikkeling, inrichting en uitvoering van informatiebeheer(processen). Deze gaan gebruikt worden om een kwaliteitssysteem te implementeren voor de statische archieven.
- Met de komst van het KPI jaarverslag brengt de gemeentearchivaris jaarlijks verslag uit aan het college over het geheel van archief- en informatiebeheer binnen de gemeente, inclusief de overgebrachte archieven.
- In 2018 zal het Strategisch Informatieoverleg (SIO) worden ingesteld.

Hoofdstuk 3: Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden

Niet-overgebrachte overheidsarchieven:

- De gemeente Westland beschikt voor zowel de papieren als de digitale dossiers over een overzicht van (te bewaren en te vernietigen) archiefbescheiden op basis van inventarissen in Corsa.
- De gemeente Westland maakt gebruik van duurzame materialen en gegevensdragers en duurzame verpakkingsmaterialen bij opslag.
- De fysieke dossiers zijn in goede, geordende en toegankelijke staat. De digitale dossiers van de processen waarvoor vervanging is geregeld zijn in goede, geordende en toegankelijke staat. Voor de overige processen geldt dat digitaal archiveren ingericht is in Corsa (uitzonderingen daargelaten), maar dat deze nog niet allemaal goed gevuld worden bij een aantal van deze processen.

Historisch Archief Westland:

- Bij Historisch Archief Westland wordt gebruik gemaakt van duurzame verpakkingsmaterialen zoals benoemd in de Archiefregeling 2010. Alle overgebrachte archieven zijn duurzaam geborgen.
- In 2017 is duidelijk geworden dat de achterstand in het in de vereiste goede, geordende en toegankelijke staat brengen van de archieven in de archiefbewaarplaats die onder de wettelijke taak vallen zeker het dubbele is van de ruim 400 meter die eerder is gemeld.
De inventarissen van de archieven die wel in de goede, geordende en toegankelijke staat zijn staan inmiddels in Mais-flexis (systeem om archieven en collecties te beheren en te beschrijven) en zijn via online archieven.nl toegankelijk.
- Voor de toegangen tot de archieven wordt geen gebruik gemaakt van de internationale standaard EAD. Deze standaard is een vereiste om archieven beschikbaar te stellen voor internationaal onderzoek, echter het is de vraag of de archieven van het HAW daarvoor interessant zijn.

Hoofdstuk 4: Digitale archiefbescheiden

Niet-overgebrachte overheidsarchieven:

- Het vervangingsproces loopt conform de normen en eisen uit het normenkader.
De digitale documenten uit werkprocessen en/of archiefverzamelingen waarvoor substitutie is verkregen zijn gekoppeld aan dossiers en zijn in goede, geordende en toegankelijke staat.
- Naast Corsa bestaan er veel applicaties waarin archiefwaardige gegevens (archiefbescheiden in de zin van de Archiefwet) worden beheerd. Voor dit verslag is er een aantal vakapplicaties inhoudelijk bekeken en is het opslaan van documenten vanuit deze applicaties in Corsa getoetst.

Hoofdstuk 5: Vernietiging en vervreemding van archiefbescheiden

Niet-overgebrachte overheidsarchieven:

- In 2017 is er een inventarisatie gemaakt van te vernietigen archieven van de voormalige gemeenten Wateringen, 's Gravenzande, De Lier en Naaldwijk. Deze vernietigingslijst zal in 2018 na goedkeuring door de gemeentearchivaris en de betrokken proceseigenaren ten uitvoer worden gebracht.

Hoofdstuk 6: Overbrenging van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats

- Alle te bewaren archiefbescheiden, ouder dan 20 jaar, bevinden zich in de openbare archiefbewaarplaats.

Hoofdstuk 7: Archiefruimten, archiefbewaarplaatsen en e-Depots

Historisch Archief Westland:

- De archiefbewaarplaats (2^e etage gemeentekantoor aan de Verdilaan) in Naaldwijk voldoet aan de wettelijke eisen.
- Omdat er geen rekening was gehouden met de opslag van de dynamische en semi-statische archieven van de gemeente Westland is hiervoor het quarantaine-depot van het HAW in gebruik genomen.
- De planning is om dit jaar de financiële consequenties in kaart gebracht te hebben om in 2020 - 2022 een aansluiting met een e-Depot te hebben gerealiseerd. Eind 2017 is een formeel verzoek voor overbrenging van een digitaal archief bouwvergunningen (1928-2012) bij het HAW ingediend. De grote uitdaging voor het in gebruik kunnen nemen van een e-depot zal zijn om het digitale informatiebeheer zo ingeregeld te hebben dat overdracht naar een e-depot mogelijk is.

Hoofdstuk 8: Ter beschikking stelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden

Historisch Archief Westland:

- Na overbrenging van de archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats is de informatie in principe openbaar en gratis raadpleegbaar.
- Het Historisch Archief Westland hanteert bij het berekenen van kosten de gemeentelijke legesverordening 2015. De tarieven zijn gepubliceerd op de website.
- In het KPI verslag over 2013 werd geconstateerd dat het bezoekersreglement nooit was vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders. Inmiddels is het bezoekers reglement vastgesteld. Op de website van het HAW is het bezoeksreglement te raadplegen.

Hoofdstuk 9: Rampen, calamiteiten en veiligheid

Niet-overgebrachte overheidsarchieven:

- De serverruimte van de gemeente Westland voldoet aan de eisen uit de archiefwet en backups van het systeem (DMS) zijn extern geregeld.

Historisch Archief Westland:

- De archiefbewaarplaats aan de Verdilaan Naaldwijk voldoet aan alle eisen qua brandveiligheid en wateroverlast en de stichting Salvage kan bij onverhoopte calamiteiten ingeschakeld worden. Binnen het gemeentelijk rampenplan moet een paragraaf worden opgenomen waarin controle van depots op bezoekers en/of personeel wordt meegenomen.

Hoofdstuk 10: Middelen en mensen

Algemeen

- Er is inzicht in het budget dat door de gemeenteraad beschikbaar is gesteld voor het beheer van de overgebrachte en niet-overgebrachte archieven. De werknemers hebben het vereiste opleidingsniveau of zijn in opleiding hiervoor. De overgang naar digitaal werken trekt een zware wissel op de formatie van het taakveld Documentaire Informatievoorziening (cluster Bedrijfsvoering). In het ambtelijk opgestelde verbeterplan informatiebeheer is aangegeven dat hier middelen voor beschikbaar moeten komen.

Niet-overgebrachte overheidsarchieven:

- Na de verhuizing werkt de gemeente Westland papierarm en voorafgaand hieraan is het gehele papieren archief verzameld en overgebracht naar een van de depots van het HAW. Dit materiaal wordt door een twee DIV medewerkers de komende jaren in de vereiste goede, geordende en toegankelijke staat gebracht.

Historisch Archief Westland:

- Er is nog steeds een significante achterstand in het in goede, geordende en toegankelijke staat brengen van de archieven die onder de kerntaak vallen. Dit past niet binnen de bestaande middelen.

1. Lokale regelingen

Voldoen de gemeentelijke regelingen aan de wettelijke eisen

De archiefvorming van overheidsorganisaties, zoals de gemeente Westland, valt onder de Archiefwet 1995. Deze handelt over *het geheel* van informatie van de overheidsorganisatie.

De Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer vormen de basis hoe de gemeente Westland de Archiefwet 1995 vorm geeft. De Archiefverordening regelt de zorg die het College van Burgemeester en Wethouders heeft voor de archieven, die door de gemeentelijke organen wordt gevormd en het toezicht van de gemeentearchivaris op het beheer ervan. Hiermee is de gehele informatieketen geborgd. Het Besluit informatiebeheer Westland is in 2017 vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders en het besluit informatiebeheer voor de Griffie raadsorganen wordt in 2018 vastgesteld.

De gemeente Westland neemt deel aan een aantal gemeenschappelijke regelingen (GR), zoals die met de ODH. Deelname is middels mandaat geregeld en het zorgdragerschap van de archieven ligt bij het college van B&W. Van de regeling met de ODH is vastgesteld dat deze dienst verantwoordelijk is voor de dossiers in de dynamische en semi-statische fase. De inspectie hierop is in 2016 door de archiefinspecteur van Den Haag uitgevoerd. De gemeenteraad heeft het belang van toezicht op het informatiebeheer van de GR benadrukt en in 2015 aanbevelingen gedaan om hier meer zicht op te krijgen.

Het Besluit informatiebeheer gemeente Westland is in 2017 vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders. Het Besluit informatiebeheer Griffie en raadsorganen gemeente Westland wordt in 2018 vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders.

De verantwoordelijkheden inzake informatiebeheer intern en extern bij samenwerking zijn goed belegd.

In 2016 is door de archiefinspecteur van de gemeente Den Haag een inspectie van de archieven van de ODH uitgevoerd. Er is een aantal verbeterpunten geconstateerd waarover hopelijk in de inspectie van 2018 een positieve verandering te melden is.

Kwaliteitssysteem ontbreekt

Archiefbeheerplan ontbreekt

Bewaarstrategie ontbreekt

Nog geen vervangingsbesluit voor inkomende stukken

2. Interne kwaliteitszorg en toezicht

Werkt de gemeente structureel aan de kwaliteit(verbetering) van haar informatiehuishouding?

Nog niet overgebrachte en de naar het Historisch Archief overgebrachte overheidsarchieven

In het kader van de ontwikkelingen bij het archieftoezicht waarbij de provincie op afstand komt te staan is versterking van het horizontaal toezicht¹ betreffende de informatievoorziening noodzakelijk. Een kwaliteitssysteem is hiervoor het middel, het geheel van organisatorische structuur, verantwoordelijkheden, procedures en processen en kwaliteitscontroles die nodig zijn voor het ten uitvoer brengen van de kwaliteitszorg (ISO 8402).

Volgens Artikel 16 van de Archiefregeling 2010 dient het college van Burgemeester en Wethouders er voor te zorgen dat het beheer van zijn archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door hem toe te passen kwaliteitssysteem. Het kwaliteitssysteem voor het archiefbeheer is een samenspel van organisatie, techniek, procedures, mensen, geld, normen, etc. waardoor kwaliteit op het gebied van (documentair) informatiemanagement kan worden ingeregeld en uitgevoerd. Om het kwaliteitssysteem te borgen wordt kwaliteitszorg ingezet. Een kwaliteitssysteem wordt gezien als een proces waarin een PDCA (Plan Do Check Act) cyclus de toetsing, de bijstelling en de uitvoering op een kwalitatief niveau borgt.

In 2016 is de handreiking KIDO vastgesteld door het VNG en deze geeft handvatten voor de beleidsontwikkeling, inrichting en uitvoering van informatiebeheer(processen). Deze gaan gebruikt worden om een kwaliteitssysteem te implementeren voor alle fases van het informatiebeheer. De basis voor het kwaliteitssysteem in de vorm van beheerplannen, werkinstructies, een normenkader, kwaliteitscontroles en dergelijke is aanwezig, dit toetsen aan de handreiking KIDO zal uitwijzen waar nog aandacht voor nodig is.

In 2018 wordt het Strategisch Informatie Overleg (SIO) ingesteld. In een SIO worden vraagstukken belegd over het functioneren en de kwaliteit van de informatiehuishouding en vindt bespreking plaats over strategische onderwerpen daarover en om beleid en besluitvorming ten aanzien van het Informatiebeheer voor te bereiden en om hierover afstemming, gevolgen en risico's in kaart te brengen. Tijdens de audits naar de stand van zaken van het informatiebeheer is gebleken dat veel beslissingen over de inrichting van vak applicaties en de koppeling met Corsa op uitvoerend niveau worden genomen. Het benodigde strategische kader dient door en in het SIO afgestemd en bepaald te worden.

Niet-overgebrachte overheidsarchieven:

De handreiking KIDO is vastgesteld door het VNG en geeft handvatten voor de beleidsontwikkeling, inrichting en uitvoering van informatiebeheer(processen). Deze gaan gebruikt worden om een kwaliteitssysteem te implementeren voor het dynamische informatiebeheer.

Historisch Archief Westland:

De handreiking KIDO is vastgesteld door het VNG en geeft handvatten voor de beleidsontwikkeling, inrichting en uitvoering van informatiebeheer(processen). Deze gaan gebruikt worden om een kwaliteitssysteem te implementeren voor de statische archieven.

Met de komst van het KPI jaarverslag brengt de gemeentearchivaris jaarlijks verslag uit aan het college over het geheel van archief- en informatiebeheer binnen de gemeente, inclusief de overgebrachte archieven.

In 2018 zal het SIO worden ingesteld.

¹ Met het horizontaal toezicht wordt bedoeld op de verantwoording door het college aan de gemeenteraad op grond van wettelijke regels zoals deze in het kader van het duaal bestuur in Nederland ingang hebben gevonden.

3. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden

Geschiedt de ordening planmatig, waarborgen het systeem en de materialen de authenticiteit, context en toegankelijkheid en de duurzaamheid van de archiefbescheiden?

Niet-overgebrachte overheidsarchieven:

De gemeente Westland beschikt over een overzicht van archiefbescheiden op basis van inventarissen. Dit geldt zowel voor de archiefbescheiden die op termijn vernietigd moeten worden als voor de bescheiden die voor blijvende bewaring in aanmerking komen. Als bij een proces digitaal werken leidend is en de substitutie geregeld is, dan zijn er goede digitale dossiers. Is het proces nog fysiek leidend, dan zijn er goede fysieke dossiers. Dat is de standaard afspraak. Zowel voor fysiek, als voor digitaal geldt dat er een hybride situatie kan ontstaan afhankelijk van de werkwijze. Voor alle werkprocessen kunnen digitale dossiers worden aangemaakt in Corsa. Daar is door de organisatie op ingezet.

Voorafgaand aan de verhuizing naar de nieuwe locaties in 2017 is de organisatie zodanig ingericht waarbij iedereen papierarm gaat werken en zoveel mogelijk digitaal. Er is dan voor de medewerkers geen mogelijkheid meer om papieren dossiers bij zich te houden. Om de omslag naar digitaal werken versneld te laten verlopen is in 2016 en 2017 een samenspel georganiseerd tussen DIV-specialisme, de afdelingen en de systemen zoals Corsa. De verandering heeft van de hele organisatie een inspanning gevergd op het gebied van digitaliseren van werkprocessen, gestructureerde opslag en nieuwe werkwijzen.

Historisch Archief Westland:

In 2017 is veel tijd besteed aan het voorbereiden van de collecties op de verhuizing naar het nieuwe gemeentehuis en publiekscentrum en de verhuizing in augustus en september van dat jaar. Ruim 2,5 km blijvend te bewaren archief en een zelfde hoeveelheid tijdelijk te bewaren archief is vanuit de verschillende voormalige gemeentehuizen verhuisd naar de nieuwe bewaarplaats. Tijdens de voorbereiding werd duidelijk dat de achterstand in het in de vereiste goede, geordende en toegankelijke staat brengen van de archieven in de archiefbewaarplaats die onder de wettelijke taak vallen meer omvat dan de ruim 400 meter die in het vorige verslag stond. Eind 2017 en begin 2018 heeft een inventarisatie van de depots uitgewezen dat de achterstand het dubbele aantal meters beslaat. Hier zitten arbeidsintensieve archieven bij die in zijn geheel geschoond, geordend en van inventaris voorzien moeten worden, maar ook eenvoudige klussen die sneller afgerond kunnen worden. Een bewerkingsplan met een totaaloverzicht wordt opgesteld.

De inventarissen van de archieven die wel in de goede, geordende en toegankelijke staat zijn staan inmiddels in Mais-Flexis en zijn online via archieven.nl toegankelijk.

Het HAW heeft in 2017 gekozen voor Picturae voor het digitaal beschikbaar stellen van de gegevens van de burgerlijke stand en de bibliotheekcatalogus. Het digitaliseren en de data-invoer zijn in 2017 uitgevoerd, het online beschikbaar stellen voor in- en externe gebruikers in 2018. In 2017 heeft het HAW wederom een belangrijke bijdrage aan de Westlandkaart en het project "Geworteld in Westland" geleverd.

Niet overgedragen archieven:

- De gemeente Westland beschikt voor zowel de papieren als de digitale dossiers over een overzicht van (te bewaren en te vernietigen) archiefbescheiden op basis van inventarissen in Corsa.
- De gemeente Westland maakt gebruik van duurzame materialen en gegevensdragers en duurzame verpakkingsmaterialen bij opslag.

- De fysieke dossiers zijn in goede, geordende en toegankelijke staat. De digitale dossiers van de processen waarvoor vervanging is geregeld zijn in goede, geordende en toegankelijke staat. Voor de overige processen geldt dat digitaal archiveren ingericht is in Corsa (uitzonderingen daargelaten), maar dat deze nog niet allemaal goed gevuld worden bij een aantal van deze processen.

Historisch Archief Westland:

- Bij Historisch Archief Westland wordt gebruik gemaakt van duurzame verpakkingsmaterialen zoals benoemd in de Archiefregeling 2010. Alle overgebrachte archieven zijn duurzaam geborgen.
- In 2017 is duidelijk geworden dat de achterstand in het in de vereiste goede, geordende en toegankelijke staat brengen van de archieven in de archiefbewaarplaats die onder de wettelijke taak vallen zeker het dubbele is van de ruim 400 meter die in het vorige verslag stond. Begin 2018 wordt een bewerkingsplan gemaakt waarin wordt aangegeven wat voor soort werkzaamheden nodig zijn en waarin aandacht is voor makkelijk uit te voeren werkzaamheden en meer intensieve. De inventarissen van de archieven die wel in de goede, geordende en toegankelijke staat zijn staan inmiddels in Mais-Flexis en zijn via online archieven.nl toegankelijk.
- Voor de toegangen tot de archieven wordt geen gebruik gemaakt van de internationale standaard EAD. Deze standaard is een vereiste om archieven beschikbaar te stellen voor internationaal onderzoek en het is de vraag of de archieven van het HAW daarvoor interessant zijn.

4. Digitale archiefbescheiden

Werkt de gemeente inzake digitale archiefbescheiden systematisch aan digitaal informatiebeheer en voldoet ze aan de specifieke wettelijke voorschriften?

Niet overgedragen archieven:

Er is in 2017 een slag gemaakt in het:

1. digitaal inrichten van werkprocessen;
2. opruimen van de fysieke werkarchieven;
3. controleren van de kwaliteit van de archieven;
4. gebruik van de Zaaktypecatalogus (ZTC) bij de inrichting van digitale processen.

Ad 1. Binnen de gemeente Westland zijn door het project papierarm werken ruim 60 met name papier intensieve werkprocessen gedigitaliseerd met een geborgde opslag in het DMS. De medewerkers die met de digitale werkprocessen werken zijn opgeleid in het gebruik van het DMS / de archiefapplicatie. Voor deze processen zijn vervangingsbesluiten genomen.

Ad 2. In 2017 is door het project papierarm werken 180 meter papier uit afdelingsarchieven opgenomen in het centrale (semi-statische) gemeente archief en is 2.500 meter papier vernietigd.

Ad 3. Nu er steeds meer dossiers digitaal zijn wordt het steeds belangrijk om hierbij te sturen op de metadatering en op de volledigheid. Deze taak is belegd bij de medewerkers. Er zijn extra controles gehouden op digitale dossiers. Acties om de kwaliteit te verbeteren worden uitgevoerd maar zijn nog wel een aandachtspunt. Dit signaal is bij het management bekend.

Ad 4. Door het gebruik van de ZTC bij de inrichting van de digitale processen is de kwaliteit van de metadata verbeterd.

Naast Corsa bestaan er meer applicaties waarin archiefwaardige gegevens (data en documenten) worden beheerd. Deze digital brondocumenten worden opgeslagen in procesapplicaties, in databases, in e-mails, op de website et cetera. Al deze documenten kunnen archiefbescheiden zijn in de zin van de Archiefwet 1995 en dienen dan als zodanig duurzaam bewaard of tijdig vernietigd te worden. Tot nu toe vallen deze archiefbescheiden buiten het beheersregime en dit aspect wordt de komende jaren opgepakt. Aan het opslaan van e-mail in Corsa wordt in de trainingen en communicatie uitingen extra aandacht besteed. Het applicatielandschap van de gemeente Westland is in kaart gebracht. Er is een applicatie in huis waarmee Westland de landschappen op één uniforme wijze kan opstellen. Deze applicatie maakt het mogelijk om o.a. een helder beeld te geven over het volgende:

- De werking van het zaakgericht werken;
- De benodigde applicaties daarbij;
- De koppelvlakken tussen applicaties;
- De weergave van ketens;
- De productportfolio van leveranciers.

Er moet een overzicht worden gecreëerd van de archiefwaardige gegevens uit alle applicaties. Op basis daarvan zal een strategie worden ontwikkeld over hoe deze gegevens zijn te beheren in de zin van de Archiefwet.

Er is flink geïnvesteerd om de hybride situatie te beëindigen c.q. te minimaliseren. Voorbeelden hiervan zijn:

- Uitvoering geven aan het opgestelde Masterplan Digitaliseren;
- Inrichting van de Midoffice en inrichting van zaakgericht werken bij enkele werkprocessen, op basis waarvan een heroriëntatie op het zaakgericht werken is opgestart;
- Digitaliseren van werkprocessen (met name via het project Papierarm werken);

- Zorgen voor substitutie zodat de digitale documenten meer en meer leidend worden;
- Inrichting van E-diensten;
- Realisatie van koppelingen;
- Vergroten van kennis op het gebied van digitaal denken en digitaal werken.

De organisatie is op projectmatige basis begeleid bij het opslaan van documenten en dossiers in Corsa in plaats van opslag elders. Waar nodig wordt individuele ondersteuning geboden door DIV. De hiermee opgedane ervaring en kennis worden in de vervolgprojecten c.q. andere werkprocessen toegepast.

Het applicatielandschap is in kaart gebracht. Het bepalen van de archiefwaardigheid van gegevens in deze applicaties en het bepalen wat hiermee te doen, zal in de volgende stappen verlopen.

- Onderzoek naar de omvang en soort van digitale opslag van data op afdelingsschijven, etc.
- Plan van aanpak voor het centraal opslaan van data in het DMS in plaats van op afdelingsschijven, etc.
- Uitvoering geven aan het plan van aanpak voor het centraal opslaan van data in het DMS.
- Procesgewijze inrichting van werkprocessen samen met afdelingen.
- Overzicht creëren van archiefwaardige gegevens in andere applicaties dan het DMS.
- Strategie ontwikkelen over hoe de archiefwaardige gegevens te beheren zijn in de zin van de Archiefwet.

Historisch Archief Westland:

Er is nog geen e-Depot voorziening waar na afloop van de overbrengingstermijn blijvend te bewaren digitale dossiers en documenten in worden opgenomen. Er wordt in Corsa al wel rekening gehouden met de toekomstige overdracht naar een e-Depot door de keuze voor open standaarden (Open Source). Ook is Corsa compatibel met de TMLO; het metadata profiel dat voor e-Depots van lokale overheden is opgesteld in opdracht van het Nationaal Archief.² De verwachting was dat op zijn vroegst in 2020 een eerste overdracht van Corsa naar een e-Depot zal zijn, maar in 2017 heeft DIV verzocht om de collectie gedigitaliseerde bouwdoos van de periode 1928 – 2012 formeel over te brengen naar het HAW. Als afstudeeropdracht wordt getoetst of de vereiste metadata voor opname in een e-depot aanwezig is en of het archief in de vereiste goede, geordende en toegankelijke staat is.

Het Historisch Archief Westland beheert vooralsnog alleen digitale bestanden waarvan de originelen ook nog worden bewaard. De digitale kopie heeft vooral de functie om het publieksbereik van Historisch Archief Westland te vergroten, denk hierbij aan de collectie beeld en geluid.

Het vervangingsproces loopt conform de normen en eisen uit het normenkader. De digitale documenten uit werkprocessen en/of archiefverzamelingen waarvoor substitutie is verkregen zijn gekoppeld aan dossiers en zijn in goede, geordende en toegankelijke staat.

Naast Corsa bestaan er veel applicaties waarin archiefwaardige gegevens (archiefbescheiden in de zin van de Archiefwet) worden beheerd. Voor dit verslag is er een aantal vak applicaties inhoudelijk bekeken en is het opslaan van documenten vanuit deze applicaties in Corsa getoetst.

² Zie ook de hoofdstukken 4 en 7 over digitale archiefbescheiden en e-Depots.

5. Vernietiging en vervreemding van archiefbescheiden

Weegt de gemeente zorgvuldig af wanneer het bezit van bescheiden niet meer van belang is voor bedrijfsvoering, democratische controle en cultuurhistorie?

Niet overgebrachte overheidsarchieven

Het college van B&W van Westland selecteert als archiefzorgdrager de gemeentelijke archiefbescheiden. Hiervoor wordt tot en met 2017 gebruik gemaakt van de door de VNG opgestelde en in 2012 geactualiseerde selectielijst voor de Nederlandse gemeenten. Deze selectielijst is ingericht op taken en handelingen en papieren dossiers en is niet geschikt om in een digitale omgeving die procesgericht is geordend (zoals Corsa) te implementeren. Het toekennen van een bewaartermijn aan digitale en fysieke dossiers wordt nu handmatig en achteraf gedaan.

De VNG selectielijst voor Nederlandse gemeenten is in 2017 vastgesteld en vanaf 2018 sluit de gemeente Westland zich bij de lijst aan. Deze lijst is gebaseerd op processen en is te koppelen aan een digitale omgeving; de Zaaktypecatalogus.

Taakveld DIV stelt een Facultatieve Stukkenlijst op, waarin belangrijke gebeurtenissen (zogenaamde hotspots) die de burger van Westland betreffen zijn opgenomen. Het jaarlijks opnemen van hotspots in een lijst met hotspots (hotspotmonitor) is één van de instrumenten uit de nieuwe waarderingsmethodiek die het Nationaal Archief in 2014 heeft ontwikkeld. Het vaststellen van de Facultatieve Stukkenlijst en het aanpassen van bewaartermijnen na het uitvoeren van een risico analyse gaat naar verwachting onderdeel van het SIO zijn. De nog te benoemen extern deskundige zal voor deze onderdelen bij het SIO aansluiten.

Ook in 2017 is er door DIV een overzicht gemaakt van alle te vernietigen dossiers en archiefbescheiden. Na akkoord van de gemeentearchivaris en het college van B&W worden de dossiers daadwerkelijk vernietigd.

In 2017 is er een inventarisatie gemaakt van te vernietigen archieven van de voormalige gemeenten Wateringen, 's-Gravenzande, De Lier en Naaldwijk. Deze vernietigingslijst zal in 2018 na goedkeuring door de gemeentearchivaris en de betrokken proceseigenaren ten uitvoer worden gebracht.

6. Overbrenging van archiefbescheiden naar de openbare archiefbewaarplaats

Brengt de gemeente het principe van de Archiefwet 'te bewaren archiefbescheiden na 20 jaar overbrengen, tenzij met redenen omkleed' correct in de praktijk?

Alle te bewaren archiefbescheiden, ouder dan 20 jaar, zijn overgebracht naar de openbare archiefbewaarplaats. Er zijn geen achterstanden in de overbrenging. Voor alle archieven wordt een verklaring van overbrenging opgesteld.

Alle te bewaren archiefbescheiden, ouder dan 20 jaar, zijn overgebracht naar de openbare archiefbewaarplaats.

7. Archiefbewaarplaatsen, archiefruimten en e-Depots

Zijn de fysieke en digitale bewaaromstandigheden op orde?

In 2017 is de nieuwe archiefbewaarplaats opgeleverd en in gebruik genomen. De nieuwbouw heeft een archiefbewaarplaats A, een fotodepot D en een kunstdepot C. De inspectie van de nieuwe depots heeft tijd gevergd en na het aanpassen op een aantal punten is akkoord gegaan. Een tweetal punten staat nog open, als deze afgehandeld zijn zal de aanwijzing formeel worden afgerond. De provinciaal archivaris en interbestuurlijk toezichthouder heeft de inspecties bijgewoond en gedurende het traject geadviseerd.

Omdat in de nieuwbouw geen archiefruimte was opgenomen voor de nog te bewerken archieven die onder DIV vallen is het quarantainedepot B daarvoor in gebruik genomen.

e-Depot

Zoals al aangegeven beschikt de gemeente Westland nog niet over een e-Depot, maar is al wel bezig met de voorbereiding hiertoe zoals bepaald in de Archiefwet en –regeling. De gemeente kan een keuze maken uit het zelf (laten) bouwen van een e-Depot, aansluiting zoeken bij de voorziening van een andere gemeente, of een externe commerciële partij. Het HAW monitort de ontwikkelingen in de regio (provincie, gemeenten respectievelijk waterschappen en externe partijen) en kijkt waar zij zich het best bij kan aansluiten. De planning is om in 2020 een aansluiting met een E-depot te hebben gerealiseerd.

- De archiefbewaarplaats (2^e etage gemeentekantoor) in Naaldwijk voldoet aan de wettelijke eisen.
- Omdat er geen rekening was gehouden met de opslag van de dynamische en semi-statische archieven van de gemeente Westland is hiervoor het quarantaine depot van het HAW in gebruik genomen.
- De planning is om in 2018 de financiële consequenties in kaart gebracht te hebben en in 2020 – 2022 een aansluiting met een e-Depot te hebben gerealiseerd. Eind 2017 is een formeel verzoek voor overbrenging van een digitaal archief bouwvergunningen (1928-2012) bij het HAW ingediend. De grote uitdaging voor het in gebruik kunnen nemen van een e-depot zal zijn om het digitale informatiebeheer zo ingeregeld te hebben dat overdracht naar een e-depot mogelijk is.

8. Ter beschikking stelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden.

Voldoet de gemeente in de praktijk aan de openbaarheidseisen van de Archiefwet?

Na overbrenging van de archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats is de informatie in principe openbaar. Na de verhuizing in 2017 zijn er ook archiefbescheiden in de archiefbewaarplaats opgenomen met een beperking van openbaarheid. Tijdens de openingstijden van de studiezaal van Historisch Archief Westland zijn openbare en originele archiefbescheiden kosteloos te raadplegen door derden. Er is een vastgesteld bezoekersreglement wat is gepubliceerd op de website.

Leges worden gerekend voor bijvoorbeeld het maken van kopieën en het doen van onderzoek door een medewerker van Historisch Archief Westland. Bij het berekenen van kosten wordt de gemeentelijke legesverordening gehanteerd. De tarieven zijn gepubliceerd op de website.

- Na overbrenging van de archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats is de informatie in principe openbaar en gratis te raadplegen.
- Het Historisch Archief Westland hanteert bij het berekenen van kosten de gemeentelijke legesverordening 2015. De tarieven zijn gepubliceerd op de website.

9. Rampen, calamiteiten en veiligheid

Heeft de gemeente plannen voor het behoud van de (te bewaren) archiefbescheiden bij bijzondere omstandigheden?

Vanaf 2017 werkt de gemeente Westland papierarm en zijn de dossiers digitaal. Dat betekent dat serverruimtes en archiefbewaarplaatsen die aan de eisen uit de Archiefwet en archiefregeling voldoen volgens de eisen tegen calamiteiten zijn beveiligd. Voor de te bewaren archieven is er de stichting Salvation.

- De serverruimte van de gemeente Westland voldoet aan de eisen uit de archiefwet en backups van het systeem vinden wekelijks plaats en worden extern bewaard.

Historisch Archief Westland:

- De archiefbewaarplaats aan de Verdilaan Naaldwijk voldoet aan alle eisen qua brandveiligheid en wateroverlast en de stichting Salvage kan bij onverhoopte calamiteiten ingeschakeld worden. Binnen het gemeentelijk rampenplan moet een paragraaf worden opgenomen waarin controle van depots op bezoekers en/of personeel wordt meegenomen.

10. Middelen en mensen

Kan de gemeente beredeneerd aangeven, gelet op haar wettelijke taken voor de archiefzorg en het archiefbeheer, hoeveel middelen en mensen zij hiervoor ter beschikking stelt alsmede hun kwaliteitsniveau?

De verschillende teams beschikken over het aantal medewerkers wat nodig is om de lopende werkzaamheden uit te kunnen voeren. Voor alle medewerkers geldt dat zij al beschikken over het benodigde opleidingsniveau, of inmiddels een opleiding op niveau volgen. Het kwaliteitsniveau van alle medewerkers van de gemeente Westland is middels het strategische personeelsplanning beleid geborgd.

Algemeen:

- Er is inzicht in het budget dat door het college van de gemeente Westland beschikbaar is gesteld voor het beheer van de overgebrachte en niet-overgebrachte archieven. De werknemers hebben het vereiste opleidingsniveau of zijn in opleiding hiervoor. De overgang naar digitaal werken trekt een zware wissel op de DIV formatie. In het ambtelijk opgestelde verbeterplan informatiebeheer is aangegeven dat hier middelen voor beschikbaar moeten komen.

Niet-overgebrachte overheidsarchieven:

- Na de verhuizing werkt de gemeente Westland papierarm en voorafgaand hieraan is al het papieren archief verzameld en overgebracht naar een van de depots van het HAW. Dit materiaal wordt door twee DIV medewerkers de komende jaren in de vereiste goede, geordende en toegankelijke staat gebracht.

Historisch Archief Westland:

- Er is nog steeds een significante achterstand in het in goede, geordende en toegankelijke staat brengen van de archieven die onder de kerntaak vallen. Dit past niet binnen de bestaande middelen.

Memo

AAN : de leden van de raad

VAN : De wethouders Snijders en Vreugdenhil

C.C. :

DATUM : 5 november 2018

BETREFT : Toezeggingen verzamelcommissie EFO 31 oktober

Tijdens de verzamelcommissie EFO van 31 oktober over de ProRap 2018 en de begroting 2019-2022 is voor een viertal vragen toegezegd dat het college daar nog op terugkomt. De beantwoording van de twee nog openstaande vragen treft u onderstaand aan.

Vraag (LPF)

De beantwoording van de vraag over de motie Beter groen staat haaks op een geplaatste tender in week 43/44. Graag uw reactie.

Antwoord (wethouder Snijders)

Het raadsbrede beleid op groen wordt in 2019 opgesteld in de deelvisie groen blauw (maatregel 14). Er is veel aandacht vanuit het college voor het opstellen van goed groenbeleid.

De contracten voor het beheer van groen worden voor afloop van de contractduur vernieuwd. De contractperiode loopt eind van dit jaar af. Het tender zorgt ervoor dat het groen beheerd wordt.

Als naar aanleiding van de opgestelde deelvisie groen blauw consequenties voor het groenbeheer naar voren komen, zal dit ook in de bijbehorende contracten verwerkt worden.

Vraag (D66)

Kan inzage gegeven worden in de ontwikkeling van de jeugdwerkloosheid over de jaren 2016/2017?

Antwoord (wethouder Vreugdenhil)

Wat betreft jeugdwerkloosheid in het Westland, is over de jaren 2016 / 2017 de volgende ontwikkeling zichtbaar:

2016: 7,5% (landelijk: 11%)

2017: 6,6% (landelijk: 9%)

1.	INLEIDING	3
2.	FINANCIËLE POSITIE	7
3.	DE BELEIDSBEGROTING	13
	I Programmaplan	13
	Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	14
	Sterke Samenleving	43
	Ondersteuning, Zorg en Participatie	53
	Fysieke Leefomgeving	70
	Dienstverlening en Belastingen	86
	Bestuur en Veiligheid	101
	II Concernfinanciën en Algemene dekkingsmiddelen	109
	III Paragrafen	125
	1. Lokale heffingen	126
	2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	142
	3. Onderhoud kapitaalgoederen	148
	4. Financiering	153
	5. Bedrijfsvoering	160
	6. Verbonden partijen	166
	7. Grondbeleid	197
4.	DE FINANCIËLE BEGROTING	203
	I Uitgangspunten financieel beleid	204
	II Overzicht van baten en lasten	208
	Recapitulatie programma's	208
	Recapitulatie taakvelden	210
	Overzicht incidentele baten en lasten	212
	Geprognosticeerde begin- en eindbalans	215
	Overzicht EMU saldo	216
	III Investerings	217
	IV Reserves en voorzieningen	223

Gemeente Westland

Begroting 2019 - 2022

Hoofdstuk 1

Inleiding

Inleiding

Westland beleeft net als de rest van Nederland al een langere periode van economische groei. In veel opzichten is dit gunstig; er wordt door bedrijven geïnvesteerd, er is sprake van een aanzienlijke toename van het aantal banen en het consumentenvertrouwen neemt toe. Daar staat tegenover dat de groei en de welvaart ook in onze gemeente leiden tot knelpunten. Hierbij gaat het om druk op de schaars beschikbare ruimte en de daarmee samenhangende effecten op het milieu en de scheefgroei tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Om samen met andere partijen de vele uitdagingen waar het openbaar bestuur mee wordt geconfronteerd het hoofd te kunnen bieden is geld nodig, waardoor de druk op de gemeentelijke financiën toeneemt.

Begroting bestaand beleid

In verband met de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 en het daaruit voortvloeiende aantreden van een nieuwe raad is voor 2019 niet de gebruikelijke Voortgangsrapportage CWP opgesteld. De begroting 2019-2022 bevat een voortzetting van het bestaande beleid 2018, aangevuld met de effecten van een aantal ontwikkelingen waar we als gemeente weinig of geen invloed op hebben.

De algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2018 en laat de komende jaren een toename zien. In lijn met de kadernota 2019 is deze toename in deze begroting bestaand beleid gereserveerd voor de gevraagde inzet van gemeenten voor het zogenoemde Interbestuurlijk Programma. Hierbij stellen gemeenten, provincies en waterschappen samen met het Rijk middelen beschikbaar voor grote maatschappelijke opgaven, waaronder het klimaat, woningbouw, het sociaal domein en regionalisering.

WestlandProgramma

De eerste begrotingswijziging 2019 bevat enerzijds het door het college voorgestelde nieuwe beleid voor 2019 en anderzijds het dekkingsplan voor een sluitende begroting 2019-2022. Beide elementen zijn gebaseerd op het WestlandProgramma 2018-2022 en (voor 2019) met name het Uitvoeringsprogramma 2019. Beide vormen op hun beurt weer een nadere uitwerking van het Westlands Akkoord 2018-2022. Het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma worden tegelijkertijd met deze begroting aan uw raad aangeboden.

Financieel beeld

Bij de eerste begrotingswijziging 2019 wordt een uitgebreide beschouwing over het financieel beeld 2019-2022 gepresenteerd. Daarin is rekening gehouden met de beleidsaccenten uit het WestlandProgramma, het uitvoeringsprogramma 2019 en de dekkingsvoorstellen. De in de voorliggende begroting gepresenteerde teksten en toelichtingen zijn gebaseerd op het beleid dat in de vorige bestuursperiode (2014-2018) is opgesteld en sluiten daarom niet volledig aan op de voorstellen die het college door middel van de eerste begrotingswijziging aan de raad voorlegt. Wij zullen relevante afwijkingen uiteraard onder de aandacht brengen.

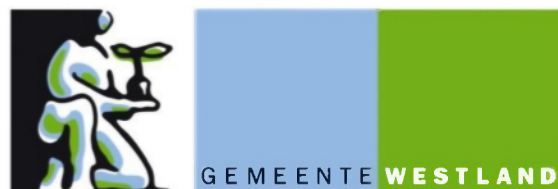
Tot slot

Het is belangrijk dat de begroting van Westland meerjarig in evenwicht is, waarbij de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten. Daarbij zorgen wij voor "financiën op maat" door enerzijds o.a. te borgen dat er voldoende middelen zijn om risico's op te vangen maar anderzijds de beschikbare middelen ook op zo'n effectief mogelijke wijze ten gunste van de Westlandse maatschappij in te zetten. Dit is een belangrijke pijler van het beleid van het nieuwe college. Daarom zullen de komende jaren steeds scherpe keuzes gemaakt moeten worden tussen enerzijds de voor onze opgaven en ambities benodigde middelen en anderzijds de relatief beperkt beschikbare inkomsten van de gemeente.

*Het college van burgemeester en wethouders van Westland,
Naaldwijk, september 2018*

Gemeente Westland

Begroting 2019 - 2022

Hoofdstuk 4

Financiële positie

Financieel Meerjarenperspectief

Algemeen

Er liggen grote uitdagingen en onze gemeente staat voor belangrijke keuzes. De financiële ruimte voor nieuw beleid en ambities is echter wel beperkt. Met andere woorden: niet alles kan. Wij willen de hierbij te maken afwegingen samen met de raad en samenleving in een participatief proces oppakken. Omdat wij hiermee een duidelijk nieuwe lijn willen markeren hebben wij gekozen voor een begroting bestaand uit beleid en daarnaast het WestlandProgramma met uitvoeringsprogramma 2019. Voor 2019 bevat dit vooral incidentele activiteiten. De structurele keuzes volgen in 2019 als uitkomst van het hiervoor genoemde participatieve proces.

De begroting 2019-2022 (dit boekwerk) bevat daarom in hoofdlijnen een extrapolatie van het bestaande beleid 2018, aangevuld met de effecten van een aantal onontkoombare, exogene ontwikkelingen. De begroting 2019-2022 die u nu in handen heeft, is op zichzelf een sluitende begroting op basis van bestaand beleid. Zoals in de inleiding al is aangegeven dient voor een juiste beoordeling van de financiële positie en exploitatie van de gemeente deze begroting 2019-2022 in nauwe samenhang te worden gezien met de eerste begrotingswijziging 2019. De eerste begrotingswijziging 2019 bevat enerzijds het door het college voorgestelde nieuwe beleid voor 2019 en anderzijds het dekkingsplan voor een sluitende begroting 2019-2022. Beide elementen zijn gebaseerd op het WestlandProgramma 2019-2022 en (voor 2019) met name het uitvoeringsprogramma 2019.

De algemene uitkering (de grootste inkomstenpost) is gebaseerd op de meicirculaire 2018. Voor de periode 2019 tot 2022 wordt de accresontwikkeling neerwaarts bijgesteld. De belangrijkste verklaring daarvoor ligt in de lagere ontwikkeling van de lonen en prijzen bij de ministeries dan eerder verwacht en een beperkte aanpassing van de accresrelevante uitgavenontwikkeling door de totale besluitvorming over de voorjaarsnota van het rijk. In het Financieel Meerjarenperspectief 2018-2022 (onderdeel Kadernota 2019) is naar aanleiding van de uitkomsten van de maartcirculaire een deel van het accres algemene uitkering "gereserveerd" voor o.a. de opgave uit het Interbestuurlijk Programma (IBP), ontwikkelingen sociaal domein en de toen nog onbekende uitkomsten van de meicirculaire. Op basis van de uitkomsten van de meicirculaire is deze reservering bijgesteld. Deze bijstelling heeft daarom geen effect op het begrotingssaldo (c.q. saldo van de Kadernota 2019).

Ontwikkelingen vanaf de begroting 2018-2021 en saldo begroting 2019-2022

De Kadernota 2019 zoals de raad op 10 juli 2018 behandelde, bevat voor de jaren 2019-2022 het onderstaande financiële samenvattende overzicht. Deze mutaties zijn in de voorliggende begroting 2019 – 2022 verwerkt. Dit levert het volgende actuele financiële beeld op:

(x € 1.000)

Financieel Meerjaren Perspectief	2019	2020	2021	2022
Startsaldo meerjarenbegroting 2018-2021	V 2.480	V 2.560	V 1.090	V 1.090
Financieel Meerjarenperspectief (FMP)	V 1.048	V 1.356	V 1.694	V 2.143
Subtotaal	V 3.528	V 3.916	V 2.784	V 3.233
Structurele effecten 1e Actualisatie 2018				
- Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	N 121	N 85	N 80	N 80
- Sterke Samenleving	N 179	N 165	N 165	N 165
- Ondersteuning, Zorg en Participatie	N 102	N 93	N 95	N 95
- Fysieke Leefomgeving	N 186	N 86	N 86	N 86
- Dienstverlening en Belastingen	N 286	N 286	N 286	N 286
- Bestuur en Veiligheid	V 2	V 2	V 2	V 2
- Algemene dekkingsmiddelen	N 25	N 25	N 25	N 25
- Investerings	N 127	N 126	N 124	N 122
Subtotaal	V 2.504	V 3.052	V 1.925	V 2.376
- Sturen op overschot € 1 mln. (amendement)	N 1.000	N 1.000	N 1.000	N 1.000
Totaal saldo na Kadernota 2019	V 1.504	V 2.052	V 925	V 1.376

Saldo begroting	V 1.504	V 2.052	V 925	V 1.376
------------------------	----------------	----------------	--------------	----------------

Taakstellingen en reserveringen

In het kader van de financiële positie is het ook belangrijk om zicht te hebben op de in de begroting opgenomen taakstellingen en reserveringen.

Taakstellingen

In de onderstaande tabel zijn de bezuinigingen opgenomen die nog niet volledig structureel zijn ingevuld. Het gaat hierbij om de nog resterende taakstellingen.

Bezuinigingen meerjarenbegroting (bedragen x € 1 mln.)	2019	2020	2021	2022
1. Taakstelling organisatie	0,6	1,4	1,4	1,4
2. Sturen op kapitaallasten	0,6	1,1	0,1	0,4
Totaal	1,2	2,5	1,5	1,8

Toelichting per taakstelling:

1. Taakstelling organisatie

Taakstelling organisatie (bedragen x € 1 mln.)	2019	2020	2021	2022
Verhoging taakstelling dekkingsplan 2015-2018	2,5	2,5	2,5	2,5
Af: aframing in VGR CWP 2017-2021	-/- 0,8			
Invulling	-/- 1,1	-/- 1,1	-/- 1,1	-/- 1,1
Nog te realiseren taakstelling organisatie	0,6	1,4	1,4	1,4

Toelichting

In het Collegewerkprogramma (CWP) 2010-2014, "De route naar Bouwen, Binden en Bereiken" was een pakket aan bezuinigingen opgenomen waarvan de taakstelling op de organisatie oplopend tot € 6,8 mln.

structureel onderdeel was. In het dekkingsplan voor de begroting 2015-2018 is de taakstelling organisatie stapsgewijs met € 2,5 mln. verhoogd, oplopend tot € 9,3 mln. in 2018.

De invulling van de 1^e tranche van deze taakstelling (€ 6,8 mln.) is inmiddels via de aanpak van het “innovatief bezuinigen” volledig gerealiseerd zoals ook gerapporteerd in eerdere P&C rapportages. Daarom wordt vanaf nu alleen nog gerapporteerd over de 2^e tranche van de bezuiniging, het bedrag van € 2,5 mln.

Bij de behandeling van de begroting 2018-2021 is door de raad geconstateerd dat er spanning ontstond tussen de beschikbare formatie en aanwezige werkzaamheden. Om de organisatie de tijd te geven de organisatieontwikkeling zoals per 1 januari 2017 ingevoerd zorgvuldig te implementeren, is voor de jaren 2018 en 2019 een fasering op de taakstelling doorgevoerd voor een bedrag van € 750.000. Inmiddels blijkt de destijds geconstateerde spanning door nieuwe ontwikkelingen en toenemende vraag op diverse (beleids)terreinen nog groter dan voorzien.

2. Sturen op kapitaallasten

Sturen op kapitaallasten (* € 1 mln.)	2018	2019	2020	2021
Resterend na jaarrekening 2016	0,6	1,1	0,1	0,4
Restant sturen op kapitaallasten	0,6	1,1	0,1	0,4

Toelichting

Achtergrond bij het sturen op kapitaallasten is, dat sommige investeringen vanwege externe factoren uitlopen of achterblijven in de planning. In alle voorgaande jaren blijkt de post volledig gerealiseerd. Deze post is aangemerkt als incidenteel dekkingsmiddel. Dit betekent dat tegenover deze dekking ook alleen incidentele uitgaven kunnen staan.

Reserveringen

Met het oog op toekomstige financiële onzekerheden is in de begroting 2019-2022 een aantal reserveringen opgenomen. Er is jaarlijks een bedrag van ca. € 5,3 mln. aan stelposten opgenomen voor onder andere het opvangen van prijs- en salarisstijgingen, voor het realiseren van garantiebannen en voor de uitvoering van het zogenoemde interbestuurlijke programma. De overige financiële risico's maken onderdeel uit van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Schuldpositie

De financiële positie van de gemeente is in 2017 iets verbeterd. De schuldpositie is in 2017 nagenoeg gelijk gebleven. Op basis van deze begroting bestaand beleid neemt de schuldpositie de komende jaren naar verwachting verder af van € 336 mln. per 1 januari 2018 tot € 315 mln. ultimo 2022.

De gemeentelijke schuldpositie is onlosmakelijk verbonden met het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen in de samenleving. De huidige leningenportefeuille toont daarbij het ambitieniveau van de gemeente en is het gevolg van raadsbesluiten die genomen zijn om belangrijke investeringen uit te voeren en exploitatie-uitgaven te doen (mede ten laste van reserves en voorzieningen).

Deze bovengenoemde ramingen zijn gebaseerd op een realistisch model ten aanzien van de investeringsuitgaven. Hiermee wordt bedoeld dat er in de cijfers rekening mee is gehouden dat er jaarlijks sprake is van een vertraging in de uitvoering van investeringen vanwege externe factoren. Hiervoor is in de begroting een stelpost sturen op kapitaallasten opgenomen. In hoofdlijn komt dit neer op een gemiddeld jaarlijks investeringsvolume van € 31,9 mln. Dit volume is berekend op basis van het werkelijk gemiddelde investeringsvolume van 2004-2017 bij de materiële investeringen.

Reservepositie

De reservepositie (inclusief voorzieningen) van de gemeente is krachtig te noemen. In vergelijking met de begroting 2018-2021 is de reservepositie gemiddeld ca. € 14 mln. hoger. Deze toename laat zich voornamelijk verklaren door het (gedeeltelijke) batig saldo uit de jaarrekening 2017, de vorming van een voorziening grafrechten en de provisie garantstellingen ONW en OBWZ. Voor een verdere toelichting wordt korthedshalve verwezen naar het hoofdstuk Reserves en voorzieningen elders in deze begroting.

EMU-saldo

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Hof (Houdbare Overheidsfinanciën) krijgt het zogenoemde EMU-saldo van de gemeenten tegenwoordig aandacht. Dit maakt samen met de EMU-saldi van andere decentrale overheden als provincies en waterschappen onderdeel uit van het totale EMU-saldo van het Rijk. Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. Als het EMU-saldo van de collectiviteit van gemeenten (op basis van de jaarrekeningen van de gemeenten) de macronorm structureel overschrijdt, kan dit voor het Rijk aanleiding zijn om een sanctie op te leggen (korting op de algemene uitkering).

Voor het gezamenlijke EMU-saldo van de gemeenten dient op het moment van opstellen van de begroting de tekortnorm ten opzichte van het BBP voor 2019 nog te worden vastgesteld.

Het berekende EMU-overschot van de gemeente Westland bedraagt voor (de begroting bestaand beleid) 2019 € 23,4 mln., voornamelijk als gevolg van de verwachte opbrengst van grondverkoop.

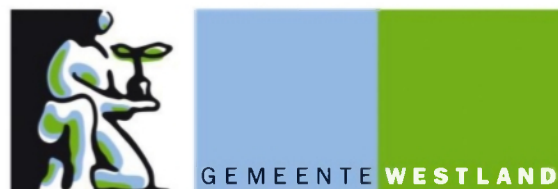
Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de „Wet modernisering Vpb – plicht overheidsondernemingen“ in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet worden overheden in beginsel vennootschapsbelastingplichtig, voor zover zij een onderneming drijven. De belastingplicht is van toepassing voor boekjaren vanaf 1 januari 2016. Voor o.a. de portefeuille van het taakveld Grondbedrijf en de portefeuille Vastgoed is onderzocht of er sprake is van een activiteit die vennootschapsbelastingplichtig is. Uit dit onderzoek is gebleken dat enkel het Grondbedrijf van de gemeente vennootschapsbelastingplichtig is. Gemeente Westland is nog in gesprek met de Belastingdienst over de ingenomen standpunten.

In de meerjarenbegroting wordt er vanaf het jaar 2019 rekening gehouden met een verschuldigde belasting van € 1,2 mln. in het kader van de geprognoseerde winsten over de grondexploitaties. Voor de jaren daarna wordt er structureel rekening gehouden met € 0,6 mln.

Gemeente Westland

Begroting 2019 - 2022

Hoofdstuk 5 - De Beleidsbegroting

I Programmaplan

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Thema Sterke economie **Accent Duurzame en innovatieve Greenport**

Doel	Een toekomstbestendige greenporteconomie met toegenomen kennis, innovatie en duurzaamheid.
-------------	--

- Activiteiten**
1. Vergroten verdien capaciteit
 2. Realisatie Greenport Horti Campus
 3. Uitvoering Bio Base Westland
 4. Uitvoering project Modernisering teeltareaal in Westland
 5. Versterken agro logistieke functie en positie zaadveredeling/uitgangsmateriaal
 6. Uitvoering energietransitie
 7. Westland Agenda II
 8. Duurzaamheidsfonds

Activiteit 1. Vergroten verdien capaciteit

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Op basis van de 'Bedrijfslevenvisie 2030' onderzoeken wij samen met het bedrijfsleven hoe de verdien capaciteit in Westland kan worden vergroot. Nieuwe product-marktcombinaties, meer samenwerking en cross-overs met andere sectoren gaan hiervoor zorgen. Het exportpakket van de greenport wordt verbreed en omvat nieuwe versproducten, techniek en kennis.

Het vergroten van de verdien capaciteit is primair een verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven. Als gemeente zorgen wij o.a. via InnovationQuarter voor cross-overs door partijen aan tafel te brengen en ondersteunen wij het bedrijfsleven in de zoektocht naar nieuwe markten (internationalisering, kennis en innovatie Biobase en agro-logistiek).

- Waar staan wij nu?**
- Gebiedsverkenning: forse inzet gepleegd op herstructurering/modernisering.
 - Greenport West-Holland: Energie-transitie, Innovatie, Beschikbaarheid bedrijventerreinen, Agrologistiek, Gezondheid en Geluk, Internationalisering, Next Economy (incl. digitalisering).
 - Westland Event 2018: In het kader van digitalisering (o.a. big data en kunstmatige intelligentie).

Specifieke activiteiten in 2019

Het college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma 2019 wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt nader gezien welke specifieke activiteiten doorlopen in 2019.

Externe ontwikkelingen & risico's

De faciliterende rol van de overheid vergt nogal forse financiële investeringen, waarbij op het gebied van ruimte (m.n. wegen, water, smart grid voor energie) vooral Rijk en provincie aan zet zijn. Gemeente Westland zal lobbyactiviteiten moeten inzetten om het Rijk en de provincie te overtuigen van de noodzaak van investeringen. Daarnaast zal ook het bedrijfsleven forse inzet (ook financieel) moeten plegen.

Activiteit 2. Realisatie World Horti Center

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

De Greenport Horti Campus (nu World Horti Center) is een internationaal kennis- en opleidingscentrum. Wij werken samen met onze partners toe naar een centrale locatie voor de GHC in Westland met onderwijsinstellingen, (internationale) studenten, meerdere Innovatie- en Demonstratiecentra en de Demokwekerij en verbindingen met in-

novaties van TU Delft, InHolland en Wageningen Universiteit.

Waar staan wij nu?

- Het World Horti Center (WHC) is een feit. Op het terrein van de Greenport Horti Campus staat nu een gebouw waar bedrijfsleven, onderwijs en overheid samen innoveren, demonstreren en leren en waar jaarlijks 25.000 vakmensen uit de hele wereld worden verwacht. Het WHC biedt onderdak aan MBO Westland en Demokwekerij Westland en heeft een onderzoekskas en expositieruimte. Ook het Platform (IDC) Robotica en het Fieldlab FreshTeq krijgen er een plek. Het aantal betrokken bedrijven bedraagt inmiddels meer dan 80 en groeit nog steeds.
- Het onderwijsaanbod groeit. In 2018 is de associate degree opleiding Tuinbouw Management van Hogeschool InHolland gestart, waarvan het onderwijsprogramma gedeeltelijk zal plaatsvinden in het WHC. Daarnaast biedt het samenwerkingsverband van de universiteit Leiden, de TU Delft en de Erasmus Universiteit Rotterdam (LDE) in het kader van het Kennis- en Innovatiepact en de Greenport Hub, in het WHC onderwijs aan op universitair niveau.
- In 2018 is met een kwartiermakersteam bestaande uit de gemeente Westland, Royal FloraHolland, de provincie Zuid-Holland en de stakeholders van het World Horti Center gewerkt aan het formuleren van bouwstenen voor het verder versterken van de kennis- en innovatiebasis in Westland, met de ambitie om hét internationaal kennis- en innovatiecentrum te worden van de duurzame glastuinbouw.

Specifieke activiteiten in 2019

Het college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma 2019 wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt nader bezien welke specifieke activiteiten doorlopen in 2019.

Verbonden partijen

Horti Campus

Het realiseren van de Greenport Horti Campus draagt bij aan het versterken van de economische activiteiten en positie van Westland. De gemeente Westland heeft een aandelenstorting gedaan van € 2 mln. en tevens een garantie voor Lentiz verstrekt van € 13 mln.

Externe ontwikkelingen & risico's

De realisatie van het expositiecentrum is financieel niet haalbaar voor de Demokwekerij, Greenport Food & Flower Xperience (GFFX) en Lentiz samen. Door gemeentelijke deelname in de vennootschap die wordt opgericht, wordt het expositiecentrum haalbaar. Na vijf jaar wordt het aandelenkapitaal tegen nominale waarde overgenomen door de Demokwekerij of één van de andere participerende partijen.

Activiteit

3. Uitvoering Bio Base Westland

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

We gaan door met Bio Base Westland, de netwerkorganisatie van bedrijven, overheden, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties om bio based business in de glastuinbouw tot ontwikkeling te brengen. In dit programma wordt gewerkt aan de commerciële toepassing van plantenstoffen en plantenextracten in onder andere de farmaceutische, cosmetica, food & feed, (agro)chemische en papier- en kartonindustrie.

Eén van de actielijnen is het realiseren van een bio based valorisatiepark in de regio Westland; een bedrijventerrein waar biobased bedrijven worden gevestigd. Daar vindt de (hoogwaardige) verwerking van plantenstoffen plaats. Voor kennisontwikkeling wordt gewerkt aan de oprichting van een Innovatie- en Demonstratiecentrum (IDC) voor de bio based economy.

Waar staan wij nu?

- Bio Base Westland en het lopende uitvoeringsprogramma zijn gedeeltelijk opgegaan in Biobased Greenport West-Holland. Onderdeel van dit programma is het

Ondernemersplatform Plantenstoffen, waarin 14 tuinbouwondernemers participeren. Daarnaast is er het Jong Ondernemersplatform waaraan 7 ondernemers meedoen. Er is sprake van een uitgebreid programma waarbij er met vele stakeholders wordt gewerkt aan een veelheid van projecten en initiatieven die moeten leiden tot nieuwe verdienmodellen, bijvoorbeeld het winnen van inhoudsstoffen uit in Nederland geteelde planten ten behoeve van onder andere cosmetica, gewasbescherming en de farmacie. Daarnaast gaat het om het benutten van reststromen voor het winnen van vezels voor bijvoorbeeld de papier- en kartonindustrie, eiwitten en suikers voor diervoeders en mineralen als meststof. Concrete projecten zijn onder andere het Anti-obesitas project Dioscorea. Tomatenloofextract als plantaardig gewasbeschermingsmiddel, Groene gewasbescherming met sierteeltgewassen en Bioraffinage van tuinbouwresten. Vezelproductie papier- en kartonindustrie is gestart.

- In het Europese project BioBoost, waarvoor een Interreg-subsidie is verkregen, wordt samengewerkt met Engelse, Belgische en Nederlandse partners. Dit project voorziet in regionale biobased strategieën voor de regio's Westland-Oostland, Roeselare en Lea Valley.
- Cross sectoraal is er samenwerking met onder andere de papier- en kartonindustrie, de voedingsmiddelenindustrie, de gewasbeschermingsmiddelenindustrie en Health (obesitas-patiëntenvereniging).
- Het is niet gelukt een biobased valorisatiepark te ontwikkelen. Echter, met het verwerkingsbedrijf van Renewi in Hoek van Holland beschikt de regio in feite al over een valorisatiepark. Onze inzet is er op gericht om samen met Renewi te komen tot beter verwaarding van de reststromen. Daarbij richten we ons op de meest waardevolle producten uit de verwaardingsketen. Wat ook (nog) niet is gelukt, is het oprichten van een Innovatie- en Demonstratiecentrum voor de biobased economy. Met de opening van het World Horti Center verwachten we op termijn ook hier stappen te gaan zetten. De banden met InHolland en andere kenniscentra zijn geborgd via Greenport West-Holland.

Specifieke activiteiten in 2019

Netwerkvorming:

- Ondersteuning Biobased Greenport West-Holland.
- Bijeenkomsten Ondernemersplatform.
- Bijeenkomsten Jong ondernemersplatform.
- Samenwerking met overige bio based initiatieven en landelijke agenda.

Kennisverspreiding & valorisatie:

- Communicatie (website, nieuwsbrief, social media).
- Presentaties.
- Awareness & activation campaign.

Business development:

- Hoogwaardige inhoudsstoffen en reststroomverwerking.
- (bijdragen in) Onderzoek en/of ontwikkelingsprojecten.
- Inzet door ondersteuning ondernemers bij onderzoek en ontwikkeling.

Externe ontwikkelingen & risico's

- Om de daadwerkelijke kansen voor business met plantenstoffen goed in kaart te brengen en te verzilveren is het nodig dat de continuïteit van de netwerkorganisatie voor ten minste een periode van vier jaar is gegarandeerd. Daarbij zal een (herhaald) beroep worden gedaan op Europese fondsen, maar is ook aanzienlijk financieel commitment van de vier Greenports in Noord- en Zuid-Holland essentieel. Alle inzet, waarvan bovengenoemde ontwikkelingen slechts voorbeelden zijn, ten spijt, ontplooiën ondernemers momenteel nog niet veel activiteiten in de bio based economy vanwege het gebrek aan rendement en de nog beperkte vraag vanuit de

markt.

- Biobased activiteiten ontwikkelen gaat vooral om nieuwe ketens ontwikkelen. In de keten zijn bedrijven uit de zaadveredeling, teelt, handel, industrie, retail en eindgebruikers betrokken. Biobased producten moeten concurreren met bestaande producten veelal geproduceerd door de chemische industrie. Het creëren van bewustwording bij eindgebruikers en producenten en het op de juiste wijze vermarkten zijn een belangrijk aandachtspunt.
- Het risico bestaat dat het Kenniscentrum Plantenstoffen wegvalt en daarmee belangrijk onderzoek naar inhoudsstoffen niet of onvoldoende wordt uitgevoerd. Het Kenniscentrum Plantenstoffen heeft inmiddels veel waardevolle informatie over de inhoudsstoffen in de diverse in de Greenports geteelde producten. Het behoud van deze kennis is essentieel.

Activiteit

4. Uitvoering project Modernisering teeltareaal in Westland

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Binnen het project Modernisering van het teeltareaal werken wij samen met het bedrijfsleven aan het wegnemen van de ruimtelijke en financiële obstakels die de modernisering van het glastuinbouwareaal in Westland in de weg staan. De gemeente faciliteert dit traject. We schakelen een gebiedsbemiddelaar in om partijen bij elkaar te brengen en afstemming te zoeken met publieke partners. Met behulp van ons ruimtelijk instrumentarium wordt bijgedragen aan het verminderen van de obstakels. Daarbij kan worden gedacht aan flexibele bestemmingsplannen, strengere handhaving van strijdigheden in het glastuinbouwgebied en het verplaatsen van woningen, maar ook nieuwe (beleids)instrumenten als onteigening kunnen nodig zijn. Daarnaast werkt de gemeente in samenwerking met partijen onverminderd aan de uitvoering van lopende projecten, zoals Poelzone en Boomawatering. Verder maken wij ons sterk om met ondersteuning van het ministerie van Economische Zaken, de provincie Zuid-Holland en Greenport Holland Overheden knelpunten in wet- en regelgeving weg te nemen.

Waar staan wij nu?

- Wij werken samen met een aantal grote marktpartijen en de provincie Zuid-Holland in Coalitie HOT. Op initiatief van de marktpartijen (met name Rabobank), wordt gekeken hoe de glastuinbouw zich in de toekomst moet ontwikkelen. Daarmee heeft de Rabobank zich gecommitteerd aan financiering op relevante projecten, die ontwikkeling in de weg staan. Het betreft ca. € 50 mln. met betrekking tot het verwerven en verkopen van glastuinbouwpercelen (t.b.v. modernisering tuinbouw) en het financieren van onder ander geothermie boringen. De uitvoering hiervan ligt bij het Ontwikkelbedrijf HOT, respectievelijk de Rabobank zelf. De samenwerking van de gemeente met Coalitie HOT focust zich op het Westland. Landelijk is Stichting HOT (de betreffende marktpartijen) met meerdere regio's aan de slag. Met het Ontwikkelbedrijf HOT is regelmatig afstemming inzake vragen uit de markt en beschikbare percelen. Met tussenkomst van het ontwikkelbedrijf wordt in 2018 naar verwachting meer dan 50 ha. gemoderniseerd.
- Het 'Handelingsperspectief Greenport Westland-Oostland' en de verdieping op Westland middels het 'Werkboek Westland moderniseren en kansen grijpen' zijn tot stand gekomen (2016-2017). De gemeente werkt op teeltareaal samen met Ontwikkelingsbedrijf HOT West-Holland.
- Subsidieregeling VORM Westland, ingezet door de gemeente en de provincie Zuid-Holland, is in werking. De regeling zet in op het versnellen van uitplaatsing van woningen. Er zijn inmiddels negen aanvragen ingediend.
- De provincie Zuid-Holland heeft, in overleg met de gemeente, opdracht verstrekt om de inzet van het instrument Wet inrichting landelijk gebied (Wilg) voor modernisering van glasbouwgebieden te onderzoeken.
- Uitwerking en beleidsvorming van met de raadswerkgroep Herstructurering bespro-

ken knelpunten en oplossingsrichtingen komen tot uiting in lokale wet- en regelgeving.

- De herstructureringsprojecten Poelzone en Boomawatering zitten in de laatste fase van realisatie en zullen op korte termijn worden afgerond.
- In de periode 2014 t/m 2017 is voor 86 hectare vernieuwing van productieareaal vergunning verleend.
- De omvang van de ruimtelijke belemmering is afgenomen, maar nog steeds substantieel. Handhaving van strijdig gebruik is noodzakelijk voor een gelijk economisch speelveld als voorwaarde voor investeringen.
- De feitelijke vernieuwing van het glastuinbouwgebied zit in een opwaartse spiraal, maar voldoet nog niet aan het wensbeeld voor de moderne glastuinbouw.

Specifieke activiteiten in 2019

- Uitvoering van de subsidieregeling VORM Westland.
- Beleidsontwikkeling naar aanleiding van de raads werkgroep en beleidsevaluatie.
- Voorbereiding van de bestemmingsplanwijziging.
- Uitvoering van de projecten: Boomawatering/Poelzone (nasleep(effecten) en aanhangige projecten) en input in de gebiedsverkenning (o.a. ten behoeve van Broekpolder).
- Uitvoering van de handhavingsstrategie.
- Concretisering van de impulsagenda Greenport 3.0/Beraad van Boskoop (landelijke ontwikkelingsrichting tuinbouw) in lokale acties.
- Mogelijke implementatie Wilg in Crisis en Herstel Wet (CHW).

Externe ontwikkelingen & risico's

- Ruimtevrage (groei overige functies) kunnen planologische zekerheid ondermijnen. Daarmee ontstaat speculatief gedrag en investeringsonzekerheid. Dit mechanisme werkt remmend op de modernisering van het glastuinbouwgebied.
- De coalitie HOT draagt er aan bij dat ondernemers hun 'SWOT-analyses' maken en daarbij een helderder beeld hebben van wat zij van financier(s) en overheden (in termen van randvoorwaarden) kunnen verwachten. Ondernemers zullen op basis van hun analyses tot keuzes en plannen komen.
- De trend tot verdere samenwerking tussen ondernemers zet door, waardoor marktposities worden verstevigd. Onvoldoende tempo in het realiseren van investeringen in infrastructuur en energie kan de herstructurering frustreren. Ook de doorzettingsmacht in handhaving is een risico. Na de primaire besluitvorming kan bezwaar, beroep en hoger beroep volgen. Dit kan tot langlopende, meerjarige trajecten leiden, wat om meer inzet vraagt.
- Aan de private kant zien wij als risico dat de lage rente in combinatie met toenemende schaarste aan uitbreidings- of nieuwbouwareaal en prijsopdrijving leidt tot verdere afname van verkoopbereidheid (verhuur is interessanter) en daarmee tot marginalisering van de investeringsmogelijkheden voor ondernemers in Westland.
- Naar verwachting in 2019 een toename van het aantal netto-hectare glastuinbouw, dat gemoderniseerd wordt.

Activiteit

5. Versterken agrologistieke functie en positie zaadveredeling en uitgangsmateriaal

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij voeren een intensieve lobby en creëren de randvoorwaarden om een goede bereikbaarheid en meer multimodaal vervoer te realiseren. Bedrijven in zaadveredeling en uitgangsmateriaal faciliteren wij zo goed mogelijk in hun verdere ontwikkeling/uitbreiding.

Waar staan wij nu?

- De positie van de zaadveredeling en uitgangsmaterialen in Westland is versterkt, onder andere door de uitbreiding van Rijk Zwaan, de centralisatie van Dümmer Orange, met een nieuw kantoor en lab, en de uitbreiding van Beekenkamp Plants

BV. Er zijn in Westland veel bedrijven die zich bezighouden met zaadveredeling en uitgangsmaterialen en de groei in dit segment is groot. Als gemeente faciliteren wij deze ontwikkelingen, zoals ook de sterk groeiende sector agrologistiek door ruimte te realiseren.

- Het is niet gelukt een gezamenlijke agenda Mainport-Greenport op te stellen. Niet alle partijen voelen de urgentie om dit te realiseren. Oorspronkelijk was het de bedoeling om tot een agenda te komen tussen Greenport Westland en het Havenbedrijf Rotterdam naar aanleiding van onder andere het initiatief Green Meets Port (een ondernemersplatform in de handel en logistiek in de mainport Rotterdam en Greenport Westland). Dit heeft echter geen vervolg gekregen. Het initiatief Green Meets Port van het bedrijfsleven is een belangrijke aanjager om er voor te zorgen dat de agrologistieke ontsluitingen en ontwikkelingen voor Westland voldoende aandacht krijgen.

Specifieke activiteiten in 2019

Het college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma 2019 wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt nader gezien welke specifieke activiteiten doorlopen in 2019.

Activiteit

6. Uitvoering energietransitie

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij bevorderen en faciliteren de omslag van het gebruik van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen. De behoefte van bedrijven aan bepaalde vormen van duurzame energie is voor ons leidend. Samen met het bedrijfsleven onderzoeken wij ook de mogelijkheid om havenwarmte in te zetten voor de Westlandse glastuinbouw. Verder wordt toegewerkt naar een warmte-infrastructuur, waarbij verschillende warmtenetwerken aan elkaar gekoppeld zijn. Ook zetten wij ons in voor uitbreiding van het OCAP-netwerk en het verbeteren van de leveringszekerheid van CO₂ in Westland. Vanuit de Westland Agenda worden aardwarmteprojecten ondersteund. Ook wordt bij het Rijk een lobby gevoerd voor de inzet van gelden.

Waar staan wij nu?

- In Westland zijn 6 geothermiedoubletten gerealiseerd met 39 aangesloten telers en 239 ha glastuinbouw.
- Energie Transitie Partners (ETP) werkt aan Warmte Systeem Westland (WSW). Het doel van WSW is een Westland dekkend warmtenet te realiseren dat zodanig is gedimensioneerd dat lokale bronnen (o.a. geothermie en biomassa) en netwerken aan elkaar kunnen worden gekoppeld en ruim genoeg zijn om aansluiting op de regionale warmtenetten (Leiding over Midden, Leiding over West en retour Leiding over Noord / Midden) mogelijk te maken.
- Er zijn 5 warmte coöperaties opgericht waarbij 152 telers met ruim 700 ha glastuinbouw zijn aangesloten.
- Met de tuinderscoöperaties en LTO Glaskracht wordt nauw samengewerkt om nieuwe warmte initiatieven en warmtenetten te ontwikkelen.
- Via warmtecoöperaties worden in Westland 5 extra geothermiedoubletten inclusief warmtenetten gerealiseerd. Daarnaast wordt een start gemaakt met de koppeling van bestaande warmtenetten en het over-dimensioneren van lokale netwerken. Door over-dimensioneren kan worden aangesloten op de regionale warmtehub aan de randen van Warmte Systeem Westland en kan restwarmte uit het Rotterdamse havencluster worden gebruikt in Westland.
- Er zijn afspraken gemaakt met projectontwikkelaars om 5.000 nieuw te bouwen woningen aan te sluiten op Warmte Systeem Westland.
- Via Coalitie HOT is een financieel arrangement opgesteld waarbij via de provincie en Rabobank financiële ondersteuning voor aardwarmte initiatieven wordt aangeboden.
- Geothermiecongres is georganiseerd.

- Lobby richting ministerie van EZ wordt gevoerd.
- Bedrijven op ABC Westland zijn voorzien van zonnepanelen.
- Energiestudies, business cases en geologische studies zijn gefinancierd.
- Aan ETP is een subsidie toegekend ter ondersteuning van de activiteiten voor het ontwikkelen van nieuwe warmte-initiatieven.

Specifieke activiteiten in 2019

- Faciliteren van ETP in de haalbaarheid en uitvoering van WSW.
- Onderzoek faciliteren naar haalbaarheid aansluiting WSW op Leiding over Midden, Leiding over West en retour Leiding over Noord / Midden.
- Via opgerichte warmtecoöperaties 2 extra geothermiedoubletten inclusief warmtenetten te realiseren.
- Start maken met de koppeling van bestaande warmtenetten en het overdimensioneren van lokale netwerken.
- Met provincie Zuid-Holland en andere stakeholders een visie ontwikkelen voor de toepassing van geothermie.
- Met Greenport West Holland werken aan een energietransitie programma.
- Lobby richting ministeries (EZK en I&M).
- Organiseren van draagvlak bij bedrijventerreinen voor energietransitie.
- Werken met stakeholders aan de Westlandse Energie Agenda.
- De strategische heroverweging inzake verbonden partijen HVC en Juva wordt in 2019 opnieuw gemaakt, op basis van de gekozen strategie voor de gemeente Westland.

Verbonden Partijen

Westland Infra/JUVA (beheerder en exploitant Westlands gas- en elektriciteitsnet) en HVC (HuisVuilverbrandingsCentrale uit Alkmaar).

Westland is aandeelhouder in beide bedrijven. Op verzoek van Westland hebben beide partijen ETP BV opgericht. ETP is opgericht om de versnelling van de energietransitie te bewerkstelligen.

Externe ontwikkelingen & risico's

- Restwarmte uit het Rotterdamse havencomplex biedt de mogelijkheid om de energievoorziening van Westland te verduurzamen. Daarbij gelden de door het college geformuleerde randvoorwaarden om imago schade en locked in situaties te voorkomen. Bij voorkeur sluit de levering van (duurzame) restwarmte uit het Rotterdamse havencomplex aan op een te realiseren Westlands warmtenet. Door de aanleg van een warmtenet nemen de mogelijkheden om warmte "af te zetten" sterk toe. Hierdoor wordt een belangrijk risico voor geothermieprojecten (afnamerisico) kleiner. Er bestaat een kans dat de levering van restwarmte en aardwarmte met elkaar conflicteert.
- De druk van Rijk op het lokale bestuur om de energietransitie doeleinden te realiseren zal toenemen. Maatschappelijke acceptatie van de energietransitie blijft een aandachtspunt. Daarbij dient het uitgangspunt te zijn dat ruim voorradige en betaalbare energie voor het Westlandse glastuinbouwcluster en de inwoners van Westland beschikbaar is.

Activiteit

7. Uitvoering Westland Agenda II

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Innovatieve projecten die Westland sterker moeten maken zijn onder de noemer Westland Agenda II bijeengebracht. Het gaat om: Modernisering van het teeltareaal, Nieuwe Verdienmodellen, Bio Base Westland, Aardwarmteboringen in de diepere aardlagen, Sociale Duurzaamheid, Vers-logistiek, een Innovatie- en Demonstratiecentrum voor gezondheid en welbevinden en een (fysieke) ruimte voor jonge innovators.

Waar staan wij nu?

Op tal van fronten is volop geïnnoveerd door de projecten van de Westland Agenda II. Bovendien is de spin-off van projecten en het hefboomeffect van de ingezette financi-

ele middelen groter dan gedacht. Conform afspraak heeft het bedrijfsleven minstens zoveel inbreng geleverd. Door de inbreng van gemeente Westland is veel extra budget binnengehaald vanuit provincie en bedrijfsleven. De Westland Agenda II wordt najaar 2018 afgerond op de onderdelen Aardwarmte, Biobase, Sociale Duurzaamheid, Vergroening van gebouwen (o.a. ook klaslokalen), Vers-logistiek (voor groente; en ook voor bloemen/potplanten), Jonge ondernemers (i.c.m. internationalisering).

Specifieke activiteiten in 2019

Het college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma 2019 wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt nader bezien welke specifieke activiteiten doorlopen in 2019.

Externe ontwikkelingen & risico's

De Westland Agenda II is een projectenportefeuille. De ontwikkelingen en risico's op de inhoud staan in de begroting beschreven bij de desbetreffende onderwerpen.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Structuurvisie Westland 2025. Perspectief 2040	2013	2025 met perspectief naar 2040
Nota Bio Base Westland	2011	
Energievisie Westland	2007	-

Activiteit

8. Duurzaamheidsfonds

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij willen de ambities op diverse beleidsvelden stimuleren en stellen in dat verband de vorming van een duurzaamheidsfonds voor, met een omvang van € 3,75 mln., waarmee de energietransitie, herstructurering en sociale duurzaamheid kunnen worden ondersteund.

Waar staan wij nu?

Wij hebben een duurzaamheidsfonds ingesteld met een totale omvang van € 3,75 mln. Hiervan is € 3,25 mln. beschikbaar gesteld voor modernisering van de glastuinbouw. Daarnaast heeft de provincie € 3,8 mln. beschikbaar gesteld. Met dit geld wordt een bijdrage geleverd om in de weg liggende woningen uit te plaatsen ten behoeve van herstructurering. Daarnaast is er in het duurzaamheidsfonds een bedrag van € 0,5 mln. voor de volgende sociale duurzaamheidsprojecten:

- Voor het verruimen van de Subsidieregeling Duurzame Energiemaatregelen Westland (SDEW) € 250.000, gelabeld aan sportverenigingen die LED verlichting op de sportvelden willen aanbrengen en hiervoor het subsidiepercentage te verhogen naar 50%. De SDEW is hierop aangepast.
- Voor Energy Challenges op de scholen € 100.000. Dit project gaat niet door vanwege te weinig deelname van scholen. Het bedrag blijft beschikbaar voor sociaal duurzaamheidsinitiatieven.
- Voor een pilot bestaande sociale huurwoningen minimaal twee labelstappen energiezuiniger maken € 150.000 ter ondersteuning.

Specifieke activiteiten in 2019

Invulling geven aan de besteding van genoemde bedragen aan de genoemde doelen.

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Thema Sterke economie **Accent Externe positionering Greenport**

Doel	Een sterkere Westlandse economie door ondersteuning van beleid en financiering vanuit de regio (Haaglanden/Metropoolregio Rotterdam-Den Haag), de provincie Zuid-Holland, het Rijk en de Europese Unie.
Activiteiten	Optimaliseren van het vestigingsklimaat voor ondernemers door: 1. Deelname aan strategische allianties 2. Investeren in public affairs 3. Internationalisering 4. Verbeteren vestigingsklimaat
Activiteit	1. Deelname aan strategische allianties
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	We gaan onze deelname aan strategische netwerken intensiveren en zo nodig uitbreiden. Binnen Greenport Westland-Oostland en Greenport Holland Overheden continueren wij onze trekkersrol.
Waar staan wij nu?	▪ Wij nemen deel aan verschillende strategische allianties om onze Greenport doelen te bereiken. We participeren in Greenport West-Holland (GPWH), Greenport Holland Overheden, InnovationQuarter, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, Economische Programmaraad Zuidvleugel (EPZ), de Coalitie Herstructurering en Ontwikkeling Tuinbouwsector (HOT) en het platform Energie Transitie Partners (ETP). ▪ De governancestructuur van Greenport West-Holland is vastgesteld. De greenport is nu een triple helix organisatie met de gedeputeerde van economische zaken van de provincie Zuid-Holland als voorzitter. Vanuit GPWH worden activiteiten uitgevoerd die gericht zijn op de modernisering van de glastuinbouw, energietransitie, water bio base en gezondheid. ▪ Het bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden hebben de Verklaring Impulsagenda Greenports 3.0 ondertekend, die de verschillende Greenportregio's een stap verder moet brengen. ▪ In het BO MIRT is afgesproken dat het Rijk en de regio samen gaan werken aan de Integrale Gebiedsuitkering Greenport 3.0 Westland. De A4-A20 corridor maakt deel uit van deze gebiedsuitwerking, die gericht is op het realiseren van netwerkkracht. ▪ Ontwikkeling greenport is in Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) verankerd (o.a. Roadmap Next Economy). ▪ Prestatieafspraken zijn gemaakt met Stichting Westland Marketing tot eind 2018 gericht op de externe positionering van World Horti Center (WHC). Een gezamenlijk marcomplan is ontwikkeld. ▪ Intensieve samenwerking met InnovationQuarter (IQ) vindt plaats op het gebied van acquisitie en innovatie (Vers+ project en Innovatiekaarten). Het katapultcentrum Vers+ is een pré-competitief platform waarin bedrijven, kennisinstellingen en onderzoekscentra kennis en ervaring bundelen. Ze richt zich op onderzoeken op het gebied van nutriënten in groente en fruit en creëert daarnaast ook vraag naar producten met verhoogde inhoudsstoffen door het organiseren van pilots met specifieke doelgroepen.
Specifieke activiteiten	▪ Het college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma 2019 wordt verwoord. In het kader van die

in 2019

nieuwe koers wordt nader gezien welke specifieke activiteiten doorlopen in 2019.

- In 2019 wordt het project Vers+ voortgezet door IQ en andere partijen. In het kader van de nieuwe koers van gemeente Westland en een evaluatie eind 2018 wordt bekeken of het project verder zal worden gesteund.

Verbonden partijen

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

Centrale doelstelling van de MRDH is het versterken van de regionale economie. De MRDH werkt met de 23 deelnemende gemeenten aan het versterken van de bereikbaarheid en het economisch vestigingsklimaat van de regio Rotterdam Den Haag; een aantrekkelijke regio voor inwoners om te werken, te wonen en te recreëren, waar (internationale) bedrijven zich vestigen en waar bezoekers zich welkom voelen.

Stichting Westland Marketing (SWM)

SWM heeft als hoofddoelstelling om de regionale 'Business to Business' en 'Business to Government' marketing van Greenport Westland te verzorgen en hiermee een bijdrage te leveren aan een sterke Greenport Westland en daarmee aan een sterke Westlandse economie.

De hoofdactiviteit van SWM is de ontwikkeling van strategische 'Business to Business' en 'Business to Government' activiteiten binnen en buiten Westland i.s.m. de gemeente, die beeldbepalend en imagoversterkend zijn voor de profilering van Westland als hét glastuinbouwcluster van de wereld en het WHC als het kennis- en innovatiecentrum voor de Nederlandse glastuinbouw sector.

De subsidie aan SWM is in 2018 door de gemeente stopgezet.

Innovation Quarter (IQ)

IQ heeft als doelstelling het ontwikkelen van Zuid-Holland tot een van de meest innovatieve regio's van Europa. Alle activiteiten richten zich op drie pijlers: innovatie, investeringen en vestigen met name op het gebied van Life Sciences & Health, Safety & Security, Cleantech en Horticulture.

Activiteit

2. Investeren in public affairs

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

De organisatie wordt versterkt op het gebied van public affairs. Daarbij wordt ingespeeld op de politieke besluitvorming bij andere overheden, met als doel ondersteuning van beleid en financiering te krijgen (bijvoorbeeld vanuit Europa).

Waar staan wij nu?

- Het programma Externe Positionering is opgesteld. Met Greenport Holland Overheden en Greenport Holland Bedrijfsleven werken we aan een gezamenlijke lobbyagenda richting de Rijksoverheid en de landelijke politiek. Op basis hiervan willen we met de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit komen tot een Nationaal Tuinbouw Akkoord, met als doel versterking van het greenportcluster. Het Westlandse lobbydocument dat we hebben opgesteld ten behoeve van de Tweede Kamerverkiezingen in 2017 is uitgangspunt geweest voor de insteek van Greenport Holland Overheden.
- Wij hebben onze contacten met de ministeries van Economische Zaken & Klimaat en Infrastructuur & Waterstaat versterkt via onder andere werkbezoeken en we werken gericht samen op bepaalde dossiers, zoals energietransitie en mobiliteit en bereikbaarheid.
- In 2016 hebben wij het Nederlandse EU-voorzitterschap op verschillende manieren gebruikt voor verdere profilering van Westland en het greenportcluster richting de Europese Unie en Den Haag. Dit is van belang, omdat de positie van de tuinbouw op de Brusselse beleidsagenda zeker nog versterking behoeft (denk aan de Europese discussie over gewasbeschermingsmiddelen en het kwekersrecht of de toe-

gang tot Europese gelden). Dit blijft doorlopend een punt van aandacht.

- In 2017 heeft in Den Haag de European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry (ERIAFF) conferentie plaatsgevonden. Op dit congres zijn de eerste stappen gezet op weg naar een ERIAFF-subnetwerk-horticulture. Dit netwerk, dat wij in samenwerking met ERIAFF gaan opzetten, is bedoeld om de samenwerking in Europa te vereenvoudigen, wat kan leiden tot nieuwe projecten en verdienmodellen.
- De samenwerking inzake de EU-strategie met de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland verloopt goed. Met deze partners is een lobbydocument opgesteld waarmee vanuit Nederland, maar ook vanuit andere EU- tuinbouw landen/betrokkenen binnen de EU het belang van tuinbouw wordt toegelicht. Het netwerk van tuinbouwregio's/clusters kan daarbij een grote steun betekenen.

Specifieke activiteiten in 2019

Het college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma 2019 wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt nader bezien welke specifieke activiteiten doorlopen in 2019.

Activiteit

3. Internationalisering

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij ondersteunen onze bedrijven vanuit een faciliterende rol bij hun internationale contacten door het openen van deuren, te lobbyen voor financiering, programma's te organiseren voor buitenlandse delegaties en presentaties te geven over de kracht van de greenport. Met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties voeren we de dialoog om in beeld te brengen wat er randvoorwaardelijk nodig is om de internationale oriëntatie te vergroten.

Tweetalig onderwijs in het basis- en voortgezet onderwijs is gewenst. Daarom is dit opgenomen in de Lokale Educatieve Agenda.

Zie ook accent Nieuwe bedrijvigheid

Waar staan wij nu?

- Leerlingen in het voortgezet onderwijs kunnen in Westland bij de Lentiz Onderwijsgroep (Dalton MAVO en het Groene Lyceum) tweetalig onderwijs volgen. Voor leerlingen die op ISW Hoogeland op het VWO beginnen is er de mogelijkheid te starten in de VWO Cambridge klas. Het Cambridge Program bereidt hen voor op een internationale studie of uitdagende baan. De opleiding Business en Management van MBO Westland is in het Engels of in het Nederlands te volgen. Deze opleiding in het Engels leidt naar een internationaal erkende BTEC-diploma.
- Ontvangst van internationale delegaties in het WHC.
- In het kader van internationale positionering is de Engelstalige website www.westlandhortibusiness.com verder doorontwikkeld met onder andere innovatiekaarten, nieuws, infographics en filmpjes.
- In 2018 is een cluster2clusterstrategie Westland-China en een plan van aanpak voor een Strategy Desk Asia voor WHC opgeleverd, waarmee zowel Westland als concrete Chinese regio's gericht kunnen investeren in samenwerking op het gebied van kennis, gezondheid en handel.
- Deelname aan tuinbouwmissies naar China en Japan.

Specifieke activiteiten in 2019

Het college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma 2019 wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt nader bezien welke specifieke activiteiten doorlopen in 2019.

Activiteit

4. Verbeteren vestigingsklimaat

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Met gebiedsmarketing moet een bijdrage geleverd worden aan het aantrekkelijker maken van het vestigingsklimaat van Westland. Daarbij is het van belang om de toekomstige focus nader te bepalen. Ook accountmanagement hoort daar bij. De verbetering van het vestigingsklimaat moet ook ten goede komen aan ondernemingen die zich al in Westland hebben gevestigd.

Waar staan wij nu?

- Met de Stichting Westland Marketing (SWM) zijn prestatieafspraken gemaakt over gebiedsmarketing en de internationale positionering van het World Horti Center. Ook is een gezamenlijk marketingcommunicatieplan ontwikkeld. De subsidierelatie met SWM eindigt na 2018.
- Accountmanagement voor 80 geselecteerde topbedrijven is gerealiseerd en accountplannen zijn opgesteld. Diverse uitbreidingen van bedrijven zijn begeleid.
- Met het oog op de acquisitie van nieuwe bedrijven is een Rode Loper Team ingericht, dat onder andere bestaat uit vertegenwoordigers van de bedrijventerreinen ABC Westland, Honderdland en FloraHolland, Westland Partners, de gemeente Westland en Innovation Quarter. Gezamenlijk hebben zij een acquisitiestrategie ontwikkeld en communicatiemiddelen zoals een internationale website voor het tuinbouwcluster Westland (www.westlandhortibusiness.com).
- In MRDH-verband wordt de uitbreiding van bedrijventerreinen op basis van de marktvraag onderzocht en onderbouwd. Hierbij ligt de focus op ABC Westland en het gebied rond WHC.
- Een inspirerend, tuinbouw gerelateerd kennis- en innovatieklimaat en de aanwezigheid van topbedrijven waar innovaties van start ups, (internationale) bedrijven en studenten kunnen worden getest, levert een grotere bijdrage aan het aantrekkelijker maken van het vestigingsklimaat van Westland dan financiële en fiscale incentives. Om die reden is dan ook ingezet op aanjaagfinanciering van bouwsteenprojecten, zoals o.a. Horti Heroes, Vers+ en innovatiekaarten voor een florerend kennis- en innovatie ecosysteem.

Specifieke activiteiten in 2019

Het college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma 2019 wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt nader bezien welke specifieke activiteiten doorlopen in 2019.

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Thema Sterke economie
Accent Nieuwe bedrijvigheid

Doel Het aantrekken van nieuwe bedrijven die de economie en werkgelegenheid versterken en het vasthouden van bestaande bedrijven.

Activiteit 1. Open armen beleid en actieve acquisitie

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? Samen met marktpartijen gaan we op basis van een open armen beleid nieuwe bedrijven naar Westland halen. Het gaat primair om greenportversterkende bedrijven die innovatief zijn op product, logistiek, marketing en bedrijfskunde/financiering. Daarnaast staat de gemeente open voor bedrijven die niet tot deze categorie behoren, maar wel veel werkgelegenheid bieden.

Waar staan wij nu?

- Een Rode Loper Team is samengesteld voor de externe positionering van Westland en leadopvolging. In dat kader zijn ook communicatiematerialen, zoals de Green Business krant ontwikkelt in samenwerking met Westland Marketing. Voor de uitvoering van het strategisch accountmanagement en acquisitie zijn een strategisch accountmanager en business development manager(parttime) aangesteld.
- Een goed CRM systeem, gekoppeld aan Outlook, is ontwikkeld.
- Met internationale start up centra/incubator is samenwerking gezocht om te komen tot een uitwisseling van start ups, kennis en talent, gekoppeld aan het World Horti Center.
- Leads en internationale contacten van beurzen en Innovation Quarter zijn actief opgevolgd in 2018. Internationale bedrijven worden actief uitgenodigd om Westlandse bedrijven(terreinen) te bezoeken en er worden maatwerk match-makings programma's voor hen georganiseerd met als doel zaken doen en/of vestiging. Het Rode Loper Team werkt hierin nauw samen met Innovation Quarter en Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA).
- Ook worden/zijn beurzen in 2018 bezocht: Fruit Logistica, Greentech en diverse cross-sectorale innovatie beurzen in Nederland (GFIA, etc.) en Frankrijk.
- Om start ups en talenten aan trekken en te faciliteren heeft het bedrijfsleven met een aanjaagfinanciering van de gemeente en een eigen bijdrage van € 1 mln. stichting Horti Heroes opgericht. Ook zijn – met vliegwielfinanciering van de gemeente – cross-over projecten gestart, zoals katapultcentrum Vers+ (nutriënten en nieuwe verdienmodellen).
- De Engelstalige website www.westlandhortibusiness.com wordt actief op content onderhouden.

Specifieke activiteiten in 2019 Het college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma 2019 wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt nader gezien welke specifieke activiteiten doorlopen in 2019.

Beleids- indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Vestigingen (van bedrijven)	156,8	LISA - Rapport werkgelegenheidsregister	
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2008	144,1	102,4
	2009	146,2	107,7
	2010	146,8	112,4
	2011	142,5	116,7
	2012	140,1	119,5
	2013	142,5	123,0
	2014	147,6	126,3
	2015	152,8	130,7
	2016	157,8	136,4
	2017	156,8	139,7

Externe ontwikkelingen & risico's

Risico's zijn het vertrek van grote, strategisch belangrijke bedrijven uit Westland en het uitblijven van nieuwe bedrijven die zich willen vestigen in Westland.

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Thema Sterke economie
Accent Gezonde detailhandel en horeca

Doel Toename aantrekkelijkheid van de centra.

Activiteit Opstellen investeringsagenda MKB

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? Samen met onder andere MKB Westland wordt een investeringsagenda opgesteld. Het bedrijfsleven is hierbij nadrukkelijk aan zet. De investeringsagenda zal projecten en activiteiten bevatten die de aantrekkelijkheid van de winkelgebieden vergroten. Daarbij kunnen bijvoorbeeld bereikbaarheid, parkeren en cameratoezicht aan de orde komen.

Waar staan wij nu?

- Wij hebben een MKB-investeringsfonds ingesteld van waaruit wordt bijgedragen aan projecten die de retailstructuur versterken en de aantrekkelijkheid van de winkelgebieden vergroten. 80% van de aanvragen is gehonoreerd. Er zijn bijdragen toegekend aan de herinrichting van het Marktplaatsplein in 's-Gravenzande, het Wilhelminaplein in Naaldwijk en het plein aan de Voorstraat in Poeldijk, de Westlandpas, het WOS-programma De Pitch, de Visie Retailstructuur Westland, Stichting Bezoek Westland, Kredietunie MKB (financieringsmogelijkheden), de feestelijke opening van het winkelcentrum in 's-Gravenzande, het Retail Event Westland en het aanstellen van een centrummanager. Het investeringsfonds is nu vrijwel uitgeput. Bij het MKB bestaat een sterke behoefte om het MKB-investeringsfonds te continueren.
- Pleinen zijn zeer bepalend voor de aantrekkelijkheid van de dorpscentra. In Naaldwijk is daarom het Wilhelminaplein opnieuw ingericht. Via een participatietraject met bewoners, ondernemers en marktlieden is bepaald hoe het plein er uit moest zien. Inmiddels wordt ook het Havenplein onder handen genomen. Voor de herinrichting van het Marktplaatsplein in 's-Gravenzande en de Voorstraat in Poeldijk is eveneens een participatietraject doorlopen. De voorbereidende werkzaamheden in Poeldijk zijn nagenoeg afgerond. Het nieuwe Marktplaatsplein in 's-Gravenzande is in het tweede kwartaal van 2018 afgerond.
- De bedrijveninvesteringszones dragen ook bij aan de kwaliteit van de centra. Na geslaagde draagvlakmetingen worden de bedrijveninvesteringszones in de winkelgebieden in Wateringen, Monster, Naaldwijk, Honselersdijk en 's-Gravenzande voortgezet. De winkeliers zorgen gezamenlijk voor het veilig en aantrekkelijk maken en houden van hun winkelgebied.

Specifieke activiteiten in 2019 Het college kiest voor een nieuwe economische koers die in het WestlandProgramma en het uitvoeringsprogramma 2019 wordt verwoord. In het kader van die nieuwe koers wordt nader bezien welke specifieke activiteiten doorlopen in 2019. Duidelijk is dat een vervolg wordt gegeven aan het bestaande MKB investeringsfonds. Middels gebiedsgericht beleid wordt er een bijdrage geleverd aan de vitalisering van de winkelgebieden. Tevens geeft de gemeente in samenwerking met de provincie Zuid-Holland en MKB Westland invulling aan de aanpak van leegstand binnen de winkelgebieden.

Externe ontwikkelingen & risico's Met betrekking tot de invulling van een vervolg op het MKB-investeringsfonds is cofinanciering door het bedrijfsleven een nadrukkelijke voorwaarde.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Detailhandels-structuurvisie	2009	2015
Structuurvisie Westland 2025. Perspectief 2040.	2013	2025 met perspectief 2040

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Thema Aantrekkelijk Westland Accent Levendige dorpscentra

Doel	Grotere aantrekkelijkheid en vitaliteit van de dorpscentra.
Activiteiten	1. Uitvoering centrumplannen 2. Herontwikkeling gemeentehuislocaties
Activiteit	1. Uitvoering centrumplannen
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	Wij gaan door met de uitvoering van de plannen voor 's-Gravenzande, Kwintsheul, Monster, Poeldijk en De Lier. Na concrete uitwerking van de plannen voor het centrum van Honselersdijk kan ook hier gefaseerd worden gestart met de uitvoering.
Waar staan wij nu?	▪ 's-Gravenzande: winkelcentrum is in gebruik genomen. Het grootste deel van de woningen van project 'Hart van s-Gravenzande' is opgeleverd. Sociale huurappartementen 'Villa Alba' zijn opgeleverd. Het marktplaatsplein is heringericht. ▪ Kwintsheul: supermarkt is in gebruik genomen. Buitenruimte is gereed. ▪ Monster: hergebruik oude gemeentehuis Monster wordt onderzocht. ▪ De Lier: de nieuwe woningen op de gemeentehuislocatie zijn gerealiseerd en opgeleverd. ▪ Poeldijk: een groot deel van de woningen in Poeldijk centrum zijn opgeleverd. De Leuningjes is deels weer in gebruik genomen. ▪ Honselersdijk: het centrumplan is aangepast. ▪ Naaldwijk: Herinrichting van het Havenplein en Wilhelminaplein is gereed.
Specifieke activiteiten in 2019	▪ 's-Gravenzande: het parkeerterrein aan de Sand Ambachtstraat wordt verder opgepakt. Er wordt gestart met de bouw van appartementen op de oude 'Multimate locatie' aan de Sand Ambachtstraat. ▪ Honselersdijk: het centrumplan wordt verder uitgewerkt. Het streven is erop gericht het centrumplan in 2020 geheel te hebben uitgevoerd. ▪ Poeldijk: de woningen in de diverse vervolgfasen in het dorpscentrum worden opgeleverd. ▪ Naaldwijk: start met de tijdelijke herinrichting van de oude gemeentehuislocatie. ▪ Wateringen: een integrale visie op Wateringen is nodig. Besluitvorming hierover zal nog in 2018 plaatsvinden.
Externe ontwikkelingen & risico's	De Lier: de extra kosten van asbestsanering tijdens de sloop kunnen gevolgen hebben voor het resultaat van de grondexploitatie. Monster: voor de sloop van het gemeentehuis Monster moet er ook een flora- en faunaonderzoek en een asbestonderzoek worden gedaan. De resultaten hiervan kunnen invloed hebben op de planning als er bijv. beschermde diersoorten worden aangetroffen.
Activiteit	2. Herontwikkeling gemeentehuislocaties
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	We gaan met geïnteresseerde marktpartijen in gesprek om te komen tot een goede invulling van de gemeentehuislocaties in 's-Gravenzande, Naaldwijk en Wateringen. Voor Naaldwijk wordt een gebiedsvisie opgesteld, waarbij verschillende ruimtelijke ontwikkelingen in samenhang worden bekeken.

**Waar staan
wij nu?**

- 's-Gravenzande: het voormalige gemeentehuis in 's-Gravenzande is verkocht.
- Wieringen: het voormalig gemeentehuis in Wieringen is verkocht.

**Specifieke
activiteiten
in 2019**

- 's-Gravenzande: de plannen worden verder uitgewerkt. Realisatie vanaf 2019.
- Naaldwijk: de voormalige gemeentehuislocatie wordt tijdelijk ingericht.
- Wieringen: de herontwikkeling van het gebouw in 2018/2019.
- Monster: duidelijkheid omtrent de ontwikkeling voor de gemeentehuislocatie.

**Gerelateerde
links**

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Nota grondbeleid	2013	
Meerjarenperspectief gebiedsontwikkeling	2016	t/m 2019

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Thema Aantrekkelijk Westland **Accent Wonen naar behoefte**

Doel Voldoende betaalbare woningen voor iedere doelgroep.

Activiteit Opstellen Westlands woonprogramma

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? Samen met corporaties en marktpartijen is een Westlands woonprogramma opgesteld waarin beleid en uitvoering op elkaar zijn afgestemd. Niet alleen (grond)prijzen, woningtypen en aantallen hebben daarin een plek, maar bijvoorbeeld ook de kwaliteit van de woning, doelgroepen, woonmilieus en het voorzieningenniveau. Onderdeel van het woonprogramma is een afwegingskader voor nieuwe woningprojecten. Op basis van het woonprogramma worden afspraken gemaakt met de woningcorporaties en ontwikkelende partijen.

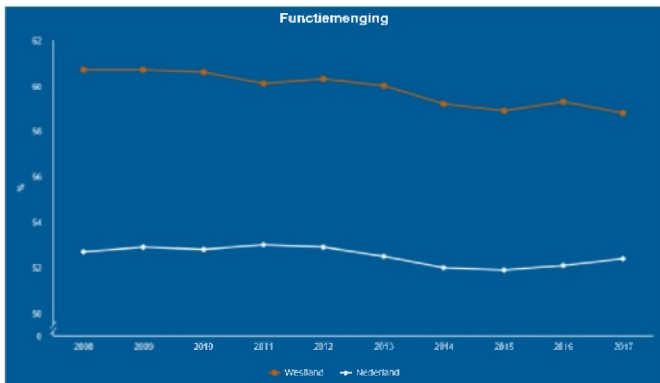
Waar staan wij nu?

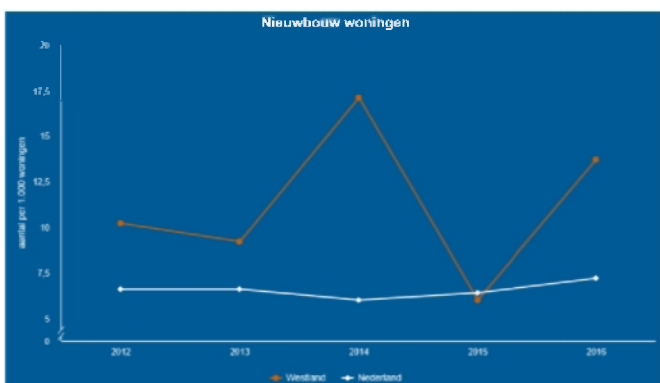
- Westlandse Woonstrategie (Woonvisie + uitvoeringsprogramma) is in januari 2016 vastgesteld door de raad en wordt toegepast als kader voor het woonbeleid.
- Een woningbouwprogrammering, die op alle vlakken voldoet aan de Westlandse woningbehoefte, is nog niet bereikt. Er zijn relatief weinig 'zachte' plannen meer om het betaalbaar/sociaal segment in de programmering op te nemen.
- Erfpacht is toegepast (o.a. project Chrysantenstraat).
- De grondprijzen voor sociale woningbouw in nieuwbouwprojecten zijn in 2017 herijkt en verlaagd.
- 1000e starterslening is verstrekt.
- Campagne en portal "Westlandwoontwijzer.nl" zijn in 2017 geïntroduceerd.
- Blijverslening is februari 2017 ingevoerd. De 1e Blijverslening is 2e kwartaal 2018 verstrekt.
- Het project Tiny houses in Naaldwijk is in uitvoering.
- Met de corporaties zijn prestatieafspraken gemaakt, waarmee de uitvoering van de Woonvisie verder is geconcretiseerd. Deze afspraken worden, indien nodig, jaarlijks herijkt.
- De locatie "Tuinen van der Lely", waar sociale huurwoningen worden gepland, wordt geïntegreerd in de gebiedsontwikkeling Wateringen-Noord.
- Wij zijn actief op zoek naar locaties om kleinschalige huisvesting te realiseren (semipermanente bouw).
- In 2017 is het (regionale) convenant "Gaten dichten" door partijen (gemeente en corporaties) ondertekend. Dit convenant geeft oplossingsrichtingen voor het "Vestia-vraagstuk". Het Vestia-beleid om woningen af te stoten betekent namelijk een afname van de sociale huurvoorraad in de kernen Maasdijk, Honselersdijk en Naaldwijk, terwijl de Woonvisie inzet op groei van de sociale huurvoorraad.

Specifieke activiteiten in 2019

- Verdere vertaling van het woningbouwprogramma naar voldoende betaalbare woningen (sociale huur tot € 710); sociale koop (tot € 190.000); bereikbare koop (€ 190.000 - € 221.000) en vrije sector huur (tot € 850).
- Uitvoering en monitoring van de prestatieafspraken (o.a. kwantiteit en kwaliteit sociale huurwoningen).
- Het behouden van de sociale woningvoorraad van Vestia door verdere uitwerking van de verkenning voor overname van die voorraad door andere corporaties.
- Invloed uitoefenen voor het vergroten van kansen voor o.a. Westlandse starters, o.a. bij het opstellen van een nieuwe afgestemde Huisvestingsverordening.

Beleids- indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron																																	
Funciemenging	58,8	LISA																																	
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.																																			
 Funciemenging <table><tr><th>Jaar</th><th>Westland</th><th>Nederland</th></tr><tr><td>2008</td><td>60,7</td><td>52,7</td></tr><tr><td>2009</td><td>60,7</td><td>52,9</td></tr><tr><td>2010</td><td>60,6</td><td>52,8</td></tr><tr><td>2011</td><td>60,1</td><td>53,0</td></tr><tr><td>2012</td><td>60,3</td><td>52,9</td></tr><tr><td>2013</td><td>60,0</td><td>52,5</td></tr><tr><td>2014</td><td>59,2</td><td>52,0</td></tr><tr><td>2015</td><td>58,9</td><td>51,9</td></tr><tr><td>2016</td><td>59,3</td><td>52,1</td></tr><tr><td>2017</td><td>58,8</td><td>52,4</td></tr></table>			Jaar	Westland	Nederland	2008	60,7	52,7	2009	60,7	52,9	2010	60,6	52,8	2011	60,1	53,0	2012	60,3	52,9	2013	60,0	52,5	2014	59,2	52,0	2015	58,9	51,9	2016	59,3	52,1	2017	58,8	52,4
Jaar	Westland	Nederland																																	
2008	60,7	52,7																																	
2009	60,7	52,9																																	
2010	60,6	52,8																																	
2011	60,1	53,0																																	
2012	60,3	52,9																																	
2013	60,0	52,5																																	
2014	59,2	52,0																																	
2015	58,9	51,9																																	
2016	59,3	52,1																																	
2017	58,8	52,4																																	

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Nieuw gebouwde woningen	13,7	ABF - Systeem Woningvoorraad	
Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2012	10,2	6,6
	2013	9,2	6,6
	2014	17,1	6,0
	2015	6,0	6,4
	2016	13,7	7,2

Facultatieve indicatoren

Effectindicator	0-meting	Actueel cijfer	Streefwaarde				Bron
			2019	2020	2021	2022	
Verhouding starters / totaal toegewezen huurwoningen	36% (2010)	46,6% starters (2017)	47%	47%	47%	47%	Jaarlijks aanbodrapportage Woningcorporaties
Aantal verstrekte starters-leningen voor koopwoningen	30 (2008)	112 (2017)	100	100	100	100	Continu Registratie Westland

Verbonden partijen

Ontwikkelbedrijf De Westlandse Zoom BV (OBWZ)

OBWZ draagt bij aan het realiseren van de woningbouwopgave van Westland.

Op grond van een risicoanalyse is voor deze deelneming een voorziening getroffen van € 38,9 mln., waarvan € 11,7 mln. door middel van afwaardering van het aandelenkapitaal. Daarnaast is er een risicoreservering berekend van € 6,2 mln.

Ontwikkelingsmaatschappij "Het Nieuwe Westland BV" (ONW)

ONW draagt bij aan het realiseren van de woningbouwopgave van Westland.

Op grond van een risicoanalyse is voor deze deelneming een voorziening getroffen van € 10,9 mln., waarvan € 7,6 mln. door middel van afwaardering van het aandelenkapitaal. Daarnaast is er een risicoreservering berekend van € 1,1 mln.

VOF Juliahof

VOF Juliahof draagt bij aan het realiseren van de woningbouwopgave van Westland.

Op grond van een risicoanalyse is voor deze deelneming een voorziening getroffen van € 0,8 mln. Daarnaast is er een risicoreservering berekend van € 0,45 mln.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Structuurvisie Westland 2025. Perspectief 2040	2013	2025 met perspectief naar 2040
Woonstrategie	2016	

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Thema Aantrekkelijk Westland Accent Droge voeten en schoon water

Doel	Een waterproof Westland, zonder wateroverlast, met veilige boezemkades, schoon en helder water en efficiënte afvalwaterafvoeren. Dit tegen zo laag mogelijke kosten en met behoud van zo veel mogelijk glastuinbouwgrond.
Activiteiten	1. Voorkomen wateroverlast 2. Verwerken hemelwater 3. Verbeteren waterkwaliteit
Activiteit	1. Voorkomen wateroverlast
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	De gemeente en het Hoogheemraadschap van Delfland nemen maatregelen in de Oranjepolder, Boomawatering, Kralingerpolder, Oude Lierpolder, Waalblok, Poelzone, Poelpolder en Monster. Voor de Kralingerpolder, Dorppolder, Oude Campspolder, Nieuwland-Noordland en Oude en Nieuwe Wateringveldsepolder worden watersysteemanalyses uitgevoerd, waarna indien nodig maatregelen volgen.
Waar staan wij nu?	▪ De afgelopen jaren zijn in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland op verschillende plekken maatregelen genomen om de kans op wateroverlast te verkleinen. ▪ In de Oranjepolder is de riolering in de Willem III straat aangepast en zijn 'rainlevelers' (gietwaterbassins) ingezet. ▪ In de Boomawatering zijn natuurvriendelijke oevers aangelegd en zijn watergangen in combinatie met wegen verlegd en water robuust gemaakt. ▪ In de Kralingerpolder zijn extra waterberging en verbeteringen van de bestaande infrastructuur van de watergangen gerealiseerd. ▪ De aanleg van een bergbezinkbassin in de Van Rijnstraat (Oude Lierpolder) in De Lier is in volle gang. ▪ Voor het Waalblok is een nieuwe gebiedsovereenkomst opgesteld met een nieuw peilbesluit. ▪ Bij de reconstructie van de Poelzone Noord zijn natuurvriendelijke oevers aangelegd en is het oppervlakte water uitgebreid. ▪ Een nieuwe duiker tussen het water van de Kleine Geest en de Vlotwatering in Monster zorgt voor een betere afvoer van overtollig water. ▪ De geplande watersysteemanalyses zijn uitgevoerd en maatregelen zijn of worden verwerkt in de diverse uitvoeringsplannen van het Waterplan Westland en het uitvoeringsprogramma Openbare Ruimte. Het is niet altijd mogelijk om alle knelpunten die uit de watersysteemanalyses komen aan te pakken, omdat oplossingen vaak gekoppeld zijn aan herstructureringen. Als deze uitblijven, kunnen ook de maatregelen niet worden uitgevoerd. De Kralingerpolder is daar een voorbeeld van. ▪ Samen met het Hoogheemraadschap van Delfland hebben wij een verkenning uitgevoerd naar calamiteitenbergingen voor de boezem van in totaal minimaal 50.000 m3. Wij hebben in beeld waar deze gerealiseerd zouden kunnen worden en zijn gestart met de verdere uitwerking. Besluitvorming hierover vindt plaats in de nieuwe bestuursperiode.

Activiteit

2. Verwerken hemelwater

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

De inzet is om regenwater meer vast te houden op de plek waar het valt. Daarbij gaat het om slimme oplossingen in de ruimtelijke inrichting. De hemelwatervisie is opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het 'Waterplan Westland'. Met deze visie en het programma 'Hemelwater vasthouden in Westland' is aangegeven hoe Westland omgaat met de hemelwaterzorgplicht. Zo voldoen we aan de verplichtingen van de waterwet.

Waar staan wij nu?

- Binnen het project Waterbewustzijn Westland wordt aangesloten bij Steenbreek. Steenbreek is een stichting die het klimaatbewustzijn wil vergroten en inwoners stimuleert de eigen tuin te vergroenen. Vanuit Steenbreek wordt gewerkt aan een campagne water- en klimaatbewustzijn onder de inwoners van Westland.
- Richtlijnen voor het verwerken van hemelwater zijn in concept gereed. In deze richtlijnen wordt gesteld dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn en zelf actie moeten ondernemen. Na het vergroten van het waterbewustzijn volgt de fase van het willen en doen, waarbij particulieren ook daadwerkelijk maatregelen gaan implementeren. Deze fase is weerbaar en niet af te dwingen met voorschriften zonder inbedding in communicatie.
- Met de verkregen Interreg-subsidie (subsidieaanvraag SPONGE 2020) kunnen wij kleinschalige vasthoudmaatregelen ondersteunen. Het Interreg-project is gericht op het verbeteren van het aanpassingsvermogen en het vergroten van de sponswerking van steden en bebouwde gebieden, in samenwerking met de verschillende stakeholders. Het rainlevelers project en vasthoudmaatregelen op de Greenport Horti Campus zijn de eerste projecten die hieraan meedoen. Het vergroten van het waterbewustzijn is impliciet onderdeel van het project.
- De hemelwaterstrategie is opgenomen in het beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater waterhuishouding van de gemeente, dat in 2018 is aangeboden aan de gemeenteraad. Na vaststelling zal de hemelwatermatrix worden verwerkt in het programma van standaarden voor de inrichting van de openbare ruimte zoals dat binnen Westland gehanteerd wordt.

Externe ontwikkelingen & risico's

Uit nieuwe neerslagreeksen blijkt dat de omvang van extreme buien gemiddeld tien procent hoger ligt dan in eerdere statistieken. De kans op extreme neerslag is met ongeveer een factor 2 toegenomen. Uit de nieuwe neerslagreeksen blijkt wederom dat de Randstad, de Veluwe en het zuidelijkste puntje van Limburg in Nederland het meest getroffen worden door extreme neerslag. Dit kan er toe leiden dat er een extra opgave in het verschiep ligt voor vasthoudmaatregelen in het Westlandse riolering- en watersysteem.

Activiteit

3. Verbeteren waterkwaliteit

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Samen met het hoogheemraadschap zoeken we naar haalbare en betaalbare maatregelen om in 2027 aan de normen van de Europese Kaderrichtlijn water (KRW) te kunnen voldoen. Met LTO, Delfland en andere glastuinbouwgemeenten wordt gewerkt aan een regionaal uitvoeringsprogramma dat moet leiden tot een (nagenoeg) nullozing van mineralen en gewasbeschermingsmiddelen naar water in 2027.

Het huidige beleid voor het verbeteren van de chemische waterkwaliteit wordt voortgezet. Westland voldoet inmiddels aan de basisinspanning voor beperking van emissies uit de riolering. Door middel van monitoring, toezicht en handhaving op de aansluitverordening wil de gemeente Westland zorgen voor goed functionerende riolering in het buitengebied, zodat de waterkwaliteit daadwerkelijk verbetert.

Daarnaast zullen wij voor het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit in samenwerking met verschillende partijen natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen programmeren en uitvoeren.

Waar staan wij nu?

- Het regionaal uitvoeringsprogramma 'Westland/Oostland, samen op weg naar de emissieloze kas in 2027' is gereed. Dit uitvoeringsprogramma (met actieplan) wordt periodiek geactualiseerd en loopt door.
- In 2017 hebben 16 clusters met in totaal 445 bedrijven in Westland uitstel van de individuele zuiveringsplicht aangevraagd. In samenspraak met het Hoogheemraadschap van Delfland en de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) zijn de businesscases van de voorgestelde gezamenlijke zuiveringsinstallatie van de clusters beoordeeld en is met de betrokkenen gesproken over eventueel maatwerk.
- In de tussentijd wordt de handhaving op het gebruik van de riolering onverminderd voortgezet met de projecten 'Handhaving op de aansluitverordening riolering' en 'Onrechtmatig gebruik'. Het Hoogheemraadschap van Delfland voert het project 'Gebiedsgericht meten en handhaven' uit. De ODH verzorgt het toezicht op de naleving van de milieuverordening.
- De vereiste natte ecologische zones en/of overige onderdelen van de Kaderrichtlijn Water(KRW)-opgave worden door Delfland en de dertien inliggende gemeenten gezamenlijk geprogrammeerd voor de KRW-periode 2016-2021. In de gemeente Westland zijn 26 kansen geïnventariseerd voor natte ecologische zones. De programmering van maatregelen ligt op schema. Hiermee is de basis gelegd voor een robuust ecologisch netwerk. De Poelzone noord en de Kreken, vispaaiplaats Buys Ballotstraat en De Groene Schakel zijn inmiddels gerealiseerd. In De Lier worden maatregelen genomen in combinatie met de ontwikkeling van woonwijk Liermolensloot en de Oostelijke Randweg.
- We hebben als gemeente voornamelijk ingezet op het inregelen en handhaven op de aansluitverordening van het rioleringssysteem. Het systeem functioneert inmiddels voldoende.

Externe ontwikkelingen & risico's

- In 2017 wordt de scope van de KRW verbreed en verdiept. Bij de KRW-problematiek heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu het over de delta-aanpak waterkwaliteit en zoet water. Er doen zich mogelijk ontwikkelingen voor die extra aandacht vragen ten aanzien van het grondwater. Daarom gaan wij in beeld brengen wat nodig is om een visie op de ondergrond vast te stellen.
- Normoverschrijdingen bij gewasbescherming komen zowel in het oppervlaktewater als in het grondwater voor en vormen daarmee een probleem voor het bereiken van de gewenste waterkwaliteit. Er zijn duidelijke parallellen met het thema nutriënten. In regionaal verband wordt verkend op welke manier de problematiek van de gewasbescherming binnen het deelstroomgebied kan worden opgepakt (geïnspireerd door de nutriëntenaanpak Rijn-West). Doelstelling van deze verkenning is zicht te krijgen op de problematiek binnen Rijn-West, op het effect van de huidige aanpak via het generieke beleid en de instrumenten die de regio heeft. Om KRW-doelen te halen moet er meer gebeuren dan tot nu toe, in het bijzonder voor diffuse bronnen. In de regio en landelijk wordt toegewerkt naar een 'Bestuursakkoord Water plus' met een nieuw werkprogramma en een nieuw stroomgebiedbeheerplan.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Waterplan Westland Wateragenda 2015-2018	2015	2018

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Thema Aantrekkelijk Westland **Accent Kwaliteit in toerisme en recreatie**

Doel	Versterking van de kwaliteit en het imago van toerisme en recreatie in Westland.
Activiteiten	1. Bieden platform voor toerisme en recreatie 2. Onderzoek naar Westlandpas
Activiteit	1. Bieden platform voor toerisme en recreatie
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	Om recreatieve activiteiten met elkaar te verbinden bieden we een platform voor ondernemers in de toerisme- en recreatiesector. Op deze wijze faciliteren we dat ondernemers elkaar versterken. Gedacht kan worden aan de speerpunten arrangementen en promotie. Wij streven ernaar dat ook VVV Westland participeert in het platform.
Waar staan wij nu?	▪ Platform voor toerisme en recreatie ('Bezoek Westland') is opgericht. ▪ Website is gelanceerd (2016). ▪ Toeristische plattegrond en themafolders zijn ontwikkeld. ▪ Arrangementen worden op de website aangeboden. ▪ Bewegwijzering toeristische attracties zijn geplaatst. ▪ De stichting Bezoek Westland heeft al ruim 100 partners. ▪ Momenteel worden er fietsroutes ontwikkeld i.s.m. regiopartners.
Specifieke activiteiten in 2019	Uitbreiden van arrangementen, inzet van gerichte marketing- en pr-instrumenten samenwerking met andere marketingpartijen en regiopartners. Daarnaast wordt er elk jaar een activiteitenplan opgesteld waarin een keuze wordt gemaakt voor diverse projecten afhankelijk van de ambities voor Westland.
Externe ontwikkelingen & risico's	Stichting Bezoek Westland heeft momenteel ruim 100 partners en alle partners betalen een partner fee. De stichting wordt verder gefinancierd door subsidies en sponsors. Het is duidelijk dat ook de komende jaren nog professionele ondersteuning nodig is. De stichting is nog niet voldoende ontwikkeld dat de partners de huidige taken van de ingehuurd marketing coördinator kunnen overnemen. Om de betaalde ondersteuning van het platform te garanderen en om Westlandse producten te promoten en te ontwikkelen is het nodig om de activiteiten voorlopig financieel te blijven ondersteunen.
Activiteit	2. Onderzoek naar Westlandpas
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	In samenwerking met het bedrijfsleven gaan wij de mogelijkheden voor een 'Westlandpas' onderzoeken. Met deze pas kunnen inwoners van Westland gratis of met korting gebruik maken van recreatieve, culturele en sportvoorzieningen.
Waar staan wij nu?	De Stichting Westlandpas heeft vanuit het MKB-investeringsfonds een bedrag van € 25.000 ontvangen om de Westlandpas te ontwikkelen. De Westlandpas is inmiddels gelanceerd. De pas wordt ook gebruikt door de Stichting Leergeld Westland, ten behoeve van het financiële en administratieve proces bij de uitvoering van het Kindpakket. Het advies is afgerond.

**Gerelateerde
links**

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Beleidsvisie "Beleef Westland"	2012	2030
Uitvoeringsagenda toerisme 2013 -2015	2013	2015
Minimabeleid 2015: addendum op Nota minimabeleid 2013 e.v.	2014	onbepaald

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Thema Accent

Aantrekkelijk Westland Duurzame leefomgeving

Doel Verduurzaming van de leefomgeving in Westland.

Activiteit

Duurzame woningbouw

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? We maken met de verschillende betrokken partijen afspraken over de manier waarop er in Westland duurzamer gebouwd kan worden.

Waar staan wij nu?

- Het concept 'Westland woont duurzaam' is ontwikkeld en in gang gezet. Dit is een pakket van acties gericht op verduurzaming van bestaande woningen en gedragsverandering. Er is een communicatietraject gestart om gedragsverandering te bewerkstelligen bij alle inwoners. Verder zijn er wijkaanpakken in diverse kernen uitgevoerd en is een trainingstraject met ondernemers georganiseerd. Uit dit traject is een groep ondernemers voortgekomen die onder de naam 'Westland woont duurzaam collectief' (WWDC) gezamenlijk actief aanbiedingen gaan doen aan bewoners.
- De conversie (bewoners die daadwerkelijk het gedrag veranderen of energiebesparende maatregelen nemen) blijft nog achter bij onze wens, waardoor de doelstelling van 1% jaarlijkse verbetering van de woningvoorraad nog niet wordt gehaald. Veel mensen hebben tijd nodig om een beslissing te nemen om te investeren. Wij blijven de boodschap en acties, eventueel bijgesteld na evaluatie, daarom herhalen. In het najaar van 2018 vindt een evaluatie van Westland woont duurzaam plaats. Als gevolg van deze evaluatie wordt Westland woont duurzaam mogelijk bijgestuurd.
- Los van Westland woont duurzaam zijn afspraken gemaakt met diverse partijen over duurzaamheid in nieuwbouwprojecten. Onze inzet is gericht op het realiseren van gasloze wijken. Wij zijn medeondertekenaar van de Green Deal aardgasvrije wijken en zijn bezig met een pilot om het Westerhondk gasloos te maken.

Specifieke activiteiten in 2019

- Voortzetting van de bewonerscampagne waarbij de inzichten van de evaluatie (najaar 2018) worden meegenomen.
- Verdere uitwerking van aanpak huurwoningen in overleg met corporaties.
- Centrale bijeenkomst/tafel voor VvE's.
- Verdere uitrol bewustwordingscampagne gericht op alle inwoners.

Facultatieve Indicatoren

Effect-indicator	0-meting	Actueel cijfer	Streefwaarde				Bron
			2019	2020	2021	2022	
Gasverbruik woningvoorraad in Tj	1.827 (temperatuur gecorrigeerd) (2012)	1.666 (2016, temperatuur gecorrigeerd)	1.617	1.600	1.584	1.569	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

Externe ontwikkelingen & risico's De onzekerheid ten aanzien van de ontwikkeling van energieprijzen en de onzekerheid over wanneer hun woning 'van het gas af gaat', maken het nemen van een beslissing op maatregelen nemen moeilijker voor onze bewoners.

**Gerelateerde
links**

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Duurzaamheidsagenda	2013	2020

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Continuïteit van de bedrijfsuitoefening (going concern) en overige intensiveringen niet toe te delen aan accenten

Doel

Het doelmatig en rendabel beheren van het gemeentelijk vastgoed.

Activiteiten

1. Bieden platform voor toerisme en recreatie
2. Onderzoek naar Westlandpas
3. Vergroten van transparantie van kosten/opbrengsten binnen de maatschappelijke vastgoedportefeuille

Activiteit

1. Efficiënter portefeuillebeheer, maximalisatie van de verkoopopbrengst

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

We stoten overtollig vastgoed uit de vervreemdingsportefeuille af. Daarvoor kiezen we een verkoopstrategie die zorgt voor maximalisatie van de verkoopopbrengst.

Waar staan wij nu?

- De totale verkooptaakstelling over de periode 2011 t/m 2015 bedraagt € 4,8 mln. Deze is in 2017 gerealiseerd.
- Het afstoten van overtollig vastgoed is een doorlopende activiteit die over meerdere jaren plaatsvindt en ook steeds de aandacht van het college heeft.

Externe ontwikkelingen & risico's

Sommige verkooptrajecten verlopen langzamer dan verwacht vanwege voorbereidende onderzoeken en bestemmingsplanwijzigingen. Verder zijn we afhankelijk van de bereidwilligheid/interesse van kopers.

Activiteit

2. Verkleinen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

We voeren maatregelen door voor meer multifunctionele inzet van bestaande accommodaties. Dit moet leiden tot een krimp in de maatschappelijke portefeuille.

Externe ontwikkelingen & risico's

Tot aan het feitelijk gereedkomen van aangepaste accommodaties in Wateringen en Poeldijk (i.c. mogelijkheid van multifunctioneler gebruik van deze accommodaties), kunnen overbruggingskosten ontstaan voor de gebruikers die tijdelijk elders moeten worden gehuisvest.

Activiteit

3. Vergroten van transparantie van kosten/opbrengsten binnen de maatschappelijke vastgoedportefeuille

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Een helder overzicht van inkomsten en uitgaven in de maatschappelijke portefeuille maakt inzichtelijk welke indirecte subsidiëring in dit deel van de vastgoedportefeuille plaatsvindt. Transparantie is inzet voor kostendekkende c.q. marktconforme tarieven in dit deel van de portefeuille.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Uitgangspuntennota	2009	
Vastgoedbeleid		

Programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling

Wat mag het kosten? Programmatotaal

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Lasten							
A05	Bereikbaarheid en mobiliteit	352	279	202	202	202	202
A10	Economische stimulering	3.508	5.330	5.395	3.027	2.767	2.750
A15	Ruimtelijk beleid	2.784	3.547	2.866	2.681	2.665	2.665
A20	Milieu	653	1.237	891	636	636	636
A25	Wonen	752	1.595	1.892	1.773	1.769	869
A30	Bouwgrondexploitatie	18.018	62.625	52.248	29.566	24.816	26.237
A35	Vastgoedexploitatie	8.476	12.559	6.109	5.887	5.734	5.776
Totaal lasten		34.543	87.172	69.603	43.772	38.589	39.135
Baten							
A05	Bereikbaarheid en mobiliteit	3	0	0	0	0	0
A10	Economische stimulering	780	466	466	466	466	466
A15	Ruimtelijk beleid	460	305	124	36	36	36
A20	Milieu	56	6	6	6	6	6
A25	Wonen	384	798	830	869	874	874
A30	Bouwgrondexploitatie	22.108	59.890	54.018	27.497	25.548	25.184
A35	Vastgoedexploitatie	5.737	6.138	2.615	2.615	2.594	2.594
Totaal baten		29.528	67.603	58.059	31.489	29.524	29.160
Saldo van baten en lasten		- 5.015	- 19.569	- 11.544	- 12.283	- 9.065	- 9.975

Reserves en voorzieningen

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Stortingen reserves		- 5.183	- 2.894	- 4.004	- 1.717	- 3.387	- 1.540
Onttrekkingen reserves		6.994	11.054	4.888	2.132	2.061	1.081
Totaal mutaties reserves		1.811	8.160	884	415	- 1.326	- 459
Geraamd begrotingsresultaat		- 3.204	- 11.409	- 10.660	- 11.868	- 10.391	- 10.434
Stortingen voorzieningen		- 1.416	- 1.181	- 1.181	- 1.181	- 1.181	- 1.181
Onttrekkingen voorzieningen		4.824	3.939	1.750	1.277	954	1.207
Totaal mutaties voorzieningen		3.408	2.758	- 102	96	- 227	26

Programma **Sterke Samenleving**

Thema **Sociale Kracht** Accent **Participatiemaatschappij met goede basisfuncties dichtbij**

Doel Het vergroten van de eigen kracht van inwoners en de samenleving.

Activiteiten

1. Versterken van preventie
2. Afronden en uitvoeren accommodatiebeleid

Activiteit 1. Versterken van preventie

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij zetten in op preventieve maatregelen en interventies in het normale leven om de kans dat mensen in dure eerste- of tweedelijnszorg terecht komen te verkleinen. Be-
wezen preventieve oplossingen worden ingezet en afhankelijk van het resultaat verder
uitgewerkt. Sociaal makelaars en zorgregisseurs gaan extra ondersteuning geven in
het onderwijs en de kinderopvang. Zo versterken we de signalerende kracht van
(voor)scholen, komen kinderen eerder in beeld als ze hulp of ondersteuning nodig
hebben en kunnen we sneller en eenvoudiger hulp bieden.
We verbreden de inzet van respijtzorg om mantelzorgers te ontlasten.

Waar staan wij nu?

- Het project 'Erbij horen en meedoen', als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Kernachtig Sociaal 2016-2020, wordt uitgevoerd.
- We investeren in Vitis Welzijn waarmee we inzetten op het tijdig signaleren van problemen, het vergroten van de zelfredzaamheid van mensen en hun netwerk, het stimuleren en activeren van Westlanders om zich in te zetten voor de samenleving en de inzet van vrij toegankelijke hulp en ondersteuning waardoor er minder speci-
alistische zorg nodig is.
- Met Vitis en de bibliotheek is een traject in gang gezet om in meerdere kernen te komen tot gezamenlijke huisvesting met als doel een laagdrempelige ontmoetings-
plek voor een brede doelgroep.
- In 2017 is het team 'Voor Westland' gestart; het biedt onafhankelijke cliëntonder-
steuning en cursussen/trainingen aan. Doordat de onderlinge samenwerking tussen
de betrokken partijen niet goed is gegaan, zijn de waakvlamfunctie en digitale on-
dersteuning echter nog nauwelijks van de grond gekomen. Per 2019 wordt 'Voor
Westland' dan ook anders gepositioneerd.
- Het Sociaal Kernteam heeft goede afspraken gemaakt met het onderwijs om vroeg-
tijdig de zorgbehoefte van gezinnen in beeld te krijgen.
- De respijtzorg in Westland is verbreed door de realisatie van respijthuis Strand-
goed Ter Heijde en Vita Vivet in 's Gravenzande. Daarnaast is de respijtzorg aan
huis geïntensiveerd door uitbreiding van de Bezoekdienst dementie en Buddyzorg.
- Als gevolg van de mantelzorgwaardering heeft de afgelopen jaren een enorme
groei plaatsgevonden van het aantal mantelzorgers dat in beeld is. Er is in 2015
een consultant jonge mantelzorgers aangesteld, Tevens is er per 2018 extra budget
voor een derde mantelzorgconsultant gecreëerd.
- Voor pleegkinderen die 18 jaar zijn geworden kan ook de pleegzorgvergoeding
worden ingezet (verlengde pleegzorg).
- Project preventieve inzet voor kinderen met opvallend gedrag is gestart.
- We voeren de pilot Zelfstandig leren reizen in het leerlingenvervoer uit ten behoe-
ve van de zelfredzaamheid van de kinderen in het speciaal onderwijs (pilot periode
2018-2019).

Specifieke activiteiten in 2019

- Voor de voorziening GGZ inloop met drie locaties in Westland worden nieuwe contractafspraken voorbereid.
- Op basis van de uitkomsten van een onderzoek dat in het najaar 2018 is afgerond, zullen er acties op het gebied van versterken samenwerking/netwerk en ondersteuning werkende mantelzorgers geformuleerd en uitgezet worden.
- Herpositioneren 'Voor Westland'.
- We werken aan vernieuwing/uitbreiding van mogelijkheden tot ontmoeting en participatie voor kwetsbare senioren (algemene voorziening) om een alternatief te bieden voor het inzetten van een maatwerkvoorziening Wmo. Daarbij wordt verbinding gelegd met andere kwetsbare inwoners.
- De samenwerking tussen kinderopvang en zorg is versterkt door het maken van samenwerkingsafspraken en periodieke gezamenlijke themabijeenkomsten.

Uitvoeringsprogramma SBK	Structureel	Incidenteel 2019
Voorkomen is beter dan genezen		
Aanbod collectieve voorzieningen en e-health	250	75
Waakvlamfunctie en onafhankelijke cliëntondersteuning	350	
Financiële zelfredzaamheid	50	
Ondersteunen vrijwilligers en mantelzorgers	60	
Westland Gezond (handhaving en beleid)	205	280
Totaal	915	355
Erbij horen en meedoen		
Van ontmoeting tot participatie (incl. Vereniging)	330	
Nieuwe vormen dag invulling kwetsbare senioren		
Burgerinitiatieven	40	
Van ontmoeting tot participatie		
Verbreden opdracht partners sport en cultuur		50
Amateurkunsten		30
Totaal	370	80

Verbonden partijen

Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden

In januari 2018 is de Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden ingegaan. De GGD bewaakt en monitort de publieke gezondheid in de regio Haaglanden. Zij bevordert de gezondheid en beschermt tegen natuurlijke en/of opzettelijke bedreigingen van de volksgezondheid door toezicht of actief ingrijpen. Veilig Thuis Haaglanden draagt bij aan het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Verwacht wordt dat de bijdrage van de gemeente Westland ten opzichte van de bijdrage in 2018, voor met name Veilig Thuis, zal toenemen.

Activiteit

2. Afronden en uitvoeren accommodatiebeleid

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij stellen een breed accommodatiebeleid op voor de dorpen in aansluiting op de ontwikkelingen in het sociaal domein. Kernvraag is welke functies nodig zijn per dorp en hoe deze functies moeten worden gehuisvest. Initiatieven vanuit de samenleving die de eigen kracht en sociale samenhang vergroten, worden hierin meegenomen.

Waar staan wij nu?

De brede aanpak laten we los. Het accommodatiebeleid krijgt praktijkgericht vorm. Gekeken wordt naar het feitelijk gebruik van gebouwen, de kosten en de mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik.

**Specifieke
activiteiten
in 2019**

- Voor de Hofboerderij is een nieuw programma van eisen opgesteld, die ruimte moet gaan bieden aan o.a. kleinschalige horeca.
- Voor het centrum van Poeldijk is een stedenbouwkundige visie uitgewerkt. Er is een start gemaakt met het participatietraject om te komen tot een centrumplan.

Programma Sterke Samenleving

Thema Sociale Kracht Accent Goed onderwijs en adequate onderwijsvoorzieningen

Doel Optimale ontwikkelingskansen en passende ondersteuning voor de Westlandse jeugd.

Activiteit 1. Ondersteuning brede schoolontwikkeling

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? Er wordt uitvoering gegeven aan het Masterplan 2016-2019 waarin uitbreidingsplannen en plannen voor vervangende nieuwbouw en brede schoolvorming in diverse kernten zijn opgenomen.

Waar staan wij nu? De vervangende nieuwbouw en brede schoolvorming voor de Eben-Haëzerschool, de Blinkerd en de Zeester in Monster en de Pieter van der Plasschool in Wateringen zijn gerealiseerd. Er wordt een geactualiseerd Integraal Huisvestingsplan opgesteld voor de periode 2019-2022. De brede schoolontwikkeling is een onderdeel van dit plan.

Specifieke activiteiten in 2019 Er wordt uitvoering gegeven aan de in het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan opgenomen noodzakelijke activiteiten.

Uitvoeringsprogramma SBK	Structureel	Incidenteel 2019
Talenten ontwikkelen		
Talentontwikkeling	100	
Peuteropvang	50	
Taal, lezen, talentontwikkeling, uitval (RMC)		255
Totaal	150	255

Externe ontwikkelingen & risico's Door intensivering van woningbouwprogramma's groeit het aantal leerlingen in de kernten Wateringen, 's-Gravenzande, Monster en Naaldwijk.

Gerelateerde links	Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
	Masterplan Onderwijshuisvesting	2015	2016-2019
	Sociaal Beleidskader Kernachtig Sociaal	2016	onbepaald
	Uitvoeringsprogramma 2016-2020 Kernachtig Sociaal	2016	2016-2020

Programma Sterke Samenleving

Thema Sociale Kracht
Accent Sociale Westland Agenda

Doel Een sociaal sterk Westland, waarin inwoners in hun kracht worden gezet en de samenleving haar verantwoordelijkheid pakt.

Activiteit 1. Opstellen Sociale Westland Agenda

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? Samen met maatschappelijke instellingen en bedrijven gaat de gemeente een Sociale Westland Agenda opstellen. Dit is een programma waarin innovatieve projecten en diensten zijn opgenomen die de omslag die binnen het sociaal domein gemaakt moet worden, ondersteunen. De agenda draagt bij aan de uitvoering van de nieuwe taken van de gemeente en maatschappelijke partners op het terrein van Opgroeien Meedoen en Werken. Hierbij brengen we verbinding aan met de bestaande taken.

Waar staan wij nu?

- Een subsidieregeling is opgesteld voor innovatieve initiatieven van inwoners en maatschappelijke partners.
- Een evaluatie is uitgevoerd naar de resultaten van het innovatiefonds. Uit de evaluatie is gebleken dat veel initiatieven worden voortgezet na afloop van de subsidieregeling.
- Structureel worden werkconferenties georganiseerd, waarbij partners actief betrokken worden bij de organisatie en invulling.
- Als gemeente werken wij samen met andere gemeenten (bijv. in de H4) en zorgverzekeraar/zorgkantoor DSW. Ook zijn we betrokken bij de plannen voor revitalisering van 'De Ark' in Wateringen en de 'Naaldhorst' in Naaldwijk.
- Het plan om een gezamenlijke sociale Westland Agenda op te stellen, in lijn met de economische Westland Agenda, is te ambitieus geweest.

Specifieke activiteiten in 2019

Uitvoeringsprogramma SBK	Structureel	Incidenteel 2019
Samen komen we verder		
Sociale Westland Agenda		100
Betrekken van partners bij transformatie		25
Continueren van het innovatiefonds		
Organiseren van werkconferenties		
Subtotaal SBK		125

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Subsidieregeling innovatiefonds Sociaal Domein	2016	2017-2020
Kadernota Kunst en Cultuur vanuit de kern	2009	Onbepaald
Sociaal Beleidskader Kernachtig Sociaal	2016	Onbepaald
Uitvoeringsprogramma 2016-2020 Kernachtig Sociaal	2016	2016-2020
Algemene subsidieverordening Westland 2016	2016	onbepaald

Programma Sterke Samenleving

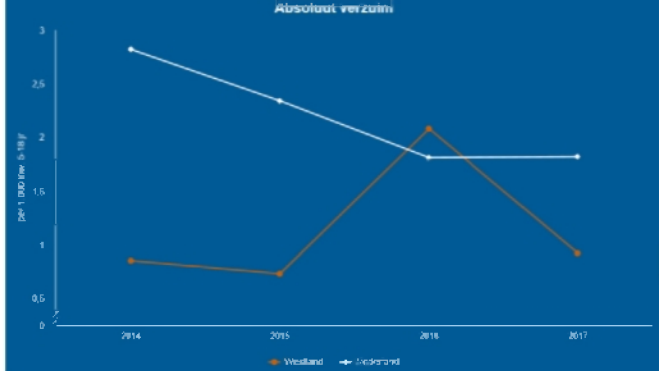
Continuïteit van de bedrijfsuitoefening (going concern) en overige intensiveringen niet toe te delen aan accenten

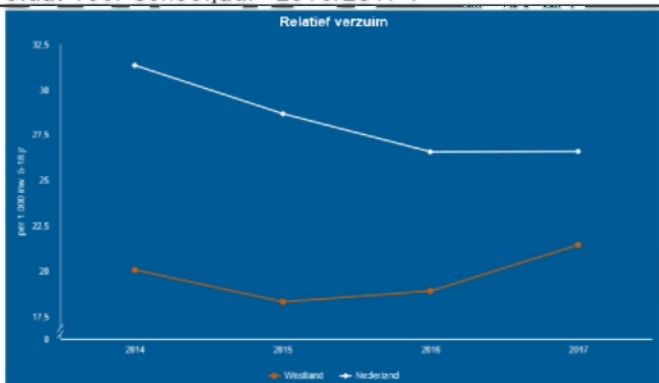
Doel	Een Westlandse samenleving waaraan zoveel mogelijk mensen kunnen meedoen.
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	▪ Geven van publieksinformatie en persoonlijke informatie om inwoners en gebruikers van zorg te informeren over ondersteuning en de wijze van toegang. ▪ In samenwerking met maatschappelijke partners (GGD, GGZ Delfland, Brijder (verslavingszorg), Vitis etc.) uitvoeren van preventieve interventies bij specifieke doelgroepen. ▪ Uitvoering geven aan integraal uitvoeringsplan preventie en handhaving alcohol en drugs. ▪ Evaluatie en actualisatie Lokale educatieve agenda. ▪ Deelname aan Regenboogsteden 2015-2017 waarbij samen met andere gemeenten en het ministerie van OCW gewerkt wordt aan het LHBT-beleid (lesbische, homo-seksuele, biseksuele en transgender burgers). ▪ Uitvoering van het topsportbeleid Westland. ▪ Stimuleren van gezonde sportkantine en gezonde scholen. ▪ Continuering van de 25%-regeling voor sportverenigingen. ▪ Voortzetting van zwembad de Hoge Bomen in Naaldwijk. ▪ Verbeteren bereikbaarheid, veiligheid en parkeren op de sportparken de Hoge Bomen in Naaldwijk en het Julianasportpark in 's-Gravenzande. ▪ Vervangen kunstgrasvelden. ▪ Via Cultuurweb faciliteren van culturele activiteiten. ▪ Uitvoeren regeling Cultuureducatie met kwaliteit. ▪ Faciliteren maatwerk bibliotheekaanbod in de kernen en op scholen. ▪ Stimuleren van cultuureducatie. ▪ Ondersteuning kleine culturele activiteiten. ▪ In het kader van de jongerenparticipatie uitreiken van het jaarlijkse jongerenlintje 'De Uitbinker'. ▪ Stimuleren jeugdparticipatie: de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie verder verbeteren door optimalisering van het bestaand beleid en het opnemen van ouderbetrokkenheid als speerpunt voor de komende jaren. ▪ Uitbreiden van het aantal uur VVE van 10 uur per week per kind naar 16 uur per week per kind (wettelijke eis per 2020).
Waar staan wij nu?	▪ Acties uit de voorgaande opsomming zijn opgevoerd. ▪ Instellen jongerenraad: samen met de raads werkgroep wordt een collegebesluit opgewerkt. De doelgroep betreft jongeren tussen de veertien en achttien jaar. De jongeren zullen beschikken over adviesbevoegdheid en worden daarnaast in staat gesteld om zich te ontwikkelen door trainingen en het organiseren van evenementen. Deze evenementen hebben als functie meningen van alle Westlandse jongeren te peilen. In september is gestart met de werving van leden via de middelbare scholen, het SKT en Jongeren Aan de Slag (JAS). In oktober 2018 is de jongerenraad voor het eerst bijeen. ▪ Deelname aan 'Regenboogsteden' was voor het jaar 2018 verlengd. Voor de periode 2019-2022 wordt opnieuw een intentieverklaring met de minister van OCW getekend. Huidig beleid kan hiermee worden voortgezet.

Specifieke activiteiten in 2019

Uitvoeringsprogramma SBK	Structureel	Incidenteel 2019
Programma organisatie		
Monitoring en verantwoording	65	10
Programma/procesleiding en alg. ondersteuning		
Communicatie		
Totaal	65	10
Samen komen we verder		
Calamiteiten GGD	15	15
Totaal	15	15

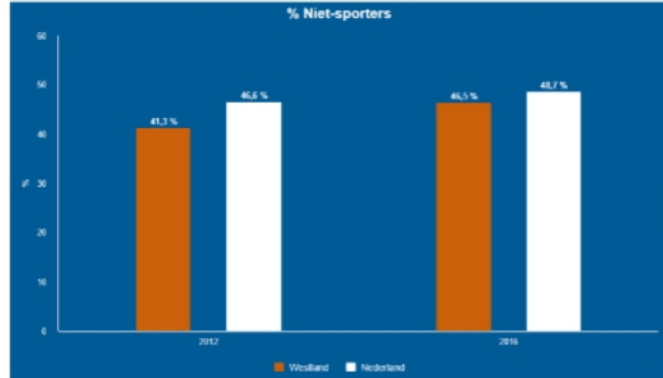
Beleids-indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron
Absoluut verzuim	0,92	Ingrado
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar. De cijfers van Ingrado hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2016/2017".		
	Jaar	Westland
	2014	0,85
	2015	0,73
	2016	2,08
	2017	0,92
		Nederland
		2,82
		2,34
		1,81
		1,82

Naam indicator	Resultaat	Bron
Relatief verzuim	21,44	Ingrado
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners leeftijd. 5-18 jaar. De cijfers van Ingrado hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2016/2017".		
	Jaar	Westland
	2014	20,06
	2015	18,30
	2016	18,90
	2017	21,44
		Nederland
		31,32
		28,65
		26,55
		26,58

Beleids-indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	1,1 %	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De cijfers van DUO hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2017/2".		
	Jaar	Westland
	2007	3,1%
	2008	3,0%
	2009	2,6%
	2010	2,3%
	2011	2,9%
	2012	2,1%
	2013	1,7%
	2014	1,4%
	2015	1,0%
	2016	1,1%
	Nederland	
	2007	4,2%
	2008	3,8%
	2009	3,4%
	2010	3,4%
	2011	3,5%
	2012	3,2%
	2013	2,1%
	2014	2,0%
	2015	1,7%
	2016	1,7%

Naam indicator	Resultaat	Bron
Niet sporters	46,5%	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.		
	Jaar	Westland
	2012	41,3%
	2016	46,5%
	Nederland	
	2012	46,6%
	2016	48,7%

Facultatieve indicatoren

Effectindicator	Actueel cijfer (2015)	
Waardering algehele persoonlijke gezondheid	0 - 11 jr.	96%
	12 - 18 jr.	90%
	19 - 64 jr.	85%
	65 jaar en ouder	64%

Externe ontwikkelingen & risico's

Wmo

De vraag naar ondersteuning neemt toe door vergrijzing en doordat mensen langer gebruik maken van Wmo voorzieningen. Ook inwoners die thuis zorg ontvangen vanuit de Wet langdurige zorg zullen een beroep doen op de Wmo voor woonvoorzieningen.

Invoering abonnementstarief per 1 januari 2019

Het abonnementstarief geeft een vast bedrag van € 17,50 per 4 weken aan eigen bijdrage. Ongeacht het inkomen, ongeacht de hoeveelheid zorg, ongeacht de gezinssituatie. De belangrijkste risico's zijn: aanzuigende werking (met name bij hulp bij het huishouden), waardoor de kosten stijgen; stimulatie eigen verantwoordelijkheid, eigen kracht en inzet netwerk vervalt.

**Gerelateerde
links**

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Sociaal Beleidskader Kernachtig Sociaal	2016	Onbepaald
Uitvoeringsprogramma 2016- 2020 Kernachtig Sociaal	2016	2016-2020

Programma Sterke Samenleving

Wat mag het
kosten? Programmatotaal

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Lasten							
B05 B10	Algemene voorzieningen Preventie	25.192 2.965	27.144 6.353	24.173 3.354	23.969 3.346	23.864 3.435	23.899 3.434
Totaal lasten		28.157	33.497	27.527	27.315	27.299	27.333
Baten							
B05 B10	Algemene voorzieningen Preventie	1.849 714	1.293 142	1.254 142	1.254 142	1.254 142	1.254 142
Totaal baten		2.563	1.435	1.396	1.396	1.396	1.396
Saldo van baten en lasten		- 25.594	- 32.062	- 26.131	- 25.919	- 25.903	- 25.937

Reserves en voorzieningen

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Stortingen reserves		- 1.707	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves		2.500	6.497	795	727	727	727
Totaal mutaties reserves		793	6.497	795	727	727	727
Geraamd begrotingsresultaat		- 24.801	- 25.565	- 25.336	- 25.192	- 25.176	- 25.210
Stortingen voorzieningen		- 100	- 100	- 100	- 100	- 100	- 100
Onttrekkingen voorzieningen		39	0	0	0	0	0
Totaal mutaties voorzieningen		- 61	- 100	- 100	- 100	- 100	- 100

Programma Ondersteuning, zorg en participatie

Thema	Sociale Kracht
-------	----------------

Accent Participatiemaatschappij met goede basisfuncties dichtbij

Doel

Het vergroten van de eigen kracht van inwoners en de samenleving.

Activiteiten

1. Samenhang aanbrengen in basisfuncties
2. Organiseren van zorg dichtbij
3. Uitbouw aanbod voorzieningen brede doelgroep minima

Activiteit

1. Samenhang aanbrengen in basisfuncties

**Wat doen wij
daarvoor vol-
gens bestaand
beleid?**

Het dienstverleningsconcept wordt geïmplementeerd. Per kern worden netwerken gevormd van professionele en vrijwilligersorganisaties die samenwerken om de eigen kracht van inwoners te vergroten. Als gemeente regisseren en faciliteren we dit. De sociaal makelaars werken samen met zorgregisseurs van het Sociaal Kernteam om formele oplossingen te vervangen of aan te vullen met informele oplossingen. De sociaal makelaars werken aan gebiedsprofielen die na analyse de basis vormen voor actieplannen op het gebied van preventie, participatie en versterking van sociale structuren.

Waar staan wij nu?

- In 2014 is een dienstverleningsmodel vastgesteld. In dat dienstverleningsconcept is een krachtig 'voorveld', georganiseerd door Vitis, een Sociaal Kernteam (SKT) en een centrale toegang voor alle zorgvragen bij de gemeente cruciaal.
- Er is een Sociaal Beleidskader opgesteld, waarin we ons als doel stellen dat iedereen meedoet, participeert en bijdraagt aan een sterke Westlandse samenleving.
- Een groot deel van de benodigde sociale infrastructuur is gerealiseerd. Vitis Welzijn heeft een belangrijke rol in het verbinden van welzijn en zorg en is spil in het netwerk van bewoners, vrijwilligersorganisaties en professionele zorgorganisaties.
- Het SKT, dat inmiddels een overheids BV is, biedt een integrale aanpak bij jeugdzorgvragen en complexe zorgvragen bij volwassenen.
- Er is een goede verbinding tussen de algemeen toegankelijke voorzieningen, maatwerkvoorzieningen en de zorg.
- Veilig Thuis Haaglanden is onder publieke aansturing gebracht en vormt nu een onderdeel van de Gemeenschappelijk Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden.
- In 2017 is onder leiding van de gemeente in samenwerking met Vitis Welzijn gestart met kernsessies. Doel hiervan is om proactief in te kunnen spelen op maatschappelijke vraagstukken in elke kern. Door gebrek aan capaciteit zijn de kernsessies helaas gestopt.
- Wij hebben een model uitgewerkt waarbij zorgveiligheidskringen in Westland gaan ontstaan.
- Er zijn zes gemeentelijke regisseurs escalatie aangesteld. Zij hebben kennis van de partijen en processen in het sociaal domein en nemen de regie als er sprake is van maatschappelijke onrust of escalatie.

Specifieke activiteiten in 2019

Regionale afspraken inzake zorgveiligheidskringen worden opgezet.

Uitvoeringsprogramma SBK	Structureel	Incidenteel 2019
Van denken naar doen		
Versterken gemeentelijke dienstverlening		
Totaal	0	0

Externe ontwikkelingen & risico's

Te weinig of te laat signaleren kan tot gevolg hebben dat inzet van zwaardere zorg noodzakelijk wordt.

Activiteit

2. Organiseren van zorg dichtbij

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

De gemeente zet het Sociaal Kernteam (SKT) erop in dat mensen met een hulpvraag snel in beeld zijn. De zorgregisseurs, die werkzaam zijn bij het SKT, helpen bij het vinden van ondersteuning en zorg. Dit is een 'er-op-af-aanpak' in aanvulling op de rol die Vitis heeft in de kernen om ook samen met burgers informele zorg te organiseren.

Waar staan wij nu?

- Mensen moeten door verandering in het zorgstelsel steeds langer thuis blijven wonen. Dat kan als het verantwoord is, en daarin hebben we als gemeente een ondersteunende rol.
- Na een ontwikkelperiode is sinds 1 januari 2017 in Westland het Sociaal Kernteam (SKT) in de vorm van een verbonden partij actief (overheids-BV met de gemeente Westland als enige aandeelhouder).
- Het SKT waarborgt toegang tot de jeugdzorg in het kader van de Jeugdwet.
- Het SKT faciliteert de toegang tot ondersteuning in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
- Samenwerking met alle partijen die zorg en hulp bieden is essentieel. Daarom is vanuit het SKT verbinding gelegd met belangrijke netwerkpartners, zowel lokaal (onder meer Vitis, onderwijs, kinderopvang en politie) als regionaal (onder meer de jeugdhulpaanbieders).
- Het SKT levert ook bemoeizorg. Dit is een vorm van zorg die 'zorgwekkende zorgmijders' helpt bij het onderkennen en stellen van hun hulpvraag en hen actief uitnodigt zorg te accepteren.
- Met de inzet van het SKT beogen we op termijn een daling te bereiken in het beroep op (jeugd)zorgvoorzieningen. Dat is nog niet gelukt. Wel bevinden we ons op dit moment in de fase dat we door de nabijheid van het SKT bij de lokale gemeenschap hulpvragen sneller in beeld hebben.

Specifieke activiteiten in 2019

- Dementievriendelijke gemeente zal verder worden vormgegeven.
- De activiteiten van het huidige team 'Voor Westland' worden opnieuw bezien en mogelijk elders belegd.
- Implementatie resultaatgerichte inkoopstrategie 2020-2023.

Verbonden Partijen

Regionaal Inkoopbureau H10

Het inkoopbureau sluit de contracten met de aanbieders van jeugdhulp, voert het contractmanagement uit en ondersteunt de administratieve afhandeling. Door de inzet van het inkoopbureau wordt de administratieve last van partners en gemeenten beperkt. Gezamenlijk inkopen ondersteunt de kwaliteit en het behoud van de zorginfrastructuur.

Sociaal Kernteam

Het Sociaal Kernteam waarborgt de toegang tot jeugdhulp en faciliteert de toegang tot maatschappelijke ondersteuning in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Externe ontwikkelingen & risico's

- De privacywetgeving is niet bevorderend voor het integraal werken. Zo komt het voor dat de samenwerking met andere partijen wordt belemmerd omdat informatie-uitwisseling, zelfs met toestemming van de cliënt, wettelijk gezien niet is toegestaan.
- Door het groeiend aanbod van cliënten is de juiste formatie voor het SKT een blijvend punt van aandacht.
- Het werven en behoud van medewerkers met de juiste competenties (zoals registreren, omgevingssensitiviteit, gespreksvaardigheden en benodigde kennis en ervaring) is door schaarste op de arbeidsmarkt complex.
- De overgang voor cliënten naar zwaardere 24-uurs zorg, die gefinancierd wordt door het zorgkantoor (op grond van de Wet langdurige zorg), verloopt niet soepel. De overgang wordt belemmerd door oplopen van de wachtlijsten voor een passende plek in een verpleeghuis binnen de gemeente.
- De druk op mantelzorgers neemt toe. Dit blijkt uit de signalen bij het mantelzorgsteunpunt. Vooral de periode voorafgaand aan opname voor 24-uurs zorg is zwaar voor mantelzorgers.
- Omdat inwoners verantwoord langer thuis wonen met ondersteuning, wonen zij verspreid over de dorpen. Als gevolg hiervan ontbreekt er een centraal punt waar informatie over deze kwetsbaren beschikbaar is.

Activiteit

3. Uitbouw aanbod voorzieningen brede doelgroep minima

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

De toegang tot de voorzieningen voor de brede doelgroep minima is verruimd. Ook gaan we armoedebeleid ontwikkelen en samenhang tot stand brengen in de bestrijding van armoede en preventie van schuldenproblematiek.

Het aanbod voor kinderen wordt op een andere wijze ingericht.

Op basis van het Sociaal Beleidskader zetten wij in op het vergroten van de doelgroep en toename van het gebruik van de voorzieningen.

Waar staan wij nu?

- Naar aanleiding van onderzoek van de rekenkamercommissie is het armoedeplatform opgericht. Hiermee wordt de samenwerking met de partners in Westland rond armoede versterkt. Doel van dit platform is om de armoedeketen te verbreken voor alle inwoners in Westland.
- Het contact met ondernemers om ook werkenden te informeren over minimaregelingen schuldhelpverlening heeft nog tot het gewenste resultaat geleid. Er zal een alternatief moeten worden benut om ondersteuning op dit gebied bij deze groep voldoende bekend te maken.
- Het Kindpakket wordt vanaf 2018 uitgevoerd door de Stichting Leergeld conform een motie van de Raad. De Stichting Westlandpas verzorgt de backoffice door middel van het koppelen van het Kindpakket aan de Westlandpas.
- Regeling Zorgkosten en regeling Sociale participatie zijn verruimd.

Specifieke activiteiten in 2019

Het actieplan armoede en schulden wordt uitgevoerd, waarvoor het Rijk extra middelen inzet.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Minimabeleid 2015: addendum op Nota minimabeleid 2013 e.v.	2014	onbepaald
Sociaal Beleidskader Kernachtig Sociaal	2016	onbepaald
Uitvoeringsprogramma 2016-2020 Kernachtig Sociaal	2016	2016-2020
Algemene subsidieverordening Westland 2016	2016	onbepaald

Programma **Ondersteuning, zorg en participatie**

Thema **Sociale Kracht** **Accent** **Duurzame arbeidsmarkt**

Doel	Zoveel mogelijk mensen (inclusief mensen met een arbeidsbeperking) aan de slag bij reguliere werkgevers.
Activiteiten	1. Uitvoering Participatiewet 2. Uitbouwen MVO Westland 3. Verbinden onderwijs en bedrijfsleven
Activiteit	1. Uitvoering Participatiewet
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	De gemeente werkt samen met Patijnenburg als uitvoeringsorganisatie aan de uitvoering van de Participatiewet. Er is een lokaal sociaal akkoord met afspraken tussen gemeente en werkgevers over een duurzame arbeidsmarkt. Als gemeente geven we het goede voorbeeld door ook zelf stage- en werkplekken en traineeships te creëren. De gemeente krijgt met de invoering van de Participatiewet de taak om mensen met een arbeidsbeperking en/of een afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen naar werk bij reguliere werkgevers. De instroom in de Wsw wordt afgesloten. Binnen het op te richten regionaal werkbedrijf wordt in de arbeidsmarktregio Haaglanden afstemming gezocht over de inzet van instrumenten en worden afspraken gemaakt over de matching op de garantiebanen.
Waar staan wij nu?	▪ De rijkstaakstelling op de realisatie van Beschut Werk wordt gehaald. ▪ De sluitende aanpak schoolverlaters VSO/PRO is in uitvoering. ▪ Voor statushouders, die zich in Westland vestigen is de aanpak 'Meetellen en Meedoen' ontwikkeld. Naast een traject naar werk is veel aandacht voor het aanleren van de Nederlandse taal. ▪ Westlands Actieplan MVO 2020 is in uitvoering.
Verbonden partijen	<u>Patijnenburg BV</u> Patijnenburg is een overheids BV. Patijnenburg is uitvoerder voor de gemeente Westland voor de Wsw (in afbouw) en de re-integratie voor de doelgroep Participatiewet.
Externe ontwikkelingen & risico's	De uitstroom van het uitkeringsbestand is mede afhankelijk van de werkgelegenheid. De huidige economische groei heeft tot gevolg dat de groep die nu nog niet zelfstandig aan het werk komt, een (steeds grotere) afstand tot de arbeidsmarkt heeft en intensieve begeleiding nodig zal hebben. Indien de huidige economische groei niet doorzet kan dit gevolgen hebben voor het te behalen resultaat.
Activiteit	2. Uitbouwen Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) Westland
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	Wij spannen ons samen met Patijnenburg in om het aantal werkgevers dat is aangesloten bij MVO Westland uit te breiden. Hierbij worden o.a. de betrokken werkgevers gevraagd als ambassadeurs op te treden. Ook de gemeente Westland zelf is ambassadeur voor MVO Westland in haar contacten met werkgevers.
Waar staan wij nu?	▪ De ervaring is dat in de afgelopen jaren niet alle partners van MVO overgegaan zijn tot meer plaatsingen. ▪ Om het gewenste resultaat van de aanpak MVO Westland, plaatsingen van mensen

met een afstand tot de arbeidsmarkt, te vergroten wordt de aanpak door Patijnenburg samen met ondernemers doorontwikkeld. Onderdeel hiervan is een nieuw ontwikkelde branchegerichte aanpak. Het Westland Actieplan MVO 2020 wordt hier ook bij betrokken.

Externe ontwikkelingen & risico's

Het resultaat is afhankelijk van de bereidheid van ondernemers om mensen met een arbeidsbeperking en/of afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. De economische situatie speelt hierbij een rol.

Activiteit

3. Verbinden onderwijs en bedrijfsleven

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

We maken afspraken met het onderwijs en bedrijfsleven over voldoende reguliere arbeidsplaatsen, stage- en leerwerkplekken voor leerlingen uit het praktijk- en voortgezet speciaal onderwijs. Daarnaast zetten we in op betere aansluiting van het praktijk- en voortgezet (speciaal) onderwijs op de vraag vanuit de arbeidsmarkt.

Waar staan wij nu?

- In samenwerking met de scholen voeren we de in regionaal verband ontwikkelde aanpak Voortgezet Speciaal Onderwijs en Praktijkonderwijs (VSO/PRO) uit.
- De resultaten van de sluitende aanpak zijn positief. Er is samen met de lokale en regionale partners een ontwikkelagenda opgesteld. Aandachtspunten zijn onder andere het intensiveren van de werkgeversaankpak en monitoring tot 23 jaar.
- Entreeonderwijs is ingevoerd in Westland. Een entreeopleiding bereidt jongeren voor op de arbeidsmarkt of op doorstroming naar een mbo-2-opleiding. Er zijn inmiddels twee groepen gestart.
- We zijn in gesprek met het onderwijsveld om de verbinding "onderwijs en arbeidsmarkt" te borgen in de nieuwe op te stellen Lokale Educatieve Agenda (LEA).
- Regionaal wordt aansluiting gevonden om de beroepsgerichte scholing van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de kwaliteitsagenda MBO op te nemen.

Externe ontwikkelingen & risico's

De beschikbaarheid van voldoende en geschikte plekken is uiteindelijk afhankelijk van de bereidheid van ondernemers om deze categorie leerlingen (VSO/PRO) werk te bieden. De huidige economische situatie maakt dat de kansen voor deze doelgroep toenemen.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Sociaal Beleidskader Kernachtig Sociaal	2016	onbepaald
Uitvoeringsprogramma 2016-2020 Kernachtig Sociaal	2016	2016-2020
Algemene subsidieverordening Westland 2016	2016	onbepaald

Programma Ondersteuning, zorg en participatie

Thema Sociale Kracht **Accent Goed onderwijs en adequate onderwijsvoorzieningen**

Doel Optimale ontwikkelingskansen en passende ondersteuning voor de Westlandse jeugd.

Activiteiten 1. Faciliteren passend onderwijs
2. Versterken WNME en SOB Westland

Activiteit 1. Faciliteren passend onderwijs

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? De gemeente zorgt voor ondersteuning van de scholen vanuit de zorgstructuren. Aanpassingen aan schoolgebouwen voor mindervalide leerlingen in het kader van passend onderwijs worden betrokken in het integraal huisvestingsplan onderwijs.

Waar staan wij nu? Hier gaat het enerzijds om de toegankelijkheid in verband met lichamelijke beperkingen en anderzijds om de inrichting van een schoolgebouw in het kader van passend onderwijs.

- Bouwkundige aanpassingen in het kader van toegankelijkheid nemen we mee bij nieuw- en verbouw. Als er knelpunten zijn in bestaande gebouwen, worden ze zo snel mogelijk opgelost.
- De bekostiging van bouwkundige aanpassingen aan schoolgebouwen in het kader van onderwijskundige ontwikkelingen (waaronder passend onderwijs) is een onderdeel van het door de raad vast te stellen Integraal Huisvestingsplan.

Specifieke activiteiten in 2019 In 2019 wordt uitvoering gegeven aan de noodzakelijke aanpassingen van gebouwen, die opgenomen zijn in het Integraal Huisvestingsplan.

Activiteit 2. Versterken WNME en SOB Westland

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? We stimuleren dat nog meer scholen aansluiten bij het programma Westlandse Natuur- en Milieueducatie (WNME). WNME en Samenwerking Onderwijs en Bedrijfsleven (SOB) Westland worden programmatisch samengevoegd. Techniek wordt een nieuw thema binnen het programma WNME. Hiervoor wordt een pilot uitgevoerd.

Waar staan wij nu?

- Alle basisscholen in Westland en Hoek van Holland zijn aangesloten bij het programma voor Westlandse Natuur- en Milieueducatie (WNME). Er is een breed techniekaanbod ontwikkeld. Ook is een nieuwe website gelanceerd: Westland Natuur en Techniek Web, met het actuele aanbod en bredere mogelijkheden dan voorheen.
- In maart 2018 was de fusie tussen WNME en SOB Westland een feit, met extra inzet op techniek. Ook de nieuwbouw van de leslocatie in het Prinsenbos in Naaldwijk is gereed.

Externe ontwikkelingen & risico's Tijdgebrek bij de scholen en medewerking van het bedrijfsleven vormen een mogelijk risico voor het implementeren van techniekeducatie.

**Gerelateerde
links**

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Evaluatie en plan van aanpak Westlandse Natuur- en Milieu Educatie (WNME)	2013	2014-2018

Programma	Ondersteuning, zorg en participatie
Thema Accent	Sociale Kracht Innovatieve woon- en vervoersconcepten
Doel	Innovatieve woon- en vervoersconcepten gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners.
Activiteiten	1. Uitvoeren pilot innovatief woonconcept 2. Ontwikkelen innovatieve vervoersconcepten
Activiteit	1. Uitvoeren pilot innovatief woonconcept
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	Faciliteren van een pilot om mensen te ondersteunen zodat zij langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Daarbij gaat het om een combinatie van technologische toepassingen, levensloopbestendige woningen en de organisatie van zorg en welzijn.
Waar staan wij nu?	▪ Herontwikkeling Naaldhorst (terrein): vaststellen visie document en intentieovereenkomst en start Programma van Eisen. ▪ Uitwerking Bouwbesluit+: participatieve bijeenkomst gehouden, besluitvorming volgt. ▪ Ontwikkeling woongroepen op brandweerlocatie te Naaldwijk en op voormalige gemeentehuislocatie in De Lier. ▪ Herontwikkeling De Ark Wateringen: verbouwing gestart, verkenning ontwikkeling aanpak horeca/ontmoetingsconcept en gezondheidscluster in voorbereiding. ▪ Kleinschalige woonzorg initiatieven en projecten: ▪ Realisatie medio 2018 GZ woonconcept Nederhorst te Honselersdijk. ▪ Aloysiusschoolgebouw te Monster: intentieovereenkomst gesloten, afronding haalbaarheidsfase najaar 2018. ▪ Zuyt Brugge: intentieovereenkomst gesloten. ▪ Zorginitiatief Maasdijk: bouwfase gestart. ▪ GZ wooninitiatief 'Iris' te Naaldwijk: ontwerpfase afgerond. ▪ GZ wooninitiatief Zonneberg te Wateringen: aanbesteed. ▪ Eerste blijverslening is verstrekt. ▪ Wooncoachprogramma gestart, uitvoering door Vitis. ▪ Herontwikkeling locatie Westerhonk ('s Heerenloo): gebiedsvisie in voorbereiding.
Specifieke activiteiten in 2019	▪ Vanaf 2019 uitvoering Bouwbesluit+. ▪ Begin 2019 evaluatie Blijverslening.

Uitvoeringsprogramma SBK	Structureel	Incidenteel 2019
Gewoon thuis		
Zorg en samenwerking	30	
Wonen (geschikt en beschikbaar maken)	55	
Samenwerken zorg voor thuis wonen		80
Welzijn op recept & maatschappelijk werk nieuwe stijl		95
Outreaching hulp voor jong en oud		90
Geschikte woningen sociale huur (cofinanciering ROV)		300
Aanpassingen woningen (cofinanciering ROV)		100
Subtotaal SBK	85	665

Externe ontwikkelingen & risico's

- De financiering rondom WLZ, ZVW en Wmo is veranderd en het is onzeker of de huidige vorm behouden blijft.
- Gemeenten moeten anticiperen op de bevolkingsontwikkeling. Dit heeft een zekere mate van onzekerheid in zich. Door de financiële scheiding van wonen en zorg zal een grotere vraag naar zelfstandig wonen en zorg aan huis ontstaan.

Activiteit

2. Ontwikkelen innovatieve vervoersconcepten

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij zoeken naar combinaties tussen vervoersvormen. De diverse vormen van Wmo-doelgroepenvervoer bekijken we in onderlinge samenhang en in samenhang met het reguliere openbaar vervoer en leerlingenvervoer.

Waar staan wij nu?

- In de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer (medio 2019) komt veel meer ruimte voor de combinaties van doelgroepenvervoer, leerlingenvervoer en openbaar vervoer. De mogelijkheden zijn in beeld gebracht, zodat bij de start van de nieuwe concessie kan worden gestart met pilots. Wij onderzoeken samen met het Kernoverleg Maasdijk (KOM) en de Seniorenraad Westland, de MRDH en de vervoerders de mogelijkheden voor Maasdijk en Wateringen.
- De kadernota Regionaal Doelgroepenvervoer wordt herijkt en in het najaar 2018 aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. De herijking zet meer in op kwaliteit van dienstverlening binnen het doelgroepenvervoer.
- Er is een inventarisatie opgeleverd waarin alle 'witte vlekken' in Haaglanden staan vermeld: plekken waar momenteel geen of geen geschikte vervoersmogelijkheden beschikbaar zijn. Deze inventarisatie laat zien waar het mogelijk is om oplossingen voor kleinschalig vervoer in te zetten en slimme vervoerscombinaties te maken. Deze inventarisatie wordt gebruikt voor een lokaal projectplan met oplossingen voor de 'witte vlekken'.
- De mogelijkheden voor maatwerkvervoer en de haalbaarheid hiervan zijn voor de nieuwe concessie in kaart gebracht. Dat geldt ook voor het regionaal doelgroepenvervoer.

Specifieke activiteiten in 2019

Onderzoeken en uitwerken van haalbare mogelijkheden van maatwerkvervoer in samenwerking met het openbaar vervoer, het regionale vervoer, vervoer in het kader van de Wmo, de MRDH en belangenverenigingen en organisaties.

**Externe
ontwikkelingen
& risico's**

Na in bedrijfstelling van de Hoekse Lijn gaat de nieuwe dienstregeling in. Dit betekent dat het aantal 'witte vlekken' in Westland toeneemt, die met haalbaar maatwerkvervoer en innovatieve vervoersconcepten mogelijk ingevuld kunnen gaan worden.

**Gerelateerde
links**

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Woonvisie	2008	2020
Visie Openbaar Vervoer plus + bijlage	2014	onbekend
Implementatieplan doel-groepenvervoer Haaglanden	2016	2019
Uitvoeringsprogramma 2016-2020 Kernachtig Sociaal	2016	2016-2020

Programma Ondersteuning, zorg en participatie

Continuïteit van de bedrijfsuitoefening (going concern) en overige intensiveringen niet toe te delen aan accenten

Doel

Voorzieningen aanbieden in het kader van wettelijke taken.

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij bieden informatie, advies en ondersteuning waar nodig.

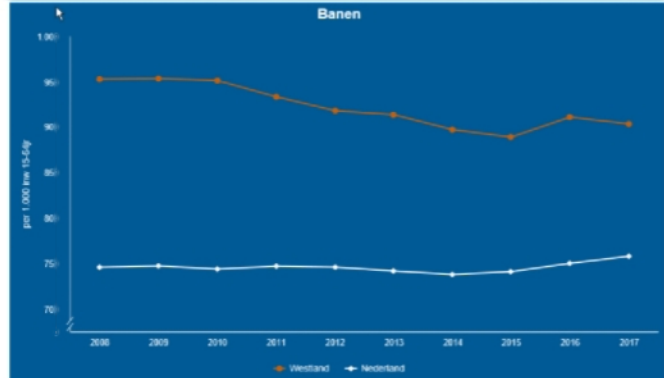
Waar staan wij nu?

- De Wmo ondersteuning is in 2018 opnieuw aanbesteed bij de zorgaanbieders. Het uitgangspunt voor de toekenning en de levering van ondersteuning is resultaatgerichtheid. Voor cliënten en zorgaanbieders wordt 2019 een overgangsjaar.
- Wmo trapliften en hulpmiddelen zijn opnieuw aanbesteed.
- Toezichthouder rechtmatigheid Wmo is aangesteld.
- Het PGB Portaal is beschikbaar voor PGB houders en gemeente om digitaal werken te bevorderen en controles vooraf uit te voeren.

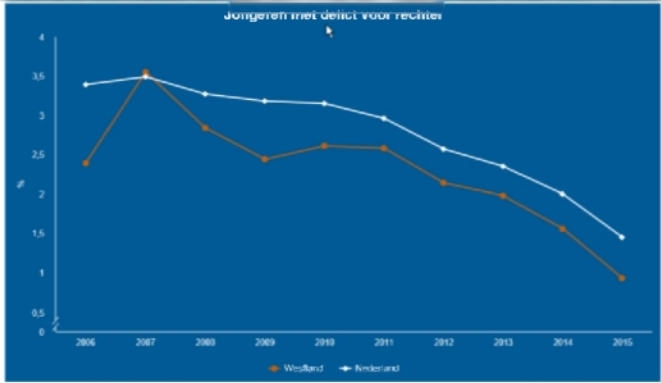
Specifieke activiteiten in 2019

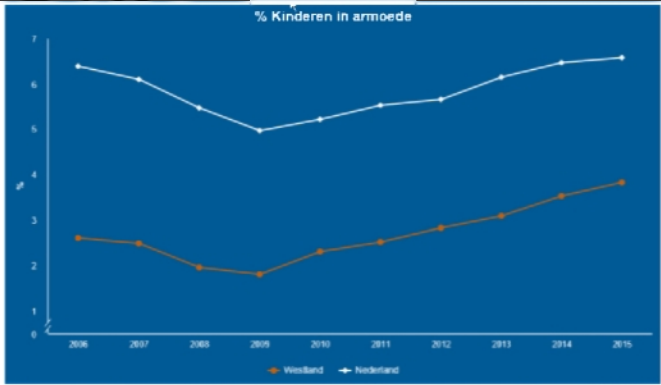
- Wmo ondersteuning: 2019 is een overgangsjaar omdat dan alle cliënten een indicatie voor resultaatgerichte ondersteuning gaan krijgen. In de begeleiding van cliënten zouden cliëntondersteuners een rol kunnen spelen.
- Jeugdhulp: de inkoop voor 2020 en verder wordt voorbereid. Uitgangspunt hierbij is resultaatsturing.

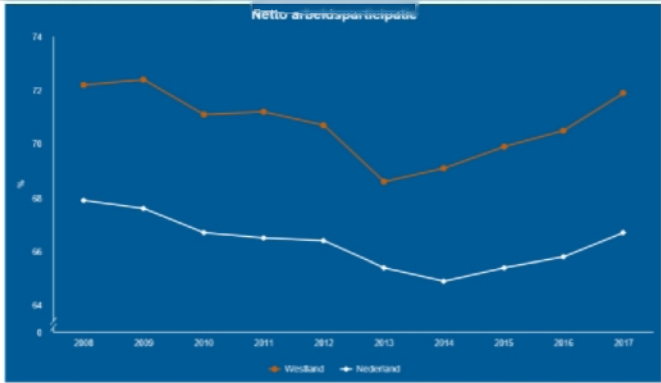
Beleids-indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Banen	903,4	LISA	
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2008	952,7	746,0
	2009	953,4	747,5
	2010	951,2	744,0
	2011	933,3	747,2
	2012	918,0	746,1
	2013	913,5	741,9
	2014	897,1	738,0
	2015	889,0	741,2
	2016	911,0	750,3
	2016	903,4	758,2

**Beleids-
indicatoren**

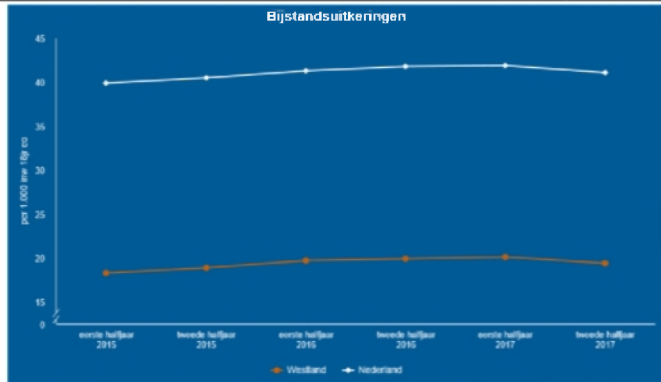
Naam indicator	Resultaat	Bron
Jongeren met een delict voor de rechter	0,93%	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen		
	Jaar	Westland
	2006	2,39
	2007	3,55
	2008	2,84
	2009	2,44
	2010	2,61
	2011	2,58
	2012	2,14
	2013	1,98
	2014	1,56
	2015	0,93
	Nederland	
	2006	3,39
	2007	3,49
	2008	3,27
	2009	3,18
	2010	3,15
	2011	2,96
	2012	2,57
	2013	2,35
	2014	2,00
	2015	1,45

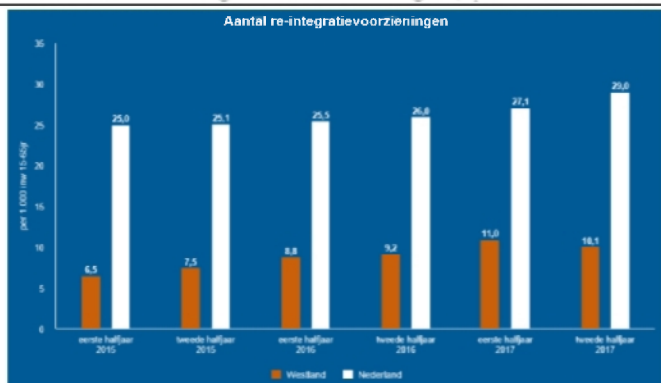
Naam indicator	Resultaat	Bron
Kinderen opgroeiend in armoede	3,83%	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.		
	Jaar	Westland
	2006	2,61
	2007	2,49
	2008	1,96
	2009	1,81
	2010	2,31
	2011	2,52
	2012	2,83
	2013	3,09
	2014	3,53
	2015	3,83
	Nederland	
	2006	6,39
	2007	6,10
	2008	5,47
	2009	4,97
	2010	5,22
	2011	5,53
	2012	5,66
	2013	6,15
	2014	6,47
	2015	6,58

Naam indicator	Resultaat	Bron
Netto arbeidsparticipatie	71,9%	CBS - Arbeidsdeelname
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.		
	Jaar	Westland
	2008	72,0
	2009	72,4
	2010	71,1
	2011	71,2
	2012	70,7
	2013	68,6
	2014	69,1
	2015	69,9
	2016	70,5
	2017	71,9
	Nederland	
	2008	67,9
	2009	67,6
	2010	66,7
	2011	66,5
	2012	66,4
	2013	65,4
	2014	64,9
	2015	65,4
	2016	65,8
	2017	66,7

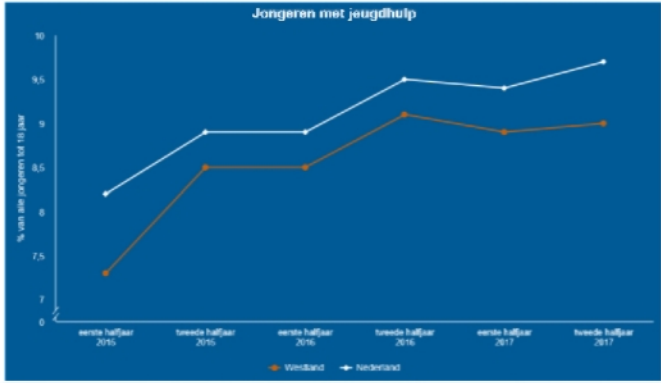
**Beleids-
indicatoren**

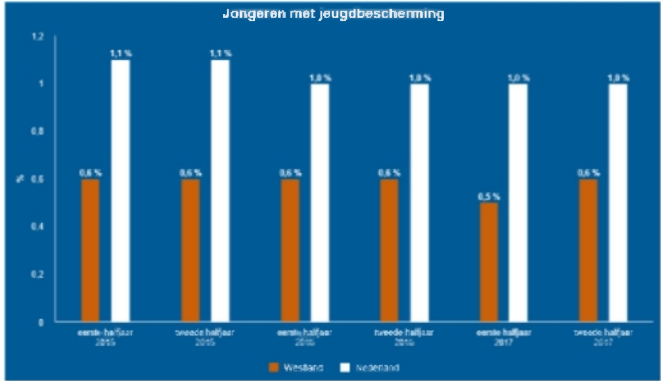
Naam indicator	Resultaat	Bron	
Werkloze jongeren	1,16%	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	
Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).			
	Jaar	Westland	Nederland
	2006	0,71	2,25
	2007	0,57	1,43
	2008	0,34	0,93
	2009	0,33	0,99
	2010	0,65	1,43
	2011	0,35	1,17
	2012	0,62	1,21
	2013	0,62	1,35
	2014	0,74	1,27
	2015	1,16	1,52

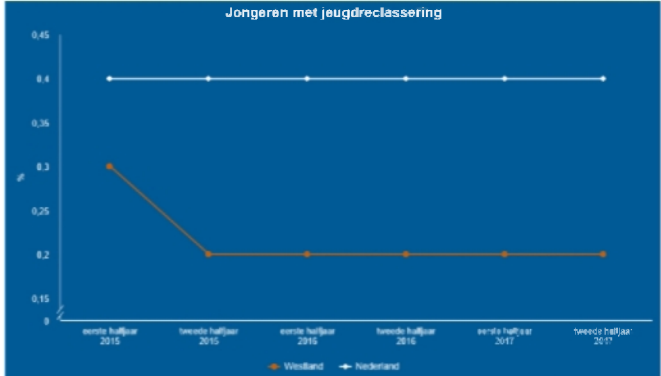
Naam indicator	Resultaat	Bron	
Bijstandsuitkeringen	19,4	CBS - Participatie Wet	
Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2015	18,9	40,5
	2016	19,9	41,8
	2017	19,4	41,1

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Aantal re-integratievoorzieningen	10,1	CBS - Participatie Wet	
Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar			
Aantal re-integratievoorzieningen 	Jaar	Westland	Nederland
	2015	7,5	25,1
	2016	9,2	26,0
	2017	10,1	29,0

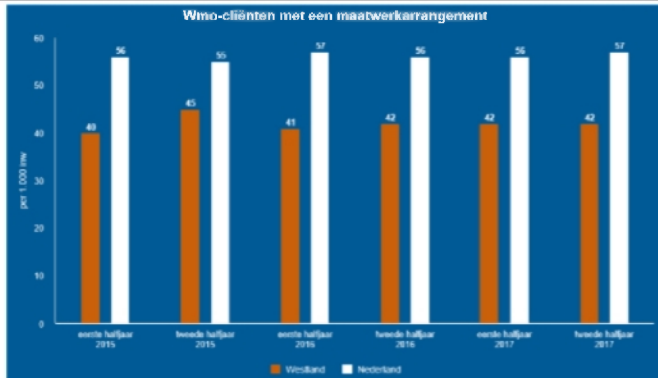
**Beleids-
indicatoren**

Naam indicator	Resultaat	Bron
Jongeren met jeugdhulp	9,0	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.		
	Jaar	Westland
	2015	8,5
	2016	9,1
	2017	9,0

Naam indicator	Resultaat	Bron
Jongeren met jeugdbescherming	0,6%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.		
	Jaar	Westland
	2015	0,6
	2016	0,6
	2017	0,6

Naam indicator	Resultaat	Bron
Jongeren met jeugdreclassering	0,2%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).		
	Jaar	Westland
	2015	0,2
	2016	0,2
	2017	0,2

Beleids- indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron																						
Wmo cliënten met een maatwerkarrangement	42	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO																						
Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op 137 deelnemende gemeenten.																								
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement <table><thead><tr><th>Jaar</th><th>Westland</th><th>Nederland</th></tr></thead><tbody><tr><td>2015</td><td>40</td><td>56</td></tr><tr><td>2016</td><td>45</td><td>56</td></tr><tr><td>2017</td><td>41</td><td>57</td></tr><tr><td>2018</td><td>42</td><td>56</td></tr><tr><td>2019</td><td>42</td><td>56</td></tr><tr><td>2020</td><td>42</td><td>57</td></tr></tbody></table>	Jaar	Westland	Nederland	2015	40	56	2016	45	56	2017	41	57	2018	42	56	2019	42	56	2020	42	57	Jaar	Westland	Nederland
	Jaar	Westland	Nederland																					
	2015	40	56																					
	2016	45	56																					
	2017	41	57																					
	2018	42	56																					
	2019	42	56																					
2020	42	57																						
2015	45	55																						
2016	42	56																						
2017	42	57																						

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Melding kindermishandeling	0,66%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	
Het percentage mishandelde kinderen tot 18 jaar dat bij de Bureaus AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) is gemeld.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2005	0,30	0,45
	2006	0,32	0,57
	2007	0,34	0,72
	2008	0,40	0,73
	2009	0,48	0,76
	2010	0,40	0,65
	2011	0,54	0,70
	2012	0,46	0,70
	2013	0,66	0,72
	2014	0,66	0,70

Externe ontwikkelingen & risico's

- Voor jeugdhulp en Wmo geldt dat de gemeente tegemoet moet komen aan de vraag. Budgetten, contracten of begrotingen mogen dit niet inperken. Een toename van zorggebruik is zichtbaar. Voor jeugdhulp is dit naar verwachting het "boegolfeffect", dat te verklaren is doordat meer op lichtere hulp wordt ingezet, zodat uiteindelijk zwaardere hulp voorkomen kan worden. De beweging van zware naar lichtere hulp is onderdeel van de monitor Sociaal Domein.
- Wmo: de vraag naar ondersteuning neemt toe door vergrijzing en doordat mensen langer gebruik maken van Wmo voorzieningen.
- Invoering abonnementstarief per 1 januari 2019: het abonnementstarief geeft een vast bedrag van € 17,50 per 4 weken aan eigen bijdrage. Ongeacht het inkomen, ongeacht de hoeveelheid zorg, ongeacht de gezinssituatie. De belangrijke risico's zijn: aanzuigende werking (met name bij hulp bij het huishouden), waardoor de kosten stijgen, stimulatie eigen verantwoordelijkheid, eigen kracht en inzet netwerk vervalt.
- Veilig Thuis: deze voorziening draagt bij aan het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het maakt sinds 2018 onderdeel uit van de Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden. Het aantal Veilig Thuis-meldingen, en daarmee het aantal fte dat nodig is om deze te kunnen afwikkelen, neemt de afgelopen jaren steeds toe. In de huidige gekozen begrotingssytematiek wordt hiermee nog onvoldoende rekening gehouden. Ook is er onduide-

lijkheid over de dekking vanuit rijksmiddelen voor beleidsmiddelen, die vanuit het rijk worden opgelegd (Wet meldcode en MDA++). Daarnaast bestaat onzekerheid over de financiële dekking vanuit de Regiovisie Huiselijk geweld en Kindermishandeling die eind 2018 opnieuw wordt vastgesteld.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Visie van de gemeente Westland op de Wet sociale werkvoorziening en de uitvoering door Patijnenburg	2008	Onbepaalde tijd
Uitvoeringsplan schuldhulpverlening	2017	2017-2020
Sociaal Beleidskader Kernachtig Sociaal	2016	Onbepaald
Uitvoeringsprogramma 2016-2020 Kernachtig Sociaal	2016	2016-2020
Algemene subsidieverordening Westland 2016	2016	Onbepaald
H4 Inkoopvisie Ondersteuning Volwassenen	2018	2019-2022
Inkoopstrategie Jeugdhulp	2018	2020-2023
Uitvoeringsplan Transformatie Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen	2018	Onbepaald

Programma Ondersteuning, Zorg en Participatie

Wat mag het **Programmatotaal**
kosten?

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Lasten							
C05	Toegang en toeleiding	8.489	9.607	8.986	8.985	8.985	8.985
C10	Ondersteuning	36.855	33.149	33.744	33.808	34.179	34.068
C15	Financiële zelfredzaamheid	36.476	36.917	36.645	36.637	36.564	36.587
Totaal lasten		81.820	79.673	79.375	79.430	79.728	79.640
Baten							
C05	Toegang en toeleiding	93	58	93	93	93	93
C10	Ondersteuning	3.993	1.725	1.725	1.725	1.725	1.725
C15	Financiële zelfredzaamheid	19.258	19.101	18.963	18.963	18.963	18.963
Totaal baten		23.344	20.884	20.781	20.781	20.781	20.781
Saldo van baten en lasten		- 58.476	- 58.789	- 58.594	- 58.649	- 58.947	- 58.859

Reserves en voorzieningen

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Stortingen reserves		- 1.245	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves		5.153	2.301	292	316	316	316
Totaal mutaties reserves		3.908	2.301	292	316	316	316
Geraamd begrotingsresultaat		- 54.568	- 56.488	- 58.302	- 58.333	- 58.631	- 58.543
Stortingen voorzieningen		0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen voorzieningen		0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties voorzieningen		0	0	0	0	0	0

Programma **Fysieke Leefomgeving**

Thema **Sterke economie** Accent **Goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid**

Doel Het vergroten van de bereikbaarheid en het verbeteren van de verkeersveiligheid in Westland.

- Activiteiten**
1. Verbeteren infrastructuur
 2. Verbeteren openbaar vervoer
 3. Verbeteren verkeersveiligheid

Activiteit 1. Verbeteren infrastructuur

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? Samen met de provincie worden de volgende infrastructurele projecten uitgevoerd:

- 3-in-1 project (Westerlee-Maasdijk en Verlengde Veilingroute)
- N223 - Duurzaam Veilig
- Verbreding N213 tussen Middel Broekweg en Dijkweg
- Verbreding N222 tussen Lange Broekweg en Middel Broekweg (inclusief aanpassing aansluiting Flora Holland)

Als gemeente voeren we de volgende projecten uit:

- Verbindingsweg Honderdland-Maasdijk
- Ontsluiting bedrijventerrein Teylingen in 's-Gravenzande
- Oostelijke Randweg De Lier

De gemeente en het bedrijfsleven voeren daarnaast een gezamenlijke lobby voor het verbeteren van de infrastructuur in de toekomst.

Waar staan wij nu?

- Verbetering infrastructuur zuidoostelijke kant van Westland door aanleg 3-in-1 project, verbreding N222 en N213 rondom FloraHolland. Verbetering infrastructuur noordoostkant van Westland door verbetering doorstroming N211.
- Projecten in samenwerking met provincie Zuid-Holland:
 - 3-in-1 project, verbreding veilingroute N222, ontsluiting Greenport Horti Campus en aanpassing ingang terrein FloraHolland bij Middel Broekweg zijn gereed.
 - Verbreding N213 tussen Middel Broekweg en Dijkweg (eind 2019 gereed).
 - Snelfietspad Naaldwijk-Rijswijk (eind 2018 gereed).
 - Corridor A4-Veilingroute-A20: Samen met Rijk, MRDH, provincie Zuid-Holland en gemeente Midden-Delfland zijn wij gestart met de integrale gebiedsuitwerking Greenport 3.0. Na positief besluit BO MIRT 2019 kan verkenning worden gestart.
 - N211-Wippolderlaan: In samenwerking met de provincie Zuid-Holland wordt gewerkt aan het verbeteren van de doorstroming op de Wippolderlaan (N211) tussen de aansluiting met de Veilingroute (N222) en de Harnaschknoop. In het najaar van 2018 vindt de besluitvorming inzake de Westlandvariant plaats. Op basis van besluitvorming wordt de voorbereiding opgestart en zal naar verwachting realisatie plaatsvinden in 2020-2021.
- Gemeentelijke projecten:
 - Het eerste deel van de verbindingsweg Honderdland-Maasdijk is aangelegd en medio mei 2018 in gebruik genomen. Dit betreft de aansluiting op het Maasdijk-plein tot de rotonde ter hoogte van Blauwhek. De aanleg van het tweede deel van de weg is afhankelijk van nog lopende procedures over de verkrijging van het eigendom. Met het tweede deel van de weg kan de aantakking op de

Maasdijk (N220) worden gerealiseerd. De voorbereidende werkzaamheden zijn inmiddels gestart. De verwachting is dat de werkzaamheden voor de aantakking in het eerste kwartaal 2019 starten. Als alles volgens planning verloopt zal de verbindingsweg in het eerste/tweede kwartaal van 2020 gerealiseerd zijn.

- Ontsluiting bedrijventerrein Teylingen in 's-Gravenzande (eind 2018 gereed).
- Oostelijke Randweg De Lier: in juni 2018 is het voorbelasten conform planning gegund.

Specifieke activiteiten in 2019

- De verbreding van de N213 Middelbroekweg-Dijkweg.
- De integrale gebiedsuitwerking Greenport 3.0 naar het BO MIRT (najaar 2019), waarna na een positief besluit met de MIRT-verkenning kan worden gestart.
- De voorbereiding van de reconstructie van de N211-Wippolderlaan.
- Het afronden van de verbindingsweg in Honderdland en aansluiten op de provinciale wegenstructuur.
- Het starten van de aanleg van de Oostelijke Randweg De Lier.
- Het starten van de voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van de verdubbeling van de rotonde Zwethlaan/Veilingroute.

Externe ontwikkelingen & risico's

Om de bereikbaarheid en de doorstroming zoveel mogelijk te borgen worden groot-schalige activiteiten in het kader van beheer en onderhoud op elkaar afgestemd en stemt de gemeente de planning van haar activiteiten af met die van andere partijen. Omgevingsmanagement, dat wil zeggen afstemming met direct betrokken omwonenden, bedrijven en instellingen, is inherent aan de nieuwe manier van werken met programmatisch beheer en onderhoud. Deze afstemming van grootschalige activiteiten vraagt zorgvuldigheid en tijd en levert mogelijk een temporisatie van de realisatie op. Daarnaast zorgen maatschappelijke ontwikkelingen (o.a. toename aantal inwoners en bedrijfsactiviteiten) voor steeds meer druk op de infrastructuur.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Structuurvisie Westland	2013	2025 met perspectief naar 2040

Activiteit

2. Verbeteren openbaar vervoer

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Het voornemen is om samen met de provincie Zuid-Holland en de Vervoersautoriteit een onderzoek uit te voeren naar de realisatie van een hoogwaardige busverbinding tussen de Haagse en Rotterdamse regio via Westland. Daarin wordt ook de ambitie ten aanzien van een light-railverbinding meegenomen.

Waar staan wij nu?

- De conclusie van het haalbaarheidsonderzoek naar (lightrail)verbindingen in Westland is: het aantal reizigers is te klein voor de aanleg van een lightrailverbinding.
- HOV(Hoogwaardig Openbaar Vervoer)-frequentie opgevoerd van 4 naar 6 keer in de ochtend- en avondspits voor lijnen 31, 32 en 36. Lijn 36 wordt met ingang van de nieuwe concessie een R-net verbinding.

Specifieke activiteiten in 2019

- De R-net verbinding lijn 36 start in de zomer van 2019, gelijktijdig met de nieuwe MRDH-bus concessie Haaglanden streek.
- Onderzoek naar directe OV-verbinding Wateringen-Haga ziekenhuis Leyweg.

Externe ontwikkelingen & risico's

- Tot en met 2019 zijn de gelden voor het investeringsprogramma verkeer en vervoer (IPVV) vastgelegd in de begroting van de MRDH/Vervoersautoriteit.
- In 2018 is het busvervoer in MRDH-verband opnieuw gegund. Het onderzoek

HOV-studie Westland is een onderlegger voor het programma van eisen.

- De ontwikkeling van de Greenport Horti Campus is mede bepalend voor de ontsluiting met hoogwaardig openbaar vervoer.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Visie Openbaar Vervoer Plus + bijlage	2014	-

Activiteit

3. Verbeteren verkeersveiligheid

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Naast het afronden van het school-thuisrouteproject richten wij ons op het beïnvloeden van het gedrag van verkeersdeelnemers via educatieprogramma's en campagnes. Zo ondersteunen wij actief de programma's SCHOOL op SEEF (basisonderwijs) en De kunst van veilig fietsen (voortgezet onderwijs).

Waar staan wij nu?

- Project school-thuisroutes in samenwerking met het voortgezet onderwijs is afgerond.
- Structureel aandacht voor verkeersveiligheid met SCHOOL-op-SEEF certificaat. Inmiddels hebben acht basisscholen het certificaat.

Specifieke activiteiten in 2019

In het schooljaar 2018-2019 wordt voor SCHOOL-op-SEEF ingezet op communicatie naar ouders van de basisschoolleerlingen en overige weggebruikers.

Externe ontwikkelingen & risico's

Het behalen van het SCHOOL-op-SEEF certificaat is een proces waar scholen minimaal drie jaar voor nodig hebben. Scholen worden geacht de ambitie te hebben aan alle voorwaarden die aan de certificering worden gesteld te voldoen. Als gemeente kunnen we dit wel stimuleren en de scholen faciliteren, maar de scholen zullen het zelf moeten doen.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Westlands Verkeer en Vervoerplan	2006	2015
Permanente Verkeerseducatie	2007	-
Verkeersplannen per kern ('s-Gravenzande, Monster, De Lier)	2006	-

Programma Fysieke Leefomgeving

Thema Aantrekkelijk Westland **Accent Droge voeten en schoon water**

Doel

Een waterproof Westland, zonder wateroverlast, met veilige boezemkades, schoon en helder water en efficiënte afvalwaterafvoeren. Dit tegen zo laag mogelijke kosten en met behoud van zo veel mogelijk glastuinbouwgrond.

Activiteiten

1. Veilige boezemkades
2. Samenwerking afvalwaterketen

Activiteit

1. Veilige boezemkades

Wat doen wij daarvoor vol- gens bestaand beleid?

Het Hoogheemraadschap van Delfland en de gemeente verhogen en versterken de boezemkades. Bij de projecten van het Hoogheemraadschap van Delfland zorgt de gemeente voor een goede ruimtelijke inpassing en afstemming.

Waar staan wij nu?

- Het verleggen van de Lee-overkade in De Lier is in de voorbereidingsfase.
- Het project Kijckerweg in De Lier is in de uitvoeringsfase.
- Het project Lange Wateringkade-Zuid in Kwintsheul is in de initiatieffase.

Specifieke activiteiten in 2019

- Afronden van het verleggen van de Lee-oeverkade in De Lier.
- Verdere afstemming met het Hoogheemraadschap van Delfland over de aanpak van nieuwe dijkvakken.
- Opnemen nieuwe kadeprojectwerkzaamheden in de uitvoeringsprogramma's openbare ruimte voor de periode 2019 tot 2024.

Externe ontwikkelingen & risico's

De evaluatie naar aanleiding van het convenant 'Beheer en onderhoud Watergangen' waaronder hoe om te gaan met wegen op kades, wordt afgerond. De evaluatie vormt het uitgangspunt voor toekomstige beheer- en onderhoudskaders voor en tussen de gemeente en het waterschap. De pilot Zwethkade Noord heeft als input voor de evaluatie gediend.

Activiteit

2. Samenwerking afvalwaterketen

Wat doen wij daarvoor vol- gens bestaand beleid?

Wij werken aan een goedkoper en effectiever beheer van de afvalwaterketen door samenwerking met het hoogheemraadschap en omliggende gemeenten. De koepel-organisaties Unie van Waterschappen (UvW) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben in hun notitie "Gezamenlijke doelgerichte aanpak Afvalwaterketen" een ombuiging van de landelijke kosten met € 380 mln. ("minder meer") in 2020 afgesproken. Vertaling hiervan naar gemeenten afzonderlijk, waaronder Westland, vindt in de komende jaren plaats.

Waar staan wij nu?

- Wij nemen deel aan het Netwerk Afvalwater Delfland (NAD). De Delflandse regio stond begin 2014 aan de lat om in 2020 een kostenreductie van € 10 mln. te bereiken bij het transporteren en zuiveren van afvalwater. De voortgang van deze opgave is als goed beoordeeld.
- Om de afgesproken doelen te bereiken zijn opties voor efficiëntere sturing en samenwerking geïdentificeerd en gerealiseerd. Het gaat om onder andere kennisdeling en -ontwikkeling, gezamenlijke projectsturing, inkoop en modellering.
- Vervolg op het communicatieprogramma Niet-in-het-riool is gestart. Ook is in 2018 een waterstresstest uitgevoerd in samenwerking met de omliggende gemeenten. De stresstest houdt in dat onderzoek wordt waar eventuele water-

overlastproblemen optreden door het veranderende klimaat.

- In samenwerking met regiogemeenten is het ontwerp-beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater opgesteld.

Specifieke activiteiten in 2019

- De modellering van de waterstresstest wordt in samenwerking verder doorontwikkeld.

Externe ontwikkelingen & risico's

Regionale samenwerking is een intensief proces dat de nodige tijd vergt. Het gebiedsgericht en integraal werken vormt een belangrijke opgave, waarbij systeem-optimalisatie en klimaatontwikkelingen belangrijke aandachtspunten zijn.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Waterplan Westland	2008	2015 Actualisatie gestart
Beheerplan Openbare Ruimte Waterhuishouding – 2015-2018	2015	2018 Actualisatie gestart
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) Westland 2011-2015	2011	2015 Vigerend tot vaststelling nieuw "Beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater" in 2018

Programma **Fysieke Leefomgeving**

Thema **Aantrekkelijk Westland** Accent **Kwaliteit in toerisme en recreatie**

Doel Versterking van de kwaliteit en het imago van toerisme en recreatie in Westland.

- Activiteiten**
1. Bieden platform voor toerisme en recreatie
 2. Uitbreiden mogelijkheden vaarrecreatie
 3. Uitbreiden mogelijkheden verblijfsrecreatie
 4. Uitbreiden ruitervelden
 5. Onderzoek skatenetwerk
 6. Leefomgevingsfonds

Activiteit 1. Bieden platform voor toerisme en recreatie

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? Om recreatieve activiteiten met elkaar te verbinden bieden we een platform voor ondernemers in de toerisme- en recreatiesector. Op deze wijze faciliteren we dat ondernemers elkaar versterken. Gedacht kan worden aan de speerpunten arrangementen en promotie.

- Waar staan wij nu?**
- Platform voor toerisme en recreatie ('Bezoek Westland') is opgericht.
 - Website is gelanceerd (2016).
 - Toeristische plattegrond en thema folders zijn ontwikkeld.
 - Arrangementen worden op de website aangeboden.
 - Bewegwijzering toeristische attracties zijn geplaatst.
 - De Stichting Bezoek Westland heeft ruim 100 partners.
 - Fietsroutes worden ontwikkeld in samenwerking met regiopartners.

Specifieke activiteiten in 2019 Uitbreiden van arrangementen, inzet van gerichte marketing- en pr-instrumenten in samenwerking met andere marketingpartijen en regiopartners. Daarnaast wordt er elk jaar een activiteitenplan vastgesteld waarin een keuze wordt gemaakt voor diverse projecten afhankelijk van de ambities voor Westland. Het plan voor 2019 moet nog worden opgesteld.

Externe ontwikkelingen & risico's De Stichting Bezoek Westland heeft momenteel ruim 100 partners en alle partners betalen een partner fee. De stichting wordt verder gefinancierd door subsidies en sponsors. Het is duidelijk dat de komende jaren nog professionele ondersteuning nodig is. De stichting is nog niet zodanig ontwikkeld dat de partners de huidige taken van de ingehuurd marketing-coördinator kunnen overnemen. Om de betaalde ondersteuning van het platform te garanderen en om Westlandse producten te promoten en ontwikkelen is het nodig de activiteiten voorlopig financieel te blijven ondersteunen.

Activiteit 2. Uitbreiden mogelijkheden vaarrecreatie

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? In regionaal verband wordt een vaarrouthenetwerk aangelegd: via handige knooppunten wordt Westland makkelijk toegankelijk. Ook realiseren we een aantal kleinschalige vaarrecreatieve voorzieningen, zoals aanmeerpalen en aanlegsteigers.

- Waar staan wij nu?**
- De bereikbaarheid van Westland voor de vaarrecreatie is verbeterd door aanpassing van de doorvaarhoogte van bruggen (Oosterleesebrug, Bosheulbrug, Pouwelsbrug en de bruggen over De Zweth en Monsterwatering).
 - Voor de doorverbinding van de Nieuwe Vaart met Poelwatering heeft het Hoog-

heemraadschap van Delfland een vergunning afgegeven.

- De vaarverbinding Strijp-Reijnerwatering is voor een tweejarige proef opengesteld voor gemotoriseerd vaarverkeer.
- Het vaarroutenetwerk is gerealiseerd en voorzien van bewegwijzering en infopanelen. Het netwerk is aangesloten op het sloepennetwerk Haaglanden, Rottemeren, Hollands Plassengebied en op het kanonetwerk Haaglanden en Rottemeren.
- Verschillende kleinschalige voorzieningen zijn gerealiseerd: boothelling Honselersdijk en Wollebrand, jachthaventje in Honselersdijk en mindervalidensteiger in Poeldijk. Binnen het project 'Ophoging Zwethkade Noord' hebben ondernemers in samenwerking met de gemeente en het Hoogheemraadschap drie passantensteigers aangelegd.
- Op diverse plekken in Westland zijn halteplaatsen voor rondvaartboten gerealiseerd.
- Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijkheden voor een doorsteek tussen de Zweth en de Brede Lee.
- Ten behoeve van de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) zijn in samenwerking met verenigingen 40 overnameplaatsen voor de hulpdiensten gedefinieerd. Deze locaties krijgen zoveel mogelijk een dubbelfunctie.

Specifieke activiteiten in 2019

In 2019 wordt ingezet op het realiseren van de eerste overnameplaatsen ten behoeve van calamiteiten op het water. Om de kosten beperkt te houden, vindt dit plaats door middel van werk met werk maken (bijv. in samenhang met beschoeiingswerkzaamheden) en in samenwerking met andere partijen (Hoogheemraadschap van Delfland, watersportverenigingen en visverenigingen).

Externe ontwikkelingen & risico's

Bij invoering van de Omgevingswet wordt een optimalisatie doorgevoerd van de borging van doorvaarbaarheid van het vaar netwerk in Westland. Tot die tijd zijn de criteria zoals opgenomen in de vigerende (conserverende) bestemmingsplannen van toepassing.

Activiteit

3. Uitbreiden mogelijkheden verblijfsrecreatie

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij gaan inventariseren of het mogelijk is ruimte te creëren voor nieuwe initiatieven van toeristische ondernemers, zoals recreatieparken, campings en strandhuizen (verblijfstoerisme).

Waar staan wij nu?

De kansen en mogelijkheden voor verblijfsrecreatie in Westland zijn zowel ruimtelijk als economisch verkend.

Specifieke activiteiten in 2019

- Onderzoek naar uitbreidingsmogelijkheden voor verblijfsrecreatie. Aan welk type verblijfsaccommodaties is er behoefte en op welke locaties liggen er mogelijkheden?
- Opleveren rapport dat kan dienen als toetsingskader voor nieuwe initiatieven.

Verbonden Partijen

Recreatieschap Midden-Delfland

Per 1 januari 2018 is het Recreatieschap Midden-Delfland opgeheven. De opvolger is de Coöperatie Beheer Groengebieden Midden-Delfland UA. De gemeente Westland is lid van deze gemeenschappelijke regeling. Doelstelling van de coöperatie is het behartigen van de belangen van de openluchtrecreatie en het beheer van recreatiegebieden in Midden-Delfland. Een klein gebied bij het Kraaiennest ligt in de gemeente Westland. De beheerstaken van het schap worden voor een periode van twee jaar overgenomen door Staatsbosbeheer.

Activiteit

4. Uitbreiden ruiterspaden

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij voeren een onderzoek uit naar de wenselijkheid en mogelijkheden van extra ruiterspaden in Westland. Als dit onderzoek uitwijst dat er mogelijkheden zijn die beantwoorden aan de behoefte van de doelgroep, zullen wij deze plannen uitwerken. Ook het creëren van ruiterroutes wordt onderzocht.

Waar staan wij nu?

Wij hebben samen met de doelgroep onderzoek uitgevoerd naar ruiterspaden en –routes in Westland. Naast de bestaande routes, zijn daarbij gewenste paden die relatief eenvoudig gerealiseerd kunnen worden (quick wins), paden die mee kunnen liften in andere ontwikkelingen en nog nader uit te werken paden in beeld gebracht. Voor realisatie van de eerste quick wins wordt gebruik gemaakt van financiering vanuit het Leefomgevingsfonds. Het eerste nieuwe ruiterspad is in 2018 in gebruik genomen.

Specifieke activiteiten in 2019

- Met de inzet van het voor ruiterspaden gereserveerde geld uit het Leefomgevingsfonds worden nieuwe ruiterspaden gerealiseerd.
- Er wordt ingezet op het realiseren van ruiterroutes in projecten, zoals gebiedsontwikkelingen en bij de aanleg of reconstructie van infrastructuur.

Externe ontwikkelingen & risico's

- Een deel van de gewenste ruiterspaden loopt door het grensgebied van Westland of op eigendommen van derden. Daardoor is uitvoering afhankelijk van samenwerking met andere (semi) overheidsinstanties en organisaties.
- Realisatie van een deel van de gewenste ruiterspaden is afhankelijk van de reconstructie van wegprofielen en inpassing in lopende projecten en daarmee afhankelijk van de planning in deze projecten.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Beleidsvisie "Beleef Westland"	2012	2030

Activiteit

5. Onderzoek skatenetwerk

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

We gaan een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden van realisatie van een skatenetwerk.

Waar staan wij nu?

In overleg met gebruikers in Westland is een skateroutenetwerk in beeld gebracht dat gebruik maakt van bestaande wegen en fietspaden. Dit netwerk sluit aan op routes in omliggende gemeente. Ten behoeve van dit netwerk is een bebordingsplan opgesteld. Het bebordingsplan wordt de basis voor toekomstige uitvoering van het bewegwijzeren van de routes. Daarnaast wordt bij wegaanpassingen en onderhoud zoveel als mogelijk rekening gehouden met ruimte voor skaters en het comfort van het wegdek voor skaters.

Specifieke activiteiten in 2019

- Uitwerken en realiseren van het bebordingsplan.
- Afstemming met onderhoudsprojecten van wegen en fietspaden.

Externe ontwikkelingen & risico's

- De aanleg van een skatenetwerk moet over verkeersluwe asfaltwegen/brede fietspaden gerealiseerd worden. De delen van het gewenste netwerk die hier niet aan voldoen moeten aangepast worden. Deze aanpassingen worden gekoppeld aan het regulier onderhoud van wegen om zo de kosten te beperken. Dit kan effect hebben

op de planning.

- Een deel van de gewenste paden loopt over eigendommen van derden. Daardoor is uitvoering afhankelijk van samenwerking.
- Realisatie van een deel van de gewenste skatepaden is afhankelijk van de reconstructie van wegprofielen en inpassing in lopende projecten zoals Poelzone, Kasteelweg en Oostelijke Randweg De Lier.

Activiteit

6. Leefomgevingsfonds

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij stellen een Leefomgevingsfonds in om projecten te financieren die bijdragen aan de versterking van de leefomgeving. De omvang van het fonds bedraagt € 3,75 mln.

Waar staan wij nu?

- Het overgrote deel van 3,75 mln. van het Leefomgevingsfonds is inmiddels besteed. Zo zijn de middenbermen in Naaldwijk, Honselersdijk en 's-Gravenzande voorzien van bollen, is het groen in de Eikenhof in De Lier aangepakt, zijn op verschillende plekken de groeiomstandigheden voor de bomen verbeterd, is een nieuwe skatebaan in Poeldijk gerealiseerd en zijn nieuwe speelplekken gerealiseerd bij de voormalige Wilhelminaschool in 's-Gravenzande.
- In het najaar van 2018 en het voorjaar van 2019 worden de resterende groenprojecten gerealiseerd.

Specifieke activiteiten in 2019

In 2019 vindt de afronding van het merendeel van de resterende projecten plaats.

Externe ontwikkelingen & risico's

Bij enkele projecten is de gemeente afhankelijk van de voortgang van de partners (bijv. Hoogheemraadschap van Delfland). Mogelijk betekent dit dat de realisatie later dan 2019 plaatsvindt.

Programma	Fysieke Leefomgeving
Thema Accent	Aantrekkelijk Westland Duurzame leefomgeving
Doel	Verduurzaming van de leefomgeving in Westland.
Activiteiten	1. Verduurzamen wagenpark en openbare verlichting 2. Ontwikkeling ecologische zones 3. Subsidieregeling Duurzame Energie Westland (SDEW)
Activiteit	1. Verduurzamen wagenpark en openbare verlichting
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	Het gemeentelijk wagenpark en de openbare verlichting worden zoveel mogelijk verduurzaamd. Daarbij wordt de functionaliteit niet uit het oog verloren. Bij aankoop van de nieuwe voertuigen worden, door het Agentschap opgestelde, duurzaamheidseisen toegepast. Waar mogelijk worden voertuigen met alternatieve aandrijving ingekocht.
Waar staan wij nu?	▪ De voorbereiding voor de inkoop van het gemeentelijk wagenpark is gestart. ▪ De voorbereiding voor de vervanging van de openbare verlichting is afgerond en heeft geleid tot een programmatisch vervangingsplan 'slimme' verlichting.
Specifieke activiteiten in 2019	▪ Afronden van de inkoop van het gemeentelijk wagenpark. ▪ Programmatisch vervangen van de openbare verlichting.
Externe ontwikkelingen & risico's	▪ In het kader van efficiëntie wordt het vervangen van openbare verlichting zowel solitair als in integrale grootschalige projecten gerealiseerd. De afstemming met integrale grootschalige projecten levert mogelijk een temporisatie van de realisatie op. ▪ Voor een aantal voertuigen zijn de opties voor verduurzaming moeilijk. Bijvoorbeeld de strooiwagens en de vrachtwagens. Gezien de snelheid van de ontwikkelingen bestaan hiertoe mogelijk over een aantal jaren wel kansen. ▪ Aardgasvoertuigen zijn in aanschaf duurder dan de traditionele voertuigen. In het gebruik zijn ze echter aanzienlijk goedkoper omdat aardgas goedkoper is dan de traditionele brandstoffen. Het aantal tankstations met aardgas is in de regio nog beperkt.
Activiteit	2. Ontwikkeling ecologische zones
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	De gemeente werkt via verschillende projecten aan behoud en ontwikkeling van ruimte voor groen, natuur en recreatie. De grote ecologische verbindingen tussen de kust en het achterland en de dwarsverbindingen daartussen worden gerealiseerd via de Poelzone, Zwethzone, Westlandse Zoom, de Gantel en de Blakervaart.
Waar staan wij nu?	De afgelopen jaren zijn verschillende ecologische zones gerealiseerd, zoals de Zwethzone en de Poelzone. Er lopen verschillende bestemmingsplanprocedures ter realisatie van delen van de ecologische zones in ONW en OBWZ (o.a. Rijnvaart, Waelplas, De Kreken, De Gouw en Westmade).
Specifieke activiteiten in 2019	▪ Voorbereiding en start van de aanleg van de ecologische zones in de gebieden: Rijnvaart, Waelplas, De Kreken, De Gouw en Westmade. ▪ Start van de aanleg van de ecologische zones: Wenzone en Blakervaart.

Externe ontwikkelingen & risico's

- Eventuele stagnatie van woningbouwontwikkelingen zorgt mogelijk ook voor stagnatie van de aanleg van de ecologische zones.
- De exploitatie van woningbouwgebieden zorgt voor druk op de omvang en inrichting van ecologische verbindingzones.
- De aanleg van de ecologische zones wordt voor een deel gezamenlijk met marktpartijen voorbereid en uitgevoerd. Dit vergt intensieve afstemming.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Duurzaamheidsagenda	2013	2020
Structuurvisie Westland	2013	2025 met perspectief naar 2040

Activiteit

3. Subsidieregeling Duurzame Energie Westland (SDEW)

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

We verlenen subsidie voor zonnepanelen, kleine windturbines, bio-wkk's wko-systemen en energiebesparingsmaatregelen in de vorm van LED, ten behoeve van instellingen met maatschappelijke doelen.

Waar staan wij nu?

De raad heeft eind 2017 in het kader van het bestedingsvoorstel duurzaamheidsfonds als volgt besloten:

- Een budget van € 250.000 extra beschikbaar te stellen voor de subsidieregeling en het subsidiepercentage voor sportverenigingen, die LED verlichting willen toepassen te verhogen van 25% naar 50% van het totale investeringsbedrag.
- Alle andere aanvragen voor duurzaamheidsmaatregelen in aanmerking te laten komen voor een subsidiebijdrage van 25% van het totale investeringsbedrag.

In 2014 is bij aanvang van de regeling € 500.000 beschikbaar gesteld. Begin 2018 was hiervan nog € 202.259 beschikbaar en op grond van een raadsbesluit met het bestedingsvoorstel Duurzaamheidsfond sociale duurzaamheid is een extra budget van € 250.000 beschikbaar gesteld.

Specifieke activiteiten in 2019

In behandeling nemen van nieuwe aanvragen.

Externe ontwikkelingen & risico's

Het aantal aanvragen is mede afhankelijk van de eigen financiële mogelijkheden en draagkracht van verenigingen e.d. Een mogelijkheid om het gebruik van de regeling te stimuleren is het minimum investeringsbedrag evenals het jaarlijks subsidieplafond los te laten.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Duurzaamheidsagenda 2012-2020	2012	2020

Programma Fysieke Leefomgeving

Continuïteit van de bedrijfsuitoefening (going concern) en overige intensiveringen niet toe te delen aan accenten

- Activiteiten**
1. Beheerplannen Openbare Ruimte 2015-2018
 2. Oplossingsrichtingen verzakkingen bodem De Lier

Activiteit 1. Beheerplannen Openbare Ruimte 2015-2018

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

In 2015 zijn voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte tot en met 2018 de volgende beheerplannen vastgesteld en inhoudelijk en financieel doorvertaald in de begroting voor desbetreffende periode:

1. Woonwijken en dorpscentra
2. Recreatiegebieden en begraafplaatsen
3. Bedrijventerreinen
4. Wegen
5. Waterhuishouding

De vijf beheerplannen vormen het kader waarbinnen de gemeente, door middel van programmatisch beheer en onderhoud en binnen de financiële kaders, werkzaamheden in de openbare ruimte uitvoert. Van de vijf beheerplannen zijn er drie gebiedsgericht en twee civieltechnisch van aard. De werkzaamheden hangen nauw met elkaar samen. Zo heeft bijvoorbeeld het beheer en onderhoud van woonwijken en dorpscentra direct invloed op het beheer en onderhoud van wegen en vice versa.

Op basis van de visie beheer openbare ruimte zijn door de gemeente per beheerplan kernwaarden geformuleerd. Aan elk van deze kernwaarden is een kwaliteitsniveau gekoppeld. Bij het beheer van de openbare ruimte staan de volgende kernwaarden centraal:

Gebiedsgerichte beheerplannen

- Woonwijken & dorpscentra: Leefbaarheid, aantrekkelijkheid, bereikbaarheid.
- Bedrijventerreinen: Bereikbaarheid, veiligheid en omgevingskwaliteit.
- Recreatiegebieden en begraafplaatsen: Omgevingskwaliteit, bereikbaarheid en veiligheid.

Civieltechnische beheerplannen

- Wegen: Veiligheid, bereikbaarheid en omgevingskwaliteit.
- Waterhuishouding: Veiligheid en aantrekkelijkheid.

In de uitvoering pakt de gemeente het beheer en onderhoud van de openbare ruimte gebiedsgericht op en waar mogelijk samen met haar partners in de buitenruimte. De ervaringen die hierbij worden opgedaan vormen weer input voor de nieuwe beheerplancycclus, voor de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's en voor de nadere productgerichte beheerkaders.

Grootschalige activiteiten worden geïnitieerd, voorbereid en gerealiseerd op basis van kwaliteit, risico's en budget (programmatisch beheer & onderhoud). Bij het dagelijkse beheer en onderhoud worden de maatregelen zodanig ingezet dat wordt voldaan aan de kernwaarden en ambities zoals opgenomen in de beheerplannen (programmatisch beheer & onderhoud).

Waar staan wij nu?

De effecten van het werken met beheerplannen en uitvoeringsprogramma's hebben geleid tot duidelijke prioritering van projecten en bijbehorende inspanningen. De grootschalige activiteiten en het dagelijkse beheer en onderhoud worden conform afgesproken kwaliteitsniveaus integraal en gebiedsgericht gerealiseerd. Door gebruik te maken van de beschikbare geografische-, object- en financiële informatie kunnen we steeds beter transparant en meervoudige data ontsluiten.

Door gewijzigde wetgeving voor onkruidbestrijding en areaaluitbreiding zijn werkzaamheden aangepast aan de nieuwe situatie. De vastgestelde beheerkaders voor afval, begraven en waterbeheer geven verder sturing aan de inhoudelijke programmering van beheer en onderhoud.

In 2018 is gewerkt aan het opstellen van het Gebiedsgerichte Plan. Hierin wordt naast de bestaande programma's ingegaan op vastgoed, cultuurhistorisch erfgoed, grond en omgeving & toezicht.

Specifieke activiteiten in 2019

- Implementeren van beheerkaders riolering, begraven en afvalinzameling in uitvoeringsprogramma's openbare ruimte.
- Realisatie eerste jaarschijf uitvoeringsprogramma's 2019-2024.
- Implementeren Gebiedsgericht Plan 2019-2022.

Externe ontwikkelingen & risico's

- Gebiedsgericht en integraal werken kan leiden tot een toename van de complexiteit in projecten met als gevolg een langere doorlooptijd.
- De huidige beheerplannen zijn vastgesteld voor de periode 2015-2018. Voor de nieuwe cyclus van vier jaar (2019-2022) geldt dat wijzigingen in beleid en regelgeving, areaaluitbreiding en indexatie kunnen leiden tot een gewijzigde budgetbehoefte. Voorbeelden zijn onkruidbestrijding, onderhoud bomen en de inzameling van huishoudelijk afval.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Beheerplan Openbare Ruimte – Wegen	2015	2018 (vervalt met inwerkingtreding Gebiedsgericht Plan)
Beheerplan Openbare Ruimte – Waterhuishouding	2015	2018 (vervalt met inwerkingtreding Gebiedsgericht Plan)
Beheerplan Openbare Ruimte – Woonwijken en Dorpscentra	2015	2018 (vervalt met inwerkingtreding Gebiedsgericht Plan)
Beheerplan Openbare Ruimte – Bedrijventerreinen	2015	2018 (vervalt met inwerkingtreding Gebiedsgericht Plan)
Beheerplan Openbare Ruimte – Recreatiegebieden en Begraafplaatsen	2015	2018 (vervalt met inwerkingtreding Gebiedsgericht Plan)
Gebiedsgericht Plan Ruimte	2019	2023

Activiteit

2. Oplossingsrichtingen verzakkingen bodem De Lier

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

De Bomen- en Druivenbuurt in De Lier hebben te maken met ernstige verzakkingen van de openbare ruimte als gevolg van bodemdaling. Er zijn oplossingsrichtingen in beeld gebracht. Afhankelijk van de technische uitvoerbaarheid worden de oplossingsrichtingen fasegewijs per deelgebied uitgewerkt in een uitvoeringsplan in combinatie met de integrale reguliere opgave voor riolering, verharding etc. Tevens wordt een meerjarige monitoring opgezet voor verdere kennisopbouw en het bepalen van de effectiviteit van (genomen) maatregelen. Voor de verkenning van de deelgebieden en

Waar staan wij nu?

- ## Specifieke activiteiten in 2019

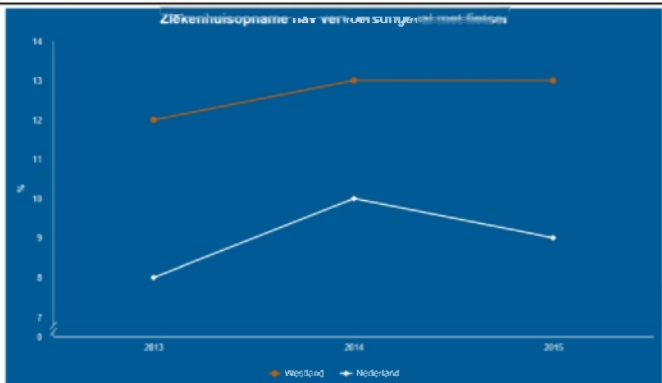
- ## Externe ontwikkelingen & risico's

Activiteit

Beleids- indicatoren

83

**Beleids-
indicatoren**

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Ziekenhuisopname n.a.v. vervoersongeval met fietser	13%	VeiligheidNL	
Verkeersongeval met fietser als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2013	12%	8%
	2014	13%	10%
	2015	13%	9%

Programma Fysieke Leefomgeving

Wat mag het Programmatotaal kosten?

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Lasten							
E05	Wegen en verkeer	13.916	15.437	15.807	16.407	16.346	16.639
E10	Parkeren	365	381	365	513	476	473
E15	Openbare verlichting	1.705	1.884	1.854	1.890	1.942	2.007
E20-	Water	1.402	1.546	1.475	1.501	1.526	1.545
E25	Groen en recreatie	7.537	7.637	7.657	7.907	7.890	8.032
E30	Riolering	10.196	10.218	10.324	10.400	10.326	10.432
E45	Vergunningen	2.269	2.880	2.376	2.375	2.375	2.375
Totaal lasten		37.390	39.983	39.858	40.993	40.881	41.503
Baten							
E05	Wegen en verkeer	666	556	556	556	556	556
E10	Parkeren	134	138	138	138	138	138
E15	Openbare verlichting	176	169	169	169	169	169
E20	Water	3	0	0	0	0	0
E25	Groen en recreatie	236	131	131	131	131	231
E30	Riolering	163	129	129	129	129	129
E45	Vergunningen	4.528	3.840	3.477	3.477	3.477	3.477
Totaal baten		5.906	4.963	4.600	4.600	4.600	4.700
Saldo van baten en lasten		- 31.484	- 35.020	- 35.258	- 36.393	- 36.281	- 36.803

Reserves en voorzieningen

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Stortingen reserves		- 105	- 960	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves		1.213	3.452	1.552	980	460	460
Totaal mutaties reserves		1.108	2.492	1.552	980	460	460
Geraamd begrotingsresultaat		- 30.376	- 32.528	- 33.706	- 35.413	- 35.821	- 36.343
Stortingen voorzieningen		- 750	- 704	- 625	- 446	- 123	0
Onttrekkingen voorzieningen		0	29	3	3	72	117
Totaal mutaties voorzieningen		- 750	- 675	- 625	- 443	- 195	- 117

Programma	Dienstverlening en Belastingen
Thema Accent	Eigentijdse dienstverlening Digitaal aanbod van producten en diensten
Doel	Het verbeteren van de externe dienstverlening en het realiseren van een betrouwbare en vooral digitale overheid.
Activiteiten	1. Inrichten basisinfrastructuur voor de e-overheid: I-NUP 2. Digitaliseren van de informatievoorziening 3. Digitaal ontsluiten van gemeentelijke informatie 4. Digitaal zaken doen 5. Uitbouwen Klant Contact Centrum (KCC)
Activiteit	1. Inrichten basisinfrastructuur voor de e-overheid: I-NUP
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	Het overheidsbrede programma I-NUP (Implementatieagenda voor het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-overheid) omvat de implementatie van meer dan 20 ICT-bouwstenen. Deze bouwstenen zijn noodzakelijk om de basisinfrastructuur op orde te brengen en de dienstverlening aan burgers en ondernemers sneller, beter en efficiënter te maken.
Waar staan wij nu?	Alle voor de gemeente Westland benodigde I-NUP bouwstenen zijn gerealiseerd. Het I-NUP is opgegaan in de roadmap VNG Realisatie.
Specifieke activiteiten in 2019	▪ Uitvoeren van de punten voorkomend uit de impactanalyse met betrekking tot de Omgevingswet. ▪ Breder inzetten van de Basisregistratie Grootschalig Topografie binnen de gemeente. ▪ MijnOverheid Berichtenbox inzetten voor meer diensten en brede communicatie vanuit Dienstverlening. ▪ Verdere uitrol van e Herkenning. ▪ Start implementatie van Internet Protocol v6. ▪ Meewerken aan GGI-Veilig en aansluiten bij Govroam. Govroam geeft medewerkers in de publieke sector veilig toegang tot wifi-netwerken. ▪ Common Ground architectuur wijziging voor Application Programming Interface (API). API's worden de nieuwe technologische standaard om data conform wetgeving te hergebruiken in de applicatie ongeacht waar deze applicaties staan. Voor 2019 willen we een voorziening treffen om het gebruik van API's organisatiebreed mogelijk te maken.
Externe ontwikkelingen & risico's	Bij de Omgevingswet hoort een goede digitale ondersteuning. Dat is het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Aansluiting op het (DSO) vindt plaats in 2019-2020.
Activiteit	2. Digitaliseren van de informatievoorziening
Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?	Om volledig digitaal te kunnen werken, richten wij ons op het digitaliseren van de informatie in de klantprocessen. Enerzijds door het digitaal maken van alle inkomende en uitgaande documenten en het digitaliseren van de processen. Anderzijds door aan te sluiten bij een nieuwe technische infrastructuur waarbij e-diensten, automatische opslag in het Document Management System (DMS) en het verkrijgen van statusinformatie onderdeel zijn van de inrichting van informatiemanagement binnen de gemeente.

In het Masterplan 'Digitaliseren' zijn projecten opgenomen om verschillende klantprocessen van de gemeente digitaal in te richten.

Waar staan wij nu?

In de afgelopen periode is een stevige impuls gegeven aan het digitaliseren van de informatievoorziening. Zo is een groot aantal processen gedigitaliseerd, waarbij de prioriteit lag bij het digitaliseren van de klantprocessen en zijn alle gemeentelijke processen papierarm gemaakt.

Specifieke activiteiten in 2019

- Uitvoering geven aan de heroriëntatie digitale transformatie.
- Het volgen van en het aanhaken op het dienstverleningsconcept op basis van de common ground gedachte.

Externe ontwikkelingen & risico's

Vanuit VNG Realisatie wordt op dit moment de landelijke standaard Zaak Gericht Werken herijkt.

Activiteit

3. Digitaal ontsluiten van gemeentelijke informatie

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Via de gemeentelijke website wordt alle gemeentelijke informatie toegankelijk gemaakt. De website wordt vraaggericht ingericht en van goede zoekmogelijkheden voorzien. Ook is een centraal gestuurde contentbeheersorganisatie ingericht.

De website wordt ingericht op basis van zogenaamde 'toptaken': biedt content en functionaliteit die de meeste toegevoegde waarde biedt aan de klanten en stelt de klant centraal.

Waar staan wij nu?

- De gemeentelijke website is voorzien van de gemeentelijke informatie die relevant is voor de bezoekers van de website.
- Er zijn structurele processen geïmplementeerd voor het content beheer.
- De website blijft door ontwikkelen, zodat gemeentelijke dienstverlening met externe ontwikkelingen meegroeit (Digitaal waar nuttig).
- De persoonlijke internetpagina (Mijn Westland) is in ontwikkeling.

Specifieke activiteiten in 2019

- Toegankelijk maken gepubliceerde documenten.
- Persoonlijke internetpagina 'Mijn Westland' door ontwikkelen.
- Start Implementatie Omgevingswet (2019-2021).
- Implementatie Brede toegang.

Activiteit

4. Digitaal zaken doen

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

De gemeente Westland heeft een centrale webredactie, die ervoor zorgt dat de website beter toegankelijk wordt voor het digitaal zaken doen, met als effect een toegenomen aantal digitale aanvragen.

We maken het mogelijk dat inwoners en bedrijven volledig digitaal zaken kunnen doen met de gemeente. Via een eigen persoonlijke pagina op overheid.nl wordt steeds meer informatie ontsloten. Inwoners en bedrijven hebben toegang tot de eigen gegevens en inzage in bijvoorbeeld gemeentelijke belastingen.

Waar staan wij nu?

- Het aantal processen waarin inwoners digitaal zaken kunnen doen met de gemeente is fors uitgebreid. Het gaat hierbij onder andere om processen binnen het domein Burgerzaken, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Inkomen en Gemeentelijke belastingen.
- De Rijksoverheid heeft een aantal wijzigingen aangekondigd, waardoor het door

ontwikkelen van de dienstverlening aan bedrijven niet verder kan worden opgepakt. Daar waar mogelijk nemen wij zelf initiatief om de dienstverlening verder door te ontwikkelen.

- De persoonlijke internetpagina 'Mijn Westland' is in ontwikkeling.

Specifieke activiteiten in 2019

- Uitvoering heroriëntatie digitaal zaken doen.
- Archivering multimedia berichten (logging).
- Persoonlijke internetpagina 'Mijn Westland' door ontwikkelen.

Externe ontwikkelingen & risico's

- De gemeente is afhankelijk van het Rijk voor de tijdige oplevering van de landelijke voorzieningen die nodig zijn om integraal digitaal zaken te kunnen doen met onze inwoners en ondernemers.
- De gemeente is afhankelijk van ICT-leveranciers om ook lokaal de digitale dienstverlening tijdig te kunnen implementeren.
- Digitale dienstverlening leidt pas tot hoogwaardige dienstverlening wanneer van begin tot eind alle dienstverleningsprocessen in de organisatie optimaal zijn gestroomlijnd en kunnen worden gemonitord. Digitale dienstverlening is dus niet alleen de techniek, maar ook het inrichten van digitale werkprocessen.

Activiteit

5. Uitbouwen Klant Contact Centrum (KCC)

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Het KCC wordt verder geprofessionaliseerd. Hiertoe worden de medewerkers getraind en gecoacht, wordt de ondersteunende ICT kwalitatief verbeterd en worden ondersteunende processen geïmplementeerd.

Waar staan wij nu?

- De webcare is ingericht in een eerste en tweede lijn. Eerste lijn is het KCC en tweede lijn de webredactie.
- Sinds 2016 maakt de gemeente voor de dienstverlening ook gebruik van het kanaal Whatsapp. Wij ontvangen hierover van inwoners veel positieve reacties.
- Met het oog op verdere professionalisering van het KCC zijn medewerkers getraind en gecoacht, om op meerdere werkgebieden te kunnen worden ingezet. Ook is er een leerwerktraject opgezet met inwoners uit de bijstand. Deze worden opgeleid richting een betaalde baan.
- Met de implementatie van key2kcc en kennisbank is ook de kwaliteit van de ICT verbeterd.

Specifieke activiteiten in 2019

- De afname van paspoort-aanvragen per 2019 zal er toe leiden dat we minder balies voor Burgerzaken bemensen. De medewerkers zullen dan voor RNI worden ingezet.
- Verdere doorontwikkeling het KCC op het gebied van opleiding en kwaliteit.
- Servicelevels bereikbaarheid conform norm krijgen.

Facultatieve Indicatoren

Effectindicator	O-meting	Actueel cijfer	Streefwaarde				Bron
			2019	2020	2021	2022	
Servicelevel bereikbaarheid	1-7-2014	80% binnen 30 sec.	80%	80%	80%	80%	Telefooncentrale
In één keer afdoen of goed doorgeleiden	1-7-2014	80%	80%	80%	80%	80%	Klantcontactsysteem
Digitalisering van de inkomende post	1-9-2013	60%	95%	95%	95%	95%	Rapportage Postkamer

**Externe
ontwikkelingen
& risico's**

- Er is een toename van het aantal poststukken te zien, waarbij het aantal fysieke poststukken stabiliseert en het aantal digitale poststukken toeneemt. De precieze impact hiervan is nog onduidelijk.
- Er is nog geen afname te zien van het telefoonverkeer, ondanks toename van het aanbod van digitale producten en diensten. Het is nog onduidelijk hoe dit zich gaat ontwikkelen.

**Gerelateerde
links**

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Visie "Dienstverlening dichtbij"	2009	Doorlopend

Programma **Dienstverlening en Belastingen**

Thema **Eigentijdse dienstverlening** Accent **Aantrekkelijke dienstverlening voor ondernemers**

Doel Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers door goede en snelle dienstverlening.

Activiteiten

1. Uitbreiden Ondernemingsdossier
2. Verminderen regeldruk

Activiteit 1. Uitbreiden Ondernemingsdossier

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? Het Ondernemingsdossier wordt voor meer branches ingevoerd. Hierbij leggen ondernemers hun informatie eenmalig vast om vervolgens beschikbaar te stellen aan verschillende overheden. Dit levert een bijdrage aan een meer klantgerichte dienstverlening en brengt voor de overheid ook efficiencywinst met zich mee. De brancheorganisaties NRK (Federatie Nederlandse Rubber- en Kunststofindustrie) en LTO Glaskracht gaan de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente sluiten. Vanuit programmabureau ondernemingsdossier Nederland lopen er gesprekken met LTO.

Waar staan wij nu?

- Het ondernemingsdossier is per 7 augustus 2017 stopgezet. Dit in opdracht van de Ministerie van EZ.
- De samenwerkingsovereenkomst tussen de brancheorganisaties en de gemeente is per 7 augustus 2017 komen te vervallen.

Externe ontwikkelingen & risico's Het succes van de overgang naar het alternatief voor het ondernemingsdossier is afhankelijk van de implementatie van MijnOverheid voor Ondernemers door het ministerie, medeoverheden en de technische mogelijkheden.

Activiteit 2. Verminderen regeldruk

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid? Binnen het project Herontwikkeling gemeentehuislocatie De Lier wordt geëxperimenteerd met 'ontslakken'. Daarbij werken we met minder regels. Om meer ervaring op te doen, wordt 'ontslakken' ook bij andere projecten toegepast. Het is de bedoeling om bij de herontwikkeling van de gemeentehuislocaties Wateringen en 's Gravenzande of ander gebruik hiervan, ook op een 'ontslakte manier' vorm te geven. Ook nemen we als gemeente deel aan de landelijke beweging 'Doorbraak in dienstverlening', die projecten start waarin wordt geëxperimenteerd met eenvoudiger en meer op de bedrijven en burgers toegesneden dienstverlening. Door verdergaande digitalisering worden steeds meer beschikbare gegevens van ondernemers hergebruikt, waardoor de administratieve lasten verminderen. Wij blijven actief luisteren naar belemmeringen die ondernemers ondervinden bij regelgeving en administratieve verplichtingen, o.a. via onze website (meldpunt regelgeving), onze contacten met ondernemers vanuit accountmanagement en onze overleggen en samenwerkingsverbanden met brancheorganisaties. Te vereenvoudigen hogere regelgeving brengen wij onder de aandacht van provincie en Rijk.

Waar staan wij nu?

- De afgelopen jaren is op verschillende manieren de regeldruk voor onze ondernemers verminderd.
- Er zijn experimenten uitgevoerd met globale bestemmingsplannen. Een globaal bestemmingsplan geeft minder regels en er is minder van te voren bepaald wat

er gebouwd kan worden.

- Onze ruimtelijke besluitvormingsprocessen zijn herijkt. Bestemmingsplanprocedures zijn verkort met minimaal 16 weken. De procedure voor een omgevingsvergunning met verklaring van geen bedenkingen is 8 weken korter geworden.

Facultatieve Indicatoren

Effectindicator	Actueel cijfer	
Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening	Alle bedrijven	6,4
	Land- & tuinbouw en visserij	6,2

Effectindicator	Actueel cijfer
Waardering ondernemingsklimaat gemeente	6,7

Programma **Dienstverlening en Belastingen**

Thema **Eigentijdse dienstverlening** Accent **Maatwerk in dienstverlening in sociaal domein**

Doel

Realisatie dienstverleningsaanpak Sociaal domein Tussenevaluatie kernnetwerken (rol Vitis).
--

Activiteit **Dienstverleningsaanpak sociaal domein**

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

De gemeente hanteert het 'no wrong door'-principe. Het maakt niet uit waar de inwoner met een zorg- of ondersteuningsvraag bij de gemeente aanklopt: hij komt altijd op de juiste plek terecht. De inwoner wordt snel en effectief doorgeleid naar de juiste zorgoplossing. We volgen daarbij de weg van de burger: voor de burger herkenbare en laagdrempelige instanties zoals scholen en consultatiebureaus vervullen een belangrijke rol in signalering en doorgeleiding als er een zorgvraag is. Er wordt geïnvesteerd in versterking van de preventie en brede basisvoorzieningen waarvan alle inwoners van Westland profiteren. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn de waakvlamfunctie, versterking van de cliëntondersteuning en uitbreiding van de digitale dienstverlening/zelfhulp. Het groepswerk gaat vanuit het Sociaal kernteam (SKT) naar het voorveld en wordt meer laagdrempelig toegankelijk. Zorgregisseurs en consultants werken intensief samen met Vitis en dit zorgt voor een aanpak op maat voor iedere cliënt. Uitgangspunt daarbij blijft informeel waar dat kan en formeel als het moet (*één gezin/huishouden-één plan-één regisseur*).

Waar staan wij nu?

- Het dienstverleningsconcept is geëvalueerd. Doel van de evaluatie was bepalen welke dienstverleningsaanpak het beste is voor de Westlandse burger. Een oordeel over effectiviteit van genomen maatregelen is nog niet goed mogelijk omdat er te weinig kwantitatieve data beschikbaar zijn. Uit de kwalitatieve data blijkt dat het dienstverleningsconcept positief gewaardeerd wordt.
- Er is een start gemaakt met de clustering van de ondersteunende administraties.

Specifieke activiteiten in 2019

In 2019 wordt de resultaatgerichte sturing voor de maatwerkvoorzieningen Wmo en Jeugdhulp geïmplementeerd.

Externe ontwikkelingen & risico's

Bij aanvang van de decentralisaties hielden we rekening met tijdelijke financiële tekorten tijdens het transformatieproces welke we wilden opvangen met de reserve Sociaal Domein. Inmiddels begint de omvang van dit tekort zich af te tekenen en is met name het tekort op het jeugddomein is groter dan verwacht. Dat betekent dat de bodem van de reserve Sociaal Domein eerder in zicht komt dan verwacht. Acties hiervoor worden beschreven in het WestlandProgramma.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
De weg van de burger Uitgangspunten nieuwe werkwijze dienstverlening sociaal domein	2014	2014 – 2017
Sociaal Beleidskader Kernachtig Sociaal	2016	onbepaald
Uitvoeringsprogramma 2016-2020 Kernachtig Sociaal	2016	2016-2020

Programma Dienstverlening en Belastingen

Thema Eigentijdse dienstverlening **Accent Naar buiten gerichte en slagvaardige organisatie**

Doel	Makkelijke, snelle en goede dienstverlening aan burgers, ondernemers en organisaties.
-------------	---

Activiteiten

1. Procesgericht werken en procesmanagement
2. Uitbouwen accountmanagement
3. Inzetten klantpanels

Activiteit 1. Procesgericht werken en procesmanagement

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Alle dienstverleningsprocessen zijn opnieuw ingericht en worden stuk voor stuk gedigitaliseerd. Vanuit het KCC wordt gemonitord of processen goed lopen en of wordt voldaan aan de geldende servicenormen. Waar nodig worden processen bijgesteld/verbeterd.

De herontworpen dienstverleningsprocessen worden geleidelijk geïmplementeerd en gedigitaliseerd. Dit is een complexe ontwikkeling, waarbij verbeteringen worden doorgevoerd in zowel processen en systemen als in organisatie en medewerkers. Processturing waarborgt een integrale en procesgerichte organisatie op alle onderdelen van de gemeentelijke dienstverlening, ook in het persoonlijke contact. Wij willen alle (keten-)dienstverleningsprocessen tot op individueel niveau kunnen volgen (en ook ontsluiten naar burgers en ondernemers). Daartoe moet per proces én over alle processen heen managementinformatie worden gestructureerd en geïmplementeerd.

Waar staan wij nu?

Wij voeren projecten uit om de klantprocessen in het sociaal domein te optimaliseren vanaf het eerste klantcontact (KCC) tot en met de uitvoering van ondersteuningstrajecten door externe partners. Denk hierbij aan de “Brede Toegang”, “Sociaalplein Westland” en “Ketensamenwerking”.

Specifieke activiteiten in 2019

- Operationeel maken van een deel van het herontwerp van processen (Brede Toegang).
- Uitvoering geven aan de afspraken voor ketensamenwerking in het sociaal domein.
- Het optimaal houden van de website voor de toegang tot het sociaal domein.

Externe ontwikkelingen & risico's

- Ontwikkelingen in het sociaal domein, zowel landelijk als regionaal en lokaal, kunnen van invloed zijn op de inhoud, vormgeving en snelheid van realisatie van de plannen.
- Voor de digitale dienstverlening en de digitale ondersteuning van de uitvoering zijn we afhankelijk van ICT-leveranciers met een – bijna – monopolypositie. Dit werkt vertragend en soms belemmerend om de gewenste oplossingen voor onze dienstverlening te realiseren.

Activiteit 2. Uitbouwen accountmanagement

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

We gaan accountmanagement uitbouwen. Onder accountmanagement verstaan we het structureel onderhouden van ambtelijk en bestuurlijk contact met onze maatschappelijke partners en het bedrijfsleven (brancheorganisaties, bedrijventerreinverenigingen, detailhandelsverenigingen en individuele ondernemers). In het kader van de onderwerpen verdien capaciteit en participatiemaatschappij gaan wij de sturing op de ontwikkelingen van de gemeentelijke dienstverlening binnen de

economische en maatschappelijke taakvelden versterken. Dit doen we onder andere door het voortzetten van interactieve overleggen met bedrijven, brancheorganisaties, detailhandel, horeca, marktcommissies en maatschappelijke instellingen.

Waar staan wij nu?

Strategisch accountmanagement

- Voor het accountmanagement ruimtelijk en economisch taakveld 'vestigingsklimaat' is er een strategisch accountmanager aangesteld.
- Er is een strategisch accountmanagementplan opgesteld.
- Accountmanagement van 80 geselecteerde en gevestigde topbedrijven is gerealiseerd, accountplannen zijn opgesteld en vragen van bedrijven zijn beantwoord.
- Vier internationale bedrijven hebben zich in Westland gevestigd in samenwerking met Innovation Quarter.
- Vijf Westlandse bedrijven hebben uitbreiding gerealiseerd of uitbreiding is gaande (aanvraag en coördinatie vanuit het accountmanagement).
- Een PP Rode Loper Team is ingericht met communicatiemiddelen om accounts optimaal te verbinden met (internationale en) innovatieve bedrijven en om vestiging van nieuwe bedrijven op bedrijventerreinen te faciliteren.
- Voor het accountmanagement sociaal domein zijn accountmanagers aangesteld als eerste aanspreekpunt voor de externe partners.

Marketing/communicatie

- Samenwerkingsovereenkomst Stichting Westland Marketing is ondertekend en een gezamenlijk marcomplan voor gebiedsmarketing en positionering van WHC/GHC is ontwikkeld.

Accountmanagement/innovatie/verbinding

- Verbindende projecten op het gebied van branding, aantrekken en faciliteren van start ups en talenten ('The Westland Talent Academy'/ nu Horti Heroes) en cross over projecten met het bedrijfsleven zijn opgestart.
- De uitbreiding van bedrijventerreinen op basis van relevante marktvraag wordt onderzocht.

Externe ontwikkelingen & risico's

Wanneer de regierol (opdracht en verantwoording) niet helder is, bestaat het risico dat de regierol hierdoor negatief wordt beïnvloed.

Activiteit

3. Inzetten klantpanels

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Inwonerparticipatie krijgt vorm door onder andere het structureel inzetten van klantpanels en het inzetten van social media. Ook gaan we gericht bepaalde doelgroepen betrekken bij specifieke dienstverleningsvraagstukken. Digitale informatieverstrekking, dienstverlening en onderzoek maken het mogelijk om direct betrokken burgers en ondernemers sneller, gemakkelijker en gericht feedback te vragen op onze dienstverlening en tips en klachten door te geven. Naast het luisteren naar onze eigen klanten, leren en ontwikkelen wij ook samen met externe organisaties, regiogemeenten en landelijke netwerken.

Waar staan wij nu?

- Het inwonerdeel van het klantpanel (Westlandpanel) is gerealiseerd. Het Westlandpanel telt nu ongeveer 1.700 leden. Er is al meerder malen om hun mening gevraagd door middel van een enquête.
- De andere onderdelen van het klantenpanel zoals het ondernemerspanel en een jongerenpanel zijn nog niet gerealiseerd.

Specifieke activiteiten in 2019

- Verzamelen van onderwerpen voor de jaaragenda van het Westlandpanel.
- Het professionaliseren en optimaliseren van het Westlandpanel.
- Uitzoeken hoe een ondernemerspanel en jongerenpanel opgezet kunnen worden.

Externe ontwikkelingen & risico's

Een succesvol Westlandpanel moet een meerwaarde hebben en voelen. Om deze meerwaarde te kunnen realiseren moeten er voldoende relevante onderzoeken zijn waarvan de uitkomsten gebruikt worden voor de gemeentelijke (beleids)ontwikkeling. Hierop moet intensief gestuurd worden vanuit de gemeente.

Gerelateerde links

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Visie "Dienstverlening Dichtbij"	2009	n.v.t.
Accountmanagement	2011	n.v.t.

Programma Dienstverlening en Belastingen

Continuïteit van de bedrijfsuitoefening (going concern) en overige intensiveringen niet toe te delen aan accenten

Activiteiten

1. Stimuleren gebruik digitaal dienstverleningskanaal
2. Bieden maatwerk inschrijving arbeidsmigranten
3. Het voeren van een maatschappelijk verantwoord tarievenbeleid
4. Overige activiteiten (o.a. Historisch Archief Westland)

Activiteit

1. Stimuleren gebruik digitaal dienstverleningskanaal

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Voor een snellere dienstverlening wordt het gebruik van de digitale dienstverlening gestimuleerd. De toegang via de website moet kwalitatief goed zijn en inwoners en ondernemers worden zoveel mogelijk op de voordelen van het gebruik van de website gewezen. Ondernemers in de glastuinbouw en uitzenders zullen proactief worden geïnformeerd over het Westlandse RNI-loket (Registratie niet ingezetenen), ter bevordering van het gebruik van dit loket.

Specifieke activiteiten in 2019

Frontoffice-BZ:

- Uitbreiden van de mogelijkheden van de digitale dienstverlening, waarbij wordt aangehaakt bij de uitkomsten van de landelijke pilots van de digitale identiteit vaststelling.
- Promoten gebruik Mijn Overheid als communicatiemiddel voor het verlengen van paspoorten, identiteitskaarten en/of rijbewijzen.

KCC:

- Het meten van de klanttevredenheid d.m.v. een enquête.

Facultatieve indicatoren

Effectindicator	0-meting	Actueel cijfer	Streefwaarde				Bron
			2018	2019	2020	2021	
Klanttevredenheid centrale balie	>7	7,5	>7	>7	>7	>7	Digitaal klanttevredenheids-onderzoek
Gemiddelde wachttijd aan de centrale balie (op afspraak)	>5 minuten	1-10 minuten	<5 minuten	<5 minuten	<5 minuten	<5 minuten	Burger-zaken

Externe ontwikkelingen & risico's

Frontoffice-BZ:

Door de in het verleden aangepaste geldigheidsduur zal vanaf het laatste kwartaal van 2018 gedurende een periode van vijf kalenderjaren een aanzienlijk lager aantal reisdocumenten worden aangevraagd.

Het gemiddeld aantal jaarlijks af te geven reisdocumenten zal, als gevolg van de verlengde geldigheidsduur van 5 naar 10 jaar, in de periode 2019 t/m 2023 dalen van 20.000 naar ongeveer 5.000 exemplaren.

Tuinders en uitzenders weten het RNI-loket goed te vinden. Op basis van de bezoekersaantallen in het verleden wordt er een structurele toename van 9.000 baliebezoeken verwacht.

KCC:

Er is een lichte daling van de telefoniecontacten maar een toename van contacten via chat/ WhatsApp/ Facebookmessenger.

Activiteit 2. Bieden maatwerk inschrijving arbeidsmigranten

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

- In samenwerking met de uitzendbranche en werkgevers bieden wij maatwerk.
- Inschrijfavonden voor arbeidsmigranten in de Basisregistratie personen (BRP).
- Continuering van het op 1 januari 2016 in Westland geopende 19de RNI (Registratie niet ingezetenen)-loket.

Waar staan wij nu?

Het RNI loket heeft een duidelijke meerwaarde in het Westlandse dienstverleningspakket opgeleverd voor de Westlandse tuinders en uitzenders. In 2017 hebben 10.845 personen het Westlandse RNI-loket bezocht.

Specifieke activiteiten in 2019

Ondernemers worden actief betrokken bij het door ontwikkelen van het RNI-loket ten behoeve van de verstrekking van het BSN aan de buitenlandse medewerkers.

Effectindicator	0-meting	Actueel cijfer	Streefwaarde				Bron
			2019	2020	2021	2022	
Bieden van maatwerk inschrijfavonden voor arbeidsmigranten wonend in Westland	2.000 actuele inschrijvingen in de Brp	4.432	4.000	4.000	4.000	4.000	Brp

Externe ontwikkelingen & risico's

De toekomstige ontwikkeling van de landelijke economie en van de tuinbouw in het bijzonder kan het aantal bezoekers van het RNI-loket sterk beïnvloeden.

Activiteit 3. Het voeren van een maatschappelijk verantwoord tarievenbeleid

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij stellen kostendeckende tarieven vast voor Wabo-gerelateerde leges, afvalstoffen- en rioolheffingen en maatschappelijk aanvaardbare tarieven voor overige leges, marktgelden en lijkbezorgingsrechten.

Waar staan wij nu?

In overleg met een raads werkgroep is nieuw beleid (o.b.v. een beheerkader) opgesteld voor:

- De afvalinzameling: het nieuwe beleid is conform landelijk beleid meer gericht op de inzameling van grondstoffen;
- Een nieuw beheerkader 'afvalwater, hemelwater en grondwater' voor de verwerking van water.

Specifieke activiteiten in 2019

- Het implementeren van het beheerkader afvalwater, hemelwater en grondwater' in maatregelen en werkwijze.
- Het implementeren van de voorgestelde maatregelen uit het beheerkader begraven, o.a. het renoveren van de begraafplaatsen.
- Het implementeren van de voorgestelde maatregelen uit het beheerkader afvalstoffen.

Externe ontwikkelingen & risico's

Afvalstoffeninzameling

- De vergoedingen vanuit de Raamovereenkomst verpakkingen dalen de komende jaren, waardoor de inkomsten onder druk komen te staan. Onzekerheid in de ontwikkeling van de vergoeding op door de markt op gescheiden grondstoffen vormt een bedreiging voor de hoogte van de inkomsten.
- Het contract voor de inzameling van huishoudelijk afval loopt in 2018 af. Met een

nieuwe aanbesteding bestaat het risico op een hoger tarief per huishouden voor de inzameling van huishoudelijk afval.

- De kostendekkendheid via de afvalstoffenheffing staat onder druk. Ook na implementatie van het nieuwe beheerkader zal voor kostendekkendheid gezorgd moeten worden.

Lijkbezorging

De leges voor de lijkbezorgingsrechten zijn niet kostendekkend. De kostendekkendheid van de leges blijft in de komende jaren onder druk staan. De reden hiervoor is een stijging van de kosten die gemaakt worden voor het beheer van begraafplaatsen (conform de uitgangspunten uit het beheerplan Recreatiegebieden en begraafplaatsen 2015-2018) in combinatie met een verwachte daling van het aantal begrafenissen.

Rioolheffing

Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van klimaat en kostentoedeling leiden tot nieuwe inzichten en wellicht versnelde maatregelen. Dit kan de kostendekkendheid van rioolheffing beïnvloeden.

Activiteit

4. Overige activiteiten

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

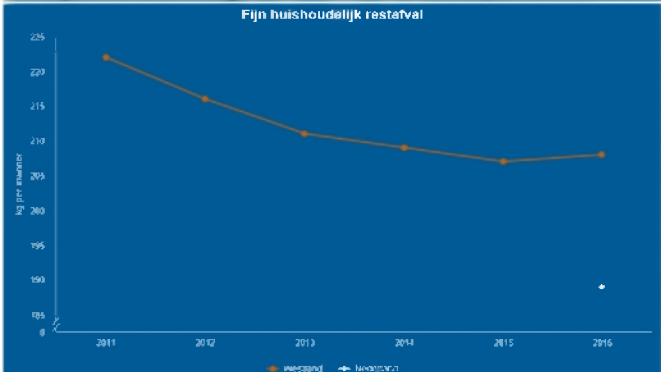
Digitale bronnen worden steeds gangbaarder binnen de overheid. Het Historisch Archief Westland heeft beleid ontwikkeld om de komende jaren meer digitale bronnen te kunnen aanbieden.

Waar staan wij nu?

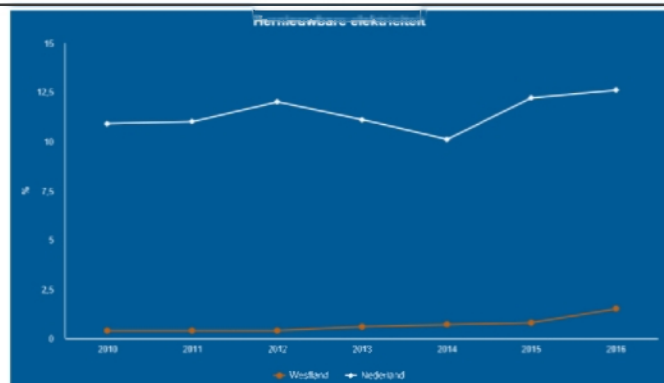
Het Historisch Archief Westland heeft de burgerlijke stand gegevens laten digitaliseren en voor derden toegankelijk gemaakt via de website. De bibliotheek catalogus en de zogenaamde blauwe bronnen zijn naar verwachting eind 2018 online geplaatst.

Er wordt een update gemaakt van het HAW meerjarig beleidsplan. Hierin staat onder meer beschreven wat het beleid ten aanzien van digitale archieven en overige bronnen is en welke rol het Historisch Informatie Punt (HIP) hierin heeft. Het HIP zal in samenwerking met het Westlands Museum gerealiseerd worden.

Beleids-indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Fijn huishoudelijk restafval	208 kg	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	
Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2011	222	-
	2012	216	-
	2013	211	-
	2014	209	-
	2015	207	-
	2016	208	189

Beleids-indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Hernieuwbare elektriciteit	1,5	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2010	0,4	10,9
	2011	0,4	11,0
	2012	0,4	12,0
	2013	0,6	11,1
	2014	0,7	10,1
	2015	0,8	12,2
	2016	1,5	12,6

Verbonden Partijen

NV Huisvuilcentrale Noord-Holland

Vanuit een publieke verantwoordelijkheid is het belangrijk controle te houden op de integrale keten van afvalbeheer. Op die manier kunnen de maatschappelijke belangen het beste worden gediend door bijvoorbeeld minimalisering van milieurisico's, verduurzaming van het afvalbeheer en daarnaast een hoge kwaliteit van dienstverlening tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. In opdracht van de deelnemende overheden (aandeelhouders) werkt HVC aan het realiseren van de doelstellingen op het gebied van grondstoffen, afvalbeheer en duurzame energie.

Gerelateerde links

Beheersverordeningen decentrale wet-/regelgeving	Jaar van vaststelling	Looptijd
Algemene Plaatselijke verordening Westland 2016	2016	
Beheersverordening begraafplaatsen gemeente Westland 2013	2013	doorlopend
Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten 2016	2015	doorlopend
Afvalstoffenverordening 2012 gemeente Westland	2011	doorlopend
Verordening afvalstoffenheffing 2016	2015	doorlopend
Verordening Afvalwaterverwerking	2014	doorlopend
Rioolheffing verordening 2018	2017	2018

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Visie "Dienstverlening Dichtbij"	2009	n.v.t.
Beheerplan Openbare Ruimte - Waterhuishouding	2015	2018
Beheerplan Openbare Ruimte – Woonwijken en Dorpscentra	2015	2018
Beheerplan Openbare Ruimte – Recreatiegebieden en Begraafplaatsen	2015	2018

Programma Dienstverlening en Belastingen

Wat mag het **Programmatotaal**
kosten?

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Lasten							
F05	Persoonsdocumenten	4.577	3.958	3.485	3.325	3.326	3.326
F20	Afvalinzameling	7.413	7.176	7.175	7.284	7.428	7.548
F25	Begraafplaatsen	2.160	1.183	1.524	1.540	1.543	1.565
F30	Milieuheffingen	85	115	115	115	115	115
F35	Heffing en invordering gem. belastingen en heffingen	1.242	1.428	1.426	1.426	1.426	1.426
Totaal lasten		15.477	13.860	13.725	13.690	13.838	13.980
Baten							
F05	Persoonsdocumenten	2.648	1.870	1.441	1.078	1.079	1.079
F20	Afvalinzameling	736	700	683	665	653	635
F25	Begraafplaatsen	- 3.962	800	1.104	1.117	1.140	1.140
F30	Milieuheffingen	19.843	19.962	20.087	20.212	20.337	20.462
F35	Heffing en invordering gem. belastingen en heffingen	147	142	142	142	142	142
Totaal baten		19.412	23.474	23.457	23.214	23.351	23.458
Saldo van baten en lasten		3.935	9.614	9.732	9.524	9.513	9.478

Reserves en voorzieningen

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Stortingen reserves		0	0	0	- 120	- 120	- 120
Onttrekkingen reserves		1.232	540	530	502	532	496
Totaal mutaties reserves		1.232	540	530	382	412	376
Geraamd begrotingsresultaat		5.167	10.154	10.262	9.906	9.925	9.854
Stortingen voorzieningen		- 5.268	- 196	- 196	- 196	- 196	- 196
Onttrekkingen voorzieningen		19	36	50	63	86	86
Totaal mutaties voorzieningen		- 5.249	- 160	- 146	- 133	- 110	- 110

Programma Bestuur en Veiligheid

Thema Aantrekkelijk Westland Accent Veilig Westland

Doel Het vergroten van de veiligheid in Westland

Activiteiten

1. Opstellen Westlands Veiligheidsbeleid
2. Betrekken inwoners en bedrijven (burgerparticipatie)
3. Inzet op preventie

Activiteit 1. Opstellen Westlands Veiligheidsbeleid

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Op het gebied van veiligheid willen we de burgers en ondernemers meer eigen verantwoordelijkheid laten nemen door hen goed te informeren, bij plannen te betrekken en een rol te geven.

Samen met onze ketenpartners voeren we het Westlands Veiligheidsbeleid uit.

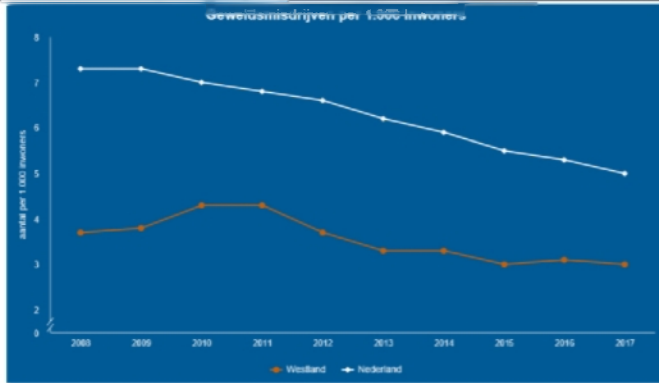
Onderdeel van het veiligheidsbeleid is de handhaving. Daarbij gaat het om de handhavingsstrategie voor het toezicht openbare ruimte en het handhavingenbeleid voor de horeca.

Beleids-indicatoren

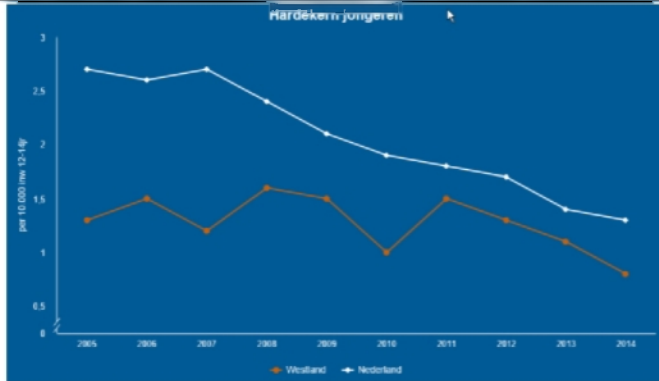
Naam indicator	Resultaat	Bron																																	
Misdrijven	1,5	CBS - Geregistreeerde criminaliteit/Diefstallen																																	
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.																																			
	<table><thead><tr><th>Jaar</th><th>Westland</th><th>Nederland</th></tr></thead><tbody><tr><td>2008</td><td>1,5</td><td>2,3</td></tr><tr><td>2009</td><td>1,8</td><td>2,5</td></tr><tr><td>2010</td><td>2,9</td><td>2,5</td></tr><tr><td>2011</td><td>2,7</td><td>2,6</td></tr><tr><td>2012</td><td>2,3</td><td>2,6</td></tr><tr><td>2013</td><td>2,2</td><td>2,6</td></tr><tr><td>2014</td><td>1,9</td><td>2,5</td></tr><tr><td>2015</td><td>1,9</td><td>2,4</td></tr><tr><td>2016</td><td>2,0</td><td>2,3</td></tr><tr><td>2017</td><td>1,5</td><td>2,2</td></tr></tbody></table>	Jaar	Westland	Nederland	2008	1,5	2,3	2009	1,8	2,5	2010	2,9	2,5	2011	2,7	2,6	2012	2,3	2,6	2013	2,2	2,6	2014	1,9	2,5	2015	1,9	2,4	2016	2,0	2,3	2017	1,5	2,2	
Jaar	Westland	Nederland																																	
2008	1,5	2,3																																	
2009	1,8	2,5																																	
2010	2,9	2,5																																	
2011	2,7	2,6																																	
2012	2,3	2,6																																	
2013	2,2	2,6																																	
2014	1,9	2,5																																	
2015	1,9	2,4																																	
2016	2,0	2,3																																	
2017	1,5	2,2																																	

Naam indicator	Resultaat	Bron																																	
Misdrijven	3,9	CBS - Geregistreeerde criminaliteit/Diefstallen																																	
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.																																			
	<table><thead><tr><th>Jaar</th><th>Westland</th><th>Nederland</th></tr></thead><tbody><tr><td>2008</td><td>5,7</td><td>4,3</td></tr><tr><td>2009</td><td>5,7</td><td>4,5</td></tr><tr><td>2010</td><td>5,9</td><td>5,0</td></tr><tr><td>2011</td><td>6,5</td><td>5,4</td></tr><tr><td>2012</td><td>6,1</td><td>5,5</td></tr><tr><td>2013</td><td>4,7</td><td>5,2</td></tr><tr><td>2014</td><td>4,5</td><td>4,2</td></tr><tr><td>2015</td><td>3,9</td><td>3,8</td></tr><tr><td>2016</td><td>3,9</td><td>3,3</td></tr><tr><td>2017</td><td>3,9</td><td>2,9</td></tr></tbody></table>	Jaar	Westland	Nederland	2008	5,7	4,3	2009	5,7	4,5	2010	5,9	5,0	2011	6,5	5,4	2012	6,1	5,5	2013	4,7	5,2	2014	4,5	4,2	2015	3,9	3,8	2016	3,9	3,3	2017	3,9	2,9	
Jaar	Westland	Nederland																																	
2008	5,7	4,3																																	
2009	5,7	4,5																																	
2010	5,9	5,0																																	
2011	6,5	5,4																																	
2012	6,1	5,5																																	
2013	4,7	5,2																																	
2014	4,5	4,2																																	
2015	3,9	3,8																																	
2016	3,9	3,3																																	
2017	3,9	2,9																																	

**Beleids-
indicatoren**

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Misdrijven	3,0	CBS - Geregistreeerde criminaliteit/Diefstallen	
Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).			
	Jaar	Westland	Nederland
	2008	3,7	7,3
	2009	3,8	7,3
	2010	4,3	7,0
	2011	4,3	6,8
	2012	3,7	6,6
	2013	3,3	6,2
	2014	3,3	5,9
	2015	3,0	5,5
	2016	3,1	5,3
	2017	3,0	5,0

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Misdrijven	3,9	CBS - Geregistreeerde criminaliteit/Diefstallen	
Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2008	11,1	12,3
	2009	10,5	10,8
	2010	9,5	9,1
	2011	9,5	8,9
	2012	6,2	8,0
	2013	6,4	7,0
	2014	5,5	6,5
	2015	6,1	6,0
	2016	6,9	5,6
	2017	3,9	4,8

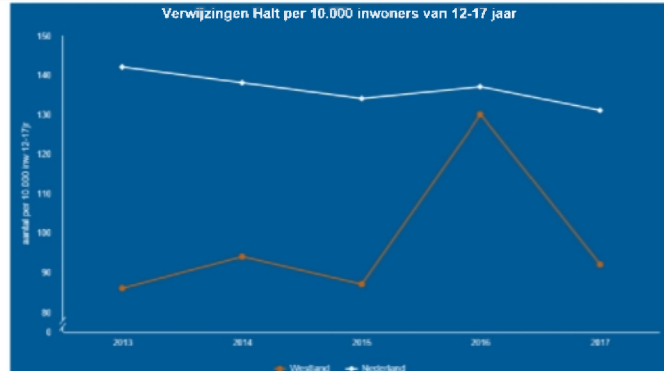
Naam indicator	Resultaat	Bron	
Hardekern jongeren	0,8	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)	
Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2005	1,3	2,7
	2006	1,5	2,6
	2007	1,2	2,7
	2008	1,6	2,4
	2009	1,5	2,1
	2010	1,0	1,9
	2011	1,5	1,8
	2012	1,3	1,7
	2013	1,1	1,4
	2014	0,8	1,3

Beleids-indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron
Verwijzingen Halt	92	Bureau Halt
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar		

Jaar	Westland	Nederland
2013	86	142
2014	94	138
2015	87	134
2016	130	137
2017	92	131

Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar

Jaar	Westland	Nederland
2013	86	142
2014	94	138
2015	87	134
2016	130	137
2017	92	131

Facultatieve Indicatoren

Effectindica- tor	O- me- ting	Actu- eel cijfer	Streefwaarde				Bron
			2019	2020	2021	2022	
Het rapport- cijfer dat de Westlandse burger toe- kent aan de veiligheid		7,4 (2017)		7,6		7,6	Integrale Veiligheids- monitor (tweejaarlijks) Dit cijfer wordt achteraf gemeten en kan dus pas achteraf gecommuniceerd wor- den.

Effectindicator	Actueel cijfer (2017)
Aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt	11,6%

Effectindicator	Actueel cijfer (2015)	
	Westland	Nederland
Mate van overlast van buurtbewoners (fysieke verloedering, sociaal en verkeer)	41%	48,6%

Activiteit

2. Betrekken inwoners en bedrijven (burgerparticipatie)

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Om onze inwoners en bedrijven meer te betrekken bij een veilige leefomgeving stimuleren wij de deelname aan Buurtpreventie, telefooncirkels, WhatsApp-groepen en Burgernet door de inzet van wervingscampagnes en onze reguliere communicatiekanalen.

Activiteit

3. Inzet op preventie

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Wij gaan inzetten op preventie-activiteiten, zoals voorlichtingsbijeenkomsten en overvaltrainingen voor winkeliers/bedrijven.

**Gerelateerde
links**

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd
Handhavingsstrategie Toezicht Openbare Ruimte gemeente Westland 2013	2013	onbepaalde tijd
Westlands Veiligheidsbeleid	2015	2015-2018

Programma Bestuur en Veiligheid

Continuïteit van de bedrijfsuitoefening (going concern) en overige intensiveringen niet toe te delen aan accenten

- Activiteiten**
1. Handhaving Wabo-taken
 2. Griffie
 3. Prioritaire handhavingssdossiers glastuinbouwgebied bestuurlijk verwerkt

Activiteit 1. Handhaving Wabo-taken

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Elke vier jaar wordt het "Handhavingsbeleid Integrale Handhaving Wabo-taken" ge-evalueerd. Het hebben van handhavingsbeleid is een wettelijke verplichting. Dit beleid geeft de kaders voor het uitvoeren van de werkzaamheden op het gebied van milieu-handhaving en bouw- en woningtoezicht (Wabo-taken). Wij willen een prettige woon-, werk- en leefomgeving voor onze burgers en ondernemers. Dat willen wij bereiken door de duurzaamheid, veiligheid en leefbaarheid in Westland te vergroten en te waarborgen. Handhaving is hierbij één van de middelen die worden ingezet. Handhaving is dus geen doel op zich, maar een onderdeel van de reguleringsketen (ontwikkeling wet- en regelgeving – normstelling – vergunningverlening – uitvoering – toezicht – handhaving). Uitgangspunt is dat de huidige aanpak (kern: modern toezicht) wordt voortgezet.

Specifieke activiteiten in 2019

Uitvoering van activiteiten die staan vermeld in het "Handhavingsbeleid Integrale Handhaving Wabo-taken" en het handhavingsuitvoeringsprogramma 2018.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Haaglanden (ODH):
Het doel van de ODH is het uitvoeren van de wettelijke milieutaken. Hierbij wordt voldaan aan landelijke kwaliteitscriteria, wordt gezorgd voor specialisatievorming op inhoud en wordt een bijdrage geleverd aan een constante en eenduidige taakuitvoering in de regio.

Veiligheidsregio Haaglanden (VRH):

De Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) is ontstaan op basis van de Wet veiligheidsregio's die gemeenten verplicht een gemeenschappelijke regeling aan te gaan voor het organiseren van de samenwerking op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

InnovationQuarter (IQ):

IQ heeft als doelstelling het ontwikkelen van Zuid-Holland tot één van de meest innovatieve regio's van Europa. Alle activiteiten richten zich op drie pijlers: innovatie, investeringen en vestigen met name op het gebied van Life Sciences & Health, Safety & Security, Cleantech en Horticulture

Externe ontwikkelingen & risico's

- De wet VTH (Vergunningverlening Toezicht en Handhaving) is per april 2016 in werking getreden. Gemeenten zijn verplicht om een verordening kwaliteit VTH te hebben. De raad van Westland heeft deze verordening vastgesteld. Gemeenten bepalen zelf het kwaliteitsniveau van de VTH-taken. Jaarlijks wordt hierover verantwoording afgelegd aan de raad. De provincie controleert, in het kader van interbestuurlijk toezicht, of de gemeente een vastgestelde verordening heeft en hoe er uitvoering aan gegeven wordt. De zorg voor de toekomst is dat het meer en meer een uitdaging gaat worden om gekwalificeerd technisch personeel aan te trekken om de medebewindtaken uit te voeren.

- De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen naar de Eerste Kamer gezonden. Het wetsvoorstel is echter na het uitbrengen van de stemverklaringen door de minister teruggenomen naar de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel regelt dat voor gebouwen in een lage risicoklasse de technische toets en toezichtstaken van de gemeente verschuiven naar de markt. De wet zal naar verwachting niet in de huidige vorm ter stemming aan de eerste Kamer worden voorgelegd. Het is niet bekend of het huidige demissionaire kabinet met een aanpassing komt.
- Met de Omgevingswet, die naar verwachting in 2019 of 2020 in werking treedt, wil het kabinet het omgevingsrecht makkelijker maken. Veel marktpartijen en gemeenten vinden de regels voor ruimtelijke plannen nu ingewikkeld en onduidelijk. Door regels te vereenvoudigen en samen te voegen is het straks makkelijker om bouwprojecten te starten. De Crisis- en herstelwet (Chw) maakt dit nu al mogelijk door bijvoorbeeld bestaande regels aan te passen. Uiteindelijk zal de Chw opgaan in de Omgevingswet.
- In het milieudomein gaan steeds meer branches onder algemene regels vallen. Dat betekent dat er meer mogelijkheden komen voor lokaal maatwerk. De gemeente bepaalt de kaders. Algemene trend is dat er een verschuiving in werkzaamheden plaatsvindt van de voorkant (vergunningverlening) naar de achterkant (toezicht en handhaving).

Activiteit

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Facultatieve Indicatoren

2. Griffie

De toegankelijkheid voor de raadsleden en de burgers van Westland van informatiebronnen en de volledig gedigitaliseerde stroom in het besluitvormingsproces zijn blijvende aandachtspunten voor de griffie.

Effectindicator		Actueel cijfer (2016)
Belevingsonderzoek Motivaction		Westland
Vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	Zeer weinig vertrouwen	8%
	Tamelijk weinig vertrouwen	16%
	Niet veel, maar ook niet weinig	40%
	Tamelijk veel vertrouwen	20%
	Zeer veel vertrouwen	1%
	Ik volg het onvoldoende	15%

Uit de tabel blijkt dat ruim 75% van de geënquêteerden zich neutraal/positief heeft uitgelaten over het gemeentebestuur van Westland.

Activiteit

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Waar staan wij nu?

3. Prioritaire handavingsdossiers bestuurlijk verwerkt

Met behulp van ons ruimtelijk instrumentarium wordt bijgedragen aan het verminderen van obstakels in het glastuinbouwgebied. Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor de modernisering van het teeltareaal in Westland.

Tot 1 maart 2017 zijn 71 handavingsdossiers bestuurlijk verwerkt, uiteenlopend van oplossingen zonder 'bestuurlijke inmenging' tot het handhavend optreden middels het opleggen van een last onder dwangsom.

**Specifieke
activiteiten
in 2019**

Wij zijn bezig met het aanpakken van strijdig gebruik van glastuinbouwgrond op basis van de prioritering in de reconstructie. Wij zullen ervaringscijfers opbouwen voor de juridische afwikkeling van deze dossiers. Door de lange (meerjarige) juridische doorlooptijden kan de volledige afwikkeling praktisch gezien niet worden afgebakend. Afhankelijk van de ervaringscijfers en het beschikbare budget, vindt nadere bepaling plaats van het aantal te behandelen dossiers.

Daarnaast is begin 2017 een start gemaakt met het oplossen van een aantal zaken door gebruikmaking van een koopoptie in combinatie met een tijdelijke omgevingsvergunning. Op deze wijze wordt het strijdige gebruik tijdelijk opgeheven. In een aantal dossiers is deze mogelijkheid geboden en naar verwachting worden in het derde kwartaal van 2017 de eerste zaken ook op deze wijze bestuurlijk verwerkt.

**Externe
ontwikkelingen
& risico's**

De wens is de inzet op handhaving in het glastuinbouwgebied te vergroten om met een duidelijke doelstelling en een passend tempo zaken af te wikkelen. Met extra inzet kan een deel van de werkvoorraad worden opgepakt. De verwachting is dat de inzet effectief is door hoofdzakelijk te handhaven in de prioritaire gebieden Boomawatering en Poelzone en in andere potentieel kansrijke gebieden voor reconstructie en waar nodig in te zetten op tijdelijke legalisering van de geconstateerde strijdigheden.

Programma Bestuur en Veiligheid

Wat mag het **Programmatotaal**
kosten?

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Lasten							
G05	Gemeenteraad	2.155	2.268	2.233	2.233	2.233	2.233
G10	Burgemeester Wethouders	1.930	2.472	1.764	1.764	1.764	1.764
G15	Bestuurlijke samenwerking	362	365	365	365	365	365
G20	Verkiezingen	304	191	389	153	220	220
G25	Algemene voorlichting	300	275	275	275	275	275
G35	Brandweer	207	178	241	239	236	234
G40	Integrale veiligheid	2.229	2.602	2.413	2.413	2.413	2.413
G45	Fysieke veiligheid	6.752	6.804	6.847	6.846	6.821	6.808
G50	Integrale handhaving	4.552	4.728	4.366	4.366	4.366	4.366
Totaal lasten		18.791	19.883	18.893	18.654	18.693	18.678
Baten							
G05	Gemeenteraad	28	0	0	0	0	0
G10	Burgemeester Wethouders	37	15	15	15	15	15
G15	Bestuurlijke samenwerking	245	0	0	0	0	0
G20	Verkiezingen	0	0	0	0	0	0
G25	Algemene voorlichting	9	0	0	0	0	0
G35	Brandweer	440	446	446	446	446	446
G40	Integrale veiligheid	- 637	32	32	32	32	32
G45	Fysieke veiligheid	200	108	85	85	85	85
G50	Integrale handhaving	237	230	230	230	230	230
Totaal baten		559	831	808	808	808	808
Saldo van baten en lasten		- 18.232	- 19.052	- 18.085	- 17.846	- 17.885	- 17.870

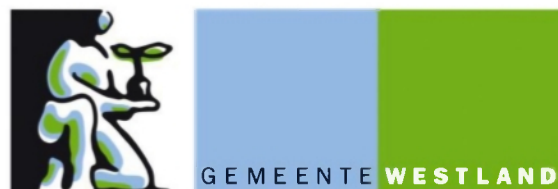
Reserves en voorzieningen

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Stortingen reserves		- 1.039	- 2.474	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves		309	272	8	83	158	251
Totaal mutaties reserves		- 730	- 2.202	8	83	158	251
Geraamd begrotingsresultaat							
		- 18.962	- 21.254	- 18.077	- 17.763	- 17.727	- 17.619
Stortingen voorzieningen		- 727	- 897	- 200	- 200	- 200	- 200
Onttrekkingen voorzieningen		323	470	491	452	445	429
Totaal mutaties voorzieningen		- 404	- 427	291	252	245	229

Gemeente Westland

Begroting 2019 – 2022

II Concernfinanciën en Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Thema
Accent

Financiën
Beperken woonlasten

Doel

De gemeentelijke woonlasten stijgen gemiddeld niet meer dan met het inflatiepercentage.

**Wat doen wij
daarvoor vol-
gens bestaand
beleid?**

Tarieven van ozb, afvalstoffen- en rioolheffing (samen de gemeentelijke woonlasten) stijgen gezamenlijk maximaal met de inflatie.

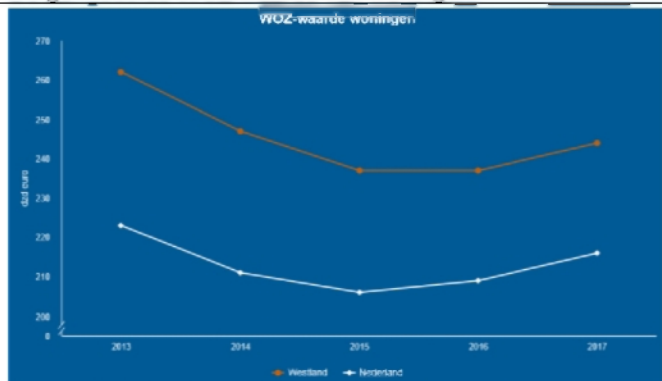
**Waar staan
wij nu?**

In 2018 zijn de tarieven OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing, behoudens een correctie voor de waardeontwikkeling, ongewijzigd gebleven.

**Specifieke
activiteiten
in 2019**

Uitgangspunt is om de woonlasten voor onze inwoners gemiddeld genomen niet meer te laten stijgen dan met de inflatiecorrectie.

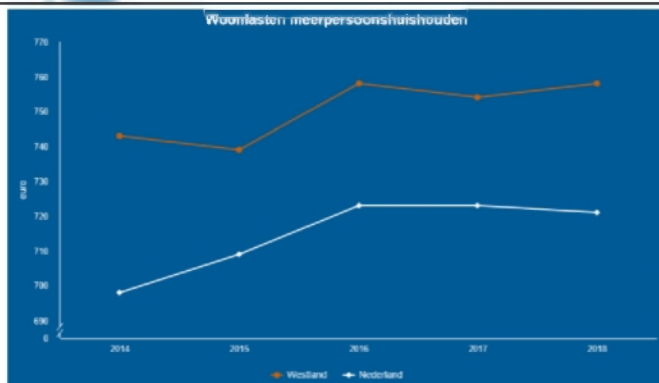
**Beleids-
indicatoren**

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Gemiddelde WOZ-waarde	244	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	
De gemiddelde WOZ waarde van woningen.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2012	274	232
	2013	262	223
	2014	247	211
	2015	237	206
	2016	237	209
	2017	244	216

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 678	COELO, Groningen	
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2014	662	627
	2015	659	637
	2016	679	651
	2017	674	644
	2018	678	649

Beleids- indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 758	COELO, Groningen
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.		

	Jaar	Westland	Nederland
	2014	743	698
	2015	739	709
	2016	758	723
	2017	754	723
	2018	758	721

Externe ontwikkelingen & risico's

Afvalstoffenheffing

De kostenstijging voor afvalinzameling, afvalverwerking en daling van de opbrengsten van de deelstromen leidt ertoe dat de onttrekking uit de reserve afval toeneemt. De prognoses laten zien dat bij ongewijzigd beleid en indien alles volgens planning verloopt de reserve afval in 2019 volledig is uitgeput. De kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing is onderwerp van het WestlandProgramma.

Rioolheffing

Op dit moment valt het budget voor uitvoering van de watertaken buiten de rioolheffing. Dit betekent dat de lasten worden gedekt vanuit algemene dekkingsmiddelen en dat voor- en nadelen direct leiden tot een effect op het jaarrekeningresultaat. Vanaf 2019 worden de kosten van de watertaken toegerekend aan de rioolheffing.

Algemene dekkingsmiddelen

Thema Accent

Financiën Financiële duurzaamheid

Doel

Een financieel duurzaam beleid dat zorgt voor solide gemeentefinanciën.

Activiteiten

1. Structureel sluitende meerjarenbegroting
2. Geen nieuwe belastingen
3. Voldoende weerstandsvermogen
4. Kostendekkende tarieven
5. Verkleinen grondpositie en rentelast
6. Minimaliseren gemeentelijke vastgoedportefeuille
7. Kengetal sociaal domein

1. Structureel sluitende meerjarenbegroting

Waar staan wij nu?

Gedurende de periode 2014-2018 is de raad steeds een structureel sluitende meerjarenbegroting aangeboden.

Specifieke activiteiten in 2019

Een structureel sluitende meerjarenbegroting blijft ook in 2019 een leidend principe voor ons college.

2. Geen nieuwe belastingen

Waar staan wij nu?

Er zijn geen nieuwe belastingen ingevoerd.

Externe ontwikkelingen & risico's

Het kabinet heeft op 24 juni 2016 in een brief aan de Tweede Kamer bouwstenen gegeven voor een hervorming van het lokaal belastinggebied. Verschuiving van Rijks- naar gemeentebelastingen zou op de agenda van het volgende kabinet moeten staan. In het regeerakkoord tussen VVD, CDA, D66 en CU zijn echter geen afspraken gemaakt over een andere invulling van het lokaal belastinggebied. Wel is een initiatiefwetsvoorstel in behandeling bij de Tweede Kamer van het lid Veldman (VVD). Dit voorstel kan leiden tot een wijziging van de Gemeentewet en van de Wet milieubeheer om gemeenten te kunnen verplichten de riool- en de afvalstoffenheffing te laten betalen door de daadwerkelijke gebruiker en niet door de eigenaren van onroerende zaken of uit algemene middelen.

3. Voldoende weerstandsvermogen

Waar staan wij nu?

Door een toename van de algemene reserve en een daling van de risico's kon bij de eerste actualisatie 2018 het als weerstandsvermogen geormerkte deel van de soliditeitsreserve volledig worden gedeblokkeerd. De omvang van de algemene reserve is toereikend als weerstandscapaciteit.

Specifieke activiteiten in 2019

Een ratio van minimaal 1,0 voor het weerstandsvermogen is en blijft het uitgangspunt.

4. Kostendekkende tarieven

Waar staan wij nu?

Het uitgangspunt is dat de tarieven stijgen met maximaal de inflatiecorrectie. Hierbij houden wij rekening met de wettelijke maxima voor een aantal secretarieleges en de bestuurlijke wens om maatschappelijk aanvaardbare tarieven te hanteren.

Specifieke activiteiten in 2019

Door de aantrekkende economie wordt er meer gebouwd, waardoor de opbrengst van Wabo-gerelateerde leges aanzienlijk stijgt. De kostendekkendheid voor dit onderdeel is 100%. Wij monitoren daarbij dat het percentage de geldende normen niet overschrijdt.

5. Verkleinen grondpositie en rentelast

Waar staan wij nu?

De grondpositie van de gemeente Westland heeft vooral te maken met de grondbanken voor de deelnemingen ONW en OBWZ. Met de herijking van de afspraken in deze periode zijn ook scherpere afspraken gemaakt over de uitnamen uit de grondbanken door de deelnemingen.

Voor OBWZ bedraagt deze minimaal € 5 mln. per jaar. ONW neemt vier tranches van circa € 15 mln. uit. OBWZ heeft in 2016 en 2017 per jaar voor circa € 20 mln. afgenomen c.q. betaald. ONW heeft in 2015 de eerste tranche afgenomen. De schuldpositie van de gemeente is hoofdzakelijk hierdoor vanaf ultimo 2014 geleidelijk gedaald van € 378 mln. naar € 337 mln. ultimo 2017. Naar verwachting daalt de schuldpositie in de periode 2018-2022 van € 336 mln. (begin 2018) tot € 311 mln. ultimo 2022. Hierdoor daalt ook de rentelast.

De gebiedsontwikkelingen lopen nog circa 10 jaar. Deze tijd zal het ook kosten om de grondposities verder af te bouwen. Vooral de economische omstandigheden bepalen

de snelheid van de ontwikkeling, dus ook van de grondafname. Verdere afbouw van de grondpositie vergt nog enige tijd en zal in de komende jaren plaatsvinden.

Specifieke activiteiten in 2019

Wij blijven ons inzetten om de grondpositie en daarmee de schuldpositie verder te verlagen.

Externe ontwikkelingen & risico's

De risico's betreffen met name de opnamecapaciteit in de markt en vertragingen in het onherroepelijk worden van bestemmingsplannen. De woningbouwmarkt is en blijft voorlopig naar verwachting goed.

6. Minimaliseren gemeentelijke vastgoedportefeuille

Wat doen wij daarvoor volgens bestaand beleid?

Van vrijkomend maatschappelijk vastgoed zoals schoolgebouwen wordt bepaald of een maatschappelijke herbestemming noodzakelijk is. Bij het ontbreken van de noodzaak wordt de accommodatie afgestoten. De aanpak is kerngericht.

Waar staan wij nu?

De verkooptaakstelling voor 2011-2015 bedroeg € 4,8 mln. Ultimo 2017 was dit geheel gerealiseerd.

Het afstoten van overtollig vastgoed is overigens een doorlopende activiteit die over meerdere jaren plaatsvindt en ook steeds de aandacht van het college heeft.

7. Kengetal sociaal domein

Waar staan wij nu?

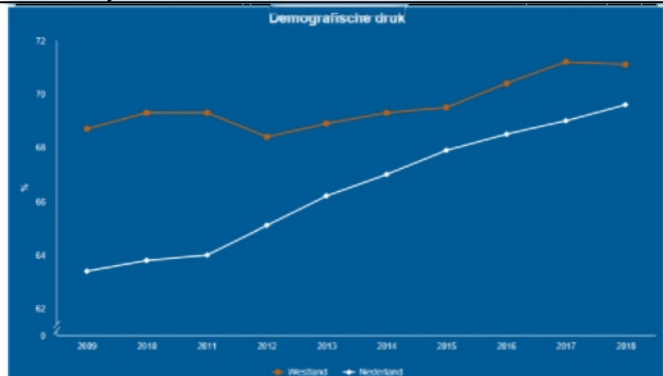
Het bereiken van financiële duurzaamheid is onderdeel van een meerjarig transformatieproces sociaal domein. In deze collegeperiode is continuïteit van zorg het uitgangspunt geweest en niet het kostenaspect. We hebben de eerste stappen op weg naar financiële duurzaamheid gezet door de inzet op preventie en een integrale aanpak te versterken. Het rendement van deze beleidsintensivering zal pas over een aantal jaren zichtbaar worden.

Het is – zoals indertijd ook de verwachting was – niet gelukt een juiste voorspelling van de budgettaire ontwikkelingen te geven. Dit komt enerzijds door de informatiepositie die we hadden bij het opstellen van het sociaal beleidskader 'Kernachtig Sociaal'. We hadden geen enkel inzicht in de zorgconsumptie, omdat er in het oude zorgstelsel geen registratie per gemeente was. Anderzijds hebben veranderingen in budgetten en regelgeving door het Rijk en onvoorspelbare ontwikkelingen in het gebruik van hulp en ondersteuning het lastig gemaakt de kosten juist in te schatten.

Specifieke activiteiten in 2019

Met ingang van 2019 verandert de inkoopssystematiek en gaan we over op sturing op resultaat met betrekking tot de Wmo. Voor de Jeugdzorg zal deze inkoopssystematiek met ingang van 2020 worden ingevoerd.

Beleids- indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron	
Demografische druk	71,1	CBS – Bevolkingsstatistiek	
De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.			
	Jaar	Westland	Nederland
	2009	68,7	63,4
	2010	69,3	63,8
	2011	69,3	64,0
	2012	68,4	65,1
	2013	68,9	66,2
	2014	69,3	67,0
	2015	69,5	67,9
	2016	70,4	68,5
	2017	71,2	69,0
	2018	71,1	69,6

Facultatieve indicatoren

Effectindicator	0-meting	Actueel cijfer	Streefwaarde		
	2015	2018	2019	2020	2021
Uitputting budget: WMO	100	80	80	83	83
Uitputting budget Jeugd	100	76	75	74	74
Uitputting Participatie	100	103	103	103	103
Totaal	300	259	258	260	259
Kengetal 2015=100	100	86	86	87	87

Externe ontwikkelingen & risico's

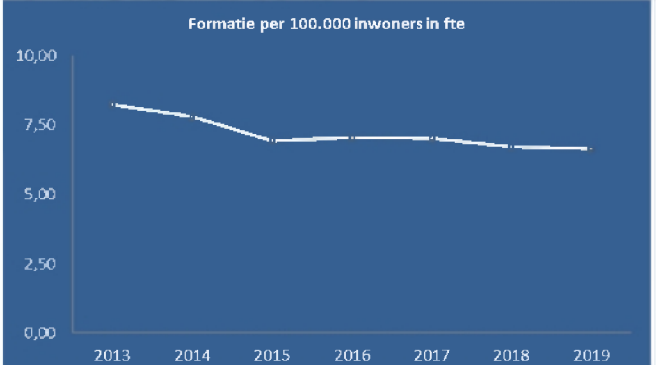
Risico:
Vanaf 2019 is er sprake van onduidelijkheden over de definiëring en meting van het resultaat van de gewijzigde inkoopssystematiek. We beogen het risico te beperken door de ervaring te benutten die is opgedaan in andere regio's, die al op deze inkoopssystematiek zijn overgestapt.

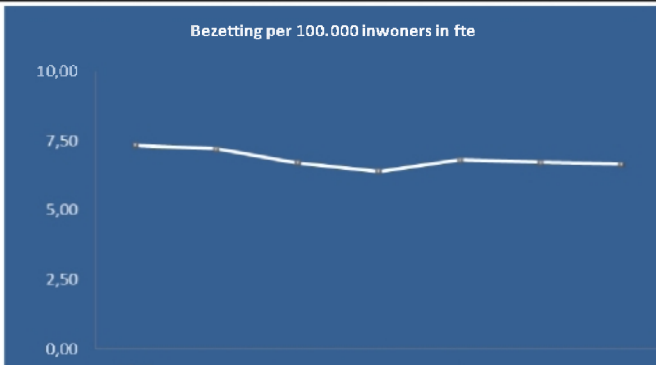
Algemene dekkingsmiddelen

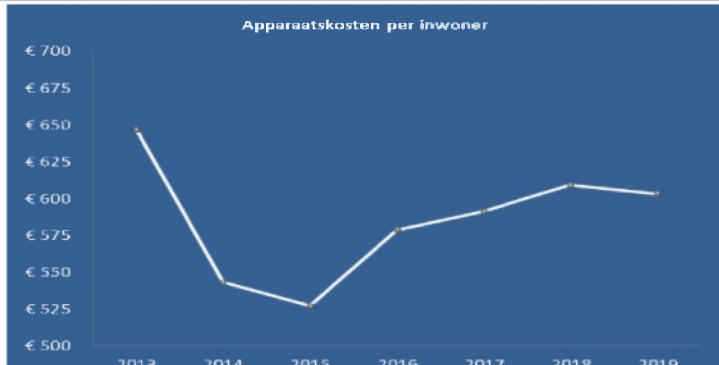
Continuïteit van de bedrijfsuitoefening (going concern) en overige intensiveringen niet toe te delen aan accenten

Beleids-
indicatoren

Beleidsindicatoren niet toe te delen aan accenten

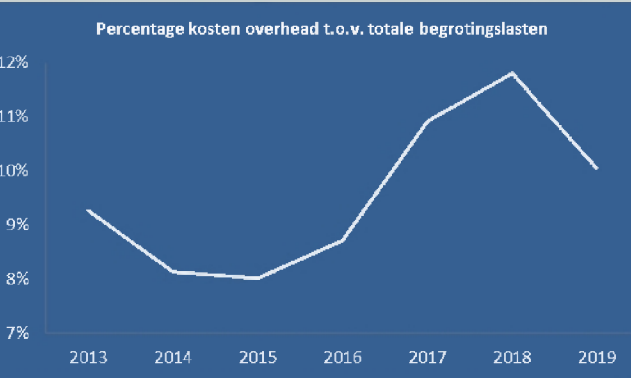
Naam indicator	Resultaat	Bron
Formatie	6,64%	Gegevens gemeente Westland
Formatie (Fte) per 1.000 inwoners		
	Jaar	Westland
	2013	8,23 %
	2014	7,79 %
	2015	6,93 %
	2016	7,04 %
	2017	7,00 %
	2018	6,70 %
	2019	6,64 %
		Nederland
		-

Naam indicator	Resultaat	Bron
Bezetting	6,66 %	Gegevens gemeente Westland
Bezetting (Fte) per 1.000 inwoners		
	Jaar	Westland
	2013	7,34 %
	2014	7,20 %
	2015	6,70 %
	2016	6,40 %
	2017	6,81 %
	2018	6,71 %
	2019	6,66 %
		Nederland
		-

Naam indicator	Resultaat	Bron
Apparaatskosten per inwoner	€ 603	Gegevens gemeente Westland
De totale apparaatskosten gedeeld door het aantal inwoners.		
	Jaar	Westland
	2013	€ 647
	2014	€ 543
	2015	€ 527
	2016	€ 579
	2017	€ 591
	2018	€ 609
	2019	€ 603
		Nederland

Beleids- indicatoren

Naam indicator	Resultaat	Bron
Externe inhuur	10,9 %	Gegevens gemeente Westland
Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen		
	Jaar	Westland
	2013	8,2 %
	2014	10,8 %
	2015	8,6 %
	2016	8,2 %
	2017	10,4 %
	2018	10,9 %

Naam indicator	Resultaat	Bron
Overhead	10,05 %	Gegevens gemeente Westland
De kosten van overhead gedeeld door de totale lasten.		
	Jaar	Westland
	2013	9,26 %
	2014	8,13 %
	2015	8,01 %
	2016	8,71 %
	2017	10,91 %
	2018	11,81 %
	2019	10,05 %

Verbonden partijen

NV Bank Nederlandse Gemeenten

De BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Het dienen van het maatschappelijk belang bindt de bank met de gemeente Westland.

NV Holding JUVA

De gemeente Westland ziet het houden van aandelen in NV Holding JUVA als belangrijk onderdeel van haar maatschappelijke taak: het gaat om het transporteren van energie en daaraan gerelateerde producten en diensten binnen met name de gemeenten Westland en Midden-Delfland.

Evides

De gemeente Westland ziet het houden van haar 118.904 aandelen in Evides als onderdeel van haar maatschappelijke taak. Het doel van Evides is het altijd kunnen leveren van schoon en hoogwaardig drinkwater en het continu beschikbaar hebben van industriewater dat aan strenge normen voldoet.

Voor de drie bovenstaande partijen geldt dat de jaarlijkse winstuitkeringen van de bedrijven een relevante inkomstenpost vormen voor Westland.

Algemene dekkingsmiddelen

Als dekkingsmiddel voor de programma's dienen de algemene dekkingsmiddelen. De belangrijkste onderdelen hiervan zijn:

- Lokale belastingen (onroerende zaakbelasting, toeristen- en forensenbelasting)
- Algemene uitkering uit het gemeentefonds
- Rente en dividend van geldleningen en deelnemingen

Ook de concernstelposten vormen een onderdeel van de algemene dekkingsmiddelen, bijvoorbeeld de in de begroting opgenomen stelposten ten behoeve van nader te stellen beleidsprioriteiten of als taakstelling voor nog te concretiseren bezuinigingen.

In tabel 1 zijn de ramingen opgenomen van hierboven genoemde algemene dekkingsmiddelen.

Tabel 1: Algemene dekkingsmiddelen

(x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022
Concernstelposten	4.175	4.790	7.575	8.315
Geldleningen en deelnemingen	13.292	13.263	13.313	13.316
Dividend nutsbedrijven	12.272	12.172	12.172	12.172
Beleggingen/deelnemingen	609	590	570	550
Renteresultaat	411	501	571	594
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	127.250	128.992	130.433	131.897
Onroerendezaakbelastingen	27.126	27.326	27.526	27.726
OZB eigenaren niet-woning	8.152	8.202	8.252	8.302
OZB eigenaren woning	13.937	14.087	14.237	14.387
OZB gebruikers niet-woning	5.037	5.037	5.037	5.037
Overige belastingen	361	361	361	361
Toeristenbelasting	253	253	253	253
Forensenbelasting	108	108	108	108
Totaal	172.204	174.732	179.208	181.615

1. Concernstelposten

Een overzicht van de stelposten voor 2019-2022 is opgenomen in de volgende tabel:

Tabel 2: Concernstelposten

(x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022
Algemeen en bedrijfsvoering	5.387	7.252	8.987	10.042
Post onvoorzien	100	100	100	100
Loon- en Prijscompensatie	3.017	3.882	4.792	5.617
Stelpost m.b.t. salarissen	200	200	200	200
Stelpost rente-afhankelijkheid	125	125	125	125
Stelpost garantiebannen	240	310	380	450
Stelpost uitkering plafond BCF	-/- 625	-/- 625	-/- 625	-/- 625
Stelpost uitvoeren IBP	2.330	3.260	4.015	4.175
Bezuiniging / ombuigingen	-/- 1.212	-/- 2.462	-/- 1.412	-/- 1.727
Taakstelling organisatie	-/- 612	-/- 1.362	-/- 1.362	-/- 1.362
Sturen op kapitaallasten	-/- 600	-/- 1.100	-/- 50	-/- 365
Totaal	4.175	4.790	7.575	8.315

De stelpost voor loon- en prijscompensatie is gebaseerd op de raming van de ontwikkeling van het loon- en prijspeil in 2019 door het Centraal Planbureau.

Daarnaast wordt vanaf 2020 rekening gehouden met de indexatie van de binnen het gemeentefonds naar de reguliere maatstaven overgehevelde onderdelen van het Sociaal Domein (zie voorts onderdeel 2 Algemene uitkering uit het gemeentefonds, onderdeel overheveling integratie-uitkering Sociaal Domein).

Eveneens vloeien de stelposten met betrekking tot de uitvoering van het IBP (Interbestuurlijk Programma) en de uitkering plafond BCF voort uit de Algemene uitkering. Beide stelposten worden toegelicht in onderdeel 2.

De taakstelling op de organisatie komt voort uit het dekkingsplan van het Collegewerkprogramma 2014-2018. Het gaat hier om het gedeelte dat nog niet specifiek toerekenbaar is aan de verschillende programma's. Er is wel duidelijkheid over de richting waar de bezuiniging gezocht wordt. Voor een verdere toelichting bij deze taakstelling wordt korthedshalve verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Voor een toelichting op de post Sturen op kapitaallasten wordt korthedshalve verwezen naar het hoofdstuk investeringen in de financiële begroting.

2. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Jaarlijks worden de uitkomsten van de ultimo mei (en soms in juni) verschenen circulaire verwerkt in de op te stellen meerjarenbegroting. Daarmee wordt de laatst bekende stand van het gemeentefonds in de begroting verwerkt (meicirculaire 2018).

In maart 2018 is eenmalig een extra circulaire uitgegeven. In deze maartcirculaire zijn de (financiële) gevolgen van het Regeerakkoord, de Startnota en de Programmastart van het Interbestuurlijk Programma (IBP) verwerkt. De raad is over de uitkomsten van de meicirculaire 2018 reeds door middel van een raadsbrief geïnformeerd.

De hoofdpunten voor het gemeentefonds zijn de volgende:

- A. Overheveling integratie-uitkering Sociaal Domein
- B. Accresontwikkeling gemeentefonds (algemene groei of daling gemeentefonds gekoppeld aan het verloop van de rijksuitgaven)
- C. Plafond BTW compensatiefonds
- D. Taakmutaties (mutaties binnen het gemeentefonds die gekoppeld zijn aan specifieke werkzaamheden)

A. Overheveling integratie-uitkering Sociaal Domein

De meicirculaire 2018 staat in het teken van het integreren van het sociaal domein in de reguliere maatstaven van de algemene uitkering met ingang van 2019.

Het betreft de volgende onderdelen:

- Integratie-uitkering SD, onderdeel Wmo met uitzondering van Beschermd wonen
- Integratie-uitkering SD, onderdeel Jeugdzorg met uitzondering van Voogdij/18+
- Integratie-uitkering SD, onderdeel Re-integratie klassiek
- Integratie-uitkering Wmo (de "oude" Wmo regeling)

Bij elkaar gaat het voor Westland om een substantiële overheveling van circa € 34 mln.

De overheveling van de integratie-uitkeringen naar de reguliere maatstaven (bijvoorbeeld; aantal inwoners, aantal woonruimten) verloopt in principe budgettair neutraal. Wel wordt tegelijkertijd een inflatievergoeding voor het loon/prijspeil 2018 verwerkt en zijn de middelen voor het abonnementstarief Wmo en de groei ruimte via de maatstaven toegevoegd. Dit resulteert in een stijging van de uitkering voor de integreerbare onderdelen ten opzichte van wat in de begroting is opgenomen met ruim € 2,2 mln. (structureel). Conform de afgesproken systematiek wordt deze hogere algemene uitkering budgettair neutraal verwerkt in de budgetten Sociaal Domein.

Bij de nu geïntegreerde onderdelen van het Sociaal Domein zal in de volgende meicirculaire (2019) nog een toevoeging aan de maatstaven plaatsvinden voor het loon/prijspeil 2019.

Vanaf 2020 moet de jaarlijkse inflatievergoeding door de gemeenten binnen het jaarlijkse accres worden opgevangen. E.e.a. is ook zo vastgelegd in de startnota aan de Tweede Kamer met daarin de vertaling van de financiële afspraken uit het regeerakkoord. Om binnen het in deze meicirculaire ontvangen accres rekening te houden met de inflatievergoeding voor dit onderdeel is in de stelpost loon- en prijscompensatie in de gemeentebegroting hiervoor geld gereserveerd.

Met de overheveling naar de reguliere maatstaven is het vanaf de meicirculaire 2018 niet meer mogelijk om nog specifiek de totale omvang van het Sociaal Domein binnen de algemene uitkering te herkennen (afhankelijk van de detaillering in de meicirculaire 2019 is mogelijk alleen de loon/prijsindexatie 2019 nog wel berekenbaar). Alleen de niet-geïntegreerde onderdelen (Beschermd wonen, Voogdij/18+, voorheen Wajong, Begeleid werken en Wsw; totale omvang circa € 8,5 mln.) zijn dan nog als zodanig na deze meicirculaire in beeld. Tot op heden is het uitgangspunt van beleid geweest om het Sociaal Domein budgettair neutraal in de begroting op te nemen. Met ingang van de septembercirculaire 2018 treedt dus een trendbreuk op met dit beleidsuitgangspunt. We zullen jaarlijks een concrete inschatting maken van de ontwikkelingen binnen het Sociale domein.

B. Accresontwikkeling gemeentefonds

Bij de maartcirculaire 2018 bleek het meerjarige accres hoger uit te vallen dan in de begroting 2018-2021 werd voorzien. De basis voor de accresontwikkeling is gewijzigd; alle verwachte rijksuitgaven tellen nu mee als basis voor de groei van het gemeentefonds. Voorheen telden bepaalde rijksuitgaven niet mee in de berekening van het accres. Bij deze hogere groei is wel een koppeling gemaakt met het Interbestuurlijk programma (IBP) en flankerend gemaakte afspraken.

Bij de meicirculaire 2018 is de eerder in de maartcirculaire geschetste positieve ontwikkeling van het accres neerwaarts bijgesteld. De belangrijkste verklaring daarvoor ligt in de lagere ontwikkeling van de lonen en prijzen bij de ministeries dan eerder verwacht en een beperkte aanpassing van de accresrelevante uitgavenontwikkeling door de totale besluitvorming over de voorjaarsnota van het rijk.

BTW-compensatiefonds

In de meicirculaire 2018 is een fors bedrag uit het gemeentefonds genomen vanwege een nieuwe werkwijze ten aanzien van het BTW-compensatiefonds. De bevoorschotting via de meicirculaire is komen te vervallen. Wel zal jaarlijks op basis van de laatste inzichten rond het BCF bij de septembercirculaire een nieuw voorschot worden gegeven. De septembercirculaire wordt echter – gezien het late tijdstip – niet meer betrokken bij het opstellen van de begroting. Het betreffende voorschot wordt vervolgens afgerekend bij de meicirculaire in het volgende jaar. Het wegvallen van het voorschot in de meicirculaire kan deels worden opgevangen door het opnemen van een stelpost. Hierbij hebben wij aansluiting gezocht met de afrekening over 2017 en voorzichtigheidshalve een stelpost van € 625.000 opgenomen (80% van afrekening 2017).

D. Taakmutaties

Binnen het gemeentefonds is er ook sprake van taakmutaties. Deze taakmutaties verlopen in principe budgettair neutraal, aangezien er ook taken voor de gemeente bijkomen of juist afgaan.

In de meicirculaire zijn de volgende taakmutaties verwerkt:

Schulden en armoede (€ 123.871 in 2018 en € 101.964 in 2019/2020)

Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid stelt het kabinet voor 3 jaar geld (2018-2020) ter beschikking voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Er zijn afspraken op hoofdlijnen gemaakt met de VNG over de inzet van deze middelen.

Armoedebestrijding kinderen (bijstelling +/- € 27.876)

In de decembercirculaire 2016 is vanaf 2017 € 85 mln. beschikbaar gesteld voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling.

Stelpost uitvoeren IBP

In het Financieel Meerjaren Perspectief (onderdeel Kadernota 2019) is naar aanleiding van de uitkomsten van de maartcirculaire een deel van het accres algemene uitkering "gereserveerd" voor onder andere de opgave uit het Interbestuurlijk programma (IBP). De bandbreedte is op basis van de meircirculaire (door de accresontwikkeling en het wegvallen van de bevoorschotting voor het plafond BCF) nader berekend op ruim € 2 mln. in 2019, oplopend tot ruim € 4 mln. in 2022.

De bandbreedte werkt in deze begroting uit als een stelpost (zie tabel 2 concernstelposten).

3. Lokale heffingen

Voor een toelichting bij de lokale heffingen verwijzen wij u naar de paragraaf lokale heffingen.

4. Leningen en beleggingen

De baten uit hoofde van leningen en beleggingen bestaan uit de het renteresultaat en uit dividenden. De dividendopbrengst van de nutsbedrijven bedraagt in 2019 naar verwachting € 12,3 mln. Een belangrijke component daarbinnen vormt het dividend van Juva (voorheen Westland Infra). Op basis van de thans bekende informatie is het extra dividend (ter grootte van € 2,1 mln.) dat Westland bovenop het reguliere dividend van dit bedrijf al vele jaren ontvangt, meerjarig in deze begroting opgenomen. Medio 2019 ontstaat meer inzicht in de verwachtingen ten aanzien van het dividend vanaf 2020.

De opbrengst van de beleggingen en deelnemingen is in 2019 € 0,6 mln., ook in de jaren daarna wordt uitgegaan van een vergelijkbare opbrengst.

Voor het renteresultaat verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering.

OVERHEAD

Wat is overhead?

Onder de term overhead verstaan we alle ondersteunende activiteiten die nodig zijn om gemeentelijke producten en diensten te leveren (de verstrekking van een uitkering, aanleg van wegen et cetera). De term "ondersteunende activiteiten" geeft daarbij volgens ons beter weer wat bedoeld wordt dan de term "overhead". Vandaar dat wij in dit onderdeel verder deze term gebruiken.

Vernieuwing BBV

Situatie tot 2017

Gelet op bovenstaande werden tot en met 2017 de kosten van ondersteunende activiteiten via een verdeelsleutel toegerekend aan alle geleverde producten en diensten. Daarmee maakten deze kosten onderdeel uit van de lasten op de begrotingsprogramma's waardoor daar een beeld van de integrale kostprijs was. Deze systematiek werd door het merendeel van de gemeenten gevolgd hoewel het BBV op dat vlak geen specifieke voorschriften kende.

Vanaf 2017

In het gewijzigde BBV is onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten het uitgangspunt. Daarom is er door de wetgever voor gekozen om de kosten van ondersteunende werkzaamheden op 1 taakveld te laten registreren en op één centrale plaats in de begroting te vermelden. Door deze nieuwe systematiek gaan gemeenten op dezelfde wijze om met kostentoerekening, waardoor de vergelijking van kosten van producten / diensten volgens de wetgever ook zuiverder is. Om dit effect te versterken, is voor het eerst ook een uniforme definitie van overhead gegeven.

De centrale presentatie heeft als neveneffect dat het zicht op de integrale kostprijs in de programma's verloren gaat. Het opnemen van het totaalbedrag aan ondersteunende activiteiten zegt daarnaast weinig zonder de relatie met het primaire proces te leggen / kennen. In dat verband houden wij extra comptabel via de "oude" systematiek ook nog zicht op de integrale kostprijs zodat daarop zonodig sturing kan plaatsvinden.

Overzicht lasten en baten ondersteunende activiteiten

In de navolgende tabel is een overzicht opgenomen van de lasten en baten van de ondersteunende activiteiten (cijfers over de jaren 2018 en 2019 zijn naast elkaar weergegeven).

	Begroting 2019	Begroting 2018
Lasten		
<i>Personele kosten</i>		
Loonkosten	€ 22.525.801	€ 21.885.973
Af: nog niet toegerekende taakstellingen	€ 0	€ -/- 160.000
Materiële kosten	€ 5.530.897	€ 5.520.318
<i>Huisvesting</i>		
Materiële kosten	€ 2.775.801	€ 2.919.774
Kapitaallasten (incl. voorbereidingskrediet)	€ 1.112.872	€ 1.260.092
<i>Facilitaire kosten / ICT</i>		
Materiële kosten	€ 2.748.407	€ 4.059.263
Kapitaallasten	€ 1.652.743	€ 1.946.864
Lasten ondersteunende activiteiten	€ 36.346.521	€ 37.432.284
<i>Toe te rekenen ondersteunende activiteiten aan:</i>		
Investerings	€ -/- 2.013.170	€ -/- 1.797.043
Grondexploitaties en projecten	€ -/- 713.040	€ -/- 703.065
Totaal lasten ondersteunende activiteiten na toerekening	€ 33.620.311	€ 34.932.176
Baten		
<i>Personele kosten</i>		
Inkomsten uit externe detachering	€ 150.000	€ 150.000
<i>Facilitaire kosten / ICT</i>		
Bijdrage derden	€ 1.992.790	€ 1.992.790
Totaal baten	€ 2.142.790	€ 2.142.790
Netto ondersteunende activiteiten	€ 31.477.521	€ 32.789.386
<i>Verrekening reserves</i>		
Algemene reserve	€ -/- 543.951	€ 0
Reserve tariefegalisatie afvalstoffenheffing	€ 658.951	€ 45.000
Reserve nieuwbouw gemeentehuis	€ 1.660.840	€ 1.667.000
Reserve garantielonen	€ 35.900	€ 35.196
Reserve financiële soliditeit	€ 856.177	€ 856.176
Garantiebanen	€ 209.530	€ 132.915
Totaal ondersteunende activiteiten na verrekening reserves	€ 28.600.074	€ 30.053.099
<i>Incidentele uitgave digitalisering</i>	€ 545.000	€ 1.455.000
Totaal zonder incidentele uitgaven	€ 28.055.074	€ 28.598.099

Toelichting op de tabel

(1) Personele kosten

De loonkosten maken onderdeel uit van het P-budget van de organisatie zoals opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

De materiële kosten betreffen onder andere opleiding en vorming, werving en selectie, salarisadministratie.

(2) Toerekening aan investeringen, grondexploitaties en projecten

Het BBV heeft nog een uitzondering gemaakt voor de toerekening van ondersteunende activiteiten aan grondexploitaties, investeringen en andere (subsidie)projecten waar vaak specifieke dekkingsposten voor bestaan. Hier wordt toerekening nog wel toegestaan omdat dit anders tot tekorten in de bestaande begrotingen van gemeenten zou leiden.

(3) Afwijkingen tussen 2019 en 2018

Na aftrek van bijdragen uit de reserves en van derden en de toerekening aan investeringen en projecten bedragen de overheadkosten in 2018, geschoond voor de incidentele component, naar raming € 28,1 mln. In 2018 was dit € 28,6 mln.

Het verschil van ca. € 0,5 mln. (voordelig) laat zich in hoofdlijn verklaren doordat conform voorschriften een deel van de overheadkosten (ICT) nu direct is toegerekend. Hiertegenover staat een nadeel als gevolg van een cao-verhoging van de lonen.

(4) Toelichting incidentele kosten

- Waar de eerste tranche van het masterplan digitalisering nog wordt gedekt uit de reserve afval, wordt de 2^e tranche ad € 2 mln. (waarvan € 1,455 mln. in 2018 en € 0,545 mln. in 2019) opgevangen binnen de meerjarenbegroting. Het gaat hierbij overigens om incidentele kosten binnen de overhead.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Wat mag het **Programmatotaal**
kosten?

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Lasten							
H05	Concernstelposten	- 109	98	6.139	5.989	8.773	9.495
H10	Geldleningen en deelne-	99	- 795	- 1.395	- 1.487	- 1.589	- 1.646
H15	Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0
H20	Onroerendezaakbelastingen	174	178	178	178	178	178
H25	Overige belastingen	0	0	0	0	0	0
H30	Overhead	29.888	34.925	33.620	32.669	32.553	32.179
Totaal lasten		30.052	34.406	38.542	37.349	39.915	40.206
Baten							
H05	Concernstelposten	10	0	625	625	625	625
H10	Geldleningen en deelne-	19.803	18.872	18.050	17.859	17.793	17.769
H15	Algemene uitkering	115.720	120.566	127.250	128.992	130.434	131.897
H20	Onroerendezaakbelastingen	26.726	26.926	27.126	27.326	27.526	27.726
H25	Overige belastingen	362	361	361	361	361	361
H30	Overhead	2.739	4.900	2.143	1.993	1.993	1.993
Totaal baten		165.360	171.625	175.555	177.156	178.732	180.371
Saldo van baten en lasten		135.308	137.219	137.013	139.807	138.817	140.165

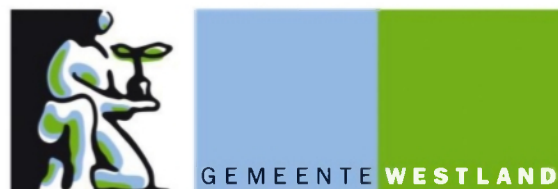
Reserves en voorzieningen

(x € 1.000)

Omschrijving		Rekening 2017	Raming 2018	Meerjarenbegroting			
				2019	2020	2021	2022
Stortingen reserves		- 40.381	- 10.129	- 7.475	- 2.858	- 2.677	- 2.666
Onttrekkingen reserves		40.376	10.084	7.222	3.724	2.565	2.230
Totaal mutaties reserves		5	- 45	- 1.193	866	- 112	- 436
Geraamd begrotingsresultaat		135.303	137.174	135.820	140.673	138.705	139.729
Stortingen voorzieningen		- 64	- 123	- 137	- 133	- 130	- 128
Onttrekkingen voorzieningen		392	215	70	0	0	0
Totaal mutaties voorzieningen		- 328	92	- 67	- 133	- 130	- 128

Gemeente Westland

Begroting 2019 – 2022

Hoofdstuk 5 - De Beleidsbegroting

III Paragrafen

1. PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

Inleiding

De gemeentelijke heffingen zijn na de algemene uitkering uit het Gemeentefonds de belangrijkste bron van inkomsten. Bij gemeentelijke heffingen wordt onderscheid gemaakt tussen belastingen en rechten. Belastingen hebben een algemeen karakter. Een directe relatie tussen de belasting en de gemaakte kosten van de gemeente is in het algemeen niet aanwezig. Bij rechten is er wel sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Bij rechten mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak.

Tarieven woonlasten

In deze paragraaf zijn de tarieven van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB – behoudens een correctie voor de waardeontwikkeling – conform het uitgangspunt “bestaand beleid” ongewijzigd opgenomen waardoor ook de weergaven van de woonlasten geen wijziging kent ten opzichte van de begroting 2018.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Elk jaar wordt het onroerend goed gewaardeerd voor de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Hiermee volgt de WOZ-waarde jaarlijks de marktontwikkeling. De gemeente Westland voert deze waardering in eigen beheer uit. Voor het belastingjaar 2019 geldt voor de aanslag OZB de naar prijspeil van 1 januari 2018 vastgestelde waarde van het onroerend goed.

Waardeontwikkeling

Om waardeontwikkelingen van woningen en niet-woningen niet van invloed te laten zijn op de opbrengst, worden de tarieven conform de waardeontwikkelingen aangepast. Dit uitgangspunt heeft Westland in het verleden altijd bij herwaarderingen gehanteerd. Sinds vorig jaar is er sprake van enig herstel op de woningmarkt. De stijging van de gemiddelde WOZ-waarden wordt gecompenseerd door een gelijktijdige daling van de tarieven.

Momenteel is er nog geen nauwkeurig inzicht te geven in de lokale waardestijgingen. De Waarderingskamer heeft aangegeven dat landelijk de gemiddelde WOZ-waarde van woningen volgend jaar stijgt met 7,5 tot 9,5%. Vooralsnog wordt daarom in de paragraaf lokale heffingen uitgegaan van een gemiddelde stijging van 7,5% van de huizenprijzen.

Er zijn nog onvoldoende marktgegevens bekend om een betrouwbaar beeld van de waardeontwikkeling van niet-woningen te ontdekken. Gelet op het unieke karakter van de niet-woningen in de gemeente Westland is het weinig zinvol de landelijke trend te volgen. Ook vergelijkingen met cijfers uit de regio bieden onvoldoende houvast in verband met de grote onderlinge verschillen. Er wordt vooralsnog uitgegaan van een gelijkblijvende waarde van niet-woningen. De daadwerkelijke tarieven, op basis van lokale waardeontwikkelingen worden opgenomen in de Verordening Onroerendezaakbelastingen Westland 2019. Deze wordt, inclusief een berekening van de woonlasten, in december 2018 aan de raad voorgelegd. De totale OZB-inkomsten bedragen in de begroting 2019 € 27,1 mln.

Toeristenbelasting

Dit betreft een belasting die wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene zijn opgenomen in de Basisregistratie Personen (BRP). Door het heffen van een toeristenbelasting dragen ook niet-inwoners bij in de kosten van de algemene voorzieningen.

Sinds 2016 wordt toeristenbelasting geheven op basis van een percentage van het “kale” overnachtings-tarief, om zo, in overleg met de RECRON, een eerlijkere verdeling te bewerkstelligen. De efficiency-winst zit niet zo zeer bij de gemeente, maar meer bij de ondernemers. Zij kunnen volstaan met de opga-

ve van de omzetcijfers. Na aftrek van de omzetbelasting en vergoedingen (ontbijt, diner) wordt de "kale" overnachtingsprijs berekend.

Omdat de inflatiecorrectie is verdisconteerd in de overnachtingsprijs, worden geen jaarlijkse aanpassingen van het tarief - 5% van de overnachtingsprijs met een minimum van € 1,25 per persoon per overnachting - meer voorzien.

Het minimumbedrag dient als stimuleringsmaatregel voor inschrijvingen van arbeidsmigranten en verzekert de gemeente van een basisopbrengst. De totale inkomsten uit de toeristenbelasting bedragen in de begroting 2019 € 253.000.

Forensenbelasting

Dit betreft een belasting die wordt geheven van degene die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, op meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt.

Het tarief blijft in 2019 ongewijzigd. De totale inkomsten uit de forensenbelasting bedragen in de begroting 2019 € 108.000.

1.2 Gemeentelijke rechten

Onder de naam 'rechten' worden tarieven geheven voor diverse typen gemeentelijke dienstverlening. Bij rechten is er in feite sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. De geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor uitoefening van de taak. De aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend, is belastingplichtig. De rechten voor 2019 worden hieronder besproken.

Belastbare feit

De legestarieventabel vormt een uitwerking van artikel 2 van de Legesverordening. Meestal is gekozen voor het omschrijven van het belastbare feit als 'het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning' en niet als 'het afgeven van een vergunning'. Dit heeft namelijk als voordeel dat de leges al verschuldigd zijn op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag.

Voor het overige verwijzen wij naar wat hierover is opgemerkt in de toelichting op artikel 2 van de verordening.

Hoogte van de tarieven

Voor een aantal diensten is de hoogte van het te heffen legesbedrag wettelijk geregeld. Dit geldt onder andere voor de diensten opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand. Voor een aantal andere diensten is wettelijk geregeld dat de tarieven niet boven een bepaald bedrag uit mogen gaan. Gemeenten mogen wel een lager bedrag opnemen dan het in de wettelijke regeling genoemde maximum. Het betreft de tarieven van:

1. Onderdeel 1.1.9 (akten burgerlijke stand);
2. Hoofdstuk 2 (reisdocumenten);
3. Hoofdstuk 3 (rijbewijzen);
4. Onderdeel 1.4.6 (papieren verstrekking uit de basisregistratie personen);
5. Hoofdstuk 6 (verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens);
6. Onderdeel 1.9.1 (verklaring omtrent het gedrag);
7. Hoofdstuk 16 (kansspelen).

Kostenonderbouwing paragraaf lokale heffingen

Vanaf de begroting 2017 moet de gemeente in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opnemen voor heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten.

De paragraaf bevat ten minste:

1. De geraamde inkomsten;
2. Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
3. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.
4. Een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. Een beschrijving van het kwietscheldingsbeleid.

De gemeente Westland volgt de handreiking van de VNG. Deze handreiking is gericht op een praktische en eenduidige uitvoering van deze verplichting. De voorgeschreven uniforme taakveldindeling biedt de mogelijkheid om met een standaardindeling te werken. Gelet op de ontwikkelingen in de (uitleg van de) regelgeving en de problemen die de gemeenten bij de invoering tegenkomen, zal er nog enige tijd sprake zijn van een dynamisch document.

Het is belangrijk een verschil te maken tussen de eisen die de begrotingsregels aan de kostenonderbouwing stellen en de eisen die de belastingwetgeving daaraan stelt. De eerste voorwaarden zijn informatief naar raad en burger. De fiscale eisen zijn normatief en worden getoetst door de belastingrechter en hebben eventueel consequenties voor de belastingschuld.

Kruissubsidiëring leges

Op basis van artikel 13, tweede lid, van de Europese Dienstenrichtlijn geldt voor titel 3 dat slechts kruissubsidiëring binnen elk hoofdstuk mogelijk is. Binnen titel 1 en 2 is kruissubsidiëring mogelijk tussen de verschillende hoofdstukken. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat kruissubsidiëring is toegestaan, ook tussen verschillende titels of activiteiten die ogenschijnlijk geen enkele relatie hebben. Voor de toets aan de opbrengstlimiet blijven de totaal geraamde baten en lasten van alle tarieven uit de legesverordening van belang.

Leges algemeen

Met ingang van 2012 wordt gestreefd naar kostendekkende tarieven voor de Wabo-gerelateerde leges. Tevens wordt er naar gestreefd de overige leges meer kostendekkend te maken. De tarieven dienen maatschappelijk aanvaardbaar te zijn, wat wil zeggen dat de tarieven die de gemeente Westland hanteert niet buitensporig hoog mogen zijn in vergelijking met de omliggende gemeenten.

Met uitzondering van de tarieven met een wettelijk maximum blijven de tarieven in 2019 ongewijzigd. In december 2018 wordt voor de tarieven met een wettelijk maximum een voorstel tot wijzigingen aan de raad voorgelegd.

Overhead

De overheadkosten worden volledig omgeslagen naar rato van de op de taakvelden geraamde loonkosten. Dit betekent dat voor alle op taakvelden toerekenbare uren een algemene opslag overhead geldt van € 50,20 (was € 55). Er wordt een uitzondering gemaakt voor de medewerkers van Ruimte-Buiten. Hiervoor geldt een opslag tarief overhead van € 43,55 (was € 48,95). Bij deze medewerkers worden de kosten voor de huisvesting voor 25% toegerekend en de kosten van de gemeentewerven volledig. De kosten voor ICT worden hier slechts voor 50% toegerekend. De reden hiervoor is dat de medewerkers die met name in de buitendienst werkzaam zijn minder gebruik maken van deze faciliteiten.

BTW over de overhead

De totale kosten van de overhead wordt opgesplitst naar lasten met BTW en zonder BTW. Op basis van de verhouding wordt er een berekening gemaakt hoeveel BTW over de overhead mag worden toegerekend aan de lasten van de verschillende kostendekkende berekeningen. Voor 2019 is dit percentage vastgesteld op 4,41%.

Kostendekkendheid

Titel 1 Algemene dienstverlening

Voor 2019 blijven de (secretarie)leges ongewijzigd met uitzondering van de tarieven waarvoor een wettelijk maximum geldt. De maximumtarieven voor paspoorten en identiteitskaarten worden elk jaar door het Rijk vastgesteld. De verschillende tarieven zijn opgenomen in de tarieventabel. De totale inkomsten uit Titel 1 bedragen in de begroting 2019 € 1,51 mln. De kosten bedragen € 3,14 mln. Hiermee komt het dekkingspercentage op 48,1%.

Titel 1	Algemene dienstverlening	Baten	Lasten	Dekking in %
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€ 153.536	€ 444.573	34,5%
	<i>2018 Burgerlijke stand</i>	€ 155.286	€ 428.287	36,3%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	€ 426.504	€ 632.678	67,4%
	<i>2018 Reisdocumenten</i>	€ 891.750	€ 956.147	93,3%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	€ 624.988	€ 757.639	82,5%
	<i>2018 Rijbewijzen</i>	€ 580.243	€ 898.608	64,6%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit BRP	€ 24.981	€ 157.509	15,9%
	<i>2018 Verstrekingen uit BRP</i>	€ 29.924	€ 191.884	15,6%
Hoofdstuk 5	t/m 8	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<i>2018 t/m 8</i>	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	€ 75.019	€ 418.190	17,9%
	<i>2018 Overige publiekszaken</i>	€ 70.076	€ 484.156	14,5%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	€ 2.000	€ 310.087	0,6%
	<i>2018 Gemeentearchief</i>	€ 2.000	€ 295.325	0,7%
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet	€ 39.536	€ 69.024	57,3%
	<i>2018 Huisvestingswet</i>	€ 39.546	€ 71.959	55,0%
Hoofdstuk 12	Leegstandwet	€ 464	€ 34.512	1,3%
	<i>2018 Leegstandwet</i>	€ 464	€ 34.489	1,3%
Hoofdstuk 13	Gemeentegarantie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<i>2018 Gemeentegarantie</i>	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoofdstuk 14	Naar Titel 3			
	<i>2018 Marktstandplaatsen en standplaatsen</i>	€ 1.700	€ 11.078	15,4%
Hoofdstuk 15	Naar Titel 3			
	<i>2018 Winkeltijdenwet</i>	€ 0	€ 0	0,0%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	€ 1.500	€ 21.763	6,9%
	<i>2018 Kansspelen</i>	€ 1.500	€ 21.875	6,9%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	€ 120.000	€ 201.087	59,7%
	<i>2018 Telecommunicatie</i>	€ 60.000	€ 258.725	23,2%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	€ 37.875	€ 59.338	63,8%
	<i>2018 Verkeer en vervoer</i>	€ 37.875	€ 67.215	56,3%
Hoofdstuk 19	Diversen	€ 1.800	€ 29.444	6,1%
	<i>Diversen</i>	€ 1.800	€ 29.595	6,1%
Totaal 2019		€ 1.508.203	€ 3.135.844	48,1%
Totaal 2018		€ 1.872.164	€ 3.749.343	49,9%

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes per hoofdstuk

Hoofdstuk 1

Gemiddeld zijn er jaarlijks 100 (25,5%) gratis huwelijken. De kosten voor gratis huwelijken worden niet toegerekend. Dit is op alle kostencomponenten alsmede de inkomsten (niet zijnde leges) toegepast.

Hoofdstuk 2 en 3

De wettelijke gemaximeerde tarieven worden gehanteerd omdat de reisdocumenten en de rijbewijzen nog niet kostendekkend zijn.

Hoofdstuk 4 en 9

De wettelijke gemaximeerde tarieven worden gehanteerd omdat de tarieven nog niet kostendekkend zijn. De kosten voor de registratie niet-ingezetenen (RNI) worden niet toegerekend omdat hier ook geen legesinkomsten tegenover staan. Op basis van de tijdsbesteding wordt 25% (was 30%) van de overheadkosten toegerekend aan hoofdstuk 4 en 75% (was 70%) aan hoofdstuk 9. Door het verstrekken van gratis VOG's is 18% van de kosten van hoofdstuk 9 niet toerekenbaar.

Hoofdstuk 5 t/m 8, 13, 14 en 15

Voor deze hoofdstukken geldt dat deze niet of nauwelijks voorkomen in de gemeente Westland. Ze worden genoemd om de opbouw van de modelverordening van de VNG te kunnen blijven volgen en om te voorkomen dat bepaalde diensten om niet moeten worden verstrekt. Voor deze hoofdstukken is geen raming van de kosten en of opbrengsten opgenomen in de begroting omdat hiervoor geldt dat er nauwelijks (vergunning)aanvragen zijn. Met ingang van 2019 vervalt hoofdstuk 6 en vallen de hoofdstukken 14 en 15 onder Titel 3.

Hoofdstuk 10

Veel van deze tarieven worden uitsluitend opgenomen om te voorkomen dat bepaalde diensten (verstrekkingen) om niet moeten worden verleend.

Hoofdstuk 11

De geraamde inkomsten zijn gebaseerd op een inschatting van het aantal verwachte urgentieverklaringen en het aantal woningzoekenden in de gemeente Westland. Een percentage van 10,94% van de 5.813 uren van Dienstverlening en Beleid (betreffen uitvoeringstaken) zijn toerekenbaar. De overige kosten van woonruimteverdeling (onder andere Ruimte en Bedrijfsvoering) worden niet gemaakt voor de diensten als genoemd in hoofdstuk 11. Wel wordt er een opslag tarief overhead van € 50,20 (was € 55) per uur toegerekend.

Hoofdstuk 12

Een percentage van 5,47% van de 5.813 uren van Dienstverlening en Beleid zijn toerekenbaar. De overige kosten van woonruimteverdeling (onder andere Ruimte en Bedrijfsvoering) worden niet gemaakt voor de diensten als genoemd in Hoofdstuk 12. Wel wordt er een opslag tarief overhead van € 50,20 (was € 55) per uur toegerekend.

Hoofdstuk 16 en 19

Uit ervaringscijfers blijkt dat gemiddeld 6,14 uur wordt besteed aan het ontheffen en verlenen van APV-vergunningen. Per hoofdstuk is een aantal aanvragen begroot. Het aantal te besteden uren per hoofdstuk is vervolgens naar rato verdeeld over de clusters DV (69%), Beleid (10%) en Ruimte (21%). Het uurtarief DV bedraagt € 48,09, het uurtarief Beleid bedraagt € 62,61, het uurtarief Ruimte bedraagt € 58,94 en het overheadstarief bedraagt € 50,20. Deze drie componenten bij elkaar opgeteld vormen de toerekenbare kosten per hoofdstuk. Het overige gedeelte van de uren zijn niet toerekenbaar en worden besteed aan meldingen, overlegstructuur en accountmanagement. Hoewel de kosten van beleid niet toerekenbaar zijn, vallen onder cluster Beleid ook uitvoeringstaken die wél toerekenbaar zijn.

Hoofdstuk 17

De raming is gebaseerd op 300 directe productieve uren van Ruimte-binnen en 1.840 uren Ruimte-buiten. Hiervoor geldt een opslag tarief overhead van respectievelijk € 50,20 en € 43,55.

Hoofdstuk 18

De raming is gebaseerd op 300 directe productieve uren van Ruimte-buiten. Hiervoor geldt een opslag tarief overhead van € 43,55.

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

De geraamde opbrengst 2019 van de leges Titel 2 bedraagt € 3,53 mln. De kosten bedragen € 3,42 mln. Hiermee komt het dekkingspercentage op 103,3%.

Het Wabo-proces is herontworpen en ingericht op basis van het leanprincipe. Het proces is volledig gedigitaliseerd en ingericht op processturing. Hierdoor zijn de kosten inzichtelijk en zijn de legestarieven hierop afgestemd.

Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	Baten	Lasten	Dekking in %
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordelen conceptaanvraag	€ 32.300	€ 175.459	18,4%
	2018 Vooroverleg/beoordelen conceptaanvraag	€ 22.500	€ 95.974	23,4%
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	€ 3.459.803	€ 2.943.862	117,5%
	2018 Omgevingsvergunning	€ 3.829.760	€ 3.857.665	99,3%
Hoofdstuk 4	Vermindering	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	2018 Vermindering	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoofdstuk 5	Teruggaaf	€ 0	€ 240.747	0%
	2018 Teruggaaf	€ 0	€ 191.948	0%
Hoofdstuk 6	Intrekking omgevingsvergunning			
Hoofdstuk 7	Wijziging omgevingsvergunning o.g.v. wijziging project	€ 2.500	€ 20.402	12,3%
	2018 Wijziging omgevingsvergunning o.g.v. wijziging project	€ 2.500	€ 28.792	8,7%
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 35.737	€ 37.507	95,3%
	2018 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 35.737	€ 42.383	84,3%
Hoofdstuk 9	Vervallen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoofdstuk 10	Diversen	€ 0	€ 0	n.v.t.
	2018 Diversen	€ 0	€ 0	n.v.t.
Totaal 2019		€ 3.530.340	€ 3.417.977	103,3%
Totaal 2018		€ 3.890.497	€ 4.216.762	92,3%

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes per hoofdstuk

Kruissubsidiëring

De Hoge Raad overweegt dat het in het "Kabinetsplan aanpak administratieve lasten" genoemde uitgangspunt ten aanzien van kruissubsidiëring niet heeft geleid tot wetgevende maatregelen. Dit leidt tot de gevolgtrekking dat de beoordeling van de opbrengstlimiet ook thans nog moet plaatvinden in het licht van hetgeen ondubbelzinnig uit de ontstaansgeschiedenis van die bepaling volgt, namelijk toepassing van de daarin neergelegde toets op het totaal van de geraamde baten van de rechten die in een verordening zijn geregeld, en het totaal van de geraamde lasten die de werkzaamheden meebrengen waarvoor deze rechten geheven worden, aldus de Hoge Raad.

De mate van kruissubsidiëring blijkt reeds uit de hiervoor vermelde kostenopstelling. Omdat alle kosten rechtstreeks zijn terug te leiden naar Wabo-gerelateerde werkzaamheden en hieraan veelal medewerkers van dezelfde afdeling of teams werkzaam zijn, ligt kruissubsidiëring voor de hand. Daarnaast worden meeropbrengsten uit Titel 2 verrekend (kruissubsidie) met de tekorten van Titel 1 en Titel 3. Hiermee wordt voorkomen dat in perioden dat er relatief veel Wabo-gerelateerde aanvragen zijn, de tarieven moeten worden verlaagd, terwijl elders nog tekorten ontstaan die als gevolg van wettelijke maximumtarieven niet kostendekkend kunnen worden gemaakt.

De kostendekkendheid in deze paragraaf is berekend op basis van "bestaand beleid". Actualisatie van deze gegevens én keuzes rond tariefstelling vond, zoals ook overkoepelend bij de aanbidding van deze begroting aangegeven, plaats in het tegelijk aangeboden WestlandProgramma (WP). Op basis van dit nog vast te stellen WP en de meest recente ramingen wordt in de eerste begrotingswijziging een representatieve kostenopstelling verstrekt. De tariefvoorstellen worden, inclusief een berekening van de kostendekkendheid, in december 2018 aan de raad voorgelegd.

Kostenverdeling

De begrote uren zijn naar rato verdeeld over het aantal verwachte activiteiten per hoofdstuk.

Hoofdstuk 2

Er zijn 43 QuickScans geraamd.

Hoofdstuk 3

Er is sprake van een gestaffelde en degressieve tariefstelling. Er geldt een maximumtarief van € 2,5 mln. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat gemiddelde bouwwerken leiden tot kruissubsidiëring van grote naar kleine bouwwerken. Deze kruissubsidiëring is echter zeer divers. Het is niet mogelijk om cijfermatig de gevolgen te laten zien. Voor alle bouwwerken geldt immers dat dezelfde bouwsom niet automatisch leidt tot dezelfde kosten. Dat is mede afhankelijk van het soort gebouw, de ligging en of er sprake is van een (gemeentelijk) monument.

Voor 2018 worden 1.024 aanvragen voor activiteiten van omgevingsvergunningen geraamd, verdeeld over de verschillende categorieën bouwsommen. Bij de raming wordt uitgegaan van een gemiddeld bedrag per bouwsomcategorie.

Voor 2019 wordt een verdere stijging van de activiteiten van omgevingsvergunningen verwacht, verdeeld over de verschillende categorieën bouwsommen. Bij de raming wordt uitgegaan van een gemiddeld bedrag per bouwsomcategorie.

Hoofdstuk 4

De gemeente Westland heeft deze optie niet opgenomen in de tarieventabel. In het model van de VNG worden twee omstandigheden benoemd waarin aanspraak bestaat op vermindering van leges.

- leges worden verminderd met het bedrag dat al voor vooroverleg of het beoordelen van een conceptaanvraag voor hetzelfde project is betaald;
- een vermindering als sprake is van een gecombineerde aanvraag. Een gecombineerde aanvraag betreft verschillende activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning nodig is. Naarmate de aanvraag meer vergunningplichtige activiteiten omvat, zal er sprake zijn van relatief minder administratief werk voor de beoordelende instantie(s). De VNG onderscheidt daarbij drie klassen, 5 tot 10 activiteiten, 10 tot 15 activiteiten en meer dan 15 activiteiten.

Genoemde omstandigheden zijn in Westland niet aan de orde.

- Het vooroverleg/conceptaanvraag, zoals de VNG dat voor ogen heeft kennen wij niet binnen Westland. Wij hebben bewust voor een QuickScan gekozen. Het doel van de QuickScan is niet om (een deel) van de toetsing naar voren te schuiven, maar om een indicatie te verkrijgen welke toestemingsvereisten afzonderlijk (op basis van een eerste verticale toetsing) 'kritisch liggen'. Daarnaast kan een globale indicatie worden verkregen over de afstemming van voorschriften ten opzichte van elkaar (op basis van globale horizontale toetsing). Op basis daarvan kan duidelijk worden welke

gevolgen daaraan zijn verbonden voor het 'huiswerk' van partijen. Omdat er geen dubbele werkzaamheden plaatsvinden is er geen aanleiding een vermindering toe te kennen.

- Westland ziet nauwelijks aanvragen met 5 of meer activiteiten. Daarbij is de ervaring dat er dan sprake is van dusdanig grote en complexe projecten dat er niet minder administratieve lasten zijn.

Hoofdstuk 5

Hierop zijn 59 activiteiten geraamd. Om diverse redenen wordt een aanvraag ingetrokken. Ter compensatie wordt een deel van de legeskosten verminderd. De minderopbrengst wordt rechtstreeks verrekend in hoofdstuk 3.

Hoofdstuk 6

Op grond van artikel 2.33, tweede lid, onder b, van de Wabo kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning op verzoek van de vergunninghouder geheel of gedeeltelijk intrekken. In de praktijk komt dit bijna niet voor. Er zijn hiervoor dan ook geen baten of lasten opgenomen.

Hoofdstuk 7

Jaarlijks komt het gemiddeld 9 keer voor dat een project wordt gewijzigd.

Hoofdstuk 8

Op basis van de gemiddelde tijdsbesteding is 3% van de begrote uren toerekenbaar aan het vaststellen van bestemmingsplannen zonder activiteiten.

Hoofdstuk 9

In de praktijk komt dit bijna niet voor. Er zijn hiervoor dan ook geen baten of lasten opgenomen.

Hoofdstuk 10

In de praktijk komt dit bijna niet voor. Er zijn hiervoor dan ook geen baten of lasten opgenomen.

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn

De producten of diensten uit Titel 3 mogen onderling niet worden verrekend (kruissubsidiëring), tenzij er sprake is van een onderling verband. Hiervan is in de huidige legestabel echter geen sprake. Per product of dienst mag geen winst worden gemaakt.

Titel 3	Europese dienstenrichtlijn	Baten	Lasten	Dekking in %
Hoofdstuk 1	Horeca	€ 12.000	€ 44.172	27,2%
	<i>Horeca</i>	€ 8.000	€ 25.158	31,8%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	€ 13.000	€ 261.603	5,0%
	<i>2018 Organiseren evenementen of markten</i>	€ 5.000	€ 151.869	3,3%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<i>2018 Seksbedrijven</i>	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoofdstuk 4	Splitsingsvergunning woonruimte	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<i>2018 Splitsingsvergunning woonruimte</i>	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoofdstuk 5	Marktstandplaatsen en standplaatsen	€ 1.720	€ 7.398	23,3%
	<i>2018 Marktstandplaatsen en standplaatsen</i>	€ 1.700	€ 11.078	15,4%
Hoofdstuk 6	Winkeltijdenwet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<i>2018 Winkeltijdenwet</i>	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<i>2018 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking</i>	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal 2019		€ 26.720	€ 313.173	8,5%
Totaal 2018		€ 14.700	€ 188.105	7,8%

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes per hoofdstuk

Hoofdstuk 1

Op basis van de tijdsbesteding van 392 uur is de raming tot stand gekomen. Hierbij wordt uitgegaan van 10 vergunningen inzake de Drank- en Horecawet, 6 ontheffingen van de sluitingstijd, 75 ontheffingen voor onder andere het verbod van het verstrekken van zwak-alcoholhoudende drank en 20 wijzigingen van het aanhangsel als bedoeld in artikel 30a van de Drank- en Horecawet. Dit betreft het doorhalen van de aantekening dat een leidinggevende niet meer werkzaam is bij het horecabedrijf of slijtersbedrijf.

Hoofdstuk 2

Voor een evenement waar minder dan 100 bezoekers aanwezig zijn kan een melding volstaan als het aan de vereisten voldoet van artikel 2.25 van de APV Westland. Een evenement wordt als "groot" beschouwd indien er meer dan 600 bezoekers zijn, twee of meer aaneengesloten dagen duurt of ernstige gevolgen kan hebben voor de openbare orde. Een evenement heeft tussen de 100 en 600 bezoekers en duurt maximaal één dag.

Op basis van een gemiddelde tijdsbesteding van 3 uur voor een evenement en 25 tot 65 uur voor een groot evenement is een raming van de baten en lasten gemaakt. Om de organisatie van evenementen financieel mogelijk te houden is gekozen voor maatschappelijk aanvaardbare tarieven die niet kosten-dekkend zijn. Deze raming is op basis van de werkelijke opbrengsten 2017 (en 2018), waarbij de uren van de evenementen waarvoor een vrijstelling voor goede doelen van toepassing is, buiten beschouwing is gelaten.

Op basis van recente jurisprudentie zijn de hoofdstukken 14 en 15 van Titel 1 verplaatst naar de hoofdstukken 5 en 6 van Titel 3.

Hoofdstuk 3, 4, 6 en 7

De activiteiten genoemd in de hoofdstukken 3, 4, 6 en 7 komen in de praktijk niet voor. Hiervoor zijn geen baten en lasten opgenomen.

Hoofdstuk 5

In de urenbegroting voor 2019 staan 96 uren begroot voor de leges marktstandplaatsen. De kosten en opbrengsten zijn gebaseerd op 16 aanvragen waar gemiddeld 4 uur aan wordt besteed. Dit betekent dat de kosten 67% door te rekenen zijn. Deze kosten en opbrengsten hebben geen betrekking op de weekmarkten, maar betreffen APV-vergunningen inzake losse standplaatsen.

Marktgelden

Onder de naam marktgelden wordt in de gemeente Westland een recht geheven voor het innemen van een standplaats op het marktterrein op de dagen en uren dat er markt wordt gehouden zoals dit in de 'Marktverordening Westland' is vastgesteld.

De heffingsmaatstaf is het aantal strekkende meters per dagdeel dat een vaste standplaatshouder, een dagplaatshouder of een standwerker op de markt in gebruik neemt. Voor het gebruik van (kracht)stroom wordt een toeslag gerekend. Er geldt een tarief per dag, kwartaal of jaar. Het tarief per kwartaal bedraagt 90% van het dagtarief. Het jaartarief bedraagt 90% van het kwartaaltarief. Dit kan worden beschouwd als een stimuleringsmaatregel met als doel de perceptiekosten te beperken.

Voor 2019 blijven de tarieven voor de marktgelden ongewijzigd.

Kostenonderbouwing Marktgelden

Marktgelden	Baten	Lasten
Kosten taakvelden(en) incl. (omslag)rente		€ 86.716
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen		- € 2.350
<i>Netto kosten taakveld</i>		€ 84.366
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente		€ 54.593
BTW		€ 0
Opbrengst heffingen	€ 83.000	
Opbrengst energie	€ 13.000	
Totaal	€ 96.000	€ 138.959
Dekking 2019		69,0 %
Dekking 2018		72,1 %

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes

- De veegkosten van de markt worden voor 50% toegerekend. We gaan er vanuit dat niet al het vuil op het plein wordt veroorzaakt door de markten, maar dat er ook sprake is van zwerfvuil.
- Op basis van de tijdsbesteding worden de kosten van de marktmeester 70% toegerekend. De overige 30% valt onder toezicht wat niet als lasten ter zake mag worden beschouwd.
- De BTW wordt niet toegerekend.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaatsen en door de gemeente te verlenen diensten betreffende de begraafplaatsen. In het college werkprogramma is vastgelegd dat de tarieven van de lijkbezorgingsrechten maatschappelijk aanvaardbaar moeten zijn. De tarieven voor 2019 blijven ongewijzigd.

Kostenonderbouwing lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten	Baten	Lasten
Kosten taakvelden incl. (omslag)rente begraafplaatsen en crematoria		€ 1.484.700
<i>Netto kosten taakveld</i>		€ 1.484.700
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente		€ 588.900
BTW		€ 26.000
Opbrengst heffingen:		
Begraafplaatsen en crematoria	€ 739.200	
Onttrekking voorziening ter dekking kosten	€ 315.200	
Totaal	€ 1.054.400	€ 2.099.600
Dekking 2019		5,2 %
Dekking 2018		~1,5 %

Voorziening afkoopsommen onderhoud begraafplaatsen

Op grond van het BBV is er per 2016 een voorziening gevormd, waarin ontvangen afkoopsommen worden opgenomen en waarop slechts een deel van de onderhoudskosten daaruit kunnen vrijvallen. De voorziening voor afkoopsommen onderhoud begraafplaatsen is per 1 januari 2018 € 397.000.

Voorziening grafrechten

Naast de voorziening afkoopsommen onderhoud begraafplaatsen moest er per 2017 ook een voorziening voor de grafrechten komen. De grafrechten hebben betrekking op meerdere jaren en moeten daarom worden toegerekend aan de betreffende jaren. De stand van de voorziening Grafrechten is per 1 januari 2018 € 5 mln.

Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt in de gemeente Westland een recht geheven van degene die gebruik maakt van een perceel waarvoor de gemeente op grond van de Wet Milieubeheer een verplichting heeft tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.

Bij het bepalen van de hoogte van de tarieven van de afvalstoffenheffing houden we er rekening mee dat de baten niet hoger mogen zijn dan de lasten. Uitgangspunten zijn 100% kostendekkendheid en gedifferentieerde tarieven per huishoudtype, waarbij de meergezinshuishoudens meer betalen, dan huishoudens met één of twee personen. De tarieven van de afvalstoffenheffing blijven voor 2019 gelijk. Eventuele tekorten worden onttrokken aan de "Bestemmingsreserve Afval" (verder Reserve).

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing	Baten	Lasten
7.30 Afval Kosten taakvelden incl. (omslag)rente		€ 7.096.400
2.10 Verkeer en Vervoer Kosten taakveld incl. (omslag)rente		€ 214.600
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen		€ -/- 683.000
<i>Netto kosten taakveld</i>		€ 6.628.000
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente		€ 616.600
BTW		€ 1.369.800
Opbrengst heffingen:		
7.30 Afval heffingen huishoudelijk afval	€ 8.265.000	
7.30 Afval grofvuil	€ 12.200	
6.30 Inkomstenregeling (kijtschelding)	€ -/- 264.000	
Totaal	€ 8.013.200	€ 8.614.400
Dekkingspercentage voor reservemutatie		93,0 %
Onttrekking reserve afval	€ 601.200	
Dekking 2019		100 %
Dekking 2018		100 %

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes

- Taakveld 2.10 Verkeer en Vervoer ziet op de straatreiniging. Straatvegen doet de gemeente om drie redenen. Voor het functioneren van de riolering, vanwege het feit dat mensen hun afval verkeerd aanbieden en voor de verkeersveiligheid. Een exacte verdeling is niet te bepalen. Een deel van het huishoudelijk afval wordt in de gemeente Westland ingezameld met (bovengrondse) verzamelcon-

ainers. Deze inzamelmethode leidt tot meer zwerfafval. Wij schatten in dat 15% van de kosten voor straatreiniging betrekking heeft op de afvalinzameling. Dit betreft een voorzichtige schatting.

- De post Inkomsten taakveld(en) afval, excl. heffingen ziet op de inkomsten van herbruikbare deelstromen zoals oud papier, glas en plastic. Op basis van de prijsvorming op de "grondstoffenmarkt" is deze voor 2019 e.v. naar beneden bijgesteld. Deze daling wordt mede veroorzaakt door de lagere landelijke vergoeding van Nedvang voor Kunststofverpakkingen en het effect van de nieuwe contractvorming voor papierinzameling – en verwerking.
- Het volume aangeboden restafval wordt jaarlijks bijgesteld op basis van de actuele realisatie. Dit volume wordt enerzijds beïnvloed door de ambitieuze landelijke doelstellingen, anderzijds eveneens door de groei van het aantal huishoudens. De tarieven voor het verbranden van restafval zijn bijgesteld op basis van de strategische analyse van het afvalverwerkingsbedrijf. In deze strategische analyse wordt geanticipeerd op de daling van het aanbod aan restafval als gevolg van de maatregelen om hergebruik te stimuleren.

Reserve

De Reserve bedraagt op 1 januari 2019 € 965.100. Hiervan is conform raadsbesluit (tot vaststelling van de begroting 2015) nog € 659.000 gereserveerd voor digitalisering. In 2019 wordt bij gelijkblijvende tarieven € 601.200 worden onttrokken aan de Reserve. De Reserve wordt op basis van bestaand beleid hierdoor negatief. Een aantal scenario's is mogelijk om dit te voorkomen.

In hoofdlijn:

1. Verhoging van tarieven;
2. Incidentele bijstorting vanuit andere middelen in de reserve;
3. Combinatie van 1 en 2.

Deze keuze wordt in het WestlandProgramma gemaakt.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de eigenaar van een perceel (op basis van de WOZ-waarde) dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering en van de gebruiker van een perceel waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd, dan wel dat belang heeft bij de nakoming van de gemeentelijke zorgplichten.

De opbrengst van de rioolheffing mag alleen worden gebruikt ter dekking van de kosten van:

- het inzamelen en transporteren van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater en het zuiveren van huishoudelijk afvalwater;
- het inzamelen van afvloeiend hemelwater en het verwerken hiervan alsmede maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand te voorkomen of te beperken.

Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan (vGRP)

In het elke vijf jaar vast te stellen gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) plannen we de uitvoeringsmaatregelen als renovaties en vervangingsinvesteringen van het gehele rioleringsstelsel. Daarnaast is er aandacht voor de gezamenlijke en integrale inzet van exploitatiegelden voor het onderhoud van het gehele (afval)watersysteem. Het nieuwe beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater (tevens vGRP) wordt eind 2018 aan de raad voorgelegd. De gemeente Westland investeert met aanzienlijke bedragen in beheer en onderhoud, vervanging, systeemoptimalisatie en het op orde houden van het watersysteem en het rioolstelsel. De kosten worden hoofdzakelijk gefinancierd uit de rioolheffing. De tariefstructuur rioolheffing bestaat uit een eigenarenheffing en gebruikersheffing. Deze tariefstructuur blijft gehandhaafd. Een nieuwe planperiode is het moment om op basis van evaluatie, vernieuwde inzichten en gewijzigde regelgeving het takenpakket, dat onder de verbrede rioolheffing valt, aan te passen naar de huidige situatie.

Tarieven

Bij het bepalen van de hoogte van de tarieven van de rioolheffing houden we er rekening mee dat de baten niet hoger mogen zijn dan de lasten. Uitgangspunten zijn 100% kostendekkendheid en gedifferentie-

tieerde tarieven per huishoudtype, waarbij de meergezinshuishoudens meer betalen, dan huishoudens met één of twee personen. Door de verdergaande samenwerking (met het Hoogheemraadschap van Delfland en omliggende gemeenten) in de waterketen zijn kostenstijgingen voor de komende jaren beperkt. De tarieven van de rioolheffing kunnen veranderen op basis van de nieuwe uitgangspunten in het vast te stellen Beheerkader. Eventuele tekorten worden onttrokken aan de Voorziening Riolering.

Voorziening toekomstige rioolvervangingsinvesteringen (Voorziening artikel 44 lid 1d BBV)

In het tarief mogen spaarbedragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen worden meegenomen. Deze worden als last genomen in de exploitatie en toegevoegd aan de voorziening. Met ingang van 1 januari 2017 is deze voorziening gevormd. De voorziening toekomstige rioolvervangingsinvesteringen bedraagt op 1 januari 2019 € 532.000. In 2019 bedraagt de storting € 1,3 mln. Dit bedrag wordt naar verwachting in 2019 volledig geïnvesteerd.

Voorziening artikel 44 lid 2

Opbrengsten uit de rioolheffing en gespaarde gelden als gevolg van uitgestelde werkzaamheden moeten uitsluitend én blijvend voor het rioleringsdoel worden bestemd en worden ondergebracht in een voorziening. De Voorziening Riolering bedraagt op 1 januari 2019 € 9.545.000. De onttrekking aan de Voorziening artikel 44 lid 2 bedraagt in 2019 € 2.044.900. De raad is voorgesteld de toegerekende kosten voor de watertaken te compenseren door een dotatie aan de Voorziening artikel 44 lid 2. De kosten voor de watertaken bedragen in 2019 € 1,23 mln.

Bestemmingsreserve Riolering

Daarnaast is er nog een Bestemmingsreserve Riolering (verder Bestemmingsreserve). Het saldo van deze Bestemmingsreserve bedraagt op 1 januari 2018 € 1,2 mln. Hieruit worden de kosten van de handhaving op de riolering bekostigd.

Kostenonderbouwing rioolheffing

Rioolheffing	Baten	Lasten
7.20 Kosten taakveld Riolering incl. (omslag)rente		€ 9.362.600
7.20 Dotatie vervangingsinvestering artikel 44 lid 1		€ 1.300.000
2.10 Verkeer en vervoer		€ 76.100
2.40 Economische havens en waterwegen		€ 850.100
7.20 Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen		€ -/- 25.000
<i>Netto kosten taakveld</i>		€ 11.563.800
Toe te rekenen kosten:		
0.4 Overhead incl. (omslag)rente		€ 924.000
BTW		€ 1.092.700
Opbrengst heffingen:		
7.20 Riolering	€ 11.810.000	
6.30 Inkomstenregeling (kijtschelding)	€ -/- 202.000	
Totaal	€ 11.608.000	€ 13.580.500
Dekkingspercentage voor reservemutatie		85,4 %
Onttrekking Voorziening artikel 44 lid 2	€ 1.972.500	
Dekking 2019		100 %
Dekking 2018		100 %

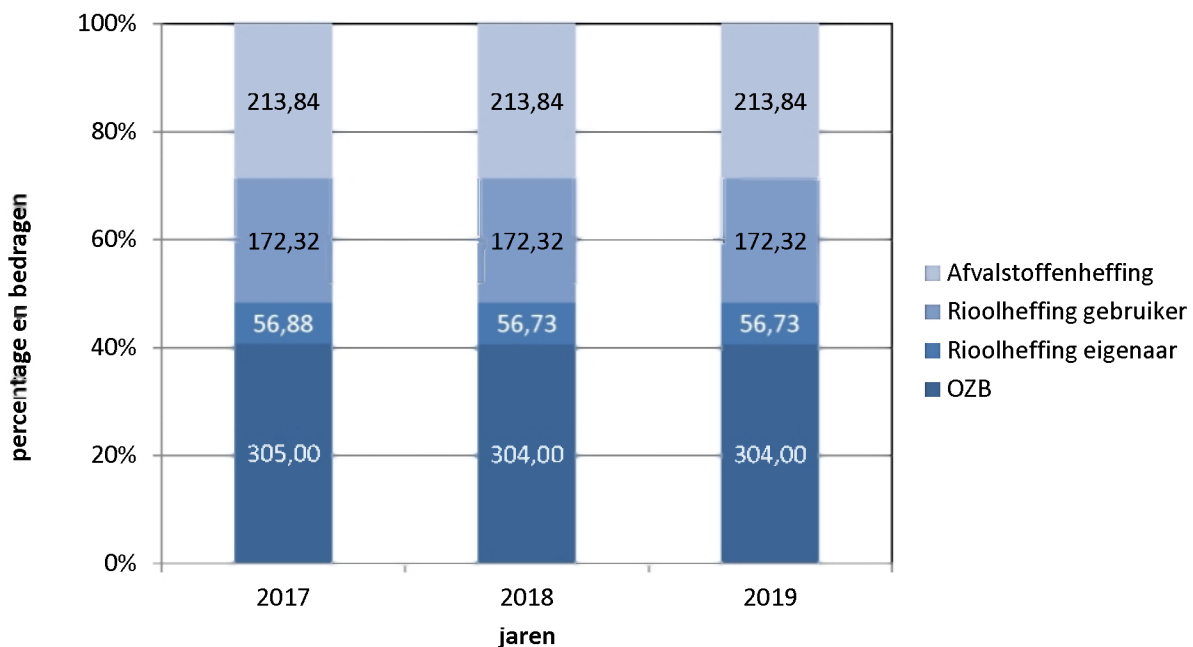
Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes

- Als de financiële positie van de gemeente deze bestuursperiode verbetert en er ruimte ontstaat voor een verlaging van de woonlasten, dan wordt met voorrang invulling gegeven aan het minder laten stijgen van de OZB dan met de zogenoemde macronorm of zo mogelijk de inflatiecorrectie.
- Gemeentelijk uitgangspunt is, dat de totale stijging van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB (de woonlasten) niet meer bedraagt dan de inflatiecorrectie.
- Eventuele tekorten inzake de rioolheffing worden onttrokken aan de Voorziening riolering.

1.3 Lokale lastendruk

Bij de bepaling van de lokale lastendruk kijken we naar de ontwikkeling van de zogenaamde woninggebonden belastingen. Dit zijn de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. In de navolgende tabel geven we inzicht in de opbouw van de lokale lastendruk in Westland in 2017, 2018 en 2019. Bij de berekening zijn we uitgegaan van een gemiddelde waarde van een koopwoning in Westland van € 238.000 in 2017, € 251.000 in 2018 en € 270.000 in 2019, die wordt bewoond door de eigenaar met een meerpersoonshuishouden.

Figuur 1.1: Lokale lastendruk gemiddelde woning

De lokale lastendruk voor een meerpersoonshuishouden in een eigen woning met een gemiddelde waarde was in 2017 € 748,04 en in 2018 € 746,89. Op basis van de in deze paragraaf gehanteerde uitgangspunten, gebaseerd op bestaand beleid, toont de bovenstaande tabel gelijkblijvende woonlasten.

Omdat de ontwikkeling van de lokale lasten is gebaseerd op een gemiddelde, kan de feitelijke lastenontwikkeling voor een individuele burger hiervan afwijken. De afwijking wordt onder andere beïnvloed door de feitelijke waarde - en de waardeontwikkeling - van de woning.

1.4 Kwijtscheldingsbeleid

Op grond van de Invorderingswet 1990 en het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid kan een belastingsschuldige die niet in staat is anders dan met buitengewoon bezwaar een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. Bij Ministeriële regeling worden inkomensnormen vastgesteld, welke van toepassing zijn voor de eventuele toekenning van kwijtscheldingsaanvragen. De gemeente Westland hanteert ten aanzien van de normbedragen een kwijtscheldingspercentage van 100%. Voor meer informatie wordt verwezen naar de Leidraad Invordering gemeentelijke belastingen Westland.

1.5 Overzicht belangrijkste tarieven

De uiteindelijke tarieven worden opgenomen in de verordeningen die in december 2018 door de gemeenteraad worden vastgesteld. Dit betreffen met name voorstellen tot wijziging van de tarieven OZB en Rioolheffing inzake aanpassingen aan de waardeontwikkeling. Daarin houden we rekening met de meest actuele gegevens.

Voor de Legesverordening 2018 volgt een voorstel tot wijziging van onder andere de maximumtarieven reisdocumenten en rijbewijzen. Indien de tarieven van de overige verordeningen gelijk blijven, volgt hier uiteraard geen voorstel tot wijziging. De huidige verordeningen 2017 (Forensenbelasting, Leges, Lijkbezorgingsrechten en Marktgelden) en 2016 (Afvalstoffenheffing en Toeristenbelasting) blijven van kracht. Voor zover nu bekend wordt in onderstaand overzicht de ontwikkeling van de tarieven geschetst.

Tabel 1.1: Overzicht belangrijkste tarieven

Belastingsoort	2018	2019
Onroerende zaakbelastingen (% WOZ-waarde)		
- eigenaar woning	0,1215%	1
- eigenaar niet-woning	0,2086%	
- gebruiker niet-woning	0,1572%	
Afvalstoffenheffing		
- eenpersoonshuishouden	€ 169,44	€ 169,44
- tweepersoonshuishouden	€ 191,52	€ 191,52
- meerpersoonshuishouden	€ 213,84	€ 213,84
Rioolheffing		
eigendom (% WOZ-waarde)		
- woning	0,0226%	1
- niet-woning	0,0394%	1
gebruik (per aansluiting)		
- eenpersoonshuishouden	€ 136,92	€ 136,92
- tweepersoonshuishouden	€ 154,56	€ 154,56
- meerpersoonshuishouden	€ 172,32	€ 172,32
- bedrijven	€ 177,48	€ 177,48

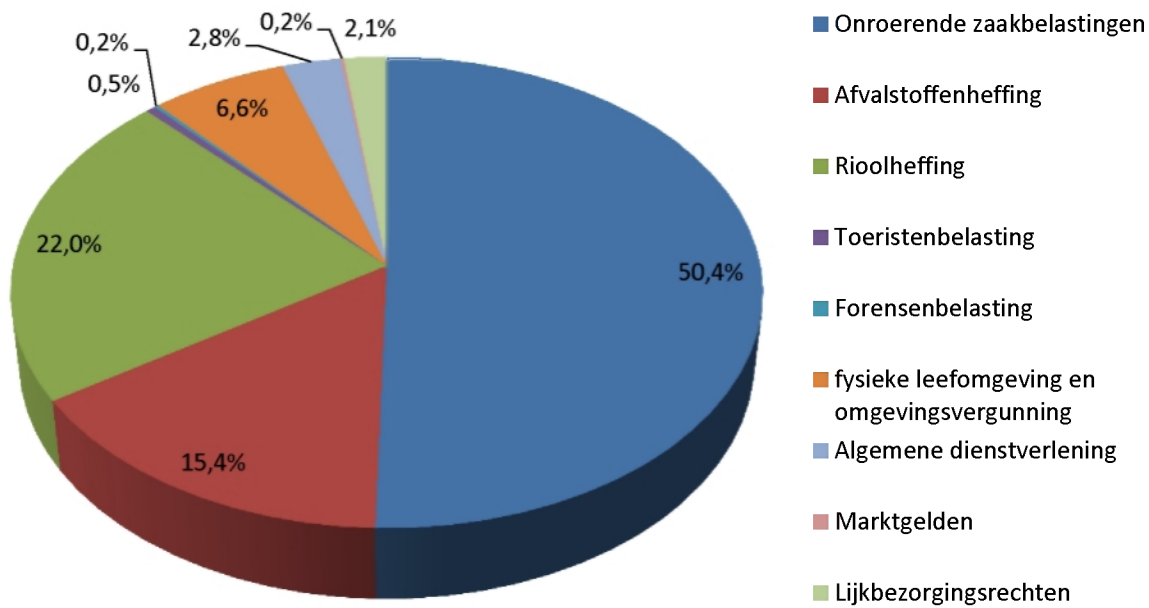
¹ De tarieven voor 2019 zijn mede afhankelijk van de waardeontwikkeling en zijn kort voor de behandeling van het raadsvoorstel bekend.

Tabel 1.2: Opbrengst van de lokale belastingen en heffingen (bedragen x € 1.000)

	Geraamde inkomsten 2018	Geraamde inkomsten 2019
Onroerende zaakbelastingen	26.843	27.126
Afvalstoffenheffing	8.166	8.265
Rioolheffing	11.616	11.810
Toeristenbelasting	303	253
Forensenbelasting	95	108
Leges		
- Titel 1 Algemene Leges	1.872	1.508
- Titel 2 Fysieke leefomgeving/Wabo	3.890	3.525
Marktgelden	83	83
Lijkbezorgingsrechten	1.479	1.104
Totaal:	54.347	53.782

Het merendeel van de inkomsten uit lokale heffingen in 2019 bestaat uit onroerende- zaakbelastingen, afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges.

Figuur 1.2: Opbouw lokale belastingen en heffingen 2019

1.6 Indicatoren

Prestatie-indicatoren	nulmeting*	2016*	2017*	2018	2019	2020	2021
Aanvragen kwijtschelding binnen 12 weken afhandelen	(2011) 100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Tijdig opleggen gecombineerde aanslagen met WOZ-beschikking	(2011)						
1 maart: > 95%	96,20%	96%	96,3%	98%	98%	98%	98%
1 juni: 100%	98,30%	99,6%	99,4%	100%	100%	100%	100%
Bezwaren afhandelen voor:	(2010)						
1 oktober: > 80%	65%	93%	71%	98%	98%	98%	98%
31 december: 100%	86%	99%	90%	100%	100%	100%	100%
Reacties burgers binnen 1 werkdag beantwoorden: > 95%	(2010) 93%	94%	94%	96%	96%	96%	96%
Automatische incasso uitbreiden tot: > 40%	(2010) 40,15%	44%	44%	47%	48%	48%	48%
Saldo openstaande debiteuren over de laatste 6 jaar terugbrengen tot ≤ 0,50%	(2010) 1,09%	0,47%	0,44%	0,48%	0,48%	0,48%	0,48%

*gerealiseerd

2. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

2.1 Inleiding

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijk risico's verbonden. Hier-
tegen zijn diverse maatregelen te treffen zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in in-
terne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor resterende risico's is het
nodig middelen vrij te houden om eventuele schade op te vangen.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat deze paragraaf
weerstandsvermogen de volgende informatie:

1. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
2. een inventarisatie van de risico's;
3. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's.

Daarnaast wordt in deze paragraaf een aantal verplichte financiële kengetallen opgenomen op grond
van het BBV, dat erop gericht is om raadsleden meer inzicht te geven in de financiële positie van de
gemeente.

2.2 Definities

De volgende begrippen staan in deze paragraaf centraal:

Weerstandsvermogen: het vermogen van de gemeente Westland om financiële risico's op te kunnen
vangen zodat taken voortgezet kunnen worden en doelen bereikbaar blijven.

Dit weerstandsvermogen wordt bepaald door de relatie te leggen tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt waarvoor geen voorzieningen getroffen zijn).

Risico: Een risico is de kans van het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de
gemeente.

Weerstandscapaciteit: middelen die nodig zijn om risico's op te vangen. Voor de gemeente Westland
geldt op begrotingsbasis de volgende posten als beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve
- Reserve Versterking financiële soliditeit
- Post onvoorzien

In de vaktheorie wordt als onderdeel van de weerstandscapaciteit vaak ook de zogenoemde onbenutte
belastingcapaciteit meegeteld. Deze wordt berekend door de maximale tarieven van belastingen en le-
ges te vergelijken met de tarieven van de gemeente Westland. Met name voor wat betreft de OZB is
inzet van deze ruimte echter zo beperkt door de macronorm, dat het meetellen hiervan als weerstands-
capaciteit als weinig realistisch wordt ingeschat. Daarom wordt deze niet meegeteld in Westland.

2.3 Risicomanagement

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te eva-
lueren en door er proactief mee om te gaan, ze beter te beheersen. Risico's worden geïnventariseerd,
voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, als dat mogelijk is, worden beheers-
maatregelen getroffen.

Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid, zijn deze nog
te voorkomen, of eventueel ernstige gevolgen ervan te beperken.

De belangrijkste risico's worden periodiek in beeld gebracht. Jaarlijks leidt dat bij de begroting en jaarrekening tot een actualisatie van het risicoregister en daarmee het risicoprofiel van de gemeente. Hiermee wordt een belangrijk aspect van risicomanagement uitgevoerd, namelijk de inventarisatie van risico's.

Een ander belangrijk onderdeel van risicomanagement is de beheersing van risico's en het vergroten van het risicobewustzijn. Periodiek worden hiervoor diverse activiteiten uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld interne controles. Om een en ander meer gestructureerd aan te pakken, is het project Integraal risicomanagement in uitvoering genomen. In 2016 heeft de raad het beleidskader Risicomanagement vastgesteld.

2.4 Grondbedrijf

Het grondbedrijf rapporteert jaarlijks haar risicoprofiel in het "Meerjarenperspectief Grondbedrijf" (MPG). In dit MPG zijn de risico's gedetailleerd terug te vinden. De risico's van het grondbedrijf maken integraal onderdeel uit van de benodigde weerstandscapaciteit.

2.5 Benodigde weerstandscapaciteit

Methodiek van kwantificeren strategische risico's

In het beleidskader risicomanagement is vastgelegd dat de benodigde weerstandscapaciteit voor strategische risico's zal worden bepaald door de zgn. digitale methode. Hierbij worden de risico's, waarvan het waarschijnlijk wordt geacht dat deze zich voordoen (kans van optreden > 50%), in volle omvang meegenomen.

Deze werkwijze wordt eveneens gehanteerd voor de zogenoemde operationele financiële risico's.

De logische focus voor het beheersen van financiële risico's ligt op de risico's met de grootste invloed op de weerstandscapaciteit. De belangrijkste risico's hebben betrekking op grondexploitaties, projecten, waarbij de gemeente afhankelijk is van derden, en deelnemingen. De achtergrond van de risico's kunt u lezen in het MPG.

Top 10 risico's

De relatief grote impact van deze risico's op het gehele risicoprofiel van de gemeente blijkt ook uit de top 10 aan risico's. Mede gelet op wensen vanuit de raad wordt deze top 10 expliciet in de begroting en jaarrekening opgenomen.

Nr.	Omschrijving	Risico (x € 1.000)
1, 3, 5, 6, 7	Vijf risico's ten aanzien van de gebiedsontwikkelingen uit de top 10 zijn samengevoegd vanwege marktgevoelige informatie.	13.482
2	Ontsluiting Maasdijk/Honderdland (onzekerheid opbrengst van de niet voor de weg benodigde percelen)	6.250
4	Overnametermijn aandelenkapitaal gemeente in GHC	2.000
8	Asbestbranden: kosten betreffen het opruimen van restanten e.d. Ondanks verhaalsmogelijkheden is er een kans dat de gemeente kosten maakt.	1.000
9	Vergroting rotonde Zwethlaan: nieuwe afweging subsidieaanvraag	1.000
10	Tijdelijke ingebruikname Leuningjes	960
	Totaal (87% van benodigde weerstandscapaciteit ad € 28,4 mln.)	24.692

2.6 Beschikbare weerstandscapaciteit

Op grond van de nu bekende gegevens kan het volgende overzicht worden gegeven:

WEERSTANDSCAPACITEIT	
<u>Reservecapaciteit</u>	
- Algemene reserve *	29,8
- Post onvoorzien	0,1
Totaal weerstandscapaciteit	29,9

Beschikbare weerstandscapaciteit: bedragen per 1-1-2019 (x € 1 mln.)

* De stand van de algemene reserve wordt per 1 januari 2019 geraamd op € 33,0 mln., waarvan € 3,2 mln. beklemd is (o.a. voor de verkeersveiligheid Kasteelweg, bijdrage N213 Elsenbosch, huurgarantie Lentiz en digitalisering).

2.7 Weerstandsvermogen

Op basis van een recente actualisatie van het gemeentelijk risicoprofiel ontstaat ten aanzien van de weerstandsratio het volgende beeld:

		* € 1 mln.
Omschrijving	Bedrag	Totaal
Risico's	28,4	
Benodigde weerstandscapaciteit		28,4
<i>Thans aangemerkt als beschikbare capaciteit:</i>		
Algemene reserve + post onvoorzien	29,9	
Beschikbare weerstandscapaciteit		29,9
Ratio		1,05

De algemeen geaccepteerde norm voor het weerstandsvermogen is als volgt:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Als we de ratio van de gemeente Westland voor 2019 afzetten tegen de norm, dan is er sprake van een voldoende weerstandsvermogen.

Conclusie

Voor de begroting 2019 is het risicoprofiel herberekend. Dit wordt geraamd op € 28,4 mln., hetgeen ten opzichte van de jaarrekening 2017 een toename betekent van € 2,2 mln. Deze hangt vooral samen met de vooraankondiging die wij in de Kadernota al hebben gedaan inzake de ontwikkelingen rond Greenport Horticampus (GHC).

De beschikbare weerstandscapaciteit zoals blijkt uit de voorgaande tabellen op 1 januari 2019 geraamd op € 29,9 mln.

Een weerstandsratio van 1,0 wordt voldoende geacht. De herziening van het risicoprofiel in betekent in combinatie met de stand van de algemene reserve dat er een ratio wordt geraamd van 1,05. Het is daardoor niet langer noodzakelijk om – zoals voorheen wel gebruikelijk was – een deel van de reserve Financiële Soliditeit te oormerken als weerstandsvermogen.

2.8 Financiële kengetallen

Met ingang van 2016 schrijft het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen een basisset van financiële kengetallen wordt opgenomen. Naast de kengetallen dient een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie te worden opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Het gaat om:

I-a Netto schuldquote

I-b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (correctie door de uitleenquote)

II Solvabiliteitsratio

III Grondexploitatie c.q. voorraadquote

IV Structurele exploitatieruimte

V Belastingcapaciteit; woonlasten meerpersoonshuishouden

I-a. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Onder de eigen middelen worden in deze context de gemeentelijke exploitatiebaten exclusief reservemutaties verstaan. De fluctuatie in baten wordt vooral veroorzaakt door de jaarlijkse verschillen in de baten met betrekking tot de bouwgrondexploitatie.

(bedragen x € 1.000)		Verslag 2016	Verslag 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
A	Vaste schulden	337.041	336.815	351.839	330.103	330.401	324.053	315.402
B	Netto vlottende schuld	28.354	40.152	40.152	40.152	40.152	40.152	40.152
C	Overlopende passiva	16.026	38.125	38.125	38.125	38.125	38.125	38.125
D	Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0	0
E	Uitzettingen < 1 jaar	31.471	32.933	32.933	32.933	32.933	32.933	32.933
F	Liquide middelen	455	348	348	348	348	348	348
G	Overlopende activa	7.825	10.877	10.877	10.877	10.877	10.877	10.877
H	Totale baten (excl. reserves)	270.879	246.675	290.815	284.656	259.443	259.190	260.572
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H		126,1%	150,4%	132,7%	128,0%	140,5%	138,2%	134,2%

I-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De verstrekte leningen worden uitgedrukt in de zogenaamde uitleenquote.

(bedragen x € 1.000)		Verslag 2016	Verslag 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
A	Verstrekte leningen	25.263	22.433	19.958	19.004	18.332	17.858	17.522
B	Totale baten (excl. reserves)	270.879	246.675	290.815	284.656	259.443	259.190	260.572
Uitleenquote (A/B)		9,3%	9,1%	6,9%	6,7%	7,1%	6,9%	6,7%

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen wordt berekend door de uitleenquote af te trekken van de netto schuldquote.

(bedragen x € 1.000)		Verslag 2016	Verslag 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
A	Netto schuldquote	126,1%	150,4%	132,7%	128,0%	140,5%	138,2%	134,2%
B	Uitleenquote	9,3%	9,1%	6,9%	6,7%	7,1%	6,9%	6,7%
Netto gecorrigeerde schuldquote (A-B)		116,8%	141,3%	125,8%	121,3%	133,4%	131,3%	127,5%

II. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten). Landelijk geldt als norm dat de solvabiliteitsratio boven de 20% ligt.

(bedragen x € 1.000)		Verslag 2016	Verslag 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
A	Eigen vermogen	259.343	259.788	243.114	240.246	238.486	238.734	238.832
B	Balanstotaal	695.171	732.741	729.604	705.753	704.754	699.162	690.812
Solvabiliteit (A/B)		37,3%	35,5%	33,3%	34,0%	33,8%	34,1%	34,6%

III. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

De voorraden kunnen als aandeel van de inkomsten worden uitgedrukt. Dat levert de voorraadquote als kengetal op.

(bedragen x € 1.000)		Verslag 2016	Verslag 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
A	Voorraden	217.802	219.208	209.157	175.797	167.562	153.747	137.547
B	Totale baten (exclusief reserves)	270.879	246.675	290.815	284.656	259.443	259.190	260.572
Voorraadquote (A/B)		80,4%	88,9%	71,9%	61,8%	64,6%	59,3%	52,8%

De gemeente beschikt over grote voorraden bouwgrond. Bij verkoop van die gronden worden er middelen gegenereerd die gebruikt zullen worden om schulden af te lossen.

De totale schuld dient mede te worden afgezet tegen de grondpositie van de gemeente. Dit kan plaatsvinden door bovenstaande voorraadquote van de schuldquote af te trekken, zodat er een goede indruk ontstaat van de schuld die op de exploitatie drukt.

(bedragen x € 1.000)		Verslag 2016	Verslag 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
A	Netto schuldquote	126,1%	150,4%	132,7%	128,0%	140,5%	138,2%	134,2%
B	Voorraadquote	80,4%	88,9%	71,9%	61,8%	64,6%	59,3%	52,8%
Effectieve schuldquote (A-B)		45,7%	61,5%	60,8%	66,2%	75,9%	78,9%	81,4%

IV. Structurele exploitatieruimte:

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (ex-

clusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om de volgende cijfers te presenteren:

(bedragen x € 1.000)		Verslag 2016	Verslag 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
A	Structurele lasten	236.486	233.552	253.926	286.418	262.347	260.951	263.872
B	Structurele baten	267.347	244.664	260.786	288.673	263.555	261.562	264.840
C	Structurele toevoegingen reserves	272	284	2.202	2.878	3.025	3.020	3.008
D	Structurele onttrekkingen reserves	653	706	2.896	4.081	4.400	4.494	4.543
E	Totale baten (excl. reserves)	270.879	246.675	290.815	284.656	259.443	259.190	260.572
Structurele exploitatie- ruimte (B-A)+(D-C) / E		11,5%	4,7%	2,6%	1,2%	1,0%	0,8%	1,0%

V. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1, uitgedrukt in een percentage.

		Verslag 2016	Verslag 2017	Begroot 2018	Begroot 2019
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 306	€ 305	€ 302	€ 302
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 228	€ 229	€ 228	€ 228
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 214	€ 214	€ 214	€ 214
D	Eventuele heffingskorting				
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A + B + C – D)	€ 748	€ 748	€ 744	€ 744
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin t-1	€ 716	€ 723	€ 723	€ 723
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar ervoor (E / F) x 100%		104,5%	103,5%	102,9%	102,9%

Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen

Vooraf

Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van gemeente Westland.

In absolute zin zijn in 2017 de vaste schulden zijn iets verder gedaald en is de eigen vermogenspositie versterkt.

Eerder hebben wij gemeld dat de gemeentelijke schuld voor een aanzienlijk deel voortvloeit uit de grondpositie van de gemeente. Ondanks een naar verwachting incidentele toename in 2017 van de voorraadquote vertoont het relatieve aandeel hiervan in de komende jaren geleidelijk een dalende lijn als gevolg van de verwachte grondverkoop. De schuldpositie en de ontwikkeling daarvan zijn daarom ook niet los te zien van de investeringsambitie in de Westlandse samenleving van raad en college. Binnen de gemeentelijke exploitatie is er nog enige ruimte over om tegenvallers te kunnen opvangen (zie kengetal Structurele exploitatieruimte), zonder dat de woonlasten voor de Westlandse inwoners meer dan gemiddeld stijgen.

3. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

3.1 Kapitaalgoederen openbare ruimte

De gemeente investeert aanzienlijk in de openbare ruimte in de vorm van aanleg/realisatie en onderhoud van wegen, groen, water, riolering en gebouwen. Het onderhoud van deze kapitaalgoederen is van belang om te zorgen voor een veilige en aantrekkelijke leefomgeving voor onze inwoners. De lasten van onderhoud en vervanging van kapitaalgoederen zijn voornamelijk binnen het programma Fysieke Leefomgeving opgenomen. Het kapitaalgoed gebouwen wordt beschreven in paragraaf 7 Grondbeleid en Vastgoed.

3.2 Gebiedsgericht Plan en kernwaarden

Het Gebiedsgericht Plan (GGP) beschrijft de kaders voor het beheer en onderhoud van al onze kapitaalgoederen (inclusief gebouwen) en vormt de basis voor de uitvoeringsmaatregelen en inzet van middelen. Het doel van het GGP is om de uitvoeringsmaatregelen en opgaven gebiedsgericht en integraal te benaderen. Bij complexe opgaven wordt de samenhang in beeld gebracht, worden uitvoeringsmaatregelen en ontwikkelprojecten verbonden, wordt slim omgegaan met de beschikbare financiële middelen en wordt samengewerkt met andere partners en overheden. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat opgaven integraal worden aangepakt en uitvoerbaar zijn.

Accenten in de uitvoering worden door de Raad gelegd door het benoemen van kernwaarden. Aan de kernwaarden zijn doelen en kwaliteitsniveaus gekoppeld die worden gemonitord. Ook vindt differentiatie in beheer en onderhoud per functiegebied plaats op basis van de toegekende kwaliteitsniveaus.

Het GGP richt zich op:

- De ruimtelijke gebieden woonwijken, dorpscentra, bedrijventerreinen, glastuinbouwgebieden, recreatiegebieden en begraafplaatsen;
- De civieltechnische onderdelen wegen en waterhuishouding;
- De onderdelen vastgoed en grond en handhaving & toezicht.

De wettelijke basis voor het opstellen van het GGP (gelijknamig aan beheerplannen) wordt gevormd door het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

3.3 Uitvoeringsprogramma's

Het GGP heeft een strategisch karakter. Dat wil zeggen dat hierin de Westlandse kernwaarden en doelen voor de openbare ruimte zijn vastgelegd. De concrete vertaling naar activiteiten en uitvoeringsmaatregelen wordt gemaakt in jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Met behulp van programmatisch beheer en onderhoud worden de werkzaamheden in de openbare ruimte gepland en uitgevoerd binnen de financiële kaders. Dit alles op basis van regievoering en in lijn met één van de uitgangspunten van de organisatieontwikkeling die luidt: zelf doen waar nodig, uitbesteden waar het kan. De (grootschalige) activiteiten in de openbare ruimte worden gepland op basis van de kwaliteit van de openbare ruimte, kernwaarden, ambities, beschikbare middelen en waar we werk met werk kunnen maken (prioritering).

3.4 Beheerkaders begraven, riolering en afvalinzameling

In 2017 zijn beheerkaders opgesteld voor begraven, riolering en afvalinzameling. Deze beheerkaders vormen samen het GGP en de uitvoeringsprogramma's de kaders en uitgangspunten voor het onderhoud van de kapitaalgoederen. Ze zijn zowel inhoudelijk als procedureel van aard en onderbouwen de (investerings-)beslissingen die ten aanzien van de kapitaalgoederen nu en de komende jaren worden genomen.

3.5 Monitoring kwaliteit openbare ruimte

De uit te voeren maatregelen in de openbare ruimte dragen bij aan één of meer kernwaarden en doelen zoals omschreven in het GGP. Met de Raad is het referentiekader met betrekking tot kwaliteitsniveaus vastgesteld (zie afbeelding 1). Dit is een nieuw kader waarbij de kwaliteitsniveaus van vastgoed en grond zijn toegevoegd. Door middel van continue inspecties en schouwen wordt het werkelijke kwali-

teitsniveau van het te beheren areaal in kaart gebracht en vergeleken met de afgesproken streefkwaliteiten. Omdat voor de openbare ruimte geldt dat de kwaliteit minimaal voldoet aan het kwaliteitsniveau 'matig', wordt voorkomen dat sprake is van achterstallig onderhoud. De benodigde maatregelen voor het behalen van het kwaliteitsniveau worden opgenomen in de uitvoeringsprogramma's. Over het kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen en de bijbehorende maatregelen wordt jaarlijks gerapporteerd in de verplichte paragrafen van de jaarrekening.

KWALITEITSNIVEAUS				
	BURGERMETING	BEELDKWALITEIT (CROW)	TECHNISCHE KWALITEIT (CROW / NEN)	
ZEER GOED	Waardering > 8	A+	R++	Uitstekend
GOED	Waardering 7 - 8	A	R+	Goed
VOLDOENDE	Waardering 6 - 7	B	R	Redelijk
MATIG	Waardering 5 - 6	C	R-	Matig
ONVOLDOENDE	Waardering < 5	D	n.v.t.	Slecht

Afbeelding 1: Referentiekader kwaliteitsniveaus

Beheerstrategie openbare ruimte

De inrichting en het beheer van de openbare ruimte leveren een bijdrage aan een aantrekkelijke leefomgeving waarin met plezier kan worden gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Deze aantrekkelijke leefomgeving draagt bij aan het realiseren van een toekomstbestendige Greenport-economie (de belangrijkste economische pijler van de gemeente Westland). Voor bestaande bedrijven blijft het interessant om in Westland gevestigd te blijven, nieuwe bedrijven worden aangetrokken. De dorpscentra zijn aantrekkelijk, de bereikbaarheid is vergroot en de verkeersveiligheid is verbeterd. Met het beheer van de openbare ruimte faciliteren wij deze ontwikkelingen en onderhouden wij deze situatie. Bij het beheren en onderhouden van de openbare ruimte, hebben wij oog voor ontwikkelingen, innovaties en het zo efficiënt mogelijk beheren en onderhouden van de fysieke leefomgeving. Deze leefomgeving is naast schoon, heel en veilig ook duurzaam, leefbaar en vitaal. Door participatie van en samenwerking met burgers, bedrijven en overheden zorgen wij voor het behoud en verstevigen van de kernwaarden veiligheid, leefbaarheid, aantrekkelijkheid, bereikbaarheid en omgevingskwaliteit. Dit doen wij door middel van het programmeren van de activiteiten binnen een integrale en gebiedsgerichte aanpak.

3.6 Budgetbehoefte Gebiedsgerichte Plan 2019-2022

Budget Gebiedsgerichte Plan

Het budget van het GGP wordt per jaar gespecificeerd via het onderstaande overzicht. Het benodigde budgetbeslag vloeit voort uit onder andere wettelijke taken en activiteiten binnen de gesloten financiële circuits.

	(x € 1.000)			
	2019	2020	2021	2022
01 – Wegen	16.068	16.960	16.917	17.377
1 Wegen (incl. belijning, bebording/pollers)	11.545	12.156	12.033	12.378
2 Verkeersregelininstallaties	450	440	438	429
3 Infrastructurele kunstwerken	1.307	1.411	1.486	1.542
4 Openbare verlichting	1.854	1.890	1.941	2.006
5 Gladheidbestrijding	547	549	542	549
6 Parkeervoorzieningen	365	514	477	473
02 - Waterhuishouding	11.799	11.900	11.852	11.978
1 Riolering	10.324	10.400	10.326	10.432
2 Waterwegen	1.399	1.424	1.450	1.470
3 Duikers	76	76	76	76
03 – Wijken en dorpscentra	14.442	14.806	14.935	15.095
1 Afvalinzameling en –verwerking	7.175	7.284	7.428	7.548
2 Openbaar groen	4.220	4.380	4.404	4.482
3 Straatreiniging	1.859	1.857	1.854	1.746
4 Speelvoorzieningen	863	955	918	982
5 Straatmeubilair	41	41	41	41
6 Evenementen	274	279	280	286
7 Ongediertebestrijding	10	10	10	10
05 – Recreatiegebieden bijzondere locaties	3.782	3.792	3.788	3.806
1 Recreatievoorzieningen	2.258	2.252	2.245	2.241
2 Begraafplaatsen	1.524	1.540	1.543	1.565
Eindtotaal	46.091	47.458	47.492	48.256

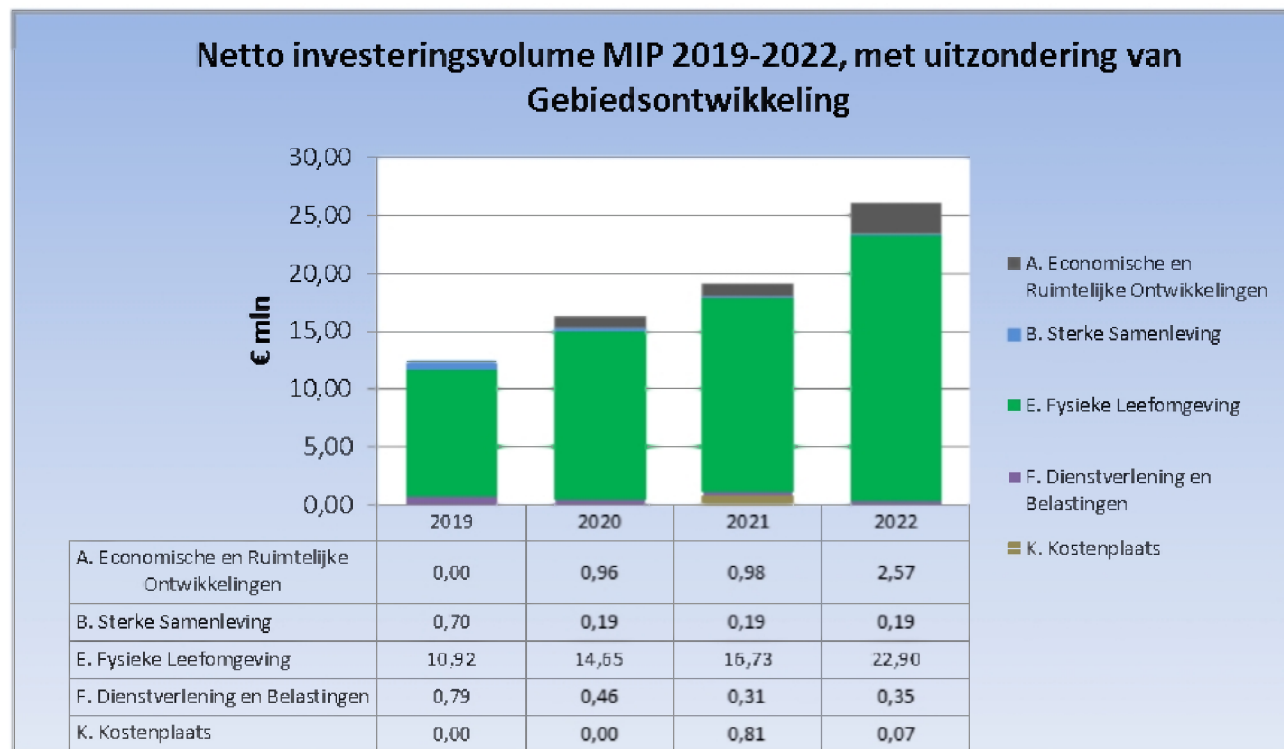
Risico's

Met programmatisch beheer en onderhoud wordt een constante afweging gemaakt tussen kwaliteit, risico's en budget. Deze uitvoeringsperiode ligt specifieke aandacht op de impact van areaaluitbreiding, beeldkwaliteit en mogelijke prijsstijging door een aantrekkende economie. Door integraal gebiedsgericht te werken en af te stemmen met onze partners in de buitenruimte, wordt kapitaalvernietiging voorkomen. Niet alles is in handen van de gemeente. Zo zal het realisatietempo bijvoorbeeld mede afhangen van onze partners, de ontwikkeling van de economie en de beschikbare middelen vanuit het gemeentefonds. Bij de actualisatie van het GGP met een nieuwe looptijd vanaf 2019 is ijking van de budgetten met het actuele prijsniveau en het actuele areaal (areaaluitbreiding) noodzakelijk. Tevens kan nieuwe beleid of veranderende wet- en regelgeving leiden tot extra kosten.

Het GGP is leidend voor het uit te voeren onderhoud. Binnen de arealen wegen, water en riolering voldoet niet het gehele areaal aan het vastgestelde kwaliteitsniveau uit het GGP. Mede naar aanleiding van (visuele) inspecties en schouwen die onderdeel uitmaken van dagelijks beheer is jaarlijks zicht op de werkelijke kwaliteitsniveaus (huidige status en omvang). De benodigde maatregelen voor het behalen van de gewenste streefkwaliteit kan enerzijds met dagelijks beheer worden behaald en anderzijds worden opgenomen als maatregel in de uitvoeringsprogramma's. Het uitvoeringsprogramma kent een doorlooptijd van 5 jaar, maar wordt jaarlijks herzien.

3.7 Investerings

De getoonde ontwikkeling van het investeringsvolume in grafiek 1 is gebaseerd op de liquiditeitenplanning in het meerjareninvesteringsprogramma (MIP). De getoonde ontwikkeling is exclusief de lopende investeringen. Het betreft de weergave van het netto investeringsvolume (uitgaven minus inkomsten uit bijvoorbeeld subsidies en dekking uit reserves).

Grafiek 1: Investeringsvolume 2019 - 2022

3.8 Kerncijfers

De kerncijfers, die de grondslag vormen waarop het areaal in de openbare ruimte worden onderhouden en beheerd, staan in tabel 2 vermeld.

Tabel 2: Kerncijfers areaal

Areaal overzicht Objectenbeheer							
Peildatum juli 2018							
Rubriek	Onderdeel	Hoeveelheid		Rubriek	Onderdeel	Hoeveelheid	
Wijken		174					
Kunstwerken				Groenvoorziening			
	Bruggen	524	stuks	Kernen	Beplanting	91,5	ha
	Steigers / vlonders	44	stuks		Gazon	58,3	ha
	Tunnels, viaducten en onderdoorgangen	15	stuks		Bermen (bloemrijk)	29,89	ha
	Trappen	4	stuks		Bermen en taluds (overig)	106,5	ha
	Geluidschermen	4.801	m¹				
	Damwanden	18.276	m¹	Recreatiegebied Wollebrand			
Riolering					Beplanting	9,6	ha
	Vrijverval (excl. CAD systeem)	514.012	m¹		Gazon	0,27	ha
	Drukriool ^(x)	344.197	m¹		Bermen en taluds (+ruw gras)	10,7	ha
	Duikers	38.296	m¹		Recreatiegebied Prinsenbos		
	Kolken	28.196	stuks		Beplanting	2,62	ha
Buiten ruimte					Gazon	0,02	ha
	Verharding	469,59	ha		Bermen (bloemrijk)	0,02	ha
	Water	71.87	ha		Bermen en taluds (+ruw gras)	0,76	ha
	Openbare verlichting (masten; ^(y))	20.897	stuks	Begraafplaatsen			
	Speelobjecten	1.781	stuks		Beplanting	4,09	ha
	Hekwerken ^(y)	40.568	stuks		Gazon	2,4	ha
	Verkeersregel-installatie	10	stuks				
	Poller	9	stuks	Totaal Groenvoorziening			
	kustlijn Hoek van Holland – Kijkduin	7.754	m¹	316,7			
	Bomen ^(z)	40.817	stuks				

x	incl. persleidingen rioolgemalen
y	excl. sportparken
z	excl. sportparken en incl. recreatiegebieden

4. PARAGRAAF FINANCIERING

4.1 Inleiding

Financiering heeft betrekking op het sturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer eenvoudig gezegd zorgt de financieringsfunctie er in de kern voor dat de gemeente voldoende geld op de bank heeft om haar uitgaven te kunnen betalen. Voor een groot deel staan tegenover die uitgaven inkomende geldstromen (bijvoorbeeld heffingen, bijdragen van het Rijk et cetera). De financieringsfunctie richt zich dan vooral op het goed op elkaar afstemmen van die geldstromen zodat zo min mogelijk tijdelijke externe financiering nodig is.

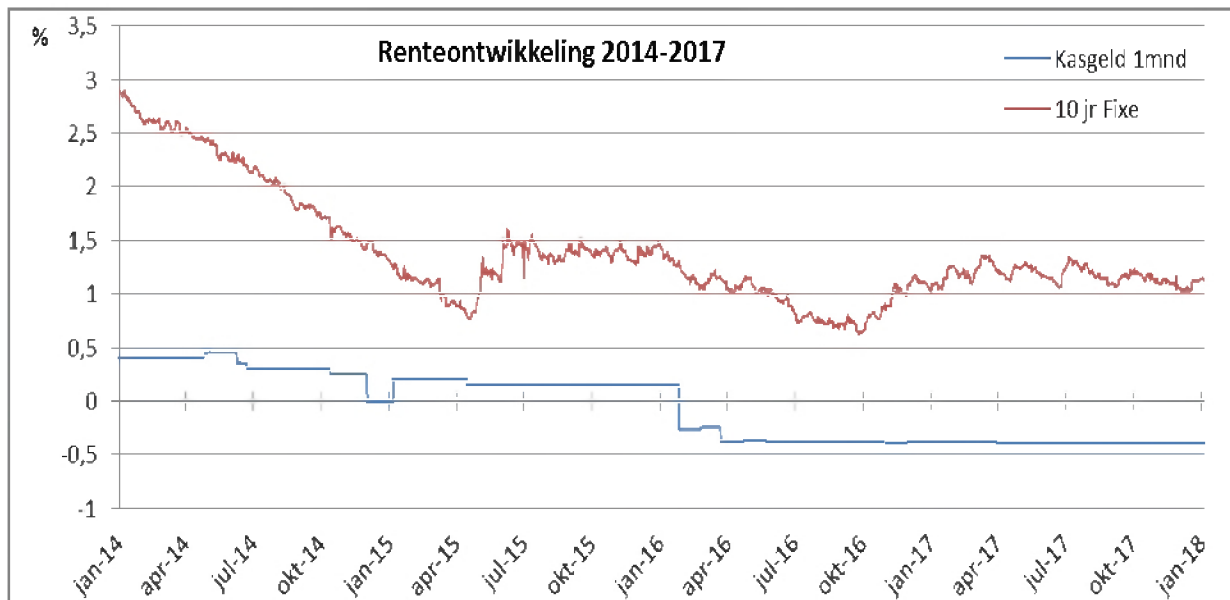
Naast de lopende baten en lasten kent de gemeente ook investeringsuitgaven. Denk hierbij aan aanleg van riolering, bouw van scholen en aanleg van wegen. Dit zijn uitgaven met een meerjarige gebruiksduur die gedurende een langere looptijd op basis van kapitaallasten in de begroting worden verwerkt. De boekwaarde van deze uitgaven is als bezit op de gemeentelijke balans zichtbaar. Veelal is het noodzakelijk om voor de betaling van deze uitgaven langlopende financiering (geldleningen) aan te trekken. Deze langlopende financiering staat als schuld op de balans. Het hebben van schuld is daarmee voor een gemeente ook niet uitzonderlijk. De hoogte van de schuld is daarbij van diverse factoren afhankelijk zoals het ambitieniveau van de gemeente (omvang investeringen in de samenleving) en de grondposities. Het hoge ambitieniveau van de gemeente Westland op deze onderdelen uit zich in een hogere schuldpositie. Overigens is niet zozeer de hoogte van de schuld maar de bijbehorende rentelast van belang. Deze rentelast is in de begroting verwerkt en vormt daarmee ook onderdeel van de reëel sluitende begroting zoals die thans voorligt.

Voor de financieringsfunctie gelden diverse wettelijke kaders. Een belangrijk kader is de Wet financiering decentrale overheden, afgekort de Wet Fido. In deze wet zijn regels opgenomen voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie bij de decentrale overheden. Op basis van deze regelgeving heeft de gemeente Westland, evenals alle gemeenten, twee belangrijke instrumenten op het gebied van treasury, te weten een treasurywet, waarin de verantwoordelijkheden en spelregels zijn opgenomen en een financieringsparagraaf die jaarlijks wordt aangeboden bij de begroting en het jaarverslag. In deze financieringsparagraaf komen hierna de volgende onderwerpen aan de orde:

- 4.2 Renteontwikkelingen
- 4.3 Gemeentefinanciering
 - 4.3.1 Financiering kortlopend (looptijd tot 1 jaar)
 - 4.3.2 Financiering langlopend (looptijd langer dan 1 jaar)
- 4.4 Risicobeheer
 - 4.4.1 Renterisicobeheer
 - 4.4.2 Kredietrisico en garantstellingen
 - 4.4.3 Intern liquiditeitsrisico
- 4.5 Relatiebeheer
- 4.6 Renteomslag

4.2 Renteontwikkelingen

De renteontwikkeling 2014 - 2017 is in onderstaande grafiek weergegeven waarbij voor de kortlopende financiering is uitgegaan van 1 maands-kasgeld en voor de langlopende financiering van een 10 jaar fixe lening.

De rente op de geldmarkt (korte rente) is al enige tijd negatief. De kapitaalmarktrente is nog laag. Het obligatie-opkoopprogramma van de ECB zal eind 2018 worden afgerond. Tot die tijd is de verwachting dat zowel de korte als de lange rente laag blijft. Vanaf 2019 zullen de aflossingen op door de ECB opgebouwde obligatieportefeuille (tegen die tijd met een omvang van € 2.300 mld.) nog worden geheinvesteerd, waardoor er nog aanzienlijke liquiditeit zal zijn op de kapitaalmarkten. De belangrijkste thema's voor 2019 zijn de verkiezing van de nieuwe ECB-president en de ontwikkelingen van de Europese economie (tevens in relatie tot een potentiële handelsoorlog en Brexit).

4.3 Gemeentefinanciering

Onder gemeentefinanciering valt zowel het lenen van gelden als het uitzetten van gelden. Bij financiering wordt onderscheid gemaakt tussen kortlopende financiering (looptijd tot 1 jaar) en langlopende financiering (looptijd vanaf 1 jaar).

Financiering: Kader en visie

De gemeente is voor langlopende financiering afhankelijk van de kapitaalmarkt. Op de kapitaalmarkt komen de rentetarieven tot stand; ook wel de prijs die wordt betaald voor het lenen van geld. De rente van een langlopende lening is doorgaans hoger dan die van een lening met een kortere looptijd. Historisch gezien blijkt dat de rente van een lening toeneemt met de looptijd. Dit stimuleert het gebruik van leningen met een korte looptijd. Zo zijn de rentelasten voor de gemeente op lange termijn relatief laag. De wetgever wil echter voorkomen dat een gemeente zich eenzijdig kort financiert. Financiering is van nature onontkoombaar. In het theoretische geval dat een gemeente haar activiteiten volledig kort zou financieren loopt een gemeente het risico dat zij door ongunstige marktomstandigheden op de geldmarkt wordt geconfronteerd met een onverwacht hoge rentelast. Deze onverwachte tegenvaller zou de keuzeruimte van een begroting kunnen beperken. Om die reden beperkt de wetgever, middels de wet Fido, de omvang van de vlottende schuld tot 8,5% van de begroting (ook wel de kasgeldlimiet). Gemeente Westland kiest er voor zo veel als mogelijk binnen deze wettelijke grens kort te financieren.

De Gemeente Westland kent van oudsher een ambitieus investeringsprogramma en bezit daarnaast omvangrijke grondposities (geraamd € 218 mln. begin 2019). Vooral de grondposities zijn van tijdelijke aard en werken tijdelijk schuld verhogend. Om die reden is het gepast dat de gemeente zich niet al te lang verbindt aan schulden. De afbouw van deze grondposities of eventuele andere onverwachte incidentele baten zouden mogelijk leiden tot overliquiditeit. Overliquiditeit impliceert dat de gemeente met een geldoverschot zit, terwijl over de leningen die hier aan ten grondslag liggen onnodig veel rente wordt betaald. Leningen kunnen in een dergelijke situatie vaak alleen tegen een aanzienlijke boeterente eerder worden afgelost. Het risico op overliquiditeit kan worden beperkt door te kiezen voor lineair aflopende leningen en door de looptijden van deze leningen beperkt te houden.

Alles in ogenschouw genomen hanteert de gemeente de volgende financieringsvisie:

- De gemeente financiert zich op basis van totaalfinanciering.
- Er wordt zo veel als mogelijk kort gefinancierd (binnen de wettelijke kaders).
- De langlopende schuld bestaat uit lineaire leningen.
- Nieuw aan te trekken langlopende financiering heeft een relatief beperkte looptijd (tot 10 jaar lineair).

4.3.1 Financiering kortlopend (looptijd tot 1 jaar)

De kortlopende financiering bestaat uit rekening-courantkrediet en kasgeldleningen. Binnen de geldende wetgeving wordt zo veel als mogelijk gebruik gemaakt van korte financiering. Daarin wordt wel een zekere marge genomen om zo veel mogelijk te voorkomen dat de kasgeldlimiet wordt overschreden.

4.3.2 Financiering langlopend (looptijd vanaf 1 jaar)

Onder financiering valt zowel het lenen als het uitzetten van gelden.

Er wordt hier dan ook onderscheid gemaakt in:

- Portefeuille opgenomen langlopende leningen
- Portefeuille uitgezette langlopende leningen

Portefeuille opgenomen langlopende leningen

Bij het aantrekken van vreemd vermogen kan de gemeente, vanwege wettelijke voorschriften, beperkt gebruik maken van financiering met een korte looptijd (korter dan 1 jaar).

Ontwikkeling langlopende leningen 2018 - 2022

In onderstaand overzicht is de verwachte ontwikkeling van de langlopende leningen weergegeven over de jaren 2018 – 2022. (Deze schuldontwikkeling is berekend op basis van de primitieve begroting. De eerste begrotingswijziging voortvloeiend uit het WestlandProgramma is hier niet opgenomen).

Ontwikkeling langlopende leningen 2019 – 2022 (x € 1 mln.)

	2018	2019	2020	2021	2022	2019-2022
Saldo per 01-01	336	351	330	330	324	
Aflossingen	-30	-32	-32	-30	-28	-122
Financieringsbehoefte	45	11	32	24	19	86
Saldo per 31-12	351	330	330	324	315	
Mutatie schuldpositie	15	-21	0	-6	-9	-36

Zoals in de inleiding aangegeven, zijn leningen onlosmakelijk verbonden met het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen in de samenleving. De huidige leningenportefeuille toont daarbij het ambitieniveau van de gemeente en is het gevolg van raadsbesluiten die genomen zijn om belangrijke investeringen uit te voeren en exploitatie-uitgaven te doen (mede ten laste van reserves en voorzieningen). De totale afname van de schuld wordt in de periode 2019-2022 op € 36 mln. geschat.

De hierboven gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op een realistisch model ten aanzien van de investeringsuitgaven. Hiermee wordt bedoeld dat er in de cijfers rekening mee is gehouden dat er jaarlijks sprake is van een vertraging in de uitvoering van investeringen vanwege externe factoren (overigens is ook bij onttrekkingen aan reserves en voorzieningen hiervan sprake). Hiervoor is in de begroting een stelpost sturen op kapitaallasten opgenomen. Ook in het overzicht zoals bovenstaand gepresenteerd, is deze vertraging in de uitvoering van investeringen verwerkt. In hoofdlijn komt dit neer op een gemiddeld jaarlijks investeringsvolume van € 31,9 mln. Dit volume is berekend op basis van het werkelijk gemiddelde investeringsvolume van 2004-2017 bij de materiële investeringen.

Met ingang van 2016 verplicht het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) om in de begroting enkele kengetallen op te nemen, die de gemeentelijke schuldpositie afzetten ten opzichte van de eigen middelen van de gemeente. Deze kengetallen moeten volgens het BBV worden opgenomen in de paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor een verdere toelichting wordt daarom naar deze paragraaf verwezen.

Portefeuille uitgezette langlopende leningen

De gemeente kan in het kader van de publieke taak ook langlopende leningen verstrekken. Per 1 januari 2018 had de gemeente voor € 22 mln. aan uitgezette geldleningen. Het gros hiervan bestaat uit startersleningen en personeelshypotheken. Het verstrekken van hypothecaire leningen (en het garanderen ervan) aan gemeentelijk personeel is vanaf 1 januari 2009 niet meer toegestaan. Bestaande leningen kunnen wel tot de afgesproken termijn uitlopen. Door oversluiten van de hypotheek of door het verplicht aflossen als gevolg van het verlaten van de gemeente door werkaanvaarding elders lopen deze leningen in omvang snel terug.

4.4 Risicobeheer

Algemeen

Onder het financiële risicoprofiel van de gemeente Westland verstaan wij de volgende risico's:

- 1) Renterisico
- 2) Kredietrisico
- 3) het intern liquiditeitsrisico

4.4.1 Renterisico

Onder renterisico wordt verstaan de onzekerheid over de hoogte van toekomstige rente-uitgaven en rente-inkomsten. Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen, namelijk de kasgeldlimiet (renterisico kortlopende financiering) en de renterisiconorm (renterisico langlopende financiering).

Kasgeldlimiet (renterisico kortlopende financiering)

Het risico op kortlopende financiering (looptijd tot 1 jaar) wordt beperkt door een zogenoemde kasgeldlimiet op basis van de wet Fido. Dit houdt in dat de omvang van de kortlopende schuld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mag zijn. De toezichthouder geeft aan dat de kasgeldlimiet maximaal drie kwartalen op rij mag worden overschreden. Na die periode moet de gemeente de provincie hierover informeren en een plan van aanpak voorleggen. In de financiële verordening 2017 van Gemeente Westland staat opgenomen dat de raad na overschrijding van 1 kwartaal wordt geïnformeerd. De gemeente kiest ervoor zoveel als mogelijk kort te financieren. Hier wordt wel met een bepaalde marge gewerkt om zoveel als mogelijk te voorkomen dat de kasgeldlimiet wordt overschreden.

Berekening kasgeldlimiet (x € 1 mln.)

	2019	2020	2021	2022
Begrotingstotaal	299	268	266	266
Percentage Kasgeldlimiet	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	25,4	22,8	22,6	22,6

Renterisiconorm (renterisico langlopende financiering)

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken wordt jaarlijks een renterisiconorm aangegeven. De jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het maximumpercentage moet voor de komende vier jaar worden berekend op basis van de begroting voor 2019. Het doel is dat op deze wijze gemeenten hun leningenportefeuille zodanig moeten spreiden dat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden verspreid. De gemeente heeft een lineaire leningenportefeuille (op de projectfinanciering voor het Nieuw Gemeentehuis na). Hierdoor ontstaat automatisch een spreiding in aflossing en herfinanciering. De renterisiconorm vormt dan ook geen beperking voor de gemeente.

	2019	2020	2021	2022
Begrotingstotaal	299	299	299	299
Percentage Renterisiconorm	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	60	60	60	60
Renterisico op vaste schuld	32	32	30	28
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	28	28	30	32

4.4.2 Kredietrisico

De gemeente kent kredietrisico uit twee bronnen:

- Risico's uit hoofde van garantstellingen
- Risico's uit hoofde van uitgezette geldleningen

Risico's uit hoofde van garantstellingen

Garantstellingen worden verstrekt om de financiering voor maatschappelijke partijen haalbaar en houdbaar te maken. De gemeente neemt bij het verstrekken van een garantstelling feitelijk het kredietrisico van een bank over. Dit heeft tot gevolg dat de gemeente in het geval van wanbetaling zal worden aangesproken voor de restschuld van de lening evenals de achterstallige rente (voor zover een instelling in gebreke blijft). De gemeente kent directe en indirecte garanties. Om deze risico's te beheersen monitort de gemeente de risico's op de verstrekte garantstellingen.

Directe garanties

Bij directe garanties kan de gemeente rechtstreeks worden aangesproken door de bank als de instelling in gebreke blijft. Het saldo per 1 januari 2018 van de verstrekte directe garanties bedroeg € 135,1 mln. (inclusief niet-gebruikte opnameruimte van gegarandeerde kredietfaciliteiten).

Indirecte garanties

Bij indirecte garanties wordt de gemeente bij wanbetaling door de debiteur niet direct aangesproken. Het gaat hierom garanties van het WSW inzake leningen aan de woningcorporaties waarop de gemeente kan worden aangesproken uit hoofde van haar achtervangpositie. Garantstellingen uit hoofde van indirecte garantstellingen brengen een zeer laag risico met zich mee. Zo heeft het WSW een AAA-rating. Het saldo per 1 januari 2018 van de verstrekte indirecte garanties bedroeg € 212,1 mln.

Risico's uit hoofde van uitgezette geldleningen

De risico's uit hoofde van uitgezette geldleningen zijn zeer klein. De bulk van deze uitgezette geldleningen zijn verstrekt ter financiering van particulier vastgoed (startersleningen, personeelshypotheek) met de daarbij behorende zekerheden.

4.4.3 Intern liquiditeitsrisico

Onder liquiditeitsrisico wordt het risico verstaan van (onverwachte) wijzigingen in de liquiditeitsplanning waardoor mogelijk geen optimaal renteresultaat wordt bereikt. Een liquiditeitsplanning verschaft inzicht in de toekomstige ontvangsten en betalingen van de gemeente.

Interne liquiditeitsrisico's worden beperkt door de treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitsplanning (looptijd tot één jaar), evenals een liquiditeitsplanning met een looptijd van vier jaar of langer. De komende jaren heeft vooral het verkopen van gronden in het kader van het grondbedrijf een grote invloed op de liquiditeitsplanning.

4.5 Relatiebeheer

Op het gebied van relatiebeheer wordt het realiseren van zo gunstig mogelijke condities voor de af te nemen diensten beoogd. De bankrelaties en hun bancaire condities worden regelmatig beoordeeld. Met de BNG wordt ultimo 2018 een aangepaste overeenkomst financiële dienstverlening afgesloten. Naast de BNG, waar wij momenteel de meeste bankzaken hebben ondergebracht, is er ook een relatie met de Rabobank.

4.6 Renteomslag

Voor de wijze waarop een gemeente de totale rentekosten toerekent aan de verschillende componenten in de begroting (rentelasten van vaste activa op de taakvelden, bespaarde rente over het vermogen) geldt er een verplichte berekeningswijze. In dit onderdeel van de financieringsparagraaf is het verplichte renteschema weergegeven en toegelicht. Dit heeft echter wel als gevolg dat dit onderdeel onvermijdelijk financieel-technisch van aard is.

Rente over (Bouw)grondexploitaties

Bij het toerekenen van rente aan (bouw)grondexploitaties is voorgeschreven dat rekening gehouden moet worden met het eigen vermogen van de gemeente.

Rente over eigen vermogen (bespaarde rente)

Naarmate een gemeente over meer eigen reserves beschikt, hoeft ze minder externe financieringsmiddelen in de vorm van geldleningen aan te trekken. Bij interne financiering wordt ook rente in rekening gebracht, maar deze betaalt de gemeente als het ware aan zichzelf. Deze rente wordt bespaarde rente genoemd.

Het is bij gemeenten gebruikelijk om met bespaarde rente te rekenen. De toerekening van rente aan producten (taakvelden) maakt zichtbaar wat de reële kosten van de producten zijn en (de kosten van) het vermogensbeslag.

Op grond van de Rente en Financieringsnota 2010 wordt in de gemeente Westland jaarlijks de bespaarde rente berekend.

De rentevergoeding over het eigen vermogen mag maximaal het rentepercentage bedragen, dat gebaseerd is op het gewogen samenstel van de externe rentelasten over de korte en lange financieringsmiddelen.

Rente over voorzieningen

Onderdeel van de berekening van de omslagrente binnen de begroting is de jaarlijkse rente-toevoeging aan voorzieningen, die gewaardeerd zijn op de methode van contante waarde. Bij de gemeente Westland gaat het dan om de pensioenvoorziening en wachtgeld voor (oud)wethouders.

Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt verplicht plaats via het taakveld Treasury. Het volgende overzicht geeft inzicht in de rentelasten, de wijze van rentetoerekening (investeringen, grondexploitaties en taakvelden) en het uiteindelijke renteresultaat.

Renteschema:

(Bedragen x € 1.000)	Balanswaarde 1 januari 2019	Rente 2019	%
A Externe rentelasten over de korte en lange financiering ¹⁾	€ 412.097	€ 7.810	1,90
B Externe rentebaten		-/- € 800	
Totaal door te rekenen externe rente		€ 7.010	
C1 Rente die aan grondexploitaties moet worden doorberekend	€ 217.531	-/- € 2.871	1,32
- Vreemd vermogen ²⁾	€ 526.118		
- Totaal vermogen ³⁾	€ 755.743		
C3 Rente van projectfinanciering	€ 13.489	€ 218	1,63
Saldo door te rekenen externe rente		€ 4.357	
D1 Rente over eigen vermogen	€ 243.114	€ 4.619	1,90
D2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	€ 7.670	€ 137	div
Aan taakvelden (incl. Overhead) toe te rekenen omslagrente	€ 501.263	€ 9.113	1,82
E Werkelijk aan taakvelden (incl. Overhead) toegerekende omslagrente		€ 9.524	1,90
F. Renteresultaat op het taakveld treasury		€ 411	

- 1) De balanswaarde wordt gevormd door de begrote vaste schuld zonder rekening te houden met een vertraging in de uitvoering van investeringen (bij de algemene dekkingsmiddelen is voor het effect op de kapitaallasten (waaronder rente) door de vertraging van investeringen een stelpost sturen op kapitaallasten opgenomen), vermeerderd met het saldo van de begrote kortlopende schulden en bezittingen (vlottende schuld, overlopende posten, kortlopende uitzettingen).
- 2) De balanswaarde is de begrote totale balanswaarde ultimo 2018 zonder rekening te houden met een vertraging bij de uitvoering van investeringen minus het begrote saldo van het eigen vermogen ultimo 2018.
- 3) De balanswaarde is gelijk aan de begrote totale balanswaarde ultimo 2018 zonder rekening te houden met een vertraging bij de uitvoering van investeringen.

NB: Het werkelijk aan taakvelden toegerekende omslagpercentage (E) mag maximaal 0,5% afwijken van het berekende percentage (onder D). In 2019 bedraagt deze afwijking 0,08% (door afronding op 1 decimaal).

5. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

5.1 Inleiding

In Westland is het prettig wonen, ondernemen en recreëren. Als gemeente stimuleren, faciliteren en initiëren wij de nodige maatregelen om dat te behouden en te versterken. Hiervoor is een organisatie nodig van mensen en middelen. Een veranderende samenleving en technologische ontwikkelingen vragen daarbij om een gemeentelijke organisatie die efficiënt, snel, flexibel en bij de tijd is. Inwoners, bedrijven en instellingen verwachten snelle en solide dienstverlening. Om dit te bereiken streven we naar een professionele en duurzame bedrijfsvoering. In deze paragraaf schetsen wij hoe wij daaraan invulling geven.

5.2 Personeel en organisatie

5.2.1 Organisatieontwikkeling

Om te blijven aansluiten op de Westlandse samenleving ontwikkelen en investeren we continue in onze organisatie. Deze organisatieontwikkeling gaat niet alleen om structuur en processen, maar (met name) ook om de medewerker en diens ontwikkeling. Om met elkaar een omslag naar een nieuwe manier van werken te maken, is in september 2017 een aanbestedingsprocedure gestart voor een nieuw ontwikkeltraject dat maximaal 3 jaar duur. Er is een deskundige dienstverlener gevonden die invulling kan geven aan het realiseren van (meetbare) resultaten vanaf 2019. Deze nieuwe manier van werken wordt gefaciliteerd door de nieuwe huisvesting zoals die in september 2017 in gebruik is genomen.

5.2.2 Uitdagend werkgeverschap

De veranderingen intern en extern vragen om onze positie van werkgever voortdurend te evalueren en te versterken. Voor sommige functies is de arbeidsmarkt krap. Dit vergt aanvullende maatregelen om blijvend te kunnen beschikken over werknemers die hun vak verstaan. Aantrekkelijk werkgeverschap draagt daaraan bij. Daarnaast gaan wij in 2019, in vervolg op 2018, onze positie op de arbeidsmarkt via arbeidsmarktcommunicatie verder versterken.

Op basis van een in 2018 uitgevoerde evaluatie van het Werving & Selectie beleid zullen we mogelijk aanpassingen in 2019 doorvoeren om een nog betere match te realiseren. Wij baseren ons bij deze ontwikkelingen op een integraal personeelsbeleid dat wij vanaf 2019 verder vorm geven.

5.2.3 Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

In 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) in werking. De belangrijkste gevolgen zijn dat de arbeidsrechtelijke (rechts)positie van ambtenaren gelijk wordt aan die van werknemers in het private bedrijfsleven. Ook komt er een nieuwe (gewijzigde) Ambtenarenwet. Deze nieuwe wetgeving vraagt om een herziening van alle rechtspositionele regelgeving in onze organisatie. Daarbij nemen we herzieningen mee die voortvloeien uit de nieuwe organisatiestructuur en de manier waarop we samenwerken. Een ingrijpende verandering die in het najaar van 2018 en heel 2019 een grote inspanning vergt.

5.2.4 Generatiepact

Met ingang van 1 januari 2017 is de regeling Generatiepact Westland geïntroduceerd met als doel verjonging van de organisatie en het in staat stellen om oudere medewerkers duurzaam inzetbaar te houden. Bij de invoering van deze regeling is gekozen om uiterlijk 1 januari 2020 op basis van een evaluatie te bepalen of de regeling doorgezet, gewijzigd of stopgezet wordt. In het najaar van 2018 vindt vooruitlopend daarop een tussenevaluatie plaats die als basis dient voor deze eindevaluatie in 2019.

5.2.5 Garantiebanen

Als één van de grootste werkgevers in Westland nemen wij onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om garantiebanen te creëren. Vanuit de hele organisatie zetten ambassadeurs en begeleiders zich in om deze kwetsbare doelgroep goed in onze organisatie te laten stralen. Momenteel zijn we regionaal en zelfs landelijk een van de koplopers op dit gebied. De landelijke ambitie is om in 2024 een aantal van

33 garantiebanen (13,5 fte) in schaal A te realiseren. Er zijn momenteel (augustus 2018) al 18 garantiebanen gerealiseerd. Als we begin 2019 een bewaakte fietsenstalling kunnen realiseren dan zijn er in 2019 24 garantiebanen (17,4 fte) te realiseren. Voorwaarde daarbij is echter wel dat dit moet passen binnen het beschikbare budget.

5.2.6 Trainees

In 2017 zijn we gestart met het inrichten van het traineeship binnen gemeente Westland met als doelstelling: een frisse kijk en duurzame verjonging. Het traineeship duurt twee jaar. In 2017 zijn vijf trainees gestart in hun eerste jaar traineeship. Zij starten met dezelfde insteek als de voorgaande groep trainees. Namelijk; het eerste jaar heeft tot doel de trainee te verbreden en kennis te laten maken met verschillende facetten van het werk binnen gemeenten, zowel wat betreft inhoudelijke domeinen, als soort werk (projectmatig, beleidsmatig, advies en evt. management). In het tweede jaar vindt dan verdieping plaats en kan de trainee meer met eigen voorkeuren aan de slag.

Voor de dekking van de kosten van de trainees is geen apart budget beschikbaar gesteld. De organisatie spant zich in om deze kosten binnen het reguliere P-budget op te vangen. Begin 2019 zal het traineeship geëvalueerd worden waarna besloten wordt over het wel of niet continueren.

5.2.7 Formatie en loonbegroting

De loonbegroting 2019 is gebaseerd op de formatie per 1 april 2018.

Ten opzichte van de begroting 2018 is de personeelsformatie per saldo met 4 fte toegenomen, van 731 naar 735 fte. Deze toename wordt hoofdzakelijk verklaard door de centralisatie van de inkoopfunctie, waarbij werkzaamheden die deels door externen en/of versnipperd in andere functie werden uitgevoerd, nu centraal zijn gepositioneerd. Voor de begroting is deze mutatie overigens budgettair neutraal omdat dit een verschuiving van materieel naar P-budget betreft.

De ontwikkeling van het P-budget is in onderstaande tabel in beeld gebracht.

Bedragen x1.000				
Omschrijving	2018	2019	2020	2021
P-budget per 1 januari	50.554	52.927	52.116	52.035

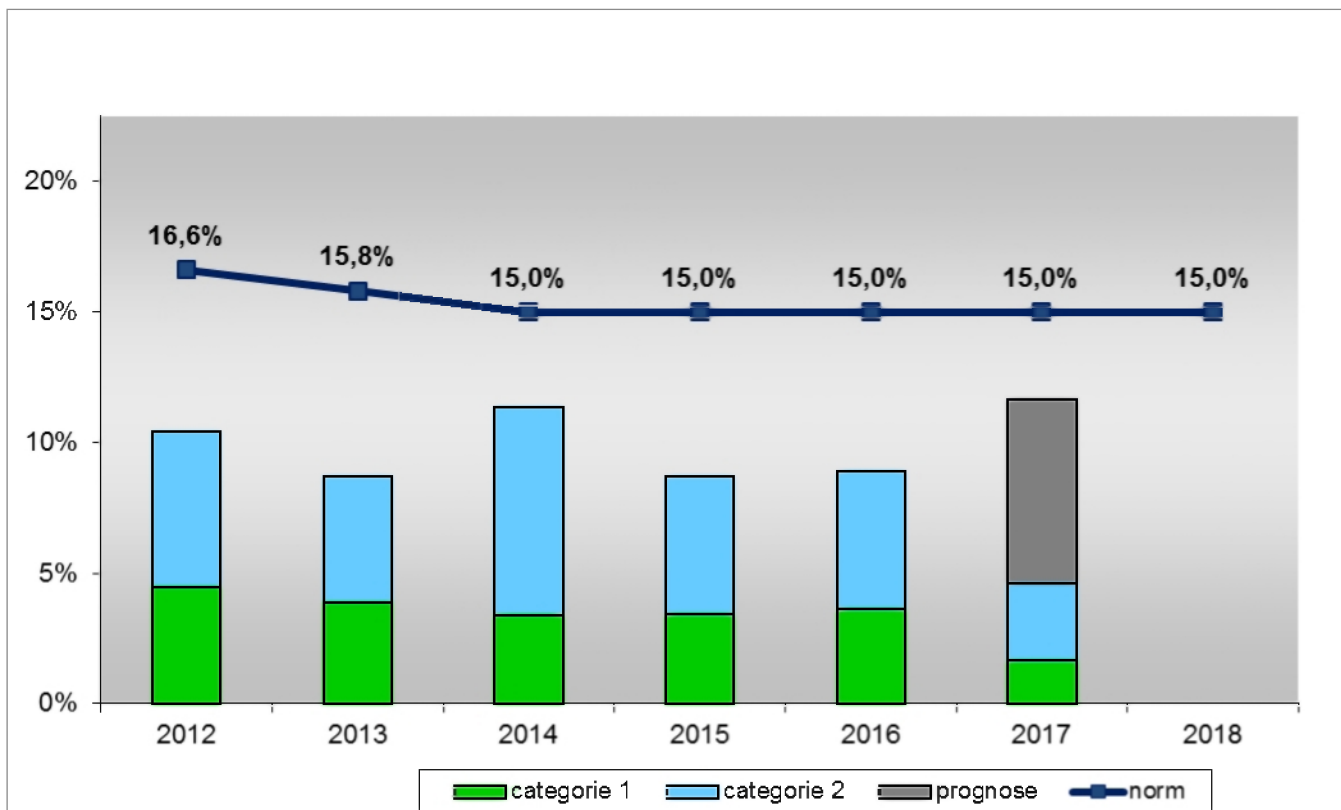
De stijging wordt hoofdzakelijk verklaard door een Cao-premie stijging (€ 1,8 mln.).

5.2.7 Externe inhuur

Vanaf 2010 is met de raad een meerjarige normering over het percentage externen afgesproken. De normering van de kosten van externen wordt in dit kader ook in 2018 gemonitord. De vastgestelde norm voor 2018 is maximaal 15,0% van de begrote loonsom. In onderstaande grafiek is de realisatie in de jaren 2012-2016 afgezet tegen de norm.

5.2.7 Externe inhuur

Vanaf 2010 is met de raad een meerjarige normering over het percentage externen afgesproken. De normering van de kosten van externen wordt in dit kader ook in 2018 gemonitord. De vastgestelde norm voor 2018 is maximaal 15,0% van de begrote loonsom. In onderstaande grafiek is de realisatie in de jaren 2012-2016 afgezet tegen de norm.

Grafiek externe inhuur als percentage van het P-budget

Categorie 1: externen ten laste van het P-budget

Categorie 2: externen ten laste van projectgelden en investeringen

Naast deze norm op het volume van de externe inhuur stelde de raad ook normen vast voor de duur (maximaal 18 maanden), de hoogte van inhuurtarieven en de inhuur van oud-medewerkers.

In de P&C-documenten informeren wij de raad over deze normen.

Overigens gaat de economische groei in Nederland ook gepaard met een aantrekkende arbeidsmarkt waardoor het voor de gemeente mogelijk lastiger wordt om de juiste mensen aan zich te binden, zowel in tijdelijke als vaste dienst. In die zin zouden de gestelde normen ten aanzien van de inhuur van personeel onder druk kunnen komen te staan.

5.3 Bezuinigingen

5.3.1 Taakstelling op de organisatie

In 2014 / 2015 is een taakstelling op de ambtelijke organisatie opgelegd die in meerjarig perspectief oploopt naar € 9,3 mln. structureel. Dit bedrag bestaat uit twee tranches. Een eerste tranche van € 6,8 mln. en een 2^e tranche die oploopt naar € 2,5 mln.

De invulling van de 1^e tranche van deze taakstelling (€ 6,8 mln.) is inmiddels via de aanpak van het “innovatief bezuinigen” volledig gerealiseerd zoals ook gerapporteerd in eerdere P&C rapportages. Daarom wordt vanaf nu alleen nog gerapporteerd over de 2^e tranche van de bezuiniging, het bedrag van € 2,5 mln.

5.3.2 Verloop taakstelling

Op de in de begroting 2015-2018 opgenomen extra taakstelling oplopend van € 0,5 mln. (2015) tot € 2,5 mln. (2018) is inmiddels € 1,1 mln. structureel ingevuld. Onderdelen hierin zijn o.a. herinrichting van het beleidsproces, besparingen op bedrijfsvoering en management. In de onderstaande tabel is het verloop opgenomen.

		Verloop taakstelling		
Jaar	Taakstelling		Realisatie	Nog in te vullen
		2e tranche		
2016		500.000	500.000	0
2017		1.500.000	1.100.000	400.000
2018		1.750.000	1.100.000	650.000
2019		1.750.000	1.100.000	650.000
2020 e.v.		2.500.000	1.100.000	1.400.000

Zoals ook door diverse fracties tijdens de behandeling van de Voortgangsrapportage CWP 2017/2021 geconstateerd, ontstaat er spanning tussen (het weer oplopende) niveau aan werkzaamheden en de daarvoor beschikbare formatie. Om de organisatie de tijd te geven om de organisatieontwikkeling zoals per 1 januari 2017 ingevoerd zorgvuldig te implementeren, is conform de VRT-CWP in 2018 en 2019 een fasering op de taakstelling doorgevoerd voor een bedrag van € 750.000. De verwachting is dat het bedrag van de taakstelling dat in die jaren vervolgens resteert, ingevuld kan worden door o.a. de ingebruikname van de nieuwe huisvesting.

5.3.3 Bezuiniging leidt tot formatiereductie > verzilveren

De bovengenoemde invulling leidde inmiddels tot een reductie van 134 fte. Vanuit goed werkgeverschap is een stevig proces ingericht om medewerkers die dit betreft via interne en externe mobiliteit naar een andere baan te begeleiden. Voor de kandidaten waarvoor verplichte mobiliteit geldt (de herplaatsingskandidaten) is een aparte pool ingesteld. De inspanningen die op dit gebied zijn verricht, hebben resultaat gehad! Het grootste deel van de HPK-ers is inmiddels begeleid naar een andere functie, in- of extern. De bijbehorende frictiekosten konden tot op heden binnen reguliere budgetten worden opgevangen. Dit maakte het in de begroting 2017 mogelijk om 50% van het beschikbaar gestelde frictiebudget van in totaal € 5 mln. te laten vrijvallen.

5.4 Dienstverlening

In 2018 bouwen we verder aan het digitaliseren van onze diensten en processen. Daarmee breiden wij het plaats- en tijdonafhankelijk werken voor onze burgers en bedrijven verder uit. Basisvoorzieningen zoals het in 2017 geïmplementeerde digitaal ondertekenen maken deze uitbreiding mogelijk. Daarbij hebben wij ook de nodige aandacht voor het verder terugdringen van de administratieve lasten. De in 2017 geïmplementeerde aansluiting op het Handelsregister voorkomt bijvoorbeeld dat bedrijven reeds bekende gegevens opnieuw moeten invullen. Persoonlijk contact in de Dienstverlening blijft uiteraard mogelijk, het nieuwe Publiekscentrum aan de Verdilaan bevat daarvoor alle mogelijkheden.

5.5 ICT

Met de ingebruikname van de nieuwe huisvesting is ook een ICT-omgeving geïmplementeerd die voldoet aan de eisen van de huidige tijd qua eigentijds werken en informatiebeveiliging. Het jaar 2018 staat daarbij in het teken om, waar dat kan, verdere verbeteringen door te voeren en de infrastructuur zo goed en stabiel mogelijk te laten functioneren.

5.5.1 Samenwerking ICT binnen de Regio

In 2018 wordt de regionale samenwerking met de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Midden-Delfland gecontinueerd. Daarnaast zijn we in 2017 ook gestart met samenwerking op het gebied van informatiebeveiliging. Doel van de samenwerking is daarbij het verder optimaliseren van de dienstverlening binnen de eigen organisatie en binnen de samenwerkingen. Medio 2018 is de vervaldatum van het lopende contract met de gemeente Leidschendam-Voorburg. Deze vervaldatum vormt een moment waarop we bekijken, op basis van ervaringen tot nu toe, hoe we de samenwerking nog verder kunnen optimaliseren.

5.6 Informatiebeveiliging

De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet in het verder versterken van de informatiebeveiliging. Dit is gebeurd op basis van een plan van aanpak met daarin 127 maatregelen uit de baseline informatiebeveiliging gemeenten (BIG). In 2017 is, naast implementatie van een aantal wettelijke voorzieningen en standaarden, vooral ook ingezet op het versterken van bewustwording bij de medewerkers. Tevens is met het betrekken van de nieuwe huisvesting ook de fysieke beveiliging verder versterkt. Begin 2018 vindt er een evaluatie plaats van de realisatie van het plan van aanpak en de daarin opgenomen maatregelen. De uitkomsten hiervan worden aan de raad voorgelegd.

Aansluitend voeren we een nieuwe risico-inventarisatie uit wat zal leiden tot een nieuw plan van aanpak waarbij ook aandacht wordt geschonken aan eventuele nieuwe standaarden waar we als gemeente aan moeten voldoen.

Inmiddels is eind 2017 ook ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) binnen de gemeente Westland ingevoerd en geïmplementeerd. ENSIA heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Om ongewenste samenloop met regelgeving voor accountants te voorkomen, is er door de VNG vooralsnog voor gekozen om de verplichte gecontroleerde Collegeverklaring, die uit de nieuwe regelgeving volgt, niet in het jaarverslag te laten opnemen maar apart aan de raad aan te bieden.

Tevens krijgt in 2018 de nieuwe Europese Algemene Verordening voor de gegevensbescherming rechtskracht. Dit betekent nieuwe / aangepaste regelgeving op het gebied van privacy. Eén van de verplichtingen is het aanstellen van een functionaris gegevensbescherming die waakt over de privacy van gegevens zoals die in gemeentelijke bestanden zijn opgenomen. Het implementatietraject hiervoor is gestart in 2017.

5.7 De kracht van informatie

Informatie wordt steeds belangrijker. Het biedt inzichten die kunnen helpen om producten effectiever aan te bieden en processen efficiënter te laten verlopen. Vanuit dit vertrekpunt zijn we in 2017 gestart om dit verder te professionaliseren in de vorm van een zogenaamd Business Intelligence Competence Center (BICC). Het BICC ontwikkelt en beheert voor de organisatie brede Business Intelligence oplossingen (stuur- en managementinformatie). Er loopt een aanbesteding voor meerjarige ondersteuning van het BICC die eind 2017 of begin 2018 gegund gaat worden. Uiteindelijk is het de bedoeling dat alle kennis intern geborgd is en externe ondersteuning niet meer nodig is. Daarbij heeft het BICC Westland opdracht om actief samenwerking te zoeken in de regio. De eerste contacten zijn daarin inmiddels gelegd.

5.8 Interne beheersing en rechtmatigheid

Het college draagt conform artikel 212/213 van de Gemeentewet zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Om hier invulling aan te geven stellen wij jaarlijks een intern controleplan op en voeren wij (bijzondere) interne controles uit.

Een goed opgezette interne beheersing (IB) is een belangrijke pijler waarop de gemeente Westland in het kader van planning en control wil kunnen steunen. Niet alleen voor wat betreft het controleren en signaleren van mogelijke verbeterpunten in de uitvoering, maar zeker ook voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording.

Zoals ook door de accountant aangegeven zijn in 2017 wederom stappen genomen in de professionalisering van de verbijzonderde interne controles. De regelgeving op dit gebied blijft echter in beweging en wordt steeds strenger. Dit geldt ook voor de eisen die aan de controle door de accountant worden gesteld. Dit geeft nieuwe uitdagingen voor de controlewerkzaamheden zoals die in 2018 uitgevoerd zullen moeten worden.

5.9 Inkoop en aanbesteding

Eind 2015 is besloten de inkoopfunctie, die tot dan toe decentraal in de organisatie was belegd, te centraliseren. Dit geldt voor alle inkoopopdrachten met uitzondering van enkelvoudig onderhandse opdrachten.

Voornaamste argumenten voor de centralisatie zijn de toenemende complexiteit in de regelgeving, het versterken van de beheersbaarheid van inkoopprocessen en realisatie van de in het beleid gestelde doelstellingen, te weten:

- Stimuleren lokale economie.
- Toepassen SROI.
- Toepassen milieucriteria.
- Toepassen circulair inkopen: In 5% van de openbare Nationale en Europese aanbestedingen worden zwaarwegende (min. 15%) circulaire gunningscriteria toegepast ten aanzien van:
 - Ontwerp
 - Grondstoffen (o.a. biobased)
 - Productieproces
 - Onderhoud
 - Hergebruik
 - Recyclen

In 2018 zal het dan ingerichte centrale inkoopteam de organisatie verder ondersteunen bij de inkoopprocessen en werken aan een verdere professionalisering.

6. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

6.1 Inleiding

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon waar de gemeente een bestuurlijk en financieel belang in heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, uit hoofde van stemrecht en/of door een besluitvormende stem in een toezichtsorgaan. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

6.2 Beleid verbonden partijen

6.2.1 Bestaand beleid

Verbonden partijen voeren vaak taken uit die de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen. Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. Beleid en kaders vormen hierbij een belangrijk toetsingsinstrument.

Het financiële belang betreft het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Ten aanzien van besturen van private rechtspersonen waarmee een subsidierelatie bestaat is als beleid vastgesteld dat deelname hierin namens de gemeente Westland in beginsel niet zal plaatsvinden.

In de paragraaf zijn de financiële gegevens opgenomen op basis van het laatst vastgestelde document dat inzicht geeft in deze gegevens. In de meeste gevallen is dit de jaarrekening 2017 of 2018 of de begroting 2018.

In 2018 is het beleidskader governance verbonden partijen gecontinueerd.

6.3 Overzicht verbonden partijen

Westland participeert momenteel in de onderstaande 19 verbonden partijen:

Gemeenschappelijke Regelingen

- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Haaglanden
- Metropoolregio Rotterdam – Den Haag
- Recreatieschap Midden-Delfland (in liquidatie)
- Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG)*
- Veiligheidsregio Haaglanden
- Omgevingsdienst Haaglanden
- Regionaal Inkoopbureau H10

Besloten vennootschappen

- Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom BV
- Ontwikkelingsmaatschappij 'Het Nieuwe Westland' BV
- Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter
- BV Gemeenschappelijk Bezit Evides
- GHC Onroerende Goed BV (Greenport Horti Campus)
- HVC Geothermie B.V.*
- Sociaal Kernteam BV
- Overheids BV Patijnenburg

Naamloze vennootschappen

- N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland

- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
- N.V. Juva (*Voorheen Holding Westland Infra NV*)

Andere rechtsvorm

- V.O.F. Juliahof

*Deze verbonden partijen zijn nieuw toegevoegd aan deze lijst. Westland Marketing is niet langer een verbonden partij en is om die reden niet meer opgenomen.

Naam	Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doelstelling	Op grond van de Wet publieke gezondheid moet de gemeente deelnemen in een gemeenschappelijke regeling (congruent aan de indeling veiligheidsregio's) voor het bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners van de regio Haaglanden. Op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning draagt het college zorg voor de organisatie van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, zodat wordt bijgedragen aan het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling.
Openbaar belang	De gezondheid van de inwoners van de regio Haaglanden en het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling
Overzicht activiteiten en prestaties	De GGD voert, conform haar bevoegdheid, taken uit die vermeld staan in de Wet publieke gezondheid, alsmede de taken die bij of krachtens andere wetten aan de GGD worden opgedragen. Bij deze taken wordt er een onderscheid gemaakt in de uitvoering van het regionale en het lokale pakket. De uitvoering door de GGD Haaglanden bestaat uit: • Actief bewaken en monitoren van de publieke gezondheid in de regio Haaglanden; op basis hiervan het lokale bestuur adviseren over het te voeren gezondheidsbeleid. • Bevorderen van de gezondheid. Als proactief adviseur van het lokale bestuur en de maatschappelijke organisaties in de publieke gezondheidszorg en als uitvoerder bijdragen aan de verbetering van de gezondheid en aan het terugdringen van de verschillen in gezondheid en levensverwachting van verschillende bevolkingsgroepen. • Beschermen tegen natuurlijke en/of opzettelijke bedreigingen van de volksgezondheid, door toezicht, maar ook door een actief ingrijpen bij gezondheidsbedreigingen van individuen of groepen van personen. Hiervoor vervult de GGD verschillende, elkaar aanvullende rollen: onderzoek, advisering en actief optreden. Veilig Thuis draagt bij aan het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling; het oefent de volgende taken uit: a. het fungeren als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling; b. het naar aanleiding van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, onderzoeken of daarvan daadwerkelijk sprake is; c. het beoordelen van de vraag of en zo ja, tot welke stappen de melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan aanleiding geeft; d. het in kennis stellen van een instantie die passende professionele hulp kan verlenen bij huiselijk geweld of kindermishandeling, van een mel-

Naam	Gemeentelijke Gezinsdienst en Veilig Thuis Haaglanden
Vestigingsplaats	Den Haag
	ding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, indien het belang van de betrokkene dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft; e. het in kennis stellen van de politie of de raad voor de kinderscherming van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, indien het belang van de betrokkene dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft; f. indien Veilig Thuis een verzoek tot onderzoek bij de raad voor de kinderscherming doet, het in kennis stellen daarvan van het college, en g. het op de hoogte stellen van degene die een melding heeft gedaan, van de stappen die naar aanleiding van de melding zijn ondernomen.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur wordt één afgevaardigde van het college van B&W, zijnde de wethouder Zorg óf de wethouder Jeugd, van iedere deelnemende gemeente benoemd. De portefeuilles Zorg en Jeugd zijn bij ons bij wethouder P.A. Vreugdenhil belegd. Hij zit dan ook in het AB.
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar	De lasten en baten van de GGD en Veilig Thuis zijn strikt gescheiden en dus ook de gemeentelijke bijdrage voor de betreffende onderdelen.
einde begrotingsjaar	De Westlandse bijdrage is op beide peildata 9,8% van de totale begroting van de GGD. Dit percentage is gebaseerd op het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten. De Westlandse bijdrage is op beide peildata 5,4% van de totale begroting van Veilig Thuis. Dit percentage is deels gebaseerd op het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten en deels op de bijdrage uit de Doeluitkering Vrouwenopvang van de centrumgemeenten Den Haag en Delft.
Verwachte omvang eigen vermogen: begin begrotingsjaar eigen begrotingsjaar	N.v.t. Alle risico's overziend ziet het Algemeen Bestuur vooralsnog geen reden om een weerstandsvermogen op te bouwen.
Verwachte omvang vreemd vermogen: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	N.v.t.
Financieel belang gemeente	Tot grondslag van het financiële beheer van de GGD en Veilig Thuis strekt een jaarlijkse begroting van inkomsten en uitgaven, die telkens in concept vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan de gemeenteraad moet worden toegezonden. De Raad kan binnen acht weken zijn zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen bij het bestuur. De begroting wordt uiterlijk 1 augustus van het jaar voorafgaande aan het kalenderjaar waar zij voor geldt, door het algemeen bestuur vastgesteld en kan zo nodig in de loop van dat jaar worden gewijzigd.
Ontwikkeling vermogensverhouding	N.v.t.
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	€ 0
Overzicht beleggings- resultaat / kosten	N.v.t.

Naam	Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden
Vestigingsplaats	Den Haag
Toekomstperspectief	Volgens art. 14 lid 1 van de Wet publieke gezondheid 'dragen de colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in de Wet veiligheidsregio's, via het treffen van een gemeenschappelijke regeling (GR) zorg voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst in die regio'. Het hebben van een GR GGD is verplicht en zal dus worden gecontinueerd.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Het aantal Veilig Thuis-meldingen, en daarmee het aantal fte dat nodig is om deze te kunnen afwikkelen, is de afgelopen jaren steeds toegenomen. In de huidige gekozen begrotingssystematiek wordt hiermee nog onvoldoende rekening gehouden. Ook is er onduidelijkheid over dekking vanuit rijksmiddelen voor beleidswijzigingen die vanuit het rijk worden opgelegd (Wet meldcode en MDA++) en bestaat onzekerheid over de financiële dekking vanuit de Regiovisie Huiselijk geweld en Kindermishandeling die eind 2018 opnieuw wordt vastgesteld. Er zijn slechts beperkt risico's op de bedrijfsvoering, omdat er jaarlijks een uitvoeringsovereenkomst wordt afgesloten. Daardoor wordt de jaarrekening van de regiogemeenten gelijk aan de begroting. Dit tenzij bestuurlijk wordt besloten tot aanpassing van de bijdrage, bijvoorbeeld omdat sprake is geweest van extra taken (zoals meer meldingen bij Veilig Thuis dan begroot of grootschalige vaccinatie ter afwendig van een infectieziekte-epidemie), of dat er meer of minder is afgenomen dan begroot van producten die per prestatie worden afgerekend (zoals forensische zorg en inspecties kinderopvang). Het bestuur toetst jaarlijks de geleverde prestaties in relatie tot het afgesproken volume en kwaliteitsniveau. Tijdig en transparant inzicht in de voortgang van de uitvoering van het afgesproken takenpakket is hiervoor een noodzaak. Hierover zijn dan ook afspraken vastgelegd in het reglement.
Overige informatie	Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden is per 1 januari 2018 opgericht.

Naam	MRDH – Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Vestigingsplaats	Rotterdam
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doelstelling	Centrale doelstelling van de MRDH is het versterken van de regionale economie. De MRDH werkt aan een aantrekkelijke regio voor inwoners om te werken, te wonen en te recreëren, waar (internationale) bedrijven zich vestigen en waar bezoekers zich welkom voelen. De MRDH werkt met de 23 gemeenten aan het versterken van de bereikbaarheid en het economisch vestigingsklimaat van de regio Rotterdam Den Haag. De deelnemende gemeenten zijn: Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Cappel aan den IJssel, Delft, Den Haag, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Maassluis, Midden-Delfland, Nissewaard, Pijnacker-Nootdorp, Ridderkerk, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Wassenaar, Westland, Westvoorne en Zoetermeer.
Openbaar belang	Het verbeteren van de bereikbaarheid en het versterken van de concurrentiepositie ten behoeve van de huidige en toekomstige werkgelegenheid. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag wil een Europese topregio worden.
Overzicht activiteiten en prestaties	De strategische agenda's voor verkeer en vervoer en voor economisch vestigingsklimaat worden geoperationaliseerd. De kernopgaven die moeten

Naam	MRDH – Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Vestigingsplaats	Rotterdam
	leiden tot economische structuurversterking van ons gebied zijn: • Verbetering van de interne- en internationale (metropolitane) verbindingen • Economische vernieuwing • Transitie naar toonaangevende duurzaamheid • Het verhogen van de aantrekkingskracht voor talent en investeerders Vervoersautoriteit Een groot deel van de activiteiten van de Vervoersautoriteit betreft structurele activiteiten die worden gekenmerkt door een wettelijke basis. Het betreft onder andere het verlenen en beheren van openbaar vervoer concessies, assetmanagement, het opstellen van een investeringsprogramma, bijdragen aan (grote) wegverkeersprojecten, Beter Benutten, mobiliteitsmanagement, fiets en verkeersveiligheid. Ook worden subsidies voor verkeer- en vervoerprojecten verstrekt.
Bestuurlijk belang	Burgemeester A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven is benoemd tot lid van het algemeen bestuur van de MRDH. Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong is lid van de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat en wethouder P. Varekamp is lid van de bestuurscommissie Vervoersautoriteit. De raadsleden C. van der Mark en A.J. van den Berg zijn benoemd in de adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat. De raadsleden J. van Veen en J.J. van Rossum zijn benoemd in de adviescommissie Vervoersautoriteit. Het raadslid P.D. Immerzeel is benoemd in de Rekeningencommissie.
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	De totale inwonerbijdrage van de 23 deelnemende gemeenten bedraagt € 6.577.000. Het aandeel van de gemeente Westland hierin bedraagt € 277.319. Dit is 4,6%.
Verwachte omvang eigen vermogen: begin begrotingsjaar	De MRDH is formeel opgericht op 17 december 2014. Vermogen, reserves en bezittingen op het terrein van verkeer en vervoer zijn vanuit het Stads- gewest Haaglanden en de Stadsregio Rotterdam overgedragen aan de MRDH. Gegevens over eigen en vreemd vermogen zijn onderdeel van de jaarrekening. € 14.654.228 <i>cijfers begroting 2019</i>
einde begrotingsjaar	€ 21.899.374 <i>cijfers begroting 2019</i>
Verwachte omvang vreemd vermogen: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 1.156.489.647 <i>cijfers begroting 2019</i> € 921.818.312 <i>cijfers begroting 2019</i>
Financieel belang gemeente	De MRDH heeft twee permanente inkomstenbronnen. Voor de taken op het gebied van economisch vestigingsklimaat is dat de inwonersbijdrage. Voor de taken op het terrein van verkeer en openbaar vervoer ontvangt het rechtstreeks vanuit het Rijk budget, genaamd BDU (brede doeluitkering) verkeer en vervoer.
Ontwikkeling vermogensverhouding	Per 31-12-2018 bedraagt de solvabiliteitsratio 2,0% (<i>cijfers begroting 2019</i>)
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	€ 7.245.146 <i>cijfers begroting 2019</i>
Overzicht beleggings- resultaat / kosten	De MRDH ontvangt rente over de in de financiële markt uitgezette middelen. Dat gebeurt binnen de wettelijke kaders (FIDO, RUDDO) en die van het

Naam	MRDH – Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Vestigingsplaats	Rotterdam
	vigerende treasurywet MRDH 2016. Op basis van periodiek te actualiseren liquiditeitsplanningen worden deze middelen in een mix van kort- en langlopende beleggingen uitgezet. De financieringsstructuur van de MRDH wordt in belangrijke mate bepaald door het verstrekken van middelen in de vorm van subsidies en (project)bijdragen aan gemeenten, bedrijven en instellingen, die (soms al veel) eerder van vooral het Rijk zijn ontvangen. Mede gezien de omvang van deze bijdragen is er qua exploitatie normaal gesproken sprake van een goede liquiditeitspositie. Desondanks is er wel sprake van een omvangrijke financieringsbehoefte. Die wordt veroorzaakt door de volgende drie factoren: 1. De financiering van railvoertuigen en -infrastructuur van de regionale OV-bedrijven HTM en RET; 2. De in december 2017 nieuw ingestelde Verordening bussenleningen; 3. De geraamde overbesteding in de periode 2019 t/m 2021.
Toekomstperspectief	De missie van de MRDH is het werken aan een duurzame internationale Metropoolregio waarin bewoners en bedrijven zich optimaal kunnen ontplooiën, internationale bezoekers zich welkom voelen en belangrijke bestemmingen eenvoudig en prima bereikbaar zijn. De ambitie van de MRDH is om in 2025 internationaal marktleider te zijn in het ontwerpen, ontwikkelen, maken en vermarkten van oplossingen op het gebied van duurzaam leven in een sterk verstedelijkte deltaregio. In de regio worden samenhangende oplossingen bedacht, getest en geproduceerd voor mondiale logistieke, energie-, voedsel- en veiligheidsvraagstukken. De regio is beter bereikbaar en het daily urban system is versterkt. Tot en met het boekjaar 2019 raamt de MRDH jaarlijks een neutraal financieel resultaat.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Op basis van de risicoanalyse is het weerstandsvermogen 1,0 (voldoende). <i>Cijfers begroting 2019</i>
Overige informatie	

Naam	Recreatieschap Midden-Delfland
Vestigingsplaats	Schiedam
Rechtsvorm	Openbaar lichaam
Doelstelling	Het behartigen van de belangen van de openluchtrecreatie, mede in het kader van de Reconstructiewet Midden-Delfland. Voor zover mogelijk gebeurt dit onder handhaving van het landelijk karakter van het gebied. Hieronder wordt verstaan het bewaren en bevorderen van de natuur- en landschappelijke waarden, het in stand houden van Flora en Fauna en het verlenen van medewerking aan en het bevorderen van de totstandkoming en de handhaving van een natuurlijk biologisch evenwichtig milieu in het gebied.
Openbaar belang	Belangenbehartiger van recreatie en beheerder van recreatiegebieden.
Overzicht activiteiten en prestaties	De natuur- en recreatiegebieden vallend binnen de gemeenschappelijke regeling zijn onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door bezoekers, waarbij de relatie met alle in het gebied aanwezige potentiële contracten zodanig is dat van weerszijden de gemaakte afspraken worden nageleefd.
Bestuurlijk belang	Het college heeft uit zijn midden een lid en een plaatsvervangend lid aangewezen om de gemeente te vertegenwoordigen in de Midden-Delflandraad.

Naam	Recreatieschap Midden-Delfland
Vestigingsplaats	Schiedam
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	Vanaf 1 januari 2018 gaat het recreatieschap nog verder als 'Recreatieschap Midden Delfland in liquidatie'. Inmiddels is de coöperatieve vereniging Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG) opgericht. CBG zet de werkzaamheden in het schap voort. Westland neemt ook deel aan CBG.
Verwachte omvang eigen vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 9.503.845 Jaarrekening 2017 € 11.058.327 Jaarrekening 2017
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 9.066.060 Jaarrekening 2017 € 5.989.052 Jaarrekening 2017
Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt vanaf 2018 de bijdrage aan de Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG).
Ontwikkeling vermogensverhouding	In 2017 lag de solvabiliteitsratio op 66%.
Verwachte omvang financiële resultaat In het begrotingsjaar	Het positieve resultaat voor toevoegingen en onttrekkingen aan reserves bedraagt in 2017 € 1.554.481. De (per saldo) toevoegingen aan de reserves bedragen € 1.456.731 waardoor het resultaat na bestemming € 97.751 positief bedraagt. Bij de aangepaste begroting is uitgegaan van een gerealiseerd resultaat na bestemming van nihil. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt (afwijking > € 100.000) door het programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden.
Toekomstperspectief	Ook de provincie treedt uit het schap, maar is bereid de financiële bijdrage voort te zetten als alle gemeenten ook hun bijdragen handhaven. Alle betrokken gemeenten hebben nu besloten het schap op te heffen per 1 januari 2018. Per die datum is een coöperatieve vereniging opgericht, welke de beheers- en onderhoudswerkzaamheden van het schap overneemt. De naam van de coöperatieve vereniging is: Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG). Onze bijdrage blijft gelijk. Verder heeft de provincie de uitvoeringsorganisatie Groenservice Zuid-Holland opgeheven. De werkzaamheden worden nu in opdracht van de coöperatieve vereniging uitgevoerd door Staatsbosbeheer. De begroting van het schap is opgesteld voor geheel 2018. Dit maakt het mogelijk om desgewenst op 1 oktober 2018 of 1 januari 2019 de overgang naar CBG te maken, waarbij het (per 1 oktober) resterend begrotingsdeel de ontwerpbegroting voor CBG vormt.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Beschikbaar is een weerstandscapaciteit van € 3,9 mln. Aangezien het schap geliquideerd zal worden zijn er geen claims op de algemene reserve. Rekening houdend met het voorstel van de resultaatbestemming van deze bedraagt de Algemene Reserve bijna € 4 mln. De risico's zijn allen als PM gekwantificeerd. Daarmee is de ratio van het weerstandsvermogen uitstekend te classificeren.
Overige informatie	

Naam	Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG)
Vestigingsplaats	Schiedam
Rechtsvorm	Coöperatieve vereniging
Doelstelling	Uitvoering van beheer- en onderhoudstaken ter zake van groengebieden in Midden-Delfland van de deelnemende gemeenten.
Openbaar belang	Beheerder van recreatie- en groengebieden.
Overzicht activiteiten en prestaties	De groengebieden vallend binnen het beheersgebied zijn onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door bezoekers, waarbij de relatie met alle in het gebied aanwezige potentiële contracten zodanig is dat van weerszijden de gemaakte afspraken worden nageleefd.
Bestuurlijk belang	Het college heeft uit zijn midden een lid en een plaatsvervangend lid aangewezen om de gemeente te vertegenwoordigen in de Algemene Deelnemersvergadering.
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	Vanaf 1 januari 2018 is het recreatieschap verder gegaan als 'Recreatieschap Midden-Delfland in liquidatie'. Per die datum is de coöperatieve vereniging Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG) opgericht. CBG zet de werkzaamheden van het schap voort.
Verwachte omvang eigen vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	Deze verbonden partij is nog in oprichting.
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	Deze verbonden partij is nog in oprichting.
Financieel belang gemeente	De gemeente neemt deel voor een jaarlijks vast bedrag van € 10.488.
Ontwikkeling vermogensverhouding	Deze verbonden partij is nog in oprichting.
Verwachte omvang financiële resultaat In het begrotingsjaar	Met totale lasten 2018 van € 2.433.514 en de geraamde baten € 2.265.099 bedraagt het resultaat bedrijfsvoering € 168.415. Rekening houdend met de reserve mutaties (op de reserve afkoopsommen en reserve erfpachtcontracten) van totaal per saldo een storting van € 24.526, bedraagt het gebudgetteerde totale resultaat 2018 € 192.941. Dit bedrag zal in 2018 worden onttrokken uit de Egalisatiereserve. (NB: de egalisatiereserve is destijds gevormd om de overschrijdingen van het bestedingsplafond van de deelnemers exclusief het Rijk te neutraliseren). In de meerjarenbegroting gebaseerd op de voorgestelde maatregelen loopt dit bedrag in 2019 terug tot € 73.941 en in 2020 tot een bedrag van € 49.191. Vanaf 2021 is geen onttrekking van de egalisatiereserve meer voorzien.
Toekomstperspectief	Na het Rijk is ook de provincie uit het recreatieschap getreden, maar de provincie is bereid middels een (financierings-)overeenkomst met RMD wel toe verplichten de komende jaren door middel van een subsidie bij te blijven dragen aan de gezamenlijke financiering van het recreatiebeheer in de regio Midden-Delfland. Verder heeft de provincie de uitvoeringsorganisatie Groenservice Zuid-

Naam	Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG)
Vestigingsplaats	Schiedam
	Holland opgeheven. De werkzaamheden worden nu in opdracht van CBG uitgevoerd door Staatsbosbeheer. Zolang het recreatieschap nog niet is opgeheven (geliquideerd) wordt de begroting 2018 van het schap uitgevoerd. Vindt liquidatie nog in 2018 plaats, dan gaat de begroting verder als begroting van CBG.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Het benodigde weerstandsvermogen van € 0,6 mln. dient vanuit het totaal saldo de komende jaren beschikbaar te blijven voor onvoorziene omstandigheden.
Overige informatie	

Naam	Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling Regionaal Openbaar Lichaam
Doelstelling	De Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) is ontstaan op basis van de Wet veiligheidsregio's die gemeenten verplicht een gemeenschappelijke regeling (GR) aan te gaan. De doelstelling is verwoord in artikel 2, lid 3 van de GR. Het volgende is opgenomen: De Veiligheidsregio behartigt de belangen van de gemeenten op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.
Openbaar belang	De VRH staat 24 uur per dag, 7 dagen in de week klaar voor veiligheid en zorg in de regio. Zij bundelt hiervoor de krachten van verschillende partners om samen goed voorbereid te zijn op dagelijkse, maar ook op grootschalige incidenten en deze slagvaardig te bestrijden. Daarbij treedt de VRH op als regisseur bij het organiseren en uitvoeren van de hulpverlening.
Overzicht activiteiten en prestaties	Aan het Algemeen Bestuur worden de taken overgedragen genoemd in artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's: Artikel 10 (Wet veiligheidsregio's): - het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; - het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; - het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid; - het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; - het instellen en in stand houden van een brandweer; - het instellen en in stand houden van een GHOR; - het voorzien in de meldkamerfunctie; - het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; - het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f, en g genoemde taken. In aanvulling op de taken die de Veiligheidsregio op het basisniveau voor gemeenten verricht op grond van artikel 10, kan per gemeente worden overeengekomen dat de Veiligheidsregio ten aanzien van deze taken een hoger voorzieningenniveau levert, dit is voor onze gemeente niet het geval.

Naam	Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)
Vestigingsplaats	Den Haag
	De taken van de VRH staan benoemd in artikel 3 van de GR. Artikel 3 (GR 2016) : Overdracht taken en bevoegdheden 1. Aan het Algemeen Bestuur worden de taken overgedragen genoemd in artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's. 2. De colleges kunnen, afzonderlijk of tezamen, andere taken of bevoegdheden opdragen of overdragen aan het bestuur van de veiligheidsregio, voor zover deze taken binnen het belang van de regeling vallen, als omschreven in artikel 2, lid 3. Het Algemeen Bestuur moet instemmen met deze aanvullende overdracht of opdracht van taken en bevoegdheden.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de VRH bestaat uit de negen burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Uit de leden van het Algemeen Bestuur wordt een Dagelijks Bestuur gevormd. De burgemeester van Den Haag is voorzitter van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur VRH.
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van de deelnemers in de GR Veiligheidsregio Haaglanden. De gemeentelijke bijdrage in 2019 voor Westland bedraagt € 6.677.000
Verwachte omvang eigen vermogen: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 4.688.000 cijfers begroting 2019 € 5.028.000 cijfers begroting 2019
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 113.972.000 cijfers begroting 2019 € 115.364.000 cijfers begroting 2019
Financieel belang gemeente	De Veiligheidsregio stelt jaarlijks een begroting op die door het Algemeen Bestuur wordt vastgesteld. Voorafgaand kan de gemeenteraad haar zienswijze uitbrengen op de ontwerpbegroting. Per 2015 wordt de bezuinigingstaakstelling van 10% door de VRH gerealiseerd zoals beschreven in het visiedocument "Op Koers". Het doel is een brandweerorganisatie met een hoger maatschappelijk rendement. In dit kader worden ook in de gemeente Westland activiteiten ontplooid om de repressieve taak van de brandweer te vernieuwen en meer te investeren in het voorkomen van incidenten (brandveilig leven).
Ontwikkeling vermogensverhouding	De solvabiliteitsratio bedraagt 3,73% begroting 2019
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	Voor bestemming € 209.000 positief, Na bestemming (mutatie reserves) € 0 begroting 2019
Toekomstperspectief	<u>Brandweer Haaglanden</u> blijft investeren in het vinden en binden van vrijwilligers. Vanaf 2016 investeert de VRH ook in het werven van vrouwen en mensen met een migratieachtergrond. Dit voor het verkrijgen van een diverse organisatie (speerpunt). De eerste opgeleide brandweermensen draaien nu volledig mee. Daarnaast wordt de ingeslagen koers van de meerjarenbeleidsplan 'Koersen op 2020' (vastgesteld in 2015) voortgezet en ingezet op technologische ontwikkelingen, zoals het inzetten van drones en een blusrobot. In 2018 is de levering van de nieuwe generatie tankautospuiten. Verder wordt uitvoe-

Naam	Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)
Vestigingsplaats	Den Haag
	ring gegeven aan Regionaal Uitvoeringsprogramma Risicobeheersing 2017-2020 en het project grootschalige geweldsincidenten. <u>De GHOR</u> blijft inzetten op de consequenties die de invoering van de 'Wet langdurige zorg' voor hulpdiensten met zich mee brengt. Hierin wordt de samenwerking met gemeenten gezocht. De koppeling tussen de domeinen veiligheid en zorg is een essentieel onderdeel van deze samenwerking. Ook afstemming in de monodisciplinaire ketenzorg blijft actueel. De herziening van het risicoprofiel van de VRH, specialisering en concentratie van zorginstellingen, leidt tot een behoefte tot het formuleren van uitgangspunten voor de spoedeisende medische hulpverlening bij rampen en crisis. Verder blijft de GHOR inzetten op het aan de voorkant betrokken worden bij evenementenveiligheid. <u>Meldkamer (MKA en MKB).</u> Landelijk wordt toegewerkt naar de samenvoeging van meldkamers tot 10 meldkamerlocaties. Sinds 2014 werken de veiligheidsregio's Haaglanden en Hollands Midden al samen in de Gemeenschappelijke Meldkamer. In de aanloop naar de Landelijke Meldkamerorganisatie en de overdracht van de meldkamer aan het Ministerie van Veiligheid & Justitie, zetten beide veiligheidsregio's en de politie Eenheid Den Haag zich in om de gezamenlijke meldkamer door te ontwikkelen. <u>Gemeentelijke crisisbeheersing.</u> In 2018 en naar verwachting 2019 werken de negen gemeenten aan de uitwerking van de nieuwe visie op de gemeentelijke crisisbeheersing van Haaglanden. Hierbij zal er binnen de gemeenten verder verbinding worden gelegd tussen de domeinen zorg en veiligheid. De uitkomsten hiervan zullen de basis zijn voor de gemeentelijke crisisbeheersing 2019-2022. <u>Rampenbestrijding en crisisbeheersing.</u> De VRH beschikt over een actueel Regionaal Risicoprofiel (2017-2018) en Regionaal Beleidsplan (2015-2018). Omdat de looptijd van zowel het risicoprofiel als het beleidsplan eind 2018 afloopt, wordt momenteel gewerkt aan een actualisering van beide plannen.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	De ratio van het weerstandsvermogen bedraagt 1,00. De ratio is hiermee voldoende (begroting 2019).
Overige informatie	Door middel van het jaarverslag en het financieel jaarbericht wordt de raad elk jaar geïnformeerd over de prestaties van de VRH.

Naam	Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doelstelling	Het doel van de ODH is het uitvoeren van de wettelijke milieutaken. Hierbij wordt voldaan aan landelijke kwaliteitscriteria, wordt gezorgd voor specialisatievorming op inhoud en een bijdrage geleverd aan een constante en eenduidige taakuitvoering in de regio.
Openbaar belang	De kwaliteit van milieu-vergunningverlening en milieuhandhaving ten behoeve van de veiligheid en gezondheid in de leefomgeving.
Overzicht activiteiten en prestaties	Uitvoering en advisering ten aanzien van de vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingstaken op het gebied van het milieu- en omgevingsdomein.

Naam	Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)
Vestigingsplaats	Den Haag
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit dertien leden, waarvan twee uit het college van Westland, te weten wethouder B.P.M. van der Stee en wethouder L.K. Snijders. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit vijf leden aangewezen door en uit het AB. Het Dagelijks Bestuur bestaat in ieder geval uit één lid van de provincie, één lid van Den Haag en één lid van Westland, namelijk wethouder L.K. Snijders.
Omvang belang:	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van de deelnemers in de GR Omgevingsdienst Haaglanden.
omvang eigen vermogen begin dienstjaar Eind dienstjaar	€ 1.166.900 (Bron: ontwerpbegroting 2019 v3.1 AB 28 juni 2018) € 1.029.500 (Bron: ontwerpbegroting 2019 v3.1 AB 28 juni 2018)
omvang vreemd vermogen begin dienstjaar einde dienstjaar	€ 0 (Bron: ontwerpbegroting 2019 v3.1 AB 28 juni 2018) € 0 (Bron: ontwerpbegroting 2018 v3.1 AB 28 juni 2018)
Financieel belang gemeente	De deelnemersbijdrage 2018 is geraamd op € 3.487.748 (Bron: ontwerpbegroting 2019 v3.1 AB 28 juni 2018)
Vermogensverhouding	solvabiliteitsratio per 31 december 2019 is 100%. (eigen vermogen € 1.029.500/ totaal vermogen € 1.029.500) (Bron: ontwerpbegroting 2019 v3.1 AB 28 juni 2018)
Financieel resultaat	Voor reservemutaties: € 137.400 nadeel (Bron: ontwerpbegroting 2019 v3.1 AB 28 juni 2018) Na reservemutaties: € 0 (Bron: ontwerpbegroting 2019 v3.1 AB 28 juni 2018)
Toekomstperspectief	Voor de begroting 2019 kan voor het eerst conform afspraken in het Koersplan op grond van het resultaat over dit begrotingsjaar sprake zijn van verrekking tussen de ODH en deelnemers. Binnen een bandbreedte van (plus of min) 10% in relatie tot de begrote deelnemersbijdrage vindt geen verrekening plaats. De ODH zal de voortgang gedurende het begrotingsjaar nauwgezet monitoren en tijdig aangeven of rekening moet worden gehouden met een mogelijke overschrijding van deze bandbreedte.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Met een weerstandscapaciteit van € 1.029.500 wordt een ratio van 1 bereikt. (Bron: ontwerpbegroting 2019 v3.1 AB 28 juni 2018)
Overige informatie	De Omgevingsdienst Haaglanden is op 1 april 2013 van start gegaan, heeft ca. 200 medewerkers en voert milieutaken uit voor de gemeenten Westland, Den Haag, Zoetermeer, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Wassenaar en Pijnacker-Nootdorp en de provincie Zuid-Holland.

Naam	Regionaal Inkoopbureau H10
Vestigingsplaats	Zoetermeer
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doelstelling	Door een gezamenlijke inkoop en afhandeling van de facturering efficiency voordelen te behalen zowel op afhandelingskosten als op de inkoop zelf.
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt	Het Inkoopbureau H-10 voert een van tevoren afgesproken basispakket voor de 10 deelnemende gemeenten uit. Dit pakket is bepaald door de gedecentraliseerde Jeugdhulp. Onder Jeugdhulp wordt in dit verband verstaan: Jeugdhulp, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (gecertificeerde instellingen). Hierbij geldt dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de beleidsvorming. Zij doen dat aan de hand van landelijke kaders, landelijke

Naam	Regionaal Inkoopbureau H10
Vestigingsplaats	Zoetermeer
	regelgeving en door invulling te geven aan de eigen (gezamenlijke) beleidsruimte.
Overzicht activiteiten en prestaties	De voornaamste taken zijn: • de voorbereiding van contracten met de aanbieders van Jeugdhulp en het bijbehorende contractmanagement; • het ontvangen en beoordelen van de facturen van de aanbieders; • het controleren op het woonplaatsbeginsel en op basis hiervan doorzetten van de desbetreffende facturen naar de verantwoordelijke gemeente; • het analyseren van de gegevens en het signaleren van mogelijke onderen overschrijdingen.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit drie leden inclusief de voorzitter, waarvan één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen wordt door B&W Delft, Rijswijk, Midden Delfland en Westland (H4). Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden, waaronder de voorzitter, aan te wijzen door en uit de leden van het algemeen bestuur, met dien verstande dat H1 (Den Haag) -, H4 (Rijswijk, Delft, Midden Delfland en Westland) - en H5-gemeenten (Zoetermeer, Leidschendam- Voorburg, Wassenaar, Voorschoten, Pijnacker-Nootdorp) elk één lid aanwijzen. Besluiten worden genomen op basis van een gewogen stemverhouding. Het aantal stemmen dat een lid in de vergadering kan uitbrengen, wordt bepaald door het aantal inwoners van de gemeente(n) door wiens college(s) van burgemeester en wethouders hij is aangewezen.
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar	De Westlandse bijdrage bedraagt in 2019 € 256.894 per jaar en is 9,62% van de begroting van het inkoopbureau.
einde begrotingsjaar	De Westlandse bijdrage bedraagt in 2019 € 256.894 per jaar en is 9,62% van de begroting van het inkoopbureau
Verwachte omvang eigen vermogen begin begrotingsjaar	€ 0
einde begrotingsjaar	€ 0
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar	€ 0
einde begrotingsjaar	€ 0
Financieel belang gemeente	Het dagelijks bestuur stelt jaarlijks een ontwerpbegroting met toelichting op voor het volgende kalenderjaar. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting en de toelichting daarop vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor deze dient toe aan de raden van de gemeenten. De raden van de gemeenten kunnen binnen acht weken na ontvangst van de ontwerpbegroting hun zienswijze over die begroting bij het dagelijks bestuur naar voren brengen. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar, voorafgaande aan dat waarvoor zij dient. Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur, zo nodig, de begroting aan de raden van de gemeenten. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval voor 15 juli, aan de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten en aan Gedeputeerde Staten.

Naam	Regionaal Inkoopbureau H10
Vestigingsplaats	Zoetermeer
Ontwikkeling vermogensverhouding	N.v.t.
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	N.v.t.
Overzicht Beleggingsresultaat	N.v.t.
Toekomstperspectief	1. De regeling is in eerste instantie aangegaan voor de duur van drie jaar en kan tussentijds worden aangepast om de figuur van openbaar lichaam om te zetten in die van bedrijfsvoering organisatie. 2. Oorspronkelijke afspraak: voor het einde van het derde jaar wordt op basis van evaluatie van de samenwerking door de samenwerkende colleges van burgemeester en wethouders besloten of de samenwerking door middel van deze regeling wordt voortgezet dan wel tot opheffing wordt besloten. Artikel 26 tweede lid is van overeenkomstige toepassing. 3. De afspraak onder 2 wordt met 1 jaar verlengd. 4. Wanneer een deel van de colleges van burgemeester en wethouders besluit om niet in te stemmen met voortzetting van de samenwerking middels deze regeling kan de regeling desgewenst door andere colleges worden voortgezet waarbij de voorwaarden voor uittreding van de vertrekkende gemeenten niet ongunstiger mogen zijn dan bij opheffing en liquidatie van de regeling als geheel.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Uit het geheel van bedrijfs- en bestuursrisico's worden in de begroting van het inkoopbureau de hiernavolgende specifiek benoemd. Dit zijn dus niet uitputtend alle risico's, maar wel die risico's die de afgelopen jaren specifieke aandacht hebben gevraagd bij vergelijkbare organisaties als het Inkoopbureau H-10 en die zouden kunnen leiden tot (financiële) gevolgen: 1. Terugtrekkende deelnemers en/of het niet doorzetten van de GR per 1 januari 2018 hebben een risico voor de continuïteit van het Inkoopbureau H-10; 2. Risico's die voortvloeien uit rechtsgedingen als gevolg van handelen van het Inkoopbureau H-10 (reguliere taakuitvoering); 3. Technische incidenten zoals gebouwen, ICT, administratieve organisatie, archief e.d.; 4. Gedragrisico's: integriteit, fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik van bevoegdheden rechtmatigheid; 5. Externe onvoorziene ontwikkelingen: benodigde investeringen vanwege wettelijke ontwikkelingen; 6. Onvoorziene omstandigheden als gevolg van de opbouwfase van het Inkoopbureau H-10 zoals archiefvorming en ICT die niet in beginsel was voorzien; 7. Het risico van extra dan wel hogere kosten i.v.m. noodzakelijke aanpassing hard- en software die in de opstartfase niet is voorzien; 8. Het risico dat de werkzaamheden meer personele capaciteit vragen dan vooraf ingeschat. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. Tot de aanwezige weerstandscapaciteit van het Inkoopbureau H-10 kunnen twee posten worden gerekend: • Reserves (nu niet aanwezig) • Post onvoorzien

Naam	Regionaal Inkoopbureau H10
Vestigingsplaats	Zoetermeer
	Na uitnutting van deze capaciteit is het Inkoopbureau H-10 op de bijdrage van de deelnemers aangewezen.
Naam	Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom B.V./CV
Vestigingsplaats	Gemeente Westland
Rechtsvorm	Commanditaire -/ Besloten Vennootschap
Doelstelling	De ontwikkeling en realisatie van woningen en eventuele commerciële en niet-commerciële ruimten in het gebied van de Westlandse Zoom en Monster-Noord.
Openbaar belang	Bijdragen aan het realiseren van de woningbouwopgave en eventuele andere functies van Westland.
Overzicht activiteiten en prestaties	Het Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom is een samenwerkingsverband dat voortvloeit uit het Convenant Westlandse Zoom en de op 7 juli 2006 getekende Samenwerkingsovereenkomst (SOK) De Westlandse Zoom en Monster-Noord. De samenwerking is in oorsprong aangegaan tussen enerzijds de gemeente Westland en anderzijds de marktpartijen Bouwfonds MAB Ontwikkeling BV en Grondvest Westland BV (een samenwerking tussen Van Mierlo Planontwikkeling en Weboma Vastgoed). Op 10 maart 2014 is de herziene SOK Westlandse Zoom door gemeente en Bouwfonds Ontwikkeling BV ondertekend. Daarin wordt onder meer invulling gegeven aan de overname door Bouwfonds van de positie van Grondvest. Verder wordt in de SOK invulling gegeven aan een vraag gestuurde en consumentgerichte ontwikkeling van het woningbouwprogramma. In het kader van de governance is inmiddels, overeenkomstig de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst, een Algemene Vergadering van Aandeelhouders benoemd en een statutaire directie aangesteld. De aangegane samenwerking tussen de gemeente Westland en Bouwfonds Ontwikkeling BV is t/m 2030 gericht op ontwikkeling en realisatie van woningen (circa 3.000). Daarnaast worden in beperkte mate maatschappelijke en commerciële functies gerealiseerd. De taak van de vennootschap is o.a. het leveren van marktconforme bouwrijpe grond geschikt voor woningbouw en andere vastgoedobjecten en het voeren van een grondexploitatie dienaangaande. De samenwerkingsstructuur richt zich op projecten die passen binnen het beleid van de Structuurvisie Westland 2025, te weten: - De Gouw; - De Kreken; - Poeldijk Dorp; - De Duinen; - Kwintsheul; - Diverse ecologische verbindingzones. De voortgang in de gronduitgifte is mede door de recessie ernstig gestagneerd. Het is één van de redenen geweest om de kaders van het project te herzien en opnieuw vast te leggen in de SOK 2014.
Bestuurlijk belang	Het college van B&W is direct betrokken als: - aandeelhouder in de Beheer BV; - aandeelhouder van de Participatiemaatschappij De Westlandse Zoom; - aandeelhouder bij benoeming van de directeur/ procuratiehouder van OBWZ BV.

Naam	Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom B.V./CV
Vestigingsplaats	Gemeente Westland
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	Er heeft zich geen verandering voorgedaan in het belang van de gemeente in het Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom CV / BV
Verwachte omvang eigen vermogen: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	CV: € 23.400.000 Jaarrekening 2017 BV: € 484.000 Jaarrekening 2017 CV: € 23.400.000 Jaarrekening 2017 BV: € 483.000 Jaarrekening 2017
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	CV: € 37.757.000 Jaarrekening 2017 BV: € 1 Jaarrekening 2017 CV: € 33.389.000 Jaarrekening 2017 BV: € 1 Jaarrekening 2017
Financieel belang gemeente	Gemeente Westland bezit 50% van de aandelen in het Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom BV. De overige 50% is in handen van Bouwfonds Ontwikkeling BV. Gemeente Westland bezit 100% van de aandelen in de Participatiemaatschappij De Westlandse Zoom BV. De gemeente Westland en Bouwfonds Ontwikkeling BV hebben beide een aandeel van 50% in de Beheer BV. De participatiemaatschappij De Westlandse Zoom BV is middels een 49% aandelenbelang commanditair vennoot van het ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom CV Commandiet Bouwfonds bezit eveneens 49% van deze aandelen. Het restant van 2% is in handen van de Beheer BV. Door de gemeente is € 11,7 mln. ingebracht. (volledig geplaatst startkapitaal in de participatiemaatschappij). De Westlandse Zoom heeft externe financiering aan kunnen trekken, waarvoor de aandeelhouders gemeente en BPD garant staan. In de raadsvergadering van 13 september 2016 is besloten een garantie te verstrekken van € 46,6 mln. onder voorwaarde van 50% contragarantie door BPD. Deze garantie kan worden verhoogd met € 10 mln. tot € 56,6 mln. onder voorwaarde van 50% contragarantie door BPD.
Ontwikkeling vermogensverhouding	De solvabiliteitsratio van de CV bedraagt 38% per 31 december 2016 en 41% per 31 december 2017
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	CV: € 0 Jaarrekening 2017 BV: € 1.000 N Jaarrekening 2017
Toekomstperspectief	Gelet op de marktomstandigheden bestaat het risico dat planning en programmering van de plannen bijgesteld moeten worden, met mogelijke consequenties voor de grondexploitatie.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Voorziening € 27.238.809 Afwaardering aandelen Participatiemaatschappij De Westlandse Zoom BV € 11,7 mln. Totale voorziening € 38.938.809. Risicoreservering € 6.233.932.
Overige informatie	Bij de deelneming is sprake is van een grondbank-constructie. Bij de SOK 2014 is overeengekomen met OBWZ BV dat alle gronden onvoorwaardelijk worden overgenomen. OBWZ BV heeft de verplichting tot een jaarlijkse afname uit de grondbank ter waarde van minimaal € 5 mln. Uitgangspunt is dat de bijgestelde grondexploitatie sluitend is. Wij onderkennen bij de uitvoering diverse risico's. De bijgestelde grondexploitatie

Naam	Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom B.V./CV
Vestigingsplaats	Gemeente Westland
	kan beter inspelen op risico's, omdat de indeling en programmering veel flexibeler van opzet is. De SOK 2014 is op 10 maart 2014 ondertekend door de partijen. In de SOK is ook de governance geherdefinieerd. Buiten de CV/BV-constructie is een statutaire directie gevormd bestaande uit een gelijkwaardige vertegenwoordiging van de gemeente Westland en Bouwfonds, waar belangrijke en wijzigingsbesluiten moeten worden goedgekeurd. De dagelijkse leiding van OBWZ is in handen van een projectdirecteur. Het mandaat van de projectdirecteur/procuratiehouder is vastgelegd bij de samenwerkingsovereenkomst.

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland C.V./B.V.
Vestigingsplaats	Gemeente Westland
Rechtsvorm	Commanditaire -/ Besloten Vennootschap
Doelstelling	Gezamenlijke ontwikkeling van de projecten: - Tuinveld; - Gantel de Baak; - Duingeest; - Waelpark; die passen binnen de structuurvisie Westland 2025.
Openbaar belang	Bijdragen aan het realiseren van de woningbouwopgave van Westland.
Overzicht activiteiten en prestaties	De samenwerkingsstructuur richt zich op projecten die passen de Structuurvisie Westland 2025. De uitvoeringsorganisatie is ondergebracht in een CV/BV-constructie, geheten Ontwikkelingsmaatschappij "Het Nieuwe Westland" BV en Ontwikkelingsmaatschappij "Het Nieuwe Westland" CV.
Bestuurlijk belang	Het college van B&W is op diverse niveaus in de ontwikkelingsmaatschappijen actief: - Raad van Commissarissen BV (RvC) - In Ontwikkelingsmaatschappij "Het Nieuwe Westland" BV via de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA); - Raad van commissarissen CV (RvC); - In Ontwikkelingsmaatschappij "Het Nieuwe Westland" CV via de Raad van Vennoten (RvV).
Verwachte omvang belang:"	Er heeft zich geen verandering voorgedaan in het belang van de gemeente
begin begrotingsjaar	
einde begrotingsjaar	
Verwachte omvang eigen vermogen:	CV: € 18.599.000 Jaarrekening 2017
begin begrotingsjaar	BV: € 76.000 Jaarrekening 2017
einde begrotingsjaar	CV: € 14.407.000 Jaarrekening 2017
	BV: € 117.000 Jaarrekening 2017
Verwachte omvang vreemd vermogen	CV: € 31.681.000 Jaarrekening 2017
begin begrotingsjaar	BV: € 97.000 Jaarrekening 2017
einde begrotingsjaar	CV: € 27.516.000 Jaarrekening 2017
	BV: € 335.000 Jaarrekening 2017

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland C.V./B.V.
Vestigingsplaats	Gemeente Westland
Financieel belang gemeente	Binnen de CV/BV participeert de gemeente Westland voor 38,62% en BNG GO BV voor 50%. De provincie neemt deel in de CV voor 6,83% en het Hoogheemraadschap van Delfland voor 4,55%. Het geplaatst en gestort gemeentelijk aandeel in de financiering is 38,37%, totaal € 7,6 mln. Bij raadsbesluit van 18 februari 2015 is besloten ten behoeve van de ONW CV een garantie te verstrekken van € 37,5 mln. in de financieringsbehoefte voor de ontwikkeling van het gebied. De garantiestelling geldt tot 31-12-2027. Als zekerheid geldt het recht van eerste hypotheek en het recht van pand.
Ontwikkeling vermogensverhouding	De solvabiliteitsratio van de CV bedraagt 37% per 31-12-2016 en 34% per 31-12-2017.
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	CV: € 4.192.000 N Jaarrekening 2017 BV: € 41.000 V Jaarrekening 2017
Toekomstperspectief	Gelet op de marktomstandigheden bestaat het risico dat planning en programmering van de plannen bijgesteld moeten worden, met mogelijke consequenties voor de <u>grondexploitatie</u> .
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Voorziening € 3.279.140 Afwaardering aandelen € 7.607.966 mln. Totale voorziening € 10.887.106. Risicoreservering € 1.111.853.
Overige informatie	Bij de deelneming is sprake is van een grondbank-constructie. In de SOK is overeengekomen met ONW dat alle gronden onvoorwaardelijk worden overgenomen. Uitgangspunt is dat de grondexploitatie sluitend is. Wij onderkennen bij de uitvoering diverse risico's. Met het vastgestelde masterplan in 2015 kan beter ingespeeld worden op risico's, omdat de indeling en programmering flexibeler van opzet is. De dagelijkse leiding van ONW is in handen van twee directeuren, één van de marktpartij en één van de gemeente. Het mandaat van de directeuren/procuratiehouders is vastgelegd bij de <u>samenwerkingsovereenkomst</u> en in de statuten.

Naam	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Doelstelling	IQ is opgericht in 2014 en financiert en assisteert vernieuwende en snelgroeiende bedrijven bij het vestigen in Zuid-Holland. IQ werkt samen met kennisinstellingen en innovatieve bedrijven binnen sterke regionale clusters, voor het aantrekken van buitenlandse bedrijven en het investeren in innovatieve bedrijven. Doel: is het ontwikkelen van Zuid-Holland tot één van de meest innovatieve regio's van Europa. Alle activiteiten richten zich op drie pijlers: innovatie, investeringen en vestigen met name op Life Sciences & Health, Safety & Security, Cleantech en Horticulture.
Openbaar belang	Verbetering van de economische positie van de regio Zuid-Holland.
Overzicht activiteiten en prestaties	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Zuid-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van Zuid-Holland en Nederland, door: - het positioneren en profileren van de regio Zuid-Holland en het uitvoeren van marktstrategieën; - het bevorderen van het vestigingsklimaat in de regio Zuid-Holland door het op enigerlei wijze deelnemen in, financieren, besturen, toezicht

Naam	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter
Vestigingsplaats	Den Haag
	houden op, adviseren en het begeleiden van ondernemingen; c. het stimuleren en faciliteren van innovatie en het verbinden van partijen voor economische structuurversterking; d. het structureren en organiseren van toegang tot financiering voor startende en snel groeiende ondernemingen die zich bezig houden met technologische innovatie; e. het indirect middels haar dochtermaatschappij(en) verstrekken van kapitaal aan de hiervoor in lid d. genoemde ondernemingen in de vorm van aandelenkapitaal en/of (converteerbare, achtergestelde) leningen; f. het verkrijgen, beheren, exploiteren en vervreemden van registergoederen en van vermogenswaarden in het algemeen; g. het verstrekken van garanties, het verbinden van de vennootschap en het bezwaren van activa van de vennootschap ten behoeve van ondernemingen en vennootschappen waarmee de vennootschap in een groep is verbonden en ten behoeve van derden, en al hetgeen met vorenstaand verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord, rekening houdende met de economische agenda van de Zuidvleugel.
Bestuurlijk belang	Het college van B&W, vertegenwoordigd door de wethouder Economische Zaken en Greenport (wethouder C.C.M. Zwinkels), is direct betrokken als aandeelhouder met stemrecht in de AVA naar rato van het aandelenkapitaal (ultimo 2017 0,816%).
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van de aandeelhouders in Innovation Quarter.
Verwachte omvang eigen vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 26,781 mln. Jaarrekening 2017 € 56,059 mln. Jaarrekening 2017
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 1,526 mln. Jaarrekening 2017 € 5,815 mln. Jaarrekening 2017
Financieel belang gemeente	De gemeente Westland bezit 500.000 aandelen van nominaal 1 euro, zijnde 0,816% van de aandelen van Innovation Quarter (ROM Zuidvleugel B.V.)
Ontwikkeling vermogensverhouding	90,6% Jaarrekening 2017
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	-€ 1.208 mln. Jaarrekening 2017
Toekomstperspectief	Innovation Quarter is vanaf 2014 risicodragend aan het participeren. Het rendement op deze participaties is afhankelijk van het succes van de innovatieve ondernemingen waarin wordt geparticipeerd.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Innovation Quarter maakt gebruik van een risicoregister om de ondernemingsrisico's te identificeren, te analyseren en te beheersen. Voor de risicowaardering wordt onderscheid gemaakt tussen kans en impact. Innovation Quarter maakt geen gebruik van financiële instrumenten ter afdekking van risico's ten aanzien van activa, passiva, financiële toestand en resultaat en schat de prijs-, krediet-, liquiditeits- en kasstroomrisico's als zeer gering.

Naam	BV Gemeenschappelijk Bezit Evides
Vestigingsplaats	Rotterdam
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Doelstelling	De Gemeente Westland is voor 6,4% aandeelhouder in BV Gemeenschappelijk Bezit Evides. Deze BV houdt 50% van de aandelen in Evides NV. De overige 50% zijn in handen van PZEM NV. De gemeente Westland ziet het houden van aandelen in Evides als onderdeel van haar maatschappelijke taak. Het doel van Evides NV is het altijd kunnen leveren van schoon en hoogwaardig drinkwater en het continu beschikbaar hebben van industriewater dat aan strenge normen voldoet.
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt	Voor burgers en bedrijven in Zuid-Holland Zuid, Zeeland en op de Brabantse Wal is het van groot belang dat zij altijd kunnen rekenen op de levering van betrouwbaar water.
Overzicht activiteiten en prestaties	Evides richt zich op het continu verbeteren van technieken om water te zuiveren, te leveren en - daar waar mogelijk - te hergebruiken. Voor grote industriële bedrijven levert Evides water op maat. Dit kan in de vorm van tijdelijke ondersteuning voor de complete realisatie en bediening van waterzuiveringsinstallaties. Evides is ook actief in het zuiveren van afvalwater en het hergebruik van gezuiverd afvalwater voor onder andere industriële toepassingen. Het is het op één na grootste drinkwaterbedrijf en de grootste industriewaterleverancier van Nederland.
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders hebben zeggenschap in BV GB Evides via stemrecht op de aandelen. Het stemrecht is naar rato van het aandelenkapitaal. GB Evides NV heeft een 50% belang in Evides NV.
Veranderingen in het belang van de gemeente	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van de aandeelhouders in GB Evides NV.
Verwachte omvang-eigen vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 501,6 mln. Ondernemingsplan Evides NV 2018 (prognose 2019) € 506,9 mln. Ondernemingsplan Evides NV 2018 (prognose 2019)
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 692,0 mln. Ondernemingsplan Evides NV 2018 (prognose 2019) € 707,3 mln. Ondernemingsplan Evides NV 2018 (prognose 2019)
Financieel belang gemeente 2016	118.904 aandelen (6,43% van het totaal) in BV Gemeenschappelijk Bezit Evides, welke houder is van 50% van de aandelen Evides NV.
Ontwikkeling vermogensverhouding	Het is de verwachting dat de solvabiliteit in 2019 zal dalen van 42% naar 41,7%. De doelsolvabiliteit voor op langere termijn bedraagt 40%.
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	€ 48,4 mln. in 2019 voor Evides NV.
Verwacht beleggingsresultaat	De gemeente verwacht een dividend te ontvangen van € 1,1 mln. in 2019.
Toekomstperspectief	Evides verwacht in 2019 in totaal € 118 mln. te investeren. Voor een bedrag van € 78 mln. betreft dit investeringen in het drinkwaterbedrijf. En voor een bedrag van € 41 mln. betreft dit investeringen voor het industriewaterbedrijf.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Westland heeft aan risicodragend vermogen (aandelenkapitaal) € 5,4 mln. op de balans staan.

Naam	GHC Onroerende Goed Expo B.V.
Vestigingsplaats	Vlaardingen
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Doelstelling	Realisatie van een expositieruimte op de Greenport Horti Campus Westland
Openbaar belang	Versterken van de economische activiteiten en positie van Westland.
Overzicht activiteiten en prestaties	Greenport Horti Campus bundelt de krachten van bedrijven, onderwijs, kennisinstellingen en overheden om de innovatiekracht en concurrentiepositie blijvend te versterken. Daartoe wordt een kennis- en informatiecentrum ontwikkeld dat nieuwe bedrijvigheid stimuleert. De vennootschap is opgericht op 14 oktober 2015 en heeft als doel het ontwikkelen van een toonaangevend internationaal expositiecentrum waar bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en overheden elkaar ontmoeten, elkaar kunnen inspireren en van elkaar kunnen leren. Initiatiefnemer voor het expositiecentrum zijn Lentiz Onderwijsgroep, Demokwekerij Westland B.V., Gemeente Westland en Stichting Food & Flower Xperience.
Bestuurlijk belang	In de statuten gedefinieerde besluiten (verwerven, vervreemden en bezwaren van registergoederen alsmede het verstrekken van leningen alsmede het vaststellen van begrotingen en strategische plannen) behoeven de unanieme goedkeuring van de houders van de prioriteitsaandeelhouders, waaronder de gemeente Westland.
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van de aandeelhouders.
Verwachte omvang eigen vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 4.058.641 Concept Jaarrekening 2017 € 4.037.250 Concept Jaarrekening 2017
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 308.828 Concept Jaarrekening 2017 € 3.826.704 Concept Jaarrekening 2017
Financieel belang gemeente	Aandelenkapitaal, aandelen B, van € 2,0 mln. en een prioriteitsaandeel van € 1.
Ontwikkeling vermogensverhouding	De solvabiliteitsratio van de BV bedraagt 51% per 31 december 2017.
Verwachte omvang Financiële resultaat in het begrotingsjaar	-€ 21.931 Concept Jaarrekening 2017
Toekomstperspectief	Greenport Horti Campus wordt het centrum in de wereld voor kennis- en innovatieontwikkeling op het gebied van duurzame tuinbouw. Een toonaangevende campus waar ondernemers, onderzoekers en studenten samen innoveren, verbinden, creëren en inspireren op thema's als efficiënt telen met minimale inzet van water, energie en grondstoffen.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Door hoger uitgevallen investeringen ontwikkelt de liquiditeitspositie van GHC Onroerend Goed Expo BV zich negatiever dan verwacht. Mogelijk heeft dit ook effect op de overnametermijn van de gemeentelijke aandelen (€ 2 mln.) die nu op 5 jaar staat.
Overige informatie	Gemeente Westland heeft zich verplicht tot het aanbieden van haar B aandelen aan de vennootschap tegen nominale waarde (5 jaar na opening van het expositiecentrum).

Naam	HVC Geothermie B.V.
Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Doelstelling	De Gemeente Westland investeert in de Trias Westland B.V. middels HVC Geothermie B.V.
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt	Vorm geven aan de energietransitie middels de investering en exploitatie in een geothermiebron. Hiernaast is onderzocht of een ultra diepe boring naar de Trias laag mogelijk extra rendement oplevert. Dit blijkt niet het geval.
Overzicht activiteiten en prestaties	HVC Geothermie B.V. houdt de aandelen in Trias Westland B.V. De winsten en verliezen uit hoofde van deze deelneming vloeien toe naar de Gemeente Westland middels de Aandelen C in NV HVC.
Bestuurlijk belang	De Gemeente Westland bezit 100% van de aandelen C van NV HVC (5 stuks á € 45,45). Een formeel aspect van deze betrokkenheid is dat besluitvorming door NV HVC als aandeelhouder van HVC Geothermie BV goedkeuring van de gemeente behoeft. In de statuten van HVC Geothermie B.V. is afgesproken HVC Geothermie B.V. voor bepaalde besluiten (zoals het verstrekken van een garantstelling, het deelnemen in ondernemingen) goedkeuring behoeft van de AVA, en dus impliciet van de gemeente. HVC Geothermie is 45% aandeelhouder in Trias Westland B.V.
Veranderingen in het belang van de gemeente	Niet van toepassing
Verwachte omvang eigen vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 1 Jaarrekening 2017
Verwachte omvang vreemd vermogen einde dienstjaar	€ 5,8 mln. Jaarrekening 2017
Financieel belang gemeente	De gemeente staat garant voor de winsten en verliezen van HVC Geothermie, voor een maximum van € 6,5 mln. De winsten vloeien ook naar de gemeente toe. Zodra het Trias project geld gaat genereren zal het dividend via HVC Geothermie B.V. toevloeien naar Westland, met aftrek van de jaarlijkse management fee. Het uitgangspunt is dat het rendement op het geïnvesteerd vermogen 12% bedraagt.
Ontwikkeling vermogensverhouding	De solvabiliteitsratio (eigen vermogen / totaal vermogen) bedroeg 0,0% in 2017.
Verwachte omvang Financiële resultaat in het begrotingsjaar	€ 0 jaarrekening 2017
Verwacht beleggings-Resultaat	Dit is in dit stadium nog niet bekend. Er zijn nog geen inkomsten geraamd.
Toekomstperspectief	De bron van Trias Westland wordt vanaf 2018 operationeel. Zodra de bron operationeel is zullen er inkomsten worden gegenereerd uit geleverde warmte.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	De gemeente staat garant voor de winsten en verliezen van HVC Geothermie, voor een maximum van € 6,5 mln. Dit risico wordt gemonitord in het risicoregister.

Naam	Sociaal Kernteam
Vestigingsplaats	Gemeente Westland
Rechtsvorm	Overheids B.V.
Doelstelling	Het Sociaal kernteam (SKT) is opgericht met het doel het waarborgen van toegang tot en faciliteren van de jeugdzorg (zoals jeugdhulp, jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering) in het kader van de Jeugdwet en het faciliteren van de toegang tot maatschappelijke ondersteuning in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 voor inwoners van de Gemeente Westland, die niet in staat zijn de benodigde ondersteuning (met of zonder hulp van de basisvoorzieningen) in hun eigen sociale netwerk te organiseren dan en/of wier behoefte aan ondersteuning te complex is.
De wijze waarop de gemeente een financieel belang heeft in de verbonden partij	De gemeente is enig aandeelhouder van het SKT. De bijdrage bedraagt in 2019 € 6.066.100.
Het openbaar belang dat ermee gediend wordt	Zie doelstelling. Het SKT voert haar taken uit binnen het sociaal beleidskader van de gemeente Westland en draagt in het bijzonder bij aan de volgende operationele doelen uit het sociaal beleidskader en de daarbij behorende prestaties: • G: Mentaal gezond • K: Psychosociale ontwikkeling Jeugd • M: Goede opvoeding en zorg thuis
Overzicht activiteiten en prestaties	Het SKT analyseert en onderzoekt de individuele situatie van cliënten, zodat duidelijk wordt wat de vraag en behoefte is en faciliteert de ondersteuning en/of jeugdhulp. SKT werkt integraal en neemt alle levensdomeinen - wonen, werken, financiën, gezinssituatie, gezondheid, dagbesteding - in beschouwing. In aansluiting op analyse en onderzoek omvat de dienstverlening van het SKT richting de cliënt de volgende opties: • Het geven van informatie en advies • Het verhelderen van de vraag zodat de cliënt inzicht krijgt in zijn probleem en (waar nodig) gemotiveerd raakt om hieraan te gaan werken • Het samen met de cliënt het doel verkennen: wat wil de cliënt bereiken? Wanneer is voor de cliënt het probleem opgelost? • Samen met cliënt verkennen wat daarvoor nodig is en samen bepalen hoe dit te plannen, organiseren en uitvoeren en het hiertoe opstellen van een ondersteuningsplan (waar nodig) • Waar nodig als onderdeel van de verkenning het zelf geven van lichte hulp/ondersteuning; en/of toeleiden naar zwaardere ondersteuning of het inzetten van (specialistische) jeugdhulp • Het voeren van regie daar waar de burger hier zelf niet toe in staat is • Escaleren wanneer de veiligheid in het geding is of als sprake is van dwang en drang naar jeugdbeschermingstafel, CIT (Crisis Interventie team van de crisisdienst Jeugd Haaglanden), Veilig thuis, crisisdienst GGZ en/of huisarts. En daar waar nodig ook met de gemeentelijk regievoerder escalatie • Hulp inzetten voor burgers die ondersteuning mijden en in urgente situaties
Bestuurlijk belang	De gemeente is enig aandeelhouder en daarmee eigenaar van de B.V. De aandeelhouder ziet toe op het reilen en zeilen van de B.V. en dit toezicht wordt verlengd met een onafhankelijke Raad van Commissarissen. Hier-

Naam	Sociaal Kernteam
Vestigingsplaats	Gemeente Westland
	naast is de gemeente ook opdrachtgever voor de B.V.
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 6,1 mln. voor beide peildata
Verwachte omvang eigen vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 362.426
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	N.v.t.
Ontwikkeling vermogensverhouding	Onderzoek wordt uitgevoerd naar de hoogte van het gewenste weerstandsvermogen.t
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het SKT kent geen winstdoelstelling. Er wordt verwacht dat de uitgaven en inkomsten in evenwicht zijn.
Toekomstperspectief	Met het SKT is een overeenkomst van opdracht voor de periode 2017-2020 aangegaan. Om de opdracht te monitoren zijn in deze opdracht, in lijn met het sociaal beleidskader, prestaties geformuleerd waarover het SKT verantwoording aflegt en is een (bestuurlijke) overlegstructuur ingericht. De opdracht kan tussentijds (bestuurlijk) worden bijgesteld, indien dit vanuit opdrachtgever of opdrachtnemer wenselijk wordt geacht.
De eventuele risico's van de deelneming voor de financiële positie van de gemeente	In de overeenkomst van opdracht stelt de gemeente haar financiële kader, gebaseerd op de verwachte caseload van het SKT, en de wijze waarop zij hierop stuurt en financiële risico's minimaliseert, namelijk: • Het SKT zorgt voor zorgvuldige monitoring van de ontwikkeling van de uitgangspunten en bekijkt op basis daarvan wat dit betekent voor de werklust. • Als de caseload binnen de marge van 10% groei of krimp op de vastgestelde caseload valt, wordt dit binnen het SKT zelf opgevangen. Het SKT werkt hiervoor met een flexibele schil zodat bij een wijzigende vraag efficiënt (kwantitatief) en effectief (kwaliteit) met resources omgegaan worden. • Als de uitgangspunten door exogeen onontkoombare ontwikkelingen leiden tot >10% groei van de caseload (langere tijd/structureel) kan de directeur van het SKT beroep doen op de gemeente voor aanvullende middelen om in ieder geval voldoende dienstverlening aan klanten te kunnen waarborgen. Hiervoor dient een gedegen onderbouwing te worden aangeleverd bij de gemeente. • Als de uitgangspunten door exogeen onontkoombare ontwikkelingen leiden tot >10% krimp van de caseload (langere tijd/structureel) zal de begroting voor het aankomende jaar bijgesteld worden, zodanig dat in ieder geval voldoende dienstverlening aan klanten kan worden gewaarborgd.

Naam	Patijnenburg BV
Vestigingsplaats	Naaldwijk
Rechtsvorm	Overheids BV
Doelstelling	Het oprichten, exploiteren en in stand houden van een of meer sociale werkplaatsen en het uitvoeren van wettelijke taken in het Sociaal Domein in het kader van de toeleiding naar de arbeidsmarkt en re-integratie. De vennootschap kan ook voor andere dan sociale werkvoorziening-geïndiceerde in opdracht van de gemeente Westland en/of andere gemeenten in de regio waar de gemeente Westland is gelegene, uitvoering geven aan taken die voortvloeien uit de participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en/of de Jeugdwet. Al dan niet tezamen met andere deelnemen in andere vennootschappen met eenzelfde of soortgelijke doelstelling. Of het verrichten van alle handelingen, welke in de ruimste zin verband kunnen houden met of bevorderlijk kunnen voor bovenstaande doeleinden.
Openbaar belang	De Overheids BV is op grond van artikel 2, derde lid, van de Wet sociale werkvoorziening, bij besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland aangewezen om voornoemde wet uit te voeren.
Overzicht activiteiten en prestaties	Uitvoering WSW en re-integratie in kader van de Participatiewet.
Bestuurlijk belang	Met ingang van 17 januari 2017 is de Gemeente Westland 100% aandeelhouder van Patijnenburg met de daarbij behorende rechten en plichten.
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	Kosten WSW € 6.800.000 en re-integratie € 1.200.000.
Verwachte omvang eigen vermogen Begin begrotingsjaar Einde begrotingsjaar	€ 6.237.100 jaarrekening 2017 € 6.237.100 jaarrekening 2017
Verwachte omvang vreemd vermogen Begin begrotingsjaar Einde begrotingsjaar	€ 3.980.200 jaarrekening 2017 € 3.980.200 jaarrekening 2017
Financieel belang gemeente	Economisch verantwoordelijk; bij een tekort op de jaarrekening wordt eerst een beroep gedaan op het eigen weerstandsvermogen en indien noodzakelijk wordt het tekort gedekt vanuit gemeentelijke middelen.
Ontwikkeling vermogensverhouding	Patijnenburg is 100% eigenaar van Werkstroom BV. Op basis van de geconsolideerde balansen van de afgelopen jaren is te zien dat de solvabiliteitsratio van het groepsvermogen zich positief ontwikkelt. Per 31 december 2017 bedroeg deze 61%. Eind 2016 was dat 55%.
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	De BV heeft geen winsttoogmerk en daarom wordt geen resultaat begroot.
Toekomstperspectief	De Gemeente Westland is met ingang van januari 2017 100% aandeelhouder. De bestemmingsreserves worden door de BV vorming algemene reserves, na vaststellen van de jaarrekening 2016 zijn deze beklemd. Er vinden in 2018 gesprekken plaats over omvang van het vermogen en dekking van eventuele tekorten. De gesprekken zijn nog niet afgerond ten tijde van het opstellen van deze begroting.

Naam	Patijnenburg BV
Vestigingsplaats	Naaldwijk
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Er wordt een naast korting op de rijksbijdrage per Standaard Eenheid (SE), ook een budgetkorting op het volume SE door het Rijk doorgevoerd. Bij de volume korting wordt gerekend vanuit een landelijke afbouwmodel. Mogelijk loopt dit niet gelijk op met de werkelijke afbouw en neemt het risico op te korten toe. Daarnaast is door de invoering van de Participatiewet, met ingang van 2015, de instroom in de WSW gestopt. In 2017 is er een rapport opgesteld om vast te stellen welke reserves noodzakelijk zijn bij zowel de gemeente als bij Patijnenburg BV. Het weerstandsvermogen is ruim voldoende volgens het in 2017 uitgevoerde onderzoek door een onafhankelijk deskundige.
Overige informatie	- Per 1 januari 2008 is de nieuwe Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) in werking getreden. De uitvoering van de SW werd door de gemeente aan Patijnenburg opgedragen en de gemeente stelt hiervoor het Rijksbudget beschikbaar. - De verantwoordingscyclus is vastgelegd in de statuten van het oprichten van de overheids BV Patijnenburg: - o jaarlijkse begroting en jaarrekening - o staat van baten en lasten - Patijnenburg stelt daarnaast per kwartaal een inhoudelijk- en financieel verslag, en jaarlijks een jaarverslag op. - Per oktober 2010 is het Werkplein Westland operationeel. De kantoren van Patijnenburg werden hiertoe verbouwd. Hiervoor heeft Patijnenburg een lening op het huidige pand afgesloten, met garantstelling door de gemeente. De lening zal worden afgelost door de huuropbrengsten van de deelnemende partijen. - Sinds 2013 is de uitvoering van de re-integratietaken integraal neergelegd bij Patijnenburg. - Met ingang van 1 januari 2015 is de Participatiewet ingevoerd. - Met ingang van 2015 is de instroom in de WSW gestopt en het volume van het aantal SE binnen de WSW door natuurlijk verloop afgebouwd. Afbouw WSW wordt deels gecompenseerd met opbouw aantal plekken Beschut Werk.

Naam	N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Doelstelling	De gemeente Westland vindt het zeer belangrijk om vanuit haar publieke verantwoordelijkheid controle te houden op de integrale keten van afvalbeheer. Op die manier kunnen de maatschappelijke belangen het beste worden gediend door bijvoorbeeld minimalisering van milieurisico's, verduurzaming van het afvalbeheer en daarnaast een hoge kwaliteit van dienstverlening en tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Het optimaal en actief bevorderen van deze maatschappelijke belangen kan in beginsel het beste plaatsvinden door een op deze belangen georiënteerd nutsbedrijf zoals HVC.
Openbaar belang	HVC werkt aan het inzamelen en verwerken van afval, het terugwinnen van grondstoffen en het produceren van duurzame energie.
Overzicht activiteiten en prestaties	Afvalverwerking ten dienste van de gemeente.
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de AVA naar rato van het aandelenkapitaal.

Naam	N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Veranderingen in het belang van de gemeente	Er heeft geen verandering plaatsgevonden in het belang van de gemeente in de Huisvuilcentrale Noord-Holland.
Verwachte omvang-eigen vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 89,6 mln. Jaarrekening 2017 € 103,2 mln. Jaarrekening 2017
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 860,5 mln. Jaarrekening 2017 € 849 mln. Jaarrekening 2017
Financieel belang gemeente	De gemeente neemt deel met 130 aandelen A ad € 45,45. De gemeente stelt zich eveneens naar rato van haar aandelen garant voor leningen van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC) en de daaruit voortvloeiende hoofdelijke aansprakelijkheid. De gemeente ontvangt voor haar garantstelling een provisie. Hiernaast is de gemeente houder van 5 aandelen C ad € 45,45. Hiermee investeert de Gemeente Westland in het Trias Project (via HVC N.V.). Dit staat nader toegelicht bij de deelneming HVC Geothermie B.V.
Ontwikkeling vermogensverhouding	De solvabiliteitsratio ultimo 2017 is 10,8%. Dit is een verbetering t.o.v. van 2014 (9,4%). HVC streeft naar een zodanige solvabiliteit dat HVC in 2024 de keuzemogelijkheid ontstaat om zonder garantstelling te financieren.
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	€ 7,6 mln. netto, Jaarrekening 2017
Toekomstperspectief	Het beleid van HVC is op de volgende uitgangspunten gericht: • HVC opereert conform de opdracht van haar overheidsaandeelhouders als nutsbedrijf. • Er is voldoende afval voor de afvalenergiecentrales beschikbaar. Dit afval bestaat uit restafval van deelnemende gemeenten, contracten voor bedrijfsafval en import (bijv. Engeland). • Bij een toenemende mate van recycling hoeven, ondanks een stijging van de verbrandingskosten, de kosten voor de burger niet te stijgen. Door het werken met scenario's kan HVC meebewegen met het aangescherpte landelijke afvalstoffenbeleid. • HVC heeft als kerntaak de aandeelhouders te ondersteunen in de energietransitie. De focus ligt daarbij op elektriciteit en warmte uit reststromen en biomassa.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	De risico's van HVC zijn van operationele, strategische en financiële aard. Zo leidt het toenemende hergebruik tot een verdere daling van de hoeveelheid brandbaar restafval. De invoering van de belasting op het verbranden van restafval leidt tot hogere verwerkingstarieven. Strategische risico's worden gevormd door bedrijfskritische processen en veiligheidsrisico's. Door de lage solvabiliteit loopt de gemeente risico's door de gedeeltelijke garantstelling voor het vreemd vermogen van HVC. Deze solvabiliteit ontwikkelt zich echter goed.
Overige informatie	Door het college van B&W is aan N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC) een exclusief recht verleend voor de verwerking van het huishoudelijk GFT- en restafval binnen de gemeente.

Naam	Bank Nederlandse Gemeenten NV
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Doelstelling	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Het dienen van maatschappelijk belang bindt de bank met de gemeente Westland. Vandaar dat de gemeente Westland een zeer gering aantal aandelen houdt in de BNG bank.
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Overzicht activiteiten en prestaties	BNG Bank biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer. Ook participeert de bank in publiek-private samenwerking. BNG Bank heeft een AAA rating van Moody's en Standard&Poor's en een AA+ rating van Fitch.
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van € 2,50).
Veranderingen in het belang van de gemeente	Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank.
Eigen vermogen NV begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 4.486 mln., Jaarrekening 2017 € 4.953 mln., Jaarrekening 2017
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 149.483 mln., Jaarrekening 2017 € 135.041 mln., Jaarrekening 2017
Financieel belang gemeente	301.860 aandelen (0,542% van het totaal)
Ontwikkeling vermogensverhouding	De solvabiliteitsratio (leverage-ratio) in 2017 bedroeg 3,5%.
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	€ 393 mln., Jaarrekening 2017
Overzicht beleggingsresultaat	Voor 2019 is in de gemeentelijke begroting een dividend geraamd van € 375.000.
Toekomstperspectief	De BNG bank doet nog geen uitspraken over het verwachte nettoresultaat. Dit resultaat is sterk afhankelijk van de macro-economische ontwikkelingen.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Westland heeft aan risicodragend vermogen (aandelenkapitaal) € 0,7 mln. op de balans staan. BNG Bank behoort tot de meest kredietwaardige banken ter wereld.
Overige informatie	Het aantal vaste medewerkers ultimo 2017 bedroeg 303 fte.

Naam	N.V. Juva (Voorheen Holding Westland Infra NV)
Vestigingsplaats	Regionaal
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Doelstelling	De gemeente Westland ziet het houden van aandelen in N.V. Juva als belangrijk onderdeel van haar maatschappelijke taak. N.V. Juva houdt zich bezig met het transporteren van energie en daaraan gerelateerde producten en diensten binnen met name de regio's Westland en Midden-Delftland.

Naam	N.V. Juva (Voorheen Holding Westland Infra NV)
Vestigingsplaats	Poeldijk
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt	Westland heeft er belang bij dat alle inwoners en ingezetenen zijn voorzien van betaalbare en ruim voorradige energie (gas en elektra). De energievoorziening dient daarnaast betrouwbaar en veilig te zijn. Als regionaal netbeheerder zorgt N.V. Juva voor betrouwbare energie-infrastructuren. Hierbij staan de veiligheid voor de omgeving en de persoonlijke veiligheid hoog in het vaandel.
Overzicht activiteiten en prestaties	N.V. Juva is de wettelijk aangewezen netbeheerder voor gas en elektra en houdt zich bezig met gericht onderhoud en uitgekende vervangingsstrategieën met als resultaat een hoge mate van efficiëntie, veiligheid en beschikbaarheid van de distributienetwerken. N.V. Juva is daarnaast betrokken bij ontwikkelingen op het gebied van duurzaam gebruik van energie en de transitie naar een duurzame energievoorziening.
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders hebben zeggenschap in N.V. Juva via stemrecht op de aandelen. Het stemrecht is naar rato van het aandelenkapitaal.
Verwachte omvang eigen vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 132,5 mln., Jaarrekening 2017 € 134,0 mln., Jaarrekening 2017
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 109,9 mln., Jaarrekening 2017 € 111,5 mln., Jaarrekening 2017
Financieel belang gemeente	1.728 aandelen (86,4% van het totaal)
Ontwikkeling vermogensverhouding	De solvabiliteitsratio bedroeg 54,6% ultimo 2017.
Verwachte omvang financiële resultaat in het begrotingsjaar	€ 14,6 mln., Jaarrekening 2017.
Overzicht beleggingsresultaat	In de begroting is rekening gehouden met een dividenduitkering van €11,17 mln. aan de Gemeente Westland.
Toekomstperspectief	De energietransitie is de grote uitdaging de komende decennia. Vooral de uitfasering van aardgas en de vervanging daarvan door warmte zal de nodige inzet van personeel en middelen vragen. Als gevolg van de elektrificatie van de energievoorziening ligt een verzwaring van het netwerk op onderdelen voor de hand. Juva zet de komende jaren in op decentrale ontwikkelingen en kijkt naar oplossingen. Met het in 2016 opgerichte bedrijfsonderdeel Capturam B.V. richt JUVA zich op duurzame en innovatieve activiteiten, m.n. geothermie smart grids.
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Gemeente Westland heeft aan risicodragend vermogen (aandelenkapitaal) € 0,8 mln. op de balans staan.
Overige informatie	Het aantal vaste medewerkers ultimo 2017 bedroeg 199 fte.

Naam	Juliahof VOF
Vestigingsplaats	Gemeente Westland
Rechtsvorm	Vennootschap onder firma
Doelstelling	De gezamenlijke ontwikkeling en realisatie van ca. 475 woningen ten noordoosten van de kern Wateringen.
Openbaar belang	Bijdragen aan het realiseren van de woningbouwopgave van Westland.
Overzicht activiteiten	De Vennootschap onder firma Juliahof is een samenwerkingsverband tus-

Naam	Juliahof VOF
Vestigingsplaats	Gemeente Westland
en prestaties	sen de gemeente Westland en de marktpartijen Bouwfonds MAB Ontwikkeling BV, (thans BPD Ontwikkeling BV), Grondvest Westland BV (een samenwerking tussen Van Mierlo Planontwikkeling en Weboma Vastgoed) en VolkerWessels Vastgoed BV. Deze samenwerking is gericht op de ontwikkeling en realisatie van ca. 475 woningen ten noordoosten van de kern Wateringen en omvat een gebied van ca. 14 ha. groot. Met deze VOF-constructie is een Vergadering van Vennoten (VvV) actief geworden, die periodiek bijeenkomt. Daarnaast blijft de stuurgroep Juliahof bijeenkomen, bestaande uit een gelijkwaardige vertegenwoordiging van de gemeente Westland en de gezamenlijke marktpartijen waar goedkeuring plaatsvindt van belangrijke besluiten. De taak van de gemeentelijke grondbankfunctie is het (fiscaal) bouwrijp maken van de grond en deze in kavels leveren aan het genoemde samenwerkingsverband. Alle gronden zijn inmiddels geleverd. De gezamenlijke grondexploitatie wordt gevoerd door Juliahof VOF. Daarnaast vindt in dit verband periodiek afstemming plaats met het adviesbureau (PT Finance - Tilburg) dat voor de VOF de administratie voert. De jaarrekening van de VOF wordt jaarlijks gecontroleerd door een externe accountant, BDO.
Bestuurlijk belang	Het college van B&W is direct betrokken via het: - lidmaatschap in de Vergadering van Vennoten (VvV) - lidmaatschap van de Stuurgroep Juliahof
Verwachte omvang belang: begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	Er heeft zich geen verandering voorgedaan in het belang van de gemeente in Juliahof VOF.
Verwachte omvang eigen vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 0, Jaarrekening 2016 € 0, Jaarrekening 2016
Verwachte omvang vreemd vermogen begin begrotingsjaar einde begrotingsjaar	€ 26.644.604, Jaarrekening 2016 € 25.478.660, Jaarrekening 2016
Financieel belang gemeente	Voor de planrealisatie wordt gewerkt met een externe projectfinanciering, waarvoor bij de BNG een totale faciliteit van ca. € 20 mln. is aangegaan. Binnen het samenwerkingsverband zullen de vennoten op basis van de stemverhouding 3/6 deel (Gemeente Westland), 2/6 deel (Bouwfonds Ontwikkeling) en 1/6 deel (VolkerWessels Vastgoed) actief zijn in de vennootschap. Deze stemverdeling is gebaseerd op het aandeel na uittrading van een van de partners Grondvest Westland) in 2014.
Ontwikkeling vermogensverhouding	N.v.t. Het vermogen bestaat alleen uit vreemd vermogen.
Verwachte omvang Financieel resultaat	€ 0, Jaarrekening 2016

Naam	Juliahof VOF
Vestigingsplaats	Gemeente Westland
in het begrotingsjaar	
Toekomstperspectief	Gelet op de marktomstandigheden bestaat het risico dat planning en programmering van de plannen bijgesteld moeten worden, met mogelijke consequenties voor de grondexploitatie .
Samenhangende risico's en weerstandspositie	Getroffen voorziening € 1.175.500. Risicoreservering € 850.000.

7. PARAGRAAF GRONDBELEID EN VASTGOED

7.1 Grondbeleid

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten om in de begroting en jaarrekening een paragraaf over het grondbeleid en vastgoed op te nemen. In artikel 16 van het BBV is bepaald waaruit de paragraaf grondbeleid ten minste moet bestaan. In de jaarrekening wordt in de paragraaf grondbeleid teruggekeken in hoeverre de voorgenomen doelstellingen zijn gehaald. In de Meerjarenbegroting heeft de paragraaf de functie van een vooruitblik. Deze vooruitblik beschrijft ten minste:

1. De visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting.
2. De aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
3. De actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
5. Beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondexploitatie in relatie tot de risico's die daaraan verbonden zijn.

Ad 1 en 2 Nota grondbeleid

De visie is door de gemeenteraad verwoord in de vigerende Nota Grondbeleid Westland 2013. Deze is op 25 juni 2013 vastgesteld. In de nota is uitgesproken, dat de gemeentelijke doelen van het grondbeleid zijn:

- Het faciliteren en sturing geven aan bestuurlijk en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen;
- Te streven naar een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten voor gemeente en grondeigenaren via de afdeling Grondexploitatie (Grex) van de Wet ruimtelijke ordening (Wro);
- Het beheersbaar en inzichtelijk maken van de risico's van ruimtelijke ontwikkelingen en aparte (bouw)projecten.

Bij het opstellen van het grondbeleid heeft de gemeente Westland ervoor gekozen om zeer selectief en gericht tot actief grondbeleid over te gaan. Actief grondbeleid wordt niet geheel uitgesloten aangezien de gemeente Westland nog veel grond in bezit heeft. In de overgangsfase naar een meer regisserend en faciliterend grondbeleid zal het actieve grondbeleid (inclusief deelnemingen) nog een grote rol blijven spelen.

De belangrijkste beleidsuitgangspunten uit de nota grondbeleid zijn:

- De gemeente Westland voert selectief en gericht een actief grondbeleid, uitsluitend om belangrijke gemeentelijke doelen te realiseren.
- De gemeente Westland zal facilitair grondbeleid ondersteunen wanneer de gemeente geen juridische aanpassingen hoeft te doen ten behoeve van een privaat initiatief en zal terughoudend omgaan met private initiatieven waarvoor wel een juridische aanpassing benodigd is. Bij facilitair grondbeleid hoort een actief kostenverhaal.
- De gemeente Westland zal in beginsel geen medewerking verlenen aan een planologische maatregel (zoals een bestemmingsplanwijziging of verlening van een omgevingsvergunning) waarbij een tekort bij de gemeente ontstaat. De planologische maatregel is dan voor de gemeente niet economisch uitvoerbaar. Alleen als de raad uitdrukkelijk van mening is dat een gemeentelijke bijdrage gerechtvaardigd is – in het belang van het project – zal de gemeente medewerking verlenen.
- De gemeente Westland voert actief risicomanagement in de bedrijfsvoering van de grondexploitaties en weegt nieuwe initiatieven zorgvuldig af binnen de mogelijkheden van het weerstandsvermogen.
- De gemeente Westland voert jaarlijks bij het opstellen van het Meerjarenperspectief Gebiedsontwikkeling (MPG) en het tussentijds MPG (TMPG) een risicoanalyse uit.

Ad 3 Prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

De gemeente Westland kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het MPG. Met het MPG wordt jaarlijks een meerjarig inzicht gegeven in de stand van zaken van de projectenportefeuille. Het MPG is een rapportage met informatie over de voortgang van grondexploitaties, grondbanken en samenwerkingsverbanden (deelnemingen), facilitaire projecten en investeringsprojecten. Er wordt gekeken naar de ramingen van de kosten en opbrengsten van de projecten. Ook wordt gekeken naar de mogelijke risico's in projecten, grondbanken en samenwerkingsverbanden. In het MPG wordt op projectniveau gerapporteerd. In deze paragraaf grondbeleid en vastgoed worden de resultaten op totaalniveau gerapporteerd.

Voorziening onderhanden werken

Wanneer grondexploitaties tot een verlies leiden (de contante waarde levert een negatief saldo op), moet voor die plannen conform de BBV-voorschriften een voorziening worden getroffen voor het nadelige resultaat. Dit is de voorziening "onderhanden werk". Per 31 december 2019 wordt deze voorziening geraamd op € 0,5 mln.

Cijfers grondexploitaties

Gebiedsontwikkelingsprojecten doorlopen verschillende fases, van initiatief- tot nazorgfase.

De boekwaarde voor de projecten in de voorbereidings- en uitvoeringsfase wordt per 1 januari 2019 geraamd op € 217,5 mln. Daarvan zit € 212 mln. in de grondbankfuncties. Per 31 december 2019 is ten behoeve van projecten met een negatief saldo € 0,5 mln. aan voorzieningen gevormd.

Het totale financiële risico van de projecten wordt geraamd op € 0,5 mln. Zie onderstaande tabel.

Tabel 1: Projecten en voorbereidingsfase / uitvoeringsfase

	Geraamde boekwaarde 01-01-2019	Uitgaven incl. aanwending vrz. 2019	Inkomsten 2019	Geraamde boekwaarde 31-12-2019	Voorziening onderhanden werk 31-12-2019	Geraamde balans- waarde 31-12-2019	Risico reservering TMPG per 31-12-2019	Eindwaarde TMPG 2018 per 31-12-2019
Grondexploitatie	5.533.516	-5.940.787	5.545.674	-5.952.945	538.876	-6.491.821	485.749	-1.037.594
Grondbank/PPS	211.997.981	12.512.030	46.150.872	178.359.139		178.359.139		
Totaal	217.531.497	6.571.243	51.696.546	172.406.194	538.876	171.867.318	485.749	-1.037.594

Toelichting:

- Naar verwachting worden in 2019 projecten afgesloten waarvoor een voorziening onderhanden werk is getroffen (Molensloot NW/Liermolen, Teylingen VI en centrumplan Honselersdijk). De aanwending hiervan, ca. € 9,8 mln., is in bovenstaande tabel in de kolom uitgaven verwerkt. Hierdoor ontstaat er in deze kolom bij de grondexploitatie een negatief bedrag.
- De inkomsten bestaan voornamelijk uit de geraamde grondverkoop aan ONW (€ 19,2 mln.) en aan de Westlandse Zoom (€ 24,4 mln.). Deze ramingen zijn uitgegaan van de vaststelling van een aantal bestemmingsplannen in 2018.
- Om de onderlinge vergelijkbaarheid tussen de gemeenten te bevorderen dient van alle projecten, zowel de positieve als de negatieve projecten, het resultaat op eindwaarde te worden weergegeven.

Ad 4 Onderbouwing van de winstneming

In de Notitie Grondexploitatie 2016 is aangegeven op welke wijze rekening gehouden moet worden met tussentijds winst nemen bij positieve grondexploitatiecomplexen.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Volgens het realisatiebeginsel dient in die gevallen de winst ook te worden genomen.

Ad 5 Beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondexploitatie in relatie tot de risico's die daaraan verbonden zijn.

De resultaten van de grondexploitaties worden meegenomen in het rekeningresultaat. De risico's binnen de grondexploitaties worden concern breed, via het weerstandsvermogen (in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing), in beeld gebracht.

7.2 Relevante ontwikkelingen in grondbeleid

De paragraaf grondbeleid is geen middel om 'nieuw beleid' vast te stellen. Nieuw beleid wordt conform de daarvoor geldende processen en procedures vastgelegd. De paragraaf grondbeleid is het middel bij uitstek om:

- actuele ontwikkelingen in beeld te brengen en nader uit te werken;
- die toekomstige ontwikkelingen, waar het gemeentelijk grondbeleid een relatie mee heeft op de agenda te zetten.

Omgevingswet en omgevingsvisie

Momenteel is een stelselherziening voor het omgevingsrecht in voorbereiding. De Omgevingswet is daar een onderdeel van met een oorspronkelijk geplande ingangsdatum van 1 juli 2019. Recentelijk is duidelijk geworden dat de Omgevingswet in 2021 in werking treedt. Ten tijde van de evaluatie van het Westlandse grondbeleid in 2016 is besloten dat het grondbeleid geactualiseerd zal worden nadat de Omgevingswet van kracht is geworden. De verwachting was toen dat deze Wet in 2018 van kracht zou zijn. Nu dit verschoven is naar 2021, zal aan de gemeenteraad worden voorgelegd of actualisatie van het grondbeleid toch eerder gewenst is.

Ontwikkelingen woningbouw

Het ingezette economische herstel zet zich door, ook in Westland. De ontwikkeling van de woningmarkt en het consumentenvertrouwen zijn belangrijke graadmeters voor dat herstel. Recente publicaties zijn positief over de ontwikkelingen in de (woning)bouwsector.

Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling BV brengt elk kwartaal een Kwartaalbericht grondexploitaties uit waarin de belangrijkste kwartaalcijfers met betrekking tot gebiedsontwikkeling en grondexploitaties worden gepresenteerd. Uit de publicatie over het 1e kwartaal van 2018 blijkt dat de landelijke woningmarkt de volgende ontwikkelingen vertoont:

- Krapte op de woningmarkt, met name in de grotere steden;
- Toenemend tekort aan koopwoningen in het lagere prijssegment;
- Stijging van de woningprijzen die zich doorzet;
- Sterke daling aan de aanbodzijde van de appartementenmarkt;
- Steeds groter tekort aan nieuwbouwwoningen.

Het bouwen van woningen voor de middeninkomens, om de doorstroming te versnellen en scheefwonen tegen te gaan, is actueel. Het aandeel middeldure woningen in de nieuwbouwproductie neemt stilaan toe. In Westland is de prognose om ca. 245 woningen in het segment "betaalbaar" (koop en huur) in 2018 op te leveren en ca. 45 woningen in het middeldure huursegment. Indicatief gaat het om een kwart van de totale geprognostiseerde woningbouwproductie in 2018.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van 1 januari 2016 is de "Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen" in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet worden overheden in beginsel vennootschapsbelastingplichtig, voor zover zij een onderneming drijven. De belastingplicht is van toepassing voor boekjaren vanaf 1 januari 2016. Voor o.a. de portefeuille van het taakveld Grondbedrijf en de portefeuille Vastgoed is onderzocht of er sprake is van een activiteit die vennootschapsbelastingplichtig is. Uit dit onderzoek is gebleken dat enkel het Grondbedrijf van de gemeente vennootschapsbelastingplichtig is. Gemeente Westland is nog in gesprek met de Belastingdienst over de ingenomen standpunten. In de meerjarenbegroting wordt vanaf het jaar 2019 rekening gehouden met een verschuldigde belasting van € 1,2 mln. in het kader van de geprognosticeerde winsten over de grondexploitaties. Voor de jaren daarna wordt er structureel rekening gehouden met € 0,6 mln.

7.3 Deelnemingen

De gemeente Westland participeert bij drie gebiedsontwikkelingen in een samenwerkingsverband waarvoor een aparte rechtspersoon is ingesteld. Het betreft:

- Juliahof (VOF)
- Ontwikkelingsmaatschappij het Nieuwe Westland (BV/CV)
- Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom (BV/CV)

De grondexploitaties voor deze ontwikkelingen zijn bij de zelfstandige rechtspersonen ondergebracht en vallen dus niet onder de gemeentelijke grondexploitatie. In een apart hoofdstuk van het MPG wordt over deze deelnemingen gerapporteerd. De gemeente vervult onafhankelijk van de ingestelde rechtspersonen voor de Juliahof VOF, Ontwikkelingsmaatschappij het Nieuwe Westland (BV/CV) en het Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom BV/CV de grondbewaarfunctie. Dat betekent dat de gemeente de gronden aankoopt en bouwrijp levert aan de ontwikkelende partijen. De partijen zullen de op dat moment geldende boekwaarde aan de gemeente Westland vergoeden.

Voor de deelnemingen is, incl. de afwaardering van het aandelenkapitaal, per 31 december 2017 een voorziening getroffen van € 49,9 mln. In verband met het niet besluiten van het bestemmingsplan Rijnvaart op 20 februari is bij de vaststelling van de gemeentelijke jaarrekening 2017 op 10 juli 2018 de voorziening verhoogd met € 0,725 mln. tot € 50,6 mln.

Juliahof

In januari 2018 is de grondexploitatie van Juliahof VOF met prijspeil 1 januari 2018 geactualiseerd en vastgesteld in de stuurgroep van 19 maart 2018. Het is een sluitende grondexploitatie doordat de vennoten jaarlijks € 0,6 mln. (gemeente 50%= € 0,3 mln.) bijdragen aan het resultaat. Gemeentelijk is hiervoor een voorziening getroffen van € 0,81 mln. De risico's in de grondexploitatie zijn verder benoemd en gekwantificeerd op basis van de grondexploitatie-parameters, zoals gehanteerd en vergelijkbaar met de actieve grondexploitaties van de gemeente. Deze zijn voor de gemeente berekend op € 0,45 mln.

ONW

In december 2017 is de geactualiseerde grondexploitatie (prijspeil 1 oktober 2017) gepresenteerd. Deze is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 18 december 2017 vastgesteld.

De risico's in de grondexploitatie zijn verder benoemd en gekwantificeerd op basis van de grondexploitatie-parameters, zoals gehanteerd en vergelijkbaar met de actieve grondexploitaties van de gemeente. Dit resulteerde in een te treffen voorziening van € 10,2 mln., waarbij het aandelenkapitaal geheel is afgewaardeerd. De risicoreservering is berekend op € 1,1 mln. In verband met het niet besluiten van het bestemmingsplan Rijnvaart is bij de vaststelling van de gemeentelijke jaarrekening 2017 op 10 juli 2018 de voorziening verhoogd met € 0,725 mln. tot € 10,9 mln.

Westlandse Zoom

De geactualiseerde grondexploitatie van de Westlandse Zoom (prijspeil 1 januari 2017) is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 7 maart 2018 vastgesteld.

De risico's in de grondexploitatie zijn verder benoemd en gekwantificeerd op basis van de grondexploitatie-parameters, zoals gehanteerd en vergelijkbaar met de actieve grondexploitaties van de gemeente. Voor het opvangen van de mogelijke negatieve resultaten voor de Westlandse Zoom is, incl. de afwaardering van het aandelenkapitaal, een voorziening getroffen van € 38,9 mln. De risicoreservering is berekend op € 6,2 mln.

Tabel 2: Deelnemingen

	Aandelenkapitaal			Getroffen voorziening	Risico reservering
	Totaal	Gestort	Afgewaardeerd		
Westlandse zoom BV	9.000	9.000			
Westlandse zoom CV				27.238.809	6.233.932
Participatiemij. Westlandse zoom t.b.v. WZ CV	11.700.000	11.700.000	11.700.000		
Participatiemij. Westlandse zoom	90.000	18.000	0	80.000	
ONW	7.607.966	7.607.966	7.607.966	3.279.140	1.111.853
Juliahof	0	0	0	810.000	450.000
Totaal	19.406.966	19.334.966	19.307.966	31.407.949	7.795.785

7.4 Vastgoed

De gemeente Westland heeft een omvangrijke vastgoedportefeuille die voornamelijk wordt ingezet voor het realiseren van maatschappelijke doelstellingen. De gemeente is als eigenaar verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud en de exploitatie van het vastgoed. Voor een deel van de vastgoedportefeuille, zoals de zwembaden, is het beheer en onderhoud contractueel geregeld met de hoofdgebruiker, de exploitant. Het in portefeuille houden van vastgoed moet een doel dienen. Wanneer vastgoed zijn functie verliest wordt het in principe afgestoten.

Naast vastgoed dat permanent wordt ingezet voor maatschappelijke doeleinden heeft de gemeente ook tijdelijk vastgoed in haar bezit. De tijdelijke voorraad bestaat uit het strategische vastgoed, de verkoopportefeuille en het vastgoed in grondexploitaties, dat tijdelijk beheerd wordt in afwachting van de start van bouwactiviteiten.

Actuele ontwikkelingen in de vastgoedportefeuille

Gevoed door ontwikkelingen vanuit beleid dient voor een aantal vastgoedobjecten een keuze voor afstoten of verbouwing te worden gemaakt. Zo trekken Bibliotheek Westland en Vitis samen op in het realiseren van een nieuw huisvestingsplan, omdat er kansen liggen in 's-Gravenzande, Wateringen en in andere kernen om onder één dak te gaan. Dit heeft consequenties voor de exploitatie van hun huidige gebouwen. Bij een eventuele verzelfstandiging van de Hofboerderij wordt ook een verbouwingskrediet gevraagd. Voor zwembad De Hoge Bomen in Naaldwijk is een marktconsultatie gehouden om te bepalen in welke vorm vervangende nieuwbouw kan worden gerealiseerd, waarbij de bouw en exploitatie in een aanbesteding plaatsvindt.

7.5 Beleidskader onderhoud

In december 2009 is door de raad de nota "Uitgangspuntennota vastgoedbeleid gemeente Westland" vastgesteld. In deze nota staan onder andere de uitgangspunten voor het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed. Meest recent zijn de kernwaarden, doelen en kwaliteitsnormen en bijbehorend financiële

uitgangspunten voor het in stand houden van vastgoed vastgelegd in een nieuw Gebiedsgericht Plan 2019-2022. Deze vormen de beleidskaders voor vastgoed als kapitaalgoed. De conditie oftewel de technische staat van onderhoud van het gebouw is vastgelegd in NEN 2767. Deze methodiek is een instrument voor het objectief en uniform meten van de fysieke kwaliteit van bouw- en installatiedelen van gebouwen. De conditiescores die bij deze methodiek horen staan in tabel 3.

Tabel 3: Conditiecores vastgoed

Conditie	Omschrijving	Toelichting
1	Uitstekende conditie	Nieuwbouwkwiteit
2	Goede conditie	Instandhouding op goed representatief, bedrijfszeker en technisch niveau.
3	Redelijke conditie	Instandhouding op sober- en doelmatig niveau.
4	Matige conditie	Instandhouding op minimaal niveau waarbij gevolgschade wordt voorkomen.
5	Slechte conditie	Zeër minimaal onderhoudsniveau waarbij gevolgschade optreedt. Gebruik onder minimale condities.
6	Zeër slechte conditie	Technisch rijp voor sloop. Géén gebruik mogelijk.

Conditie 3 houden wij aan voor kritische gebouwelementen en installatieonderdelen. Voor de andere gebouwelementen geldt een conditieniveau 4. Voor het onderhoud van het tijdelijke vastgoed dat de komende jaren nog in gebruik is hanteert de gemeente het kwaliteitsniveau van conditie 4 of 5. Afhankelijk van de duur van het gebruik wordt het beoogde conditieniveau bepaald.

Verloop dotatie en onttrekking voorziening Onderhoud Gebouwen

Voor het exploiteren en in stand houden van de gemeentelijke vastgoedportefeuille wordt een voorziening Onderhoud Gebouwen aangehouden. Het verloop van de dotatie en onttrekking van de voorziening voor de begrotingsjaren 2019 tot en met 2022 is in onderstaande tabel 4 aangegeven.

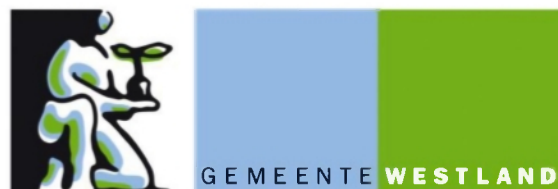
Tabel 4: Verloop dotatie/onttrekking voorziening

Voorziening onderhoud gebouwen	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	1.412	1.508	1.316	1.238
Dotatie	681	681	681	681
Onttrekking	585	873	759	1.013
Stand 31 december	1.508	1.316	1.238	906

De voorziening Zwembaden is in 2018 gewijzigd in een bestemmingsreserve. Voor aanvang van de aanbesteding van de exploitatie en het onderhoud van de drie gemeentelijke zwembaden in 2021 wordt met de middelen uit de bestemmingsreserve het kwaliteitsniveau van de zwembaden op niveau gehouden.

Gemeente Westland

Begroting 2019 - 2022

Hoofdstuk 6 - De financiële begroting

I **Uitgangspunten Financieel beleid / begrotingsspelregels**

Voor de begroting 2019-2022 geldt een aantal uitgangspunten ten aanzien van het financieel beleid. De uitgangspunten van het financieel beleid hebben betrekking op de volgende onderdelen:

1. Begrotingsbeleid
2. Loon- en prijsontwikkeling
3. Reserves en voorzieningen
4. Algemene uitkering
5. Weerstandsvermogen / post onvoorzien
6. Lokale heffingen
7. Investeringsbeleid

1. Begrotingsbeleid

In deze begroting 2019-2022 zijn alle jaarschijven structureel en reëel in evenwicht. Onder structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt verstaan de situatie waarin, uitgaande van het bestaande beleid en inclusief nieuw aanvaard beleid:

- Alle structurele lasten tenminste worden gedekt door structurele baten en
- Incidentele lasten worden gedekt door incidentele baten (waaronder onttrekkingen aan de algemene reserve).

In deze situatie mogen incidentele lasten wel door structurele baten worden gedekt en dienen de ramingen, gelet op onder meer de paragrafen en de uiteenzetting van de financiële positie, reëel te zijn.

Met het vaststellen van de begroting en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen autoriseert de Raad voor het begrotingsjaar 2019 de daarin opgenomen:

- Totale lasten en baten per programma
- Algemene dekkingsmiddelen
- Stortingen in en onttrekkingen uit reserves en voorzieningen
- Investerings, met uitzondering van nieuwe investeringen die hoger zijn dan € 250.000

Beleidskeuzes gemaakt bij het WP zullen worden opgenomen in een afzonderlijk hoofdstuk van de programmabegroting. De financiële consequenties worden integraal verwerkt in een eerste begrotingswijziging.

Dit betekent dat voor de begroting 2019 de jaarschijf 2019 van de begroting 2018-2021 leidend is, waar nodig aangevuld met:

- Meerjarige effecten begrotingswijzigingen 2018 t/m 10 juli 2018
- Structurele effecten van de ProRap 2017 en van de jaarrekening 2017
- Het Financieel Meerjarenperspectief 2018-2022
- Overige autonome exogene ontwikkelingen

2. Loon- en prijsontwikkeling

Op voorhand wordt in de begroting geen automatische loon- of prijscompensatie voor materiële uitgaven toegekend aan programmaonderdelen. Voor de loon- en prijscompensatie wordt een stelpost in de begroting opgenomen waaruit op basis van concrete, goed onderbouwde aanvragen bij de tussenrapportages door het College middelen kunnen worden toegekend.

De prijscompensatie is gebaseerd op de raming van het Centraal Planbureau (CPB) voor de Consumenten Prijsindex (CPI), ofwel de inflatie. Er vindt geen nacalculatie plaats van deze prijscompensatie. Dat wil zeggen: indien de inflatie achteraf hoger of lager blijkt dan vooraf geraamd, wordt dit niet meer gecorrigeerd.

Voor de bijdrage aan Gemeenschappelijke Regelingen wordt de Kaderbrief begroting 2019 gemeenschappelijke regeling gevolgd. De kaderbrief richt zich op de financieel technische randvoorwaarden bij de begroting, de beleidsmatige aspecten zijn de bevoegdheid van de bestuurders.

In het voorlopige percentage voor de begroting 2019 wordt uitgegaan van de cijfers die gepresenteerd zijn in de Macro Economische Verkenning (MEV) 2018 van september 2017. In de MEV 2018 zijn nog geen cijfers voor 2019 opgenomen. Aangezien 2018 het laatst bekende jaar is, wordt voor 2019 uitgegaan van de geprognosticeerde cijfers voor 2018.

Dit betekent dat voor 2019 de bijdrage ten opzichte van het basisjaar 2018 vermeerderd wordt met:

1. 3,8% voor de loonkosten volgens de index prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers.

Dit cijfer is een inschatting voor het jaar 2019 (2,4%) en een verrekening van de inschatting 2018 (1,4%).

2. 2,2% voor de materiële kosten volgens het nationale consumentenprijsindexcijfer (CPI).

Dit cijfer is een inschatting voor het jaar 2019 (1,4%) en een verrekening van de inschatting 2018 (0,8%).

De indexering van de bijdrage wordt toegepast op de bijdrage per inwoner of een andere van toepassing zijnde verrekeningsgrondslag, zoals kostprijs, product of uurtarief.

De looncompensatie wordt gebaseerd op de vigerende gemeentelijke cao, inclusief sociale – en pensioenlasten. Indien er voor de begrotingsperiode nog geen cao is afgesloten, wordt de loonstijging gebaseerd op de raming van het CPB voor de prijs van de overheidsconsumptie, beloning werknemers. Voor het aantal fte's dat werkzaam is in de gemeente Westland wordt uitgegaan van de vastgestelde formatie per 1 maart 2018.

Ook het Rijk hanteert in de ontwikkeling van lonen en prijzen de cijfers van het CPB. Binnen het gemeentefonds wordt een hierop gebaseerde compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling ontvangen. Mocht in de loop van het jaar een bijstelling plaatsvinden van de ramingen, dan zullen ook de in de begroting opgenomen stelposten voor loon- en prijsontwikkeling worden aangepast.

De opgenomen stelpost voor gesubsidieerde instellingen bestaat uit een loon- en prijscomponent. De looncompensatie wordt gebaseerd op de in het jaar t-1 afgesloten CAO van de desbetreffende sector. De percentages uit de ledenbrief 'Aanpassing subsidie welzijn, kinderopvang, bibliotheken en kunstzinnige vorming' van de VNG worden hiervoor gevolgd.

De compensatie voor de materiële budgetten vindt plaats op basis van de in het jaar t-1 vastgestelde CPI.

De meerjarenramingen voor 2020-2022 zijn gebaseerd op het loon- en prijspeil van de begroting 2019 en luiden daarom in constante prijzen.

3. Reserves en voorzieningen

Planmatige mutaties in bestemmingsreserves zijn opgenomen in de begroting. Deze zijn ontleend aan de aan de begroting 2019 ten grondslag liggende bestedingsplannen reserves en voorzieningen.

4. Algemene uitkering

In de begroting is de meicirculaire 2018 met betrekking tot de algemene uitkering uit het gemeentefonds verwerkt. Om de algemene uitkering meerjarig op een juiste wijze in de begroting te verwerken, wordt deze gecorrigeerd voor daarin opgenomen nominale ontwikkelingen (verwachte inflatie). Met andere woorden: omdat wij aan de uitgavenzijde geen rekening houden met een prijsstijging voor de jaren 2020 en verder moeten we dat ook voor de inkomsten corrigeren om een juist begrotingssaldo te kunnen presenteren.

Ten aanzien van mutaties binnen de algemene uitkering, gelden de beleidsregels zoals het College die heeft vastgesteld. In het kort komt het er op neer dat de groei van het gemeentefonds, ongeacht of die

veroorzaakt is door taakmutaties, integratie- of decentralisatie-uitkeringen in eerste instantie ten gunste komt van de algemene middelen.

De middelen die samenhangen met taakmutaties worden alleen omgezet in een budgetwijziging als de mutatie past in het beleid dat de gemeente voorstaat of wanneer de beleidsvoornemens onontkoombaar zijn (bijvoorbeeld op grond van wettelijke voorschriften).

5. Weerstandsvermogen en post onvoorzien

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

- De beschikbare weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- De benodigde weerstandscapaciteit betreft alle (rest)risico's waarvoor geen, of onvoldoende maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen moet op een acceptabel niveau zijn. Hiervoor wordt een minimale ratio van 1,0 gehanteerd. De beschikbare weerstandscapaciteit van Westland bestaat naast de post onvoorzien uit de algemene reserve.

Het benodigde weerstandsvermogen is afhankelijk van de uitkomsten van de risico-inventarisatie (strategische en operationele risico's) die uitgevoerd is ten behoeve van het begrotingsjaar 2019 (zie hiervoor de paragraaf Weerstandsvermogen). Daarbij gaat het om het bepalen van de financiële omvang van:

- Individuele restrisico's die zich binnen vijf jaar kunnen voordoen;
- Restrisico's die voortkomen uit grondexploitaties;
- Samengestelde risico's uit projecten en programma's.

Periodiek wordt het risicoprofiel van de gemeente geactualiseerd, hetgeen resulteert in een benodigde weerstandscapaciteit. Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit wordt volgens het nieuwe beleidskader risicomanagement alleen rekening gehouden met de restrisico's met een kanspercentage van 50% of hoger. De benodigde weerstandscapaciteit is dan de optelsom van de financiële schade van die restrisico's. Het actuele beleidskader is op 26 januari 2016 door de raad vastgesteld.

Voor de post onvoorzien wordt een bedrag opgenomen van € 100.000. Het is uitsluitend toegestaan om de post onvoorzien te gebruiken voor zaken die onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn. Op grond van de Financiële verordening is het college van B&W bevoegd om de post onvoorzien aan te wenden voor uitgaven met een incidenteel karakter. Over de aanwending vindt achteraf verantwoording plaats in de programmarapportage dan wel de jaarrekening.

6. Lokale heffingen

Voor de afvalstoffenheffing en het rioolrecht geldt het principe van 100% kostendekking. Bij de vaststelling van de tarieven voor individuele dienstverlening is het streven in principe gericht op 100% kostendekkendheid, met uitzondering van de begrafenisrechten. Daarbij geldt echter ook dat bij de tariefvaststelling de maatschappelijke aanvaardbaarheid van tarieven (onder andere hoe verhoudenen tarieven zich tot tarieven bij de buurgemeenten) een afwegingspunt blijft. Ook kunnen door het Rijk gestelde maximumtarieven het uitgangspunt van 100% kostendekking soms onmogelijk maken.

Met ingang van de begroting 2017 is de meeropbrengst als gevolg van areaaluitbreiding verhoogd naar € 200.000 per jaar. Dit als gevolg van het economische herstel.

7. Investeringsbeleid

De volgende definities worden voor investeringen gehanteerd.

Vervangingsinvesteringen zijn investeringen die worden gedaan om afgeschreven bezittingen te vervangen. Hierbij geldt dat de vervanging van een gelijkwaardige orde is als het afgeschreven bezit en er geen beleidsmatige keuzes in het geding zijn. Als aan deze (cumulatieve) voorwaarden niet is voldaan, is er sprake van een nieuwe investering.

Van de investeringen autoriseert de Raad voor het begrotingsjaar de lijst van investeringen opgenomen in de programmabegroting, de kredieten en het bijbehorend meerjarig uitgavenpatroon van de volgende investeringen:

- vervangingsinvesteringen
- investeringen opgenomen in een vastgesteld beheerplan
- investeringen volledig gedekt ten laste van bestemmingsreserves
- nieuwe investeringen voor zover kleiner dan € 250.000

Nieuwe investeringen groter dan € 250.000 worden afzonderlijk ter autorisatie voorgelegd aan de Raad.

II

Overzicht van baten en lasten 2019 - 2022

Recapitulatie programma's

Programma	Verslag 2017	Verslag 2017	Begroting na wijz. 2018	Begroting na wijz. 2018	Begroting 2019	Begroting 2019	Begroting 2019
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	34.542.497	29.529.658	87.172.396	67.603.449	69.603.252	58.059.110	-11.544.142
Sterke Samenleving	28.156.872	2.563.914	33.496.673	1.434.695	27.527.453	1.396.091	-26.131.362
Ondersteuning, Zorg en Participatie	81.819.464	23.343.742	79.673.373	20.883.595	79.375.164	20.780.595	-58.594.569
Fysieke Leefomgeving	37.390.106	5.905.723	39.982.830	4.962.586	39.858.013	4.599.924	-35.258.089
Dienstverlening en Belastingen	15.477.209	19.413.221	13.860.146	23.474.408	13.724.402	23.456.762	9.732.360
Bestuur en Veiligheid	18.791.247	558.768	19.883.387	831.292	18.893.209	807.787	-18.085.422
Algemene dekkingsmiddelen:							
-Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	1.217.000	0	-1.217.000
-Raming onvoorziene lasten	0	0	100.000	0	100.000	0	-100.000
-Ov. alg. dekkingsmiddelen	609.669	163.065.848	-619.737	166.724.992	3.605.045	173.412.662	169.807.617
-Overhead	29.888.105	2.739.433	34.925.361	4.899.775	33.620.314	2.142.790	-31.477.524
Totaal van baten en lasten	246.675.169	247.120.307	308.474.429	290.814.792	287.523.852	284.655.721	-2.868.131
Beoogde reservemutaties:							
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	5.182.784	6.994.452	2.894.160	11.053.890	4.003.345	4.887.868	884.523
Sterke Samenleving	1.707.346	2.499.657	0	6.497.073	0	795.223	795.223
Ondersteuning, Zorg en Participatie	1.245.239	5.152.654	0	2.301.210	0	292.000	292.000
Fysieke Leefomgeving	105.000	1.212.866	960.213	3.451.891	0	1.551.661	1.551.661
Dienstverlening en Belastingen	0	1.231.528	0	539.581	0	530.214	530.214
Bestuur en Veiligheid	1.039.000	308.517	2.474.000	271.873	0	7.993	7.993
Algemene dekkingsmiddelen	40.381.091	40.376.225	10.129.295	10.084.036	5.775.351	6.281.868	506.517
Totaal reservemutaties	49.660.459	57.775.899	16.457.668	34.199.554	9.778.696	14.346.827	4.568.131
(Geraamd) resultaat	296.335.628 8.560.576	304.896.206	324.932.097 82.249	325.014.346	297.302.548	299.002.548	1.700.000

Programma	Begroting 2020	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2022
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	43.772.290	31.489.114	38.588.833	29.523.920	39.134.890	29.159.761
Sterke Samenleving	27.314.769	1.396.091	27.298.652	1.396.091	27.333.365	1.396.091
Ondersteuning, Zorg en Participatie	79.430.419	20.780.595	79.728.378	20.780.595	79.639.476	20.780.595
Fysieke Leefomgeving	40.992.934	4.599.924	40.880.770	4.599.924	41.502.745	4.599.924
Dienstverlening en Belastingen	13.690.231	23.214.033	13.837.558	23.350.611	13.979.356	23.457.611
Bestuur en Veiligheid	18.653.923	807.787	18.693.016	807.787	18.678.326	807.787
Algemene dekkingsmiddelen:						
-Vennootschapsbelasting	627.000	0	627.000	0	627.000	0
-Raming onvoorziene lasten	100.000	0	100.000	0	100.000	0
-Ov. alg. dekkingsmiddelen	3.953.172	175.162.625	6.635.658	176.738.258	7.299.889	178.377.760
-Overhead	32.668.398	1.992.790	32.552.608	1.992.790	32.178.771	1.992.790
Totaal van baten en lasten	261.203.136	259.442.959	258.942.473	259.189.976	260.473.818	260.572.319
Beoogde reservemutaties:						
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	1.716.630	2.131.815	3.387.066	2.061.397	1.540.060	1.080.915
Sterke Samenleving	0	751.223	0	751.223	0	751.223
Ondersteuning, Zorg en Participatie	0	292.000	0	292.000	0	292.000
Fysieke Leefomgeving	0	979.784	0	459.609	0	459.609
Dienstverlening en Belastingen	120.000	502.192	120.000	532.051	120.000	496.080
Bestuur en Veiligheid	0	82.993	0	157.993	0	250.993
Algemene dekkingsmiddelen	2.858.048	3.723.848	2.677.475	2.564.765	2.665.825	2.229.564
Totaal reservemutaties	4.694.678	8.463.855	6.184.541	6.819.038	4.325.885	5.560.384
(Geraamd) resultaat	265.897.814	267.906.814	265.127.014	266.009.014	264.799.703	266.132.703
	2.009.000		882.000		1.333.000	

Overzicht Programma's 2019 naar taakvelden

Programma	Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling		Sterke Samenleving		Ondersteuning, Zorg en Participatie	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 Bestuur	0	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	476.784	44.000	0	0	0	0
0.3 Beheer ov. gebouwen/gronden	2.454.899	1.056.627	0	0	0	0
0.4 Overhead	0	0	0	0	0	0
0.5 Treasury	0	735.953	0	0	0	0
0.6 OZB woningen	0	0	0	0	0	0
0.6 OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	0
0.6 Belastingen overig	0	0	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0
0.1 Mutaties reserves	4.003.345	4.887.868	0	795.223	0	292.000
0.1 Resultaat van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Bestuur en ondersteuning	6.935.028	6.724.448	0	771.223	0	316.000
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	2.500	0
Veiligheid	0	0	0	0	2.500	0
2.1 Verkeer en vervoer	283.173	310.296	0	0	0	0
2.2 Parkeren	0	2.042	0	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	440.000	0	0	0	0	0
Verkeer en vervoer	723.173	312.338	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	1.873.440	155.762	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-13.112	-13.112	0	0	0	0
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	484.096	466.171	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	286.420	0	0	0	0	0
Economie	2.630.844	608.821	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	8.529.813	924.150	0	0
4.3 Onderwijsbeleid leerlingenzaken	0	0	1.818.695	141.675	1.224.240	181.500
Onderwijs	0	0	10.348.508	1.065.825	1.224.240	181.500
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	369.045	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	2.691.979	897.298	3.184.235	50.860	0	0
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	570.977	125.937	2.110.933	124.731	0	0
5.4 Musea	0	0	735.422	2.600	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	354.046	6.550	0	0
5.6 Media	6.815	0	2.153.706	64.095	0	0
5.7 Op. groen (openlucht)recreatie	5.208	88	0	0	0	0
Sport, cultuur en recreatie	3.274.979	1.023.323	8.907.387	248.836	0	0
6.1 Samenkracht burgerparticipatie	293.417	222.350	6.975.531	10.000	103.045	0
6.2 Wijkteams	0	0	24.640	0	8.450.998	93.000
6.3 Inkomensregelingen	0	0	0	0	25.082.869	18.963.095
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0	9.939.739	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	411.830	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	2.499.531	95.000
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	16.690.849	48.000
6.7 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	12.086.639	0
6.8 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	443.000	1.400.000
6.8 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	43.000	0	1.666.000	0
Sociaal domein	293.417	222.350	7.043.171	10.000	77.374.500	20.599.095
7.1 Volksgezondheid	3.842	765	1.228.387	71.430	773.924	0
7.2 Riolering	172	0	0	0	0	0
7.3 Afval	0	0	0	0	0	0
7.4 Milieubeheer	891.170	6.160	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen	0	0	0	0	0	0
Volksgezondheid en milieu	895.184	6.925	1.228.387	71.430	773.924	0
8.1 Ruimtelijke ordening	6.223.273	2.442.011	0	0	0	0
8.2 Grondexploitatie	50.683.372	51.556.862	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	1.947.327	49.900	0	0	0	0
VHROSV	58.853.972	54.048.773	0	0	0	0
TOTAAL	73.606.597	62.946.978	27.527.453	2.191.314	79.375.164	21.072.595

Fysieke leefomgeving		Dienstverlening en belastingen		Bestuur en organisatie		Algemene dekkingsmid- delen		TOTAAL	TOTAAL
Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0	0	0	0	4.266.545	15.000	0	0	4.266.545	15.000
0	0	3.484.949	1.440.409	659.835	0	0	0	4.621.568	1.484.409
0	0	0	0	0	0	0	0	2.454.899	1.056.627
0	0	0	0	0	0	33.620.314	2.142.790	33.620.314	2.142.790
0	0	0	0	0	0	-1.395.084	18.050.189	-1.395.084	18.786.142
0	0	602.675	0	0	0	89.123	13.937.000	691.798	13.937.000
0	0	339.503	0	0	0	89.123	13.189.000	428.626	13.189.000
0	0	363.609	142.000	0	0	0	0	363.609	142.000
0	0	0	0	0	0	0	127.250.473	0	127.250.473
0	0	0	0	0	0	4.921.883	625.000	4.921.883	625.000
0	0	0	0	0	0	1.217.000	0	1.217.000	0
0	1.551.661	0	530.214	0	7.993	5.775.351	6.281.868	9.778.696	14.346.827
0	0	0	0	0	0	1.700.000	0	1.700.000	0
0	1.346.247	4.790.736	2.098.037	4.926.380	22.993	46.017.710	181.696.320	62.669.854	192.975.268
0	0	0	0	6.686.535	460.532	0	0	6.686.535	460.532
0	0	0	0	3.134.985	117.455	0	0	3.137.485	117.455
0	0	0	0	9.821.520	577.987	0	0	9.824.020	577.987
17.780.049	734.565	0	0	12.209	99.800	0	0	18.075.431	1.144.661
365.452	137.875	0	0	0	0	0	0	365.452	139.917
1.398.622	0	0	0	0	0	0	0	1.838.622	0
19.544.123	872.440	0	0	12.209	99.800	0	0	20.279.505	1.284.578
0	0	0	0	0	0	0	0	1.873.440	155.762
0	0	0	0	0	0	0	0	-13.112	-13.112
0	0	120.123	0	104.434	100.000	0	0	708.653	566.171
0	0	0	0	0	0	0	361.000	286.420	361.000
0	0	120.123	0	104.434	100.000	0	361.000	2.855.401	1.069.821
0	0	0	0	0	0	0	0	8.529.813	924.150
0	0	0	0	0	0	0	0	3.042.935	323.175
0	0	0	0	0	0	0	0	11.572.748	1.247.325
0	0	0	0	0	0	0	0	369.045	0
0	0	0	0	0	0	0	0	5.876.214	948.158
49.192	0	0	0	0	0	0	0	2.731.102	250.668
0	0	0	0	0	0	0	0	735.422	2.600
0	0	0	0	0	0	0	0	354.046	6.550
0	0	0	0	100.000	0	0	0	2.260.521	64.095
7.564.734	141.468	0	0	0	0	0	0	7.569.942	141.556
7.613.926	141.468	0	0	100.000	0	0	0	19.896.292	1.413.627
0	0	0	0	0	0	0	0	7.371.993	232.350
0	0	0	0	0	0	0	0	8.475.638	93.000
0	0	0	0	0	0	0	0	25.082.869	18.963.095
0	0	0	0	0	0	0	0	9.939.739	0
0	0	0	0	0	0	0	0	411.830	0
0	0	0	0	0	0	0	0	2.499.531	95.000
0	0	0	0	0	0	0	0	16.690.849	48.000
0	0	0	0	0	0	0	0	12.086.639	0
0	0	0	0	0	0	0	0	443.000	1.400.000
0	0	0	0	0	0	0	0	1.709.000	0
0	0	0	0	0	0	0	0	84.711.088	20.831.445
0	0	0	0	0	0	0	0	2.006.153	72.195
10.324.449	128.913	62.366	11.810.000	0	0	0	0	10.386.987	11.938.913
0	0	7.227.515	8.960.222	0	0	0	0	7.227.515	8.960.222
44.833	0	0	0	3.521.510	15.000	0	0	4.457.513	21.160
0	0	1.523.662	1.104.131	0	0	0	0	1.523.662	1.104.131
10.369.282	128.913	8.813.543	21.874.353	3.521.510	15.000	0	0	25.601.830	22.096.621
0	0	0	0	0	0	0	0	6.223.273	2.442.011
0	0	0	0	0	0	0	0	50.683.372	51.556.862
2.330.682	3.457.103	0	0	407.156	0	0	0	4.685.165	3.507.003
2.330.682	3.457.103	0	0	407.156	0	0	0	61.591.810	57.505.876
39.858.013	6.151.585	13.724.402	23.986.976	18.893.209	815.780	46.017.710	181.837.320	299.002.548	299.002.548

OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onder structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt verstaan:

- Alle structurele lasten tenminste worden gedekt door structurele baten en
- Incidentele lasten worden gedekt door incidentele baten (waaronder onttrekkingen aan de algemene reserve)

Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

		Lasten 2019	Baten 2019	Lasten 2020	Baten 2020
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling					
A10	Economische stimulering	2.644.900		277.000	
A15	Ruimtelijk beleid	199.663	88.000	15.109	
A20	Milieu	250.000			
A25	Wonen	1.022.000		903.000	
A30	Bouwgrondexploitatie	95.804	2.694.896	1.668.432	457.181
A35	Vastgoedexploitatie	251.934		150.000	
Sterke Samenleving					
B05	Algemene voorzieningen	500.000			
B10	Preventie	58.000			
Ondersteuning, Zorg en Participatie					
Fysieke Leefomgeving					
E05	Wegen en verkeer	1.105.000		366.475	
E10	Parkeren	38.000		28.700	
E20	Water	100.000			
E30	Riolering	125.000		125.000	
Dienstverlening en belastingen					
Bestuur en Veiligheid					
Algemene dekkingsmiddelen					
H05	Concernstelposten	-/- 600.000		-/- 1.100.000	
H05	Concernstelposten	100.910			
H30	Overhead	1.666.177	150.000	660.000	
Totaal incidentele baten en lasten		7.557.388	2.932.896	3.093.716	457.181
Incidentele reservemutaties:					
Economische en Ruimtelijke Ontw.		2.782.896	4.168.638	457.181	1.514.432
Sterke Samenleving			44.000		
Ondersteuning, Zorg en Participatie					
Fysieke Leefomgeving			1.268.000		520.175
Dienstverlening en Belastingen					
Bestuur en Veiligheid					
Algemene dekkingsmiddelen		2.243.951	1.916.038	2.009.000	1.860.000
Totaal incidentele baten en lasten incl. incidentele reservemutaties		12.584.235	10.329.572	5.559.897	4.351.788

		Lasten 2019	Baten 2019	Lasten 2020	Baten 2020
Totaal saldo van baten en lasten		299.002.548	299.002.548	267.906.814	267.906.814
Af: incidentele lasten en baten		12.584.235	10.329.572	5.559.897	4.351.788
Structurele lasten en baten inclusief reservemutaties		286.418.313	288.672.976	262.346.917	263.555.026
Structureel en reëel begrotingsevenwicht			+ 2.254.663		+ 1.208.109

		Lasten 2021	Baten 2021	Lasten 2022	Baten 2022
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling					
A10	Economische stimulering	17.000			
A15	Ruimtelijk beleid				
A20	Milieu				
A25	Wonen	900.000			
A30	Bouwgrondexploitatie	527.014	2.122.006	464.491	275.000
A35	Vastgoedexploitatie				
Sterke Samenleving					
B05	Algemene voorzieningen				
B10	Preventie				
Ondersteuning, Zorg en Participatie					
Fysieke Leefomgeving					
E05	Wegen en verkeer				
E10	Parkeren				
E20	Water				
E30	Riolering				
Dienstverlening en belastingen					
Bestuur en Veiligheid					
Algemene dekkingsmiddelen					
H05	Concernstelposten	-/- 50.000		-/- 365.000	
H30	Overhead	660.000		552.855	
Totaal incidentele baten en lasten		2.054.014	2.122.006	652.346	275.000
Incidentele reservemutaties:					
Economische en Ruimtelijke Ontw.		2.122.006	1.444.014	275.000	464.491
Sterke Samenleving					
Ondersteuning, Zorg en Participatie					
Fysieke Leefomgeving					
Dienstverlening en Belastingen					
Bestuur en Veiligheid					
Algemene dekkingsmiddelen		882.000	880.940	1.333.000	552.855
Totaal incidentele baten en lasten incl. incidentele reservemutaties		5.058.020	4.446.960	2.260.346	1.292.346

	Lasten 2021	Baten 2021	Lasten 2022	Baten 2022
Totaal saldo van baten en lasten	266.009.014	266.009.014	266.132.703	266.132.703
Af: incidentele lasten en baten	5.058.020	4.446.960	2.260.346	1.292.346
Structurele lasten en baten inclusief reservemutaties	260.950.994	261.562.054	263.872.357	264.840.357
Structureel en reëel begrotings-evenwicht		+ 611.060		+ 968.000

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings-)reserve gedurende een periode van minimaal drie jaar met als doel het dekken van structurele lasten.

Deze structurele reservemutaties spelen een rol bij de bepaling van de structurele exploitatieruimte. De structurele exploitatie is een kengetal dat verplicht moet worden opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen.

	Stortingen 2019	Onttrekking- en 2019	Stortingen 2020	Onttrekking- en 2020
Structurele reservemutaties:				
Economische en Ruimtelijke Ontw.	1.220.449	407.013	1.259.449	406.076
Sterke Samenleving		983.000		983.000
Ondersteuning, Zorg en Participatie				
Fysieke Leefomgeving				
Dienstverlening en Belastingen		530.214	120.000	591.778
Bestuur en Veiligheid				
Algemene dekkingsmiddelen	1.657.400	2.159.924	1.645.999	2.419.345
Totaal structurele reservemutaties	2.877.849	4.080.151	3.025.448	4.400.199

	Stortingen 2021	Onttrekking- en 2021	Stortingen 2022	Onttrekking- en 2022
Structurele reservemutaties:				
Economische en Ruimtelijke Ontw.	1.265.060	405.128	1.265.060	404.169
Sterke Samenleving		983.000		983.000
Ondersteuning, Zorg en Participatie				
Fysieke Leefomgeving				
Dienstverlening en Belastingen	120.000	696.637	120.000	753.666
Bestuur en Veiligheid				
Algemene dekkingsmiddelen	1.634.475	2.409.319	1.622.825	2.402.203
Totaal structurele reservemutaties	3.019.535	4.494.084	3.007.885	4.543.038

GEPROGNOSTISEERDE BEGIN- EN EINDBALANS 2016 - 2022

<i>Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)</i>	<i>Jaar- verslag 2016</i>	<i>Jaar- verslag 2017</i>	<i>Begroot ultimo 2018</i>	<i>Begroot ultimo 2019</i>	<i>Begroot ultimo 2020</i>	<i>Begroot ultimo 2021</i>	<i>Begroot ultimo 2022</i>
ACTIVA							
<i>Vaste activa</i>							
Immateriële vaste activa	36,2	34,4	32,8	30,9	29,0	27,2	25,3
Materiële vaste activa	367,6	403,6	414,6	426,9	436,7	447,3	457,4
Financiële vaste activa	33,8	31,4	28,9	28,0	27,3	26,8	26,5
<i>Totaal vaste activa</i>	437,6	469,4	476,3	485,8	493,0	501,3	509,2
<i>Vlottende activa</i>							
<i>Voorraden en onderhanden werk</i>							
Grondexploitatie	214,3	216,7	207,2	173,8	165,6	151,8	135,5
Overig	3,5	2,5	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
<i>Overlopende activa</i>							
Uitzettingen met een looptijd < 1jr.	31,5	32,9	32,9	32,9	32,9	32,9	32,9
Liquide middelen	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Overlopende activa	7,8	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9
<i>Totaal vlottende activa</i>	257,6	263,3	253,3	219,9	211,7	197,9	181,6
TOTAAL ACTIVA	695,2	732,7	729,6	705,7	704,7	699,2	690,8
PASSIVA							
<i>Vaste passiva</i>							
Reserves	237,2	251,2	241,5	236,2	231,4	229,8	227,5
Jaarresultaat	22,3	8,6	1,6	4,1	7,1	9,0	11,4
Voorzieningen	54,4	57,9	56,4	57,1	57,6	58,1	58,3
Langlopende leningen	336,7	336,4	351,5	329,7	330,0	323,7	315,0
Waarborgsommen	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
<i>Totaal vaste passiva</i>	650,9	654,5	651,4	627,5	626,5	621,0	612,6
<i>Vlottende passiva</i>							
Kasgeldleningen en banksaldi	4,5	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1
Overige schulden	23,8	27,0	27,0	27,0	27,0	27,0	27,0
Overlopende passiva	16,0	38,1	38,1	38,1	38,1	38,1	38,1
<i>Totaal vlottende passiva</i>	44,3	78,2	78,2	78,2	78,2	78,2	78,2
TOTAAL PASSIVA	695,2	732,7	729,6	705,7	704,7	699,2	690,8

* De begrote bedragen voor het verloop van de materiële vaste activa zijn gebaseerd op de gemiddelde werkelijke uitgaven over de periode 2004-2017 (€ 31,9 mln.). Ultimo 2018 wordt daardoor rekening gehouden met een vertraging in de uitvoering van investeringen ad. € 39,628 mln.

OVERZICHT EMU SALDO 2019-2022

		Verwachte realisatie 2018	Begroot 2019	Volgens meerjarenraming in		
				2020	2021	2022
1. Exploitatiesaldo vóór reservemutaties	+	-/- 17.660	-/- 2.868	-/- 1.760	248	99
2. Afschrijvingen	+	23.046	21.437	23.982	23.193	23.704
3. Dotaties aan voorzieningen	+	3.202	2.442	2.256	1.930	1.805
4. Investerings in (im)materiële vaste activa	-	31.900	31.900	31.900	31.900	31.900
5. Bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al bij post 4 opgenomen	+	0	0	0	0	0
6. Desinvesteringen (im)materiële vaste activa; baten, voor zover niet op de exploitatie	+	0	0	0	0	0
7. Lasten bouwgrondexploitatie: Grondaankopen, bouw- woonrijpmaken e.d. (voor zover niet op de exploitatie)	-	49.341	18.063	19.240	10.152	8.972
8. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	+	60.159	54.015	27.494	25.545	25.181
9. Lasten op Voorzieningen	-	4.689	1.689	1.792	1.485	1.751
10. Lasten i.v.m. transacties, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar direct t.l.v. reserves worden gebracht en die niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	0	0	0	0	0
11. Verkoop van effecten: a) Gaat u effecten verkopen (ja/nee) b) Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?		Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Berekend EMU-saldo		-/- 17.183	23.374	-/- 960	7.379	8.166

Toelichting:

Op basis van ervaringscijfers in de afgelopen jaren zullen niet alle uitgaven in de begroting geraamde investeringsuitgaven worden uitgegeven, maar zullen deze uitgaven deels doorschuiven naar een eerstvolgend jaar. Deze doorschuiving is echter vooraf niet naar individuele investeringen terug te voeren, maar vormt de jaarlijks optredende 'boeggolf' aan (restand)investeringen. Als gevolg hiervan wordt bij de berekening van het EMU-saldo voor de investeringsuitgaven rekening gehouden met een voortschrijdend gemiddelde aan werkelijke uitgaven (gemiddeld € 31,9 mln. over de afgelopen 13 jaar). In dit verband wordt in de begroting jaarlijks een stelpost sturen op kapitaallasten opgenomen.

III

Investeringsen

Inleiding

De investeringen die de gemeente Westland de komende jaren wil doen, staan opgenomen in het Meerjaren Investeringsplan, afgekort MIP. Daarin staan zowel de vervangingsinvesteringen als de nieuwe investeringen. In deze begroting zijn naast de geactualiseerde investeringen uit het MIP 2018-2021 ook nieuwe en nieuwe vervangingsinvesteringen opgenomen, zoals deze zijn verwerkt in de 1e Actualisatie 2018/ Kadernota 2019.

In dit hoofdstuk gaan we in op het investeringsvolume en de hieruit voortvloeiende kapitaallasten. Voor 2019 hanteren wij de gedragslijn dat voor nieuwe investeringen ruimte zal moeten worden gevonden in het MIP zoals dat in deze paragraaf wordt gepresenteerd. Voor zover hiervan sprake is in het uitvoeringsprogramma 2019 behorende bij het WestlandProgramma lichten wij dat in dat document verder toe.

1. Investeringsvolume

Het totale investeringsvolume van alle investeringen uit het MIP samen (nieuwe en vervangingsinvesteringen) geeft voor de komende jaren het volgende beeld:

Tabel 1: Investeringsen van bruto naar netto
(x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	381	2.357	1.083	2.673
Sterke Samenleving	4.490	2.185	3.989	2.194
Ondersteuning, Zorg en Participatie	0	0	0	0
Fysieke Leefomgeving	14.495	15.294	16.731	22.895
Dienstverlening en Belastingen	788	463	308	348
Bestuur en Veiligheid	0	0	0	0
Investeringsen binnen overhead / kostenverdeling	870	1.466	1.978	2.367
1.1 Totaal Bruto	21.024	21.765	24.089	30.477
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	381	2.357	1.083	2.673
Sterke Samenleving	4.490	2.185	3.989	2.194
Ondersteuning, Zorg en Participatie	0	0	0	0
Fysieke Leefomgeving	14.295	14.994	16.731	22.895
Dienstverlening en Belastingen	788	463	308	348
Bestuur en Veiligheid	0	0	0	0
Investeringsen binnen overhead/kostenverdeling	870	1.466	1.978	2.367
1.2 Totaal Netto (inclusief bijdragen derden)	20.824	21.465	24.089	30.477
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Fysieke Leefomgeving	920	75	0	0
1.3 Totaal Aanwending Reserves	920	75	0	0
Fysieke Leefomgeving	1.930	4.461	5.355	8.082
Dienstverlening en Belastingen	745	405	250	275
1.4 Totaal Tarieven	2.675	4.866	5.605	8.357
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	381	2.357	1.083	2.673
Sterke Samenleving	4.490	2.185	3.989	2.194
Ondersteuning, Zorg en Participatie	0	0	0	0
Fysieke Leefomgeving	11.445	10.458	11.376	14.813
Dienstverlening en Belastingen	43	58	58	73
Bestuur en Veiligheid	0	0	0	0
Investeringsen binnen overhead/kostenverdeling	870	1.466	1.978	2.367
1.5 Totaal Netto (excl. reserves en tarieven)	17.229	16.524	18.484	22.120

1.1 Bruto-investeringen	2019	2020	2021	2022
	21.829	21.619	24.064	30.477

Onder 1.1 staan de totale bruto-investeringen opgesomd. Hierbij is nog geen rekening gehouden met eventuele dekking uit reserves, tarieven of bijdragen van derden. De totale voorgenomen bruto-investeringen bedragen in 2019 dus afgerond € 21,0 mln. Het merendeel van de investeringen wordt gepleegd in het programma Fysieke leefomgeving.

De stijging in het investeringsvolume tussen 2021 en 2022 wordt veroorzaakt door het volledig opnemen in 2022 van geplande investeringen (vanwege de planningshorizon), waarvan kosten feitelijk deels in 2023 of later zullen worden gemaakt.

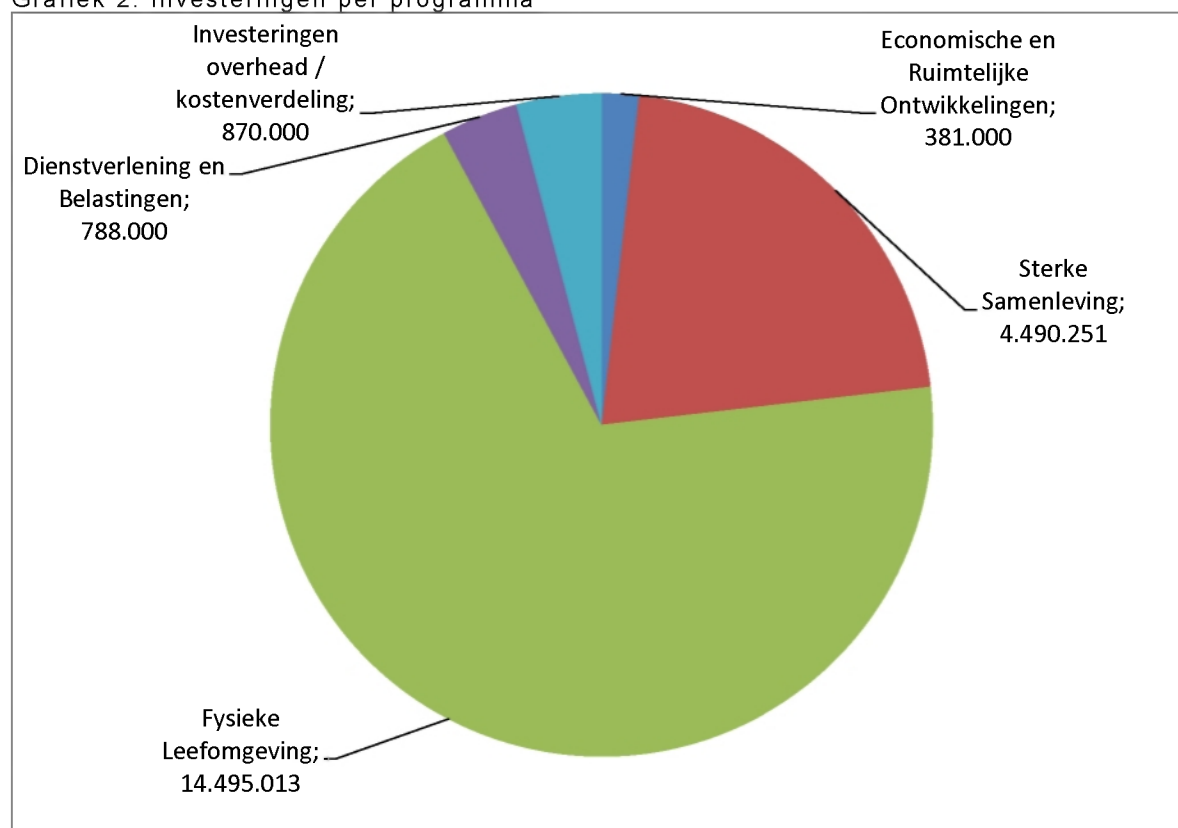
In het programma Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling is de jaarlijkse post voor aanpak ruimtelijke projecten opgenomen. Ook zijn hier investeringen inzake vastgoed en het centrumplan Monster verwerkt.

In het programma Sterke Samenleving zijn investeringen in sportaccommodaties en -velden en in onderwijsgebouwen geraamd. Bij de investeringen in de Fysieke leefomgeving kan worden gedacht aan de aanleg van wegen, bruggen, straatverlichting, riolering e.d.

Onder Dienstverlening en Belastingen vallen bijvoorbeeld de investeringen in de ondergrondse inzamel-middelen. De investeringen, vermeld onder "Investerings binnen overhead/kostenverdeling" betreffen voornamelijk investeringen in de ICT-ontwikkelingen (voor zover niet toe te rekenen aan taakvelden), facilitaire middelen en tractie.

De investeringen 2019 per programma zijn als volgt grafisch weer te geven:

Grafiek 2: investeringen per programma

1.2 Totaal Netto (inclusief bijdragen derden)	2019	2020	2021	2022
	20.970	21.765	24.089	30.477

Bij sommige investeringen wordt een bijdrage van derden ontvangen.

Onder 1.2 worden per programma de netto-investeringen voor de gemeente vermeld (derhalve de investeringen minus de verkregen bijdragen).

Hieronder volgt een overzicht van de geraamde bijdragen van derden:

Investeringsbijdrage (x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
1. Vergroten rotonde Zwethlaan	200	300		

De provincie is trekker van het project. Het project zal worden aangemeld voor het MRDH Mobiliteitsfonds.

In de jaarrekening 2017 is een volledig overzicht opgenomen van subsidies die voor de diverse investeringen ontvangen worden.

1.3 Totaal Aanwending Reserves	2019	2020	2021	2022
	920	75	0	0

Bij enkele investeringen in de fysieke leefomgeving wordt in de dekking (deels) voorzien door aanwending van reserves. Het gaat dan om in totaal € 1,0 mln. in 2019/2020 en betreft de volgende investeringen:

Vergroten rotonde Zwethlaan	€ 220.000	Reserve Bovenwijkse Voorzieningen
Optimaliseren fietspad Gantel De Baak	€ 100.000	Reserve Bovenwijkse Voorzieningen
Verbeteren verkeersveiligheid Kasteelweg	€ 675.000	Algemene Reserve
Totaal	€ 995.000	

Vanaf 2017 mogen door de inwerkingtreding van nieuwe begrotingsvoorschriften geen reserves meer direct ten gunste van een investering worden gebracht. Gedurende de afschrijvingsperiode van de investering moet nu jaarlijks de reserve naar evenredigheid worden aangewend.

Deze gewijzigde verwerkingswijze heeft overigens geen budgettair effect.

1.4 Totaal Tarieven	2019	2020	2021	2022
	2.675	4.866	5.605	8.357

Op grond van tabel 1.4 blijkt dat er jaarlijks gemiddeld ongeveer € 4 à € 5 mln. geïnvesteerd wordt in zaken die gedekt worden uit de tarieven. Het gaat dan om investeringen voor rioleringswerkzaamheden en voor afvalinzameling. De stijging in 2022 wordt veroorzaakt door het volledig opnemen in 2022 van geplande investeringen (vanwege de planningshorizon), waarvan kosten feitelijk deels in 2023 en later zullen worden gemaakt.

1.5 Totaal Netto (excl. reserves en tarieven)	2019	2020	2021	2022
	17.175	16.524	18.484	22.120

Wanneer we vervolgens alleen de investeringen in ogenschouw nemen die gedekt worden uit de algemene middelen, ontstaat het beeld als onder 1.5. In dat overzicht zijn alle investeringen die gedekt worden uit tarieven ook buiten beschouwing gelaten.

1.6 Onderverdeling in vervangings- en nieuwe investeringen

De nieuwe en de vervangingsinvesteringen uit het Meerjaren Investeringsplan staan respectievelijk in de volgende tabellen: 3 en 4. De kolom 2018 is toegevoegd, omdat de investeringen uit 2018 met name de kapitaallasten in 2019 bepalen. Sommige investeringen zijn opgesplitst in een A-, een B-, een C- en een D-deel. Dit betreft investeringen die wel een relatie met elkaar hebben, maar los van elkaar uitgevoerd kunnen worden. De afschrijvingstermijnen bij deze delen bedragen respectievelijk 50, 25, 5 en 15 jaar.

Tabel 3: Vervangingsinvesteringen (x € 1.000)

Projectnaam	Inv. bruto 2018	Inv. bruto 2019	Inv. bruto 2020	Inv. bruto 2021	Inv. bruto 2022	Inv. bruto cum.	Inv. netto cum.
Afvalinzameling							
Verv. inzamelmiddelen	0	225	250	250	275	1.000	1.000
ICT							
Verv. adm. werkstations	0	25	25	25	800	875	875
Graf. werkstations/laptops	0	0	200	0	0	200	200
Vervanging printers	0	80	80	80	80	320	320
Verv. mobiele telefoons	0	190	190	190	190	760	760
Verv. centrale infrastructuur	0	0	350	400	0	750	750
Verv. netwerkcomponenten	0	100	0	0	650	750	750
Primaire softwarepakketten	475	475	475	475	475	2.375	2.375
Verv. Generieke software	0	0	0	0	100	100	100
Beschoeiingen							
Aanbrengen beschoeiingen	0	210	315	385	490	1.400	1.400
Wegen en verkeer							
Bruggen en kunstwerken	109	184	506	585	1.089	2.473	2.473
Verhardingen	433	1.712	4.015	4.300	7.740	18.200	18.200
Vervangen straatmeubilair	0	6	54	66	114	240	240
Verv. geluidschermen	0	152	228	0	0	380	380
Vervanging damwanden	109	467	807	1.219	975	3.577	3.577
Vervangen duikers	0	15	135	165	285	600	600
Openbare verlichting							
Openbare verlichting	0	475	996	900	998	3.369	3.369
Groen en recreatie							
Speelplaatsenplan	88	441	580	680	840	2.629	2.629
Groenvoorziening	300	395	687	1.094	1.687	4.163	4.163
Bouwgrondexploitatie							
Ruimtelijke aanpak proj.	0	100	100	100	100	400	400
Riolering							
GRP Vervangingswerken A	0	278	2.503	3.059	5.284	11.124	11.124
GRP Vervangingswerken B	0	773	1.160	1.417	1.803	5.153	5.153
GRP Vervangingswerken C	0	0	6	54	60	120	120
GRP Vervangingswerken D	0	190	152	38	0	380	380
Onderwijshuisvesting							
Onderwijshuisvesting	0	2.391	1.900	3.700	1.900	9.891	9.891
Sport en recreatie							
Renovatie sportvelden	0	695	185	189	194	1.263	1.263
Verv. kunstgrasvelden	1.230	0	963	983	2.573	5.749	5.749
Sportaccommodaties	442	100	100	100	100	842	842
Begraafplaatsen							
Begraafplaatsen	0	43	58	58	73	232	232
Gladheidsbestrijding							
gladheidsbestrijding	0	0	0	0	0	0	0
Tractie							
Tractie	0	0	146	808	72	1.026	1.026
Totaal vervangingsinvesteringen	3.186	9.722	17.166	21.320	28.947	80.341	80.341

Tabel 4: Nieuwe investeringen (x € 1.000)

Projectnaam	Inv. bruto 2018	Inv. bruto 2019	Inv. bruto 2020	Inv. bruto 2021	Inv. bruto 2022	Inv. bruto cum.	Inv. netto cum.
Afvalinzameling							
Afvalpreventie	80	55	0	0	0	135	135
Aanbrengen Inzamelmiddelen	155	465	155	0	0	775	775
Wegen en verkeer							
Locatieontwikkeling huisvesting arbeidsmigranten	300	0	0	0	0	300	150
Vergroten rotonde Zwethlaan	100	1.200	800	0	0	2.100	1.600
Capaciteitsverruiming Middel Broekweg, bijdrage	0	0	0	172	0	172	172
Rotonde Zijtwende	250	100	1.325	1.325	0	3.000	3.000
Rotonde Patijnenburg dps	0	0	104	0	0	104	104
Parkeerplaats Sand Ambachtsstraat	730	380	0	0	0	1.110	668
Fietspad optimaliseren Gantel De Baak	220	280	0	0	0	500	500
Kluswoningen openbare ruimte	75	0	0	0	0	75	75
Grootschalige activiteiten verkeersveiligheid	100	448	206	485	595	1.834	1.834
Verkeersveiligheid Kasteelweg	75	600	75	0	0	750	750
Isolatiemaatregelen geluidbelasting	450	0	0	0	0	450	450
Parkeerplaatsen LTC	150	0	0	0	0	150	150
Ondergronds parkeren Monster	0	4.000	0	0	0	4.000	4.000
N213 geluid Dijkweg	300	0	0	0	0	300	300
N213: Geluidscherm	1.190	0	0	0	0	1.190	1.190
Recreatie							
Meervoudig gebruik accommodaties	1.358	0	0	0	0	1.358	1.358
Monumentenzorg							
Restauratie fruitmuur	400	0	0	0	0	400	400
Riolering							
Programma waterplan	393	689	640	787	935	3.444	3.444
Aansluiten persleiding LT/RT	155	0	0	0	0	155	155
Onderwijs							
IHP (vernieuwing/uitbreiding)	0	1.304	0	0	0	1.304	1.304
Dorpscentra							
Centrumplan monster	0	281	1.294	0	0	1.575	1.575
Water							
Calamiteitenberging	150	1.500	0	0	0	1.650	1.650
Aankoop restperceel Maasdijk van PZH	970	0	0	0	0	970	520
Totaal nieuwe investeringen	7.601	11.302	4.599	2.769	1.530	27.801	26.259

Vervanging- en nieuwe investeringen	Bruto 2018	Bruto 2019	Bruto 2020	Bruto 2021	Bruto 2022	Bruto cum.	Netto cum.
Totaal	10.787	21.024	21.765	24.089	30.477	108.142	106.600

2. Berekening Kapitaallasten

Als gevolg van het plegen van investeringen ontstaan kapitaallasten. Kapitaallasten bestaan uit twee componenten, te weten rente en afschrijving. In de vigerende nota Activabeleid is vastgelegd op welke wijze de kapitaallasten van investeringen worden berekend.

Bij de afschrijvingscomponent wordt in principe de lineaire afschrijvingsmethode toegepast. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de bij de financiële verordening behorende tabel.

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 50.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen (die altijd worden geactiveerd). Voor het activeren van voorbereidingskosten geldt een ondergrens van € 25.000.

Aanvang van de afschrijvingen vindt normaliter plaats vanaf het moment van ingebruikname van de investering. Omdat ingebruikname op willekeurige tijdstippen in het jaar kan plaatsvinden, wordt uit praktisch oogpunt gestart met de afschrijving in het jaar volgend op het jaar van de ingebruikname.

Volgens een voorgeschreven methode op grond van de nieuwe begrotingsvoorschriften (BBV) worden de rentekosten aan de hand van een vooraf bepaald percentage verdeeld over de producten in verhouding tot de boekwaarden op 1 januari van het betreffende begrotingsjaar (de omslagrente). De eerste renteberekening vindt hierdoor dan plaats in het jaar volgend op het jaar van investeren.

3. Effecten Kapitaallasten

Voor het bepalen van het begrotingssaldo is het noodzakelijk te weten voor welk deel de kapitaallasten op de begroting drukken. Om die berekening te kunnen maken zijn de kapitaallasten berekend van het geactualiseerde Meerjaren Investeringsplan (MIP) voor de begroting 2019-2022.

Daarnaast zijn natuurlijk ook de kapitaallasten van reeds uitgevoerde of in uitvoering zijnde investeringen belangrijk (deze kapitaallasten vloeien voort uit de geactualiseerde staat van geactiveerde kapitaaluitgaven). Wanneer de kapitaallasten van een investering gedekt worden uit de tarieven (bijvoorbeeld bij de rioolrechten) of uit reserves drukken die lasten niet op de algemene middelen.

In de begroting is een stelpost Sturen op kapitaallasten opgenomen. Achtergrond bij deze stelpost is, dat sommige investeringen vanwege externe factoren uitlopen of achterblijven in de planning ondanks de sturing op de financiële planning.

In onderstaande tabel is het verloop van de stelpost Sturen op kapitaallasten weergegeven:

Tabel 5: Kapitaallasten (x € 1 mln.)	2019	2020	2021	2022
Resterende stelpost in begroting 2018-2021	1,69 N	1,60 N	0,38 N	0,38 N
Netto bijstelling kapitaallasten a.g.v. jaarrekening 2017	1,09 V	0,50 V	0,33 V	0,01 V
Resterende stelpost na jaarrekening 2017	0,60 N	1,10 N	0,05 N	0,37 N

In de afgelopen jaren heeft deze in de begroting opgenomen systematiek zich bewezen en is de opgenomen stelpost ruimschoots ingevuld.

IV

Reserves en voorzieningen

Inleiding

De reserves van de gemeente Westland bestaan uit de algemene reserve en uit bestemmingsreserves. Bij de bestemmingsreserves wordt vervolgens een onderscheid gemaakt naar de soliditeitsreserve en overige reserves. De soliditeitsreserve betreft de reserve Versterking financiële soliditeit.

De voorzieningen bestaan uit door derden verkregen middelen met een specifieke aanwendingsrichting (garantieregeling en risico clusterfinanciering Aardwarmte en riolering), onderhoudsegalisatievoorzieningen (onderhoud gebouwen, zwembaden, grafrechten en afkoopsommen begraafplaatsen) en voorzieningen ten behoeve van verplichtingen (zoals wethouderpensioenen, wachtgeld voor wethouders e.d.).

De bestedingsplannen zijn een onderdeel van de programmabegroting. Door middel van de vaststelling van de begroting worden tegelijkertijd de reservemutaties voor de jaarschijf 2019 vastgesteld.

1. Standen reserves en voorzieningen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de verwachte standen van de reserves en voorzieningen aan het eind van de begrotingsjaren 2018-2022. In dit verloop zijn de mutaties en het saldo voortvloeiend uit de 1e actualisatie 2018/Kadernota 2019.

Deze standen worden vergeleken met de verwachte standen ten opzichte van de begroting 2018-2021. Het verschil is vervolgens per jaar in grote lijnen toegelicht.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe de reserves en voorzieningen (in totaal) zich de komende jaren naar verwachting zullen ontwikkelen.

Tabel 1: Reserves en voorzieningen ultimo dienstjaar

(bedragen x € 1 mln.)	2018	2019	2020	2021	2022
Algemene reserve	33,0	34,9	37,1	39,9	41,8
Soliditeitsreserve	108,7	107,8	107,8	107,8	108,0
Overige bestemmingsreserves	101,4	97,6	93,6	91,1	89,0
Totaal reserves	243,1	240,3	238,5	238,8	238,8
Voorzieningen	56,4	57,1	57,6	58,1	58,3
Totaal reserves/voorzieningen	299,5	297,4	296,1	296,9	297,2
Raming in begroting 2018-2021	282,1	283,6	283,9	283,7	
Verschil	+17,4	+13,8	+12,2	+13,2	

Ten opzichte van de begroting 2018-2021 neemt de totale omvang van de reserves en voorzieningen in deze periode toe. Dit heeft de volgende oorzaken:

(bedragen x € 1 mln.)	2018	2019	2020	2021
Reserves:				
Doorwerking jaarrekeningsaldo 2017	5,6 V	5,6 V	5,6 V	5,6 V
Verloop begrotingssaldi	0,8 V	0,8 V	1,3 V	2,2 V
Instellen reserve zwembaden	0,1 V	0,4 V	0,3 V	0,3 V
Instellen reserve nieuwbouw gemeentewerf	1,9 V	1,9 V	1,9 V	1,9 V
ProRap 2017: storting flankerende middelen	0,4 V	0,4 V	0,4 V	0,4 V
ProRap 2017; storting stelpost rente-afhankelijkheid	0,2 V	0,2 V	0,2 V	0,2 V
ProRap 2017: Provisie garantstellingen ONW en OWBZ	0,8 V	1,3 V	1,8 V	2,3 V
ProRap 2017: verkoop taakstelling vastgoed	0,4 V	0,4 V	0,4 V	0,4 V
Sociaal Domein: per saldo nadeel 2017	1,9 N	1,9 N	1,9 N	1,9 N

Invoering Omgevingswet; voorbereidingskosten	1,0 N	3,5 N	3,5 N	3,5 N
Duurzaamheidsfonds; aanpassing ritme uitgaven	2,7 V	1,8 V	0,9 V	
Egalisatie rente grondbanken; verlaging omslagrente		0,3 V	0,7 V	1,0 V
Bestedingsplannen 2017; overige verschuivingen	0,8 V			
Frictiekosten 2017 niet t.l.v. reserve financiële soliditeit	0,8 V	0,8 V	0,8 V	0,8 V
MPG 2018; storting in algemene reserve			1,6 V	1,6 V
Verloop dekking investeringen Maatschappelijk Nut	0,7 V	0,5 V	0,1 N	0,2 N
1 ^e actualisatie 2018: uitgaven t.l.v. Sociaal Domein	1,7 N	2,9 N	4,1 N	4,2 N
1 ^e actualisatie 2018: digitalisering	1,3 V	1,9 V	1,2 V	0,5 V
Diverse kleine mutaties	0,6 V	0,9 V	0,7 N	0,1 N
Voorzieningen:				
Uitgaven riolering (bijstelling kapitaallasten)	0,8 V	1,3 V	1,8 V	2,1 V
Vervallen voorziening zwembaden	0,1 N	0,4 N	0,3 N	0,3 N
Wethouderpensioenen (extra dotatie)	0,2 V	0,3 V	0,4 V	0,5 V
Wachtgelden wethouders (extra stortingen)	0,9 V	0,7 V	0,6 V	0,5 V
Vorming voorziening grafrechten (jaarrekening 2017)	5,0 V	5,0 V	5,0 V	5,0 V
Grondexploitatie: doorwerking bijstelling 2017	2,0 N	2,0 N	2,0 N	2,0 N
Diverse kleine mutaties	0,1 V		0,1 N	0,1 V
Totaal	17,4 V	13,8 V	12,2 V	13,2 V

Standen per reserve en voorziening 2017-2022

In tabellen 2 en 3 worden respectievelijk per programma de standen van de reserves en voorzieningen aan het eind van elk jaar gepresenteerd.

Tabel 2: Reserves ultimo dienstjaar

(bedragen x € 1.000)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Economische & Ruimtelijke Ontw.						
Greenport	415	33	33	33	33	33
Bovenwijkse voorzieningen	1.786	1.617	2.879	3.167	3.669	3.944
Volkshuisvesting	2.588	2.278	2.153	2.153	2.153	2.153
Vastgoed PO	350	0	0	0	0	0
Kosten Startersleningen	504	811	1.150	1.528	1.912	2.295
Kosten Blijversleningen	112	124	119	115	110	106
Centrumplannen	2.395	1.876	1.870	1.865	1.861	1.858
Egalisatie vastgoed	2.056	2.056	1.756	556	335	335
Garantie financiering Aardwarmte	700	700	700	700	700	700
Stimuleringsreg. duurzame energie	203	250	0	0	0	0
FES projecten	76	76	76	76	76	76
Waterproblematiek	1.093	988	1.084	1.274	1.474	1.674
Egalisatie rente grondbanken	3.016	3.508	4.275	5.042	5.809	6.576
Faciliterende ontwikkeling	1.530	974	991	556	29	-/- 435
Provisie garantstelling	568	1.055	1.541	2.028	2.514	3.000
Omgevingswet	995	2.469	0	0	0	0
Totaal	18.387	18.815	18.627	19.093	20.675	22.315
Ondersteuning, Zorg & Part.						
Werk en Inkomen	5.128	4.754	4.754	4.754	4.754	4.754
Sociaal Domein	17.549	10.557	9.530	8.547	7.564	6.581
Noodfonds huisvesting primair ond.	500	500	500	500	500	500
Totaal	23.177	15.811	14.784	13.801	12.818	11.835

(bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sterke Samenleving						
Sociaal maatschappelijke visie	502	384	384	384	384	384
Sportaccommodaties	73	73	73	73	73	73
De Waterman	15	0	0	0	0	0
Fonds centrum voor de Kunsten	5	0	0	0	0	0
Zwembaden	1.201	74	324	608	893	1.177
Totaal	1.796	531	781	1.065	1.350	1.634
Fysieke Leefomgeving						
Riolering	1.204	1.074	949	824	824	824
Egalisatie beheerplannen	230	0	0	0	0	0
Bruggen Hoogheemraadschap	73	0	0	0	0	0
Overdracht eigendom Prov. Wegen	1.063	1.063	1.063	1.063	1.063	1.063
Beheerplan Wegen	855	576	292	0	0	0
Leefomgevingsfonds	3.750	1.455	0	0	0	0
Duurzaamheidsfonds	3.750	2.700	1.803	900	0	0
Kwaliteitsimpulsen projecten	1.575	1.575	1.575	1.575	1.575	1.575
Regionale verkeersprojecten	0	700	662	634	634	634
Totaal	12.500	9.143	6.344	4.996	4.096	4.096
Dienstverlening & Belastingen						
Afval	2.279	1.099	-/- 90	-/- 562	-/- 1.138	-/- 1.772
Totaal	2.279	1.099	-/- 90	-/- 562	-/- 1.138	-/- 1.772
Bestuur en Veiligheid						
Flankerende personele middelen	6.549	6.549	6.549	6.549	6.549	6.549
Garantieloon (fusie)	265	229	193	157	128	103
Totaal	6.814	6.778	6.742	6.706	6.677	6.652
Algemene dekkingsmiddelen						
Algemene reserve	31.728	31.437	30.860	29.958	30.900	30.348
Algemene reserve – jaarsaldo	8.560	1.553	4.057	7.109	9.035	11.411
Versterking financiële soliditeit	109.527	108.670	107.814	107.814	107.814	107.814
Nieuwbouw gemeentehuis	36.623	35.369	34.112	32.847	31.572	30.289
Nieuwbouw gemeentewerf	0	1.870	1.870	1.870	1.870	1.870
Dekking investeringen m-nut	3.211	7.065	9.667	9.406	8.977	8.547
Dekking investeringen e-nut	5.186	4.973	4.678	4.383	4.088	3.793
Totaal	194.835	190.937	193.058	193.387	194.256	194.072
Totaal Reserves	259.788	243.114	240.246	238.486	238.734	238.832

Tabel 3: Voorzieningen ultimo dienstjaar

(bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Economische & Ruimtelijke ontw.						
Onderhoud Gebouwen	2.376	1.412	1.509	1.317	1.238	906
Grondexploitatie	31.408	29.614	29.620	29.716	30.022	30.328
Garantie financiering Aardwarmte	500	500	500	500	500	500
Totaal	34.284	31.526	31.629	31.533	31.760	31.734
Sterke Samenleving						
Onderhoud scholen IHP	305	405	505	605	705	805
Totaal	305	405	505	605	705	805

(bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fysieke Leefomgeving						
Toekomstige vervanging riolering	450	900	1.100	1.200	1.200	1.200
Riolering	9.956	10.182	10.606	10.948	11.143	11.260
Totaal	10.406	11.082	11.706	12.148	12.343	12.460
Dienstverlening & Belastingen						
Afkoopsommen begraafplaatsen	397	558	704	836	947	1.057
Grafrechten	5.064	5.064	5.064	5.064	5.064	5.064
Totaal	5.461	5.622	5.768	5.900	6.011	6.121
Bestuur en Veiligheid						
Wethouderpensioenen	6.405	6.407	6.418	6.409	6.374	6.331
Wachtgelden wethouders	715	1.263	1.098	989	909	851
Regeling personeel IBOR	285	69	0	0	0	0
Totaal	7.405	7.739	7.516	7.398	7.283	7.182
Totaal Voorzieningen	57.861	56.374	57.124	57.584	58.102	58.302

Het geraamde negatieve verloop van de egalisatiereserve afval wordt betrokken bij het WestlandProgramma.

2. Mutaties reserves 2019

In de navolgende tabel zijn de onttrekkingen en stortingen in de reserves per programma weergegeven. Het gaat hierbij om de totaalbedragen per programma.

Tabel 4: Totale reservemutaties per programma (bedragen x € 1.000)

Programma	Stortingen	Onttrekkingen
Economische en Ruimtelijke Ontwikkeling	4.004	4.888
Sterke samenleving	0	795
Ondersteuning, zorg en participatie	0	292
Fysieke Leefomgeving	0	1.552
Dienstverlening en Belastingen	0	530
Programma Bestuur en Veiligheid	0	8
Algemene dekkingsmiddelen	7.475	6.282
Totaal	11.479	14.347
Per saldo onttrokken	2.868	

De stortingen en onttrekkingen bestaan uit:

	<u>Storting:</u>	<u>Onttrekking:</u>
Oostelijke Randweg; storting in reserve Maatschappelijk nut (van reserve Bovenwijkse voorzieningen)	1.000	1.000
Ged. dekking investering vergroten rotonde Zwethlaan		220
Kapitaallasten investeringen Economisch of Maatschappelijk nut		463
Herstructurering glastuinbouw uit Duurzaamheidsfonds		897
Dekking investeringen Leefbaarheidsfonds (van reserve Leefomgeving naar reserve Maatschappelijk nut)	1.455	1.455
Actieprogramma Huisvesting tijdelijke arbeidsmigranten		125
Project "Handhaving op de riolering"		125
Stimulering duurzame energie		250
Dekking beheerplan Wegenonderhoud		285
Facilitaire ontwikkeling	113	96
Waterproblematiek	288	192

Tariefseglisatie afvalstoffenheffing		1.189
Voorbereiding Omgevingswet		2.469
Kosten frictiebudget uit reserve financiële soliditeit		856
Dekking investering verbeteren verkeersveiligheid Kasteelweg		600
Gedeeltelijke dekking investering optimaliseren fietspad Gantel De Baak		100
Nieuwbouw gemeentehuis; rentetoevoeging en kapitaal-		
lasten / beschikbaarheidsvergoeding	404	1.661
Starters- en blijversleningen; opbrengst annuïteitenleningen	736	
Starters- en blijversleningen; rente- en beheerskosten		401
Egalisatie rente-opslag grondbanken	767	
Reserve garantieloon (fusie)		36
Okidoki		6
Vrijval egalisatiereserve taakstelling vastgoed		300
Greenport Horticultuur huurgarantie Lentiz		189
Investering N213 bijdrage Elsenbosch t.b.v. koppeling v.d. Bos		
(van Algemene reserve naar reserve Maatschappelijk nut)	200	200
Investering aanleg parkeerplaats en ontsluiting Sonnehoeck		
(van Algemene reserve naar reserve Maatschappelijk nut)	115	115
Provisie garantstellingen ONW / OWBZ	486	
Storting grondcomplexen in reserve Bovenwijkse voorzieningen	2.582	
Sociaal Domein: uitgaven conform 1 ^e actualisaties		1.027
Biesieklette		38
Reserve Zwembaden; dotatie en meerjarig onderhoudsplan	285	35
Algemene reserve: Geothermie uit Westland agenda II		17
Algemene reserve: storting digitalisering	544	
Algemene reserve: begrotingssaldo	2.504	
Totaal	11.479	14.347

3. Bestedingsplannen

Bij het inrichten van een meer gestroomlijnde P&C-kalender is bepaald dat de bestedingsplannen niet meer afzonderlijk maar bij de begroting vastgesteld zullen worden. Hieraan is invulling gegeven door de in de programma's gepresenteerde gespecificeerde mutaties in de reserves en de voorzieningen. Door middel van de vaststelling van de begroting worden tegelijk de reservemutaties in 2019 door de Raad vastgesteld.

Op grond van de Nota Reserves en Voorzieningen zouden reserves zonder volledig bestedingsplan in beginsel vrij moeten vallen. In nagenoeg alle gevallen blijkt dat in de praktijk ongewenst. Daarom wordt door middel van het raadsvoorstel tot vaststelling van de begroting ook voor 2019 de Raad voorgesteld om voor een aantal reserves de bepalingen inzake de bestedingsplannen niet van toepassing te verklaren. In de navolgende toelichting wordt aangegeven welke reserves dit betreft.

Bestedingsplannen 2019-2022

Er zijn enkele nieuwe reserves en een nieuwe voorziening ingesteld ten opzichte van de bestedingsplannen zoals die door de Raad zijn vastgesteld op 7 november 2017. Het betreft de:

- Reserve zwembaden (raadsbesluit ProRap 2017)
- Voorziening grafrechten (opgenomen in de Jaarrekening 2017)
- Reserve nieuwbouw gemeentewerf (opgenomen in de 1e actualisatie 2018)

De reserve zwembaden is gevormd als gevolg van het voornemen om in 2021 het beheer en de exploitatie van de accommodaties De Hoge Bomen, Vreeloo, Maesemunde en de Westlandhal aan te besteden. Eind 2020 eindigt de verplichting tot het groot onderhoud voor de gemeente. In verband hiermee is de onderhoudsvoorziening zwembaden ultimo 2017 omgezet naar een bestemmingsreserve zwembaden.

De voorziening grafrechten is in de Jaarrekening 2017 gevormd op grond van de verplichting die voortvloeit uit de Vraag en Antwoordrubriek van de commissie BBV, waaruit blijkt dat voor de opbrengst van

de verkoop van grafrechten een voorziening moeten worden ingesteld. Via deze begroting 2019 wordt u gevraagd om deze voorziening ook formeel in te stellen.
Gemeenten hebben aanvullende vragen gesteld over dit onderwerp. Mogelijk zal die beantwoording weer nieuwe inzichten geven over de verwerking van deze voorziening.

In de 1e actualisatie 2018 is voorgesteld om een reserve nieuwbouw gemeentewerf te vormen voor een gedeeltelijke dekking van de eventuele bouw van een centrale gemeentewerf inclusief milieustraat. Via deze begroting 2019 wordt u gevraagd om deze reserve ook formeel in te stellen.

De bestemmingsreserves Economische ontwikkelingen en Actualiseren bestemmingsplannen en de voorzieningen Groot onderhoud zwembaden en Stichting Korenmolen zijn bij raadsbesluit inzake de jaarrekening 2017 opgeheven.

Hierna volgt een totaaloverzicht met daarin de status van de reserves.

Compleet

Vastgoed	Afval (m.b.t. masterplan digitalisering)
Versterking financiële soliditeit	FES projecten
Kosten startersleningen	Kosten blijversleningen
Fonds Centrum voor de Kunsten	Garantielonen (fusie)
Omgevingswet	Dekking investeringen m-nut
Project Ruimte voor de glastuinbouw	Dekking investeringen e-nut
Stimuleringsregeling Duurzame energie	Greenport
Zwembaden	Wegen
Egalisatie beheerplannen	Nieuwbouw gemeentehuis
Bruggen Hoogheemraadschap Delfland	Sociaal maatschappelijke visie
Sportaccommodaties	De Waterman
Duurzaamheidsfonds	Leefomgevingsfonds

Uitgezonderde reserves (open-einde regeling of gesloten circuit)

Egalisatie taakstelling vastgoed	Egalisatiereserve rente grondbanken
Werk en Inkomen	Sociaal Domein
Facilitaire ontwikkeling	Afval

Uitgezonderde reserves (onvoldoende onderbouwd bestedingsplan)

Bovenwijkse voorzieningen	Flankerende personele middelen
Centrumplannen	Overdracht eigendom provinciale wegen
Volkshuisvesting	Waterproblematiek
Gar.reg. en risico clusterfinanciering aardwarmte	Regionale verkeersprojecten
Riolering	Kwaliteitsimpulsen projecten
Provisie garantstelling	Noodfonds huisvesting primair onderwijs
Nieuwbouw gemeentewerf	

Toelichting

Compleet

Dit geldt voor de reserves met een voldoende onderbouwd bestedingsplan. De hieruit voortvloeiende mutaties zijn opgenomen in de begroting.

Versterking financiële soliditeit

Er is voor deze reserve geen bestedingsplan noodzakelijk. De reserve is gevormd uit de verkoopopbrengsten van de deelneming Westland Energieservices en van de CAIW. De reserve is gevormd om rente te genereren ten behoeve van de exploitatie. Hiermee wordt de financiële soliditeit versterkt en wordt het wegvallende dividend uit de deelneming gecompenseerd. Deze reserve dient derhalve in beginsel in stand te worden gehouden.

In de jaren 2018/2019 wordt een bedrag van € 1,7 mln. onttrokken voor frictiekosten met betrekking tot de organisatieontwikkeling.

Uitgezonderde reserves (open-einde of gesloten systeem)

Hieronder vallen de reserves die samenhangen met een open-einde-regeling of als een gesloten systeem worden beschouwd. De laatstgenoemde categorie betreft reserves waarvoor door de Raad is bepaald dat de werkelijke overschotten of tekorten in de exploitatie van een bepaald jaar direct verrekend worden met de betreffende reserve, ongeacht de in de begroting hiervoor opgenomen raming.

Uitgezonderde reserves (onvoldoende onderbouwd bestedingsplan)

Hieronder is een aantal reserves opgenomen zonder een voldoende onderbouwd bestedingsplan. Bij deze reserves geldt dat op grond van de in de Nota Reserves en Voorzieningen opgenomen beleidsregels deze reserves formeel zouden moeten vervallen. Gezien de aard van de reserves is dat ongewenst en er wordt voorgesteld om de reserves te handhaven.

Er zijn uitsluitend mutaties geraamd in de begroting voor zover die voortvloeien uit eerdere raadsbesluiten met een doorwerking naar 2019 (en verder). Eventuele nieuwe mutaties zullen te allen tijde voor het einde van het verslagjaar aan de Raad worden voorgelegd.

Het betreft de bestedingsplannen van de reserves:

1. Bovenwijkse voorzieningen: mutaties vinden plaats op basis van het jaarlijkse MPG
2. Volkshuisvesting: naast de geormerkte bedragen vindt verdere invulling plaats op basis van de ontwikkeling op de woningmarkt
3. Centrumplannen: De reserve is gevormd voor het realiseren van centrumplannen
4. Flankerende personele middelen: opgebouwd uit in het verleden niet bestede organisatiebudgetten in afwachting van duidelijkheid over de gewenste ontwikkeling van de organisatie. Nu die ontwikkelrichting helder is, wordt de reserve ingezet als dekking voor de verdere professionalisering van de organisatie, zowel kwantitatief als kwalitatief. Het gaat daarbij o.a. om organisatiebrede ontwikkeltrajecten zoals Lef Loont, individuele ontwikkeling van medewerkers, een eigentijds HR-beleid, traineeships et cetera.
5. Garantieregeling en risico clusterfinanciering aardwarmte: In de raadsvergadering van 15 juli 2014 is besloten het college te mandateren om – op voorstel van de Stuurgroep van de Westland Agenda – uitgaven te doen overeenkomstig het doel van de bestemmingsreserve. Het college legt hierover verantwoording af bij het eerstvolgende rapportagemoment.
6. Riolering: de beschikbare gelden in de reserve zijn ontstaan uit ontvangen uitkeringen van het Rijk. Naast de reeds in de begroting opgenomen bedragen kunnen projecten zoals bijvoorbeeld “Handhaving op de riolering”, die niet kunnen worden gedekt uit de voorziening riolering, uit deze reserve worden onttrokken.
7. Waterproblematiek: De invulling van de besteding is gebaseerd op het Waterplan Westland. Dit betreft een meerjarig plan waarbij de lasten afhankelijk van het tempo van de ruimtelijke ontwikkelingen kunnen verschuiven tussen de verschillende jaarschijven.
8. Overdracht eigendom provinciale wegen: van de provincie zijn gelden verkregen voor de overgedragen N465, de Zwartendijk.
9. Kwaliteitsimpulsen projecten: Op basis van convenant afspraken Westlandse Zoom resteert nog een reserve voor kosten voor o.a. kwalitatieve impulsen en kosten voor het realiseren van groen/blauwe verbindingen tussen de deelprojecten.
10. Regionale verkeersprojecten: gevormd uit de vervallen inwonersbijdrage aan de Metropool Regio Den Haag Haaglanden (MRDH) t.b.v. het mobiliteitsfonds in 2018 om niet-subsidiabele projecten te kunnen realiseren. Hierbij gaat het vooral om verkeersveiligheids-projecten, fietsvoorzieningen, Openbaar Vervoer onderzoeken, studie en bijdragen voor samenwerking.
11. Noodfonds huisvesting primair onderwijs: noodfonds waarop schoolbesturen bij schrijnende situaties ten behoeve van het onderhoud van de huisvesting een beroep op kunnen doen.
12. Nieuwbouw gemeentewerf; gedeeltelijke dekking van de eventuele bouw van een centrale gemeentewerf inclusief milieustraat.

13. Provisie garantstelling: dit is de zogenaamde “safe harbour premie” in verband met staatssteunregels, die gemeente in rekening brengt bij de garantstelling voor leningen die door ONW en OBWZ worden gesloten.

Voorzieningen

Voor voorzieningen geldt een ander regime dan voor reserves: de Raad gaat over vorming van en toevoeging aan voorzieningen, bestedingen zijn de bevoegdheid van het College.

4. Gevraagde besluitvorming resumerend

In het raadsvoorstel tot vaststelling van de begroting zal ten aanzien van de reserves en voorzieningen de volgende specifieke besluitvorming worden gevraagd van uw Raad:

1. Het vaststellen van de bestedingsplannen reserves zoals die ten grondslag liggen aan de reserve-mutaties in 2019.
2. Het niet van toepassing verklaren van de regels ten aanzien van de bestedingsplannen voor reserves waarvan een onvoldoende onderbouwd bestedingsplan aanwezig is.
3. Het instellen van de reserve nieuwbouw gemeentewerf en de voorziening grafrechten

RAAD
06 NOV. 2018
GEMEENTE WESTLAND

Vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Westland
in de openbare vergadering van 6 november 2018

, voorzitter

, griffier

Vawerpen, met 8 stemmen
van ca 31 leden
D. Beymans,
griffier.

Amendement op het te nemen besluit

De Raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat het voorgestelde raadsbesluit niet correct lijkt en ook zeker geen invulling geeft aan hetgeen het College de Raad steeds voorhoudt, namelijk dat zij samen met de Raad allerlei zaken wil doen en alternatieven wil voorleggen;

dat het huidige raadsvoorstel een groot aantal blanco cheques bevat die om meerdere redenen niet wenselijk zijn;

dat dient te vervallen punt 2.2.4 waarin gevraagd wordt dat de Raad afwijkt van de ten deze geldende regels die de Raad zichzelf heeft opgelegd en ook waar het College zich aan te houden heeft, namelijk dat reserves waarvoor een onvoldoende onderbouwd bestedingsplan aanwezig is, komen te vervallen;

dat het College verzuimd heeft om bestedingsplannen te maken en wellicht moet worden aangenomen dat die plannen ook niet te maken zijn, omdat de bestedingen niet bekend zijn;

dat het College voorts een vrijbrief wenst te ontvangen voor het inschakelen van externen. Een percentage van 15% wordt voorlopig gehandhaafd en wordt pas naar 10% teruggebracht "zodra de omvang van de organisatie op sterkte is". Niet duidelijk is wie dat bepaalt en wanneer dat het geval is;

dat ook onacceptabel is het voorstel 4.4.2 en 4.4.3. Het huidige systeem dient gehandhaafd te blijven, zowel voor wat betreft de salariering als de termijnen;

dat ook in paragraaf 5 een blanco cheque wordt voorgesteld. Het systeem trap op-trap af is in het geheel ook niet in de begroting terug te vinden en een vage bekostigingssystematiek op het gebied van sociaal ruimtelijk domein is onwenselijk en belet de Raad deugdelijk te controleren;

→ Vawerpen →

(-1-)

WESTLAND VERSTANDIG

dat ook de flexibele schil van maximaal € 1 miljoen het College ten onrechte een blanco cheque geeft voor het doen van uitgaven zonder dat de Raad op nut en noodzaak en doelmatigheid kan controleren, en dat vooraf;

dat de reserve nieuwbouw gemeentewerf er wel moet komen, maar dat de gemeentewerf zoals tijdens de commissievergadering werd erkend, toch niet vóór 2023 er zal zijn. Die reserve kan dan ook nog verder uitgesteld worden en de voorziene middelen kunnen dan nu op korte termijn voor andere doelen worden ingezet;

Amendement:

Het voorgestelde besluit te wijzigen als volgt:

- bij paragraaf 2.3 door te halen "De reserve nieuwbouw gemeentewerf";
- paragraaf 2.4 te schrappen;
- paragraaf 4 te schrappen;
- paragraaf 5 te schrappen;
- paragrafen 5.3 a en b te schrappen.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duljens,
Fractievoorzitter

v	t
WV P	dpa 10
	CPF 7
	SBLW 6
	VVD 3
	CU/SP 2
	D66 1
	SGP 1
	PvdA 1
P	31

CU-SP

GBW

AMENDEMENT inzake
raadsvoorstel

*Aangehouden,
met 37 stemmen
van en 2
tegen*

*A. Dijkman,
Gloffie*

De gemeenteraad van Westland,

in vergadering bijeen op 6 november 2018, ter bespreking van het raadsvoorstel: *Voorstel tot kennisneming van de voortgang van de Werkagenda 2018 en het WestlandProgramma 2018-2022 en de vaststelling van de jaarschijf 2019 van de programmabegroting 2019-2022 en het uitvoeringsprogramma 2019 met de daarbij behorende 1e begrotingswijziging 2019 -2022*” betreffende beslispunten 4.2 en 4.3,

besluit tot de volgende aanvulling:

T.a.v. de overwegingen:

- Er jaarlijks werkzaamheden zijn waarvoor de organisatie de expertise niet of niet in toereikende mate in huis heeft of waarvoor om continuïteit (bedrijfscontinuïteit, continuïteit van de dienstverlening) te borgen extra capaciteit nodig is;
- Deze extra capaciteit in de vorm van tijdelijk “eigen personeel” of externe inhuur beschikbaar kan komen;
- Werving van eigen personeel soms lastig blijkt en/of onwenselijk is vanwege de financiële verplichtingen die na die tijdelijke aanstelling voor de werkgever ontstaan;
- Daarom de behoefte bestaat aan externe inhuur waarbij in veel gevallen de huidige maximale termijn van 18 maanden toereikend is;
- Er echter situaties zijn waarin langere inhuur gewenst is en daardoor bij het college de behoefte bestaat om de maximale inhuurtermijn te stellen op 36 maanden;
- De noodzaak daarvoor wordt gezien waarbij het college als goed werkgever wordt gevraagd om er oog voor te hebben dat deze inhuur niet conflicteert met de mogelijkheden en ambities van het vaste personeel;

- De verwachting is dat deze maximale inhuurtermijn eerder ook uitzondering als norm zal zijn;
- Het daarom gewenst is dat het college periodiek met de raad in gesprek gaat over de wijze waarop dit wordt ingevuld

**BESLUIT OM TOE TE VOEGEN DE VOLGENDE TEKST M.B.T. DE
BESLISPUNTEN 4.2 EN 4.3:**

Indien er werkzaamheden zijn waarvoor de eigen organisatie de expertise niet of niet in toereikende mate in huis heeft of waarvoor om continuïteit (bedrijfscontinuïteit, continuïteit van de dienstverlening) te borgen extra capaciteit nodig is het college deze extra capaciteit in de vorm van tijdelijk "eigen personeel" of externe inhuur kan realiseren;

Voorts indien in uitzonderlijke situaties de behoefte bestaat aan externe inhuur voor een langere periode het college de maximale inhuurtermijn kan stellen op 36 maanden;

Het college over deze besluiten ter controle in aanvulling op de gebruikelijke rapportage in de P&C-documenten periodiek (2 keer per jaar) in commissie Bestuur het gesprek aangaat over deze uitzonderlijke situaties met de raad en over de wijze waarop met dit kader is omgegaan. In dit overleg met de cie Bestuur ook wordt vooruitgekeken zodat de commissie de mogelijkheid heeft om aandachtspunten mee te geven.

Sander Zuyderwijk

Dave van der Meer

Peter Duijsens

VVD Westland

LPF Westland

Westland Verstandig

Willy de Boek

W. de Boek

CuSGP

P. de Boek

	v	t
CDA	10	PY/9 A 2
WV	8	D 66 2
LPF	7	
S'DW	6	
VVD	3	
Cu-SGP	2	
SGP	1	
	37	2

-2-

Betreft: Motie inzake herdefinitie groen in bestemmingsplannen.

De raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018

Constateerend dat:

1. Als het bestemmingsplan voor de Gouw fasen 2 en 3A als voorbeeld genomen kan worden, de bestemming "Groen" in bestemmingsplannen op dit moment vele doeleinden kan dienen: groen, water, parkeer- en speelvoorzieningen, voet- en fietspaden, woonstraat en diverse overige zones,
2. Deze definitie nu te pas en te onpas gebruikt wordt, zelfs om alleen losse fietspaden, fietsstraten en parkeerplaatsen aan te duiden zonder een enkele link naar een bijbehorend park of beleefbaar groen,
3. Bij groot recreatief groen, zoals het Hofpark in Wateringen, de genoemde deelbestemmingen allen in het teken staan van het kunnen beleven van het groen en dus ook functioneel behoren tot het groen,
4. Het blijkbaar mogelijk wordt met deze bestemmingsplandefinitie een op zich zelf staande parkeerplaats aan te leggen met geen enkele link naar bijbehorend "groen" (zie voorbeeld),
5. Er regelmatig grote onduidelijkheid is bij de behandeling van bestemmingsplannen over de grootte van aan te leggen speelvoorzieningen in relatie tot het, al dan niet, aanwezig zijn van onderliggend groen,
6. Vaak na realisatie de teleurstellende constatering gemaakt moet worden dat er (veel) minder beleefbaar echt groen aanwezig is dan bij de vaststelling van het bestemmingsplan werd aangenomen.

Overwegende dat:

1. Veel meer duidelijkheid wenselijk is over wat uiteindelijk gerealiseerd moet worden aan "echt groen",
2. Meer groen in woonwijken bij andere (deel)definities binnen het bestemmingsplan uiteindelijk een beter groenplan kan opleveren.

Verzoekt het college:

De gemeenteraad binnen 3 maanden een voorstel te doen om een herdefinitie te geven voor de in bestemmingsplannen te hanteren definitie voor "groen", waarbij binnen de definitie "groen" ook alleen ~~deelbestemmingen benoemd kunnen worden die ook functioneel tot het "echte groen" behoren.~~

En gaat over tot de orde van de dag.

CDA Westland,

Jan van Rossum

D66 Westland,

Benjamin Hofland

GemeenteBelang Westland,

Remmert Keizer

Westland Verstandig,

Peter Duijsens

PvdA Westland

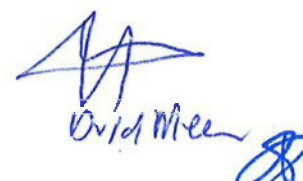

Nico de Gier

GLWL
Ulbe Spaans

(1-)

LPF

David Meen

Aanvullende informatie uit bestemmingsplan De Gouw, fasen 2 en 3A

Planverbeelding uit bestemmingsplan met uitgelicht binnen de bestemming "Groen" een blauwe cirkel waar de uitwerking anders lijkt te worden dan bij vaststelling van het bestemmingsplan wordt gesuggereerd :

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- groen, water, parkeer- en speelvoorzieningen en voet- en fietspaden;
- ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - ontsluiting 2' (os2) een verkeersontsluiting;
- ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - ontsluiting 4' (os4) een langzaamverkeersontsluiting;
- ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - cultuurhistorische waarden - jaagpad' (ow-jpp) dient een jaagpad in stand te worden gehouden;
- ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - cultuurhistorische waarden - fruitmuur' (ow-fm) dient een historische fruitmuur in stand te worden gehouden;
- ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - fietsstraat' (sv-fs) een woonstraat, die is ingericht op de doorstroming van fietsverkeer.

Uitwerkingsplan via www.planviewer.nl waarbij een stuk beleefbaar "groen" (tijdens de behandeling van het BP zelfs nog benoemd als ecologisch groen) verdwenen lijkt te zijn, en opgeofferd wordt aan (waarschijnlijk) parkeerplaatsen, een functie die nu nog mogelijk zou kunnen zijn conform definitie van "groen":

Westland

Westland

D66

GBW

Betreft: **Motie inzake hellingbaan strandopgang Molenslag.**

De raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018

Constateernde dat:

1. Reeds lange tijd gesproken wordt over het aanleggen van een hellingbaan bij strandopgang Molenslag in Monster,
2. Een hellingbaan noodzakelijk is voor een snelle aanrijtijd van politie en hulpdiensten bij calamiteiten op het strand en in de duinen,
3. Met de aanleg van een hellingbaan de strandopgang toegankelijk is voor minder validen en gezinnen met kleine kinderen,
4. Ondernemers op het strand bij het ontbreken van een hellingbaan genoodzaakt zijn om bevoorrading te laten plaatsvinden via fietspaden.

Overwegende dat:

1. Een hellingbaan door gemotoriseerd vervoer van politie en hulpdiensten gebruikt mag worden,
2. Een hellingbaan alleen in de vroege ochtend door toeleveranciers van ondernemers op het strand gebruikt zou mogen worden.

Verzoekt het college:

De aanleg van een hellingbaan in gang te zetten en daarbij gebruik te maken van de reeds gemaakte plannen.

En daarbij de mogelijkheid te bieden voor de aanleg van de hellingbaan langs het Watergat en om daarbij te betrekken de parkeer - En gaat over tot de orde van de dag.

CDA Westland,

Jenny Vermeer

D66 Westland,

Benjamin Hofland

LPF Westland,

Daay van der Meer

GBW

R. Keizer

faciliteiten en verkeersbromen om de "Molenwijk" te ontlasten

Aangenomen, met
27 stemmen van
een te zegen.

D. Oeyenman,
guirre.

	V	E
CDA	10	WV P
LPF	7	du - SGP 2
GBW	6	SCW 1
WV P	3	PvdA 1
D66	1	
	27	72

GBW

Motie inzake het creëren van de Sportfaciliteit calisthenics voor jongeren in de buitenruimte van de gemeente Westland.

De Raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018.

Unaniem
aangenomen,
D. A. Begeman,
griffie.

Constaterende dat:

1. De gemeente Westland het lokaal gezondheidsbeleid hanteert,
2. Dat de jongeren (16+) en jong volwassenen in onze buitenruimte (parken) weinig eigen plek hebben zich (individueel) sportief uit te leven anders dan via hardlooproutes,
3. Er een nieuwe sportcultuur ontstaat als "Calisthenics" welke nog niet in het Westland beoefend kan worden en dat de huidige beoefenaars moeten uitwijken naar Vlaardingen of Den Haag.

Overwegende dat:

1. Calisthenics een laagdrempelige sport is, waarbij een ieder zich op zijn eigen wijze kan ontwikkelen,
2. Het bijdraagt aan een gezonde leefstijl,
3. Aan de beoefening geen kosten verbonden zijn.

Verzoekt het college:

In overleg met de initiatiefnemer (sportbeoefenaars) meerdere locaties aan te wijzen voor het plaatsen van de benodigde attributen, of de locatie te combineren met een of meer reeds vastgestelde projecten voor een fitnesspark uit het leefomgevingsfonds;

De kosten hiervoor te dekken uit het leefomgevingsfonds.

CDA Westland

Conny Huisman

LPF Westland

Dave van Koppen

D66 Westland

Benjamin Hofland

GemeenteBelang Westland

Kelly van Tol

Westland Verstandig

Peter Duijsens

PvdA Westland

Nico de Gier

GLWL

U. de Spaans

(-1-)

Wat is Calisthenics?:

Het is een vorm van sport waarbij het trainen met eigen lichaamsgewicht en de behendigheid centraal staan. Zie het als een rauwe, straatvariant van turnen. Tijdens de trainingen kan je altijd je eigen niveau aangeven waardoor iedereen lekker op zijn eigen tempo kan meedoen en waardoor het ook leuk blijft.

Calisthenics in Vlaardingen

Westland

Motie 8-4

Aangehouden.
A. Segman.
griffier.

Betreft: Motie inzake verblijfsrecreatie in Monster

De raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018

Constateerende dat:

1. Ondanks alle visies, toezeggingen en de aangehouden motie "Toerisme en recreatievoorzieningen in Monster" uit november 2014 er nog steeds geen locaties zijn vrijgemaakt in Monster om het alternatief voor camping Molenslag in te vullen.
2. Het college in februari 2014 de volgende locaties als mogelijkheid beoordeelde: Haagweg-Watergat, Haagweg-OBWZ locatie en aangrenzend terrein en het glastuinbouwgebied achter De Grote Geest en Duingeest.
3. Het door het Ontwikkelbedrijf Westlandse Zoom (OBWZ) gepresenteerde plan voor een recreatiepark definitief niet doorgaat en bovendien te exclusief van opzet was.
4. Dat uit beantwoording van de begrotingsvragen blijkt dat OBWZ door blijft gaan met het ontwikkelen van (woningbouw-)plannen zonder rekening te houden met de visie op kustrecreatie.
5. Er initiatiefnemers bekend zijn die een kleinschalig en hoogwaardige camping/recreatiepark voor alle doelgroepen in Monster willen opzetten en exploiteren.
6. Vakantiehuisjes op het strand en in de duinen definitief niet meer tot de mogelijkheden in Westland behoren om in die behoefte te gaan voorzien.

Overwegende dat:

1. Bij uitwerking en realisatie van plannen er altijd rekening gehouden moet worden met vastgelegde en uitgesproken visies op de toekomst waardoor die plannen ook kunnen worden uitgevoerd.
2. Tot op heden bij de ontwikkeling van woningbouwplannen in de Westlandse Zoom er meerdere malen gecommuniceerd is dat er nog geen vastgestelde plannen bekend zijn op verblijfsrecreatie, waardoor men daar ook bij de realisatie van de woningbouw geen rekening mee houdt. Hierdoor zullen er uiteindelijk geen locaties meer beschikbaar zijn.

Verzoekt het college:

Te bewerkstellingen dat OBWZ pas op de plaats maakt met de woningbouwontwikkeling op de locaties in Monster die mogelijk voor verblijfsrecreatie in aanmerking komen, minimaal tot het moment van definitieve aanwijzing van de locatie(s) voor verblijfsrecreatie.

En gaat over tot de orde van de dag.

CDA Westland,
Jenny Vermeer

Westland

Westland

D66

Motie #5

GBW

Groen Links W

Betreft: Motie inzake loket burgerinitiatieven

De raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018

Constaterende dat:

Zowel in het Westlands Akkoord als in het uitvoeringsprogramma het belang van participatie door burgers, initiatieven vanuit de samenleving en Right to Challenge worden genoemd.

Overwegende dat:

Het voor initiatiefnemers nu vaak moeilijk en niet inzichtelijk is waar men plannen kan indienen en hoe ze verder kunnen worden gebracht met hulp van de gemeente.

Verzoekt het college:

Een loket voor burgerinitiatieven in te richten waardoor initiatieven snel en adequaat kunnen worden ingediend en waar mogelijk uitgevoerd.

Unaniem
aanvaard,
D. de Gier
91.11.18

En gaat over tot de orde van de dag.

CDA Westland

Jenny Vermeer

D66 Westland

Benjamin Hofland

PvdA Westland

Nico de Gier

GLWL
L. Spaans

GBW

Vers
5

Westland

Motie 8-6
GBW stemt voor

GLWL

DBG

Betreft: Motie inzake boerderij De Vlietwoning.

De raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018.

Constaterende dat:

Wij kennis hebben genomen van de brief van Stichting Boerderij De Vlietwoning, d.d. 31 oktober 2018.

Overwegende dat:

1. De stichting een dringend beroep doet op de gemeente om de stichting financieel te steunen,
2. De Provincie Zuid-Holland een subsidie heeft toegekend,
3. Het Restauratiefonds een subsidie heeft toegezegd,
4. De stichting eigenaar dient te zijn van het rijksmonument De Vlietwoning,
5. De hiermee gemoeide overdrachtsbelasting ad € 53.000 ontbreekt,
6. Dit een spoedeisende kwestie is omdat uiterlijk 30 november 2018 de toegekende subsidie van de Provincie moet zijn verantwoord,
7. Jet behoud van het rijksmonument van groot belang is voor Westland,
8. Het college in het WestlandProgramma het belang van cultureel erfgoed onderschrijft.

	v	t
CDA	10	
LPF	7	
SPW	6	
VVD	3	
GLW	2	
DBG	1	
Streek	1	
PvdA	1	
	31	0

Verzoekt het college:

1. Alles in het werk te stellen het rijksmonument De Vlietwoning te behouden,
2. De daartoe benodigde financiële middelen ter beschikking te stellen, hetzij door een garantstelling, hetzij door een lening, hetzij door een subsidie, in de vorm van
3. De raad c.q. de commissie over de definitieve uitwerking hiervan te informeren.
4. *Richting kan plaatsvinden vanuit het begrotingssaldo.*

En gaat over tot de orde van de dag.

CDA Westland

Jenny Vermeer

Jenny Vermeer

LPF Westland

Dave van der Meer

Dave van der Meer

PvdA Westland

Nico de Gier

Nico de Gier

GLWL

Ulke Spaans

DBG Westland

Benjamin Hofland

Benjamin Hofland

Westland

Motie 8-7

Aangehouden,
A. Begunne,
9/12/18

MOTIE: netwerk kwetsbare jongeren

De Raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018

Constaterende dat:

Gezondheidszorg is en wordt een zorg qua budgetten, zeker als we kijken naar de jeugdzorg;

Voorkomen moet worden dat de jeugdzorg dichtslibt en dat juist die kinderen die veelal gespecialiseerde hulp nodig hebben hier onnodig lang op moeten wachten;

Van belang is dat de juiste zorg op de juiste plek wordt gegeven aan de kinderen waarbij stapeling van zorg zoveel mogelijk moet worden vermeden;

Uitgangspunt moet zijn en blijven dat het kind centraal staat;

Duidelijk in kaart moet worden gebracht welke kwetsbare jongeren in onze gemeente leven en welke zorg of hulp zij nodig hebben;

We hen een steun in de rug kunnen bieden middels een netwerk dat partijen verbindt, waarbij gedacht kan worden aan Young Carma, de jonge mantelzorger, maar ook kinderen die te maken hebben met huiselijk geweld (Veilig thuis), vechtscheidingen etc.;

Verzoekt het college om:

Te onderzoeken of het mogelijk is een netwerk als hiervoor genoemd op te zetten, met één centraal aanspreekpunt, zodat kwetsbare kinderen niet buiten de boot vallen;

Terugkoppeling hiervan te geven aan de commissie MO voor het eind van 2018;

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van VVD Westland

Namens de fractie CDA Westland

Geraldine van der Knaap

Anja van der Eijk

Motie verbetering en eerlijkere verdeelsystemen sociale huurwoningen

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Vervolgens, met
15 stemmen van
en 24 tegen
A. Beugmans
griffier.

Constaterende:

dat de slaagkansen (kans op het toegewezen krijgen van een huurwoning) laten zien dat de bestaande huisvestingsverordening Westland onvoldoende zorgt voor een eerlijke en voor de diverse kernen goede verdeling van de sociale huurwoningen en onvoldoende bevordert de gewenste sociale cohesie in een kern of een wijk;

dat de wachttijd voor de sociale huurwoningen voorts enorm lang is en kan oplopen tot meer dan 5 jaar;

dat het huidige verdeelsysteem in de Huisvestingsverordening onvoldoende heeft geleid tot een de elf kernen en wijken daarvan, ten goede komende verdeling van sociale huurwoningen in Westland;

Overwegende:

dat de inhoud van de Huisvestingsverordening als er in ieder geval niets zou veranderen ten opzichte van de huidige regionale samenwerking, afgestemd moet worden met andere gemeenten in de regio;

dat de Raad daarom in een vroeg stadium betrokken moet worden bij een eventuele wijziging van de Huisvestingsverordening, ook om te beoordelen of er geen structurele andere aanpak moet plaatsvinden waarbij de hierboven genoemde aandachtspunten anders en beter geregeld worden;

Verzoekt het College:

- 1 onderzoek te doen naar mogelijke alternatieve verdeelsystemen voor het verdelen van beschikbare huurwoningen in de diverse kernen en wijken daarvan, en daarbij onderscheid te maken naar kern, omdat per kern andere oplossingen nodig zijn, en de te verwachten effecten van deze alternatieven en ook aandacht te besteden aan de sociale cohesie in een kern of een wijk;

2. de uitkomsten van dit onderzoek tijdig met de Raad te delen zodat de Raad betrokken kan worden in het voorbereidingsproces van de totstandkoming van de Huisvestingsverordening Westland 2019.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig

GroenLinks Westland

Peter Duijsens

Ulbe Spaans

v		t	
WV	8	CDA	70
RPF	7	S'DLW	6
		VVD	3
		CU-SGP	2
		D66	1
		Pyda	1
		SLinks	1
75		24	

Aangenomen, met
36 stemmen van

en 3 tegen

A. Bergman,
griffier.

Motie stimulering vanuit gemeente aansluiting glasvezel Heenweg en buitengebied Westland

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat CIF / Caiway inmiddels toegezegd hebben dat in het kader van "Glasvezel Buitenaf", Heenweg en (een groot deel van) het buitengebied Westland alsnog van glasvezel voorzien zullen worden;

dat naar verwachting een en ander begin 2019 in Westland zal worden gepland;

dat informatieavonden gaan komen en voorts bezien zal worden welke gebieden voor aansluiting in aanmerking komen;

dat voor Westland, de Westlandse burgers en het Westlandse bedrijfsleven en voor de aantrekkelijkheid van Westland, het van belang is dat glasvezel zoveel als mogelijk wordt aangelegd ook daar waar het er nu nog niet is;

dat in Oost-Nederland al glasvezel in het buitengebied is of wordt aangelegd in het kader van "Glasvezel Buitenaf";

dat andere gemeenten convenanten sluiten, zoals de gemeente Elburg. Bijgevoegd een persuiting dat ook de gemeente Westland actief in deze dient te zijn;

Verzoekt het College:

Om op korte termijn contact op te nemen met CIF / Caiway om het leggen van glasvezel in Heenweg en het buitengebied van Westland zo veel als mogelijk voor te bereiden en te bezien in hoeverre de gemeente in deze faciliterend kan optreden om een vlotte aanleg te realiseren en zo nodig een convenant te sluiten om snelle aanleg te stimuleren.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig,

Peter Duijsens

GemeenteBelang Westland

Remmert Keizer

GroenLinks Westland

Ulbe Spaans

CDA Westland

Jenny Vermeer

LPF Westland

Dave van der Meer

PvdA Westland

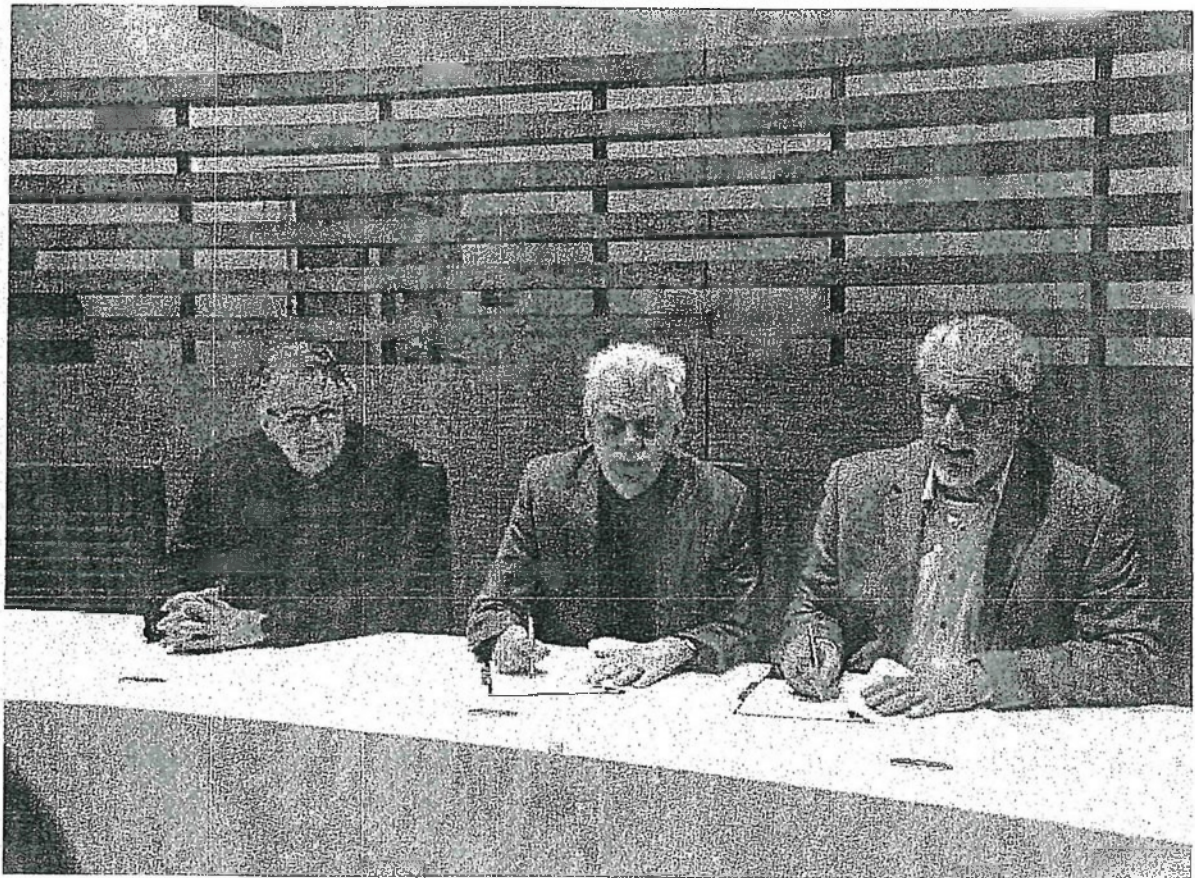
Nico de Gier

	v	t
CDA	10	VVD 3
WV	8	
LPF	7	
SDW	6	
CU-SSP	2	
D66	1	
Stinkes	1	
PvdA	1	
	36	3

<https://veluweland.nl/lokaal/elburg-ondertekent-convenant-voor-glasvezel-buitengebied-371095>

Elburg ondertekent convenant voor glasvezel in buitengebied

21-02-2018, 09:37 | Van de redactie

21-02-2018, 09:37 | Van de redactie

ELBURG Begin februari is de campagne Glasvezel buitenaf in Veluwe Noord - Kampen Zuid gestart. Inwoners van het buitengebied van Oldebroek, Elburg en delen van de gemeenten Kampen, Hattem en Heerde kunnen een glasvezelabonnement afsluiten. Als 50 procent van de 3200 inwoners dit vóór 16 april doet, gaat de aanleg van het glasvezelnetwerk door. Met het zetten van de handtekeningen dinsdag door Wethouder

Henk Wessel van de gemeente Elburg en Piet Grootenboer, directeur Glasvezel buitenaf onder een convenant staat er niets meer in de weg.

Beide partijen zijn blij met de ondertekening van het convenant. Wethouder Henk Wessel (EB): „Ik zie dit als een gouden kans voor de inwoners van het buitengebied en verwacht dat zij deze kans met beide handen aangrijpen. Het is heel fijn dat onze landbouwbedrijven, particulieren en overige bedrijven in het buitengebied aan kunnen sluiten op de digitale snelweg. Een lang gekoesterde wens en mogelijk nog dit jaar gerealiseerd."

Alle inwoners krijgen hetzelfde aanbod: keuze uit vijf dienstaanbieders voor een passend glasvezelabonnement en een vastrechtvergoeding van 1600 euro bij eenmalige afkoop of 12,50 euro per maand. Inwoners die na de inschrijfperiode alsnog kiezen voor glasvezel betalen de werkelijke aansluitkosten van minimaal 995 euro extra.

Motie grafrechten

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat de gemeente Westland duur is voor wat betreft grafrechten, de aanschaf en het onderhoud, dat wil zeggen kosten die je moet betalen als je een grafrecht koopt in Westland;

dat de kosten aanzienlijk hoger zijn dan de prijzen die derden berekenen, ook in Westland;

dat een nader onderzoek nodig is waarom die kosten zo hoog zijn omdat deze niet eens kostendekkend zijn;

dat mogelijkwerwijs het beheer dan wel het onderhoud hoger is dan nodig en kritisch bekeken moet worden;

dat uiteraard wel een goed onderhoud en beheer van de begraafplaatsen moet plaatsvinden;

Verzoekt het College:

- 1 onderzoek te doen naar het terugbrengen van de beheer- en onderhoudskosten van onze begraafplaatsen en wat nodig is en welke ingrepen nodig zijn om dat voor elkaar te krijgen.
2. te bezien waarom elders de grafrechten veel lager zijn en te bezien waarom derden binnen Westland in staat zijn om voor veel lagere kosten hetzelfde resultaat te bereiken en dit aan de Raad te berichten voor 1 april 2019.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Verworpen, met 9
stemmen van en
30 tegen.
D. A. Begmaier,
griffioen.

V	€
WV 8	CDA 10
PvdA 1	LPF 7
	S&W 6
	VVD 3
	de-SSP 2
	D66 1
	Scissors 1
	PvdA
9	30

Motie verklaring toestemming voor vijf wietplanten voor medicinaal gebruik bij doktersattest waarbij medicinale wiet wordt geadviseerd

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat de gemeente Westland voorstander is van het toestaan van medicinale wietteelt, uiteraard onder strak toezicht;

dat de regering maar niet komt met plannen voor de medicinale wietteelt;

dat blijkaar het door de regering ingeschakelde BMC een monopolypositie wenst te houden door slechts op één plaats in Nederland medicinale wietteelt toe te staan;

dat bekend is dat de Nederlandse productie voornamelijk naar het buitenland wordt geëxporteerd, waardoor medicinale olie en bloemen bijna niet te krijgen zijn;

dat op dit moment een groot tekort is aan medicinale wiet, terwijl ook weer algemeen bekend is dat veel mensen wel baat hebben bij het gebruik daarvan in plaats van de traditionele middelen;

dat medicinale wiet niet kan leiden tot verslaving, maar vooral pijnverlichtend werkt;

dat nu de landelijke regering het voorlopig laat afweten, de Raad uitgesproken wenst te zien dat de particuliere teelt van vijf planten wel toegestaan is, zij het dat de teelt zonder toepassing van allerlei hulpmiddelen geschiedt en zonder dat voorraden gevormd worden van producten afkomstig van de vijf planten en ook met een doktersattest waaruit blijkt dat degene die kweekt, ook daadwerkelijk de medicinale wiet nodig heeft voor eigen gebruik;

dat de Raad duidelijkheid wenst te verschaffen over een en ander en op de voet van Tilburg medicinale wietteelt tot een maximum van vijf planten onder de voorgenoemde omstandigheden wenst toe te staan;

dat dit onverlet laat de landelijke wetgeving die strikt genomen ook de teelt van vijf planten verbiedt;

*Aangenomen, met
24 stemmen van en
15 tegen. J. Bergman,
griffier.*

(-1-)

J

Spreekt uit:

in Westland de teelt van vijf planten particulier te gedogen, zij het onder de navolgende beperkingen:

- de particuliere kweker een doktersattest heeft waaruit blijkt dat hij zelf de medicinale wiet in de vorm van olie, dan wel bewerkte bloemen medisch nodig heeft en daar heil van ondervindt;
- de opkweek zonder hulpmiddelen geschiedt;
- er geen voorraden medicinale olie of bloemen zich bij de particulier bevinden, anders dan de normale van de vijf planten.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig,

Peter Duijsens

GemeenteBelang Westland,

Remmert Keizer

GroenLinks Westland,

Wilbe Spaans

PvdA Westland,

Nico de Gier

	v	t
WV	0	CD A 10
GPF	7	VVD 3
S'RW	6	CU-SSP 2
S'Gink	1	
PvdA	1	
DB	1	
	<u>24</u>	<u>15</u>

WESTLANDVERSTANDIG

Motie terugdraaien ten onrechte overheveling
Duurzaamheidsfonds reconstructie glastuinbouw

*Aangenomen, met 33
stemmen van en 6
tegen A. Beyma,
giff/k.*

reserve Sociaal Domein naar

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat in 2017 overheveling heeft plaatsgevonden van de reserve Sociaal Domein, dat wil zeggen van het Rijk ontvangen zorggelden, naar het Duurzaamheidsfonds, zijnde een fonds wat onder meer reconstructie glastuinbouw moet bevorderen;

dat het College inmiddels erkend heeft dat deze overheveling ten onrechte gebeurd is, omdat op het gebied van Sociaal Domein meer kosten gemaakt worden c.q. gemaakt gaan worden, dan voorzien;

dat het dan ook goed is om de nog openstaande gelden in het Duurzaamheidsfonds, zijnde € 2.7 miljoen –zie begroting pagina 225- weer terug te boeken naar de reserve sociaal domein zodat de gelden kunnen worden ingezet voor het doel waarvoor ze bestemd waren;

dat inmiddels uit het Duurzaamheidsfonds een bedrag van € 897.000,-- gaat worden onttrokken en wordt ondergebracht in herstructurering glastuinbouw. Dat bedrag kan dus ook weer terug naar de reserve Sociaal Domein;

Draagt het College op:

de bestaande begroting in zoverre te wijzigen dat de nog beschikbare gelden in het Duurzaamheidsfonds, zijnde ~~€ 1.8 miljoen en € 500.000,--~~ *€ 850.000,--*, terug worden geboekt naar de reserve Sociaal Domein en het laten vervallen van het Duurzaamheidsfonds.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

	v	t
CDA	10	S'BLW 6
VVD	0	
LPF	7	
CU-SP	2	
VVD	3	
S'Gink	1	
DBB	1	
PvdA	1	
	33	6

WESTLANDVERSTANDIG

Motie uitstel nieuwbouw gemeentewerf

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat het College blijkbaar al de beslissing genomen heeft dat nieuwbouw gemeentewerf moet gaan plaatsvinden gezien het feit dat men in de begroting al daar rekening mee gehouden heeft door vanaf 2018 circa € 1.9 miljoen per jaar te reserveren;

dat de nieuwbouw gemeentewerf afgezet moet worden tegen andere hoognodige voorzieningen in Westland;

dat voorts een totaalbeeld ontbreekt zowel voor wat betreft locatie als de totale kosten;

Verzoekt het College:

met de Raad verder overleg te voeren omtrent de wenselijkheid en ook de verdere kosten die nieuwbouw gemeentewerf met zich mede zal brengen in Westland en ook de noodzaak van een nieuwe gemeentewerf af te zetten tegen andere in Westland hoognodige voorzieningen.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

v		t
WV P	DDA	70
	LPF	7
	SIBW	6
	VVD	3
	du-s'sp	2
	S'Gink	1
	DBB	1
	Pyda	1
P		31

Vuworpen, met 8
stemmen van en
37 tegen
A. De Groot
911/2.

Motie flappentap en leefbaarheid dorpskernen

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat de geldautomaten in onze dorpskernen steeds meer verdwijnen en laatstelijk ook de algemeen toegankelijke geldautomaat in Monster is weggefallen;

dat andere gemeenten zelf in dorpskernen automaten laten plaatsen en daarvoor de geldmiddelen pakken uit de leefbaarheidspotten en ouderenvoorzieningen;

dat op die wijze een belangrijke voorziening in onze dorpskernen ondersteund wordt, hetwelk als doel heeft de leefbaarheid te vergroten;

dat wellicht ook de plaatselijke BIZZ-en geïnteresseerd kunnen zijn in het meefinancieren van een pinautomaat nu de kosten daarvan vrij beperkt zijn;

dat immers op de markt, in sportkantines, bij de dorpslager of -bakker, bij collectes of op schoolfeesten, veelal alleen contant betaald kan worden;

dat vooral voor senioren de grote afstand naar een pinautomaat problemen oplevert;

Verzoekt het College:

de mogelijkheden na te gaan voor plaatsing van een pinautomaat in de kernen waar deze er niet meer is en eventueel in overleg te treden met de BIZ-verenigingen / -stichtingen en zo mogelijk gelden te besteden uit het Leefbaarheidsfonds en in overleg te treden met de Rabobank / ABN-AMRO Bank / ING, grote banken in Westland, om in ieder geval te bewerkstelligen dat per dorpskern één algemeen toegankelijke pinautomaat publiekelijk aanwezig blijft.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig,

GemeenteBelang Westland,

PvdA Westland,

Peter Duijsens

Remmert Keizer

Nico de Gier

Verworpen. met 16
stemmen voor en
23 tegen.
A. Begeman,
Sifko.

v	t
WV 0	CDA 10
SRW 6	LPF 7
PvdA 1	VVD 3
SGP 1	du-SSP 2
	SGP 1
	DBB 1
16	23

Motie stop handhaving

Motie 8-75

Veworpen, met 8
stemmen van en
31 tegen
A. Begun, w.
giffier.

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat het College in de eerste wijziging begroting een extra bedrag van € 1.8 miljoen over vier jaren wil gaan investeren in handhaving bovenop de vele honderdduizenden euro's die al aan handhaving besteed worden;

dat tijdens de Verzamelcommissie nog de vraag aan de wethouder gesteld zal worden wat nu in zijn totaliteit handhaving glastuinbouw de gemeente kost;

dat de resultaten tot nog toe zijn tegengevallen, hetgeen ook gebleken is uit de rapportage van Berenschot en nu voor de derde keer een nieuwe opstart gemaakt wordt;

dat voorts geen enkele duidelijkheid is over de ontwikkelingen van HOT –de 50 ha hebben zij wederom niet gehaald en zullen ze ook niet gaan halen-, allerlei andere opgestarte initiatieven, maar bovenal dat geen reconstructie plaatsvindt op percelen grond waar gehandhaafd is;

dat leegstand vaak het gevolg is van de handhaving;

dat mede gezien de wijze waarop in een aantal zaken wordt omgegaan met handhaving, het niet langer gewenst is om op deze wijze door te gaan;

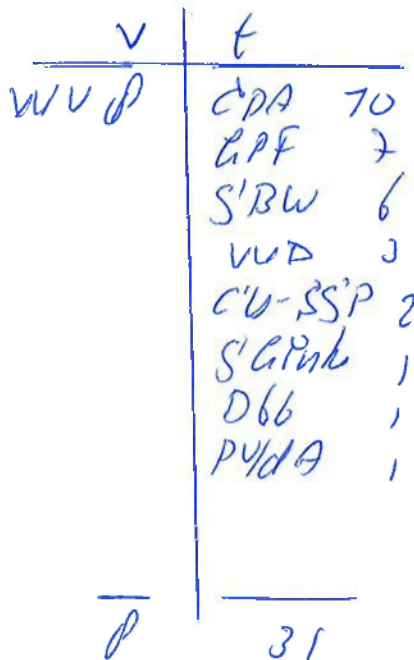
→
-1-

Verzoekt het College:

Met directe ingang de handhaving zoals deze tot nog toe werd gedaan te stoppen, het rapport Berenschot eens goed onder de loep te nemen en de daarin gegeven adviezen daadwerkelijk op te volgen en alleen dan te handhaven als ook daadwerkelijk schaalvergroting, dan wel reconstructie aan de orde is en het al of niet extra begrote bedrag van € 1.8 miljoen anders te besteden en de handhaving te laten vallen onder de bedrijfsvoeringskosten.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

v	t
WVDP	CPA 70
	LRF 7
	S'BLW 6
	VVD 3
	CU-SSP 2
	S'GPnk 1
	D66 1
	PVDA 1
8	31

Motie vlotte ontwikkeling Driesprong Kwintsheul

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Verworpen met
17 stemmen voor en
22 tegen
A. Reijnders,
griffier.

Overwegende:

dat de Andreashof, sportverenigingen en ook de bewoners van Kwintsheul de politiek dringend verzocht hebben nieuwbouw bij de kern Kwintsheul te gaan realiseren;

dat in 2015/2016 het vorige College plannen heeft opgevat om bij de Driesprong enkele honderden woningen te gaan realiseren;

dat de Raad heeft ingestemd met die plannen en ook ingestemd heeft met het opleggen van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten;

dat het oude, maar ook het nieuwe College vervolgens gedraald heeft en niet met voortvarendheid de plannen heeft beetgepakt en ontwikkeld;

dat het nieuwe College ineens kwam met de wens om een structuurvisie voor het gebied te ontwikkelen en dat enkel en alleen maar om te voorkomen dat de WVG-aanwijzing komt te vervallen;

dat steeds de intentie geweest is dat de nadruk gelegd zou worden in het betreffende gebied op de bouw van goedkope starters- en seniorenwoningen en woningen die doorstroming vanuit bestaande oudere woningen in Kwintsheul van veelal senioren mogelijk moest maken;

dat de komst van jonge gezinnen in Kwintsheul wenselijk is gezien de ontwikkelingen bij de Andreashof en sportverenigingen;

dat zowel Andreashof als de sportverenigingen de noodklok geluid hebben en gewezen hebben op de noodzaak van uitbreiding van Kwintsheul;

dat het College zonder enig vooroverleg met de Raad en bewoners uit Kwintsheul besloten heeft zich terug te trekken uit de ontwikkeling en dit over te laten aan marktpartijen;

dat dit niet in overeenstemming is met de eerder door de Raad uitgestippelde koers;

Verzoekt het College:

alsnog op de meeste korte termijn tot realisering van de voor Kwintsheul gewenste woningbouw te komen en daartoe zelf initiatieven te blijven nemen en zo nodig samen te werken met ontwikkelaars en ook alle planologische besluiten op korte termijn te nemen, zodat realisering in 2019 kan plaatsvinden.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig

D66 Westland

GemeenteBelang Westland

Peter Duijsens

Benjamin Hofland

Remmert Keizer

GroenLinks Westland

PvdA Westland

Ulbe Spaans

Nico de Gier

	v	t	
WV	8	CDA	10
D66	1	LPF	7
S'BW	6	VVD	3
S'Groen	1	du-S'SP	2
PvdA	1		
	17		22

(-2-)

Motie Prinsenbos

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Aangesloten.
A. Begeman,
griffier.

Overwegende:

dat het Prinsenbos recentelijk geopend is en een ontzettend mooi gebouw is ontstaan;

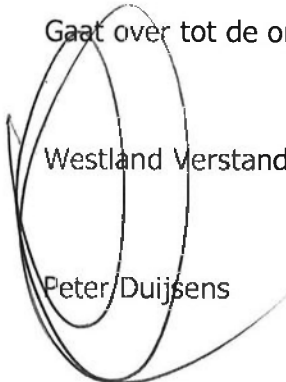
dat de Raad de mogelijkheden bekeken wenst te zien om in het gebouw 't Nest ook de mogelijkheid te bieden iets te drinken en mogelijkte eten;

dat bedacht zou kunnen worden dat mensen met een beperking dit daadwerkelijk kunnen uitvoeren;

Verzoekt het College:

- de mogelijkheden te onderzoeken voor een eenvoudige eet- en drinkgelegenheid, zodat passanten en wandelaars en vaak bewoners van het Woerdblok met rolstoel daar prettig en rustig kunnen zitten en relaxen.
- te onderzoeken of via MVO mensen kunnen worden ingezet.
- het kostenplaatje in beeld te brengen.

Gaat over tot de orde van de dag.

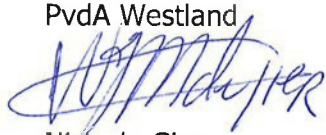
Westland Verstandig

Peter Duijsens

GroenLinks Westland

Udo Spaans

PvdA Westland

Nico de Gier

*Verworpen, met
stemmen van ca
30 tegen.
A. B. B. B. B.
9/11/18*

Motie opknappen van delen van Westland voor wat betreft openbaar groen en
mogelijkerwijs ook eigendommen van derden in delen van Westland waar dat te
wensen overlaat

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat veel klachten binnenkomen van Westlanders over de wijze waarop sommige
delen van de Westlandse kernen worden onderhouden zowel voor wat betreft het
openbare deel als voor wat betreft de voortuinen woningen;

dat bij navraag vaak blijkt dat dat woningen zijn van woningcorporaties waarin
mensen gehuisvest zijn die weinig op hebben met hun omgeving en vaak een grote
ergernis zijn voor de rest van de kernen;

dat zowel bijvoorbeeld in Ter Heijde als in de Heenweg dergelijke woningen staan,
maar ook in andere kernen doet zich dit euvel voor;

dat hier de gemeente haar rol dient te nemen omdat dit iets is wat de leefbaarheid
in de kernen doet afnemen, hetgeen niet gewenst is;

Verzoekt het College:

Met een plan van aanpak te komen om in die delen van kernen waar het onderhoud
zowel aan de openbare ruimte als in de privé voortuinen te wensen overlaat,
maatregelen te nemen en eventueel met de bewoners in gesprek te gaan hoe een
en ander tot verbetering kan leiden en eventueel ook zelf maatregelen nemen, al of
niet met vrijwilligers om de leefbaarheid te bevorderen.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig
Peter Duijsens

GroenLinks Westland
Ulbe Spaans

v	t	
WV	CDA	70
5 GroenLinks 1	LPF	7
	S'RW	6
	VVD	3
	CU-SGP	2
	D66	1
	SP	1
	PvdA	1
	30	

Motie bijzonder vervoer

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat Regiotaxi al vele jaren vaak tot reële opmerkingen en klachten leidt bij de gebruikers;

dat alom positief gereageerd wordt op de Rolbus en de Plusbus;

dat de Rolbus en de Plusbus door vrijwilligers en met sponsors in stand worden gehouden;

dat aan Regiotaxi meer dan € 1 miljoen per jaar wordt besteed;

dat dan ook de vraag is of niet een meer evenredige verdeling dient plaats te vinden en dat ook aan de Rolbus en Plusbus en eventueel ander alternatief vervoer, enige bijdrage door de gemeente betaald moet worden, hetgeen dan ten laste moet gaan van het budget Regiotaxi en bezien moet worden of de Rolbus en de Plusbus dan niet nog frequenter kunnen worden ingezet, eventueel ter vervanging van een deel van Regiotaxi;

dat op dit moment het overleg gevoerd wordt over de nieuwe aanbesteding van Regiotaxi en met name het nieuwe contract met een planbureau en dat thans dan ook het moment goed is voor eventuele heroverweging;

Verzoekt het College:

te onderzoeken of het mogelijk is om de Rolbus en de Plusbus nog frequenter en breder in te zetten en een deel van het budget wat nu naar Regiotaxi gaat, bijvoorbeeld € 150.000,--, in te zetten voor de Rolbus en de Plusbus en eventueel alternatief vervoer en daar bij de onderhandelingen over de nieuwe aanbesteding van Regiotaxi rekening mee te houden.

Gaat over tot afsluiting van de afsluiting.

Westland Verstandig

Peter Duijsens

GroenLinks Westland

Ulbe Spaans

*Vervolgens, met 10
stemmen van en
29 tegen.
P. A. Begunnen.
giffen.*

	V	T	
WV	0	CPA	10
S'Gink	1	LPF	7
PvdA	1	S'BLW	6
		VVD	3
		CU-S'GP	2
		D66	1
	10		29

Verzoekt het College:

- voor 1 maart 2019 aan de Raad voor te leggen een overzicht van Westlandse verkeersknelpunten, voorzien van een uitvoeringsplan;
- direct al een aantal aanwezige knelpunten aan te pakken en voor het einde van het jaar aan de Raad voorstellen daaromtrent te doen;
- uitgaven te dekken uit de hiervoor genoemde middelen.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig,

GemeenteBelang Westland,

PvdA Westland,

Peter Duijsens

Remmert Keizer

Nico de Gier

	v	t	
WV	8	CDA	10
S'DW	6	LPF	7
PvdA	1	VVD	3
S'Ginkels	1	du-S'P	2
		D66	1
	16	23	

(2)

Aangefhoorden, met 24
stemmen van en
75 tegen. P
A. B. B. B. B.
giffen.

Motie vast bedrag WMO

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat per 1 januari 2019 de ondersteuning vanuit de WMO per vier weken voor iedereen een vast bedrag gaat kosten van € 17,50;

dat zoals het er nu naar uitziet bij de berekening van de eigen bijdrage niet meer gekeken wordt naar de hoogte van het inkomen, het eigen vermogen en het gebruik;

dat gemeenten gerechtigd zijn een lagere bijdrage vast te stellen, bijvoorbeeld voor huishoudens met een minimum inkomen;

dat ondersteuning vanuit de WMO door moet kunnen gaan en niet mag stranden op betaling van € 17,50 per vier weken;

dat het goed is in beeld te brengen wat het voor de gemeente Westland betekent als lagere bijdragen worden vastgesteld;

Verzoekt het College:

inzage te geven in de aantallen ondersteuning van de WMO per ultimo 2018 en ook aan te geven wat het zou betekenen als mensen met een inkomen tot 130% van het wettelijke minimumloon geen, dan wel een veel lagere bijdrage zouden moeten betalen.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig,

Peter Duijsens

PvdA Westland,

Nico de Gier

	V	€	
WV	8	CDA	70
PvdA	1	VVD	3
LPF	7	CU-S'P	2
D66	1		
S'Graves	1		
S'RW	6		
	24		75

WESTLAND VERSTANDIG

Motie 22

Vleugels, met stemmen
van de 31 Vegen.

A. Begun, giffke.

Motie inperken kosten met 10% van de zes wethouders Westland

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat het College van Burgemeester en Wethouders thans zes wethouders kent, terwijl in de vorige Colleges minder wethouders voldoende waren en de hoeveelheid wethouders toen nog werd ingegeven door extra taken door de 3D's die per 1 januari 2015 werden ingevoerd;

dat zes wethouders alleen maar nodig waren omdat in de coalitievorming twee in omvang grote partijen –Westland Verstandig en GemeenteBelang Westland- werden uitgeschakeld en een College gevormd werd tussen twee grote partijen en twee wel heel kleine partijen in de Raad;

dat de twee grote partijen in de coalitie uiteraard ieder twee wethouders claimden en de twee kleine partijen uiteraard ieder één wethouder wensten;

dat dat de reden is waarom er zes wethouders zijn;

dat inmiddels gebleken is dat de wethouders, die overigens allen weer van adviseurs en secretaresses voorzien zijn, veel te veel tijd over hebben;

dat dan ook uit kostenoverwegingen het ongewenst is om op deze wijze voort te gaan;

dat inmiddels ook nog bekend is dat door het wegsturen / weggaan van alle eerdere wethouders er ruimschoots wachtgeldaanspraken op dit moment gemaakt worden door de oud-wethouders waardoor de kosten van het dagelijks bestuur van onze gemeente wel erg hoog oplopen;

dat het dan ook gewenst is dat de huidige zes wethouders terugvallen naar 90% arbeidstijd, zodat ook hun salaris en emolumenten kunnen worden teruggebracht tot 90%;

dat het College in het Westlandprogramma heeft geconstateerd dat er maar heel weinig nieuw beleid mogelijk is omdat de geldmiddelen ontbreken;

-1-

dat dus gelden die nodig zijn voor een goede zorg, goede leefomgeving en een nog beter Westland ontbreken en alle op de bedrijfsvoering bespaarde kosten dus helpen;

dat het vorenstaande te meer geldt nu het College in het Westlandprogramma heeft aangekondigd een enorme uitbreiding te gaan doen van het huidige ambtenarenbestand en voorts "ruimhartiger" wil omgaan met ingehuurde externen door hen een veel hoger uurloon toe te kennen en ook langer in dienst te houden tot wel drie jaren;

dat het dan ook gewenst en mogelijk is dat de wethouders teruggaan in kosten;

Spreekt uit:

Dat de zes wethouders van de gemeente Westland met ingang van 1 januari 2019 teruggaan in arbeidstijd naar 90% en dus ook hun salaris verminderen naar 90% en de daarmee bespaarde gelden ingezet worden voor de zorg, leefbaarheid en het huisvesten van onze inwoners.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duljens

v	t
WVD	CDA 70
	LPF 7
	S'BLW 6
	VVD 3
	CU-SSP 2
	S'Gink 1
	D66 1
	PvdA 1
8	31

WESTLAND VERSTANDIG

Motie 22

Vleugels, met 8 stemmen
voor en 3 tegen.

A. Beugmans,
griffier.

Motie inperken kosten met 10% van de zes wethouders Westland

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat het College van Burgemeester en Wethouders thans zes wethouders kent, terwijl in de vorige Colleges minder wethouders voldoende waren en de hoeveelheid wethouders toen nog werd ingegeven door extra taken door de 3D's die per 1 januari 2015 werden ingevoerd;

dat zes wethouders alleen maar nodig waren omdat in de coalitievorming twee in omvang grote partijen –Westland Verstandig en GemeenteBelang Westland- werden uitgeschakeld en een College gevormd werd tussen twee grote partijen en twee wel heel kleine partijen in de Raad;

dat de twee grote partijen in de coalitie uiteraard ieder twee wethouders claimden en de twee kleine partijen uiteraard ieder één wethouder wensten;

dat dat de reden is waarom er zes wethouders zijn;

dat inmiddels gebleken is dat de wethouders, die overigens allen weer van adviseurs en secretaresses voorzien zijn, veel te veel tijd over hebben;

dat dan ook uit kostenoverwegingen het ongewenst is om op deze wijze voort te gaan;

dat inmiddels ook nog bekend is dat door het wegsturen / weggaan van alle eerdere wethouders er ruimschoots wachtgeldaanspraken op dit moment gemaakt worden door de oud-wethouders waardoor de kosten van het dagelijks bestuur van onze gemeente wel erg hoog oplopen;

dat het dan ook gewenst is dat de huidige zes wethouders terugvallen naar 90% arbeidstijd, zodat ook hun salaris en emolumenten kunnen worden teruggebracht tot 90%;

dat het College in het Westlandprogramma heeft geconstateerd dat er maar heel weinig nieuw beleid mogelijk is omdat de geldmiddelen ontbreken;

-1-

dat dus gelden die nodig zijn voor een goede zorg, goede leefomgeving en een nog beter Westland ontbreken en alle op de bedrijfsvoering bespaarde kosten dus helpen;

dat het vorenstaande te meer geldt nu het College in het Westlandprogramma heeft aangekondigd een enorme uitbreiding te gaan doen van het huidige ambtenarenbestand en voorts "ruimhartiger" wil omgaan met ingehuurd externen door hen een veel hoger uurloon toe te kennen en ook langer in dienst te houden tot wel drie jaren;

dat het dan ook gewenst en mogelijk is dat de wethouders teruggaan in kosten;

Spreekt uit:

Dat de zes wethouders van de gemeente Westland met ingang van 1 januari 2019 teruggaan in arbeidstijd naar 90% en dus ook hun salaris verminderen naar 90% en de daarmee bespaarde gelden ingezet worden voor de zorg, leefbaarheid en het huisvesten van onze inwoners.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

v	t
WVD	CDA 70
	LPF 7
	S'BLW 6
	VVD 3
	CU-SSP 2
	S'Gink 1
	D66 1
	PvdA 1
8	31

Motie maaibeleid in buitengebied met veel glastuinbouw

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat de gemeente Westland vooral een tuinbouwgemeente wil zijn en dus de bestaande tuinders goed moet faciliteren;

dat recent bleek tijdens een bezoek georganiseerd door LTO aan tuinders, dat zij vooral het maaibeleid in het buitengebied verbeterd willen zien;

dat ten behoeve van de glastuinbouw de bermen kort gehouden moeten worden;

dat hetzelfde geldt voor het Hoogheemraadschap voor wat betreft het beheer van de oevers;

dat insectengaas in de luchtramen kostbaar, maar bovenal ook een aantal bijkomende neveneffecten heeft die niet in alle gevallen wenselijk zijn;

dat door het Natuurpunt Westland gewezen wordt op de belangen voor flora en fauna van het huidige maaibeleid, ook in het buitengebied;

dat inmiddels bekend is dat de gemeente samen met onder meer tuinders en LTO Glaskracht een pilot heeft uitgevoerd in de Poelzone over een andere wijze van omgaan met de belangen van de tuinbouw en de natuur. De resultaten van deze pilot zijn nog niet bekend mede gezien de droge zomer;

dat het in ieder geval zinvol lijkt dat via een raadsinformatieavond goed overleg plaatsvindt tussen alle betrokkenen over het maaibeleid in het buitengebied en ook of het zinvol is om in het buitengebied onderscheid te maken tussen het te voeren maaibeleid;

Aangenomen, met
37 stemmen voor
en 2 tegen

A. Bergman
griffier.

Spreekt uit:

de wens om voor het einde van het jaar te komen tot een raadsinformatieavond waarbij zowel tuinders in het buitengebied van Westland, LTO Glaskracht, Natuurpunt Westland en het Hoogheemraadschap van Delfland en eventueel andere organisaties worden uitgenodigd om samen met de Commissie Ruimte en samen met het College het huidige maaibeleid te evalueren en ook te bezien in hoeverre aan de wensen van tuinders tegemoet gekomen kan worden zonder dat flora en fauna daarmee te veel in het gedrang komen en ook te bezien in hoeverre in de Westlandse glastuinbouwgebieden onderscheid gemaakt kan worden in de wijze waarop vorm gegeven wordt aan het maaibeleid.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig CU-SGP Westland

Peter Duijsens

Willy de Zoete

LPF Westland

Dave van der Meer

CDA Westland

Jenny Vermeer

PvdA Westland

Nico de Gier

v	k
DA 70	D 66
WV 8	SGink 1
LPF 7	
SW 6	
VVD 3	
cu-SGP 2	
PvdA 1	
37	2

Motie verborgen armoede in Westland

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018,

Verworpen, met 13 stemmen
voor en 26 tegen
D. Beunus,
griffier.

Overwegende:

dat in Westland het armoedebeleid zich vooral richt op de minima en een aantal regelingen gelden voor inkomens van 120% van de geldende bijstandsnorm;

dat uit recent bekendgemaakte landelijke informatie de echte langdurige armoede geleden wordt bij personen / gezinnen waar wel werk / inkomen is, maar waar het bruto inkomen net boven de gestelde grenzen ligt waardoor men net buiten allerlei bijzondere regelingen valt;

dat ook KBO Westland en de Seniorenraad al eerder wezen op deze problematiek bij senioren in Westland;

dat de problematiek zich in ieder geval ook voordoet bij jonge gezinnen;

dat deze landelijke trend -naar het zich laat aanzien- dus ook voor Westland geldt en in ieder geval serieus moet worden bekeken, mede ook in het licht van de onderbesteding bij een aantal reeds getroffen voorzieningen;

dat een gedegen onderzoek in Westland naar verborgen armoede, waarin mensen weliswaar ogenschijnlijk genoeg inkomen hebben, maar door omstandigheden (o.m. schulden, te hoge woon- of zorgkosten, onvoorziene buiten hun schuld ontstane omstandigheden) toch moeten leven van een "leefgeld";

dat met deze motie het College verzocht wordt om de omvang van deze groep in beeld te brengen en vervolgens met een voorstel aan de Raad terug te komen om deze groep in aanmerking te laten komen voor het Westlands armoedebeleid, zodat ook die groep gebruik kan maken van de beschikbare voorzieningen;

Verzoekt het College:

om zo snel als mogelijk de "verborgen" armoe in Westland in beeld te brengen en aan de Raad voor te leggen een concreet voorstel om ook deze groep in aanmerking te laten komen voor de beschikbare voorzieningen.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig

PvdA Westland

D66 Westland

Peter Duijsens

Nico de Gier

Benjamin Hofland

GroenLinks Westland

Ulbe Spaans

v		t	
Wv	8	COA	10
cu-SGP	2	LPF	7
PvdA	1	S'BLW	6
D66	1	VVD	3
S'Ginkes	1		
13		26	

Motie prikkelarme kermissen

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

*Naar aanleiding, met 27
steun van en
12 tegen
A. Begmans
giffen.*

Overwegende:

dat afgelopen zomer bij een aantal gehouden kermissen een pilot heeft plaatsgevonden met één uur prikkelarme kermis;

dat een en ander spoedig geëvalueerd dient te worden met de organisatoren;

dat de communicatie naar buiten over het hebben van de prikkelarme kermissen nog wel te wensen overliet en voor verbetering vatbaar is

Verzoekt het College:

met de kermisorganisatoren te evalueren de pilot prikkelarme kermissen en te bezien of een en ander een vervolg gaat krijgen in 2019 en bij het doorgaan voor betere tijdige communicatie zorg te dragen.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig

D66 Westland

GemeenteBelang Westland

Peter Duijsens

Benjamin Hofland

Remmert Keizer

GroenLinks Westland

PvdA Westland

Ulbe Spaans

Nico de Gier

	v	t
WV	8	CDA 10
LPF	7	CA-SSP 2
GBW	6	
VVD	3	
D66	1	
GL	1	
PvdA	1	
	27	12

Motie bouwhoogte

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat in het Westlands Akkoord uitdrukkelijk erop gewezen wordt dat één van de ambities van het College is hoogbouw in Westland;

dat uiteraard in vigerende bestemmingsplannen bouwhoogtes en bouwvolumes geregeld zijn;

dat vaak de bestaande bewoners direct geraakt worden door plannen vanwege de hoogte en afstand tot de bestaande gebouwen en daarmee het woongenot onder druk komt te staan;

dat bij herontwikkelingen in en buiten de kernen en ook bij nieuwbouw, dan ook een maximale bouwhoogte gehanteerd zou moeten worden van vier verdiepingen en dan nog alleen als het inpasbaar in de omgeving is;

dat bij de uitvoering van bestemmingsplannen met vorenstaande hoogte rekening gehouden dient te worden en eventueel nieuwe bestemmingsplannen ook dienen uit te gaan van een dergelijke bouwhoogte;

Verzoekt het College:

in het ruimtelijk beleid rekening te houden met een bouwhoogte van maximaal vier verdiepingen en dan nog alleen als de afstand tot de bestaande gebouwen voldoende is en het woongenot van de bestaande bewoners niet onder druk komt te staan.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Motie "niet in beton gegoten" glasareaal in Westland

Vervolgens, met 15
stemmen van eno
24 tegen.

A. A. Begeman,
griffier.

B.

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat het College erkent dat de huidige voor de glastuinbouw in gebruik zijnde ruimte in Westland -5.000 ha heeft een glastuinbouwbestemming- niet in beton gegoten is en dus ruimte is voor andersoortig gebruik zoals groen, water, wonen, recreatie etc.;

dat deze visie een omslag in denken teweeg moet gaan brengen binnen Westland en met name een brede discussie gevoerd moet worden hoe Westland op de middellange termijn en de lange termijn het meest welvarend kan worden;

dat weliswaar bijeenkomsten geweest zijn waarbij de visie op 2030 gericht is, maar waarschijnlijk een langere tijd nodig is om Westland te transformeren naar een gemeente waar het nog beter wonen, recreëren en werken is dan nu het geval is;

dat uitgaande van ook de visie van dit College "dat het huidige areaal voor de glastuinbouw niet in beton gegoten is" dat ruimte geeft voor verdere uitwerking en gedachten;

dat het vorenstaande losstaat van de visies zoals deze door het College op grond van de nog in werking te treden Omgevingswet moeten plaatsvinden;

dat alle facetten –ruimtelijk, het belang van de glastuinbouw, het belang van andere sectoren, wonen, financiële aspecten- aan de orde dienen te komen;

dat daarbij ook gezien moet worden in hoeverre buurgemeenten waar ook nog tuinbouw aanwezig is zoals Midden-Delfland en Hoek van Holland, daarbij betrokken moeten worden;

Verzoekt het College:

samen met Raad en overige stakeholders te komen tot een totale toekomstvisie inzake Westland, waarbij het huidige areaal glastuinbouw niet meer in beton gegoten is en ruimte is voor andere invullingen die uiteindelijk ertoe moeten leiden dat Westland als gebied sterker zal worden nu, op middellange termijn, maar zeker op de langere termijn.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig,

Peter Duijsens

GemeenteBelang Westland,

Remmert Keizer

v	t	
WV 8	CDP	10
S'BW 6	LPF	7
PvdA 1	VVD	3
	Du-S'P	2
	D66	1
	S'Leijns	1
15	24	

-2-8

Motie om echt te komen tot een seniorvriendelijke gemeente

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat vóór de verkiezingen praktisch alle politieke partijen verklaard hebben na de verkiezingen te komen met plannen voor een echt seniorvriendelijke gemeente;

dat een en ander moet worden aangepakt en ook moet worden uitgewerkt aan de hand van concrete maatregelen, dus niet aan de hand van visies;

Roept het College op:

om per ommegaande over te gaan tot het nemen van concrete stappen om zo snel als mogelijk tot een seniorvriendelijke gemeente te komen en invulling te geven aan hetgeen daarover door de belangenorganisaties vóór de verkiezingen aan alle partijen werd geventileerd en aan ideeën werd geopperd.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig

Peter Duijsens

GemeenteBelang Westland

Remmert Keizer

PvdA Westland

Nico de Gier

	v	t	
WV	8	CDA	10
SBW	6	LPF	7
PvdA	1	VVD	3
du-SSP	2	D66	1
		SGinks	1
	<u>17</u>		<u>22</u>

Voorwerpen, met
17 stemmen voor en
22 tegen.

A. Regmanus,
griffier.

Motie oproep alle medegebruikers van de Hofboerderij te betrekken in de toekomstige plannen

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat gebleken is dat niet alle gebruikers van de Hofboerderij, in ieder geval het Waterpopfestival, betrokken zijn bij de planvorming voor het toekomstige gebruik en inrichting van de Hofboerderij in Wateringen;

dat het Waterpopfestival voor Westland waardevol is en Waterpop niet alleen gedurende de festivaldagen gebruik maakt van het park en delen van de boerderij, maar ook het koetshuis in gebruik heeft gedurende het gehele jaar;

dat het ongewenst is dat in ieder geval Waterpop niet betrokken wordt bij de plannen;

dat de Hofboerderij wel eigendom is van de gemeente, zodat de gemeente in deze de lead heeft;

Verzoekt het College:

om direct alle gebruikers van de Hofboerderij te betrekken in de toekomstige planvorming en hen daarbij volledig te laten meepraten over het toekomstige gebruik en de inrichting.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig

GemeenteBelang Westland

LPF Westland

Peter Duijsens

Remmert Keizer

Dave van der Meer

PvdA Westland

Nico de Gier

Aangenomen met 28
stemmen voor en
11 tegen.
A. Begmans,
griffier.

	V	T
WV	8	CDA 70
SBW	6	DBB 1
GPF	7	
VVD	3	
CU-SGP	2	
SGP	1	
PvdA	1	
	28	11

Motie afkeuring dekkingsvoorstel (pag. 41 Uitvoeringsprogramma bij begroting)

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat het College het negatieve saldo van € 8.035.000,-- van de begroting wenst te dekken deels door middelen die daarvoor niet geëigend zijn;

dat het navolgende daarover geldt: zie punten 1 tot en met 6 van het dekkingsvoorstel:

- Eenzijdig door de Raad aangenomen amendement dat jaarlijks € 1 miljoen op de schuld wordt ingelopen;
- Dekking uit de algemene reserve (€ 3.150.000,--). Het betreft geen incidentele uitgaven alhoewel het College anders vermeldt.

Spreekt uit:

keurt af het dekkingsvoorstel behorende bij de begroting en verzoekt het College andere dekking te geven voor de uitgaven.

Gaat over tot de orde van de dag.

Westland Verstandig

GemeenteBelang Westland

PvdA Westland

Peter Duijsens

Remmert Keizer

Nico de Gier

Vervolgens, met 15
stemmen van een
24 verg. *A. Bergman*
griffier.

	V	E	
WV	0	CPA	10
S'BW	6	CPF	7
PvdA	1	VVD	3
		du-S'P	2
		DBB	1
		S'Gink	1
	<u>75</u>		<u>24</u>

Motie Uitwerking Motie Beter Groen

De raad bijeen in vergadering op 6 november 2018

Constaterende dat :

- De raad bij de begrotingsbehandeling van 2018-2021 de Motie Beter Groen heeft aangenomen;
- Deze motie een andere manier van werken en denken in zich heeft dan tot nu toe door de gemeente Westland is toegepast;
- De Motie Beter Groen een zichzelf terugverdienend model is wat in aanvang tot hogere kosten leidt maar op korte/middellange termijn tot forse kostenbesparing leidt;
- De visie over groen en bomen die ten grondslag ligt aan deze motie leidend moet zijn in de uitvoering;
- Uit de beantwoording op de technische vragen van LPF Westland duidelijk naar voren komt dat de boodschap van de raad niet goed is overgekomen bij college en organisatie;

Verzoekt het college :

1. Bij de uitwerking van de motie Beter Groen de visie die hieraan ten grondslag ligt leidend te laten zijn;
2. De bedenker van deze visie nadrukkelijk te betrekken bij het opstellen van het te wijzigen groenbeleid

En gaat over tot de orde van de dag

LPF Westland

Dave van der Meer

GemeenteBelang Westland

Remmert Keizer

Westland Verstandig

Peter Duijsens

CDA Westland

Jenny Vermeer

Aangekomen met 36
Stemmen vóór en
3 tegen.

A. Bergman,
griffier.

WWW.LPFWESTLAND.NL

	v	t	
CDA	10	DBL	1
VVD	8	Sciëns	1
LPF	7	PvdA	1
SOW	6		
VVD	3		
der-S's'p	2		
	<u>36</u>		<u>3</u>

Westland

Aangehouden, met
20 stemmen van en
11 tegen.

[Handwritten signature]
A. Begmans
griffier

Motie Inzet particuliere beveiligingsbedrijven

De raad bijeen in vergadering op 6 november 2018

Constaterende dat :

- Er in de nachtelijke uren slechts 1,5 politieauto's beschikbaar zijn voor Westland en Midden-Delfland;
- Deze twee gemeenten tezamen een groot oppervlakte bestrijken;
- Er binnen Westland meerdere particuliere beveiligingsbedrijven zijn die met een veelvoud aan mensen en materieel in de nachtelijke uren actief zijn om voor bedrijven en particulieren de veiligheid te vergroten;

In overweging nemende dat :

- De gemeente Westland bezig is het nieuwe veiligheidsbeleid op te stellen;
- De kengetallen van het aantal inbraken voorhanden zijn;

Verzoekt het college :

1. De inzet van (Westlandse) particuliere beveiligingsbedrijven als toevoeging aan de nachtelijke surveillance diensten van de politie expliciet op te nemen in het Westlands veiligheidsbeleid;
2. De kosten met een maximum tot 100.000 voor 2019 ten laste te laten komen van het overschot van de begroting 2019-2022;
3. In september 2019 de commissie Bestuur te informeren over de resultaten en zodoende in beeld te brengen of de kosten in verhouding staan met de resultaten;

En gaat over tot de orde van de dag,

LPF Westland,

CDA Westland,

Dave vd Meer

Jenny Vermeer

✓	£.
CDA 20	WV 0
LPF 7	DBB 1
S'OW 6	Stinks 1
VVD 3	PvdA 1
CU-S'P 2	

Je stem!
Aangenomen met 37 stemmen
van de 2 reg. en.
A. Begmans
groffier.

Motie Aanpak Woningnood

De raad bijeen in vergadering op 6 november 2018

Constaterende dat :

- Er in Westland sprake is van woningnood;
- Dit vooral speelt onder starters, jonge alleenstaande en spoedzoekers;
- Het college bij haar zoektocht naar gronden/gebouwen voor de huisvesting van arbeidsmigranten ook locaties heeft gevonden waarop wij Westlandse woningzoekenden kunnen huisvesten;
- We bij ontwikkeling van deze gronden/gebouwen in samenwerking met onze gebruikelijke partners, de woningbouwcorporaties vast zitten aan de regels van Woonnet Haaglanden;
- Het college een aanzienlijk bedrag heeft vrijgemaakt in de begroting om de woningnood aan te pakken;

In overweging nemende dat :

- we een 100% toewijzing willen aan Westlanders;
- dit door samen werken met particuliere partijen kunnen bereiken;

Verzoekt het college :

1. Met voorrang de woningnood in Westland beet te pakken;
2. Inzichtelijk te maken welke gronden/gebouwen er nu al beschikbaar zijn;
3. De markt uit te nodigen om met plannen te komen om invulling te geven aan deze gronden/gebouwen waarbij de uiteindelijke verkoopprijzen of huren dusdanig van niveau zijn dat daarvoor de eerder genoemde doelgroepen in aanmerking komen;
4. Voor de verkoop c.q. verdeling van de woningen mede gebruik te maken van het koopwoningzoekende systeem

En gaat over tot de orde van de dag.

LPF Westland

 Dave vd Meer

CDA Westland

 Jenny Vermeer

Westland Verstandig

 Peter Duijsens

	V	t
CDA	10	PvdA 1
VVD	8	SP 1
LPF	7	
SBW	6	
VVD	3	
CH-SP	2	
D66	2	
	37	2

GBWMotie 8-35

G- links

Motie 'Bijdragen grondkosten sociale huurwoningen'

Verworpen, met 16
 stemmen voor en
 23 tegen
 A. Beugmans
 griffier

De raad van gemeente Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 6 november 2018,

stelt vast dat:

- in het Uitvoeringsprogramma 2019 is aangekondigd dat op basis van een te ontwikkelen (deel)visie Wonen een (vernieuwd) Uitvoeringsprogramma Wonen wordt opgesteld,
- het college in het (vernieuwd) Uitvoeringsprogramma Wonen 'het aanbod van woningen wil laten aansluiten op de vraag' en 'de woningen beschikbaar moeten komen voor de mensen die in Westland leven en/of werken',
- Woonvisie Westland (2016) uitgaat van het bouwen van 100 sociale huurwoningen extra per jaar,
- in het Uitvoeringsprogramma 2019 wordt gesteld dat voor het kunnen realiseren van die 100 sociale huurwoningen gemeente Westland jaarlijks minimaal € 1 miljoen benodigd is om verschillen tussen marktconforme prijzen en/of het aanpassen van prijssegmenten te compenseren

overwegende dat

- door de striktere inkomens- en passendheidseisen bij de toewijzing van sociale huurwoningen steeds minder inwoners van Westland in aanmerking komen voor een sociale huurwoning,
- het aantal woningen in de sociale huursector in Westland op dit moment op zich voldoende is om de 'eigen' inwoners van Westland die daar nog wel in aanmerking voor komen onderdak te bieden,
- de ontwikkeling van de voorraad sociale huurwoningen in Westland primair gericht moet zijn op vernieuwing en de autonome groei,
- de financiële resultaten en positie van de corporaties Arcade en Wonen Wateringen ruim voldoende zijn om marktconforme investeringskosten van een sociale huurwoning te dragen (Arcade 2017: netto resultaat exploitatie € 18,8 mln; herwaarderingsreserve € 421 mln)
(WWateringen 2017: netto resultaat exploitatie € 4,7 mln; herwaarderingsreserve € 118 mln)
- bij relatief hoge stichtingskosten van € 205.000 per woning, een huurprijs van € 600 per maand en een rentevoet van < 2% een kostendekkende exploitatie mogelijk is (BAR 3,5%)

concludeert dat

- een jaarlijkse bijdrage van tenminste € 1 miljoen voor de bouw van 100 sociale huurwoningen in Westland (zonder verdere voorwaarden of vereisten te stellen) niet doeltreffend en evenmin doelmatig is,

-1-

✱

GBWbesluit

- het college te verzoeken bij het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Wonen nadrukkelijk in te zoomen op het bouwprogramma en de ontwikkeling van de voorraad sociale huurwoningen in Westland,
- niet in te stemmen met een onttrekking aan het fonds Volkshuisvesting in 2019 van € 1 miljoen (of enig ander bedrag) voor het bijdragen in de verlaging van grondkosten tot een 'sociale grondprijs',
- besluitvorming over incidentele en/of structurele financiële bijdragen aan (projecten in) een Uitvoeringsprogramma Wonen aan te houden tot besluitvorming over deelvisie Wonen en een daarop afgestemd Uitvoeringsprogramma is afgerond.

en gaat over tot de orde van de dag.

GemeenteBelang Westland

Remmert Keizer

PvdA Westland

Nico de Gier

Westland Verstandig

Peter Duijsens

GL WL

Utke Spaans

	✓	€	
SDW	6	CDA	20
WV	8	CPF	7
PvdA	1	VVD	3
SCiinks	1	CU-SSI	2
		DBI	1
	16		23

GBW

G- links

VVD

Unaniem aangenomen,
A. Degmans,
griffier

Motie 'Projecten 'verzorgd wonen' / groepswonen ouderen'

De raad van gemeente Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 6 november 2018,

overwegende dat

- sommige mensen graag zelfstandig willen blijven wonen en alles rond zorg en diensten zelf kunnen en willen regelen,
- er ook mensen zijn die graag met gelijkgestemden willen wonen – in een appartementen-gebouw of in een hofje met patiowoningen - om samen voor elkaar te zorgen,
- er ook mensen zijn die kwetsbaar zijn en geborgenheid zoeken. Zij voelen zich prettiger in een woonomgeving met veel georganiseerde (professionele) hulp dichtbij, zoals tot voor enkele jaren terug in verzorgingshuizen het geval was,
- er een gat gaapt op de woningmarkt voor ouderen. Enerzijds is daar het eigen huis (huur of koop). Anderzijds het verpleeghuis. Meer smaken zijn er niet (meer) in Westland.
- het voor (kwetsbare) ouderen daarom lastig is een betaalbare combinatie te vinden van een geschikte woning, dienstverlening, (gezelschaps)activiteiten en 24/7 hulp-dichtbij,
- ouderen in Westland moeten kunnen kiezen waar en hoe ze willen wonen, ook als ze zorg nodig hebben. Daar een divers aanbod van geschikte woningen voor nodig.

stelt vast dat

- de inzet in het Uitvoeringsprogramma 2019 (maatregel 17) de focus heeft op het realiseren van aangepaste en levensloopbestendige woningen door renovatie en/of nieuwbouw (met als 'bijvangst' besparingen op de WMO-uitgaven)
- de Woonvisie Westland (2016) uitspreekt dat 'vernieuwende woonzorgconcepten van belang zijn om in te spelen op de woningbehoeften van senioren, met voldoende differentiatie voor zowel de kapitaalkrachtige senior (die specifieke kwaliteit zoekt) als de senior met een smallere beurs'.
- de Woonvisie Westland tevens de verwachting uitspreekt dat 'tot 2030 een toename van de vraag wordt verwacht van 1.100 mensen die tot nu toe vallen in de categorie 'verzorgingshuis' of vergelijkbaar ('verzorgd wonen'),
- nieuw aanbod in kleinschalige woonzorgvormen (tussen de traditionele woning en het verpleeghuis: het verzorgingshuis-nieuwe-stijl) in Westland niet van de grond komen,
- het rijk jaarlijks 30 miljoen euro beschikbaar stelt om de realisatie van vernieuwende woonzorgvormen voor ouderen lokaal te stimuleren.

-1-

✂

GBW

MOTIE 'PROJECTEN 'VERZORGD WONEN'/GROEPSWONEN OUDEREN'

besluit

- het college te verzoeken het onderwerp 'huisvesting voor senioren/wonen en zorg' meer de aandacht te geven die het verdient en hierbij de mensen om wie het gaat (ouderen en ouderenorganisaties) actief en intensief te betrekken,
- in de te ontwikkelen (deel)visie Wonen en uitvoeringsprogramma Wonen nadrukkelijk aandacht te besteden aan het initiëren, stimuleren en (financieel) ondersteunen van kleinschalige woonzorgvormen, zoals 'verzorgd wonen' en groepswonen door ouderen,
- in de lopende gesprekken met huurdersorganisaties en woningcorporaties over de (actualisering van) prestatieafspraken het onderwerp prominent op de agenda te plaatsen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie GemeenteBelang Westland

Remmert Keizer voorzitter

Fractie D66 Westland

Benjamin Hofland voorzitter

Fractie PvdA Westland

Nico de Gier voorzitter

Fractie Westland Verstandig

Peter Duijsens

GL WL

unaniem

✓

VVD

GBW**GROENLINKS**
WESTLAND

Motie 37
(inroep)

Unaniem
aangenomen,
F. J. Beerman
griffie.

Motie 'Voorkomen en tegengaan eenzaamheid'

De raad van gemeente Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 6 november 2018,

stelt vast dat

- in het Uitvoeringsprogramma 2019 de focus voor het thema 'eenzaamheid' gericht is op meer gebruik van het aanbod en een meer uitgebreid en divers aanbod.

overweegt vervolgens dat

- eenzaamheid een groot maatschappelijk probleem is. (Bijna vier op de tien Westlanders zijn eenzaam, kopte het AD van 8 oktober jl; dat zijn 40.000 (veertigduizend) mensen.)
- en ook al loopt de één meer risico op eenzaamheid dan de ander, iedereen kan op enig moment in zijn leven met eenzaamheid geconfronteerd worden, Mannen en vrouwen. Jong en oud. Samenlevend of alleenstaand. Met of zonder kinderen. Met een dunne of dikke portemonnee.
- voor een voortdurende aandacht voor het voorkomen en tegengaan van eenzaamheid een beleidsmatige verankering in het gemeentelijk beleid essentieel is. Dan wel met een specifieke nota dan wel als onderdeel van aanpalend beleid, bijvoorbeeld van ouderen- en welzijnsbeleid binnen het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO).

besluit

- het college te verzoeken het voorkomen en tegengaan van eenzaamheid in de komende coalitieperiode méér en extra aandacht te geven,
- als tastbaar resultaat van die extra aandacht in de loop van 2019 aan de gemeenteraad voor besluitvorming voor te leggen een specifieke beleidsnota 'voorkomen en tegengaan eenzaamheid' waarbij een koppeling wordt gemaakt met WMO-beleidsuitgangspunten, zoals eigen kracht, regie en zelfredzaamheid van de inwoners van Westland. Een koppeling met langer zelfstandig thuis blijven wonen, het WMO-loket en de bevordering van sociale cohesie en samenhang in wijken en het voeren van integraal sociaal beleid passen daar ook bij.
- op korte termijn te komen met een beleid toegespitst op onze gemeente en hiervoor budget te gebruiken uit het open armen beleid van onze gemeente. Bedoeld voor een andere doelgroep, maar nu gedeeltelijk in te zetten voor een open armen beleid voor eenzame en vaak kwetsbare Westlanders.

en gaat over tot de orde van de dag.

-1-

17

GBW

PvdA
WESTLAND

WESTLAND VERSTANDIG

jouw stem!

Mobic 8-37

Westland

GROENLINKS
WESTLAND

GemeenteBelang Westland

Remmert Keizer

PvdA Westland

Nico de Gier

Westland Verstandig

Peter Duijsens

CDA Westland

Jenny Vermeer

GroenLinks Westland

Ulbe Spaans

DBB Westland

Benjamin Holland

GBW

Westland
D66

Motie 8-28

Westland

G. Lin

VVD

Motie 'Inspraak- en participatieverordening'

Aangenomen met 37
stemmen voor en 2
tegen.
A. Bergman,
griffier.

De raad van gemeente Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 6 november 2018,

constateert dat:

- in het Westland Programma en vervolgens in het Uitvoeringsprogramma 2019 'participatie' een belangrijke plek heeft in zowel de beleidsvoorbereiding van diverse vraagstukken, als bij de uitwerking van besluiten,

overwegende dat

- participatie een belangrijk middel kan zijn om draagvlak en betrokkenheid te organiseren (Beter vooraf investeren in betrokkenheid, dan achteraf kosten maken door bezwaren).
- het wel een eerste vereiste is dat alle deelnemers aan een participatietraject vóóraf helder voor ogen staat wat gemeente Westland onder participatie verstaat, met welk doel het wordt georganiseerd en hoe het verder vorm krijgt. Alleen op die manier wordt voorkomen dat onjuiste verwachtingen worden gewekt. En alleen zo wordt frustratie voorkomen.
- het college die uitwerking tot-nu-toe echter nalaat en ook niet duidelijk maakt welke doelen zij met de participatietrajecten wil bereiken.
- de gemeenteraad het belangrijk vindt dat vooraf helder en duidelijk is met welk doel een participatietraject wordt georganiseerd, wie de belanghebbenden zijn en de kaders waarbinnen het project plaatsvindt
- de huidige Inspraakverordening Westland (2004) daartoe niet goed bruikbaar is.

besluit

- het college van B&W te verzoeken een Inspraak- en participatieverordening op te stellen en deze zo snel mogelijk – maar in ieder geval vóóordat majeure participatietrajecten van start gaan – aan de gemeenteraad voor besluitvorming voor te leggen

en gaat over tot de orde van de dag.

(-1-)

B

GBW**Motie 139**

Motie 'Staken voorrangsbepaling statushouders'

Aangehouden, met 21
Nieuwmark voor
en 78 tegen
S. Begmans,
griffier.

De raad van gemeente Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 6 november 2018,

constateert dat

- in 2017 (55 woningen) 15% van het aanbod betaalbare sociale huurwoningen in Westland aan statushouders is verhuurd,
- de landelijke verplichting om statushouders een voorrangspositie op de sociale-huurwoningmarkt te geven, per 1 juli 2017 is komen te vervallen,
- voor de woningtoewijzing aan statushouders door de woningcorporaties in Westland een speciale werkwijze ('bemiddeling') – afwijkend van het voor andere woningzoekenden gebruikelijke systeem van woonruimteverdeling – wordt gevolgd,

en overweegt dat

- door de speciale werkwijze die de corporaties volgen bij de woningtoewijzing aan statushouders, de voorrangs- en uitzonderingspositie van statushouders gehandhaafd blijft,
- door de speciale werkwijze die de corporaties volgen bij de woningtoewijzing aan statushouders, betaalbare sociale huurwoningen aan het woningaanbod worden onttrokken,
- het college instemt met deze speciale werkwijze van de corporaties in Westland en daarmee expliciet goedkeurt en ondersteunt dat statushouders een voorrangs- en uitzonderingspositie op alle andere woningzoekenden in Westland hebben,
- de voorrangspositie van statushouders zorgt voor verdringing van andere woningzoekenden,
- het onrechtvaardig is dat de andere woningzoekenden in Westland gedupeerd worden door de voorrangs- en uitzonderingspositie van statushouder.

besluit

- de speciale werkwijze ('bemiddeling') van de Westlandse woningcorporaties, waarbij statushouders een voorrangs- en uitzonderingspositie hebben bij de toewijzing van betaalbare sociale huurwoningen in Westland, af te keuren,
- in de Huisvestingsverordening Westland die 1 juli 2019 in werking treedt geen ruimte te laten voor een voorrangs- en/of uitzonderingspositie voor statushouders

en gaat over tot de orde van de dag.

GemeenteBelang Westland

Remmert Keizer

Westland Verstandig

Peter Duijsens

LPF Westland

Dave van der Meer

	V	T
SBW	6	CD&A 10
GPF	7	VVD 3
WV	8	CU-SP 2
		D66 1
		SG links 1
		PvdA 1
	21	78

GBW**PvdA**
WESTLAND

WESTLAND VERSTANDIG

Motie 8-40

Gr. Linh

Motie 'Opheffen van bestemmingsreserves'Vervallen, met 17
stemmen voor en
22 tegen.A. Bergmans
griffier.

De raad van gemeente Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 6 november 2018,

constateert dat:

- de bestemmingsreserves (exclusief soliditeitsreserve) in Westland een totaal van € 101,4 mln bedragen, waarvan een deel bestemmingsreserves zonder concreet bestedingsdoel,
- op grond van de Nota Reserves en Voorzieningen bestemmingsreserves zonder concreet bestedingsplan worden opgeheven,
- het college van B&W in de begroting voor 2019 stelt dat het opheffen van reserves zonder volledig bestedingsplan in de praktijk ongewenst is,

overwegende dat

- in de periode ná besluitvorming over de Nota Reserves en voorzieningen (december 2016) géén wijziging in relevante wet- en regelgeving is doorgevoerd en evenmin zich omstandigheden hebben voorgedaan die billijken dat wordt teruggekomen op een van de beleidsuitgangspunten in deze nota,
- wanneer bestemmingsreserves zonder volledig bestedingsplan verdwijnen, het budgetrecht van de raad maximaal tot zijn recht komt,

besluit

- bestemmingsreserves zonder volledig bestedingsplan die zowel in de begroting voor 2018 als in de begroting voor 2019 voorkomen, op te heffen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie GemeenteBelang Westland

Remmert van der Grinten voorzitter

Fractie Westland Verstandig

Peter Duijsens

Fractie PvdA Westland

Nico de Gier voorzitter

V	E
S'GW 6	CDA 70
PvdA 1	LPF 7
WV 8	VVD 3
regio's 1	du-S's'p 2
DBB 1	

GLWL

W. S. J. J. J.

17

22

Motie 8-41

Christen
Unie
SGP

MOTIE

Verlagen OZB

Unaniem aangenomen,
D. Regman,
griffier.

De raad van gemeente Westland, bijeen op 6 november 2018,

Constateerende dat

- Door dit college is er een inhaalslag gemaakt op de afvalstoffen heffing. Deze liep jaren achter. Dit resulteert echter in een lastenverhoging van circa €20,- per woning;
- Westland Marketing wel in de begroting staat, maar niet meer wordt toegepast in 2019
- VVD Westland en LPF Westland van mening zijn dat de gemeente faciliterend moet zijn in internationalisering en geen trekkersrol.

Overwegende dat

- VVD Westland en LPF Westland begrijpen, met de stijgende kosten op het gebied van afval, dat er een inhaalslag gedaan moet worden door het huidige college. De woonlasten voor de Westlander worden bepaald door de afvalstoffen heffing en de OZB. Het college houdt de 0 lijn vast en verhoogt de OZB niet. VVD Westland en LPF Westland dienen een motie in voor de verlaging van de OZB met 2% zodat we iets terug kunnen doen naar aanleiding van de verhoging van de afvalstoffen;

Verzoekt het college

ALLEEN VOOR
Huishoudens 2%

- de OZB voor 2019 met 2% te verlagen;
- Het begrote deel van Westland Marketing en een deel van Internationalisering te gebruiken om de kosten voor de verlaging van de OZB in 2019 te dekken;

- De corporaties op te roepen hun financieel voordeel
1:1 door te spelen aan de huurders

VVD Westland

LPF Westland

CDA Westland

CU-SGP Westland

Sander Zuyderwijk

Dave van der Meer

Jenny Vermeer

Willy de Zoete

unaniem
aangenomen

Motie 42
8-42

GBW

*Groep PvdA
Westland*

Motie "Bereikbaar Ondernemen 15 november - 2 januari"

De gemeenteraad van Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018

Constateerend dat:

- Voor de meeste detailhandel ondernemers de periode rond Sinterklaas en Kerst de belangrijkste periode is als het gaat om omzet genereren.
- Deze winkels en bedrijven in deze periode daarom goed bereikbaar moeten zijn voor klanten en leveranciers.
- Wij als gemeente faciliterend zijn aan de bewoners en ondernemers van het Westland

*Aangenomen,
met 32 stemmen
voor en 7 tegen*
*A. Beugmaur
griffier.*

Overwegende dat:

- In Westland altijd wegwerkzaamheden noodzakelijk zijn voor verbetering en onderhoud
- Civiele werkzaamheden aangemeld moeten worden ter toetsing bij het loket "Bereikbaar Westland"
- Wegwerkzaamheden ook in winkelgebieden/winkelstraten moeten plaatsvinden
- De meeste winkels voor hun omzet mede afhankelijk zijn van de Sinterklaas- en Kerstperiode

Verzoekt het college:

- Civiele werkzaamheden in winkelstraten en winkelgebieden niet te laten plaatsvinden in de periode van 15 november tot 2 januari, zolang de openbare veiligheid niet in geding is.
- Dit op te nemen in richtlijnen van Bereikbaar Westland.
- Indien richtlijnen voor 15 november 2018 nog niet gereed zijn, civiele werken in en bij winkelcentra; tussen 15 november en 2 januari tot de richtlijnen gereed zijn, alleen toe te staan als de noodzaak goed onderbouwd tijdig wordt medegedeeld aan de raad en de betreffende ondernemers.
- Ten alle tijden met de winkeliers en ondernemers in overleg te gaan over bereikbaarheid ruim voor aanvang van de werkzaamheden.

En gaat over tot de orde van de dag

(-1-)

Westland

GBW

Molier
J-42.

VVD Westland

Sander Zuyderwijk

Westland Verstandig

Peter Duijsens

PvdA Westland

Nico de Gier

D66 Westland

Benjamin Hofland

GemeenteBelang Westland

Remmert Keizer

CDA Westland

Jenny Vermeer

CU-SGP Westland

Willy de Zoete

*Graenhink
Westland*

Albe Spaans

	v	t
CDA	10	LPF 7
WV	8	
S'BW	6	
VVD	3	
cu-sg'p	2	
D66	1	
S'Links	1	
PvdA	1	
	32	7

(-2-)

Westland

Motie 1-43

PvdA
Westland

G.R.W.

Aangenomen, met
29 stemmen van en
10 tegen.

MOTIE: Minder betutteling, meer ruimte voor ondernemers

De Raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018

Constaterende dat:

Er enthousiaste ondernemers zijn in Westland die gezellige evenementen voor jong en oud willen organiseren, meestal kleinschalig en passend binnen de sfeer van het dorp;

Het afgelopen jaar diverse malen plannen van ondernemers geen doorgang konden vinden, omdat de vergunning niet verleend werd aan de betreffende ondernemer omdat deze bijvoorbeeld te laat was aangevraagd;

Één van de speerpunten van dit college is verlevendiging van de dorpen;

Het college dus enthousiaste ondernemers met leuke plannen voor activiteiten in de dorpen zoals een kofferbakverkoop, een klein bandje of een mini terrasje, zou moeten omarmen;

Het niet goed voor de kernen in Westland is als initiatieven van ondernemers de nek worden omgedraaid om schijnbaar bureaucratische redenen;

VVD Westland van mening is dat het noodzakelijk is om met name de kleinere dorpen, zoals bijvoorbeeld Monster en Kwintsheul, levendiger te maken en dat ondernemers die daartoe initiatief tonen, passend bij de gebruikelijke festiviteiten, zoveel mogelijk gefaciliteerd moeten worden;

Verzoekt het college om:

- Gelet op al het vorenstaande te onderzoeken hoe de betutteling in Westland tegen gegaan kan worden en ondernemers meer de ruimte krijgen, ter verlevendiging van de dorpen;

(1-)

- Bij dit onderzoek te betrekken de vraag of de huidige situatie verbeterd kan worden door bijvoorbeeld per kern een contactpersoon bij de gemeente aan te wijzen;
- Mee te nemen de vraag of ondernemers op een eenvoudigere manier vergunningen voor kleinschalige festiviteiten kunnen aanvragen waarbij voorop moet staan hoe ondernemers hierin het beste gefaciliteerd kunnen worden;
- Terugkoppeling van de resultaten van dit onderzoek en de aanbevelingen ter verbetering te geven binnen drie maanden in de commissie EFO.

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD Westland

CDA Westland

Geraldine van der Knaap

Jenny Vermeer

PvdA Westland
Streek
Nico de Gier

G. W. Spaans

GBL

	V	E
VVD	3	LPF 7
CDA	20	CU-SSP 2
SGenks	1	DBB 1
Pyda	1	
SRW	6	
WV	8	
	29	70

Aangehouden,
A. Bergman,
griffier.

MOTIE: voortvarende aanpak vernieuwing Noviteit in Monster

De Raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018

Constaterende dat:

Al sinds lange tijd een traject is gestart voor vernieuwing en herinrichting van de Noviteit in Monster waarbij gesproken is met de diverse stakeholders en betrokken;

De Noviteit een bruisend ontmoetingscentrum van Monster gaat worden waarbij de Noviteit meer het "huis van de buurt" wordt en er meer sociaal/cultureel programma wordt aangeboden;

De Bibliotheek, Noviteit, Horeca, en Vitis een gedeeld programma van eisen hebben opgesteld en er al een architectenbureau is geselecteerd voor een schetsontwerp;

De planning was dat er in juli 2018 schriftelijke terugkoppeling naar de raadscommissie zou zijn inzake het proces en dat er een akkoord gegeven zou worden op het budget van 30.000,- voor een schetsontwerp zodat de architect aan de slag kon. Eind 2018 zou er dan een voorlopig ontwerp zijn en begin 2019 een definitief ontwerp zodat het tweede kwartaal van 2019 de omgevingsvergunning en de aanbesteding behandeld konden worden;

Dit hele traject ligt nu echter al sinds 22 juni 2018 stil ligt! Dit niet goed is voor alle betrokkenen die hier veel tijd en enthousiasme in gestoken hebben en niet goed voor de verlevendiging van de kern Monster;

Er derhalve noodzaak is dat dit traject nu voortvarend weer wordt opgepakt;

Dat het college weliswaar van plan is om de kwestie van sloop of verbouw van het oude gemeentehuis in Monster volgende maand te agenderen en in januari 2019 de kredietaanvraag voor een deelvisie Monster wil agenderen;

Vernieuwing van de Noviteit echter niet op deze kwesties hoeft te wachten, e.e.a. parallel aan elkaar kan lopen, het bijt elkaar immers niet;

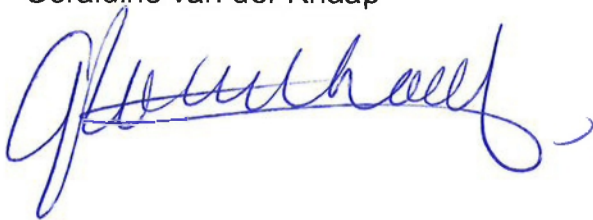
Verder uitstel van vernieuwing van de Noviteit zeer ongewenst is gelet op belangen en de eensgezindheid van de stakeholders en de betrokkenen;

Verzoekt het college om:

- Zo spoedig mogelijk actie te ondernemen inzake de vernieuwingsplannen van de Noviteit, en dit project voortvarend uit te voeren;
- Hierbij niet te wachten op beslissingen inzake verbouw of afbraak van het oude gemeentehuis of een deelvisie voor Monster aangezien deze zaken parallel kunnen lopen aan elkaar, zodat vernieuwing van de Noviteit niet nog langer uitgesteld wordt;
- Hiervan terugkoppeling te geven in de eerstvolgende commissie MO waarbij een tijdsplanning inzake de uitvoeringsstappen wordt gegeven;

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van VVD Westland
Geraldine van der Knaap

GROENLINKS
WESTLAND

Motie 8-45

PvdA
Westland

MOTIE: meer bewegingsonderwijs in Westland

De Raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018

Aangehouden,
A. Deegmans,
9/11/18.

Overwegende dat:

Lichamelijke opvoeding een vak is, juist in het basisonderwijs;

De fracties van VVD Westland en Groen Links Westland pleiten voor meer en beter bewegingsonderwijs op de basisschool, gegeven door vakleerkrachten;

Aangetoond is dat kwalitatief goed bewegingsonderwijs de gezondheid, leerprestaties en sociale ontwikkeling van onze kinderen ten goede komt;

gekwalficeerde ALO-vakleerkrachten voor bewegingsonderwijs een sterke kwalitatieve bijdrage geven aan de kwaliteit van het bewegingsonderwijs;

dat scholen die gekwalficeerde ALO-vakleerkrachten inzetten daarover zeer tevreden zijn;

de praktische en financiële aspecten van dit streven nadere uitwerking behoeven;

Verzoekt het college om:

Te onderzoeken of invoering van twee keer per week gym door een vakleerkracht gerealiseerd kan worden;

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD Westland

Geraldine van der Knaap

GroenLinks Westland

Ulbe Spaans

66

PvdA Westland

Nico de Gier

Motie 8-46

Motie actieplan klimaatdoelstellingen

De raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018

Constaterende:

Dat van de honderd grootste gemeenten van Nederland een kwart concrete doelen opgesteld heeft voor de energietransitie in het coalitieakkoord voor de komende vier jaar.

Dat de uitstoot van broeikasgassen eind 2020 met tenminste 25% verminderd moet worden ten opzichte van 1990.

Dat recent de rechtbank dit nog eens heeft bevestigd.

Overwegende:

Dat de doelstelling m.b.t. broeikasgas over slechts 2 jaar dient te zijn behaald.

Dat in het Westlandse bestuursakkoord nauwelijks concrete ambities staan om klimaatdoelstellingen te behalen.

Dat het zeker voor een glastuinbouwgemeente van belang is dat deze doelstellingen gerealiseerd gaan worden.

Dat concrete ambities bijdragen aan de door dit college zo gepropageerde transparantie.

Verzoekt het college:

Om binnen 6 maanden te komen met meer specifieke beschrijving en planning van klimaatambities (dan nu in het uitvoeringsprogramma staan) die recht doen aan doelstellingen m.b.t. reductie broeikasgas.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks Westland

D66 Westland

PvdA Westland

Ulbe Spaans

Benjamin Hofland

Nico de Gier

CDA Westland

Westland Verstandig

VVD Westland

Jenny Vermeer

Peter Duijsens

Sander Zuyderwijk

GBW Westland

Remmert keizer

MOTIE

Aangehouden,
S. Bergmans.
griffie.

Pilot naleving verkoop alcohol

De Raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 6 november 2018,

Constaterende dat

- de wettelijke leeftijd waarop alcohol mag worden gekocht in 2016 is verhoogd van 16 naar 18 jaar
- de Nix18-campagne er op gericht is om de sociale norm "niks drinken en roken tot je 18e" te versterken
- 36% van de Westlandse jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar in de afgelopen vier weken alcohol heeft gedronken
- dit percentage in Westland aanmerkelijk hoger ligt dan in de regio Haaglanden (Bron: Gezondheidsgegevens van 12-18 jarigen GGD Haaglanden 2016)
- Westland een van de regio's in Nederland is waar bovengemiddeld vaak comateuze tieners worden binnengebracht. (Bron: interview kinderarts Nico van der Lely d.d. 14 juni 2018)
- de slagingskans voor jongeren onder de 18 jaar om aan alcohol te komen bij officiële verkooppunten tussen de 89% en 96% ligt (Bron: Handhavingsplan Horeca Westland 2014)

Overwegende dat

- alcohol een negatieve invloed heeft op de ontwikkeling van hersenen, die zich ontwikkelen tot het 24e levensjaar
- in het sociaal beleidskader ingezet wordt op minder schadelijk alcoholgebruik
- het college met de werkgroep alcohol en drugs en de bewustwordingscampagne zich actief opstelt
- deze activiteiten gericht zijn op jongeren en hun ouders
- ook horecaondernemers een verantwoordelijkheid hebben als het gaat om het schenken van alcohol aan minderjarige jongeren
- het om die reden wenselijk is om ook in te zetten op de naleving van de verkoop van alcohol aan jongeren jonger dan 18 jaar
- in het Handhavingsplan Horeca Westland 2014 is opgenomen dat leeftijdscontrole bij verkooppunten zeker zin heeft gelet op de hoge slagingskans
- er in het Handhavingsplan Horeca Westland 2014 voor gekozen is dat naleving van de leeftijdsgrens geen speerpunt van beleid is tenzij er sprake is van overlast of bedreiging van de openbare orde
- de gemeente Utrecht i.s.m. Horeca Nederland een succesvolle pilot heeft gehouden waardoor de naleving van het verbod van de verkoop van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar is gestegen van 15% naar 65%
- doel van deze pilot is dat de horecabranche zelf het initiatief neemt om er voor te zorgen dat er geen alcohol geschonken wordt aan minderjarigen

- in deze pilot "mystery guests" van een onafhankelijk onderzoeksbureau zijn ingezet
- dat deze pilot inmiddels is omgezet in een structurele aanpak
- Horeca Nederland bij de evaluatie heeft aangegeven een dergelijk project ook in andere gemeenten te willen realiseren

Verzoekt het college

te (laten) onderzoeken of in Westland de in de gemeente Utrecht i.s.m. Horeca Nederland uitgevoerde pilot om de naleving van de verkoop van alcohol aan minderjarigen terug te dringen uitgevoerd kan worden

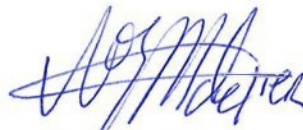
en gaat over tot de orde van de dag.

Benjamin Hofland
D66 Westland

Ulbe Spaans
GroenLinks Westland

Nico de Gier
PvdA Westland

MOTIE

Central Park Naaldwijk

De Raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 6 november 2018,

Constaterende dat

- bij de raadsvergadering van 8 november 2016 een motie is overgenomen om binnen het centrum van Naaldwijk een aanzienlijke openbare groenvoorziening te realiseren
- er in februari 2018 een raadsvoorstel is aangenomen om in Naaldwijk een Biesieklette te realiseren
- in het Westlands akkoord gesproken wordt over een gebiedsvisie die in de toekomst wordt opgesteld voor de Verdilaan
- de afgelopen maanden slechts in beperkte mate uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde motie
- in 2019 de deelvisie Voorzieningen wordt opgesteld, die input zal geven voor de centrumontwikkelingen na 2019

Overwegende dat

- er binnen Westland te weinig recreatief groen is voor de inwoners
- een 'Central Park' een aantrekkelijke werking kan hebben voor het centrum van Naaldwijk
- inwoners van Westland graag recreëren binnen de eigen gemeente

Verzoekt het college

om bij het opstellen van de gebiedsvisie Verdilaan in Naaldwijk een aanzienlijke ruimte te reserveren voor een openbaar 'Central Park' nabij het centrum, die ten minste voorzien wordt van:

- speelvoorzieningen
- zitgelegenheden met prullenbakken
- Biesieklette
- openbaar toilet

en gaat over tot de orde van de dag.

Aangenomen, met
30 stemmen van
en tegen.
A. Beymaans,
griffier.

	v	t
CDA	10	10
WV	8	10
SIBW	6	10
VVD	3	10
GroenLinks	1	10
D66	1	10
PvdA	1	10
	30	9

Benjamin Hofland
D66 Westland

Ulbe Spaans
GroenLinks Westland

Nico de Gier
PvdA Westland

Peter Duijsens
Westland Verstandig

Jenny Vermeer
CDA Westland

MOTIE

Revolverend duurzaamheidsfonds

De Raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 6 november 2018,

Constateerende dat

- in het Westlands akkoord het onderwerp 'Energietransitie' aan bod komt
- er een initiatiefvoorstel in de Tweede Kamer ligt voor een Klimaatwet
- het college bezig is met een pilot om het Westerhondk los te koppelen van het gas
- de ambitie van het college erop gericht is om wijken te realiseren die niet langer zijn aangesloten op het gas

Overwegende dat

- in het Westlands akkoord geen concrete maatregelen staan om de woningvoorraad van Westland te verduurzamen
- de duurzame conversie achterblijft bij de wens van het college
- duurzame maatregelen voor particulieren gepaard kunnen gaan met flinke investeringen
- er diverse akkoorden en bijeenkomsten zijn geweest waaruit naar voren komt dat de uitstoot van CO₂ in de toekomst zal moeten afnemen
- er binnen de gemeenteraad de wens leeft om de leefomgeving te verduurzamen
- Westland woont duurzaam wordt geëvalueerd en mogelijk wordt bijgestuurd

Verzoekt het college

om in het Westland Energieakkoord een revolverend fonds tot stand te laten komen, waaruit inwoners geld kunnen lenen om energiebesparende maatregelen te nemen voor de woning en deze lening terugbetalen met de door deze maatregelen bespaarde energiekosten

en gaat over tot de orde van de dag.

Benjamin Hofland
D66 Westland

Ulbe Spaans
GroenLinks Westland

Nico de Gier
PvdA Westland

Peter Duijsens
Westland Verstandig

Jenny Vermeer
CDA Westland

Aangenomen, met 32
stemmen voor en
7 tegen.
A. Bergmans
Giffen.

	V	T
CDA	7	7
WV	0	
S'RW	6	
VVD	3	
Cd-S's'P	2	
SGI	1	
D66	1	
PvdA	1	
	32	7

MOTIE

Toegankelijkheid gemeentelijke website

Unaniem
aangenomen,
A. Begmans,
griffier.

De Raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 6 november 2018,

Constaterende dat

- de website van de gemeente Westland onoverzichtelijk is en informatie moeilijk te vinden is
- de website van de gemeente Westland niet of slecht toegankelijk is voor mensen met een beperking, in welke vorm dan ook
- er weliswaar een toegankelijkheidsverklaring op de website staat, die overigens moeilijk te vinden is, maar dat hierin geen (streef)datum wordt genoemd wanneer volledig aan de toegankelijkheidseisen op niveau AA wordt voldaan
- websites van overheidsorganisaties uiterlijk op 23 september 2020 moeten voldoen aan de toegankelijkheidseisen

Overwegende dat

- de website van de gemeente Westland een belangrijk middel is voor de dienstverlening aan en de communicatie met ondernemers en inwoners
- openbare voorzieningen, waaronder websites, toegankelijk moeten zijn voor alle burgers, dus ook voor mensen met een (functie)beperking, fysiek, geestelijk of vanwege ouderdom
- een goede website er strak en overzichtelijk uitziet, zodat informatie intuïtief en gemakkelijk kan worden gevonden, zonder (onbekende) zoektermen te hoeven gebruiken

Verzoekt het college

- te (laten) onderzoeken op welke wijze de inrichting van de website zodanig kan worden verbeterd dat informatie intuïtief en makkelijk kan worden gevonden en de raad hierover te informeren
- aan te geven per wanneer de website van de gemeente volledig voldoet aan de toegankelijkheidseisen op niveau AA en dit op te nemen in de toegankelijkheidsverklaring
- het waarmerk drempelvrij.nl aan te vragen

en gaat over tot de orde van de dag.

Benjamin Hofland
D66 Westland

Ulbe Spaans
GroenLinks Westland

Nico de Gier
PvdA Westland

Peter Duijsens
Westland Verstandig

Jenny Vermeer
CDA Westland

GBW

GROENLINKS
Westland

PvdA
WESTLAND

MOTIE

Wereldvoedseldag

Aangenomen, met
31 stemmen voor en
0 tegen
A. Beuningen,
griffier.

De Raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 6 november 2018,

Constaterende dat

- de Verenigde Naties 16 oktober hebben uitgeroepen tot Wereldvoedseldag (World Food Day) om aandacht te vragen voor de voedselzekerheid in de wereld
- deze dag sinds 1981 ook in Nederland wordt gevierd met diverse evenementen
- sinds 2016 naast activiteiten in het land ook een centraal festival wordt georganiseerd

Overwegende dat

- het World Food Day festival elk jaar neerstrijkt in een andere gemeente
- de afgelopen jaren Rotterdam, Ede en 's-Hertogenbosch gaststad zijn geweest
- dit festival met o.a. workshops, talkshows, een streekmarkt en excursies laat zien waar ons dagelijks voedsel vandaan komt
- Westland bij uitstek de plaats is waar voedselzekerheid, voedselvoorziening en innovatie aan een groot publiek kunnen worden gepresenteerd
- het organiseren van landelijke evenementen bijdraagt aan het positieve imago van Westland

Verzoekt het college

alles in het werk te stellen om het centrale evenement van World Food Day 2019 plaats te doen vinden in de gemeente Westland

en ☐ over tot ☐ orde van de ☐.

Benjamin Hofland
D66 Westland

Remmert Keizer
GemeenteBelang Westland

Ulbe Spaans
GroenLinks Westland

Nico de Gier
PvdA Westland

	V	E
COA	10	
SDW	6	
GRF	7	
CU-SGP	2	
VVD	3	
SGP	1	
D66	1	
PvdA	1	
Totaal	31	0

MOTIE

Meerwaarde divers Westland

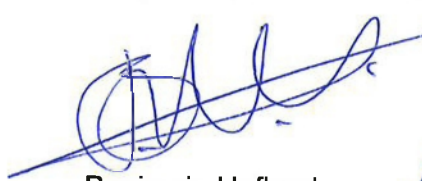
Verworpen, met 3
stemmen voor en
36 tegen.
A. Beemans,
griffier

De Raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 6 november 2018,

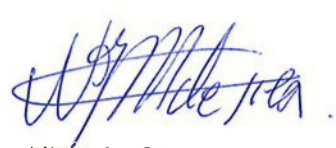
Spreekt uit

dat de gemeenteraad van Westland een diverse samenstelling van de bevolking ziet als een meerwaarde voor Westland

en gaat over tot de orde van de dag.

Benjamin Hofland
D66 Westland

Ulbe Spaans
GroenLinks Westland

Nico de Gier
PvdA Westland

	v	t	
PvdA	1	dDA	10
D66	1	WV	0
GLinks	1	LPT	7
		SOW	6
		VVP	3
		du-SSP	2
	3		36

Va worden, met 77
stemmen van en
28 tegen.

A. Begmans,
griffier.

Motie langdurig werklozen aan het werk

De gemeenteraad van Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018.

Constaterend dat

- Patijnenburg mensen begeleidt naar regulier werk. Dat dit hoofdzakelijk jongeren, mensen met een beperking en nieuwkomers (statushouders) betreft;
- deze mensen daarvoor twee dagen in de week productiewerk doen, sollicitatietraining en arbeidsbemiddeling krijgen en taallessen en inburgeringslessen volgen;
- werkgevers
 - o kosteloos (behoud uitkering) werkervaring kunnen laten opdoen,
 - o gebruik kunnen maken van leer-werk-cheques,
 - o financiële compensatie krijgen bij langdurige ziekte en
 - o begeleiding krijgen bij het eventueel aanpassen van de werkplek.
- deze aanpak volgens Patijnenburg succesvol is.

Overwegende dat

- Patijnenburg kansen ziet om dit traject (exclusief inburgering en taallessen) ook in te zetten voor werkzoekenden die meer dan 3 jaar werkloos zijn en nu geen arbeidsbemiddeling aangeboden krijgen;
- Het grootste deel van deze groep ouder is dan 50 jaar die zonder bemiddeling potentieel nog 15 jaar afhankelijk blijven van een bijstandsuitkering;
- Werk de beste manier is voor om eenzaamheid te voorkomen en voor iedereen om fysiek en mentaal gezond te blijven.

Verzoekt het college

- Een werkbemiddelingstraject op te zetten voor werkzoekenden die meer dan 3 jaar werkloos zijn en dit traject actief aan te bieden aan deze doelgroep;
- De kosten te dekken uit de reserve Sociaal Domein.

PvdA Westland

Westland Verstandig

Nico de Gier

Peter Duijsens

GLWL

	v	t
PvdA	1	10
WV	8	6
DBB	1	7
SGi	1	3
du/		2

Wbe Spaans

V	E
Py/da 1	dPA 10
drag van 15.000,- per	LPF 7
SBW 6	VVD 3
WV 0	
GLWL	
Ullbe Spaans	
D66 1	
Streek 1	
CU-SSP 2	
79	20

Motie preventie en SKT

De gemeenteraad van Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018.

Aangehouden,
A. Begunne,
griffier.

Constateerend dat

- Het Sociaal Beleidskader (SBK) uitgaat van werken aan preventie om het beroep op zorg terug te dringen;
- Het SBK de regie heeft om te komen tot een integrale aanpak met één plan van aanpak per gezin met één regisseur voor de uitvoering;
- In de eerste evaluatie van het SBK geconstateerd werd dat het Sociaal Kernteam (SKT) niet toekomt aan de preventietaken;
- De formatie van het SKT toen uitgebreid werd om alsnog de preventie op te kunnen pakken;
- Bij de verzelfstandiging van het SKT in een gemeentelijke BV deze opdracht verstrekt zou worden.

Overwegende dat

- Bij het laatste werkbezoek aan het SKT bleek dat het SKT het werken aan preventie niet tot haar opdracht rekent;
- De aandacht van het SKT voornamelijk gericht is op de zorg zoals die via de H10 wordt ingekocht;
- Hierdoor het beleid van preventie en één plan per gezin onder druk komt.

Verzoekt het college

- Met het SKT in overleg te gaan om te komen tot een opdracht aan het SKT die de integrale aanpak en preventie uit het SBK beter dekt;
- Hierbij het gehele Sociaal Domein (inclusief inkomensondersteuning en armoedebestrijding) te betrekken;
- De aangepaste opdracht met de gemeenteraad af te stemmen;
- De kosten te dekken uit de reserve Sociaal Domein.

Namens de fractie van

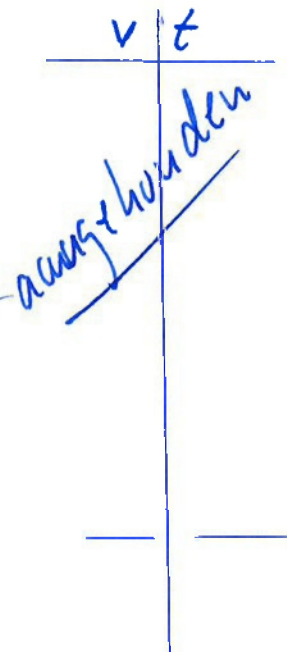
PvdA Westland

Nico de Gier

GL WL

Ulbe Spangns

GLWL

Motie Versnellen uitvoering Woonvisie

De gemeenteraad van Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018.

Constateerend dat

- De woonvisie uitgaat van meer betaalbare woningen om te voldoen aan de vraag voor woningen in Westland;
- Onder betaalbare woningen wordt verstaan, huurwoningen in het midden-segment huur, goedkope koopwoningen onder de 210.000 en 1500 extra sociale huurwoningen tot 2030;
- De woonstrategie en prestatieafspraken met de woningcorporaties tot nu toe onvoldoende zicht geven op de realisatie hiervan.

Verworpen met
3 stemmen van
en 36 tegen
A. De Boer, w.
gr. v. v.

Overwegende dat

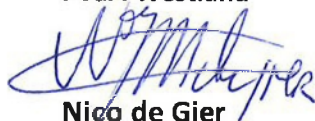
- In de laatste werkgroep Huisvesting een overzicht is besproken waaruit blijkt dat slechts 800 sociale huurwoningen in de bouwplannen tot 2030 zijn opgenomen en dat die de afname nog geeneens compenseren;
- De woningnood onder jongeren, starters en ouderen onverminderd hoog is;
- De voorgestelde maatregelen in het Uitvoeringsprogramma 2019 onvoldoende zijn om de achterstand in te lopen.

Verzoekt het college

- in de werkgroep Huisvesting te komen met initiatieven hoe de noodzakelijke 1500 extra sociale huurwoningen alsnog gerealiseerd kunnen worden;
- De miljoenen die nu in de eerste begrotingswijziging voor bouw van tiny houses en grondprijsverlaging worden gereserveerd voor deze initiatieven te reserveren.

Namens de fractie van

PvdA Westland

Nico de Gier

GLWL

W. de Spaans

	v	t
PvdA	1	10
SCiinks	1	8
Dob	1	7
		6
		3
		2
	3	36

WESTLAND VERSTANDIG

Motie alternatief plan voor een deel van de begroting

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Overwegende:

dat Westland Verstandig andere keuzes wil maken in de begroting 2019-2022;

dat Westland Verstandig een alternatief plan voor een begroting heeft opgesteld en daarin tot andere keuzes komt en wel keuzes die voor onze burgers meer van belang zijn dan de keuzes die het College in haar begroting gemaakt heeft;

Verzoek het College:

zoveel als mogelijk aansluiting te zoeken bij het alternatieve plan voor een begroting 2019-2022 zoals dat is bijgevoegd en alsnog zorg te dragen voor het vrijmaken van gelden uit de bestaande voorliggende begroting en deze een nieuwe bestemming te geven zoals aangegeven in de 15 prioriteiten.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Motie 8-57

Voorwerpen met 8
stemmen voor en
31 tegen
A. Bergman
sittie.

V	E
WV 8	CDA 10
	LPT 7
	S'GW 6
	VVD 3
	du-SSP 2
	DB 1
	SGinkes 1
	PYDA 1
8	31

1-5

Alternatief plan Westland Verstandig voor een deel van de begroting 2019 gemeente Westland 2019-2022

De Raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 6 november 2018;

Beste lezer,

Westland Verstandig wil met het aanbieden van dit plan graag laten zien hoe het anders kan in de gemeente Westland. Niet door heel veel extra geld te investeren en zo de gemeentefinanciën overhoop te gooien, maar door de juiste keuzes te maken die bijdragen aan een beter Westland waar aandacht is voor de burgers, goede zorg en mededogen. Een gemeente Westland waar de mening van de inwoners werkelijk de grondslag is van het maken van nieuw beleid. De gemeente Westland werkt niet voor zichzelf. De gemeente werkt voor haar inwoners. Het is dan ook zaak dat de gemeente haar inwoners zo goed als mogelijk van dienst is en ondersteunt waar mogelijk voor een beter Westland.

De fractie van Westland Verstandig

Toelichting op alternatief plan voor de begroting 2019-2022

Westland Verstandig heeft haar prioriteiten verwerkt in haar alternatief plan voor de begroting. Uiteraard zijn delen van de door het College aangeleverde begroting wel in orde en die willen we dan ook graag handhaven. Dit alternatief gaat over zaken die voor de Westlandse burgers echt belangrijk zijn dat deze nu eens goed geregeld worden. Het College doet in de begroting een aantal voorstellen die wij absoluut overbodig, onnodig en soms zelfs ongewenst vinden. Wij vinden dat Westland daar haar euro's niet aan moet uitgeven. Ons alternatief bespaart op door het College opgegeven lasten en wil de ter beschikking komende euro's aanwenden voor wel belangrijke zaken. Ons alternatief is per saldo voordeliger dan het collegevoorstel en gaat er van uit dat de € 1 miljoen extra aflossing en de greep uit de algemene reserve waarmee het College de tekorten wil dekken, niet nodig zijn.

De 15 prioriteiten:

1. Verbetering leefomgeving in de 11 dorpskernen door o.m.:
 - het creëren van meer parkeerterreinen in de (vaak oudere) woonwijken in de diverse kernen waar er een groot probleem is met parkeren;
 - grotere woningbouwplannen alleen maar vergunnen als op eigen terrein boven of ondergronds geparkeerd kan worden;
 - versterking van de beleving van alle dorpskernen door deze leuker aan te kleden: bloembakken, bankjes en dorpsplein waar dat er nog niet is;
 - meer groen en bomen in de woongebieden en daar waar die zijn, goed onderhoud plegen;
 - bij nieuwbouw en verdichting in de kernen van de bebouwing meer aandacht voor de menselijke maat en geen hoogbouw zeker daar waar het niet past, beter onderhoud van de openbare ruimte waar ook de veiligheid ruime aandacht krijgt;
 - beter onderhouden en veiliger fietspaden;
 - structureel aanpakken van de vele slonzige plekken in Westland;
 - Westlandbreed aanpakken de wegeninfrastructuur omdat veel inwoners hun leefomgeving verpest zien worden door onveilige en ongeschikte wegen in hun woonomgeving. Dit is een snelgroeiende irritatiebron;

WESTLAND VERSTANDIG

- aanpakken van vaker voorkomende mistoestanden rondom bewoning door zich niet aanpassende personen in de directe omgeving;
 - maatregelen voor het krijgen van schonere lucht en water;
 - een schone en een veilige openbare ruimte;
 - mooiere oevers en daar waar het kan inrichten van de ruimte met banken, toiletten, picknicktafels;
 - de sociale cohesie in de wijken en kernen behouden en zo nodig verbeteren.
2. Realiseren op heel korte termijn van tenminste 100 tijdelijke woningen volgens het model in Midden-Delfland voor Westlandse spoedzoekers (helaas een groeiend bestand), eventueel starters en senioren, statushouders (die dan immers geen aanspraak hoeven te maken op een sociale huurwoning) en arbeidsmigranten, welke woningen bij voorkeur over een aantal kernen verdeeld worden. Zo nodig dient de gemeente hier zelf het initiatief voor te nemen en de onrendabele top vanwege de tijdelijkheid op de koop toe nemen. Ook aanhouden van enkele woningen om crisiswoonsituaties direct op te lossen.
3. Het wachtlijstenoffensief: aanpakken van de lange wachtlijsten voor goedkope woningen. Ook de lange wachtlijsten voor verpleegplaatsen, waardoor vooral kwetsbare inwoners lijden. Ook in deze bestuursperiode een revalidatie-/verpleeghuis in Westland realiseren: zelf als gemeente en mogelijk faciliterend of regisserend. Een woon- / zorgcomplex realiseren à la de Berkenflat in 's-Gravenzande in de komende tijd.
De gemeente dient voorts de komende 2 jaren extra 300 starters- en seniorenwoningen te realiseren en liefst een verdeling over de kernen om in de grote behoefte te voorzien. Ook hier weer regie / faciliterend/ zelf.
4. Burgerinitiatieven aanmoedigen, evt. zelf initiëren en zo nodig ook financieel ondersteunen. Dit soort initiatieven zijn ideaal voor het draagvlak en de nieuwe democratie.
5. Structureel betere zorg in Westland
- tegengaan en helpen bij vereenzaming door thuishulp ook te betalen voor het maken van een praatje;

WESTLAND**VERSTANDIG**

5

Motie 8-57

- hogere vergoeding (ook na 2019) en betere ondersteuning van mantelzorgers;
 - weer terugbrengen van nachtapotheek of een gelijke voorziening in Westland, mogelijk samen met een andere voorziening die 's nachts al open is voor het publiek en als gemeente daarbij het voortouw nemen;
 - recht van iedere senior erkennen en daartoe concrete zaken realiseren om in de eigen kern te blijven, ook als zelfstandig wonen niet meer kan.
 - gemakkelijkere hulp bij aanvragen woning geschikt te maken bij beperkingen;
 - geen WMO eigen bijdrage per 1-1-2019 als men het niet kan betalen (motie).
6. Zorg dat de voorzieningen in de kleinere kernen niet door de ondergrens zakken, o.m. pinautomaat, glasvezel, voldoende nieuwe woningen of doorstroming als de verenigingen en basisscholen de noodklok luiden.
7. De Westlandse verenigingen meer ondersteunen als er een terecht verzoek ligt om ondersteuning vanuit de gemeente. Met de Raad concrete afspraken maken wanneer verenigingen een financieel of ander beroep op de gemeente kunnen doen naast de bestaande regelingen.
8. Sterke Westlandse economie door smart om te gaan met de realiteit: niet in beton gegoten glasareaal, Westland aantrekkelijker maken voor haar inwoners en haar ondernemers.
9. Verdere vergroening Westland, Leefbos raadsbesluit uitvoeren!
10. Gemeentelasten voor onze burgers verlagen door een in 2019 een reductie toe te staan op de heffingen en OZB, nu de totale woonlasten, incl. Westland Infra, Delfland etc. wel toenemen.
11. Westland voor jongeren en 30-plussers aantrekkelijker maken:
- goede uitgangsmogelijkheden en vrijetijdsbesteding;
 - een bioscoop met een ruim filmaanbod;
 - genoeg brede scholen in de omgeving en goede kinderopvang.

(-5-) \$

WESTLAND VERSTANDIG

6

motie 8-57

12. Concrete voorzieningen om onze inwoners aan te zetten om zonnepanelen/warmtepompen te plaatsen en energiebesparende maatregelen, door de mogelijkheid aan te bieden en dat evt. samen met Westland Infra om de aanschafkosten te lenen en de lening af te lossen met de voordelen die behaald worden. Elders gebeurt dat al met groot succes.
13. De eerste concrete stappen zetten naar een railverbinding via de Uithof en/of Wateringseveld en/of vanuit Hoek van Holland, waardoor de Horti Campus en andere plekken in Westland gemakkelijker met openbaar vervoer bereikt kunnen worden en de MRDH een duidelijk signaal krijgt dat Westland dat ook wil evenals Nootdorp, Barendrecht, Vlaardingen, Maassluis en Schiedam. Waarom stoppen de moderne OV-rail in Wateringen, Uithof en Hoek van Holland.
14. Echte en serieuze (beg)inspraak van onze burgers is dringend nodig. Nog veel burgers beklagen zich over het niet serieus genomen worden.
15. Handhaving in verkeer en hinderlijk gedrag in de openbare ruimte is wel belangrijk. Ook belangrijk is een goede calculatie binnen de gemeente. Te vaak worden kosten fiks te hoog of fors te laag ingeschat waardoor forse bijstellingen plaatsvinden (zie o.m. kosten terugplaatsing Machteld, 20% reële kosten!). Hierin dient voorzien te worden.

-6-

WESTLAND VERSTANDIG

7

motie P-57

Financiën

I. Saldo begroting volgens College:

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Bestaand beleid	+ 1.504	+ 2.052	+ 925	+ 1.376
Nieuw beleid	- 10.066	- 4.422	- 6.321	- 4.788
Mutaties	+ 527	- 45	+ 280	+ 270
Saldo volgens College na wijzigingen	- 8.035	- 2.415	- 5.116	- 3.142

II. Alternatief volgens Westland Verstandig

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Voordeel alternatief	+ 4.512	+ 236	+ 1.164	+ 662
Saldo t.o.v. college- begroting	- 3.523	- 2.179	- 4.052	- 2.480
Dekking (deels) uit collegevoorstel	+ 3.900	+ 2.415	+ 4.395	+ 2.555
Positief saldo	+ 377	+ 236	+ 343	+ 75

N.B.

Minder geld en reëlere benaderingen (zie hierna).

2019	+ 16.162
2020	+ 7.386
2021	+ 7.264
2022	+ 7.262

Meer geld naar de burgers / ondernemers ten goede komende zaken (zie hierna).

2019	- 11.650
2020	- 7.150
2021	- 6.100
2022	- 6.600

7- B

WESTLAND**VERSTANDIG**

8 moxie p-57

Resultaat	2019	+ 4.512 (16.162 – 11.650)
	2020	+ 236 (7.386 – 7.150)
	2021	+ 1.164 (7.264 – 6.100)
	2022	+ 662 (7.262 – 6.600)

Dekking 2019

Collegevoorstel op pagina 41: 2, 3 en 5.

Dekking 2020

Collegevoorstel op pagina 41: 2, 3 en 4.

Dekking 2021

Collegevoorstel 2, 3, 4 en 5.

Dekking 2022

Collegevoorstel 2, 3 en 4

Opmerkingen:

- De € 1 miljoen extra aflossing blijft in stand.
- De algemene reserve in 2019 blijft in stand.

(P-)

WESTLAND**VERSTANDIG**

9

Motie 8-57

Minder geld naar / meer opbrengst en logische keuzes

	2019	2020	2021	2022
a. Moreel appèl matigen Wet-houderssalarissen 10% / Motie	- 60.000	- 60.000	- 60.000	- 60.000
b. Extra onderzoek verbonden partijen. Er is al dubbele accountantscontrole	- 200.000	- 200.000	- 200.000	- 200.000
c. Afzien uitbreiding personeel (maatregel 5, 35 en 48) € 7.2 miljoen. Smarter werken op bestaand budget/ Minder ziekte/50% van € 7.2 miljoen. <u>Beter en niet meer.</u>	-3.600.000	-3.600.000	-3.600.000	-3.600.000
d. (Extra) opbrengst parkeerfonds	+ 150.000	+ 150.000	+ 150.000	+ 150.000
e. Afzien kosten /betrekken bij Westlands veiligheidsbeleid.	- 500.000	- 40.000	- 40.000	- 40.000
f. minder kosten op externen niet op projecten geboekt	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000
g. minder kosten externen op de projecten en dus besparing op die projecten	- 500.000	- 500.000	- 500.000	- 500.000
h. Afzien extra en deel reguliere handhavingskosten buitengebied (voor nieuwe zaken genoeg budget)	- 550.000	- 550.000	- 550.000	- 550.000
i. afzien extra budget arbeidsmigranten (achterhaald)	- 150.000	- 150.000		
j. besparing op voorbereiding implementatie resultaat sturing. Terugbrengen tot 50% en de reserve niet verder belasten/ anders besteden	-			
k. afzien bewustwording + ketensamenwerking maatregel 29, in reserve sociaal domein laten	-	-	-	-

(9) *

WESTLAND VERSTANDIG

70

Wvlic p-57

l. afzien Fonds Kennis en Innovatie (nemen uit de AR of reserves) (kadopot wethouder)	-650.000			
m. Stofkamoperatie door reserves en nu de reserves zonder bestedingsplannen (pag. 229 en 224 en 225 begroting) 35% van € 20 miljoen (door minderopname uit de reserve Sociaal Domein blijft die deels intact	-7.000.000			
n. Ingrepen op begroting bestaand beleid: - ambtelijke inzet HOT halveren - minder communicatie-functionarissen College / gemeente - verlaging apparaatskosten per inwoner door ingrepen - minder middelen naar MRDH, netwerken GPWO - procesvernieuwing en smarter werken	- 500.000	- 500.000	- 500.000	- 500.000
o. Kaasschaaf bij kosten opmaken visies / programma's, Omgevingswet	- 100.000	- 100.000	- 100.000	- 100.000
P. afzien "uitwerking" zonder vaststelling Kustvisie	2.000	86.000	114.000	112.000
q. Externe programmamakers bereikbaarheid 50%	- 120.000			
r. eenmalige bijdrage voor Wippoldervariant i.p.v. de gewenste Westlandvariant € 7.6 miljoen (na 2022). Nu niet doen!	-	-	-	-

(70-) ✱

WESTLANDVERSTANDIG

119

Motie P-57

s. Vrijval ProRap Zuidgeestlaan, incentives deel MKB-fonds: € 80.000 van 2018-budget laten vrijvallen. De rest voegen bij de € 350.000,-- die voor 2019 zijn begroot.	- 630.000			
t. talentontwikkeling (nergens onderbouwd: bestaande middelen gebruiken)	- 50.000	- 50.000	- 50.000	- 50.000
u. public affairs / lobbyisten / internationalisering	- 400.000	- 400.000	- 400.000	- 400.000
Extra geld beschikbaar	+16.162.000	+7.386.000	+7.264.000	+7.262.000

Meer geld aan:

	2019	2020	2021	2022
1. extra verbetering leefomgeving	2.500.000	1.000.000	2.000.000	2.000.000
2. extra inzet tijdelijk wonen	2.000.000			
3. wachtlijstenoffensief	1.000.000	500.000	500.000	500.000
4. financiering burgerinitiatieven	250.000	250.000	100.000	100.000
5. betere zorgvoorzieningen in Westland	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.500.000
6. voorzieningenniveau (kleinere) kernen op peil houden	200.000	200.000	200.000	200.000
7. Extra financiële ondersteuning Westlandse verenigingen	300.000	300.000	300.000	300.000
8. Sterkere Westlandse economie/ uitvoering geven aan uitgangspunt: glastuinbouw niet in beton gegoten	200.000	200.000		

- 11 -

WESTLANDVERSTANDIG

12

Motie 8-57

9. Verdere vergroening Westland conform motie Leefbos	1.000.000	1.000.000		
10. Woonlastenverlichting Burgers / ondernemers	600.000	600.000	600.000	600.000
11. Aantrekkelijker maken Westland voor jongeren en 30-plussers	200.000	200.000	200.000	200.000
12. Burgers helpen bij Verduurzaming woningen	1.000.000	500.000		
13. Voorbereiding en MRDH laten wennen aan de noodzaak rail- verbinding Wateringse Veld richting Hoek van Holland / Horti Campus en diverse kernen	200.000	200.000		
14. (begin)inspraak voor onze Burgers echt goed regelen	-	-	-	-
15. extra BOA's en calculatormedewerker	200.000	..200.000	..200.000	200.000
	-11.650.000	-7.150.000	-6.100.000	-6.600.000

-12-

WESTLANDVERSTANDIG

73

Motie 8-57

Financiële Samenvatting

2019	2020	2021	2022
60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00
200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
3.600.000,00	3.600.000,00	3.600.000,00	3.600.000,00
150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00
500.000,00	40.000,00	40.000,00	40.000,00
1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00
550.000,00	550.000,00	550.000,00	550.000,00
150.000,00	150.000,00		
650.000,00			
7.000.000,00			
500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00
100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
2.000,00	86.000,00	114.000,00	112.000,00
120.000,00			
630.000,00			
50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00
400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00
16.162.000,00	7.386.000,00	7.264.000,00	7.262.000,00
2019	2020	2021	2022
2.500.000,00	1.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00
2.000.000,00			
1.000.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00
250.000,00	250.000,00	100.000,00	100.000,00
2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.500.000,00
200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00
200.000,00	200.000,00		
1.000.000,00	1.000.000,00		
600.000,00	600.000,00	600.000,00	600.000,00
200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
1.000.000,00	500.000,00		
200.000,00	200.000,00		
11.650.000,00	7.150.000,00	6.100.000,00	6.600.000,00

-73-

Motie 8-58

GBW

Aangenomen, met
36 stemmen voor
en 3 tegen

A. Begmans,
griffie.

Motie groen parkeren aan de Verdilaan Naaldwijk.

De Raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 6 november 2018,

Constaterende dat:

1. het college recentelijk een voorstel heeft gedaan voor inrichting van de locatie van het voormalige gemeentehuis aan de Verdilaan, waarvan een extra parkeervoorziening deel uitmaakt;
2. de in dat voorstel opgenomen parkeervoorziening een zeer beperkte oppervlakte heeft;
3. herhaalde signalen uit de omgeving duidelijk maken dat het parkeren nabij de Verdilaan een groot probleem vormt door een gebrek aan ruimte en niet wordt begrepen waarom de kansen niet worden benut om meer tijdelijke parkeerruimte te realiseren;

Overwegende dat:

1. het realiseren van extra parkeerruimte waarschijnlijk een geringe meerinvestering met zich mee zal brengen nu toch al uitvoering moet gegeven worden aan plannen;
2. het toepassen van grastegels zal leiden tot slechts een geringe toename van de verharding en zal bijdragen aan de groene beleving van het terrein;

Verzoekt het college:

aan de raad twee inrichtingsvarianten met verschillende oppervlaktematen ter besluitvorming voor te leggen, voorzien van financiële onderbouwing, die gericht zijn op een vergroting van de reeds voorgestelde oppervlakte aan parkeerterrein.

En gaat over tot de orde van de dag.

CDA Westland
Jaco Eeltink

Westland Verstandig
Peter Duijsens

GB Westland

Remmert Kuizer

	v	t
	COA 20	D66 1
	VVD 8	S'Gravende 1
LP	STBW 6	PvdA 1
	LPF 7	
	VVD 3	
	CH-SS'P 2	
Dove van Me		
	<u>36</u>	<u>3</u>

Moties en amendementen voor de begrotingsraad 6 november 2018

	AMENDEMENTEN	CDA	WV	LPF	GBW	VVD	CU-SGP	GL	D66	PvdA
A	Amendement		x							
B	Tegenbegroting (zie motie 57)									
B	Inhuur externen		x	x	x	x	x			

	MOTIES	CDA	WV	LPF	GBW	VVD	CU-SGP	GL	D66	PvdA
1	Herdefinitie groen in bestemmingsplannen.	x	x	x	x			x	x	x
2	Hellingbaan Molenslag	x		x	x				x	
3	Buitensportfaciliteiten jongeren	x	x	x	x			x	x	x
4	Verblijfrecreatie Monster	x								
5	Inrichten loket voor burgerinitiatieven	x			x			x	x	x
6	Boerderij De Vlietwoning	x		x				x	x	x
7	Netwerk kwetsbare jeugd	x				x				
8	Verdeelsystemen sociale huurwoningen		x					x		
9	Aansluiting glasvezel Heenweg en buitengebied	x	x	x	x			x		x
10	Grafrechten		x							
11	Verklaring toestemming vijf wietplanten voor medicinaal gebruik		x		x			x		x
12	Terugdraaien overheveling reserves Sociaal Domein		x							
13	Uitstel nieuwbouw gemeentewerf		x							
14	Flappentap en leefbaarheid dorpskernen		x		x					x
15	Stop handhaving		x							
16	Vlotte ontwikkeling Driesprong		x		x			x	x	x
17	Prinsenbos		x					x		x
18	Opknappen delen Westland		x					x		
19	Bijzonder vervoer		x					x		
20	Oplossen verkeersknelpunten in Westland		x		x					x
21	Vast bedrag WMO		x							x
22	Inperken kosten College		x							
23	Maaibeleid buitengebied	x	x	x			x			x
24	Initiatief Fitpark Heenweg		x		x					x
25	Verborgten armoede in Westland		x					x	x	x
26	Prikkelarme kermissen		x		x			x	x	x
27	Bouwhoogte		x							
28	Niet in beton gegoten		x		x					
29	Seniorenvriendelijke gemeente		x		x					x
30	Oproep medegebruikers Hofboerderij betrekken in plannen		x	x	x					x
31	Afkeuring dekkingsvoorstel		x		x					x
32	Beter Groen 2.0	x	x	x	x					
33	Inzet particuliere beveiligingsbedrijven	x		x						
34	Aanpak woningnood	x	x	x						
35	Bijdragen grondkosten sociale huurwoningen		x		x			x		x
36	Projecten ‘verzorgd wonen’ en ‘groepswonen door ouderen’		x		x				x	x
37	Voorkomen en tegengaan van eenzaamheid	x	x		x			x	x	x
38	Inspraak- en participatieverordening	x	x		x	x		x	x	x
39	Staken voorrangsbepaling voor statushouders		x	x	x					
40	Opheffen van bestemmingsreserves		x		x			x		x
41	Verlaging OZB	x		x		x	x			
42	Bereikbaar ondernemen	x	x		x	x	x	x	x	x
43	Minder betutteling en meer ruimte voor ondernemers	x			x	x		x		x
44	Voortvarende aanpak vernieuwing Noviteit					x				
45	Bewegingsonderwijs					x		x	x	x
46	Klimaatdoelstellingen	x	x		x	x		x	x	x
47	Pilot naleving verkoop alcohol							x	x	x
48	Central Park Naaldwijk	x	x					x	x	x
49	Revolverend duurzaamheidsfonds	x	x					x	x	x
50	Toegankelijkheid gemeentelijke website	x	x					x	x	x
51	Wereldvoedseldag				x			x	x	x
52	Meerwaarde divers Westland							x	x	x
53	Langdurig werklozen		x					x		x
54	Subsidie voor WW-café		x		x			x		x
55	Preventie en SKT							x		x
56	Versnelling uitvoering woonvisie							x		x
57	Tegenbegroting		x							
58	Groen parkeren Verdilaan	x	x							

Raadsvergadering 6 november 2018

BEHANDELD DOOR	
afdeling/team	GR/
documentnr	18-0265073

VOORBLAD RAAD

ONDERWERP EN BEHANDELING		
onderwerp	Voorstel tot het gaan starten met de Jongerenraad gemeente Westland	
vertrouwelijk	Nee	
portefeuillehouder	Griffie	
bijlage(n)	Voorstel: Voorstel_39915.docx Reglement jongerenraad gemeente Westland (18-0203143)	
agendapunt	9.	
publiceren	Nee	

BESLISPUNTEN (RAAD)

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)

RAAD

06 NOV. 2018

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Uitvoering motie jongerenraad Westland:

besluitvorming tot de start van een voltallige jongerenraad gemeente Westland in november 2018 onder toepassing van het Reglement Jongerenraad gemeente Westland 2018.

AANLEIDING

Op 7 november 2017 is in de gemeenteraad van gemeente Westland unaniem de motie jongerenraad aangenomen. Hierbij is het college verzocht om samen met de griffie, het onderwijs en de gemeenteraad een jongerenplatform op te zetten.

DOELSTELLING

Het doel van de uitvoering motie jongerenraad is de start van een voltallige jongerenraad in oktober/november 2018. De jongerenraad voorziet de gemeenteraad van advies en peilt meningen van jongeren in het hele Westland.

ARGUMENTATIE

1. Het reglement is conform de eisen in de motie over betrokken partijen en voorbeelden van andere gemeenten tot stand gekomen.

Het reglement is samen met de griffie en de gemeenteraad tot stand gekomen middels meerdere vergaderingen van de raadswerkgroep jongerenraad. Bovendien is het gebaseerd op succesvolle jongerenraden van andere gemeenten. Het volledige reglement is opgenomen in de bijlage. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste artikelen.

- De jongerenraad zal bestaan uit 15 tot 21 jongeren tussen 14 en 18 jaar oud die mogelijk aanbleven tot 20 jaar. De zittingsduur is 2 jaar.
- De jongerenraad heeft de volgende taken:
 1. Het gevraagd en ongevraagd adviseren van het college en de raad van gemeente Westland met betrekking tot onderwerpen die jongeren aangaan.
 2. Het uitvoeren van een platformfunctie, bestaande uit een aantal maatschappelijke activiteiten, bijvoorbeeld het informeren en activeren van jeugd uit Westland over zaken die hen aangaan. Bijvoorbeeld: presentaties geven, organiseren van een debat, een jongerenpeiling houden, sponsors zoeken voor evenementen en deelnemen aan werkgroepen.
- Jongeren kunnen zich opgeven door een motivatie te mailen naar jongerenraad@gemeentewestland.nl. De gemeenteraad benoemt de leden, in het vervolg zal een selectiecommissie van één raadslid en twee jongerenraadsleden dit doen.
- De jongerenraad beschikt over een budget van 7.000 euro. Dit budget wordt besteed aan vacatiegeld (vergoeding voor het bijwonen en voorbereiden van een vergadering), kosten omtrent vergaderen, de platformfunctie en training van de jongeren mits goedgekeurd door de gemeenteraad. Het budget wordt door de jongerenraad en commissiegriffier samen beheerd.
- De jongerenraad wordt de eerste drie maanden intensief begeleid door een technisch voorzitter zijnde een gemeenteraadslid of steunraadslid en zal structureel begeleid worden

RAADSVORSTEL

door een commissiegriffier. Begeleiding is gericht op het zelfstandig functioneren van de jongerenraad.

- De gemeenteraad benoemt en ontslaat leden van de jongerenraad.
- De leden van de jongerenraad hebben voor het bijwonen van een vergadering van de jongerenraad recht op een vergoeding van 20 euro. Zij ontvangen het vacatiegeld alleen als zij de hele vergadering in de hoedanigheid van lid van de jongerenraad bijwonen.
- Vergaderingen van de jongerenraad kunnen plaatsvinden in het gemeentehuis van gemeente Westland.
- Jaarlijks vindt er aan het einde van het seizoen een evaluatie plaats waar één raadslid en andere belanghebbenden (nader te definiëren, afhankelijk van de onderwerpen) aan deelnemen. Onderwerpen die geëvalueerd worden zijn in ieder geval het functioneren en de begroting van de jongerenraad.
- De werving van jongeren zal tweejaarlijks in september plaatsvinden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van social media en bezoeken aan alle middelbare scholen in Westland. Er wordt gestreefd naar een representatie van alle jongeren. Benaderen van scholen gebeurt in samenwerking met Vitis Welzijn.

Het reglement van de jongerenraad van gemeente Westland is zoals genoemd opgenomen in de bijlage.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Risico

1. Bij een onverhoopt vroegtijdig einde van de jongerenraad is er geen sprake van financiële of rechtspositionele risico's. De beperkte mogelijkheid van imagoschade is echter wel aanwezig.

Het vroegtijdig beëindigen van een jongerenraad gaat vaak gepaard met kritiek in de media.

Kanttekening

1. Een jongerenraad dient serieus genomen te worden. Er dient aandacht besteed te worden aan adviezen die worden gegeven.

Het doel om jongeren te interesseren en betrekken bij politiek wordt niet behaald indien de jongerenraad niet serieus genomen wordt. Belangstelling van jongeren om deel te nemen zal hierdoor afnemen. Onder andere voorbeelden van gemeente Vught en Sluis laten zien dat jongerenraden zich vaak niet serieus genomen voelen. Het is van belang dat adviezen van de jongerenraad worden voorzien van een reactie en er dient voldoende begeleiding te zijn van de griffie en beleidsmedewerkers. Tot slot dienen gemeenteraadsleden zich in te zetten om de jongeren te trainen.

RAADSVOORSTEL

FINANCIËN

Het budget van 7.000 euro is benodigd voor vacatiegeld, het organiseren van evenementen en trainingen.

De jongerenraad voorziet de gemeenteraad van advies en peilt ten minste twee keer per jaar de meningen van jongeren in het hele Westland over gekozen onderwerpen die aansluiten bij de raadsagenda. Om dit gedegen te kunnen doen dienen zij over een klein budget te beschikken waarmee vacatie, catering en training kan worden bekostigd.

De jongerenraad zal 9 keer samenkomen. Voor 21 jongeren zullen vacatiekosten a 20 euro per vergadering maximaal neerkomen op 3.780 euro. Verder zullen zij ten behoeve van uitvoering van de platformfunctie en voor trainingsdoeleinden beschikken over budget. Vergaderingen zullen plaatsvinden binnen kantoortijden waardoor extra kosten niet van toepassing zijn. De kosten voor ondersteuning passen binnen de huidige formatie.

De kosten van 7.000€ komen ten laste van het raadsbudget en passen daarmee binnen de meerjarenbegroting. Het betreft structurele jaarlijkse kosten waarvan ¼ deel in 2018 al wordt besteed. Het budget van de jongerenraad is opgenomen in de onderstaande tabel.

DOEL	BUDGET
Vacatiegeld	3.780€
Evenementen t.b.v. platformfunctie	1.500€
Catering tijdens vergaderingen en inkopen training	1.720€
TOTAAL	7.000€

COMMUNICATIEPARAGRAAF

In september zal er breed gecommuniceerd worden over de jongerenraad via social media en kranten. Tevens zullen bezoeken op alle Westlandse middelbare scholen plaatsvinden.

EXTERN OVERLEG

Raadswerkgroep gemeente Westland
Taakveld FC van cluster bedrijfsvoering

VERVOLGTRAJECT

In september zal gestart worden met het werven van leden voor de Westlandse jongerenraad. In oktober of november zal de jongerenraad voor het eerst samenkomen.

Presidium van de Gemeente Westland,

de griffier,

A.P.M.A.F. Bergmans

de voorzitter,

L.G. Boekestijn

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van het Presidium van 22 oktober 2018, met de volgende bijlage:

- Reglement jongerenraad gemeente Westland (18-0203143)

Besluit:

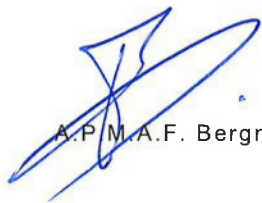
tot uitvoering motie jongerenraad Westland:

tot de start van een voltallige jongerenraad gemeente Westland in november 2018 onder toepassing van het Reglement Jongerenraad gemeente Westland 2018.

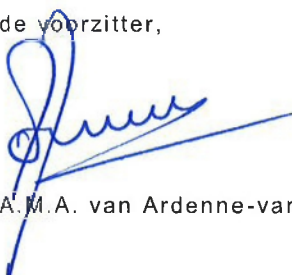
Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 6 november 2018,

de griffier,

de voorzitter,

A.P.M.A.F. Bergmans

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Reglement Jongerenraad gemeente Westland

Artikel 1 Begripsbepalingen

- Jongerenraad: Adviesraad van de gemeente Westland die de gemeenteraad adviseert en informeert over onderwerpen en activiteiten die de Westlandse jeugd betreffen.
- College: Het college van burgemeester en wethouders van Westland.
- Raad: De gemeenteraad van Westland.
- Jongeren: Jongeren van de gemeente Westland.

Artikel 2 Taken van de Jongerenraad

- 2.1 De Jongerenraad vervult in eerste instantie een adviesfunctie ten behoeve van college en raad met betrekking tot activiteiten die de Westlandse jeugd betreffen. Daarnaast vervult de Jongerenraad ook een platformfunctie.
- 2.2 De adviesfunctie impliceert een aantal beleidsmatige activiteiten. De Jongerenraad kan zelf agenderend te werk gaan door aan college en raad ideeën, initiatieven of voorstellen te sturen, overleg te voeren e.a. Bovendien kan de Jongerenraad gevraagd en ongevraagd adviseren op (beleids-)onderdelen van het jeugdbeleid in brede zin (onderwijs, huisvesting, welzijn, cultuur, recreatie, inrichting openbare ruimte, werkgelegenheid e.a.). De jongerenraad brengt minimaal twee adviezen uit per jaar.
- 2.3 De platformfunctie impliceert een aantal maatschappelijke activiteiten, bijvoorbeeld het informeren en activeren van jeugd uit Westland over zaken die hen aangaan. Bijvoorbeeld: presentaties geven, organiseren van een debat, een jongerenpeiling houden, sponsors zoeken voor evenementen en deelnemen aan werkgroepen.

Artikel 3 Samenstelling van de Jongerenraad

- 3.1 De Jongerenraad bestaat uit eenentwintig leden inclusief voorzitter. De leden zijn afkomstig uit gemeente Westland. De Jongerenraad mag voor de duur van maximaal 3 maanden met minder dan 15 leden functioneren, in die drie maanden moet er wel een nieuw(e) lid/leden geworven worden.
- 3.2 Voor alle vergaderingen van de Jongerenraad (maximaal 9*) ontvangen de leden tenminste 3 werkdagen voor de vergadering een oproep met een agenda. Al naar gelang de onderwerpen kan de Jongerenraad ervoor kiezen mensen van buitenaf te betrekken bij de vergaderingen binnen het beschikbaar gestelde budget voor de Jongerenraad.
** Een seizoen loopt van 1 september t/m 30 juni.*
- 3.3 De voorzitter van de Jongerenraad wordt voor de eerste drie maanden gekozen uit de gemeenteraad. Vervolgens wordt een voorzitter uit en door de Jongerenraad gekozen. Deze persoon mag geen bestuurslid zijn van een belangenorganisatie, niet werkzaam zijn in dienst van de gemeente Westland noch deel uit maken van het gemeentebestuur.
- 3.4 De secretaris van de Jongerenraad wordt gekozen uit en door de Jongerenraad.
- 3.5 De jongerenraad wordt ondersteund door een commissiegriffier. De begeleiding is erop gericht om de Jongerenraad zo zelfstandig mogelijk te laten functioneren.

Artikel 4 Benoeming, zittingsduur en ontslag leden van de Jongerenraad

- 4.1 De raad benoemt en ontslaat de leden.
- 4.2 De benoeming van de leden gebeurt op voordracht van de selectiecommissie. De selectiecommissie bestaat uit minimaal twee Jongerenraadsleden en bij voorkeur uit twee raadsleden (kan wisselen). Bij de start van de jongerenraad bestaat de selectiecommissie uit de ondersteunende raadsgriffier en de tijdelijke voorzitter uit de raad.

- 4.3 De leden van de Jongerenraad dragen uit hun midden een voorzitter en een secretaris voor. Een sollicitatieprocedure kan deel uitmaken van de voordracht.
- 4.4 De zittingsduur van de leden is voor de duur van twee jaar. Na een zittingstermijn van twee jaar kunnen de leden herkozen worden voor een termijn van maximaal 2 jaar. Leden zitten maximaal 4 jaar in de Jongerenraad.
- 4.5 Leden van de Jongerenraad zijn in de leeftijd van 14 tot 20 jaar. Ze zijn niet ouder dan 18 op het moment van aanstelling.
- 4.6 Bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar tijdens een zittingstermijn mag een Jongerenraadslid nog twee jaar aanblijven.
- 4.7 De benoeming ter voorziening in tussentijds opengevallen plaatsen gebeurt bij voorkeur binnen twee maanden na het ontstaan van de vacature.
- 4.8 De raad kan tussentijds een jongerenraadslid ontslaan indien:
 - a. het jongerenraadslid disfunctioneert of,
 - b. het jongerenraadslid niet integer blijkt te zijn.
- 4.9 Indien twijfel bestaat aan de integriteit van een jongerenraadslid, kan de raad het jongerenraadslid schorsen gedurende de periode dat nader onderzoek hiernaar gedaan wordt.
- 4.10 De Jongerenraad dan wel de voorzitter van de Jongerenraad kan de raad verzoeken gebruik te maken van de onder 4.8 en 4.9 genoemde bevoegdheden. De gemeenteraad zal wanneer hij overgaat tot ontslag of schorsing van een jongerenraadslid het bestuur van de Jongerenraad hierover informeren.
- 4.11 De raad zal wanneer hij overgaat tot ontslag of schorsing van een jongerenraadslid de Jongerenraad hierover informeren.

Artikel 5 Vacatiegeld, jaarlijkse excursie, evaluatie en werkbudget

- 5.1 De voorzitter, secretaris en de overige leden van de Jongerenraad hebben voor het bijwonen van een vergadering van de Jongerenraad recht op een vergoeding van 20 euro. Zij ontvangen het vacatiegeld alleen als zij de hele vergadering van de Jongerenraad bijwonen.
- 5.2 Jaarlijks vindt er interne ontwikkeling van de Jongerenraadsledenplaats. Verder dient de Jongerenraad jaarlijks minimaal twee keer naar buiten te treden door middel van een activiteit gericht op de Westlandse Jeugd. Hierbij zullen meningen van jongeren betreffende hen aangaande onderwerpen worden gepeild.
- 5.3 Jaarlijks vindt er aan het einde van het seizoen een evaluatie plaats met één of enkele raadsleden en andere belanghebbenden (nader te definiëren, afhankelijk van de onderwerpen), om het functioneren en de begroting van de Jongerenraad te evalueren.
- 5.4 De jongerenraad beschikt over een budget van 7000 euro.

Artikel 6 Taken voorzitter en secretaris

- 6.1 Tot de taak van de voorzitter behoort:
 - a) het vaststellen van de agenda;
 - b) het bepalen van de dag en uur van de vergadering;
 - c) het tijdig (twee weken voor de vergadering, spoedeisende gevallen uitgezonderd) uitnodigen van de leden voor de vergadering;
 - d) het leiden van de vergadering;
 - e) het schorsen van de vergadering;
 - f) het peilen van meningen en het mededelen van de uitslagen van stemmingen;
 - g) het vertegenwoordigen van de Jongerenraad naar buiten in samenwerking met de secretaris.

- 6.2 Tot de taak van de secretaris behoort:
- a) het mede opstellen van de agenda;
 - b) het verzenden van de agenda;
 - c) het bijwonen van alle vergaderingen en het zorgdragen voor een verslag en besluitenlijst;
 - d) het mede zorgdragen voor de uitvoering van de besluiten;
 - e) het bewaken van de voortgang en afhandeling van de uitgebrachte adviezen;
 - f) het leggen en onderhouden van contacten, samen met de voorzitter.
- 6.3 Tot de taak van de commissiegriffier behoort:
- a) ondersteunen van de Jongerenraad Westland in de breedste zin des woords;
 - b) ervoor zorgdragen dat de presentielijst door de aanwezige leden wordt getekend en het zorgen voor de uitbetaling van de presentiegelden;
 - c) het bijwonen van alle vergaderingen en bij afwezigheid van de secretaris zorgdragen voor een verslag en besluitenlijst;
 - d) het zorgdragen voor een goede ondersteuning van de Jongerenraad, opdat deze zijn taak op een goede wijze kan uitvoeren.

Artikel 7 Vergaderingen en vergaderorde

- 7.1 De Jongerenraad vergadert maximaal 9 keer per seizoen.
- 7.2 De vergaderingen zijn openbaar. De Jongerenraad kan bij meerderheid besluiten een besloten vergadering te houden. Dit besluit dient gemotiveerd te worden.
- 7.3 De agenda wordt uiterlijk drie werkdagen voor de vergadering toegezonden aan de leden.
- 7.4 Ieder lid heeft het recht schriftelijke voorstellen aan de Jongerenraad te doen. Deze voorstellen dienen uiterlijk vier dagen voorafgaand aan de vergadering bij de secretaris te worden ingediend.
- 7.5 Ieder lid heeft het recht agendapunten in te leveren bij de secretaris.
- 7.6 Ieder lid heeft het recht een voorstel betreffende de orde van de vergadering te doen.
- 7.7 De Jongerenraad kan één of meer (externe) deskundigen uitnodigen de vergadering bij te wonen voor het geven van een toelichting of advies, voor zover dit binnen het beschikbaar gestelde budget past.
- 7.8 Het verslag van de vergadering en de besluitenlijst worden ter vaststelling aan de Jongerenraad aangeboden in de volgende vergadering.
- 7.9 De Jongerenraad vergadert wel indien minder dan de helft van het aantal leden aanwezig is maar stemt niet/neemt geen besluiten.
- 7.10 Alle adviezen en besluiten worden bij absolute meerderheid van stemmen vastgesteld tenzij op korte termijn actie verwacht wordt en stemmen niet mogelijk is. Het dagelijks bestuur is dan bevoegd om het advies of besluit vast te stellen.

Artikel 8 Vergaderfaciliteiten

De Jongerenraad kan voor zijn vergaderingen gebruik maken van vergaderruimten en faciliteiten van het gemeentehuis.

Artikel 9 Nadere regels en Huishoudelijk Reglement

- 9.1 De raad kan ter uitvoering van dit reglement nadere voorschriften geven. Over zaken waarin dit reglement niet voorziet beslist de raad na overleg met de Jongerenraad.
- 9.2 De Jongerenraad stelt een Huishoudelijk Reglement vast ter nadere regeling van het functioneren. De Jongerenraad geeft de raad kennis van de inhoud van een dergelijk reglement of een wijziging daarvan.

Artikel 10 Wijziging of intrekking reglement

10.1 De jongerenraad is bevoegd om aanpassingen aan het reglement voor te leggen aan de gemeenteraad.

10.2 Wijziging of intrekking van dit reglement vindt niet plaats dan nadat de Jongerenraad hierover is gehoord.

Artikel 11 Inwerkingtreding reglement

Dit reglement treedt in werking op 6 november 2018.